

གཤམ་ཆེན་པོ་ཀླུ་མོ་ཤེའུ་བུ་ཤེའུ་བུ་

༄༅། རྒྱལ་བ་ཁུབ་བདག་རྩི་རྩི་འཆང་ཆེན་པོ་འུ་
ལམ་གྱི་རིམ་བུ་བུ་བུ་གས་སོ།།
ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་

རྩི་ཆེན་པོ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་

རྩི་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་ཤེའུ་

༢༠༡༩

གཤམ་ཆེན་འོ་རྒྱུ་ཤི་ཤྲེ་ལེན་ལུག་ལ།

༡༡། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་དག་ནི་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འུ་ལ་མ་གྱི་རི་མ་ལ་
གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་ནམ་ལར་བྱེ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཤུག་ཤི་ལའི་ཁའི་ཤེ་ཤེ་ཤེ་ཤེ་ཤེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྗེ་གས་པའི་སྐུར་བཞེངས་ནས་
ལོ་བྱུག་བརྒྱ་ལའོར་བའི་རྗེས་བྲན་བྱ་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་རྒྱུད་
གྲུ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱབ་ཞུས།

ཀྱིས་པ་ཐབ་བདག་ནི་རྩོམ་ཆེན་ཁོའི་ལུང་ཕྱི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཡུན་ཤི་གནད་ནས་པར་ཁྲིལ།
མནོད་པ་མོ། རྩོམ་ཁྲིལ་ཐོག་གསལ་བ་དཔལ་བཟང་པོ། ༡༩༥༧-༡༯༦༥
བོད་ལ། གསལ་ཞེས་ཀྱང་ཕྱི་པ་ཞིའི་ཐུག་ལུང་དང་པ་ཐབ།

[illegible]

དཔར་ཐངས་དང་པོ་དེ་པ་གྲངས་ ༡༠༠༠ མཇུག་པ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་བསྟན།
དཔར་སྐྱེན་བདག་དཔར་སྐྱེད་ཉེ་དཔེ་མཆོད་ཁར་ལ་ཡོད།

ལྷ་མིའི་དཔེ་རྒྱུ་མཛད། ༩༦༩ ༩༣ ༩༧༩ ༩༧ ༩

Gyuto Library
Sidhbari - Dharamshala (H.P.)
Gyuto Library© 2019
First Edition: 1000 Copies

Series Title:	gsaṅ chen stod rgyud Series; Vol. 17 snags rim chen mo Manuscripts-Compared Edition - Gyuto
Volume Title:	<i>The Stages of the Path of the Great Victorious Vajradhara—Opening the Pivots of All Secrets</i>
Author:	rje-tson-kha-pa blo-bzaṅ grags pa (Jey Tsonkhapa Losang Drakpa 1357-1419)
Subject:	The profound path of the four classes of Tantra

Chief Editorial Advisor: Prof. Samdhong Rinpoche
Editor and Advisor: Geshe Khedrub Norsang
Executive Editor: Ven. Losang Ludup (Librarian - Gyuto Library)
Editorial input: Langtsang Tenzin Rabten

ISBN: 978-93-84839-11-6

Published by: Gyuto Library, Sidhbari – 176057 - Dharamshala
Distt. Kangra (Himachal Pradesh) India
E-mail: gyutolibrary@gmail.com

Printed in New Delhi by Norbu Graphics

THE DALAI LAMA

༡༧། །འཇམ་མགོན་ཐུ་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བར་གསལ་གསུང་པ་དང་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྱམ་ལྷ་
འབྱུངས་ནས་ལོ་རྒྱལ་བརྒྱ་འཁོར་པ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱན་ཆེད་དཔལ་ལྷན་ཉོན་རྒྱུད་བྱ་ཆར་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་གཤེ་
ཉིད་ནས་པ་ལྷོ་སྤྱིར་དང་། ཆབས་ཅིག་རྗེ་ཐུ་མ་ཙཱ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་ལེགས་པ་འདད་ཆེན་མོ་དེ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་མེད་པེ་དང་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྱམ་ལྷ་
གཉིས་ཀྱི་དཔལ་གསར་པ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་གཤེ་ནས་གཉིས་བཅས་པར་བསྐྱེད་འཕེམས་སྤེལ་ཞུས་
པར་ཡི་རང་དང་། འགན་ཁུར་དང་རྒྱ་ལྷོར་བ་རྒྱུད་ཉོན་བྱ་ཆར་གི་ལས་ལྷེ་ལྷོས་བཅས་ལ་ལེགས་པའི་
བསྐྱེད་པ་ཆོད་ཡོད།

དེ་ཡང་རྗེའི་ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ་ནི། གསར་ལྷགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། ལས་རྒྱུད་པའི་
སྤྱིའི་ཆེད་དང་། ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་བཅས་རྫོགས་པར་གསལ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དཔྱོད་
ལྷན་ལ་སྤྱི་བའི་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལྷག་མ་མེད་པར་གཏོད་པ་ལ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ལེགས་
པ་འདད་ཅིག་ཡིན་པར་བསྟོན་དུ་མེད།

དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ནི། རྒྱུད་སྤེ་གཞན་ཀུན་ཀྱི་ཅ་པ་དང་། བདེ་སྤེ་ཀུན་ཀྱི་ཐ་མ་ཉོག་དུ་
སྤྱར་པས། རྒྱུད་སྤེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལམ་མཆོག་དུ་རྒྱུད་འདི་རང་གི་སྟོར་དུ་མ་ཟད། རྒྱུད་སྤེ་གཞན་ལས་
ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་དང་། བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་པོ་གནས་མི་གནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་
འཇམ་དཔལ་ལྷན་ལུང་ལས། འདི་དོན་ན་པར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར། །སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་པ་རིན་ཆེན་ཀྱང་། །གནས་པར་རབ་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཆད་པས། །སངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལུ་བ་པ་ལྟ། །ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་འདུས་པའི་འཆད་
ཉན་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་ཐུང་པར་སྤྱར་ཡོད། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསར་པ་

འདུས་པའི་ཅ་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་ལྟེན་དཔལ་ལྷན་ཆེན་པའི་སློན་གསལ་དང་། རྗེ་མཆན་གྱི་ཡང་འབྲེལ་།
 མཐའ་གཅིད་རིན་པོ་ཆའི་ལྷ་གྲ། །ས་པཅད་བརྒྱུས་དོན་པཅས་པའི་སློན་གསལ་གྱི་སློན་པོ་འབྲེལ་བ་ན། རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཆུ་ལས་བརྒྱུད་དང་། རྗེ་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་ལ་དུ་བྱུང་བའི་དཔལ་མགོན་
 འཕགས་པ་ལྷ་སློབ་ཀྱི་མན་རག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡི་གེ་མི་པོ་བརྒྱུན་གྱི་སློན་པོ་འབྲེལ་ཆུ་། གཞུང་གོང་ལོག་
 དུག་ཉེ་བཤད་ཆུ་། རྒྱུད་རྒྱུད་གི་འབྲེལ་ཆུ་། རྒྱུན་པར་ལྷན་གྱི་སློན་པོ་ཆོག་པ་འབྲེལ་དང་སློབ་འབྲེལ་
 ཀྱི་ཆུ་ལ་སོགས་དང་། རྗེ་ལག་མར་པ་ལ་རྒྱ་རོ་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་པའི་འདུས་པའི་མན་རག་གི་འབྲེལ་
 སློབ་དང་། རྗེ་འཕྲོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་འདུས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་སློབ་མི་འབྲེལ་བ་བཅུ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུང་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཡིག་ཆར་
 རྒྱུད་ལྷིག་ནམ་གཉིས་མེད་མི་དུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། རྒྱུད་ལྷིག་ནམ་གཉིས་ལ་སློང་པར་བ་ནམས་
 འདུས་པའི་གཞུང་ལ་འདུག་པ་འདི་བའི་ཆུང་ཆོས་ཀྱང་སྤང་བས་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་དཔར་དུ་བརྒྱུན་
 པར་དོན་སྤྱིར་ཆེན་པོ་ལྷན་པར་སློབ་མི་དགོས། རྒྱུད་གར་གི་སློབ་པ་གཅིག་ཅེས་ཞིག་ཡན་ཆད་འདིན་པ་
 བསམ་ཅད་ཀྱང་། རྗེ་རྗེ་འཆར་དང་འབྲེལ་བར་བལྟས་ནས་བྲག་འཆལ་བར་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལས་
 གསུངས་པའི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་བསམ་སློབ་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སློན་པོ་འདུན་དང་
 བཅས། ལྷ་ལྷའི་དགོ་སློང་ཆོས་སྤྱི་བ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་པག་ཆེན་ ༤ ཆོས་ ༡༡
 གྱི་ལོ་ ༣༠༡༩ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༩ ལ།

དགའ་ལྷན་བི་ཐོག་ཁང་།

GADEN TRI-THOG KHANG

(Office of the President of Geluk International Foundation)
Registered under Societies Registration Act XXI, 1860, S-53167 of 2005

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པས་མཛད་པའི་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ནུས་ཐར་
དང་པའི་འཇུག་རྒྱལ་སྐྱེ།

མགོན་འདིས་ཆོས་སྐྱ་མཛད་དུ་མཛད་པ་ན།

བདག་ཅག་བཏང་སྟོན་པ་འདུག་པ་མི་རིགས་ཞེས།

མཐོ་རིས་པ་སྒྲོ་མ་ལུས་ལྷ་ནུས་ཀྱིས།

མཁའ་ལ་གཏོར་བའི་ནུས་འབྲུལ་ཅི་ཡང་བྱས།

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

འོན་ཀྱང་ཁྱ་མ་མཆོག་གིས་སྐྱ་གསུམ་གྱི།

གོ་འཕང་རྒྱ་ཆེན་མཛད་དུ་མཛད་དོ་ཞེས།

བདག་ཅག་ཡིད་ལ་གདུང་བ་ཅི་ལྟར་རིགས།

སྐར་ཡང་ཚུལ་དེར་དང་བ་ལྟར་ཁྱོས་ཤིག །

ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཐེན་ཅིང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྐར་ཁྱོན་པ་དང་གཉིས་སྐྱ་མ་མཆོས་པའི་ལྷ་
སེར་བསྐྱན་པའི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཤར་རྒྱལ་བ་
མོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཞིང་འདི་ནས་སྐྱ་གཤེགས་ཚུལ་བསྐྱན་ཏེ། བར་དོ་
ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱགས་པ་སྐྱ་མའི་སྐར་བཞེངས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དང་། ཡབ་རྗེ་ཁྱ་མ་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་
རྒྱད་ཆེན་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེར་གཉིས་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་གནང་ནས། གསང་སྐུགས་ཟབ་ལམ་རྩོམ་
ཐོག་པའི་བསྐྱན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ། རྒྱད་ཆེན་ཀྱང་དགའ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་
མཆོག་གཙང་རྟ་ནག་ཏུ་སྐྱའི་མཆོན་དཔེ་བཞུགས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལོའི་བ་བཅས་དུས་ཆེན་ཁྱད་འཕགས་
གསུམ་འཛོམས་དང་བསྐྱུན། རྒྱད་ཆེན་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་དེ་དག་རྗེས་བྲན་གྱི་མཛད་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་
དང་། གསང་སྐུགས་རྩོམ་ཐོག་ཐོག་པའི་མཁས་པའི་བཞུ་སྐྱོང་བཅས་གནས་མཆོག་བཞུགས་སྐར་ན་

དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ཁང་།

GADEN TRI-THOG KHANG

(Office of the President of Geluk International Foundation)
Registered under Societies Registration Act XXI, 1860, S-53167 of 2005

རང་ས་ལར་དཔལ་ལྷན་གསང་ཆེན་མོ་དུ་བྱ་ཆེད་གིས་གོ་སྤྲིན་གནང་བ་དང་འབྲེལ། རྒྱུད་ཕྱི་བཞིའི་གཞི་ལས་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁྲུང་འཕགས་མཉམ་མེད་རྩིས་ཁྲིའི་ཆོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྐད་
དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འགྲན་རྒྱ་བྱལ་བ་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ། དཔལ་མ་ཆེད་ལྷན་ཁག་ལ་མཚུངས་བསྐྱར་བྱས་
པའི་དཔེ་བསྐྱར་མ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་ཆེན་རྩིས་འཕུལ་པའི་སྟེན་གསུང་རྒྱུད་ལྷིག་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་
ཀྱན་དགའ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུད་ལྷིག་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཛོད་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཆེད་
ལྷན་ཁག་དུ་མར་གསལ་བའི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཅ་འབྲེལ་སྐྱར་བ་བཅས།
གོང་གསལ་ལེགས་བཤད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ། ལུང་མཆན་དང་། བསྐྱར་མཆན་བཅས་ལེགས་པར་གོ་དཔྱད་པ།
ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཀྱན་ཆེད་ཞིག་གསང་ཆེན་མོ་དུ་བྱ་ཆེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔལ་སྤྲུག་གནང་བུ་
ཡིན་འདུག་པ་དེར། ལེགས་བྱས་ལ་ཡི་རངས་དང་འབྲེལ། དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་དང་རྣམ་ལེགས་པོའི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་
ཡིན། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་དཔལ་སྤྲུག་ལྷན་པའི་དགོས་དོན་སྤྲོད་པོ་ནི། ཡབ་རྩེ་མ་མཉམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
འཕར་རྒྱལ་བ་རྩིས་ཆོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས། རྒྱུད་ཆེན་ལལ་སྤྲུག་དེ་དག་གི་སྤྲུག་མོང་དང་སྤྲུག་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཆེན་འགྲོ་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས། དད་བ་ཅེ་
གཅིག་གིས་སྤྲུག་ཆེན་དམ་པ་དེ་དག་གི་གསུང་བྱལ་བྱུང་ལེགས་བཤད་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤོགས་ཤེ་བར་མ་སོང་བའི་རྣམ་པས་སྤྲུག་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ། རང་དང་གཞན་གྱི་
སེམས་རྒྱུད་ལ་ཕན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། བཀའ་བྲིན་རྩིས་འཕུལ་པའི་དགོས་དོན་ཡང་སྤྲོད་བྱལ་དུ་བྱུང་བ་དེར་
ལགས་པས། ཀྱན་གྱིས་དེ་ལྟའི་སྤྲུགས་དམ་ཐབ་ཡངས་དགོངས་པའི་དཀྱིལ་དུ་འཇགས་གནང་ཡོང་བའི་རེ་བསྐྱེད་
དང་། རྩོགས་ཀྱན་རྒྱ་བྱལ་གིས་པར་འགྱུར་བའི་རེ་སྟོན་བཅས། དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ཁང་བསྐྱར་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ལྷ་ཆེས་༡༩ ལ་སྤུལ། ||

༄༅། །ཤར་པ་ཚེས་ཇེ་སྟོ་བཟང་དོ་ཇེ།
SHARPA CHOEJE LOBSANG DORJEE
DRE-LOSELING TSULKHANG KHANGTSE

ཆེད་བཞིན།

དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱལ་རྩེ་མུ་རན་འདས། །ས་ཡི་སྤེར་འདི་སྟོང་གྲུར་ན། །ཁྱོད་ཉིད་
ཁྱིམ་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་མི། །སངས་རྒྱལ་མཛད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ཆེད་ལོན་ཆེན་རབ་དགའ་བ། །ཁ་བ་
ཅན་ན་ཡོད་པ་ཡིན། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཁྱོད་ཉིད་ཅེས་གསལ་བར་ལུང་གིས་བསྟགས་པ་འཇམ་མགོན་
ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་གངས་པའི་སྟོངས་སྟུ་མདོ་སྟགས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་སྟེལ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་
ལྷ་རྩོན་པ་དང་སྟོ་ཀུན་ནས་མཆོངས་པ་འཕྱིན་ལས་གྱི་འཇུག་པ་དབལ་ཏུ་མེད་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་བསྟགས་པ་
མི། ཆེ་ཉིད་ཀྱིས། མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་མི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་མི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་
མཁས་པ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱལ་རྩེས་བྲན་ཕྱོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྟེག་
བཅད་བཟར་བའི་གསེར་བཞིན་ཏུ་དབྱུང་པ་དག་མེར་མད་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་དཔོན་
བཙོ་བརྒྱན་མཛད་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་བཞིན་གསལ་བར་མཛད་ཡོད། གཞུང་དེ་ནས་ལ་ཐོག་
སར་ཤོལ་ཡང་བར་ཏུ་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐ་མར་སྟགས་དང་འཁྲུངས་ཉི་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟོན་པ་དང་
གསོལ་འདེབས་བྲག་པོ་ཁྱ་མཁན་མཁས་དབང་གཞུང་གནས་ཅན་ཡང་མང་ཏུ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་། མདོ་
སྟགས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་དོ་རྩེ་ཐོག། རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྟེ་ཐོན། །རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་
པར་སྟུ་ལུས་ལ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཉེར་ཆེན་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་སྟག་ཆང་ལོ་སྟོ་བས་དོན་ལྡན་ཀྱིས་
བསྟགས་པ་ལྟར་ད་ཏུང་ཡང་མང་ཏུ་མཆིས་ཀྱང་འདིར་མ་བཟང་། དེ་ཡང་མདོ་སྟགས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་
འདི་ཉིད་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུལ་མཛད་པོ་སྟགས་བསྐྱེད་ལྷ་ན་མེད་པ་བཀའ་བཙུན་གྱི་སྟེལ་བུ་ནས་ལ་ཐོག་
སྟེལ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་འོད་སྟངས་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པ་ལྟར། རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་གཞུང་།

༄༅། །ཤར་པ་ཚེས་རྗེ་བཟང་དོ་རྗེ།

SHARPA CHOEJE LOBSANG DORJEE

DRE-LOSELING TSULKHANG KHANGTSE

ཆེན་པག་འཕོད་ལྗེ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་བརྟན་པོ་འཇུག་ས་པའི་བསྟན་པ་གཏང་པས་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད།
ད་དུང་ཡང་རྗེས་འཇུག་དང་ལྷན་ནས་དཔྱད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་རབ་ལེགས་བཤད་
རྒྱུ་བྱུང་འདི་རྣམས་ལ་ཆོས་བསམ་སྒྲེལ་གསུམ། འཆད་ཚད་ཚོམ་གསུམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་
འཛིན་པ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ནི། མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་ཁྱེད་དང་སྐྱེད་པ། །སྐྱབ་བར་ཁྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་
དང་སྟོ་མཐུན་པ་འཛིན་ཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་
གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་བཀའ་བསྟན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་མཆོད་བཤོམ་ཏུ་བསྐྱེགས་ནས་ཕྱག་མཆོད་
འབུལ་ཁྱེད་པ་ཅེས་མ་ཡིན་པ་སྟོབ་དེའི་ལྷ་ལུང་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོང་གནང་དགོས་པ་ཡང་ཡང་བཀའ་ཐེགས་
པ་རྣམ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་ཉོད་བྲུ་ཆོང་ནས་གསུང་རབ་དབར་སྐྱབ་ཆོད་དང་ལྷན་པའི་དེའི་བྲངས་ཆེས་མང་པོ་
སྟོབ་གཉིད་པ་ཡོངས་ལ་བན་ཐབས་ལྟར་བར་བསྐྱགས་བཞིན་ཡི་རང་ཡོད། ལྷག་བར་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
བར་དོར་ཡོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྐྱ་མཐོན་ཏུ་མཛད་ནས་མི་ལོ་ཕྱིལ་པོ་དུག་བརྒྱུར་འཁོར་བ་དང་། རྗེ་ཆེན་པོ་
བཅུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ་རྒྱུད་གྱི་སྒྲེགས་བམ་གནང་ནས་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་
གསོལ་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱུར་འཁོར་ཞིང་། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དག་འདོན་འབྱུང་མཆོག་མཆོན་དཔེ་གསལ་དུ་བཞད་
ནས་ལོ་དུག་བརྒྱུར་འཁོར་པའི་རྗེས་སྟོན་གྱི་བཀའ་ཕྱིན་ལེགས་གསོལ་དུ་རྗེའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་པོ་དཔེ་བསྐྱར་ས་
དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་གསུང་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཅ་འབྲེལ་སྐྱར་མ། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དག་འདོན་འབྱུང་གྱི་
གསུང་རྒྱུད་ལྷིག་རིམ་གཉིས་གཏོར་མཛོད་ཅ་འབྲེལ་སྐྱར་མ་བཅས་དབར་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་དག་དགེ་བའི་ལས་
ཀྱིས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྐྱ་མ་རྣམས་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་དོན་དམ་པ་ཞིག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱར་ཡོད།
དེ་ཡང་གཞུང་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་། མ་དཔེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞིབ་བསྐྱར་ཆོད་ལྷན་

༄༅། །ཤར་པ་ཚེས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་རྟེན་།

SHARPA CHOEJE LOBSANG DORJEE

DRE-LOSELING TSULKHANG KHANGTSE

དང་། སྒོ་བ་གཉེར་བ་ནམས་པ་དེ་ཐུག་ཏུ་འཇུག་སྒྲ་པའི་ཆེད་དུ་དཀར་ཆག་བྱས་པ་དང་ལུང་ནམས་གཞུང་གར་
ནས་བྲངས་པར་ཤེས་སྒྲ་པའི་ཆེད་བསྐྱུས་མིང་དོ་སྒྲོད་ཁ་གསལ་སྟབས་བདེའི་ལུགས་སུ་བཀོད་འདུག་ཅིང་། མ་
ཐད་ཆོས་ཁུངས་པུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ། གཞུང་སོ་སོའི་མཛད་
པ་པོའི་ནམ་ཐར་སྟིང་བསྐྱུས་རེ་འགོད་པ་དང་གཞུང་གི་བརྗོད་དོན་མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིབ་བསྐྱར་བ་
སོགས་གར་གི་ཆ་ནས་འཕྲུལ་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་ཆ་དུ་མ་མདོན་འདུག་པར་སྟིང་ནས་ཡི་རང་དང་བསྐྱུས་
པ་རྗོད་ཤེས་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདིས་མཆོན་པའི་ནམ་དཀར་དགེ་བ་ཡང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བ་སྟན་སྟེ་དང་
ལྷག་པར་མདོ་སྟགས་ཐུང་དུ་འབྲེལ་པའི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་གསེར་ཐུངས་བཅོ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་
ལུན་དུ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་སྟིང་དང་ཁྱད་པར་འཛིག་ཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་
དཔོན་བྱུང་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་ཆེ་བ་བྱུང་གཅིག་དང་པུན་གསུམ་པར་དུ་
བཞུན་པའི་བྱུང་འཕྲུལ་པར་ཤོག་ཅེས་ཤར་པ་ཚེས་རྗེ་གྲུས་པ་སྟོེ་འཐར་དོ་རྗེ་ནས་ལྷ་ཆོས་འཐར་པོ་ལ་འུལ།

ཆེད་བརྗོད།

༡༣། །འཇམ་མགོན་ཆེན་མོ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྐུ་ལྷན་པའི་བདེ་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་གང་དེའི་ཞལ་གྱི་བུམ་
བཟང་ལས། ལྷན་པའི་བྱང་ལུ་གཤེད་རི་རི་བཞུགས། །འཇམ་ཆེན་པོ་དགེ་ལེགས་ཁྱོད་ལ་སྦྱིན། །ཞེས་ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛོད་པར་མཛོ་བ་བུ་སྒོ་བ་རྒྱ་སྐར་གྱི་མེད་པ་སའི་ཕྱགས་ཀྱན་ཏུ་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དག་ལས་ལྷན་པའི་
བྱང་ལུ་གཤེད་ཀྱི་རི་པོ་བཞུགས་ཏུ་ནམ་པར་དཔྱེད་པ་འཇམ་ཆེན་པོ་དང་བུམ་པ་མཁས་བྱུང་སྐུ་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
པོའི་གསུང་ལས། སྦྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། །མི་བརྟ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀྱན་བཟུངས་ནས། །རྒྱལ་པ་མེད་
ཤེའི་དཔོན་སངས་རྒྱལ་པ། །དེ་ཡི་འཁོར་གྱི་དང་པོ་བདག་ལྟར་ཅིག །ཅེས་ཆེ་ཆུ་མའི་བསྐྱེད་པའི་སྒོར་ལྷགས་པ་ཞིག་ཡིན་
ཕྱིན་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ལུས་སྟོག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆེ་ཆུ་མའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དཔོན་པ་ཕྱིན་
ཅེ་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། དེའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀྱན་འཛིན་ཅིང་སྦྱེའུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆེ་ཆུ་མ་ཉིད་རྒྱལ་
བ་མེད་ཤེའི་དཔོན་མདོན་པར་ཆོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་འཁོར་གྱི་དང་པོར་འཇུག་པའི་སྒྲགས་སྒོན་མཛད་པའི་གནད་
མཁྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆེ་ཆུ་མའི་གསུང་ལས། དམར་མེར་རལ་པའི་ཟུར་ཕུད་སྐུས་མཛེས་པའི། །འཇམ་དབྱངས་དེ་
ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག་དཔྱེས་པ་ཞིན་ཆེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིན་ལས་ནི། །ཞེས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་གི་
དབུ་ཞབས་སུ་ཡང་ཡང་འཇུག་པ་བཞུགས་ཆེ་ཆུ་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པར་དུ་གསོལ་
ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ཕྱགས་རེ་བ་དང་དོན་རགས་པ་རེས་སྒྲགས་ཆོས་པར་མ་མཛད་པར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷུར་བཞེས་
ཏེ། བཀའ་བསྟན་གྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཁྱི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གསུང་པོ་
ཏི་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བུའི་དོན་དུ་འཛོག་གནད་མཛད་པས། སྐུ་ལྷན་གྱི་སྒོན་མེ་གཅིག་
ལུ་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པས་ཀྱང་སྒྲགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རི་པོ་དགེ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་པའི་བྲལ་དུ་ལྷགས་པ་
དག་གིས་ཆེ་ཆུ་མའི་ལེགས་པ་གདན་མདུ་བྱུང་བ་གསུང་པོ་ཏི་བཅོ་བརྒྱད་འདི་བདག་པོ་རྒྱལ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ལན་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གདམས་པ་དཔོན་པར་མངའ་གསལ་ལྟར་དང་། མཁས་བྱུང་སྐུ་བའི་ཉི་མའི་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་
ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་ལན་རེ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་ཆོས་པ་ཅན་ལ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་
མཐའ་དག་གི་གོང་ལོག་ལ་སྟོགས་པ་མན་ཚུན་སྦྱར་ཞིང་གསུང་གི་ཟུར་རེས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་དུ་མ་སྟོན་ཏུས་
བ་དག་ལ་ཞིབ་དུ་སེམས་པ་དང་། ཁོ་ལོ་ལ་སྟོགས་པ་ཆེས་འཇུག་དག་གིས་ཡི་གེར་བྱས་པ་ཆེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཆེའི་
གསུང་རབ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའམ་འགྲགས་ཀྱིས་འགལ་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་མེད་གཞུ་པོའི་ཆོས་ཆོག་སྦྱི་
ཅན་གྱི་ཆེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་དབྱེད་པ་ན། གང་འགལ་བ་དེ་དག་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་ལྟར་དོར་བར་བྱ་ཞིང་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆེའི་དཔོན་པོ་དོན་མཁྱེད་པ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ལའང་ངེས་པ་བྱུང་བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། དགོས་པའི་མཐའ་ཆོད་

བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་
ལྷུབས་རྗེ་སྟོ་སྔག་རིན་པོ་ཆེ།

His Eminence
Jangtse Chojey
Gosok Rinpoche

པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲུང་བ་ཞིག་འདུག་ན་གང་ཟག་ལ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་ལ་རྟོན་པའི་སྟོན་པ་རྒྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ཉི་མ་རེ་འཛིན་པར་བྱུང་བའི་དོན་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་། དམ་པའི་སྤྱི་ས་བུའི་གྲངས་སུ་བགྲངས་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
འགྲུང་རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུང་གི་ཆ་ཤས་ཤེས་མེད་མི་ལུས་པར་འཛིན་པ་གཤམ་ཆེ་བས་རྗེའི་དགོངས་པར་སོན་པའི་སྤྱི་
ས་སུ་འདྲེན་པར་བྱས་པ་དག་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་དང་དངོས་སམ་ལུགས་ཀྱི་འགའ་བ་མ་ཁོང་ན་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་པ་ཞིན་
དུ་འདྲོང་དགོས་ཆུལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རྗེས་པར་བྱོན་པ་འདི་དག་མཆོག་དཔལ་ལྷན་གྱི་ས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་འཛིན་དགོས་
པ་གནད་ཆེད། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལོར་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱང་འདུག་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་ཆུལ་མཛད་
ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་འཁོར་བ་དང་། རྗེ་ལྷ་མས་རྒྱུད་ཆེན་ལེས་རབ་སེང་གེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏད་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་འཁོར་
བ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱང་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་འཛིན་ཉེན་འདིར་བཞད་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་འཁོར་
པའི་དུས་ཆེགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་འདིར། རི་སྒྲོང་དུ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། ས་འདིས་མཁས་གྲུབ་བརྒྱ་ལྟོང་གི་
རིན་ཆེན་ཁུར་ཆེན་འཛིན་པའི་ཆེ། འབད་བ་དུ་མས་དེ་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་སྤྱོད་སོ་སོའི་ལེགས་པ་འགྲུབ་ལེན། དུས་ཀྱི་དབང་
གིས་དེ་ཉམས་ཆེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱུད། ཡི་གེར་བཀོད་པའི་གཞུང་མང་རྣམས། ལྷ་མའི་མན་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། ལེགས་པར་སྤྱངས་ཉེ་ལོན་པ་ནི། དེ་ཡི་དོན་དུ་མཁས་པས་ལེས། དེས་ནི་ཡང་དག་ལྟར་སྤྱང་གི། ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རི་
བཞིན་བྱེད། ཅེས་སྟོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་རྣམས་བཞུགས་པའི་དུས་དེ་དག་གི་དྲུང་ནས་ལམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་རྗེ་བཞིན་
འབྱེད་པའི་ལེགས་པ་འགྲུབ་རྣམས་ལེན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་གི་ཞལ་ཆབ་
བས་སྤྱོད་ཀྱི་གཏུང་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནི་དེར་གི་དུས་སྤྱིའདྲུང་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པས། ཆུལ་
བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་ལེས་རབ་དང་། བརྟོག་ཏུ་མེད་པའི་དང་པ། རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་བརྟོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་
པའི་ནོར་གྱི་འབྱོར་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་གི་ཁྱད་
འབྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་པའི་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེ་ལྷ་མའི་ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་གསུམ་
དང་དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་པ་ལ་བྱལ་དུ་མ་སོང་བར་བྱུང་
ན་འདི་ཕྱིར་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་གིས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཆེན་ཡལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཆབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་
གསུང་གི་མཛད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མར་གཟིགས་ནས། རྗེ་ལྷ་མའི་གསུང་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏོང་བོར་
འཛིན་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་གཉིས་ཞེས་ས་སྟོན་ན་ཉི་ལྷ་སྤྱོད་པར་གྲགས་པ་ལས་གསུང་ཆེན་
རིག་པ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུ་ཆོང་གིས་རྗེ་ལྷ་མའི་སྤྱོད་པའི་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། རྗེ་ལེས་རབ་སེང་གེའི་
རྒྱུད་ལྷེག་ཆེན་མོ། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱང་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷེག་རིམ་གཉིས་གཏེར་མཛོད་བཅས་ད་ལམ་དཔལ་སྤྱོད་གནད་
པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་ལ་ལེགས་སོའི་བཞུགས་བརྟོན་དང་འབྲེལ་གཞུང་འདི་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོལ་པའི་
དོན་གཉེར་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མའི་གསུང་ལས། དེ་ལྟར་འདྲེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་

བྱང་ཅེ་ཚས་རྗེ་
ཡུལ་བས་རྗེ་སྒོ་སྟག་རིན་པོ་ཆེ།

His Eminence
Jangtse Chojey
Gosok Rinpoche

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདམས་པའི་གསུང་རབ་སྟེགས་པམ་དུ་མཛད་པ་འདི་དག་ལ་ནི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གུངས་དང་གོ་
རིམ་ལ་སྟགས་པ་དང་། ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོར་བའི་དཔེགས་ནམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱང་ཐོག་དུ་འཁྱེར་ཆུ་ལ་སྟགས་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱི་
དང་ཡན་ལག་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ཆད་གངས་ཀྱི་ཁྱོད་འདིར་སྤྱད་པ་མ་ཐོན་པའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་
བའི་ཁྱད་པར་སྒྲན་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཆུ་ལ་ལ་སྟོན་ཆ་ཞུགས་པའི་དཔྱད་པ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་དང་། ཞེས་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན། རྗེ་སྒོ་སྟག་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་
ཀྱི་གཞུང་ཆེན་གཞན་དག་ལའང་སྟན་མེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་གོ་སྤྱད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་གལ་ཆེ་བར་
མཐོང་ཞིང་། གཞན་དུ་ན། ཡུལ་པའི་དབང་པོ་ཀྱན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། བྱར་གུམ་ཆོས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་ལྷ་བའི་ཞུས། །
རང་རིགས་བསྟན་པ་ཐེན་ན་ཆེས་ལེགས་ཀྱི། །ལ་མེས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པོར་སྟགས། །རྣམ་གཤེད་རྒྱན་པོར་ཤོར་བའི་
ལག་སྟོང་མང་། །ཞེས་དང་། རྗེ་གྲུང་ཐང་པས། གྱེ་ཅུད་དགེ་ལྷན་བསྟན་པ་འདི། །དཔལ་དང་འཕྲོར་བས་རབ་རྒྱས་ཀྱང་། །བཤད་
དང་སྦྱབ་པས་ཆེས་སྤྲ་བ། །བསམ་གྱིན་སྦྱང་ནས་ཤེས་པ་འཕྱོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་མ་སོང་བཞིག་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞུང་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་དགོངས་པ་དང་མ་སྟན་པར་རྗེ་སྒོ་སྟག་གིས་རིམ་མེད་པའི་རིགས་པར་སྒྲ་མ་དམ་པའི་
མན་དག་གིས་བརྒྱན་ཏེ། བསྟོམ་བྱའི་ལམ་གྱི་དོ་སོ་མ་ལོར་བ། །རྟེན་གུངས་མ་ཆད་པ། །གོ་རིམ་མ་འཕྲུགས་པར་ཆོག་དོན་
ཀྱི་ཆ་སྤྱོད་མེ་ལའང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་རིགས་ལམ་གྱི་སྦྱ་བར་བྱངས་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
པབ་ཡོད་པས། འདི་དག་དུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྦྲར་གསེའི་ལས་སུ་བྱ་བ་འདི་ལས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་མ་
མཆིས་པར་གཟིགས་ནས། གོང་གསལ་གཞུང་ཆེན་ཁག་ཅ་འགྲེལ་སྦྱར་ནས་དཔེ་དག་པ་རྣམས་དང་ཡང་གཞུགས་ཏེ་ཆོག་
དོན་གཉིས་ཀར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་མཆན་བྱར་བཀོད་དེ། འཕུལ་དཔར་དུ་འདེབས་པ་ལ་སྟན་མོང་དུ་སྦྱར་ཆོག་པའི་དཔར་སྦྱན་
ཆེད་བཞེད་འགྲོ་དགོས་ཞེས་གསུང་གི་བསྟུལ་མ་ཡིག་ལས་ནས་བྱང་བ་ལྟར། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱན་པར་འགྱུར་
བའི་རྣམ་པར་དཀར་ལས་ཀྱི་བཀྱི་བ་འདི་དག་གི་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་གང་ཤར་ཞིག་ཡིག་ལས་དུ་གསལ་བར་བྱས་
ནའང་ཅུང་མོད།

འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་པའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་འདི་རྣམས་དོན་གཉིར་ཅན་དག་གི་སྦྱན་ལམ་དུ་མཛོན་པར་བྱས་
ན་དེ་ལས་དག་མཆན་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་བྱང་ཅེ་ཚས་རྗེ་སྒོ་སྟག་སྟེ་མིང་པ་དག་དབང་གསུང་རབ་བསྟན་འཛིན་དག་ལེགས་
ཏུ་མཆོར་འཕོད་པས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་པའི་སྟོན་པས་མཆོངས་སྦྱར་ཏེ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ གྱི་ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྲེས་པ་དགོའོ།

རྒྱུད་མྱོད་མཁན་པོ་ཐུབ་བསྟན་བསྟན་འཛིན། Gyuto Abbot Thuptan Tenzin

Ref. No.

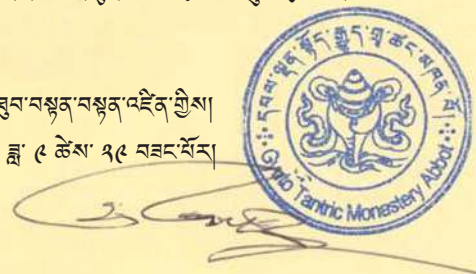
Date

ཕྱི་ཆེད་བརྗོད།

༡༣། རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་འདེན་མཆོག་ལྷན་པ་མཆོས་པ་སྤྱོད་ལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྟོན་པ་བྲུག་ཐུབ་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་ཤེད་པར་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སྟོན་སྟོང་ཤེད་ཆུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བཀའ་སྟོན་ཟབ་མོ་དུས་ནས་དུས་སུ་ཕེབས་དོན་བཞིན་གདན་ས་གྲུ་ཆང་ཁག་དང་བཤད་གྲུ་ཁག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་དགོན་སྡེ་དང་སྟོན་གྲུ་མང་པོའི་ནང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྟོན་གཉེར་གནད་མཁན་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་གསང་སྔགས་དོ་རྩལ་གྱི་ཆེ་མེག་པའི་གཞུང་ལའང་ཐོས་བསམ་སྟོན་གཉེར་གནད་མཁན་རེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པར་བརྟེན། སྟོན་གཉེར་གྱི་བསྟེན་གནས་དང་། འཆད་ཁྲིད་གནད་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་དོན། གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་ཕྱག་དཔེ་དཔར་སྟེན་བཅས་ཀྱི་ཐད་ཆང་མས་ཕྱར་བ་བྱུ་འདེགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་གནད་དགོས་པ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེད།

དེས་ན་དཔལ་རྒྱ་མ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཟུགས་སྤྱིའི་བཀོད་པ་བསྟུས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དགེ་ལུན་པའི་ལོ་དང་། རྗེ་ལྷ་མས་རྒྱུད་ཆེན་ཤེས་རབ་སེམྱེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེགས་བམ་གནད་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་སྤྱིའི་མཆོན་དཔེ་བཞད་དེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་འཁོར་བ་བཅས་དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་དང་བསྟུན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་རྗེའི་གསུང་སྔགས་རེ་མཆོན་མོ། རྒྱུད་ཆེན་ཤེས་རབ་སེམྱེའི་རྒྱུད་རྟེན་ཆེན་མོ། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་རྟེན་ནམས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་དུ་དཔར་སྟེན་ལྷན་པ་མ་ཟད། དཔར་མ་མང་པོ་དང་དཔེ་བསྟུར་ཞིབ་ནན་བྱས་ཏེ་ལུང་མཆོན་དང་བསྟུར་མཆོན་བཀོད་ཅིང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཆང་བའི་སྟོན་ནས་དཔར་སྟེན་ཤེད་ཐུབ་པ་ནི་བསྟུན་པ་ལ་མན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྟུས་ཡོད་པ་ལུ་ཅི་དགོས། དེར་བརྟེན་གོང་གསལ་ཅ་ཆའི་གཞུང་ནམས་དཔར་སྟེན་སྐབས་ཐུགས་འགན་གཙོ་པོ་བཞེས་མཁན་དང་། དེ་བཞིན་ལྷ་ཆེན་པ་དང་སྟོན་སྟོན་པ། དཔེ་བསྟུར་བ་དང་ལྷ་སྟེགས་པ། ལྷག་པར་དཔེ་སྟེན་གྱི་མཐུན་འགྱུར་གནད་མཁན་ལྷག་པས་མཆོངས་མེད་རྒྱུད་རྒྱར་མཐུན་འབྲེལ་ཆོག་པའི་ཆོག་མེ་རྣམས་ལོང་ལོང་ཆང་མར་བསྔགས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་རེས་སུ་ཡི་རང་ལུ་རྒྱ་ཡིན། རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་ཅ་བ་འདི་ཉིད་སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། སྟོན་གསང་སྔགས་དོ་རྩལ་གྱི་ཆེ་མེག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་འདིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། ལྷག་པར་སྤྱོད་ལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྟེ་ཆེ་བསྟེན་བརྒྱུད་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གིས་མེད་ཐུན་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་ལྷུར་ཅིག

རྒྱུད་མྱོད་མཁན་ཐོག་བརྒྱ་དང་ཉིང་དྲུག་པའི་མཁན་མིང་འདིན་པ་ཐུབ་བསྟན་བསྟན་འཛིན་གྱིས།
 བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༧༥༤ ལྷ་ལོ་ ༡༧༧༤ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ བཟང་པོར།

༥ རྩོན་གླེང་།

༡༡། བགྲང་ཡས་རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་གྲུང་གྲུམ་ཚལ།།

དམར་སེར་རྩི་ཡིག་ཁྱུན་མར་འབྲིལ་བ་ལས།།

རབ་བཞེངས་དོ་རྩེ་ལྗོན་པོ་ཙོང་ཁ་བའི།།

འཕྲིན་ལས་འོད་ཞགས་རིང་པོས་འགྲོ་འདི་སྤྲོངས།།

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཡབ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་། གནམ་ལ་
ཉི་ཟླ་གཉིས། ས་ལ་ལམ་སྟེན་གསུམ་གཉིས། ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
གཏེར་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རོ་སྤྲོད་དུ་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི།

དེ་ཡང་གཞུང་འདིའི་བྲད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་བདུན། ཚུལ་བ་པོའི་བྲད་པར། གཞུང་འདི་ཚུལ་
པའི་དུས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་དང་ལུང་བསྟན་གྱི་བྲད་པར། བཀའ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་སྟེན་
གཞུང་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐ་ཞིབ་དུ་མཁུན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྲད་པར། བསྐྱལ་བ་པོའི་
བྲད་པར། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཟབ་མོའི་ཉིང་ཁུ་མཐའ་དག་བསྐྱས་ནས་མན་ངག་རྩེན་པར་བྱང་བའི་བྲད་
པར། གཞུང་འདིའི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་བྲུབ་དུ་འགྲོ་བའི་བྲད་པར། གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཉན་བསམ་
སྟོམ་པ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སང་གོ་ང་རོའི་ཞིང་དུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ།།

དང་པོ་གཞུང་འདི་ཚུལ་བ་པོ་ཡབ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྲད་ཆོས་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་
པོ་ཆེས། གསང་འདུས་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་གི་དབྱུང་། དོན་ཚན་ལྔར་བསྐྱས་ནས་གསུང་བ་
འདི་དགོས་པ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ཆེ་བས་འདིར་རིམ་བཞིན་འགོད་ན། “དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་
རྩེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། ཆེས་དཔག་པར་དཀའ་བའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་

ཅད་ལ་ངི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱད་ཅིང་སྤྲོ་ཞིང་ཆེས་ཞིབ་པར་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལྷག་མ་མེད་པར་བཅད་པ་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་གསན་པས་འབྲུལ་བའི་ངི་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ས་ར་ཏ་དང་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཤ་ཤ་རི་དང་ལྷ་ཨི་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ནམས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། ཞིང་སྐྱོང་གི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྤྱོད་ལྷར་དབང་དུ་འདུས་པས་བྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ལུས་པར་འགྲིག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་པས་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཉམས་སྦྱོང་ཆད་མས་ཐེ་ཆོམ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་གྱིས་ཨ་ཏི་ཤ་འདས་ནས་བོད་དུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་གཞན་མ་བྱུང་བས། ད་ཁྱོད་གྱིས་འདིའི་བདག་པོ་གྱིས་ཤིག་ཅེས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཏད་པས་རང་ཉིད་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་ཁྱད་པར་ལྡ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ།” ཞེས་གདམས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་རྩ་མ་པའི་དུས་གྱི་ཞལ་གཟིགས་དང་ལུང་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ས་གསུམ་མར་“ས་ར་ཏ་དང་ལྷ་ཨི་བ་ལ་སོགས། གྲུབ་ཆེན་དུ་མས་མངོན་སུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།” ཞེས་སོགས་དང་། གསང་ནམ་ལས། “འདི་དག་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ལ། བན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤ་གྲུབ་དུ་མས་ཞལ་བསྟན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་གྱིས་གོང་དུ་ཞལ་བསྟན་པའི་བཤ་གྲུབ་འདི་ནམས་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྲུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་མ་ཟད་གཞུང་འདིའི་དབང་གི་སྒྲོར་ནམས་སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་བྱུ་ཡའི་དགྲིལ་ཆོག་རྡོར་ཐོང་གཞིར་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་གནད་ཅི་མདོར་ན་གཞུང་འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཞལ་བཞོད་རི་གནད་ལྟར་རྩ་མ་གནད་མཛད་པ་མ་ཟད་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ལས་རྩ་མ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བར་བྱུང་ཚུལ་གསང་ནམ་དུ་གསལ།

གསུམ་པ་བཀའ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་ལྷན་གསུམ་གཞུང་ཡོངས་ཇོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་
 ཞིབ་དུ་མཁྱེན་པ་ཕྱོད་དུ་སོང་བའི་བྱད་པར་ནི། རྟོགས་བརྟུན་དུ། “དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་པའི་ཐེག་པ་
 མཆོག་། སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་དགོན་པའི་དོན་རྗེ་ཐེག་། །དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་གཏེར་གྱི་ཟབ་མོ་
 དེར་། ཞུགས་ནས་འབད་པ་མང་པོས་རིང་དུ་སྦྱངས་། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་
 རས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་འོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
 རྒྱལ་། མི་ཤེས་དེ་ཡིས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་རྒྱུད། རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དུ་ཐག་བཅད་ཀྱང་།
 དམ་བཅའ་ཅན་དུ་བཅད་པར་ལེགས་མཐོང་ནས། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལེགས་པར་བྱུང་བ་དང་།
 དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་སོགས། རྒྱུད་དེགས་གསུམ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི། རྒྱུད་
 སྡེ་རྣམས་ལ་རིང་དུ་འདིས་པར་བྱས། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་
 འདི་ཆེ་འོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྡེ་གཉིས་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི། གཙོ་བོར་གྱུར་
 པ་རྣམས་སྤང་མཛོད་བྱང་གི། རྒྱུད་ལ་སྦྱངས་པས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས། གང་ཡིན་དེ་ཡང་ལེགས་
 པར་དེས་པར་བྱས། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་འོ་རྗེ་
 བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི། གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་དེ་
 ཉིད་བསྟུས་པའི་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་ལ། སྦྱངས་པས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་
 རྟོན་སྤྱོད་། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་འོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་
 པའི་གཏེར། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ། འཕགས་ལུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་མེད་ལྟར།
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་པ་རྒྱུད་འདུས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བདེ་མཆོག་གི། ཅ་རྒྱུད་
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྟོན་མི་འདྲ་བའི། ཤིང་རྟའི་སྟོན་
 འབྱེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད། གསལ་བྱེད་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ལ་སྦྱངས་།” ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དེགས་པ་དེ་མ་མེད་པས་དཔུང་སྒྲོམ་བྱང་འབྲེལ་ཡང་ཡང་མཛད་དེ་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱངས་
 པའི་ཉམས་སྤོང་ལེགས་པར་འཁྱུངས་པ་ན་གཞུང་འདི་བརྟུན་པས་པར་མཛད།

བཞི་བ་སྐྱལ་བ་པོའི་བྱང་པར་ནི། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུས་སྐབས་དེར་བསྟན་
 པའི་ཁྱར་ཆེན་བཞེས་པའི་ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་དང་། བག་མོ་བྱ་བའི་ཆོས་སྤྲིད་ཀྱི་
 བྱེད་པོ་སྐྱན་སྲ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་ཆེ་དགུ་དུ་མས་བསྐྱལ་མ་ཞུས་པ་ནི། གཞུང་
 ཉིད་དུ། “མང་དུ་གསན་པའི་ཐོས་པས་སྒོངས་པ་བཅོམ།། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་
 བས་རང་རྒྱད་བཅུལ།། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་དགོངས།། བསྟན་པའི་
 རྩ་ལག་དམ་པ་མང་པོ་དང་།། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་སྟོབས་ལས་རིགས་མཐོར་འཇུངས།།
 མཛད་བྱང་མཛད་པ་བཟང་པོས་འགོ་བ་སྦྱོང་།། ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཁྱར་གྱིས་མི་ངལ་བའི།།
 གསང་སྒྲགས་འཛིན་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱལ་ལས་ཡིན།།” ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་
 ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབ་དང་། དབང་བསྐྱར་སྤྱིན་སྲེག་བསྟེན་པ་ལས་རུང་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་
 མཐའ་ལས་བ་ཡོད་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་གཞུང་ཆོད་ཐུབ་རྣམས་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་སྤང་
 བ་བསལ། ཆད་པ་ཁ་སྒོང་བ་སོགས་མཛད་ནས་དག་ཐེར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་གནང་དགོས་
 ཚུལ་གྱིས་གསོལ་འདེབས་ལན་མང་ཞུས་པ་ལྟར་གཞུང་བཟང་འདི་མཛད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཐུགས་བསྐྱལ་
 ཡང་ཡང་མཛད་པས་ཡིན་ཏེ། གསང་རྣམ་ཁག་དང་། གཞུང་དུའང་། “རང་གི་རྟོགས་པ་སྒྱུ་རྩ་
 རྒྱངས་པ་འདི།། རྒྱ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འབྱལ།།” ཞེས་དང་མཇུག་ཅོང་དུ།
 “མཆོམས་སྤྱིན་གཞོན་ལྷས་འཇུད་པའི་གསེར་གྱི་རིས།། ཡིད་ཀྱི་ལའི་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་
 བཞིན།། དམར་སེར་སྐྱ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག་། མཐོན་མཐིང་རལ་པའི་ཟུར་ཕྱད་
 ལྷས་མཛེས་པའི།། འཇམ་དབྱངས་དེ་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག་། དཀྱིས་བཞིན་རྗེས་སུ་
 བཟུངས་པའི་བྱིན་ལས་ནི།། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཆོ་ལ།། རྫོ་གྲོས་ཐོགས་
 པ་མེད་པར་འཇུག་པར་ཤོག་།” ཅེས་གདམས་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

ལྷ་བ་རྒྱད་ལྗེ་བཞིའི་ཐབ་མོའི་ཉིང་ཁུ་མཐའ་དག་བསྐྱས་ནས་རྒྱད་དོན་རྗེན་པར་སྤྱང་བའི་

ཁྱད་པར་ནི། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་། དབང་། རིམ་གཉིས། འབྲས་བུ་སོགས་ངེས་གསང་ཐེག་པའི་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བསྐྱེད་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་
པ་ནི་གཞུང་རང་དུ། “རྒྱུད་སྡེ་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་ལེགས་བསྐྱབས་ཤིང་།། སྒྲིབ་བྱེད་དབང་གི་
བང་རིམ་བཞི་དང་ལྷན།། རིམ་གཉིས་གཟི་བརྗེད་བལྟ་བས་མི་ངོམས་ལ།། འབྲས་བུ་སྐྱབ་བཞིའི་
སྒྲོག་གིས་རབ་མངེས་པ།། ལྷ་ཆོགས་ཁམས་དང་ལྷན་པའི་གསུང་རབ་མཆོ།། ལྷོ་གྲོས་བཙོན་
པའི་མགྲོགས་འགྲོས་བསྐྱབས་པ་ལས།། གངས་ཅན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བྱོན་ཡངས་སུ།། ལུབ་
བསྟན་ཀྱང་མཆོའི་རྒྱན་དུ་བསྐྱེད་པ་འདི།།” ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་གངས་ཅན་བ་རྣམས་ལ་སྐྱགས་
གཞུང་གི་པད་ཆལ་མཐའ་དག་གི་ཁ་ཅི་དགར་འབྱེད་པའི་སྒྲོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་ཉི་མ་
གཞོན་ཅུ་ཞིག་དང་འདིར་ཤར་བས་ན་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་པར་རིགས་སོ།། ཞེས་བསྐྱབས་བཞི། “རྣམ་དཔྱིད་
ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་རབ་འཕགས་ཏེ།། ལེགས་བཤད་འོད་སྣང་སྒྲོགས་བཅུར་སྒྲོས་པ་ཡིས།།
རབ་འབྲམས་སྐྱགས་གཞུང་པད་ཆལ་ཁ་འབྱེད་པའི།། གསང་དོན་ཀུན་གསལ་ཉི་མ་དེར་ནས་
ཤར།།” ཞེས་དང་། ཡང་གསང་སྐྱགས་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་གྱི་སྦྱེས་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་པས་ཡིད་བདེ་སྦྱེད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་གདམས་པ་ནི། “རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
སྦྱང་ཅིའི་བཅུད་མྱངས་ནས།། དངོས་གྲུབ་གཉིས་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱེད་འདོད་པའི།། སྐལ་ལྷན་ལྷོ་
གསལ་རྒྱ་དུག་ལྷན་པའི་ཆོགས།། དགའ་བའི་དར་དྲིར་སྒྲོགས་བཅུར་ད་སྒྲོགས་ཤིག །”ཅེས་
དང་། དེ་ཡང་གཞུང་སྤྱིའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ནས་སྐབས་དོན་དོན་ཆོན་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པ་
ལ། སྒྲོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཟབ་གནད་བསྐྱེད་ཆུལ་གཞུང་ཉིད་ལས། “དྲི་མེད་རིགས་པས་རང་
གཞན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི།། ལེགས་ཉེས་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་ཅིང་།། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
སྐྱགས་དང་པར་བྲིན་གྱི།། ལུན་མོང་བ་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི།། ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དེ་བཞིན་
མ་བྱེད་པར།། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་།། ཁྱད་པར་རྩོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྐལ་ལྷན་གྱི།།
འཇུག་སྒྲོ་མཆོག་ཅེས་སྐྱབ་འཕང་དད་པ་ཅམ།། དེ་བྱིར་གྱེ་གྱེ་སྒྲོ་གྲོས་འདུན་ལྷན་དག །རྣམ་དག་

རིགས་པས་སྒྲོ་བྱས་མིག་སྤྲོངས་ལ། བས་ཀྱི་ཚོལ་བས་བསྐྱོད་པར་མི་བྱས་པའི། བསྟན་པའི་
 གནད་ལ་ངེས་པ་བཏན་པོ་ཆོལ།” ཞེས་དང་དེ་ནས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་དོན་རྗེས་པར་སྤང་ཚུལ་ནི།
 “སྤང་བར་གནས་དང་ཁྱས་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས། བསྐྱོམ་བསྐྱས་སྤྱགས་རེ་ཤེས་པས་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི།
 རྒྱུད་དོན་ཤེས་པར་སྒྲིན་བཞད་གད་གཞི། དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་དོན་ལམ་དུ་སྒྲིག་པ་གཅེས། དེ་ཡང་བྱ་
 བ་སྤྱི་ཡི་རྒྱུད་བཞི་དང་། རྒྱུད་པར་ལེགས་བྱུང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མའི་རྒྱུད། རྒྱ་གར་མཁས་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་བཟུལ་བ་བཞིན། དགོངས་པ་བཅའ་ནས་གསལ་བར་བྱེ་བ་འདི། བྱ་རྒྱུད་མཐའ་
 དག་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་གོ།” ཞེས་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་གནད་བསྟན་ཚུལ་ནི། “སྤྱོད་རྒྱུད་གཙོ་
 བོ་རྣམ་སྤང་མདོན་བྱང་དོན། མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་པ་བཞིན། རྣམ་འཁྱོར་
 གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྒྲག་འབྲུག་པའི་སྟོ།” ཞེས་དང་། རྣམ་
 འཁྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་གནད་ནི། “རྣམ་འཁྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གྲུར་པ། དཔལ་ལྷན་དེ་
 ཉིད་བསྐྱས་པའི་འོ་མའི་མཆོ། མཁས་པ་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་གི་སྤྱབ་ཤིང་གིས། ལེགས་པར་
 བསྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་རྩི་མཆོག་ །དེ་མེད་དབང་གིས་སྤྱིན་ཞིང་སྟོམ་ལ་གནས། དེ་ཡིས་
 ཐུན་བཞེར་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ནི། རང་གི་སྟོ་
 གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོར་བྱེད་པའི། རྣམ་འཁྱོར་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ནི་ལེགས་སྤྱངས་པས། དངོས་བྱུང་
 སྤྱབ་པའི་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་དུ། ཞུགས་ནས་རང་གི་ལྷ་ཡིས་མཆོག་བསྟོལ་བས། ལམ་བཟང་
 བདེ་སྒྲག་བསྐྱོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། དེ་ཕྱིར་ཐུག་རྒྱ་འཆིང་བའི་རིམ་པ་དང་། ཆོག་ཁྲིགས་རིམ་པ་
 ཅམ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ། རྣམ་འཁྱོར་རྒྱུད་དོན་ཤེས་པར་སྒྲི་མོད་ཀྱང་། ལམ་ཀྱི་གནད་རྣམས་ད་
 གདོད་བཅའ་དགོས་སོ།” ཞེས་དང་། ལམ་ཀྱི་གནད་ཤེས་ཤིང་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ས་
 ཆོག་གི་རིམ་པའི་ཟབ་གནད་ནི། “དཔལ་ལྷན་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་མཐར་ཐུག་པ། རྣམ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་
 རྒྱུད་ཕྱེ་རྒྱ་མཆོའི་དོན། མ་ལུས་སྤྱད་བྱེད་ལམ་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་ཆིངས། ལམ་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་
 དང་ནི། སྟོན་དུ་བསྟེན་པས་རྒྱུད་ནི་སྤྱངས་པ་ཡིས། གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱི་བའི་ས་ཡི་ཆ།

ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྣམས། མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད།”
 ཅེས་དང་། ལྷ་གོན་གྱི་རིམ་པའི་གནད་བསྟུས་ཚུལ་ནི། “ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྡོད་ཏུ་སྦྱབ་བྱེད་པའི།
 དབང་གི་ཉེར་བསྟོགས་དམ་པ་ལྷ་གོན་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ལྷ་གོན་ཆོ་ག་དག་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་བྱང་པར་
 ཆེ་བར་མཐོང་གྱུར་ནས། ཆོ་གའི་ཡན་ལག་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ནི། མཁས་པའི་གཞུང་ལས་ཡང་
 དག་ལེགས་བརྟུས་ནས། སྤྲུལ་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དང་མི་འགལ་བར། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་
 དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད།” ཅེས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་གནད་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 ནི། “བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྲུང་མཆོག་ཉིད་དུ། རང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ནས་དབང་མཐོས་
 ཏེ། འཁོར་ལོའི་མགོན་ཉིད་སྤྲོ་མར་གྱུར་པ་ལ། གནད་བརྟེན་ནས་སྦྱ་ཡིས་མཆོད་པའི་མཐར།
 སྤྲུལ་བཟང་སྟོབ་མ་ཉིད་བཞིན་གཞུག་པ་ཡི། ཆོ་གའི་གཙོ་བོ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་རྣམས། ལེགས་
 པར་དམིགས་ཕྱེ་སོ་སོར་བརྟེན་འབྲེད་པའི། ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས།”
 ཞེས་དང་། བུམ་དབང་གི་ཟབ་གནད་བསྟུས་ཚུལ་ནི། “བདེར་གཤེགས་དུག་གི་རང་བཞིན་དབང་
 དུག་གིས། སྟོབ་མའི་ཤེས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ཡིས། རྒྱལ་བ་དུག་དང་འབྲེལ་བའི་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱིས། སྦྱལ་བའི་སྦྱ་མཆོག་འབྱུང་པའི་གཞིར་བྱེད་པ། འི་མེད་བུམ་པའི་དབང་གི་
 རོ་བོ་དང་། དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོ་ག་སྤྲོ་མོ་རྣམས། སྤྲུལ་འགྲུལ་རིག་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་བཞིན་དུ།
 གོ་སྤྲུལ་དབྱངས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་གསལ་བར་བྱས།” ཞེས་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་མཐའ་ཉེན་
 དང་བཅས་པའི་གནད་བསྟན་པ་ནི། “བུམ་དབང་གསྐྱེའི་རྩ་རྒྱུན་བསྐྱར་བ་ཡིས། ཐ་མལ་སྤང་
 ཞེན་ལུས་ཀྱི་རི་མ་བྱས། གསང་བ་ཡི་ཤེས་བདུན་ཅི་སྦྱངས་པ་ཡིས། དག་གནས་རྒྱུད་གི་རྩ་
 བ་སྤྲུལ་སུ་འཆར། གསུམ་པ་སྟན་སྦྱེས་དགའ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་དོན་དམ་
 དབྱིངས་སུ་བྱངས། བཞི་བ་བྱང་འཇུག་དོན་ལ་ངོ་སྤྲོད་པས། མཐར་ཐུག་སྦྱེལ་སོའི་གནད་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་བཅད། དབང་བཞིའི་གནད་དོན་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པ་ལས། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གདམས་
 པ་ཡོད་མེད་ཞེས། རང་གི་རྟོགས་པ་སྦྱ་རྩ་བྱངས་པ་འདི། རྩ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་

ལ་འབྲུལ།། དེ་སྐད་སྤྲུལ་པའང་དབང་གི་རིམ་པ་རྣམས།། ལམ་གྱི་སྡོན་འགྲོ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས།།
 ཅ་བ་པོར་ནས་ཡལ་ག་ཆོལ་རྣམས་གྱི།། ཡིད་སྤུན་སྤྱག་པོ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འོ།།” ཞེས་དང་། རིམ་
 གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་དགོས་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པ་ནི། “རྣམ་དཔྱད་བཙུན་པའི་
 བྱ་གཟིངས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་།། དེད་དཔོན་མཁས་པའི་བཤེས་གཉེན་མ་བསྟེན་པས།། གསང་སྒྲགས་
 གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་མ་མཐོང་བར།། ཕྱོགས་རེའི་ལམ་གྱིས་བཏོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས།།
 ལེགས་པར་བཀག་ནས་མཁས་པ་དགྲེས་པའི་ལམ།། རིམ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་
 བའི་སར།། མ་ཚང་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བཏོད་དགོས་ཞེས།། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་བཟང་གསལ་
 བར་བྱས།།” ཞེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟབ་གནད་བསྟན་པ་ནི། “ཐེག་པ་གཞན་ནས་གྲངས་མེད་
 བསྐྱལ་བ་ཡིས།། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་རྣམས་རྫོགས་དགོས་པའི།། གཞུགས་སྐྱའི་
 རྒྱ་རྣམས་འབད་པ་ཆུང་དུ་ཡིས།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་མཆོག །བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་པས་སྤང་གཞི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་།། རྒྱད་ལ་རི་ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་རྣམས།། བྱི་མེད་ལུང་
 དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ནས།། རང་བཟོས་མ་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད།།” ཅེས་
 དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཟབ་གནད་བསྟན་པ་ནི། “དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་།།
 འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པ་དགྲེས་པ་རྗེ་རྗེ་ཡི།། རྫོགས་རིམ་ལམ་གྱིས་རི་ལྟར་བཏོད་པའི་ཚུལ།། སྤྱི་ཡི་
 རྣམ་གཞག་ཆོག་སྤྱིར་མ་ལུས་ཤིང་།། ལུང་དོན་རིགས་པ་སྤྲ་མོས་ལེགས་དབྱད་ནས།། དོན་གྱི་
 ཁོག་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱིས་ཕྱིན་པར།། ཆོག་བྱར་ཕྱིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ།། གནས་
 གསུམ་མཁའ་འགྲོས་བཅེ་བས་བཟོད་པར་མཛོད།།” ཅེས་ལམ་སྤུན་མོང་བ་ནས་འདིའི་བར་ལུ་
 བཅུ་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་མཐར་སྐྱོམ་ཆོག་གནད་བསྟན་པ་ལ་འདི་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བས་འདིར་ཆང་བར་བཀོད། མདོར་ན་སྤྱིན་བྱེད་དབང་། སྲོལ་བྱེད་ལམ། ལས་བཞི་འཕྲིན་ལས་
 དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྤང་ཆོག་ཏུ་སྤིལ་གྱིས་བསྐྱེད་
 བས་བསྟན་པས་ན། གཞུང་བཟང་འདི་ལྟ་སྡོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད་ཕྱིས་ནས་གྲང་འབྱུང་བར་མི་

སེམས་ཤིག་དེས་ན་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བྱུང་ཆོས་གཞུང་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་
ཁར་བསམ་ནས་བཞོད་དོ།

དུག་པ་གཞུང་འདིའི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་ཁྲབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་བྱུང་བར་ནི། གཞུང་འདི་བརྩམས་
ཕྱིན་ཆད་ནས་བོད་ཀྱི་གསང་སྤྲུགས་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྲུགས་ཡོངས་ནས་འབྲས་སྒོ་རྗེ་ཆང་དུ་ཕྱིན་
ཅིང་རིས་སྤྲུལ་མཆིས་པའི་སྤྲེས་མཆོག་གཞུང་གནས་ནམས་ནས་འདིའི་སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱོད།
གཞུང་འགྲེལ། མཆན་བྲ། ས་བཅད། ཟུར་རྒྱན་སོགས་ལེགས་བཤད་སྒྲ་ན་མེད་པ་གཅིག་རྗེས་
གཉིས་མཐུད་དུ་སྤེལ་བས་ས་འདིར་གང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ།

བདུན་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཉན་བསམ་སྒོམ་པ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་འོའི་ཞིང་དུ་སྤྱེ་
བར་འགྱུར་བའི་པན་ཡོན་ནི། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྗེའི་གསང་རྣམ་
དུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཞིང་དེར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ལགས་ཞུས་པ་ན་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་
ལ་ཡང་ཡང་ཉན་བསམ་སྒོམ་པ་བྱས་ན་དེར་སྤྱེ་བར་ལུང་བསྟན་བས་ན་འདི་ལ་འབད་དགོས། དེ་
ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་བྱུང་ཆོས་བདུན་ལྡན་འདི་གྲ་ཆང་དཔེ་མཛོད་ནས་དཔར་མ་མང་པོ་ཞིབ་
བསྟར་བཞིས་ཏེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱང་འབྲུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་མཛད་ནས་
བཟང་བྱ་དུག་བརྒྱ་འཁོར་བའི་རྗེས་བྲན་སྤྲད་འབྲས་སྒོ་ཆང་བའི་དེབ་གཞུགས་སྤྲུལ་བར་བསྟན་
མཛད་པར་སྤྲོད་ནས་ཡི་རང་ལྟ།

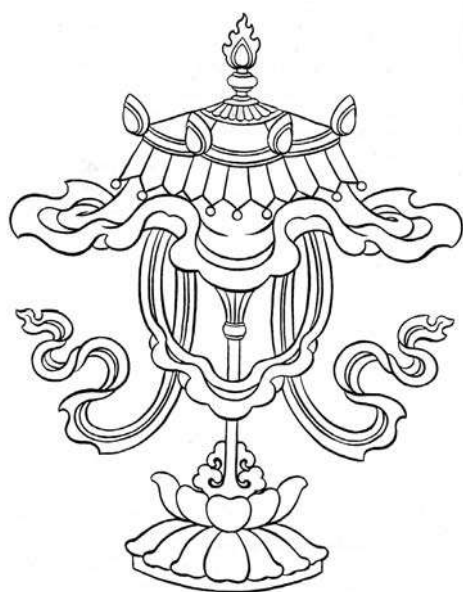
པ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་སྒོག་ཅ་བཟུང་བ་དང་།

མ་རྒྱུད་གནད་ལ་ཤིད་ཟན་གཏོང་བ་ཡི།

ཁྱོད་ཉིད་བཞུད་པའི་ཤུལ་ལམ་ཡངས་པ་ལས།

ནམ་ཡང་རྟོག་སྤྱི་འགྲེང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྒྲེང་བཛྲོད་འདི་ནི་དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ཙོང་བཟང་པས་དཔལ་ལྡན་སྤྲད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་དུ་བྲིས་སོ།

༥ དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

༢༡། གསང་ཆེན་རིག་པ་འདྲིན་པའི་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆང་གི་
དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཙོ་པོ་འདྲིན་ཏེན་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་
ལྷ་ཀྱ་མེད་གཤེན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྟུས་
པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་
རྒྱུན་ལུན་གནས་ཡོང་སྟེད་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་བཟང་དེ་དག་གློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་དང་ཉམས་བཞིས་ལ་སྟན་པའི་ཆེད་ཟབ་གསང་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
ཆོས་སྟོན་གཙོ་པོར་གྱུར་པ་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་འཕགས་བོད་སྦྱེས་ཆེན་དག་གིས་མཛད་
པའི་གསུང་རབ་གལ་ཆེན་ཁག་སྟོགས་བསྟུས་ཀྱིས་«གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་སྟེང་»ཞེས་
པ་ལུ་སྟེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་གསང་དུ་དཔར་སྟན་ཁུས་དང་ཁུ་སུས་སུ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་པག་སྤེལ་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་ཁམས་གསུམ་
འགོ་བའི་ལྷ་མ་ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞལ་སྡེ་ནས་བར་དོར་
ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྟུ་མདོན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྩེ་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱུད་
ཆེན་ཤེས་རབ་སེལྟེར་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་གནད་སྟེ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་
པོར་མངའ་གསོལ་བ། གསང་བདག་མི་ཡི་རྣམ་རྟོག་རྒྱུད་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་རྩེ་བཙུན་ཀྱན་
དག་འདྲིན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་མཆོན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞད་ནས་ལོ་དྲུག་
བརྒྱ་འཁོར་བ་བཅས་དུས་ཆེན་གསུམ་འདྲེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་རྩེས་བྲན་ཆེན་མོ། དཔལ་
ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆང་གི་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་གོ་སྟོན་ཁུས་པའི་ལས་

རིམ་ཁྱོད་རྗེས་བྲན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གསུང་གི་རྗེས་བྲན་ཉིད་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་
སྟེ་རྒྱུད་རྟེན་ཆེན་མོའི་གསང་སྤྲུགས་མཁས་པའི་བཀོ་སྐྱོང་གནང་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་
ཆེན་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔར་སྐྱབ་
ཞུ་དགོས་པ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་མོའི་གསུང་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་
མོ་དཔེ་བསྐྱར་མ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེལ་ལྡེའི་གསུང་རྒྱུད་རྟེན་ཆེན་མོ་ཅ་འགྲེལ་
སྐྱར་མ། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རྒྱུད་རྟེན་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཛོད་ཅ་
འགྲེལ་སྐྱར་མ་བཅས་དཔར་སྐྱབ་ཞུས་ཡོད།

དེ་ཡང་འདྲིར་ནི་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་མོས་མཛད་པའི་«སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་
མོ་»ཞེས་ས་གསུམ་ན་འབྲའ་ཆེ་བའི་བཤེས་བཤད་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་ཆད་ལྡན་གྱི་
དཔར་མ་ཁག་བཞི་ལ་མཚུངས་བསྐྱར་ཞུས་པའི་བསྐྱར་མཆན་དང་། བཀའ་བསྐྱབ་སོགས་
ཀྱི་ལུང་མཆན་བཅས་བཀོད་ཅིང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཆད་པའི་ཞུ་སྤྲིག་གི་རིམ་བཤེས་
མཆོན་ན། གཞུང་འདིའི་ཅ་བའི་དཔར་གཞི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོའི་དགེ་སློང་དམིགས་བསལ་
བས་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་དེའི་གཞུགས་སུ་དཔར་སྐྱབ་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དཔར་གཞི་
དེ་དང་། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ནས་སྟེ་དགེ་དཔར་མའི་ཐོག་ནས་དཔར་གཞི་གཅིག་གསར་
སྤྲིག་ཞུས་པ་གཉིས་སྟོག་སྐད་ནང་པན་ཚུན་གཙང་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་
འབྲུམ་གས་སུ་བཞུགས་པའི་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་དབྱུས་ཀྱི་ཞོལ་དཔར་མ་དང་། གཙང་
བཀས་ལྟན་དཔར་མ་ལྟེ་ལི་ནས་བསྐྱར་དཔར་ཞུས་པ། སྐྱེ་འབྲུམ་བུམས་པ་སྐྱོང་གི་དཔར་
མ་བཅས་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ་ཡིད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཡིག་ཞོར་འགའ་ཤས་ཡོད་
པའང་ནག་གསུབ་རྩ་མ་བཏང་བར་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་གོ་དོན་མ་འདྲ་
བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཡོད་རིགས་ལས་གང་དག་པར་སེམས་པ་དེ་ཉིད་དཀྱུས་སུ་བཀོད་དེ་
གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཏབ་ཡོད། གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲེས་གོང་འོག་གི་མིང་

ཆེག་དང་ཆེག་སྤང་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཤས་དཔེ་བཞི་ཀའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་
 རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ‘རྟོ་ར་’དང་‘རྟོ་རྟ།’ ‘ར་བ་’དང་‘རྩ་བ།’ ‘བདག་
 སྤྱེད་’དང་‘བདག་བསྤྱེད་’ལྟ་བུའོ། ། འཕྲི་སློལ་གཉིས་ཡོད་རིགས་རྣམས་གཞུང་གི་གོང་འོག་
 ཀྱན་ཏུ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཅིང་། མི་མཐུན་པའི་རིགས་རྣམས་
 གང་ཁྱབ་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་ཆད་ལྡན་
 གྱི་ལམ་ནས་ཁྱེ་ཆུང་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་གཏན་ལ་པམ།

ལུང་མཆན་ནི། ལུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བའི་སྤྱང་ལུང་
 འདྲིན་རྣམས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཅོལ། སྡེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ།
 ཁ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་དང་པོ། འོག་གངས་པ་ལ། ཞེས་དང་། སྡེ་བསྟན།
 བསྟོན་ཆོགས། ཀ་སྟོབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོ། ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོན་པ། འོག་
 གངས་༤༤བུ ཞེས་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་གྱི་མཆན་དང་། གཞུང་གི་སྡེ་ཆན། བོད་ཐེང་
 གི་སྡེ་པ། བསྟན་བཅོས་ལ་མཛད་པ་པོ། གཞུང་མཆན། ལེའུ་འི་མཆན་མས། འོག་གངས།
 མདུན་ཉགས་(ན) རྒྱབ་ཉགས་(བ) ཐེག་ཐེང་གི་གངས་བཅས་ཁ་གསལ་དང་འབྲེལ་ལུང་
 ཆེག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་བཀོད་པ། དཔེར་ན། སྡེ་བསྟན་དུ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་
 བཀའ་སྤུལ་བས།།’ ཞེས་པར་གཞུང་དུ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྤུལ་བས།།’ ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
 དཀྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་མཆན་མས་གསལ་པོར་འབྲེད་པའི་ཆེད་ལུང་ཆེག་གི་ཐོག་མཐའ་
 གཉིས་སུ་ཉགས་“ ”འདི་དང་། ལུང་ཆེག་དེའི་ནང་དུ་འང་ཆེག་རྟེན་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་
 རྒྱུང་ཆེ་ཉགས་“ ’འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཁ་སྟོར་གྱི་བཟླ་པ་དང་
 པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། “མདོར་བསྡུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་
 གངས་མེད་པས།། ‘རི་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།’ གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད།།
 སྤྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཡང་ན་རྟོ་རྟེ་འདྲིན་པ་ཉིད།།” ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་‘རི་

གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་ནང་དུ་གཞུང་གི་དགུས་སུ་ཡོད་པའི་ཙ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་
ས་བཅད་ནམས་མཆོམས་མ་འབྲེས་པའི་འབྲེད་མཆོམས་དང་། གཞུང་དོན་གྱི་གལ་གནད་
བརྗོད་པའི་སྡོན་སྒྲུང་། ཁུངས་བཅོལ་གྱི་གཞུང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་
གྱི་གཞུང་ནམས་གྱི་བསྟུས་མིང་དོ་སྟོན་དང་མཛད་ནམ་བཅས་ཐོག་མའི་བྱར་རྒྱན་དང་།
གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག དཔར་བྱང་སྡོན་ཆོག་བཅས་མཐའ་མའི་བྱར་རྒྱར་དུ་བཀོད་ཡོད།
བསྟུར་འབྲས་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཡོད་སྟབས་བསྟུར་འབྲས་རེའུ་མིག་མཐའ་མའི་བྱར་རྒྱན་དུ་
འགོད་སྟབས་མི་བདེ་བས་བྱར་དུ་དེབ་རྒྱུ་ཞིག་བསྟན། བདག་དབང་ཤོག་ངོས་ཀྱང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་དཔེ་དེབ་དཔེ་སྟན་གྱི་འགོས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་བྲས་ནས་བཀོད་ཡོད།

༣ རེགས་གསོལ།

གསར་ཆེན་སྟོད་རྒྱུད་པོད་སྒྲིབ་བརྩ་བརྩུབ་པ་གསར་དུ་དབང་སྐྱབ་ཀྱི་ལས་གཞིའི་
ནང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་ཁྲིད་གན་དང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་པ་དང་ཁྱེད་ཆེན་པ་གཅིག་སྟོབས་
པོར་སྟོ་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་བཞེས་སྟུང་མས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀོར་བཟང་མཆོག་ནས་ཤུ་རྩེས་སུ་

ལམ་སྟོན་གནང་བ་མ་ཟད་གཞུང་དོན་གཤམ་ཆེ་བའི་སྐོར་དང་གཞུང་གི་དོན་གནད་ཆང་བའི་
 སྟོན་སྒྲུང་བཅས་གསར་ཚཱ་གནང་བ་དང་། དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལག་བསྟར་ཞུ་སྟེག་
 བ་སྒྲངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་ཐོག་མར་སྟོན་སྒྲུང་ནང་མ་དཔེ་གཙང་
 བསྟར་ནས་བཟུང་། དཔེ་བསྟར་དང་ལུང་ཁྲངས་འཆོལ་ཞིབ། མཐར་ལུང་མཆན་དང་བསྟར་
 མཆན་བཀོད་པའི་བར་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱིའི་ལས་རིམ་ཡོངས་ལ་འགན་ཁུར་ཆང་ལེན་གྱིས་ལས་དོན་
 ཆགས་ཚུད་གནང་བ་དང་། ཞུ་སྟེག་ལས་རོགས་སྟོན་སྒྲུང་དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས་མཆོག་
 རས་དཔེ་བསྟར་དང་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཆོན་སྐབས་བསྟན་གྱི་ལས་རིམ་རི་ཡོད་ཐུགས་
 ཁུར་ཆེ་བཞེས་གྱིས་ལེགས་བསྟུབས་གནང་བ། དེ་བཞིན་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གཞན་
 རྣམས་ནས་ཀྱང་དཔེ་བསྟར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གང་ཅུས་གྱིས་ལས་ཁུར་སྟུབ་བ་དང་། འདི་
 ལོའི་ཆོས་ཐོག་དགེ་བཤེས་སྟོན་སྒྲུང་བཟུང་གིས་ཆོས་ལུན་དང་། དགའ་བྱང་དགེ་འདུན་སོགས་
 མེད་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་དཔེ་ཁྲིད་ཀྱི་བར་གསེང་གང་ཡོད་ལ་བསྟུར་ཞིབ་ནན་ཆགས་
 གནང་བ། སྐྱེ་ཞབས་ཆེ་བ་དོན་གྲུབ་(ལྷ་རྒྱུ་ཅུ་)མཆོག་ནས་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་དཔྱིན་
 བསྟུར་གནང་བ་བཅས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

ལྷག་པར་སྐབས་ཆེན་གྱི་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་ཐོད་ལུན་བ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷག་
 གཉིས་པའི་རྒྱུད་ལུང་མཐུན་འབྲེལ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་ཡོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་དབར་སྟུན་
 ཀྱི་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་འགྲུར་ཡོངས་རྫོགས་ནང་གཏོང་གནང་བར་དམིགས་བསལ་ཡི་རང་
 དང་འབྲེལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན། མདོར་ན་ད་ལས་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསྟན་
 ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་འདི་ཉིད་དབར་སྟུན་གྱི་ལས་མཐུག་ཡོངས་སུ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བ་ནི་
 གོང་ཞུས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་འགྲུར་དང་གོགས་དན་འབད་བཅོན་བཅས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
 གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྐར་ཡང་བཀའ་འཛིན་སྟེ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞུ།

དེ་ལྟར་རང་གཞན་ཡོངས་ནས་བསྟུབས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་བཟང་འདི་ཉིད་

བསྟན་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོན་ཡལོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ནམས་སྤྱི་ཆོ་བསྟོན་
 པ་རྒྱ་མཆོའི་བར་དུ་བརྟན་ཅིང་རྒྱབས་ཆེན་སྒྲགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་
 ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་ཁམས་གསུམ་འགོ་བའི་སྒྲ་མ་ཤར་
 ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དབལ་གྱི་བསྟན་པའི་ཡང་སྙིང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་བཤའ་སྤྱོད་འཆད་ཉན་ཡངས་པའི་མཐའ་བྱ་ཀུན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་
 དུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བར་སྟོན་ནོ།།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་སློ་བཟང་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༤ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡༤ཕྱི་ལོ་༡༩༠༢ལོ་ལ།

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལྷན་པུ་ཌཱ་།

བཀའ་རྒྱུད།

ཀུན་སྤྱོད།

(ནལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ།)

ཁྱེད་འབྲུམ། བ། ༣༤༩༡-༤༤བ༥

ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ཐེ་མ།

(རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཐིག་ལ།)

ཁྱེད་འབྲུམ། ག ༡༥༤བ-༡༥༧ན

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ།

(དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

ཕྱིད་འབྲུམ། ཁ ༡༣༥༩༡-༣༤༧༧༥

མཁའ་འགྲོ་མ་དྷཱེ་གུར།

(འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་ཟེ་གུར་ཞེས་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།)

ཁྱེད་འབྲུམ། ང ༣༠ནང-༩༥བཟ།

ཀྱུ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ།

(འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རྒྱ་ཆེར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ཁ ༡བ༡-༣༡ུབ༡

རྒྱལ་བའི་ཡུམ།

(རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས་པའི་འབྲུམ་པོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ།)
འབྲུམ། ༡ ༡བ༡-༣༩༧aམ ནས་ཨ ༡བ༡-༣༩༥aམ

རྒྱད་རྡོ་རྗེ་ཅེ་མོ།

(གསང་བ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་རྡོ་རྗེ་ཅེ་མོ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡༧བ༡-༣༧༧bམ

བརྒྱད་སྟོང་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)
ཁྱི་བརྒྱད། ༡ ༡བ༡-ནས་ ༨༣༩མམ

སྐྱེ་འབྲུལ་ང་བའི་རྒྱད།

(རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འབྲུལ་ང་བ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༩༧བ༡-༡༣༧bམ

དགོངས་པ་ལུང་སྟོན།

(དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༣ ༡༥༩bམ-༣༠མམ

མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ།

(མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱད་སྒྲ་མ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༡ ༣༧མམ-༣༧༠bམ

འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)
མདོ་སྒྲ། ༡ ༣༡མམ-༣༧༡མམ

འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད།

(འཇམ་དཔལ་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། ན ༡༠༥ན༡-༣༥༡ན༤

འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད།

(འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༧ ༡བ༡-༡༣བ༢མ

མཉམ་སྦྲེང་།

(དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྲེང་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྦྲེང་བའི་མཚན་ཅེས་

བྱ་བའི་རྒྱད་ཕྱི་མ།) རྒྱད་འབྲུམ། ༧ ༡༥༡ན༡-༡༤༣ན༤

བརྟག་གཉིས།

(ཁྱེད་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཁྱེད་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱ་བའི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་

རྒྱལ་པོ་གཉིས།) རྒྱད་འབྲུམ། ༨ ༡བ༡-༣༠ན༣

ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱད།

(ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡ན༡-༡༠ན༡

དམ་ཚེས་པད་དཀར།

(དམ་པའི་ཚེས་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྒྲེ། ༤ ༡བ༡-༡༩༠བ༢

དམ་ཚིག་གསུམ་བཞེད།

(དམ་ཚིག་གསུམ་བཞེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༥ ༡༩༡ན༣-༣༤༢ན༢

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ།

(དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡བ༡-༡༤༣ན༢

དོན་ཞགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ།

(འཕགས་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཞགས་པའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། མ ༡བ༡-༣༡༤ནཱ ནས་ཙ ༡བ༡-༥༥བ༥

དྲི་མེད་འོད།

(བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད། ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་

སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད།) དྲི ༡བ༡-༧༤ནཱ༥

མདོ་སྤྱད་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།)

ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས། ༡ ༡ན༡-༡༤བ༥

བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ ༣༤༥ནཱ-༣༡༡ནཱ

འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ་གསང་བ་

འདུས་པ་ལས་གསང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དོན་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་སྒྲོབ་པ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཙ ༡༧༤ནཱ-༡༥༥བ༥

དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད།

(རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ ༡བ༡-༡༣༥ནཱ༥

དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད།

(དཔལ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད།)

རྒྱུད་འབྲུམ། མ ༣༤ནཱ-༥༤བ༥

རྫོ་རྩེ་ལྷ་ར་མིའི་རྒྱད།

(རྫོ་རྩེ་ལྷ་ར་མི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༨ ༡༧༡ན༣-༡༧༤ན༣

གདན་བཞི།

(རྒྱལ་འབྲོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༨ ༡༧༡ན༡-༣༣༡བ༥

ནམ་སྐང་མངོན་བྱང་།

(ནམ་པར་སྐང་མངོན་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནམ་པར་སྐལ་པ་བྱིན་གྱིས་སློབ་
པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྤེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གྲངས།)

རྒྱད་འབྲུམ། མ ༡༥༡བ༣-༣༤༠ན༧

ནམ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་འབྲུལ་བ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།) མདོ་སྤེ། བ ༡༣ན༣-༡༤༡བ༧

དཔལ་གཅིག་རྒྱད།

(དཔལ་གཅིག་པོ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བོ་གཅིག་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༨ ༣༠༤བ༡-༣༤༣ན༡

དཔལ་མཆོག་དང་པོ།

(དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡༥༠བ༡-༡༧༣ན༤

དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟགས་དུམ།

(དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དུམ་བྱ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡༧༣ན༤-༣༤༤བ༧

དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱད།

(དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དོ་རྗེ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་དང་པོ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ཆ ༡༠༣ན༣-༣༣༡ན༥

དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱད།

(འཕགས་པ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)
རྒྱད་འབྲུམ། ཟ ༡༡༩ན༡-༡༩༠བ༡

ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ།

(དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་མ་ཆེན་མོའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་བདག།)
རྒྱད་འབྲུམ། ང ༤༤ན༡-༤༠བ༡

དབང་མདོར་བསྟན་པ།

(དབང་མདོར་བསྟན་པ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ཀ ༡༩ན༡-༣༡ན༤

ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ།

(ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)
རྒྱད་འབྲུམ། ཅ ༣༩ན༡-༣༩༤ན༤

རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱད།

(རབ་ཏུ་གནས་པ་མདོར་བསྟུས་པའི་རྒྱད།)
རྒྱད་འབྲུམ། ཉ ༡༩༤བ༡-༡༥༠ན༡

ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱད།

(འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ད ༡བ༡-༡༥༤བ༡

ལེགས་བྱུང་གི་རྒྱུ།

(ལེགས་པར་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱུང་པའི་ཐབས་རིམ་པར་བྱེད་བ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཟ ༡༩༩༡-༩༩༩༩

གཤེན་རྩི་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གཤེན་རྩི་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ།)

རྒྱུ་འབྲས། ར ༡༩༩༡-༡༩༩༩

བཤད་རྒྱུ་དོན་ཐེང་བ།

(ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔལ་དོན་ཐེང་བ་མངོན་པར་བཞིན་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་

གསང་བ་རྣམ་པར་བྱེད་བ།) རྒྱུ་འབྲས། ཅ ༩༠༩༩-༩༩༩༩

སངས་རྒྱལ་ཐོད་པའི་རྒྱུ།

(དཔལ་སངས་རྒྱལ་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་གི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱུ་འབྲས། ང ༡༩༩༩-༡༩༩༩

སྤྱུང་།

(ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྲས། བ ༩༩༩༩-༡༩༩༩

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་

བ་བཏག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཅ ༩༠༩༩-༡༩༩༩

གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུ།

(དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོ་ག་གསང་བའི་རྒྱུ།)

རྒྱུ་འབྲས། ཟ ༡༩༩༩-༡༩༩༩

བསམ་གཏན་གྱི་མ།

(བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱ།)

རྒྱད་འབྲུམ། མ ༡༡༣༩༡-༡༡༥༧༧

བསྟན་འགྲུལ།

ཀུན་བཟང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ།

(སྤྱི་པ་ལ་བཟླས་མཛད་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། དི ༡༣༤༧༣-༡༤༧༧༧

ཀྱི་རྗེར་གྱི་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།

(མཆོ་སྐྱེས་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་དཔལ་གྱི་རྗེ་རྗེའི་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༡ ༡༡༤༧༡-༡༡༤༩༩

ཀྱི་རྗེར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག།

(སློབ་དཔོན་མཆོ་སྐྱེས་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་གྱི་རྗེ་རྗེའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་ཆོ་ག།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༡ ༡༧༡-༡༧༩༧

གོ་ས་ལའི་རྒྱུ།

(སློབ་དཔོན་ཤུག་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ་གོ་ས་

ལའི་རྒྱུ།) རྒྱད་འགྲེལ། ཨི ༡༧༡-༡༧༩༧ནས་རི ༡༧༡-༡༧༩༧

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་དོན་ཡོད་པའི་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་འཇམ་པའི་རྗེ་རྗེའི་ཞེས་བྱ་

བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག།) རྒྱད་འགྲེལ། ཨི ༡༧༤༧༧-༡༧༧༧༧

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མདོར་བསྟན།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མདོར་བསྟན་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། རྩ ༡༧༡-༤༧༧

དགྲིལ་ཚོག་བདེ་སྐྱེད་མ།

(དཔལ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩེས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་
མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། མཁའ་འགྲོ་མ་སྦྱོར་བདེ་མཚོག་ཅེས་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་མ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལ ༡༧༧བཟེ-༡༩༧༧

དགྲིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་དཔལ་ལམས་གསུམ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་
འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ ༤༧ན ༣-༡༡༠ན

དགྲིལ་ཚོག་རྩི་རྩེ་སྤང་བ།

(པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུགས་མཛད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་རྩི་རྩེ་སྤང་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ས ༡བ༡-༩བཟེ

དགྲིལ་ཚོག་ཉི་ཤུ་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་ཉི་
ཤུ་པ།) རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༡༣༡ན ༤-༡༧༥བཟེ

ཁ་སྦྱར་གྱི་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ།

(རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་དཔལ་པོ་རྩི་རྩེས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་གཞི་དང་
གསང་ཆེན་དཔལ་ཀུན་ཏུ་ཁ་སྦྱར་ལས་བྱང་བའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ར ༡བ༡-༡༡༡ན

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་ཚོག

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་
བསྐྱར་བའི་དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོག་)

རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༣༩ན ༣-༤༧བཟེ

འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དགྲིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ།

(སློབ་དཔོན་རིག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་པ་དཔལ་དུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༡༠༣བ༥-༡༡༤བ༣

འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དགྲིལ་ཆོག་མདོར་བསྟུས།

(པརྫོང་ཁྱི་ཏས་མཛད་པས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་མདོར་བསྟུས་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཞ ༤༤བ༡-༤༥བ༡

འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དབང་མདོར།

(སློབ་དཔོན་རྗེ་རྗེ་བླ་མ་གྱི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྟུས་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༡༡༤བ༣-༡༡༥བ༥

འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་ལྔ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་རྗེ་རྗེ་བླ་མ་གྱི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལྔ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༡༡༤བ༥-༡༡༥བ༧

འཇུག་སྒྲིམ་པ།

(སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་འཇུག་པ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པའི་
ཐབས།) རྒྱད་འགྲེལ། ཉ ༡༡༤ན༤-༡༡༤བ༤

གྲུང་འགྲེལ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷའི་རིགས་སློབ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་
བླ་མའི་དཀའ་འཇུག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༡༡༤ན༤-༡༡༤བ༧

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༡༡༤ན༤-༡༡༤བ༧

གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ།)

རྒྱད་འགྲེལ། དི ༤༥ན༡-༤༥ན༢

འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད།

(རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་མཇུག་པའི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་
བཤད་ཅ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྩིས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མེད་པའི་འོད།)
རྒྱུ་འགྲེལ། ༩༡༠༡བ༡-༩༡༡ན༡ ནས་ ༩༡བ༡-༩༡༡ན༡

དག་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུ་འགྲེལ། མི ༡བ༡-༡བ༡

དག་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་མི་བསྟོན་པའི་རྩིས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་དག་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུ་འགྲེལ། མི ༡༣༣-༡༣༣

དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོན་མ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ཀ་ར་ཤུའི་མཛད་པའི་དཔལ་གཤིན་རྗེ་དག་ནག་པོའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོན་མ།)
རྒྱུ་འགྲེལ། མི ༡༣༣ན༡-༡༣༣བ༡

དགྲེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་མུ་ཉིག་ཕྱེང་བ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མྱི་རྩྭ་ཀ་ར་ཤུའི་མཛད་པའི་དཔལ་དགྲེས་པའི་རྩིས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་མུ་
ཉིག་ཕྱེང་བ།) རྒྱུ་འགྲེལ། ག ༩༩ན༡-༩༩ན༡

དགྲེས་རྟོག་གི་དགྲེས་ཆོག

(སྟོབ་དཔོན་ནག་པོའི་ཁལ་སྒྲུ་ནས་མཛད་པའི་དཔལ་དགྲེས་པའི་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་དགྲེས་
འཁོར་གྱི་ཆོག) རྒྱུ་འགྲེལ། ༩ ༩༩ན༡-༩༩ན༡

དགྲེས་པ་རྩིས་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་པའི་མཛད་པའི་དཔལ་དགྲེས་པ་རྩིས་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུ་འགྲེལ། ༩ ༡བ༡-༡ན༡

འགྲེལ་བ་སློན་གསལ།

(དཔལ་ལྷན་སྒྲ་པ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སློན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།)

རྒྱ་འགྲེལ། ཏ ༡བ༡-༣༠༡བ༣

རྒྱ་བདུན་དགྲེལ་བ།

(ཨ་ལྷ་ཐུ་ཤརྒྱ་ཀ་ར་མཆས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བདུན་

ནམ་པར་དགྲེལ་བ།) རྒྱ་འགྲེལ། ཨ ༡བ༤-༡༠ན༢

རྒྱ་དོན་ལ་འཇུག་པ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་རྒྱ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ།)

རྒྱ་འགྲེལ། འ ༡བ༡-༤༡བ༤

རྒྱ་དོན་འཇུག་པ་བསྐྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ཤརྒྱ་ཀ་ར་མཆས་མཛད་པའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་

བསྐྱས་པ།) རྒྱ་འགྲེལ། ཅ ༡༠༤བ༡-༡༡༥a༢

རྒྱ་སྒྲ་མ།

(རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་སྒྲ་མའི་བསྐྱར་བཅས།)

སེམས་ཅན། བ ༥༤བ༡-༢༣ན༢

རྒྱ་འབྲུལ་སྒྲ་མའི་མན་ངག།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་འདུལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་འབྲུལ་ཆེན་མོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་

སྒྲ་མའི་ཞལ་སྒྲའི་མན་ངག།) རྒྱ་འགྲེལ། ཡ ༣༤༠ན༤-༣༠༤ན༡

བསློམ་རིམ་ཐ་མ།

(སློབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཐུ་ཤརྒྱ་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་མཛད་པའི་བསློམ་པའི་རིམ་པ།)

དབུ་མ། ཀ ༥༥བ༤-༤༡བ༢

རྒྱ་ཐབས་ཀུན་བཟང་།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད་པའི་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཐབས་པའི་

ཐབས།) རྒྱ་འགྲེལ། ད ༣༡བ༤-༣༤ན༥

སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་གི་འགྲེལ་བ།

(སྐྱབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐ་ག་ནས་མཛད་པའི་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ།) རྒྱུད་འགྲེལ། དེ ༡༩༧༤-༢༣༡ན༧

སྐྱབ་ཐབས་རྩོམ་སྐྱོན་མ།

(སྐྱབ་དཔོན་དཔལ་རྩོམ་སྐྱོན་འབྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩོམ་སྐྱོན་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་
དག་པ་རྩོམ་སྐྱོན་མ།) རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ ༧༢ན༣-༩༩ན༡

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ།

(རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ།)
ཤེས་བྱིན། ༡ ༡༧༡-༡༢ན༧

བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་རྟོགས།

(རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ།) རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ ༡༩༦༧-༡༩༩ན༡

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད།

(སྐྱབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ།)
མངོན་བ། ༡ ༡༧༡-༢༥ན༧

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ།)
བསྟོད་ཆོགས། ༡ ༦༩༧-༦༩༧

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་།

(སྐྱབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་གྱི་ལུང་།) རྒྱུད་འགྲེལ། དེ ༡༧༡-༡༧༧

འབྲུག་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པའི་བཤད་པ།)

དབུ་མ། འ ༡༣༠བ༡-༣༤༩ན༡

སྙིང་པོ་མདོར་བསགས།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྙིང་པོ་མདོར་བསགས་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ ༡༡༣ན༤-༡༣༩ན༡

སྙིང་པོ་རྒྱན།

(སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་ཆོ་གའི་
སྙིང་པོ་རྒྱན།) རྒྱུད་འགྲེལ། ཟ ༡༣༣བ༡-༡༤༣བ༣

སྙིམ་པའི་མེ་རྟག

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རུ་ལྷ་ཀར་ཤེས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་སྒྱུར་སྙིམ་པའི་མེ་
རྟག།) རྒྱུད་འགྲེལ། ཉ ༡༠༡བ༡-༡༡༥ན༡ནས་ ཟ ༡བ༡-༡༡༠ན༤

མཉམ་སྦྱར་གྱི་དགྲིལ་ཆོག

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀུ་ཀུ་རྩ་ཇོས་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག།) རྒྱུད་འགྲེལ། ལ ༡༡༡བ༤-༡༤༥ན༡

ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལ་ལྷ་སྟེ་ཀ་རས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆ་བའི་ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་
པའི་འགྲེལ་པ།) རྒྱུད་འགྲེལ། ཟ ༡༡༩ན༤-༡༡༩ན༡

སྤུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྤུབ་པས་མཛད་པའི་སྤུབ་པའི་དགོངས་
པའི་རྒྱན།) དབུ་མ། ཨ ༡༣བ༡-༡༤༣ན༡

ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ།

(སློབ་དཔོན་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དོན་རྗེས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༡༩༣༩-༡༩༤༣

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་

གཞག་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༡༠༠ན-༡༠༤༡

ཐོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགྲིལ་ཆོག།

(སློབ་དཔོན་ས་ར་ཉས་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་གི་

རིམ་པ་གསལ་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ར ༣༣༠བ༣-༣༤༣བ༥

མཐའ་གཉིས་སེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་རྩྭ་ན་གླིས་མཛད་པའི་དོན་རྗེས་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༡༡༥ན༡-༡༢༠ན༣

དམ་ཆོག་ལྟ་བུ།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་པ་རྩྭ་འབྲུང་གནས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆོག་ལྟ་བུ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཉ ༣༤བ༡-༣༩བ༤

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

རྒྱད་འབྲེལ། ཉ ༡བ༡-༡༤ན༡༡

དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྒྲིང་པོས་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

བསྐྱུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་

བྱེད་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ལི༡བ༡-༣༥ནན༡ནས་ཤི༡བ༡-༣༡༡ན༡༡

དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་སྟོང་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པོས་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་
བར་བྱེད་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ལི་ ༡༧ - ༣༥ (ནམ་མཁུ་ལི་ ༡༧ - ༣༡) (ནམ་མཁུ་ལི་ ༡༧ - ༣༡)

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྟུ་བྱེད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་ ༣༤ - ༣༤

དེ་ཉིད་འབྲུག་པའི་རབ་བྱེད།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་བཀའ་མ་ལུས་པ་མངོན་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པའི་རབ་རྟུ་བྱེད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་ ༣༤ - ༣༤

དུས་འཁོར་གྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ།

(དགེ་སློང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དབང་གི་རབ་རྟུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་ ༣༥ - ༣༥

དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད།

(ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་རྒྱད་ཀྱིས་བཅུ་སྟོང་པའི་བསྐྱར་བཅོས་རིག་པའི་དགེ་སློང་ཤོང་སྟོན་གྱིས།
དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་
པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལས་ཐུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།) རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་ ༣༥ - ༣༥

དོན་དམ་བསྟན་པ།

(དཔལ་འཛིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་གི་སྐུ་པའི་སྐུ་པ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་དོན་དམ་པའི་
བསྟན་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་ ༣༥ - ༣༥

བདེ་མཆོག་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་བཤད།

(ཨིན་ཏུ་ཉེས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་མཆོག་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ ༡བ༡-༡༡༤བ༡)

བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་ཆོག

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་ཁྱེས་སྟོན་པ་ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་བདེ་
མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ ༡༡༤བ༡-༡༤༡བ༡

བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་
རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྟོན་མ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ ༡༤༡བ༡-༡༤༡བ༡

བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག

(པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྩི་རྩིས་ཆོག་སྟུང་ཆོགས་ལས་བརྒྱས་ཤིང་རྩི་ག་ཏ་ལའི་པརྟེ་
ཏ་ཆེན་པོ་ལི་ལྷ་ཏི་ཅུས་ཐང་ལི་ཏ་རར་བརྒྱུར་བའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ ༡༤༡བ༡-༡༤༡བ༡

བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་ཐབས།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ ༡༤༡བ༡-༡༤༡བ༡

བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་གི་ཁོར་བྱ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་བ་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་
ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ཁོར་བྱ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ ༡༤༡བ༡-༡༤༡བ༡

བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྗེས་མཛད་པའི་མངོན་པར་བརྟུང་བ་ལས་
ཕྱང་བ་ཉུང་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་དོན་རྣམས་པར་བཤད་པ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༧༤བ༡-༡༩༡ན༣

བདེ་མཆོག་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག།

(སྟོབ་དཔོན་དབྱ་བ་སྟོ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ག།) རྒྱུད་འགྲེལ། ཟ ༡༡༧བ༣-༡༥༠ན༥

བདག་བྱིན་བསྐྱབ།

(སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་བདག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ད ༡༡ནན་༣-༡༡༩བ༡

བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས།

(ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ཤྲུ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་
བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ཏ ༣༡ནབ༡-༣༡༥ན༢

བདེ་མཆོག་སྐྱབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།

(སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྟོ་རྗེ་འི་ཁྱེད་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ ༣༣ནབ༥-༣༣༧བ༣

བདག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་བདག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། དེ ༥ནན༢-༩ནན༢

བསྐྱུས་རྒྱུད།

(མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཕྱུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།)
རྒྱུད་འབྲུམ། ༣༣བ༡-༡༣༤བ༡

མདོ་སྡེ་རྒྱན།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
སེམས་ཅན། བེ། ༡བ༡-༣༤ནེ

མདོར་བྱས།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མདོར་བྱས་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། དེ ༡བ༡-༡༡ནཱ

མདོ་བསྟེ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནལ་འགྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་
བསྟེད་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པའི་ཐབས་མདོ་དང་བསྟེས་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། དེ ༡༡ནཱ-༡༥བ༡

འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་མདོར་བསྐྱས།

(པཌྌི་ཏ་དག་གི་དབང་ཕྱག་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་མདོར་བསྐྱས་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། བེ ༡༥ནེ-༡༥འནཱ

དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་ལྷ་བླ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་
འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཆ ༡བ༡-༣༠༥བ༢

དོ་རྩེ་འབྱུང་བ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོས་མཛད་པའི་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཆོག་དོ་རྩེ་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ༡༡ ༡བ༡-༥༠ནེ

དོ་རྩེ་བསྐྱས་པའི་དོན་འགྲེལ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོ་རྩེ་སྤྱིང་པོས་མཛད་པའི་ཀྱའི་དོ་རྩེ་བསྐྱས་པའི་དོན་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ༡༡ ༡བ༡-༡༣༤ནེ༢

སྡུག་གསུམ་འདྲ་བྲེང་།

(པརྗེ་ཏ་ཆེན་པོ་བེ་བླ་ཏི་ཅུས་མཛད་པའི་སྡུག་གསུམ་འདྲ་བྲེང་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༥༧བ༣-༥༧བ༤

སྡུག་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན།

(དགེ་སློང་རྩ་རྒྱུ་ཏུས་མཛད་པའི་དཔལ་སྡུག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་

འགྲེལ་བརྒྱ་ཅན།) རྒྱད་འགྲེལ། ཟ ༡བ༡-༡༠༡བ༣

ནམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་

བའི་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༡༧༤ན༤-༡༧༤བ༡

ནམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།

(སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་ནམ་པར་འཛོམས་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་

པར་བྱེ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༡༧༤ན༤-༡༧༤ན༣

ནམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་བསྟུས་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཕྱི་བླ་ལྷ་ཁྱེས་མཛད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མཛོན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་

པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟུས་པའི་དོན།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༡བ༡-༤༥ན༣

ནམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་ཆོག་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བཤད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མཛོན་མཛོན་

པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་འགྲེལ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༡༧༡ན༡-༣༥༡ན༢ ལས་ཏུ ༡བ༡-༡༡༤ན༢

ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་མཛད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མངོན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
རྒྱད་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བཤད།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཅུ ༤༥ན ༣-༣༤༠བ།

ནམ་གཞག་རིམ་བ།

(སློབ་དཔོན་ལྷའི་སློབ་མཛད་པའི་འདུས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ནམ་པར་གཞག་པའི་རིམ་བ།)
རྒྱད་འགྲེལ། རི ༡༣༡ན ༤-༡༣༡ན ༥

དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ།)
རྒྱད་འགྲེལ། སི ༤༤ན ༣-༣༣ན ༢ ཅུ ༡བ ༡-༡༤ན ༥

དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ།

(ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༣༤༤ན ༣-༣༠༤བ

སྤེལ་མར་བསྟོད་བ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མ་ཉི་ཅི་ཏ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་གི་ཞལ་སྤེལ་མཛད་
པའི་སྤེལ་མར་བསྟོད་བ།) བསྟོད་ཆོགས། ༧ ༡༡ན ༣-༡༤ན ༥

སྟོད་བསྐྱུས།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་ཅན་དེ་བས་མཛད་པའི་སྟོད་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མ།)
རྒྱད་འགྲེལ། རི ༥༢ན ༣-༡༠༤བ།

སྟོད་འཇུག

(རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་བ།)
དབུ་མ། ལ ༡བ ༡-༤༠ན ༢

ཕར་བྱིན་བསྐྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་ཕུ་རས་མཛད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱས་པ།)

དབུ་མ། ཁི ༡༡༦༡-༡༣༥༥

བྱག་རྩོད་དགྲིལ་ཆོག

(བྱག་ན་རྩོ་རྩོ་གོས་སྒྲོན་པོ་ཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡༥༡༣༧-༡༥༤༦

བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༤༤༩༩-༤༦༩༣

བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ།

(མགོན་པོ་ལྷ་རྩུབ་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་འགྲེལ་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༣༩༩-༤༡༥

དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་སྤྱིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་པ།)

དབུ་མ། རྩ ༤༠༦༧༣༡༤༦

དབུ་མ་འཇུག་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་བྱས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།)

དབུ་མ། འ ༡༠༡༡-༡༡༤༩༧

དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་བསྐྱར་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

དབུ་མ། ཆ ༡༡༡-༡༡༩༧

དབུ་མ་སྣང་བ།

(སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཛད་པས་དབུ་མ་སྣང་བ།)

དབུ་མ། ས ༡༣༣བཟང་-༣༤༤ནཾ

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེན་གྱས་པ།)

སེམས་ཅན། བི ༤༠བ༡-༤༥ནཾ

དབང་གི་རབ་བྱེད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གྱུ་ལྷས་མཛད་པའི་དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།)

རྒྱ་ལྷེལ། ཞ ༣༣༤བཟང་-༣༥༠འཾ

དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱུས་པ།

(ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་དཔལ་རྒྱ་ལོའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་པ་བསྐྱུས་པ།)

རྒྱ་ལྷེལ། ན ༣༣༠བ༡-༣༤༤ནཾ

ཐ་མ་ལྷ་བཙུ་བ།

(སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་དོན་བསྐྱུས་པ་ལྷ་བཙུ་བ།)

རྒྱ་ལྷེལ། རྩ ༡༠ནཾ-༡༣ནཾ

སྦྱོར་བ་བདུན་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བི་ཏྲ་པུ་དས་མཛད་པའི་སྦྱོར་བ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཞིའི་རབ་ཏུ་

བྱེད་པ།) རྒྱ་ལྷེལ། བི ༤༤བཟང་-༥༥བཟང་

མན་ངག་སྦྱེ་མ།

(སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཀྱི་

རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མན་ངག་གི་སྦྱེ་མ།)

རྒྱ་ལྷེལ། ཆ ༡བ༡-༣༡༤ནཾ

མི་འཇིགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ།

(གནས་བརྟན་མཁས་པ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ་ལྷས་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གཞུང་འགྲེལ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ར ༡༩༩༧-༡༩༩༨

མི་གཡོ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བ་དེའི་སྟོབས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འདུལ་བར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༡༩༩༧-༡༩༩༨

ཅ་བཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)
དབུ་མ། ཅ ༡༩༩༧-༡༩༩༨

ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བརྩ་བཞི་བ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་བུ་ལྷས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཅ་བའི་ལྷུང་བ།)
བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བོད། ༡༩༩༧ རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༩༩༩-༩༩༩

ཅོད་བསྟོག

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཅོད་པ་བསྟོག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
དབུ་མ། ཅ ༡༩༩༧-༡༩༩༨

ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
ཆད་མ། ཅ ༩༩༩༧-༡༩༩༨

ཆད་མ་ནམ་ངེས།

(དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ནམ་པར་ངེས་པ།)
ཆད་མ། ཅ ༡༩༩༧-༡༩༩༨

ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཙུན་ཀྱི་པི་ཏ་ཀ་མ་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༤༧༤-༥༧༧

ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པེ་ཏ་པ་དས་མཛད་པའི་མངོས་པའི་མེ་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་

ཁོན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ཞལ་གྱི་ལུང་གི་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། དེ ༡༦ན༣-༡༣༤བ༣

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་

པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།) དབུ་མ། ཡ ༣༠བ༤-༥༣༤ན༥

བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥༤ན༥-༡༣༠ན༥

བྱང་འདུག་གསལ་བ།

(སྐྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་དུ་འདུག་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་

དབང་གི་བྱ་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། དེ ༥༣༥བ༤-༥༤༥ན༥

བཟང་པོ་ཡོངས་གཟུང་།

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཐུབ་དཀའ་ལྷན་བས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་སྐྱབ་ཐབས་

བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ༩ ༡༣༠ན༣-༡༥༤ན༥

འོད་སྟེ།

(པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ་ས་མཛད་པའི་སྐྱོན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་འོད་ཀྱི་སྟེ་མ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཐུ ༡༥༡བ༡-༡༤༥ན༥

ཡན་ལག་བདུན་པ།

(པརྩི་ཏ་ངག་གི་དབང་ཕྱག་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། བི ༡༩༠ན་-༡༠༣ན་

ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བེ་ཏ་པ་ཏས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱན་དུ་བཟང་

མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། བི ༡༣༠བ་-༡༡༩བ་

ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས།

(པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་ནག་པོ་པའི་ཞལ་སྡེ་ནས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས།)

རྒྱད་འགྲེལ། བཟ ༣༩༦བ་-༣༡༡ན་

ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ།

(སློབ་དཔོན་ཡི་རྩ་བྱུ་ཏིས་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས།) :

རྒྱད་འགྲེལ། བཟ ༣༩༦བ་-༤༠བ་

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཆོག་ལེན་ལུང་བྱས་པ།)

དབུ་མ། ཅ ༡༠བ་-༡༡བ་

རིམ་ལྗ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། བི ༤༩ན་-༥༡ན་

རིམ་ལྗའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཙུན་འགྲུས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་

གསལ་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ཅ ༡༤༡བ་-༡༤༠བ་

རིན་ཆེན་སྤེང་བ།

(མགོན་པོ་ཁྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤེང་བ།)

སྤྱིས་རབས། གེ ༡༠༧ན༡-༡༩༦ན༣

རིན་ཆེན་འབར་བ།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་པརྟ་ཨིན་ཏུ་ཅིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱབ་

ཐབས།) རྟུན་འགྲེལ། ཉ ༩༡༩ན༣-༩༩༣བ༩

ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན།

(རྒྱའི་མཁན་པོ་རྟ་པརྟ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་ལང་གར་ག་ཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན།)

མདོ་འགྲེལ། དེ ༡བ༡༣༡༠ན༧

ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྲད་པར་གསལ་བྱེད།

(པརྟ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས་མཛད་པའི་ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་

འགྲེལ་པའི་རྟོ་ཀླ་བྲད་པར་གསལ་བྱེད།) རྟུན་འགྲེལ། ཞ ༩༡༥ན༩-༣༠༤བ༩

ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་བསྐྱུས་པ།

(སློབ་དཔོན་བྲད་རྒྱལ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ལེགས་པར་བྱུབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱབ་པའི་ཐབས་

བསྐྱུས་པ།) རྟུན་འགྲེལ། འུ ༡༩༠བ༩-༡༣༡བ༩

ཤེར་བྱིན་མའི་བསྟོན་བ།

(མགོན་པོ་ཁྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མའི་བསྟོན་བ།)

བསྟོན་ཆོགས། ཀ ༧༦ན༡-༧༦བ༧

བཤད་སྐྱར་མི་གཡོ་བ།

(རྟོ་ཤོང་ལོ་རྒྱ་བ་རྟོ་རྟོ་རྒྱལ་མཆོག་གི་བཀའ་ངོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་སྐྱར་བ་བརྟོག་པའི་

རྒྱལ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ་རྒྱུ་ལ་དཔང་ལོ་རྒྱ་བ་དག་སློང་དཔལ་ལྡན་སློ་གོས་བརྟན་པས་

བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དཔལ་ལྡན་ངི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་

བཤད་སྐྱར་མི་གཡོ་བའི་སྤྱིང་པོ་སྦྱང་བ།) རྟུན་འགྲེལ། བ ༩༠ན༩-༧༩བ༥

གཤེན་རྗེ་ནག་པོའི་སྐབ་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྐབ་ཐབས།) ལྷན་འགྲེལ། མི 154-2354

གཤེན་རྗེ་དམར་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག

(པཱེ་ཏ་ཆེན་པོ་ལྷ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤེན་རྗེ་
གཤེད་དམར་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག) ལྷན་འགྲེལ། ཅི 1437-17054

གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་ལྷན།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷན།)
ལྷན་འགྲེལ། 13357-14752

གཤེན་རྗེའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཤེན་རྗེ་གཤེད་འབྱུང་།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་ལི་ཏ་བཙུག་མཛད་པའི་གཤེན་རྗེ་དབྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་གཤེན་རྗེ་
གཤེད་འབྱུང་བ།) ལྷན་འགྲེལ། མི 3066-3254

གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འགྲེལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤང་བ།

(སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱ་རས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འགྲེལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
སྤང་བ།) ལྷན་འགྲེལ། བི 1757-13352

གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོག་འི་འགྲེལ་བ།) ལྷན་འགྲེལ། བི 1432-13032

གསང་འདུས་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་པ་དམ་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབ་
པའི་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་བ།)

ལྷན་འགྲེལ། བི 12437-37432

གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།

(གྲུབ་ཆེན་ལྷ་རྩེ་པས་མཛད་པའི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཏ ༢༠༣བལ-༢༣༩ནམ

གསང་འདུས་དཀའ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ།)

རྒྱད་འགྲེལ། བ ༡བ༡-༡༡ནམ

གསང་ལྡན་གྱི་ཐིག་ཆོག

(པཱེ་ཏ་སྟེ་ཏི་ལྷ་ན་ཀྱི་ཏིས་མཛད་པའི་སྟབ་ཐབས་གསང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐིག་གི་ཆོག།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཏ ༡༥༠བ༡-༡༥༡ནམ

བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ས ༡བ༡-༣༡ནམ

ཉེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དགྲིལ་ཆོག

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉེན་མའི་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བ་

ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཉ ༢༡༦ནལ-༣༢༤བ༢

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོན་བ།

(སྟོབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད་པའི་ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་བར་བསྟོན་བ།)

བསྟོན་ཆོགས། ཀ ༩༣བ༩-༩༥ནམ

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟབ་ཐབས།

(གྲུབ་ཐབ་རྩོ་རྩེ་རིལ་བྱ་པས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྟབ་ཐབས།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༢༣༣ནལ-༢༣༣བལ

སྡེ་བཀའ།

(སྡེ་དགེ་བཀའ་འཁྱུར།)

བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་བྱི་ལོ་ ༡༡༩༩ ནས་ཚུ་སྤང་བྱི་ལོ་ ༡༢༣༣ བར་བཟང་བྱ་ལྗེའི་རིང་ཁམས་སྡེ་
དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་དཔར་དུ་བཞེངས་པའི་སྡེ་
དགེ་བཀའ་འཁྱུར།

སྡེ་བསྟན།

(སྡེ་དགེ་བསྟན་འཁྱུར།)

བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྤུལ་བྱི་ལོ་ ༡༢༣༡ ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་
གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་དཔར་དུ་བཙོན་པའི་དབུ་བཙུངས། དེའི་སྤུལ་སྤྱོད་མ་གྲུན་དགའ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
མཆོས་མཐུག་བསྐྱེད་ནས་ཡིད་བྱི་བྱི་ལོ་ ༡༢༩༩ ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འཁྱུར།

བསྟན་འཁྱུར་དཔར་བསྐྱར་མ།

(ཁྱུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་བསྟན་
འཁྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ།)

བོད་འབྲེལ།

ཅ་ལྷང་འཁྲལ་སྤོང་།

(རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཅ་བའི་ལྷང་བ་བཙུ་བཞི་པའི་འབྲེལ་བ་གསལ་
བྱེད་འཁྲལ་སྤོང་།)

ས་སྐུ་བཀའ་འབུམ། བོད་ཅ། ༢༠༠༩ ལོར་ཐེ་ཕན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་
གཞུགས། ༢༠༡-༣༠༩

ཀྱེ་རྗེའི་དབང་ཆོག་དབང་གི་ཚུ་བོ་ཆེན་མོ།

(རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོས་མཛད་པའི་དཔལ་ཀྱེ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་མ་སྤྲིན་པར་
བྱེད་པའི་ཆོག་དབང་གི་ཚུ་བོ་ཆེན་མོ།)

ས་སྐུ་བཀའ་འབུམ། བོད་ཅ། ༢༠༠༩ ལོར་ཐེ་ཕན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་
གཞུགས། ༥༩-༡༩༢

མ་དཔེ་བསྐྱར་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་ཁག

སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ།

(ཨ་མ་དོ་སྐུ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤིང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

སྤྲེ་དཔར།

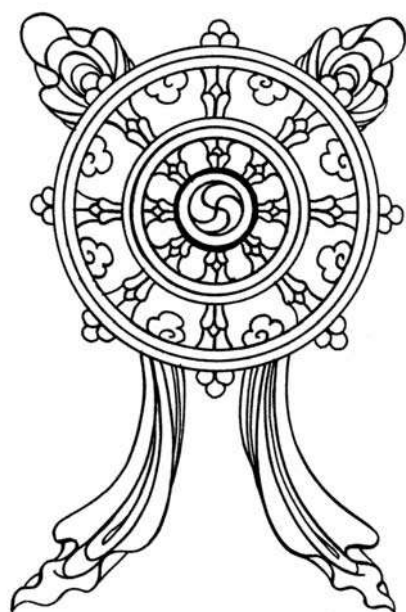
(ལམས་སྤྲེ་དགའི་དཔར་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

གཙང་དཔར།

(གཙང་བཀྲས་ལྷན་གྱི་དཔར་རྟིང་ལྷི་ལི་ནས་བསྐྱར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

དབྱུས་དཔར།

(ལྷ་ས་ཞོལ་གངས་ཅན་པན་བདེ་གཉེར་མཛོད་སྤིང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་
དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

༣༣༥ ། གུ་རུ་རྩེ་ལ་སྟ་ཐུ། རེ་བཅུན་སྒྲ་མ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་
 ཞབས་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་དང་བས་སྐྱབས་སུ་མཆིངོ། བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱས་
 བས། རྒྱལ་སྐས་ཚུལ་གྱིས་སྟེགས་དུས་གངས་ཅན་འདིར། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་
 པ་ཡི། རྒྱལ་ཆབ་སྐྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཅལ་ནས། གཞན་པན་དབང་གིས་ཀུན་མཐུན་ཅོང་
 ཁ་བ། གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིར་བྱོན་ནས་ཞིང་གཞན་དུ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་ཀྱི་
 བར། རབ་དུ་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་མཛད་པའི་ཚུལ། རང་གཞན་དད་པ་འཕེལ་བའི་ཡན་ལག་དུ།
 ས་མཐའི་བཅུན་པ་སྟོ་གསལ་རི་ཁོང་པས། སྟོ་སྐྱར་སྤངས་ཏེ་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་ཞིག་བཛོད།
 བྱོགས་སྤང་དོར་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་ཉོན། སྐལ་ལྷན་པད་ཆལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡི། ཆོས་རྗེ་
 ཉིན་བྱེད་ཞིང་གཞན་གཤེགས་མ་ཐག། དད་ལྷན་ཀུ་སྟ་ད་ནམས་སྐྱོང་བ་ཡི། ནམ་ཐར་གསོལ་
 འདེབས་སྐྱ་བཤར་འདི་སྟོས། སྐལ་སྐྱའི་འབྲུངས་ཡུལ་གངས་ཅན་ཤར་གྱི་བྱོགས། མདོ་སྤང་
 ཅོང་ཁར་མེ་མོ་བྱ་ལོ་ལ། སྐྱ་འབྲུམ་དགེ་དང་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ཀྱི། སྐས་སུ་བསམ་བཞིན་
 འབྲུངས་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱལ་ཆབ་སྐལ་
 པའི་སྐྱ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། རང་གཞན་སྟོན་ཅིང་གོལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། བཤད་སྐབ་

བསྟན་པ་དང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། ལོ་གསུམ་ལོན་ཆེ་བྱུང་ཆེན་ཀམ་པ། རོལ་པའི་རྩོ་རྩེས་
 ཡོངས་རྩོགས་དག་བསྟན་མཛད། ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱང་མཆན་གསལ་ནས། ལུབ་བསྟན་
 སྒོ་བྱ་བཅུག་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་བདུན་པའི་དུས་སུ་དོན་བྱུང་རིན་
 ཆེན་དང་། གཞོན་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའི་མཁན་སྒོ་བ་གྱིས། སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་དུ་མཆན་
 བཏགས་ནས། དགྲེས་བཞིན་རབ་བྱུང་མཛད་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་
 བཅུ་དྲུག་བར་དུ་མཁན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། བཀའ་ལུང་མན་ངག་གཞུང་ལུགས་འགའ་གསལ་
 ཅིང་། བསྟན་སྒྲིབ་བདག་འཇུག་དུ་མ་མཛད་པ་ལ། བཙོན་འགྲུས་སྟོང་པ་མེད་པའི་ཅོང་ཁ་བ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ཡང་ཡང་མནལ་ལམ་དུ། མཐུ་སྟོབས་དབང་
 ལུག་གསང་བདག་གཏུམ་པོ་དང་། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ སྒྱ་བསྟན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་བཅུ་བདུན་བཞེས་ཆེ་མཁན་པོའི་གསུང་བཞིན་
 དུ། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གདན་ས་འབྲི་ཁུང་དུ། སྟུན་སྡེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཛལ་ཏེ། ལུགས་
 བསྐྱེད་ཟབ་ཁྲིད་གསལ་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་ཁྲོགས་འགའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྦྱིད་ཞོད་གུང་ཐང་དུ། གསོ་བ་རིག་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་མཛད་པའི་ཆེ། རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 འབད་པ་ཆུང་དུ་ཡིས། འཆོ་བྱེད་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་
 བདེ་བ་ཅན་དང་དཔལ་ལྷན་ས་སྒྱ་སོགས། བཤད་བྲ་འགའ་དུ་ལེགས་པར་ལུགས་སྦྱངས་ནས།
 དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་དཀའ་བཞིའི་བྲ་སྒྲོར་མཛད། རྒྱ་མེད་མཁས་པར་གྲགས་པའི་ཅོང་ཁ་བ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་འདུལ་པའི་གཞུང་ལུགས་གསལ་ཆེ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི། བཅུ་བདུན་
 ཅམ་རེ་འཆག་མེད་འཛིན་པ་དང་། སྐབས་སུ་མདོ་ཡི་ཞལ་འདོན་མཛད་པའི་ཆེ། ཏིང་འཛིན་
 ཅོལ་མེད་འཁྲུངས་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་པར་བྱིན་དགོངས་འགྲེལ་རྣམ་
 བཤད་མཛད་པའི་ཆེ། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་བུའི་ཡི་གེའི་ཆོགས། རམ་མཁའི་ཁམས་ཀུན་བྱུང་
 པར་གཟིགས་པ་ཡིས། དུམ་དོན་ལུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་མམམ་

ཐམས་ཅད་དུ། དངོས་སུ་གདམས་ངག་འདོམས་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ། བརྟེན་ནས་ཡི་དམ་ཉིད་
ལ་ཞུས་པ་ཡིས། སྙན་བརྒྱད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་
དམར་སེར་གྱར་ཀྱམ་མདོག་ཅན་འཇམ་པའི་དབྱངས། དགའ་བ་གདོང་དུ་བསྐྱབས་ཆེ་ཞལ་
གཟིགས་ཤིང་། ཉམ་འདོད་གསོལ་བ་བཏབ་ན་མཐོང་ངོ་གསུང་། ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་
ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེན་བཀའ་ཡིས་བསྐྱལ་བར་གྱུར་མ་ཐག །ཆེ་
འདིའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་རིང་སྤངས་ནས། སྤེམ་དོན་གཉེར་འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། དཔེན་པར་
སྐྱབ་ལ་གཤེགས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆོས་ལུང་དགོན་པར་སྐྱགས་
དམ་མཛད་པའི་ཆོ། སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་སོ་ལྷ་ཡིས། ཆོགས་གསོག་སྤྱི་བ་བསྐྱུང་བའི་
རྟེན་མཛད་དེ། དག་པའི་འཁོར་ལ་གསུངས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེ་
སངས་རྒྱས་སྤྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད། གཅིག་
ཏུ་འཁོ་ལ་བརྟེན་བའི་བྱམས་པ་ནམས། ཡང་དང་ཡང་དུ་གཟིགས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་
ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེ་རྒྱ་སོག་ཕུ་རུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྒྱན་དུག་
མཆོག་གཉིས་དང་། སྤུ་ཆེན་དུ་མས་བསྐྱོར་བ་གཟིགས་པ་ཡིས། ལེགས་ཆོགས་རྟེན་འབྲེལ་
འགྲིག་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེ་འཇམ་དཔལ་སྐྱགས་ཀའི་བྱག་མཆོན་
རལ་གྱི་ལས། བརྒྱད་ནས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་བབས་པ་ཡི། དཀར་སེར་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་
སྐྱ་གང་བས། ཟག་མེད་བདེ་བ་འབར་བའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེ་དེ་དུས་
མཁུན་དང་མི་མཁུན་སྤྱི་རྒྱུ་ཆོགས། བདུད་ཅི་འདོད་པ་དཔག་མེད་སྤང་བ་ལ། འགའ་ཡིས་མ་
ཐོབ་ལ་ལས་ཅུང་ཞིག་སྤྱོད་། པལ་ཆེར་ཆེས་པར་གཟིགས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་
རྗེའི་མཐོང་ཆེ་སྐྱབ་གནས་མཆོག་དེར་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པའི་དུས། རང་རང་སྤྱོགས་ཀྱི་མདོག་ཅན་
སངས་རྒྱས་ནམས། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱན་བྱུང་བར་བཞུགས་པ་ཡིས། མཆོད་རྗེས་བཞེས་
པར་གཟིགས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཐོང་ཆེ་གནས་དེར་བཞོད་པར་དཀའ་བའི་

གཟི་བཞིན་ཅན།། རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་རྡོགས་པའི་སྒྲ།། ཞལ་གཟིགས་ཕྱིན་ཆད་ནས་
 ཡང་འཆག་མེད་དུ།། ལམ་དུས་དབང་བཞི་མཉོས་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་
 འཇམ་དབྱངས་བཀའ་བཞིན་རྗེར་བྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་།། གསལ་ནས་རབ་གནས་མཛད་པའི་
 དུས་ཀྱན་དུ།། རང་རང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཆོགས་བྱོན་ནས།། སོ་སོར་ཐེམ་བ་གཟིགས་པའི་
 ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།། སྒྲ་མདོག་
 ཕྱག་མཆོན་འབྲི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར།། ཞུས་པས་གསལ་བ་བཏབ་ཆེ་རིམ་པ་ལྟར།། དངོས་སུ་བྱོན་
 ཞིང་བསྟན་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 གསང་བའི་བདག་པོའི་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་དང་།། མདོ་རྒྱུད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསན་པ་
 ཡིས།། བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བབས་ཐོབ་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 བསྟན་པའི་དབང་པོ་ལྟར།། ལུང་བསྟན་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 སང་གོ་རྡོ་རྗེ་དུ་སྦྱར་དུག་གནད་ནམས་ལ།། ཞིབ་དུ་དབྱང་པས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཆོ།། དུས་
 འཁོར་དཔའ་གཅིག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱིས།། རྒྱ་བཟང་ལྟ་བུར་བསྐྱགས་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 ཅམ་ཞིག་ཐུབ་དེ་ཡི་བར།། གཞན་པན་འཕྲིན་ལས་དཔག་མེད་འབྱུང་ངོ་ཞེས།། ཕྱིས་འབྱུང་ལུང་
 བསྟན་མཛད་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ལྔ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་ཞིང་།། ཉིན་པར་བུ་སྒྲ་སྒྲ་ལི་ཏ་
 གཟིགས་པས།། ལྟ་བུའི་སྒྲ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།།
 གཞན་ཡང་དཔེན་གནས་དུ་མར་འཇམ་དབྱངས་གྱིས།། འདི་དང་འདི་འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཚུམས་
 ཤིག་དང་།། བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་པན་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས།། གསུངས་ནས་བཀའ་བཞིན་མཛད་པའི་
 ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཁའ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡི།། ཕྱགས་བཅུའི་

[illegible]

དབེན་པའི་གནས་ནམས་སུ། ཚ་གང་འགལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བསད་ནས། ར་ལང་ཅན་གྱི་
 རང་སེམས་འདུལ་བ་ལ། བླ་ལེ་ཅེ་གཅིག་གནས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། ལྷ་བཟང་ཉིག་ལྟར་ཡོངས་
 འཛིན་གཙུག་ན་མཛེས། ཟ་མ་མཆོག་དང་གང་བྱུང་ཅམ་གྱིས་འཆོ། འ་ཅག་སྲིད་མཆོར་འབྲམས་
 པའི་འགོ་བ་ལ། ཡ་མཆོན་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་ཙོང་ཁ་བ། ར་ལོ་བ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་སོན་
 ཅིང་། ལྷ་བ་བ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་མཛོད་དུ་གྱུར། ལྷ་རིའི་བྱ་ལྟར་བདེན་པ་མཛོད་སུམ་གཟིགས།
 ས་སྟེང་འགྲན་རྒྱུ་བའི་ཙོང་ཁ་བ། ཏ་ཅང་དང་བའི་ཡིད་གྱིས་གསོལ་འདེབས་ན། ཨ་དོན་སྐྱེ་
 མེད་སྟོན་པའི་ཙོང་ཁ་བ། ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་སྐྱེ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་སྟོག་པའི་གསུང་། ཆོས་དབྱིངས་རང་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པའི་ཐུགས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 སོ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་×××× རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་ལ།
 སྒྲར་ཡང་སྒོ་གསུམ་གྲུས་བས་བྱུག་འཆལ་ནས། དངོས་འབྱོར་ཡིད་གྱིས་སྤུལ་པའི་མཆོད་སྤྲིན་
 དབུལ་། སྒྲར་བསགས་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཞགས། དགོ་བ་སྤྱབ་པ་ཀུན་ལ་ཡི་རང་ངོ་།
 གངས་མེད་འགོ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། གང་བཞུགས་ཐུ་ངན་མི་འདའ་གསོལ་བ་
 འདེབས། འདིར་འབད་དགོ་བ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་བསྐྱོ། ཞེས་བ་འདི་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་
 རྒྱལ་དབང་ཁ་ཆེས་མཛད་པའོ། །

ཕྱི དཀར་ཆག

དང་པོ། ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཆེད་བཟོད།	3
གཉིས་པ། དགའ་ལྷན་གྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	5
གསུམ་པ། འཤར་ཅེ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	7
བཞི་པ། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	10
ལྔ་པ། ཆོས་རིག་བཀའ་ལློན་གྱི་ཆེད་བཟོད།	13
དྲུག་པ། མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	14
བདུན་པ། སྟོན་སྒྲུང་།	15
བརྒྱད་པ། དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།	25
དགུ་པ། བསྐྱེད་མིང་རྩོད་སྟོན།	31
བཅུ་པ། རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས།	63
བཅུ་གཅིག་པ། དཀར་ཆག་.....	73

བརྩ་གཉིས་པ། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་དག་ལྷོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤུད་གསལ་བཤད་བཤུ་གྱི་གནད་རྣམས་ལ་བརྟེན།

རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤུད་བཤུ་གྱི་གཉིས། 3

- ཨེ རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འབྲུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ༩
- ཨྲི དེ་ལ་འབྲུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་བསྟན་པའོ། ༩
- གཉིས་པ་(དེ་ལ་འབྲུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། ཨྲི ༩
- ༡ ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། (༩)
- ༢ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བའོ། ༩
- དང་པོ་(ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། ༡ ༩
- ༡༽ རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་སྒོ། ༩
- ༢༽ གང་གིས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན། ༩
- ༣༽ བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ༩
- ༤༽ ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པའོ།
- གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། ག༽ ༡༠
- ༡ ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡༠
- ༢ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ། ༡༥
- བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ། ང༽ ༡༦
- གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཁ ༢༠
- ༡༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ༩
- ༡༨ རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འབྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པའོ། ༩
- དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། ༡༧ ༢༠
- ༡ རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་གངས་དང་། ༢༠
- ༢ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། ༢༠
- ༣ དེ་ལྟར་དུ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གོ།
- གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གཉིས། ༢༩

- ༡ རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། ༣༤
- ༢ དེ་ལ་ལན་གདབ་པའོ།།
- གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལན་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ༣༥
- ༡ གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། ༣༥
- ༢ ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པའོ།།
- གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པ་)ལ་གཉིས། ༣༦
- །༡། ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། ༣
- །༢། ལམ་ལ་བྱང་བར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པའོ།།
- དང་པོ་ལ་(ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་)གསུམ། །༡། ༣༧
- ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་། ༣༧
- ༢ དེའི་ཁྱད་ས་དགོད་པ་དང་། ༣
- ༣ དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བའོ།།
- གཉིས་པ་(དེའི་ཁྱད་ས་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། ༣༨
- ༡། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དང་། ༣
- ༢། རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ།།
- དང་པོ་(རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། །༡། ༣༩
- ༡ རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་དང་། ༣༩
- ༢ དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ།།
- གཉིས་པ་(དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༤༠
- ༡ སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ༤༠
- ༢ སློབ་དཔོན་གཞན་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ།། ༤༡
- གཉིས་པ་(རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་)ནི། །༡། ༤༡

- གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གེ..... ༤༤
- གཉིས་པ་(ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱུ་... ༤༩
- ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༤༩
- ༢ ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པའོ།
- གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༥༠
- ༡ རང་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། ༥༠
- ༢ སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱད་པར་རོ།
- གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱད་པར་)ལ་གཉིས། ༥༡
- ༡ སྤྲོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། ༥༡
- ༢ ཚུལ་གསུམ་སློན་མེ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། ༥༢
- གཉིས་པ་(རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྒྱུ་ ༥༢
- ༡ རྒྱུ་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པའི་སློ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ༥༢
- ༡ རྒྱུ་ འཇུག་སློ་མི་འདྲ་བར་འཇོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ༢
- ༡ རྒྱུ་ བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། ༢
- གཉིས་པ་(འཇུག་སློ་མི་འདྲ་བར་འཇོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༥༢
- ༡ རྗེ་བ་དང་། ༥༢
- ༢ ལན་ནོ།
- གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། ༥༩
- ༡ གཞན་གྱི་ལན་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང་། ༥༩
- ༢ རང་གིས་ལན་གདབ་པའོ། ༦༡
- གསུམ་པ་(བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)
- ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༦༠

༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟན་མོང་བ་དང་། ༥༠

༢ སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ།

ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། ༥༡

༡ ཀྱི། བྱ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༡

༡ ཀྱི། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༡

༡ ཀྱི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ། ༣

དང་པོ་(བྱ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཀྱི། ༥༢

ཁི བྱ་སྟོད་ལ་བདག་སྟེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་། ༡

ཁུ བྱ་སྟོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་(བྱ་སྟོད་ལ་བདག་སྟེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་)ལ་གཉིས། ཁི་... ༥༢

༡ སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། ༥༢

༢ དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་ཚུགས་བཤད་པ་ལོ། ༥༤

གཉིས་པ་(བྱ་སྟོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁུ་ ༥༥

༡ ལམ་སྟེད་པའི་སྤྱི་འཛིན་བཤད་པ་དང་། ༥༥

༢ ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ་ལོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༥༤

ཁི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༤

ཁུ། སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ། ༤

དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་བཞི། ཁི། ༥༤

- ཀྱི་ ལམ་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་། ༩༩
- ཀྱི་ སྔོན་དུ་རུང་ནས་དམ་ཆེ་ག་དང་སྔོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། ༩༠
- ཀྱི་ དམ་ཆེ་ག་ལ་གནས་ནས་སྔོན་དུ་བསྐྱོན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༩
- ཀྱི་ བསྐྱོན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ།
- གསུམ་པ་(དམ་ཆེ་ག་ལ་གནས་ནས་སྔོན་དུ་བསྐྱོན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཀྱི་ ༩༩
- ༡ སྔོན་དུ་བསྐྱོན་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ༩༩
- ༢ བསྐྱོན་པ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།
- གཉིས་པ་(བསྐྱོན་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ༩༧
- ཀྱི་། བསྐྱོན་པ་རྫོང་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ༩
- ཀྱི་། བསྐྱོན་པ་རྫོང་ལ་མི་སྒོས་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། ༩
- དང་པོ་(བསྐྱོན་པ་རྫོང་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་)ལ་གསུམ། ཀྱི་། ༩༩
- གི་ བསྐྱོན་པ་རྫོང་ཡན་ལག་བཞིའི་སྔོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༩
- གུ་ བསྐྱོན་པ་རྫོང་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་དངོས་དང་། ༩
- གེ་ བསྐྱོན་པ་རྫོང་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།
- དང་པོ་(བསྐྱོན་པ་རྫོང་ཡན་ལག་བཞིའི་སྔོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་བཞི། གི་ ༩༩
- ༡ ཐོག་མར་གནས་ཁང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༩༩
- ༢ ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱེས་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་ཁང་དུ་འཐུག་པའི་ཚུལ་དང་། ༡༠༠
- ༣ ཆས་སུ་ཁྱེས་ཏེ་སྐྱོན་ལ་འཁོད་ནས་མཆོད་པ་བྱེན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། ༡༠༩
- ༩ བདག་དང་གནས་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱ་བའོ། ༡༠༩
- གཉིས་པ་(བསྐྱོན་པ་རྫོང་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་དངོས་)ལ་གཉིས། གུ་ ༡༠༩
- གི་། བསྐྱོན་པ་རྫོང་གི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་། ༡༠༩
- གུ་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱོན་པ་རྫོང་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། ༩

དང་པོ་བཟླས་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན། འདི་ལ་གཉིས། གི།	༡༠༩
༡ རང་ཉིད་ལྟར་སྐྱེད་པ་དང་།	༡༠༩
༢ མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སོ།།	
གཉིས་པ་(མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་)ལ་བྱག་	༡༡༩
།གི་ ཉེན་བསྐྱེད་པ་དང་།	༡༡༩
།གྱུ་ བཏེན་པ་ལྟ་སྐྱེན་བྲངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་།	༡༡༩
།གི་ ལྷག་ཐུ་བསྐྱེན་པ་དང་།	༡༢༣
།གོ་ མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་དང་། ༡	
།གྱུ་ བཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་།	
།གྱུ་ ཆད་མེད་བཞི་བསྟོམ་པའོ།།	
བཞི་པ་(མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། །གོ་	༡༢༣
༡ མཆོད་པ་དབུལ་བ་དང་།	༡༢༣
༢ བསྟོད་པ་བྱ་བའོ།།	༡༢༤
ལྷ་པ་(བཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་)ནི། །གྱུ་	༡༢༩
བྱག་པ་(ཆད་མེད་བཞི་བསྟོམ་པ་)ནི། །གྱུ་	༡༣༡
གཉིས་པ་(དེ་ལ་བཏེན་ནས་བཟླས་བཞིན་དེ་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། གྱུ།	༡༣༩
།གི། བཟླས་པའི་ཡུལ་བཟང་ཐང་འདུ་བྱས་ནས་བཟང་བའི་ཚུལ་དང་།	༡༣༩
།གྱུ། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བཟླས་བཞིན་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། ༡	
།གི། འགལ་ཆེན་བྱུང་ན་བཟླས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་འོ།།	
གཉིས་པ་(དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བཟླས་བཞིན་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། །གྱུ།	༡༣༡
ངེ ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བཞིན་དང་། ༡	
དུ ཡི་གེའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བཞིན་དོ།།	

- དང་པོ་(ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཞུས་བརྗོད་)ལ་གཉིས། རི་..... ༡༣༡
- ༡ མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ༡༣༡
- ༡ རང་གི་སྤྱིང་གའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཞུས་བརྗོད། ༡༣༣
- གཉིས་པ་(ཡི་གེའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་བཞུས་བརྗོད་)ནི། ཅ ༡༣༤
- གསུམ་པ་(འགལ་སྤྱིན་བྱུང་ན་བཞུས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་)ནི། ཉག། ༡༣༥
- གསུམ་པ་(བཞུས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། གེ་..... ༡༣༦
- གཉིས་པ་(བཞུས་བརྗོད་ལ་མི་སྟོན་པའི་བསམ་གཏན་)ལ་གཉིས། ཉུ། ༡༣༠
- ༡ མེ་དང་སྐྱ་གནས་གྱི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་དང་། ༡༣༠
- ༡ སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་བརྗོད།
- གཉིས་པ་(སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡༣༥
- ༡ སྐྱའི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བཤད་། ༡༣༥
- ༡ སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་དངོས་སོ། ༡༤༠
- བཞི་པ་(བསྟེན་པ་ལས་སུ་བྱུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་)ནི། ཉུ། ༡༤༤

ཡེ་ཤུ་གསུམ་པ། སྟོན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ།

- གཉིས་པ་སྟོན་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཉུ། ༡༤༤
- ཅ ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༤༤
- ཆ སྟོན་བྱུང་གྲུབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༤༤
- ཅ དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་བྱུང་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༡
- ཆ བསྟེན་པ་ལས་སུ་བྱུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བརྗོད།
- གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་བྱུང་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཅ ༡༤༠

༡ རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་།	༡༩༠
༢ བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ།།	
གཉིས་པ་(བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།	༡༩༣
ཅི་ཤེ མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། ༡	
ཅུ་ཤེ མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པའོ།།	
དང་པོ་(མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཅི་ཤེ	༡༩༣
༡ བྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དང་།	༡༩༣
༢ རྣམ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དོ།།	༡༩༤
གཉིས་པ་(མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ནི། ཅུ་ཤེ	༡༩༤
བཞི་པ་(བསྟན་པ་ལས་སྤྱུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་ཅི་ལྟར་བསྟན་པ་)ནི། ཅ	༡༩༥

ཡེ་ཤུ་བཞི་པ། རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ༼ཀྱ༽	༡༩༥
༡ རྒྱུད་ལས་ཅི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་།	༡༩༥
༢ དེའི་དོན་ཉམས་སྤྱུ་རྒྱང་བའི་རིམ་པའོ།།	
གཉིས་པ་(དེའི་དོན་ཉམས་སྤྱུ་རྒྱང་བའི་རིམ་པ་)ལ་བཞི།	༡༩༠
ཆི ལམ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་།	༡༩༠
ཆུ སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་།	༡༩༠
ཆེ དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༡	
ཆོ བསྟན་པ་ལས་སྤྱུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་ཅི་ལྟར་བསྟན་པའོ།། ༢	
གསུམ་པ་(དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཆེ	༡༩༣

- ཆེ། མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡
- ཆུ། མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ༢
- དང་པོ་(མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། ཆེ། ༡༩༩
- །ཆེ རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡
- །ཆུ ལྷ་བ་ཕྱག་མཆན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།
- དང་པོ་(རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། །ཆེ ༡༩༩
- །ཆེ། སྤྱན་བཞིར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ༡
- །ཆུ། དེ་མི་རྒྱས་པས་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།
- དང་པོ་(སྤྱན་བཞིར་བསྐྱོམ་པ་)ལ་གཉིས། །ཆེ། ༡༩༩
- ༡ སློབ་མའི་དབང་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡༩༩
- ༢ སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(དེ་མི་རྒྱས་པས་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། །ཆུ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(ལྷ་བ་ཕྱག་མཆན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། །ཆུ ༡༩༠
- ༡ ལྷ་མོ་སློམ་པའི་དགོས་པ་དང་། ༡༩༠
- ༢ ལྷ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། ༡༩༠
- ༣ བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སློབ་སྤྱོད་སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་བའི་ཚུལ་ལོ། ༡༩༠
- གཉིས་པ་(མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། ཆུ། ༡༩༩
- རི དེ་ཉིད་བསྤྱས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། ༡༩༩
- རྟ བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། ༤
- རི སློམ་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྤྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ།
- གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། རྟ ༡༩༡
- ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སློམ་ཚུལ་དང་། ༡༩༡

༡ རྫོང་མེ་འཁོར་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།	༡༩༩
༢ རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།	༡༩༩
༣ བསྐྱའི་རིགས་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ།	༡༩༩
གསུམ་པ་(སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། རེ་	༢༠༠
བཞི་པ་(བསྟན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རིམ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གསུམ། ཆོ་	༢༠༥
༡ བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།	༢༠༩
༢ བསྐྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།	༢༠༩
༣ སྤྱིན་སྟེག་གིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ།	༢༡༣

**ཡེ་ཤུ་ལ། ལམ་གྱི་གནད་ཤེས་ཤིང་བསྟན་པ་སྟོན་ཏེ་མོང་བས་
ལའི་ཆོ་ག་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་ལ།**

གསུམ་པ་ནལ་འཕྲོར་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། །།	༢༡༣
༡ ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེད་ས་བཤད་པ་དང་།	༢༡༩
༢ ལམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་།	༢༡༩
༣ གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་པའོ།	
གསུམ་པ་(གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི།	༢༢༣
༡ ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་བྱ་བ་དང་། རེ་	
༢ སྟོན་རུང་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་།	
༣ དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་ལམ་རིམ་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་པ་དང་།	
༤ ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་མདོན་རུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ།	
དང་པོ་(ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་བྱ་བ་)ལ་བཞི། ཉི་	༢༢༣

- ཉེ་ སྐྱུག་གི་ལམ་ཉན་ཞིང་སློབ་པ་ལ་དབང་ངེས་པར་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ༢༢༩
 ཉེ་ དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སློབ་པན་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་དང་། ༢
 ཉེ་ བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟེན་པ་བྱ་བ་དང་། ༣
 ཉེ་ བསྟེན་པ་ལས་སྲ་རུང་ནས་དབང་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། ༢
 གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སློབ་པན་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་)ལ་གཉིས། ཉེ་ ༢༣༡
 ༡ མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉིས་དམིགས་དང་། ༢༣༡
 ༢ བརྟག་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། ༢༣༤
 གསུམ་པ་(བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟེན་པ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། ཉེ་ ༢༣༥
 ༡ སློབ་མས་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། ༢༣༥
 ༢ སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་བྱ་བ་དང་། ༢༣༦
 ༣ སློབ་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་ལོ། ༢༤༠
 བཞི་པ་(བསྟེན་པ་ལས་སྲ་རུང་ནས་དབང་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཉེ་ ༢༤༡
 ༡ ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། ༢༤༡
 ༢ ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།
 གཉིས་པ་(ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ༢༥༠
 ༡ དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་དངོས་དང་། ༣
 ༢ དབང་གི་ཡན་ལག་དུ་སྒྱར་པའི་ཆོ་གའོ།
 དང་པོ་(དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་དངོས་)ལ་གསུམ། ༢༥༠
 ༡ ཉི སའི་ཆོ་ག་དང་། ༤
 ༡ ཉི སྐྱོན་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ༣
 ༡ ཉི དངོས་གཞིའི་ཆོ་གའོ། ༣
 དང་པོ་(སའི་ཆོ་ག་)ལ་དྲུག་ ༢༥༡

- ༣ སྒངས་སྒྲུབས་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ། ༣༧༧
 ལྷ་བ་(བསྐྱེད་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ལ་གཉིས། རྟེན་..... ༣༧༡
 ༡ རྟེན་དུ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ནས་བགོགས་དགྲུག་པ། ༣༧༡
 ༢ བཀྲུག་པའི་བགོགས་ལ་སྤར་བྱས་གདབ་པའོ།
 གཉིས་བ་(བཀྲུག་པའི་བགོགས་ལ་སྤར་བྱས་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ༣༧༣
 ༡ སྤར་བྱ་དང་དེའི་སྐྱེད་ཆོག་རིམ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༣༧༣
 ༢ སྤར་བྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ། ༣༧༥
 རྒྱལ་བ་(གཞན་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་ཆོག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་པ་)ནི། རྟེན་..... ༣༧༧

ཡེ་ཤྲུག་པ། ལྷ་གོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ།

- གཉིས་བ་སྤྲ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། རྟེན་..... ༣༤༠
 ཐེ ལྷ་གོན་སྤྲའི་རྣམ་གཞག་དང་། ༣༤༠
 ལྷ ལྷ་གོན་སོ་སོའི་ཆོ་ག་དང་། ༥
 ཐེ དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྤྲ་གོན་བཤད་པའོ།
 གཉིས་བ་(སྤྲ་གོན་སོ་སོའི་ཆོ་ག་)ལ་ལྷ། ལྷ་..... ༣༤༣
 ཐེ། སའི་ལྷ་མོ་སྤྲ་གོན། ༣༤༣
 ལྷ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲ་གོན། ༡
 ཐེ། རྣམ་པ་སྤྲ་གོན། ༤
 ཐོ། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ།
 ཐོ། སྒོ་བ་མ་སྤྲ་གོན་ནོ། ༤
 གཉིས་བ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲ་གོན་)ལ་གཉིས། ལྷ། ༣༤༧

ཁྱི་ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་གདབ་པ་དང་། རྒྱུ་

ཁྱི་ལྷ་ལྷ་སྒྲིབ་ཐོན་ཅི་ལྷ་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་(ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་གདབ་པ་)ལ་བཞི། ཁྱི་..... ༣༤༧

ཁྱི་། ཅི་ཙམ་དུ་ཐེག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད། ༣༤༧

ཁྱི་། དེ་ཙམ་དུ་ཐེག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་དང་དུས་སྐབས། ༣༤༩

ཁྱི་། ལས་ཀྱི་ཐེག་ཅི་ལྷ་གདབ་པའི་རིམ་བ། ༣

ཁྱི་། བཏབ་པའི་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།། ༣

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་ཐེག་ཅི་ལྷ་གདབ་པའི་རིམ་བ་)ལ་གཉིས། ཁྱི་།..... ༣༥༠

༡ ཐེག་སྐྱད་འདུ་བྱ་བ་དང་། ༣༥༠

༢ ཐེག་གདབ་པའི་ཚུལ་ལོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ༣༥༡

དེ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གདབ་པ་དང་། ༣

དུ བྱ་བའི་ཐེག་གདབ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། དེ་..... ༣༥༡

༡ ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་གི་ཐེག་གདབ་ཚུལ་དང་། ༣༥༡

༢ ལུགས་གཉིས་སོ་སོའི་ཐེག་གདབ་ཚུལ་ལོ། ༣༥༡

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཐེག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ནི། དུ་..... ༣༥༥

བཞི་པ་(བཏབ་པའི་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁྱི་།..... ༣༥༧

དེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༣

དུ། བྱ་བའི་ཐེག་གདབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དེ། ༣༥༧

ཁྱི་ལྷ་ལྷ་སྒྲིབ་ཐོན་ཅི་ལྷ་བྱ་བའོ།། ༣

ཉུ མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༡
 དང་པོ་(ལྷུ་མ་ཐིག་དང་རྟ་བབས་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཉུ ༣༣༡
 ༡ ལྷུ་མ་པོ་དང་རྟའི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༣༣༡
 ༡ རྟ་བབས་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༣༣༤
 གཉིས་པ་(མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཉུ ༣༤༡
 ༡ ཅིག་པའི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༣༤༡
 ༡ ས་གྲུ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༣༤༡
 གཉིས་པ་(ནང་ཐིག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཉུ། ༣༤༣
 གཉིས་པ་(ངེས་ནས་ལྷ་སྟོན་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། ཉུ ༣༤༤
 གསུམ་པ་(བྱམ་པ་སྟོན་པ་)ལ་བཞི། ཐུ། ༣༤༤
 ༡ བྱམ་པའི་རྒྱ་དང་ཚད་དང་གངས་བསྟན་པ། ༣༤༤
 ༡ བྱམ་རྩས་དང་མཚན་མ་གྱི་རྒྱལ། ༣༤༥
 ༡ བྱམ་པ་ཅི་ལྟར་བཤམ་པ། ༣༤༥
 ༤ བྱམ་པ་སྟུང་རྒྱལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའོ། ༣༤༥
 བཞི་པ་(ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་)ནི། ཐུ། ༣༤༥
 ལྷ་པ་(སྟོབ་མ་སྟོན་པ་)ལ་བཞི། ཐུ། ༣༤༥
 ཉུ། སྟོབ་སྟོབ་དཔོན་དང་ལས་གྱི་དོ་རྩེ་ལྷག་གནས་བྱ་རྒྱལ། ༣༤༥
 ཉུ། སྟོབ་མ་སྟོན་གནས་གྱི་གངས་དང་གོ་རིམ། ༣༤༥
 ཉུ། སྟོབ་མ་སྟོན་གནས་གྱི་ཆ་ག་དངོས། ༥
 ཉུ། དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྷས་བཟང་ངན་ལ་ཅི་ལྟར་བྱ་བའོ།
 གསུམ་པ་(སྟོབ་མ་སྟོན་གནས་གྱི་ཆ་ག་དངོས་པ་)ལ་ལྷ། ཉུ། ༣༤༥
 ༡ གྲུ་སྟོང་བཅས་ཤིང་ནང་དབང་བསྟན་པ་དང་། ༣༤༥

༡ གསལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་།	༣༡༩
༢ ལྷོ་མ་པ་གཞུང་ཞིང་གི་གྲིས་བརྒྱབ་པ་དང་།	༣༢༤
༣ སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཁྱོད་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྦྱིན་པ་དང་།	༣༤༤
༤ ལྷོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་སྒྲིལ་མེ་ལམ་བརྟག་པར་གདམས་པའོ།	༣༤༧
བཞི་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྷས་བཟང་ངན་ལ་རྩི་ལྷར་བྱ་བ་)ནི། རྟོན་།	༣༤༩
གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྟ་གོན་བཤད་པ་)ནི། ཐེ་།	༤༠༠

ཡེ་ཤིག་གདབ་པ། དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་གྲིས་བརྒྱབ་ས་ནས་མཆོད་པའི་རིམ་པ།

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། རྟོན་།	༤༠༡
ནི་ ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་དང་། ༡	
ཅུ་ ལྷོ་མ་པ་དགོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་དང་། ༡	
ནི་ བསྐྱེད་སྒྲིལ་མེ་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱེད་པའོ། ༡	
དང་པོ་(ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་)ལ་གསུམ། ནི་	༤༠༡
ནི་ ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་དང་། ༡	
ཅུ་ ཆོན་དགྲེ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ༤	
ནི་ དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བགེགས་སྒྲོག་ཐབས་སོ།།	
དང་པོ་(ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ནི་།	༤༠༡
༡ ཡེ་ཤིག་འདུ་བྱ་བ་དང་།	༤༠༡
༢ འདེབས་པའི་རིམ་པ་གཞུགས་གསལ་དང་བཅས་པའོ།	༤༠༢
གཉིས་པ་(ཆོན་དགྲེ་བའི་ཆོ་ག་)ལ་བཞི། ཅུ་།	༤༠༤
རྟོན་ ཆོན་ཅི་འདུ་བྱ་ཞིང་ཕྱར་བྱ་དབྱུང་བ་དང་།	༤༠༤

- རྒྱུ་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བ་གྱེ་བ་དང་། ༤༡༡
 རྒྱེ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྟན་པ་དང་། ༡
 རྒོ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་མ་བཏོད་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བཤོ།
 གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱེ་ ༤༡༥
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ཆོན་ས་དང་། ༤༡༥
 ༡ ནང་གི་ཆོན་ས་བསྟན་པའོ། ༤༡༧
 བཞི་བ་(དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་མ་བཏོད་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོན་གཤེགས་
 སུ་གསོལ་བ་)ནི། རྒོ་ ༤༡༩
 གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བགེགས་སྒྲོག་ཐབས་)ནི། བེ། བེ། ༤༢༤
 གཉིས་པ་(བུམ་པ་དགོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་)ལ་གཉིས། ལྷ་ ༤༢༤
 ༡ བུམ་པ་དགོད་པ་དང་། ༤༢༤
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པའོ། ༤༢༥
 གསུམ་པ་(བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། བེ་ ༤༣༠
 རྒྱེ། དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། ༤༣༠
 རྒྱུ། དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོགའོ། ༡
 དང་པོ་(དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱེ། ༤༣༠
 མི དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དང་། ༡
 ལྷ དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པའོ། ༡
 དང་པོ་(དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། མི་ ༤༣༠
 ༡ ལྷ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། ༤༣༠
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། ༤༣༤
 གཉིས་པ་(དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། ལྷ་ ༤༤༣

- མི། མཆོད་པ་དངོས་དང་། ༡
 ལུ། ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་བཤོ།
 དང་པོ་(མཆོད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། མི། ༤༤༩
 གཞི བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་དང་། ༡
 གཞི བྱེ་རོལ་ཏུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པའོ།
 དང་པོ་(བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། ༤༤༩
 ༡ མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། ༤༤༩
 ༡ མཆོད་ཡོན་གྱི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ༤༤༤
 གཉིས་པ་(བྱེ་རོལ་ཏུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པ་)ནི། གཞི ༤༤༧
 གཉིས་པ་(ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་བ་)ནི། ལུ། ༤༥༠

ཡེ་ཤུ་བརྒྱད་པ། རང་ཉིད་འབྱུག་ཅིང་དབང་ལྷན་ནས་སྒོ་བ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་
 གཞུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

- གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས། གཞི། ༤༥༡
 མི། རང་ཉིད་ལྷགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱུ་བྱ་བ་དང་། ༡
 ལུ། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ། ༡
 དང་པོ་(རང་ཉིད་ལྷགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱུ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མི། ༤༥༡
 ༡ ལྷགས་ཤིང་དབང་ལྷན་ནས་གནང་བ་ཅོད་པ་དང་། ༤༥༡
 ༡ དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱུ་བྱ་བའོ། ༤༥༤
 གཉིས་པ་(གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་)ལ་གཉིས། ལུ། ༤༥༧
 གཞི སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྒོ་དུང་གི་ཆོ་ག་དང་། ༡

༼ཐུ ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོག་འདོ།

དང་པོ་(སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྣོད་རུང་གི་ཆོག་ལ)ལ་གསུམ། ༼ཐི་ ༤༩

༼ཐི༽ ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་དང་། ༩

༼ཐུ༽ དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཚུལ་དང་།

༼ཐི༽ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐུག་གི་ཆོག་འདོ།

དང་པོ་(ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ)ལ་གཉིས། ༼ཐི༽ ༤༩

ཐི རྒྱལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་དང་། ༥

བུ དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའོ།

དང་པོ་(རྒྱལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ)ལ་ལྔ། ཐི་ ༤༩

ཐི༽ དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་གཞུག་པ་དང་། ༩

བུ༽ ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། ༤

ཐོ༽ དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་དང་།

ཐོ༽ དབང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༩

ཐོ༽ མཐའ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྐྱར་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། ཐི༽ ༤༩

༼ཐི༽ གཞོད་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་དང་། ༩

༼ཐུ༽ དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་བྱ་གཞུག་པའོ།

དང་པོ་(གཞོད་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། ༼ཐི་ ༤༩

༡ ཡོལ་བའི་བྱི་རོལ་བྱ་གཞུག་པ་དང་། ༤༩

༩ བྱ་བྱ་གཞུག་པའོ།

གཉིས་པ་(ནང་བྱ་གཞུག་པ་)ལ་གསུམ། ༤༩

༡ རང་དུ་གཞུག་ཅིང་བསྐྱོར་ནས་བྱུག་བྱ་བ་དང་།	༤༦༩
༢ དམ་ལ་གཞག་བ་དང་།	༤༧༩
༣ ཡེ་ཤེས་པ་ལ་ནས་བདེན་པ་བརྗོད་པའོ།	༤༨༩
གཉིས་པ་(དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པ་)ནི། །སྟུ་	༤༩༩

ཡེ་ཤེས་པ་། རྣམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་གཞི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། སྟེ)	༤༩༩
མི རྣམ་པའི་དབང་དང་། ༡	
མུ གསང་བའི་དབང་དང་།	
མེ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། ༡	
མོ དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའོ། ༡	
དང་པོ་(རྣམ་པའི་དབང་)ལ་གཉིས། མི)	༤༩༩
མི) རྣམ་མོང་བ་དོན་རྒྱུ་མའི་དབང་དང་། ༡	
མུ) རྣམ་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་རྒྱུ་མའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ༡	
དང་པོ་(རྣམ་མོང་བ་དོན་རྒྱུ་མའི་དབང་)ལ་གཉིས། མི)	༤༩༩
༡ དབང་ལྗེའི་རྣམ་མོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་།	༤༩༩
༢ སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།	
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས།	༥༠༠
།མི རྣམ་པའི་ལོ་ཚོ་ག་དང་། ༡	
།མུ དབང་ལྷག་མའི་ཚོ་གཞི།	
དང་པོ་(རྣམ་པའི་ལོ་ཚོ་ག་)ལ་གཉིས། །མི)	༥༠༠

- ༡ གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྤྱང་བ་བྱ་བ་དང་། ༥༠༠
- ༢ དེ་ལ་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རིམ་བཤོ། ༥༠༣
- གཉིས་པ་(དབང་ལྷག་མའི་ཆ་ག་)ནི། རྒྱ་ ༥༠༧
- གཉིས་པ་(ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། ཟུ། ༥༡༢
- ༡ སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། ༥༡༢
- ༢ སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆ་གཤོ།
- གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆ་ག་)ལ་གཉིས། ༥༡༩
- རྒྱ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་ག་དང་། ༡
- རྒྱ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་ག་དང་། ༢
- དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་ག་)ལ་གཉིས། རྒྱ་ ༥༡༩
- ༡ དམ་ཆེག་གསུམ་སྤྱོད་པ་དང་། ༥༡༩
- ༢ དམ་ཆེག་གསུམ་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བཤོ། ༥༢༢
- གཉིས་པ་(དེའི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆ་ག་)ནི། རྒྱ་ ༥༢༥

ཡེ་ཤུ་བརྒྱ་བ། དབང་གོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ཞིང་

མཆོག་གི་ཆོ་ག་བསྐྱར་བ།

- གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི། ཟུ་ ༥༣༠
- གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་)ལ་གཉིས། མེ་ ༥༣༥
- ༡ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ༥༣༥
- ༢ དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བཤོ།
- གཉིས་པ་(དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། ༥༣༩

༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	༥༣༩
༢ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།	༥༣༧
བཞི་པ་(དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། མོ་	༥༥༡
ཙུང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་། ༡	
ཙུང་དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་སོ།།	
དང་པོ་(རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་)ལ་གཉིས། ཙུང་	༥༥༡
༡ དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	༥༥༡
༢ དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ།།	༥༥༦
གཉིས་པ་(དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་)ནི། ཙུང་	༥༦༣
གསུམ་པ་(དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་)ལ་གཉིས། ་སྟེ།	༥༦༤
༡ བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་།	༥༦༤
༢ རེས་གནང་དང་དབུགས་དབྱུང་བའོ།།	༥༦༥
བཞི་པ་(དབང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མོ་་	༥༦༩
ཙུང་་ དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༡	
ཙུང་་ དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའོ།།	
དང་པོ་(དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཙུང་་	༥༦༩
༡ ལུས་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་།	༥༦༩
༢ ཁོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།	༥༦༩
གཉིས་པ་(དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཙུང་་	༥༧༡
ལྔ་པ་(མཐའ་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་)ནི། ལྔ་་	༥༧༧
གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་)ནི། ལྔ་	༥༨༣
གཉིས་པ་(དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཚུལ་)ནི། ་སྟེ།	༥༨༥

གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཐུག་གི་ཆོ་ག་)ནི། ཉི་ཤེ ༤༠༩

མེད་བཅུ་གཅིག་པ། རིམ་གཉིས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་བྱུང་ཆུབ་སྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(ལྟ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་གྱི་ཆོ་ག་)ནི། ཉི་ཤེ ༤༡༥

གཉིས་པ་སྟོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་ནི། ཉི་ཤེ ༤༡༦

གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་ལམ་རིམ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བ་དང་)ལ་གཉིས། ཉི་ཤེ ༤༢༠

༡ དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ༤༢༠

༢ ཤེས་པའི་དོན་བསྟོམ་པས་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བའོ།

གཉིས་པ་(ཤེས་པའི་དོན་བསྟོམ་པས་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བ་)ལ་བཞི། ༤༢༣

ཆོ རིམ་གཉིས་ཚུགས་རེ་བ་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ༡

ཆུ རིམ་གཉིས་ཡམ་བྲལ་བར་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བའི་ཚུལ་དང་། ༢

ཆོ དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱེན་པའི་ཐབས་སྟོད་པ་དང་།

ཆོ དེ་དག་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རིམ་ལྟར་འབྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(རིམ་གཉིས་ཚུགས་རེ་བ་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་

དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཆོ་ཤེ ༤༢༣

ཆོ་ཤེ རྒྱལ་ས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ༡

ཆུ་ཤེ བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་ས་རིམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། ༢

དང་པོ་(རྒྱལ་ས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་

དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཆོ་ཤེ ༤༢༤

༡ འདོད་པ་བཞིན་པ་དང་། ༤༢༤

༢ དེ་དགག་པ་ལོ། ༤༢༥

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཁོར་བྱ་བར་འདོད་པ་

དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཚུ། ༤༣༧

༡ འདོད་པ་བརྫོད་པ་དང་། ༤༣༧

༢ དེ་དགག་པ་ལོ།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ༤༣༠

༡ དགག་པ་དངོས་དང་། ༤༣༠

༢ བགག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བལོ། ༤༣༩

གཉིས་པ་(རིམ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྲུ་སྤང་བའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། ཚུ་ ༤༤༩

༡ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་། ༤༤༩

༢ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རེས་པ་དང་། ༤༥༢

༣ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་རེས་པ་དང་། ༤༥༥

༤ རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།

ཡེལ་བཅུ་གཉིས་པ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

བཞི་པ་རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ༤༥༩

རྩེ་ བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ༡

རྩེ་ རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། ༡

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། རྩེ་ ༤༥༩

རྩེ་ བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་ལྷན་ཞུགས་དང་། ༡

རྩེ་ མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པལོ། ༡

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་ལྷན་ཞུགས་)ལ་གསུམ། རྩེ་ ༤༥༩

༼ངོ་གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ༡

༼ཚུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། ༡

༼ངོ་དེའི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་(གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ༼ངོ་..... ༤༥༩

༡ སྒང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ༤༥༩

༡ གསལ་སྒྲུང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་(གསལ་སྒྲུང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༤༦༡

༡ མངོན་རྟོགས་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། ༤༦༡

༡ གསལ་སྒྲུང་འདོན་ཚུལ་དང་། ༤༦༠

༡ གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་པོ།།

གསུམ་པ་(གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་)ལ་གཉིས། ༤༦༥

༡ གནས་སྐྱབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱ་ཐེག་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ༤༦༥

༡ གནས་སྐྱབས་གསུམ་པར་ཕྱ་ཐེག་སྒྲོམ་ཚུལ་པོ།། ༤༦༡

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་)ལ་གཉིས། ༼ཚུ་..... ༤༦༥

༡ ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཆེད་སྒྲུང་དང་། ༤༦༥

༡ ཡན་ལག་དྲུག་དང་ཉིང་དེ་འདྲིན་གསུམ་གྱི་ཆེད་སྒྲུང་བསྟན་པའོ།། ༤༦༡

གསུམ་པ་(དེའི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་)ནི། ༼ངོ་..... ༤༦༦

གཉིས་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྟོ། ༥༠༩

༼ངོ་༽ ཐུན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡

༼ཚུ་༽ ཐུན་མཆོམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་།

༼ངོ་༽ རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འདྲིན་ལུགས་པོ།།

དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། ༼ངོ་༽ ༥༠༩

མེ རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འབྲོ་དང་། ༡

མུ རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ༣

མེ མཐུག་གི་བྱ་བའོ། ༡

དང་པོ་(རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འབྲོ་)ལ་གཉིས། མེ ༡༠༩

༡ མཐུག་རྒྱུན་སྐྱབ་པ་ཆོག་ས་བསག་པ་དང་། ༡༠༩

༢ འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོའོ། ༡༡༣

གཉིས་པ་(རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ལ་གསུམ། མུ ༡༡༥

མེ། རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་། ༡༡༥

མུ། བརྟེན་པ་ལྟ་བསྐྱེད་པ་དང་། ༣

མེ། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ༡

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལྟ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གསུམ། མུ། ༡༡༦

།མེ ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། ༡

།མུ སྐྱང་གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།

།མེ རོན་གྱི་གནད་བསྐྱུ་བའོ།

དང་པོ་(ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས་)ལ་གཉིས། །མེ ༡༡༦

༡ མའོན་བྱང་ལྟ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། ༡༡༩

༢ ལུ་བ་སྐྱས་བསྐྱུལ་ནས་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། ༡༢༩

གཉིས་པ་(སྐྱང་གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་)ནི། །མུ ༡༢༩

གསུམ་པ་(རོན་གྱི་གནད་བསྐྱུ་བ་)ནི། །མེ ༡༣༡

གསུམ་པ་(རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། མེ། ༡༣༩

༡ ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་བཏབ་ནས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་པ་དང་། ༡༣༩

༢ བདུད་ཅི་སྤང་ཞིང་བསྐྱོམ་བརྒྱས་བྱ་བའོ། ༡༣༩

གསུམ་པ་(མཐུག་གི་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མེ	༡༤༧
༡ ལུས་བརྟན་གིང་གཏོར་མ་སྦྱང་པའི་ཆོ་ག་དང་།	༡༤༩
༢ མགོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབུལ་བའི་ཆོ་གའོ།	༡༥༥
གཉིས་པ་(ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། རྩོ།	༡༤༧
གསུམ་པ་(རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་)ནི། རྩོ།	༡༤༩

ཡེ་ཤུ་བརྩ་གསུམ་པ། རྫོགས་རིམ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རྩོ།	༡༤༧
ཞི རྫོགས་རིམ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡	
ཞུ ཐོག་མར་སྐོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཟུང་བའོ། ༢	
དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་)ནི། འདི་ལ་གཉིས། ཞི།	༡༤༩
ཞི། བ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡	
ཞུ། མ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། ༢	
དང་པོ་(བ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། ཞི།	༡༤༩
རྩོ འཕགས་ལུགས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡	
རྩུ ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ།	
དང་པོ་(འཕགས་ལུགས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། རྩོ།	༡༤༩
༡ དབྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་དང་།	༡༤༩
༢ དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པའོ།	༡༥༥
གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ནི། རྩུ།	༡༥༩
གཉིས་པ་(མ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། ཞུ།	༡༥༥

༼ཁི༽ ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། ༣

༼ཁུ༽ སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལོ། ༩

དང་པོ་(ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་གསུམ། ༼ཁི༽ ༡༥༥

༡ ཐོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཞུང་བ་དང་། ༡༥༥

༩ དེ་སྐབས་བའི་ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། ༡༥༩

༣ མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་(མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡༥༩

༡ མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ༡༥༩

༩ ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བསམ་མེད་ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། ༡༦༠

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་གཉིས། ༼ཁུ༽ ༡༦༡

༡ བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་དང་། ༡༦༡

༩ གྱི་དོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། ༡༧༤

ཡེ་ཤུ་བརྒྱ་བཞི་པ། རྫོག་མར་སློམ་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་ ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐོག་མར་སློམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཞུང་བ་ལ་གསུམ། ལྷ ༡༩༥

ཟེ སློམ་པའི་རྟེན་ཅ་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་དང་། ༩

ཟུ དེ་ལ་རི་ལྗར་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ༩

ཟེ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་སློམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སློམ་པའི་རྟེན་ཅ་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཟེ ༡༩༥

༡ ཅ་བཤད་པ་དང་། ༡༩༥

༡ རྒྱང་བཤད་བཤོ།	༡༣༥
གཉིས་པ་(དེ་ལ་རི་ལྷར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་)ལ་གཉིས། ཟུ	༡༣༧
༡ རྒྱང་གི་ནལ་འབྱོར་དང།	༡༣༧
༡ གཏུམ་མོའི་ནལ་འབྱོར་རྒྱ།	༡༣༥
གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། ཟེ	༡༤༡
གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱེན་པའི་ཐབས་སྟོད་པ་)ནི། ཆེ	༡༤༡
བཞི་པ་(དེ་དག་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རི་ལྷར་འགོ་བའི་ཚུལ་)ནི། ཆོ	༡༤༢
བཞི་པ་(ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། ཉོ	༡༤༡
 བརྩ་གསུམ་པ། གསུང་འབྲས་དཀར་ཆག	༡༤༥
བརྩ་བཞི་པ། དབར་བྱང་སྟོན་ཆོག	༡༤༤
བཙུ་ལྷ་པ། མཐུག་བྱང་།	༤༠༠

༡༡། །རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་
ལམ་གྱི་^༡རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡ ལམ་གྱིས་ དབྱས་དཔལ།

༡༡༡། ། རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དྲེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་
གནད་རྣམ་པར་སྤེ་བ་ཞེས་བྲ་བ། སྤྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་དང་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་
ཞབས་གྱི་བརྒྱུ་ལ་སྤྲེ་བ་ཀུན་ཏུ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།

གང་གི་ཞབས་པད་གཙུག་ན་གྲུས་བསྟེན་པས། སྤིང་ཞིའི་རྒྱད་པ་གཙུག་པའི་རི་མེད་
ལམ། བཅེ་བའི་ཕྱགས་གྱིས་རི་བཞིན་འདོམས་མཛད་པ། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་
གྱི་ཞབས་ལ་འདུད། རི་མེད་མཁའ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་འཇའ་ཆོན་བཞིན། སྤྲོས་ཀུན་ཉེར་ཞིའི་
གནས་ལས་མ་གཡོས་པར། རྣམ་རྩལ་སྐྱ་ཡི་བཞོད་པས་ལྷ་ཡི་ཆོགས། རབ་འབྱམས་སྤྲོ་
མཛད་འཁོར་ལོའི་མགོན་དེས་སྦྱོངས། དེ་ཡིས་རི་སྟེང་གསུངས་པའི་གསང་བའི་གནས།
མ་ལུས་སྤྱད་མཛད་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རྩེ། མཐུ་སྟོབས་མགོན་ལ་བདག་གིས་གྲུས་
བཏུད་གྱིས། ད་ནི་བདུད་སྟེ་བག་ཡོད་བསྟེན་པར་རིགས། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་
འཇམ་པའི་དབྱངས། དགྲེས་ནས་སྐྱུན་རས་ཅམ་གྱིས་བཅས་པ་ལའང་། རྒྱལ་བའི་
དགོངས་ཟབ་ཉོགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གྱི། མཆོག་སྐྱུན་མཛད་ཅེས་ཐོས་ནས་རིང་ཞིག་
ནས། རྒྱུ་མི་ཆད་ཏུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་། ད་དུང་ཁྱོད་གྱི་ཞབས་པད་སྤངས་ནས་
ནི། རྣམ་ཡང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཉེར། བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བྲ་མཆིས་
པར་མཛོད། རྒྱད་དོན་མཁས་པས་བཀའ་བ་རི་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བཞིན་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་
མང་པོ་དང་། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་མཁྱེན་པ་རབ་རྒྱས་པ། སྤྲེ་གཉེས་སྤྲོ་བས་རིང་
ནས་བསྐྱལ་གྱུར་ཅིང་།² རྒྱེ་དགའི་གཙུག་ན་བསོད་ནམས་དུ་མས་བརྩེད། དཔལ་ལྷན་
དྲེ་རྩེ་ཐེག་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ། རྒྱས་པའི་ཁུར་འཛིན་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཅན། དེ་ཡིས་
ཡང་ཡང་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞུང་ལྷགས་གདམས་པར་མ་ཤར་ཕྱོགས་རེས་ཆེམ།

¹ རྒྱུ་མ་ཆད་ གཙུང་དཔལ།

² རྒྱར་ཞིང་། དབྱས་དཔལ།

ལྷ་དོན་དེ་མེད་རིགས་པས་དབྱེད་མི་རུས། མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་སྒྲུབ་ལ་མི་བཅོན་པ། དེ་
ཡིས་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པར་མི་རུས་པར། གཟེགས་ནས་བསྟན་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལེགས་སྟོབ་
པའི་། སྟོན་གྱི་དམ་པའི་སྟོད་པས་བདག་གི་ཡིད། ཆེས་ཆེར་དངས་པས་དེ་དག་རྣམས་གྱི་
ལྷགས་། གསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདི་ན་འབད་བ་ལ། ཞིང་སྤྱོད་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་དང་སྐྱགས་
སྤྱོད་གྱི། མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་གྱིས་བྱ་ལ་མ་བཞིན་དུ། བཅེ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་
བྱུང་གུན་སྟོལ་ཞིང་། བགོགས་གུན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བཀའ་བློན་མཛོད།

གང་ཞིག་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་གྱི་རུས་པ་མི་དམན་པ། བཤེས་གཉན་དམ་པའི་
མགོན་གྱིས་ཟིན་ནས་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྤངས་པས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་
བསྟོད་པས། འཁོར་བ་ན་འབྱམས་པའི་ལ་རྩོན་ཅན་རྣམས་དེ་ནས་འདོན་པ་ལ་གིན་ཏུ་
རིངས་པ་དེ་དག་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱབས་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་གྱི་གོ་འཕང་ཐུར་དུ་སྟོར་བའི་ཉེ་ལམ་ཟབ་མོ་དོ་རྗེ་ཐེག་པར་འབྱུག་པར་བྱའོ། དེའི་
ཕྱིར་འདིར་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་གཉིས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་གྱི་འབྱུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
དེ་ལ་འབྱུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྟོ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་(རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་གྱི་
འབྱུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་)ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་དབྱེད་པ་ཞུགས་ནས་
སྟོག་འདི་རི་སྤྱི་འཆོ་བ་དེ་སྤྱི་ཚུན་ཆད་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་
འབྱུག་སྟོག་འཛིག་ཉེན་པའི་ཀན་པོ་རྣམས་གྱིས་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ལྷགས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་
པར་མི་འཛིན་པར། འཛིག་ཉེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་གོང་མའི་བྱང་པར་ཆོལ་བ་རྣམས་གྱི་
འབྱུག་དོགས་ནི། གང་ཟག་གཞན་པལ་མོ་ཆེས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཅམ་
ཡང་བྱ་བར་དགའ་ལ། འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་

༡ འབྱམས་པའི་ སྤྱི་འབྱམས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་ཀྱན་ཏུ་བྱངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྦྱོང་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མད་དུ་བྱང་བའི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་པས། ཐ་ན་དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཙམ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲོད་པའི་ཐབས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ། སྤྱི་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉར་འཛོའི་གཞི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་མར་བསྟོན་པ་ལས། “གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། རྒྱ་སྤྱིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན། གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱན། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གནས་གྱུར་བ། གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། དེ་བསྟོན་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས།”¹ ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ནང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་རྫོངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དུག་རྒྱས་ཐོས་པའི་སྟོན་པར་རྫོངས་པ་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལྟར་བཙུན་པའི་གཞུང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤྱར་ནས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་

¹ ལྟེ་བསྟན། བསྟོན་ཆོགས། ག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མ་ཉི་ཅེ་ལྔ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱང་པོ་དག་སྤེལ་མར་བསྟོན་པ། ཤོག་གངས་ ༡༩༡ནམ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ཡི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་གནས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། རྒྱ་སྤྱིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། རི་སྤྱིད་བདག་ལ་སེམས་ཡོད་ན། གང་གི་བསྟན་ལ་གནས་པ་དང་། གང་བསྟོན་གང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཀྱི། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀྱན། གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། གང་ལ་འང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་བ། གཞན་གྱི་གཞོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གང་གི་ཉེས་པ་ཟད་གྱུར་བ། གཞན་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གོམས་བྱས་བདག་གི་མིན། གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། དེ་བསྟོན་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས།” ཞེས་གསལ།

བ་དང་ལས་དང་ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་ཁྲོགས་ཡིན་གྱི། ཆོས་འདི་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་
 སྟོན་བ་དང་བསྟན་བ་དང་དེ་ལ་སྟོབ་བ་ནམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབས་གནས་ལ་
 ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱབ་པའི་བསྟན་བ་ཁོ་ན་ཐར་བ་
 འདོད་བ་ནམས་ཀྱི་འབྲུག་དོགས་སུ་ཉོགས་པར་འགྱུར་རོ།། ངེས་པ་དེ་ཡང་སྒྲོའི་མཐུ་ཆུང་
 བས་ནི་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ལ། སྒྲོའི་མཐུ་ཆེ་བས་ནི་ཆད་མས་དངས་པའི་ངེས་པ་
 བརྟན་པོ་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་སོ།། དེ་ཡང་
 ལྟ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་བ་ལས། “བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན།། སེར་སྐྱ་
 སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང་།། གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་། དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་
 སུ་འདྲིན།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་སྤང་
 དང་སྤང་ཞུགས་དོར་ནས་འདི་གཉིས་ལས་གང་ནི་ལེགས་པར་བཤད་བ་ཡིན་ལ། གང་ནི་
 ཉེས་པར་བཤད་བ་ཡིན་སྟམ་དུ་དབྱེད་བ་ན། གདུལ་བྱའི་དོན་གཉིས་འབྱུབ་པའི་ཐབས་
 སྟོན་བ་གང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་བ་དེ་ཉིད་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཆེ་ལུང་
 གཉིས་ནི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཅོད་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 མི་བྱང་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་བྱའོ།། དེའི་
 ཆུལ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མངོན་མཐོ་སྟོན་དུ་ཐོབ་ནས་
 ཕྱི་ནས་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ལུང་གང་སྟེས་བྱའི་དོན་གཉིས་སྟོན་
 བ་ནམས་དེ་ལ་བསྐྱ་མི་བསྐྱ་²དཔྱོད་པའི་ཆེ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་ལ་མི་བསྐྱ་³བར་
 རིགས་པས་བྱུབ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐོབ་བྱ་པལ་བ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་བསྐྱ་⁴བར་དཔོག་པ་

¹ རྗེ་བཙུན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ སྟོན་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོ། ལྟ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ། ཤོག་གངས་༤༤བ།

² མི་སྐྱ་ ལྟ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྲས་དབར།

³ མི་སྐྱ་ ལྟ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྲས་དབར།

⁴ མི་སྐྱ་ ལྟ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྲས་དབར།

ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། “གཙོ་བོའི་དོན་ལ་
 མི་བསྐྱེད་ཕྱིར།”¹ གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན།”² ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
 “སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སྒོ་ག་གྱུར་ལ། གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེ་འགྱུར་བ། དེ་ཡིས་སྟོང་
 བ་ཉིད་བཏེན་ཏེ།” འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་མཆོམས་སྤྱོད་པའི་འཁོར་
 བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གོ་འཕང་སྤྱད་པའི་ཐར་
 བར་བཞོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་རིགས་པས་བསྐྱབས་
 པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཚུར་མཐོང་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒོ་ག་གྱུར་ཡིན་པས་
 སྤྱད་ཕྱིད་ཕུང་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས་བཙམ་
 ལུན་ཁྱོད་ལ་སྤྱབས་སུ་སོང་བ་འདི་ནི་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྤྱད་ཕྱིད་ཡང་དག་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་སྤྱབས་འགྲེའི་མཆོང་སྒོ་ག་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཕུང་སྤྱད་ཕྱིད་དུ་མི་
 རུང་ལ་རིགས་པའི་སྤྱད་ཕྱིད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་རང་གཞན་ཀྱི་
 སྟོན་པས་སྤྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཕུང་པོ་རྟག་མི་རྟག་དང་། བདག་ཡོད་མེད་སོགས་
 མི་མཐུན་པ་བསྟན་པའི་ཕུང་རྣམས་ལ་གང་འཐད་ལ་གང་མི་འཐད་ཅེས་རང་གི་སྤྱེ་བ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་དང་གཞན་སྤྱེ་རྣམས་ཚོད་པ་ན། རང་གི་སྟོན་པའི་ཕུང་དེ་རྣམས་རྣམ་དག་ཏུ་སྤྱད་
 མི་རུས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མི་འགྱུར་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒོ་ག་གྱུར་
 སྟོན་པའི་ཕུང་རྣམས་ནི་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་⁴ འར་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་
 པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱད་ལ། དེའི་ཚུལ་སྤྱད་པ་ཡང་རིགས་པས་འགྱུར་ཀྱི་ཕུང་སྤྱད་

༡ མི་སྐྱེད་ཕྱིར། སྤྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ སྤྱེ་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གསལ་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༠༩བ།

༣ སྤྱེ་བསྟན། དབུ་མ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་རྟ་དེ་བ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་ཕྱིད་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༣ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཕུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡིས་སྟོང་བ་ཉིད་བཏེན་ཏེ། ཞེས་གསལ།

༤ མི་སྐྱེད་ སྤྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་འདྲི་ཞི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བྱའོ།།
 གཞན་སྒྲེའི་ལུང་སྒྲེས་བྱའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་འཁོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྤྱི་ཞིང་།
 ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ལམ་བསྟོམས་པའི་མཐར་འཁོར་བ་ལྟོག་པར་ཡང་འདོད་པ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མ་ལོག་ན་འཁོར་བ་མི་ལྟོག་པའི་བྱིར་དང་རྟག་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་ན་དུས་ནམ་ཡང་ལྟོག་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
 སུན་འབྱེན་ཞིང་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ཆད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་བྱུང་བྱེད་པ་ཡང་འགལ་བའོ།།
 སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་
 གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་གཏན་མིན་ནོ་སྟམ་པའི་ངེས་པ་མ་
 བླངས་ན། རང་གི་སྐྱབས་གནས་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་སྒོ་བརྟན་པོ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་འབྱུང་བ་
 ཡང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་རིགས་པས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པས། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་
 དངོས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཡོ་སྒོ་གྲོས་¹ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒོ་བྱེད་པར་
 ཅན་སྐྱེད་པར་འདོད་ན་སྤར་ལྟར་བྱའོ།། དེས་ན་སྤེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་ནི། རང་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་བསྟན་པ་ལུང་རྟོགས་གཉིས་དང་དེ་
 དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཆོག་ཙམ་མིན་པའི་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་
 མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འབྲུག་པའི་སྒོ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་(ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་སྒོ། གང་
 གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཆིང་རྒྱ་བའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པའོ།།

¹ རྒྱུ་ཆེན་པོས་ སྤེ་དཔར། དཔུས་དཔར།
 རྒྱུ་ཆེན་པོས་ གཙོང་དཔར།

དང་པོ་(རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་སྒོ་)ནི། སྤྱོད་བསྟུས་སྒྲོན་མེར་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བྱེ་སྟེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
 སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་
 ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་
 ལས་ཀྱང་། “བདེན་པའི་དེ་ཉིད་ཚུལ་དོན་གང་།། པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་དོན་གང་ཡང་།། གསང་
 རྟགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དོན་ཡང་།། བསྟུས་ནས་འདིར་ནི་བསྟན་པ་ཡིན།།”¹ ཞེས་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་མི་ཏ་ཀ་མ་ལས་བདེན་པ་བཞིའི་ནུལ་འབྱོར་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་
 དུ་བསྟུས་ལ། ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་ཀྱང་བཀའ་མ་ལུས་པ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པའི་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟུས་སོ།། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི། “སྡེ་སྡོད་དག་ནི་གསུམ་མཇུག་
 གཉིས་ཀྱང་རུང་།།”² ཞེས་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱང་གསུང་རབ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ལམ་མཇུག་ཐེག་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲངས་ཏེ་
 བཤད་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི། དབྱེ་བའི་སྒོ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བཤད་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམན་པ་བདག་གཅིག་བྱའི་བྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་དམན་པ་འཁོར་བའི་
 ལྷག་བསྟུལ་ཙམ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
 པ་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་
 བའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་མཆོག་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཐེག་པ་གང་གིས་རང་རང་གི་གོ་
 འཕང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་

¹ སྡེ་བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། ཅུ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཙུན་ཉི་མི་ཏ་ཀ་མ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མ། སོག་གངས་མཚན་ལས་བྱང་བ་རྩུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “བདེན་པའི་དེ་ཉིད་ཚུལ་དོན་གང་།། པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་དོན་གང་ཡིན།། གསང་རྟགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དོན་ཡང་།། བསྟུས་ནས་
 འདིར་ནི་བཤད་པ་ཡིན།།” ཞེས་གསལ།

² སྡེ་བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ཡེ་ཤེས་གཉིས་པ། སོག་གངས་མཚན་ལས་མཚན་ལ།

གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
ཅེས་བྱའོ།། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་རང་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་
འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ཐེག་པ་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་(ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་)ནི། ཉན་རང་གཉིས་ལ་དབང་
སྡོད་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མཚུངས་པར་
སའི་དངོས་གཞི¹ལས་གསུངས་ལ། བྱད་པར་ཞིབ་པ་ནི་ཆོག་མང་དུ་²དོགས་པས། འདིར་
གཉིས་ཀའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།། འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁུར་དུ་འཁུར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྲོགས་པས་རང་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་
ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ།། དེས་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་དེ་བཙལ་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་སྤྲོགས་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་དོ།། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གདོད་མ་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྤང་བའི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི།
གང་ཟག་ལ་སྤྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་
དང་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ།། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་ལ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྟོག་པས་དེ་འབྲ་བ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་
པའི་དོན་མེད་དེ། གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་སྤིད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་

¹ ས་ཡི་དངོས་གཞི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² མངས་སུ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞག་དགོས་པ་ལྟར། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་
སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་སྤིང་དུ་གང་ཟག་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་འཇུག་ལ། དེ་
འཇུག་པ་དེ་སྤིང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྟོག་པ་མེད་པས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་
ཅམ་འབད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་སྐྱོལ་བར་འདོད་དགོས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་སྣམ་དུ་
དགོངས་ནས། འཇུག་པ་ལས། “ཁྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས།” གཟུགས་
སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་
ཆགས་སོགས། སྤྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།”¹ ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། “གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་
སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་བཞེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།³ “རི་སྤིང་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྤིང་དེ་ལ་རར་
འཛིན་ཉིད། རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ལས་ལས་ཡང་ནི་སྤྱེ་བ་ཡིན།”⁴ ཞེས་དང་།
ཅ་ཤེ་ལས། “ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། དེ་
དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར།”⁵ ཞེས་སྤང་པོ་ལ་བདེན་

1 རྟོ་བསྟན། དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་370བཅ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས།” ཞེས་གསལ།

2 རྟོ་བསྟན། དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འགྲེལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། འོག་གངས་336བཅ ལས་བྱུང་བ་ཐུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ཏེ། བདག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

3 འཕྲེང་བ་ལས། དབུ་མ་དཔལ།

4 རྟོ་བསྟན། སྤྱི་རབས། གེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་704ན4 ལས་བྱུང་བ་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་
སྤིང་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པར། དེ་སྤིང་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྤྱེ་བ་ཡིན།” ཞེས་
གསལ།

5 རྟོ་བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ཤེ་ལས་སྐུ་སྐུབ། ཅ་ཤེ་ལས་རབ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་77ན7

འཛིན་གྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ལ་དེའི་ཅ་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་
 སྒྲོས་པ་ཕྱོག་དགོས་ལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་དོན་རྟོགས་པས་སྒྲོག་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། “སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཟླེན་པའི། ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད་།
 གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས།”¹ ཞེས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་གཅིག་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཐར་ལམ་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་
 ལས། “ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་
 ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་དང་། སྤྱད་པ་ལས། “གང་དག་བདེར་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་
 དང་།”³ རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་
 བཟླེན་ཐོབ་པར་མི་བྱས་ཏེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུས་པའོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲེ་སྟོང་
 ལས་ཀྱང་། “གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ།” ཆོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱར་བཞིན། འདུ་ཤེས་
 མིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཚུ་ཤིང་བཞིན། རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། ‘ཉི’
 མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་ཏེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ན་ཅ་ཤེ་ལས་
 ཀྱང་། “བཙུག་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་”⁵ཡི། བཀའ་སྒྲུབ་

1 རྗེ་བཙུན། བསྟོད་ཆོགས། ཀ མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ། ཤེར་ཕྱིན་མའི་བསྟོད་པ། ཤོག་གངས་2463 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་
 རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཟླེན་མ། ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ལྷན་ཐར་པའི་ལམ། དེ་ལྟར་གཞན་དག་མེད་པར་
 ངེས།” ཞེས་གསུངས་པའི་མཛུགས་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་མཛུགས་ཀྱང་འདི་ལྟར་སྤྱད་པའོ།

2 རྗེ་བཀའ། འབྲས། ཀ རྒྱལ་བའི་ཡུལ། ལེན་བཞིན། ཤོག་གངས་3336 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་
 འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ནན་ཏན་དུ་མཉན་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་པ།

3 རྗེ་བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་པའི་སྤྲེ་སྟོང་གསུངས། ཀ མཛོད་སྤྱད་པ། ཤོག་གངས་336 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་དག་
 བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་དང་།’ ཞེས་གསུངས་པ།

4 རྗེ་བཀའ། མཛོད་སྤྱད་པ། ཀ འཇམ་དབལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མཛོད། ཤོག་གངས་3363 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་གཉིས་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ།’ ‘ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་དུ་བསྟེད།’ ཞེས་གསུངས་པ།

5 མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ སྤྱི་འབྲས་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་གཅོད་དཔལ།

ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུག་པ་མཛད།”¹ ཅེས་གསུངས་པས།
 ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལོ། འོན་ཀྱང་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ལྟ་བུ་དག་བཅོམ་པའི་བར་དུ་
 བསྐྱོད་པར་བཞད་པ་མང་ལ། ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་དང་མི་རྟག་
 སོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་མོད་ཀྱང་། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མདོ་སྡེར་སེམས་ཅམ་དང་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྣམས་མཁྱེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་
 པ་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་དབུ་མའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་བྱང་དུ་
 མི་བྱང་བར་རིགས་པའི་ཆོགས་གྱིས་ངེས་པར་མཛད་པས། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེར་རྣམས་ནི་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་བར་བྱ་དགོས་པ་ལྟར།
 འདིར་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་གིས་དངོས་
 པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་ལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་
 ན་འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་མི་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་འཁོར་
 བར་འཆིང་བ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་ཡོད་པས་མི་འགལ་བར་འཆད་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
 སོ། ། འོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་དེས་འཁོར་བ་ལས་མི་བྱོལ་ན་དགོས་
 པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་སྟུང་ན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། “སླེ་བ་དང་ནི་འཇིག་པའི་ལམ།
 དགོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། སླེ་བ་ཤེས་པས་འཇིག་པ་ཤེས། འཇིག་པ་ཤེས་པས་མི་
 རྟག་ཤེས། མི་རྟག་ཉིད་ལ་འབྲུག་ཤེས་པས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར།
 གང་དག་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། སླེ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་སྤངས་པར། ཤེས་པར་གྱུར་པ་
 དེ་དག་ནི། ལྟ་གྱུར་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་བརྒལ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

༡ རྩེ་བསྟན་པ་དབུ་མ། ༩ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། ཅུ་བཤེས་རབ། རབ་བྱེད་བཙུ་བ། ཤོག་གངས་༤༩༡

༢ རྩེ་བསྟན་པ་དབུ་མ། ༩ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ། ཤོག་གངས་༥༡ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སླེ་བ་དང་ནི་འཇིག་པའི་
 ལམ། དགོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། སླེ་བ་ཤེས་པས་འཇིག་པ་ཤེས། འཇིག་པ་ཤེས་པས་མི་རྟག་ཤེས། མི་རྟག་ཉིད་ལ་འབྲུག་ཤེས་

འདུས་བྱས་ནམས་ལ་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་མི་འབྱུང་
 བས། དེའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ལམ་བསྟན་པས་སྲིད་པ་ལས་འདའ་
 བར་འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་རྟེན་
 འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ན་དེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 བས་ན། གྲོལ་ལམ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མི་
 རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱུད་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་གཟུང་ངོ་།། སྐྱོབ་
 དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱང་སྦྱང་བ་དང་བདག་མེད་པའི་ལམ་གྲོལ་བྱེད་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ནམ་པ་ལྷག་མའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འབྱུག་པའི་རྒྱུད་
 སྦྱང་བྱེད་དུ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱང་བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས། གང་
 ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་ངོ་།།
 དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོལ་ལམ་མིན་པར་རྒྱུད་སྦྱང་
 བྱེད་ཅམ་དུ་མཆུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་སྦྱང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱང་དུ་རུང་ལ་གྲོལ་
 བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་རུང་བའི་ཐེག་དམན་པ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་བ་དང་རྩོད་
 ཡིན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྦྱང་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའམ་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲ་མ་ནི་ཞར་བྱུང་གི་གདུལ་བྱ་འོ།། ཐེག་དམན་པ་
 ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བྱེད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཅམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། ས་དང་པར་
 ཕྱིན་དང་སྒྲོན་ལམ་དང་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་ཆོགས་གཉིས་དང་
 རྗེ་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་བསམ་མི་བྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྦྱན་པས་སོ།། རིན་ཆེན་ཐོང་

པས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྟོག་པར་འགྱུར། གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་སྤངས་པར། ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེ་
 དག་ནི། ལྟར་གྱུར་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་བཞུགས།” ཞེས་གསལ།

བ་ལས་ཀྱང་། “ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལས་དང་། སྟོད་པ་ཡོངས་བསྐྱེལ་བཤད་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར།”¹ “བྱང་ཆུབ་སྟོད་ལ་གནས་པའི་དོན། མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྟུལ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟུལ་བ།’ དེ་བྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་།”² ཞེས་སོ། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ནི་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་ཀྱི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོད་པས་བྱེ་བར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་བཞིན་དེ། མ་ནི་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མཛད་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། པ་ནི་དེ་དག་གི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དུམ་ཤེར་བྱིན་ནི་སྲས་བཞི་གའི་སྤྱོད་མཛད་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག)ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་སྟོད་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོབ་པ་ནི་འདིས་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྤྱིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་ལམ་དེས་འགྲོ་བར་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས་སོ། འོན་ཀྱང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་ནི་མང་དུ་ཡོད་དོ། གང་ཟག་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རོལ་། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལམ་ཀྱི་སྤྱིའི་ལུས་དེ་ཅུང་དུ་ཟད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་བྱེ་ན་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅུང་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་གོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཉིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་ཀྱི་བྱང་ཡོད་པས་སྤྲ་མ་ནི་དབང་པོ་རྣེ་ལ་བྱི་མ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་ལོ། འདིར་ཡང་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པར་བྱིན་ཀྱི་

¹ རྩེ་བསྟན། རྩེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུག། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ལེན་བཞི་བ། སོག་གངས་ཀྱི་མཆོད་པ་

² རྩེ་བསྟན། རྩེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུག། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ལེན་བཞི་བ། སོག་གངས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གསུམ་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟུལ་བས།’ ཞེས་གསལ།

ཐེག་པ་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་པ་ནི་ཐེག་པ་དེའི་ཞར་བྱང་ངམ་པལ་པའི་གདུལ་བྱའོ།། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པ་འདི་ལའང་ལམ་སྤྱར་བུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པར་དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཐུག་རྒྱའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྲུགས་དང་སྤྲང་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། རྩ་བ་དང་ཉི་མ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་། ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་སོ།། དེ་དག་ནི་དཔེ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ལམ་གྱི་འགྲོས་མགྲོགས་བུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དབང་པོ་རྣེས་ཅན་དང་ལམ་བཟོད་པའི་གཙོད་ཆེ་ཆུང་ཅན་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་མི་རུས་སོ།། དེས་ན་གང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་བར་ཆེས་ཆེ་བའོ།། ཡང་ན་གང་གིས་བཟོད་པའི་རྒྱའི་ཐེག་པ་ལ་ལུས་མི་འདྲ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་ཡོད་ན་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་གཞག་ལ། ལམ་གྱི་ལུས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་ན། ལམ་གྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དང་ལམ་དེས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་གཞག་མི་རུས་སོ།།

བཞི་པ་(ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་)ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་རང་གི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཡང་། དེ་དག་གི་ལམ་ནི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིང་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་མི་གཟུང་སྟེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། “སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། ‘ཐབས་འདི་རང་བྱུང་གིས་ནི་མཛད་གྱུར་གྱི།’ དེ་དག་རྣམས་ལ་བྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ། འགྱུར་རོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་མི་གསུང་ངོ།། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྒྲོབ་པ་དུས་ལ་གཟེགས།།”¹ ཞེས་དང་། “སངས་

¹ གྲེ་བསྟན། དབུ་མ། ས་སྒོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ། དབུ་མ་སྤྱང་བ། ཤོག་གངས་པ་༩༣༧པ༥ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐབས་ནི་རང་བྱུང་གིས་ནི་མཛད་འགྱུར་གྱི།’ ཞེས་གསལ་མོད་གཞུང་དུ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེ་མ་

རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་མགོན་པོ་གཅིག་ཕྱུ་འབྱུང་། ཐེག་
 པ་གཅིག་སྟེ་ཐེག་པ་གཉིས་པ་མེད། སངས་རྒྱལ་ཐེག་པ་དམན་པས་འབྲིང་མི་མཛད།
 གང་ལ་སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་བདག་ཉིད་གང་། རབ་ཏུ་གནས་ཤིང་རྟོགས་ལམ་གང་ཅི་
 འདྲ། སྟོབས་དང་བསམ་གཏན་རྣམ་པར་ཐར་དང་དབང་། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་འགོད་དོ། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་བལ་བྱུང་པར་ཅན་རེག་ནས། གལ་ཏེ་ང་ཡིས་ཐེག་
 པ་དམན་པ་ལ། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་བཀོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། ང་ལ་སེར་སྤྱའི་ཉེས་
 འབྱུར་ལེགས་མ་ཡིན། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གསུམ་པའང་ནམ་ཡང་
 ཡོད་མིན་འཇིག་རྟེན་ན། སྤྱིས་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གང་། ལྷ་ཆོགས་ཉི་
 བར་སྟོན་པར་མཛད་མ་གཏོགས།¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱལ་འཇིག་
 རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་ནི་རང་གིས་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། ལམ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འབྲིང་པའི་ཐབས་གཅིག་ཏུ་
 ཟད་ཀྱི། དེར་བཀྱི་བའི་ཐབས་སྤྱུ་མ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་དམན་པས་སེམས་ཅན་མི་འབྲིང་དོ།
 དེས་ན་རང་ཉིད་གོ་འཕང་གང་ལ་གནས་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱང་འགོད་དོ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་
 འགོ་བའི་ཐབས་སྤྱུ་མ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་ལ་བཀོད་ན། ཆོས་ལ་དཔེ་མཁུང་བྱེད་པའི་སེར་
 ལྷ་ཡོད་པར་འབྱུར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པས་ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་
 དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ནི་འབྲིང་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དག་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་བཀྱི་བའི་ཆོས་མི་སྟོན་པར་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤོ། བདེན་པ་

རྟེན་པས་འདིར་ལུང་བྱངས་པ་ཁྱད་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ཡོད།

¹ ཐེ་བསྟན། དབྱ་མ། ས་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབྱ་མ་སྤྱང་བ། ཤོག་གྲངས་33166 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་ལ། དུག་
 པ། དབྱ་ལ། བཅོ་ལྷ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སངས་རྒྱལ་ཐེག་པ་དམན་པས་འབྲིང་མི་མཛད།’ ‘རབ་ཏུ་གནས་ཤིང་རྟོག་ལམ་གང་ཅི་འདྲ།’
 ‘རྒྱལ་བལ་བྱུང་ཆུབ་པར་ཅན་རེག་ནས།’ ‘སྤྱིས་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་།’ ཞེས་གསུངས་མོད་གཞུང་དུ་དཔེ་ཆོས་པ་ད་
 དག་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེ་མ་རྟེན་པས་འདིར་ལུང་བྱངས་པ་ཁྱད་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ཡོད།

པོའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། “འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་ན། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་རོ། སེམས་མ་སྟོམས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་གཅིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། ངས་ཆོས་ལ་སྦྱོར་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཐུད་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། འཇམ་དཔལ་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་དང་གང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་གཞི་ལ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབབ་པ། ‘ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྦྱབ་པ།’ ཡུལ་གཅིག་དུ་ཡང་དག་པར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་ང་ལ་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་པར་དགོད་པ་མེད་དོ།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་སོ་སོ་བསྟན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། “སྒོ་དང་ལྗན་པ་དཔྱལ་བར་གནས་པ་དུས་ཀྱན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཇི་མེད་ཡངས་པའི་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་མིན། ཐེག་པ་གཞན་ལ་རབ་བསིལ་རྣམ་ཏྲིག་བདག་པན་པ། རབ་དུ་བདེ་བར་གནས་ཀྱང་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད།”² ཅས་ཐེག་དམན་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དཔྱལ་བར་སྦྱེས་པ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲ་མས་བར་དུ་གཙོད་པ་ཅམ་བྱི་མས་མི་གཙོད་པར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྱངས་སྟམ་ན། དེ་ནི་སྒོ་དང་ལྗན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཅམ་བྱང་སེམས་དཔྱལ་བར་གནས་པས་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཐེག་དམན་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་འཆང་

1 རྗེ་བཀའ། མདོ་སྡེ། བ་རྣམ་འཕྱུལ་བསྟན་པའི་མདོ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༤༧བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བཛོད་པ་གཅིག་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་བསྦྱབ་པ།’ ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྟན། སེམས་ཅན། རི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་74ན།

རྒྱ་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོགས་བཅད་དེའི་
 གོང་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་གསུངས་ཡོད་པས་ཚད་པའི་གནས་མེད་དོ།
 འཕགས་པ་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་དང་རིགས་
 མི་རིགས་དང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་སོ་སོར་བཅད་
 པ་ན་ཆོས་སྤོང་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། བཀའ་འགལ་ཞིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དང་འགལ་
 ཞིག་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པར་བཟུང་བ་¹ཉིད་ཡིན་ནོ། མདོ་དེར་སྤྲིག་གོགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་དེར་བཤད་པའི་ཆོས་སྤོང་བྱང་ན་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཞག་རེ་ལ་ལན་གསུམ་
 གསུམ་དུ་བཤགས་ན་སྤྲིག་འདག་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སྤྱར་ནའང་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་
 བསྐྱལ་བ་²བཅུ་དགོས་པར་གསུངས་པས། གོ་བ་ལོག་པ་དེས་དུས་འདས་ན་དོན་མ་ཡིན་
 པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། མ་ལོར་བའི་གོ་བ་ཆེད་ན་ཆེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཉེས་པ་དེ་དག་མི་འབྱུང་
 རོ། ། དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་སྒོ་ཐ་དད་པ་ནས་རྩ་མང་པོ་འབབ་
 པ་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པའི་རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོར་འབབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་
 ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་ཏེ་³སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཐབས་ཁོ་ནར་གོ་
 བར་བྱའོ། ། འོན་ཀྱང་ཐབས་དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་མཆོག་དམན་གྱི་དབང་གིས་ཐབས་རྫོགས་མ་
 རྫོགས་དང་། ལམ་སྤྱར་བུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་འཐད་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་
 འཁྲིད་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྤྱར་པའི་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཉིས་ནི་མི་གཅིག་གོ། ། དོན་
 གྱི་དབང་འདི་དག་གཞིགས་ནས་མཆོན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། “ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་
 ལ་།” ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། །

¹ བཟུངས་པ་ རྒྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྟེན་པར།

བཟུངས་པ་ གཙང་དཔར།

² སྐལ་བ་ དབྱས་དཔར།

³ བསྟོས་ཏེ་ དབྱས་དཔར།

⁴ རྟེན་བཀའ། རྒྱ་འབྲས། ༡ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད། འོག་གངས་ ༡༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། རྗེ་ལྷར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། དེ་ལྷར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །

དང་པོ་(རྗེ་ལྷར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་)ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། “བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།” ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། གསང་སྒྲགས་འབྲས་བུ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའོ། །¹ ཞེས་བྲུག་ཀར་ལྷམས་²བཤད་པ་ལྷར་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གསང་བ་ལྷང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། “རྒྱ་ལ་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཡི་ཆོས། ། འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས། ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཉེ་ལམ་ཞིག །”³ ཅེས་རྒྱ་ན་གྲིས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བར་བྱངས་པ་ལྷར་རོ། ། ཡང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ་ནི་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་སྟོད་དང་རྒྱུད་སྡེ་ཞེས་སུ་འང་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་)ནི། གསང་ཞིང་སྤྲས་པས་འབྲུག་ལ་སྟོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་དེ་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། ། སྒྲགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྒྲུ་ལ་སྟན་ནི་⁴ཡིད། རྒྱ་ལ་ནི་སྦྱོར་བས་ན་སྒྲགས་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། “དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། རྒྱུན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། ། ཡིད་དེ་སྟན་ཞེས་⁵བྱ་བར་བཤད། ། རྒྱ་ནི་སྦྱོར་བར་བྱེད་

བ་གསུམ་གྱི་རིམ་འབྱུང་ནི། ། ཞེས་གསལ།

¹ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། རྗེ་སྟོན་དཔོན་བྲུག་ཀར་ལྷམ། རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ། འོག་གངས་༡༠༥ནཱ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བཞིན་པ་ལྷ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

² བྲུག་ཀར་ལྷམས་ རྒྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

³ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། རྗེ་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་ན་གྲི། མཐའ་གཉིས་སེལ་བ། འོག་གངས་༡༡༥བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཁོར་ལོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས།’ ཞེས་གསལ།

⁴ སྟན་ནི་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྲས་དཔར།

⁵ སྟན་ཞེས་ རྗེ་དཔར།

པའི་དོན།། འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་ལས་ནམ་གྲོལ་བར།། གང་བཤད་དམ་ཆོག་སྟོམ་པ་སྟེ།། རྩོད་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱང་བ་ནི།། སྐགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།¹ ཞེས་སོ།། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྤྱོད་དང་རྒྱ་ཡའི་སྤྱོད་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་རྩིས་ལ་བྱངས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ།། ཐེག་པ་ནི་འདིར་འདོང་བ་འབྲས་བུ་དང་འདིས་འདོང་བ་རྒྱའི་ཐེག་པ་སྟེ་བཟོད་པས་ན་ཐེག་པའོ།། འབྲས་བུ་ནི་གནས་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཤོ་བྱང་དང་སྤྱོད་དང་འཕྱོར་པ་དང་འཕྲིན་ལས་སོ།། ཚུལ་དེ་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷའི་འཁོར་ལོ་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱང་དང་སྤྱོད་བཟུང་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅན་དུ་སྟོམ་པས་ན། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམས་ནས་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། “དེ་ནི་སྤྱོད་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དང་གནས་དང་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན་འབྲས་བུ་སྟེ།”² ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། ཇི་མེད་འོད་ལས། “རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་རྩོད་པ་རྩོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པའོ།།”³ ཞེས་རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་མཛད་ནས་རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པའི་མིང་དོན་གསུངས་སོ།། དེའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། “སྤྱོད་ཉིད་གཞུགས་འཛིན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྤྱོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པའོ།། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་རྩིས་ཀྱི་དབྱེར་མེད་པ།།

1 རྩོད་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཅ འབྲས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེན་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་༡༥༡བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི།། རྩོད་ཀྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད།། ཡིད་དེ་མན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད།། རྩོད་རྩིས་པར་བྱེད་པའི་དོན།། འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་ལས་ནམ་གྲོལ་བར།། གང་བཤད་དམ་ཆོག་སྟོམ་པ་སྟེ།། རྩོད་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ནི།། སྐགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།” ཞེས་གསལ།

2 རྩོད་བསྟན། རྒྱུད་འབྲས། ཅ རྩོད་དཔོན་གྲུག་ཀར་ལམ། རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ། ཤོག་གངས་༡༠༦ན།

3 རྩོད་བཀའ། དུས་འཁོར་ཇི་མེད་འོད། ཇི་མེད་འོད། ཕྱི། རང་ལེ། ཤོག་གངས་༡༩༡ན། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྩོད་རྩིས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད།¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་
སྟོང་ཉིད་དང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའོ། དེ་གཉིས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདིས་བཟོད་
པ་དང་འདིར་བཟོད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། དེ་འབྲས་བའི་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་
ནི་སྒྲ་མེད་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་མི་རུང་སྟེ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ནས་གཞག་དགོས་པས་རྗེས་བྲན་མན་ཆད་ཀྱི་
ཡན་ལག་གིས་བསྐྱབ་²དགོས་ན། རྒྱུད་ཡན་ལག་དེ་དག་ཆང་བ་དེ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། དེས་ན་འདིར་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་སྤྱིའི་དོན་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་བ་³ཡིན་ལ།
ཚུལ་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དོན་འཛོག་པ་ཡང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།
དེའི་བྱིར་འདིར་ནི་སྟོམ་པའི་མེ་རྟོག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། “རྗེ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། ཐེག་པ་”⁴ཆེན་པོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་
བསྐྱས་པ་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱས་པ་རོ་གཅིག་པ་དེ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ནི་རྗེ་རྗེ་
ཡིན་ནོ། རྗེ་རྗེ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་སྟེ་སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐེག་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་པར་
སྦྱར་བའི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་
སྐབས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཐབས་མཁས་པ་ཆེ་བའི་བྱིར་ན་ཐབས་
ཀྱི་ཐེག་པའོ། མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་ཀྱང་། “དབྱེར་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཉིད་ལམ་

¹ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ༡ དབང་མདོར་བསྟན། ཤོག་གངས་༣༠ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་ཉིད་གཞུགས་བརྟན་འཛིན་པ་རྒྱ།
སྟོང་རྗེ་

འགྱུར་མེད་འཛིན་པ་འབྲས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མི་འཕོ་བའོ།” ཞེས་གསལ།

² སྐྱབ་ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ།

³ ཅུངས་པ་ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ།

⁴ བྱ་བའི་ཐེག་པ་ གཙང་དཔར།

⁵ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲས། ཐེ་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་ལྷ་ཀར་ཤེ། སྟོམ་པའི་མེ་རྟོག་ལུ་བཙུ་བཙུ་ལ། ཤོག་གངས་༣༡ན།

དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ཉིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་།
འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གསང་བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ།”¹ ཞེས་
སོ།། རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ནི། རིག་སྒྲགས་འཆང་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་གྲུབ་པའི་
མཐའ་སྟོན་པ་ལ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ལྷ་མེད་ཀྱི་
རྒྱད་དོན་ལ་འདུག་པ་ལས། རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་མི་གཏོགས་པའི་སྡེ་
སྟོང་བཞི་པར་འདོད་པ་དང་། སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་།
དབྱང་བཟང་ལས། “གསང་སྒྲགས་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་དུ་བཤད་གྱིས་ཉོན།”² ཞེས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་རྒྱད་མང་པོ་ལས་མདོ་དང་མདོ་སྡེར་བཤད་པས། རྒྱུ་བས་³ཐབ་དོན་བསྐྱས་
ཏེ་སྟོན་པས་མདོ་སྡེར་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་བྱེན་སྡེ་སྟོང་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་འདུ་དོན་སྟོན་པས་ན། ཨ་རྒྱུས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་གར་⁴གཏོགས་པར་བཞེད་
པ་ཡང་འཐད་དོ། རྒྱད་ནི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་གཞིའི་
རྒྱད་དང་། དེ་སྦྱང་བྱེད་ལམ་གྱི་རྒྱད་དང་། སྦྱངས་འབྲས་འབྲས་བུའི་རྒྱད་གསུམ་དུ་འདུས་
པ་བྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་
བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ནི་རྗོད་བྱེད་གཞུང་གི་རྒྱད་དོ། སྡེ་ནི་རྒྱད་དེའི་ཆོགས་སམ་རིས་
སོ།། པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་གང་ལ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱོད་པ་བྱིན་
དུག་གིས་བསྟོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མེད་པ་ལ་བྱ་ཡི།⁵

¹ སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ མཐའ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་ རོག་གངས་༡༡༥བལ་ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབྱེར་མེད་
པ་དང་། འབྲས་བུའི་ལམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། ཉིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་
པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གསང་བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

² སྡེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། རྒྱ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱད། ལེན་དང་སོ། རོག་གངས་༡༡༤བལ་ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་
སྒྲགས་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་དུ་དངས་བཤད་དོ།” ཞེས་གསལ།

³ རྒྱུ་བས་ སྦྱ་འབྲས་དཔར་མ།

འཛིན་བས་ གཙང་དཔར།

⁴ གསུམ་གར་ དབྱས་དཔར།

⁵ བྱི། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་བྱག་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་
རོ།། རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་མི་སྒྲོམ་པར་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཙམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ལ་གཉིས། རྟོག་ལྡན་¹ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་
དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་གདབ་པའོ།། དང་པོ་(རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་)ནི།
གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་འདི་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱགས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
སྒྲོ་ནས་སྐྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དུ་གཉེར་
བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མཆོག་དམན་མེད་པས་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
མི་རིགས་སོ།། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ངས་དོན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ལྷག་
པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་པར་འཛོགས་
ཀྱས་ཏེ། པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་
ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། ཕྱིན་བྱག་གི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡོད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལ་བྱུང་
མི་སྤང་ཞིང་། པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་
ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བྱུང་པར་མ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་གཞག་མི་ཀྱས་ལ།
གང་ཟག་ལ་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་ལམ་བསྐྱོད་པ་སྤར་བུལ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་

¹ རྟོགས་ལྡན་ རྒྱ་འབྲས་དཔའ་མ། གཙང་དཔའ་།

ཀྱང་གཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། སར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་
པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། གཞན་དུ་ན་སྤགས་གྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་
དུ་མ་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཡན་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་།
ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པའོ།། དང་པོ་(གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་)ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤགས་ནི་གདུལ་བྱ་ཆགས་ཅན་དང་། སར་བྱིན་ནི་གདུལ་བྱ་ཆགས་བྲལ་
འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་མི་སྤོང་བར་ལམ་སྒོམ་པ་དང་།
ཆགས་པ་དེ་སྤོང་བའི་ལམ་སྒོམ་པ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།། ཞེས་ཟེར་
རོ།། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
མ་སྤངས་པར་ལམ་སྒོམ་པ་དང་སྤོང་བའི་ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་པས་འབྱེད་ན་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་དེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་འབྱེད་མི་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར་པར་བྱིན་
གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་མི་ཆངས་སྟོན་མ་སྤངས་པ་དུ་མ་
ཡོད་ཅིང་། བྲམ་ཟེའི་བྲེུ་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་ལ་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆེ་མི་ཆངས་སྟོན་གནང་བ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤགས་གྱི་ཐེག་པའི་གདུལ་
བྱ་ལ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་སྟེད་པ་སྤངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་མ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་བའམ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་
དེ་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི།
རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའམ་གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་ཐོག་མར་ལམ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ཆེད་དུ་མི་སྤོང་བར་ཐེག་པ་དེའི་ལམ་
སྒོམ་དུ་བྱང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། ཆགས་པ་དེ་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་བྱེད་རུས་པས་གྲོལ་བའི་
རྒྱར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན། རྟོན་དང་བལྟས་དང་

ལག་བཅངས་དང་། ཞེས་སོགས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་རིགས་
 བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་རྒྱད་བཞིའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་
 གླུང་དགོས་མོད་ཀྱང་། དེ་འབྲུག་བའི་ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་
 བྱེད་པར་དུ་སྦྱར་ན་རུང་གི་ཐེག་པའི་འབྲེད་བྱེད་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེ་བས་བརྒྱན་
 མ་བརྒྱན་དང་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བར་མི་རུས་ཏེ། ལམ་དེ་བསྒྲོམས་པས་ལུས་ལ་བདེ་བ་དང་སེམས་ལ་དགའ་བ་བྱེད་
 བར་ཅན་སྦྱེ་ལ་དེའི་མཐུས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པར་གནས་¹པ་ལ་བདེ་བས་བརྒྱན་
 བར་བྱེད་ན་ནི། ཞི་གནས་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོར་ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་ལས་སུ་
 རུང་བ་སྦྱེ་ཞིང་དེས་ལུས་ཤིན་སྐྱངས་བསྐྱེད་པ་ན་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་དེའི་
 མཐུས་སེམས་ལ་དགའ་བ་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཞི་
 བར་གནས་པ་འབྱུང་བར་ས་སྡེ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ནི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཞི་གནས་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེས་སྐྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་སོ་སོར་འབྲེད་ག་ལ་རུས། འདི་ནི་ཐེག་པ་
 ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་པས་མི་སྤྱོདོ། གལ་ཏེ་བདེ་བས་བརྒྱན་
 པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་འདུའི་གནད་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱུབ་
 པའི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུ་བདེ་ལ་²བརྟེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་
 དོ་སྦྱོམ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྦྱི་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་པའི་བྱེད་
 པར་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་སྐྲགས་སྒྲ་མེད་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རིགས་པ་
 འདིས་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡང་ཐེག་པ་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་བྱེད་
 པར་དུ་མི་འཐད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་སྤྱོགས་གཞག་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་

¹ བརྟེན་ནས་གནས་ དབྱས་དཔལ།

² ཞུ་བདེ་ལ་ གཙང་དཔལ།

མཚན་དངོས་དང་། ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལ་མཚོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་
བའོ།¹ དང་པོ་(ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་)ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་།
དེའི་ཁུངས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་)ནི། འདིར་བགྲོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་ལ་ནི། སྤགས་
དང་པར་བྱིན་གཉིས་མཚོག་དམན་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་དེ། ལམ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་
སྒྲོན་ཀྱན་ཟད་དང་ཡོན་ཏྱན་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་
འདིས་བགྲོད་པ་རྒྱའི་ཐེག་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱོད་པ་བྱིན་བྱུག་ལ་སྒྲོབ་པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པས་དེ་དག་གི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། རོན་གང་ནས་འབྱེད་སྟམ་ན། ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་
མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཀྱི་གཙུག་པོ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་
མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་སུ་མཐོང་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས། “སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར་།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།”² ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་བསྐྱེད་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་རོ། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་སྦྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མེན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལོ། དེ་ལ་ཟབ་མོ་རྫོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྦྱབ་པ་དང་། ཐབས་
དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱེ་གཉིས་སྦྱབ་པར་མི་
རུས་པས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་
སྤྱིའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྫོགས་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
པར་བྱས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་བཀྲལ་བར་³མི་རུས་པས། ཟབ་མོ་རྫོགས་

¹ བསྟན་པའོ། དབྱས་དཔང་།

² རྗེ་བསྟན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིན། ག་རྒྱལ་བ་བྲམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྫོགས་རྒྱན། སྤགས་དང་པོ། ཤོག་གངས་པ་བ།

³ ཀྲལ་བར་ གཙོང་དཔང་། དབྱས་དཔང་།

པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བའོ།། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་ནས་འཁོར་བ་རྩིས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐབས་ལ་བྱ་དགོས་སོ།། བརྩོན་ཏུ་ཕྱིན་པ་བ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དང་བཤམ་པ་སྒྲིམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་རྣམ་པ་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་མཆན་དཔེས་སྤྱོད་པ་དང་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་མེད་ལ་སྐུགས་ལ་ནི་ཡོད་དོ།། དེས་ན་གཞན་དོན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱལ་པའི་ཐབས་ལ་ལམ་གྱི་¹ལུས་མི་འབྲས་བུའི་བྱུང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྲེད་པར་ཐབས་ཀྱིས་འབྲེད་དགོས་ལ། བྱུང་བར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་ཐབས་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྲེད་ཀྱི། ཐབས་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཤིང་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གཞུགས་སྐྱེས་སྐྱལ་པའི་ཆ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཞུགས་སྐྱེས་སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནི་དེ་དང་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་སྒྲིམ་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཐབས་ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་ཁྱད་པར་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ།། དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྩིས་ལྟར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་)ནི། རྩི་རྒྱུར་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ལས། “གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཐབས་ཡིན་ན།། དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར།། རྒྱལ་ས་འབྲས་སུ་གཞན་མེད་ཕྱིར།། ཐབས་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན།། ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་ལོག་རྣམས་དང་།། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་

¹ ཐབས་ལས་ཀྱི་ སྐྱེས་སྐྱལ་དཔེར་ན། རྩི་དཔེར།

འཆོལ་ནམས་ཀྱི།། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར།། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་བར་
བསྟན།། དེ་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས།། བདེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟེ།། སངས་
རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ནམས་འབྱོར་གྱིས།། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡུན་རིང་མི་འགྱུར།། སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་མཆོན།། མངའ་བདག་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྡན།། དེ་ཕྱིར་ཐབས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ།།
ཐབས་ནི་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ།།¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། འདི་དག་གིས་ནི་
སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐབས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་
པ་དང་། སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐབས་དེས་བསྐྱབ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོད་ནམས་བསྟན་ཏེ། ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་དང་གོ་རིམ་²བཞེན་ནོ།། དེ་ལ་
རྒྱུ་ལ་དང་པོའི་དོན་ནི་གྲུར་དུ་རང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་དྲི་མས་སེམས་སྒྲགས་པར་བྱས་པས་
འབད་པ་ཀྱན་གྱིས་སེམས་སྒྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་འཛོམས་ནས། དེ་ལྟ་ན་དྲི་
མ་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་
གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཙམ་
དུ་ཟད་གྱི། སྟོས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟམ་པའོ།། དེའི་ཆེ་ཐབས་དེ་ལ་རི་ཙམ་འབད་ཀྱང་
སངས་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་རྒྱ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དེ་ལས་གཞན་འབྲས་
བུའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་བས་རྒྱ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་³ཉིད་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཆང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཚུལ་དེ་ནི་

¹ གླེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ང་མཁའ་འགོ་མ་དོ་ཨེ་གྲུར། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༣༡ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གལ་ཏེ་སྟོང་པ་
ཐབས་ཡིན་ན།། དེ་ཆེ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་མི་འགྱུར།། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་ཕྱིར།། ཐབས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན།། ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ལོག་
རྣམས་དང་།། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀྱིས།། བདག་ཞེན་བསམ་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར།། སྟོང་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།། དེ་ཕྱིར་
དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས།། ཐབས་ནི་བདེ་བའི་སྟོམ་པ་སྟེ།། སངས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ནམས་འབྱོར་གྱིས།། སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་སྒྲུར་བར་འགྱུར།།
སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་མཆོན།། གཙུ་པོ་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྡན།། དེ་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དང་།། དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་
ནོ།།” ཞེས་གསལ།

² གོ་རིམས་ གཅང་དཔེར།

³ དེའི་སྟོང་པ་ སྒྲུ་འབུམ་དཔེར་ན།

སྤྲུགས་སུ་མ་བཟང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས། ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ཁྲིས་
 གྱིས་བཤད་དེ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན།
 ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྷ་བ་འཆོལ་
 བ་སྟེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་བསྒྲགས་
 པའི་བྱིར་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ།།¹ འདིས་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་
 པའི་བྱི་མ་སྟོང་བ་ལ་གདོན་མི་བ་བར་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བཅའ་
 རས་སྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་ཆ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།
 ལྷ་བ་རྣམས་ལས་ལོག་རྣམས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི་གྲུར་འགྲེལ་གྱི་
 དགོངས་པ་ལྟར་རོ།། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ཅམ་ལ་ཐབས་མ་ཆང་ན་ཐབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་གང་
 ཡིན་སྟུང་ན། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ཅམ་ལ་ཐབས་སུ་མི་འཐད་པ་དེའི་བྱིར་ཐབས་ཁྱད་པར་བ་ནི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ་ཞེས་སྟུར་ཏེ། གྲུར་འགྲེལ་དུ། “ཐབས་ནི་
 བདེ་བའི་སྒོམ་པ་སྟེ།”² ཞེས་བསྟུར་བ་བདེའོ།། འདིར་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཐབས་
 མཆོག་ཏུ་གྲུར་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ཅམ་ལ་ཐབས་མ་ཆང་བར་
 བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ལ་བསྟན་རྒྱའི་ཐབས་དེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་
 གསུངས་པས་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒོམ་པ་གཞུགས་སྐྱའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོར་
 ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཐབས་དེའི་ཁྱད་པར་ནི་གཉིས་ལས། བདེ་བ་ནི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་ལྟོས་
 པའོ།། སྒོམ་པ་ལ་གྱི་རྟོ་རྟོར་སྒོམ་ལུགས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ལྷའི་
 འཁོར་ལོར་སྤང་བའི་ཐབས་དང་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་མི་བྱེད་པ་ལ་
 བྱའོ།། དེ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ཞེས་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་

¹ བསྟན་ནོ།། དབུས་དཔང་།

² རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 3 རྒྱལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷའི་རིགས་སྒོ་ཁྲིས་ཆེན་མོ། གྲུར་འགྲེལ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ། ལུ་དང་པོ། ཞོག་གངས་ ༤༠ན།

བར་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་དེའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ། ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲུབ་ལམ་དུ་
 བཤད་པ་འདིས་ནི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་མཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་མེད་དོ་སྟེ་ལྷུ་དུ་འཛིན་པའི་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་འཆང་བའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན། རྟོན་པ་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་གཉིས་དང་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྐྱབ་
 བུ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཡིན་པ་གཏན་ཆོག་སུ་བྱས་ནས། འབྲས་
 ལུ་རྟོན་པ་དེའི་གཞུགས་ཅན་ནམ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་དེས་སྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། གྲུར་གྱི་འབྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་སུ་དོགས་པ་བསལ་ནས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་
 ལྷང་ལ། ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལས། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
 སྒོམ་པ་ཅི་མ་ཞིག་ཐབས་སུ་འདོད་པ་བཀག་པའི་སྐབས་སུ། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་
 འབའ་ཞིག་བསྒྲོམས་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་བཤད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། ། དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐབས་
 དང་སྒྲིན་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བའི་ལན་དུ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་
 སྒྲིན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་འདོད་པ་བཞེན་དུ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཐབས་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱ་ནི་དམིགས་བཅས་སྒྲོས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་འབྲས་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པས་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་
 འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྤར་དང་འབྲེལ།
 དེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྷའི་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་
 སྐྱད་པས་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པར་བསྟན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ལ་དེ་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་
 བཞེ་འཆད་ཅིང་དེའི་བདེ་བ་སྤར་དང་འབྲ། སྒོམ་པ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱང་

བ་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་ང་རྒྱལ་ནི་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང་། དུན་མི་རིང་བ་
 ཉི་ཆེ་འདི་ལ་འཐོབ་པ་ལ་འཆད་དོ།། དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་ཆོས་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེམ་
 བར་བྱའམ་སྐྱེམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ལ། སྟོན་པ་ཞེས་སོགས་རྟུང་བ་བཞི་སྟེ། ཐབས་ནི་
 སྐྱུ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ལ་འཆད་པར་སྒྲུང་དོ།། འདིར་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དེ་རིམ་པ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་མ་མང་
 པོས་སྒྱུར་བ་ནི། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་ཚུང་མ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་
 ཡིན་པས་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་སུ་གཟུང་དགོས་སོ།། མཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷའི་རྣལ་
 འབྱོར་འདོར་བའི་¹ལོག་ཏོག་གི་གཞི་ཆེ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམས་པ་ཉིད་སྐྱུ་གཉིས་ཀའི་
 སྐྱབ་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་དོགས་པ་གསལ་བར་བཅད་ནས་གཟུགས་སྤྱི་
 རྒྱུར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་པར་སྐྱོམ་དགོས་པར་གྱུར་ནས་གསུངས་པ་འདི་གསལ་བར་སྒྲུང་
 བས་བྲངས་པ་²ཡིན་པས། དེས་མཆོན་ནས་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 འདིར་ནི་མང་དུ་³དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གཉིས་པ་(དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་
 གཞུང་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(སྟོབ་
 དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་)ནི། སྒྲུང་བྲངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བར་སྐྱབ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བདག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 ལས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ།
 “བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་
 ཏོག་པའི་བྱི་མ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་པན་པ་མཛད་པའི་ཐམས་

༡ འདོད་པའི་ དབྱས་དཔལ།

༢ བྲངས་པ་ རྟེན་དཔལ།

༣ མངས་སུ་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ལ་པན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་པན་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་ཡང་
ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅམ་སྤངས་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་། ཐབས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར།།
རྣམ་མི་རྟོག་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན།། འདི་ལ་དེ་གཉིས་བསྟན་པས་ན།། དེ་ཕྱིར་ཟླ་ན་མེད་
པའི་ཐབས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་
པར་གྱུར་ན་དེ་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་དེ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་།། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བྱང་
ཆུབ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱིས།། བྱང་ཆུབ་བྱང་པོར་ཞེན་ནས་མཆོག་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས།།
དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།། དེ་
དག་གི་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་དང་བྲལ་ན་བདག་མེད་པ་ཅི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་འགོ་བ་ཀུན་
ཀྱི་གསོས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་མི་འཛོལ་བས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་དང་། སེམས་
ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་པན་འདོགས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ནའི་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༩ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེས་རྟོག་པའི་དེ་མ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འགོ་བ་མ་
ལུས་པ་ལ་པན་པར་མཛད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབད་
པར་བྱའོ།། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ལ་པན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། པན་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་ཡང་ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་། ཐབས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར།། རྣམ་མི་རྟོག་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན།། འདི་ལ་དེ་གཉིས་བསྟན་པས་ན།། དེ་ཕྱིར་ཟླ་
ན་མེད་པའི་ཐབས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་དེ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་།། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱིས།། བྱང་ཆུབ་བྱང་པོར་
ཞེན་ནས་མཆོག་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས།། དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ།

ལག་རྩེས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གོམས་པའི་¹ལག་རྩེས་ནི་དེ་མ་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་སྤངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་དེ་མ་
 ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་
 སྟོན་པ་མིན་ལ། སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཙམ་ལ་གོམས་པས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་ཐོབ་ཀྱས་ཀྱང་། དེ་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་
 པའི་ཆོས་སྒྲུ་མི་འཐོབ་ཅེས་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྒྲུ་དང་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་གཅིག་
 ཐོབ་ནས་ཅིག་ཤོས་²མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཆོག་པ་གཅིག་ལ་
 རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཙན་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་འཕངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་དེ་མ་མཐའ་དག་འདག་བྱེད་ཡིན་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་འཁྲུག་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་འཁྲུག་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ནམས་ཀྱང་གཟུགས་སྒྱུ་འཁྲུག་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་སྒྱུ་འཁྲུག་
 ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལ་མ་འབད་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་ཅི་ཙམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་བ་ཙམ་སྲིད་ཀྱི། དེ་མ་
 ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ལ་གཏུག་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ལ་མ་འབད་ན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལ་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་གཏུག་པར་མི་
 ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་ནའང་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ནི་སྟོང་
 ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་ལག་རྩེས་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་གསོས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་ཐབས་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ལག་རྩེས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་སྒྲེ་བ་
 ལ་རྒྱུན་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། གསུམ་གའི་³འབྲས་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་འཛིན་

1 གོམས་པ་ སྒྲུ་འབྱུང་དཔེར་མ།

2 གཅིག་ཤོས་ དབྱས་དཔེར།

3 གསུམ་གའི་ དབྱས་དཔེར།

གྲི། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་དབང་པོའི་ལག་རྒྱུ་དང་། སྒྲིབ་བའི་རོ་
 བོར་སྒྲིབ་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་། སྒྲིབ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པ་དམིགས་རྒྱུ་གི་ལག་
 རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་འདྲོ། ཟབ་པའི་སྒྲིབ་དང་ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་གི་ལུང་ནི། ཟབས་
 དང་ཤེས་རབ་གི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པའི་ཟབས་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཁྱད་ས་སོ། སྒྲིབ་དང་ཞེས་སོགས་གི་སྤྱད་པའི་ལུང་ནི། སྒྲིབ་སོགས་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་
 པའི་ཟབས་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གིས་ཟིན་
 བར་བྱས་ན་ཟབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ས་སོ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲུགས་གི་ཐེག་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཟབས་གསུངས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། “དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མི་
 འདྲ་བ་གོམས་པ་ལས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་
 པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ་”¹ཞེས་སོ། དེའི་དོན་ནི་སྒྲིབ་སོགས་ཟབས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་
 སྒྲ་ན་མེད་²པའམ་གོང་ན་མེད་པའི་ཟབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་གི་སྒྲིབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྣམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཏེ།
 འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་ཡེ་མི་འདྲ་བའི་ལམ་ཅམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་རོ། ཞེས་
 པའོ། གཞུགས་སྒྲིབ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིབ་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པའི་ཟབས་
 གོང་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲིབ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་“བདག་ཉིད་གི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གིས་ཟབ་
 པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་བསྒྲིབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ལ་”³ཞེས་པའོ། དེ་ལ་སྒྲིབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཟབ་པ་ཆོས་གི་སྒྲིབ་བདག་

¹ རྒྱ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༧ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་
 ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མི་འདྲ་བ་གོམས་པ་ལས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གོམས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་
 པའི་སྒྲིབ་རོ།” ཞེས་གསལ།

² དེ་རྣམས་མེད་ རྒྱ་དཔར།

³ རྒྱ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༧ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བདག་ཉིད་གི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་བསྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ།”
 ཞེས་གསལ།

ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མཆོན་དཔེས་སྤྲུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྲུགས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པར་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ནམ་ཡང་ལྡང་བ་མེད་
 པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་སྤྱུ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བས་བརྒྱན་པ་ནམ་ཡང་རྣམ་པར་
 འགྱུར་བ་མི་སྟོན་པར་བཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤིང་བོ་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།² དེ་ལྟར་ན་དེ་སྤྱུ་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 གྱུར་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པའི་སྤྲུགས་ཆོས་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་པ་ན་རྣམ་
 འགྱུར་པས་ད་ལྟ་ནས་རང་གི་སེམས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཞག་ནས་རྒྱལ་
 པའི་སྤྲུགས་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་པ་
 རྣམ་རང་གི་ལུས་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤྱང་བའི་སྤྱུ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 ལམ་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་བྱེད་ན་བྱེད་མཉམ་དང་འཛོག་ན་འཛོག་མཉམ་དུ་ཀྱན་
 རས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདག་སྤྱུ་བ་པ་ལས། “དེ་བས་ན་བདག་
 མེད་པ་དང་འབྲ་བར་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།”³
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ལྟའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཆེ་
 ལུགས་ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱུ་བ་པ་ལ་རང་གི་རང་བཞིན་
 ལས་སྤྱུ་བ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འབྲས་བུའི་སྤྱུ་བས་སྤྱུ་ལུས་མཆོན་དཔེས་སྤྲུག་པའི་
 ཉེན་དང་དེ་ལ་བཞེན་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲུགས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུས་གཅིག་དུ་
 གནས་པ་བཞིན་དུ། ལམ་ཀྱི་སྤྱུ་བས་སྤྱུ་ཡང་རྣམ་འགྱུར་པའི་ཡིད་ངོ་ན་རང་གི་སྤྱུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱུའི་རྣམ་པར་སྤྱང་བའི་ཐབས་དང་། དེའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་དབྱེར་

¹ གཉིས་ཀྱི་ཡང་ རྒྱུ་ཆེ་བ་དཔེ།

² དོན་ནོ། གཅོད་དཔེ།

³ རྒྱུ་ཆེ་བ་སྤྱུ་བ་དཔེ། དེ་སྤྱུ་བ་དཔེ་ལ་ཤེས་ཞུགས། བདག་སྤྱུ་བ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༥ན

མེད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོག་པ་པོའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུར་སྒྲུབ་བའི་གོ་འཕང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ནས་དེས་སྤངས་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་སུ་བཟོད་མི་རུས་པས། གཉིས་ཆོག་པ་པོའི་དགོས་པར་བདག་སྒྲུབ་པ་ལས། “དེ་ལ་ཡང་ཐུབ་པ་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོ་བ་དང་ལྡན་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྤངས་པར་གྱུར་པ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ནའང་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་པོ་མ་ལུས་པ་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ།”¹ ཞེས་སོ། ། གཟུང་རྣམ་ལྟའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་ནི། ལོག་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྣང་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་ཏུ་འཛོག་སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་རུས་པ་མེད་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆ་ནས་ཐབས་སུ་འཛོག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ནི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པར་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་བདག་སྒྲུབ་པ་²ལས། “དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་དང་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ལོག་གངས་༥༦ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་ཡང་ཐུབ་པ་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྤངས་པར་འགྱུར་པ་མ་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ནའང་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་པོ་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

² བདག་སྒྲུབ་པ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟད་ནི་ཐ་དད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་རབ་རྟུཤེས་པར་བྱ་ལ། རང་གི་འབྲས་བྱུང་ལ་རྟུས་པ་མེད་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཐབས་
སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་སོ། ། འདིར་ཐབས་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་
གསུངས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་གཞི་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་ཆ་ལྟའི་འཁོར་ལོར་སྤང་བས་²གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཅིང་། རང་བཞིན་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི། སྤྲུགས་
ནས་གསུངས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་ནལ་འབྱོར་ནལས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་རྗེ་ལྟར་བཤད་པ་)ནི། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
“ཡང་ན་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་འབའ་ཞིག་ཙམ་བསྟོམས་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་འཆང་
རྒྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་རྫོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་ལྟ་ནལས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བསྟོམ་གྱི།³ ལྟ་ནལས་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་མང་པོར་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ལྟར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཆོག་
རྟུ་སྦྱར་བར་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།”⁴ ཞེས་

¹ ལྟ་བུ་སྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་ལེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྤྱུབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༩༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་
དག་ཀྱང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་དང་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟད་ལ་ཞེན་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་རྟུཤེས་པར་བྱ་ལ། རང་གི་འབྲས་བྱུང་ལ་རྟུས་
པ་མེད་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

² ལྟར་བས་ དབྲས་དཔར།

³ སྟོམ་གྱི། ལྟ་བུ་སྟན་དཔར་མ།

⁴ ལྟ་བུ་སྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེ་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག་གངས་༡༩༠བཟེ ལས་བྱུང་
བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་ན་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་འབའ་ཞིག་ཙམ་བསྟོམས་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་
རྫོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་ལྟ་ནལས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་གྱི་ལྟ་ནལས་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་མང་
པོས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྦྱར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཤུའི་པས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་ན་གཏན་འཛིང་རྒྱ་མི་རུས་པ་དང་། ལྷ་མ་བསྒོམས་ན་སྟོང་ཉིད་ཐབས་གཞན་དང་ལྷན་པར་བསྒོམས་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་མང་པོས་འཛིང་རྒྱ་བ་དང་། ལྷ་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཀ་བསྒོམས་ན་ལམ་སྤྱར་བར་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་མེད་ན་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ལམ་འགྲུང་བ་དང་། ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱེལ་བས་ལམ་སྤྱར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་རིམ་སྤྱེད་འབྲང་བའོ།། མན་ངག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་བཙུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཨ་བླུས་ཤུའི་པ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་བཤད་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཐ་མལ་ང་རྒྱལ་གཞོམ་དོན་དུ། བསྒོམ་པ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཞེས་དང་། སྤར་ཡང་འོན་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་ལུས་སྤར་བའི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྒོམ་པར་¹བཞུའོ།”² ཞེས་གྲུར་གྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས་གསུངས་པ་དངས་སོ།། མི་སྤྱབ་རྩེ་བས་ཀྱང་གྲུར་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནས་ལྷང་དངས་ནས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱས་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱབ་མི་རུས་པར་བཏྲག་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།། དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་སྤར་བ་ལས་ཀྱང་། “སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དང་། སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་བྱིར་མ་བསྒོམས་པའི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་བའི་བདག་ཉིད་དག་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་ནི་རི་ལྟར་སེམས་ངེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་

བྱིན་གྱི་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཆོག་ཏུ་སྤྱར་བར་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

¹ སྒོམ་པར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་པར།

² རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཙུག་པ་ལོག་གངས་༡༩༦༣ ལས་བྱང་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐ་མལ་ང་རྒྱལ་གཞོམ་དོན་དུ། སྒོམ་པ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཞེས་དང་། སྤར་ཡང་འོན་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་ལུས་སྤར་བའི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྒོམ་པར་བཞུའོ” ཞེས་གསལ།

³ རྩེ་བས་གྲུར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

པ་ཡང་མ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བསྐྱོམས་པའི་¹ངལ་བས་ཅི་
 ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 པ་དང་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྐྱོམས་པར་
 མི་བྱ། དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁས་སྤྲོད་བར་བྱའོ།། དེ་ནི་བསྐྱོམས་པས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།།”²
 ཞེས་ཆོས་སྐུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་སྐྱོམ་ན་གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་ཡང་
 བསྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་མི་སྐྱོམ་ན་སྤྲུལ་པ་ཡང་མ་བསྐྱོམས་པར་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་
 འདོད་དགོས་སོ་ཞེས་མགོ་མཚུངས་བྱེད་དོ།། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། “དེའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་སྐུ་བ་པའི་རྒྱ།། སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་ཀྱན་ཏུ་ཡང་།། རྒྱ་དང་འབྲེ་བའི་
 འབྲས་བུ་ཉིད།། ཀྱན་ཏུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ།། ཞེས་བསྟན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་གསང་བ་
 ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མདོར་བསྟུན།། ཉིང་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ལས་ངེས་འབྱུང་།།
 སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་མ་གཏོགས་པར།། ‘སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་འཐོབ།།”³
 ཅེས་པ་རྣམས་ཤི་རྩ་རས་བྲངས་ཏེ་འདི་དང་འབྲེ་བར་དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེས་ཀྱང་དག་ནག་འགྲེལ་
 པར་བཤད་ལ། རྒྱལ་བས་ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་གསང་འདུས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།། འདུལ་བས་
 ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་། “དོན་འདི་ནི་སྤྲོ་མའི་ཞལ་སྤྲུལ་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྐྱ་ཆོས་ཀྱི་

༡ བསྐྱོམས་པའི་ དབྱས་དཔར།

༢ ཟླ་བཟླ། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྐོབ་དཔོན་ཤི་རྩ་ར། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤྲང་བ། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་
 1932 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། “སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དང་། སྐྱོན་ལམ་གྱི་སྐྱོ་བས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཛོད་
 པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་མ་བསྐྱོམས་པའི་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྱལ་པའི་བདག་ཉིད་དག་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ན་རྗེ་ལྟར་སེམས་
 ངེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྐྱོན་ལམ་གྱི་སྐྱོ་བས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་ཡང་མ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བསྐྱོམས་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་
 དང་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྐྱོམས་པར་མི་བྱ། དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་གནས་
 པས་ཀྱང་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁས་སྤྲོད་བར་བྱའོ།། དེ་ནི་བསྐྱོམས་པས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ ཟླ་བཟླ། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྐོབ་དཔོན་ཤི་རྩ་ར། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤྲང་བ། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་
 1933 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་ཅུང་མི་འད་སྟེ། ‘སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་ཐོབ།།’ ཅེས་གསལ།

སྒྲིབ་ཡིན་སྒྲིམ་བྱེད་པ། ཀྲུ་ཡེ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་བ་ཡིན། ཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས་འཛོལ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ཅེ་སྟེ་སྒྲིམ་མི་བྱེད། གཟུགས་སྒྲིབ་སོད་ནམས་ཆོགས་ཀྱིས་འཛོལ་ན་ཡང་། དེ་ནི་¹ཡུན་རིང་དུས་གཞན་དམན་པ་སྟེ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་ལས། སྒྲིབ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ནི་སྤང་བ་ཡིན།”² ཞེས་སྒྲིབ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱང་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་དག་གསལ་བར་སྤང་བས་བཀོད་དོ།

གཉིས་པ་(རྒྱད་ཉེ་ལོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་)ནི། བདག་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་པར་བྱིན་ཐེག་པ་བ་དང་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་གསུངས་པ་དེ།³ དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་མངོན་བྱང་གིས་སྤྱར་སྐྱེད་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་བསྐྱུབས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ་རྩི་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་ཆང་ལུགས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་པས་སྒྲ་མེད་དུ་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དང་གཉིས་ཀའི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བཞེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་མོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལྷའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པའི་རྒྱད་ཉེ་ཀྱན་ལ་འདྲ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱད་ནས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ལས། “ལུས་དང་དག་སེམས་རྩི་རྩེ་ཡི། རང་གི་རྩལ་ནི་སྤྲོ་མོ་རྣམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྤྱར་བསྒྲིམས་ན། རྩིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར།”⁴ ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། “རྩལ་སྤྲོ་རབ་དེ་ཉིད་རྩི་རྩེ་ལ་སོགས་

¹ དེན་སྟེ་དཔལ།

² རྩི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཡ་སྒྲིབ་དཔོན་མཁས་པ་འདུལ་བས་བྱིན། སྒྲིབ་ལྷུང་སྒྲ་མའི་མན་དག་ཤོག་གངས་པ་༡༩༩༧ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་འདི་ནི་རྒྱ་མའི་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་སྒྲིམ་བྱེད་པ། ཀྲུ་ཡེ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་བ་ཡིན། ཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས་འཛོལ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ཅེ་སྟེ་བསྒྲིམ་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་གཟུགས་སྒྲིབ་སོད་ནམས་ཆོགས་ཀྱིས་འཛོལ་ནའང་། དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་དུས་གཞན་དམན་པ་སྟེ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་ལས། སྒྲིབ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ནི་སྤང་བ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

³ གསུངས་པ་སྟེ། དབུས་དཔལ།

⁴ རྩི་བཀའ། རྒྱད་འགྲེལ། 9 དེ་ཁོན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་པ་༩༩ན

པར་བསྐྱོམས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷུ་ལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་ཉིན་
 རེ་བཞིན་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནའོ།། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ནི་སྐྱར་བསྐྱོམས་པས་དངོས་བྱུ་གང་
 ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།^{1,2}
 ཞེས་སོ།། དེ་ཉིད་སྤང་བའི་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། “གསང་སྐད་ཀྱི་སྟོའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱའོ།། ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 རོ།”³ ཞེས་དང་། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པ་དེ་ལ་འཁྱུད་
 པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཚུལ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བདག་
 ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པར་རི་སྤྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རང་ཉིད་མཛོང་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་
 དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སོ།། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱབ་
 པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཁུངས་སུ་མ་བྱིས་སོ།། འུ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཀྱང་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱེད་དོན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱུ་གསང་བས་མཛད་པ་
 ལས། “འདི་ལས་མཆོན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་⁵བཞིན་དུ་

1 དོན་ནོ།། སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

2 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷ་ཀྱང་བཤེས་གཉེན། ཞོ་ས་ལའི་རྒྱན། འོག་གངས་164བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་
 བྱུ་བ་དེ་ཉིད་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམས་པས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷུ་ལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཐུན་བཞིར་
 བསྐྱོམས་ནའོ།། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱར་བསྐྱོམས་པས་དངོས་བྱུ་གང་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་
 གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷ་ཀྱང་དགའ་སྟོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་313བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “སྐད་ཀྱི་སྟོའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

4 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷ་ཀྱང་དགའ་སྟོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་314བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡིད་དང་། དེ་ལས་འཁྱུད་པར་བྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཚུལ་དང་གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པར་རི་སྤྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རང་ཉིད་མཛོང་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

5 ཞོ་རིམས་ གཅོང་དཔར།

ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་ལྷའི་སྤྱིའི་
 བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་རྟོ།། དེ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་¹དག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་
 མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡི་ཤེས་རྣམ་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ནོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡང་ཀུན་རྒྱ་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་
 བོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 རོ།།”² ཞེས་སྐྱ་གཉིས་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་བསྟན་
 ཉེ་འདི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲེ། འདིར་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་དམན་
 མེད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བོ་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
 པར་³ཡང་གསལ་བར་གསུངས་ཉེ། རི་སྐད་དུ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཙུམ་
 ལྟ་འདས་དང་ལྟ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པ་ནི་མེད་དོ།། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གྱིས་རི་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཞེས་
 གང་སྤྲས་པ་ནི་འདིར། དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཐོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྤྱོད་པ་
 ཡིས་།། རྫོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ནི།། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟགས་།།”⁴ ཞེས་རྣམ་

ྱ བསྟན་ནོ།། ཡོངས་སུ་ དབྱས་དཔལ།

༢ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་རྫོབ་དཔོན་གྱི་བརྒྱ་ཁྱུ་བྱ་བ། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་བསྟན་འགྲེལ། སོག་གངས་༥༥བ་༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 རྗེ། “འདི་ལས་མཆན་མ་དང་བཙས་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས། ལྷའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་རྟོ།། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་མ་མེད་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡི་ཤེས་རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡང་ཀུན་རྒྱ་བརྟགས་པའི་
 གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་
 བོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ གཞག་པར་ དབྱས་དཔལ།

༤ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་རྫོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇུག་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོག་གངས་༡༠༡བ་༣
 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་རྗེ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཙུམ་ལྟ་འདས་དང་ལྟ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཁྱད་པར་
 གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པ་ནི་མེད་དོ།། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གྱིས་རི་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྤྲས་པ་ནི་འདིར། དམིགས་པ་རྣམ་
 པར་དག་པ་དང་། ཐོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྤྱོད་པ་ཡིས་།། རྫོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི།། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟགས་།།” ཞེས་གསལ།

པར་དག་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གཟུང་བས་
 བྱིན་རྒྱལ་ས་¹སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་ཞིང་དག་པར་
 མཛད་པ་ལྟར་བྱེད་པས། དམིགས་པ་དང་གོགས་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོད་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེ་བས་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབུ་མ་པ་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྲད་པར་དེ་གསུམ་
 དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ལ་བྱ་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲེའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་བྱིར་སྐྱགས་སྤྱིའི་
 ཁྲད་པར་དུ་འདོད་དོ།། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྦྱོང་བའི་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་ལྟ་བ་དང་རང་ཉིད་སྣང་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སྤྱེལ་
 རས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ནི། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་
 གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟོན་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་བྲས་ནས། རྒྱུད་སྤྱེ་སོ་སོ་
 རས་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མང་པོ་བཤད་པ་རྣམས་ཁ་ཅིག་སྦྱང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 ཁྲད་ཞུགས་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་དང་། ཁ་ཅིག་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་གཟུགས་
 སྤྱིའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་ལ་སྐྱགས་ལ་དེ་ཡོད་པས་མཆོག་དམན་དུ་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 འབྲས་བུ་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྐྱེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་ལ་ཡང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 ལམ་སྒྲོམ་དགོས་ན། འཁོར་ལོས་རྒྱར་བ་ལྟ་བུ་མཆོན་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་ལུས་འགྲུབ་
 པའི་རྒྱར་ཡང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོའི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་གསོག་པའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་སྐྱབ་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།། འོན་ཏེ་

¹ བྱིན་བརྒྱལ་ས་ དབུ་མ་དཔར།

འབྲས་བྱ་དེ་དག་ལ་རང་དང་ནམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མི་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་
 ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་པ་སྤྱོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་ཉིད་དོ། དེའི་ཕྱིར་
 གཞུགས་སྒྲིའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་སྒྲི་སྒྲིབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ནམས་ཀྱི་
 བྱང་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དད་པར་བྱ་བ་ཅམ་¹ དུ་བདེ་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་
 བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་བ་ནམས་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིའི་རོ་བོའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 མཆོག་ནམས་དང་། མཆན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་བྱང་པར་གྱི་རྒྱ་མ་བསུ་སྦྱེལ་ལ་སོགས་པ་
 ནམས་ཆེ་རབས་དུ་མ་ཞིག་དུ་བསགས་པའི་མཐུས་ས་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན། མཆན་དཔེ་
 རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེ་བཟང་རྗེ་བཟང་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་སྟིད་
 བ་ཐ་མ་པར་གྱུར་བ་ན། སྟོབ་པའི་མཆན་དཔེ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཆེ་
 ཉེན་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་མཆན་དཔེའི་རིགས་འདྲ་དེ་ཉིད་ལོངས་
 སྒྲུར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་དུས་སུ་མཆན་དཔེ་མེད་པར་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་གསར་དུ་
 འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་བ་ནམས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་
 སྒྲིབ་པ་ན། སྟོབ་པའི་དུས་སུ་མི་སྟོབ་པའི་མཆན་དཔེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཆན་དཔེ་
 མེད་ན་མཐར་ཐུག་པའི་མཆན་དཔེ་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་པའི་
 ལམ་དུ་མཆན་དཔེ་མེད་ན་གཞུགས་སྒྲི་མི་འབྲུབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
 སོ། ། དེའི་ཆེ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་སྤྲུགས་ལ་འདྲུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལ། དང་པོར་
 སྒྲིས་ཅམ་ནས་ལུས་ལ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཞིག་དགོས་པར་སྤྲུགས་ནས་མ་གསུངས་
 ཤིང་། ཡོད་པ་ཡང་མིན་པས་ལུས་ཀྱི་མཆན་དཔེས་གཞུགས་སྒྲིའི་མཆན་དཔེའི་རྒྱ་བྱེད་
 པ་གཞན་དུ་མེད་པས། ཆེ་དེ་ལ་གསར་དུ་བསྒྲོམས་ནས་མཆན་དཔེའི་རིགས་མཐུན་གྱི་
 རྒྱ་ཞིག་²སྒྲིབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་གཞན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་

¹ བྱས་ཅམ་ དབྱས་དཔལ།

² རྒྱ་ཅིག་ དབྱས་དཔལ།

ལྟར་བྱས་ན་བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོའི་ལུས་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱའི་སྐབས་སུ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
རྒྱ་བསག་མི་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་རྩལ་ཏུ་དེ་དང་
རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་དགོས་པ་གཉིས་རིམ་ལྟར་མཚུངས། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་གཟུགས་
སྐྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱར་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོམ་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་
མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་རྩལ་ཏུ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་
མཐུན་གྱི་རྒྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་ཀའི་གནས་མེད་དོ། འོ་ན་རྒྱུད་སྟེ་འག་
མ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ་པ་དང་། གླ་མེད་ཀྱི་འང་ཆེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་
པར་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལྟའི་སྐྱེ་སྟོམ་པ་རྣམས་གཟུགས་སྐྱེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱར་
རིམ་ལྟར་འགྲུར་སྟུང་ན། འདི་དག་གྲང་ཆེ་འདིར་དེ་ལྟར་གོམས་པས་མཐར་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་
ཆེ་དེ་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱར་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐྱར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་རིམ་སྐད་བཤད་པའི་དོགས་པ་རྣམས་
ལེགས་པར་བཅད་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ་པ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་
ཏེ། རྩོམ་ཁ་འཁོའི་དང་པོ་ལས། “བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དཔའ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལྟ་ཡི་སྦྱར་བ་ཡིས། བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་བྱ།
འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དཔའ་བོ་ཐམས་ཅད་ཉིད་དང་ནི། རྩོམ་ཁ་འཁོའི་རྩལ་
ཐམས་ཅད་དུ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཏུ་འགྲུབ་འགྲུར་ཞེས། མཁའ་འགྲོ་ཀྱན་དང་མཉམ་སྦྱར་བའི།
རྩོམ་ཁ་འཁོའི་བདེ་བའི་མཆོག་། རྩོམ་ཁ་འཁོའི་དཔའ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས།” དཔལ་ལྷན་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས།”² ཞེས་དང་། “ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱར་བ་འདི་ཡིས་ནི། ས་
གསུམ་མ་ལུས་བཟང་བར་བྱ། གཞན་ཏུ་གལ་ཏེ་སྦྱར་བ་ནི། མ་ཆང་མར་མེ་ལྟ་བུར་
འདའོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “འདི་ཡིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་མ་ཐག་

༡ སེམས་དཔའི་སྐྱེ་འགྲུབ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་ཁ་འཁོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ནན་༩

༣ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་ཁ་འཁོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ནན་༩

པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་འདིས་སོ།། བྱུག་དང་ཞལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་
 དང་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྤྱད་ཅེས་བྱའོ།། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཅི་ཞིག་
 བྱ་ཞེ་ན། ས་གསུམ་མ་ལུས་བཟའ་བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་
 གཟུགས་བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།།¹ སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་འབའ་ཞིག་
 གིས་རི་ལྟར་ཡང་བྱང་རྩལ་འབྱུང་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་སོ།། སྤྱོད་པ་མ་
 ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱང་བ་ལས་འདས་པའོ།། འདའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་དོན་ཅམ་ཡང་
 མེད་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའོ།། རི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། མར་མེ་ལྟ་བུར་ཏེ་རི་ལྟར་མར་མེ་མར་
 ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་མར་གྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་
 དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་གཏུགས་པར་གྱུར་པས། བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤྱང་ན་གཞན་སྤྱང་
 བར་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་བལྟ་བར་
 བྱའོ།།² ཞེས་བཤད་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པ་མེད་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལ་རི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཞི་བའི་མཐར་ལུང་བ་འགོག་མི་
 ཅུས་པ་ནི་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་དམ་པའོ།། དེ་དག་ལ་དེས་པ་ལེགས་སོར་མ་རྟེན་ན་ལྷའི་
 རྣལ་འབྱོར་དོར་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་སྤྱོད་བས།³ ལམ་གྱི་ལུས་གཏན་

1 དོན་ནོ།། སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་རྩ་བ། རྩེ་རིམ་འགྲེལ་རྣམ་པའོ།། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་196 ལས་
 བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡིས་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་མ་ཐག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་འདིས་སོ།། བྱུག་དང་ཞལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྤྱད་ཅེས་བྱའོ།། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ས་གསུམ་མ་ལུས་བཟའ་
 བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་འབའ་ཞིག་
 གིས་རི་ལྟར་ཡང་བྱང་རྩལ་འབྱུང་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་སོ།། སྤྱོད་པ་མ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱང་བ་ལས་འདས་པའོ།། འདའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་དོན་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྤྱང་
 བར་ལས་འདའ་བའོ།། རི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། མར་མེ་ལྟ་བུར་ཏེ། རི་ལྟར་མར་མེ་མར་གྱིས་རྒྱུན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལ།
 གང་གི་ཆེ་མར་གྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་གཏུགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤྱང་ན་གཞན་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།
 དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

3 སྤྱོད་པས། རྩེ་དཔར།

ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་
 གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(དངོས་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ན། ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཡང་མཆོག་དམན་ཡོད་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ལ་བྱད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ལ་བྱད་མེད་པ་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱའི་བྱད་པར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་བཅུ་
 གཅིག་ཀྱན་ཏུ་འོད་གྱི་ས་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལས་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། “མདོར་བསྟུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད།། བསྐྱལ་
 བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས།། ‘རྗེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།’ གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་
 བས་ཁྱོད།། སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཡང་ན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད།།”¹ ཅེས་བསྐྱལ་
 བ་བྱེ་བ་དང་གངས་མེད་གྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དོ་རྗེ་འཆང་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དམ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གནས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།། མཆོན་གཞི་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་དཔར་²ཡང་དག་པར་
 གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་³ཞེས་བེར་རོ།། འདི་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེས་
 རྒྱ་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ། ཡང་ན་པར་བྱིན་ནས་བཤད་པའི་ཀྱན་ཏུ་འོད་འགྲུབ་ལ།
 ཡང་ན་སྐྲགས་ནས་བཤད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་འགྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱལ་

སྐྱོར་བས། དབྱས་དཔར།

1 ལྷེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། ག་སྤྱུལ། བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༠ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེ་གཅིག་རྒྱས་པ་
 རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྗེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།’ ཞེས་གསལ།

2 སེམས་དཔའ་ ལྷེ་དཔར།

3 ལྷེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། ག་སྤྱུལ། བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༣ན། ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱེ་བ་འདིར་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་དམ། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གནས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།། མཆོན་གཞི་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་དཔར་ཡང་དག་པར་གསུངས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

བ་གངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་གཉིས་
 བྱུང་མེད་པར་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་བས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་བསྐལ་བ་
 གངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ལས་༥ “ས་དགྲ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། དེ་ནི་བྱང་
 རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་ས། བཅུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།”¹ ཞེས་ས་བཅུ་བ་བ་ལ་སངས་
 རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 ལྷགས་ནས་ས་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞིར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
 ནི་པར་བྱིན་ནས་བཤད་པའི་ས་རྣམས་དང་དབྱེ་བསྟུ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པས་
 བཤད་དེ་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་
 ས་ཉིད་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་ལ་དེ་ཉིད་མདོ་སྤེལ་ས་གངས་མེད་གསུམ་
 དང་༥ རྒྱད་སྟེ་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲུབ་པར་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་རྟོ་རྗེ་འཆང་
 ཞེས་གསུངས་པས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་འབྲས་བུ་མིན་ལོ་སྟུམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྲུབ་པའི་རབ་བྱེད་ལས། “དཔལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྟོ་རྗེ་མེས་དཔལ་ལམ་གཞན་དག་གིས་
 བསྐལ་བ་དུ་མ་གངས་མེད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དཀའ་བ་མེད་པར་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་”² ཞེས་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ལས་གཉིས་
 ཀའི་ཐོབ་བྱང་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་དེའི་འགྲེལ་
 པ་མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་༥ “སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་འི་དབང་ཕུག་གོ། །རྣམ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་ཉིད་དོ། ། རྟོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་གི་དབང་ཕུག་
 ཉིད་དོ། །”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས། “དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཚོངས་

༡ རྟོ་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྒྱལ་བ་བུམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས་དང་པོ། ཤོག་གངས་༤༧༥

༢ རྟོ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ། དེ་ཁོ་ཉིད་གྲུབ་པ། ཤོག་གངས་༥༦༤

༣ རྟོ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིན་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཞི་བ། ཤོག་གངས་༤༧༡ ལས་བྱང་བ་རྩང་

དང་།¹ ཞེས་པའི་དོན་སྤྲུགས་དང་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཐོབ་བྱའི་དོན་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་ནས་ཀྱུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་བརྟེས་པ་དེ་
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་། སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་
 དང་མ་འབྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གསུངས་པས།
 དེར་བཞད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་ན་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 ཟད་ཀྱང་ད་དུང་སྟོན་མ་ཟད་པ་དང་། སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 ཞེ་བཞི་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་ད་དུང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཁས་སྒྲང་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་གོ་འཕང་དེར་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་སྟོས་²པར་པར་ཕྱིན་ནས་བཞད་
 པའི་ལམ་ཅམ་གྱིས་བགྱོད་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་དཔྱོད་ན་རྒྱ་གར་པའི་ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་
 མཛད་སྤང་བ་ལྟར་དཔྱོད་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཀྱུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སའི་བར་³དུ་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ལམ་
 རྒྱང་པས་བགྱོད་རྒྱས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ད་དུང་དེ་ལས་གོང་དུ་བགྱོད་
 པར་བྱར་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། ལམ་གཉིས་ཀྱི་བགྱོད་པ་ལ་གྲངས་
 མེད་ལ་མ་སྟོས་⁴པར་འཆང་རྒྱ་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་དམན་བྱུང་ཡང་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་
 དུ་བྱེད་པའི་རྒྱར་མ་སོང་བས་རྒྱའི་བྱང་པར་དོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་བཟང་
 ངན་མ་བྱུང་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱང་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་བྱང་པར་ཉིད་བཞད་པ་)ལ་གཉིས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། སྟོབ་
 དཔོན་གཞན་གྱིས་བཞད་པའི་བྱང་པར་རོ། དང་པོ་(རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པར་)ནི། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་

མི་འདྲ་ཤི། “སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་འི་དབང་ལྷག་ཉིད་དོ། རྣམ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་འཛོམས་པ་ཉིད་དོ། རྩི་རྩི་འཛོམས་པ་ཉིད་
 ཉི་ས་བཅུ་གཅིག་གི་དབང་ལྷག་ཉིད་དོ།” ཞེས་གསལ།

༡ ཕྱེ་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཅུ་ཉི་ལྷེ་ཏ་ཀ་མ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མ། སོག་གངས་༡༤བ་༣ ལས་བྱུང་བ་བྱང་མི་
 འདྲ་ཤི། “དོན་གཅིག་ཉིད་ནའང་མ་རྫོངས་དང་།” ཞེས་གསལ།

༢ མ་བསྟོས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ ས་བར་ སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༤ མ་བསྟོས་ དབུས་དཔར།

མ་གསུམ་དང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལྷ་རྒྱུ་བྱེད་ནི་ལྷ་འཁྲོར་དང་བསྐྱེད་པའི་མཁུ་ལ་
བཞེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་¹བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་
མང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་བྱེད་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
ལ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་ལ་མེད་པའི་ཐབས་གནས་མང་ལ། རྫོགས་རིམ་ལ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཐབས་གནས་དག་ཡོད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་འདའ་བ་ལ་མ་ལྟོས་²
པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ལྷ་རྒྱུ་བྱེད་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པས། རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མའི་གདུལ་བྱས་
དེ་ལྷ་རྒྱུ་འཐོབ་པ་ཡང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་³རང་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་གོ། །དེའི་སྒྲིབ་སྒྲུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཅོད་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་
བའམ་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་ལ་མ་ལྟོས་⁴པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་རོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱེད་པར་)ལ་གཉིས། སྒྲོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས་
བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(སྒྲོམ་འབྱུང་
འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་)ནི། རྣམ་རྒྱུ་ཉས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་བྲལ་སྒྲོམ་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་དང་། ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་བྱུང་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོར་བ་བདེ་
བ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྒྲོམས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་པ་ཁྱེད་⁵ཆད་ཅམ་
དུ་བཅད་ཅིང་གཏུབས་པ་དང་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗེས་པ་ལ་ཡང་བདེ་བའི་འདུལ་ཤེས་ཁོ་

1 བཟུངས་ནས་ སྒྲོ་འབྱུང་དཔར་མ། སྒྲེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 མ་བལྟོས་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 བལྟོས་ཀྱི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 མ་བལྟོས་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 ཀུན་བཞུག་ སྒྲོ་འབྱུང་དཔར་མ།

ཀུན་བཞུག་ སྒྲེ་དཔར།

ན་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེ་བ་དེ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་དེའི་ཐབས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་པར་བྱིན་ནས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་
 སུ་ཡང་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སྒྲུང་བ་དོ་རྗེར་འཆར་བ་¹སོགས་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 ཡང་ཐུན་མོང་བར་བསྐྱབས་སོ།། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། “འདོད་ལ་སྦྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་
 དང་།”² ཞེས་དང་། འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཞིང་པའི་དཔེས་ཉོན་མོངས་པའི་ལུང་³སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བར་གསུངས་པས་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་པ་ཡང་ཐུན་མོང་
 རོ་།། འབྲས་བུའི་ས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཆུངས་པས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
 སུ་བཤད་དེ། སྒོམ་འབྱུང་གི་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
 པ་སྒོམ་པ་མེད་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆུལ་ལས་བྱང་པར་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་དུ་བསྐྱས་ཤིང་ཅ་རྒྱུང་ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་
 རྣམས་བདེ་བ་སྦྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ་བདེ་བ་ཡང་འབྲས་བུས་སོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཆུལ་གསུམ་སྒོན་མེ་ལས་བཤད་པའི་ཆུལ་)ནི། “དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཚོངས་དང་།”
 ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་པོའི་དབང་བྱས་པས། སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་བྱང་པར་འཕགས་།”⁴ ཞེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྤྲུགས་
 དང་པར་བྱིན་གཉིས་ལ་བྱང་པར་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བྱང་པར་བཞིས་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་
 སྤེ་བཞི་པར་བྱིན་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་མ་ཚོངས་པའི་བྱང་
 པར་ནི། པར་བྱིན་པ་རྣམས་སྦྱིན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ན་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་

¹ འཆར་བ་ གཙང་དཔེ།

² སྤེ་བསྟན། ཤིང་ཕྱིན། ཀ རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱལ་བ་ཞེས། ཤོག་གངས་༡བཙ

³ ལུང་ ལྷུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔེ།

⁴ སྤེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་སྒོམ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཙུན་ཉི་མེ་ཏཱ་ཀམ་ལ། ཆུལ་གསུམ་སྒོན་མ། ཤོག་གངས་༡༤བཙ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འབྲས། དོན་གཅིག་ཉིད་ནའང་མ་ཚོངས་དང་། ཞེས་གསལ།

འབྲུག་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིངས་པ་མིན་ཡང་། མགོ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་ཕྱི་ཕྱི་སྤྲོད་སོགས་ལ་
 འབྲུག་པས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་མི་ཞིང་བས་ཡུན་རིང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། ། སྤགས་
 གི་སྒྲིང་སྤྲོད་པ་ནམས་ལ་སྒྲིངས་པ་དེ་མེད་དེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གི་འདོད་དོན་ཅིག་ཅར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ལ། མགོ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་ནི་
 སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་གསོ་མི་ཀྱས་པས། དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བྱར་མཐོང་སྟེ་
 ཐ་མལ་བའི་ཐབས་དེ་ལ་སྤྲད་ནས་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤྲོགས་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གོམས་
 བར་བྱས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་འདོད་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པས་སྤྲོད་པའི་
 བར་ཕྱིན་རྫོགས་ལ། དེའི་ཆེ་བར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱང་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཐ་མལ་
 བའི་ལུས་སྤྲོད་པ་སོགས་ལ་དེ་མེད་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་གཞག་གོ། ། ཐབས་མང་
 བའི་བྱང་པར་ནི། བར་ཕྱིན་ནས་དཀའ་ཐུབ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་རིས་དང་ཐར་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་ལས་ལ་སྤྲོད་པའི་དབང་དུ་
 མཛད་པས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་ཀྱས་སོ། ། སྤགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གསུངས་སོ། ། སྐབས་འདིར་ཐོག་མར་རང་
 ཉིད་ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་བའི་རིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་སོགས་འོད་དཔག་
 མེད་སོགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སྤགས་སྒྲོ་བའི་བྱུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དབྱངས་གསལ་
 ནམས་ལྷར་སྤྲོད་པའི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་བཅས་སྒྲོམ་པའི་
 སྤྲོད་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་སོ། ། དཀའ་བ་མེད་
 བའི་བྱང་པར་ནི། དཀའ་མི་དཀའ་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་¹ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མ་ངེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་
 ལ་དཀའ་བ་གཞན་ལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་རང་ཉིད་རི་ལྷར་འདོད་པ་དང་མཐུན་

¹ བསྟན་ནས་ སྤྲོ་འབྲུམ་དཔར་ལ། དབྱས་དཔར།

² ཡོང་བའི་ དབྱས་དཔར།

༡ སྟོན་ཏི། གཙང་དཔར།

༣ ལྷོན་ཏྲོ། ལྷེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱུལ་དཔར།

འདི་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས་དབང་པོ་རི་ལྟ་བུ་དང་ལས་རྒྱ་རི་འདྲ་ཡིན་མ་གསུངས་ལ།
 ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་རབ་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་དམ་ཆེག་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་
 དེ། དངོས་སུ་ལས་ལ་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་རམ་རིག་མ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལ་
 དགོངས་པ་འདྲའོ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ལ་རིག་མའི་
 འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་མ་ཆགས་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཕྱག་ཆེན་སྒྲོམ་པ་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་
 མ་ལ་སྤྱིའི་རིག་མ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཡེ་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་
 དམ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་གནང་བར་བཞེད་པས། སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ཕྱགས་རང་ཕྱགས་
 ལ་འདོད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་སྤྱིའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ཆེ་བ་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ། དབང་པོ་རྣེ་བའི་བྱད་པར་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས་དབང་པོ་རྣལ་ལ། བར་སྤྱིན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་
 ཐབས་ལ་འབྲུལ་བས་དབང་པོ་འབྲིང་ངོ་། སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་
 མོངས་པས་དབང་པོ་རྣེ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བ་དེ་ཐབས་མཁས་པས་
 སྤྱད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་པི་ཏ་ཀ་
 མ་ལས་བཤད་དོ། ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས། “གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་། ‘སྒྲོམ་ལ་
 མངོན་དགའ་མེད་གྱུར་བ།’ ཤེས་རབ་ཉམ་ཚུང་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་
 མིན། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་པར་བཞེད་པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་གིས་ནི། རྩི་རྩེ་སེམས་
 དཔལ་ལ་སོགས་པའི། གཟུགས་དེ་ཉིད་ནི་ངས་པར་བསྟན།”¹ ཅས་ཤེས་རབ་²སྒྲོབས་
 ཚུང་བས་ཕྱག་ཆེན་སྒྲོམ་མི་རྣམས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གསུམ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ལ་ལྷའི་
 སྤྱི་ལ་ཕྱག་ཆེན་དུ་མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་བཤད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའོ།

¹ རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། དེ་ཉིད་འཇུག་པའི་རབ་བྱེད། ཤོག་གངས་༥༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
 རྒྱུད་གཉིས་པ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསྒྲོམ་ལ་མངོན་དགའ་མེད་གྱུར་བ།’ ཞེས་གསལ།

² ཞེས་ཤེས་རབ་ རྩི་དབང་།

དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱའོ།། བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་དག་
ཐབས་མང་བ་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཆོགས་མང་བ་དང་། དཀའ་བ་མེད་པ་འདོད་ཡོན་ལམ་
བྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ན་མི་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དོན་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤྲགས་ལ་འཇུག་
པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱེད་པར་
ངོས་གཞུང་བ་དང་། བྱེད་པར་དེ་དག་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པའོ།། དང་པོ་(སྤྲགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་)ནི། བྱུར་ཀྱི་བརྟུ་གསུམ་པ་ལས།
“དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད།། བྱ་མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟག་ལའོ།། རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ནི་
སེམས་ཅན་མཆོག་། རྣལ་འབྱོར་སྤྲུལ་མེད་དེ་ལྟག་ལའོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་ཐེག་
པའི་གདུལ་བྱ་ལ་དམན་པ་དང་དེའི་ལྟག་འབྲིང་དང་། མཆོག་དང་དེའི་ལྟག་མ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་
བྱུར་བ་བཞི་ལ་རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་གསུངས་པས། རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་སྒོ་བཞིའོ།། སྤྲུལ་
མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། “གསང་སྤྲགས་འབྲས་བྱ་དོན་ཐེག་པ་ལ་ནི་
འཇུག་པའི་སྒོ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱད་དང་སྟོད་པའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱད་དང་
རྣལ་འབྱོར་སྤྲུལ་མེད་པའི་རྒྱད་ཅེས་སྤྲོད་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།།”² ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་(འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱེད་པར་ངོས་གཞུང་བ་)ལ་གཉིས། དེ་བ་དང་། ལན་ནོ།།
དང་པོ་(དེ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དམན་མཆོག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱད་ཕྱེའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་
འཇུག་སྒོ་འདི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཐོབ་བྱ་དམན་མཆོག་གི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཐེག་

1 ཕྱེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུལ། 8 མཁའ་འགྲོ་མ་དོན་ཐེག་ཀྱང་། ལེའུ་བརྟུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་466 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དམན་པ་
རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད།། བྱ་མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟག་ལ།། སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་། རྣལ་འབྱོར་གོང་མེད་དེ་ལྟག་ལ།།” ཞེས་
གསལ།

2 ཕྱེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲུལ། 8 རྒྱ་བ་དཔོན་བརྟུ་ཀར་མཆོག་། རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ། ཤོག་གངས་704བ4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“གསང་སྤྲགས་འབྲས་བྱ་དོན་ཐེག་པ་ལ་ནི་འཇུག་པའི་སྒོ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱད་དང་། སྟོད་པའི་རྒྱད་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་
ཅེས་སྤྲོད་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

བ་ལ་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཐོབ་
 བྱ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ལ་འདྲ་ཞིང་སྤྱི་ནས་
 འབྱོར་བསྒྲོམས་ནས་གཟུགས་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྩོམ་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་ཟད་དེ། སྤྱི་ནས་འབྱོར་མི་འདྲ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བཅས་རྒྱུད་
 སྤེའི་རིམ་བུ་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་སོ་སོར་འཛིན་ན། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གསང་འདུས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
 ཡང་རྒྱུད་སྤེའི་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲ་དང་ཅན་ལ་སོགས་
 པའི་གང་ཟག་མཆོག་དམན་ལྟ་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཀྱི་ལས་བདུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེས་ན་གདུལ་བྱ་མཆོག་དམན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུད་སྤེའི་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་བཞིར་བྱེད་པ་འདི་
 རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་བརྩོན་དགོས་སོ་སྤྲོམ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གིས་¹ལན་
 གདབ་པའོ།། དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་)ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཟུ་སྟེགས་ལ་
 རིགས་བཞི་ཡོད་པ་རྩོམ་སྐྱ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུད་སྤེའི་བཞི་བསྟན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཅན་
 དབང་ལྷག་གི་རྩོམ་སྐྱ་འབྲང་བ་དང་། ཞེ་སྤང་ཅན་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྩོམ་སྐྱ་འབྲང་བ་དང་།
 གཉི་ཟུག་ཅན་ཆངས་པའི་རྩོམ་སྐྱ་འབྲང་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དེ་གསུམ་གང་རུང་དང་ཐད་
 ན་དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་བཞི་ཡོད་པས། རིམ་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དང་།
 སྒྲོད་རྒྱུད་དང་། བྱ་རྒྱུད་དང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐྱས་

¹ རང་གི་ མ་དཔེ།

པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཀུན་སྒྲིབ་དང་། རབ་འབྱོར་བསྐྱངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞེད་
 རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།¹ འདིར་གང་ཟག་དེ་དག་རྒྱུད་དེ་དང་དེས་འདུལ་བ་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་
 བ་ནི་དེས་རྒྱུད་སྒྲེ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ངོས་མི་ཟེན་ཏེ།
 དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་བཞི་ཁའི་²གང་ཟག་འདུལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུད་སྒྲེ་དེ་དག་
 གི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་ལོ་ལ་དེ་དག་དགོས་པར་འདོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྲགས་ཀྱི་
 ཐེག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་ལོ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་
 ཡིན་པས། དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བ་ལོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་
 བོ་ནས་བྱུང་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཡང་དག་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་
 རྣམས་རྒྱུད་དེ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་ལོ་ལ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།
 སྒོ་བ་དཔོན་ཀུན་སྒྲིབ་གི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཇེད་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་ལེའུ་
 དང་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས། “དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པས་ན་རྟ་ག་ཞེས་པ་འདིས་ནི་
 གནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྱུན་དང་ལྷ་མ་གྱི་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་མོ་
 བཞི་ནི་འདིར་བཅུན་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་སྒྲོན་ནོ།³ ཅའི་
 ཕྱིར་དེ་དག་གི་གསང་བ་ལ་བཞུགས་ཤིང་།⁴ སྐྲུས་པ། འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
 མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲོང་བ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་
 སྒྲོང་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱུང་མེད་བསྟེན་པ་དང་བཤད་
 གཅི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟེན་པས་འབྲུག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུབ་པར་འདོད་ཅིང་།
 དེས་བསྟན་པའི་དངོས་བྱུང་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་བཅུན་མོའི་གསང་བ་ལ་མངོན་

¹ གསུང་རོ། ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² བཞི་ཀའི་ སྒྲེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

³ སྒྲོན་ནོ། ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

⁴ ཞུགས་ཤིང་། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞག་ཤིང་། དབུས་དཔར།

བར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩ་ག་ལེགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་
འདོམས་ན་གནས།། མི་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན།། དེས་ན་སྟེད་མེད་བྱ་ཞེས་བྱ།”¹
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོར་
རྣམས་བསྟན་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཉིད་བསྟུན་པ་ནས་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་འོང་དོན་མེད་ལ། དེའི་དུམ་བྱ་བཞི་འདོད་
ཆགས་དང་ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ལ་དབགས་ནས་སྦྱར་
བ་ཅུམ་དུ་སྤང་བས། ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་རོ།། ཡང་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་
སངས་རྒྱས་པའི་བྱབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞི་དང་སྟོ་བསྟན་ནས་སྟེ་སྦྱོད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་
སྟོ་ནས་རྒྱུད་སྟེ་བཞིར་བཞག་པར། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་བཞེད་པར་འཆད་
པ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གསང་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་
ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་སྤྱར་སྟེ་མས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
བདེ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཅུམ་ལ་དབགས་པར་སྤང་བས། བྱབ་མཐའ་བཞི་དང་སྟོ་བསྟན་
པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡང་མི་སྤང་རོ།། རང་སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོད་ཆོག་
སྦྱོར་ཡང་²རང་རྒྱལ་བྱབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་
སྦྱོད་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་ལུང་དོན་མིན་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་

¹ རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ། གསང་འདུས་དཀའ་འཁྲུག་ལ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༤༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པས་ན་རྩ་ག་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་དང་། ལྷ་མ་གྱི་དང་། གོས་
དཀར་མོ་དང་། རྒྱལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་མོ་བཞི་ནི་འདིར་བཅུན་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་སྟོན་ཏོ།། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གིས་གསང་བ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱས་པ། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མཛོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོར་བ་རྣམས་
ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྦྱོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱད་མེད་བསྟེན་པ་དང་། བཤད་གཅི་ལ་
སོགས་པ་བསྟེན་པས་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པར་འདོད་ཅིང་། དེས་བསྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་བཅུན་མོའི་
གསང་བ་ལ་མཛོན་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩ་ག་ལེགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་མདོམས་ན་གནས།། མི་རྣམས་
དགའ་བར་བྱེད་པས་ན།། དེས་ན་སྟེད་མེད་བྱ་ཞེས་བྱ།” ཞེས་གསལ།

² རྒྱུར་ཡང་ དབྱུས་དཔར།

བས་མི་འཐད་དོ། ཡང་ཨ་ལི་¹ཀ་ཀ་ལ་ཤས་བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་དང་ནལ་
འཁྱོར་རྒྱུད་དང་། རྩུ་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཆུང་ཞིང་གཏི་ཐུག་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་བྲལ་འཇུག་ལ་མོས་པ་ལ་སྒྲིབ་རྒྱུད་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཆེ་ཞིང་གཏི་ཐུག་ཆུང་
བ་ལ་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པའི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། ཆགས་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
གཏི་ཐུག་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་གཤོལ་བའི་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ནམས་ལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་དུའི་
རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་མ་རྒྱུད་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡང་། རྒྱུད་བཞིའི་གདུལ་བྱ་དང་མི་རིགས་
བཞི་ཆ་འདྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་སྒྲིབ་ནི། དེས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྒྲིབ་ནས་འཇུག་པ་ནམས་ཀྱི་
མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་མི་ཟེན་ལ། མི་རིགས་བཞི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོས་པར་
འདོད་ན་ནི་ནམ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་། གཙུ་ཆེ་ཆུང་ཡང་མི་སྤང་བས་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །
དོར་དབྱིངས་ལྟ་བུའི་ལྟ་ནམས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་
མཆོན་དེས་དེའི་གདུལ་བྱ་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པར་མི་བྱས་སོ། ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་
བྱའི་གཙུ་པོ་ལ་སྤྱིར་རྩེ་ཤས་ཆེ་བ་དགོས་ལ། བྲད་པར་དུ་ནལ་འཁྱོར་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་
གཙུ་པོ་ནམས་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྒྲིབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲིབ་པ་ལ་ཤིན་
ཏུ་རིངས་ནས་སྤྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་པས་ན། དེ་དག་ལ་ཞེ་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བ་
དགོས་པར་སྒྲིབ་ནི་མི་རིགས་པའི་གཏམ་མོ། །

གཉིས་པ་(རང་གིས་ལན་གདབ་པ་)ནི། རྒྱུད་སྡེའི་སྒྲིབ་ནས་འཇུག་སྒྲིབ་མི་འདྲ་བ་བཞིར་བཞག་
པ་ནི་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྟའི་ནལ་འཁྱོར་སོགས་ལམ་གྱི་བྲད་པར་མི་འདྲ་
བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙུ་པོ་
ཆེས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་འཇུག་སྒྲིབ་བཞིར་བཞག་གོ །གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་
དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་སྒྲིབ་གཉིས་ནས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་

¹ ཨ་ལ་ གཙོང་དཔལ་།

འབྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོང་པ་དང་ལྷའི་རྒྱལ་
འབྲོར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཆོག་དམན་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། “ཚོད་དང་ལྟ་དང་ལག་
བཅངས་དང་།། གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་དང་རྒྱུ་པ་བཞི།། སྤོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་
གནས།།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་འདི་དང་དོན་འབྲ་བར་གསུངས་
སོ།། འདི་མན་ངག་སྟེ་མར་ལམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བཤད་ཅིང་གཞུང་གི་རྒྱུད་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་།
བརྟག་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་སྟེ་མར་གཞུང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བཤད་ལ། དཔའ་པོ་
རྗེ་རྗེས་ཀྱང་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་པར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ལ་བཤད་དོ།། རྗེ་རྗེས་པོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
བཅུ་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་ཐབས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་གསུངས་
པའི་མཐར། “འདི་ནི་གཉིས་པོ་འཁྱུད་པ་ཡིས།། རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལོ།། དེ་བཞིན་དུ་
ནི་ལག་བཅངས་དང་།། ཚོད་དང་བལྟས་པས་ཤེས་པར་བྱ།།”² ཞེས་རྗོད་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ལ་
གསུངས་པས། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཆེ་རྒྱུད་སྟེའི་མཆོད་ཡང་ཚོད་
པའི་རྒྱུད་དང་། ལྟ་བའི་རྒྱུད་དང་། ལག་བཅངས་སམ་འཁྱུད་པའི་རྒྱུད་དང་། གཉིས་གཉིས་
སྐྱོར་པའི་རྒྱུད་ཅས་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ།། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་སྐྱུའི་སྤོང་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་ལྷའི་རྒྱལ་འབྲོར་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱུས་
གྱིས་སྒྲོང་ཉིང་ཉིང་གས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་ཞུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་
ལུགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། “ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།། ཐུབ་པས་ཤེས་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ག་སྤུའ། བརྟག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་114བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུད་ནི་
སྤོང་བུའི་གཟུགས་ཅན་ཉིད།། ཚོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་ཉིད།། རྒྱུད་དུ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་པར་གནས།། འདོད་ཆགས་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་
ཡང་།། རྗེས་ནས་སྤོང་བུ་གནས་པ་ཉིད།།” ཅེས་གསལ།

2 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཆ་རྗེ་སྤོང་པོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་114བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་
གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་ཡིས།། རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལོ།། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡན་ལག་བཅངས་།། ཚོད་དང་བལྟས་པས་ཤེས་པར་བྱ།།” ཞེས་
གསལ།

རབ་དོན་དུ་གསུངས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་
 གྱི་ལམ་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་འདོད་པའི་ལྷ་ཡམ་
 ཡུམ་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། གླ་མེད་ལ་ལམ་གྱི་
 བྱུང་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་དེའི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་མཛད་ཅིང་།
 རྒྱུད་རང་ནས་ཀྱང་གཉིས་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་རོ། དེའི་སྒོ་ནས་
 ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་གྱི་འཛོད་འདུའི་གནད་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྟོང་ཉིད་གྱི་ཉོགས་པ་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་འདྲ་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གྱི་
 ཐབས་བྱུང་པར་བ་དང་བྲལ་བས། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་གི་ཁ་
 སྦྱར་གྱི་ཡན་ལག་མ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་འདྲ་བ་དང་ལྷ་བ་དང་ལག་བཅངས་སམ་
 འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྦྱར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་སྟེ་མ་ཉེར་ལྷ་བ་ལས། “བྱ་བ་དང་སྦྱོད་པ་དང་རྣལ་
 འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་གླ་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་དགོད་པ་དང་བལྟས་པ་དག་
 དང་འབྱུང་པ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་ལག་བཅངས་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའོ། དེ་ལྟར་ནི་བྱ་
 བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འཇུག་པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ལག་པ་འཛིན་པའོ།
 ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྱུང་པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གཉིས་གཉིས་སོ།”³ ཞེས་དང་། བརྟག་པ་བྱི་
 མའི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། “དགོད་དང་ལྷ་བ་དག་གིས་ཀྱང་། འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་

༡ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཁྱལ་སྤུ་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོད་འཇུག་ལེའུ་དགུ་པ། འོག་གངས་༣༠བ།

༢ བསལ་བར་ དབུ་མ་དཔར།

༣ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་ཉེར་ལྷ་བ། འོག་གངས་༤༣༤བ། ལས་བྱུང་བ་
 རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བ་དང་སྦྱོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་དགོད་པ་དང་བལྟས་པ་དག་དང་
 འབྱུང་པ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་ལག་བཅངས་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའོ། དེ་ལྟར་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ལག་པ་འཛིན་པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་
 པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་གཉིས་སོ།” ཞེས་གསལ།

གཉིས་ཀྱིས།། རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ།།”¹ ཞེས་པའི་²འགྲེལ་པ་ལས། “བཞིས་
 ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་གང་
 དགོད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་སྦྱར་བ་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་
 སོགས་པ་གང་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་པའི་འཇུག་པ་
 དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་དེའི་རྗེས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཉིས་སོ།།”³ ཞེས་ཤུའི་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ལྷ་རྣམས་ལྷ་བའོ་ཞེས་སྒྱུར་
 བ་ནི་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷ་བ་པོ་ནི་ལྷ་ལ་བྱའོ།། ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་
 དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་སྤྲུམ་ན། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་
 བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་པོ་མོ་པན་ཚུན་དུ་ཆགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་རྣམ་
 ལྟར་དང་སྟོན་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཆགས་པ་མི་སྲིད་པས་འདིར་ནི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་
 འཆང་བའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱ་དགོས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་སྟོང་སོགས་ནས་ལྷ་
 པོ་མོ་པན་ཚུན་དུ་ལྷ་བ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ལ་མ་སྒྱུར་ན་དེ་དག་གི་སྟོ་
 རས་གདུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ངོས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་སྒྲ་མེད་ནས་དགོད་པ་སོགས་
 གསུངས་པར་མ་ཟད་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་
 ཞབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས། “བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞལ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་ལ་གཏོད་པར་བྱ་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ༨ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་བྱེ་མའི་ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་949 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོད་དང་
 ལྷ་བ་དག་གིས་དང་། འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་གཉིས་ཀྱི། རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས།” ཞེས་གསལ།

2 བཞི་པའི་ དབུས་དཔལ།

3 རྗེ་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤྲི་རཏྣ་ཀར་ཤུའི། དཀྱིས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟེ་ཉིག་ཟེང་བ། རྟག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གསུམ་པ།
 ཤོག་གངས་319བལྟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཞིས་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་དགོད་པ་དང་། བལྷ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་སྦྱར་བ་ཡང་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་པའི་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་དེའི་རྗེས་ལ་བལྷ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་
 ཀྱིས་གཉིས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

ཞིང་¹ཞེས་དང་། གཡས་ཕྱོགས་ན་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་འཛེམ་བག་²དང་བཅས་ཤིང་ལུས་བརྟུང་
 བར་མཆོག་སྤྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མིག་གཏོད་པར་བྱའོ། ། གཡོན་དུ་བསྐྱའི་རིགས་མཛེས་མ་
 འཛེམ་བག་³དང་བཅས་པ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་
 ལ་མིག་གཏོད་པར་བྱའོ། །⁴ ཞེས་དང་། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “དེ་ཡི་གཡས་སུ་ལྷ་
 མོ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལྷ་མོ་ཅུང་ཟད་འཇུག་པའི་ཞལ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་འདོམ་གང་བ། མཚུངས་མེད་སྒྲི་ནི་རབ་ཏུ་དྲངས།”⁵ དེ་ནི་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་ཡུམ།⁶
 ཞེས་དང་། “སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་དཔའ་བོ་ནི། བསྐྱ་དཀར་པོའི་སྤྱན་ལ་འདུག །དུང་
 དང་ཀུན་ད་⁷ཟླ་བ་འབྲ། དབུ་ལ་འོད་དཔག་མེད་བཞུགས་པ། བཞིན་ནི་བག་ཅམ་འཇུག་
 བར་གྱི།⁸ དེ་ཡི་གཡས་སུ་ལྷ་མོ་ནི། སྒྲོལ་མ་གཤགས་པ་ཆེན་མོ་དེ། དགེ་ཞིང་འཛིགས་
 པ་སེལ་བ་སྟེ།”⁹ ཞེས་དང་། ཅེ་མོ་ལས། “ལྷ་མོ་དོ་རྗེ་ཅ་ཅ་སྒྲོག །དབུས་འཇུག་རང་གི་ལྷ་
 མོ་དེ།” དེ་ཡི་སྒོ་ན་མགོ་སྤྲོད་ཞིང་། འཇུག་བཅས་ཀུན་ཏུ་ལྷ་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་ཕྱག་ལ་འཇུག།”¹⁰ ཞེས་དང་། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས། “དེ་ཡི་ལོགས་ལ་དོ་རྗེ་ཆེ།

ྱ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། མ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་ཞིབ་མོ། བམ་པོ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་༡༠༠ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཞལ་ཁོ་གཉིས་ཅན་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པའི་ཕྱག་ལ་སྤྱོད་གཏོད་པར་བྱ་ཞིང་།” ཞེས་གསལ།

༢ འཇུག་བག་ རྟེ་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ འཇུག་བག་ རྟེ་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། མ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་ཞིབ་མོ། བམ་པོ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་༡༠༠ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཡས་ཕྱོགས་
 ན་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་འཇུག་བག་དང་བཅས་ཤིང་ལུས་བརྟུང་བར་མཆོག་སྤྱོད་པའི་ཕྱག་ལ་མིག་གཏོད་པར་བྱའོ། ། གཡོན་དུ་བསྐྱའི་རིགས་མཛེས་
 མ་འཛེམ་བག་དང་བཅས་པ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་དོན་ཡོད་པའི་ཞགས་པ་ལ་མིག་གཏོད་པར་བྱའོ། །” ཞེས་གསལ།

༥ རབ་ཏུ་དང་། སྤྱོད་ལུས་དཔར་མ། གཅོང་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༤༤བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘མཚུངས་མེད་སྒྲི་ནི་རབ་ཏུ་དྲངས།’ ཞེས་གསལ།

༧ ཀུན་ཏུ་ གཅོང་དཔར། དབུས་དཔར།

༨ འཕྱི། རྟེ་དཔར།

༩ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༤༥ན་

༡༠ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༩ རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གངས་༡༢༡བ་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྷ་མོ་
 དོ་རྗེ་ཅ་ཅ་སྒྲོགས། ལུས་འཇུག་རང་གི་ལྷ་མོ་དེ།’ ཞེས་གསལ།

མདའ་ནི་གསོར་བ་ལ་བཅོན་བ།། སྤྲུམས་པའི་བྲག་གིས་ཡོངས་འཁྱུད་པའི།། ལྷ་སྤྲིན་རྒྱལ་
མཆོན་བསྐྱེད་དང་བཅས།།¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྤེ་སྤྲུབ་པ་
པོས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་པར་ལ་ལྷ་བ་སོགས་དང་། ལྷ་པ་སོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བདེ་ལམ་དུ་བྱེད་པའོ།། འདི་
ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་ལོག་མ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་བྲག་རྒྱལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྷ་པ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ཞིང་།
རྒྱུད་སྤྱི་གོང་མ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྷ་པ་བྱུང་པར་མ་གསུངས་པས། རང་གིས་བསྐྱོམས་པའི་སྤྲིན་མ་
ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ལ་བྱའོ།། གདུལ་བྱ་སྤྲོ་བས་རྒྱུད་བས་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ལམ་དུ་བྱེད་
མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆགས་པ་རྒྱུད་རིམ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི།
འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྷ་པ་སྤྱི་རྣམས་འཕྲོར་བཟུང་པར་སོང་ཞིང་སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཉིད་པ་ན་རང་གི་རིགས་གང་ཡིན་པའི་ལྷ་མོ་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པར་
མངོན་ཏེ། དཔལ་པོ་དོ་རྗེའི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། “དགོད་དང་ལྷ་དང་ལག་བཅངས་
དང་།། ཞེས་སྒྲིས་ཏེ་ཁོད་པའི་སྤྱི་རྣམས་དུ་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བའམ། གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་
དང་རེག་བྱ་ལག་བཅངས་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་དང་རེག་བྱ་ལས་བདེ་བ་རྟོག་པ་
མེད་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།། སྤྲིན་བུའི་རྩལ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི། ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་པའི་
ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན་བུའིང་ལས་སྤྱིས་ནས་ཤིང་ཉིད་ཟ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལས་སྤྱིས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱིང་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།”² ཞེས་བཤད་པ་ལྷ་པ་རོ།། སྤེ་མ་ཉེར་གསུམ་པ་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྤྲུགས་དུམ། འོག་གངས་330བ4 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྤྱི། “དེ་ཡི་སོགས་ལ་དོ་རྗེ་
ཆེའོ།། མདའ་ནི་གསོར་བ་ལ་བཅོན་བ།། བསྤྲུམས་པའི་བྲག་གིས་ཡོངས་འཁྱུད་པའི།། ལྷ་སྤྲིན་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་དང་བཅས།།” ཞེས་གསུམ།
2 རྗེ་བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། 3 ལྷ་པ་འཕྲོར་གྱི་དབང་བྲག་ཆེན་པོ་དཔལ་པོ་དོ་རྗེ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། འོག་གངས་64བ9
ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྤྱི། “དགོད་དང་ལྷ་དང་ལག་བཅངས་དང་།། ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། དགོད་པའི་སྤྱི་རྣམས་དུ་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བའམ།
གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་རེག་བྱ་ལག་བཅངས་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་དང་རེག་བྱ་ལས་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།། སྤྲིན་བུའི་རྩལ་
གྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲིན་པའི་རྩལ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན་བུའིང་ལས་སྤྱིས་ནས་ཤིང་ཉིད་ཟ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལས་སྤྱིས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱིང་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསུམ།

ལས། “དགོད་པས་¹རྒྱད་ནི་འབྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་ནི་ལྟ་དེ་དག་དཔེར་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་རྒྱད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་
 བོར་སྟོན་པ་མིན་ལོ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་དང་དེའི་ལམ་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ལ་
 དེས་པ་མེད་ཀྱང་། ཐོག་མར་ཐེག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཁམས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་གི་སྒོ་
 རྣམས་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ་ལ་མོས་པའོ། འདི་ཡང་སྒྲ་མེད་དུ་ནི་དངོས་དང་བསྒྲིམས་པའི་
 རིག་མ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་གསུངས་
 ལ། རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི། བསྒྲིམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་
 དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་ཡིན་ལོ། དབང་བོ་གཉིས་སྤྱིར་བསྒྲིམ་པ་ཙམ་ཡང་རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱད་ལའང་མི་བྱང་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པའི་རིག་བྱ་
 ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་སྦྱར་ལ། རིག་བྱ་ལས་གཞན་རྟོད་
 པ་དང་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱར་རོ།
 དེ་དག་ནི་རྒྱད་སྡེ་བཞིའི་མིང་འདོགས་སྒྲ་མེད་ནས་གསུངས་པའི་མཆན་དོན་བཤད་ནས་
 དེ་དག་གི་གདུལ་བྱ་དང་ལམ་ཀྱི་བྱང་བར་བསྟན་པའོ།

ད་ནི་རྒྱད་སྡེ་བཞིའི་མིང་འདོགས་རྒྱད་སྡེ་གོང་འོག་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་
 མཆན་དོན་བཤད་ནས་གདུལ་བྱའི་བྱང་བར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཡོན་ལམ་
 དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་
 ཕྱིའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྟོས་པ་ནི་བྱ་རྒྱད་པའི་གདུལ་བྱའོ། ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པའི་བྱ་བ་ཏ་ཅང་མི་མང་བ་ལ་བསྟོས་པ་ནི་སྦྱོད་རྒྱད་པའི་

༡ རྟོད་པས་ ལྟ་འབྲུལ་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར།

༢ སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ཉེར་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༢༡་བཟེ། ལས་བྱུང་
 བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོད་པའི་རྒྱད་ནི་འབྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་གསལ།

གདུལ་བུའོ།། ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ལས་ཉིང་རེ་འཛིན་གཙོ་བོར་གྱུར་
 ཅིང་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཉུང་ཟད་ལ་བཟོས་པ་¹ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བུའོ།། ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་མི་
 བཟོས་ཤིང་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱེད་རྣམས་པ་ནི་²རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་
 མེད་ཀྱི་གདུལ་བུ་སྟེ། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་བྱ་རྒྱུད་དང་། བྱ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆ་མཉམ་
 བར་སྐྱེད་པས་ན་སྐྱེད་རྒྱུད་དང་། ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་རྣལ་འབྱོར་
 རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་པའི་སྐོ་
 རས་མཆན་དོན་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། འདི་དག་གྲུང་རང་རང་གི་གདུལ་བུའི་
 གཙོ་བོ་ལམ་ལ་འབྱུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་
 རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ནི་བསྐྱོམ་པས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་ལ་གསུངས་པར་དེ་ཉིད་སྤང་བ་
 ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྤྱིར་གདུལ་བུ་ལ་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པ་ལ་
 མོས་པ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་མོད་གྲུང་རང་གི་དབང་བོ་དང་མི་འཆམ་པའི་ལམ་ལ་མོས་པ་
 ཡང་ཡོད་པས། དེས་དེ་དག་གི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ངོས་མི་བཟོ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཤས་
 ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་བཟོས་མི་བཟོས་སུ་བཤད་པ་འཐད་པར་རྟོགས་སོ།། ཇི་སྐད་དུ་ཚུལ་
 གསུམ་སྟོན་མེ་ལས། “སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ནགས་
 ཆལ་གྱི་གནས་དང་། ཁྱས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་³དང་མཆོད་པ་དང་སྦྱིན་སྟེག་དང་།
 དཀའ་བྱུང་དང་བསྐྱུས་བཞེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཡིད་མཉམ་པར་འཛིག་པ་མི་
 འཐོབ་པས་⁴དེའི་ཕྱིར་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། གང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དག་གྲུང་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་

¹ ལྟོས་པ་ དབྱས་དཔལ།

² རྣམས་པ་ན་ དབྱས་དཔལ།

³ འཕྱི་བ་ རྟེན་དཔལ།

⁴ འཛིག་པ་ནི་འཐོབ་པས་ དབྱས་དཔལ།

བས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བྱ་བ་ལ་བསྟོས་
 བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ནི་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཅ་
 བའི་རྒྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་བཤད་དེ། ཅ་རྒྱད་ནི་སྤྱད་རྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དང་
 འོན་ཀྱང་གཅིག་གོ། རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཤས་² ཆེ་བར་སྟོན་པས་བྱ་རྒྱད་དུ་
 འཛིན་པ་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ་ལས། “བྱ་བའི་རྒྱད་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིའི་སྤྱད་
 བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།”³ ཞེས་དང་། གྱི་རྟོར་
 འོན་པས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམས་པ་ཆུང་ཞིང་ཕྱིའི་སྤྱད་པ་
 རྣམས་ཤས་ཆེ་བ་བྱ་རྒྱད་དུ་བཤད་དོ། རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཆ་མཉམ་པར་
 སྟོན་པས་སྤྱད་རྒྱད་དུ་འཛིན་པ་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ་ལས། “རྒྱད་འདི་
 ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱད་པའི་རྒྱད་ཡིན་མོད་ཀྱི། བྱ་བ་ལ་མོས་
 པའི་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱད་པ་དག་ཀྱང་
 བསྟན་པས་བྱ་བའི་རྒྱད་དམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་གྲགས་སོ།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་སྤང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “བྱ་དང་གཉིས་

ྱ རྗེ་བསྟན་པ་རྒྱད་འགྲེལ། ཅ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཛོ་བཙུན་ཅི་མི་ཏ་ཀ་མ་ལ། རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་༢༡བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “སྟེ་བ་གཞན་དུ་གོ་མས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟེ་བོ་མེད་པའི་ནགས་ཆལ་གྱི་གནས་དང་། ལྷས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་།
 མཆོད་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་གདང་། དཀ་འཕྱུར་དང་། བརྒྱས་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཡིད་མཉམ་པར་འཛིན་པ་མེ་འཛོམ་བས་དེའི་
 ཕྱིར་ནི་བྱ་བའི་རྒྱད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། གང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པ་དག་ཀྱང་དད་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 རྣམས་ལ་ནི་བྱ་བ་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཅ་བའི་རྒྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༢ བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་ དབྱས་དཔར།

༣ རྗེ་བསྟན་པ་རྒྱད་འགྲེལ། ཅ་རྒྱད་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ། མེས་པར་བྱེ་བ་དང་སོ།
 ཤོག་གངས་༢༡བ་༣

༤ རྗེ་བསྟན་པ་རྒྱད་འགྲེལ། ཅ་རྒྱད་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ། མེས་པར་བྱེ་བ་དང་སོ།
 ཤོག་གངས་༢༡བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱད་འདི་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་འགྲོ་བྱི་རྒྱད་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 བྱ་བ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པས་བྱ་བའི་རྒྱད་
 དམ། གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་གྲགས་སོ།” ཞེས་གསལ།

ག་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད།¹ ཅེས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་²སོ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་
མེ་ལས། “གཞན་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པར་གཅིག་ཏུ་མོས་པ།³
བྱ་བ་མང་པོའི་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་གཡེང་བར་འདུག་པ་དེའི་དོན་དུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་
བོར་མཛད་དེ། བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཞར་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོང་པའི་རྒྱུད་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་སྟོང་རྒྱུད་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་(ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟུན་མོང་བ་དང་། སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟུན་མོང་བ་)ནི། ལག་ན་རྗེ་རྗེ་དབང་
བསྐྱར་པའི་རྒྱུད་ལས། “བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྐྱགས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་དང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་
བ་བས་ཀྱང་ཆེས་⁵གསང་བ་སེམས་ཅན་སྒྲིག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི།
ལག་ན་རྗེ་རྗེ་ཁྱེད་ཀྱིས་⁶ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཞིག་སྤྲས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་⁷མ་ཐོས་ན་འདི་སེམས་
ཅན་རི་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། ལག་ན་རྗེ་རྗེས་སྤྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བྱུབ་

¹ རྗེ་བཀའ་ལླུ་རྒྱུད་འབྲུག་ཆ་རྗེ་རྗེ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༥༥༧

² རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།

རྒྱུད་ཀྱང་གསུངས་ རྗེ་དཔར།

³ མོས་ལ། དབུས་དཔར།

⁴ རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཙུན་ཏི་ཕི་ཏ་ཀ་མ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་༥༧༧ ལས་བྱང་བ་ཅུང་
མི་འད་སྟེ། “གཞན་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པར་གཅིག་ཏུ་མོས་པ་བྱ་བ་མང་པོའི་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་གཡེང་བར་འདུག་པ་
པ་མེད་པ་དེའི་དོན་དུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཞར་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོང་པའི་རྒྱུད་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

⁵ གསང་བས་ཀྱང་ཆེས་ རྗེ་དཔར།

⁶ ཁྱེད་ཀྱིས་ དབུས་དཔར།

⁷ སྟོན་ དབུས་དཔར།

པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་
 པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས་སྤྱགས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱའི།¹ གང་དག་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་
 དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་ལྟར་མི་གཞུག་གོ། དེ་དག་ལ་
 ཉི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གསང་སྤྱགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ།།² ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱོད་པ་
 དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས། སྒོན་དུ་སྒོན་འཇུག་གི་སེམས་
 སྐྱངས་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ།། དེའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཤེས་གཉེན་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་དང་སྒྱུར་བས་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱའོ།། དེས་
 ཀྱང་དལ་བ་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟེན་དཀའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། སྒོ་སྐྱངས་པས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་
 སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་ཆེན་པོ་སྤྱེས་པ་ན། སྟོང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེའི་འཇུག་སྒོ་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྒྱད་ལ་
 ཡོད་ན་དེས་ཐེག་ཆེན་པ་ཡང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཆོག་ཙམ་དུ་སོང་ན་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་སེམས་
 དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རིམ་གྱིས་བསལ་ནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
 དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་ཆེ་འདི་ལ་སྒོ་མ་བསྒྲིག་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གང་གི་ཡང་ལམ་གྱི་གོགས་
 ཡིན་པས་ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་འཆི་བ་བྲན་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་དུ་ངན་འགོར་
 འབྱུངས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་སྒོ་བསྒྲིག་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་མའི་ཕུན་ཆོག་ལ་སྟེན་པའི་སྒོ་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་

¹ བྱ་སྟེ། སྤྱོད་པ་དཔར་མ།

བྱ་ཡི། རྟེན་དཔར།

² ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ༥ ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ ༡༤༥ བ་༣

³ རྫོགས་ན་ སྤྱོད་པ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

བསམས་ཏེ་བསྒྲིག་ནས་ཡིད་ཐར་བ་ལ་སྟོགས་པར་བྱའོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རང་ཉིད་ནི་བདེའི་
 སེམས་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དང་དེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བར་བྱའོ།། དེ་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྟོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་
 སྟོང་པའི་ཁྱར་གཟུང་བར་བྱས་པ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཟུང་ནས་¹དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་ཁྱར་གཟུང་བར་བྱས་པ་
 ན། གླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་བ་མཉན་ནས་གླ་མའི་བསྟེན་ཚུལ་²རྣམ་པར་དག་པ་བྱས་ནས་སྐད་སྒྲུབ་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལས། “བསམ་པ་དག་པའི་སྟོབ་མ་ནི།། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་ལ།།”³ ‘གླ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་འདི།།’ ཁ་ཉོན་བྱ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ།
 ‘དེ་ནས་སྐད་སྒྲུབ་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།’ དམ་ཆོས་སྟོང་དུ་བྱས་ནས་སུ།།”⁴ ཞེས་བསམ་པ་
 དག་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས་པ་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ལྷན་
 པ་ལ་གླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་བ་བཤད་པར་གསུངས་ཤིང་། གླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་བ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་དབང་
 གིས་སྟོང་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ལ་འདི་ཡི་རིམ་
 པ་ནི།། ཆོས་དང་རྒྱ་སྐར་སོགས་དགའི་ཆེ།། སྟོབ་མས་ཐལ་སྦྱར་བཏུང་པ་ཡིས།། སྟོག་
 པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་བྱ་སྟེ།། སྐྱབས་གསུམ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་བྱ།། ‘བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
 ལེགས་བསྟེན་ཏེ།།’ དགོ་བསྟེན་སྟོམ་པ་ཉིད་དང་ཡང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་
 དང་།། དེ་ནས་གསོ་སྦྱང་ཉིད་ཀྱང་གྲང་།། འདི་ཡི་རྗེས་མཐུན་རིམ་པ་ཡང་།། རྫོ་རྗེ་སྟོབ་
 དཔོན་ཚུལ་དམ་པར།། ‘བསྟེན་ཏེ་འདིར་ནི་གཞུང་མངས་པས།།’ འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་

1 བཟུངས་ནས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 སྟེན་ཚུལ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 སོང་ལ། དབྱས་དཔར།

4 སྟེ་བསྟེན། རྒྱ་དབྱེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉིད་བྱངས། གླ་མ་ལྔ་བརྒྱ་བ། སྟོག་གྲངས་1726 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་
 པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གླ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི།།’ ‘དེ་ནས་སྐད་སྒྲུབ་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

གྲིས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྒྲ་མ་ལ།། ‘བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་¹སྟོལ་ཞེས་²གསོལ།།’³
 ཞེས་དབང་གི་སྟོན་དུ་སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོམ་པ་བརྩུང་ནས་⁴དེ་
 རྣམས་སྒྲ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་⁵ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས་སོ།། དགེ་བསྟན་དང་
 དེའི་གསོ་སྦྱང་བསྟན་གནས་ནི་ཁྱིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པའི་རབ་བྱུང་
 གིས་ནི་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་དགོས་སོ།། སྦྱོང་བསྐྱས་
 ཀྱི་ལེའུ་དང་སོ་ལས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབས་
 པའི་འོག་དུ། དེའི་རིམ་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་
 པ་ལ་བསྐྱབ་བོ།། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་པ་དེའི་
 ཆེ་ཐེག་པ་གསར་པ་ལ་བླན་པ་⁶གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབ་བོ།། ཞེས་སྟོན་དུ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་ཐེག་པ་གསར་པ་སྟེ་སྤྲུགས་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་
 གསུངས་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ནི་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་ཡིན་ནོ།། དེ་
 ལྟར་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི་པར་
 ཕྱིན་ནས་ཚུར་ལ་བཀའ་བ་མིན་ཀྱི། སྤྲུགས་ཉིད་ནས་ལམ་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་ཡང་ཡང་
 གསུངས་པས་ན་རྩོམ་ཐེག་པ་ཉིད་ནས་འབྱུང་བའི་སྟན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་རྣམས་རྒྱུ་
 པར་ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་མི་སྟོའོ།།

འདིར་སྤྲུས་པ། ཁྱི་མེད་རིགས་པས་རང་གཞན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། ལེགས་ཉེས་བཤད་

¹ དབང་སྐྱར་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² སྟོལ་ཞེས་ རྟེན་དཔར།

³ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྲུག་གཙང་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། རྒྱང་འཇུག་གསལ་བ། ཤོག་གངས་ན ༣༣བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀླང་དུག་པ། བཅུ་གཉིས་པ། བཅོ་ལྷ་བཅས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ལེགས་བསྟན་ཏེ།’ ‘བསྟན་ཏེ་འདིར་ནི་གཞུངས་མངས་
 པས།།’ ‘བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་སྟོལ་ཞེས་གསོལ།།’ ཞེས་གསལ།

⁴ བརྩུང་ནས་ གཙང་དཔར།

⁵ དབང་སྐྱར་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

⁶ གསར་པ་བླན་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

⁷ གསུངས་པ་ན་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

པའི་བྱང་པར་མ་བྱེད་ཅིང་།། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྐྲགས་དང་པར་བྱིན་གྱི།། ཐུན་མོང་བ་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི།། བྱང་པར་གཙོ་བོ་རྗེ་བཞེན་མ་བྱེད་པར།། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་དང་།། བྱང་པར་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་སྐྱལ་ལྡན་གྱི།། འཇུག་སྒོ་མཆོག་ཅེས་སྤྱོད་པའང་དད་པ་
 ཅུམ་ཏེ། དེ་བྱིར་¹ གྱེ་གྱེ་སྒོ་གྲོས་འདུན་ལྡན་དག །རྣམ་དག་རིགས་པས་སྒོ་གྲོས་མིག་སྤྱོད་ས་
 ལ་ཏེ། པས་གྱི་རྒྱལ་པས་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་པའི།། བསྟན་པའི་གནད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
 ཆོལ་ཏེ། རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས་
 བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་བྱིར་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ།། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། བྱ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་(བྱ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། བྱ་སྤྱོད་ལ་བདག་སྤྱོད་
 དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་། བྱ་སྤྱོད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་
 བཤད་པའོ།། དང་པོ་(བྱ་སྤྱོད་ལ་བདག་སྤྱོད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་)ལ་གཉིས། སྒོ་བ་
 དཔོན་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་)ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤྲ་མ་པལ་མོ་ཆེན་རེ། བྱ་
 རྒྱུད་ལ་མདུན་དུ་ལྷ་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་བདག་སྤྱོད་མེད་ལ། སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་རང་དམ་ཆོག་པར་
 སྤྱོད་ཅིང་མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མེད་
 དེ། ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟན་ལས། “འཛིགས་པར་དམིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གཙང་བར་
 བྱེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལྷའི་སྟེམས་པ་
 མེད་པ་དང་མདུན་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱོད་གྱི་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་

¹ དེ་ཕྱི་ སྤྱོ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

བས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་གནས་སོ།།”¹ ཞེས་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་སྲིད་དང་ཡེ་
 ཤེས་པ་གཞུག་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་དང་བྱག་རྩོར་དབང་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་རང་ཉིད་ལྟར་སྲིད་པ་བཤད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།། དག་ནག་གི་འབྲེལ་པ་ལྟན་ཅིག་སྲིས་པའི་སྒྲུང་བ་ལས། “བྱ་བ་དང་
 སྲིད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དུས་རིང་པོར་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་
 རྟེན་དེ་དག་ནི་བརྟགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་འདི་ལྟར་རས་རིས་ལ་
 སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ལྷའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རས་རིས་ལ་
 སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ལྷ་ལ་དམིགས་ནས་མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་²པར་བྱེད་དོ།།”³
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་གསང་འདུས་འབྲེལ་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་
 ལ། ཨིན་ལྷ་ཏིས་བྱས་ཟེར་བའི་བདེ་མཆོག་གི་འབྲེལ་པར་ཡང་། “གསང་བ་རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་
 གནས་པའི་བྱ་བ་དང་སྲིད་པའི་སྟོལ་ས་ཀྱང་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་
 ཏེ། བདག་དང་ལྷ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ཅན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་མཆོན་བཅས་དམིགས་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའོ།།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱ་སྲིད་

1 ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཐེག་ལུན་ལས་བཏུས་པ། རིམ་བར་བྱེ་བ་གཉིས་པ། འོག་གངས་314(32) ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འཇིགས་པར་དམིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གཙང་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མེས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལྷའི་བརྟེན་ས་
 པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་ཀྱི་རྒྱུད་རྩོགས་པས་རབ་ཏུ་དབྱོད་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་
 བཞུགས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

2 དངོས་སུ་སྐྱབ་ དཔུས་དབང་།

3 ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ལྟེ་བཀའ་དཔོན་ཤི་རྩ་ར། གཤེན་རྩོམ་ཐེག་ཀའི་དཀའ་འབྲེལ་ལྟན་སྲིས་སྒྲུང་བ། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་པོ། འོག་གངས་
 1354 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བ་དང་སྲིད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དུས་རིང་པོར་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་རྟེན་
 དེ་དག་ནི་བརྟགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རས་རིས་ལ་སོགས་པར་རྩོགས་པའི་ལྷའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་
 རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ་རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རས་རིས་ལ་སོགས་པར་རྩོགས་
 པའི་ལྷ་ལ་དམིགས་ནས་མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ།།” ཞེས་གསལ།

4 ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ཨིན་ལྷ་ཏི། བདེ་མཆོག་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་བཤད། ཟེང་གཞི། འོག་གངས་350 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “གསང་བ་རྩོམ་ཐེག་ཐེག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་སྲིད་པའི་སྟོལ་ས་ཀྱང་། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བདག་དང་ལྷ་ཐ་

བར་། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོ་ག་བསྟུས་པའི་རྒྱུད་འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་
 བྱེད་པ་དང་། དབྱང་བཟང་དང་དཔལ་ཉོག་པ་བསྟུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུད་
 འཕགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱལ་བ་བྱིན་
 གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། འཕགས་པ་བྲག་ན་དོ་རྩེ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སྤྱིང་པོ་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་སྤྲེ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་མངོན་
 པའི་ཆོག་ཏུ་བཤད། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་
 ལས་། བརྒྱས་བཟོད་¹བྱེད་པས་བརྒྱས་བཟོད་ཆོ།² རིག་སྟགས་ལྷ་ཉིད་བཏང་ནས་ནི། རྫོམ་
 པ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་པ་ཡང་། ཉོག་པས་བཟུང་ནས་³ཡོང་མི་བསམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་སོ།⁴ ཞེས་དང་། “རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
 ལས་ཀྱང་། བརྒྱས་བཟོད་⁵བྱེད་པའི་ཆོ་བརྒྱས་བཟོད་⁶ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་སྦྱར་བས་སྟགས་
 ཀྱི་སྦྱར་བ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། བྲག་ན་དོ་རྩེ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལས་
 ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་ནམ་སྟགས་པ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པ་དེའི་
 ཆོ། གསང་སྟགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་

༡ བརྒྱས་ཟོད་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་མ། ལྷེ་དཔལ། གཅོང་དཔལ།
 ༢ བརྒྱས་བཟོད་ཆོ། གཅོང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།
 ༣ བཟུངས་ནས་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་མ། ལྷེ་དཔལ། གཅོང་དཔལ།
 ༤ ལྷེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩ་སློབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་༤ན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡང་གསང་སྟགས་བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོ་ན་བྱ་བར། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོ་ག་བསྟུས་པའི་
 རྒྱུད་འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། དབྱང་བཟང་དང་། དཔལ་ཉོག་པ་བསྟུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུད་འཕགས་
 པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱལ་བའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། འཕགས་པ་བྲག་ན་དོ་རྩེ་མངོན་པར་
 དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་སྤྲེ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་མངོན་པའི་ཆོག་ཏུ་
 བཤད། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ལས། བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་པས་བརྒྱས་བཟོད་ཆོ། རིག་སྟགས་
 ལྷ་ཉིད་བཏང་ནས་ནི། རྫོམ་པ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་པ་ཡང་། ཉོག་པ་བཟུང་ནས་ཡོང་མི་བསམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའོ།”
 ཞེས་གསལ།
 ༥ བརྒྱས་ཟོད་ ལྷེ་དཔལ། གཅོང་དཔལ།
 ༦ བརྒྱས་ཟོད་ གཅོང་དཔལ།

སོ།། རིག་སྐྱགས་འཆང་གི་ཕྱེ་སྟོང་ལས་ཀྱང་། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་
བསམ་གཏན་བྱ་བ། འདིས་ནི་སྟན་ཆ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་། བེའུ་ལེ་རྒྱལ་བུ་སྐྱལ་བ་སྟུམ། དེ་ལྟར་
བསྐྱས་བརྗོད་འབད་པའི་ཆོ། ཞབས་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་བརྟག། ཅེས་གསུངས་པ་
དང་།¹ “དཔལ་ཉོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་ལྷའི་
ནལ་འཕྱོར་གཞུང་རབ་ཏུ་མང་པོས་བསྟན་པས་འདིར་མ་བྱིས་སོ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱད་ལས་རི་ལྟར་སྟོང་པའི་ལྷའི་གཟུགས་དང་། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱའི་བསམ་གཏན་
དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱས་བརྗོད་གསུངས་སོ།”² ཞེས་ལྷའི་གཟུགས་སྟོམ་པ་དང་སྐྱགས་ལ་
དམིགས་ནས་བསམ་གཏན་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པ་སོགས་གསལ་མི་
གསལ་དང་ཆང་མ་ཆང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱད་རྣམས་ལས་བཤད་པར་གསུངས་ཤིང་། བསམ་
གཏན་བྱི་མ་དང་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དུ་བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
བསྟན་པར་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་འདི་བསྐྱས་བརྗོད་³ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་པའི་
ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་སོགས་ལ་བྱ་སྟོང་གཉིས་འདྲ་བར་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལྟ་
བུ་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བྱ་རྒྱད་དུ་ཡང་གསུངས་པས། བྱ་སྟོང་གཉིས་གདུལ་བྱའི་
དབང་གིས་འབྲེད་པ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱད་རང་གི་ངོས་ནས་མི་འབྲེད་དོ། ལེགས་བྱུང་གི་
མངོན་ཉོགས་ལས་ཀྱང་། “བྱ་བའི་རྒྱད་ལས་ལྟ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ཏོ་སྟུམ་དུ་བསམ་

1 ཕྱེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་(བཟ) ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“རྣམ་པར་སྤང་མངོན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱས་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཆོ། བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོར་བས་གསང་
སྐྱགས་ཀྱི་སྟོར་བ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། རྒྱག་ན་རྟོ་རྗེ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ནམ་སྐྱགས་ལ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་ལྟ་
ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། གསང་སྐྱགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། རིག་སྐྱགས་འཆང་གི་ཕྱེ་
སྟོང་ལས་ཀྱང་། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་བསམ་གཏན་བྱ་བ། འདིས་ནི་སྟན་ཆ་ཀུན་ཏུ་བསྟོང་། བེའུ་ལེ་རྒྱལ་བུ་སྐྱལ་བ་སྟུམ། དེ་ལྟར་
བསྐྱས་བརྗོད་འབད་པའི་ཆོ། ཞབས་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་བརྟག། ཅེས་གསུངས་པ་དང་།” ཞེས་གསལ།

2 ཕྱེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་(བཟ) ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་གྱི་གཞུང་རབ་ཏུ་མང་པོས་བསྟན་
པས་འདིར་མ་བྱིས་སོ།” ཞེས་གསལ།

3 བསྐྱས་བརྗོད་ གཅང་དཔར།

བར་མི་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་མ་བསྟན་ཀྱང་ཕྱག་ན་རྩོམ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་དག་ལས་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ།། གཅིག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་¹ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་ཉམས་ན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བས། རྒྱ་མས་བཤད་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།།² ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིར་བྱ་རྒྱུད་ལ་ལྷ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཁྱད་སྔགས་ཕྱག་རྩོམ་དབང་བསྐྱར་བ་བྲངས་པ་ནི། སྔ་མ་ལྟར་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲུག་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལ། ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲུམས་འབྲུབ་པ་ལྷ་དང་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རག་ལས་པས། བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡང་ལྷ་སྐྱེད་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་སྔགས་བཤད་པ་)ནི། འོ་ན་ལུགས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་ཞིག་གཟུང་བར་བྱ་སྟམ་ན། དེ་ལ་སྐྱོད་རྒྱུད་ལ་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་དང་ཕྱག་རྩོམ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱོད་རྒྱུད་དུ་མི་བྱེད་ན་ནི་སྐྱོད་རྒྱུད་མི་རྟེན་ལ། བྱེད་ན་ནི་དེ་དག་ལས་བདག་སྐྱེད་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོད་བསྐྱས་ཀྱི་ལུ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་། “རྣམ་པར་སྒྲུང་མངོན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོད་པའི་རྒྱུད་ལས་”³ཞེས་སྐྱོད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་པོ་མོ་ལ་དམིགས་པའི་པན་ཚུན་དུ་རྩིས་སུ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་པ་ཁ་སྐྱོར་དང་བཟླ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་རིམ་

1 རག་ལུས་པ་ གཙོད་དཔལ་། དཔལ་དཔལ་།

2 རྩོམ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་།ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟན་པ། འོག་གངས་234ན2 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས་ལྷ་སྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རིམ་བུ་མ་བསྟན་ཏོ་སྟམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་མ་བསྟན་ཀྱང་ཕྱག་ན་རྩོམ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་དག་ལས་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ།། གཅིག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་ཉམས་ན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བས། རྒྱ་མས་བཤད་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

3 རྩོམ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ལྷུང་དེ་ག། སྐྱོད་བསྐྱས། ལུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་234བ2

པར་འདོད་དགོས་སོ།། འོ་ན་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་འདི་རྒྱད་གཞན་གྱིས་བཀའ་ནས་སམ་བྱ་
 རྒྱད་རང་གི་ངོས་ནས་བྱེད་སྒྲུལ་ན། འདི་ལ་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། བྱ་རྒྱད་ལ་བདག་
 སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསལ་མོད་
 བཤང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱད་ལ་བདག་སྐྱེད་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་བཤད། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཕྱག་སྦྱང་གི་
 གཟུངས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བདག་སྐྱེད་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་
 པ་གསུངས་སོ།། སློབ་དཔོན་བསྐྱེས་མཛད་པའི་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དགོ་
 སློང་མ་དཔལ་མོས་མཛད་པའི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཅན་གྱི་མིས་མཛད་
 ཟེར་པའི་གདུགས་དཀར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། འཁྱེ་བ་དང་རྗེ་ཉ་རིས་¹མཛད་པའི་གྲ་ལུའི་
 སྐྱབ་ཐབས་དང་། རོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་གཙུག་ཏྱར་བྱི་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། གཞན་ཡང་
 སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་དང་བྱེད་དང་ཉིས་བརྒྱ་པ་དང་། བརྒྱ་ཅེ་ལ་²སོགས་པ་རྣམས་སུ་བྱ་རྒྱད་
 ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལའང་བདག་བསྐྱེད་³དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དེ།
 སངས་རྒྱས་གསང་བ་སོགས་རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་སོགས་ཀྱང་བྱ་རྒྱད་དུ་བཞེད་པས་བྱ་
 སྐྱེད་བསྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ་
 ལས། “སློང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱགས་རིག་རྣམས།། རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།། དུམ་བུ་
 ལས་བཤད་རང་བྱས་པའམ།། སྐྱབ་པ་འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་དོ།།”⁴ ཞེས་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་
 ལའང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་རིགས་པ་སྐྱར་དུ་བྱང་བར་བཤད་པ་ལ་དགོངས་སམ། དཔེར་ན།
 སོར་འབྲང་དང་འོད་ཟེར་ཅན་དང་རི་ཁོད་ལོ་མ་ཅན་ལྟ་བུའི་ལྷ་དང་སྐྱགས་འབྲེལ་ཞིག་བྱ་

༡ རྗེ་ཉ་རིས་ རྗེ་དཔལ།

༢ བརྒྱ་ཅེ་ལ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༣ བདག་སྐྱེད་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༤ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེས་པ། ཤོག་གངས་ ༣༤བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སློང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱགས་རིག་
 རྣམས།། རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།། རྟོག་པ་ལས་བཤད་རང་བྱས་པའམ།། བསྐྱབ་པ་འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་དོ།།” ཞེས་གསལ།

རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྐྱུ་ཏྲ་¹སོགས་སྤྲེལ་ནས་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བས་སྤྲེལ་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བྱ་རྒྱུད་རང་གི་དགོངས་པས་ཀྱང་བདག་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་བཟག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།² དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་གསང་བས་བྱ་རྒྱུད་ནས་བདག་བསྐྱེད་³གསལ་བར་བཤད་པ་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་དང་ཕྱག་རྟོག་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་མིན་ཏེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་གཙུག་ཏྲར་ནས་བརྒྱས་བཟོད་⁴ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་གསལ་བར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “སྤྱོད་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞིལ།”⁵ ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། “དེ་བས་ན་སྤྱོད་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་བརྒྱས་བཟོད་⁶ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྤྱོད་དང་སེམས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་འདིར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། དེར་འདི་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ཡང་སྤྱི་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེའོ། སེམས་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་གཞི་སྤྱི་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའོ། གཞི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་རང་བཞིན་འོ། གཞི་གཉིས་པ་ནི་རང་གི་སྤྱི་གཟུགས་སོ། གཞན་ཡང་སྤྱོད་དང་ཆོས་བ་དང་སྤྱར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྗེ་རྗེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་དུ་སྤྱར་བཤད་ཅིན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་རིམ་བར་བྱེ་བ་འདིར་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་མ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།”⁷ ཞེས་རང་ལྟའི་

1 སྐྱུ་ཏྲ་ གཙང་དཔལ།

སམ་སྐྱུ་ཏྲ་ དབུས་དཔལ།

2 བདག་སྐྱེད་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

3 གསུང་རྗེ། གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

4 བདག་སྐྱེད་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

5 བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དཔལ།

6 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་བསམ་གཏན་གྱི་མ། ཤོག་གངས་33ལ་3

7 བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དཔལ།

8 རྗེ་བཟུམ། རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ་མོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་བར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་74ལ་4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་

གཟུགས་སུ་བྱེད་པ་སོགས་རྗེ་རྗེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱུད་འདིར་སྤར་བཤད་ཟིན་པས། དེའི་
 བྱོན་པ་གཅིག་བསམ་གཏན་བྱི་མ་འདིར་མ་གསུངས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། འདི་བྱ་
 རྒྱུད་དུ་མི་འདོད་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། འདིར་བཤད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣམ་སྤང་
 མངོན་བྱང་གཉིས་ཀྱང་འདྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྗེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤང་
 མཛད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ། ཡི་གེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་པ་ལ་ནི་སྤྲ་ཞེས་བྱ། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པ། རང་གི་ལུས་ལ་བྱ་བ་ཡིན།
 གཉིས་པའི་གཞི་ནི་ཞེས་བྱ་བ། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྟེན་གཉིས་མཆོག་། སློག་ཅེས་བྱ་
 བ་རྒྱུད་དུ་བཤད། ཙོལ་བ་བླན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་
 དུ་འདིར་ཡང་གཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་ཟིན་པར་བལྟ་ལོ།”¹ ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། དེས་ན། སྤྲ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། ཞེས་པའི་གཞིའི་ཆོག་གི་དོན་
 རང་ལྟར་སྦྱེད་པའི་གཞི་ལ་བྱར་མི་རུང་ན། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་གཞི་ནི་ཞེས་པའི་རྟེན་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལྟར་སྦྱེད་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། ། འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལས་བདག་བསྦྱེད་²གསལ་བར་བཤད་ཅིང་བསྦྱེད་
 རིམ་དང་རྗེགས་རིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡང་སྤང་མོད། དེ་དག་བྱ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན་ནི་
 མ་དག་པར་གསལ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་གཏོགས་པར་འདོད་ན་ནི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་

ནས་བརྗོད་པ་སྤར་བ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་བས་ན་སྤྲ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་བརྗོད་པ་སོགས་པའི་ཡན་
 ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་སྤྲ་དང་སེམས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་འདིར་བཤད་ཟིན་
 པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།’ ཞེས་གསལ།

1 རྗེ་བལྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། སློག་བྱངས་1969 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “རྗེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་རྗེགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ། ཡི་གེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་
 ལ་ནི་སྤྲ་ཞེས་བྱ། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པར། རང་གི་ལུས་ལ་བྱ་བ་ཡིན། གཉིས་པའི་གཞི་ནི་ཞེས་བྱ་བ། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྟེན་
 གཉིས་མཆོག་། སློག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་བཤད། ཙོལ་བ་བླན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཞི་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་ཟིན་པར་བལྟ་ལོ།” ཞེས་གསལ།

2 བདག་སྦྱེད་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔར།

༥ གསུངས་པ་རྣམས་འབྱོར་ དབུས་དཔར།

བདུས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་གསང་བས་གསུངས་པ་ལྟར།
 བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་བྱ་བས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་
 དང་། མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་འཛིག་ཏེན་དང་འགལ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་ལམ་དུ་བྱེད་
 པའི་སྒྲོན་ཏུ་མ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེ་ག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཀྱི་རྒྱུའི་ནམ་ཉོག་བདེན་འཛིན་དང་
 བཅས་པའི་སྐྱོད་པས་ལམ་སྐྱབ་པའི་བྱེ་བྱག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ལྟར་སྐྱེད་པ་དང་ཡེ་
 ཤེས་པ་འབྱུག་པ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་གཙུག་ཉིར་བཞིན་ནོ།། བྱ་སྐྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་གདུལ་བྱ་ཤས་ཆེ་
 བས་རྒྱུད་ནམས་ནས་ཀྱང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་མི་གསལ་ཞིང་། ཡོད་པ་ནམས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་སྟོག་ཚུལ་བསྐྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་
 ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ་མི་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། སྐྱོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱགས་ལ་སྐྱོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རལ་གྱི་རི་ལུ་
 ལ་སོགས་པའི་བྱུབ་པ་ཆེན་པོ་ནམས་དང་། ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རབ་འབྱམས་ནམས་
 འབྱུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་འབྱུབ་པ་ནི་ལྟ་དང་སྟོང་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་སྟོས་པར་ལག་ན་དོ་
 རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། “གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱེད་པ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྐོ་སྐྱོད་པ་”བདག་ཉིད་རང་གི་ལྟའི་གཟུགས་སུ་བྱས་ལ། ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཅིང་འགྲོ་ཡང་རུང་འགྲང་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་
 ཉག་ཏུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་དེའི་ཆེ། ཞི་བའི་སྐོ་སྐྱོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱེད་པ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྐོ་སྐྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྤྲིམས་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེས་ལྟས་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱ་

¹ བསྐྱོས་པར་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དཔར་།

² རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ད ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། བམ་སོ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༤༡ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཡི་གེ་
 གཅིག་ཅུང་མི་འད་ན། སྐོ་སྐྱོད་ལ་ཞེས་གསལ།

བ་བྱེད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་པའི་ཆེ་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་དེ་
ལ་བརྒྱས་བརྗོད་¹དང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟ་དང་²
ཐ་མི་དད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་ཞིང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་བཟུང་སྟེ་³ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་གསང་སྤྱགས་ལ་དངོས་གྲུབ་འཕྲོད་པར་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། “གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་མཆོད་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་
མཐར་། “རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པ་ཡི།། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ནི་ཚུལ་གྱིས་དང་།།
སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ།། གང་ཆེ་གནས་ན་དེ་ཡི་ཆེ།། ‘སྤྱགས་པས་འདི་ལྟར་
སྤྱགས་འབྱུང་བོ།།’ རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི།། སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་བས་མངོན་སངས་རྒྱས་།།
རྟོག་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི།། གསང་སྤྱགས་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ཡིན།། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་རྣམ་
དག་པ།། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འོད་གསལ་འབྱུང་།། གང་ཞིག་རྟོག་ལ་གནས་བྱེད་པ།། དེ་ལ་
དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོག་སྤངས་ལ།། སྤྱགས་ཀྱི་གཞུགས་ནི་བསམ་པར་
བྱ།།”⁵ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པ་སྤངས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
བདག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སུན་ཕྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་གང་ཡིན་འགོག་པ་མིན་ནོ།། སྤྱགས་
ཀྱི་གཞུགས་བསམ་པ་ནི་ལྟ་སྟོན་པའོ།། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པའི་ཆོད་ཀྱང་འགྲོ་ཡང་རུང་
ཞེས་པ་ནས་མི་གཡོ་བ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་
གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ལྟའི་སྟེ་ལས་སེམས་གཞན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་

1 བརྒྱས་རྗོད་ གཙང་དཔལ།

2 ལྟ་དང་ དབྱས་དཔལ།

3 བཟུངས་ཏེ་ གཙང་དཔལ།

4 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 5 ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྟར་པའི་རྒྱུ། བམ་པོ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༤༡བཟ

5 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 5 ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྟར་པའི་རྒྱུ། བམ་པོ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟ་
ལྟ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱགས་པས་འདི་ལྟར་སྤྱགས་བྱུང་བོ།’ ཞེས་གསལ།

ཐོབ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་སེལ་རྒྱས་པའོ།། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་པའི་པཎ་
 གྲུབ་དུ་མས་བཤད་པས་ན་རུང་སྟེ། དེ་མི་རུང་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་དང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་
 གཉིས་སོ་སོར་བབྱང་ནས་འགཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་མི་མོས་པ་དགོད་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རུང་
 སྟེ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྷའི་སྒྲུ་གསུང་སྐྱགས་གསུམ་དབྱེར་མི་སྤྱེད་པར་
 མོས་པའི་མཐུས། ལུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཕྱག་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཀྱི་སྐྱགས་
 སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། “རིགས་
 ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོང་རྗེ་དང་
 ལྷན་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྒོ་ཡི་གའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་མཁས་པས་འདི་
 སྟུང་དུ་ངག་མ་གཏོགས་པར་ཡིད་མེད། ཡིད་མ་གཏོགས་པར་ངག་མེད། ཡིད་མ་གཏོགས་
 པར་ལྷའི་གཟུགས་མེད་དེ། ཡིད་ཉིད་ངག་ཡིན་ངག་ཉིད་ཡིད་ཡིན་ཞིང་ལྷའི་གཟུགས་ཉིད་
 ཀྱང་ཡིད་ཡིན་ལ། ངག་ཉིད་ཀྱང་ལྷའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཐ་
 དད་དུ་བྱ་བ་མེད་པར་མོས་ན་སྐྱགས་པས་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ།། ཡིད་རྣམ་པར་
 དག་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གི་ཆེ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པ་བདག་གི་ལུས་དང་ལྷའི་
 གཟུགས་སུ་བདག་གི་ངག་དང་ལྷའི་ངག་ཏུ་བདག་གི་ཡིད་དང་ལྷའི་ཡིད་དུ་མཚུངས་པར་
 མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།། གང་ཆེ་ཀྱན་ཏུ་ཐམས་ཅད་དུ། སྐྱགས་པ་
 མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ན། དེ་ཆེ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཡི། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་ཞུགས་
 པར་འགྱུར། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་གནས་པ་ཡི། ཡན་ལག་བསྐྱོད་པ་རྗེ་སྟོང་དང་། ཆོག་
 ཏུ་བརྗོད་པ་རྗེ་སྟོང་པ། དེ་སྟོང་གསང་སྐྱགས་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

ྱ བབྱངས་ནས་ གཙང་དཔར།

༩ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༥ ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད། བཅ་པོ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༨བལྷ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“རིགས་ཀྱི་བྱའམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཡིད་སྟོང་རྗེ་དང་ལྷན་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་བཟླས་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་ནོ། དེ་
ནས་གསུམ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་ལམ་
གྱི་གཙོ་བོ་ལོ། དེ་ནས་གཅིག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་དུ་བྱ་
བའི་ཆོ་ག་དང་མཐུག་དུ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་སོ། དབང་བསྐྱར་ནི་ལམ་དེ་དག་སྟོམ་པའི་
སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། སྟོན་སྟེག་ནི་སྐྱབ་པའི་དུས་དང་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་ལ་སོགས་པར་
བྱ་བའོ། དེ་དག་གི་སྟོན་ནས་བྱས་པ་རྟེན་པ་ན་ལས་རབ་འབྲས་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་བྱ་བ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྣམས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྟེན་དུ་སྦྱད་པའི་ཚུལ་ལོ། དེ་ཡང་བྱ་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་
བཞི་ལས་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྫོ་རྩེ་དང་བསྐྱའི་རིགས་
གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷས་ཅེན་དང་ཞོར་ཅན་དང་འཛིག་ཏེན་པའི་རིགས་དུག་གི་རིགས་
དང་གསང་སྤྲུལ་དང་། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མཉིས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་རྣམས་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་
དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྦྱད་མ་ཤེས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དུ་མདོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་གསལ་
བར་བཤད་པ་དང་། གཞན་དག་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་མཛད་དེ།¹ ཡན་ལག་
བཞིའི་བསམ་གཏན་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་པལ་མོ་ཆེ་གསལ་བར་མ་བཤད་
པར་སྤྲུལ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་ལྷག་མ་དང་། ལས་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་ཞིང་
རྒྱས་པར་བཤད་དོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ནི་རིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲི་བ་²དང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་ཆོ་ག་སྟོན་པས་གཙོ་
ཆེར་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་སྟོར་རྣམས་སྟོན་ནོ།³ ལེགས་བྲུབ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་དུག་
ཤིན་དུ་གསལ་བ་མིན་པར་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་སྤྲུལ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་དང་ལས་

¹ མཛད་དོ། གཙང་དཔར།

² ལྷི་བ་ རྟེན་པར།

³ སྟོན་ཏོ། གཙང་དཔར།

ཆོགས་སྐྱབ་ལུགས་དང་སྤྱན་སྤྲེག་དང་བསྐྱར་བྱའི་དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་སྟོན་
 རོ།¹ བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས་ནི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་དུག་དང་བྱུང་པར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་
 ཡན་ལག་སྟོག་ཚུལ་སྟོམ་པ་སོགས་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
 སྟོན་རོ།² དེ་ཡང་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་རོ།། དེ་དག་གི་ནམ་གཞག་ཤེས་
 བ་བྱ་བ་སོ་སོ་བའི་རྒྱུད་ནམས་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དོན་ཆོན་ནམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བ་
 ཡང་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་བཞིར་བསྐྱས་ན་བདེ་སྟེ། ལམ་སྟོམ་པའི་
 སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོར་དང་། དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་གཞི་དམ་ཆོག་
 དང་སྟོམ་པ་བསྐྱར་བའི་སྟོར་དང་། དེ་ནས་ལུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་པའི་སྟོར་དང་།
 ལུས་པ་རྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྟོར་རོ།། བྱ་སྤྱོད་
 ལ་བཏེན་པའི་ལྟའི་སྐྱབ་ཐབས་མང་དུ་སྤང་ཡང་རྒྱུད་གཉིས་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་
 བཀལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གཞུང་ལེགས་པར་སྤང་བས་
 འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་རིམ་བ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དང་། སྤྱོད་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བའོ།། དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་)ལ་བཞི། ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོན་དུ་
 རུང་བར་བྱ་བ་དང་། སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆོག་
 ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྐྱེན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་
 ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ།།

དང་པོ་(ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
 བཅས་པ་ནི་གཞུང་ཏ་ཅང་མངས་པས་འཛིགས་པས་འདིར་མ་བྲིས་ལ།³ རྒྱུད་གཉིས་ལ་

¹ སྟོན་རོ།། གཙང་དཔལ།

² སྟོན་རོ།། གཙང་དཔལ། དབྱུང་དཔལ།

³ མི་བྲིས་ལ། སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ།

དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་དང་ཞུགས་པ་ལ་དབང་རིམ་ཞིག་སྐྱར་བ་ནི་ཙམ་ལྟར་གི་
ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ།

གཉིས་པ་(སྟོད་དུ་སྐྱར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་)ནི། དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་
སྟོམ་པ་རིམ་ཞིག་བཟུང་བ་དང་དེའི་ཙམ་པའི་ལྟར་བ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་ནི་ཙམ་ལྟར་གི་
ནམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་འདྲིར་ནི་དམ་ཆོག་གཞན་ནམས་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་
ཡང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས། “དེ་ནས་གཞན་ཡང་
གང་ཞིག་ལ། གནས་ན་སྒྲོས་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས། དངོས་གྲུབ་སྐྱར་དུ་ཐོབ་འགྱུར་བའི།
གསང་སྒྲགས་སྒྲོས་པའི་འདུལ་བ་བཤད། སྐབས་པས་གསང་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་
ནམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲོས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ། མཁས་པས་ཞེ་སྤང་མི་བྱ་
འོ། མཁས་པས་གསང་སྒྲགས་ཆོག་དང་། གསང་སྒྲགས་རང་བཟོར་མི་བྱ་ཞིང་། རང་
བཞིན་ངན་པའི་མི་དག་ལ། བརྟམ་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་འོ། ལྷ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་ནི།
སྟོད་པ་ངན་པར་གྱུར་ན་ཡང་། དག་གས་ཡང་ན་ཡིད་ཀྱིས་སུ། ལྷ་མ་ཡང་སྟོད་པར་མི་བྱ་
འོ། མཁས་པས་རིག་སྒྲགས་དག་ལ་ནི། ཁྲོས་ནས་གཞན་དང་བཅིང་བ་དང་། བཅད་པ་
དང་ནི་ཆར་གཅོད་དང་། དག་སྟོད་དེ་དང་དེ་མི་བྱ། གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་མ་གནང་བར།
གསང་སྒྲགས་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པ་ལ་ཡང་། ཆོག་ཤེས་པས་
སྒྲགས་མི་སྟོན། རྒྱུད་ཤེས་མཁས་པས་གསང་སྒྲགས་དང་། ལྷ་མ་རྒྱ་ཆོག་ཞིབ་པོ་དང་།
རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པ་དག །དཀྱིལ་འཁོར་མ་ཞུགས་ལ་མི་སྟོན། མཆོན་ཆ་འདྲ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་འདྲ་བ་དང་། ལྷ་མ་རྒྱ་སྒྲོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དག །
བཟང་བར་མི་བྱ་འགོམ་མི་བྱ། སྐབས་པ་པོ་ནི་སྟོ་ལྟར་གིས། སྟོན་ནམས་སྟོད་པར་མི་བྱ་སྟེ།
མི་གཅོང་བས་ཀྱང་རིག་མི་བྱ།² ཀྱང་པས་ཀྱང་ནི་མི་འགོང་ངོ་།³ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་

མི་ཐེ་ལ། གཅོང་དཔར། དབུས་དཔར།

¹ དན་པར་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

² རིག་མི་བྱ། གཅོང་དཔར།

³ མི་འགོམ་མོ། སྟོ་དཔར།

དང་། རྟེན་པ་ཅན་གྱིས་བཅད་མི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་དག ། རྟོག་ཀྱས་
 སྟན་ཀྱང་མི་དབྱུང་ངོ་།¹ སྟགས་གྱིས་སྦྱབ་པ་པོ་དག་དང་། ལྷན་ཅིག་ནམ་ཡང་འགན་མི་
 བྱ། ཉེས་པ་ཆུང་བྱ་དག་ལ་ནི། ཁྱོས་ནས་བྱ་བྱུང་སྦྱང་མི་བྱ།² རྫོས་པ་ཆོ་ག་ལ་གནས་
 པས་། སྦྱ་གར་ཅེད་མོ་མི་བྱ་སྟེ། མཛེས་པར་བྱ་བྱིར་སྤེང་བ་དང་། ཁ་དོག་འཆང་བར་མི་
 བྱ་ལོ། འགོང་བ་དང་ནི་མཆོང་བ་དང་། རྒྱག་པ་དང་ནི་ཅབ་མལ་³དང་། ལུས་ལས་བྱུང་
 བའི་གནས་ངན་ལེན། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ། བདེན་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་
 ཡིས་། ལོག་པ་གཏུམ་དང་འགྱུར་དང་རྩུབ། དབྱེན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་⁴སྤང་བ་དང་། དོན་མེད་
 གཏམ་མང་མི་བྱ་ལོ། སྦྱ་སྟེགས་ཅན་དང་གནས་པ་དང་། ཅོད་པ་དག་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་།
 གདོལ་པ་ལ་སོགས་རིགས་ངན་དང་། གསང་སྟགས་རྫོས་པ་སྦྱ་མི་བྱ། རྫོ་ཅན་བཞུགས་
 བཅོད་⁵བྱེད་པ་ན། སྟགས་གཡོག་གཅིག་ཕུ་མ་གཏོགས་པར། གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་
 དགོས་མེད་པར། འགའ་དང་ཡང་ནི་སྦྱ་མི་བྱ། འབྲུ་མར་དག་གིས་ལུས་མི་བསྟུ། ཉིལ་
 ཡང་བཟའ་བར་མི་བྱ་ལོ། ལ་ཕུག་སྟོག་པ་མུ་དག་དང་། བཅའ་སྦྱར་རྣམ་པ་ཐ་དད་དང་།
 རུང་མེད་⁶དང་ནི་སྟན་རིལ་དང་། ཉིལ་གྱི་རུང་མེད་⁷ལ་དུ་དང་། དེ་བཞིན་མ་ཤིང་སྟན་ཆེན་
 དག། དངོས་བྱུང་འདོད་པས་རྣམ་པར་སྤང་། ལོག་འབྲེན་དག་གི་ཐས་ཀྱང་དང་། གཏོར་
 མའི་ཁ་ཐས་ཐམས་ཅད་དང་། གྱི་ས་ར་དང་འོ་སྟག་ཀྱང་། གསང་སྟགས་རྫོས་པས་རྣམ་
 པར་སྤང་། ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་བཞོན་པ་དང་། བརྒྱ་ལ་སོགས་བཅི་མི་བྱ། ཁ་ཐས་ལྟག་

1 མི་འབྱུང་ངོ་། དབྱས་དཔལ།

2 སྦྱང་མི་བྱ། རྟེ་དཔལ།
 སྦྱང་མི་བྱ། གཅོང་དཔལ།

3 ཅབ་མལ་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། གཅོང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

4 ཆོག་ཀྱང་ དབྱས་དཔལ།

5 བཅོད་ཅོད་ གཅོང་དཔལ།

6 རུང་མེད་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ།

7 རུང་མེད་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ།

མ་བོར་བ་ལ། ཀྱང་པས་ཀྱང་ནི་རེག་མི་བྱ། སྒྲིག་པའི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་མ་དང་
གདུགས་དག་འཆང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱི་བྱད་ཐམས་ཅད་དག །གསང་སྐྱགས་སྒྲོས་པས་
རྣམ་པར་སྤང་། ཀྱང་པས་ཀྱང་པ་ཉིད་པ་དང་། ལག་པས་ལག་པ་མཉེ་མི་བྱ། བཤང་གཅི་
དག་ནི་ཆུར་མི་དོར། དེ་དང་ཉེ་བར་དོར་མི་བྱ། སྒྲིམ་པ་ཁོ་ནར་མི་བཟའ་སྟེ། ལཁར་བའི་
སྒྲོད་དུའང་བཟའ་མི་བྱ། ལོ་མའི་རྒྱབ་དུའང་མི་བཟའ་ཞིང་། མཁས་པས་ཆགས་པའི་ཟས་
མི་བཟའ།¹ བློ་རྣམས་དང་ནི་བླིའུ་དག་ལ། སྦྱབ་པ་སྒྲོ་ལུན་མི་གཙང་ལ། གཞན་དང་ཉལ་
བར་མི་བྱ་སྟེ། གན་རྒྱལ་ཁ་སྦྱབ་དུ་ཡང་མིན། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བཟའ་སྟེ། ཏ་ཅང་ཆུང་
དང་ཆེར་མི་བཟའ། མི་བཟའ་བར་ཡང་མི་བྱ་ལ། གང་དག་དོགས་པའང་མི་བཟའོ། རོ་
མཆར་རྣམས་ལ་དགའ་མི་བྱ། ལྷ་མོ་ཀུན་ལ་མི་བཟླ་ཞིང་། བྱད་མེད་ཡུལ་ལ་འཛོལ་
ཉག་ལ། ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆགས་མི་བྱ། སྐྱགས་སྒྲོས་ཆོ་ག་ལ་གནས་པས། ལུས་
དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཟས་དང་དེ་བཞིན་སྒྲོད་པ་ལ། མ་བསྐྱམས་པར་ནི་ཡོང་མི་
བྱ། སྐྱགས་སྒྲོས་བྱིམ་པ་མཁས་པ་ཡིས། ཁ་དོག་བསྐྱར་བའི་གོས་མི་བཞོ། དེ་བཞིན་རྩིང་
དང་རི་མ་ཅན། གོས་གཅིག་པར་ནི་ཡོང་མི་བྱ། བདག་ལ་སྤང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། རང་ལ་
མི་དགའ་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲོ་བར་ཡང་ནི་མ་གྱུར་དང་། བད་ཀྱིས་འགོང་བར་མི་བྱ་ལོ། བཀའ་
ལན་སྦྱལ་བ་མ་གཏོགས་པར། བདག་གིས་གསང་སྐྱགས་གཏང་མི་བྱ། གཏི་ཐུག་སྒྲོས་
ནི་མི་སྤང་ཅིང་། སྒྲིམ་པ་སྒྲོད་པར་མི་བྱ་ལོ། ཡིད་ནི་གཞན་དུ་མ་གྱུར་དང་། བསམ་པ་
མང་པོ་མ་ཡིན་དང་། མི་གཙང་ཆགས་པའི་སེམས་མེད་པར། སྒྲོས་པ་པོས་ནི་གསང་
སྐྱགས་གདོན། གདོན་གྱི་ལས་རྣམས་མི་བྱ་ཞིང་། སྤང་དང་སྤར་སྒྲོག་མི་བྱ་ལོ། རང་
གི་སྐྱགས་སམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། སྒྲོས་པས་དུག་གི་ལས་མི་བྱ། སྦྱབ་པ་ལ་དགོས་མ་
གཏོགས་པར། གསང་སྐྱགས་གཞན་དུ་སྦྱད་མི་བྱ། འབྲན་པ་དང་ནི་སད་བྱིར་ཡང་།

¹ མི་བཟའ་ལོ། རྩེ་དཔར།

མི་ཟ། དབྱས་དཔར།

བདག་གིས་གསང་སྟགས་མི་སྦྲར་རོ།¹ རྫོ་ལྟན་གྱིས་ནི་དུས་གསུམ་བཟླས། དུས་གསུམ་
དུ་ནི་ཁྱས་བྱས་ཏེ།² ཞེས་དང་། “སྤྱབ་བ་པོས་ནི་ཆེས་བརྒྱད་དམ། བཅུ་བཞི་དང་ནི་བཙོ་

1 མི་སྦྲར་རོ། སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྤེ་དཔར།

2 སྤེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ལེགས་བྱའི་རྒྱུད། རིག་སྟགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གྲངས་12453 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འབྲ་
སྤེ། “དེ་ནས་གཞན་ཡང་གང་ཞིག་གིས། གནས་ན་རྫོས་བ་པོ་ནམས་ཀྱིས། དངོས་བྱའི་སྤྱོད་པ་འབྱུར་བའི། གསང་སྟགས་རྫོས་པའི་
འདུལ་བ་བཤད། སྤྱབ་བས་གསང་སྟགས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་ནམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། རྫོས་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ། མཁས་
བས་ཞེ་སྤང་མི་བྱའོ། མཁས་བས་གསང་སྟགས་ཆོག་དང་། གསང་སྟགས་རང་བཟོ་མི་བྱ་ཞིང་། རང་བཞིན་དཔྱད་པའི་མི་དག་ལ། བརྟམ་
བར་ཡང་ནི་མི་བྱའོ། རྫོ་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དཔྱད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། དག་གས་ཡང་ན་ཡིད་ཀྱིས་སྟུ། ལྷ་ཡང་སྤྱད་པར་
མི་བྱའོ། མཁས་བས་རིག་སྟགས་དག་ལ་ནི། ཁྱོས་ནས་མཞན་དང་བཅེད་བ་དང་། བཅད་བ་དང་ནི་ཆོར་གཅད་དང་། བཀ་སྤྱོད་དེ་དང་
དེ་མི་བྱ། གཞན་གྱིས་རྩེས་སྤུ་མ་གནད་བར། གསང་སྟགས་གཞུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པ་ལ་ཡང་། ཆོ་ག་ཤེས་བས་
སྟགས་མི་སྟེན། རྒྱུད་ཤེས་མཁས་བས་གསང་སྟགས་དང་། བྱག་རྒྱ་ཆོག་ཞིབ་མོ་དང་། རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་མ་ཞུགས་པ་མི་སྟེན། མཆོན་ཆ་འབྲུ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་འབྲུ་བ་དང་། བྱག་རྒྱ་སྟོ་ཆོགས་འབྲུ་བ་དང་། བཟའ་
བར་མི་བྱ་འགོང་མི་བྱ། སྤྱབ་བ་པོ་ནི་རྫོ་ཅན་གྱིས། དམན་རྣམས་སྤྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། མི་གཅད་བས་ཀྱང་རིག་མི་བྱ། ཀྱང་བས་ཀྱང་ནི་
མི་འགོང་རོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་དང་། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བཅད་མི་བྱ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐུ་ཆེན་དག ཁྱོས་ནས་སྤྱན་ནི་
མི་དབྱུང་རོ། སྟགས་ཀྱི་སྤྱབ་བ་པོ་དག་དང་། ལྷ་ནི་ཅིག་ནས་ཡང་འགྲན་མི་བྱ། ཉེས་བ་རྩེད་དུ་དག་ལ་ནི། ཁྱོས་ནས་དག་ལུལ་སྤྱད་མི་
བྱ། རྫོས་བ་ཆོག་ལ་གནས་པ། སྤྱ་གར་ཅེད་མོ་མི་བྱ་སྟེ། མཛེས་བར་བྱ་ཕྱིར་ཐེད་བ་དང་། ཁ་དྲོག་བཅད་བར་མི་བྱའོ། འགོང་བ་དང་
ནི་མཆོང་བ་དང་། རྒྱག་པ་དང་ནི་ཅབ་བྱའང་དང་། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་དན་ལེན། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱ་སྤང་བར་བྱ། བདེན་པའི་
ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིས། ལོག་པར་ལུང་དང་འབྱུར་དང་རྒྱལ། དཔེན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་སྤང་བ་དང་། རོན་མེད་གཏས་ཡང་མི་བྱའོ། སྤྱ་སྟེགས་
ཅན་དང་གནས་པ་དང་། ཅོད་པ་དག་ཀྱང་མི་བྱའོ། གདོལ་བ་ལ་སོགས་རིགས་དན་དང་། གསང་སྟགས་རྫོས་པ་སྤྱེ་མི་བྱ། རྫོ་ཅན་བཟླས་
བཟོད་བྱེད་པ་ན། སྟགས་གཤོག་གཅིག་བྱ་མ་གཏོགས་པར། གཞན་དང་ལྷ་ནི་ཅིག་དགོས་མེད་པར། འགའ་དང་ཡང་ནི་སྤྱེ་མི་བྱ། འབྲུ་
མར་དག་གིས་ལུས་མི་བསྟུ། ཉིལ་ཡང་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། ལ་བྱག་སྟོག་པ་ཚུ་དག་དང་། ཆང་སྦྱར་རྣམས་པ་ཐད་དང་། ཅུང་ཕེད་དང་
ནི་སྤྱར་རེལ་དང་། དེ་བཞིན་མ་ཤེས་སྤྱར་པ་དང་། ཉིལ་གྱི་ཅུང་ཕེད་ལ་དུ་དག རྫོས་བྱའི་འདོད་པས་རྣམས་པར་སྤང་། ལོག་འཕྲེན་དག་
གི་ཟས་ཀྱན་དང་། གཏོར་མའི་ཁ་ཟས་ཐམས་ཅད་དང་། གྱི་སར་དང་འོ་སྟག་དང་། གསང་སྟགས་རྫོས་བས་རྣམས་པར་སྤང་། ཤིང་རྩ་ལ་
སོགས་བཞོན་པ་དང་། བསྐྱ་ལ་སོགས་བཟེ་མི་བྱ། ཁ་ཟས་ལྟག་མ་བོར་བ་ལ། ཀྱང་བས་ཀྱང་ནི་རིག་མི་བྱ། སྟེག་པའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་
དང་། ལྷ་དང་གདུགས་དག་འཆང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་། གསང་སྟགས་རྫོས་བས་རྣམས་པར་སྤང་། ཀྱང་བས་ཀྱང་
པ་ཉིད་པ་དང་། ལག་པས་ལག་པ་མཉེ་མི་བྱ། བཤད་གཅིད་དག་ནི་རྩེད་མི་དོར། དེ་དང་ཉེ་བར་དོར་མི་བྱ། སྟེམ་པ་ཁོ་ནར་མི་བཟའ་སྟེ།
འཁར་པའི་སྤྱོད་དུ་བཟའ་མི་བྱ། ལོ་མའི་རྒྱལ་ཏུ་འང་བཟའ་མི་བྱ། མཁས་བས་ཆགས་པའི་ཟས་མི་བཟའ། ཁྱི་རྣམས་དང་ནི་ཁྱི་དུ་དག་ལ།
སྤྱབ་པོ་རྫོ་ལྟན་མི་གཅད་པ། གཞན་དང་ཉལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གན་རྒྱལ་ཁ་སྤྱབ་ཏུ་འང་མིན། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བཟའ་སྟེ། ཏ་ཅེད་རྩེད་དང་
ཆར་མི་བཟའ། མི་བཟའ་བར་ཡང་མི་བྱ་ལ། གང་དག་དོགས་པའང་མི་བཟའོ། རོ་མཆོར་རྣམས་ལ་དགའ་འཕྲི། ལྷ་དཔོ་ཀྱན་ལ་མི་བཟྱ་
ཞིང་། བྱང་མེད་ཀྱན་ལ་འཛོལ་ཉོག་ལ། ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆགས་མི་བྱ། སྟགས་རྫོས་ཆོག་ལ་གནས་པས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་
ཀྱིས་ཀྱང་། ཟས་དང་དེ་བཞིན་སྤྱོད་པ་ལ། མ་བསྐྱམས་པར་ནི་ཡོང་མི་བྱ། སྟགས་རྫོས་ཁྱིམ་པ་མཁས་པ་ཡིས། ཁ་དྲོག་བསྐྱར་བའི་གོས་
མི་བཤོ། དེ་བཞིན་རྫོངས་དང་ཐེ་མ་ཅན། གོས་གཅིག་པར་ནི་ཡོང་མི་བྱ། བདག་ལ་སྤྱད་པར་མི་བྱ་ཞིང་། རང་ལ་མི་དགའ་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱོ་
བར་ཡང་ནི་མ་གྱུར་དང་། ལྷ་གྱིས་འགོང་བར་མི་བྱའོ། བཀའ་ལན་སྟལ་པ་མ་གཏོགས་པ། བདག་གིས་གསང་སྟགས་གཏད་མི་བྱ། གཏི་
སྟག་རྫོས་ནི་མི་སྤྱད་ཅིང་། བསྐྱམས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། ཡིད་ནི་གཞན་དུ་མ་གྱུར་དང་། བསམ་པ་མང་པོ་མ་ཡིན་དང་། མི་གཅད་ཆགས་
པའི་སེམས་མེད་པར། རྫོས་བ་པོས་ནི་གསང་སྟགས་གཏོན། གདོན་གྱི་ལས་རྣམས་མི་བྱ་ཞིང་། བསྐྱར་དང་སྤང་བ་རྫོགས་མི་བྱའོ། རང་གི་

༦ གསུང་ཇོ།། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

རུང་བ་ནི། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་མ་མཐོང་བར། །གང་ཞིག་ཅི་
སྟེ་སྤྲུགས་སྒྲོམ་ན།།” དེ་ནི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞི་ནས་ངན་སོང་ལྟར་བར་འགྱུར།།
‘སྤྲུགས་དང་བྱུག་རྒྱ་ཆོ་ག་ལ།།’ གང་ཞིག་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཡང་།། དེ་ནི་དམ་ཆོག་ཉམས་ལྟར་
ནས།། རྩ་འབོད་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱུད་བཞི་གང་རུང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བྱས་པར་རྗེས་གནང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲུ་
སྤྱབ་པ་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྲུགས་སྟེར་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ་། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་དེའི་སྤྲིག་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། “རི་སྐད་བཤད་པའི་དམ་ཆོག་
རྣམས་།། གལ་ཏེ་ཉམས་པར་གང་གྱུར་པ།། དེ་ནི་རང་གི་སྟོང་པོ་སྤྲུགས།། གཅིག་འབྲུམ་དུ་
ནི་བཞུས་བཞིན་བྱ།། ཡང་ན་སེམས་སྒོངས་མེད་པའི་གཞུངས།། སྟོང་དུ་བཞུས་བཞིན་བྱས་
ཀྱང་རུང་།། ཡང་ན་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་བྱ།། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་གཞུག །”² ཅེས་
གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་འབད་ལ་སྤྱང་ངོ་། དག་ནག་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་
ལས། དམ་ཆོག་དེ་རྣམས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ། “དམ་ཆོག་དེ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱ་བའི་
རྒྱུད་དག་ལས་བརྟུས་པ་ཡིན་གྱིས། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་
དང་དུས་ཀྱི་དབང་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རི་སྐད་རིགས་པར་སྤྱངས་ཤིག །ཡང་གང་
དག་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་གཙང་སྤྱད་དང་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་
འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མ་རུངས་པར་³འགྱུར་ཏེ། བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལས་ནི་བྱ་
བའི་རྒྱུད་དག་ཏུ་ཡང་། གཙང་རུང་དེ་ནི་མི་གཙང་རུང་། ཟས་ནི་ཟོས་རུང་མ་ཟོས་རུང་།།

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་162ན2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་དང་ལྔ་པ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
‘གང་ཞིག་རི་སྟེ་སྤྲུགས་སྒྲོམ་ན།།’ ‘སྤྲུགས་དང་བྱུག་རྒྱ་ཆོ་ག་དག །’ ཅེས་གསལ།

2 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་162ན2 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་སྐད་བཤད་པའི་དམ་ཆོག་རྣམས།།
གལ་ཏེ་ཉམས་པར་གང་གྱུར་པ།། དེས་ནི་རང་གི་སྟོང་པོའི་སྤྲུགས།། གཅིག་འབྲུམ་དུ་ནི་བཞུས་བཞིན་བྱ།། ཡང་ན་སེམས་སྒོངས་བྱེད་པའི་
གཞུངས།། སྟོང་དུ་བཞུས་བཞིན་བྱས་ཀྱང་རུང་།། ཡང་ན་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་བྱ།། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་འགྱུག །” ཅེས་གསལ།

3 མ་རུང་བར་ དབྱས་དཔལ།

ཁྱུ་བྱས་དེ་ནི་མ་བྱས་རུང་། བདག་གི་ལྷ་ཉིད་བླ་པས་འགྲུབ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
བག་ཡངས་སྤྱ་བྱ་བ་གསུངས་ལ། བལ་ཆེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་
རི་སྐད་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་སོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཁྱུས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལ་ཁྱུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་དགོས་པས། དེ་དག་དང་ཅ་ལྟར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཅ་
ལྟར་གིས་གཏན་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་གོས་ནའང་རི་མི་སྟུམ་པར་
མི་གཞག་པར་ཉིན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་མཆོན་མོ་བྱིར་བཅོས་ལ། མཆོན་མོ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཉིན་མོ་བྱིར་བཅོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཤགས་ནས་དག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྤྱོད་ཏུ་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་ཏུ་བསྟེན་པ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། བསྟེན་པ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(སྤྱོད་ཏུ་བསྟེན་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་)ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “གསང་སྤྲུགས་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བ། མཆོག་ཏུ་
གསང་བ་ཡང་དག་གསུངས། དང་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་ཡང་། དེ་དག་མེད་ན་མི་འགྲུབ་
སོ།།”² ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་མེད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཁྱུགས་དང་དཀའ་ཐུབ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྤྲུགས་ལ་བཅོན་པའི་དང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས་
ཀྱང་། “ཡེ་ཤེས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འཕེལ་ནི། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་དང་། དེག་སྤྲུགས་འཆང་

¹ རྗེ་བསྟན་ལྷན་གྱི་འགྲུལ་མི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀར་ཤེ། དཔྱད་གཞི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་མ། ལུང་བརྒྱ་བདུན་པ། ཤོག་
གངས་༡༩༤༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཆོག་དེ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱ་བའི་རྒྱ་དག་ལས་བརྟུལ་བ་ཡིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཀྱང་། ལུལ་དང་དུས་ཀྱི་དབང་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྤྱངས་ཤིག །གང་དག་རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པར་སྟུམ་གྱི། གཙང་སྤྱོད་དང་བསྟེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དག་ནི་མ་རུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་ལས་ནི་བྱ་བའི་རྒྱ་དག་ཏུ་ཡང་། གཙང་རུང་དེ་ནི་མི་གཙང་རུང་། ཟས་ནི་ཟས་རུང་མ་ཟོས་རུང་། ཁྱུ་བྱས་དེ་ནི་མ་བྱས་
རུང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་བླ་པར་འགྲུབ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བག་ཡངས་སྤྱ་བྱ་བ་གསུངས་ལ། བལ་ཆེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རི་སྐད་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

² རྗེ་བཀའ་ལྷན་གྱི་འགྲུལ་མ། བསམ་གཏན་བྱི་མ། ཤོག་གངས་༢༩༣༤

འགྱུར་དངོས་བྱུང་དང་། ཆེ་རིང་གཞིན་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་། གཤམ་ཏེ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་
 བློ། ‘ཅི་སྲིད་འདི་ནི་མ་བསྟེན་པར།’ དེ་སྲིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་འབྲས་པ་ཡིན་ལོ། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བྱུང་གི་སྒྲགས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས། “རིགས་དང་རང་བཞིན་མཐུ་ནམས་དང་། ‘ལས་ཀྱང་ནམས་པར་
 དབྱུང་ནས་ནི།’ རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཡི། གསང་སྒྲགས་ལ་ནི་བསྟེན་པ་བཅས།”²
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་
 བཤེས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་ལྡན་ཞིང་། ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་
 བ་ལ་མཁས་པས་ལེགས་བྱུང་དང་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་གནས་
 དང་སྐྱབ་གྲོགས་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཆང་བར་བྱས་ནས། སྒྲོན་དུ་བསམ་གཏན་
 གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་སྒྲོམ་པའི་བསྟེན་པ་བྱའོ། དབང་བསྐྱར་ལ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས།
 “དེ་བཞིན་གཤེགས་རིགས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། གང་ཞིག་ལེགས་པར་དབང་བསྐྱར་བ། དེ་
 ནི་རིགས་ནམས་གསུམ་ཆར་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་སྒྲོམ་དཔོན་འགྱུར།”³ ཞེས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་གསུམ་ག་དང་།
 བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་གཉིས་དང་། རྩོམ་རིགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་དཔོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྒྲགས་གང་སྐྱབ་པ་དེའི་བསྒྲོམ་
 བསྐྱས་ཀྱི་ལུང་ཡང་འོད་པར་⁴བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྟེན་པ་བྱ་བའི་རིམ་བ་)ལ་གཉིས། བསྐྱས་བརྗོད་⁵དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་

ྱ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲས། ཐ རྩམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞི་བ། འོག་གངས་༡༩༤༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟག་པ་ཅུང་མི་
 འབྲས་མྱོ། ‘ཅི་སྲིད་འདི་ནི་མ་བསྟེན་པར།’ ཞེས་གསལ།

༢ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲས། ཐ ལེགས་བྱུང་གི་རྒྱུད། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པར་བྱེ་བ། འོག་གངས་༡༩༤༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྩམ་ཆོག་རྟག་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འབྲས་མྱོ། ‘ལས་ཀྱང་ནམས་པར་སྤྱོད་ནས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

༣ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲས། ཐ གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༩༤༣

༤ རྩོམ་པར་ གཅང་དཔར།

༥ བསྐྱས་རྗོད་ གཅང་དཔར།

དང་། བསྐྱེད་བཞུགས་¹ལ་མི་སྟོན་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། དང་པོ་(བསྐྱེད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་)ལ་གསུམ། བསྐྱེད་²ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་དུ་རྟེན་པ་དང་། བསྐྱེད་³ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་དངོས་དང་། བསྐྱེད་⁴ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུག་དུ་རྟེན་པ་དོ། དང་པོ་(བསྐྱེད་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་དུ་རྟེན་པ་)ལ་བཞི། ཐོག་མར་གནས་ཁང་དུ་རྟེན་པ་དང་། བྱི་རོལ་དུ་ཁྱུས་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་ཁང་དུ་འཐུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཆས་སུ་ཁྱུགས་ཏེ་སྟོན་ལ་འཁོད་ནས་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། བདག་དང་གནས་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(ཐོག་མར་གནས་ཁང་དུ་རྟེན་པ་)ནི། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བྱམ་དང་པོའི་ནང་པར་མལ་ནས་ལངས་པའི་དུས་དང་། བྱམ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ལ་རིགས་གསུམ་པོ་གང་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་རིགས་དེའི་དམ་ཆོག་གི་བྲག་རྒྱ་བཅེངས་ནས་གསང་སྐགས་བཞུགས་བཞུགས་པར་བྱའོ། དེ་ལ་ཐལ་མོ་བཀའ་བ་ལས་མཐུབ་མོ་གཉིས་ཅུང་ཟད་བཀྲག་སྟེ་མགོ་ལ་བཞག་ནས། ཡོ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཡུལ་⁵ལ་སྐྱུ་ཞེས་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བརྒྱ་ཁ་བྱེ་བའི་⁶ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་གར་⁷བཞག་ནས། ཡོ་བརྒྱ་ཡུལ་ལ་སྐྱུ་ཞེས་བ་དང་། ཐལ་མོ་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱར་ལ་མཐེ་བོང་གཉིས་དང་མཐེ་ཅུང་གཉིས་སྐྱར་ཏེ་སྟེ་བའི་ཐད་ཀར་བཞག་ནས། ཡོ་བརྒྱ་ཡུལ་ལ་སྐྱུ་ཞེས་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། སྐྱར་རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱའི་རིགས་དང་། རྟོ་རྟོ་རྣམ་འཛུམས་ལ་སོགས་པ་རྟོ་རྟོའི་རིགས་ཀྱི་སྐགས་རྒྱའོ། དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་

¹ བསྐྱེད་ཆོད་ གཙང་དཔར།

² བསྐྱེད་ཆོད་ གཙང་དཔར།

³ བསྐྱེད་ཆོད་ གཙང་དཔར།

⁴ བསྐྱེད་ཆོད་ གཙང་དཔར།

⁵ ཡུལ་ དབུས་དཔར།

⁶ བྱེ་བའི་ དབུས་དཔར།

⁷ སྟོང་ཁང་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

རྒྱུ་མཐའ་ཅད་དམིགས་ལ། ཡི་སྒྲ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་ཀླ་ཡ་ལྷ་ཀ་¹ཅི་རྟ་བཟླ་བ་ཤ་མེ་ན་སྒྲ་ཏ་སྒྲ་
ག་ཏ་བཟླ་བ་ད་བཟླ་ལྷ་ཀ་རོ་མི། ཞེས་པའི་སྒྲ་གས་འདིས་དེ་དག་གི་ཞབས་ལ་བྱུག་བྱའོ།།
དེ་ནས་ལྷས་དབྱལ་བར་བྱ་སྟེ། རྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཉིད་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡོང་ཡེ་འབྱལ་ན། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་བཞེས་སུ་གསོལ། བདག་ལ་དངོས་བྱུང་ལྷ་ན་མེད་པ་སྟེ་ལྷ་གསོལ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་
ནས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། བདག་
དང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་སྦྲད་དུ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། རྟོགས་བཅུ་དག་
ན་བཞུགས་པ་ཡི། སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོན། བདག་གིས་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་བྱིར། དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་པས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་
བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ཁོ་བོ་མཉོལ་བ་མེད་པའི་སྒྲ་གས་རྒྱུ་བསྐྱང་
བར་བྱ་སྟེ། བྱུག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་གཉིས་སོར་མོ་པན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ་ཁུ་ཚུར་བཅིངས་²ལ་མཐེལ་
ཚུང་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེད་། མཐུ་བ་མོ་ཅེ་མོ་སྐྱར་བའི་སྐྱོར་མཐེ་བོང་གཉིས་བཅུ་གས་
པའོ། སྒྲ་གས་ནི། ཡི་བཟླ་ཀོ་རྟ་མཐུ་སྒྲ་ཏ་ན་ད་ཏ་པ་ཅ་བེ་རྟ་ན་ས་ཡ་ལྷ་རྟུ་³ཀོ་རྟ་རྟུ་
པའོ། ཅེས་པའོ། འདིས་བཟའ་བརྟུང་དང་བཤའ་གཅི་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱང་བར་བྱའོ།།
དེ་ནས་སྟོང་གར་⁴ལྷ་བ་ལ་རྣམ་སྐྱང་གི་ངོ་བོ་མ་དང་། མགོ་བོ་ལ་མི་གཡོ་བའི་ངོ་བོ་ཏ་ཡིག་

¹ ལྷ་ཀ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

སྒྲ་ཀ་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

² ཁུ་ཚུར་བཅིངས་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

³ ས་ཡ་ལྷ་རྟུ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ།

ས་ལྷ་རྟུ་ དབྱུས་དཔར།

⁴ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

པ་ཏ་ཡེ་¹སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་མཐེའུ་ཚུང་གཉིས་བསྟོལ་བའི་བར་
 དུ་མིན་ལག་གཉིས་གཞག། ²གྲུང་མོ་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེདས་ལ་དེའི་ཆེགས་གསུམ་
 པར་མཛུབ་མོ་བཀྱག་སྟེ། མཐེ་བོང་གཉིས་སྒྲུང་ནས་དབྱས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ་
 རྩོམ་པོ་བསྟོན་ནོ། ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་མཛུབ་མོ་གཉིས་བཟེད་ནས་རྩོམ་པོ་ཚུལ་དུ་བྱས་
 པ་རྩོམ་པོ་ཆའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བ་མོ་རྩ་ཏ་ཡེ་ལ། ཞི་ཁ་གི་ལི་རྩྱི་པེ། ཅས་བཟོད་ལ་མགོ་
 བོ་དང་དབྱང་མགོ་གཉིས་དང་སྟོང་ག་³དང་མགོན་པ་རྣམས་སུ་རེག་ལ་གོ་ཆ་བྱའོ། དེ་ནས་
 བ་མོ་བརྩེ་ལ་རྩྱི་ཏ་ན་རྩྱི་ན་མ་ཐ་བི་རྩྱི་ནས་ཡ་⁴ལྷུང་ས་རྩེ་ཡ་⁵པེ། ཅས་བཟོད་ཅིང་ལག་པ་
 གཡོན་པའི་སོར་མོ་དབྱས་མ་གཉིས་མཐེ་བོས་མཐེན་ལ། མཛུབ་མོ་དང་མཐེའུ་ཚུང་གཏུ་
 བའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ། སོར་མོ་དབྱས་མའི་ཆེགས་དབྱས་མར་གཟུག། ལག་པ་གཡས་པའི་
 སོར་མོ་དབྱས་མ་གསུམ་རྩོམ་པོ་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ། རྟེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པའི་བགོགས་
 བསལ་བའི་ཕྱག་རྒྱས་སའམ་རྩེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་བགོགས་བསལ་བར་བཞག་པས། ཐོག་
 མར་ས་དང་རྩེ་ལ་གཏུག་གོ། དེ་ནས། བ་མོ་རྩ་ཏ་ཡེ་ལ། བ་མཐུ་རྩ་⁶བརྩ་སྤ་ཏ་ཡེ། ཞི་ཏ་
 བ་ཏ་ན་བརྩ་བརྩ་ཏ་ཏ། ཞེས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་རྩེ་ལ་གདབ་ཅིང་། ཞི་གྲི་ལི་གྲི་ལ་བརྩ་རྩྱི་
 པེ། ཅས་བཟོད་ཅིང་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོས་མཐེའུ་ཚུང་གི་སེན་མོ་མཐེན་ལ་སོར་
 མོ་ལྷག་མ་རྩོམ་པོ་ཆའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་གྲི་ལི་གྲི་ལའི་ཕྱག་རྒྱས་རྩེ་ལ་གཏུགས་ནས་རྩེ་
 དེས་ས་ལ་བསང་གཏོར་བྱའོ། དེ་ནས། ཞི་བརྩ་ཏ་རྩྱི་ ཞེས་པས་ལན་བདུན་བསྤྲུགས་
 པའི་སའི་ཆ་གཅིག་སྒྲུངས་ཏེ་རྩེ་ནང་དུ་ལྟེ་བ་བྱལ་ཅམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཞུས་རས་དང་

1 བ་ཏ་ཡེ་ རྩོམ་པོ་དབྱས་དཔེ།
 2 གཉིས་གཞག དབྱས་དཔེ།
 3 སྟོང་ག་ གཅོད་དཔེ། དབྱས་དཔེ།
 4 བི་རྩྱི་ས་ཡ་ དབྱས་དཔེ།
 5 ས་ར་ཡ་ དབྱས་དཔེ།
 6 བ་མཐུ་རྩ་ སྤྲུགས་དཔེ། རྩོམ་པོ་དཔེ།

བཅས་པར་ཁྱུས་བྱའོ།། དེ་ནས་སའི་ཆ་གཉིས་པས་ལག་པ་བཟུས་ཏེ། ཡོ་ཕྱུ་ཏི་ཕྱི་ཏི་རྩ་རི་
 བེ་རྩྱ་ཏ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་མཐུབ་མོ་མཐེ་བོའི་བྱང་
 ཏུ་བཞག་ཅིང་མཐེ་བོང་ཡང་མཐུབ་མོའི་ཆེགས་དབྱས་མར་བྱས་པའི་དབྱངས་ཅན་གྱི་ཕྱག་
 རྒྱས་ཉེ་རེག་བྱའོ།། དབྱང་བཟང་ནས་སྐབས་འདིར་ཉེ་རེག་བྱ་བར་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་སྐགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་རེག་གི་གོ་ཆོད་པར་བཞེད་པ་འདྲའོ།། དེ་
 ནས་ཡོ་ཕྱུ་མི་རྩྱ་ཀ་རི་¹སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་ལ་གཙུག་ཕྱད་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱང་བར་བྱའོ།། སའི་
 ཆ་གསུམ་པ་བྲངས་ཏེ་ཡོ་ཕྱུ་ར་ར་ལ་རྩྱ་པལ་ཅེས་བསྐགས་ཤིང་གཡས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་ཉི་མ་
 ལ་བསྐྱལ་ནས་ལུས་ལ་བསྐྱུ་²བར་བྱའོ།། དེ་ནས། བ་མོ་རྩྱ་ཏ་ཡལ། བ་མཚུལ་བཟོ་བ་ལ་
 ཡེ། མཐུ་ཡུལ་སེ་ན་པ་ཏ་ཡེ། བ་མོ་བཟོ་བྱ་ལ།³ དྲོའི་ཏ་ཀ་ལ་རྩྱ་ར་⁴ལ། ཏུ་ལ། ཡོ་
 ཨ་ཕྱི་ཏ་ཀུལ་ལི་ཁ་ཁ་ཁྱུ་ཏི་ཁྱུ་ཏི། ཏིའི་ཏིའི་བརྒྱ་བརྒྱ། ཏ་ན་ཏ་ན། གཟ་གཟ། བེ་སློ་ཏུ་ལ་
 བེ་སློ་ཏུ་ལ།⁵ སམ་བེ་སློ་བེ་ཏུ་ལ་ཀུ་ན། མཐུ་གཏུ་པ་ཏི་རི་བེ་ཏ་ཨུ་ཀ་རྩྱ་⁶ལ་སྐྱུ། ཞེས་
 པ་གདོན་ཅིང་ལག་པ་གཡས་པའི་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་བྱང་མོ་དང་སྤེན་ལག་བཟུགས་སྟེ་
 མཐེ་བོའི་ཅེ་མོས་མཐུ། མཐུབ་མོ་དང་མཐེ་ཕྱུ་ཆུང་ཆུང་བྱ་བཟུགས་པའི་ཆུ་དབྱག་པའི་ཕྱག་
 རྒྱས་ཆུ་དབྱགས་ནས།⁷ ཡོ་ར་ཏེ་ར་ཏེ་བྱུ་⁸ལ་སྐྱུ། ཞེས་བརྗོད་ལ་ཆུ་ཁྲིར་བ་གསུམ་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དབྱལ་ལོ།། དེ་ནས། ཡོ་ཨ་ཕྱི་ཏེ་རྩྱ་པལ། ཅེས་བརྗོད་ལ་རང་གི་

1 སི་ཏི་ཀ་རི་ དབྱས་དཔལ།

2 ལུས་བསྐྱུ་ དབྱས་དཔལ།

3 རྩྱ་ལ། དབྱས་དཔལ།

4 རྩྱ་ར་ རྩྱ་དཔལ།

5 བེ་སློ་ཏུ་ལ་བེ་སློ་ཏུ་ལ་ གཙང་དཔལ།

6 ཀ་ར་ དབྱས་དཔལ།

7 དབྱག་ནས། དབྱས་དཔལ།

8 བྱུ་ རྩྱ་དཔལ།

9 བྱུ་རྩྱ་ དབྱས་དཔལ།

མགོ་བོར་སྟེམ་བ་གསུམ་ལྷག་ལ་¹ལག་བ་བཟུས་ཏེ། སྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུ་སྟེམ་བ་གསུམ་
 ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་དབང་བསྐྱར་²བར་བྱ་ཞིང་། རང་གི་ལྷ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱན་དངས་ཏེ་བསྐྱེད་ལ་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས། ཨོ་སཐ་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ཨ་ཐི་ཏ་སྤྱན། ཞེས་བཟོད་ནས་སྐྱ་བསིལ་ལོ།
 དེ་ནས་ལྷ་ཁང་དུ་བསྐྱས་བཟོད་³བྱེད་ན་ཚུའི་ནང་དུ་སྟགས་ཉེར་གཅིག་བསྐྱེདོ། ལེགས་
 བྱལ་གྱི་བསྐྱས་བཟོད་⁴ཀྱི་རིམ་བར་བྱེ་བ་ལས། “མ་བསྐྱམས་བཤམ་མི་གཙང་བས།། གང་
 དག་བསྐྱས་བཟོད་⁵བྱེད་པ་ནི།། བསྐྱས་པའི་གངས་ནི་བཤད་པ་ལ།། མཁས་པས་དེ་དག་མི་
 སྐྱར་གྱི།།”⁶ ཞེས་ཁྱས་ལ་སོགས་པའི་གཙང་སྤྱོད་མ་བྱས་པའི་བསྐྱས་བཟོད་⁷ནམས་བསྐྱས་
 པའི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་མི་རུང་བར་གསུངས་པས་གཙང་སྤྱོད་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ཁྱས་རྒྱས་
 པ་མ་སྟོགས་ན་ས་དང་⁸ཚུས་ངེ་མ་དག་དག་ཏུ་བཟུས་ན་ཆོག་པར་མཛོན་ཏེ། དབྱང་བཟང་
 གིས་ཁྱས་པ་ལས། “ས་ཕྱང་བཤད་སྟོར་ལྷ་སྟེ་མཆན་ལ་གསུམ།། གཡོན་ལ་གསུམ་སྟེ་
 ལག་བ་གཉིས་ལ་བདུན།། ‘ཡང་ན་ས་དང་ཚུ་དག་ངེ་སྟོན་དུ།’ ཅི་མ་ངེ་བཤད་དེ་སྟོན་བར་
 དུ་བྱ།།”⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་ལྷའི་ཁང་པའི་རུང་དུ་བྱིན་པ་དང་རྒྱང་བ་བཟུས་ནས་
 ཤར་རམ་བྱང་དུ་ཁ་བཞུས་ཏེ་ཉེ་རེག་བྱས་ནས་གནས་སུ་ཞུགས་ཏེ། ལྷ་ནམས་མཛོན་སུམ་
 དུ་དམིགས་ལ་བྱལ་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་ལ་འཇུག་པ་འདི་བསྐྱས་པར་བྱའོ། ཨོ་བེ་ར་ཇ་བེ་

༡ རྟགས་ལ་ དབྱས་དཔལ།

༢ བདག་ཉིད་དབང་བསྐྱར་ དབྱས་དཔལ།

༣ བསྐྱས་ཟོད་ གཙང་དཔལ།

༤ བསྐྱས་ཟོད་ གཙང་དཔལ།

༥ བསྐྱས་ཟོད་ གཙང་དཔལ།

༦ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་ ལེགས་བྱལ་གྱི་རྒྱུད། བསྐྱས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་རིམ་བར་བྱེ་བ། ཞོག་གངས་༡༩༣༦ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་སྤྱོད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མ་བསྐྱམས་བཤམ་མི་གཙང་བས།།’ ཞེས་གསལ།

༧ བསྐྱས་ཟོད་ གཙང་དཔལ།

༨ རྟེ་གསུམ་ནས་དང་ དབྱས་དཔལ།

༩ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་ དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ། ཞོག་གངས་༡༩༣༧ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
 གསུམ་པ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡང་ན་ས་དང་ཚུ་ཡིས་ཅི་སྟོན་དུ།’ ཞེས་གསལ།

བ་ལས། “འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ནི། བག་གས་ཀྱིས་ཟེལ་ཀྱིས་ནོན་མི་འགྱུར། དེ་དག་
བརྗོད་པས་སྦྱར་དུ་ནི། དངོས་བྱུང་ཐོབ་ཅིང་གཙང་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀྱ་
ཤེའི་བསང་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། “རིགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འབྲུག་གསུམ་པས།”² སོ་སོར་བརྒྱས་
བརྗོད་བྱས་པ་ཡིས། ཀྱ་ཤེ་ཡི་ནི་བསང་བྱེད་ཀྱང་། སྤྱིན་ལག་ལ་ནི་གདགས་པར་བྱ།
རི་ན་རི་ག །ལྷ་རོ་ལིག །བརྗོད་ཀྱི །མཆོད་དང་བརྒྱས་བརྗོད་སྤྱིན་སྤྱིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་
བཅང་བར་བྱ། སྦྱབ་པ་པོ་ནི་འབད་པ་ན། འདིས་ནི་ལག་པ་གཙང་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གདུ་བྱ་ལ་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ནས་སྤྱགས་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་བཤད་དོ། ཟེལ་ཁ་
དར་རམ་རས་དམར་པོ་ལས་བྱས་པའི་ཐོད་དེ། དེ་ལ་གདབ་པའི་སྤྱགས་ནི་འོག་ནས་གོས་
ལ་གདབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱགས་སོ། གོས་ལ་ཡང་སྤྱགས་དེས་བཏབ་ནས་བགོདོ།
ཐོག་འཕོག་པའི་⁴ཤིང་ངམ་ནིམ་པའམ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མགལ་དུམ་མམ་ཅན་ནས་གཞན་ཡང་
དུང་རྩི་རྩི་ཅེ་གསུམ་པ་བྱས་ལ་ལེགས་པར་བཀྲ། ཅན་དམར་པོ་བསྐྱུས་ལ་ཁོ་བོ་ལེགས་
བྱུང་ཏུ་བསྐྱེད། རང་འདྲ་སྤྱན་དངས་ཏེ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས། ཞི་རྒྱུན་བརྗོད་སྤྱིན་ ཞེས་
པ་དང་པོའི་རབ་གནས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ན་སྟེང་། གཞན་ཀྱི་ཆེ་བདུན་བརྒྱས་ལ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་བདག་ལ་སྤྱགས་བཅེ་བའི་སྦྱང་དུ་བཞུགས་ཏེ་བདག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་མཛད་དུ་
གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཅེ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ལག་
པ་གཡོན་པས་གཟུང་ངོ།⁵ ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་མཆོད་ཅིང་རང་གི་སྤྱགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུད། རིག་སྤྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་བཤུན་པ། རྩེ་བཀའ་གངས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་༡༩༩༦

2 གསུམ་ལས། རྒྱུ་འབུམ་དཔལ་མ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུད། རིག་སྤྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་བཤུན་པ། རྩེ་བཀའ་གངས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་༡༩༩༦ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “རིགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འབྲུག་གསུམ་པས། སོ་སོར་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིས། ཀྱ་ཤེ་ཡི་ནི་བསང་བྱེད་ཀྱང་། སྤྱིན་ལག་ལ་ནི་གདགས་པར་
བྱ། རི་ན་རི་ག །ལྷ་རོ་ལིག །བརྗོད་ཀྱི །མཆོད་དང་བརྒྱས་བརྗོད་སྤྱིན་སྤྱིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་བཅང་བར་བྱ། སྦྱབ་པ་པོ་ནི་འབད་པ་ན།
འདིས་ནི་ལག་པ་གཙང་བར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་པ།

4 ཐོག་པའི་ རྩེ་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

5 བརྒྱང་ངོ། དཔལ་དཔལ།

བསྐྱགས་པར་¹བྱ་སྟེ། དེ་བཅེངས་པས་བགེགས་དང་ལོག་འབྲེན་དང་གཞོན་པ་བྱེད་པ་
 རྣམས་སྐྱག་ནས་འབྲོས་པར་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་འབྲོ་བ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རིགས་གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ར་མོ་རྩ་
 ཏ་ཡུ་ཡ་སོགས་སྟར་བཤད་པའི་བདུན་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་གང་རུང་གིས་སྟོས་ཆུ་ལ་
 བཞུས་ཏེ་འཕྲོ་ཡབ་གྱིས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་བགེགས་བསལ་བར་བྱའོ།། ཡང་རིགས་
 གྱི་བདག་པོའི་གསང་སྐྱགས་སམ་རིགས་གྱི་སྟོང་པོ་རྩ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་སུ་གང་
 བབ་པས་བསང་བར་བྱ་སྟེ་ལག་པ་གཡོན་པར་བཞག་པའི་སྟོས་གྱི་ཆུས་བྱའོ།། དེ་ནས་
 སྟར་བཤད་པའི་བགེགས་བསལ་བའི་བྲག་རྒྱ་ལས་གཡོན་པའི་གྲང་མོ་གཡས་གྱི་ལག་པའི་
 སོར་མོ་གསུམ་རྩེ་རྩེའི་ཆུ་ལ་དུ་བྱས་པས་བཟུང་བ་བྱིན་སྟེད་པའི་བྲག་རྒྱས། ཇི་དང་མེ་ཏོག་
 ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བྱིམ་ཞིང་བྱིན་སྟེད་པའི་སྐྱགས་བཞུས་པས་མཆོད་པ་རྣམས་སུལ་དུ་
 བྱང་བའི་ལྷ་རྣམས་སུ་གྱུར་པར་བསམ་སོ།། ཡོ་ཏེ་རྩ་ཏེ་རྩ་ས་ནི་སི་རྩི་སྤྱ་རྩ་ལ་རྩྱུ་པའ། ཅེས་
 པ་དང་། ཡོ་དེ་བྱ་དེ་བྱ་རྩི་བ་ཡ། ཨ་བེ་ཤ་མ་རྩ་བྱེ་ཡ་ཡེ་སྤྱ་ལྷ། ཞེས་པ་དང་། ཡོ་རྩ་ལ་རྩ་ལ་
 ཡ་བརྩ་རི་²རྩྱུ་པའ། ཅེས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱགས་སོ།། དེ་ནས་
 སྟར་བཤད་པའི་བདུན་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བཞུབས་³ལ་རིགས་གྱི་སྟོང་
 པོ་སྐྱབས་སུ་གང་བབ་པ་བཞུ་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(བདག་དང་གནས་ལ་བསྐྱང་བ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྟར་བཤད་པའི་ལུས་གྱི་བགེགས་
 བསལ་བའི་སྐྱགས་རྒྱ་བྱ་བའམ་ཡང་ན་ཅི་ཤེས་པས་བདག་ཉིད་བསྐྱངས་ནས་རིགས་
 གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱགས་དང་། བདུན་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་ར་མོ་རྩ་ཏ་
 ཡུ་ཡ་ནས་ཨ་ཕྱི་ཏེ་རྩྱུ་པའ་ཅེས་པའི་བར་གང་རུང་གིས་སྟོས་ཆུ་ལ་བཞུས་ནས་བདག་ལ་

¹ བསྐྱག་པར་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

² བརྩ་རི་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ བཞུབ་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

གཏོར་ལ་བགལས་བསལ་བར་བྱའོ། ཡི་འོ་བརྒྱ་སྤྱུ་ཞེས་བ་དང་། ཡི་ན་མོ་མ་རྩ་ཤི་ལྷ་
ཡི། མོ་མེ་སི་རྩི་སི་རྩི་སྤྱུ་ལ། ཤི་བི་ཤི་བི་ཀ་རི། ཨ་རྩ་ཏ། སམ་ཨམ་སྤྱུ་རི་སྤྱུ་ཞེས་བ་
དང་། ཡི་ཀྱི་ལི་¹ཀྱི་ལ་བརྩ་རྩྱ་པའ། ཅེས་བ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལ་
སོགས་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱགས་སོ། དེ་ནས་གནས་བསྐྱུང་བའི་
དོན་དུ་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་སྟེ། ཡི་ཀྱི་ལི་ཀྱི་ལ་བརྩི་བརྩི་རྩྱ་ར་བརྩི་བརྩི་རྩྱ་པའ།
ཅེས་བ་འདིས་སྟོས་རྩྱ་ལ་ལན་བདུན་བརྩིས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་བསང་གཏོར་བྱ་ཞིང་། ལག་
བ་གཉིས་ཀྱི་གྲང་མོ་དང་མིན་ལག་ནམས་པན་ཚུན་གདུ་བྱ་ལྟར་བས་ལ་སོ་སོའི་བྱང་དུ་ཅེ་
མོ་སྐྱར་ཏེ་མཐེལ་རྩྱ་དང་མཐུ་བ་མོ་གཉིས་གཤེགས་ཏེ་བསྐྱེད་ས།² མཐེ་བོང་བྱར་བྱའི་རྩྱ་ལ་
དུ་བས་ཏེ་ས་ལ་བཅུགས་བ་བྱར་བྱའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱ་ཞིང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤྱགས་བཏོན་
ནས་བགལས་ནམས་ལ་ཁོ་བོ་དོ་རྩི་བྱར་བྱས་བཏབ་བས་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་བསམ་སོ།
ཡི་སྤྱུ་སི་རྩི་ཀ་ར་རྩི་ལི་ཏ། ཨ་ནུ་སྤྱུ་ཡི་རྩི་ལ་རྩི་ལ་བརྩི་བརྩི་ཏ་ན་ཏ་ན་རྩྱ་པའ། ཅེས་
བརྩིས་པའི་བདུག་པས་³བདུགས་ཏེ་སྟེང་གི་སྤྱུ་ནམས་བཅེངས་པར་བསམ་སོ། སྤྱགས་དེ་
ནི་རིགས་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ། ཡི་རྩི་ལ་རྩྱ་དང་།
བརྩིའི་རིགས་ལ། ཡི་བརྩི་ནི་རྩི་ག་ཕ་ཏི་མོ་ཏ་ལ་མོ་ཏ་ལ། ར་གད་མོ་ཏ་ནི་སྤྱུ་ཞེས་
གསུངས་ནས་རྒྱུད་དང་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ནས་དོ་རྩིའི་རིགས་ལ་ལོགས་བ་མི་སྤང་
དོ། དེ་ནས་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་གང་ཡིན་བརྩིས་པའི་སྟོས་རྩྱ་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་དུ་གཏོར་
ལ། རྩྱ་⁴ཡི་ཨ་ཕྱི་ཏོརྩ་བ་ལྷུ་བ་རྩྱ་པའ། བ་མོ་རྩྱ་ཏ་ལྷ་ལ། བ་མཐུ་རྩྱ་⁵བརྩི་སྤྱུ་ཏ་ལ། མ་
རྩྱ་ལྷ་མོ་ན་བ་ཏ་ལ། ཡི་སྤྱུ་རི་སྤྱུ་རྩྱ་ བྱི་རྩྱ་བྱི་རྩྱ་ བྱི་རྩྱ་བ་ལ་བྱི་རྩྱ་བ་ལ་རྩྱ་ ཨ་ན་

1 ཡི་ཨ་ཀྱི་ལི་ དབྱས་དཔལ།

2 བསྐྱེད་ དབྱས་དཔལ།

3 བདུགས་པས་ རྩྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྩི་དཔལ།

4 རྩྱ་ དབྱས་དཔལ།

5 བམཐུ་རྩྱ་ རྩྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྩི་དཔལ།

ཡ་ཏོ་གྲ་ག་ལྷན་བིཊ་རྩ་རྩྱ་པའ་སྤྲུ། ཞེས་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་བགེགས་ཐམས་
 ཅད་བཅེངས་པར་བསམ་མོ།། དེ་ནི་རིགས་གསུམ་གྱི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོའི་གསང་སྐྱགས་
 མོ།། དེ་ནས་ཕྱར་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་མཐེ་བོང་གཉིས་ཀྱི་དུ་བསྐྱེད་བ་རྩ་བའི་¹ཕྱག་རྒྱ་བྱས་
 ལ། བ་མོ་རྩྩ་ཏ་ལྷ་ཡ། བ་མཆྱུང་²བཟླ་སྤ་ཏེ། མ་རྩ་ཡལྲ་སེ་བ་པ་ཏ་ཏེ། ཏུ་སྤ། ཨོ་ས་ར་
 ས་ར་བཟླ་སྤ་ཏ་རྩྱ་པའ། ཅེས་བཟླ་བས་རྩོ་རྩེའི་རྩ་བས་³བར་མཚམས་མེད་པར་བསྐྱོར་
 བར་བསམ་མོ།། རྩ་བའི་⁴ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཁ་ཕྱར་དུ་བསྐྱོན་ནས་བསྐྱོར་ལ། བ་མོ་རྩྩ་ཏ་ལྷ་ཡ།
 བ་མཆྱུང་⁵བཟླ་སྤ་ཏེ། མ་རྩ་ཡལྲ་སེ་བ་པ་ཏ་ཏེ། ཨོ་བེ་སྤྲ་རྩྱ་བཟླ་སྤ་ཏེ་རྩྱ་པའ། ཅེས་
 བས་རྩོ་རྩེ་རྩ་བའི་⁶སྤེང་ནས་རྩོ་རྩེའི་བ་བ་སྤེ་གྱར་བྱུང་བར་བསམ་མོ།། དེ་ནས་སྤར་བཤད་
 པའི་བདུད་ཅི་ཐབ་སྤྱོར་དང་གྱི་ལི་གྱི་ལའི་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཁྱིན་གྱིས་བཟུབ་
 སྟེ། ལེགས་བྱུབ་ལས། ཁང་པའི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྩ་བ་དང་བྱ་བ་⁷དང་ཕྱར་བུ་ལ་ཁྱོ་བོ་དེ་
 གཉིས་ཏག་ཏུ་སྤར་བར་བཤད་དོ།། དེ་ནས་ཁུ་ཚུར་བཅེངས་ཏེ་མཐེ་བོས་སེན་མོ་རྣམས་
 མནན་ལ་མཚུབ་མོ་སྤང་ནས་དབྱུས་ནས་བསྐྱོར་ཞིང་། བ་མཆྱུང་བཟླ་སྤ་ཏེ། ཨོ་ཏ་ར་ཏ་ར།
 ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ། མ་ཏ་མ་ཏ། བཟླ་བཟླ། སུ་ཏ་ཨ་སྤ་ཏི་ཏ་ཏེ། ས་སི་མེ་⁸ས་མ་བཟླ། ཀུ་ཏུ་ཀུ་ཏུ་
 ཏ་ར་ཏ་ར་ས་མཆྱུང་བཟླ། ས་མཆྱུང་བཟླ། ཀུ་ཏུ་ཨ་མ་ལེ་ཀུ་ཏུ་ཏ། མ་ལེ་ཏུ་ཏ་ལེ་ཏུ་ཏ་ལེ། བ་
 ར་བ་ར། ཀ་ར་ཀ་ར། སྤ་མི་མ་ས་མཆྱུ། བི་རྩྱ་ན་ས་ལེ་རྩྱ་ལྷ་⁹ཡ་སྤྲུ། ཞེས་པས་རྩ་བའི་¹⁰

¹ བསྐྱེད་བར་པའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། དབྱུས་དཔར།

བསྐྱེད་བར་པའི་ གཙང་དཔར།

² བ་མཆྱུང་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩོ་དཔར། དབྱུས་དཔར།

³ ར་བས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁴ ར་བའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁵ བ་མཆྱུང་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩོ་དཔར།

⁶ ར་བའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁷ ར་བ་དང་བྱ་བ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁸ ས་སི་མ་ རྩོ་དཔར།

⁹ རྩྱ་ལ་ དབྱུས་དཔར།

¹⁰ ར་བའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པུང་འབར་བས་བྱུང་བར་བསམས་ལ་མཆོམས་བཅིང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལག་བཞེད་བསམ་གཏན་དངོས་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པ་¹ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་བྱ་བའོ།། དང་པོ་(བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་)ནི། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “ལྷ་ཡི་སྤྱི་ཡི་གནས་དེ་ལ། དང་པོ་ཁོ་ནར་མཆོད་ནས་ནི།། རྣམ་འབྱོར་གནས་བཅས་ཤེས་རབ་ཅན།། ‘བདེར་གཤེགས་མཐུན་དུ་བསམས་ནས་ནི།།’”² ཞེས་དང་པོར་ལྷ་ལ་མཆོད་ནས་དེའི་འོག་དུ་རང་ལྷར་སྦྱེད་པ་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་ལས། “མཆོད་པ་མཆོཅ་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པས་གཅོང་སྤྱོད་བྱ་བ་དང་བདག་དང་གནས་བསྐྱེད་བ་དང་ལྷ་སྦྱེད་བ་དང་བ་³སོགས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་མ་བྱས་པར་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཅོང་སྤྱོད་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་བཤད་པས། སངས་རྒྱུས་གསང་བ་ནི་རིམ་བཤམ་དེ་ལྟར་བཞེད་ལ། ལེགས་བྱུང་གི་མཛོད་ཆོགས་ལས་སྤྱོད་དུ་རང་ཉིད་ལྷར་སྦྱེད། དེ་ནས་ལྷ་སྦྱེད་བྱངས་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་དེ། སྒྲིམ་པའི་རིམ་བཤམ་སྤྱོད་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཡང་འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གཞུང་ལ་ཤས་ཆར་བརྟེན་པས་གྱི་མ་བཞེད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

འདི་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་ལྷར་སྦྱེད་པ་དང་། མཐུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱེད་བྱངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སོ།། དང་པོ་(རང་ཉིད་ལྷར་སྦྱེད་པ་)ནི། དེ་ནས་ལྷས་བྱང་པོར་བསྐྱེད་པ་ཏེ་⁵

¹ རྒྱུ་ལྟར་གཅོང་དཔལ།

² རྟེན་གཤེགས་རྒྱུད་འབྲས། ཨ་བསམ་གཏན་གྱི་མ། ཤོག་གངས་༡༩༤༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གྱི་མ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདེ་གཤེགས་མཐུན་དུ་བསམས་ནས་ནི།།’ ཞེས་གསལ།

³ བྱངས་པ་ རྟེན་དཔལ།

⁴ རྟེན་བཟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲིམ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱེད་པ། ཤོག་གངས་༡༠བུ་ ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་ཉེ་བར་མཆོཅ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་གཅོང་སྤྱོད་བྱ་བ་དང་། གནས་དང་། བདག་བསྐྱེད་བ་དང་། ལྷ་སྦྱེད་བྱང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདིར་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་ལྷ་སྦྱེད་མ་བྱངས་ཤིང་གནས་བསྐྱེད་པ་མ་བྱས་པར་སྦྱུབ་པ་སོས་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཅོང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་ཆོག་པའི་བར་དེ་དག་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གསལ་སོགས་པའི་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

⁵ བསྐྱེད་པ་ཏེ་ རྟེན་དཔལ།

བཞག་ལ། དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་དག་ལས་ནང་དུ་བསྒྲིག་སྟེ་མགིན་པ་མ་བྱ་ལྟར་བྱས་ནས་དབྱགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་དལ་བྱས་དབྱང་ཞིང་། མིག་ཅུང་ཟད་ཅམ་བྱེ་སྟེ་སྒྲིའི་ཅེ་མོར་གཏད་ཅིང་སོས་སོ་མནན་ནས་ལྷེ་རྒྱ་ལ་སྦྱར་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་དག་སྦྱག་བསྐལ་ལས་བསྐལ་བར་བྱ་བའི་ཁྱར་འབྱེར་བའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པར་བྱ་¹སྟེ། སེམས་དེ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “བྱི་ནས་ཡན་ལག་རྣམ་གྲོལ་བ། མི་འབྱེད་འབྱེད་པ་རྣམ་པར་སྤངས། སྤྱོད་པ་མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ། རྫོ་ཡི་དཔྱོད་པ་མདུན་ན་གནས།”² ཞེས་པས་སྟོན་རོ།³ ལུ་སྟེགས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བདག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས། བྱང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ཅམ་ལ་བདག་ཅེས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། དེ་འདྲ་བའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་འདྲར་བྱས་ཞེས་བྲངས་སོ།⁴ དུས་ནི་ལྷ་སྦྱན་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་པའི་བྱི་ནས་སོ། རི་འདྲ་བར་⁵བྱས་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་དབྱེད་ན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་མི་འཛིན་ཅིང་།⁶ བདག་དེས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་འབྱེད་པ་སྟེ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ན་མིག་ལ་⁷སོགས་

¹ གསག་པར་བྱ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱམ། ཨ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། ཤོག་གངས་༢༩༧ནྟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱི་ནས་ཡན་ལག་རྣམ་གྲོལ་བའི། མི་འབྱེད་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་སྤངས། སྤྱོད་པ་མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ། རྫོ་ཡི་སྟོན་པ་མདུན་ན་གནས།” ཞེས་གསལ།

³ སྟོན་རོ། གཙང་དཔར།

⁴ བྲང་རོ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁵ དེ་འདྲ་བར་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ།

⁶ འཛིན་ཞིང་། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁷ མགོ་ལ་ ལྷེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

པའི་ཡན་ལག་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ནི་གཟུང་འཛིན་བདེན་
 བ་བ་བཀག་¹པས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བ་སྟེ་བདག་ཉིད་འདི་འབྲར་བྱས་པའོ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་
 ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་ནང་གི་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་འདི་སྤྲུལ་འགོག་
 རྒྱས་སྟེ་རྣམས་གཉིས་སྟོང་གི་²ཤེས་པ་བདེན་པར་རྟོག་ན།³དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་
 ཤེས་དུ་སྒྲུབ་པས་ན་སྤྲེལ་གསུངས་སོ། དེས་ནི་བདག་གི་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོས་
 པའི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ནས། དེ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི་མི་གཡོ་ཞེས་པའི་
 ཀླང་བ་སྤེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་འདི་འོག་⁴དུ་བཤད་པར་བྱའོ། བྱང་ཚུབ་མཆོག་གྲང་
 སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་པ་དང་དོན་འབྲེལ་བར་⁵སྒྲུབ་རོ། དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དོན་དམ་པར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་འདི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཚུ་དང་འོ་མ་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མི་སྤེད་པ་རྣམས་
 པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བའི་སྟོ་དེ་ཉིད་དུ་བདག་དང་ལྟ་གཉིས་གཅིག་པར་ང་རྒྱལ་བྱས་ཏེ།
 སྒྲུབ་བ་མེད་པར་རང་གིས་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་རེས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱ་སྟེ་
 དོན་དམ་པའི་སྟོའོ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་ལྟ་སྟོམ་པའི་སྟོན་དུ་སྤྱ་བྱ་ཕ་⁶ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་ས་
 བརྗོད་ནས་དེའི་དོན་སྟོམ་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་གང་
 ཡིན་པ་དེའི་སྤྲུལ་ས་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲག་པར་དམིགས་པ་ནི་སྤྱི་ལྟ་སྟེ། ལེགས་
 གྲུབ་ཀྱི་མཛོན་རྟོགས་ལས་འདི་མ་བྱུང་ཞིང་མཆོམས་འདིར་སེམས་དེ་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་

1 བདེན་བ་བཀག་ དབྱས་དཔལ།
 2 སྟོང་གིས་ དབྱས་དཔལ།
 3 རྟོགས་ན། དབྱས་དཔལ།
 4 འདི་འོག་ དབྱས་དཔལ།
 5 བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ རྒྱ་འབྲུལ་དཔལ་མ།
 6 སྤྱ་བྱ་བ་ གཙང་དཔལ།

གྱི་ནམ་པར་སྒྲོམ་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་འདྲའོ། དེ་ལས་སྐབས་གྱི་
 སྐགས་གང་ཡིན་པ་ཡིག་འབྲུ་བྲིས་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤང་བར་བསམ་སྟེ།
 དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་དབྱལ་ཚུ་གསལ་གྱི་བྲེ་མ་ལ་ཞེན་པ་ལྟར་བདག་དང་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་སྒྲིབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་བསམ་པ་ནི་ཡི་གེའི་ལྟའོ། འདིར་ལེགས་བྲུབ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
 ལས་བསྐྱེས་པ་བྱ་རྒྱའི་སྐགས་ལ་བཤད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་
 གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ནམ་ཁྲལ་གྱི་སྐགས་སྐྱབ་ཐབས་
 རྒྱ་མཚོ་ལས་བཤད་པའི། ཨོྲཱི་སྤྲུ། ཞེས་པ་དང་། འོད་ཟེར་ཅན་ཡིན་ན། ཨོྲཱི་རི་ཅི་མི་
 སྤྲུ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐགས་བྱང་བས་ཀྱང་ཆོག་པར་མངོན་འོ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲའི་
 རིགས་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པ་དང་། རོ་རྒྱའི་རིགས་ནམ་འཛོམས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་སྒྲིབ་པ་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲོབ་པ་ཅམ་ལས་སངས་རྒྱས་གསང་བས་
 མ་གསུངས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་མཆོག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་སྐགས་དང་བཅས་པ་ལས་
 འོད་ཟེར་སྤྲུ་ཆོགས་བྱང་བའི་ཅེ་མོ་ལ་གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལྟའི་གཟུགས་བྱང་ནས་ནམ་
 མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་བྲབ་པར་བྱས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཆེན་པོ་
 སྤྲུལ་པས་ལེགས་པར་མཆོད། གཞན་ཡང་སྤྲིན་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་པ་ལས་བདུད་ཅིའི་ཆར་རྒྱན་
 བབ་པས་དཔྱལ་བའི་མེ་ནམས་ཞི་ཞིང་དེ་ནམས་ཆེས་པར་¹བྱས་ནས། ལྟའི་སྤྲུ་དང་བཅས་
 པའི་འོད་ཟེར་སྤྲུ་ལོག་ནས་རང་གི་སེམས་སྒྲིབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པ་ལས་སྐབས་
 གྱི་ལྟ་གང་ཡིན་དུ་བསྒྲོམས་ལ།² རང་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་གྱི་ལྟའོ།
 དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་
 ཡང་སྤྲུ་དུ་བྱང་ངོ་། དེ་ནས་སྤྲུག་རྒྱའི་ལྟ་ནི། བསམ་གཏན་བྲི་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། “དེ་

¹ ཆོམས་པར་ གཙང་དཔར།

² བསྒྲོམ་ལ། དཔྱུས་དཔར།

ལས་ཀྱང་ལངས་ནས་འཆོགས་མ་དང་སྤྱི་གཙུག་ལ་སོགས་པའི་བྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་
ལག་དང་བཅས་པར་བྱས་ལ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་འདི་དག་གི་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་
གཙུག་ཏྱར་དང་མཛོད་སྤྱད་དང་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་བྱག་རྒྱ་བཅེངས་ནས་སྤྲུགས་བཅོད་པར་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤྲུགས་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་དེ་དག་ཏུ་གཏུགས་ནས་རིགས་གསུམ་སོ་
གང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལྷ་དེའི་གཙུག་ཏྱར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱོད་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྤྱོད་གཞན་
ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་དོད་དོ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
གིས། དེ་ནས་རང་གི་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་དམ་ཆེག་གི་བྱག་རྒྱ་བཅེངས་ནས་སྤྱིང་ག་²དང་སྤྱིན་
མཆོམས་དང་མགིན་པ་དང་དབྱང་མགོ་རྣམས་སུ་ཀྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པོ། ཞེས་གསུངས་
པས། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་གསུམ་སོ་སོ་དམ་རྒྱུད་དང་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱ་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་དང་
གཏུགས་དཀར་དང་འཇམ་དབྱངས་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས་
རྒྱས་བྱ་བ་སོགས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱའོ། ལྷ་དྲུག་པ་ལ་ནི། བསམ་གཏན་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་
པ་ལས་“ཀུན་རྫོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་”³ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ་གཞན་ནས་མཆོན་མའི་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་
བསྐྱེད་ཟིན་པའི་ལྷ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱའོ། དེ་ལྟར་ལྷ་དྲུག་གིས་བསྒྲོམ་པ་ནི། བསམ་
གཏན་ཕྱི་མ་ལས། “བདག་ཉིད་འདི་འབྲར་བྱས་ནས་ནི།” སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
བསྒྲོམ་ཏོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཏེ། སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། གསང་

ྱ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། འོག་གངས་༡༣བ་༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དེ་ལས་ཀྱང་ལངས་ནས། མཆོག་མ་དང་སྤྱི་གཙུག་ལ་སོགས་པའི་བྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་བྱས་ལ།” ཞེས་གསལ།

༢ ལྷེང་ཁ་ ལྷེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར། །

༣ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། འོག་གངས་༡༠ན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་” ཞེས་གསལ།

༤ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཡ བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། འོག་གངས་༢༥ཙན་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་ཉིད་
འདི་འབྲར་བཞག་ནས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

༡ བསྐྱོམ་བ་ དབྱུས་དཔར།

३ རྩེ་བཞུག་། ཡུད་པའི་ལ། རྩེ་བ་དཔོན་མངས་ལྷན་གསལ་ལ། རྩེ་བོའི་མས་ཤི་པའི་ལ། འོག་གསལ་༡༢༤༧༤

3 རེ་ཤིག་ དབྱུས་དཔར།

[illegible]

༥ རྩོད་ཆོག་ སྐྱེ་ལུ་མ་དཔར་མ། རྩོད་པར། གཙང་དཔར།

‘སྟོག་དང་ཚྭ་ལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན།’¹ ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་དང་། ཉིང་འཛིན་ལ་
གནས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་ཅིང་།² ལྷག་མས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཚྭ་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུངས་སོ།། དེའི་རིམ་བ་³ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒར་
བཞུགས་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་གནད་དང་ལྟན་པར་བྱས་ཏེ་ཉོག་པ་གཞན་དུ་མ་ཡངས་པར་
གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་བར་དུ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་ནས་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ང་རྒྱལ་གཟུང་
བ་སྟོན་དུ་བྱའོ།། དེ་ནས་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་ཁ་དང་སྟེ་བ་དང་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་།
མི་གཙང་བའི་བྱ་ག་དང་སྒྲ་དང་བ་སྟེ་བྱ་ག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ནི་སྟོག་ཡིན་
ལ། ཚྭ་ལ་བ་ནི་དམིགས་པ་གཞན་པོ་ནས་དེ་ལ་གཡང་བའི་པོ་ལོན་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
བསྟན་པས་ཏེ་⁴འདི་ལྟར་དབྱུགས་འབྱུང་འཇུག་འགོག་པ་བྱེད་དུ་འཛེན་པའི་རྒྱུད་གིས་རྩས་
སྒྲལ་གྱི་ཡིན་ལག་སྒྲུམ་པ་དང་སྟེ་སྒྲ་བཏུང་བའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དབྱུགས་རྒྱ་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རང་དགར་དབང་པོའི་གྲོང་ནས་རབ་ཏུ་
རྒྱ་བ་རྩམས་ནང་དུ་བསྟུན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབངས་ཕྱག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་མི་བྱེ་རྩལ་ཏུ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མིག་ཐམ་ཐམ་དུ་བྱས་ཤིང་གདོང་ཅུང་ཟད་བསྟོད་དེ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྒྲུ་ལ་
དམིགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ།། སྟོག་ཚྭ་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་⁵
སྒར་བྲངས་པའི་རྩམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་གིས་འབྲུབ་ལ། ཡང་ན་སྟོག་སྒར་དང་འབྲེལ་ཚྭ་ལ་
ནི་འབྱུང་འཇུག་བཀག་ནས་རྒྱ་བ་རྒྱན་བཅད་པའོ།། དེ་འབྲེལ་བ་དེ་རྩས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་གཟུང་
བར་བྱ། མི་རྩས་པ་ན་དལ་བྱས་བཏང་སྟེ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་ལ་རང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་བལྟ་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། ཤོག་གངས་33ཅན9 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟོག་དང་
ཚྭ་ལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྟན་ཞིང་། དབྱས་དཔར།

3 དེ་ཡི་རིམ་བ་ དབྱས་དཔར།

4 བསྟན་སྟེ། དབྱས་དཔར།

5 ཡིན་པ་ དབྱས་དཔར།

ཞིང་དེ་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་དུ་བྱའོ།། བསྐྱེམས་པས་དུབ་པ་ངལ་གསོ་¹བའི་ཚུལ་ནི་འཆད་
 བར་འགྱུར་རོ།། འདིར་ལྟའི་སྐྱུ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་སེམས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྦྱིད་དགོས་ལ། སེམས་ཀྱི་རྟ་རྒྱུང་ཡིན་པས་དེ་བཟུང་ན་²སེམས་དམིགས་པ་
 གཅིག་ལ་གཟུང་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུང་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བསམ་གཏན་སྦྱི་མའི་འགྲེལ་
 བ་ལས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རྒྱལ་པོ་བློ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟོག་གི་རྟ་ལ་ཞོན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། སྟོག་གི་རྟ་དེ་
 བཟུང་ན་³སེམས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ངེས་པར་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ།། འདི་ལྟར་
 གཞན་དག་ལས་ཀྱང་། སྟོག་འགོག་པ་སྟེ་དེ་བཞག་པས་བློ་བ་དང་སྒོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བདག་གི་སེམས་ངེས་པར་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ།། ཞེས་སོ།། བསམ་གཏན་ལ་ཡང་བསྐྱེམས་པ་དགོས་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་དམིགས་པ་
 མང་པོ་⁴ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། ཉིང་དེ་འཛིན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ལ་བསྐྱེམས་
 དགོས་པ་ལྟར་དེ་ལ་མི་དགོས་པས་བསྐྱེམས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ཞེས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་གསུངས་ཀྱི། བསམ་གཏན་ལ་མ་གསུངས་སོ།། འདི་རིམ་མ་བར་དུ་བྱ་བ་ནི། སྤར་
 བྱག་དོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་བྲངས་⁵པ་ལྟར། སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟའི་གསལ་སྤང་
 དང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་ཐོབ་ཏུ་བྱའོ།། དེའི་ཕྱིར་
 ལྟའི་སྦྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་⁶ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། །ང་རྒྱལ་བཟོན་པར་⁷

༡ ངལ་བསོ་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༢ བཟུངས་ན་ གཙང་དཔར།

༣ བཟུངས་ན་ གཙང་དཔར།

༤ མང་པོ་ དབྱུས་དཔར།

༥ རྒྱུར་བྲངས་ གཙང་དཔར།

༦ བཟུངས་པ་ རྟེན་དཔར།

བཟུངས་པ་ གཙང་དཔར།

གཟུང་པ་ དབྱུས་དཔར།

༧ བཟོན་པ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཞུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ་འདི་ནམས་རྒྱས་པར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།། རྒྲ་མེད་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པའི་འོག་ཏུ་
 རྒྱང་འཛིན་པའི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་སེམས་འཛིན་བ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། འདི་ནམས་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་མ་
 བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ངོ་།། རྒྱང་སྤྱོད་དང་ལྟ་སྐྱེ་ལ་སེམས་འཛིན་བ་
 སྐྱགས་ནས་ལྟ་བུ་གི་སྐབས་སུ་བྱེད་བ་འདི་སྟོན་དུ་ཡེ་ཤེས་བ་སྐྱེན་ངངས་ནས་མཆོད་
 བསྐྱེད་སོགས་བྱེད་བ་ལྟར་ན་བདེ་ཞིང་། འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་བ་སྐྱེན་འབྲེན་བ་སོགས་གོ་རིམ་
 མི་བདེ་¹བས། དང་པོ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་གོ་རིམ་²སངས་རྒྱས་གསང་བ་ལྟར་བྱ་ལ།
 སྟོན་དུ་བསྐྱེན་བ་སོང་བེན་ནས་དབང་བསྐྱར་དང་བྱམ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱས་ཆོག་དང་། རང་
 གཞན་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་
 འབྲ་བར་མཛོན་ནོ།། བདག་བསྐྱེད་⁴འོག་ཏུ་བྱེད་ན་དེར་ཡང་མཆོད་བ་དང་བསྐྱེད་བ་བྱེད་བ་
 བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ཐབས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། སྟོན་
 དུ་བྱེད་ན་ནི་བདག་མཉུན་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱུང་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ།
 བདག་བསྐྱེད་⁵ཀྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གཞན་ཀྱིས་ནི། རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་རྟོགས་
 བར་སྟོམ་བ་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལྟར་ན་དང་པོ་བསྐྱེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་
 བསྐྱེད་⁶ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། དེགས་སོ་སོའི་ལྟ་གཙོ་བོ་རེ་རེས་ཆོག་ལ་⁷བསྐྱེན་བ་སྟོན་དུ་སོང་

༡ སོགས་བྱེད་བ་མི་བདེ་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།
 ༢ གོ་རིམས་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།
 ༣ གོ་རིམས་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།
 ༤ བདག་བསྐྱེད་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༥ བདག་བསྐྱེད་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༦ བདག་བསྐྱེད་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༧ ཆོག་ལ་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

ཐེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི། བདག་བསྐྱེད་¹གྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་རི་ཅམ་
བཤད་པ་ཆང་བར་བྱས་ན་ལེགས་སོ།། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་ཅིང་²རྒྱས་
གདབ་པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་འདྲ་ལ། སྟོབ་
དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདྲ་ལགལ་བ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་(མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་མཛོད་པ་སོགས་)ལ་དུག །རྟེན་བསྐྱེད་པ་དང་།
བརྟེན་པ་ལྷ་སྐྱབ་པ་འདྲ་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། དུག་རྒྱ་བསྐྱར་པ་དང་། མཛོད་
བསྐྱེད་བྱ་བ་དང་། བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་། ཆང་མེད་བཞི་བསྟོམ་པ་ལོ།། དང་
པོ་(རྟེན་བསྐྱེད་པ་)ནི། རང་གི་མདུན་གྱིས་སྐྱབ་པ་སོགས་པ་གང་དུ་བཟམ་པའི་སྐྱགས་སུ་རིན་
པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་བྱས་པའི་ས་གཞི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་བསམས་ནས། ཡོ་ཅ་ལ་སྒྲི་
རྩྱ་སྐྱུ་ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་³ལ། དེའི་སྟེང་དུ་འོ་མའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཉ་སྟེབས་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བལ་བ། བརྒྱ་དང་ལྷན་ལ་⁴སོགས་པའི་མེ་ཉྒྱག་གིས་བརྒྱན་པ།
རིན་པོ་ཆེའི་བྱའི་ཆོགས་མང་པོ་ལྗོང་བ་བསམས་ལ། ཡོ་མི་མ་ལ་རྩ་ཉ་རྩྱ་ཞེས་པས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པོ།། དེའི་དབྱས་སུ་རི་རབ་བྱ་བཞི་པ་ངོས་བཞི་ནས་གསེར་དང་དཔུལ་དང་
ཞིང་རྩྱ་ལ་དང་སྐྱར་ལོང་ལས་བྱས་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ཐོང་བས་བརྒྱན་པ། མཐའ་ཐོག་ཐག་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལེགས་པར་འཁྱུངས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་སྟོང་འཕྱར་
བས་བརྒྱན་པ་བསམས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་སྟོང་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་རིན་
པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་འདབ་མ་ཅན། གསེར་གྱི་ཐེ་བ་དང་སྐྱར་ལོང་གི་ཐེ་ཕྱ་འབྲུ་དང་ལྷན་
པ། ཐོང་པོའི་ཐོག་ལ་དཔུལ་གྱི་རི་མོས་བསྟོར་བ། དཔག་ཆང་དུ་མའི་ཁྱོན་ཅན་རི་རབ་ཀྱི་

¹ བདག་སྐྱེད་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

² བསྐྱར་ཞིང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ བརྒྱབ་ དབྱས་དཔར།

⁴ ལྷན་ལ་ རྟེན་དཔར།

ལྷན་ལ་ལ་ གཙང་དཔར།

དབྱུས་བརྟོན་ནས་བྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་བ་གཞན་བརྒྱ་སྟོང་གི་བྱེ་བ་སྟེད་བྱུང་
བར་བསམས་ལ།¹ དུག་འཛུགས་པའི་ཐལ་མོ་ལས་པན་ཚུན་བསྟོན་ཏེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོས་
གཡོན་པའི་མཐེ་བོར་མནན་ལ། ན་མཆས་ཅ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་ནྟེ།² སཅ་སྒྲ་ལྷན་ཏེ་སྒྲ་ར་ཏ་ཏེ་མི་ག་
ག་ན་ཁི་སྒྲ་ལ། ཞེས་ལན་བརྒྱ་བསྒྲས་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་བོ། སྟེང་དུ་སྒྲ་རེ་ཡང་ཡིད་གྱིས་སྐྱད་
ཅིག་ལ་བསམ་པར་བྱའོ། འདྲིར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲོམ་བ་³མ་གསུངས་ཀྱང་འོག་ནས་གཞལ་
མེད་ཁང་དང་བཅས་པ་སྒྲར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། ཞེས་མངོན་རྟོགས་ལས་གསུངས་པས་
གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་སྒྲ་མའི་དབྱུས་སུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡི་
གོ་ལས་བསྐྱེད་བ་⁴མེད་པར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དཀྱིང་བསྐྱེད་དམ་⁵སྒྲི་ལས་བསྐྱེད་ལ། བསྐྱེ་བྱི་
མ་སྟེང་གདན་དུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་པ་འདྲའོ། སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀས་བདག་བསྐྱེད་⁶ལ་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་གདན་གཞན་མ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱབ་ཐབས་ལས་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་དང་བད་ཆེ་དང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་གདན་དང་།
རྣམ་རྒྱལ་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་སྟེ་སྐྱུ་བྱུང་བའི་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་)ནི། སྐྱུ་འབྲེན་པ་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་
བྱ་དགོས་པས་ཐོག་མར་མཆོད་ཡོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོང་ནི་གསེར་དབྱུས་དང་རྩ་
བ་དང་ཤིང་ངམ་དེ་ལས་གཞན་པའམ། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཤིས་པ་ཟངས་⁷ཀྱི་སྟོང་
དུ། ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་རབ་ལ་ནས་དང་འོ་མ། རྒྱས་པ་དང་དངོས་གྲུབ་འབྲིང་ལ་ཏིལ་དང་

¹ བསམས་ལ། དབྱུས་དཔལ།

² ནྟེ། དབྱུས་དཔལ།

³ སྒྲོམ་བར་ དབྱུས་དཔལ།

⁴ སྐྱེད་པ་ སྐྱུ་འབྲེན་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

⁵ དཀྱིང་སྐྱེད་དམ་ སྐྱུ་འབྲེན་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

⁶ བདག་སྐྱེད་ སྐྱུ་འབྲེན་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

⁷ ཤིས་ཟངས་ སྐྱུ་འབྲེན་དཔལ་མ།

ནོ། བླ་ཤུལ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་ལ་¹བའི་གཅིན་དང་འབྲས་ཀོ་ཏ་བ་²དང་བཅས་བའམ་
 ཁྲག་གི་མཆོད་ཡོན་དབྱལ་ལོ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་ཤིས་པ་འབྲས་ལོས་དང་
 རི་བཟང་པོའི་སྒྲོས་དང་མེ་ཏྲོག་དཀར་པོ་དང་ཀྱུ་ཤ་དང་ཉིལ་ཚུ་གཙང་དང་སྦྱར་བ་བཤམས་
 ལ། བདུག་སྒྲོས་ཀྱིས་བདུག་ཅིང་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། རིགས་
 སོ་སོའི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲགས་སྦྱར་བཤམས་པ་རྣམས་དང་ལྷ་སྦྱོན་བྲངས་པའི་³སྒྲགས་
 རྣམས་ལས་གང་རྩལ་ཞིག་⁴ལན་བདུན་བརྒྱུས་ལ་མཆོད་ཡོན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། དེ་ནས་
 མདུན་གྱི་བྲིས་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པས་སུ་བལྟས་ཏེ། བླ་ཤུལ་འཆོལ་བྱས་
 མོ་ས་ལ་བཅུགས་ནས་སོར་མོ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་ཏེ། ཐལ་མོ་བཀའ་ལ་མཛུ་བ་མོ་གཉིས་
 གཤེགས་ཏེ་བསྐྱོང་ཞིང་མཐེ་བོང་གཉིས་གཤམ་པ་སྦྱོན་བྲངས་པའི་⁵བླ་ཤུལ་བཅས་ལ། དད་
 པ་དང་ནི་དམ་ཆོག་གིས། ཚུར་གཤེགས་ཚུར་གཤེགས་བཅོམ་ལྟན་འདས། བདག་གི་
 མཆོད་ཡོན་འདི་བཞེས་ནས། མཆོད་པས་བདག་ལ་དགེས་པར་མཛོད། ཅེས་བཛོད་ནས་
 སྒྲགས་ཀྱི་མཐར་ཨེ་ཅུ་ཉི་བཏགས་ལ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྦྱོང་བརྒྱུད་ནས་⁶དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རིགས་ལ་མགོ་བོའི་ཐད་ཀ་ནས་དབྱལ་ཞིང་། གཞན་གཉིས་ལ་བྲང་དང་ལྷེ་བའི་ཐད་
 ཀ་ནས་སུལ་བས་རང་འབྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་བྱོན་པར་བསམ་མོ། སྒྲགས་ནི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལྷ་པོ་དང་། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་སྦྱོན་བྲངས་
 བའམ་⁷ཡང་ན་སོ་སོའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོས་སྦྱོན་བྲངས་

༡ ཐ་མས་ རྟེན་དཔལ།

མཐའ་མ་ལ་ དབྱས་དཔལ།

༢ ཀོ་ཏ་བ་ སྦྱོང་འབྲས་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

ཀོ་ཏ་བ་ དབྱས་དཔལ།

༣ བྲང་བའི་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༤ གང་རྩལ་ཅིག་ དབྱས་དཔལ།

༥ བྲང་བའི་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༦ བརྒྱུད་ནས་ སྦྱོང་འབྲས་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༧ བྲང་བའམ། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

བ་¹མཆོག་ཏུ་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལ་རྩི་ལྟ་བུ་²ཞེ་བྱ་ཏི་ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་ལོ། དེ་ཡང་སྤྱན་དང་རྒྱུའི་³ལྟ་འགྲེང་བ་དང་འདུག་བ་དང་བཟུང་བ་⁴ལ་དེ་ལྟར་བྱས་
ནས་མཆོད་ཡོན་གྱིས་སྤྱན་དངས་བ་⁵དང་། མཆོད་ཡོན་གསུངས་བ་བཞེན་མ་འཁྱོར་ན་
བཟོད་བ་གསོལ་ནས་ཅི་འཁྱོར་བས་སྤྱན་དངས་བར་⁶ལེགས་བྱུང་གི་སྤྱན་དངས་པའི་⁷རིམ་
བར་བྱེ་བ་ལས་གསུངས་སོ། ། ལྟ་རྩི་ཅམ་ཞིག་སྤྱན་འདྲེན་བ་ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས།
“གསང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་དང་ལྷན་པའི། རིག་སྤྲུགས་ཁོ་བོ་མང་པོ་ཀུན། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་
ལ་མངོན་སྤྲུགས་པར། བསམ་གཏན་ངོམས་བྱིར་ཏྲག་ཏུ་གནས།”⁸ ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། “རང་གི་མདུན་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བསམས་ལ་རིག་སྤྲུགས་
དང་གསང་སྤྲུགས་དང་ཁོ་བོ་དང་མངག་གཞུག་བ་དང་མངག་གཞུག་མ་ལ་སོགས་བ་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ཁྲབ་ཅིང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བར་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་བསམས་ལ། རང་
ཡང་ལྟའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དབྱས་ན་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། རིག་སྤྲུགས་ལ་སོགས་བ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤྱན་ཏྲག་ཏུ་འཁོད་དེ། དེ་བས་ན་སྤྲུགས་བ་ཡང་ལྟའི་རྣལ་
འཁྱོར་བྱས་པས་རྒྱལ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་པར་བྱའོ།”⁹ ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེ་

༡ དང་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ རྩི་ལྟ་བུ་ ལྟ་འགྲེང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༣ དངས་རྒྱུའི་ ལྟ་འགྲེང་དཔར་མ། རྩི་དཔར།

༤ གཟུང་བ་ དབྱས་དཔར།

༥ དངས་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༦ དང་བར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༧ དང་བའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༨ རྩི་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། སྟོན་གྲངས་༣༩༥ན༡

༩ རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩི་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་བར་བྱེ་བ། སྟོན་གྲངས་༣༩༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “དེའི་ཆེ་མདུན་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གཞུགས་བསམས་ལ། རིག་སྤྲུགས་དང་གསང་སྤྲུགས་དང་། ཁོ་བོ་དང་མངག་
གཞུག་བ་དང་། མངག་གཞུགས་མ་ལ་སོགས་བ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཁྲབ་ཅིང་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་ཐང་ཅིག་ཅམ་ཞིག་
མངོན་པར་བསམས་ལ་ཉིང་དེ་འཛོན་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་གསང་སྤྲུགས་དང་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞེན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་བརྒྱལ་ཞུགས་བཤད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་དེའི་དབྱས་ན་འདུག་པར་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིག་སྤྲུགས་དང་གསང་སྤྲུགས་
ལ་སོགས་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤྱན་ཏྲག་ཏུ་འཁོད་དེ། དེ་བས་ན་སྤྲུགས་བ་ཡང་གསང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་ལྟའི་རྣལ་འཁྱོར་བྱས་

ནས་བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྤར་བཤད་པ་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱེད་འདུག་སྤངས་
 ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། དེ་ཉིད་ལས་སོར་མོ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་རྗེ་རྗེའི་འདུག་སྤངས་ཀྱི་འོ།
 དེ་ཉིད་ལས་སོར་མོ་དབྱུས་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་བ་ནི་དབའ་ཤེའི་འདུག་སྤངས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱའོ། དེ་དག་གི་སྐྱགས་ནི། ཨོྃ་ཀ་མ་ལྷ་ཡ་སྤྱད་དང་། ཨོྃ་བཟླ་ཨ་ས་ནི་རྩྱུ་པའ་དང་། ཨོྃ་
 བཟླ་ཀ་རྩྱུ་པའ་ཅེས་བ་སྟེ། དེས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་གདན་དབྱེ་བར་བཤད་པ་
 ལྟར་གདན་བྱེ་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། ཡང་ན། བཙུམ་ལྷན་སྐྱགས་རྗེས་བྱོན་པ་
 ལེགས་ཏེ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་། བདག་དང་འགྲོ་ལ་སྐྱགས་བཅེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 ཆོགས་བཅད་གདོན་ལ་གདན་དབྱེ་ལོ།

གསུམ་པ་(ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ནས། ཨོྃ་ཀ་རེ་ས་མ་ཡེ་སྤྱད། ཞེས་བཟོད་ཅིང་ལག་
 པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོས་མཐེ་ཏུ་རྒྱུང་གི་སེན་མོ་མནན་ལ་སོར་མོ་ལྷག་མ་རྣམས་རྗེ་རྗེ་ལྟར་
 བྱས་པ་དམ་ཆོག་གི་རྗེ་རྗེའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པར་བྱའོ། དེ་ནས་རིགས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བསྟན་ནས། རྗེ་ན་རྗེ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གསུམ་བཟོད་དོ། ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་
 གཉིས་པན་ཚུན་དུ་ཁུ་རྒྱུར་བཅིངས་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་བསྟན་པར་བྱས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
 ལས་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་བསྟན་པ་དང་། གཡོན་
 པའི་མཐེ་བོང་བསྟན་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། དེ་ནས་
 རིགས་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱོར་བས་ཕྱི་འབྲང་གི་བགེགས་
 ལ་སོགས་པས་ངན་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་གསུངས་
 པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། དེ་མ་གྱུབ་ན་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་བོ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱགས་ཡུངས་ཀར་ལ་
 བཞུས་པས་ཕྱི་འབྲང་གི་བགེགས་བསྐྱུང་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དབྱེ་བ་དང་། བསྟོད་པ་བྱ་བའོ། དང་

པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྐྱགས་པར་ཅི་རུས་སུ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༡ བཅངས་ནས་སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

པོ་(མཆོད་པ་དབུལ་བ་)ནི། མཆོད་ཇས་ནམས་ཀྱི་བགེགས་བསལ་བ་དང་བསང་བ་དང་གཟི་
བྱེན་བསྐྱེད་པ་¹སྒར་ལྟར་བྱ་ཞིང་། མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྒྲགས་དང་རིགས་སོ་སོའི་སྒྲགས་
གང་ཡིན་པའང་བཞུས་ནས་བསང་བར་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་དགོས་
སོ།། དེ་ནས་མཐེལ་ཚུང་དང་མིན་ལག་ནང་དུ་པན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ་གྲང་མོ་གཉིས་གཤེབས་
ཏེ་²བསྐྱེདས་པའི་ཆོགས་གསུམ་པར་མཛུབ་མོ་བཀྲུག། མཐེ་བོང་གཉིས་ངོས་ལ་སྒྱར་བའི་
མཆོད་ཡོན་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་སོ་བཅོམ་ལྡན་འདས།། ཚུར་གཤེགས་
འདིར་ནི་བཞུགས་སུ་གསོལ།། བདག་གི་མཆོད་ཡོན་བཞེས་ནས་ཀྱང་།། སྒྲགས་ཀྱིས་
སྒྲགས་དཔག་མཛད་དུ་གསོལ།། བདག་ནི་བྱིད་ལ་གྲུས་དང་ལྡན།། ཞེས་དང་། ལྟའི་
སྒྲགས་ཀྱི་མཐར་ཨཙྏྱ་བྱ་ཏྲིཙྪ་སྤྲུ་ཞེས་པས་མཆོད་ཡོན་དབུལ། གཡས་པའི་ཁྱ་ཚུར་ཀྱི་
མཛུབ་མོ་དང་མཐེ་བོང་སྒྲམ་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ཞབས་བསིལ་ཀྱི་སྟོད་ནས་མེ་ཏོག་གྲངས་ཏེ་
སོར་མོ་ནམས་རིམ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྒར་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་
ཀྱི་གནས་སུ་ཞབས་བསིལ་བཅུག་ནས། ཨྱི་བྱ་ལྷ་ར་སད་ཀ་རྩི་བྱ་ཏྲིཙྪ་སྤྲུ་ཞེས་
པས་ཞབས་བསིལ་དབུལ། དེ་ནས་འབྱོར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དངོས་
སུ་སྒྱུ་ཁྱས་གསོལ། མ་འབྱོར་ན་ཐལ་མོ་བཀའ་བ་ལས་མཛུབ་མོའི་ཅེ་མོ་དང་མཐེ་བོང་གི་
ཅེ་མོ་གཉིས་སྒྱར་བ་སྒྱུ་བསིལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། ཨྱི་སྐད་དེ་བ་ཏུ་ཨ་ཅིཙྪ་ཨ་མི་ཏ་སྤྲུ།
ཞེས་པས་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་བྱམ་པ་དུ་མའི་སྟོས་ཚུ་བྱི་ཞིམ་པོས་བཀང་
ནས། སྟོས་ཚུའི་སྤྱིན་ཆེན་པོས་སྒྱུ་བསིལ་བར་བསམ་མོ།། དེ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ན་བཟའ་དང་
རྒྱན་གསོལ་ཏེ་རོལ་མོས་མཆོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་སྒྱུ་དབྱངས་གྲང་བར་བྱོ།། དེ་

¹ སྐྱེད་པ་ སྒྱུ་འབུལ་དཔར་མ། ཟླ་དཔར།

² བཤེབས་ཏེ་ དབུས་དཔར།

³ ཀ་རྩི་བྱ་ཏྲིཙྪ་ ཟླ་དཔར།

ཀ་ར་ལྷ་ གཅོང་དཔར། དབུས་དཔར།

ནས་ལག་པ་གཡས་སྐྱབས་སྒྱུན་བྱས་པའི་མཁྲིག་མ་ནས་གཡོན་པས་བཟུང་བ་¹དེ་ཕྱག་
 རྒྱ་བྱས་ལ། གཙང་ཞིང་གཙང་མ་ལས་བྱུང་བའི། ལྷ་རྩས་བཟང་པོའི་དེ་འདི་དག །བདག་
 བེ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་ནས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། །ལྷ་རྩ་ར་ལྷ་
 རྩ་ར་སྐྱབ་བིཊ་²རྩ་རི་བྱ་རི་ཏེ་སྐྱུ་ཞེས་པས་དེ་ཆབ་དབྱུལ་ལོ། །མར་མེ་མ་གཏོགས་པ་
 གཞན་གསུམ་ལའང་མཛོད་འབྲུལ་གྱི་སྐྱགས་འདི་བཞེན་དུ་བྱའོ། །ལག་པ་གཉིས་སོར་མོ་
 བན་ཚུན་བསྐྱེལ་ཏེ་ལག་པའི་ནང་དུ་མཛུབ་མོ་གཉིས་ཅེ་མོ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་གདུ་བྱའི་ཚུལ་
 དུ་བྱས་ནས། མཐེ་བོང་སྒོར་བཞག་སྟེ་བསྐྱེལ་ལྷར་བྱས་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཙང་
 ཞིང་གཙང་མར་སྐྱེས་པ་ཡི། །ལྷ་རྩས་བཟང་པོའི་མེ་ཏོག་འདི། །བདག་བེ་དད་པས་འབྲུལ་
 ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་ནས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། །ཅེས་པས་མེ་ཏོག་དང་། ལག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཐེུ་ཚུང་དང་སྟོན་ལག་དང་གྲང་མོ་རྣམས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་བན་ཚུན་སྐྱར་ཏེ།
 སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་རྒྱབ་ཀྱི་སེན་མོའི་བྱུང་དུ་བཀྱག་ནས་མཛུབ་མོ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་དུ་བརྒྱུངས་
 ཏེ་³མཐེ་བོང་གཉིས་སྒོར་བཞག་པ་བདུག་སྟོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། རྣགས་ཆལ་བཅུད་ནི་ཡིད་
 དུ་འོང་། །དེ་ཡིས་སྐྱར་བ་ལྷ་ཡི་རྩས། །བདག་བེ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་
 རས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། །ཅེས་པས་སྟོས་དང་། བཟེད་པའི་ཐལ་མོ་ལས་མཛུབ་མོ་
 ཚུང་ཟད་བཀྱག་པ་ལྷ་བཞོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱན་རྣམས་བཅུད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་། །སྐྱགས་
 ཀྱི་ཞལ་ཟས་བཞོས་འདི་དག །བདག་བེ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་ནས་
 བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། །ཅེས་པས་ཞལ་ཟས་དང་། མཐེ་བོང་དང་གྲང་མོ་གཅིག་དུ་
 སྐྱར་ཏེ་བསྐྱེངས་ལ་ལག་པ་ཁུ་ཚུར་གཅིག་དུ་བྱས་པ་མར་མེའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཞོད་རྣམས་
 འཛོམས་ཤིང་བཀྱའི་པ་། །དག་ཞིང་ཐུན་པ་རྣམས་སེལ་འདི། །བདག་བེ་དད་པས་འབྲུལ་

1 བཟུངས་པ་ གཙང་དཔལ།

2 བིཊ་ དབྱུས་དཔལ།

3 བརྒྱུད་སྟེ་ དབྱུས་དཔལ།

ལགས་ཀྱིས། མར་མེ་འདི་དག་བཞེས་སུ་གསོལ། ལྷ་ལོ་ཀ་ཡ་ལྷ་ལོ་ཀ་ཡ་བིཊ་རྩ་རྩ་¹ལྷ་
རི་ཉེ་སྤྲུ། ཞེས་བས་མར་མེ་དབུལ་ལོ། རིགས་སོ་སོའི་ལྷ་སོ་སོ་ལ་མཆོད་རྩིས་སོ་སོར་
དབུལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་མ་འབྱོར་ན་རིགས་གཞན་གྱི་མཆོད་རྩིས་ལ་རིགས་གཞན་
གྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྤྲུགས་ནས་དབུལ། མཆོད་ཡོན་མན་ཆད་རྣམས་དངོས་སུ་མ་འབྱོར་ན་
སྤྲུགས་རྒྱ་བྱས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་དབུལ་བར་གསུངས་སོ།
མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲིས་པ་ཡང་དབུལ་དུ་བྱང་ལ་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ལ་
ཡང་ཀུན་གྱི་སྤྲོད་དུ་ཡིད་འགྲོ་བས་ཡིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱུང་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་
མཆོད་པ་ཅི་རུས་སུ་བྱས་ནས་གནས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་²སྤྲུགས་ལན་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་སྤར་
བཤད་པ་དེ་འདྲིར་ཡང་ལན་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་³བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྟོད་པ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་ལེགས་བྱུང་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རིགས་
གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། “མགོན་པོ་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེར་
ལྷན་པ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྟོན་པ་པོ། བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་པའི་གཞི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། དག་བས་ངན་
སོང་ལས་གྲོལ་བ། གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་བ། ཞི་གྱུར་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།
གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། བསྐྱབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་
ཏན་ལྷན། དག་འདུན་ལ་ཡང་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། གཞོན་ནུའི་ཆ་ལུགས་འཆང་བ་པོ། ཤེས་
རབ་སྟོན་མེས་རབ་ཏུ་བརྒྱན། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་སེལ་བ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཡང་
ཕྱག་འཆའ་ལོ། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བསྤྲུགས། ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀུན་བསགས་

ྱ བིཊ་རྩ་རྩེ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བིཊ་རྩ་རྩེ་ གཙང་དཔར།

བིཊ་རྩ་རྩེ་ དབུལ་དཔར།

༢ རྫོབ་པའི་ དབུལ་དཔར།

༣ བརྒྱས་པར་ དབུལ་དཔར།

པ།། སྐྱེ་རས་གཟིགས་ཞེས་མཆོད་གསོལ་བ།། ཉག་པར་བཅེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། སྟོབས་
པོ་ཆེ་ལ་དག་ཤུལ་ཅན།། དེག་སྐྱགས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་ཅན།། གདུལ་དཀའ་པོ་དག་འདུལ་བ་
པོ།། རྗེ་རྗེ་འཛིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།¹ ཞེས་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྐུ་པས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་
སྟོས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཡང་བྱས་ལ། ར་མཆས་ཐ་བསྟུ་བོ་རྟེ་སཏྲ་རྒྱ།² སཐ་ཏ་སྐྱ་ཁྱ་ཏ་ཨ་བི་
རྟེ་ར་ཤི་ནི་ན་མོ་སྐྱ་ཏེ་སྐྱུ། ཞེས་བ་བསྟོད་པ་འབྱུང་བའི་སྐྱགས་ལན་བརྒྱ་བཟོལ།།

ལྷ་བ་(བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་)ནི། སྒྲིག་པ་སྤར་བྱས་ལ་འགྲོད་པ་དག་པོ་དང་ཕྱིན་
ཆད་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་སེམས་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པས། འཛིག་རྟེན་དག་གི་ཕྱོགས་ཀྱན་ན།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་བཞུགས་དང་།། དག་བཅོམ་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་དག །དེ་
དག་བདག་ལ་དགོངས་སྲུ་གསོལ།། ཆེ་རབས་གང་ཡང་རུང་བ་ན།། བདག་གིས་སྒྲིག་པ་
ཅི་བགྱིས་དང་།། སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་གཞན་དག་དང་།། ཆེ་རབས་འདི་དང་འཁོར་བ་ན།།
འདོད་ཆགས་དབང་དང་སྐྱེན་པ་དང་།། ཁོ་བ་དག་གིས་འབྱུགས་ཐུང་ཏེ།། སངས་རྒྱས་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་མས།། ལྷ་མ་དག་དང་པ་མ་དང་།། དག་བཅོམ་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་
དང་།། སྐྱེན་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་།། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་དག །ཡོན་ཏན་
ལྡན་དང་མི་ལྡན་ལ།། སྒྲིག་པའི་ལས་རྣམས་གང་བགྱིས་དང་།། གང་ཡང་བགྱིད་དུ་སྦྱལ་
བ་དང་།། གང་ཡང་རུང་ཟད་ཡི་རང་བ།། བག་མེད་པས་ནི་སྤོ་མོ་ཡང་།། ལུས་ངག་ཡིད་
ཀྱིས་བགྱིས་པ་རྣམས།། དེ་དག་མ་ལུས་སྟོས་བསྐྱུས་ནས།། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐུ་སྤྲས་

¹ སྒྲི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ལེགས་བྱུང་གི་རྒྱུད། བརྒྱས་བཛྲིད་གྱི་ཆོག་དེས་པར་ཕྱེ་བ། འོག་གངས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྐྱེད་པས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“མགོན་པོ་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་པ།། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྟོན་པ་པོ།། བསྟོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ།། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འགྱུར།། དགེ་བས་དན་སོང་ལས་སྟོལ་བ།། གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ།། ཞི་གུར་ཆོས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། གྲོལ་ནས་སྟོལ་བའི་ལས་སྟོབ་པ།། བསྐྱབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས།། ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན།། དགེ་འདུན་ལ་ཡང་
ཕྱག་འཆལ་ལོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀྱན་བསགས་པ།། སྐྱེ་རས་གཟིགས་ཞེས་མཆོད་གསོལ་བ།།
ཉག་པར་བཅེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་དག་ཤུལ་ཅན།། དེག་སྐྱགས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དག །གདུལ་དཀའ་བ་དག་འདུལ་བ་པོ།། རྗེ་
རྗེ་འཛིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།” ཞེས་གསལ།

² རྒྱ། དབྱས་དཔར།

བཅས་པ། བདག་གིས་དེ་ནི་¹མངོན་སུམ་བཞིན། རབ་ཏུ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། སྐྱོ་བའི་ཡིད་དུ་གྱུར་བ་ཡིས། ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་ནོངས་བ་རྣམས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་བཤགས། བདག་གིས་སྤྲིག་པ་བགྱིས་བ་རྣམས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས། སྐྱབ་ཆད་དེ་ལྟར་ཡོང་མི་བགྱིད། ཅེས་སྤྲིག་པ་བཤགས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོག་ཆགས་སྐྱག་བསྐྱུལ་ཞི་བའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་རི་སྤྲིད་འཆོ་བར་དུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། གྲུས་པར་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི། ཞེས་བྲགས་དག་པའི་གྲུས་པས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བུའོ། དེ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཆོགས་ལ། མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཡི་རང་ངོ་། མི་རྟོག་སྒོ་གྲོས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་རི་སྤྲིད་ཆེན་པར་དུ། བྱ་ངན་མི་འདའ་གསལ་བ་འདེབས། སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་ཀྱིས། སྟོན་ལམ་རི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན། བདག་ཀྱང་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སུ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྟོན་ལམ་འདེབས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་། ཞི་ཞིང་ནད་ཀྱང་མེད་པར་ཤོག །བདག་ནི་བྱ་བ་ཀུན་ལུས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་པར་ཤོག །ཁོར་ལྡན་གཏོང་མོད་ཤེས་རབ་ཅན། བཟོད་ལྡན་དགེ་ལ་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། སྐྱེ་བ་དཔྱད་ཞིང་བཅེར་ལྡན་ཤོག །ཅེས་དེ་དག་གི་དོན་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་བརྗོད་པར་བུའོ།

དུག་པ་(ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་)ནི། དེ་ནས་སྐྱག་བསྐྱུལ་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སྦྱང་རྗེ་དང་། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་བྱམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་དགའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱང་འདས་སྒྲ་ན་མེད་པས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པར་བུའོ། དེ་ནས།

¹ ད་ནི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མཐའ་ཡས་པའི།། སྐྱག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་།། ངན་འགྲོ་རྣམས་
 ལས་བསྐྱལ་བ་དང་།། ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་དགོལ་བའི་བྱིར།། སྲིད་པ་མི་བདེ་དོག་པ་
 བ།། སྐྱག་བསྐྱལ་སྣ་ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ།། དེ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར།། བདག་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།། སེམས་ཅན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། སྐྱབས་སུ་བདག་ཉིད་
 ཉག་ཏུ་ཤོག། བདག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན།། ཉེན་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་ཏུ་བབ།།
 སྐྱབས་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྱུར་ཞིང་།། སྐྱག་བསྐྱལ་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང་།། བདག་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། ཉོན་མོངས་ཞི་བར་བྱེད་པར་ཤོག། དག་བའི་ལས་རྣམས་གང་
 དང་གང་།། འདི་དང་གཞན་ཏུ་བསགས་པ་¹རྣམས།། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི།།
 ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤོག། བ་རོལ་བྱིན་པ་བྱག་སྒྲོ་ནས།། བདག་གིས་བཙོན་འགྲུས་
 གང་བརྩམས་པ།། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མ་ལྟས་པའི།། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་པན་པར་ཤོག། ཆེ་
 ཡི་མཐའ་སྐྱས་བྱེད་པ་དང་།།² གང་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱེད་འགྱུར་བ།། མདོར་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི།། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་།། གོལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འབད་ཅིང་།།
 བྱང་ཆུབ་བར་ཏུ་བདག་བཙོན་ནོ།། ཞེས་བརྗོད་ལ་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་
 བའི་བྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྣམ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་དང་འབྲེས་ངེས་
 པ་བསྐྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་མདུན་ཏུ་ལྟ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སྐྱན་བྱངས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་པ་ལ་བཞེད་ཀྱི། གསར་ཏུ་སྐྱེད་པ་³མ་བཤད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་
 སྐྱན་བྱངས་པ་ཆོགས་ཉེན་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཆོགས་བསགས་པའི་འོག་ཏུ་རང་ལྟར་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་ནས་བསྒྲོམ་བསྐྱས་⁴བྱེད་ཀྱི། མདུན་ཀྱི་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པ་

¹ བསགས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² བྱེད་པ་ཡང་། དབྱས་དཔར།

³ བསྐྱེད་པ་ དབྱས་དཔར།

⁴ སྒྲོམ་བསྐྱས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

འགའ་རེ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་ལྟ་སྟོམ་པས་དྲུབ་པ་ན་དེ་ནས་བཞུགས་པ་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །
ལྟའི་ནལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་སྤར་བཤད་
པ་བཞེན་གཙུག་ཆེར་རང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་སེམས་གཟུང་། སྐབས་སྐབས་སུ་མདུན་གྱི་རང་
འབྲའི་ལྟའི་སྐྱེ་ཡང་གསལ་བཟུང་ལ་སེམས་ཅི་ཟེན་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་བཞུགས་བཟོད་¹ཀྱི་
ཡན་ལག་བཞིའི་ནང་ནས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བཞེན་ནས་བཞུགས་བཟོད་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། བཞུགས་པའི་ཡུལ་བགྲངས་ཐེངས་²
འདུ་བྱས་ནས་བགྲངས་བའི་ཚུལ་དང་། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བཞུགས་བཟོད་བྱ་
བའི་ཚུལ་དང་། འགལ་རྒྱུན་བྱུང་ན་བཞུགས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(བཞུགས་པའི་ཡུལ་
བགྲངས་ཐེངས་འདུ་བྱས་ནས་བགྲངས་བའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རི་སྟོང་མི་སྐྱའི་བར་དུ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་བསྟོམ་
པར་བྱ་ལ། སྐྱོན་བསྟོམས་པའི་མཇུག་དུ་བཞུགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཐེངས་བའི་³རྒྱ་ནི། དེ་བཞེན་
གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་བྱ་བ་རྩེ་བ། ⁴ བསྐྱའི་རིགས་ལ་བསྐྱའི་སྟོང་པོ། རྩེ་རི་རིགས་ལ་རུ་
རྩམ་⁵མཆོག་ཡིན་ལ། མ་འབྱོར་ན་ལུང་ཏང་དང་དུང་དང་ཤེལ་དང་ཕུ་ཉིག་དང་བྱི་རུ་⁶དང་
ཁོར་བྱ་དང་བ་སོ་དང་། ཁམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་བོན་སྣ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
རུང་བར་ལེགས་གྲུབ་ལས་གསུངས་ལ། དཔུང་བཟང་ལས་ཞེ་⁷དང་ཟངས་དང་འཁར་བ་
ཡང་རུང་བར་བཤད་དོ། ། གངས་ནི། སྟོང་རྩ་བརྒྱད་དམ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དམ་ང་བཞི་འམ་ཉེར་
གཅིག་སྒྲངས་ལ། ཁོར་བྱ་རྣམས་མིག་དབུག་ཅིང་བ་བྱུང་ལུས་བགྱའོ། ། ཐེངས་ཐག་⁸ནི། ལུ་

¹ བཞུགས་ཟོད་ གཙུག་དཔལ་།

² བགྲངས་ཐེངས་ དབུས་དཔལ་།

³ འཕྲེང་བའི་ དབུས་དཔལ་།

⁴ མ་དེ་ཅེ། དབུས་དཔལ་།

⁵ རྩམ་ ལྟ་འབྱུང་དཔལ་མ། གཙུག་དཔལ་།

རྩམ་གྱི་ དབུས་དཔལ་།

⁶ ལུ་རུ་ དབུས་དཔལ་།

⁷ ལྟ་ཉེ་ ལྟ་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

⁸ འཕྲེང་ཐག་ དབུས་དཔལ་།

མོས་བཀལ་བའི་སྤྲད་པ་སྤྲུམ་སྤྲིལ་ལ་བརྒྱས་ཏེ་མདུད་པ་པོར་ནས་ལྷ་ཆམས་ལ་མཆོད་པ་
བྱས་ནས་ནོར་བུ་སྟེམ་པར་གཞུག་ལ། གླ་མ་དང་ལྷ་ལ་བྱག་བྱས་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་
སྒྲགས་གང་ཡིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཟའོ། བ་མོ་རྒྱ་ཏྲ་ཡ་ལ། ཞི་ཞུ་ཏེ་མི་ང་ལ་སི་རྩ་སི་རྩ་ཞེ་¹
སྤྲ་དང་། བ་མོ་རྒྱ་ཏྲ་ཡ་ལ། བ་མོ་ཞུ་ཏྲ་མ་ལོ་གི་ཏེ་ཤུ་རྩ་ལ།² བོ་རྩི་སྤྲ་ལ།³ མདུ་སྤྲ་
ལ།⁴ ཞི་ཞུ་མི་ཏྲ་ག་ལེ་ཤྲི་ཡེ་ཤྲི་མ་ལི་ན་སྤྲ་དང་། ཞི་གྲི་རི་གྲི་རི་རྩོ་ཏེ་⁵སྤྲ། ཞེས་པ་
གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་
སོ། ། འདི་དག་ནི་སྤང་བ་⁶དང་པོར་བསྐྱབས་པའི་དུས་སོ། ། བཟུང་པའི་དུས་སུ་ནི། གླ་མ་
དང་ལྷ་ལ་ཐལ་མོ་སྤར་ནས་བྱག་བྱས་ཏེ་སྒྲགས་གྱི་ནོར་བུ་སྟེམ་པར་གཞུག་ལ་སྒྲགས་ནི་
ལན་བདུན་བཟའོ། ཞི་རྩ་ག་མ་ཏེ་སི་རྩ་སི་རྩ་ལ། སི་རྩ་ཞེ་སྤྲ་དང་། ཞི་བ་སྤྲུམ་ཏེ་ཤྲི་ཡེ་
སྤྲ་དང་། ཞི་བཟོ་ལ་ང་ཏ་ན་ངེ་ཡེ་⁷སྤྲ་དང་། ཞེས་པ་ཆམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་
གསུམ་གྱི་ལོ། དེ་ནས་སྟོང་གར་⁸ནོར་བུ་བྱངས་ལ་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གང་རུང་གི་གྲང་
མོ་དང་མཐེལ་ཚུང་བརྒྱངས་ཏེ།⁹ མཛུབ་མོ་རྒྱབ་ཏུ་བཞག་ནས་སྤོན་ལག་དང་མཐེ་བོས་ལས་
ཐམས་ཅད་ལ་བགྱང་བར་བྱ་སྟེ་དག་པོ་ལ་ནི་མཛུབ་མོས་བྱའོ། དཔུང་བཟང་ལས་བཟུངས་
པའི་ཆེ་སྤར་བཤད་པའི་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཅང་དགོས་པ་ལ་མ་རྟེན་ན་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བཅངས་
ནས་བཟུང་བར་བཤད་དོ།

¹ ང་ལ་སི་རྩ་སི་རྩ་ཞེ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ང་ལ་སི་རྩ་སི་རྩ་ཞེ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

² ཞུ་ཏྲ་མ་ལོ་གི་ཏེ་ཤུ་རྩ་ལ། དབྱས་དཔར་མ།

³ བོ་རྩི་སྤྲ་ལ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

⁴ མདུ་སྤྲ་ལ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

⁵ རྩོ་ཏེ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

⁶ འཕྲེང་བ་ དབྱས་དཔར་མ།

⁷ ང་ལ་ གཙང་དཔར་མ།

⁸ སྤྲ་ཁར་ གཙང་དཔར་མ། དབྱས་དཔར་མ།

⁹ བརྒྱང་སྟེ། དབྱས་དཔར་མ།

གཉིས་པ་(དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་བཟོད་དང་། ཡི་གེའི་སྤྲ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་བཟོད་དོ། དང་པོ་(ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱིང་གའི་¹ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་བཟོད་དོ།

དང་པོ་(མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་)ནི། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “སྤྲ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞིལ། གསང་སྤྲུལ་མི་འགྱུར་གཞི་ལ་གཞིལ། ཡན་ལག་ལ་ཉམས་གསང་སྤྲུལ་བསྐྱེད། ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་བསོས་ཤིག²།”³ཅེས་བས་སྟོན་ནོ།⁴ དེ་ལ་གསང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲངས་སོ།⁵ བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་བཞི་མ་ཉམས་བ་སྟེ་མ་བཏང་བའི་ངང་ནས་བྱ་སྟེ། གཞི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་དང་། གཉིས་པ་མདུན་དུ་རང་འབྲའི་སྤྲ་སྟོན་པའོ། སེམས་ནི། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀར་བཀོད་པའི་སྤྲ་བ་སྟེ་ཡན་ལག་གསུམ་པའོ། སྤྲ་ནི། སྤྲ་བ་ལ་གང་བསྐྱེད་སྤྲའི་སྤྲུལ་བཀོད་པའི་སྤྲུགས་སྤྱིང་⁶སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་པའོ། དེ་དག་ལ་གཞིལ་བ་ནི། སྤྲུལ་བ་སོས་སྤྲུལ་མི་འཆད་པར་དམིགས་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་པའོ། དེ་ལྟར་རང་གཞི་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཚུལ་བཟོད་⁷བྱེད་པའི་གཞི་དེ་ཡང་བསྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་⁸གོམས་བས་སྤྲའི་སྤྲུང་བ་ལས་མི་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པས་མི་འགྱུར་བའི་གཞི་ལ་གཞིལ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྲ་དང་སེམས་ཀྱི་གསང་སྤྲུལ་དགོད་པའི་གཞིའོ། མདོར་ན་སྤྲ་བ་འད་པ་བཞིན་སྟོན་ཚུལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་

1 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 ངལ་སོས་ཤིག གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་བསམ་གཏན་གྱི་མ། ཤོག་གངས་43ཇན་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་གི་མ་ཚུང་མི་འབྲསྟེ། ‘ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་སོ་ཤིག’ ཅེས་གསལ།

4 སྟོན་ནོ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 བྲང་དོ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

6 ཐུགས་འབྲེང་ དབུས་དཔར།

7 བསྐྱེད་བྱ་ རྒྱུ་འབུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

8 བསྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་ དབུས་དཔར།

བརྗོད་¹ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཚད་བའི་སྒྲོ་ནས་མདུན་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་ག་ལ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་དམིགས་ཏེ་²བརྒྱས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། དབུགས་གཏོང་བ་ན་རང་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་སྐྱུ་ལ་
 བཏྲ་ཞིང་ཡང་སྤར་བཞིན་དུ་བྱའོ།། ངལ་གསོ་³བ་ནི་གཡེང་བ་སྤང་བའི་བྱེར་ཡིན་ལ་གང་
 ལ་ངལ་གསོ་⁴བའི་གཞི་བདག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཏེ། རང་གི་ལུས་ལྟའི་སྐྱུར་བསམས་པ་⁵
 བཏང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སུ་བསམས་ཏེ་ལྷང་བར་བྱའོ།། གཏོང་བའི་རིམ་བ་ནི། བརྒྱས་
 པའི་སྤྲུལ་གྱི་ཡི་གེའི་སྐྱུ་ནི། ཡིག་འབྲུ་ལ་དམིགས་པས་གཏོང་ངོ་།།⁶ ཡིག་འབྲུ་ཡང་དེ་
 མེད་པའི་རྒྱ་བ་ལ་དམིགས་པས་སོ།། རྒྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་
 དམིགས་པས་སོ།། མདུན་གྱི་སྐྱུ་དེ་ཡང་རང་གི་ལྟའི་སྐྱུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་པས་སོ།།
 དེ་ཡང་དེའི་ཡིག་འབྲུ་ལ་སེམས་པས་སོ།། དེ་ཡང་དེའི་རྒྱ་བ་དམིགས་པས་སོ།། རྒྱ་ཡང་
 ལྟའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུ་ལ་དམིགས་པས་སོ།། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུ་ལ་སེམས་པ་ཡང་ཆོས་གྱི་སྐྱུ་ལ་
 སེམས་པས་སོ།། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱའོ།། དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་
 དང་སྤྲིན་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སུ་སེམས་པ་སྟེ་འདི་ནི་བདག་ལ་ངལ་
 གསོ་⁷བའི་དོན་ཡིན་ནོ།། གཞན་རྣམས་གོ་སྤྲུལ་ལ་རང་གི་ལྟའི་སྐྱུ་ཡིག་འབྲུ་ལ་སེམས་པས་
 སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དང་པོ་ལྟ་སྟེད་པའི་⁸དུས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ལྟ་དང་སྟེད་ལྟ་དང་རྒྱ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རང་དང་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་བདག་གི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།། འདིར་ངལ་གསོ་⁹བ་ནི། གཡེང་བ་སྤང་

༡ བརྒྱས་རྗོད་ གཙང་དཔར།

༢ དམིགས་ནས་ དབུགས་དཔར།

༣ ངལ་གསོ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

༤ ངལ་གསོ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ བསམས་པ་ དབུགས་དཔར།

༦ གཏོང་ངོ་།། གཙང་དཔར། དབུགས་དཔར།

༧ ངལ་གསོ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

༨ བསྟེད་པའི་ དབུགས་དཔར།

༩ ངལ་གསོ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

བའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། སྟོས་པས་གཡེངས་ན་དམིགས་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་
བསྟུས་ནས་མཐར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ལྷང་བ་
ཡིན་པས་བྱུན་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་མི་འཛིན་པ་ལ་མི་བྱའོ། ། བྱ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
པའི་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷའི་
ང་རྒྱལ་མང་པོས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་སྤྱིང་གའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་པ་)ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས།
“མི་འགྱུར་བ་དང་ཡི་གེར་ལྷན། གཞི་ལས་གཞིར་གྱུར་དེ་བཞིན་ཏེ།” རང་སྐྱགས་བྱིར་ནི་
གང་བརྟགས་པ། ཡིད་ཀྱི་དག་པ་བསམ་པར་བྱ།¹ ཞེས་པས་སྟོན་ནོ།² དེ་ལ་དེ་བཞིན་
ཞེས་པས་སྐྱ་མ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་བྱ་རྒྱལ་སྟོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་དག་པ་བསམ་པར་
བྱའོ། ། ཡིད་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་སྐྱགས་ཀའི་ཆ་བ་ཡིན་ལ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མས་
མ་བསྐྱད་པ་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པར་སྤང་བས་དག་པའོ། ། དེ་ཡང་སྐྱགས་
ཀྱི་ཡི་གེའི་སྤང་བ་³དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལས་མི་འགྱུར་
བས་ན་ཡི་གེ་ནམས་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆ་བར་སྤང་བ་དེ་ཡི་གེ་དང་ལྷན་པ་ཡང་མི་
འགྱུར་ཞིང་མི་འབྲལ་བས་མི་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་པའོ། ། དེ་འདྲ་བའི་ཆ་བ་ནི། རང་གི་སྐྱགས་
དགོད་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་བརྟགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་སྤང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་
ཅོལ་བསྐྱམས་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་རང་གི་ཆད་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བར།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་བསྐྱོམས་པའི་གཞི་དེའི་སྐྱགས་ཀར་སྐྱགས་སྤང་⁴བཀོད་པའི་ཆ་བ་
གནས་པ་དེ་རང་སྤང་བསྐྱོམས་པའི་གཞི་དེར་གྱུར་པ་སྟེ་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་

1 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། རྩ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། སོག་གངས་པ་ལྟ་ན་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་སྐྱ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མི་
འགྱུར་བ་ནི་ཡི་གེར་ལྷན། གཞི་ལས་གཞིར་འགྱུར་དེ་བཞིན་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

2 སྟོན་ནོ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 འཕྲེང་བ་ དབུས་དཔར།

4 སྐྱགས་འཕྲེང་ དབུས་དཔར།

ཚུར་ལ་རང་གི་སྤྱགས་ཀར་སྒྲོས་ལ།¹ དེ་ལ་དམིགས་ནས་དབྱགས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་བཞས་
བཅོད་བྱ་ཞིང་། ཚུར་གཏོང་བ་ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་བྱིར་ལ་བཏང་ནས་སྒྲའི་སྤྱགས་ཀར་གནས་
པར་བསམ་ཞིང་། ཡང་སྒར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སྒྲོས་ལ་²བཞས་པ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཡི་གའི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་བཞས་བཅོད་)ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “སྒར་སྤྱད་
པ་ཡིས་བཀྱག་ནས་ནི།། སྒོག་དང་ཚྭ་པ་བསྐྱམས་པའི་ཡིད།། ‘གསང་སྒྲགས་རིག་པ་
སྒྲགས་ལ་སྦྱར།’ ཡིད་ཀྱི་བཞས་བཅོད་བཅམ་པར་³བྱ།། ‘འདི་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཆོ་ག་ཡིས།། ཡང་
ན་ལུ་བ་བྱར་བྱ་ཡང་བྱང་།’ སྒྲགས་རིག་དངོས་བྱུང་འདོད་པ་ཡིས།། བཞས་བཅོད་གཞན་
དུ་མི་བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་དེ་སྒྲགས་ལ་
སྦྱར་ནས་བཞས་བཅོད་བྱའོ། དེ་ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རང་དགར་⁵འཇུག་པ་
དེ་སྒར་ནང་དུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཀྱག་པ་དང་། སྒར་བཞིན་སྒོག་ཚྭ་པ་བསྐྱམས་ནས་བྱའོ། འདི་
ནི་བཞས་བཅོད་⁶ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཐོག་མར་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ནས་བཞས་སྒྲའི་སྤྱགས་
ཀྱི་གཟུགས་དང་ཆ་བ་སོགས་ལ་མི་དམིགས་པར་སྒྲགས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོ་བ་
སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲགས་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་རང་གིས་ཉན་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། རང་གིས་⁷སྒྲོ་བའི་
ཆེན་སྒྲགས་དེའི་སྒྲ་གྲག་པར་དམིགས་ནས་བྱེད་པའོ། སྒྲགས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གས་ཡིད་བཞས་སམ་ལུ་བ་བྱའི་བཞས་པ་བྱ་བ་དང་། སྒོག་ཚྭ་པ་བསྐྱམས་

¹ སྒྲོས་ལ། རྟེན་དཔར།

² སྒར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སྒྲོས་ལ་ རྟེན་དཔར།
སྒར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲོས་ལ་ གཙང་དཔར།
སྒར་བཞིན་གྱི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲོས་ལ་ དབྱས་དཔར།

³ བཅམས་པར་ དབྱས་དཔར།

⁴ རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། བསམ་གཏན་བྱི་མ། སྒོག་གདངས་མཉམ་ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ། སྒ་པ། རྒྱག་པ་བཅས་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསང་སྒྲགས་རིག་པས་སྒྲགས་ལ་སྦྱར།’ ‘འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོ་ག་ཡིས།། ཡང་ན་ལུ་བ་བྱར་བྱ་ཡང་བྱང་།’ ཞེས་གསལ།

⁵ རང་འགར་ དབྱས་དཔར།

⁶ བཞས་བཅོད་ གཙང་དཔར།

⁷ རང་གི་ དབྱས་དཔར།

བ་ན་ཤུབ་བྱའི་བཟླས་པ་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། སྟོག་ཚུལ་སྟོམ་
 བ་དང་བཟླས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་འདི་སྟེ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བས་སྦྱར་རོ། འོ་ན་
 དམིགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཟླས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ན་¹སྟོན་དུ་གང་བྱ་སྟུམ་ན།
 སྟོག་མར་ཤུབ་བྱའི་བཟླས་པ་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ན་དེ་ནས་སྟོག་ཚུལ་
 བསྟུམས་ནས་ཡིད་བཟླས་བྱ་སྟེ་རགས་རིམ་ནས་བྱ་བར་བཤད་དོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་དང་ཟླ་བ་དང་
 ‘སྟགས་སྟེང་གསུམ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་གསུམ་’²དང་། བར་བ་ལ་ཟླ་བ་དང་སྟགས་
 སྟེང་³གཉིས་ཚམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་ལ་སྟེ་ཚམ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་
 པ་གཅིག་ཡིན་པར་འབྲེལ་བས་བཤད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་རིམ་
 གྱིས་བྱའོ། བྱང་ཚུབ་མཆོག་གིས་རང་དང་མདུན་གྱི་སྟགས་ཀར་ཟླ་བ་ལ་སྟགས་བཞེད་པ་
 ལ་བཟླ་བར་⁴བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་མི་སྤང་ནའང་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྒྱུད་དོན་ཞིབ་
 ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། བྱ་རྒྱུད་ལ་བཞེན་པའི་སྦྱོབ་ཐབས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་པ་གཞན་
 གྱིས་ནི་སྟགས་སྟེང་⁵ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཡང་བཤད་དོ། བཟླས་བཟླ་དུ་⁶ཀྱི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དབྱུང་བཟང་གི་
 ལྟ་བུ་ལས་ཀྱང་། “བཟླས་བཟླ་དུ་⁷བྱེད་ཆེ་མི་སྦྱར་མི་དལ་ཞིང་། སྟེ་ཆེར་མི་བྱ་ཏེ་ཅང་ཚུང་
 བ་མིན། སྟེ་ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེང་བཞིན་མིན། ལུག་ཀྱང་ལྷན་གྱི་ཆེ་ག་⁸རྣམས་

༡ བཟླས་པ་གཉིས་ཡོད་ན་ ལྟ་འབྲེལ་དཔར་མ།
 ༢ སྟགས་འཕྲེང་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ དབྱས་དཔར་།
 ༣ སྟགས་འཕྲེང་ དབྱས་དཔར་།
 ༤ བཞེད་པར་བཟླ་བར་ ལྟ་འབྲེལ་དཔར་མ།
 ༥ སྟགས་འཕྲེང་ དབྱས་དཔར་།
 ༦ བཟླས་ཟླ་དུ་ གཅོད་དཔར་།
 ༧ བཟླས་ཟླ་དུ་ གཅོད་དཔར་།
 ༨ ལུག་ཀྱང་ལྷན་གྱི་ཆེ་ག་ ལྟ་འབྲེལ་དཔར་མ། ལྟ་འབྲེལ་དཔར་།

ཉམས་པ་མིན།།”¹ ཞེས་དང་། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགར་ལྷན་པའི་སེམས།། གང་དང་གང་དུ་གཡེང་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྐྱར་དུ་བསྒྲིག་ནས་ནི།། གསང་སྐགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།།”² ཞེས་དང་། ལེགས་བྲུབ་ལས་སྐར་བྲངས་པ་ལྟར་སྒྲིག་པའི་ཆེ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། ཞི་རྒྱས་ལ་དལ་བྱ་དང་བྲག་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་བསྐྱོད།། སྐགས་ཀྱི་ཁོར་བྱ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ལ་སྐབས་པའི་³ཆེ་ལྷ་རྣམས་ལ་བྲག་བྱ་ཞིང་། ཁོར་བྱ་རྒྱུགས་པའི་ཆེ་རི་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་མཆོད་རྟེན་ནམ་དེ་དག་གི་གདན་ལ་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱའོ།། བསྐྱས་པའི་ཡུན་ནི་སྤོ་མེལ་ཆེ་བྱན་གཅིག་དང་། སྔོན་དང་ཐོ་རངས་མེལ་ཆེ་བྱན་བྱེད་བྱེད་དང་། ཉིན་གྲང་བྱན་བྱེད་དམ་སྐམ་ཆའམ་བཞི་ཆའམ་ཡང་ན་ཅུང་ཟད་བསྐྱོད།། ཉིན་མོ་བསྐྱབ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་མཆོན་མོ་དང་། མཆོན་མོ་བསྐྱབ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་ཉིན་མོ་དང་། བསྐྱས་པའི་མཁུག་ཏུ་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་མཆོག་གོ །བསྐྱས་པའི་གངས་ནི་ལེགས་བྲུབ་ལས། “བཙེ་ལྷ་མན་ཆད་གངས་རྣམས་ལ།། ‘སྦྱིར་ན་ཡི་གེ་དུ་ཡོད་པ།།’ དེ་སྟེང་འབྲུམ་སྐག་བསྐྱས་བརྩོན་བྱ།། ཡི་གེ་སྐམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལ།། བསྐྱས་བརྩོན་སྐམ་འབྲུམ་བྱ་བར་བཤད།། ‘དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ།།’ སྔོན་དུ་བསྟེན་པ་ཁྲི་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་ལྟར་གཙོ་འཁོར་མང་པོ་ལ་མི་དགོས་སོ།།

ྱ རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྐྱས་བརྩོན་བྱེད་ཆེ་མི་སྐྱར་མི་དལ་ཞིང་། སྐྱ་ཆེར་མི་དབྱུང་ཏུ་ཅང་རྒྱུད་བའང་མིན།། སྐྱ་བཞིན་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེངས་བཞིན་མིན།། ལྷག་སྦྱེད་ཐང་གོར་ཆོག་རྣམས་ཉམས་པར་མིན།།” ཞེས་གསལ།

ཨ རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགར་ལྷན་པའི་སེམས།། གང་དག་གང་དུ་གཡོ་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྐྱར་དུ་བསྒྲིག་ནས་ནི།། གསང་སྐགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།།” ཞེས་གསལ།

ཨ རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགར་ལྷན་པའི་སེམས།། གང་དག་གང་དུ་གཡོ་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྐྱར་དུ་བསྒྲིག་ནས་ནི།། གསང་སྐགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།།” ཞེས་གསལ།

ཨ རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགར་ལྷན་པའི་སེམས།། གང་དག་གང་དུ་གཡོ་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྐྱར་དུ་བསྒྲིག་ནས་ནི།། གསང་སྐགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།།” ཞེས་གསལ།

གསུམ་པ་(འགལ་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་)ནི། བཞུགས་པའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་བྱོ་བའམ་
 གྲུལ་ལམ་¹སྒྲིད་པའམ་ལུད་པའམ་འོག་རྒྱུད་ངམ་བཤང་གཅི་སོགས་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་སྤེང་
 བ་²བཞག་སྟེ་བཅག་པ་³སོགས་བྱས་ནས་ཉི་རེག་བྱས་ཏེ་གངས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་བཅུམ་
 བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་བཞུགས་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་པའོ།། གཞན་ཡང་བག་
 མེད་པས་ལྟ་གཞན་གྱི་བཞུགས་པ་བྱས་ནའང་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བཞུགས་བརྗོད་
 བསྐྱར་བ་དང་། བག་གས་ཀྱིས་བཞུམས་པ་དང་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་། ལྷོད་པ་དང་བག་
 མེད་པ་དང་ལུས་དང་སེམས་སྦྱོ་བ་དང་། ཆོ་ག་རི་སྐད་བཤད་པའི་དུས་ལས་འདས་པར་
 བྱས་པ་དང་། མ་བསྐྱམས་པ་དང་མི་གཅང་བས་བཞུགས་བརྗོད་བྱས་པ་དང་། མཆན་མོ་
 མི་ལམ་ངན་པ་བྱུང་བས་ཉིན་མོ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲགས་བརྒྱུ་མ་བཞུགས་
 བར་བཞུགས་བརྗོད་བྱས་པ་ནམས་བཞུགས་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་པར་ལེགས་བྱུབ་ལས་
 གསུངས་སོ།། ཡང་དེར་གནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་བཞུགས་གཞན་ཏུ་བྱེད་བཞུགས་པས་བཞུགས་པ་
 ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་གསུངས་སོ།། བཞུགས་བརྗོད་⁴ཀྱི་
 ཆོ་ག་དུས་ལས་འདས་པར་བྱས་པའི་དུས་དང་དུས་མིན་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་
 བ་ནས་སྦྱེས་བྱ་གཅིག་གི་གྲིབ་མའི་བར་ནི་སྤྱི་དོའི་དུས་མཆམས་སོ།། ཉིན་གྲུང་ལ་ཆུ་ཆོད་
 བརྒྱད་དམ་དགའི་དུས་མཆམས་སོ།། ཕྱི་དོ་སྦྱེས་བྱ་གཅིག་གི་གྲིབ་མ་ལུས་པ་ནས་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་རུབ་པའི་བར་དུ་ནི་ཕྱི་དོའི་⁵དུས་མཆམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཉིན་པར་གྱི་དུས་
 མཆམས་སོ།། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་རུབ་པ་ནས་སྤོད་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ནི་སྤོད་ལ་བཅུམ་
 པའི་⁶དུས་མཆམས་སོ།། ཐོ་རངས་ཀྱི་བྱེད་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་བའི་བར་ནི་

༡ གྲུལ་ལམ་ གཅང་དཔལ།
 ༢ འཕྲེང་བ་ དབྱས་དཔལ།
 ༣ འཆག་པ་ རྟེན་དཔལ།
 ༤ བཞུགས་བརྗོད་ གཅང་དཔལ།
 ༥ བར་དུ་ཕྱི་དོའི་ དབྱས་དཔལ།
 ༦ བཅུམས་པའི་ དབྱས་དཔལ།

དུས་མཆམས་གཉིས་པའོ། ཉམ་བྱེད་ནས་ནི་བྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་དང་མི་སྣང་བ་ལ་སོགས་
 པ་དང་དུར་ཁྲོད་གྱི་ལས་རྣམས་བྱ་ལ། དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སོགས་བྱ་བར་
 མངོན་ཏྲོགས་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་པར་བྱས་པ་
 རྣམས་གྱི་བསྒྲས་བཞིན་¹གངས་སུ་མི་གཞུག་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། མངོན་ཏྲོགས་
 ལས། “སྒོས་པས་བསྒྲས་བཞིན་ཟིན་པ་དང་། རིགས་གྱི་ཡུམ་དང་བདག་པོ་ལ། ཉི་ཤུ་ཙ་
 གཅིག་བསྒྲས་བཞིན་ནི། བྱས་པས་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ།”² ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
 རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་གྱི་བདག་པོ་ནི་འཇམ་དབྱངས་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཕྱག་ན་
 རོ་རྩེའོ། རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་གྱི་ཡུམ་ནི་སྤྱན་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་ལྷ་མ་གྱི་འོ།

གསུམ་པ་(བསྒྲས་བཞིན་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཛུག་ཏུ་རྩི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། སྤྱན་གྱི་བསྒྲས་
 བཞིན་གྱི་གངས་ཐེམ་པའམ་³ལྟག་པར་བྱས་པའི་མཛུག་ཏུ་ལག་པ་གཤམས་པའི་སྤྱན་ལག་
 གི་རྒྱབ་ཏུ་གྲུང་མོ་བཞག །གཡོན་པའི་སྤྱན་ལག་གི་རྒྱབ་ཏུ་འང་གྲུང་མོ་བཞག་ནས་སྤྱར་
 ཏེ། གཤམས་པའི་མཛུབ་མོས་གཡོན་པའི་གྲུང་མོ་དང་སྤྱན་ལག་དགྱི་ཞིང་གཡོན་པའི་མཛུབ་
 མོས་ཀྱང་གཤམས་ཀྱི་གྲུང་མོ་དང་སྤྱན་ལག་དགྱིས་ལ། མཐེའུ་རྒྱུང་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་
 བསྐྱེངས་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་མཛུབ་མོའི་ཆོགས་དབུས་མར་བཞག་པ་བྱམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
 བྱས་ལ། བདག་ཅག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དངོས་བྱུང་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རྒྱར་བཙོམ་ལྟར་
 འདས་ལ་དབུལ་ལོ། མགོན་པོ་བྲེད་ཀྱིས་ཆེ་གོ་མོའི་དངོས་བྱུང་སྐུལ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་དགེ་
 བ་དབུལ་བར་བྱའོ། ཕྱག་རྒྱ་འདིས་བསྒྲས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤང་བ་⁴ལྟམ་ནས་བྱེད་པའི་
 ཆེ་སྤྱིར་ལེན་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་བཟགས་པའི་སྤྱི་བའོ། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བཞིན་

¹ བསྒྲས་ཞིན་ གཙང་དཔར།

² རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱ་སྒོམ་དཔོན་བྱང་རྒྱུ་མཆོག །ལེགས་བྲུབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐབས་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་༡༣༡བ3

³ ཐེམས་པའམ་ སྤྱི་འབྱུང་དཔར་ལ། གཙང་དཔར།

⁴ འཕྲེང་བ་ དབུས་དཔར།

གྲུང་གུམ་¹ གྲིས་བཙུག་པ་ལ་མདུད་པ་བདུན་པོར་ཏེ། ཡོ་ལྷ་ཏ་ར་ལྷ་ཏ་ར་བརྒྱ་ནི་ཤུ་ག་ཏ་
 ར་ཉི་མི་རྒྱ་རྒྱེ་སྤྲུ། ཞེས་པ་སྟོང་བརྒྱས་ལ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཞེད་པ་ལ་བཅིངས་ནས་འཛག་
 པ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། ཚུལ་དེས་སྤྱོད་དང་གྲུང་དང་ཕྱི་ངོའི་དུས་གསུམ་དུ་ཁྱུས་བྱས་ནས་
 བརྒྱས་བཛྟོད་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། ལྷ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་
 བ་བྱས་ནས་བ་དམར་མེར་གྱི་འོ་མ་ཞོ་མར་བཤད་གཅི་སྟེ། བ་བྱང་ལྷ་གྲུ་ཤ་ཚུ་དང་བཅས་
 པ་ལ་ལན་བརྒྱར་བསྤྲུགས་ནས་ཤར་དུ་ཁ་བ་ལྟས་ཏེ་ཙོག་ཙོག་ཤར་འདུག་ནས། སྤར་
 གསུམ་ཅམ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོད་གང་རུང་དུ་འཐུངས་ན་ལྷ་བ་ཕྱེད་དུ་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 བཟའ་བྱ་མིན་པ་སོགས་གང་ཐོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར་བར་ལེགས་གྲུབ་ལས་
 གསུངས་སོ། །སྤྲུགས་ནི། བ་མོ་རྩ་ག་མ་ཏེ་ལྷ་ཕྱི་ལྷ་ཡ་ཡོ་མི་ཤུ་རྩེ་གྲི་ར་ར་མི་མི་ཤུ་རྩེ་ག་རེ་
 སྤྲུ་དང་། ཡོ་ཡ་ཤོ་རྟེ་སྤྲུ་དང་། བ་མོ་རྩ་ཏ་ཡ་ཡ། བ་མཚུ་རྩ་²བརྩ་སྤ་ཡེ། མརྩ་ཡ་ལྷ་
 སེ་ན་བ་ཏ་ཡེ། ཡོ་ཤི་ཁི་ཤི་ཁི། བི་ར་མ་ལེ། སྤ་རྩེ་སྤ་རེ། ཏེ་རྩོ་ཏེ་རྩོ་བ་ཏི་སྤྲུ། ཞེས་པ་
 གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་འོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱས་བཛྟོད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བསམ་གཏན་)ལ་གཉིས། མེ་དང་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་བཤད་པ་དང་། སྤྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་(མེ་དང་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་བཤད་པ་)ནི། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། “གསང་སྤགས་མེ་གནས་དངོས་གྲུབ་སྟེར།”
 སྤྱ་གནས་རྣལ་འབྱོར་སྟེར་བར་བྱ། སྤྱ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བ་ཉིད། འདི་དག་དེ་ཉིད་
 གསུམ་པོ་ཡིན།”³ ཞེས་མེ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། སྤྱ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། སྤྱ་མཐའི་
 དེ་ཉིད་གསུམ་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱ་དུག་སྟོམ་པ་ཡན་བསམ་གཏན་གཉིས་
 ཀའི་སྟོན་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤྱ་བས་འདིར་ཡང་གསང་སྤགས་དང་རིག་སྤགས་ཀྱི་གཞུགས་

¹ གྲུང་གུམ་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² བ་མཚུ་རྩ་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར།

³ རྟེ་པ་གཤ། རྒྱུད་འབྲུམ། བ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། ཤོག་གངས་336ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་སྤྱ་མ་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསང་
 སྤགས་མེ་གནས་དངོས་གྲུབ་སྟེར།’ ཞེས་གསལ།

ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས། བསམ་གཏན་འདི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ལྟ་བུ་ག་
གི་སྒོ་ནས་གསལ་སྒྲུང་དང་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་གནས་ཅུས་པ་ཞིག་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དང་། ལྟའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡང་གསལ་བཏབ་ནས་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལ་མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི།
བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “མི་འབྱེད་ལས་བྱུང་དངོས་པོ་རྣམས།། གློ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་
ལ་བསྐྱམས།། སྒྲགས་པ་ཡན་ལག་འདས་ལ་གནས།། ཞེན་པ་མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱ།།
སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་བྲེང་བར་¹སྦྱར།། ཡི་གེ་བརྒྱས་པ་མི་འགྱུར་རྣམས།། རིལ་བུའི་སྐྱ་བཞེན་
མ་ཆད་པར།། ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་པ་ན།། མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ།། ཆེག་རྣམས་
དག་པ་ཡན་ལག་ལྡན།། སྟོག་དང་རྩྱལ་བ་བཞག་པའི་བདག །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་
པར་བསམ།།”² ཞེས་བསམ་གསུངས་སོ།། འདི་ཡི་རིམ་པ་ནི་དང་པོ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སེམས་པ་ནི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་བཞེས་སྟོན་ཏེ་བསམ་གཏན་བྱའོ་ཞེས་བྲངས་སོ།།³ གང་གིས་
ན་སྒྲགས་པས་སོ།། རི་ལྟར་ན་ཞེན་པ་ནི་འདིར་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་མེད་པར་བྱ་ཡི།⁴
ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྟ་ལ་ཞེན་པ་ཅམ་འགོག་པ་མིན་ནོ།། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་
རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མིག་སོགས་ལས་འདས་པའི་སྒྲོས་བྲལ་
ལ་གནས་པ་སྟེ་མ་ལངས་པའོ།། གནས་པའི་ཚུལ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་
པས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་འཛིན་པར་མི་ཅུས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་བདག་སྟེ་ཡིད་ལ་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་མི་
འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱམས་ནས་དེ་ལ་གནས་པའོ།། དེ་ཡང་གློ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་

ྱ འཕྲིང་བར་ དབུས་དཔར།

༩ རྟེན་བཞག་ལྟར་འབྲུམ། ཐམ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། ཤོག་གངས་༩༩༩ན་མ་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མི་འབྱེད་ལས་བྱུང་དངོས་པོ་རྣམས།། གློ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་ལ་བསྐྱམས།། སྒྲགས་པ་ཡན་ལག་འདས་ལ་གནས།། ཞེན་པ་མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱ།། སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་བྲེང་བར་སྦྱར།། ཡི་གེ་བརྒྱས་པ་མི་འགྱུར་རྣམས།། རིལ་བུའི་སྐྱ་བཞེན་མ་ཆད་པར།། ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་པ་ན།། མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ།། ཆེག་རྣམས་
དག་པ་ཡན་ལག་ལྡན།། སྟོག་དང་རྩྱལ་བའང་བཞག་པའི་བདག །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ།།” ཞེས་གསལ།

༩ བརྩོ།། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༩ བྱའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟག་པར་བྱས་སོ།། དེ་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རང་གི་ལྷའི་སྤྲུགས་རྣམས་ལ་
 ཉན་པའམ་གྲག་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་སྤྲའི་ལྷའི་དེ་ཉིད་དང་། བདག་གི་དེ་ཉིད་གཉིས་ཚུ་
 ལ་འོ་མ་འབྲས་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་དུ་སྦྱར་བ་ལ་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསལ་བར་
 རྣམ་སྦྱར་བ་ན་སྤྲུགས་པ་དེ་སྤྲའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།།
 སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྤང་བར་སྦྱར་བ་སྟེ་བཀོད་པ་ལ་ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
 ཡི་གེའི་གཟུགས་སྤང་བར་སྦྱར་བ་¹ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྤྲ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྤང་བ་²སྟེ་དེའི་བྱའི་སྤྲ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་
 བརྒྱས་པ་ཞེས་སོ།། མི་འགྱུར་བ་ནི་ཡི་གེའི་སྤྲ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་མི་གཡོ་བར་སྤང་བ་སྟེ་
 དེས་ན་ཕྱི་རོལ་དུ་དེའི་བྱ་རྒྱུར་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།། སྤྲ་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་
 མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱའོ།། དེ་ནས་རང་སྤྲང་གསལ་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་མར་མའི་མེ་སྟེ་ལྷ་
 བྱའི་མེ་འབར་བ་བསམས་ལ། དེའི་ནང་ན་སྤྲ་བཤད་པའི་སྤྲའི་སྤང་བ་⁴ གནས་པར་བསམ་
 མོ།། དེ་ནི་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་མེད་པས་ཞི་བའོ།། རྩལ་བྱ་དང་ཡིད་བརྟན་བྱེད་
 པའི་ཆོག་གིས་དག་པས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའོ།། སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་བར་མ་ཆད་དུ་ལྡན་པའོ།། དེ་ལྟར་སེམས་པ་ལ་ཆོད་པ་དགག་པའི་
 ཕྱིར་སོག་ཚུལ་བཀག་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་མ་བཀག་པ་ནི་སྤྲུགས་དང་འབྲས་པར་ཡིད་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་མེད་པས་སོ།། ལྷམ་པའམ་བྱིང་བ་དགག་པ་ནི་ལྷམ་པའི་སྤྲུགས་སུ་གཏོགས་
 པའི་གཉིད་སྤངས་པས་བརྟན་ཏོ།། འདི་ནི་རང་གིས་སྤྲུགས་ཡིད་ལ་འདོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 མེན་གྱི། གཞན་གྱིས་སྤྲུགས་བཏོན་པ་ཉན་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་སེམས་སྤྲུགས་ཀྱི་གདངས་

1 འབྲས་བུ་རྒྱུ་བ་ དབྱས་དཔལ།

2 འབྲས་བུ་ དབྱས་དཔལ།

3 བརྒྱུང་བའི་ རྟེན་དཔལ།

4 འབྲས་བུ་ དབྱས་དཔལ།

ཀྱི་རྣམ་པར་མེད་གསེབ་ན་གནས་པར་སྤང་བའོ། ཇི་སྲིད་དུ་བྱ་བ་མི་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་
 བྱི་ནང་གི་མཚན་མ་བྱང་ནས་ཇི་ལྟར་བསམས་པ་སྐྱབ་ཅུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་
 འདི་གཉིས་བྱ་བར་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིའི་མཚན་མ་ནི་བཀྲེས་སྒྲིམ་གྱིས་གཞོད་
 པ་མེད་པའོ། ནང་གི་མཚན་མ་ནི་མེ་དམིགས་དང་རྒྱུད་སྒྲིམ་གྱི་མཐུས་བདེ་བྲོད་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲིམ་པའོ། འདི་ནི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཟོད་¹ཁྱེད་པས་ཀྱང་བརྒྱས་
 བཟོད་²ཀྱི་མཐུག་གམ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 མཉམ་པར་གཞག་པའི་³ཕྱིར་བྱ་བར་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པས། མེ་གནས་ནི་བརྒྱས་
 བཟོད་⁴རྣམས་མཐུ་ཅན་དུ་ཁྱེད་པ་དང་སེམས་གནས་པར་འགྱུར་⁵བ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དེས་དངོས་
 བྱུང་སྟེར་བར་གསུངས་སོ། སྤྱི་གནས་ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “སྤྱི་ལ་གནས་པའི་
 བསམ་གཏན་ནི། སྟིང་གར་⁶གནས་པ་སྤྱ་བ་ནི། ཇི་མེད་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ནང་
 རབ་རུ་ཞི་བ་ཡི། མེ་སྟེ་རབ་རུ་འོད་བཟང་བ། མི་འགྱུར་གཞི་ནི་དེ་བཞག་ནས། བདེ་བར་
 འདུག་ནས་སྤྱི་བསམ་མཐུ། མི་འགྱུར་བ་ལ་ཡི་གེ་གཞག །⁸སྤྱི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་
 བྱ།”⁹ ཞེས་གསུངས་སོ།¹⁰ སྟིང་གར་¹¹ཇི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱ་བ་སེམས་

༡ བརྒྱས་ཟོད་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དཔར།

༣ བཞག་པའི་ དབུས་དཔར།

༤ བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དཔར།

༥ གནས་འགྱུར་ དབུས་དཔར།

༦ སྟིང་གར་ གཙང་དཔར།

༧ བཞི་ནི་ དབུས་དཔར།

༨ བཞག། དབུས་དཔར།

༩ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ བསམ་གཏན་བྱི་མ། ཤོག་གངས་༢༥༧ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འབྲསྟེ། “གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་
 བསམ། སྟིང་གར་གནས་པའི་སྤྱ་བ་ནི། ཇི་མེད་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ནང་རབ་རུ་ཞི་བ་ཡི། མེ་སྟེ་རབ་རུ་འོད་བཟང་བ། མི་འགྱུར་
 གཞི་ནི་དེར་བཞག་ནས། བདེ་བར་འདུག་ནས་སྤྱི་བསམ་མཐུ། མི་འགྱུར་བ་ལ་ཡི་གེ་གཞག །སྤྱི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་བྱ།” ཞེས་
 གསལ།

༡༠ ཞེས་པའི་གསུངས་སོ། དབུས་དཔར།

༡༡ སྟིང་གར་ གཙང་དཔར།

- १ འདམ་ཞིག་ མྱེ་དཔར། དབྱས་དཔར།
- २ བསྐྱས་ཇྫོད་ གཙང་དཔར།
- ३ ངལ་བསྐྱས་ མྱེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།
- ॣ དམིགས་ས་ གཙང་དཔར།
- ॥ མི་བསྐྱས་ དབྱས་དཔར།

༥ མི་བལྟས་ དབྱས་དཔར།

གཉིས་པ་(སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བ་
 དང་། སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་དངོས་སོ།། དང་པོ་(སྤྱི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བ་)ནི། སྤྱི་
 མཐའ་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་སྐྱ་ཙམ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་དེ་ཉིད་དེ།¹ དེ་བསྐྱོམས་ན་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་གྲོལ་ནས་ཆོས་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཐར་པ་
 འཛོལ་བའོ།། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། “ལྟོས་བཅས་ཡན་ལག་གྱུར་པར་སྤང་།།
 སྐྱ་ཞེས་བྱ་དང་ཡིད་ཀྱི་²དང་།། ཆེག་རྣམས་དག་པ་རིག་སྤྱགས་དབང་།། ཡན་ལག་སྤང་
 བ་རྒྱལ་བས་མཐེན།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ཆོས་སྤྱི་ཐར་པ་སྟེར་བའི་སྤྱི་མཐའི་
 བསམ་གཏན་དེ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རིམ་བ་ཞིག་གོམས་པས་སྟེར་བའི་རིམ་བ་བསྟན་པས།
 ལམ་སྤྱི་གོ་རིམ་⁴དང་སྟོང་བ་ཉིད་སྐབས་གང་དུ་སྐྱོམ་པའི་ས་མཆོམས་གསལ་བར་སྟོན་
 ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། “གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསང་སྤྱགས་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པར་སྤང་བ་དང་། སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་དང་ཆེག་རྣམ་
 བར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་རིམ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་
 བར་བྱའོ།། དེ་བས་ན་སྤྱི་མཐའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱོམས་ན་ཐར་པ་སྟེར་
 རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།”⁵ ཞེས་སོ།། དེ་ལ་རིག་སྤྱགས་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་གསང་
 སྤྱགས་ཀྱང་གཟུང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། རང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱ་མོ་དང་སྤྱ་
 པོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་སོ།། དེའི་ཡན་ལག་ནི་སྤྱ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་

1 དེ་ཉིད་ནི། ཕྱེད་པར།

2 ཡིད་ཀྱིས་ དབྱས་དཔར།

3 ཕྱེད་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། ཞོག་གངས་33ཅེས་

4 གོ་རིམ་ས་ རྒྱུ་འབྲེལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

5 ཕྱེད་སྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཐུ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཞོག་གངས་36ཅེས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་གསང་སྤྱགས་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པར་སྤང་བ་དང་། སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་དང་། ཆེག་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་རིམ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་བྱའོ།། དེ་བས་ན་
 སྤྱི་མཐའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱོམས་ན་ཐར་པ་སྟེར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

८ རྩེ་བརྩུན། རྩུད་འབྲེལ། རྩམས་པ་དཔོན་མངས་ལྷན་གསར་པ། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་འཛིན་པར་སྤེལ། སྔོན་གྲངས་ ༣༩༧༥

སྟོང་བ་ཉིད་བསྐྱོམས་ན་ཐར་བ་སྟེར་བའི་རིམ་བཤམ་དེ་རྒྱལ་བས་མཁུན་ནོ་ཞེས་བཤམ། ཡང་
ན། གྱི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བཏང་ན་སྒྲགས་དོན་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཁུན་པའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཚུལ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་བྱི་མ་
ལྟར་བྱས་ན་སྐྱ་མཐར་ཐར་བ་སྟེར་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་མདོར་བསྟན་དང་མཐུན་ནོ། ། གལ་ཏེ་
ལྟའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་བཏང་དགོས་ན་སྐྱ་མཐའ་ཞེས་སྐྱ་གཏོང་བ་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ཅི་
ཡིན་སྟེ་ན། ཡན་ལག་དང་པོ་བཏང་བ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱའི་གནས་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་
སྟངས་བའི་སྒྲགས་བ་ནི་¹སྒྲགས་སྒྲོས་བ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཡན་ལག་བར་བ་གཉིས་
བཏང་བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱའི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཐ་མ་བཏང་
བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱའི་རང་བཞིན་བཏང་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་བཏང་བ་ལ་སྐྱ་བཏང་བ་ཞེས་
བྱ་བར་རུང་ངོ་། ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དོན་མི་
སྟངས་བས་དེའི་དུས་སུ་བཏང་བར་གསུངས་སོ། ། འདིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་
གསུམ་སྟེ། ལྟའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟའི་གསུང་སྒྲགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟའི་སྒྲགས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། ། དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་སྤྲ་ལ། གསུམ་པ་ནི་ཆེས་སྤྲ་བ་ཡིན་པས་རིམ་བཤམ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་
ཏེ་རགས་རིམ་ནས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ལྟའི་སྐྱ་གསལ་བ་
དང་དེ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་གཉིས་ཆོགས་བསྐྱེད་དགོས་པས། རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་གྱི་བསམ་
གཏན་གྱིས་གསལ་སྟངས་བསྐྱབ་དགོས་²ཏེ། གོམས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལས་གསལ་བར་སྟངས་བ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་འཛིགས་གོམས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མ་བཞག་ན་གསལ་སྟངས་བྱུང་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་
གནས་པས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞག་དགོས་³ཏེ་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་

¹ སྒྲགས་ནི་ དབྱས་དཔལ།

² སྐྱབ་དགོས་ སྐྱ་འབྱུང་དཔལ་མ།

³ བཞག་དགོས་ དབྱས་དཔལ།

འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ལས་སྤྲུང་བ་ཐོབ་ལུགས་ནི། དཔྱད་བཟང་གི་ལྷ་པ་ལས། “སྤྲུ་
 ཅེར་ལྷ་ཁོང་ནས་པར་རྟོག་པ་སྒྲོང་།། རྣམ་ཞིག་བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་མི་གཡོ་བ།། དེ་ཆེ་
 མི་གསལ་གནས་དག་ཐོབ་པ་སྟེ།། སེམས་ནི་ལས་སྤྲུང་བར་འགྱུར་བར་ངེས།།”¹ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་གཡོ་མི་རུས་པའི་གནས་ཆ་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བ་
 དགོས་ཏེ། གསལ་བའི་རར་མ་ཐོན་པའི་གནས་ཆ་ནི་བྱིང་བ་དང་མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།།
 བསྐྱེད་བཅོམ་² གྱི་སྒྲོན་དུ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པོ་སྤྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་
 ཆེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཅེ་གཅིག་སེམས་དང་ལྷན་པའི་མི་ལ་ནི།། ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་
 བ་རབ་ཏུ་སྒྲེ།། དགའ་བས་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་འཛོལ།། ལུས་སྤངས་པས་ནི་བདེ་བའི་
 སྐལ་ལྷན་འགྱུར།། ལུས་བདེ་ཅེ་གཅིག་སེམས་དང་ཉིང་འཛིན་གྱིས།། དེ་ཆེ་བསྐྱེད་བཅོམ་³
 ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་སོ།། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོན་མེད་དུ་
 སྤྲུབ་ཚུལ་དང་བསྐྱབས་པ་ལས་ཐོག་མར་སེམས་ཤིན་སྤངས་སྒྲེ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་
 ལུས་ཤིན་སྤངས་སྒྲེ་ཚུལ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་འགྲུབ་ཀྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་ཞི་
 གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལས་མི་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ནམས་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་
 བཞད་ཟེན་པས་མ་སྒྲོས་སོ།། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་⁵སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་
 པ་འགྲུབ་པའི་དུས་ནི་པལ་ཆེར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབྲིད་པའི་དུས་ཡིན་པས། ཞི་གནས་
 མཆོན་ཉིད་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པ་མ་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཆོགས་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ དཔྱད་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ཡེའུ་ལྷ་པ། ཤོག་གངས་136བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྲུ་ཅེར་བལྷ་
 ཁོང་ནས་པར་རྟོག་པ་སྒྲོང་།། རྣམ་ཞིག་བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་མི་གཡོ་བ།། དེ་ཆེ་དམིགས་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ།། སེམས་ནི་ལས་སྤྲུང་
 བར་འགྱུར་བར་ངེས།།” ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱེད་བཅོམ་ གཙང་དཔར།

3 བསྐྱེད་བཅོམ་ གཙང་དཔར།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ དཔྱད་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ཡེའུ་ལྷ་པ། ཤོག་གངས་136བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟག་གཉིས་
 པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་རབ་ཏུ་སྒྲེ།། ཅེས་གསལ།

5 བཞི་ཁའི་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཁའི་ གཙང་དཔར།

གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཞིབ་པར་མ་བྱེད་ན། རོག་མར་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
 འབྲིད་པའི་སྐབས་སུ་ངེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བཀྱི་དགོས་པའི་ས་མཆོམས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་
 ལྟར་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པ་ན་དེ་བཏང་ནས་གསུང་སྒྲགས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློབ་པོ།། གཏོང་བ་ནི་སྐྱེ་ལ་སེམས་བབྱུང་ཡིན་སློབ་པ་དེ་བཞག་ནས་
 དམིགས་པ་གཞན་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། དེ་བྱིན་ཆད་ནས་ལྟའི་གསལ་སྣང་འཆར་
 བ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། བརྒྱས་བཟོད་¹གསུམ་དང་མེ་གནས་དང་སྒྲ་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
 ལྟ་ལ་དམིགས་པར་མང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། སྒྲགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་གསུམ་ལས་
 རགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡི་གཤེ་གཟུགས་སམ་སྒྲ་ལ་དམིགས་ནས་ཤུབ་བྱའི་བརྒྱས་
 པ་བྱེད་པ་སྟེ་ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་བ་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་སེམས་
 གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་བབྱུང་ཡིན་རང་གིས་ཐོས་ཙམ་དུ་སྒྲོ་བ་ལ་སློབ་པའོ།། དེ་ལྟ་བུའི་དག་
 ཏུ་སྒྲགས་བརྒྱས་པ་དང་སེམས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་
 བར་སྒྲོ་བའི་རྣམ་འབྱོར་བརྟན་པ་ན་དེ་ལྟར་སློབ་པ་དེ་བཞག་ནས་སྒྲ་བ་ལ་སློབ་སྟེ་དག་ཏུ་
 སྒྲགས་མི་འདོན་པར་ཡིད་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བ་དང་། སེམས་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སམ་གདངས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་གཟུང་བ་²གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བ་གཉིས་བརྟན་པོར་སོང་སོང་གི་བར་
 དུ་བསྐབ་པོ།། དེ་བརྟན་པ་ན་དེ་ཡང་བཞག་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲ་བ་སྐྱའི་རང་བཞིན་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་ལ་བསྐབ་སྟེ། རང་གི་སེམས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་
 ཆ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ལ་སེམས་གཟུང་རོ།། དེའི་རྟགས་སྒྲར་
 བཤད་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱུངས་པས་བརྟན་པ་ན་དེ་ཡང་བཞག་ནས་རང་གི་སེམས་གཟུང་
 ཆ་སྒྲགས་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་སྣང་སྣང་སྣང་བ་དང་། འཛིན་ཆ་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་
 བར་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲའི་བྱེད་བ་³དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་འབྱོར་

¹ བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དཔལ།

² བབྱུང་བ་ དབྱུས་དཔལ།

³ འཕྲེང་བ་ དབྱུས་དཔལ།

ལ་བསྐྱབ་སྟེ། འདི་བཏན་པ་ཉིད་སྐྱ་གནས་ནས་འབྱོར་སྟེར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། དེ་གཉིས་ནི་
དཔེར་ན་རང་གི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆེ་ན་གཟུང་ཆ་ལྟའི་ཞལ་
ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་དུ། ཡི་གའི་སྟངས་པའི་¹ཆ་སྒྲ་མའི་
རྣམ་པ་ཤར་བ་རྣམས་སྤྱི་མའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་ཡང་ལམ་མེ་སྤང་བའི་སེམས་བཏན་པའོ།

གཉིས་པ་(སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་དངོས་)ནི། དེ་ལྟར་སྐྱ་སྐྱ་ནས་སྐྱ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་
བཟུང་བ་ལ་སྒོག་ཚུལ་བཀག་པའི་རྒྱུ་སྦྱར་དང་མེ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱ་ལ་སོགས་
པའི་དམིགས་པ་སྤྱ་རགས་མང་པོ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་²མཐུས། དཔུང་བཟང་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གནས་ཆ་ཤིན་ཏུ་བཏན་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་བྱད་
བར་ཅན་དང་ལུས་སེམས་ལས་སྤྱ་རུང་བའི་ཤིན་སྤངས་སྟེ་ཞིང་། བྱད་བར་དུ་རྒྱུ་སྦྱར་
དང་མེ་དམིགས་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་བདེ་བོད་དང་དེ་ལ་བཏེན་པའི་བདེ་གསལ་མི་
ཉོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཐུ་ལྟ་སྟེ་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་རྫོགས་རིམ་ཡང་མི་ཟེར་ལ་སྤྱད་
པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཙོད་པའི་ལམ་ཡང་ད་དུང་མ་རྟེན་པས་སྐྱ་གནས་ཀྱང་བཏང་ནས་
སྐྱ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། དེ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་
པ་སྐྱབས་འདིར་མདོ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་པ་ནི་སྤར་བདག་གི་དེ་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་སྐྱབས་སྤྱ་
བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་པས་ན་³སྤར་བཤད་པ་ཉིད་འདིར་སྤངས་ནས་བཤད་དགོས་སོ།
དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམས་ལུང་དང་རིགས་
པས་དགག་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཉོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་
དུ་བཅུལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་རྟེན་པའི་མི་ཉོག་པ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་རྟེན་པ་ན་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་ལས་མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་

༡ འཕྲེང་བའི་དབྱས་དཔལ།

༢ བཟུངས་པའི་གཙོད་དཔལ།

༣ དགོངས་པས་ནི་དབྱས་དཔལ།

ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྔ་པར་སྒྲིམ་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བས་ཏ་ཅང་དབྱེད་བྲགས་
ན་ཁྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་བྲངས་པའི་ངེས་པ་
དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཞིང་ཏ་ཅང་མི་དབྱེད་དོ། དེ་ལྷར་འཛོག་སྒྲིམ་བྱས་པ་ན་ཏ་ཅང་
བཞག་བྲགས་པས་ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་མི་སྒྲོ་ཞིང་པར་སྒྲོས་པ་ན་འཕྲོ་མི་ཉན་པར་མི་
ཉོག་པར་ཕྱི་ལ་ཕྱི་ལ་འགྲོ་ན། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ཞི་ལྷག་ཆ་མ་སྒྲིམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
བཞག་བྲགས་ན་ལྷམ་པའམ་བྱིང་བ་དང་རྒྱལ་པ་འདྲེན་པས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་
ན་དབྱེད་བྲགས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་མཐར་ཁྱོད་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་སོ་
སོར་ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྒྲུང་བའི་དབྱེད་པ་དང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་གཉིས་ཀ་
བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ལས། “ད་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྷམ་པ་དང་
ཁྱོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ། མི་གཡོ་གསལ་བ་¹སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་གཡོ་
བ་ནི་འགྲུལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །འདིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཁྱོད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་གཡོ་བ་
མ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཁྱོད་པ་དགག་པ་གསུངས་སོ། དེ་བས་ན་སེམས་མི་གཡོ་བ་ནི་ལམ་
ལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ།”² ཞེས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་དབྱེད་
བྲགས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་འཛོག་སྒྲིམ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆོས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ལ་ཁྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་དབྱེད་བྲགས་ན་དེའི་མཐར་ཁྱོད་པ་སྐྱེ་བའི་
དོན་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་བཞིན་དུ་གསལ་

¹ མི་གསལ་བ་ དབྱས་དཔེ།

² རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཐུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། འོག་གངས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་བསྟན་པ། 2496 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
འདྲ་སྟེ། “ད་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། ལྷམ་པ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ། མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་གཡོ་བ་ནི་མི་འགྲུལ་བ་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །འདིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཁྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་གཡོ་བ་མ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཁྱོད་པ་དང་དགག་པ་གསུངས་སོ། དེ་བས་ན་
སེམས་མི་གཡོ་བ་ནི་ལམ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།” ཞེས་གསལ།

བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་བ་སྟེ་སྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། འདིས་ཀྱང་ཞི་གནས་གཅིག་ཤུར་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དུས་ན་ཡང་གང་ཏེ་ཅང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་པ་སེམས་ཞུས་པའི་མཆོད་ཉིད་སྐྱགས་པ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞག་གོ།¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་བཞག་དགས་ན་དེའི་མཐར་སྐྱགས་པ་དང་བྱིང་བ་སྟེ་བ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ཉིད་ཞུས་པ་དང་སྐྱགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། འདི་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། “ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་ཆུང་བའི་² ཕྱིར། མར་མེ་ཆུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཏོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། གང་གི་ཆེ་སྒྲུང་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རི་སྤྱིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་ཞི་ལྷག་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཅིག་ཤོས་ལ་མང་དུ་བསྒྲོམས་ལ་གཉིས་

1 རྩེ་བཅུན། ཆུད་འབྲེལ། རུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་93བ7 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་བ་སྟེ། སྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། འདིས་ཀྱང་ཞི་གནས་གཅིག་ཤུར་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དུས་ན་ཡང་གང་ཏེ་ཅང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་པ། སེམས་ཞུས་པའི་མཆོད་ཉིད་སྐྱགས་པ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་དེ་བཞག་གོ།” ཞེས་གསལ།

2 ཆུང་ས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

3 རྩེ་བཅུན། དབུ་མ། ཀི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་ཙཱ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ། ཤོག་གངས་44བ3 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་མར་མེ་ཆུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཏོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། གང་གི་ཆེ་སྒྲུང་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རི་སྤྱིད་དུ་ལུས་དང་

ཀ་ཆ་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤིང་ཆེ་
ནས་ཞི་ལྷག་ཆ་མ་སྟོམས་པ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སྐྱོམ་སྟོང་དུ་གྱུར་པར་མི་གཟུང་ཁོང་། རིགས་
པའི་དགག་བྱའི་ཆད་མ་ཟེན་པར་འདིའོ་སྟེ་དུ་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་
པས་དབྱ་མའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཀག་འདུག་གོ་སྟེ་དུ་བསམས་ནས།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྐྱོམ་ཐམས་ཅད་འཆང་བྱ་བའི་གོགས་སུ་འཛིན་པ་བྱ་ནག་གི་
མཁན་པོའི་ལུགས་ཀྱང་མི་གཟུང་འོ། ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། “དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡན་ལག་མེད་པ་དམིགས་པ་
མེད་པ། གཟུགས་མེད་པ་རྣམ་པ་མེད་པ་མི་གཡོ་བ་གསལ་བར་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ལམ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། སྟོའི་དཔྱད་པ་
མདུན་ན་གནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། སྟོ་ནི་ཤེས་རབ་སོ། ། དེའི་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་ནི་དཔྱད་པ་སྟེ་སྟོའི་དཔྱད་པ་འོ། ། སྟོའི་དཔྱད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་
བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེ་ནི་སྟོའི་དཔྱད་པ་མདུན་ན་གནས་
པའོ། ། དེས་འདི་སྐད་གསུངས་པར་འགྱུར་འོ། ། རང་གིས་རིག་པའི་རང་བཞིན་དེ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་མདུན་ན་དཔྱད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་བཤད་
འོ། །” ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་སྤང་དུ་མི་
རུང་བར་བསྐྱབས་སོ། ། མདོར་ན་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མན་ཆད་དུ་ཞི་གནས་སྤྱབ་ལ།

ཤེས་པ་ལ་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་མིད་དུ་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །” ཞེས་གསལ།

- ྱ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་སྟོན་དཔོན་མངས་བྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། ཤོག་གངས་༡༩༧༩ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་
འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡན་ལག་མེད་པ། དམིགས་པ་མེད་པ། གཟུགས་མེད་པ། རྣམ་པ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། གསལ་བར་
རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ལམ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། སྟོ་ཡི་དཔྱད་པ་མདུན་ན་གནས། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ། ། སྟོ་ནི་ཤེས་རབ་སོ། ། དེའི་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དཔྱད་པ་སྟེ། སྟོའི་དཔྱད་པ་འོ། ། སྟོའི་དཔྱད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བའི་
མཆོན་ཉིད་དེ། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེ་ནི་སྟོའི་དཔྱད་པ་མདུན་ན་གནས་པའོ། ། དེས་འདི་སྐད་གསུངས་
པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གིས་རིག་པའི་རང་བཞིན་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་མདུན་ན་དཔྱད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་
བཤད་འོ། །” ཞེས་གསལ།

སྤྲུམ་མཐའ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཞིང་དེར་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱུང་བ་མང་
 དགས་ན་¹སྤྲུམ་གྱི་གནས་ཆ་འདིག་པས། དཔྱོད་པ་དང་འཛོག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་སྟེལ་མར་
 བྱས་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དངོས་གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལས་
 ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟོན་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འབྱུང་བ་
 ལ། བརྒྱས་བརྗོད་²ཡན་ལག་བཞེད་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 ལ། དངོས་གྲུབ་ཕན་ཆོགས་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།།

བཞེད་པ་(བསྟེན་པ་ལས་སུ་བྱུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་)ནི། ལེགས་གྲུབ་ལས། “ཤིན་དུ་
 མཆོག་གི་ལས་རྣམས་ནི། བརྒྱས་བརྗོད་³བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འབྱུང་། སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་
 བྱེད་པ་ཡང་།” ལས་རྣམས་པལ་ནི་འབྱུང་པར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་དང་། དབྱང་བཟང་ལས།
 “ཆོ་ག་བཞེན་དུ་དང་པོར་འབྱུང་བརྒྱས་ནས། དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་
 བྱ། དེ་ནས་སྤྲུང་དུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་འགྱུར་ལ། གསང་སྤྲུགས་ཆོ་གས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་
 མོངས།”⁵ ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས་ཀྱང་། “རིག་སྤྲུགས་དེ་ཉིད་མ་ལུས་དང་།
 བདག་གི་དེ་ཉིད་ཆོ་ག་དང་། བརྒྱས་བརྗོད་⁶དེ་ཉིད་མཆོག་ཤེས་ན།” མིས་ནི་དངོས་གྲུབ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར།”⁷ ཞེས་བརྒྱས་བརྗོད་⁸ཡན་ལག་བཞེད་ཆུང་ལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་

༡ མངས་དགས་ན་ སྤྲུམ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

༣ བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

༤ རྗེ་བཀའ་ལློན་འབྲུག་ཨ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ། བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཆོ་ག་རིམ་པར་བྱེ་བ། སྟོན་གྲངས་༡༤༩ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་།” ཞེས་གསལ།

༥ རྗེ་བཀའ་ལློན་འབྲུག་ཨ་ དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུ། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་ལ། སྟོན་གྲངས་༡༣༩ནས་ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོ་
 ག་བཞེན་དུ་དང་པོར་འབྱུང་བརྒྱས་ནས། དེ་ནས་སྤྲུགས་པ་བསྐྱབ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། དེས་ན་དངོས་གྲུབ་སྤྲུང་དུ་འཛོལ་འགྱུར་ལ། གསང་
 སྤྲུགས་ཆོ་གས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་མོངས།” ཞེས་གསལ།

༦ བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

༧ རྗེ་བཀའ་ལློན་འབྲུག་ཨ་ བསམ་གཏན་བྱི་མ། སྟོན་གྲངས་༣༩༤ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། བརྒྱས་
 བརྗོད་དེ་ཉིད་མཆོག་ཤེས་དང་།” ཞེས་གསལ།

༨ བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་གསུངས་པས། ཤེས་རབ་དང་ཆེ་སྤེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་རྒྱས་དང་
 དག་པོའི་ལས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བཏང་ནས་དེ་ནས་ལས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ་འདི་ནི་
 རྒྱུད་སྤེ་བཞི་གའི་¹ལུགས་སོ། ། ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དག་པོའི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། བསྐྱའི་རིགས་དང་། རྩོམ་འཁོར་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་སྟེ།
 དངོས་བྱུང་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་སོ། ། ཞི་བ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པར་
 འཆི་བ་དང་ནད་རྣམས་དང་ཡམས་དང་གཞོད་པ་དང་འགོ་ནད་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །
 རྒྱས་པ་ནི། ཆེ་དང་ལང་ཆོ་དང་བྱིན་དང་མཐུ་སྟོབས་དང་ཡོན་ཏན་དང་འདོད་དོན་རྒྱས་པར་
 བྱེད་པའོ། ། དག་ལྟལ་ནི། གསལ་བསྐྱད་སོགས་སོ། ། དུས་ནི། དགུན་ཆེ་ཐ་ཆུང་དང་སྟོན་ཆེ་
 འབྲིང་དང་དབྱིང་ཆེ་ར་བ་དང་འབྲིང་དང་དབྱར་ཆེ་ར་བའི་ཡར་ངོ་ལ་དངོས་བྱུང་མཆོག་དང་
 ཞི་བ་རྣམས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ལ་བགཤགས་མེད་²དོ། ། ཞི་བ་པལ་ཆེར་སྟོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱས་པ་དགུན་དང་། དག་ལྟལ་དབྱིང་སྦྱང་བྱེད་པ་ཤིས། དངོས་བྱུང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་རྣམས་
 ནི་ཆེ་བ་ལྷ་པོ་དེའི་མར་ངོ་ལ་བྱ། དངོས་བྱུང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དང་ཞི་རྒྱས་དང་དག་
 པོའི་དུས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནང་པར་དང་སྟོད་དང་ནམ་བུའི་ཉིན་བྱེད་³ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 ཞི་བ་ནི་ཡར་ཆེས་གཅིག་ནས་ཉིའི་བར་⁴དང་། རྒྱས་པ་ནི་ཉ་ནས་ཉིའི་བར་དང་། དག་པོ་ནི་
 མར་ངོ་ལ་བྱའོ། ། ལས་ཀྱང་ལ་ཤིས་པའི་དུས་ནི། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ཆེ་བྱེད་དང་། ཉི་ཆེ་གཟས་
 ཟེན་པ་དང་། ཆེས་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ལྷ་དང་བདུན་དང་བརྩ་གསུམ་དང་སྐར་མ་རྒྱལ་
 གྱི་དུས་རྣམས་སོ། ། གནས་ནི། དངོས་བྱུང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 རིམ་སོགས་པ་དང་། མཆོ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྲུགས་དང་རྗེས་

1 བཞི་ཁའི་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཁའི་ གཙང་དཔར།
 2 གཤེགས་མེད་ དབྱས་དཔར།
 3 ཉི་བྱེད་ དབྱས་དཔར།
 4 ཉིའི་བར་ དབྱས་དཔར།

སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་བྱ་སྟེ། ཁང་རུལ་ལ་སོགས་པར་མི་བྱའོ། ། འདུག་སྐྱངས་ནི། ཞི་བ་
ལ་བསྒྲའི་སྦྱིལ་གྱང་དང་། རྒྱས་པ་ལ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་དང་། འག་པོ་ལ་རྒྱང་པས་
རྒྱང་པ་མཐུན་ཏེ། ཁ་ནི་བྱང་དང་ཤར་དང་སྟོར་བསྟོའོ། ། རིགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དངོས་གྲུབ་
གསུམ་གསུམ་དང་། ཞི་རྒྱས་དང་འག་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་¹རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་
བདག་པོ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཡུམ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོས་ཞི་སོགས་གསུམ་བྱའོ། ། དངོས་
གྲུབ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ལུགས་ལ་སྒྲོ་མང་སྟེ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ནི། རིག་འཛིན་དང་། མངོན་
ཤེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ཤེས་པ་སོགས་ནི་རབ་བོ། ། མི་སྤང་བ་དང་བཅུད་ལེན་དང་
རྒྱང་མཆོགས་སོགས་ནི་འབྲིང་ངོ། ། གཞན་དབང་དུ་འདུ་བ་དང་གསང་བསྐྱད་སོགས་ནི་
ཐ་མའོ། ། རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། རྩམ་འབར་
བ་དང་དུ་བ་འཐུལ་བ་དང་འོ་བ་ལས་གསུམ་མོ། ། གཞི་ལས་ནི། ལུས་ཀྱི་དང་རྩམ་ཀྱི་དང་
ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བོ། ། གསུང་བ་པོའི་སྒྲོ་ནས་ནི། འཕགས་པ་དང་ལྷ་དང་ས་སྒྲ་
བའི་སྐྲགས་མོ། ། དངོས་གྲུབ་སྟེར་བ་པོ་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་སྦྱབ་པ་པོས་ལེགས་པར་མ་འབད་
པའི་བསྟེན་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་སྦྱོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། ལེགས་པར་བསྟེན་ན་ནི། ཐ་མས་
ཀྱང་གཞན་ལ་བསྐྱངས་ནས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྟེར་བ་ཡང་ཡོད་ངོ། ། དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པའི་
སྤྱོད་ལ་ཉུ་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་ཀྱི་ལྷས་བཏྲག་ཐབས་ནི། ཉའམ་ཡང་ན་ཡར་ཆོས་གང་བཟང་ལ་
སྦྱང་བ་བྱས་ནས་རུབ་གཅིག་གམ་གསུམ་དུ་མི་ལམ་བཏྲག་སྟེ། སྦྱ་རུ་ར་ལ་སོགས་པའི་
ལུས་ཅི་དང་འི་ཞིམ་པོའི་སྒྲོས་ཆུས་ལུས་བྱས་ཏེ་ཉེ་རིག་བྱ། གོས་གཙང་མ་གསར་པ་²བཤོ།
སྟོད་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་ཡོན་ལུས་ནས་རང་གི་ལྷ་སྦྱན་པར་ལ། ཅན་དཀར་
པོ་ལ་སོགས་པ་དང་བདུག་པས་བདུགས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱ། ཞོ་ཡོད་པའི་གཏོར་མ་མང་ཞིང་
བཟང་བ་དབུལ། མར་ཀྱི་སྦྱིན་སྟེན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་ལས་དང་རྩམ་སུ་མཐུན་པར་ས་རྩ་

¹ ཡོད་པ་ལས་ དབུས་དཔེ།

² སར་བ་ གཙང་དཔེ། དབུས་དཔེ།

རའི་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱེ་དཔལ། བྱ་མོས་བཀལ་བའི་སྤང་བྱ་ལ་མདུད་པ་བདུན་བྱ་ལ་རང་གི་
 ལྷའི་སྤྱུགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་བསྤྱུགས་པ་དབྱེད་པ་གཡོན་པ་ལ་བཅིང་། ལྷ་ལ་མི་ལམ་དུ་
 སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བཀའ་སྤྱོད་ལ་བའི་གསོལ་བ་གདབ་ལ། རང་གི་ལྷ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བར་བསམས་ལ་དེའི་སྤྱུགས་འདོན་བཞིན་དུ་ཀྱུ་ཤུའི་གདན་མེ་ཉོག་མང་
 བོས་སྦྱབས་པ་ལ་ཉལ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་མི་ལམ་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རང་གི་ལྷ་
 དང་བྱང་སེམས་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་དང་། རི་དང་སྒྲང་པོ་དང་འབབ་ཚུ་དང་ལོར་དང་གོས་
 རྟེན་པ་སོགས་དགའ་བའི་མི་ལམ་མིས་ན་སྦྱོར་བ་བཅུ་པར་བྱའོ། དེ་ནས་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་
 ལ་སྦྱོར་སྐྱེད་གིས་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱུགས་ཀྱི་བཞུས་སྒོམ་ཅམ་བྱས་ཏེ་སྦྱོར་བ་སོགས་མང་དུ་
 བཀའ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་དེ་རྣམས་བྱ་སྟེ། དུས་གསུམ་དུ་མཆོད་པ་དང་སྤྲིག་པ་བཞགས་པ་
 དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་སྒོན་ལམ་གདབ་པ་དང་། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་
 དང་མཐུལ་¹བྱ་བ་དང་སྒོམ་པ་གཟུང་བ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་རྣམས་²ལོས་
 ལན་གསུམ་དུ་བརྗེས་ནས་བྱའོ། བག་མེད་པར་གྱུར་ནས་དེ་དག་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་བ་
 མ་གྱུར་ན་རང་གི་ལྷའི་སྤྱུགས་ཉེར་གཅིག་རེ་གདོན་པར་བྱའོ། དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་
 གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཞག་གསུམ་མམ་གཉིས་སམ་གཅིག་སྦྱུང་གནས་བྱ་སྟེ་དེ་རྣམས་
 ཉི་ལེགས་གྲུབ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞད་པའོ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་མདུན་དུ་ལྷ་སྦྱོར་
 དངས་པས་མི་ཆོག་པར་གསར་དུ་སྦྱེད་དགོས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱོར་བ་དང་བྱམ་བསྦྱེད་³ལ་
 སོགས་པ་ལ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལྟར་ན་སྤར་བཞད་པའི་ལྷ་དུག་གི་བསྦྱེད་ཆོག་⁴
 བྱས་ནས་བཞུས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཞིའི་བཞུས་བརྗོད་⁵དང་པོ་གཉིས་སྐབས་སུ་

¹ གྲག་པ་དང་། མཐུལ་ དུས་དཔལ་

² བསྐྱེད་པ་བྱས་རྣམས་ དུས་དཔལ་

³ བྱམ་སྦྱེད་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་ལ། ལྷ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

⁴ སྦྱེད་ཆོག་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་ལ། ལྷ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

⁵ བཞུས་རྗོད་ གཙང་དཔལ་

གང་བབ་བྱའོ། ལྷམ་པའི་རྣམ་དང་སྐྱེད་ཆོག་སོགས་ནི་སྤྱི་འགོ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། དེ་
འབྲ་བའི་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བགྲེས་པ་ཆུང་བ་དང་ནད་ལས་ཐར་བ་དང་། ཤེས་
པ་བྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བ་དང་ལྷག་པར་གཟི་མདངས་ཆེ་ཞིང་བཟན་པ་དང་། མི་ལམ་བཟང་
ཞིང་བདེན་པ་མི་བ་དང་བཞུས་བཞིན་¹ལ་དགའ་བྱ་སོང་བ་དང་ངལ་བ་ཆུང་ཞིང་དྲི་ཞིམ་སོ་
སོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟར་ལེན་པ་དང་ལྷ་ལ་གུས་པ་ཆེར་སོང་ན་བཞུས་སྒོམ་གནད་དུ་སོང་
བའི་རྣགས་སུ་ལེགས་བྱུབ་ལས་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས་མ་དད་པ་དང་སྦྱོམས་
ལས་²དང་། བགྲེས་སྒོམ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་ལོན་པ་དང་གློད་པ་དང་ཡིད་གྱི་གདུང་བ་ཆེ་བ་
དང་། ལས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་བཞུས་བཞིན་³དང་བསམ་གཏན་ལ་མི་ཞེན་པ་དང་། ཅལ་
ཅོལ་གྱི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱ་བ་མེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གདོན་གྱིས་བཞུམས་པ་
དང་། མི་ལམ་ངན་པ་མི་བ་སོགས་ནི་ལྷ་གཞན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དང་། ཆགས་སྤང་དང་
རྒྱགས་པ་དང་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་བཞུས་བཞིན་⁴ལ་ཡིད་རྒྱན་ལྟར་དུ་གནས་པ་ནི་ལྷ་
མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་གསུངས་སོ། ། འདི་དག་ནི་དང་སོ་བསྟེན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
རིག་པར་བྱའོ། ། རང་གཞན་གྱི་དོན་ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
དང་། དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ནི། སྤོན་དུ་ལྷ་དུག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
ཡན་ལག་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཞུས་བཞིན་⁵གྱི་བྱངས་རྫོགས་ན། དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་
མ་བསྒོམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་
སྒོམ་པ་དང་བཞུས་བཞིན་⁶གྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ཆར་བྱེད་པ་ནི་ས་མཆོམས་མ་བྱེད་པའོ། །

1 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

2 སྦྱོམ་ལས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

4 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

5 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

6 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

འདིར་སྤྲུལ་པ། སྤྱང་བར་གནས་དང་ཁྱུས་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས།། བསྐྱོམ་བསྐྱས་སྟོགས་རེ་
ཤེས་པས་བྱ་སྟོད་ཀྱི།། རྒྱུད་དོན་ཤེས་པར་སྤྲོ་ན་བཞད་གད་གཞི།། དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་དོན་ལམ་
དུ་སྤྲིག་པ་¹གཅེས།། དེ་ཡང་བྱ་བ་སྤྱི་ཡི་རྒྱུད་བཞི་དང་།། ཁྱད་པར་ལེགས་གྲུབ་བསམ་
གཏན་སྤྱི་མའི་རྒྱུད།། རྒྱ་གར་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བ་བཞིན།། དགོངས་པ་བཅའ་
ནས་གསལ་བར་བྱེ་བ་འདི།། བྱ་རྒྱུད་མཐའ་དག་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་གོ། །དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱུན་ཀྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའོ།། །

གཉིས་པ་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བཞི། ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྟོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་
སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་
པའོ།། དང་པོ་(ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་)ནི། སྟོད་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྟོད་རྩེ་
ཆེན་པོའི་སྟོད་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སྐྱོམ་
པའི་སྟོད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཅམ་དང་ཞུགས་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཙ་ལྟར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་དབང་གི་
ཆོ་ག་ནི་གཞུང་མངས་པའི་འདིགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་ཙ་ལ་འགྲེལ་དང་།
ཕྱག་རྟོག་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(སྟོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་)ནི། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་ལས། “དེ་
ལ་དམ་ཆོག་བསྟན་པར་བྱ།། དེ་རིང་པན་ཆད་བྱ་བྱོད་ཀྱིས།།” དམ་པའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ད་ཕྱིན་ཆད།། ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱའོ།། ཁྱོད་ཀྱིས་སེར་

¹ སྤྲིག་པ་ དཔུས་དཔལ་

སྒྲ་དང་ནི་གང་།། སེམས་ཅན་གཞོན་པ་མི་བྱ་ལོ།། དམ་ཆོག་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།།
བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ཁྱོད་ལ་བཤད།། ‘རི་ལྷར་རང་གི་སློག་སྤང་བ།’ དེ་ལྷར་ཁྱོད་ཀྱིས་
འདི་དག་སྤངས།།”¹ ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་གནས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྷར་བྱ་ལ། དམ་ཆོག་གཞན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་རྣམས་པལ་
མོ་ཆེ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་བསྤང་བར་བྱ་ལོ།། བྱ་སྟོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲོ་
པ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱ་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
ཙྰ་རྒྱུད་ཡང་བྱང་ས་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་
པས། དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འདི་གཉིས་
ལ་རིགས་ལྷའི་སྤྲོ་པ་གཟུང་གིས་སྤྲོ་པ་གཟུང་བ་མི་རུང་བ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་པ་
འཛིན་པའི་ཆོ་ག་དང་དེ་དག་ལ་ཙྰ་རྒྱུད་རི་ཙམ་ཡིན་པ་སོགས་ནི། ཙྰ་རྒྱུད་གི་རྣམ་བཤད་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ།།

གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྤོན་དུ་བསྟེན་པ་རི་ལྷར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་
དང་། བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་
ལས། “གསང་བ་པའི་²བདག་པོ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ།། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་སྟེ་མཆོན་མ་ཐམས་
ཅད་དང་བུལ་བའོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཏེ་ཁ་དོག་
དང་དབྱེ་བས་སོ།། དེ་ལ་ལྷའི་གཟུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འགྲུབ་
པར་འགྲུར་ཏེ། མཆོན་མ་དང་བཅས་པས་ནི་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའོ།། མཆོན་མ་མེད་
པས་ནི་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྲུར་རོ།། མཆོན་མར་བཅས་

¹ ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༡༢༥ནང་ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་
བཅུ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་རིང་མན་ཅད་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས།’ ‘རི་ལྷར་རང་གི་སློག་སྤང་བ།’ ཞེས་གསལ།

² གསང་པའི་ དབུས་དཔར།

པས་མཚན་བཅས་ཀྱི།། དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་བ་དཔལ་བ་བཞེད།། མཚན་མ་མེད་ལ་གནས་པས་
 བློ།། མཚན་མ་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་།། དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།། མཚན་མ་མེད་
 ལ་བཞེན་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་མཚན་མ་
 མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སོ།། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྒྱུད་ཉིད་སྒྲིམ་
 པ་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་བསྒྲིམ་བཞུས་²ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ནི། སྒྱུད་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དང་
 བཅས་པའི་ལྷའི་བསྒྲིམ་བཞུས་³ལ་བྱ་ཡི་⁴སྒྱུད་ཉིད་རྒྱུད་པ་སྒྲིམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་སྒྱུད་པ་རྒྱུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་
 པས་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
 མ་དག་པའི་ལྷའི་གཞུགས་སྟོན་པ་ན་⁵མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཏེ་ཞེས་ཞལ་བྲག་
 གི་གཞུགས་ཅིམ་ལ་མ་མཛད་པར་གཞུགས་བྱུང་པར་བ་ལ་མཛད་དོ།། སངས་རྒྱས་གསང་
 བས་སྒྱུད་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་ལྷ་ཞེས་ལྷའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ལྷའི་
 གཞུགས་ཉིད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་དངོས་གྲུབ་གང་འབྲུབ་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱའོ།།
 སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ལུང་འདིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱབ་བསྟན་པར་བཤད་དོ།། གཞན་
 ཡང་འཛིག་ཉེན་པ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེ་སྟེ། རྣམ་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞེ་བ། ཤོག་གངས་140ན9 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་པའི་བདག་
 པོ་ལྷའི་གཞུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ།། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ངོ་མོ་སྟེ།
 མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་པའོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཏེ། ལ་དོག་དང་དབྱིབས་སོ།། དེ་ལ་ལྷའི་
 གཞུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འབྲུབ་པར་འབྱུར་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའོ།། མཚན་
 མ་མེད་པས་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འབྲུབ་པར་འབྱུར་རོ།། མཚན་མར་བཅས་པས་མཚན་བཅས་ཀྱི།། དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་
 བ་དཔལ་བ་བཞེད།། མཚན་མ་མེད་ལ་གནས་པས་ནི།། མཚན་མ་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་།། དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།། མཚན་མ་མེད་པ་
 བཞེན་པར་བྱ།།” ཞེས་གསལ་ལ།

2 སྒྲིམ་བཞུས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

3 སྒྲིམ་བཞུས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

4 བྱའི་ གཅང་དཔར། དབྲུས་དཔར།

5 སྟོན་བས་ན་ དབྲུས་དཔར།

སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “ཕྱི་དང་ནང་གི་སྦྱར་བ་ཡིས། ཡན་ལག་བཞི་བ་ངས་བཤད་པ། དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་པ་ཡི་སྟེ། ‘དམིགས་པ་ཅན་ནི་སྒྲ་མེད་པ།’ སྤང་སྤྱད་པ་ཡི་ཆོག་གིས་ འོན། ལྷ་ཡི་རྩེས་སུ་སོང་བའི་ཡིད། ‘ལྷ་བ་སྟེ་བཞུས་བཟོད་བྱེད་པའི་མཆོག་།’ དམིགས་ པ་ཅན་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། ‘ཡིད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་འདས་ཞེས་བྱ།’ སྤང་སྤྱད་ལ་སོགས་ནམ་ པར་སྤངས། ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཐ་དད་མ་ཡིན་འཛིན་པ་ཡི། ཡིད་ཀྱིས་རང་ བཞིན་དབྱེར་མེད་བྱ། གཞན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་འཛིག་ཏེན་ ལས་འདས་པ་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། བདག་མེད་པའི་ནམ་པ་ ཅན་དང་དེས་ཟིན་པའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། སྐལ་བཟང་རྩོམ་པའི་ལམ་རིམ་ལས། “དེ་ལ་ ལམ་དངོས་ནི། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་སྦྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་ནི་མཆོན་མ་ དང་བཅས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བར་ གསུངས་སོ། ‘ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོས་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་ བྱ་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་ནི་ལམ་མོ།”³ ཞེས་རིམ་གཉིས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་ ལ་མཆོན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བྱ་བར་འཆད་པ་ནི། རྒྱུད་འདི་དང་ མཐུན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཕྱི་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་ནལ་འབྱོར་བཤད་པ་ དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་ནལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ལ་ གཉིས། ཕྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བཞུས་བཟོད་⁴དང་། ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བཞུས་བཟོད་⁵འོ།

༡ བཞུས་རྩོད་ གཙང་དཔར།

༢ སྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཐ ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞི་བ། སྟོག་གཏངས་༡༩༡༣༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཁྲང་བཞི་བ་དང་བདུན་ པ། དབྱ་བ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དམིགས་པ་ཅན་ནི་སྒྲ་མེད་པའོ།’ ‘བལྟམས་ཏེ་བཞུས་བཟོད་བྱེད་པའི་མཆོག་།’ ‘ཡིད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ འདས་ཞེས་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༣ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ སྒོ་བ་དཔོན་སྐལ་བཟང་རྩོམ་པའི་ལམ་རིམ། སྟོག་གཏངས་༡༩༡༣༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ཕྱི་མ་ གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོས་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་ལམ་མོ།’ ཞེས་གསལ།

༤ བཞུས་རྩོད་ གཙང་དཔར།

༥ བཞུས་རྩོད་ གཙང་དཔར།

དང་པོ་(ཁྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བཞུས་བཞིན་ནི། ད་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བསྐྱོམ་བཞུས་
 བྱེད་པ་མང་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར། སྒྱུད་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱེད་པ་མང་པོ་མི་
 སྒྲུང་བ་དང་། མཚན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་ན་ལམ་གྱི་ཡན་
 ལག་སྒྲ་བར་སྒྲུང་བས། སྒྲོན་དུ་བདག་དང་གནས་བསྐྱུང་ཞིང་ཆོག་གས་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་
 སོགས་དང་། ལྟ་ལ་མཆོད་བསྐྱེད་བྱེད་པ་སོགས་གཞན་རྣམས་འདིར་མི་བཤད་པར་རྣལ་
 འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོམ་རིམ་བཞུས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། ། ཡན་ལག་བཞིའི་
 གཞིའི་ཡན་ལག་དང་པོ་རང་ལྟར་སྐྱེད་པའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲོང་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་གི་ཕྱང་པོ་འདི་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཐ་སྙད་
 དུ་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་ལ། དེ་དག་ལས་
 ལྷག་པ་ཡང་མེད་པས་རང་གིས་ཀྱང་དེ་དག་གིས་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
 གྱི། འདི་ལྟར་རང་དང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ལྟ་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་
 བཞིན་མེད་དེ། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམས་ལ་
 རང་དང་ལྟ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པོ། དེ་ནས་རང་དང་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོང་ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་རྟེན་དུ་
 སྐྱུངས་ནས་ལྟར་བསྐྱེད་^༡པ་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། “བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱུད་པ་སྒྱུད་པས་འདི་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་
 ཀྱི་གཟུགས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་པ་ནི་གང་
 ཡང་མེད་དེ། རི་ལྟར་བདག་གི་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ལ་སོགས་
 པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་
 མིང་ཅམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཤིང་འབྲེལ་བ། གཟུང་དུ་མེད་པ་རྒྱུ་དང་

^༡ ལྟར་སྐྱེད་ ལྟ་འབྱུང་དཔའ་མ། རྟེན་དཔར་གཙང་དཔར།

ལས་ལས་བྱང་བ་སྟེ་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲེལ་བ་སྟེ། གང་བརྟེན་ནས་སྦྱིས་པ་དེ་ནི། གཞུགས་བརྟན་
 དང་འབྲང་བར་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་
 གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་ཡིན། བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལུས་གྱིས་ལུས་ཀྱི་
 གཞུགས་ལྟའི་སྦྱར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གའི་²སྟོང་
 སྟོང་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་འབྲེལ་གྱི་དགོས་ཀྱི་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་མ་
 བབ་པར་སྟུ་བྱ་མ་³ལ་སོགས་པའི་སྐྲགས་བརྫོད་ནས་སྤང་བ་བསྐྱུས་པ་ཅམ་ལ་སྦྱིང་པོ་མེད་
 ཏོ།། བསྐྱུས་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་
 བངས་སོ།། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ལྟར་ལྟར་ཚུལ་ལ་བསྐྱུས་འབྲེལ་ལས། “རང་གི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་གོ་རིམ་⁴འདི་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་རང་
 གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་

༡ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༥༥༥བུ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་གསང་སྐྲགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱུད་པ་སྦྱོང་པས་འདི་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་གཞུགས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྟག་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དེ། ཅེ་ལྟར་བདག་གི་མེག་དང་། རྟ་བ་དང་། སྟ་དང་། ལྟ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ། མིང་ཅམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ། རྣམ་མཁའ་དང་
 བརྒྱུད་པའི་འབྲང་བ། གཞུང་དུ་མེད་པ། རྒྱུད་པས་ལས་བྱང་བ་སྟེ། གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲེལ་བ་སྟེ། གང་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྦྱིས་པ་དེ་ནི་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲང་བར་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་། ལྟ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་བདག་ཡིན། བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱིས་གཞུགས་ལྟའི་སྦྱར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

༢ བཞི་ཁའི་ སྦྱ་འབུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཀའི་ གཙང་དཔར།

༣ སྟུ་བྱ་བ་ གཙང་དཔར།

༤ གོ་རིམས་ སྦྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བས་བདག་ཉིད་རང་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་སྒྲ་
 བ་སོགས་སྡོན་རྒྱ་བཏང་བ་དང་། དེ་དག་མ་བཏང་བར་དགོང་བསྐྱེད་²ཁྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 གསུངས་ནས། དེ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་ལྷ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས་
 བསྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ་ད་ལྟར་³འགྱུར་བའི་རྒྱུད་ལ་ཆད་དོ།། སྤྲ་མ་ལྟར་ན་སེམས་སྒྲ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱེད་རྒྱུ་ཡི་གེ་ཨོ་བཀའ། དེ་ལས་འོད་ཀྱི་
 སྒྲོ་བསྐྱེད་བྱས་ལ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་ཞལ་གཅིག་
 རྒྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་⁴གི་རྒྱག་རྒྱ་མཛད་པ། སྐྱ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འབར་བའི་སྤེང་
 བས་⁵འབྲིགས་པ། བསྒྲ་དཀར་པོ་དང་སྒྲ་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དབྱ་རྒྱན་དང་ཐོར་ཚུགས་
 ཅན་དར་ལྷའི་སྒྲོད་གཡོགས་དང་སྒྲོད་གཡོགས་མནའས་པར་བསྐྱེད་ལ། སྤགས་དང་རྒྱག་
 རྒྱས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་བ་རྒྱས་བསྐྱས་གང་རུང་བྱ་སྟེ་ཞིབ་པར་མ་བྲིས་སོ།། གཞི་གཉིས་པ་
 བེ། མདུན་རྒྱུ་ཡང་རང་⁶དང་འབྲ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་དེའི་
 རྒྱགས་ཀར་སྒྲ་བ་ལ་གང་བསྒྲས་པར་བྱ་བའི་སྤགས་ཀྱི་སྤེང་བ་⁷དགོད་པར་བྱ་སྟེ་བསྒྲས་
 བཛྲོད་⁸ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་ལས། “ཡི་གེ་དང་ནི་ཡི་གེ་
 སྤྲར་།” དེ་བཞིན་གཞི་ལས་⁹གཞིར་གྱུར་པ། བེན་རྒྱ་བསྐྱམས་པས་ཡིད་ལ་ནི།། བསྒྲས་

ྱ རྟེན་ལྟན་ལ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོན་དཔོན་གྱི་བུ་རྒྱ་གུ་མ། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་བསྐྱས་འགྲེལ། ཞོག་གངས་མཉན་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “རང་གི་ལྷ་ལ་འཁོར་གྱུ་རྫོགས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་འདི་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ལྷ་རྣམས་ཐུག་ཀྱིས་དཔེན་པ་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བས་བདག་ཉིད་རང་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
 ནོ།” ཞེས་གསལ།

༢ དགོང་སྐྱེད་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
 རྟེན་པས་བསྐྱེད་ དབྱས་དཔར།

༣ དེ་ལྟར་ དབྱས་དཔར།

༤ མཉམ་གཞག་ དབྱས་དཔར།

༥ འབྲེང་བས་ དབྱས་དཔར།

༦ མདུན་རྒྱ་རང་ དབྱས་དཔར།

༧ འབྲེང་བ་ དབྱས་དཔར།

༨ བསྒྲས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

༩ བཞི་ལས་ དབྱས་དཔར།

བརྗོད་འབྲས་སྤྲུག་གཅིག་བྱའོ། ཡི་གེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་སྤྲ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པ།¹ རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ལ་བྱ། གཞི་གཉིས་པ་ནི་
 རྫོགས་སངས་རྒྱས། རྒྱང་གཉིས་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ།² རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་དག་
 པ། སྤྲུགས་པས་དེ་ལ་གནས་པར་བསམ། ཡི་གེ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་³བཞིན། དེ་ཡི་
 དབྱས་སུ་ལེགས་པར་དགོད། སྤྲ་སྤྱད་པ་ཡི་ཆོག་གིས་ནོན། སྤྲུག་དང་ཙོལ་བ་རྣམ་པར་
 སྤྱངས། སྤྲུག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་བཤད། ཙོལ་བ་བྲན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་བསྐྱམས་
 པ་⁴བྱས་ནས་སྤྱ། སྤྲོན་དུ་བསྟེན་པ་ལེགས་པར་བྱ།⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། ཡི་གེ་གཉིས་
 ལ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་སྤྲ་བཤད་པའི་བསམ་
 གཏན་བྱི་མའི་འགྲེལ་བ་ལྟར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྫོགས་བྲང་སྤྲུགས་སྤྱང་⁶ཡིན་གྱི། ལྷ་བསྐྱེད་⁷
 པའི་དུས་ཀྱི་རྫོགས་བྲང་སྤྲུགས་ལ་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། སྤྲུག་ཙོལ་བ་སྐྱམས་ནས་སྤྲུག་མར་
 ལྷའི་སྤྲུགས་ལ་བར་སྤྱང་བ་ལ་གནས་ཆ་འཆོལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་ནས་
 བརྫས་པ་བྱེད་ལུགས་རྣམས་ནི་སྤྲ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུགས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲལ། ལུང་དེའི་
 མཛུགས་ཏུ། “དེ་ནས་སྤྲུགས་པ་རྫོགས་ཏུ།” ཞིན་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་བརྫས་བརྗོད་བྱ། གསང་
 སྤྲུགས་སྤྲོན་དུ་སྤྱད་པ་ནི། གཞི་གཅིག་ནས་ནི་གཅིག་ཏུ་འཛུགས། “གྲགས་ཆེན་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི།” སྤྲ་སྤྱད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།⁸ ཞེས་རྫོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་

1 གཞག་ལ། དབྱས་དཔར།

2 ཤེས་པར་བྱས། གཙང་དཔར།

3 གོ་རིམ་ རྗེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 བསྐྱམས་པ་ སྤྲུག་འབྲས་དཔར་ལ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་740ན2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་གི་ཆོག་རྒྱང་ལྷ་མ་ཙུང་མི་
 འད་སྟེ། “ཡི་གེ་དང་ནི་ཡི་གེར་སྤྱད།” ཞེས་གསལ།

6 སྤྲུགས་འཕྲེང་ དབྱས་དཔར།

7 ལྷ་སྐྱེད་ སྤྲུག་འབྲས་དཔར་ལ། རྗེ་དཔར།

8 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་740བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་གི་ཆོག་རྒྱང་ལྷ་མ་ཙུང་མི་
 འད་སྟེ། “དེ་ནས་སྤྲུགས་པས་རྫོགས་ཏུ།” “གྲགས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།” ཞེས་གསལ།

ཏེ། གཞི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པ་ནི། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲགས་
ལ་དཔེགས་པས་སྒྲིབ་རང་གི་ཐུགས་ཀ་དང་གཉིས་རེ་མོས་བྱེད་པའོ། ཡིད་ལ་བརྒྱས་བཟོད་
བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཤུབ་བྱ་དང་ཡིད་བརྒྱས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཏེ།
ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱས་བཟོད་བྱ་བ་འཕ། ཡང་ན་ཤུབ་བྱ་ནམ་གཉིས་
པ།¹ ནལ་འབྱོར་མཆོག་གིས་བརྟག་པར་བྱ།”² ཞེས་སོ། ། འདི་གཉིས་ལ་ཡང་སྤར་ཤུབ་བྱའི་
བརྒྱས་པ་བྱ་བ་དང་། ཡིད་བརྒྱས་བྱེད་པའི་ཆེ་སྒྲིག་ཅོལ་བཀག་ནས་བྱ་བ་སྤར་དང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཟོད་)ནི། སྒྲིབ་པའི་ངང་ནས་ཨ་ཁྲ་ཨི་ཨུའུ་བཞི་གང་
རུང་ལས་སྤར་སྤར་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞི་དང་པོ་སྟེ་འདི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་ཤུག་
ཐུབ་པར་སྐྱེད་པར་³བཤད་དོ། ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་དག་ཅིང་
བརྟན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྒྲོམ་སྟེ། རང་གི་ལུས་སྤྱིའི་ལུས་སུ་མཐོང་གི་བར་དུ་སྒྲོམ་
པར་⁴གསུངས་སོ། ། གཞི་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བའི་ནང་དུ་སྤར་བཤད་པའི་ནམ་སྤང་ཐུག་ན་
བཞུགས་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲོམ་སྟེ།⁵ དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བ་ལ་སྒྲགས་གནས་པར་བསམས་ལ་
བརྒྱས་བཟོད་བྱ་སྟེ་འདི་ལའང་འབྲུམ་སྤག་གཅིག་བརྒྱ་བར་གསུངས་སོ། ། བརྒྱས་པ་གཉིས་
དང་ཡིད་བརྒྱས་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིག་ཅོལ་སྒྲོམ་པ་འདི་ལ་ཡང་དགོས་པ་འབྲེལ། “སྤར་སྐྱེད་པ་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན།” ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ། ‘དེ་ཕྱིན་ཅད་ནི་གང་ཅུང་ཟད། མེ་རྟོག་སྒྲོས་ལ་
སོགས་དབུལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་བསྒྲོ།
‘སྒྲགས་པས་འདིགས་མེད་དེ་ལྟ་བུར།’ རྒྱ་གཉིས་པ་ལ་བརྒྱས་བཟོད་བྱ།”⁶ ཞེས་མེ་རྟོག་

ྱ གཉིས་ལ། དབུས་དཔེར།

༢ རྒྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞི་པ། རྟོག་གངས་༡༤༠བ།

༣ བསྐྱེད་པར་ དབུས་དཔེར།

༤ བསྒྲོམ་པར་ དབུས་དཔེར།

༥ བསྒྲོམ་ཏེ། རྒྱ་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྒྱ་དཔེར། གཙང་དཔེར།

༦ རྒྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གསུམ་པ། རྟོག་གངས་༡༤༠བ་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་གི་ཆེག་རྟེན་གསུག་པ་ཅུང་མི་
འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲགས་པས་འདིགས་མེད་དེ་ལྟ་བུར།’ ཞེས་གསལ།

སོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་མ་བསྐྱེས་པའི་སྐྱ་བ་གཅིག་དང་། བསྐྱེས་ནས་སྐྱ་བ་གཅིག་དུ་
བསྐྱེན་པ་བྱ་བར་བཤད་དོ། ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “གསང་སྐྲགས་གངས་ནི་སྐྱམ་འབྱུང་དུ།
པལ་ཆེར་ངས་ནི་བཤད་པ་དག ། ལུས་ཅན་སྤྱི་ག་དང་བལ་བ་ཡི། ། སྐྲགས་པ་ནམ་པར་དག་
པ་ལ། ། བསྐྱེས་བཞིན་གངས་འདི་བསྐྱེན་པ་སྟེ། ། གཞན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་གྲང་
གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ལྟའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་འཛིན་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་
ནི་གནས་ཉིད་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(མཆོན་མ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ནི། ལྟའི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་
ནི་གནས་ཉིད་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་སྟེ། ནམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་ལས། “སྟེད་མོས་ཆལ་
ལམ་གཙུག་ལག་ཁང་ངས་ཤུག་གམ་ཡིད་གང་དུ་དབེན་པ་དེར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་
ཞིང་མཆོན་མ་བྱུང་གི་བར་དེ་སྤིད་དུ་འདུག་པར་བྱའོ།”² ཞེས་གསུངས་ལ། མཆོན་མ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་སོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུས་རི་སྤིད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་
སེམས་བརྟན་པ་ལ་བསྐྱེས་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱེས་བཞིན་³ ཀྱི་
སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གསུངས་གྲང་ལྟ་སྐྱོམ་པའི་སྤྱོད་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱ་
བའི་ཚུལ་བསྐྱེན་པ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ནི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་དེ། བསྐྱེས་འགྲེལ་ལས། “རང་གི་སྤྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གོམས་པའི་སྐྱོན་ནས་བསྐྱེས་བཞིན་⁴ སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱོར་པའི་གོ་
རིམས་⁵འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྤྱ་མ་བཞིན་བསྐྱེས་བཞིན་⁶ ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་

༡ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཐ ནམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞི་བ། འོག་གངས་༡༤༡ན ༣

༢ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཐ ནམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གསུམ་བ། འོག་གངས་༡༤༣ན༡ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟེད་མོས་ཆལ་
ལས། གཙུག་ལག་ཁང་ངས། ཤུག་གམ། ཡིད་གང་དུ་དབེན་པ་དེར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་ཞིང་། ནམ་མཆོན་མ་བྱུང་གི་བར་དེ་སྤིད་
དུ་འདུག་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས།

༣ བསྐྱེས་བཞིན་ གཙང་དཔར།

༤ བསྐྱེས་བཞིན་ གཙང་དཔར།

༥ གོ་རིམ་ རྟེ་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ བསྐྱེས་བཞིན་ གཙང་དཔར།

བ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་ལ། རང་གི་ལྷའི་སྐྱ་བདག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་།
 དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་བཏགས་པར་སྤང་བ་ལ་རྩལ་སྤར་བ་དུ་མར་གཞིག་
 པར་¹བཏགས་པའམ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།། མཆན་མ་མེད་པ་རིམ་བཞུགས་པར་བྱ་བ་
 བེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། “གསང་བ་པའི་བདག་པོ་དེ་ལ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་སྒྱུད་པ་
 མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ།། མཆན་
 མ་རྣམས་གང་ནས་བྱང་ཅི་བདག་གི་ལུས་སམ་བདག་གི་སེམས་སམ་བདག་གི་ཡིད་ལས་
 བྱང་། དེ་ལ་ལུས་ནི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་རྩ་དང་ཤིང་དང་བོང་བ་ལྟ་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་
 མེད་པ། ལྷན་པའམ་³ཕྱི་རོལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུར་བཏགས་པར་
 བྱའོ།། འདི་ལྟར་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་མི་ཞིག་གིས་ཁྲོས་ཏེ་མེའམ་དུག་གས་མཆོན་
 བ་ཆུའམ་རྩི་རྩིས་བཞིག་གས།⁴ བསྐྱེད་སམ་བཅད་ཀྱང་མི་དགའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 ལ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བའམ་བཀྲ་བའམ་བྱུག་པའི་སྒྲོས་སམ། ཟེང་བའམ་གོས་སམ་ཅན་ལྷན་
 བ་ག་བྱར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པ་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་མཆོད་ཀྱང་མི་དེ་ལ་
 དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་དོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་གཟུགས་དེ་
 ལ་རང་གི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་⁵ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་པའམ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་མི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་པའི་

ྱ གཞིགས་པར་ སྐྱ་འབྲམ་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༢ ཟླ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བུ་རྩེ་གྲ་མ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱེད་འགྲེལ། རོ་བོ་གྲངས་༥༦ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 ཟླ། “རང་གི་སྐྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་ཅན་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་སྐྱབ་པའི་སྒྱུར་པའི་གོ་རིམས་
 འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་བཟོད་ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་ལ་རང་གི་ལྷའི་སྐྱ་བདག་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་དུ་བཏགས་པར་སྤང་བ་ལ་རྩལ་སྤར་བ་དུ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་
 བཏགས་པའམ།” ཞེས་གསལ།
 ༣ ལྷན་པོ་འམ་ དབྱས་དཔར།
 ༤ གཞིག་གས། དབྱས་དཔར།
 ༥ བསྐྱེད་པའི་ དབྱས་དཔར།

རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་བྲན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །”¹ ཞེས་ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲིམ་པར་གསུངས་ལ། སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “གསང་བ་པའི་བདག་པོ། གཞན་ཡང་སེམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསམ་པར་བྱའོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། སེམས་ལ་ནི་དུས་གསུམ་མེད་དོ། ། དུས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་མ་དང་བྲལ་བའོ་སྟེ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཅན་མས་ཡིད་མཆན་མ་དང་བཅས་པར་རྟོག་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་²སོ། ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྤྱེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ཉན་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་གསང་སྤྲུགས་རྣམས་མངོན་དུ་སྤྲུགས་ཤིང་གཞིལ་བར་འགྱུར་རོ། །”³ ཞེས་སེམས་ལ་རང་

༡ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ཐ རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་། བཅ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༤༠ན༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་པའི་བདག་པོ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ། མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། ། མཆན་མ་རྣམས་གང་ནས་བྱུང་། ཅི་བདག་གི་ལུས་སམ། བདག་གི་སེམས་སམ་བདག་གི་ཡིད་ལས་བྱུང་། དེ་ལ་ལུས་ནི་ལས་ལས་སྤྱེས་པ་སྟེ། ལྷ་དང་ཤིང་དང་བོང་བ་ལྷ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་མེད་པ། ལྷན་པའམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་བྱ་ལ་བཅོས་བྱས་པའི་གཟུགས་ལྷ་བྱར་བཀྟག་པར་བྱའོ། ཅི་ལྟར་བཅོས་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་མི་ཞིག་གིས་ཁྲིམ་ཏེ། མེའམ། དུག་གས། མཆོན་ཏམ། ཆུའམ། རྫོ་རྗེས་བཤེག་གས། བསྐྱེགས་སམ། བཅད་ཀྱང་མི་དགའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། བཟའ་བའམ། བཏུང་བའམ། བལུ་བའམ། བྱུག་བའམ། རྫོས་སམ། བྲེང་བའམ། བོས་སམ། ཅན་ནན་ནམ། ག་བྱར་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཀྱང་མི་དེ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་རང་གི་ང་རྒྱལ་ཀུན་ནས་ལྷང་བའི་ཕྱིར་ཅི་ལོག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་པའམ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་མི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་བྲན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །” ཞེས་གསལ།

༢ རྫོད་གས་སོ། ། རྗེ་དཔའ་། གཙང་དཔའ་། དབྱས་དཔའ་།

༣ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ཐ རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་། བཅ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༤༠བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་པའི་

བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྒྲོས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཚུལ་¹དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འཛོལ་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རྣམས་འབྲུབ་པར་གསུངས་སོ།། བསྐྱུས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། “རང་དང་ལྷའི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་སྒྲུང་བ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྩལ་ཐ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་²བརྟགས་པའམ་གཞིན་མ་ནས་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རིགས་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྟོག་སྒྲུང་སྐྱད་པའི་རིགས་པའམ། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་སེམས་རང་རིག་པ་ཙམ་རང་གི་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་བལ་བ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་ཡིད་ལ་རང་གི་རིག་སྤྲུགས་བརླས་བརྟོད་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།”³ ཞེས་གཅིག་དུ་བལ་ལམ་རྟོ་རྟེ་གཟེགས་མའི་རིགས་པས་དབྱུད་པའི་མཐར་རམ། ཡང་ན་སྤར་བཤད་པའི་དོན་ལ་སྟོག་སྒྲུང་སྐྱད་པའི་རིགས་པས་ཡིད་བྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་བསྐྱུས་ནས་འཛོག་པའམ། ཡང་

བདག་པོ་གཞན་ཡང་སེམས་ནི་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ། ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུང་བར་བསམ་པར་བྱའོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སེམས་ལ་ནི་དུས་གསུམ་མེད་དོ།། དུས་གསུམ་དང་བལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མ་དང་བལ་བའོ་སྤུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་གཞན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་རྣམས་ཡིད་མཚན་མ་དང་བཅས་པར་རྟོག་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཆོག་ཁྲ་དགས་སོ།། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱད་པ་སྐྱོད་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ནམ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་གསང་སྤྲུགས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱུགས་ཤིང་གཞིལ་བར་འགྱུར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

- 1 རྟོགས་ཚུལ་ དབུས་དཔར།
- 2 གཞིགས་པར་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཅང་དཔར།
- 3 རྟེན་ལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཉུ་སྒོལ་དཔོན་ལྷོ་བུརྟ་ཀུ་ རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱུས་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༤༦ནང་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། “རང་གི་ལྷའི་སྐྱེ་བདག་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀུན་དུ་བརྟགས་པར་སྒྲུང་བ་ལ་རྩལ་ཐ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་བརྟགས་པའམ་གཞིན་མ་ནས་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རིགས་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྟོག་སྒྲུང་སྐྱད་པའི་རིགས་པའམ། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་སེམས་རང་རིག་པ་ཙམ་རང་གི་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་བལ་བ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་རང་གི་ཡིད་ལ་རིག་སྤྲུགས་བརླས་བརྟོད་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

ན་སྐྱོས་པའི་སྤང་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་དྲན་ནས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ནས་ལྟའི་ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་དང་བྲལ་བའི་སྤང་བ་མེད་པའི་དོན་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།
 འདི་དག་ནི། སྐྱོམ་རིམ་རྣམས་དང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས།
 འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྦྱལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ལ་མཁས་པ་དེ་སྐྱོས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། དེ་
 སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་སྐྱོམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་མངོན་པར་དགའ་
 བའི་གནས་དེ་དག་¹གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་སྤྲོད་པར་རྟོགས་སོ། ། སེམས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་སྤྲོད་པར་རྟོགས་སོ། ། སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱང་དུ་བཅའ་ན་སྤྲོད་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། འདིས་ནི་འདི་སྐད་དུ་གང་ཉི་བར་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི་
 མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་དེ་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་
 རྟུགས་ཀྱིས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་ན་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མི་འཇུག་
 པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་འདིར་ཡང་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་
 ལུས་དང་སེམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱུབ་པར་སོ་སོར་བརྟག་པར་གསུངས་པས། དངོས་སོང་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་དཔྱད་ན་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་སྐྱེ་བར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ལྟ་བུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
 པའི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི། ལྟ་བུ་མ་གོ་བའི་སེམས་མི་རྟོག་པར་
 བཞག་པ་དང་། ལྟ་བུ་རྟོག་ཀྱང་སྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་ལྟ་བུ་འདི་ངེས་པ་མ་བསྐྱུངས་པར་མི་རྟོག་
 པ་ཅུ་ཞེས་ཞིག་སྤྲོད་བ་ནི་སྤྲོད་པ་ཉིད་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཡང་ལྟག་མཐོང་གིས་དཔྱད་

¹ གནད་དེ་དག་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ།

དགས་ན་མི་རྒྱུད་བས་དབྱུང་བ་དང་འཛོག་པའི་སྒོམ་སྤེལ་ནས་བྱེད་པ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་
བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་བྱ་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀླམས་ལ་ནལ་འབྱོར་གལ་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་
སྤྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་རྒྱུད་དང་བཟླས་པའི་ནལ་འབྱོར་རོ།། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་
རྫོབ་པའི་ལྷ་འི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ནི། སྤྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བཟླས་པ་ནི།
གང་དུ་བསྒྲོམས་པའི་ལྷ་དེའི་ཐུགས་སྤྱུལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྷ་འི་ནལ་
འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུའོ།། རྒྱུད་གི་ནལ་འབྱོར་ནི། ལྷ་འི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ཀའི་བརྟན་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་བསྐྱུས་ནས་མཚན་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་
ནལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་བསྐྱུའོ།། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འདི་དག་ལ་རྫོགས་རིམ་མེད་པར་བཤད་
པས་རྒྱུད་ནང་དུ་བཟུང་བའི་¹མཐུས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱེས་པ་དང་། དེ་
དག་ལ་བརྟེན་པའི་²མཚན་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ཡང་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་མེད་ཀྱི་
རྫོགས་རིམ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀམས་མ་འབྲེས་པར་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་
མ་འདི་ཀམས་ལ་ལམ་རྩེ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་³རྒྱུད་པར་ཞིབ་མོ་མ་ཤེས་ན། གོང་མའི་ལམ་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀམས་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(བསྟེན་པ་ལས་སུ་རྒྱུད་ནས་དངོས་སྤྱུ་བ་རྩེ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་བ་)ནི། རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་བྱིའི་
རྩམ་ལ་བརྟེན་ནས་རལ་གྱིའི་རིག་པ་འཛིན་པ་སོགས་སྤྱུ་བ་པ་དང་། བྱང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་
ཀམས་སུ་ས་རྩུ་མེ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམས་ནས་ཞི་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྤྱུ་བ་
པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུ་བ་པ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་མགོ་ལ་
ཉུག་བཅུ། ལེགས་སོ་ཞེས་པ་བྱང་བྱང་དུ་བཟླས་བརྩོད་བྱས་པའི་མཐར་དེ་དག་བྱང་བ་ན།
བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྩེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་

1 བཟུངས་པའི་ གཙང་དཔལ་།

2 བརྟེན་པའི་ དབྱུས་དཔལ་།

3 ཡོང་པའི་ དབྱུས་དཔལ་།

སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ།། ལམ་སྟེང་པའི་སྤྱིའི་ཆིངས་
བཞི་པོ་དེར་རྒྱད་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་རྣམས་འབྱུགས་བསྐྱེབས་ནས་ལེགས་པར་
བསྐྱུས་པས། རྒྱད་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་སྤང་ན་རྒྱད་ཤེས་པའི་གངས་སུ་འགྲོ་
བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཅམ་ཤེས་པས་ནི་ལམ་སྤྱིའི་གནད་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་པས། སློ་གོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱད་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་
བའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱོས་ཤིག །

འདིར་སྐྱས་པ། སྟོད་རྒྱད་གཙོ་བོ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དོན། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་
གསང་བས་བཤད་པ་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི། སྟོད་པའི་རྒྱད་
ལ་བདེ་སྒྲག་འབྲུག་པའི་སྟོ།། རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱང་གྱི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས་སྟོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ།། །

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱད་ལས་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་(རྒྱད་ལས་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་དང་པོར་སྐྱེང་
གཞིས་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྣམ་སྤང་བསྟན་པས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྦྱེད་དོ།།
དེ་སྦྱེས་པ་ན་ཐོབ་བྱ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ནི། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྟོན་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུན་མོང་བ་ནི།
ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་དུམ་བུ་བཞི་སྟེ། རྟོར་དབྱིངས་དང་། ཁམས་གསུམ་
རྣམ་རྒྱལ་དང་། འགྲོ་འདུལ་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུམ་བུའོ།། དང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་དེའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་ནི་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། རྗེ་རྗེའི་རིགས་

ཏེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་སོ།། གསུམ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིགས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་
 སོ།། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཚེགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཏེ་རིན་
 འབྱུང་གི་རིགས་སོ།། རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་བཞི་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་སེམས་
 ཅན་གྱི་བསམ་པ་ཚེགས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲོ་ནས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཡིན་ལ།
 ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་
 ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་དོ།། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 དངོས་གྲུབ་སྟབས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་གི་
 བྱེད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་དུམ་བུ་བཞི་ག་¹དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།² རྒྱུད་ཕྱི་
 མའི་ཕྱི་མ་ནི། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོག་སྟབས་པའི་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
 འབྲུག་པར་མི་རུས་པས་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་། སྒྲོ་མ་པས་འཛིག་སྟག་ལ་བཞུས་
 པ་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
 ཐབས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་དུམ་བུ་བཞི་ག་³དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།⁴ དེ་ལྟ་
 ནའང་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་བསྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་པ་མི་འགལ་
 ཏེ། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་པལ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པ་
 མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། འོ་ན་དུམ་བུ་བཞིའི་ལམ་འདི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བཞི་འཕེལ་
 ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་

ྱ བཞི་ཁ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཁ་ གཙོ་བོ་དཔར་།
 ༢ འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།། རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།། གཙོ་བོ་དཔར་།
 ༣ བཞི་ཁ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཁ་ གཙོ་བོ་དཔར་།
 ༤ སྟོན་ནོ།། གཙོ་བོ་དཔར་།

དེ་འཛིན་གསུམ་གསུམ་གསུངས་སོ།། དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་དུམ་བུ་བཞིའི་རིགས་བཞི་དང་
 བྱག་རྒྱ་བཞི་སྤར་བ་ནི། བྱག་ཆེན་སྤྱད་མ་རྒྱ་བྱགས་ཆོས་རྒྱ་གསུང་ལས་རྒྱ་འཕྲིན་ལས་
 ཡིན་པས་སྤྱད་གསུང་བྱགས་མཛད་པ་བཞི་དང་དུམ་བུ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བཞི་སྤར་བ་ཡིན་
 ལ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་ཀྱང་། བྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་འདྲིར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་
 ཏེ། ཞེས་སྤྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་སྤར་བའི་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་
 བཞི་ནི། རྣམ་སྤང་དང་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
 ལ་སྤྱད་དང་བྱགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱད་
 ལ་སོགས་པ་མིན་ནོ།། རིགས་བཞི་པོ་དེ་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་དགྱིལ་གྱི་
 བར་བཞི་བཞི་ཡང་བྱག་རྒྱ་བཞི་དང་སྤར་ནས་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པས། རང་རང་
 གི་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་དང་བྱགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་བཞི་བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་ཀྱང་། “རིགས་བཞི་རྣམས་ལ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནི། ལྷ་རྣམས་
 དགོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱད་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་མི་ཟད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་བ་བསྤྱས་པ་
 ཡིན་པར་བཟུངོ།། དམ་ཆེག་གི་དགྱིལ་འཁོར་ནི། རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 སློ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དོ་མེ་དང་ལྷགས་ཀྱུ་དང་། མདའ་དང་མགུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
 བཀོད་པ་ཉི་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བྱགས་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་
 བ་བསྤྱས་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི། རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་སྤྱོད་
 བ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་བ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཀོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱོད་པ་

ལ་སོགས་པ་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུས་པར་བལྟའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་སྤང་བ་
ལས་གཙོ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པས། རྟོག་དབྱིངས་ཀྱི་དུམ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོ་
ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རང་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཕྱག་ཆེན་གཙོ་ཆེ་མོད་ཀྱང་། ཕྱགས་དམ་ཆེག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
སོགས་མེད་པ་མིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། གཞན་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “རིམ་པ་འདིས་ནི་སྐྱུ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིར་གསུངས་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལུས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། ‘སེམས་དང་’ལུས་མེད་པའི་
དག་ཀྱང་²མི་སྲིད་དེ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལས་ཀྱང་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཆར་
དགོས་པར་བལྟའོ།། དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྐྱུ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་མར་གྱུར་པ་གོ་རིམས་³བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི་འདིར་བཤད་དོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་དག་གི་རྣམ་
དབྱེ་ཞིབ་པར་ཤེས་ན་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དུམ་བུ་བཞིའི་ལམ་རེས་འགའ་གང་
ཟག་གཅིག་གི་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་རིམ་ནས་བཤད་ཅིང་། རེས་འགའ་གང་ཟག་རྒྱུད་སོ་
སོ་བའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནས་

¹ ལྷུ་བསྐྱུས། རྒྱུད་འབྲེལ། འེ་སྒོ་བ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༡༩ནང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“རིགས་བཞི་རྣམས་ལ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ནི་ལྷ་རྣམས་དགོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མི་ཟད་པའི་མཛོད་
རྣམ་པར་སྐྱུ་ལ་པ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་བལྟའོ།། དམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དེ་ལྟར་ཉོགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་མཚན་པར་བྱེད་པ་རྟོ་
རྗེ་དང་ལྷགས་ཀྱང་དང་། མདའ་དང་མགྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ཉི་ཤེས་མཚན་ཉིད་ནི་ལྷགས་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་
རྣམ་པར་སྐྱུ་ལ་པ་བསྐྱུས་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་དེ་ལྟར་ཉོགས་པའི་ཆོས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་
ཅིང་གཞན་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྐྱུ་ལ་པར་བྱིན་གྱིས་
བཟུངས་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་མཚན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཀོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུས་པར་བལྟའོ།” ཞེས་གསལ།

² དག་ཀྱང་། སྐྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

³ གོ་རིམ་། ལྷུ་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁴ ལྷུ་བསྐྱུས། རྒྱུད་འབྲེལ། འེ་སྒོ་བ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༡༩ནང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སེམས་ཀྱང་’ ཞེས་གསལ།

རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་མང་དུ་གསུངས་
 པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་
 པ་བཞི་ལྟའི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་བསྐྱབས་ནས་ཐ་མལ་པའི་ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བཞི་སྦྱང་བའོ།། དེ་ལྟར་རིགས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སམ་རྩོམ་ཞེ་ཞེ་འཆང་
 གི་རིགས་ཞེས་པའི་སྒྲོས་པ་པོ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་
 བསྐྱར་བ་རྩོགས་པ་ནི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན་ལ། རིགས་གཞན་རྣམས་ནི་
 ཉི་ཆེ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན་པར་སྟོད་འགྲེལ་¹ལས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། འོ་ན་རྣམ་སྤང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་དེ་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གསུམ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ལམ་རྩོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 དུ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བདག་ཉིད་རྩོགས་པའི་ལམ་ཡང་བསྒྲོམ་²དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་
 རས་སྒྲོམ་པར་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཁུངས་སྐབ་ལས་མ་གསུངས་པས། དེ་ནི་
 སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སོ།། འོན་ཀྱང་རྣམ་བུང་གི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་དེ།
 མངོན་བུང་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བུང་སེམས་འཆང་རྒྱ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་དེ་དང་
 དེའི་ང་རྒྱལ་བུས་ནས་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དེའི་སྟོན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་
 ལ་དེ་ཉིད་སྤང་བའི་སྐབས་སུ་བྱུང་ཅམ་བུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་བཞི་དང་སོ་སོར་སྐྱར་
 བ་སྒྲོབ་དཔོན་གསུམ་གྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། མངོན་བུང་ལྔས་སངས་རྒྱས་པ་ཡན་ཆད་³སྒྲོབ་
 པའི་ལམ་དང་བསྐྱུན་པའི་སྒྲོམ་དུ་གསལ་ལ། རྣམ་སྤང་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་

1 བསྟོད་འགྲེལ་ དབུས་དཔལ་།

2 སྒྲོམ་ སྒྲ་འབྲུམ་དཔར་མ།

3 ཡན་ཆད་ སྒྲ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྒྲ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

ནི། སངས་རྒྱས་ཟིན་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་ཉམས་སྤྲུང་བའི་རིམ་བ་)ལ་བཞི། ལམ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་
སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སྤྲུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱབ་
པའོ།། དང་པོ་(ལམ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་)ནི། རྗེ་རྗེ་དབྱེངས་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་སོགས་ལམ་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་
རུང་བར་བྱའོ།། འདི་ལ་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་དང་། ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
རིགས་ལྗེའི་སྟོམ་པ་མི་འཛིན་ཞིང་¹བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ལ་སྟོབ་མའི་དབང་
ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་²དང་། སྟོམ་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ལ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་བར་
རྩོགས་པར་བསྐྱར་བ་³སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྗེ་རྗེ་འབྱུང་བ་དང་སྟོན་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཅ་ལྟར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཛྲ་བེན་པས་མ་སྟོས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་)ནི། དབང་ཐོབ་ནས་ཁས་སྐྱངས་
པའི་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཐོག་མར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
བཙུན་པ་མི་སྟོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “དེ་ནས་སྐྱ་མ་མཉེས་པར་བྱས་པ་དེ།⁴
དེས་བསྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
དུ་ཆོག་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དབང་བསྐྱར་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོགས་
སྟོམ་པ་གཞུང་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་དང་། འབྲུལ་བ་དང་། སྟོན་
པ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་དེ་བྱིན་ཆད་དམ་ཆེག་ལ་སོགས་

¹ མི་འཛིན་ཅིང་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་ལ།

² སྐྱར་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་ལ། རྗེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

³ སྐྱར་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ།

⁴ བྱ་བ་དེ་ དབྱུས་དཔལ།

བ་རི་ལྟར་སྒྲངས་པ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་སློབ་མི་སྟོད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་
 རོན་མ་ལུས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཐོག་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དམ་ཆེག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་
 བོ། འབྲས་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་
 མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྟོད་པ་དགོ་བ་
 དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་
 པའི་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་རོ།”¹ ཞེས་སོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་དང་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པའི་
 དམ་ཆེག་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཅ་བའི་ལྷང་བ་རྣམས་ནི་ཅ་ལྷང་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་
 པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། དམ་ཆེག་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་མ་
 ཆང་ན་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་པག་དག་ཏུ་བོ། རི་སྟེ་མངོན་པར་བཅོན་
 བྱས་ཀྱང་། གང་ཟག་བཞི་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ། བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་ལྡན་པ་ཉིད་དང་བོ། བཀའ་བཞིན་དུ་བོ་མི་བྱེད་
 པ།”² དད་པ་མེད་ཉིད་འགྲུབ་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་སྟོན་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་
 བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་འབྲུག་སྟོ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་མན་རག་བཞིན་དུ་སྐྱངས་ནས་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་
 པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ནས་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡིད་གཉིས་མེད་པ་དང་།

1 བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་རྟོན་འབྲུག་པ། འོག་གངས་པའམ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འད་སྟེ། “དེ་ནས་ཐུ་
 མ་མཉེས་པར་བྱས་པ་དེས་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆེག་དང་། ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཆོ་ག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
 དབང་བསྐྱར་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོ་གས་སྟོན་པ་གཟུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་དང་། འདུལ་
 བ་དང་། རྟོད་པ་དང་། རྟོད་ལུལ་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་མཁས་པར་བྱས་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དམ་ཆེག་ལ་སོགས་པ་རི་ལྷར་སྒྲངས་པ་བསྐྱང་
 བའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་སྟོབ་མི་སྟོད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་རོན་མ་ལུས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཐོག་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དམ་ཆེག་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་ནི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྟོད་པ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བྱད་པར་རོ།” ཞེས་གསལ།

2 མི་བྱད་དང་། དབུས་དཔལ།

3 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 རྒྱུད་རྟོན་ཅེ་མོ་ འོག་གངས་144བ9

རྒྱལ་བས་འབྲུག་ལྗོན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་དམ་ཆེག་རྣམས་རི་ལྷོ་ར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
སྤང་བར་རུས་པ་དང་། ལྷ་དང་སྒྲ་མའི་ཡུལ་ལ་དད་པ་བཟླ་བའོ།། དེ་ལྷོ་ར་བསྐྱབ་པ་པོ་
བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གང་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་ནས་བསྐྱབ་¹དགོས་ཏེ། ཅེ་མོ་ལས།
“སྒོག་གཙོད་རྒྱ་དང་འབྲིག་པ་དང་།། རྩོན་དང་སྒྲོམ་བྱེད་རྣམས་པར་སྤང་།།” བྱིས་པའི་སྒྲོམ་
པ་ལ་གནས་ནས། དེ་ཆེ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱབ།། གལ་ཏེ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་གྱུར།། སྒྲོམ་
པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གནས།། སོ་སོར་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས།། རིག་འཛིན་སྒྲོམ་པ་
མཆོག་ཡིན་ནོ།།”² བྱིས་པ་གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་རྩོན་དུ་རུང་ན་སྒྲོམ་པ་གསུམ་
ལྷན་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་³དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་(དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེན་པ་རི་ལྷོ་ར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མཆོན་མ་དང་བཅས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།། དང་པོ་(མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་)ལ་གཉིས། རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བླ་བ་བྱུག་
མཆོན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།། དང་པོ་(རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་བཞིའི་
རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། སྤྱན་བཞིར་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེ་མི་རུས་པས་རི་ལྷོ་ར་བཤོ།། དང་པོ་
(སྤྱན་བཞིར་བསྒྲོམ་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།

དང་པོ་(སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། སྒྲོད་འབྲེལ་ལས། སྒྲོབ་
དཔོན་དང་སྒྲོབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་མི་འབྲེལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་བཤུགས་གཉིས་

¹ ལྷོ་ར་ ལྷོ་འབྲུམ་དཔར་མ།

² རྗེ་བཀའ་ལློན་ལྷོ་འབྲུམ་ ༩ ལྷོ་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ། རྗེ་གྲུང་ས་༡༤༤བཅ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུད་གཉིས་པ་བྱུང་མི་འབྲེལ་གྱི་ ‘བརྩོན་དང་
སྒྲོམ་བྱེད་རྣམས་པར་སྤང་།།’ བྱིས་གསལ།

³ ལྷོ་ར་ ལྷོ་འབྲུམ་དཔར་མ།

གསུངས་པའོ།། དེ་ལ་སློབ་མའི་དབང་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པས་རི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་ནི།
 སྟོད་འགྲེལ་ལས། “སློབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་
 པ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་བསྐྱུང་བ་དང་ཚུའི་ཁྱུས་དང་། ཡང་བདག་བསྐྱུང་བ་དང་
 གནས་བསྐྱུང་བ་ཡང་བྱས་ནས་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་དུ་བཅུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། བྱག་བྱ་བ་དང་
 སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། བསྐྱུལ་བ་དང་གསོལ་བ་
 དང་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་དང་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་སྤྱད་ལ། རྟོ་རྟེ་ཐལ་མོ་དང་རྟོ་རྟེ་བསྐྱམས་པ་བཅེངས་ཏེ་རྟོ་རྟེ་ཐལ་མོ་
 སྟོང་གར་འབྲལ་ལ་རྟོ་རྟེ་དབབ་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས། བདག་མེད་པར་སྐྱོམ་པ་དང་ཁྲ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་བཅེང་བར་བྱའོ།། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཅུག་སྟེ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་སྐྱབ་པ་བྱས་ནས། རྩ་རྩུ་བྱི་རྩུ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པའི་སྦྱོར་བས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ། རང་གི་དམ་ཆེག་གི་བྱག་རྒྱ་རྣམས་
 གྱིས་རབ་དུ་བསྐྱབས་ནས་རང་གི་ལྟ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་དང་
 ལས་དང་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རྒྱས་བཏབ་ལ་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གིས་བདག་ཉིད་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཏེ། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་དབང་བསྐྱར་ནས་སྐྱེག་མོ་ལ་སོགས་པ་
 གསང་བའི་མཆོད་པ་བཞིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 བྱག་བྱ་སྟེ་རང་གི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱེམས་ལ། བརྩ་སར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་སྒྲོས་ཤིང་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་ཐུན་བཞིར་བསྐྱེམ་པར་
 བྱའོ།།”² ཞེས་གསུངས་པའོ།། འདི་ལྟར་ན་ཁྱུས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཁོ་བོའི་ནལ་འབྱོར་དང་

༡ སྟོང་ཁར་ གཙང་དབབ། དེམས་དཔལ།

༢ སྟེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེམ་པའི་སྟོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༡༩༤༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “སློབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་བསྐྱུང་བ་དང་། ཚུའི་

བསྐྱུང་འཁོར་བྱས་ཏེ་ཆོག་མཆོད་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་ལྷན་པས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འགྲོ་བ་སོགས་བྱ།
 དེ་ནས་རྩོམ་ཁ་ལོ་ནས་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་བར་བྱས་ཏེ་ཆོག་ལྷན་རང་གི་ལྷ་གང་ཡིན་
 དུ་བསྐྱེད་ནས་རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བཅུག་པ་ལ་བྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་
 བོ། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆད་མེད་པ་བཅུག་པ་ལ་བྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་
 རང་རིགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། རང་རིགས་ཀྱི་དབང་གང་ཡིན་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་
 མཆོད་པས་མཆོད་བྱག་བྱས་ནས་སྤྱན་ཆེན་སྒྲོམ་པ་དང་། ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་བརྒྱས་པ་
 བྱེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྷན་མ་གཏོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་གཞལ་ཡས་
 ཁང་སྒྲོམ་པའང་མ་བཤད་དོ། སེམས་དཔའ་འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་ཁ་རྩོམ་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྷན་བྱས་པའི་མཐར་དེ་ཉིད་ནས་མཁར་བཞག་ནས། འབྱུང་བ་
 རིམ་བཞེགས་ཀྱི་རིམ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱས་སྤྱི་མེད་གཏེ་གདན་བསམས་པའི་སྟེང་
 དུ་ནས་མཁར་ནས་བབས་ཏེ་འདུག་པར་བཤད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱབ་ཐབས་ཆེ་བ་ལས། བརྩ་རྒྱ་
 ཏུ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་བཅིངས་ནས་རང་རྣམ་སྤྱང་དུ་བསྐྱེད་དེ་བརྩ་སྟེ་ཞུ་
 བརྩོད་ནས་རང་གི་སྟེང་གཏེ་ནས་རྩོམ་ཁ་སེམས་དཔའ་སྤྱུལ་ཏེ་མདུན་དུ་ཡང་མེད་གཏེ་གདན་

ཞུས་དང་། ཡང་བདག་བསྐྱུང་བ་དང་། གནས་བསྐྱུང་བ་ཡང་བྱས་ལ། རང་གི་ལྷ་མདུན་དུ་བཞུགས་སྤྱི་གསོལ་ཏེ། བྱག་བྱ་བ་དང་། སྤྲུལ་བ་
 བཤགས་པ་དང་། བསྐྱེད་ནམས་ལ་རྩོམ་ཁ་ཡི་རང་བ་དང་། བསྐྱུལ་བ་དང་། གསོལ་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱི་བསྐྱེད་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་བ་དང་། གསུམ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་ཁ་སྤྱི་བ་དང་། རྩོམ་ཁ་ལོ་དང་རྩོམ་ཁ་ལོ་ལྷན་པས་བཅིངས་ཏེ། རྩོམ་ཁ་ལོ་སྤྱི་
 གང་ལྟར་ལ། རྩོམ་ཁ་ལོ་དབབ་པ་བསྐྱེད་དེ། བཏུན་པར་བྱས་ནས་བདག་མེད་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བ་བཞིན་
 དུ་བསྒྲོམས་ཏེ། རང་གི་སྟེང་གཏེ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩོམ་ཁ་ལོ་ལྷན་དུ་བཅིང་བར་བྱའོ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བཅུག་སྟེ།
 བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱུར་པར་བྱས་ནས། རྩོམ་ཁ་ལོ་རྩོམ་ཁ་ལོ་ལྷན་དེ་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པའི་སྤྱི་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་
 ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ། རང་གི་དམ་ཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་བསྐྱུལ་ནས། རང་གི་ལྷ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་
 ལས་དང་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རྒྱས་བཏབ་ལ། རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གིས་བདག་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་པས་
 དབང་བསྐྱུར་ནས་སྟེག་མོ་ལ་སོགས་པ། གསང་བའི་མཆོད་པ་བཞིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་བྱས་
 ཏེ། རང་གི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བསྒྲོམས་ལ། བརྩ་སྟེ་ཞུ་བའི་སོགས་པས་རང་གི་སྤྱི་བ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞོས་ཤིང་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་
 ཉིན་རེ་ཞིང་ཐུན་བཞེར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསལ།

༡ རིམ་ཆེག་ དབྱས་དཔའ།

༢ སྟེང་ཁ་ གཅོད་དཔའ།

བསམས་པ་ལ་གཞག། དེ་ནས་རྟོག་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྟུན་ཅིང་དེའི་ཕྱག་ཆེན་བཅིངས་
ནས་རང་རྟོག་སེམས་དཔར་བསམ། ཡང་ཉུ་ཡིག་ལས་ཉུ་མཛད་དུ་སྦྱལ་ཏེ་སྟོང་བྱེ་བའི་
སྒྲགས་རྒྱ་བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྟོང་བཞི་དབྱེ། དེ་ནས་རྟོག་སྦྱུ་བའི་སྒྲགས་རྒྱས་སངས་
རྒྱས་ནམས་བསྦྱལ་རྟོག་སེམས་སུ་བསྟོམས་ནས་མཆོན་བརྒྱ་ཅས་བསྟོན་ལ། སྟོང་བ་བཞིའི་
སྒྲགས་རྒྱས་དབྱུག་གཞུག་སོགས་བྱས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་མཆོད་པའི་
མཐར་མཉམ་ནམ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་བསྐྱས་པ་བྱ་བར་བཤད་དོ། སྦྱབ་ཐབས་ཚུང་བ་ལས་
རང་ནས་མཁའ་ནས་བབས་ནས་མདུན་དུ་སེང་གའི་གདན་གཉིས་པ་བསམས་པ་ལ་རྟོག་
སེམས་གཅིག་སྦྱལ་བར་བཤད་ཅིང་རང་ནས་སྤྱང་དུ་སྟོམ་པ་མ་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་
འགྲེལ་ལས་སྟོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟན་དང་སྟོང་དཔོན་ལ་ནལ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་བཤད་པས། སྦྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ནལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟན་ནི།
སྟོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ལ། སྟོང་འགྲེལ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་དེའི་དབྱས་
དང་མདུན་དུ་ལྟ་སྟོམ་པ་མ་བཤད་ཀྱང་སྦྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་བཤད་པས་སྟོང་མ་ལ་ཡང་
དེ་དག་དཔོན་སོ། སྦྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་རྟོག་སེམས་སུ་སྟོམ་པར་བཤད་པ་ནི་མེ་ཉླ་
གང་འཕྲོག་གི་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། སྟོང་འགྲེལ་ལས་རང་གི་ལྟ་གང་ཡིན་དུ་སྟོམ་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ཆོ་གའི་རིམ་པ་དེ་དག་གིས་ཐུན་བཞིའི་ནལ་འབྱོར་བྱ་བར་འདོད་ན་
སྟོང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལ་གཞི་བྱས་ལ་རྟོག་སེམས་དཔར་འབྱུང་བའི་སྦྱབ་ཐབས་ཆེ་
ཚུང་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ། གོ་སྒྲ་བ་དང་ཆོག་
མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ཇི་ཅམ་²ཞིག་གི་ནལ་འབྱོར་སྦྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ་པ་
ནི་འོག་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྟོང་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཐུན་བཞིའི་ནལ་འབྱོར་)ནི། སྟོང་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་

¹ གང་ཕོག་གི་སྟེ་དཔར།

² འདི་ཅམ་ དབྱས་དཔར།

ལ་གཉིས་ལས། སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བར་འདོད་ན་ནི། རྟེན་ཅོང་བ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར། བདག་རྟོགས་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཕྱི་བ་མེད་པར་
 སློམ་པའི་བསྟེན་པ་རྒྱས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་ཆོག་¹ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱས་པའི་བསྟེན་པ་འབྲིང་དང་། རྟེན་ཅོང་ཆེན་པོ་ལྟ་རེ་རེའི་བསྐྱས་བརྟེན་²འབྱུང་དང་
 བཅས་པའི་བསྟེན་པ་བསྐྱས་པ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ལ། རང་གི་ལྟ་སྐྱབ་པར་འདོད་ན་ནི།
 སྟོད་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཅོང་དང་རྟེན་ཅོང་སྐྱེས་ལྟར་
 བཤད་ནས། སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་དང་རང་གི་ལྟ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་
 འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཆོ་ག་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་རང་གི་ལྟ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་རྟེན་ཅོང་
 པོ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་ཅོང་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་། “སློབ་
 དཔོན་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། རྟེན་ཅོང་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་
 རྟོགས་པར་སྐྱེད་དེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས། དབང་རྟོགས་པར་ཐོབ་པས་ཅུ་བའི་ལྟ་རྟོགས་
 པར་སློམ་དགོས་པ་དང་། དབང་རྟོགས་པར་མ་ཐོབ་པས་ལྟ་རྟོགས་པར་སློམ་མི་རུང་བར་
 བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅོང་ཆེན་པོ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་
 སློམ་དགོས་ཏེ། སྟོད་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ཡང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཉིད་ནི་དངོས་སྐྱེས་ཐབས་ཡིན་པས་ན།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 དང་པོ་སྐྱོར་བ་སོགས་གསུམ་དུ་སྟེ་ལ། ཐ་ན་མདོར་བསྐྱས་པའི་ལམ་ལ་དགའ་བ་ཕྱག་རྒྱ་
 གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྟེན་སྐྱང་

¹ སྐྱེད་ཆོག་ ལྟ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྟེན་ཅོང་གཙང་དཔལ་

² བསྐྱས་རྟེན་ གཙང་དཔལ་

³ རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྐྱོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་འབྲེལ། འོག་གངས་མཚོ་པ་༡༤༡བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ལྟར་རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅོང་དང་། རྟེན་ཅོང་སྐྱེས་ལྟར་བཤད་ནས་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་
 དང་། རང་གི་ལྟ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཅོང་ཆེན་པོའི་ཆོ་ག་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

⁴ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

⁵ རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྐྱོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་འབྲེལ། འོག་གངས་མཚོ་པ་༣༧

མངོན་དུ་¹བྱེད་པའི་ཐབས་དངོས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ།། དེས་ན་²རྒྱས་འབྲིང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སྒྲོམ་པར་མ་རུས་ནའང་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གསུམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་སྒྲོམ་དགོས་ལ། ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ་
ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་དོ།། སྒྲོམ་པའི་དུས་ལ་ལོ་གཅིག་གས་ཆེ་བ་
དུག་གས་ཆེ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་རྩོམ་ཞེ་འབྱུང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་རབ་
འབྲིང་ཐ་མའི་དབང་གིས་དུས་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ལ། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་དེར་དུས་རི་སྤྱིད་
ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ལ་གནང་བ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བར་གསུངས་སོ།། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རི་
ཅམ་སྤྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྟོད་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་རི་སྤྱིད་རྩོམ་ཞེ་འབྱུངས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་བསྒྲོམ་པར་
བྱའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱོད་དང་གྲུང་དང་ཕྱི་བྱོད་དང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་བཞིར་ཆོ་
གའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེང་བ་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་
པ་རྣམས་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་དོན་གྱི་སྤྱི་ལྟངས་པར་བྱས་ནས། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་བསྐྱུངས་པས་བགེགས་བསྒྲོག་པ་དང་དམ་ཆོག་
དང་སྒྲོམ་པ་འཛིན་པའི་སྒོ་བརྟན་པ་དང་། བྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བཞས་པ་སོགས་ཀྱིས་
རྒྱུད་སྦྱང་བ་དང་།⁴ ལྷའི་ནལ་འབྱོར་གང་ཡིན་གསལ་བཅུ་བའི་ཆོ་མངོན་སུམ་པ་ལྟ་བུའི་
གསལ་སྒྲུང་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། དེ་ནི་ཐོག་མར་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་
པའི་ཆད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ཕན་ཆད་དུ་སྒྲོམ་མི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
དང་སྒྲོབ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་། སྐབས་འདི་དག་དུ་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་

1 མངོན་བྱུང་དུ་ དབྱས་དཔལ།

2 དེ་ནས་ དབྱས་དཔལ།

3 ལྷ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ནད་གཤམ་སྤྱིང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་འབྲེལ། ཤོག་གངས་7༤1ན6

4 རྒྱུད་པ་དང་། ལྷ་འབྱུས་དཔལ་མ།

པར་གནས་པའི་གནས་ཆ་སྐྱབ་པ་མི་གསལ་བ་ནི། རྒྱ་ཆེ་སྐ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་
 ལ་དགོངས་ཏེ། དེའི་པན་ཡོན་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།། བདག་རྫོགས་རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོ་ཡང་ཆོག་ཁྲིགས་རྒྱ་ཆེ་འབྱུང་བ་ན་གསལ་བ་དང་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་
 གིས་སོ།། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་དབང་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། གཞན་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་རང་གི་ལྷ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་བ་སོ་སོར་མི་
 འབྱེད་ཅིང་། རྒྱ་ཆེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་དམ་ཆོག་
 དང་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་
 ཚུལ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་སྒྲོམ་ཡང་ལྷ་རེ་རེ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། མདུན་དུ་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལྷ་སྒྲོམ་པའམ་དེ་མ་
 རུས་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་སྐབས་ལྷ་སྒྲོམ་པའམ་སྒྲོམ་ནས་སྒྲོམ་པ་གཟུང་
 བ་དང་། སྤྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤུན་བཞིར་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ།
 སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་ལྷགས་ལས་བྱ་སྐྱབ་པ་ཞིག་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དེ་མི་རུས་པས་རི་ལྷ་རྩ་བ་)ནི། དེ་ལྷ་རེ་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
 སྐྱེད་པ་¹སོགས་བྱས་ནས་སྐྱ་སྒྲོམ་པར་མི་རུས་པས་ནི། ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་སྙིང་པོ་ཅམ་བཞེད་
 ལ་ལྷ་དེར་རང་བསྒྲོམ་ཞིང་མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་རེ་བསྒྲོམས་ནས་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱས་
 རས་བརྒྱས་པ་ཆང་བར་བྱ་སྟེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “རི་སྐྱེད་དུ་གསུངས་པའི་རང་གི་ལྷའི་དམ་
 ཆོག་གི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྐྱགས་པས་བརྒྱས་བཞེད་²ཅམ་ཉིད་དང་།
 དེའི་དོན་གྱིས་བརྒྱས་བཞེད་བྱ་བའི་ལྷ་སེམས་དཔའ་བདག་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཆོད་པ་དང་ལྷན་པར་བསམས་ཏེ། མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་སྐྱ་

¹ བསྐྱེད་པ་ དབྱས་དཔའ།

² བརྒྱས་ཞེད་ གཅོད་དཔའ།

ཉིད་བསྐྱེལ་ཞིང་བརྒྱས་བརྗོད་¹བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ།”² ཞེས་སོ། ལྷའི་སྤྱིང་པོ་ཆེག་
 ཅམ་གྱིས་ལྷར་སྦྱེད་བ་འདི་ཡང་སྒྲོམ་བ་མི་རུས་པར་བརྒྱས་བརྗོད་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་
 དངོས་བྱུབ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་བ་རུས་ན་དེ་ལྷར་མི་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་
 དང་བཅས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྤྱིང་པོའི་དོན་གྱི་ཆེག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དམ་ཆེག་
 སེམས་དཔར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བ་འདི་ཡང་བརྒྱས་བརྗོད་³འབའ་ཞིག་ལས་དངོས་
 བྱུབ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་གྱི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པས་བསྐྱབ་རུས་⁴པ་
 རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྷར་ཞེ་ན།’ ཕྱི་མའི་ཡང་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ལས་བརྒྱས་བརྗོད་⁵གྱི་
 སྐབས་སུ། ལྷ་དན་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ། གསང་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ནས། ཐ་ན་སྤྱིང་པོའི་དོན་གྱིས་བདག་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་
 བསྐྱར་ཏེ། མདུན་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེལ་ཞིང་ཇི་ལྷར་འདོད་
 པར་བྱེད་པས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་རྩོམ་ཆེག་གིས་བརྒྱས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །⁶ ཞེས་
 གསལ་བར་བཤད་དོ། འདི་ནི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆེག་ཁྱིམ་པ་ཏོན་པ་ལ་བསྐྱེལ་ཞེས་ཐ་
 སྤྱིང་འདོགས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ཡང་བྱེད་ཆེ་བས་གསོན་པོ་དང་གཤིན་པོ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་རབ་གནས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐ་ན་འང་

1 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

2 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། འེ་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༤༠ན 3 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཇི་
 སྤྱིང་དུ་གསུངས་པའི་རང་གི་ལྷའི་དམ་ཆེག་སེམས་དཔར་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱོད་པོ་བརྗོད་པ་
 ཅམ་ཉིད་དེའི་དོན་གྱིས་བརྒྱས་བརྗོད་བྱ་བའི་ལྷ་སེམས་དཔར་བདག་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ཉིང་འཇོན་དང་།
 མཆོད་པ་དང་ལྷན་པར་བསམས་ཏེ། མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་བྱེད་བསྐྱེལ་ཞིང་བརྒྱས་བརྗོད་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ།” ཞེས་གསལ།

3 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

4 སྐྱབ་རུས་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་ལ། ཕྱི་དཔར།

5 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔར།

6 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། འེ་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༤༠ན 3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྗོད་པ་
 ལྷ་སྤྱོད་གསུངས་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིང་པོའི་དོན་གྱི་ཆེག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དམ་ཆེག་སེམས་དཔར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བ་འདི་ཡང་བརྒྱས་
 བརྗོད་འབའ་ཞིག་ལ་དངོས་བྱུབ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་གྱི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པས་བསྐྱབ་རུས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། ཇི་ལྷ་ཞེ་ན། ཞེས་གསལ།

སྒྲོམ་པ་དེ་ཙམ་རེ་བྱས་ནས་རང་རང་གི་བརྒྱས་པ་རྫོགས་པ་རེ་བྱ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྤྱི་བ་ཕྱག་མཆན་ལ་དམིགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། བླ་མོ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་དང་། བླ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སྒྲོ་བསྐྱུ་སོགས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(སྤྱི་མོ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་)ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས། “དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག །གང་ཡང་རུང་སྟེ་བསྒྲོམ་བྱ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྱུར། ཉིང་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པའོ།།”¹ ཞེས་སྤྱི་མོ་འདི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱུ་བ་པ་དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ལྷ་སྐྱུ་སོགས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་སྟེ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་པས། འདིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་ནས་གང་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་བྱིན་པར་འགྱུར་བའོ།། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་ཀྱང་། “དེ་བས་ན་བྱུང་པར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་འདོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་རྩོམ་སྤྱི་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་ངེས་སོ།།”² ཞེས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་སྐྱབ་པ་ལ་འདི་ངེས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་འདི་ནི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ནི་གནས་གང་ལ་དགོས་པའི་དགོས་པ་རྣམས་འདིའི་ཡང་དགོས་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྤྱི་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་)ནི། བླ་མོ་འདི་སངས་རྒྱས་གསང་བས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་པར་བཞེད་དེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་དང་མདོར་བསྐྱས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ལྷའི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཆོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་

¹ རྩོམ་པ་སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ། “དེ་དག་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག །གང་ཡང་རུང་སྟེ་བསྒྲོམ་བྱ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྱུར། ཉིང་འཛིན་ཤེས་པས་བརྟགས་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

² རྩོམ་པ་སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ། “དེ་བས་ན་བྱུང་པར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་འདོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་རྩོམ་སྤྱི་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་ངེས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

དུ་བྱས་ནས། དང་པོར་རེ་ཞིག་རང་གི་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་མའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་མོ།¹ ཞེས་སོ། སྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས། “ལྷེ་ནི་
 ཀླ་ལ་སྤར་བྱ་ཞིང་།² ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་བསམ་བྱ་བ། རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་པའི་བདེ་རེག་པས།³ སེམས་
 རི་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར།⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀླ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བཞག་
 ཐབས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་བཞག་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱི་ཚུལ་སྟོན་ནོ།⁵ འདི་
 ཡང་རང་གི་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་བྱས་ནས་སྐྱོམ་པར་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 བྱ་ཞིང་། ལུས་གནད་ནི་གོ་ས་ལའི་རྒྱལ་ལས། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྡོགས་པར་བྱས་ནས་སྤྱི་
 གྲག་ཅོར་མེད་ཅིང་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འདུག་ལ་སྤྱི་ལ་མོ་གྱུར་བཅས་ཏེ་ལུས་བྱང་པོར་
 བསྐངས་ཏེ།⁶ ལྷའི་ཅ་བ་ནས་མདུན་སའི་བར་དུ་ལྷེ་སྤྱིང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྤར་ཞིང་མཆུ་གཉིས་
 མཉམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་གཞན་རྣམས་དང་
 ཡང་ལྷན་པར་བྱའོ། དེ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་པའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་
 པ་རྗེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་ལྟར་སྤྱིང་ཅེ་མོར་བཞག་ལ་⁷ དེ་ལ་སེམས་གཟུང་བར་བྱའོ།
 དེ་ཡང་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། སྤྱོད་པའི་ཅེ་མོ་ཅམ་ནས་སྐྱོམ་པོས་ཉིལ་གྱི་འབྲུ་ཅམ་གྱི་བར་
 རང་གི་ལྷའི་སྤྱོད་པའི་འབྲུ་བ་ཅེ་ལྷ་པར་བཞག་དོ། འདི་དང་པོ་ལྷེ་བར་བསྐྱེད་དེ་སྤྱི་བཟོ་
 ཞེས་བཟོད་ནས་དེ་ནས་བཏེག་སྟེ་སྤྱི་ཁུང་ནས་སྤྱི་ཅེར་འབྲེང་སྟེ་གནས་པར་བསམ་པར་
 ཀྱན་སྦྱང་བཞེད་⁸ ལ། སྦྱང་ག་⁹ རིམ་འཛེན་པར་ཤྲུག་བཞེས་གཉེན་བཞེད་དོ། ཨ་བ་ཏ་རའི་

1 ལྷེ་བཟུག་རྒྱུད་འགྲེལ། འི་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གྲངས་༤༠བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སེམས་དབང་’ ཞེས་གསལ།
 2 ཅེ་མོ་ དབྱས་དཔར།
 3 ལྷེ་བཟུག་རྒྱུད་འགྲེལ། 9 དེ་ཁོན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། འོག་གྲངས་༤17ན ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀླང་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘ལྷེ་ནི་ཀླ་ལ་གཞན་བྱས་ཏེ།’ རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་པའི་བདེ་རེག་པས། ཞེས་གསལ།
 4 སྟོན་ནོ། གཙང་དཔར།
 5 བསྐང་སྟེ། དབྱས་དཔར།
 6 གཞག་ལ་ དབྱས་དཔར།
 7 ཀྱན་བཞེད་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།
 8 སྦྱང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

འགྲེལ་བ་ལས། སྙིང་ག་¹ནས་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་མཉམ་དུ་སྙིང་པོ་ཡིད་གྱིས་བརྗོད་དེ་སྤྲ་ཅིར་
 འབྲེན་པར་བཤད་དོ། སངས་རྒྱས་གསང་བས། རྗེ་རྗེ་སྤྲ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པའི་
 ཆེ་རྒྱུད་འབྱུང་འབྱུག་བཀག་ནས་སྤྲ་བྱ་བ་རྒྱུད་བཟུང་ན་²སེམས་གནས་པ་དང་མཐུན་པའི་
 རིག་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་བར་བཤད་དོ། སེམས་འཛིན་ལུགས་ནི་ཤྲ་བཤེས་གཉེན་གྱིས།
 “ཡིད་གྱི་སྒྲིང་སྒྲིན་ལས་ལོག་སྒྲིད། རྩལ་པའི་ཐག་པས་དམིགས་པ་ཡི། ཀ་བ་ལ་གདགས་
 རིམ་གྱིས་ནི། ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱས་དབང་དུ་བྱ།”³ ཞེས་དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་
 པ་བྱངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་པས།
 རྩལ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྒྱུབ་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་འདུལ་
 བའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་གཞི་རྗེ་རྗེ་སྤྲ་མོ་སྤྲ་བའི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་གང་
 ལ་འདོགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་དང་འབྲ། ཡིད་ལས་རུང་དུ་མ་སྒྱུར་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་
 བ་དང་འབྲ། རྩལ་བ་བསྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་
 འདོགས་པའི་ཞགས་ཐག་དང་འབྲ། རི་ལྟར་བཞག་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་པ་མ་བཟུང་བའི་ཆེ་
 དེ་མ་ཐག་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་སྒྲིན་དང་བྲལ་བར་འཛིན་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་སྒྲིང་རྗེས་
 རི་ལྟར་བཞག་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲིད་ན་ལྷགས་ཀྱ་བཏབ་ནས་ཆར་གཙོད་པ་དང་འབྲའོ།
 དེས་ན་སེམས་འཛིན་ལ་གནད་ཆེ་བ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་
 གཡེང་བར་སྒྲིད་པ་ཞིག་དང་།⁴ དེ་ནས་གཡ་ཏེ་གཡེངས་ན་དེ་མ་ཐག་རིག་ནས་སྤྲ་ཡང་
 སྤྲ་བཞིན་གཏོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མ་ཡེངས་པའི་རྩལ་བ་སྒྲིང་བ་ལ་
 རག་ལས་པས་དང་པོར་དམིགས་པ་གསལ་གདབ་ལ། འདི་ལྟར་བཞག་ཡོད་སྟུང་པའི་རྩལ་

1 སྙིང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 བཟུངས་ན་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྒོམ་དཔོན་ཤྲ་བཤེས་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གྲངས་ ༡༥༩བ

4 ཅིག་དང་། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

པའི་འདྲིན་སྤངས་ལྷགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ། རིག་པ་ལ་ཤེད་མ་ཐོན་པའི་བྲན་
 པ་སྐྱོང་ལྷགས་ཀྱིས་བྱིང་བ་མི་ཆོད་པས། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། “སློབ་གསལ་ཞིང་མ་སྤྲུགས་
 པས་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ།^{1,2} ཞེས་གསུངས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་
 ལྷགས་ལ་རག་ལས་པས་བྲན་པས་བཏགས་ནས་ཏ་ཅང་རིང་བ་དང་ཏ་ཅང་སྤང་བ་མིན་
 པའི་སྐབས་སྐབས་སུ་སེམས་བཏགས་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་བྱ་ར་གནས་པ་མ་བཏང་
 པའི་ངང་ནས་རིག་ཅམ་རིག་ཅམ་བྱའོ།། འདི་ཡང་ཏ་ཅང་གིས་ན་ཆོད་པ་སྐྱེ་ཞིང་ཏ་ཅང་
 སྐྱོད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྐྱངས་པས་རྡོ་རྗེ་པ་མོ་བཏུན་པར་གྱུར་པ་ན། སྤྱི་ཅེ་མོའམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་སྟེ་རིག་བྱའི་བྱུང་པར་གང་གིས་ལུས་དགེ་བའི་
 བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སེལ་བར་
 རུས་པའི་ལུས་ཤིན་སྤངས་སྟེ། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ན་ལུས་ལས་སུ་རུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ་མངོན་པར་བཅོན་པར་བྱེད་རུས་སོ།། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་ནི་སེམས་
 ཤིན་སྤངས་སྟེད་དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་བདེ་བ་ཕྱོང་བར་འགྱུར་ལ། བདེ་བ་དང་ལྡན་
 པས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ངེ་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་པ་མོའི་
 དམིགས་པ་ལ་བཏུན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་ཚུལ་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་
 གསལ་བར་གསུངས་སོ།། ས་སྟེ་ལས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱིས་ལུས་ཤིན་སྤངས་སྟེད་ལ་
 དེ་ལས་ཞི་གནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འདིའི་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཅེ་གཅིག་
 པའི་ཞི་གནས་ལ་བཞེད་དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་བྲངས་པས་ཤེས་སོ།། འདི་ནི་ཞི་གནས་བྱབ་
 བྱབ་ཏུ་སྐྱོང་བར་གསལ་ཏེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཤིན་སྤངས་སྐྱེས་པའི་བར་ཏུ་སྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ།།
 དེ་ཡང་སྟོན་ཏུ་ལྷའི་གསལ་སྤང་ལེགས་པོ་རྟེན་པའི་བར་ཏུ་སྤངས་ནས། དེ་ནས་འདི་སྐྱོམ་

༡ བཞག་སྟེ། སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ། སྟེ་དཔར།

༢ རྟེན་བཏུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་གྲུབ་པའི་ས་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གངས་༡༥༩བ།

པའི་ཆེ་མུན་བཞིར་བཅད་ནས་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་དུ་སྒྲོམ་དགོས་¹ཏེ། སྟོང་
འགྲེལ་ལས། ཉིན་རེ་ཞིང་²མུན་བཞིའི་སྒྲར་བས་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲོམས་ན་རེས་
བར་མཆན་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(བརྟན་བ་ཐོབ་ནས་སྒྲོ་བསྐྱ་སོགས་བྱ་བའི་ཚུལ་)ནི། དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས། “རྫོ་རྗེ་ཕྱ་
མོ་བདེ་རེག་པའི། མཆན་མ་གལ་ཏེ་བྱུང་བ་ན། མཆན་མ་དེ་ནི་ཁྲབ་བྱ་བ། སེམས་ནི་
ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་བྱ། རི་ཅམ་འདོད་པས་སེམས་ཁྲབ་ནས། ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་ཁྲབ་
པར་འགྱུར།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྫོ་རྗེ་ཕྱ་མོའི་གཟུགས་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་
གི་ལུས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པར་མཐོང་བའི་ཆེ་འཕེལ་བར་འདོད་ན། དེ་ནས་གྲོང་ལ་སོགས་
པ་དང་དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་བར་སྟོང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཚུལ་
ནི། སྒྲ་ར་བཟོ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྩལ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་རྫོ་རྗེ་ཕྱ་མོ་
མང་པོ་གཏོར་བས་རིམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་བྱ་བར་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་རིང་དུ་
བསམས་ནས། སྒྲ་ར་ན་བཟོ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་རྒྱུད་ནང་དུ་བསྐྱ་བའི་རེག་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་
པས་སྒྲ་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱས་ནས་རྫོ་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ་བསྒྲོམ་སྟེ། དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས།
“དེ་ནས་དེ་ཡང་བསྐྱ་བ་ནི། སྒྲ་ཡི་ཅེ་མའི་བར་དུ་གནས།”⁴ ཞེས་སོ། དེ་ནས་སྒྲ་ཅེ་ནས་
སྒྲ་བྱག་གཡས་པར་གཞུག་སྟེ་སྟོང་གར་⁵བཞག་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པར་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་
ལས་བཤད་དེ། ཨོ་འི་རྩ་⁶ཏིཏྱ་ཞེས་བཞེད་ལ་བྱའོ། དང་པོ་ཕྱ་མོ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་

¹ བསྒྲོམ་དགོས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² ཉིན་རེ་བཞིན་ དབུས་དཔར།

³ སྒྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། ཤོག་གངས་༤976 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོ་རྗེ་ཕྱ་མོའི་བདེ་རེག་པའི། མཆན་
མ་གལ་ཏེ་བྱུང་བ་དང་། མཆན་མ་དེ་ནི་ཁྲབ་བྱ་བ། སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་བྱ། རི་ཅམ་འདོད་པས་སེམས་ཁྲབ་ནས། ཁམས་གསུམ་
དུ་ཡང་ཁྲབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་པ།

⁴ སྒྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། ཤོག་གངས་༤976 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་དེ་ཡང་བསྐྱ་བ་ནི། སྒྲ་ཡི་ཅེ་
མའི་བར་དུ་ཡང་།” ཞེས་གསུངས་པ།

⁵ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར།

⁶ འི་རྩ་ གཙང་དཔར།

བཅའ་ནས་དེ་གྲུབ་པ་ན་སྟོ་བསྐྱུ་སྒྲ་ཆོག་པ་ལ་རྩལ་སྦྱང་བ་འདི་སེམས་ལས་རུང་གི་རྒྱ་བྱང་
 བར་ཅན་ཡིན་པས་གནས་པ་ཁོ་ན་སྦྱང་བ་དང་སྟོ་བས་མི་གཅིག་གོ། སྟོ་བ་མན་ཆད་ལ་ཆ་
 བ་གཅིག་སྟེ་ཆ་བ་གསུམ་བསྟོམས་ན་སྤྱ་མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྫོགས་པར་སྟོད་འགྲེལ་ལས་
 བཤད་དོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་སྤྱ་མོའི་ནལ་འབྱོར་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་
 གོ་བ་ཆགས་ན། གསང་འདུས་འཕགས་སྟོར་སོགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་
 ཆ་དང་པོར་སྐྱབ་པ་དང་གྲུབ་ནས་རྩལ་སྦྱང་བ་མང་པོ་ལ་བྱུང་ཆེ་བར་སྒྲུང་དོ།

གཉིས་པ་(མཆན་མ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ནས་གསུངས་པའི་
 རྩལ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་དང་། སྟོམ་པའི་རྩལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་
 བསྟན་པའོ། དང་པོ་(དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་)ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། “ཡི་གེ་
 ཨ་ལ་འཇུག་པ་ཡིས། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་བསྟོམ། རང་གི་ཁ་ནས་གཞན་གྱི་
 ཁར་། བསྟོམས་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ངེས་འཕེགས་ཞེས་བྱ་བ། ཉིང་
 རེ་འཛིན་ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ། དེ་ཡིས་བྲག་རྒྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ། བསྟོམས་ན་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་
 པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་བ། ཉིང་འཛིན་ཆོག་ནི་རབ་ཏུ་འགྲོ། དེ་
 ཡིས་བསྟོམས་ན་སྤྱར་བ་རུ། གསང་སྤྲགས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། གསང་སྤྲགས་
 རིག་སྤྲགས་བྱེ་བྲག་ནམས། བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སུ།
 དངོས་གྲུབ་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་ལ་སྟོང་
 པོའི་སྤྱ་མ་བྱུང་ཡང་ཆོགས་བཅད་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་པོ་དང་བྲག་རྒྱ་དང་གསང་
 སྤྲགས་དང་རིག་སྤྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་

1 ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུལ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། འོག་གངས་93ལ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡི་གེ་ཨ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་
 ཐམས་ཅད་ནམ་པར་བསྟོམས་ལ། རང་གི་ཁ་ནས་གཞན་ཞལ་དུ། བསྟོམས་ན་བསྟོད་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར།ཤེས་རབ་ངེས་འཕེགས་ཞེས་
 བྱ་བ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་གྲགས་པ་སྟེ། དེས་ནི་བྲག་རྒྱ་སྤྱར་འགྲུབ་པར། བསྟོམས་ན་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར།ཤེས་རབ་སྤྱ་ཡི་རྗེས་
 འགྲུང་བ། ཉིང་འཛིན་ཆོག་ནི་རབ་སྟོམ་པ། དེ་བསྟོམས་ན་ནི་སྤྱར་བ་ཡང་། སྤྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།རིག་དང་སྤྲགས་དང་
 བྱེད་པར་དུ། བྱེད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་བསྟོམས་ན་སྤྱར་བར་ནི། དེས་པར་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

ཡིན་པར་ཨ་བ་ཏ་ར་¹ལས་བཤད་དོ། དེ་ལ་ཨ་ནི་²མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒྲོའི་ཞེས་གསུངས་པས། ཨའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིས་བཞས་
བྱའི་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ་པ་སྟེ་³གཞིགས་ནས་མི་སྤང་བར་བྱའོ། ཁ་ནི་སྒྲོ་དང་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་
གཅིག་པས་རང་གི་འཇུག་པ་དང་གཞན་གྱི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཨའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་
རང་ཡང་སྤང་མེད་དུ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་གཞན་མདུན་གྱི་ལྟ་ཡང་སྤང་མེད་དུ་འཇུག་
པར་བྱའོ། ཁའི་དོན་སྒྲོ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་ན་རང་དང་མདུན་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ལྟ་སྐྱེ་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ནི་
སྤར་ལྟར་རོ། གཞུང་འདིས་རང་དང་མདུན་གྱི་ལྟ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་གཙུག་པོར་བསྟན་ཏོ།⁴ ཤེས་རབ་ངེས་འབིགས་ནི་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྟོག་པ་བཀག་ནས་ཅུང་
ཟད་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། གསུམ་པ་ལ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོག་ཡོད་ཅིང་། བཞི་པ་
ནི་འདི་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པས་བྱི་མ་གསུམ་ནི་ཞི་གནས་ལྟག་པའམ་གཙུག་པོར་བསྟན་པར་
སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ་ཞེས་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གསུངས་ཏེ། དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཛིན་
སྒྲོམ་གཙུག་ཆེ་བ་གཉིས་བསྟན་ཀྱང་⁵ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ནས་བྱ་དགོས་
སོ། ། སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དབྱངས་ཀྱི་རྟེན་སུ་འགྲོ་ཞིང་འཕྲོ་བའི་རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནས་གཅིག་
དུ་བརྒྱད་པ་མེད་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་པ་ནི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པའོ། ། རིག་

1 ཨ་བ་ཏ་ར་ གཙུག་པོར་བསྟན་པ།

2 དེ་ལ་ནི་ དབྱེད་པའོ།

3 བསྐྱོམས་པ་སྟེ་ དབྱེད་པའོ།

4 བསྟན་ཏོ། ། དབྱེད་པའོ།

5 བསྟན་ཡང་ རྟེན་པའོ། དབྱེད་པའོ།

སྒྲགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་དད་མེད་པར་བྱའོ།། བདག་མདུན་གྱི་སྣ་དང་བཟླས་པའི་སྒྲགས་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་བཞི་གེ¹འབྲེལ་ལྷང་སྤྱང་སོ་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་བཞིའི་སྒྲོམ་པ་པོས་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། དེ་རྗེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།
བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་)ནི། བདག་ཉིད་
རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་བསྒྲོམ་ཞིང་མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
པའི་ཐུགས་ཀར་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བསམ་ལོ།། དེ་ནས་རང་དང་མདུན་གྱི་སྣ་ལ་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་སྤང་བ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བཟླས་པ།། སངས་རྒྱས་བདག་
ཉིད་བཟུལ་ཤིས་གནས།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདིར།། སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་བསྒྲོམ་
པར་བྱ།། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྤྱང་གར་²ནི།། རང་སྒྲགས་ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ།། རང་གི་
ལུས་ནི་བདག་མེད་པར།། ཆོས་དང་གང་ཟག་སྟོང་བ་ཉིད།། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྐུ་གང་
ཡིན།། དེ་ཡང་བདག་མེད་པར་བསམ་ལོ།། སངས་རྒྱས་གཟུགས་འདི་ཅེ་ཞིག་ཡིན།། དེ་
ཡི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།། གང་ཟག་ཅེས་བྱའི་སངས་རྒྱས་མེད།། བྱང་སོ་དང་ནི་ཁམས་
མ་ཡིན།། གཟུང་དང་འཛིན་པ་སངས་རྒྱས་མེད།། སངས་རྒྱས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།། བ་
རོལ་ཕྱིན་དུག་ས་བོན་ནི།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱངས།། ཀུན་གཞིའི་གནས་མེད་

¹ བཞི་ཁ་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ།

² སྤྱང་གར་ གཙང་དཔར།

ནལ་འབྱོར་བ།། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་བདག་མེད་འཛིན།། འདི་འབྲ་བ་ཡི་ནལ་འབྱོར་གྱིས།། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་ན།། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲུང་བ་བྱ།། རབ་ཏུ་དགའ་བ་
སྤྲུང་བར་བྱེད།།”¹ ཅས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩོམ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་)ནི། རང་རྩོམ་མེས་སྐུ་ལ་དབང་མཁུན་དུ་ཡང་ནལ་
མཁུང་བྱུང་བའི་རྩོམ་རིམ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བར་ཡི་གེ་དགོད། དེ་ནས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་གཞིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ན་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞིགས་པ་བསྒྲིམ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་རྩོམ་རིམ་གྲགས་པས་བྱང་
ཉིད་རྩོམ་མེས་སྐུ་ལ་དབང་བྱ།། སྤྲུང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདིར།། རྩོམ་རིམ་གྲགས་ཀྱི་
བསྒྲིམ་པར་བྱ།། རྩོམ་རིམ་དེ་ཡི་དབྱུང་སྤྲུང་ནི།། རིག་སྐྱགས་ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིམ།། རྩོམ་
རིམ་ལ་དབང་མེད་པའི།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན།། དེ་ཅི་རྩོམ་ཞེས་བྱ་འཇམ།།
དེ་ཉིད་གང་ནི་མི་འགྱུར་བ།། དེ་ཅི་དེ་ཉིད་ཅེས་བཞུགས་པ།། གང་སྤྲུང་ཆོས་ཉིད་ཅེས་སྤྲུ་
བཞུགས་པ།། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་།། སྤྲུང་པའི་རྣམ་པར་བསྒྲིམ་པ་སྟེ།།
གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་དུ་རྣམ་པར་གཞིགས་ན།། རྩལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།། གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུང་
པ་ཞེས་བཤད་དེ།། དེ་ཡང་རྩོམ་ཞེས་སྤྲུང་།། དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་འདི་ཡིས་ནི།། རབ་ཏུ་
དགའ་བ་སྤྲུང་དུ་འགྱུར།།”³ ཅས་གསུངས་སོ།།

༡ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་ཅོ། ཤོག་གངས་༡༩༠༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་”
པའི།། སངས་རྒྱུས་བདག་ཉིད་བཟུལ་ཤིས་འཛིན།། སྤྲུང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདིར།། སངས་རྒྱུས་གཟུགས་སྤྲུང་པར་བསྒྲིམ།། སངས་
རྒྱུས་དེ་ཡི་གཟུགས་དབྱུང་སྤྲུང་།། རིག་པའི་ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིམ།། རང་གི་ལུས་ནི་བདག་མེད་ཅེང་།། ཆོས་དང་གང་ཟག་སྤྲུང་བ་ཉིད།། སངས་
རྒྱུས་དེ་དག་གི་གཟུགས་ནི།། བདག་མེད་པར་ནི་རྣམ་པར་བསམ།། ལུས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བཞུགས་པ།། སངས་རྒྱུས་དེ་ཡང་ཡོད་མ་
ཡིན།། བྱང་པོ་དང་ནི་སྤྲུང་མཛད་ཁམས།། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱུས་མེད།། གང་ཟག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་མེད།། སངས་རྒྱུས་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན།། པ་རོལ་ཕྱེན་དབྱུགས་པོར་ཉེ།། ཤེས་རབ་ས་སོན་སྤྲུང་མཛད་པའི།། གནས་དང་གནས་མེན་སྐལ་ལྷན་པ།། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
བདག་མེད་འཛིན།། དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་གསལ་ཆེན་གྱི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་ན།། སྤྲུང་བར་སྤྲུང་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡིས།། རབ་ཏུ་
དགའ་བ་འགྱུར་པར་འགྱུར།།” ཞེས་གསལ།

༢ ད་ལྟར་ དབྱུང་དབང་

༣ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་ཅོ། ཤོག་གངས་༡༩༡༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རྩོམ་རིམ་གྲགས་པས་བྱང་ཉིད་
སེམས་དབང་པར་བདག་ཉིད།། སྤྲུང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདིར།། རྩོམ་རིམ་གྲགས་སྤྲུང་པར་བསྒྲིམ།། རྩོམ་རིམ་དེ་ཡི་སྤྲུང་སྤྲུང་།། རིག་

གསུམ་པ་(རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་)ནི། རང་རྩོམ་རིན་ཆེན་དང་མདུན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་
ཡི་གེ་ནམས་བསམ་མོ། དེ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་
པབ་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་རིན་
ཆེན་རིགས་བསྐྱུས་པ། བདག་ཉིད་རྩོམ་རིན་ཆེན་དུ། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདི།
སྟོང་པ་ནམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ། ནམ་མཁའ་དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་པས། རིག་སྤྲུགས་ཡི་གེ་
བསམ་པར་བྱ། ཆོས་ནམས་དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བ། སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ། ཕྱི་
དང་ནང་དུ་ནམ་བཟགས་པའི། གཟུགས་ནི་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ཏེ། གང་ན་གཟུགས་ནི་ཡོད་
མིན་པ། དེ་ལ་མིག་ཅེས་ངེས་སྟོན་བརྗོད། གཟུགས་དང་མིག་ནི་མེད་པས་ན། ནམ་པར་ཤེས་
པ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཇི་ལྟར་མིག་ལ་དེ་བཞིན་ཀྱང་། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ནམ་སྤངས་པའོ། ནལ་
འབྱོར་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིས་སུ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱབ་པའི་མཆོག །”¹ཅེས་གསུངས་མོ།

བཞི་པ་(བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་)ནི། རང་འཛིན་ཉེན་དབང་ལྷན་དང་མདུན་དུ་ཡང་བསྐྱུས་
ནམ་མཁའ་བྱུང་པར་བསམས་ལ་ཡི་གེ་དགོད། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་

པའི་ཡི་གེ་ནམ་པར་བསྒྲུབ། དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་དོན་དེ། བྱང་ཚུབ་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པའོ། གང་ཞིག་དོན་ཞེས་སུ་བཤད། གང་ཞིག་དེ་
ཉིད་འགྱུར་མེད་པའི། ལུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ལ། གང་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ། འབྱུང་
བ་ཆེ་སྤྱི་འཛིན་པ་མིན། ལུས་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡོད་མ་ཡིན། གཟུགས་དེ་ཡང་ནི་ནམ་བྱེ་ལ། བྱ་མོའི་
འདུལ་ནམ་པར་བསྒྲུབ། ཆལས་སུ་ནི་ནམ་བྱེ་ན། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། ཆལས་དེ་མིང་ནམ་བྱེ་ན། ཆལས་ཞེས་བྱ་ཡོད་
མ་ཡིན། གཟུགས་ནི་སྟོང་པ་ཞེས་བཤད་དོ། འདི་དེ་རྩོམ་རིན་ཆེན་དུ་བསྐྱུས་། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
ནམ་པར་བསྒྲུབ། དེ་ལྟ་བུ་ལི་ནལ་འབྱོར་གྱིས། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱབ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

༡ རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༩ རྒྱུད་དོན་ཅེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གངས་༡༠༡བ། ལས་བྱུང་བ་ལུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རིན་ཆེན་རིགས་བསྐྱུས་པ། རྩོམ་
རིན་ཆེན་རིགས་བདག་ཉིད། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་ཉེན་འདིར། སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའ་ནམ་པར་བསྒྲུབ། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ནལ་འབྱོར་
ཆོས། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཡི་གེ་བསམ། ཆོས་ཀྱན་དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བ། སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད། དངོས་མེད་ཅེས་བྱའི་
གཟུགས་མེད་དེ། མཁའ་མཚུངས་སངས་རྒྱུ་སྟོང་ལུལ་ལོ། གང་ལ་གཟུགས་ནི་ཡོད་མིན་པའི། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་བརྗོད། མིག་དེ་
ཡང་ནི་གང་ཞིག་གི། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད། བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་འདི་གང་ཞིག །འདི་ཡི་སྤྱེ་བའང་ངེ་ལྟ་བུའི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
འདུས་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་ཡང་དག་བྱུང་། མིག་དེ་ལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ལ། ཅི་ཞིག་བྱུང་དེ་ཡོད་པའང་མིན། མིག་ནི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ། ཐམས་ཅད་གཟུང་དང་འཛིན་པ་སྤངས། བསྐྱུས་པའི་སྟོང་པ་འདི་ཡིས་ནི། ཆོས་ཆེན་པོ་ཡི་དབང་བསྐྱུར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱའི་རིགས་བསྐྱས་པ།། བདག་ཉིད་བསྐྱའི་སེམས་དབར་བྱ།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འདིག་
 ཉེན་འདི།། བསྐྱའི་གཟུགས་སུ་ནམ་པར་བསྐྱོམ།། བསྐྱ་དག་ཆེན་དེ་ལ་ནི།། རིག་སྐྲགས་
 ཡི་གེ་ནམ་པར་བསྐྱོམ།། བསྐྱ་དེ་ལས་མཁས་པ་ཡིས།། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ནམ་པར་བསམ།།
 བསྐྱ་ཚུ་ཡིས་མི་ཆགས་ཤིང་།། འདས་ཀྱི་ཉེས་པས་མི་གོས་པ།། དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དག་
 པ་སྟེ།། ཆོས་དབྱིངས་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་འདི་ཅི།།
 གང་འདི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ།། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དག་ཀྱི།། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཅེས་བྱའོ།། རྣལ་འབྱོར་འདི་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དཀའ་ཐུབ་ཆེ།། ཆོ་
 འདི་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱས་པ།། བསྐྱ་དེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་
 རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྲགས་
 ཀྱི་ཡི་གེ་སྐྱོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། དམིགས་བཅས་ཀྱི་བསྐྱས་བརྗོད་བཤད་
 པའི་འོག་ཏུ། “རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། དོན་དམ་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས་བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་
 བྱེ་བྲག་གཞན་དག་བསྟན་པ་དེ་ཡང་‘ད་འདིར’བཤད་པར་བྱའོ།།”² ཞེས་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་
 དང་བཤད་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་བྲངས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་བཀོད་པའོ།།

གསུམ་པ་(སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པ་ནི། སོ་

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ། འོག་གངས་967པ 4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་བསྐྱའི་རིགས་བསྐྱས་པ།། བསྐྱའི་
 སེམས་དབར་འདྲ་བདག་ཉིད།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འདིག་ཉེན་འདིར།། བསྐྱའི་གཟུགས་སུ་ནམ་པར་བསྐྱོམ།། བསྐྱ་ཤིན་ཏུ་དག་དེ་ལ།། རིག་
 པའི་ཡི་གེ་ནམ་པར་བསྐྱོམ།། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད།། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོར་བསམ་པར་བྱ།། བསྐྱ་ཚུ་ཡིས་མ་གོས་ཤིང་།། འདས་ཀྱི་ཉེས་
 པས་གོས་མི་འགྱུར།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དག། ཆོས་ནི་གཞོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་འདི་གང་ཞིག། ཆོས་
 དང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གང་ཡིན།། གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད།། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་
 བསྐྱས་པའོ།། ལས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་བསམ།། སངས་རྒྱས་རྣམ་འབྲུལ་འཁོར་ལོ་འདི།། ཆོས་དང་འོངས་སྤྱིད་ཐོབ་བྱེད་ཡིན།། གང་ལ་
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་མེད།། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་འབྲུལ་སྤྱང་།། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་སྤྱང་།། རང་གི་ལས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མཛད།། དེ་ལྟ་བུ་
 ཡི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དཀའ་ཐུབ་ཆེ།། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དམ་པ་ཡི།། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས།

2 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། 12 སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འབྲུག་པ། འོག་གངས་693པ 4 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་གཅིག་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར” ཞེས་གསུངས།

སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་སྐྱོང་བ་ལྷག་མཐོང་གཙུག་ཆེ་ལ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་
ནས་གསུངས་པ་ལ་དཔྱད་པ་དང་མི་དཔྱད་པར་འཛིག་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཀོ་
ས་ལའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། “ཞི་གནས་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་སེམས་
གང་དམིགས་པར་བྱ་བ་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་“འབྱུག་པ་ལོ། ། ལྷག་མཐོང་ནི། ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་
ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ། མཉམ་པར་
འཛིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལོ། ། འདི་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལོ། ། འདི་
ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལོ། ། འདི་ནི་རྒྱས་པར་བྱང་བ་ལོ། ། ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་ལོ། །”¹ ཞེས་ཞི་ལྷག་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། ། ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་སོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ནི་རྟེན་ལ་དམིགས་པའི་
ལྷག་མཐོང་སྟེ། རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱལོ། ། ཞི་གནས་
ཀྱི་འཛིག་སྒྲོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་མཐར་བྱིང་རྒྱགས་སུ་འགྱུར་ལ། ལྷག་མཐོང་གི་དབྱུང་
སྒྲོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་མཐར་ཆོད་པར་འགྱུར་བས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ་བསྒྲོམ་
ཞིང་། ཆོད་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོལ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་དང་། བྱིང་རྒྱགས་
ནི། སེམས་ལ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཤར་བ་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱས་
ལ་བསལ་བར་བྱལོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཆ་མཉམ་དུ་རང་
གི་ངང་གིས་འབྱུག་པ་ཐོབ་ན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཏེ། “ཞི་
གནས་ཤས་ཆེན་ནི། སེམས་རྒྱགས་པའི་ཉི་བར་གཡེང་བར་འགྱུར་ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་
ཆེན་ནི། ཆོད་པའི་ཉི་བར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་བས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཀྱང་ཉི་བར་གཡེང་བའི་དངོས་པོ་གཉིས་བསྒྲོག་
ནས་བསམ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་བྱུང་དུ་འབྱུག་པར་གནས་ལ། བྲན་པའི་ཐག་པས་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་ཀྱུ་བ་ཤེས་གཉན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གྲངས་ ༣བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛིག་ཅེས་གསལ།

གང་དང་གང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚུལ་“རྟ”ལྟ་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་ལས་སྒོ་
བསྒྲིག་སྟེ་ཡང་དག་པ་ལ་སྒྱར་བ་ནི་བྱང་དུ་འཇུག་པའོ།། བྱང་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ནམ་
པ་འདིས་འཇུག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནི། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ།།^{1,2} ཞེས་སོ།། སངས་རྒྱས་གསང་བས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྟོག་ཚུལ་
བཀག་པའི་སྒྱུར་སྒྱུར་དང་སྐྱབས་ནས་བྱ་བར་བཞེད་དེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “བདག་དང་ལྟ་
དང་བསྐྱས་བརྗོད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་རི་ལྟར་བསམས་པ་ནམས་མ་སྐྱེས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ལ།” སེམས་ཀྱི་གནས་སྟོག་
དང་ཚུལ་བ་གཉིས་ནང་དུ་བཀག་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྒྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་བདག་དང་ལྟ་དང་བསྐྱས་བརྗོད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནམས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་ཡིད་
ལ་བྱེད་ཅིང་།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔུགས་གཏོང་བ་ན་སྒྲིའི་ནང་གི་སྒྱུར་བླ་མོའི་རེག་
པ་སྒྲོང་བར་བྱས་ནས་བཏང་སྟེ་མདུན་གྱི་ལྟ་བུ་ཐན་པར་བྱེད་ལ་ཡང་སྒྱར་བཞེན་སྟོག་ཚུལ་
བཀག་ནས་བྱེད་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་པབ་
པ་མེད་པར་སེམས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པར་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཅམ་མམ། སྒྱུར་སྒྱུར་
ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ལ་དངོས་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འདོད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལྟ་ཞོག་སྒྱུད་སྟེ་འོག་
མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ལྟ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་པེབས་ཀྱང་
སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ལྟ་བ་ཐན་ནས་ལྟ་བའི་རེས་པ་མ་བསྐྱུངས་པར། སྒྱུར་སྒོ་གང་དུའང་མི་རྟོག་

༡ དོན་ནོ།། ལྟ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

༢ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་གྲུ་བཤེས་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། འོག་གངས་༣བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་
མི་འབྲསྟེ། དེ་ཅེས་གསལ།

༣ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༤༧བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྗོད་པ་
སྒྲ་མ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “བདག་དང་ལྟ་དང་བསྐྱས་བརྗོད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་རི་ལྟར་བསམས་པ་ནམས་མ་སྐྱེས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མོས་པ་སྟོན་དུ་བྱས་ལ།” ཞེས་གསལ།

བར་འདོག་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིང་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པས། ཐར་འདོད་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་བ་དང་། རྟེན་ནས་དེའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མ་
 རོར་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱང་དགའ་སྦྱང་བོས་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་
 ལ་འབབས་པ་དང་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་རྗེ་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་སྒྲོམས་པའི་མཐར་
 མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་ས་བོན་ཅམ་ཞིག་གསུངས་མོད་ཀྱང་། མངས་རྒྱས་
 གསང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་
 མ་བཤད་ལ། ལྷ་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་བཞིན་དུ་ཞི་ལྷག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་
 སྒྲིན་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་ལུགས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ།། འོན་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲོང་
 ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་ལ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་
 ཏུ་ཡོད་པས། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པས་ཕྱ་མོ་དང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་བཞིར་
 བསྐྱངས་ནས་མཆོན་བཅས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྦྱང་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྦྱང་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་གནད་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།། འདིར་སྔོན་
 དུ་བསྟེན་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐོབ་བྱ་ལ་ཁད་ཉི་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། “སྔོན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས།། བསྟེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 འདོད།།”¹ ཅས་དངོས་གྲུབ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་ཀ་བསྟེན་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་སྔོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་བར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་²ལས་གསུངས་པ་
 ནི། ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་གཙོ་བོར་ལྟའི་ནལ་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེག་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་146ནེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྔོན་མོང་
 མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས།། བསྟེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར།།” ཞེས་གསལ།

2 བཞི་ཁ་ སྐྱེ་འབྱུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཀ་ གཙང་དཔར།

འབྱོར་དང་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ས་ཆོག་ས་¹ལེགས་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་ཁྲིགས་འདོན་པ་བྱང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྐད་སྲིད་ཀྱི་བཟུང་བ་བྱེད་པ་ལ་བསྟེན་པའི་དོན་དུ་འཛིན་ཅིང་།² དེའི་
 དགོས་པ་ཡང་དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཁྲིགས་ལ་འཇུག་པ་ཙམ་
 ཞིག་དུ་མཐོང་ནས་གོ་བ་འཆོལ་བས་ནི། རྒྱུད་སྡེ་གང་གི་ཡང་ལམ་གྱི་གནད་ཟིན་པར་མ་
 མཐོང་ངོ་། རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་
 ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཞི་ལྷག་གི་འགྲེལ་ལུགས་རྣམས་ནི། སྒྲོམ་དཔོན་མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་ལྷི་
 ལའི་³སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་། ལཱ་ཉི་པའི་⁴ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་དང་། ས་སྡེ་དང་བྱམས་ཆོས་
 ལ་སོགས་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་སྦྱང་ངོ་། ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལྷག་
 མཐོང་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་མ་རྟེན་བར་དུ་ལྷག་མཐོང་
 རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་པར་འགོ་བའི་ཚུལ་དང་། བདག་
 མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་འོང་ཚུལ་དང་། ཟུང་འགྲེལ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས་ལ་
 སོགས་པ་ཞིབ་པར་ནི། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་
 འདིར་མ་སྒྲོས་སོ། ། བསྟེན་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས།
 “ལུག་རྒྱ་དང་གསང་སྐད་སྲིད་ཀྱི་ས་ཆོག་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱིའི་མཆོད་པའི་
 ཆོ་ག་རྣམས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།” འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
 གྱིས་གཙོ་བོར་སྟོང་པོ་བཟུང་བཞིན་པའི་བྱེད་པ་དང་། བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་
 ལྷུང་དུ་དངོས་གྲུབ་སྒྲོལ་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་དེ་ལ་མཛོན་

¹ ཚུལ་གྱིས་ཆོག་ས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

² འཛིན་ཞིང་། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ ཤི་ལའི་ དབྱས་དཔར།

⁴ ལཱ་ཉི་པའི་ དབྱས་དཔར།

⁵ བཟུང་མཛོད་ གཙང་དཔར།

པར་བཅོན་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་ལྷ་སྟོན་པ་དང་བསྐྱེད་བཅོན་²ཆང་བར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་གོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པས་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལྷ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བློན་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པས་དངོས་བྱུང་གི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།”³ ཞེས་དང་། “གང་གི་ཆེ་གསང་ལྷགས་ལེགས་པར་མཉེས་པར་བྱས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་པས་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་བསྐྱེད་བཅོན་⁴ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིས་རང་གི་ལྷའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པར་བྱའོ།”⁵ ཞེས་དངོས་བྱུང་མ་གྱུར་ན་ལྷ་ལ་བླ་བྱ་བྱུང་བའི་སྐབས་ལས་གསུངས་པས་ལྷའི་སྦྱུ་དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱེད་པའི་སྟོན་པ་དང་། བསྟོན་བསྐྱེད་ཀྱི་འོག་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པ་དངོས་བྱུང་གྱུར་རོ།

བཞི་པ་(བསྟོན་པ་ལས་སུ་བྱུང་ནས་དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་བསྐྱུབ་པ)ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱིས་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༡༩ན༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བཅོན་པ་སྟོན་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དུག་རྒྱ་དང་གསང་ལྷགས་དང་རིག་ལྷགས་ལ་བཅོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱེད་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་དངོས་བྱུང་གི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱེད་བཅོན་གཙང་དཔར།

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༡༤བ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལྷ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བློན་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་བསྟོན་པས་དངོས་བྱུང་གི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

4 བསྐྱེད་བཅོན་གཙང་དཔར།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༡༤བ༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གི་ཆེ་གསང་ལྷགས་ལེགས་པར་མཉེས་པར་བྱས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་པས་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བསྐྱེད་བཅོན་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིས་རང་གི་ལྷའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། བརྒྱས་བརྗོད་¹ གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱིན་
 སྤེལ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་)ནི།
 ལྷན་བཤད་པ་ལྷན་བསྟེན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དོ་རྩེ་སྤྱི་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རང་དབང་དུ་
 ལྷན་པ་ཐོབ་ནས་ནི། འཛིན་ཉིན་པ་དང་འཛིན་ཉིན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་བསམ་
 གཏན་གྱིས་སྐྱབ་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་
 པའི་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་བབས་པས་ནི། གཏེར་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཉིན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་
 དེ་ལ་སྐྱར་བ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་འཆད་པ་ལྷན་གྱི་མཆོན་མ་
 བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམས་པས་འགྲུབ་པོ། ། འདིར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་
 ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྐྱབ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རང་ལ་བཅུག་ནས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་
 འཛིན་ཉིན་པ་དང་འཛིན་ཉིན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རང་དམ་
 ཆོག་པ་ཅམ་གྱི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རང་ལ་མི་འཇུག་པར་མདུན་
 དུ་བཞག་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྐྱབ་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་
 རང་དམ་ཆོག་པར་བྱས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པ་སྤྱི་དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཞན་ཕྱགས་བཞུགས་དགག་པ་མཛད་དོ། ། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་དུ་བཏང་ནས་བྱ་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་རྣམས་
 བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། ། དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་དབྱེལ་བ་བསམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་དོན་
 ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏེར་འདོན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་ན། དུམ་བུ་དང་པོ་ལས།
 “གཏེར་ལ་དོ་རྩེའི་གཞུགས་གནས་པ། སྤྱིང་ག་² ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། བསྐྱོམས་ན་ས་ལ་
 གནས་པ་ཡི། ། གཏེར་རྣམས་དེ་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་བྱ་སྟེ།

¹ བརྒྱས་རྗོད་ གཙང་དཔར།

² སྤྱིང་ཁ་ གཙང་དཔར།

³ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོན་ཉིད་བསྐྱེལ་པ། ཤོག་གངས་4146 ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འད་སྟེ། “དོ་རྩེའི་དབྱིངས་ནི་གཏེར་གནས་པ། །

རང་གི་སྤྱིང་གར་¹གཏེར་གྱི་བྱམ་པའི་ནང་ན་ཆ་བ་དང་དེ་ལ་རྩོམ་ཅེ་ལྷ་བ་ཞིག་²བསམས་ལ།
 བཟུང་ནི་ནི་ཞེས་བཞུས་ཏེ་མཆན་མ་བྱང་བྱང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། མཆན་མ་ནི་རེག་
 མཐོང་གི་མཆན་མ་ལ་བྱའོ། དེ་བྱང་བ་དང་མཆན་གཅིག་ཐོག་ཐག་ཏུ་བཞུས་བསྐྱོམ་བྱས་
 པའི་རྩེས་ལ། གཏེར་ཡོད་དུ་རེ་བའི་གནས་དེར་སོང་ལ་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་དང་འབྱུང་
 བོ་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ལ། རྩོམ་ལས་སྒྲིག་གི་སྒྲུགས་རྒྱས་གཏེར་དང་གནས་བཅིང་ཞིང་
 བསྐྱུང་ངོ་། དེ་ནས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱས་ན་གཏེར་མཐོང་བར་འབྱུང་ལ་དེ་ནས་ས་བཞོས་
 ཏེ་ཆང་བར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་རྩོམ་དང་རང་སྤྱོད་ཆོགས་རྩོམ་སྤྱོམ་པའི་
 བསྐྱོམ་བཞུས་བྱས་ནས་རྩོམ་དེ་གཉིས་གང་དུ་སྤྱང་བའི་གནས་སུ་གཏེར་ཡོད་པར་ཤེས་
 པ་དང་། རང་གི་སྤྱིང་ལ་རྩོམ་ནས་བཞུས་བསྐྱོམ་བྱས་པས་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་སྤྱོད་བར་འབྱུང་བ་ཡང་གསུངས་སོ། ལྷ་ལ་མི་འབྱིང་བའི་དངོས་གྲུབ་
 གྲུབ་ན་ལྷ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་འོགས་སམ་ཡང་ན་རི་ལྷར་འདོད་པའི་གནས་སུ། ཁམ་
 པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྩལ་བཀའ་བ་མཐོང་བའི་སར་གཞག །³བཟུང་ལྷ་ཞེས་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་
 ཅིང་། ལྷའི་གཟུགས་རྣམས་རྩོམ་དེ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྱུང་ནས་ལྷ་
 དེ་རྩོམ་དེ་གཉིས་གཅིག་བྱར་གྱུར་པར་བྱུང་བཞིན་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་བྱང་བྱང་གི་
 བར་དུ་བསྐྱོམ་སོ། དེ་ནས་རྒྱང་ལག་གིས་རེག་པར་བྱར་རུང་ཞིང་རྩོམ་དང་འབྱུང་བར་སྤྱོད་
 བར་གྱུར་པར་བྱ་ལ། དེར་རིགས་གང་རུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཏེ་སྤྱོད་དུ་བྱ་བའི་
 ཆོ་ག་རྣམས་བྱས་ནས་མཆན་གཅིག་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། དེ་
 ནས་ནམ་ལྷའི་སྤྱིང་དུ་འགོ་བར་འདོད་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་མཉམ་པར་

སྤྱིང་གར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། བསྐྱོམས་ནས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི། གཏེར་ནི་དེ་ཡིས་མཐོང་བར་འབྱུང་།” ཞེས་གསལ།

༡ སྤྱིང་ཁར་ གཅོང་དཔལ།

༢ ལྷ་བ་ཅིག་ དབྱས་དཔལ།

༣ སར་བཞག་ གཅོང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུའི་སྤྲོད་ནས་འགྲོ་འཆག་སོགས་བྱའོ། ། རྣམ་མཁའི་རྩལ་རྣམས་སྤྱ་
 ཆོགས་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱོམས་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐེམ་སྒྲས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རྒྱུ་ལག་གིས་རེག་ཏུ་བྱུང་
 བར་གོམས་བར་བྱ་བ་སོགས་སྤྱར་བཞིན་བྱས་པས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་བར་འགྲོ་
 བྱས་སོ། ། རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་དངོས་བྱུབ་སྒྱུབ་པ་ནི། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་བར་བྱས་
 ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་བསྐྱོམས་ནས། བཟོ་རྒྱུ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་པོ་བཞི་གང་བྱུང་བཟླས་ཤིང་
 དུམ་བྱ་སོ་སོའི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 བ་རྒྱ་བ་ལ་གནས་བར་བསམས་ནས་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་བྱུང་བྱུང་བྱུ་བསྐྱོམས་སོ། ། དེ་
 རྣམ་དང་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ཐོག་ཐག་གཅིག་ཏིང་དེ་འཛིན་འདིས་གནས་
 ར་རང་གི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱོམས་པའི་རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་དངོས་
 བྱུབ་སྤྲོད་རོ། ། དེ་ལ་སོགས་པའི་བྱུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུབ་པར་གསུངས་
 སོ། ། དངོས་བྱུབ་མཆོག་སྒྱུབ་པར་འདོད་ན་རང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་གང་བྱུང་གི་སྒྱུར་
 བསྐྱེད། བཟོ་རྒྱུ་ཏུ་ཞེས་བཟོད་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་ངོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྟུང་ལ་
 ཁྱུང་བར་བསམ། དེ་ནས་རྒྱུད་ཕྱིར་རྒྱུ་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བསམས་ལ། རྒྱུད་
 རང་དུ་སྒྱུད་པའི་ཆེ་མར་གསར་¹ཁྱེ་མའི་ནང་དུ་ཐེམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་སྤྲོད་གར་²གཟུང་
 རོ། ། དེ་ལྟར་ལས་གཞན་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་སྒྲོ་གསུམ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
 བཏུལ་བས་རང་གཞན་ཀྱིས་མཐོང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམས་ནས་མཆོན་མ་དེ་བྱུང་བ་དང་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་བ་³སོགས་སྤྱར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་པས། རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
 འཛིན་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ལ་ཐམས་དཔའི་རིག་སྒྲགས་འཆང་དུ་འབྱུང་རོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རིགས་ལ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐེམ་སྒྲས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ལྷའི་གཟུགས་དང་བདག་

ྱ མར་སར་ དབྱས་དཔའ།

༢ སྤྲོད་ཁར་ གཙང་དཔའ།

༣ འཕྱི་བ་ རྒྱུ་དཔའ།

གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ད་རྒྱལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྒོ་གསུམ་ལ་གནོད་པ་སྤངས་
 ཏེ་བསྐྱོམ་མོ། དབྱུགས་ཕྱིར་འབྱོན་པའི་ཆེ་རང་གི་ལྟའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁོངས་
 ཐམས་ཅད་གང་བར་བྱའོ། བྱེད་པར་དུ་དབང་སོ་དང་བློན་པའི་ཡུལ་དུ་འོང་བ་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་ལྟའི་གཟུགས་སུ་བསམ་མོ། དེ་དག་ལ་སེམས་པ་ནའང་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ།
 འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་
 སོ་སོར་སྤང་བ་མེད་ཀྱི། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དབྱེད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ལྟམ་དུ་བསམ་མོ། དེ་ནས་ཡིད་རྒྱུང་དང་བཅས་པ་སྤྲོད་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་ལྟ་ལ་དམིགས་
 པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་ཐུང་བཤད་པ་ལྟར་མཆོན་མ་རྟེན་པ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་
 གིས་ནས་མཆོད་ཅིང་མཆོན་ཐོག་ཐག་གཅིག་དུ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་བཞུགས་བྱས་ན། རང་གི་
 ལྟ་བྱོན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་བྱུབ་པ་དེ་ལ་སྦྱོལ་ལོ། དེ་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཅོལ་བཀག་ནས་སྐྱོམ་པར་བཤད་དོ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོམ་པ་ཞན་
 1 པས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དངོས་བྱུབ་མ་ཐོབ་ནའང་མངོན་ཤེས་དང་ཆེ་དང་སྟོབས་དང་ལུས་
 བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུབ་ནམས་ནན་ཏན་མ་བྱས་ཀྱང་འབྱུབ་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་བསྐྱུབས་པའི་དངོས་བྱུབ་དེ་ནི་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས་
 ཐོག་མར་བྱུབ་པའི་དངོས་བྱུབ་བཟང་ལོས་ཤིག་དུ་²སྤང་ལ། བྱ་སྦྱོད་ལ་ནི་ཐུར་བཤད་པའི་
 རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་བྱུབ་སྐྱུབ་པ་³ལུས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་ཆེན་པོར་སྤང་དོ།

གཉིས་པ་(བཞུགས་བཟོད་ཀྱིས་དངོས་བྱུབ་སྐྱུབ་པའི་ཚུལ་)ནི། བཞུགས་བཟོད་⁴ཀྱི་སྐྱོན་ནས་དངོས་བྱུབ་
 སྐྱུབ་པས་ནི་རང་ལྟར་སྐྱོམ་པ་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲང་པོ་

1 སྐྱོམ་པ་ཞན་ ལྟ་འབྱུམ་དཔར་མ།

2 བཟང་ལོས་ཅིག་ ལྟ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུགས་དཔར།

3 དངོས་བྱུབ་བྱུབ་པ་ གཙང་དཔར། དབྱུགས་དཔར།

4 བཞུགས་ཟོད་ གཙང་དཔར།

གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་བ་བཞིར་ཞག་རེ་རེ་ལ་སྤྱན་བཞི་བཞིར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རེ་བསྒྲས་བརྩོད་
བྱ་བས་སྔོན་དུ་བསྟེན་པ་རྩོགས་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྤྱབ་པར་འདོད་
ན་རང་གི་ལྷའི་རི་མོའི་སྤྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྤར་རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཡིན་སྔོན་དུ་
བྱས་ནས་སྒྲ་བ་བཞིར་སྤྱན་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྤར་ལྟར་བསྒྲས་བརྩོད་བྱས་པའི་མཐར། མཆོན་
ཐོག་ཐག་གཅིག་བསྒྲས་བརྩོད་བྱས་ན་ནས་ལངས་པ་དང་རང་གི་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་
གྲུབ་འཛོལ་བོ།། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་སྤྱབ་པར་འདོད་ན་སྤར་བཞིན་དུ་བསྟེན་
པ་སྔོན་དུ་གཏང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྷའི་རི་མོའི་གཟུགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྱན་བཞི་རེ་རེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་མ་དོ་རྩེ་མའི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ནས།
དེ་མི་དགོལ་བར་བསྒྲས་པ་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ན་སྒྲགས་འབྱམ་སོང་སོང་དུ་བསྒྲས་པ་བྱའོ།། དེ་
ནས་ཕྱག་རྒྱ་དེ་བཅིངས་ཏེ་མཆོན་ཐོག་ཐག་གཅིག་དུ་བསྒྲས་བརྩོད་བྱ་སྟེ་དེའི་ཆེ་དུབ་ན་
ཡང་ཕྱག་རྒྱ་དགོལ་ལ་སྤྱོད་བ་སངས་པ་དང་ཡང་བཅིང་ལ་བསྒྲའོ།། དེ་ལྟར་ཡིད་ཅེ་གཅིག་
དུ་བྱས་ཏེ་དམ་རྒྱ་དེ་སྤྱོད་བཅིངས་ནས་འབར་བར་མཐོང་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་
པ་ལས་འཕར་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་འཕར་བ་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ནས་སྟེགས་བྱས་པ་
ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།། དམ་རྒྱ་དེ་སྟེན་
མཆོམས་སྤྱ་བཅིངས་ནས་བསྒྲས་བརྩོད་བྱས་པ་ལས་གཡོ་བར་མཐོང་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་
བཅིངས་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གང་འདོད་པའི་གཟུགས་སྤྱ་གཞན་ལ་སྟོན་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་སྟོང་གའི་¹ཕྱོགས་སྤྱ་བཟུང་ཞིང་²བསྒྲས་བརྩོད་བྱས་པ་ལས་འཕར་ན་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་
བཅིངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤང་བའི་དངོས་གྲུབ་འཛོལ་བོ།། ཅི་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་དེས་སྤྱ་འབྲིན་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
དམ་གང་རུང་བཅིངས་ནས་རང་གི་སྟོང་པོ་བརྩོད་ན་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་རྩི་སྤྱད་གསུངས་

¹ སྟོང་ཁའི་ གཙང་དབང།

² བཟུངས་ཤིང་ སྤྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང། གཙང་དབང།

པའི་ལས་ནམས་བྱེད་ཀྱས་སོ།། ཡང་རྒྱ་བ་བཞིར་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་གཏང་ཞིང་དེ་ནས་རང་
གི་ལྷའི་སྒྲུབ་སྒྲར་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཐུན་བཞི་དང་དེ་ནས་མཆན་ཐོག་ཐག་གཅིག་དུ་བརྒྱས་
བརྗོད་བྱས་ནས། གོ་ཆ་དང་དབྱུག་པ་དང་སྒྱུད་པ་དང་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཐལ་བ་དང་། ཡུངས་
ཀར་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་ཕྱར་བྱ་དང་མདའ་དང་གཞུ་དང་རལ་གྱི་དང་གྱི་བུན་ལ་སོགས་པའི་
རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲགས་སམ། ཡང་ན་རང་གི་ལྷའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་
ལུས་ལ་བཏགས་སམ་ལག་པར་བྱིན་ན་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དང་ཁྲིཙ་གདོན་གྱིས་བེན་
པ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་དང་གདོན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་དང་།
གཞོད་པ་བྱེད་པ་དག་ལས་སྤང་ཞིང་གཞོད་པ་དང་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་
འགྱུར་རོ།། ཁྱོང་དང་ཁྱོང་ཁྲེང་དང་ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པར་དབྱ་དང་པས་གྱི་ཆོལ་བ་
དང་མེ་དང་ཆུའི་འཛིགས་པ་དང་། ཡམས་དང་ནད་ཀྱི་གཞོད་པ་དག་བྱུང་དུ་དོགས་ན་སྤ་
མ་བཞིན་དུ་བསྤང་བ་བྱས་ན་འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ།། ཡང་དགེ་མི་
དགེ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དབབ་པར་འདོད་ན། ཅན་ཅན་དཀར་དམར་གང་རུང་
དག་པའི་ཆུ་དང་སྤྱར་ཏེ་ལྡེ་གྱར་བྱས་པ་ལ་སྒྲགས་ལན་ཅིག་¹བརྒྱས་པས་རེག་པའམ། ཡང་
ན་རྡོ་རྗེ་དང་ལྷགས་ཀྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྲག་རྒྱ་བཙེངས་པའམ། ལྷགས་མ་ལ་སོགས་པས་
རེག་སྟེ་པབ་ན་བབས་ནས་གང་ཡིན་སྟེ་ཞིང་གདོན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དོ།། ཟངས་མ་
དང་གྲོ་མོ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བྲམ་པ་ལ་སྤ་མ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་པབ་ན་འབབ་པར་
འགྱུར་ཞིང་། རྣམས་སྟོར་བ་གང་ན་འདུག་པར་འཁྲོ་བའམ་གང་གིས་ཁྲིར་བ་དེ་སྟོན་ཀྱས་པར་
འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པ་གསུམ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཐ་མ་ལ་ཆ་བྱའི་
མཐུག་མ་སྤམས་པའི་ནང་དུ་ཤིང་ལས་བྲམ་པའི་རྡོ་རྗེ་གཞུག་ལ་སྦྱི་བོར་བཙེང་། དེ་སེམས་
མ་རྡོ་རྗེ་མའི་དམ་རྒྱས་མནན་ནས་བྲག་རྒྱ་བཙེངས་ཅད་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་

¹ ལན་གཅིག་ དབྱས་དཔར།

ལ། ཉགས་བྱང་ཕྱིན་ཆད་སྒྲོ་དེ་བསྐྱོར་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཅུས་
 བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་སྟོན་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
 འཁོར་བཅས་སྟོན་ཞིང་¹རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་ཡང་སྟོན་པར་ཅུས་སོ། ། ལྷ་བ་བཞིའི་
 བསྟོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་རང་གི་ལྷའི་སྐྱུན་སྒར་སྒར་གྱི་དམ་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་ལྷ་བ་གཅིག་
 ཏུ་དུས་བཞིར་བསྐྱོས་བརྗོད་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བྱས་པ་ཟེན་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ནས་
 མཆོན་ཐོག་ཐག་གཅིག་ཏུ་དམ་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱོས་བརྗོད་བྱས་པས་ཕྱག་རྒྱ་²འབར་བར་
 མཐོང་བའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གང་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེའི་སེམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་དེ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ནས་བསྐྱོས་བརྗོད་བྱས་པ་དེ་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱུང་བ་དང་དབབ་པ་
 དང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ལས་སོ། ། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་བསྐྱོས་བརྗོད་
 བྱས་པས་འབྲུག་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་ལ་འདུག་སྐྱེད་ས་
 དང་བསྐྱོས་བརྗོད་³ཀྱི་སྐྱེ་འདོན་ལུགས་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྷ་བའི་ཚུལ་བཞི་དང་
 སོ་སའི་དམ་ཆོག་དང་ཆོགས་བསག་པ་དང་། བགྱང་བྱེད་དང་ལག་པས་འབྲེན་ཚུལ་སོགས་
 རྒྱུད་རྣམས་ནས་བཏུས་ཏེ་ཆོ་ག་ཆང་བར་ཨ་བ་ཏ་ར་ཙ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(སྟོན་སྟེག་གིས་དོས་བྱུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་)ནི། སྟོན་པ་ཞི་བ་དང་རིགས་རྒྱས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐབ་ཁུང་སོ་སོར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྟོན་སྟེག་
 བྱས་ཏེ་རང་ངམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་བྱས་
 རས་ལས་སོ་སོ་སྐྱུ་བ་པར་བཤད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་དང་སོར་དོས་བྱུ་བ་ཀྱི་འབྲུང་གནས་དམ་
 ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྐྱུན་བཞིར་མཆོན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 འབད་དེ་ཅུས་པ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱུན་མོང་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོས་བྱུ་བ་རྣམས་

1 སྟོན་ཅིང་ གཙང་དཔར།

2 བྱས། བྱག་རྒྱ། སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ།

བྱས་པས། བྱག་རྒྱ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 བསྐྱོས་རྗོད་ གཙང་དཔར།

བསྐྱབས་ནས་ལམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཚུལ་འདི་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། རྒྱང་
དང་བཞུས་པ་དང་སྟོང་པ་དང་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་ཆེག་དེལ་¹ བྱས་པས་ལམ་བཟོད་པར་
འདོད་ན་མི་རུང་ངོ་། ། འདི་དག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་
རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་ལ།
དེའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུམ་བྱ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་
ལུགས་རྒྱད་ན་འཁོར་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཨ་བ་ཏ་ར་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པ་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དོ་རྗེས་མཛད་པ་ལས་མདོ་ཙམ་ཞིག་སྒྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་རྣམས་ཀྱན་གྱི་མཆོག་གྱུར་པ། དཔལ་ལྷན་དེ་ཉིད་
བསྐྱས་པའི་འོ་མའི་མཆོ། མཁས་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་སྐབ་ཤིང་གིས། ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅི་མཆོག་ །དེ་མེད་དབང་གིས་སྟོན་ཞིང་སྟོམ་ལ་གནས། །
དེ་ཡིས་སྐྱན་བཞིར་བཞུས་ཤིང་བསྟོམས་པ་ཡིས། ། ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་
ནི། ། རང་གི་སྟོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྟོར་བྱེད་པའི། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སེམས་ནི་ལེགས་
སྒྲུངས་པས། ། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་དུ། ལུགས་ནས་རང་གི་ལྷ་ཡིས་
མཆོག་བསྐུལ་བས། ² ལམ་བཟང་བདེ་ལྷག་བཟོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཕྱིར་ཐུག་ཏུ་འཆིང་
བའི་རིམ་པ་དང་། ། ཆོག་ཁྲིགས་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དོན་ཤེས་
པར་སྐྱ་མོད་ཀྱང་། ། ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ད་གདོད་བཙལ་དགོས་སོ། ། དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་སྟེ་བ་ལས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་གྱི་ལམ་
བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ། །

གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། ལམ་སྐད་པའི་སྤྱི་འཆིངས་

¹ གཅིག་དེལ་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² བསྐྱེད་པས། སྐྱ་འབྱུམ་དཔར། རྟེན་དཔར།

བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་པའོ། དང་
པོ་(ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཆེང་ས་བཤད་པ་)ནི། འདིར་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཆད་ན་
དོན་ཆན་དུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་སྟུང་ན། དོན་ཆན་འདི་དང་འདིར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱད་དོ་¹ ཞེས་
སྤྱི་ལོ་ཆེང་ས་མི་འདྲ་བ་མང་བ་² མཁས་པ་དག་གིས་བྱས་པ་ནམས་ཤེས་ན། རྣམ་དབྱེད་ཅན་
རྣམས་གྱི་སྒོ་གྲོས་འབེལ་བས་དེའི་སྒོ་རྣམས་བརྗོད་ན། སློབ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དོ་རྗེའི་ལམ་
རིམ་ལས། སློབ་དུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་རིམ་བཤད་ནས་དེ་ནས་སྤྲུགས་གྱི་ཐེག་པའི་
ལམ་རིམ་སྟོན་པ་ན་³ ཆོ་ག་ལྟར་བསྟུས་ཏེ། མ་སློན་པ་སློན་པར་བྱེད་པ་དབང་གི་ཆོ་ག་དང་།
སློན་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དམ་ཆོག་བསྟུང་བའི་ཆོ་ག་དང་། སྒྲ་མ་ལས་རྒྱད་མཉན་ནས་
མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་། བྱང་རྩལ་འབྱུང་པར་བྱེད་པ་སེམས་སྟུང་བའི་ཆོ་
ག་དང་། དེ་མཐར་བྱིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དག་པའི་ཆོ་ག་སྟེ། དེའི་ལམ་རིམ་ལས། “སྐལ་བ་
དང་ལྡན་གང་ཟག་གིས། སྒྲ་མ་དམ་པར་རྒྱར་བ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་སྒྲང་དབང་ལོད་
ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྟུང་དང་མཆན་ཉིད་ཤེས། སེམས་སྟུང་སྟོན་པ་དག་པ་དང་། ཆོ་ག་ལྟ་
ཡི་མཆན་ཉིད་དོ།”⁴ ཞེས་སོ། རྒྱུ་བདུན་དགོལ་བ་ལས་ནི། “ནལ་འབྱོར་རྒྱུ་རྩལ་གང་
ལ་ཡང་། རྒྱུ་རྩལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་སྒྲང་། རྒྱ་ཡི་རྒྱུ་དང་ཐབས་གྱི་རྒྱུ། འབྲས་བུའི་
རྒྱུ་ཅེས་མཁས་པས་བཤད།”⁵ ཅེས་དང་། “ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མའི་རྒྱུ་འཛིན་པས། འབྲས་
བུ་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ས་པོན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ། སྒྲང་སྒྲང་བྱེ་བྲག་ཤེས་པར་བྱ། དེ་
ནས་རིམ་པར་དབང་སྒྲངས་ཏེ། ཐབས་གྱི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། དང་པོ་ཉན་པའི་ཤེས་

¹ སྤྱད་དེ་ གཙང་དཔར།

² མང་པོ་ རྒྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ སྟོན་པས་ན་ དབྱས་དཔར།

⁴ རྗེ་བསྟན་ རྒྱུ་འབྱེལ། ཅུ་སློབ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དོ་རྗེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ། སོག་གངས་ ༡༩༥༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྗོད་པ་བྱེ་
མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཆོ་ག་ལྟ་ཡི་མཆན་ཉིད་དོ། ཞེས་གསལ།

⁵ རྗེ་བསྟན་ རྒྱུ་འབྱེལ། ཨ་ཨ་ཐུ་འབྱུ་ཀ་ར་མ། རྒྱུ་བདུན་དགོལ་བ། སོག་གངས་ ༤ན།

འཕྲུ་ཀ་ར་ལྷ་ས་ དབུས་དཔར།

བཞིར་བསྐྱས་ནས་གསུངས་སོ།། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས་ནི། ཆགས་ཅན་གྱི་
 ཐེག་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་བཞིར་བསྐྱས་ཏེ། རྒྱད་དང་སྟེང་གཞི་དང་ངེས་པའི་
 ཆོག་དང་རྒྱུད། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྒྲོན་གསལ་ལས། “འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
 བློ་དོན་གསལ་ཉྐྱགས་ཕྱིར་བཤད་པར་བྱ།། རིགས་ལྡེ་སངས་རྒྱས་སྟེང་པ་ནི།། རྒྱད་
 ཅས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཛོད།། སྤར་ཡང་རིགས་གཅིག་གྱུར་པ་ནི།། སྟེང་གཞི་ཡིན་པར་རབ་
 ཏུ་བསྟན།། དོ་རྩེ་ལ་སོགས་གཟུང་བ་ཉིད།། ངེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡིན་པར་བཤད།། ཐེག་པ་
 ལ་སོགས་སྟོང་པ་ནི།། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད།།”¹ ཅས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་
 ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐེག་པས་འདོད་པ་ཁམས་སྤྱི་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་དཔེར་མཛད་
 བས། ཆགས་ཅན་གྱི་ཐེག་པས་ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
 སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤར་མའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་མའི་རྒྱད་དུ་འབྱུངས་པ་དགོས་པ་
 བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དོར་ཏེ་རིགས་ལྡེ་འཕམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལྡེ་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་ནས་སྟེང་པ་སྟེངས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱད་ཅིག་དགོས་ཏེ་རིམ་པ་དང་པོ་ལོ།།
 སྤར་མའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་ཁབ་ནས་མ་བྱུང་བའི་ཆོ་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་
 ཡོད་ཀྱང་། ཁབ་ནས་བྱུང་བའི་ཆོ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་པ་
 ཅན་གྱི་སྟེང་གཞི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་ལྡེ་སྤུལ་པ་སྤྱི་ཆོགས་པ་རྣམས་མཐར་
 གཏུགས་ན་གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཆོས་སྤྱི་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་རྩི་གཅིག་པའི་རིགས་གཅིག་
 པ་གཉིས་དགོས་ཏེ་རྫོགས་རིམ་སོ།། འདི་ལྡེ་འཁོར་ལོ་སོགས་ཆོས་དུ་མའི་གཞི་དང་
 ཅ་བ་ཡིན་པས་སྟེང་གཞི་ལོ།། སྤར་མའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལ་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྟོང་ལ་ངེས་པར་
 གནས་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་དོ་རྩེ་དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྡེ་

¹ ཐེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་འཇགས་པ། འབྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་པ་བཅ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རིགས་ལྡེ་སངས་རྒྱས་བསྟེང་པ་ནི།” ཞེས་གསལ།

དམ་ཚིག་རྣམས་དང་དབང་བསྐྱར་བ་བཟུང་བ་ཞིག་¹ངེས་པར་དགོས་ལ། འདི་ནི་གདོན་མི་
 ཟ་བར་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན་པས་ངེས་པའི་ཚིག་སྟེ། ཚིག་གི་སྐད་དོད་སྔ་ཏ་ནི་གནས་
 ལའང་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྔ་མའི་ཚུལ་བཞི་བ་ལ་འབྲས་བུ་འདོད་ནས་ཚས་སྟོད་པའི་
 ཉེ་རྒྱ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་སྟོད་པ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྟོད་པའི་ཉེ་རྒྱ་དགོས་
 སོ།། དེ་དག་ནི་དབང་²དང་དམ་ཚིག་དང་རིམ་གཉིས་དང་དེ་ལ་སོགས་འབྲིན་པའི་སྟོད་པ་
 རྣམས་སུ་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུའི་ཚས་གཞུགས་གཉིས་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་
 ཟུང་འདུག་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འཕགས་ལུགས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལམ་
 སྟོམ་པའི་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་
 དག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་³ལམ་རིམ་ལྟར་བསྟོམ་པ་དང་། ལམ་ལ་སོགས་འབྲིན་
 པའི་སྟོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཉེ་དོན་ཚན་ལྟར་འགྱུར་རོ། ། རིམ་པ་དེ་ཡང་
 སྟོན་གསལ་ལས། “རྫོ་རྫེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྲིན་ནས། དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་
 གིས་བརྟགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་སོ་སོར་སྟོན་ཅིང་།”^{4,5} ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། ལམ་སྟུང་པའི་སྤྱིའི་ཆིངས་བྱས་པ་ནི། རྒྱུད་རྣམས་ནས་དགོས་པའི་དབང་
 གིས་གོང་འོག་དཀྱགས་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་
 བའི་ཆ་རྒྱན་དུ་འདྲིལ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས། རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་

1 བཟུངས་བ་ཞིག་ སྟེ་འབྲས་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།

བཟུང་བ་ཅིག་ དབྱས་དཔར།

2 དེ་དེ་དག་ནི་དབང་ ཟླ་དཔར།

3 བསྟན་ནས་ ཟླ་དཔར།

4 སྟོན་ཞིང་། སྟེ་འབྲས་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 ཟླ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་བྲགས་ལ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེུ་དང་ཤོ། ཤོག་གངས་3བ6 ལམ་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
 ཟླ། “རྫོ་རྫེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ། རིགས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྲིན་ནས། དང་བ་
 དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྟགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་སྟོན་ཅིང་།” ཞེས་གསལ།

བར་དག་པ་རྣམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཆར་བའི་ཐབས་ཡིན་པས། འོན་ཀྱང་གང་དུ་
བསྐྱུས་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྒྲིགས་པ་དེར་རྒྱད་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཤེས་པ་ཞིག་འཕྱོད་
ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དག་ནག་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས། “གཞན་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
འདི་ནི། རབ་ཏུ་ཡང་འཁྲུགས་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ཅི་རིགས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ།” དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་བྱ་བ་
སྟོན་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། དེ་
ནས་ནི་བསྟན་པ་དང་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། དེ་ནས་ནི་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་སྟོན་
པ་རྣམས་སོ། དེ་ནས་ནི་ལས་རབ་འབྲས་པ་རྣམས་སོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་ནག་
གི་རྒྱད་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་མཆོན་པ་སྟེ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་འདྲ་
བའི་སྤྱད་ལུགས་ཤིག་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱད་པའི་ལུགས་ཐ་དང་པ་དེ་
དག་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་
དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྐྱེད་སྤངས་
པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་པ་རིགས་ཀྱི་ཁུས་པ་ལྷག་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་
ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རིངས་པར་འཆར་བྱ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་
ངག་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། དེས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་ཁུགས་ནས་སྤྱར་དུ་འཆར་
བྱ་བ་ལ་རྒྱད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་སྤྱད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་

1 ཤེས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྗེ་བཟླ་མ། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་ཀ་ར་ཤེ། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ། རྟེན་སྒྲོང་བ། ཤོག་གངས་

130ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྗོད་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འད་སྟེ། ‘གཞན་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ཅི་རིགས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ།’ ཞེས་གསལ།

སྟོབ་དགོས་སོ།། རྒྱུད་དོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉན་པ་དང་ཤེས་ནས་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཞིག་¹
 དགོས་ཏེ། དབང་དང་དམ་ཚིག་ནི། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི། སྟོན་དུ་དགྲེལ་འཁོར་དུ་གཞུག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཡང་གཞུག་
 སའི་དགྲེལ་འཁོར་སྟོན་དུ་འཁོ་དགོས་ཏེ། རིམ་བུ་བའི་དབང་གི་ཚོ་ག་ལས། “དབང་བསྐྱར་
 དགྲེལ་འཁོར་སྟོན་འཁོ་བར།། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། དགྲེལ་འཁོར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་དགྲེལ་འཁོར་དེའི་རང་བཞིན།། ཅི་ཡིན་
 དེ་ནི་³འདི་ལྟར་བཤད།། རི་མོར་གནས་པའི་ལས་དང་ནི།། ཐེག་ལས་ཚོན་དགྲེའི་⁴རིམ་པ་
 བསྟན།། འཁོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས།། བྱུང་བའི་དགྲེལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།།”⁵
 ཞེས་གྲིས་སྐྱ་དང་རྩལ་ཚོན་དང་ལུས་ཀྱི་དགྲེལ་འཁོར་གསུམ་གསུངས་སོ།། གཤམ་བྱའི་
 རྒྱུད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲེལ་འཁོར་ཡང་གསུངས་པས་དགྲེལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགྲེལ་འཁོར་ལ་སྦྱར་ན་བཞི་ཡོད་དོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་དོན་
 དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དགྲེལ་འཁོར་གཉིས་དང་། ཟླ་གའི་དགྲེལ་འཁོར་
 གསུམ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་གསུངས་པ་ནི། དབང་གོང་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། ཚུལ་
 སོགས་པའི་དབང་གི་སྟོན་དུ་དགྲེལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དགྲེལ་འཁོར་མིན་ནོ།། དེ་ལ་

¹ བསྐྱར་པ་ཞིག་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྡེ་དཔར།

བསྐྱར་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

བསྐྱར་པ་ཅིག་ དབྱུས་དཔར།

² སྡེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ སྟོབ་དོན་རྡོ་རྗེ་རིམ་བུ་ག། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དབང་མདོར། སོག་གངས་374བ4 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འབྲ་
 སྟེ། “དབང་བསྐྱར་དགྲེལ་འཁོར་སྟོན་འཁོ་བར།། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་བཤད་པ་སྟེ།།” ཞེས་གསལ།

³ དནི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྡེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ ཚོན་དགྲེའི་ སྡེ་དཔར།

⁵ སྡེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ སྟོབ་དོན་རྡོ་རྗེ་རིམ་བུ་ག། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དབང་མདོར། སོག་གངས་374བ4 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འབྲ་
 སྟེ། “འོན་ཀྱང་དགྲེལ་འཁོར་དེ་རང་བཞིན།། ཅི་ཡིན་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད།། རི་མོར་གནས་པའི་ལས་དང་ནི།། ཐེག་ལས་ཚོན་དགྲེའི་རིམ་པས་
 བསྟན།། འཁོ་བ་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས།། བྱུང་བའི་དགྲེལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།།” ཅེས་གསལ།

ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་བྱེད་པ་ནི། སྔོན་དུ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་¹བ་ཡང་སྔོན་དཔོན་དང་སྔོན་མ་མཆན་ཉིད་བྱང་པར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། བྲིས་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་སྔོན་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ། “དགྲིལ་འཁོར་བྲིས་པའི་²ལས་ལ་མཁས།”³ ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པས། ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱད་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་རུལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱགས་ཉིད་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་སྤྱི་ཙམ་ནས་སྔོན་མ་གང་དུ་གཞུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི། རུལ་ཆོན་གྱིས་བྲིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པ་ཞིག་⁴ཏུ་རང་ཉིད་ཞུགས་པའི་འོག་དུ་སྔོན་མ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡང་རུལ་ཆོན་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་གནས་གང་དུ་འོང་བའི་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བྲིའི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་བྱས་ནས་ལྷ་སྟོན་གོན་བྱེད་པ་དང་། རུལ་ཆོན་གང་དུ་འབྱེད་པའི་གནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཐིག་གིས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་དགོས་པས། ལས་ཐིག་གིས་ཆ་བགོ་བ་དང་བགོས་པའི་ཐིག་བྱིན་གྱིས་སྔོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ། ། ཐིག་གིས་ཆ་སོ་སོར་བགོས་པའི་གཞི་ལ་ལྷ་སྟོན་གོན་བྱེད་པའི་གཞི་དེ་ཡང་སའི་ལྷ་མོ་སྟོན་གོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། སའི་ལྷ་མོ་ལ་གཞི་དེར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགོ་ལ། ས་སྔོང་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་སའི་ལྷ་མོ་སྟོན་གོན་ལོགས་སུ་མི་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ས་ཆོག་དང་སྤྱེལ་བའི་རིམ་པས་ཆོག་གོ། །སྔོན་མ་སྟོན་གོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། འོག་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུད་དབང་གི་སྔོན་དུ་བྱེད་པའོ། ། བུམ་པ་

ྱ དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ འཕྲི་བའི་ གཙང་དཔར། དབྲས་དཔར།

༣ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། ང་རྣེ་རྣེ་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད། ལེན་རྒྱག་ལ། ཐོག་གངས་༡༢༣བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགྲིལ་འཁོར་བྲིས་པའི་ལས་ལ་མཁས།” ཞེས་གསལ།

༤ མཆོད་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྲས་དཔར།

སྟོན་པ་ལ་གཉིས་ལས་ལས་བུམ་སྟོན་བྱེད་པ་ནི། སྟོན་པ་དང་མཆོད་རྗེས་སོགས་ལ་མ་
 དག་པ་དང་བགེགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་གཞན་སྟོན་བྱེད་པ་ནི། དབང་
 གི་དུས་སུ་ཆུ་དབང་མང་དུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།། སའི་ལྷ་མོ་ལ་དེར་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་
 གནད་བ་གསོལ་བའི་གཞི་དེ་ཡང་སའི་ཆོ་ག་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྟོན་དུ་
 ས་ཆོག་དགོས་སོ།། འདིར་གཉུག་མར་གནས་པའི་ས་ལ་ས་ཆོག་རྫོགས་པར་མི་དགོས་
 །ཀྱང་ས་ཆོག་རྫོགས་པར་དགོས་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་ཤེས་ན་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་ཤེས་ལ། དེ་
 མ་ཤེས་ན་ཆོ་ག་སྒྲུ་མས་མི་འགྲུབ་པའི་སར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པས་ཆོ་ག་རྒྱས་
 པ་བཤད་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་སྟོན་དུ་སའི་ཆ་དེ་དགྲིལ་འཁོར་བྱར་བྱང་མི་བྱང་བརྟག་པའི་ས་
 བརྟག་པ་དགོས་ལ། བརྟགས་པས་བྱང་བར་ཤེས་ན་བདག་པོ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་གནད་བ་ཐོབ་
 པ་དགོས་པས་ས་བསྐྱང་བར་བྱའོ།། བསྐྱངས་པས་གནད་བ་ཐོབ་ནས་དེ་སྐྱང་དགོས་²པས་
 དེའི་འོག་དུ་ས་སྐྱང་བ་བྱ་ལ། སྐྱངས་པས་དག་པ་ན་དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བའི་གཞིར་ཡོངས་
 སུ་གཟུང་དགོས་པས་དེའི་འོག་དུ་ས་གཟུང་བ་བྱའོ།། ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་³ས་ནི་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་བསྐྱང་བ་བྱ་དགོས་པས་སའི་ཆོ་ག་ལྟའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྟོན་དཔོན་
 དེ་ནི་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲུག་དགོས་པས་དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བྱ་ཆུལ་རྣམས་
 དགོས་ལ། སྐྱར་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བྱེད་པ་སྟོན་མས་དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 དུ་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་སྟོན་མའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་མས་བསྐྱལ་བ་
 དགོས་པས། སྟོན་མས་སྟོན་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་ཆུལ་དང་དེ་ནས་སྟོན་མ་ལ་སྟོན་
 དཔོན་གྱིས་བསྐྱང་བ་བྱ་ཆུལ་རྣམས་དགོས་སོ།། དེ་དག་ནི་སྟོན་མ་དབང་བསྐྱར་⁴བའི་རིམ་

༡ སྐྱར་བའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ སྐྱངས་དགོས་ དབྱས་དཔར།

༣ བསྐྱངས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༤ དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

པ་ཡིན་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ལྷ་དབང་བསྐྱར་¹བ་ནི། རབ་གནས་
 ཡིན་པས་དབང་བསྐྱར་ནི་གཙོ་བོའི་དོན་ནོ།² དབང་གི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་དུ་སྦྱོན་སྟེ་ག་དང་
 ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྐད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
 རྟོག་བྱིལ་དང་དགང་སྒྲགས་དང་ཁ་རྒྱུ་ག་ལ་སོགས་པ་རིམ་བུ་ཞིག་བྱ་བ་དང་། བྱས་པ་
 རྣམས་རིམ་བུར་བཅང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་དབང་གིས་སྦྱོད་རུང་
 དུ་བསྐྱབས་ཤིང་དམ་ཆོག་རྣམས་སྤང་བ་དེས་རྒྱུད་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པ་བ་
 པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་རབ་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་བྱ་བ་དང་། འབྲིང་གང་ཟག་གཞན་
 ལ་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་དུས་སུ་འཆང་བྱ་བ་དང་། ཐ་མ་སྦྱོ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་བྱ་བའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཤེས་ན། གང་ཟག་མཆོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་
 ཅད་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་ནས་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ལམ་གང་གནད་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
 གཞན་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་སྐབས་སུ་གང་བབ་པ་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་དུ་བྱ་བ་དང་།
 སྦྱོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་ལམ་
 རིམ་བུར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོད་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ།། དང་
 བོ་(ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་དུ་བྱ་བ་)ལ་བཞི། སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ཉན་ཞིང་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་ངེས་པར་
 དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སྒོ་བ་པན་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་
 དང་། བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟེན་པ་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སུ་
 རུང་ནས་དབང་རིམ་བུར་བའི་རིམ་པ་ལོ།།

དང་པོ་(སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ཉན་ཞིང་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་ངེས་པར་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི། གསང་ཆེན་བཤད་
 པ་དང་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་དུ་བྱ་བ་དབང་རྣམ་དག་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པས་དབང་ནི་དངོས་

¹ དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ། ལྷ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

² དོན་རྟོ། གཙང་དཔལ།

གྲུབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་ལམ་ལ་ཅི་ཅམ་
འབད་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་མི་སྲིད་ལ། དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཉེས་དམིགས་ཅམ་དུ་
མ་ཐད་དངོས་གྲུབ་སྤྲོ་མོ་ཐོབ་ཀྱང་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་དཔུལ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
ལྟར་ཡང་བྱུག་ཆེན་ཐིག་ལའི་གཉིས་པ་ལས། “དང་པོར་རེ་ཞིག་གང་ཆེ་སློབ། ལན་ཅིག་
དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱར། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། དེས་པར་སྒྲོད་དུ་གྱུར་པ་
ལོ། དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད། རྩེ་མ་བཅོར་ལ་མར་མེད་ལྟར། གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་
ར་རྒྱལ་གྱིས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་ཐག། དངོས་
གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་དཔུལ་བར་འགྲོ། དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ལྷ་མ་ལས་ནི་དབང་
དོན་ལྷ།”¹ ཞེས་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་སྤེལ་གྱི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཙོ་བོ་
སྟེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཉག་ཏུ་གནས། ར་ཡིས་རི་བཞིན་དོན་བཤད་ཀྱིས། དེ་ཕྱིར་
ཐོག་མར་ཡང་དག་ཉོན། ཐོག་མར་སློབ་མ་གང་གི་ཆེ། སློབ་ལྟར་ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་
ན། རྒྱུགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། དེ་ཡི་ཆེན་སྒྲོད་དུ་འགྱུར། ཡང་དག་དབང་
བསྐྱར་གྱིས་དབེན་ན། སྐབས་པོས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་མཚུངས་
པར་ནི། མི་བཟད་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་འགྲོ།”³ ཞེས་དང་། “དུག་ནི་སྤྲུགས་ཀྱིས་འཛོམས་
པ་བཞིན། སྤྲུགས་ཀྱི་དག་བྱེད་བཅུད་ལེན་བྱེད། དེ་བཞིན་སློབ་མ་དབང་སོགས་ཀྱིས།
མ་དག་པ་ནི་དག་པར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཐོད་པའི་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་།

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༤ བྱུག་ཆེན་ཐིག་ལའི་ ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༤༤བཟུང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་རེ་ཞིག་སློབ་མ་
ལ། དབང་རྣམས་ལན་ཅིག་བསྐྱར་བ་ཡིས། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། དེས་པར་སྒྲོད་དུ་གྱུར་པ་ལོ། དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་
མེད། རྩེ་མ་བཅོར་ལ་མར་མེད་ལྟར། གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་ར་རྒྱལ་གྱིས། དབང་བསྐྱར་མེད་པ་གསལ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་
ཐག། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་དཔུལ་བར་འགྲོ། དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ལྷ་མ་ལས་ནི་དབང་དོན་ལྷ།” ཞེས་གསལ།

2 རྒྱུད་འབུམ་ དབུམ་དཔེ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༥ བཤད་རྒྱུད་རྩེ་མེད་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༥༡ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བཅུ་གཅིག་
པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སློབ་དཔོན་སློབ་མར་མཚུངས་པར་ནི།” ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༥ བཤད་རྒྱུད་རྩེ་མེད་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༥༡ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ རྩེ་མེད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས་
འཛོམས་པ་བཞིན། སྤྲུགས་ཀྱི་དག་བྱེད་བཅུད་ལེན་བྱེད། “དེ་ཕྱིར་དབང་བསྐྱར་སློབ་མ་ནི། མ་དག་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

“དཔེར་ན་བྱ་ཆ་མེད་པའི་བྱིས་པ། ཡི་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད། དེ་བཞིན་དབང་དང་བྲལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད། ‘དཔེར་ན་པི་མང་སྒྱུར་ཀྱང་ཆོག་པ། རྒྱུད་དང་བྲལ་ན་རྟུང་མི་བྱུང་།’ དེ་བཞིན་དབང་དང་བྲལ་བ་ནི། སྐད་སྒྲུབ་དང་བསམ་གཏན་འགྲུབ་མི་འགྱུར། མོངས་པ་གང་ཞིག་དབང་མེད་པར། བདག་ནི་དབང་བསྐྱར་ཞེས་སྒྲུབ་པ། ཇི་སྲིད་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཀྱི་བར། སྟོབ་མར་བཅས་ཏེ་དཔྱལ་བར་འགྲོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། མི་འདྲིམས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། “འདིས་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་གདོན་མི་ཐ་བ་གཟུང་བར་གསུངས་སོ།”² ཞེས་དབང་ཐམས་ཅད་གཟུང་དགོས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། དཀའ་འགྲེལ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལས་ཆོག་པ་བཅད་སྒྲུབ་གཉིས་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་སྒྱུར་བས། གསུམ་པ་ནི། དབང་བཞི་བ་དང་སྒྱུར་བ་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། མོང་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། ཇི་སྲིད་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཀྱི་བར་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་གནས་པ་ལ་བཤད་དེ། བཞི་པའི་དབང་མེད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་རྟུན་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའོ། གཞུང་འགྲེལ་ལས་དཔྱལ་བ་དེ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་ལ་བཤད་དེ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པར་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའོ། དེས་ན་དབང་གོང་མ་མ་ཐོབ་ན་བྱམ་དབང་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་ལྡན་སྒྲིམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་སྒྲོར་རྣམས་ཉན་པ་དང་སྒྱུབ་པ་ལ་མི་དབང་རོ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོར་སྒྲོང་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱང་རི་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དུ་རྫོམ་པའི་འདོད་པ་ནི་ལུང་དང་མི་ལྡན་ཏེ། ལྡན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དབང་དང་སྟོམ་པ་དང་བྲལ་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ སངས་རྒྱས་མོང་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༧༤བཟ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པ་དང་དུག་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཔེར་ན་པི་མང་སྒྱུར་ཀྱང་ཆོག་པ། རྒྱུད་དང་བྲལ་ན་བྱུང་མི་བྱུང་།’ ཞེས་གསུངས་པ།

2 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། ༢ གནས་བཞུན་མཁས་པ་ཨ་རྩ་ཡ་ཀ་ར་གྱ་རྒྱ། མི་འདྲིམས་པའི་གཞུང་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩ན། ལས་བྱུང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིས་ནི་དབང་བསྐྱར་ཐམས་ཅད་གདོན་མི་ཐ་བར་གཟུང་བར་གསུངས་སོ།” ཞེས་གསུངས་པ།

3 རང་བཞིན་གྱིས་ དབྱས་དཔལ།

བ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་བཀའ་མ་བསྐྱུལ་ཞིང་
 རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རིག་པའི་དབང་ཅམ་ལས་མ་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུད་གཉིས་རྫོགས་
 བར་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་ཞེས་འདོད་པ་བྱང་བ་ལ་དགག་པ་མཛད་
 རོ།། དབང་གི་རིམ་པ་ཡང་དང་ཐོར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་ལྷ་རོ་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། མཉམ་སྦྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པ་
 ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་ཤིང་།། དམ་ཆེག་རྣམས་ནི་སྤངས་པ་དང་།། ‘གསང་
 བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས།། བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བོ།།”¹ ཞེས་དང་། བྱར་གྱི་བརྟན་
 པ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་དང་།། དབང་བསྐྱར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ།།
 གང་གིས་རབ་གནས་མ་མཐོང་ཞིང་།། གང་ཞིག་སྦྱིན་སྲེག་མ་བྱས་ན།། འཛིག་རྟེན་འདི་
 དང་གཞན་དུ་ཡང་།། དེ་ལ་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཉིད་མེད།།”² ཅེས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་
 པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ལམ་སྟོན་
 ར་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། སྦྱང་ལ་རྟོར་སེམས་སྤར་ཞུགས་པ་མི་བཞུགས་པར་འབྱོན་
 པ་³སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དམ་ཆེག་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་
 ལས། “དང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱིས། ངས་ཁྱོད་ལ་
 ཡེ་ཤེས་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་པ་ཡང་ཐོབ་ན་དངོས་བྱུང་གཞན་
 ལྷ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས། ཁྱོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 1 མཉམ་སྦྱོར། བརྟག་པ་བདུན་པ། རྟོག་གྲངས་176ཙམ་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་གཉིས་ཅུང་མི་
 འདྲ་མི་སྟེ། ‘གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས།། བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བོ།།’ ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 2 མཁའ་འགྲོ་མ་རྟོ་རྩེ་གྲུང་། ལེའུ་བརྒྱད་པ། རྟོག་གྲངས་176ཙམ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་པ་གང་
 དབང་བསྐྱར་མེད།། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་དང་།། གང་ཞིག་རབ་གནས་མ་མཐོང་དང་།། གང་ཞིག་སྦྱིན་སྲེག་མ་བྱས་པ།། འཛིག་རྟེན་
 འདི་དང་མ་རྟོ་བྱ།། དེ་ལྷ་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཉིད་མེད།།” ཞེས་གསལ།

3 འབྲིན་པ་ དབྱས་དཔར།

ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་པ་སྐྱབ་དུ་རུང་བ་དང་དབང་སྒྲ་མ་རྣམས་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པར་ཡང་
 དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་དུ་¹རུང་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྟོན་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
 དབང་མ་ཐོབ་པར་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་བསྐྱར་བས་ཚོག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོབ་མའི་དབང་དང་དེའི་གོང་མའི་དབང་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་ན་དབང་
 གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསང་བའི་དབང་
 ལ་སོགས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་རུང་དུ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དབང་སྒྲ་མ་རྣམས་
 གིས་གདུལ་བྱ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོན་རུང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
 དག་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་རྒྱས་པར་འདོད་ན་ནི། དབང་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 བྱད་པར་སོ་སོ་ལ་དབང་བ་རིམ་ལྔ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཚུ་ཅོད་པན་ལ་སོགས་
 བ་ལ་ཡང་རིགས་སོ་སོའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་བར་འདོད་དགོས་པས། དེ་དག་ལ་
 ཡང་སྒྲ་མ་རྣམས་མེད་པར་བྱི་མ་རྣམས་བསྐྱར་དུ་²རུང་བ་ཡང་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག ། གཞན་
 ཡང་རྗེ་བཙུན་ཅེ་མོའི་གསུང་ནས། “དབང་བསྐྱར་³བྱས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་བརྟུབ་པ་ཅི་
 ཡིན་གཏོལ་མེད་པ་ལྷན་པོ་སྐྱབ་དང་འབྲ་བར་སྤང་བ་དང་། ཡང་བྱིན་རྒྱལས་སྤྲོ་མོས་དབང་
 བསྐྱར་⁴གྱི་གོ་བཅད་ནས་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བར་བྱའོ།”⁵
 ཞེས་གསུང་བ་ཡང་ཤིན་དུ་མད་པས། སྐྱད་སྤེལ་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པར། གོ་རིམ་⁶འགངས་ཅན་རྣམས་མ་འཁྲུགས་པར་ཚོ་གཞི་ཁང་བས་དབང་བསྐྱར་

¹ སྐྱར་དུ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

² སྐྱར་དུ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

³ དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁵ རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོའི་གསུང་འབྲུག། བོད་གསུམ་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲུག། བོད་ཅ། གྲེ་དོར་དཀྱིལ་ཚོག་དབང་གི་རྩ་བོ་ཆེན་མོ།
 དེས་གཞུགས། ལོག་གངས་༥༥། ༤ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་བརྟུབ་པ། ཅི་ཡིན་གཏོལ་མེད་པ་
 ལྷན་པོ་བསྐྱབ་པར་འབྲ་བར་སྤང་བ་དང་། ཡང་བྱིན་རྒྱལས་སྤྲོ་མོ་བྱས་པ་ལ་དེས་དབང་བསྐྱར་གྱི་གོ་བཅད་ནས། ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་དོན་རྗེ་ཐེག་
 པའི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས།

⁶ གོ་རིམ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ན་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་སྒོད་དུ་རུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོ་གས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐོན་ཁུད་པར་ཅན་ཡང་མི་ཐེབས་ཤིང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་གོགས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་དེ་མ་ཡང་འཁྱུད་མི་རུས་ལ། གདམས་པའི་མཆོག་རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཐབ་མོ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོད་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་པས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་མང་འཇུགས་པ་འདིའི་སྐྱབས་སུ་འབད་པར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་པའི་དཔོན་སྒོ་བ་པན་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་)ལ་གཉིས། མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བརྟག་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ།། དང་པོ་(མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། སྒྲ་མས་སྒོ་བ་མའི་སྒོད་མ་བརྟགས་པར་སུ་རུང་རུང་ལ་དབང་བསྐྱར་ན། སྒོད་མིན་གྱིས་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བར་མི་རུས་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཕྱང་ལ།¹ དེའི་ཕྱིར་སྒོད་མིན་ལ་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བས་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པ་རྒྱུད་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་བགོགས་གྱིས་འཆེ་བ་སོགས་འབྱུང་ལ་སྒོ་བ་མས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་མ་བརྟགས་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དབང་སྒྲངས་ན། ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆོག་གསུངས་པ་རྣམས་བསྐྱུང་བར་མི་རུས་པས་དངོས་བྱུང་གི་ཅ་བ་འཆད་པ་དང་། བགོགས་གྱིས་འཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།། དེའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “སྒྲ་མ་དང་ནི་སྒོ་བ་མ་དང་།” མཚུངས་པར་དམ་ཆོག་ཉམས་འགྱུར་བས། དཔའ་བོས་དང་པོར་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། སྒོ་བ་མའི་འབྲེལ་བ་བརྟག་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “རྗེ་ལྷ་ར་རིན་ཆེན་བདར་བ་

¹ གཉིས་ཀར་ཕྱངས་ལ། སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར།

གཉིས་ཀར་ཕྱངས་ལ། གཙང་དཔར།

² ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱུངས། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ། ལོག་གྲངས་༡༠ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལྟ་བུ་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་ཞེ། སྒྲ་མ་དང་ནི་སྒོ་བ་མ་དག ། ཅེས་གསལ།

དང་། ། ‘གསེར་ནི་བསྐྱེད་དང་བཅས་པས་བརྟག་།’ དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྟོབ་མ་ཡང་། ། ལོ་ནི་བཅུ་
གཉིས་བར་དུ་བརྟག་། དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་དེ་ལྟ་བུས། ། དུས་ཀྱན་དུ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟག་། གཞན་
དུ་བགེགས་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། ། དངོས་གྲུབ་འཛོམས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟར། །¹ ཞེས་དང་།
དེའི་ང་བཞི་བ་ལས་ཀྱང་། ། “ཇི་ལྟར་སེང་གའི་འོ་མ་ནི། ། ‘ས་ཡི་སྟོན་དུ་གཞག་མི་བྱ།’ དེ་
བཞིན་ནལ་འཁྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། ། སྟོན་མིན་དག་ལ་སྦྱོན་མི་བྱ། ། སྟོབ་མ་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་
འཆི། ། འདི་དང་པ་རོལ་དུ་ནི་ཕྱང་།² སྟོན་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། ། སྟོབ་དཔོན་དངོས་
གྲུབ་ཉམས་པར་འགྱུར། །³ ཞེས་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “ཇི་ལྟར་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་གསེར། ། ཇི་ལྟར་མཁས་པས་རིན་པོ་ཆེ། ། ཇི་ལྟར་བདེ་ལྡན་བྱ་མོ་
ནི། ། དེ་ལྟར་སྟོབ་མ་བརྟག་པར་བྱ། ། དེ་བས་ཐམས་ཅད་རབ་འབད་དེ། ། པན་ཚུན་སོ་སོར་
བརྟག་པར་བྱ། ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར། ། ཉམས་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །⁴ ཞེས་
སོ། ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ནི། ལྷུང་པོར་མ་ཤེས་ན་དེ་ཅམ་དུ་བརྟགས་པས་ངེས་པར་ཤེས་པ་ལ་
དགོངས་ཀྱི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་བརྟག་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བརྟག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་)ནི། བརྟག་བྱའི་སྟོབ་དཔོན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤགས་ལ་
གཞོལ་བ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་། བསམ་གཏན་ལ་གཞོལ་བ་རྫོགས་རིམ་པའི་
སྟོབ་དཔོན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་སྟོས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྫོ་རྩེ་ཡི། ། ཐེག་པར་
སྟོབ་དཔོན་ནམ་གཉིས་⁵གསུངས། ། ‘གཅིག་ནི་གསང་སྤགས་གཙོ་བྱེད་འགྱུར།’ གཅིག་

ྱ རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ཅ བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྩེ་ཐེང་བ། ལེུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ཟླ་ཟླ་ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསེར་ནི་བསྐྱེད་དང་བཅས་པས་བརྟག་།’ ཞེས་གསལ།

༢ ཕྱངས། རྒྱུ་འབྲུག་དཔར་མ། རྟོ་དཔར།

༣ རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ཅ བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྩེ་ཐེང་བ། ལེུ་རྩེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་ཟླ་ཟླ་ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ས་ཡི་སྟོན་དུ་གཞག་མི་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༤ རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ཅ ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་ ལེུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ཟླ་ཟླ་ལ ལས་བྱུང་བའི་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པས་གསེར།’ ཞེས་གསལ།

༥ ཉམས་གཉིས་ རྒྱུ་འབྲུག་དཔར་མ། རྟོ་དཔར། གཙང་དཔར།

ནི་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བ།¹ ཞེས་དབྱེ་བ་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་།
 “གསང་སྤྲུགས་སྤྲུ་གནས་ནལ་འཁྱོར་བ།² ལྷ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ལེན་པས། དེ་ལས་
 མཆན་མ་རྟེན་གྱར་ཏེ། རྩལ་ཆོན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་³ གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་གནས་
 རྩལ་འཁྱོར་བ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ལྟར་པས། སྤྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱིས་ནི། འཁོར་
 ལོ་སྤྲུ་མ་ལྟ་བུ་གི།^{3,4} ཞེས་གསུངས་སོ། སྤྲུགས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོམ་པ་ལྟར་མི་
 ལེན་པ་མིན་ཏེ། ལྷའི་རྩལ་འཁྱོར་ལྟར་སྤངས་ནས་སེམས་དག་པའི་མཆན་མ་རྟེན་པ་ལ་
 གསུངས་པས་སོ། སྤྲུགས་དང་བསམ་གཏན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་སོ་སོར་
 ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། ལུན་བཞིའི་རྩལ་འཁྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་བཟོན་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་
 རིམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་བཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་⁵ བའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི། ལུན་
 བཞེར་ལྷའི་རྩལ་འཁྱོར་ལ་སྤྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པོས་པས་སྤྲུགས་ལ་
 གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྫོགས་རིམ་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་⁶ བ་
 ལ་ནི་སྤྲུ་མ་ལྟ་བུ་མི་དགོས་པས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་འཇུག་དང་སྤྲུ་ལུས་ཀྱི་
 བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བའི་སྤྲོ་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བ་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱི། བསམ་གཏན་གང་བྱང་བྱང་མིན་ནོ། རྫོགས་རིམ་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་⁷ དབང་
 བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སློབ་དཔོན་ལ་དགོས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡར་

ྱ རྗེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སློབ་དཔོན་སྤྱིའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག་གངས་༡༣༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཅིག་ནི་གསང་སྤྲུགས་གཙོ་བོར་བྱེད་འགྱུར།’ ཞེས་གསལ།

༢ འཕྲི་བར་ རྗེ་དཔལ།

༣ འཕྲི། རྗེ་དཔལ།

༤ རྗེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སློབ་དཔོན་སྤྱིའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག་གངས་༡༣༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྤྲུ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསང་སྤྲུགས་སྤྲུ་གནས་རྩལ་འཁྱོར་བ།’ ཞེས་གསལ།

༥ དབང་སྐྱར་ སྤྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ། གཙོ་བོར་དཔལ།

༦ དབང་སྐྱར་ སྤྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ། གཙོ་བོར་དཔལ།

༧ སློབ་དཔོན་གྱིས་ རྗེ་དཔལ།

ལྷན་དུ་ཆང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ལྷག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ།། དེ་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་¹བའི་སྟོབ་དཔོན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རུང་བས་
 འདིར་དེའི་བརྟག་ཐབས་སྟོན་ནོ།།² དེའི་མཆོན་ཉིད་ནི། རྩོམ་གྱི་རེ་བཞི་པ་ལས། “ཞི་
 བ་ལ་སོགས་ལས་ལ་བྱང་། ལྷགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་ག་ཤེས། དེ་ནི་སྒྲ་མར་མངོན་པར་
 བསྟགས། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་སྦྱིན་པ་གཏོང་། བཅོད་དང་བཙོན་འགྲུས་མཆོག་དང་
 ལྷན་ཏེ་ཉིན་དང་མཆོན་དུ་སྟོམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྷན་ཞིང་བཅོ་ལ་མཁས། སྒྲ་མའི་ཕྱིར་
 ནི་ཡོན་ཏན་ཆོགས། དཔལ་ལྷན་སྟོབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཟོད། རང་གི་གསང་འདུས་ལ་རབ་
 དགའ། ཕྱི་རོལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོད་པ། དེ་ལྟའི་མན་ངག་རིམ་པ་ཡིས། སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་
 རྩེས་སུ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས།”³ ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་སོགས་
 ཕྱིན་དུག་དང་ལྷན་པ་དང་། རང་དུ་འདུས་པས་མཆོན་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལམ་སྟོང་
 ཞིང་ཕྱིའི་ཀྱན་སྟོད་སོ་ཐར་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་སྟོབ་མ་འབྲིང་པ་ལ་གསུངས་
 ཤིང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་བཅུ་ཤེས་པ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ།། རྟེན་ནས་མཆོན་ཉིད་
 རྩོགས་པར་གསུངས་པའི་ཆང་བ་མ་རྟེན་ན་སྟོན་ཡོན་མཉམ་པ་དང་སྟོན་ཤིང་ཆེ་བ་སྤངས་
 ནས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་དམ་བསྟན་པ་ལས། “ཚོད་ལྷན་དབང་
 གིས་སྒྲ་མ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འདེས། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་སྦྱིག་པ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་
 ཞེག་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡང་ནི་ལེགས་དབྱེད་ནས། བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་བའོ།།”⁴ ཞེས་སོ།། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དབང་

1 དབང་སྐྱར་ ལྷ་འགྲུལ་དཔར་མ། ལྷ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 ལྷ་ལགལ་རྟེན་འགྲུལ་ 3 བཤད་རྟེན་དོན་མེད་པ། ལེའུ་རེ་ལྷ་ལ། ཤོག་གངས་327ན། ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་བ་ལ་སོགས་
 ལས་ལ་བྱང་། ལྷགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་རྣམས་ཤེས། ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་བྱ་བ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒྲ་མར་མངོན་པར་བཟོད། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་
 སྦྱིན་པ་གཏོང་། བཅོད་དང་བཙོན་འགྲུས་མཆོག་དུ་ལྷན། ཉིན་དང་མཆོན་དུ་སྟོམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྷན་ཞིང་བཅོ་ལ་མཁས། སྒྲ་མའི་
 ཕྱིར་ནི་ཡོན་ཏན་ཆོགས། དཔལ་ལྷན་སྟོབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཟོད། རང་གི་གསང་འདུས་ལ་རབ་དགའ། ཕྱི་རོལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོད་པ། དེ་
 ལྟའི་མན་ངག་རིམ་པ་ཡིས། སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྩེས་སུ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་གསུངས།” ཞེས་གསལ།

4 ལྷ་ལགལ་རྟེན་འགྲུལ་ 3 བཤད་རྟེན་དོན་མེད་པ། ལེའུ་རེ་ལྷ་ལ། ཤོག་གངས་327ན།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ། གླ་མ་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་
ལེན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉིད་བཅུ་ཤེས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་¹གྱི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ། བསྟེན་
པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བས་ལྷས་གནང་བའམ་མ་བཀག་པ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་²ངེས་པར་
དགོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་³དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཐད་དོ། ། སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་
ནི། ཅ་ལྷུང་དང་མི་ལྡན་པ་དགོས་པས་དེ་གལ་ཆེ་སྟེ། གྱུར་གྱི་བརྒྱད་པ་ལས། “ཅ་བའི་ལྷུང་
བ་རབ་འཛོམས་ཤིང་། སྒྲགས་དང་རྒྱད་ཀྱི་རབ་སྦྱར་གྱིས། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་བདེ་
སྟར་བ། དེ་འདྲའི་གླ་མ་དངོས་བྱས་ནས།”⁴ ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཅ་ལྷུང་དང་
བལ་བ་⁵གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་བཙེ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། “ཅ་བའི་ལྷུང་བ་
ཡོངས་སུ་ཤར་ཞིང་། སྒྲོམ་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་སྤང་།”⁶ ཞེས་སྒྲོབ་མ་ལ་འབོགས་པའི་དམ་
ཆེག་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ནི་འབོགས་པ་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་ལྡན་དགོས་སོ། ། བརྟག་བྱ་སྒྲོབ་
མའི་མཆན་ཉིད་ལ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར་
གཞུག་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་གྱུར་པ་དང་སྒྲོན་དུ་མ་གྱུར་པ་བརྟག་མི་འཆའ་ལོ།”⁷ ཞེས་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཙམ་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲོབ་མའི་མཆན་ཉིད་བརྟག་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། རྗེ་རྗེ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། “གང་
ཞིག་སྒྲོམ་པ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་དེང་ཁྱོད་ཅེས་⁸བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བརྗོད་

¹ དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

² གསུམ་ལྡན་ཅིག་ གཙང་དཔར།

³ སྟེ་ མ་དཔེ།

⁴ ཕྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ༨ མཁའ་འཕྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྱུར། ཤེུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་༤༧བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཅ་བའི་ལྷུང་བ་
འཛོམས་པ་པོ། སྒྲགས་དང་ལུས་སྦྱོར་སྦྱར་བ་ཡིས། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ནི་བདེ་བར་བྱེད། དེ་ལྡན་གླ་མས་བཅས་ནས་ནི།” ཞེས་གསལ།

⁵ ཅ་ལྷུང་བལ་བ་ དབྱས་དཔར།

⁶ ཕྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ༩ བདེ་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཙེ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་༥༧ནང་ ལས་བྱུང་བའི་
ནང་ནས་ཆེག་ཀར་བྱེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོམ་པའི་ལྷུང་བའང་རྣམས་སྤངས།” ཞེས་གསལ།

⁷ ཕྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། འོག་གངས་༥༧བ།

⁸ ཁྱོད་ཅེས་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ།

བར་མི་བྱ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བར་མི་བྱའོ།། འཇུག་པ་
 ཅམ་ཞིག་ཕྱེད་དུ་གཞུག་གོ། ¹ཞེས་སྟོམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་འཛིན་མི་རུས་པ་ལ་མེ་ཏྲ་ག་
 འོར་ནས་ལྷ་འོ་སྟོན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅམ་ཞིག་ཕྱེད་ཅིང་དམ་གཞག་གི་སྒྲོར་རྣམས་
 འདོར་བར་གསུངས་སོ།། སངས་རྒྱལ་གསང་བས་རྣམ་སྒྲུང་མདོན་བྱང་གི་དགོངས་པ་ཡང་
 དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་ལ། དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ཁུངས་
 སུ་བྱངས་ནས་སྟོག་གཅོད་ལས་སྟོག་ན་དེ་ལྟར་བྱ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།། དབང་བསྐྱར་²
 བ་ལ་ནི། ཐུན་མོང་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱང་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱང་མི་རུས་པ་ལ་
 སྟོབ་མའི་དབང་ཅམ་དང་། སྟོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱང་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡང་བསྐྱར་
 བར་³གསུངས་པས། བསྐྱར་སྟོམ་ལ་བརྟགས་ནས་དབང་བསྐྱར་⁴བ་ནི་སྟོབ་མ་བརྟག་པའི་
 གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་སྒྲུང་ངོ་།། བྱང་བ་ལས་ཀྱང་། “ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ། དག་བསྟན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་བ། ཐོས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱངས་པ་དང་ལྡན་བ། རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་གཟུང་བར་བྱང་བ་
 རྣམས་ནི། རིགས་དང་མདོག་དང་གཞུགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷག་པར་གནས་པར་
 བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དད་པས་⁵རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་རྟོ་རྗེ་
 ཐེག་པ་ལ་སྟོན་པ་གཞན་མི་འཆོལ་བར་བྱུང་ནའོ།།”⁶ ཞེས་སྟོམ་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་ཞིང་

1 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྦྱིང་སོ། རྟོ་རྗེ་འབྱུང་བ། ཤོག་གངས་༤༤ན 3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་ཞིག་
 སྟོམ་པ་འཛིན་པར་མི་ཕྱེད་པ་དེ་ལ། དེང་ཁྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྟོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དུ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དབང་
 བསྐྱར་བ་ཡང་མི་བྱའོ།། འཇུག་པ་ཅམ་ཅིག་ཕྱེད་དུ་གཞུག་གོ།” ཞེས་གསལ།

2 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟོ་དཔར། གཅོད་དཔར།

3 སྐྱར་བར་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟོ་དཔར། གཅོད་དཔར།

4 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟོ་དཔར། གཅོད་དཔར།

5 དང་བས་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟོ་དཔར།

དང་བས་ གཅོད་དཔར།

6 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕྱ པ་རྟོ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྗེ་ཐེང་བ། ཤོག་གངས་66ན 3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ། དག་བསྟན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་པ་ལེགས་པར་ཐོས་པ་ལ་

གསུམ་པ་(བརྟགས་པས་རུང་ན་གསེལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟེན་བ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། སློབ་མས་གསེལ་
བ་གདབ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟར་བ་བྱ་བ་དང་། སྟོན་དུ་བསྟེན་བ་བྱ་ཚུལ་ལོ། དང་
མོ་(སློབ་མས་གསེལ་བ་གདབ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་རུང་བར་ཤེས་ན་ཟླ་མ་ལ་དབང་གི་
དོན་དུ་གསེལ་བ་གདབ་སྟེ། དེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྲག་པ་ལས། “སྤར་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
བའི་³ཕྱིར། སློབ་མ་ཡིས་ནི་ཟླ་མ་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསེལ་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། དེ་ཡང་མཐུལ་ལུལ་ཏེ་བྲག་བྲས་ལ། ལུས་མོ་བཅུགས་ཤིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས།
བརྒྱ་དཀྱི་⁵ཏས། “ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་སོ། །འདི་ག་རྟོན་གསུམ་གྱི་འདེན་མཛད་
ལྷ།” འཁོར་བ་འདམ་གྱི་ཆོགས་ནང་དུ། ཁྱིང་བ་སྦྱབས་མེད་བདག་ལ་སྦྱོབས། དེ་རྗེ་ཟླ་
མ་མཛད་དུ་གསེལ།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལན་གསུམ་གསེལ་བ་གདབ་སྟེ། ལྷ་བཅུ་པ་
ལས། “མདུན་དུ་དུལ་བར་འདུག་པ་དང་། གོས་སོགས་ཚུལ་ནི་བསྐྱམས་པ་དང་། ལུས་
བཅུགས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཉན་སོགས་འདོད་པས་གསེལ་གསུམ་གདབ།”⁷ ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟོན་རུང་དུ་ཤེས་ན་གསེལ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་བསྐྱེལ་ནས་དབང་

༥ རྟེན་པ་སྒྲིག་ཀྱི་དྲུག་པའི་ལོ་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁའ་ལྷ་མཆོག་གི་འོག་གྲངས་༡༡ནས་ལས་ལྷན་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་
ལྷན་པའི་དང་ལྷན་པའི་མཁའ་ལྷ་མཆོག་གི་འོག་གྲངས་ལྷན་པའི་ལོ་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁའ་ལྷ་མཆོག་གི་འོག་གྲངས་

བསྐྱར་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “ཡང་ན་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དག །
སྒོད་དུ་རུང་ཞིང་ཉེས་བྲལ་བ། མོས་མང་བརྟན་ལ་དད་པ་ཅན། གཞན་ལ་པན་དགའ་མཐོང་
ནས་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྒྲོབ་མ་དེ། ཤེས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས། མ་གསོལ་བར་
ནི་དེ་བོས་ཏེ། པན་འདོད་ཕྱིར་ནི་འདི་སྐད་བྲ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་བྱ་བ་)ནི། རྩོམ་ཁ་འབྲེལ་ཞེ་དྲུག་པ་ལས། “གསོལ་
ནས་སྒྲོབ་མས་སྒྲོ་བྱས་ཏེ། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྱོར་རམ་ཅི། ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་འབྱོར་གྱུར་
ལ། ཁ་ཅིག་དག་ནི་མ་འབྱོར་ཞེས། སྒྲོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ཡི་སེམས་ནི་
བརྟན་པར་བྲ། བརྟན་པ་ལས་ནི་བརྟན་པར་ཏེ། གཡོ་བ་ལས་ནི་གཡོ་བ་རུ། འདེན་མ་
ལས་ནི་འདེན་མར་ཤེས། སྒྲོབ་མ་ཡི་ནི་རྒྱང་མཐིལ་དུ། གཞུ་འབྲེལ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསམས། ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བ། དེ་ཡི་འོད་ཟེར་སྤྲིང་གར་²འབར། འབར་བས་ཀུན་
ནས་འཁྲིགས་པར་བསྒྲོམ། སྤྱི་ལས་³རྒྱང་བའི་མི་སྤྱག་གཞུགས། རྟིག་ནི་སྤྱི་ཡི་སྒྲོ་ནས་
དབྱུང་། དེ་ནས་ཁོ་བོའི་གཞུགས་བསྒྲོམས་ལ། དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཟ་བར་བསྒྲོམ། ཨོ་བཟླ་⁴
རྒྱ་གི་རྒྱ་ཁ་ཁ་ཁྲ་ཉི་ཁྲ་ཉི་སམ་སྤྱི་དུ་དུ་དུ་ཟློས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་པལ། བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་གཞུགས་
བསྐྱེད་ནས་ནི། བསྐྱབ་བ་དག་ནི་དགོད་པར་བྲ།”⁵ ཞེས་སྒྲོབ་མ་རྩེས་སུ་གཞུང་བ་བཤད་

1 རྟི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་960བ4

2 སྤྲིང་ཁར་ གཙང་དཔར།

3 སྤྱི་ལས་ དབྲུས་དཔར།

4 ཨོ་བཟླ་ དབྲུས་དཔར།

5 རྟི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ རྩོམ་ཁ་འབྲེལ་ཞེ་དྲུག་པ་ ཤོག་གངས་960བ4 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསོལ་
ནས་སྒྲོབ་མས་སྒྲོ་བྱས་ཏེ། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྱོར་རམ་ཅི། ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་འབྱོར་གྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་དག་ནི་མ་འབྱོར་ཅེས། སྒྲོ་ན་སྒྲོབ་
དཔོན་བདག་ཆེན་ཀྱིས། དེ་ཡི་སེམས་ནི་བརྟན་པར་བྲ། བརྟན་པ་ལ་ནི་བརྟན་པར་ཏེ། གཡོ་བ་ལས་ནི་གཡོ་བ་རུ། འདེན་མ་ལ་ནི་འདེན་
མར་ཤེས། སྒྲོབ་མ་ཡི་ནི་རྒྱང་མཐིལ་དུ། གཞུ་འབྲེལ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམས། ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བ། དེ་ཡི་འོད་ཟེར་སྤྲིང་གར་
འབར། འབར་བས་ཀུན་ནས་འཁྲིགས་པར་བསྒྲོམ། སྤྱི་ལས་རྒྱང་བའི་མི་སྤྱག་གཞུགས། རྟིག་ནི་སྤྱི་ཡི་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་། དེ་ནས་ཁོ་བོའི་
གཞུགས་བསྒྲོམས་ལ། དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཟ་བར་བསྒྲོམ། ཨོ་བཟླ་རྒྱ་གི་རྒྱ་ཁ་ཁ་ཁྲ་ཉི་ཁྲ་ཉི་སམ་སྤྱི་དུ་དུ་དུ་ཟློས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་པལ། བསྐྱབ་
བྱ་ལྟ་གཞུགས་བསྐྱེད་ནས་སུ། སྐྱབ་བ་དག་ནི་དགོད་པར་བྲ།” ཞེས་གསལ།

དེ་དེའི་རིམ་བཤ་ནི། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་བ་ལས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། སློབ་མས་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ན་¹སློབ་དཔོན་གྱིས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷན་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ནས། ཁྱོད་གྱིས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་འབྱོར་རམ་མ་འབྱོར་ཞེས་དེས་པས། ཅུང་ཟད་འབྱོར་ལ་ཅུང་ཟད་མ་འབྱོར་རོ་ཞེས་
ཟེར་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱུད་མཐེལ་དུ་གཞུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་དང་ལྟེ་བར་མེད་དགྲིལ་འཁོར་དང་། དེའི་
སྒྲིལ་དུ་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་བསྐྱོམས་ཏེ། རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་རྩྭ་གི་མེ་ལྷེད་སྤེང་བ་སྒྲིལ་
གའི་²བར་དུ་འབར་བས། སྤྱི་ལས་³བྱུང་བའི་སྤྲིག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐའི་གཟུགས་མདོག་
སྤྱོ་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ་ཆེག་པ་འབྱུང་བ། སྒྲིལ་ག་⁴ནས་སྤྱོ་སྤྱོར་བྱུང་ལ། རྩྭ་ཡང་སྒྲིལ་
གར་⁵ཕྱིན་པ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེ་གཞོད་སྤྱིན་སྤྱོ་མདོག་སྤྱོ་ཞིང་གསུམ་པ་འབྱུང་བ་
མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་གཡས་བརྒྱུད་པས་བཞུགས་⁶པ། གཡོན་པས་མཆེ་བ་བསྐྱམས་
ནས་སྒྲིལ་གར་སྤྲིགས་མཛུབ་⁷མཛད་པ། གཡས་ཀྱིས་མཆེ་བ་ཐོགས་ཏེ་བྱུར་བ་སྤྱོ་སྤྱོར་ནས་
བྱུང་ལ། ཞི་བཟླ་ཏེ་གི་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲིགས་བཟླ་དེ་པས་སྤྲིག་པ་དེ་གསོལ་བར་བསམ་
སོ།། རྒྱུ་པས་གཡོན་པའི་སྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་ལྟར་བསྐྱེད་བ་⁸ཞེས་འཆད་དོ།། དེ་ནས་

1) བཏབ་པ་ནི་ དབུས་དཔལ།

2) སྒྲིལ་ཁའི་ གཙང་དཔལ།

སྒྲིལ་གའི་ དབུས་དཔལ།

3) སྤྱི་ སྤྱོ་འབྱུམ་དཔལ་མ། ཕྱེ་དཔལ།

4) སྒྲིལ་ཁ་ གཙང་དཔལ།

སྒྲིལ་ག་ དབུས་དཔལ།

5) སྒྲིལ་ཁར་ གཙང་དཔལ།

སྒྲིལ་གར་ དབུས་དཔལ།

6) བརྒྱུད་པས་བཞུག་ དབུས་དཔལ།

7) སྒྲིལ་ཁར་སྤྲིགས་མཛུབ་ གཙང་དཔལ།

སྒྲིལ་གར་བསྤྲིགས་མཛུབ་ དབུས་དཔལ།

8) སྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ གཙང་དཔལ།

བསྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ དབུས་དཔལ།

བར་འགྱུར་བའི་རྩྱི་མཛད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཕྱིར་འཛོལ་ཏེ། འོ་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་རྩྱི་རྩྱི་པར་པར།
 འོ་གྲིཙ་གྲིཙ་རྩྱི་རྩྱི་པར་པར། འོ་གྲིཙ་པ་ཡ་གྲིཙ་པ་ཡ་རྩྱི་རྩྱི་པར་པར། འོ་ཁྱ་ན་ཡ་ཏོ་རྩ་ག་
 ཐན་པེད་རྩ་རྩ་ཆེ་གེ་མའི་སར་སྤ་པེ་རྩ་པ་ཡ་རྩྱི་རྩྱི་པར་སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་བྲག་གི་རྩོ་
 རྩོ་འབར་བས་བྱུང་བའི་སྤྲིག་པ་སྟོང་པར་མཛད་པར་བསམ་མོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡི་
 གེ་གཉིས་ལས་རྩྱི་མཛད་དང་སྤྲིག་པའི་སྟེད་ཆོག་ཟེན་པའི་འོག་དུ། རྩྱི་མཛད་ཀྱི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་བདས་ནས་སྤྲིག་པ་སྤྲུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱུང་བ་དོ་རྩོ་བསྐྱེད་པས་ཟད་པར་བྱས་
 བར་བསྐྱོམས་ན་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་བདེའོ། དེ་ནས་རྩྱི་མཛད་ཀྱིས། འོ་བརྩ་
 གྱི་ཡི་གྱི་ལ་ཡ་ཨ་སྤ་སར་བེསྐྱེན་བརྩ་བརྩ་རྩྱི་པར། ཅས་གསུང་ཞིང་བགའ་བསྐྱོས་པ་དང་།
 རང་གིས་ཀྱང་དེ་འདོན་བཞིན་པས་སྟོད་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་ལྟེ་བ་ནས་འོག་ཕྱར་བུའི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་ཕྱར་བུས་སྟོབ་མའི་སེམས་ཀྱི་བགལ་རྣམས་ལ་ཕྱར་བུས་གདབ་ཅིང་། ཕྱར་བུའི་
 འོད་ཟེར་གིན་དུ་བག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཀུན་བསྐྱེད་པས་བསམ་པར་བྱའོ། སྟོབ་མ་
 ཡང་སྤ་ལས་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་གཟུགས་སྤྱ་བསམས་ཏེ་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་སྟོང་གར་²ཨ་
 ལས་སྟེས་པའི་རྩྱི་བ་ཨུལས་³བྱུང་བའི་སྤྲུལ་ཆོགས་དོ་རྩོ་མཆོན་པ་དང་། མགོ་བོ་ལ་རྩྱི་
 བ་ལ་གནས་པའི་རྩྱི་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩོ་ཅེ་སྤྲུ་བ་གྲེན་དུ་འགྲོང་བའི་ལྟེ་བར་སྤ་མ་གྱི་དམ་
 ཆོག་པ་བཞུགས་པར་⁴བསམ་མོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤ་མ་གྱི་གནས་

སྟོང་གར་ དབུས་དཔའ།

1 རྩོ་བསྐྱེད། རྩྱི་འབྱེལ། ཐུ་བཟོ་ཏེ་ཆོན་པོ་ཨ་རྩ་ཡ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩོ་མའི་བ། ཤོག་གངས་མན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སྟོབ་མ་དེའི་ལྟེ་བར་ཏེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་རྩྱི་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོང་གར་གནས་པའི་གྱི་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིག་པ་པེ་ཟ་ལྟར་གནག་
 ཅིང་། གཟུགས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ། གཅེར་བྱ་འབྲས་འཆང་བ་སྤྲུལ་ཏེ་འགྲོད་པ་སྤྲུ་ཅེ་ནས་བྱུང་ལ་ཡི་གེ་རྩྱི་དེ་ཡང་སྟོང་གནས་འོངས་ནས་
 འོངས་སྤྱ་བྱུར་པ་ལས་འཆང་པར་འགྱུར་བའི་ཁོ་བོ་ཆོན་པོ་དོ་རྩོ་རྩྱི་མཛད་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ནས་ཕྱིར་འཛོལ་ཏེ། འོ་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་རྩྱི་རྩྱི་
 པར། འོ་གྲིཙ་གྲིཙ་རྩྱི་རྩྱི་པར། འོ་གྲིཙ་པ་ཡ་གྲིཙ་པ་ཡ་རྩྱི་རྩྱི་པར། འོ་ཁྱ་ན་ཡ་ཏོ་རྩ་ག་ཐན་པེད་རྩ་རྩ་ཆེ་གེ་མའི་སར་སྤ་པེ་རྩ་པ་ཡ་རྩྱི་རྩྱི་པར་
 སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་བྲག་ན་གནས་པའི་དོ་རྩོ་འབར་བས་བྱུང་བའི་སྤྲིག་པ་སྟོང་པར་མཛད་པར་བསམ་མོ།” ཞེས་གསལ།

2 སྟོང་གར་ གཅེར་དཔའ།

སྟོང་གར་ དབུས་དཔའ།

3 ཨུལས་ གཅེར་དཔའ། དབུས་དཔའ།

4 དམ་ཆོག་པར་བཞུགས་པར་ རྩོ་དཔའ།

པའི་སྐྱགས་ཀར་སྒྲོ་བ་ལ་གནས་པའི་དོ་རྟེན་ལྟེ་བའི་ནང་དུ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱགས་སྟེང་
ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྟེན་སེར་པོ་ཕྱ་མོའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་
པར་བྱས་ཏེ་གོ་ཆ་བགོས་པར་བསམ་ཞིང་། ཨོྲཱུཿཤི་ཀ་རེ་ཤེད་ཀ་རེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབྱི་ནི་
ཟླ་ཏ་ཡ་ཟླ་ཏ་ཡ་སྒྲུབྱི་ནི་ཆེ་གོ་མོ་ལ་རྟམ་རྟམ་སྒྲུབ། ཞེས་བཞེད་པས་བསྐྱུང་ཞིང་། འབྲིལ་
བའི་སྐྱགས་ཀྱང་བསྒྲས་པའི་ཆེད་དུ་བྱིན་ན་བགོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་མཁོ་བའི་
ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟེན་པར་གསུངས་སོ།། སྐྱགས་འདི་སྤྲ་མ་གྱི་དེ་སྐྱགས་སུ་
གསང་འདུས་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པར་གསུངས་ལ། སྤྲ་མ་གྱི་ནི་སྤྲོན་མོ་ནག་དཀར་དམར་བའི་
ཞལ་གསུམ་ཕྱག་གཡས་གསུམ་ན་དོ་རྟེན་འཁོར་ལོ་ལྷན་ལ་སྤྲོན་པོ་ཅ་བ་དམར་བ་འཛིན་པ།
གཡོན་ཁྲིལ་བྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་འཛིན་པར་མདོར་བྱས་སུ་བཤད་དོ།། སྤྲོབ་མ་རྟེན་གཟུང་
འདི་དག་ནི། སྤྤུག་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། བགོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཐབས་ཐབས་མོར་
སྤྲང་བས་སྐྱབས་གཞན་དུ་འང་རང་ངམ་གཞན་ལ་སྐྱབས་དང་སྦྱར་ནས་བྱས་ན་ལེགས་པར་
མཐོང་ངོ་།། འདི་སྟེང་བར་¹བསྟེན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་པ་ཟིན་
པའི་སྤྲོབ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ནའང་སྐྱབས་དེར་བྱ་ལ། བསྟེན་པའི་གོང་དུ་གསོལ་
བ་འདེབས་ནའང་སྐྱབས་དེར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་²མ་དེས་སོ།།

གསུམ་པ་(སྤྲོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་)ནི། སྦྱར་བསྟེན་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་སྟེ། འདུས་
པ་བྱི་མ་ལས། “སྤྲོན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས།། བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོད།། ཐ་
མལ་པ་ནི་དོ་རྟེན་བཞི།། མཆོག་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་སོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་སོ།། དེས་
ན་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྤྲོམ་པ་ལ་གནས་ཏེ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོབ་

དམ་ཆོག་པར་ཞུགས་པར་ དུས་དཔལ།

ྱ འཕྲེང་བར་ སྤྲོ་དཔལ། དུས་དཔལ།

༢ གོ་རིམས་ སྤྲོ་འདུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

༣ སྤྲོ་བཀའ། རྒྱུད་འདུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ། ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༡༥༩ན་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྲོན་མོང་
མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས།། བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར།། དོ་རྟེན་པའི་སྤྲོན་མོང་སྟེ།། ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

བའི་བསྟན་པ་ནི་རང་གི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་བྱེད་ན་སྐབ་
ལ་མི་བྱེད་ན་འཛོག་པ་ག་ལ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཁས་
བྱུང་མང་པོས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བྱེད་པ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པར་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་
ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་བཤད་པ་ནི། གཞན་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་
པ་གཉིས་ཀ་དང་། ཐུན་མོང་དང་མཆོག་སྐབ་པ་གཉིས་ཀས་ཐུན་བཞིའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བུ་
དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། བསྟན་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དབང་ལ་
སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པོ་མདོར་
བསགས་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་སྟོན་དཔོན་གྱིས།། སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབད་
ནས།། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ནི།། ཤེན་ཏུ་དུལ་བས་བརྟག་པར་བྱ།། ལྷ་ནི་མཉེས་
པར་མ་བྱས་ན།། བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་ཡིན།།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཀ་པོ་སྟོན་
པས་ཀྱང་ལྷ་མཉེས་པར་མ་བྱས་ན་རང་ཉིད་སུན་འབྱེན་པར་གསུངས་སོ།། ཐེང་བ་ལས་
ཀྱང་། “ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་པས།། ‘སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ཆོགས་གསོག་’²ཅིང་།།
བགེགས་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་བྱེད་བྱ།། བསྟན་པ་མེད་པས་དངོས་བྱུང་མེད།། དེ་ཕྱིར་རིམ་
གཉིས་དེ་ཉིད་རིག། དབེན་པར་ཡང་དག་གནས་ནས་ནི།། ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་བསྟོན་པར་བྱ།།
‘སྟོན་དེ་ཡི་གསང་སྔགས་བཟླས།།’ འཁོར་ལོའི་གཙོ་བོའི་འབྲུམ་བཟླས་ཤིང་།། ‘ཡང་ན་
རང་གི་ལྷ་ཡི་འབྲུམ།།’ དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡི་ཁྲི་ཡིན་ཏེ།། འདི་ནི་སྟོན་དུ་བསྟན་པར་བཟོད།།”³
ཅེས་ཆོགས་བསག་པ་དང་བགེགས་ཉམས་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་ལྷ་སྟོན་
པ་དང་སྔགས་བཟླ་བའི་བསྟན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་ཆོག་འདི་དག་བཟང་པོ་ཡོངས་བབྱང་⁴

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ་སྟོན་དཔོན་ལྷུང་དེ་ག། སྤྱིང་པོ་མདོར་བསགས། ཤོག་གངས་༡༡༤བ་3

2 ཆོགས་སོག་། ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩེ་དབར།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྲུབ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐེང་བ། ཤོག་གངས་76 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
ཀར་གཉིས་པ་དང་བརྒྱད་པ། བརྒྱ་པ་གསུམ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟོན་དུ་བསྟན་པའི་ཆོགས་བསགས་ཤིང་།།’ ‘སྟོན་དེ་ཡི་གསང་སྔགས་བཟླ།།’
‘ཡང་ན་རང་གི་ལྷ་གཞི་འབྲུམ།།’ ཞེས་གསལ།

4 ཡོང་བརྒྱུད་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

ན་ཡོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ལ་དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་ལ་འབྲུག་པས་ལྷ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རྗེ་ཙམ་ཞིག་བྱ་བ་ནི། བྲང་བ་ལས། “དེ་ལྟར་སྟོན་ཏུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟོབ་དང་བསྟུ་བ་མངོན་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པས། འཁོར་ལོར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་མ་བཞག་པའམ་ཆོགས་བསགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་སྟོབ་མ་བསྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ།”¹

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབད་པའི་སྟོན་པ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་སྟབ་པ་ནི་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཞད་པར་བྱའོ། བསྐྱས་པའི་གྲངས་ནི། བྲང་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་སྐྲགས་འབྱུང་བསྐྱས་པའམ།” ཡང་ན་རང་གི་ལྷ་ཡི་འབྱུང་། གཞན་གྱི་ཁྱི་སྟེ་ཡང་ན་ནི། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བཞག་གནང་བྱི།”²

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་གནང་བ་ཐོབ་ན་དེ་ཙམ་མ་སོང་ཡང་རྩང་བར་གསུངས་སོ། །རིན་ཆེན་རྗེ་རྗེ་དང་བྲང་བའི་རྗེས་འབྲང་བི་བླ་ཁྱིས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྷའི་འབྱུང་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་མཛད་དོ། །བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་པོའི་བརྟ་བ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བསྐྱས་པ་འབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡི་དེ་བཞིན་ཁྱི།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས་པས། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཞེ་དགྲ་པར་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྷ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བསྐྱས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་དཔྱད་ལ། ཕུ་པཌྱི་ཏ་ཆེན་མོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བྲང་བ། སྟོག་གྲངས་ 163 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བྲང་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཀྱི་’ ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་དཔྱད་ལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། སྟོག་གྲངས་ 264 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པ་ལྷ་ལྷུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཁོར་ལོ་ཅན་སྐྲགས་འབྱུང་བསྐྱས་པམ།’ ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བཞག་ཀྱི་དཔྱད་ལ། 1 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་སྐྱེ་མའི་ལུ་བརྟ་པ། སྟོག་གྲངས་ 234 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་ལོའི་བདག་པོའི་བསྐྱས་པ་འབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཁྱི།” ཞེས་གསལ།

གདམ་ང་ཅན་ལ་བྱའོ།། སྤེང་བའི་དེ་བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱང་¹བཀོད་པར་སྤང་བས་དེ་ལས་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྟ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱམ་བཞུ་བར་གསུངས་པའི་འགྲུར་ཡང་སྤེང་བ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སོ།། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ལྷ་བའི་ཞབས་དང་སྤྲུལ་རྒྱུ་ཉའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྟ་ལ་འབྱམ་སྤྲུག་རེ་རེ་བཤད་མོད་ཀྱང་གྲུབ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་ལ་ཆད་མར་བྱའོ།། བདེ་མཆོག་ལ་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཁྲི་སྤྲུག་གསུམ་གསུམ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་ཁྲི་སྤྲུག་གཉིས་གཉིས་དང་། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་དང་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ལ་སྟོང་སྤྲུག་བྱེད་དང་དུག་དུག་ཏུ་གསུངས་སོ།། ཡང་དྲ་རི་ཀ་པས། “འབྲིང་ངམ་ཆུང་དུའི་ཚུལ་གནས་ན།། དཀྱིལ་འཁོར་དབང་པོ་འབྱམ་དུ་སྟེ།། དེ་བཞིན་མཁའ་འགྲོ་སྟོང་སྤྲུག་བུ།། བཞུས་ཏེ་ལྟ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ།། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་ཁྲི་སྤྲུག་སྟེ།། སྤྱིན་སྤྲུག་མཆོག་གིས་ཉེ་བར་མཆོད།།”² ཅས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ལྟ་བུ་གསུམ་མམ་ལྟ་ལྟ་མ་ལ་གཙོ་བོ་ལ་འབྱམ་འཁོར་ལ་ཁྲི་སྤྲུག་རེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་མོང་དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྤྲུགས་ལ་ཁྲི་སྤྲུག་³གཅིག །དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞུས་པའི་བུ་ཆ་སྤྱིན་སྤྲུག་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།།⁴ ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་བཞུས་པའི་བུ་ཆ་ལ་སྤྱིན་སྤྲུག་བྱ་བར་དུས་འཁོར་གྱི་སྟོར་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྟོམ་འབྱུང་སོགས་ལས་ཞེ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྤྲུབ་པའི་སྤྲུགས་སུ་བཞུས་པའི་བུ་ཆའི་སྤྱིན་སྤྲུག་བྱ་དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་སྤྲོ་རོལ་གྱི་བཞུས་པ་ལ་བུ་ཆའི་སྤྱིན་སྤྲུག་བྱ་བར་ཆད་ལྟན་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་པས་མི་དགོས་སོ།། དེས་ན་དྲ་རི་ཀ་པས་གསུངས་པ་

༡ ཡོང་བརྒྱང་ གཙང་དཔེ།

༢ རྟེན་བསྟན། ཆུང་འབྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༠༩ན༢

༣ སྤྲུགས་ཁྲི་སྤྲུག་ རྟེན་དཔེ།

༤ གསུང་ངོ།། གཙང་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

ཡང་ཆོ་ག་དང་བསྐྱེད་པའི་ཆད་ལྷག་གི་ཉེས་པ་ནམས་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་སྒོམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱིན་སྲེག་ཡིན་གྱི་བཅུ་ཆའི་སྤྱིན་སྲེག་མིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་བདུན་པ་ལས། “གསང་སྐྱགས་ལྷག་ཆད་གང་ཡིན་པ།། ཐམས་ཅད་སྤྱིན་སྲེག་དག་གིས་སྒོངས་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། མོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ།། བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གནས་སྒྲ་མ་ཡིས།། ‘དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བསྐྱེད་པ་ནི།’ བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱིང་རྩེད་བ་དག་། བྱེ་བ་འབྱུང་དང་ཁྲིས་འབྱུབ་འབྱུར།། འཁོར་ནམས་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་ཕྱིར།། ཐ་དད་པར་ནི་བསྐྱེད་མི་བྱ།། གལ་ཏེ་མཆོན་མ་མཐོང་གྱུར་ན།། བསྐྱེད་པའི་འཕྲོ་ཡང་བཞོལ་བས་”²འབྱུབ།།”³ ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བ་རྩ་དཔེ་གྲང་། “དེ་ནས་རང་གི་རིག་པ་ལན་ཁྲིའམ་འབྱུང་མཐ་གྱེ་བ་སྤྱིང་དུ་བསྐྱེད་ལ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། འཁོར་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་གྲུད་དུ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་པར་གཏུགས་ནས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཤར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་པར་བྱའོ།། བསྐྱེད་པའི་སྐྱགས་ལ་ནག་པོ་སྤྱོད་པས། “དཔའ་བོའི་སྤྱིང་པོའི་གསང་སྐྱགས་ནི།། ཁྲི་ཐག་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ།”⁵ ཞེས་སྤྱིང་པོའི་སྐྱགས་ལ་གསུངས་ལ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “འབྲིན་པ་དེ་ཉིད་གསུམ་དང་སྤེལ།”⁶ ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་འབྲིན་སྐྱགས་འབྲུག་གསུམ་དང་སྤེལ་

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུལ། ཆ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་བདུན་པ། འོག་གངས་༤༦༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་སྐྱགས་ལྷག་ཆད་གང་ཡིན་པ།། ཐམས་ཅད་སྤྱིན་སྲེག་དག་གིས་བསྒོངས་།” ཞེས་གསལ།

2 གཞོལ་བས་ རྗེ་དབང་།

3 རྗེ་བརྟན་རྒྱུད་འབྲུལ། ར་སྒོ་བ་དཔོན་མ་ར་ཏ། མོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་337ནྟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི།’ ཞེས་གསལ།

4 རྗེ་བརྟན་རྒྱུད་འབྲུལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་བ་རྩ་བ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་པ་ཤད། ལེའུ་ཞེ་དུག་པ། འོག་གངས་712ནྟ

5 རྗེ་བརྟན་རྒྱུད་འབྲུལ། ར་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་པ། བདེ་མཆོག་འཁོར་བོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་322ནྟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁྲི་ཐག་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

6 རྗེ་བརྟན་རྒྱུད་འབྲུལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་མ་ར་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་227

བ་བསྟན་པའི་དུས་ཀྱི་བརྒྱུས་བྱའི་སྒྲགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྟོང་པོ་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་བརྒྱུས་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས།
དབང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་¹ལ་ནི། སྡེང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་རིང་རྣམས་ངེས་པར་
མི་དགོས་སོ།། སྟོམ་འབྱུང་གི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “རྫོགས་ལྡན་ལ་ནི་བརྒྱུས་བྱ་གཅིག །
ཉིས་འགྲུར་གསུམ་ལྡན་ལ་བརྒྱུས་བྱ། སུམ་འགྲུར་གཉིས་ལྡན་ལ་རབ་བརྩོད། ཚེད་ལྡན་
བརྒྱུས་པ་བཞི་འགྲུར་རོ།”² ཞེས་གསུངས་པས། གཙུག་པོ་ལ་འབྲུམ་དང་འཁོར་ལ་ཁྲི་བརྒྱ་
བར་གསུངས་པ་རྣམས་བཞི་འགྲུར་དུ་བྱ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་མོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་མ་
མཐོང་སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་གི་བཅུ་གཅིག་པར་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་སྟེ་ལྷ་དྲུག་གི་སྟོན་པ་གཏེར་དང་བཅུད་ལེན་སོགས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པོ་
འབྲུམ་དང་ཉེ་སྟོང་འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་བ་དང་བརྒྱུས་པ་གང་བྱས་ཀྱི་བཅུ་
ཆའི་སྟོན་སྟེག་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་རྫོགས་ལྡན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་³འགྲེལ་བས་
བཤད་ཅིང་ལུང་བྲངས་པ་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་རྫོགས་ལྡན་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་ཉིས་འགྲུར་ལ་སོགས་པ་བྱ་
བར་བཤད་པས། དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
ག་བྱེད་པའི་སྟོན་དུ་བརྒྱུས་པ་བྱེད་པ་ལ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་ཁུངས་སྐབ་
གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་དབང་
བསྐྱར་⁴བ་ལ་སྟོབ་མའི་སྟེག་པ་ཞི་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་དང་བགེགས་ཆར་བཅད་པ་

1 ཕྱིན་པ་ སྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

2 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་310ན4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོགས་ལྡན་དུས་སུ་གཅིག་བརྒྱུས་པ། གསུམ་ལྡན་དུས་སུ་ཉིས་འགྲུར་བརྒྱུས་པ། གཉིས་ལྡན་དུས་ན་སུམ་འགྲུར་བཤད། ཚེད་
དུས་བཞི་འགྲུར་དུ་ནི་བརྒྱ།” ཞེས་གསལ།

3 བྱས་པ་ རྟེ་དཔལ་། དཔལ་དཔལ་།

4 དབང་སྐྱར་ སྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ་། གཙུང་དཔལ་།

སོགས་ཡོད་པས་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐོག་མར་བསྟེན་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཞུས་སྒོམ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དགོས་པ་དེ་དག་ཡོད་པས་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་
 འགྱུར་བས། སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་དང་དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སོ་སོར་གཞུང་དུ་མ་
 ཉན་པ་འདད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།། བསྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ལ་དཔའ་བོ་རྩོ་
 རྩེས་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། མཚན་མའི་བསྟེན་པ་ནི། ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་པས་དུ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ཉགས་མཐོང་བ་དང་། དུས་ཀྱི་བསྟེན་པ་ནི། ལོའམ་ལོ་བྱེད་དམ་ཆེ་བ་བཞིར་
 སྒོམ་པ་དང་། གངས་ཀྱི་བསྟེན་པ་ནི། གཙུ་བོ་ལ་འབྱམ་འཁོར་ལ་ཁྲི་རྒྱ་བ་གང་རུང་གཅིག་
 བྱས་པས་ཆོག་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་། ལ་བ་བས།¹ “འཁོར་ལོའི་བདག་པོའི་འབྱམ་བཞུས་
 ཤིང་།། དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡི་དེ་བཞིན་གྱི།།”² ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བཞུས་བརྗོད་
 བྱས་པས་ལྟའི་མཚན་མ་ཐོབ་པའམ་རང་གི་སེམས་དག་ཅིང་བརྟན་པར་གྱུར་པར་བྱ་སྟེ་
 སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ལོ།། ཞེས་གངས་ཀྱི་བཞུས་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་པས་ལྟས་གནང་
 བའི་མཚན་མ་ཐོབ་པ་དང་³ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པའི་སེམས་དག་པ་ཐོབ་པ་གང་རུང་ཞིག་
 དགོས་པར་གསུངས་ལ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས། ལྟ་ལས་གནང་
 བ་ཡང་མ་ཐོབ་ཅིང་བཞུས་པའི་གངས་ཀྱང་མ་རྫོགས་པས་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དུས་གསུམ་
 ཐོ་གང་རུང་དུ་བསྒྲོམས་ན་བྱར་རུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ།། མཚན་མའི་བསྟེན་པ་ལ་
 གཉིས་ལས། ལྟས་གནང་བའི་མཚན་མ་མ་བྱུང་ན་སེམས་དག་པའི་མཚན་མ་བྱུང་ཡང་
 བཞུས་པའི་གངས་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། ལྟ་བྱང་གིས་སྒོམ་པ་ལྟར་བྱས་ནས་མཚན་མ་རྟེན་
 ཉན་གྱི་བར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་སྐྱགས་བཞུས་པ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱེད་

1 ལ་བ་བས། ལྟ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 རྩོ་བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། ཨ་སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་བ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་343ན།

3 ཐོབ་པའང་ དབྱས་དཔར།

བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “འཁོར་ལོ་ལ་གནས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱས།། མཚན་མ་ཐོབ་
ནས་ཡང་དག་གི།།”¹ ཞེས་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། བསྐྱས་པ་ནི་ཐུན་
སོ་སོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་གཡེངས་ཤིང་སྤྱོད་པ་གཞན་སྤངས་པའི་
བསྐྱས་བརྗོད་²སྤྱོད་ཐབས་རྣམས་ནས་བཤད་པ་དགོས་ཀྱི། ཐུན་མཚམས་ལ་སོགས་པའི་³
སྐབས་གཞན་དུ་གང་བྱུང་དུ་བགྱངས་པས་མི་ཆོག་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། བསྐྱས་ལུགས་
ལ་གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་གནས་སུ་མཐུལ་བྱས་པ་ལ་དྲིའི་ཐིག་ལེ་མེ་རྟོག་གི་ཆོམ་
བྱ་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་དེར་ལྟ་བུ་སྟོམས་ཏེ་བསྐྱོད་ཞེས་བྲམ་སྟེ་ཐེར་བ་དང་། འཛིགས་
བྱེད་ལྟས་དབང་མེད་བྱུང་ན་བསྐྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་ལ་ལྟས་གནང་བར་བསམས་པས་
བྱར་བྱང་བ་དང་ལྟ་ཡང་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་བསྟོམས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
ཤེས་བྱེད་ཁྱད་སྤངས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགོས་ཤིང་མི་བྱའོ།། བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་
ཅིག་ཀྱང་བྱམ་བསྐྱེད་⁴དམ་ཡང་ན་མདུན་བསྐྱེད་⁵བྱས་ལ་བསྐྱས་པ་བྱ་གསུང་ཡང་མར་མེ་
མཛད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་སྤངས་བྱུང་བས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
བཞིན་ཀྱི་བསྟོམ་བསྐྱས་མ་གཏོགས་པ་དམིགས་བསལ་⁶མ་བཤད་པས་སྤྱིར་ལྟའི་བསྟོམ་
བསྐྱས་ཐུན་བཞིར་བྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་⁷པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཐུན་བཞིར་བསྟོམ་
བསྐྱས་བྱེད་པ་རྣམས་ཁྱད་མེད་དོ།། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་⁸ལས་ཀྱིས་
གངས་རྫོགས་པའི་བསྐྱས་བསྟོམ་བྱ་བར་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་མོད་ཀྱང་། སྤར་བཤད་

1 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེན་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་245

2 བསྐྱས་རྗོད་ གཙང་དཔར།

3 ལས་སོགས་པའི་ སྤྱོད་འབྲུམ་དཔར་མ།

4 བྱམ་སྐྱེད་ སྤྱོད་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

5 མདུན་སྐྱེད་ སྤྱོད་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

6 དམིགས་གསལ་ དབྱས་དཔར།

7 དབང་སྐྱར་ སྤྱོད་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

8 དབང་སྐྱར་ སྤྱོད་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

བ་ལྟ་བུའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ལན་ཅིག་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་ལ། འོན་ཀྱང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་
བསྐྱེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་དབང་བྱེད་པ་ལའང་མི་ལམ་བརྟགས་ནས་གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་
མ་བཟག་པ་གང་རུང་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་། ལྷ་མི་གཅིག་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལ་ནི། བསྐྱོམ་བསྐྱས་སོ་སོར་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ལ་དཔལ་པོ་གཅིག་
པའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱས་པས་ཀྱང་ཆོག་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་འཁོར་ཆང་བའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱུང་།

བཞི་པ་(བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དབང་རྗེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་
བསྐྱེན་པ་དང་། ཆོ་ག་རྗེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་བསྐྱེན་པ་)ནི། སྤྱི་རྒྱུད་
ལས། “ཡང་དག་ཞི་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། དུས་དང་ཆོས་གངས་ཞི་བ་ལ། ‘སྤྲུགས་ཀྱི་
སྤྱན་འཛེན་བྱེད་པ་ནི།’ བསམས་པའི་དངོས་བྱུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་དང་། “ཆོས་
གངས་ངན་དང་དུས་མིན་དང་། ‘གནས་མིན་ཆོ་གར་མི་ལྡན་པར།’ བསམས་པས་དཀྱིལ་
འཁོར་མི་བྱིང་། གིས་ན་དོགས་པ་མེད་པར་འཆེ།”² ཞེས་དང་། “ཡུད་ཅམ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་
ཀྱན་གྱི། བྱ་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལ་ཤིས། དེ་དག་ལ་སོགས་བཟང་པོ་དང་། བྱེད་པ་བཟང་
ལ་རྟག་ཏུ་བྱི།”³ མི་བཟང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་ལས། གང་དུ་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་པོ།”⁴ ཞེས་
ཆོས་གངས་སོགས་ཀྱི་དུས་བཟང་ངན་གྱི་ཆོ་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ལ་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་
ཆེ་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་བརྟག་པར་བྱུང་། ལྷ་བ་གང་ལ་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “སྟོན་

1 རྗེ་བཟུལ། རྒྱུད་འབྲུག། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རོག་གངས་100350 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྲུགས་
ཀྱིས་སྤྱན་འཛེན་བྱེད་པ་ནི།’ ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བཟུལ། རྒྱུད་འབྲུག། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རོག་གངས་100351 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གནས་
མིན་ཆོ་ག་མི་ལྡན་པར།’ ཞེས་གསལ།

3 ལྷ་གཏུ་འཕྱི། རྗེ་དཔལ།

4 རྗེ་བཟུལ། རྒྱུད་འབྲུག། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རོག་གངས་100352 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡུད་ཅམ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི། བྱ་
བའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལ་ཤིས། དེ་དག་ལ་སོགས་བཟང་པོ་དང་། བྱེད་པ་བཟང་ལ་རྟག་ཏུ་བྱི། མི་བཟང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་ལས། གང་དུ་
ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་པོ།” ཞེས་གསལ།

ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ནས་ནི། དབྱིང་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡི་བར། འདི་ཡི་བར་དུ་མཁས་པ་ཡིས།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཚོ་ག་བཞིན་དུ་བྲི།¹ བགེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནད་གཅོད་²དང་། དེ་བཞིན་
 སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག །དབྱད་མི་དགོས་པར་དབྱར་ཡང་ནི། མཁས་པས་དུས་བཞིན་
 བྲི་བར་བྱ།³4 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་བ་བདུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་
 བར་བཤད་ལ་དབྱར་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་བར་བཤད་དོ། ཟླ་བ་བདུན་པོའི་ཡར་
 རོ་མར་རོ་གང་ལ་བྱ་བ་དང་ཡར་གྱི་ཆེས་གངས་གང་ལ་བྱ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “མཁས་
 པས་རི་སྐད་བཤད་པ་ཡི། ཟླ་བ་ཡར་གྱི་རོ་དག་ལ། ཟླ་བ་ཉ་འམ་བརྩ་གསུམ་མཇུག་
 ཆེས་བརྒྱད་དག་གམ་བརྩ་བཞི་འམ། ཆེས་བརྩ་དང་ནི་བརྩ་གཅིག་གམ། ཡང་ན་ཡར་
 གྱི་ཆེས་གཅིག་གམ། ཆེས་ལྗེས་ཡང་ན་ཆེས་བདུན་མཇུག་ལ། ‘ཡང་ན་ཆེས་གངས་གསུམ་
 ཡང་རུང་།’ ཉི་མ་བརྩ་པོ་འདི་དག་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྩ་བསྐྱེམས་ཏེ་བྲི།⁵ མར་གྱི་རོ་
 ཡི་དུས་མཆམས་ལའང་། དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་བ་⁶འགལ་བ་མེད།⁷ ཅེས་གསུངས་ཏེ། རབ་
 གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། “གལ་ཏེ་གཟའ་དང་རྗེས་མཐུན་ན། འག་པོའི་ཕྱོགས་ལའང་བརྩམ་
 པར་བྱ།⁸9 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཟའ་གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “སྤར་བྱ་དང་

1 བཞིན་དུ་བྲི། རྩེ་དཔར།

2 རྩེ་གཅོད་ གཅོད་དཔར།

3 འཕྲི་བར་བྱ། རྩེ་དཔར།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། སྟོན་གངས་12354 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ནས་ནི། དབྱིང་
 ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡི་བར། འདི་ཡི་ནད་དུ་མཁས་པ་ཡིས། དཀྱིལ་འཁོར་ཚོ་ག་བཞིན་དུ་བྲི། བགེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནད་གཅོད་དང་། དེ་
 བཞིན་བསྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག །དབྱད་མི་དགོས་པར་དབྱར་ཡང་ནི། མཁས་པས་དུས་བཞིན་བྲི་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

5 འཕྲི། རྩེ་དཔར།

6 འཕྲི་བ་ རྩེ་དཔར།

7 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། སྟོན་གངས་12354 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་ཤང་བརྒྱུད་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡང་ན་
 ཆེས་གངས་གསུམ་ལའང་རུང་།’ ཞེས་གསལ།

8 བརྩམས་པར་བྱ། དབྱས་དཔར།

9 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད། སྟོན་གངས་12354 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་ཤང་བརྒྱུད་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་ཆོ་གཟའ་དང་རྗེས་མཐུན་ན།
 འག་པོའི་ཕྱོགས་ལའང་བརྩམ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

ནི་ཆེ་བ་དང་། བ་བ་སངས་དང་ཉི་མ་བཟང་། གཞན་ལ་རབ་ཏུ་བྱ་བོ་ཡི། ལས་ནི་ཀུན་
 ཏུ་བཅུམ་པར་བྱ།¹ ཞེས་སོ། སྐར་མ་གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྒྱལ་དང་སྐག་དང་
 ས་ག་དང་། མེ་བཞི་ནག་པ་ཐ་སྐར་དང་། ‘སྒྲོན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི།’ དཀྱིལ་འཁོར་
 དག་ལ་རབ་ཏུ་ཞེས། ‘དེ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་།’ རྒྱ་སྐར་དག་ནི་བཟང་བོ་ལ། ལྟོ་དང་
 ལྷན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།² བྱ་བོ་ལ་ནི་བྱ་བོ་གི།³ ཞེས་སོ། སྐར་བ་⁴ དང་བྱེད་པ་
 ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་ནས་བྱའོ། དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་གཞན་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཉི་མ་ཆེ་
 བ་གཟམ་ཐེན་⁵ དང་། ཡ་མཚན་ཆེ་ལྟས་བྱུང་བ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་ཆེ་བ་ལ། བསྐྱེམས་
 ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁶ བྱ།⁷”⁸ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་ཆོགས་པ་དང་དད་
 བ་བདོ་བ་དང་ལས་ལ་བཙོན་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་ཅིང་མེ་ཉོག་མོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 ལྟོ་བ་མའི་བསྐྱེན་བཀྱུར་གྱིས་སྐྱ་མ་མཉེས་པའི་ཆོ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་ཉེ། སྐྱ་མ་མཉེས་པའི་
 ཆོ་བྱེན་པའི་སྐྱགས་ནི། སྐར་དུ་འབྱུང་བར་ལེགས་བྱུང་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་
 དུས་བཟང་བའི་སྤྱོད་ནས་བཅུམས་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་བྱ་བར་སྤེང་བར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་བ་)ལ་གཉིས། དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་བ་དངོས་དང་།
 དབང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ་གའོ། དང་པོ་(དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་བ་དངོས་)ལ་སྐྱུ་བའི་གཉིས་
 པ་ལས། “དང་པོ་ས་གཞི་ཡོངས་སུ་གཟུང་།” གཉིས་པ་སྐྱ་བོན་གནས་པ་སྟེ། ལུབ་གསུམ་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུམ། རྩ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 354

2 འཁྱི། རྟེན་དཔར།

3 འཁྱི། རྟེན་དཔར།

4 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུམ། རྩ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 354 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོ་ག་རྒྱུང་གསུམ་པ་དང་ལྟོ་བ་གཉིས་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲོན་ལ་སོགས་གསུམ་ས་ག་ནི།’ ‘དེ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་བ་དང་།’ ཞེས་གསལ།

5 སྐར་བ་ དབྱས་དཔར།

6 གཟམ་ཐེན་ སྐྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

7 འཁྱི་བར་ རྟེན་དཔར།

8 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུམ། རྩ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 356

པ་ནི་འཇུག་པ་ཡིན།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ། སའི་ཆོ་ག་དང་། ལྷ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་
དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་གའོ། དང་པོ་(སའི་ཆོ་ག་)ལ་བྱུག །ས་བརྟག་ལ། ས་བསྐྱང་ལ། ས་སྦྱང་
ལ། ས་གཟུང་ལ། བསྐྱང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ལ། གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་
ཆོ་ག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ས་བརྟག་པ་)ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་ཆོ་ག་བསྐྱར་པར་
འདོད་པས་སྤང་བ་གཞིར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
ག་སྤྱན་མོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་²གསལ་བའི་
སྤྱིར་རོ། དེ་ལ་གནས་མིན་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ན་འཆི་བར་སྦྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
པས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བྱང་མི་བྱང་བརྟག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཤར་དུ་གྱིས་
ན་རྒྱལ་པོ་འཆི་ཞིང་ཡུལ་མི་ལ་ཉེ་བར་འཆི་བ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷོར་ནི་གང་གི་
དོན་དུ་གྱིས་པ་དང་། ལུབ་དུ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། བྱང་དུ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་ཁྱུགས་པ་
རྣམས་འཆི་བ་དང་། མེར་ནི་ཆར་དང་། བདེན་བལ་དུ་སྦྱ་གེ་དང་། རྒྱུད་དུ་ཆར་རྒྱུད་འབྱུང་
ཞིང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཉེ་བར་ནི་འཆི་བ་དང་། ལྷ་གནས་པའི་རྩ་དང་ཉེ་བར་ནི་རྩ་འབྱུང་བ་
དང་། ཤིང་གི་བ་དུ་གྱིས་པ་འཆི་བར་ཤེས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དོར་ཉེ། ཁྱོང་རྩལ་དང་ཁྱོང་
ཁྱིར་དང་ཁྱོང་དང་སྦྱིད་མོས་ཆལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བྱིས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལྡན་གྱི་
མཆོམས་སུའམ། ཡང་ན་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ཤར་དང་བྱང་གཞོལ་བར་³བྱ་བར་སྤང་བ་ལས་
གསུངས་སོ། དཔལ་མཆོག་སྦྱད་འབྲེལ་ལས་མེར་ཆར་མི་འབབ་པ་དང་མའི་འཛིགས་
པ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱུད་དུ་རྩ་ཆེན་པོ་འབབ་པར་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་དང་མི་འབྲེལ། ཤིང་གི་
གནས་སུ་འཆི་ཞིང་ལྷའི་གནས་སུ་འཆི་བ་དང་དཔྱ་རྩིང་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། ལྷོར་ཁྱོང་

¹ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་སྦྱི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༤༢༣༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འབྲེལ་
སྟེ། 'དང་པོ་ས་གཞི་ཡོངས་གཟུང་ལ།' ཞེས་གསལ།

² རྒྱས་པ་ལ་ དབྱས་དཔལ།

³ བཞོལ་བར་ དབྱས་དཔལ།

ཁྱེད་སྐྱོད་ས་པ་ལྷག་པ་མ་གཏོགས་པ་གནས་བྱུག་ནི། སྤྱི་མ་དང་འདྲ་སྟེ་དེ་རྣམས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་བྱེད་པ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས་དེ་དང་ཉེ་བར་བྱེད་པ་བཀག་པའོ། རྩོམ་ཁ་ཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྱུག་པ་ལས་ཀྱང་། “སྐྱོད་དང་དུར་ཁྱོད་ཆོང་འདུས་དང་།” ཆོང་དང་སྤྱི་ཁང་གོང་ཁྱེད་ཀྱི། འཕར་དང་བྱང་གི་ས་གཞི་ཤིས། སྟོ་དང་བྱུག་ཕྱོགས་དེ་སྟོ་མིན།”¹ ཞེས་དང་། “ཡང་ན་ཡིད་ནི་གང་དགའ་བར།” དེ་རྣམས་སྟོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།^{2,3} ཞེས་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། འོ་ན་ཕྱོགས་བདུན་དུ་མི་བྱང་བ་དང་ཡིད་གང་དུ་དགའ་བར་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་ཞིང་འཕར་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་སྟེ་བྱེད་པ་ཡང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། འཕར་དང་བྱང་ནི་བྱང་འཕར་ལ་དགོངས་ལ། ཕྱོགས་བདུན་བཀག་པ་ནི་གོང་དང་སྤྱི་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་མི་བྱེད་པར་དེ་དག་དང་ཉེ་བར་བྱེ་རོལ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་⁴ དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་བྱེད་ན་ཡིད་དུ་འོང་ཡང་བྱར་མི་བྱང་ཞིང་། དེ་འདྲ་མིན་པའི་སར་བྱེད་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སྟེ་བྱས་པས་ཆོག་པའི་བྱར་རོ། དེ་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “བྱུག་སྟུམ་ཆོགས་པ་ཀུན་བཟང་བའི།” ཆོགས་པ་དག་ནི་རྟེན་པར་དགའ། མདོར་ན་ས་གཞི་མཉམ་པ་དང་། མདངས་སྟུམ་འཕར་དུ་གཞོལ་བ་བཞེད། རྩེ་མང་ལྷན་པའི་གནས་དང་ནི། སྟོན་ཤིང་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་དང་། བདག་གི་མིག་ཡིད་མགུ་བ་དང་། འཆོ་མེད་ཟུག་རྩེ་སྤངས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སྟེ་ཤིས་པ་སྟེ། མི་ཡི་དངོས་གྲུབ་ཀུན་ཐོབ་བྱེད།”⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཟུག་རྩེ་ཆོར་མ་དང་གྲོ་དུམ་དང་ངམ་

༡ ཕྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ རྩོམ་ཁ་ཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱུག་པ། འོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྟེ་མི་འདྲ་སྟེ། གོང་དང་དུར་ཁྱོད་ཆོང་འདུས་དང་།” ཞེས་གསལ།

༢ འགྲི། ཕྱེ་དཔར།

༣ ཕྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ རྩོམ་ཁ་ཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱུག་པ། འོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྟེ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་ན་ཡིད་ནི་གང་དགའ་བར།” ཞེས་གསལ།

༤ འགྲི་བ་ ཕྱེ་དཔར།

༥ ཕྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༤ནན ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྟེ་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱུག་སྟུམ་ཆོགས་པར་ཀུན་བཟང་བའི།” ཞེས་གསལ།

གྲོག་དང་རུས་པ་དང་སྟོང་རུས་དང་ཁུང་བྱ་དང་གྲོག་མཁར་དང་ཐལ་བ་དང་ཆ་ཚོ་ཅན་དང་།
གསེག་མ་དང་རྩོད་དང་རྩལ་དང་སྐྱ་དང་སྤྲིན་བྱ་དང་གྲོག་སྐྱར་སོགས་མང་བ་ལས་ཀྱན་ལ་
སྤང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཡང་གཞོལ་བ་དགོས་པར་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།།
སྤང་བར་ས་ཤིན་དུ་རུས་སྤལ་གྱི་རྒྱབ་ལྷ་བྱ་ནི་འཆི་བ་དང་ནོར་ཉམས་པའི་རྒྱར་བཤད་པས་
སྤང་ངོ་།། རྩོད་ཆེ་མཁའ་འགྲེའི་ཞེ་བྱག་པ་ལས། “གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་ཁང་དང་། ཆེ་ལ་
དང་རི་ཅེ་རྩོད་ལེབ་དང་། ‘ཁང་བཟང་གི་ནི་སྟེང་ཕྱོགས་དང་།’ དུར་ཁོད་དང་ནི་ལྷ་ཡི་བྲིམ།
ས་ཡི་ཆ་ནི་རི་སྟེང་ལ། ‘རྒྱད་རྒྱུ་ལྟ་ལས་བསྐྱུགས་པ་ཡིན།’¹ ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
གནས་དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་དག་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ལ་ཕྱོགས་
བརྟག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། སས་བརྟག་པ་ནི། མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་ཁུང་བྱ་བཞོས་ནས་སྐྱར་
སོར་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀང་བས་ལྷག་ན་བཟང་བར་སྤང་བ་ལས་བཤད་ཅིང་། སྤྱི་རྒྱད་ལས་
བྱས་ཏུ་བ་ཅམ་དུ་བཞོས་ལ་ས་དེས་བཀང་བས་ལྷག་ན་དངོས་གྲུབ་ཡོད་ལ་དེ་²ལས་བསྐྱུག་
ན་ལས་མི་བརྩམས་ཏེ།³ བརྩམས་ན་སྤྱག་བསྐྱུག་སྟེང་ཞིང་ལེགས་པ་ཡང་མི་འཛོལ་བར་
གསུངས་སོ།། དུག་རྩོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། “མཁས་པས་ཁྱུ་གང་ཅམ་བཞོས་
ནས།⁴ སྤྱགས་པ་ཡིས་ནི་བཞོས་པ་⁴དེ། ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགང་བར་བྱ། ‘ལྷག་ན་མཁས་
པ་ཀྱན་དུ་མཆོག་། ཁ་ད་ཆད་དུ་འབྱིང་དུ་བརྩོད། གང་བར་མ་སྐྱར་ན་དེ་སྤང་།’ མཁས་
པས་དེར་ནི་བརྩམ་མི་བྱ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ།། རྒྱས་བརྟག་པ་ནི། ཁུང་བྱ་སྤལ་སྤང་

1 རྩོད་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཁ་རྩོད་ཆེ་མཁའ་འགྲེའི་རྒྱད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱག་ལ། ཤོག་གངས་ ༤༨ན 3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀང་
གསུམ་པ་དང་སྤྱི་མ་ཁུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁང་བཟང་གི་ནི་སྟེང་ཕྱོགས་དང་།’ ‘རྒྱད་རྒྱུ་ལྟ་ལས་བསྐྱུགས་པ་ཡིན།’ ཞེས་གསལ།

2 ཡོད་པ་དེ་ རྩོད་པར།

3 བརྩམ་སྟེ། སྤྱི་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བརྩམས་སྟེ། རྩོད་པར།

4 བཞོས་པ་ རྩོད་པར།

5 རྩོད་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། 5 ལག་ན་རྩོད་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད། བས་པོ་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་ 33ན 2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀང་
བཞེ་བ། ལྷ་ལ། དུག་པ་གསུམ་ཁུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྷག་ན་མཁས་པ་ཀྱན་དུ་མཆོག་། ཁ་ད་ཆད་ནི་འབྱིང་དུ་བརྩོད། གང་བར་མ་སྐྱར་ས་དེ་སྤང་།’
ཞེས་གསལ།

ཡང་མཐོ་གང་དུ་བརྟེན་པ་རྩུབ་བཀའ་ལ་གོས་པ་བརྒྱུད་ཕྱིན་ནས་ལོག་སྟེ་བལྟས་པས་
 རྩུབ་གང་ན་བཟང་ལ་དམའ་ན་སྤང་ཞིང་སྤྲོད་དང་བཅས་ན་སྤྲོས་འཛིགས་པ་སྟོན་པར་སྤོང་བ་
 ལས་བཤད་དོ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། ཤར་དུ་སྤང་ལྟར་ཕྱིན་ནས་ལོག་སྟེ་བལྟས་
 པས་གང་ན་བཟང་ལ་སྤྲོས་པ་སྤང་བར་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར་བྱེད་མན་ཆད་སྤྲོས་པ་མི་
 དགེ་ལ་གཞན་དུ་ན་དགེའོ། ཞེས་བཤད་དོ། གཞན་ཡང་། རྩུབ་ལས་སྤྲོ་འཁོར་ན་རབ་མི་
 འཁོར་ན་འཁྲིང་གཡོན་དུ་འཁོར་ན་སྤང་ཞིང་བགོགས་དང་བཅས་ན་བདུད་རྩི་འབྲིལ་པས་
 བགོགས་བསྐྱད་ལ་སྤྲོས་བྱས་གདབ་པར་འཆད་དོ། དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེས་ཁྱད་བཟོ་བ་དང་
 རྩུབ་འགྲེལ་པའི་ཆེ་འབྲིལ་པའི་སྐད་སྐད་དང་ཤར་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཡི་གེ་གསུམ་སྒོ་བར་བཤད་
 དོ། ཕྱོགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟགས་པས་བྱང་བར་ཤེས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 ཉོག་པ་ནི། བརྟགས་པས་བཟང་ན་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བར་སྤྲོ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས་དེར་
 ལས་བརྩམས་ན་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཉོག་པའོ། བརྟགས་པ་འདི་
 གཉིས་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་དང་ཁང་བཟང་དང་དགོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་
 ཡང་བྱ་བར་སྤོང་བ་ལས་བཤད་དེ། དེའི་ཆེ་ནི་དེ་དག་བྱས་པ་ལས་ཤིས་མི་ཤིས་ཉོག་པའོ།
 ཁ་དོག་གི་སྟོན་ནས་ཉོག་པ་ཡང་བྱུག་རྗེར་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། “དཀར་པོ་དག་ནི་ཞི་བར་
 བསྟན། དམར་པོ་དབང་གི་དོན་དུ་འདོད། སེར་པོ་རྩུབ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཉག་པོ་བྲག་
 ལུལ་སྤྱོད་པར་ཤེས།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ས་བསྐྱང་བ་)ནི། སྤྲོ་རྒྱུད་ལས། “ས་ཡི་བདག་པོས་གནང་ནས་ནི། སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་ནི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི།”⁴⁵ ཞེས་སའི་བདག་པོ་ལ་གནང་བ་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་

1 སྤྲོས་པ་ མ་དཔེ།

2 སྤྲོས་པ་ མ་དཔེ།

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 5 ལག་ན་རྗེ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད། བམ་པོ་གསུམ་པ། སྟོག་གྲངས་3433

4 འཛི། རྗེ་དཔལ།

5 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 5 ལག་ན་བཟོ་རྒྱུད། སྟོག་གྲངས་16432

བསམ་པ་བརྟགས་པས་རུང་བའི་ས་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་ན་མངོན་པའི་བདག་
 པོ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་གནང་བ་གསོལ། དེ་ནས་སྤྱོད་གཏོར་མ་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ཏུ་འགྲོ་བས།
 ས་བརྟགས་པ་དེ་ལ་གཞི་དེར་བྱེད་པོ་ལ་སོགས་པས་མཐུལ་བྱས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་ལ་མཆོད་གཏོར་སྤུལ་ནས་ནམ་མཁར་གདེག་གོ། དེར་གནས་པའི་
 ཞིང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཆོད་ཅིང་གཏོར་མ་བྱིན་ནས། གང་དག་འདིར་གནས་ལྟ་
 དང་ལྟ། གཞོད་སྦྱོན་སྦྱོན་པོའམ་གཞན་དག་ལ། ས་འདི་བདག་གིས་བསྐྱང་བར་བཀྱི།
 དཀྱིལ་འཁོར་དོན་ཏུ་བྱེད་གིས་སྦྱོལ། ཞེས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་སྟེ། ཨོ་མུ་ཅི་མི་
 སྤྲུ། ཨོ་མོ་ཏ་ནི་སྤྲུ། ཨོ་ཏྲོ་ཏི་མི་སྤྲུ། ཞེས་ལག་པ་གཡོན་པས་ཁར་ལན་ཉིད་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱགས་ལ་འདིག་ཏེན་དབང་ལྷག་གི་མཐུན་ཏུ་མཆོད་པ་སྦྱོན་ཏུ་འགྲོ་བས་མགོ་སྟོ་དང་
 ཁ་ཤར་ཏུ་སྦྱགས་ལ་གོས་གཙང་མ་གྱོན་ནས་ས་སྦྱགས་གཙང་མར་ཉལ་བར་བྱའོ། མི་
 ལམ་ངན་ན་བདུད་ཅི་འབྱིལ་པའི་སྤྱགས་སྒྲོས་པའམ་¹དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་མོས་པས་སམ། ཡང་ན་སྤྲར་ཡང་མི་ལམ་བརྟགས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱིན་པའམ་མ་བཀག་པའི་ས་ལ་བྱའི་བཀག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ཉི་མ་གཞན་གྱི་
 སྤྱོད་ལ་སྤྲར་ནམ་མཁར་བཏེག་པའི་སྟེ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་གནང་བ་ལྷས་
 ཏེ། ཉིན་གྲང་ལ་བསྐྱང་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་དང་བག་
 པོའི་སྦྱོན་སྟེག་གིས་བགེགས་བསྐྱད་པ་གང་རུང་བྱའོ། བྱི་མ་བྱེད་ན་སྟོབ་མ་བསྐྱང་བའི་
 དོན་ཏུ་བྱི་རྩོ་མེ་མཆོམས་ཀྱི་ཐབ་ཁུང་ཏུ་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་ཀྱང་བྱའོ། ལས་ཐམས་ཅད་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཡུངས་ཀར་དང་ཚུ་དང་ཐལ་བས་ས་དེར་གཏོར་ལ་བསང་ངོ། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་
 གྱིལ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་སའི་སྟེ་མོ་འཆད་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་ལ་²ཞབས་བསིལ་དང་ཞལ་བསིལ་

1 ཅེས་ལག་པ་ སྟེ་དཔལ།

2 རྒྱུ་བ་ལ་ དབྱས་དཔལ།

3 བསྐྱོམས་པ་ལ་ དབྱས་དཔལ།

དང་མཆོད་ཡོན་དང་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། ཡོ་ཚུར་སྟོན་ཞེས་སོགས་སམ། སྟོབ་པ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཅན་
 ཡིད་ཀྱིས་བཏེག་ལ་ནམ་མཁར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། ། བྲེང་བར་སྐབས་འདིར་སའི་ལྷ་
 མོ་ལ་ས་སྒྲོང་བ་མི་གསལ་ཡང་སྤར་གནས་སྟོལ་བའི་གནད་བ་ཞུ་བར་གསུངས་པས། འདི་
 བྲེང་གིས་འཁོར་བྱི་བའི་²ས་ལ་གནད་བ་ཞུ་བའོ། ། བྲེང་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པར་
 གཏོར་མ་དབུལ་བར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། ། འདི་དང་སྤར་མ་གཉིས་ནི། སའི་
 བདག་པོ་མི་མངོན་པ་ལ་བསྐྱང་བའོ། །

གསུམ་པ་(ས་སྐྱང་བ་)ལ་གསུམ། ས་བཞོས་ནས་སྐྱང་བ་དང་། རྩས་སྐྲགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 གསུམ་གྱིས་སྐྱང་བ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་དག་པས་སྐྱང་བའོ། ། དང་པོ་(ས་བཞོས་ནས་སྐྱང་བ་)ལ་
 གཉིས། སའི་ཐུག་རྩ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བཞོ་བ་དང་། ལྷོ་འབྲེ་བཏགས་ནས་བཞོ་བའོ། །

དང་པོ་(སའི་ཐུག་རྩ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བཞོ་བ་)ནི། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “འཛོར་གྱིས་ས་ནི་སྟོག་བྱ་
 ཞིང་།” དེ་ནས་ཐུག་རྩ་དབྱུང་བར་བྱ། ³ ཞེས་གསུངས་ལ་ཐུག་རྩ་དབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་དང་ཐུག་རྩ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་དབྱུང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཐུག་རྩར་བཅས་པའི་ས་གཞི་
 བྲེང་།” ལས་བྱས་པ་དག་འབྲུབ་མི་འགྱུར། ། “ཐུག་རྩའི་ཉེས་པ་རུས་པ་དང་།” གྲོ་མོ་དང་ནི་
 ཐལ་བ་དང་། སྟོང་དུམ་དང་ནི་ཆེར་མ་དག །རབ་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ་མ་ལུས་དབྱུང་།” ⁴ ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། མིང་གཉིས་པ་ས་སེལ་ཞེས་གྲང་བེར་རོ། ། རི་ཅམ་ཞིག་དུ་བཞོ་བ་ནི། རོ་རྩེ་
 མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་དུག་པ་ལས། “དམན་སོགས་དངོས་གྲུབ་བྱེ་བྲག་གིས། ལུས་མོ་རྩ་མོ་ལྷེ་

1 ཚུར་སྟོན་ དབུས་དཔར།

2 འཕྱི་བའི་ རྟེན་དཔར།

3 རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ར་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། ཤོག་གངས་120ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛོར་གྱིས་
 ས་ནི་སྟོག་བྱས་ཤིང་།’ ཞེས་གསལ།

4 རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ར་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། ཤོག་གངས་120ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་དང་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘ཐུག་རྩར་བཅས་པའི་ས་གཞི་ནི།’ ‘ཐུག་རྩའི་ཉེས་པ་རུས་པ་དང་།’ ཞེས་གསལ།

བའི་བར། བརྟེན་ལ་སྤྱབ་མ་རྟོག་ནི། གྲོ་མོ་སོལ་བ་ཟུག་རྩ་དང་། ཆོར་མ་ལ་སོགས་
 བསལ་ལ་བཅག །¹ཅེས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྤྱབ་ན་ལྟེ་བ་ཅམ་དུ་བརྟེན་ལ་འབྲིང་དང་དམན་
 བ་ལ་ཆུ་སོ་དང་བྱས་མའི་བར་ཅམ་བརྟེན་ནས་ས་སེལ་དབྱུང་བར་བཤད་དེ། ཟུག་རྩ་རི་
 ལྟར་དག་པ་ཅམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པ་ལ་བྱད་ཆེ་བའོ། རྟོག་སོགས་མ་བསལ་བའི་
 ཉེས་དམིགས་ནི། བྱེད་བ་ལས། “རྟོག་བར་བཅས་ན་རྒྱུང་ཆེན་པོ། རུས་པར་བཅས་ན་ཟུག་
 གཞེར་འབྱུང་། གྲོ་དུམ་བཅས་ན་སྤྱགས་པ་ཉིད། ‘སྤྱབ་མ་སོལ་བར་²ལྟན་ན་རིམས།’ སྤྱ་
 དང་རྩ་བ་ཤིང་སོགས་བཅས། ཉེ་བར་འཆེ་བ་སྤྲོ་མོ་འབྱུང་།”³ ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་
 དག་བསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཡང་དེ་རྣམས་བསལ་ནས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དགོས་⁴པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བཤད་པས་
 བཤུ་མ་བསལ་བར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ས་བརྟེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་
 བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་པོ། ས་སྟེགས་གང་དུ་བྱེད་པའི་
 ས་དེ། དེའི་རྒྱ་རི་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུག་རྩ་དབྱུང་དགོས་ཀྱི་གཞན་ཞིག་⁵དུ་བརྟེན་
 བས་ཟུག་རྩ་སྤྱང་བས་མི་པན་པོ། གལ་ཏེ་ས་སེལ་བསལ་བས་མ་ལང་ན་ས་རི་⁶ལྟར་བྱ་
 སྟམ་ན། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཟུག་རྩའི་ཉེས་པ་⁷ཐམས་ཅད་ནི། གལ་ཏེ་དབྱུང་བར་མི་རུས་ན།
 ‘དེར་ནི་གསང་སྤྱགས་ཁོ་ན་ཡིས། སྤྱང་བ་ལེགས་པར་བྱས་པར་འགྱུར།”⁸ ཞེས་གསུངས་

༡ རྟོག་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུག། ༧ རྟོ་རིམ་ལའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱག་པ། འོག་གངས་༤༡བཅ

༢ སེལ་བར་ དབྱས་དཔར།

༣ རྟོག་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རིམ་པ། འོག་གངས་༤༣༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་བཞེ་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱབ་མ་སོལ་བ་ལྟན་ན་རིམས།’ ཞེས་གསལ།

༤ འབྲི་དགོས་ རྟོག་དཔར།

༥ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔར།

གཞན་གཅིག་ དབྱས་དཔར།

༦ ས་སེལ་བསལ་བས་མ་ལང་ན་རི་ སྤྱི་འབྲུག་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ས་སེལ་བསལ་བས་མ་ལངས་ན་རི་ དབྱས་དཔར།

༧ རོས་པ་ རྟོག་དཔར།

༨ རྟོག་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུག། རྟོག་གངས་༡༤༣བཅ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་བྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེར་

ཤིང་། བྱེད་བ་དང་དུ་རི་ཀ་པས་ལག་པས་རིག་ཅིང་བྱུངས་ནས་སྤྲུགས་བསྐྱར་བར་བཤད་ཀྱི་
 སྤྲུགས་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། བཟང་པོ་ཡོངས་¹བཟུང་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས།
 ཨོ་ཏ་ན་ཏ་ན་ཀོ་རྒྱ་²རྩྱ་པའ་ཅེས་པ་ལ་བཤད་དོ། ས་སེལ་དབྱུང་མ་རྩས་པའི་ཆད་ནི།
 དུས་རྒྱུ་ཅམ་བཞོས་པས་མ་དག་ན། རྟེན་པ་ཅམ་བཞོ་ལ་སྦྱང་དེས་མ་དག་ན་སྤྲུགས་ཀྱིས་
 སྦྱང་བར་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཤད་དོ། ས་སེལ་གྱི་ཉིས་པ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བཞོས་
 པའི་ཁྱད་བྱ་ལ་ས་དང་ཚུས་བརྟག་པར་བརྒྱ་རྩྱ་ཏམ་བཤད་ལ་དམ་ཆོག་དོ་རྗེས་ཀྱང་དང་
 པོ་གཉིས་གཅིག་པར་བཤད་དོ། ས་སེལ་བསལ་བེན་པ་ན་ས་སེལ་³མ་གཏོགས་པའི་ས་
 ལྷག་མ་དེ་ཉིད་འི་ཞིམ་པའི་ཚུ་དང་སྦྱར་བས་དོང་དེ་དགང་དེས་མ་ཁེངས་ན་ས་གཞན་གྱིས་
 ཀྱང་དགང་ངོ། དེ་ནས་རྩྱ་དང་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བསྐྱས་པའི་འི་ཞིམ་པའི་ཚུས་གཏོར་
 ཞིང་བརྟུངས་ནས་ས་སྒྲུ་བྱེད་ཅམ་དུ་མཐོ་ཞིང་མཉམ་ལ་དབྱས་ཅུང་བཟང་མཐོ་བ་ཤར་དང་
 བྱང་ཡིད་ཅམ་དམའ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་པན་ཡོན་དང་བསྐྱོག་སྟེ་བྱས་པའི་ཉིས་
 དམིགས་ནི། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “སྦྱར་བཤད་ས་ཡི་མཆན་ཉིད་ལ། དབྱས་སུ་མཐོ་
 བར་བྱི་བར་⁴བྱ། ཤར་དང་བྱང་དུ་གཞོལ་བ་ནི། སྤྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར།⁵
 དབྱས་སུ་མཐོ་བས་རྒྱལ་སྲིད་དང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་དག་འཐོབ། བྱང་དུ་མཐོ་
 བས་འཆི་འགྱུར་རམ། འོར་རྣམས་བརྟག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཡང་ན་ནད་ཀྱིས་འདེབས་
 པར་འགྱུར། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཤར་མཐོ་བས། སྦྱར་དུ་རིགས་རྣམས་བཟང་པར་འགྱུར།
 དབྱས་སུ་དམའ་བའི་རང་བཞིན་ས། སྦྱབ་པ་པོ་ནི་འཛོམས་དང་ལྷན།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ནི་གསང་སྤྲུགས་ཁོ་ནས་ནི། སྦྱངས་པ་ལེགས་པར་བྱས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསལ།

༡ ཡོང་ མ་དཔེ།

༢ གྲོ་རྩྱ་ སྦྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ རེན་པ་ནས་སེལ་ སྦྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

༤ འཕྱི་བར་ རྗེ་དཔར།

༥ སྦྱབ་སྦྱར། དབྱས་དཔར།

༦ རྗེ་བཀའ། རྗེ་དཔར། ཁ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱི་བ་ཞེ་བྱག་ལ། ཤོག་གངས་༤༡བ༡

སྒྲིབ་བ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོ་དམན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ས་
ཕྱོགས་དང་སྟེགས་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ།། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་སྟེགས་བུའི་དབུས་སུ་ཁྱེད་བུ་
ཅུང་ཞིག་བརྗོད་ནས་འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟགས་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་གཞུག་པར་གསུངས་ལ། མི་
སྐབ་ཆེ་བ་དང་དྲ་རི་ཀ་བ་དང་སྒྲིབ་བ་དང་བི་བླུ་རྒྱུ་ལ་¹སྟགས་པས་ཀྱང་སྟན་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
དབུས་སུ་གཞུག་པར་བཤད་པ་ནི། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྟ་ལྟ་²དང་འབྲུ་ལྟ་བུ་ག་
པའི་³བྱམ་བ་བཅུག་ནས་སས་དགང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ས་གཏོར་བཅུད་ན་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྟོ་འབྲེ་བརྟགས་ནས་བརྗོད་པ)ལ་གསུམ། རྟོ་འབྲེ་གང་ལ་བརྟག་ཅིང་གནས་པ་དང་
རྒྱ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ཤེས་ནས་རི་ལྟར་བརྗོད་བའི་ཚུལ་དང་། བརྗོད་པའི་གསུང་⁴ཉིས་ཀྱི་སྟོན་
ཡོན་བསྟན་པའོ།།⁵ དང་པོ་(རྟོ་འབྲེ་གང་ལ་བརྟག་ཅིང་གནས་པ་དང་རྒྱ་བའི་ཚུལ)ནི། རྟོ་འབྲེ་བརྟག་པར་
རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མི་སྐབ་ཆེ་བ་དང་ཨ་རྒྱ་དང་པ་རྒྱ་དམི་ཏ་དང་རྒྱ་དམི་
ཏ་དང་ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོ་རྩེ་སྟགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས་
ཀྱང་བརྟག་པར་བཤད་དོ།། རྟོ་འབྲེ་བརྟག་པ་གང་ལ་དགོས་པ་ནི། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
“གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་དང་།” མཆོད་རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གྲོང་ཁྱེར་དང་། “ཁྱིམ་
དང་ལྷམ་ར་ལ་སྟགས་ལ།” རྟོ་འབྲེའི་རྟོ་བར་བརྗོད་པ་དང་།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒྲིབ་
བར་དགོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བརྟག་པར་བཤད་དོ།། བི་བླུ་རྒྱུའི་⁷དཀྱིལ་ཚོག་ལས་ཀྱང་།
“ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན་ཁང་བཟང་ཁང་བཅེགས་དང་། རབ་གནས་དཀྱིལ་ཚོག་ལ་སྟགས་

1 བི་བླུ་རྒྱུ་ལ་ དབུས་དཔལ།

2 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ གཙང་དཔལ།

3 གཙུག་པའི་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

4 བརྗོད་པའི་གསུང་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

5 སྟོན་བསྟན་པའོ།། དབུས་དཔལ།

6 སྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱག་པ། ཤོག་གངས་༤༡ན 3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཚོག་རྟེན་པ་
མ་དང་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་དང་།’ ‘ཁྱིམ་དང་ལྷམ་ར་ལ་སྟགས་ལ།’ ཞེས་གསུམ།

7 བི་བླུ་རྒྱུའི་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ།

བྱེད་འདོད་པས། འདིར་ནི་ས་ཡི་ལྷོ་འབྲེ་བརྟག་བྱ་སྟེ།¹ ཞེས་གསུངས་པས། འདི་བརྟག་
 པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཁོ་བར་སྤང་ངོ་། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་བྱེད་པ་ལ་ནི། དེས་
 བར་དགོས་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བརྟོག་ནས་སྤངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེགས་བྱ་བྱེད་
 པ་ལ་ཡང་དགོས་སོ། ས་བརྟོ་བའི་སྟོན་དུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ས་གཞི་བགོགས་དང་བྲལ་
 བར་བྱས་ནས་གཏོར་མ་བྱིན་ཏེ་ས་བདག་སྐུ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འདིར་
 བྲང་བ་ལས་རྗེ་རྩ་ཚུར་གྱིས་ཐེག་སྐྱད་བཟུང་སྟེ།² སྐྱབ་ཐོགས་དང་བཅས་པས་གཡས་
 སྐྱོར་གྱི་འགོས་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་མེ་དང་རྒྱུད་དུ་གནས་ལ་ཤར་དང་རུབ་དང་བྱང་དང་ལྷོ་
 ཕྱོགས་གྱི་ཐེག་བཏབ་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བྱེད་པའི་གཞི་དེ་བྱ་
 བཞིར་བྱས་ཏེ། སྟོན་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་རིམ་བཞིན་ཤར་ལྷོ་
 རུབ་བྱང་ནམས་སུ་མགོ་བསྟན་ཞིང་³ལྷོ་ལ་སོགས་པར་ཁ་ཕྱོགས་ནས་ཉེ་བར་བརྟགས་ཏེ།
 ཉེ་མ་ཤར་བ་ནས་བཅམས་ནས་སྤྱིའི་མཆན་ལས་ཁུ་གང་དོར་བའི་མཆན་གྱི་ཆར་གཡས་
 སྐྱོར་དུ་ཅིག་མང་བརྟོ་བར་བྱ་ཞེས་རགས་པ་ཅམ་ཞིག་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། བི་བྱ་རྒྱུས་
 ཞིབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། གཞི་གང་ཡིན་བྱ་བཞིར་བྱས་ལ་⁴དེའི་ཕྱོགས་བཞི་པོ་
 རེ་རེར་ཡང་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་དང་མཐུན་པར་རེའུ་མིག་⁵དབྱ་བཅུ་རེ་བྱའོ། དེ་
 ལ་ལྷོ་འབྲེ་གནས་པ་དང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་རྩ་ར་བའི་ཆེས་གཅིག་ལ་མགོ་བྱང་ཤར་གྱི་
 མཆོམས་གྱི་རེའུ་མིག་⁶དུ་བཞག་ནས་མཐུག་ཅེ་ལྷོ་རུབ་གྱི་རེའུ་མིག་⁷དུ་བཞག་སྟེ་ཁ་ལྷོར་

1 རྗེ་བསྟན་འཕེལ། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་མི་
 རྒྱ་ཏི་ཙུམ་ཐང་མེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གངས་ ༣༡༠ན ༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན་ཁང་
 བཟངས་ཁང་བཅུགས་དང་། རབ་གནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་བྱེད་འདོད་པས། འདིར་ནི་ས་ཡི་ལྷོ་འབྲེ་བརྟག་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

2 བཟུངས་ཏེ་ གཙང་དཔར།

3 བསྟན་ཅིང་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

4 བྱས་པ་ དབྱས་དཔར།

5 རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

6 རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

7 རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

༡༠ བཞིངས་ཀ་ རྟེ་དཔར།

གཡོན་པ་རྣ་བར་གཞག།¹གཡས་པ་རིན་ཆེན་ཐོགས་པས་དཀྱར་བཀའ་ནས། ས་ཡི་ཆ་
 དགུ་བྱུང་བར་ཉལ་ནས་གནས། 'ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལུས་ཆད་མཐོ་བཅུ་པའོ།' ཤར་དང་བྱབ་
 གྱི་མཐའ་མར་གནས་ན་ཡང་། ས་ཡི་དུམ་བྱ་དེ་ནི་འཇལ་བ་ལྟར། ཉི་མའི་བསྐྱོད་པས་
 ཆེས་གཅིག་ལ་སོགས་པར། ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ཞིང་ནི་ཆ་རེ་རེར། རི་ལྟར་རིགས་པས་ཤར་
 གྱི་ཆ་བྱ་རྒྱ། ལྷོ་དང་བྱབ་དང་བྱང་དུ་འདྲེ་བཞིན་ནོ། དགུན་རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མ་
 ཡི། 'དཀར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་བྱབ་དུ་ཁ་མིག་ལྟ།' མེ་ཡི་མཆམས་སུ་ཡན་ལག་མཆོག་
 བསྟན་ཏེ། རྒྱང་གི་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མ་གནས། དབྱིད་རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་
 ཐ་མ་དེའི། 'གནོད་སྦྱིན་བདག་ཕྱོགས་ཁ་དང་མིག་གིས་ལྟ།' བདེན་བྲལ་མཆམས་ལ་
 སོགས་པར་མགོ་བོ་གནས། དབང་ལྡན་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མའི་ཆ། དབྱར་
 རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མ་བྱ། 'ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་ཁ་དང་མིག་གིས་ལྟ།' རྒྱང་གི་མཆམས་
 ལ་སོགས་པར་མགོ་བོ་གནས། མེ་ཡི་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མའི་ཆ། 'ལོ་
 གཅིག་ལ་ནི་ས་གཞི་མཐའ་དག་ཏུ།' འཁོར་གཅིག་གིས་ནི་འབད་པས་ཀྱན་དུ་བྱུང་།²
 ཅེས་སོ། གཞན་ཡང་ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱང་དེའི་མཇུག་ཅེ་སོགས་གནས་བརྒྱུད་ན་གནས་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། "ལྷོ་འབྲེའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་བའི་དབྲེ་བ་ནི། རྒྱ་བ་རེ་རེའི་བྱེ་བྲག་ཤེས་ནས་
 སུ། མཐའ་ཡས་བདག་ཉིད་དཀར་པོ་མཛེས་པའི་སྒྱ། མཇུག་མ་ལ་སོགས་རིམ་གྱིས་
 བསམས་ནས་སུ། དེ་ཡི་ལུས་ལ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་བརྒྱུད། འོ་མ་ལ་སོགས་ཉི་བར་སྦྱོད་
 པས་མཆོད། མཇུག་མའི་ཅེ་མོར་རིགས་ལྡན་ཤིན་དུ་སྒྲོ། 'གསང་གནས་དུར་བ་ལྟར་

1 བཞག། དབྱས་དཔར།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ བཞེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོད་རྩེས་ཆོག་སྒྲ་ཆོགས་ལས་བརྒྱས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་བཞེ་ཏ་ཆེན་པོ་མི་
 རྒྱ་ཏི་ཙུམ་ཐང་མི་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ 37036 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཆོག་རྒྱང་དུ་གུ་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཞེ། 'ལྷོ་ར་བལྟ་ལག་པ་གཡོན་པ་རྣ་བར་གཞག།' 'ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལུས་ཆད་མཐོ་བཅུ་པའོ།' 'དཀར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་བྱབ་དུ་ཁ་མིག་
 བསྟན།' 'གནོད་སྦྱིན་བདག་ཕྱོགས་ཁ་དང་མིག་གིས་བསྟན།' 'ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་ཁ་དང་མིག་གིས་བསྟན།' 'ལོ་གཅིག་ན་ནི་ས་གཞི་མཐའ་དག་
 ཏུ།' ཞེས་གསལ།

ལྟོང་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ།¹ རྟེ་བར་དུང་སྟོང་བསྐྱེད་ཅ་བ་བཞིན། དབྱང་པར་བསྐྱེད་ཐོ་གསེར་
དང་མཚུངས། རོར་རྒྱས་སྟོང་གར་²གནས་པ་ལྟར་གྱི་³སྟེ། འཛིག་པོ་ཞེས་བྱ་དམར་པོ་
མགིན་པར་གནས། ‘ན་བར་བསྐྱེད་ཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཅན།’ སྟེ་བོ་རུ་ནི་མཐའ་ཡས་སྟོན་
པོ་གནས།⁴ ཞེས་སོ། ལྟོ་འབྲེ་ཡང་མཐའ་ཡས་ཡིན་ཏེ་མདོག་དཀར་ལ་མཛེས་པའོ། འོ་
ན་ས་གཞི་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཡང་དེས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཉལ་བ་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། བོད་ཀྱི་
སྐྱེ་མ་དག་སྐྱེ་བ་ཤར་བའི་གཞུགས་བརྟན་སྟོང་ཆེ་ཆུང་གི་ཆུ་ནང་དུ་སྦྱང་བ་དང་འབྲེ་བས་མི་
འགལ་བར་འཆད་མོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།⁵ ལྟོ་འབྲེ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སའི་ཆ་ཀྱན་ཏུ་དེ་ལྟར་
བྱས་པ་ནི་འགལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ས་སོ་སོ་ལ་གཞུགས་བརྟན་སོ་སོར་ཤར་
བ་ཡང་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། དེས་ན་གང་དུ་བརྟོགས་པས་ས་བདག་ལ་མི་འཛོད་པ་འོང་བ་
དང་མི་འོང་བའི་གནས་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུ་ས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་པའི་གཞི་དེར་ཉོག་ལུགས་དེ་
འབྲེ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི་གར་ཉོག་པའི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་མི་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་(དེ་ཤེས་ནས་རིམ་ལྟར་བརྟོག་པའི་ཆུལ་)ནི། འོ་ན་ཐོག་མར་བརྟོག་པའི་གནས་དེ་གང་ཡིན་
སྟེ་མ་ན། དེ་ཉིད་ལས། “ཤར་ནས་ཆ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་དོར། བྱང་ནས་བྱེད་དང་བཅུ་བཞིའི་
ཆ་དོར་བར།” ཤར་བྱེད་ཆ་དགུ་ལྟ་བུ་བྱང་བྱེད་དང་ལྟ། འདི་ནི་མཆན་གྱི་མདུན་དུ་ཐོག་
མར་བརྟོག་སོ།⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་དོན་ནི་མགོ་ཤར་དུ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་

¹ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔལ།

སྟོང་ཀར་ དབྱས་དཔལ།

² ལྟོང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

³ རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རིམ་ཆོ་ག་སྟོང་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཐོག་ཏེ་ལའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
བྱེ་ཏེ་ཐོགས་ཐང་ཐེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་༣༡༠བལ་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེ་བུ་དང་བཅུ་
གསུམ་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། ‘གསང་གནས་དུར་བ་ལྟར་ལྟོང་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ།’ ‘ན་བར་བསྐྱེད་ཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཅན།’ ཞེས་གསལ།

⁴ མི་འཐད་དོ། དབྱས་དཔལ།

⁵ རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རིམ་ཆོ་ག་སྟོང་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཐོག་ཏེ་ལའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
བྱེ་ཏེ་ཐོགས་ཐང་ཐེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་༣༡༠བལ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། ‘ཤར་ནས་ཆ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་དོར། བྱང་ནས་བྱེད་དང་བཅུ་བཞིའི་ཆ་དོར་བས།’ ཞེས་གསལ།

མགོས་རེའུ་མིག་¹གང་ཞོན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ནས་རྒྱབ་ཏུ་རེའུ་མིག་²དགྲ་གསུམ་ཉེར་བདུན་
 འོར་བའི་བར་ལ་བཞོར་མི་རུང་བས། མཆམས་དེ་ནས་རྒྱབ་ཏུ་རེའུ་མིག་³དགྲ་དང་རྒྱབ་ཀྱི་
 ལུས་ཀྱིས་ཞོན་པའི་ས་ནས་མདུན་ཏུ་རེའུ་མིག་ཕྱེད་དང་⁴བཅུ་བཞིའི་བར་ལ་བཞོར་མི་རུང་
 བས་མཆམས་དེ་ནས་ལྷོར་རེའུ་མིག་⁵ཕྱེད་དང་ལྔ་ནི་དང་པོར་བཞོ་བའི་དམིགས་སོ།། དེ་
 ནི་མཆན་གྱི་མདུན་ཏུ་བཞེད་པས་མཆན་གྱི་ཐད་ཏུ་རེའུ་མིག་⁶དགྲ་སྤངས་པར་བཞོ་བའི་
 ལུགས་སོ།། ཐེང་བ་ལས་ཁྱ་གང་སྤངས་པའི་མཆན་གྱི་ཐད་ཏུ་བཞོ་བའི་རང་ལུགས་དང་
 མཐོང་བའི་ཐད་ཀར་བཞོ་བའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤད་དོ།། སྒྲིམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས།
 “མགོའི་ཕྱོགས་ལ་རེའུ་མིག་⁷ཉི་ཤུའམ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་ལྷོ་བར་ཡང་རེའུ་མིག་⁸གཉིས་
 སམ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་རྒྱབ་དང་མཐུག་མ་ཡང་ངེས་པར་བྱས་ནས་ལྷོ་བར་བཞོ་
 བར་བྱ་སྟེ།”⁹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མགོ་མཐུག་གིས་རེའུ་མིག་¹⁰དགྲ་བཅུ་ཞོན་པ་དང་
 འགལ་མི་འགལ་བརྟག་གོ། གདེངས་ཀ་ལ་ནི་ཞལ་གང་སྟེ། ཞལ་ལ་ཆ་ཐོན་དགྲ་རུ་ཤེས།།
 དེ་ལྟར་མཐིན་དང་ཐུགས་ཀ་ཉིད། ལྟེ་བ་ལ་ནི་དེ་ཡི་ཆད། དེ་ནས་མཆན་མའང་དེ་ཙམ་
 ཡིན།། ལྷག་མ་ལྷོ་འཕྱེད་ཀླུ་པའོ།། ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ཏུ་ལུས་ཆད་ངེས་པར་བྱ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་གསང་གནས་སའི་དབུས་སུ་འོང་བའི་ལུགས་དང་འགལ་ལམ་སྟམ་སོ།། དེ་

༡ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༢ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༣ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༤ རེའུ་མིག་ཕྱེད་དང་ དབུས་དཔལ།

རེའུ་མིག་ཕྱེད་དང་ གཙང་དཔལ།

༥ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༦ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༧ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༨ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

༩ ལྟེ་བ་སྟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཨ དགེ་སློང་རྒྱ་རྒྱུ་ཏ། སྒྲིམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བསྒྲམ་ཅན། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་༥༡བཙ

༡༠ རེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ།

འདྲ་བའི་ལྟ་འབྲེ་བསམས་ལ་འོ་མ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པས་མཆོད། རྟོ་མཁན་བགགས་
མཐར་བུད་དུ་བསྐྱེད། ཏྲ་ཅེ་རྩོམ་མཆོད་པར་བསམ་ལག་པ་གཡས་སྐྱེད་དང་གཡོན་
འོག་ཏུ་བྱས་ལ་བཟུང་སྟེ་¹ ཁ་ཤར་དང་བྱང་དུ་བལྟ། འཛོམ་ཁམ་བཞི་བརྒྱབ་པའི་ས་སྒྲངས་
ནས་ཞི་བའི་སེམས་ཀྱིས་གཏོར་མའི་ནང་དུ་སྒྲུག་པའམ་མེ་མཆོམས་ལ་སོགས་པའི་བྱི་རོལ་
ཏུ་དོར་བར་བྱའོ། ཁམ་ལྔ་བརྒྱབ་པའི་ས་ནི། ས་དེའི་དབུས་སུ་དབམ་དེའི་རྩེ་ནས་ཕྱོགས་
མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་ལས་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟོག་པས་ཆོག་སྟེ། བི་བྱུ་ཏྲིས། “མི་ནི་བགགས་
མཐར་བུད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟོམ། དཔའ་བོའི་ལག་པ་ཏྲ་ཅེ་རྩོམ་མཆོད། ལག་པ་གཡོན་
པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་གཟུང་།” དེ་ཡིས་བདུད་ཀྱི་ཆོགས་ནི་སྒྲུག་ཅིང་བརྟོག་² ཤར་དང་བྱང་
གི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་པས། ཏྲ་ཅེ་ཁམ་བཞི་བརྒྱབ་པས་སྒྲངས་པའི་ས། ཞི་བའི་སེམས་
ཀྱིས་གཏོར་མའི་ནང་དུ་ནི། གཞག་པའམ་³ མེ་མཆོམས་ལ་སོགས་བྱི་རོལ་དོར། འབད་
པས་དེ་ཡི་ཁམ་ལྔ་བ་ཡི་ས། ས་གཞིའི་དབུས་སུ་ལེགས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དབམ། ‘ཁམ་ལྔ་
པ་དེར་ལས་མི་དུ་མ་ཡིས།’ ཕྱོགས་དང་མཆོམས་སུ་ཀྱན་ནས་བརྟོག་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(བརྟོག་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡོན་བསྐྱེད་པ་)ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སུ་
བརྟོག་ན་ནི། ཆོས་དང་ནོར་དང་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་གནས་སུ་བརྟོག་ན་ནི། ཉེས་དམིགས་མང་པོ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་
ཡིས་ཆོས་ནོར་འདོད་དོན་འཕེལ་ཞིང་འགྲུབ། གལ་ཏེ་ལྟ་འབྲེའི་རྒྱལ་པོ་གནས་པ་ཡི། ཆ་
དབྱའི་ས་ཡི་ཆ་ལ་བརྟོག་ན་ནི། པ་མ་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྒྲུབ་ཆུང་མ། མནའ་མ་རང་གི་སྟེ་བོ་

1 བཟུངས་ཏེ་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 ཆོག། སྤྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བཞག་པའམ་ དབུས་དཔར།

4 རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ བརྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་སྤྱ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏེ་ལའི་བརྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་མི་
སྤྱི་ཏེ་ཚུས་ཐང་མེ་ཏེ་རར་བསྐྱུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཡོག་གངས་ ༣༡༠བཟ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གསུམ་པ་དང་བཅུ་
གཅིག་གཉིས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལག་པ་གཡོན་པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་བཟུང་།’ ‘ཁམ་ལྔ་པ་དེར་ལས་མི་དུ་མ་ཡིན།’ ཞེས་གསལ།

མཛེས་བཤེས་འཆི། གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་ཏུ་བརྟེན་ན་རང་འཆི་ཞིང་། ཡང་ན་རང་གནས་ནས་འཕོ་
 རོར་བརྟེན་འགྱུར། “མཐུག་མར་སྤང་ཆེན་ཏྲ་དང་མ་ཏེ་ར། བ་ལང་འཆི་ཞིང་སྟོབས་ཀྱང་
 ཉམས་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཁམ་ལྗེ་ནང་དུ་ཤིང་དང་སྤ། གྲོག་མཁར་སྤྱ་སེན་ཐལ་བས་
 གཞོད་པ་འབྱུང་། རྩོམ་སྤྱང་གི་འཛིགས་པ་སྤུབ་མ་དང་། མགཤམ་དུམ་གྱིས་འཛིགས་རུས་
 པས་བྱག་གཟེར་རོ།”² ཞེས་སོ། ཁམ་ལྗེ་སའི་ནང་དུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་སྟོན་སྟེད་
 པར་གསུངས་པ་ནི། མ་བསལ་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་མིན་ཏེ། སྤང་བ་ནས་སྤྱར་
 ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་སྟོ་འབྱེ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་ས་ལ་གསུངས་པ་དང་། བི་བྱུ་ཏེས་
 ཀྱང་། “དེ་ནས་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཏེ་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་དེས་མི་ལྡང་ན་གཞན་གྱི་ས་
 ལ་ཡང་བྱི་བཟང་གི་རྩུས་བཏབ་སྟེ་དོང་དགང་བར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སའི་བྱག་རྩུ་དེ་དག་བསལ་
 བསྟེན་པའི་བྱིར་རོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་། “གཤམ་ཏེ་བྱག་རྩུ་དེ་མ་བསལ། ཉེས་
 པ་དག་ནི་སྟེད་པར་འགྱུར།”⁵ ཞེས་དང་། “བྱག་རྩུ་ལེགས་བསལ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་
 ལུས་སེལ།”⁶ ཞེས་སྟོ་འབྱེ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་ས་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། བརྟེན་

༡ མགཤམ་དུམ་གྱིས་ སྤྱ་འབྲམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

༢ རྩེ་བརྟེན། རྩུང་འབྲེལ། ཞ བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་སྤྱ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཐ་ག་ཏ་ལའི་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་བེ་
 རྩུ་ཏེ་ཚུས་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྟུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡ན་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྩེ་མ་བྱག་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཐུག་མར་སྤང་ཆེན་ཏྲ་དང་མ་ཏེ་ར། བ་ལང་འཆི་ཞིང་སྟོབས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཁམ་ལྗེ་ནང་དུ་ཤིང་དང་སྤ། གྲོག་མཁར་སྤྱ་
 སེན་ཐལ་བས་གཞོད་པ་འབྱུང་། རྩོམ་སྤྱང་གིས་འཛིགས་པ་སྤུབ་མ་དང་། མགཤམ་དུམ་གྱིས་འཛིགས་རུས་པས་བྱག་ཟེར་རོ།’
 ཞེས་གསལ།

༣ མི་དགང་ན་ རྩེ་དཔར།

༤ རྩེ་བརྟེན། རྩུང་འབྲེལ། ཞ བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་སྤྱ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཐ་ག་ཏ་ལའི་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་བེ་
 རྩུ་ཏེ་ཚུས་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྟུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡བ་༢ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རྩོམ་ལ་
 འོགས་པ་བསལ་ནས་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་དེས་མི་ལྡང་ན་གཞན་གྱི་ས་ལ་ཡང་བྱི་བཟངས་ཀྱི་རྩུས་བཏབ་སྟེ་དོང་དགང་བར་བྱའོ།” ཞེས་
 གསལ།

༥ རྩེ་བརྟེན། རྩུང་འབྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིན་མོའི་འབྱུང་གནས་ཆེ་བ། ཏེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡ན་༣

༦ རྩེ་བརྟེན། རྩུང་འབྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིན་མོའི་འབྱུང་གནས་ཆེ་བ། ཏེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡ན་༤

[illegible]

4 བཏེགས་པའི་ དབུས་དཔར།

གསུམ་པ་(སྒྲ་ན་མེད་པའི་དག་པས་སྤྲུང་བ་)ནི། སྤྲ་ཆོག་པས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་རོ་གཅིག་ཏུ་མོས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་མོས་པ་བྱ་
 གྱེ། རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་ལས། “སྤྲུག་པ་རྟོག་ལ་གནས་ནས་སུ། གང་ཞིག་ས་སྤྲང་¹བྱེད་
 པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྣམ་སྤྲངས་པས། གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་མི་འདག །དེ་བས་
 རྟོག་པ་རྣམ་སྤྲངས་ནས། ས་ཀྱན་རྣམ་པར་སྤྲང་བར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྲ་བྱང་
 གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ས་སྤྲང་བ་ལ་འདི་གལ་ཆེད། དེ་ནས་ཐེག་གི་སྐབས་ནས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུག་པས་བར་བྱས་ལ་ས་དེར་རྒྱར་རི་ཙམ་འདོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཁང་པ་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་རྟ་བབས་བཞི་དང་ལྷན་པ་བྱ་བའི་ཁོར་ཡུག་གིས་བྱས་པའི་དབུས་
 སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་དེ་ཆུད་པ་བྱ་བར་སྤང་བ་ལས་གསུངས་ལ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་
 ལས་ཀྱང་། “དེ་ལྟར་སྤྲངས་པའི་ས་གཞི་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་པའི། རིན་
 ཆེན་ལ་སོགས་བཞི་འགྱུར་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ཁང་པ་བྱ།”³ ཞེས་སྤྲུག་པས་བྱའི་བཞི་
 འགྱུར་གྱི་ཁང་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས། སྤྲ་བ་འདད་པའི་ས་ཆོག་རྣམས་པལ་ཆེར་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཁང་པ་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་(ས་གཟུང་བ་)ལ་གསུམ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་དཀྱིལ་
 འཁོར་གདེག་པ་དང་། ལངས་ཏེ་ར་རྒྱལ་བཟུང་ནས་⁴བགེགས་ལ་བཀའ་བསྟོན་བ་དང་། ལྷངས་
 ལྟམས་⁵བྱ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ། དང་པོ་(ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་
 དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་པ་)ནི། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་མེ་རྟོག་གཅེལ་དུ་བཀྲམ་པའི་དབུས་
 སུ་འདུག་ལ་རྗེ་རྗེ་དང་བྱིལ་བྱ་རི་ལྟར་གཟུང་བའི་སྐབས་ནས་བའདད་པ་ལྟར་གཟུང་ཞིང་།

1 ས་སྤྲང་ སྤྲ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

2 རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ཐ རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་ལྷ་ལ། རོག་གངས་306བ6

3 རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ཁ རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་རྟོག་ལ། རོག་གངས་41ན7

4 བཟུངས་ནས་ སྤྲ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 ལྟམ་སྐབས་ དབུས་དཔར།

འདྲི་བར་འགྱུར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་
 པར་བསྐྱོམས་པས་བགེགས་བསལ་ཏེ།¹ ལྷེ་རྩྱུ་ལས་རྩོམ་རྩོམ་བསྐྱེད་ཅིང་ལག་པ་གཡས་པས་
 སྒྲོས་པོར་བརྒྱུད་ནས།² “མ་ལུས་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པ་ཡི།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བདག་
 ལ་དགོངས།། བདག་ནི་རྩོམ་ཆེ་གོ་ཡིས།། འདིར་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་པ་³བཞི།། སངས་
 རྒྱས་ལ་སོགས་ཀྱན་ཕྱོན་འཆལ།། དངོས་གྲུབ་འདི་ནི་ཡང་དག་སྟེ།།”⁴ ཅེས་ཅེ་མོ་⁵ནས་
 འབྱུང་བ་འདིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་སྐྱེད་གསན་དབབ་ཅིང་མཆོད་པ་བྱའོ།། རྩོམ་རྩོམ་
 བ་ལས། “བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཞི་བ་ཡིས།། རྩོམ་ཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི།།”⁶⁷ ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་།། དེ་ནས་ཡོད་ན་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་སྟོབ་མ་རྩོམ་རྩོམ་
 འཛིན་པ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པ་བཞིའམ་མེད་ན་སྟོབ་མ་གཅིག་ཉིད་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དེ་དག་
 དུ་སྐོར་ལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་འཛིན་པས་ནམ་མཁར་གནས་
 པའི་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྟོབ་དཔོན་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཐ་
 མི་དད་པར་བསམས་ལ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཞི་བ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་
 གྱི་གནས།། ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ་ཡི་མཆོག་། དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ།།
 མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་རྫོགས།། མཆོན་ཉིད་མིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས།། ཀུན་དུ་

1 བསྐྱོམས་པས་བསལ་ཏེ། ལྷེ་འབྱུང་དབར་མ།
 བསྐྱོམས་པའི་བགེགས་བསལ་ཏེ། དབྱས་དཔར།

2 བརྒྱུད་ནས། གཙང་དཔར།

3 འཕྲི་བར་ རྩོམ་དཔར།

4 ལྷེ་བཀའ། ལྷེ་འབྱུང་། 9 ལྷེ་རྩྱུ་རྩོམ་རྩོམ་ལོ་ལྷེ་ལོ་གྲངས་300ནས་ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་ལུས་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པ་ཡི།།
 སངས་རྒྱས་བདག་ལ་དགོངས་སྟེ་གསོལ།། རྩོམ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བྱ།། བདག་ནི་དགྲིལ་འཁོར་འཕྲི་བར་འཆལ།། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
 ཀུན་གཤེགས་ཏེ།། དངོས་གྲུབ་འདི་ནི་བདག་ལ་སྟེ།།” ཞེས་གསལ།

5 ཞེས་ཅེ་མོ་ ལྷེ་འབྱུང་དབར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

6 འཕྲི། རྩོམ་དཔར།

7 ལྷེ་བསྐྱེད་ ལྷེ་འབྱུང་། ལྷེ་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྐྱེད་ལོ། རྩོམ་རྩོམ་ལོ་གྲངས་300ནས་

བཟང་པོ་སྐྱུ་ཡི་མཆོག། །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ།། ཞེ་བའི་ཆོས་མཆོག་ལས་
 བྱུང་བ།། ཡེ་ཤེས་སྒྲིད་པ་རྣམས་སྒྲིང་མཛད།། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གསུང་གི་མཆོག། །དཀྱིལ་
 འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ།། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཆེན་པོ།། རང་བཞིན་དག་
 ཅིང་ངི་མ་མེད།། ཀུན་བཟང་སྤྲུགས་མཆོག་ཁ་ལོ་སྒྱུར།། དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་
 གསོལ།།¹ ཞེས་གསང་འདུས་ཀྱི་བཞི་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་
 འཆང་ལ་དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་འདི་མ་འོངས་པའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་བསྐྱབ་པའི་²སྤྱིར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་
 ལས་འབྱུང་ངོ་།། རྣམས་སྤང་སོགས་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། མི་སྤྱབ་ཆེ་
 བས། “སྟོབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་སེམས་མཆུངས་ལ།། སྤྱི་ནས་རྟག་སོགས་རྒྱལ་བ་དང་།། ‘མཉམ་
 བར་རྡོ་རྗེ་ངེལ་འཆང་བའི།’ སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་གདབ།།”³ ཅེས་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་པའོ།། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རང་གཙོ་བོར་གནས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བཞིས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བསམ་མོ།། སྟོབ་མ་དངོས་སུ་མེད་ན་བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་མན་ངག་ཡིན་པར་སྤང་བ་ལས་སོ།། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ནི་
 རིགས་ལྔ་དང་ལྷན་པའོ།། རྣམས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཞེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་འབྱུང་བས་ཞེ་
 བའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་
 གནས་སོ།། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་⁴ལ་སོགས་ཆོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་
 ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ་ཡི་མཆོག་གོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ།། ཞེས་པ་ལ་
 སྒྲིང་བ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་པོ་ལེན་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་

1 རྗེ་བཀའ་ལླན་དུ་བྱས། ཅ གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ་བཞི་བ། འོག་གངས་༤༤ན་2

2 བསྐྱབ་བྱའི་ སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ།

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་དཔྱེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་བུ་དཀའ་ཆེན་བ། བཟང་པོ་འོངས་བཟུང་། འོག་གངས་934བ4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམས་ཆོག་རྒྱུ་ལ་ཁུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཉམ་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བའི།’ ཞེས་གསལ།

4 ཉེར་བཞག་ དབྱས་དཔར།

༤ བརྒྱུད་ལ་ དབྱུས་དཔར།

བ་ནི་མ་དག་གོ། ། ཕྱག་རྒྱ་དེ་བཅེངས་ལ་སྤྲུགས་དེ་བརྗོད་ནས་ནམ་མཁར་གདེག་གོ། །

གཉིས་པ་(ལངས་ཏེ་ང་རྒྱལ་བཟུང་ནས་བགེགས་ལ་བཀའ་བསྒོ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྤྱིལ་ཁྱུང་བཞིག་ལ་
ལངས་ཏེ་ཤར་དུ་སྤྲུགས་པས་མཉམ་པའི་རྒྱང་སྤྲུགས་བྱས་ལ་མགོ་བོར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས།
ཨོྲཱ་ན་མ་མི་སམ་ཏ་སྤྲུག་ཏ་ན། ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །
དེ་ནས་སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་སྤྲུག་པས་བསྐྱེད་པས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས་
ལ་བལྟས་ཏེ་བདུད་བསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་
ཀྱི་རྩྱ་མཛད་དུ་སྦྱིད་ལ། མིག་གཡས་པ་མ་ལས་ཉི་མ་དང་གཡོན་པ་ཏ་ལས་ཆེ་བ་དང་མིག་
འབྲས་རྩྱ་ལས་དུས་མཐའི་མེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྗེ་རྗེའི་ལྟ་བུས་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་བལྟའོ། ། ལྟལ་དེས་ལྟ་བཞིན་དུ་རྗེ་རྗེའི་འགྲོས་བྱེད་པ་ན་མིག་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ནི། རྒྱལ་
བ་བཟང་པོས། “མ་ལས་གཡས་སུ་ཉི་དམིགས་ཏེ།” རྗེ་རྗེ་འོད་ཟེར་དེ་བཞིན་སྤྱོད། མིག་
འབྲས་རྩྱ་ལས་བསྐྱལ་པའི་མེ། རྗེ་རྗེ་གསོར་བར་བྱེད་བཅོན་པས། “རྒྱང་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་
འོད་ཟེར་ཆོགས།” རྗེ་རྗེ་དུས་ཀྱི་མེ་འོད་འབྲ། གདུག་པ་འགྲོས་པར་བལྟ་བར་བྱ། གཡོན་
པའི་ཆེ་བ་བྱི་མེད་ལ། “ཨོྲཱ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ནི།” བདུད་ཅི་ཡི་ནི་ཆོགས་དང་ལྷན།
རང་གི་འཁོར་ཆོགས་འབྲུང་བྱེད་ཅིང་། ཆོམ་པར་བྱེད་ཅིང་མཆོད་བྱེད་པའོ།”¹ ཞེས་
སོ། ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་བཏག་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས་རྩྱ་མཛད་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་
པར་བྱས་ནས་བགེགས་བསལ་བར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སློབ་དཔོན་འདིས་
དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁར་བཏེག་རྗེས་སུ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་འཕོས་ནས་
རྩྱ་མཛད་དུ་སྦྱིད་པར་བཤད་དེ། རྒྱ་རི་ཀ་པས་ཁྱུང་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྦྱིད་པར་
བཤད་དོ། ། གྱི་རྗོར་ལ་ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་དང་གྱི་རྗོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་གྱི་རྗོར་

¹ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༤༠བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱང་དང་པོ་དང་ལྔ་པ། བརྒྱད་པ་བཅས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཨོྲཱ་ལས་གཡས་སུ་ཉི་དམིགས་ཏེ།” “རྒྱང་པའི་འགྲོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཆོགས།”
“ཨོྲཱ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ནི།” ཞེས་གསལ།

དུ་¹སྒྲོམ་པ་དང་། གཤེན་རྩི་གཤེད་དམར་ནག་ལ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་དེ་དག་དུ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོའི་དང་རྒྱལ་འཕེལ་མི་དགོས་སོ།། ལྷ་བྱང་གིས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དོན་རྒྱུ་བསྒྲུབས་ནས་བགལ་བས་ལ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལའང་དང་རྒྱལ་འཕེལ་མི་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱིས་ས་ལ་དོན་རྩི་དགོས་²པས་བཞེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱའོ།། འཇམ་དྲོལ་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཁྱོ་བོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་ཁྱོ་བོ་མིན་པ་རྣམས་ལ་དང་རྒྱལ་འཕེལ་ནས་ཁྱོ་བོའི་དང་རྒྱལ་གྱིས་བགལ་བས་ལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ།། དེ་ནས། “དེ་རི་རང་ཉིད་དོན་རྩི་ཅན།། དོན་རྩི་སེམས་དཔལ་རང་ཉིད་དང་།། དེ་རི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཆེ།། དེ་རི་སྟོབས་ཆེན་དོན་རྩི་ཅན།། དེ་རི་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རྒྱལ།། ལྷག་ན་དོན་རྩི་བཏན་པ་དང་།།³ དེ་རི་བདག་པོ་དོན་རྩི་ཆེ།། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མི་འདོར་རོ།།”⁴ ཞེས་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པས་དང་རྒྱལ་བྱའོ།། དེ་དག་ནི་ཡོ་ག་པའི་སྤྲ་མ་རྣམས་རིགས་བཞིའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་དང་རྒྱལ་འཛིན་པར་འཆད་ལ། འདིར་ནི་རིགས་དྲུག་གི་དང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལ་རྩི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུད་⁵ལས་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་རྒྱལ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ལ་འདི་མཇད་པར་སྦྱང་བའི་བྱེད་རོ།། རྒྱུ་པ་ཐ་མའི་དོན་ནི། རིགས་ཀྱན་གྱི་བདག་པོས་བཀའ་བསྒྲོས་ནས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་མི་འདོར་བའོ།། དེ་ནས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་དོན་རྩི་འབར་བ་བསྒྲུབས་ལ་རྒྱུ་པ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བོ།། ས་བོན་ནི་སྤང་བ་

1 རྩི་དྲོལ་དུ་གཙང་དཔལ།

2 འཕེལ་དགོས་ལྟེ་དཔལ།

3 བཏན་པ་དང་།། རྩི་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

4 རྩི་བཀའ། རྒྱུ་འབྱུག་ 9 རྒྱུ་དོན་རྩི་ཅེ་མོ། འོག་གངས་304ན3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་ཉིད་རང་ཉིད་དོན་རྩི་ཅན།། དོན་རྩི་སེམས་དཔལ་རང་ཉིད་དང་།། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཆེ།། བདག་ནི་སྟོབས་ཆེན་དོན་རྩི་ཅན།། བདག་ནི་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རྒྱལ།། བདག་ནི་ལྷག་ན་དོན་རྩི་མཆོག་། རྩི་བརྒྱུ་ས་དུ་སྦྱོ། དོན་རྩི་ཡི་ནི་གསང་སྤྲུགས་འདི། ལན་ཅག་ཉིད་ནི་བཟོད་པར་བྱ།། བདག་ནི་གཙོ་བོ་དོན་རྩི་ཆེ།། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མི་འདོར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

5 ཡོང་བརྒྱུད་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

དང་ཁ་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་ལས་སྐྱེད་པར་བཤད་ལ། རྒྱ་རི་ཀ་པ་དང་ཤུཌི་བས་ཨུལ་ས་¹སྤྱི་
 ཆོགས་དོན་སྐྱེད་པར་བཤད་དོ། དེ་ནས་འབྱེད་བ་དང་བཅས་པས་དོན་སྐྱོར་གསོར་བྱིས་བྱ་
 དགོལ་ཞིང་དོན་སྐྱེད་ཀྱང་སྤྱབས་ཀྱིས་དབང་ལྡན་དུ་བྱིན་ལ་དེ་ནས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོབ་མ་དང་
 ལྡན་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞིར་གཡས་སྐྱོར་དུ་དོན་སྐྱེད་ཀྱང་སྤྱབས་ཀྱིས་གར་བྱས་
 ཉེ་བསྐྱོར་བའི་འོག་དུ་བགོགས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེད་དང་དཔལ་འཛིན་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། ལ་བ་བ་²དང་རྒྱ་རི་ཀ་པ་དང་ནག་པོ་སྐྱེད་པ་
 དང་བི་བྱ་རྒྱུ་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་བཀའ་བསྐྱོས་ནས་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་སྐྱོར་བར་བཤད་
 པ་ཡང་སྤྱོད་དུ་ལན་ཅིག་བསྐྱོར་ནས་བཀའ་བསྐྱོས་པའི་འོག་དུ་དོན་སྐྱེད་འབྱོལ་ཆུས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་བ་སྤང་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་མི་འགལ་ལོ། འདིར་སྐྱོར་བའི་དུས་སུ་ཁ་སྐྱོར་
 བྱ་བར་གསུངས་པས་སྐྱོ་བཞི་སོ་སོར་རང་གི་གཡོན་ན་གནས་པའི་སྐྱོབ་མའི་བྱིས་བྱའི་
 བྱ་དུ་རང་གི་དོན་སྐྱེད་དང་། དེའི་དོན་སྐྱེད་ཡང་རང་གི་བྱིས་བྱའི་བྱ་དུ་གཞུག་པར་བྱལོ། དེ་
 ནས་མདུན་དུ་དང་དེ་ནས་གཡས་སུ་དང་དེ་ནས་རྒྱབ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་སྤྱོད་ཕྱོགས་རེ་རེ་
 བཞི་བཞིའོ། དེའི་སྐྱགས་ནི། ཨོྃ་ཁ་བརྩ་རྩི་ཀ་བརྩ་རྩི་ཀ་ར་རྩི་པེ། ཅེས་པས་བྱ་བར་བི་བྱ་
 རྒྱུ་སྤྱི་³བཤད་དོ། འདི་འོག་གི་སྐྱོར་བའི་སྐྱབས་སུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། དེ་ནས་དབང་
 ལྡན་ནས་བཀའ་བསྐྱོར་བར་རྒྱ་རི་ཀ་པས་གསུངས་པས་དེར་གནས་ནས་བཀའ་བསྐྱོར་རིང་བ་
 བྱེད་ན། གང་སུ་དག་སྐྱ་དང་སྐྱ་མ་ཡིན་དང་གཞོད་སྐྱིན་དང་སྐྱིན་པོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་ཤ་
 ཟ་དང་བཟེད་བྱེད་དང་འབྱུང་པོ་དང་མཁའ་འགྲོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་གི་བ་གཞོན་དང་ཀན་
 པོ་དང་ཀན་མོ་དང་གཡོག་དང་འཁོར་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་མིའམ་ཅི་དང་རིག་སྐྱགས་
 གྲུབ་པ་བྱེད་ཆུས་⁴དངས་ཤིག །སའི་ཕྱོགས་འདིར་དོན་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་

1 ཤུཌི་བས་ཨུལ་ས་ དབུས་དཔལ་།

2 ལ་བ་བ་ སྐྱེ་འབྱས་དཔལ་མ། སྤྱི་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

3 བི་བྱ་རྒྱུ་ དབུས་དཔལ་།

4 བྱེད་ཆུས་ དབུས་དཔལ་།

བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་¹སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲོབ་མ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོགས་པར་བྱ་
 བའི་དོན་དུ་དཔལ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གི་བར་²བྱའོ། དེའི་ཕྱིར་རྫོ་
 རྫོ་འཆང་ཆེན་པོའི་བཀའ་འདི་ཐོས་ནས་སྤྱར་དུ་དེངས་ཤིག །གང་དག་མི་འཁྲོ་བ་དེའི་མགོ་
 བོ་བདག་གིས་རྩྱ་མཛད་ཀྱི་རྫོ་རྫོ་རབ་ཏུ་འབར་བ་གསལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་རྫོ་རྫོ་ཆེན་པོ་འདིས་རྣམ་པ་བརྒྱར་འགས་པར་བྱའོ། ཞེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་
 པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་དང་སྐྱུ་བའི་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་ཁྲོ་བོ་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་པས་བགལ་རྣམས་བསལ་བར་བྱའོ། བཀའ་བསྐྱོ་ཐུང་བ་བྱེད་ན།
 ལུས་ངག་སེམས་ལ་གནས་པ་ཡི། བགལ་གསུམ་གྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་ཡང་དག་ཉོན། ང་ནི་དཔལ་
 ལྷན་རྫོ་རྫོ་འཆང་། བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ་པོ། རྫོ་རྫོ་འབར་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི།
 ལུས་གསུམ་ལས་བྱང་དགས་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་བདག་ལས་འདལ། འདིར་ནི་འཛིག་
 འགྱུར་གཞན་དུ་མིན། ཞེས་འདུས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལན་གསུམ་བརྗོད་
 ལ་བྱ་སྟེ་དམིགས་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། ལུས་གསུམ་ལ་ནི་སྐྱུ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ།
 དེའི་དོན་ནི་སྐྱུ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་པས་འགས་བྱེད་གྱི་
 ཁྲུང་པར་ཡིན་གྱི། དགས་བྱའི་³ཡུལ་མིན་ནོ། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་ཡང་དབང་ཆེན་གྱི་
 གཉིང་གི་བར་དུ་རྩྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོ་རྫོའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། བཤད་ཟིན་
 པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྐྱབས་གང་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་
 རྣམས་མ་གསལ་གྱི་བར་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བུས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེདོ། ལྷག་དང་

༡ ཐམས་ཅད་ཀྱི་ དབུས་དཔལ།

༢ འཕྲི་བར་ རྫོང་པར།

༣ དགོས་བྱའི་ གཅོང་དཔལ།

དགོས་བྱའི་ དབུས་དཔལ།

སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་བ་རྣམས་དང་ང་རྒྱལ་གཞུང་བ་དང་བཀའ་
བསྐྱོད་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོའི་ཉམས་བཏོན་པའི་གར་མང་པོ་བྱེད་པ་སྤེང་བའི་
ལུགས་སུ་འདོད་པ་ནི། སྤང་བ་དང་མན་སྟེ་དང་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་དང་སྐྱུ་
བྱའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཁུངས་བྱབ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། སྐྱོས་པ་
ལ་དགའ་བའི་བོད་འགའ་ཞིག་གིས་བལ་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་པ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བཏོན་ནས་
རང་གི་སྐྱོས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བད་དོ། ། བྱ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས་བཀའ་བསྐྱོད་བཞིར་བྱས་ནས་
དེ་རྣམས་སྒྲིའི་སྐྱོབ་དཔོན་སོ་སོས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་བྱ་ལས།
“སྐྱོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་སྦྲངས་སྦྲབས་སུ་འདུག་ལ་ལག་བཤུགས་པས་བསྐྱེམས་
ཏེ་དོ་རྗེ་གསོར་ཞིང་གཡོན་པས་དེལ་བྱ་གསེལ་ནས་རྗེ་རྗེའི་འགྲོས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ས་¹བརྗེད་བག་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་བྱའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པས།
ཤར་སྐྱའི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བཀའ་བསྐྱོད་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བསྐྱའི་ཆེག་ལས་ཀྱང་རྗེ་རྗེའི་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་
བ་བདག་གིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་³དང་དུ་
རི་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁུངས་བྱབ་དུ་མས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གསོལ་གདབ་བྱས་
པའི་སྐྱོབ་དཔོན་དེས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུགས་གཞན་དུ་བཀའ་བསྐྱོད་བྱེད་
པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་བཀའ་བསྐྱོད་དང་པོར་མ་འདུས་པ་མི་སྤང་བ་དང་རིང་བྱང་གཉིས་ཀྱང་
གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་བགོགས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་བསྐྱོད་ནི་རྗེ་རྗེའི་སྐྱོབ་
དཔོན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །

¹ དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔར་།

² རྗེ་བཀའ་། རྒྱུ་འབྲུམ། ༩ སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་རྒྱུ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༥༥བུ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་
ཉིད་ཀྱི་སྦྲང་སྦྲབས་སུ་འདུག་ལ། ལག་བཤུགས་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་དོ་རྗེ་གསོར་ཞིང་། ལག་བཤུགས་པས་དེལ་བྱ་གསེལ་ནས་རྗེ་རྗེའི་འགྲོས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

³ བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱུན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

གསུམ་པ་(སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་)ནི། ལ་བ་བ་¹དང་ནག་པོ་སྟོད་པས་
 ཀྱང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་ཀྱང་འོག་ནས་བསྐྱལ་བའི་མེ་ལྷ་བྱའི་འོད་
 ཟེར་བྱང་བས་གདུག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་པན་ཚུན་བྱེར་བར་བསམ་པར་གསུངས་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ཀྱང་པས་ས་ལ་དོ་རྩེ་འབྲི་བ་²མ་བཤད་ལ། རྒྱུ་པས་³དོ་རྩེ་འབྲི་བ་⁴བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། “བཞི་པོ་འདི་དོ་རྩེ་ས་མཚན་པ་དང་དོ་རྩེ་རྣམས་འབྲི་བས་⁵དོ་
 རྩེའི་ཀྱང་སྒྲུབས་ཏེ་སོ་སོར་གཡས་སྒྲོར་དུ་གཡས་བརྒྱངས་⁶ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱེད་པས་
 ལན་རེ་བྱའོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། དོ་རྩེའི་ཀྱང་སྒྲུབས་ནི་བཞི་སྟེ་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་
 ཅེ་གསུམ་པ་དང་ཅེ་ལྔ་པ་དང་སྟོ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་ཀྱང་སྒྲུབས་སོ། དོ་རྩེ་དེ་རྣམས་སྟེད་པའི་
 གནས་ནི་ཀྱང་མཐེལ་དང་ས་བོན་རྩྱུ་ཡིན་ལ་ཀྱང་མཐེལ་གྱིས་དོ་རྩེ་རྣམས་ས་ལ་བྲི་ཞིང་⁸གར་
 གྱིས་བསྒྲོར་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་འོག་ནས་བསྒྲོར་ཅིང་⁹རྩེས་གདོད་པར་སྤང་བ་ལས་སོ། དོ་
 རྩེའི་ཀྱང་སྒྲུབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེའི་མིག་གཉིས་ཀྱིས་མདུན་དུ་ལྷ་བའི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་
 དང་། རྒྱབ་དུ་ལྷ་བའི་སྤྱིར་ཕྱོགས་པ་སྟེ་ལྷ་བ་གཉིས་བྱ་བར་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པས་ཀྱང་
 སྒྲུབས་བཞི་ག་¹⁰ལ་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་དགོས་སོ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི་སྤང་བ་ལས། “མིག་
 གཉིས་ལག་གཉིས་དེ་བཞིན་དཀྱར། ཀྱང་བ་གཞོགས་སུ་གཡས་སྒྲོར་དུ། ཐེག་དོབ་སྟེར་

༡ བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

༢ འབྲི་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ རྒྱུ་པས་ དབྱས་དཔར།

༤ འབྲི་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ འབྲི་བས་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༦ གཡས་བརྒྱང་ དབྱས་དཔར།

༧ རྩེ་བསྐྱེད། རྩེ་འབྲེལ། རྩེ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྱུ་ན། དཀྱིས་ཆོག་དོ་རྩེ་སྤང་བ། འོག་གངས་༡༠བ་ན་ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ།
 “བཞི་པོ་འདི་རྣམས་དོ་རྩེ་ས་མཚན་པ་དང་། དོ་རྩེ་འབྲི་བས་དོ་རྩེའི་ཀྱང་སྒྲུབས་ཏེ་སོ་སོར་གཡས་སྒྲོར་དུ་གཡས་བརྒྱང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 བྱེད་པས་ལན་རེ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༨ འབྲི་ཞིང་ རྩེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

༩ བསྒྲོར་ཞིང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༡༠ བཞི་ག་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ།

བས་¹བཀྱེད་བར་བྱ། སྤར་ཡང་གཡོན་དུ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་བྱས་ནས།
 དེ་ནས་གཡོ་ཞིང་གར་བྱ་ལོ། ལྷར་དུ་ཕེག་རྟོག་དེ་བཞིན་དུ། གར་བྱས་འཁོར་ལོ་རབ་
 བསྐྱར་ཞིང་།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔང་ལོའི་འགྱུར་ལས། “གར་བྱས་འཁོར་ལོ་འབྱར་
 བསྐྱར་ཞིང་།”³ ཞེས་བསྐྱར་བ་དང་། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་⁴ལས། “འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་
 འཁོར་བར་བྱ།”⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་སོ། དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤར་ལྷར་
 ཀྱང་པ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ལ་རྟོ་རྗེ་གསོར་བྱིལ་བྱ་གསེལ་ཏེ་རྩྭ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་རྒྱུ་པས་རྟོ་
 རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ས་ལ་བྱིས་ཟིན་པ་⁶དང་ལག་པ་གཉིས་དཀྱུར་བཞག་ནས་
 གཡམས་སུ་འཁོར་ལོ་བཞིན་བསྐྱར་རོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་ཏེ་གོམ་པ་སྤར་དུ་དགོད་པའི་
 རྩལ་རི་ལྷར་རིགས་པར་བྱས་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་གཡོན་ངོས་ནས་
 འཁོར་ལོ་བཞིན་བསྐྱར་རོ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལྷབས་དང་པོ་གསུམ་ལ་དང་པོར་རྒྱུ་པ་གཡམས་
 པས་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་བྱི་ལ་⁷དེ་ནས་གཡོན་པས་དེ་ལྷར་བྱེད་པའི་འབྲོས་སྤེལ་ལ་བྱ་
 ཞིང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱུ་པ་གཡམས་པས་མདུན་དང་གཡམས་གཉིས་དང་གཡོན་པས་རྒྱབ་དང་
 གཡོན་གྱི་རྟོ་རྗེ་བྱིས་ལ་བསྐྱར་རོ། རྟོ་རྗེའི་རྒྱུ་ལྷབས་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱོར་བ་རེ་བྱའོ། བྱིང་
 བ་ལས་རྩྭ་ཡིག་བརྗོད་པ་སྤོན་དུ་འབྲོ་བས་ཞེས་གདན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་
 སྐྱགས་གཞན་འདོན་པ་མ་བཤད་ལ་རྟོ་རྗེ་མཁའ་འབྲོ་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་སྤྱུ་བ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་

༡ སྤར་བས་ གཙང་དཔར།

༢ རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གངས་༡༠ན་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “མིག་གཉིས་ལག་གཉིས་དེ་བཞིན་དགྱ། རྒྱུ་པ་གཞོགས་སུ་གཡམས་སུ་བསྐྱོར། ཕེག་རྟོག་སྤོར་བས་དབྱེད་བར་བྱ། སྤར་ཡང་གཡོན་
 དུ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་བྱེད་ནས། དེ་ནས་གཡོ་ཞིང་གར་བྱའོ། ལྷར་དུ་ཕེག་རྟོག་དེ་བཞིན་དུ། གར་བྱེད་འཁོར་ལོ་འབྱར་
 བསྐྱར་ཞིང་།” ཞེས་གསུངས།

༣ ལུང་འདིའི་མ་དཔེར་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

༤ ཡོང་བཟུང་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༥ རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀའ་ལྷན་གྱི། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་༡༣ན་

༦ བྱི་བཞིན་པ་དང་ སྤྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༧ འཕྲི་ལ་ རྟོ་དཔར།

མང་པོས་¹ ། གྲང་རྩོམ་ཞིག་ལ་སྐོར་བའི་སྐབས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་བརྗོད་པར་བཤད་དོ། ། འདི་
 རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་དག་གཞན་མང་པོ་བྱེད་ཀྱང་བའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་
 དུ་སྒྲུང་རོ། ། དེ་ནས་གཡས་བརྒྱུད་ས་² ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ་རྩོམ་ཞིག་ལྟར་སྐབས་ལན་རེ་
 དང་ལན་གསུམ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་དང་རེས་པ་མེད་པའི་ལུགས་གསུམ་སྒྲེང་བར་གསུངས་
 པས་གང་འདོད་པ་བྱས་ལ། གཡས་བརྒྱུད་ས་³ ནི། རྒྱ་ལོ་ལྟར་པའི་བྱིན་པ་བསྐྱམས་
 རྣམས་མཐོ་ལུང་བར་དུ་རྒྱ་ལོ་ལྟར་པ་འབྱེད་པ་དང་བཅས་པར་བྱང་པོར་བརྒྱུད་ས་པའོ། །
 གཡོན་བརྒྱུད་ས་⁴ ནི། དེ་ལས་བསྐྱོད་པའོ། ། ས་གཞི། རྒྱ་ལོ་ལྟར་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སོར་ཉེར་
 དུག་ཡོད་པ་⁵ བྱས་ནས་རྒྱ་ལོ་ལྟར་རྣམས་ལོགས་སུ་བསྐྱུར་ཅིང་བྱས་མོ་⁶ གཉིས་བྱང་པོར་
 བྱས་པའོ། ། ལྷུ་མ་པོ་ནི། རྒྱ་ལོ་ལྟར་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷུ་ལོ་ལྟར་པ་ལོག་པ་ལྟར་བྱའོ། །⁷
 མཉམ་པ་ནི། རྒྱ་ལོ་ལྟར་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་པན་ཚུན་སྐྱར་བ་སྟེ་རྒྱ་ལོ་ལྟར་པའི་མཐོ་བོར་དང་ཉིང་པ་
 གཉིས་བཅེར་བ་སྟེ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁ་སྐྱོར་དང་སྐྱུ་བའི་འབྲེལ་པར་ཀྱན་སྟེང་གིས་
 བཤད་དོ། ། དེ་ལྟ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཤར་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་དབུས་སུ་བྱའོ། ། འདི་རྣམས་
 བགོགས་བསྐྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་རྒྱལ་གང་བཟུང་བ་⁸ དེས་བྱས་པས་ཚོགས་པར་སྐྱུ་བྱང་
 དང་ཨ་བྱུ་སོགས་བཞེད་པས་རྩྱུ་མཛད་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་རྩྱུ་ཡིག་བརྗོད་ལ་
 བྱའོ། ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་དག་དེ་རྣམས་ལ་གཞི་བཅའ་བ་རྒྱ་ལོ་ལྟར་པ་དག་མདུན་དང་གཞོགས་དང་

༡ མང་པོས་ དབུས་དཔལ།
 ༢ གཡས་བརྒྱུད་ དབུས་དཔལ།
 ༣ གཡས་བརྒྱུད་ དབུས་དཔལ།
 ༤ བརྒྱུད་པའོ། གཡོན་བརྒྱུད་ དབུས་དཔལ།
 ༥ ཡོད་པར་ དབུས་དཔལ།
 ༦ བསྐྱུར་ཅིང་བྱས་མོ་ ལྷུ་འབྲེལ་དཔལ་མ།
 བསྐྱུར་ཞིང་བྱས་མོ་ དབུས་དཔལ།
 ༧ བྱས་པའོ། གཞུང་དཔལ། དབུས་དཔལ།
 ༨ བརྒྱུད་པ་ སྟེ་དཔལ།
 བརྒྱུད་པ་ གཞུང་དཔལ།

རྒྱལ་ཏུ་རེ་མོས་གྱིས་འཛོག་ཅིང་བཞི་པ་ལ་རྒྱུ་སྐྱབས་གང་ཡིན་སྐྱབ་ལ། ཁ་སྐྱོར་ལ་ཡང་གཞི་བཅའ་སྡོན་ཏུ་འགོ་བས་སྐྱོབ་དཔོན་ཁ་ནང་ཏུ་བལྟ་སྐྱོབ་མ་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་བས་ཤར་ཏུ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་གཡས་བརྒྱུད་སྤྱོད་པས་གཡོན་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཅིང་སྐྱོར་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། སྐྱོགས་གཞན་གཉིས་སུ་རྒྱུ་སྐྱབས་འབྲུག་བས་བྱས་ནས་བྱེད་དོ། དེ་ནས་ཤེས་ཤིང་སྐྱོན་རྒྱུ་སྐྱབས་སྐྱོག་མ་བརྒྱུད་དང་ཚུལ་རྣམས་དང་གདན་རྣམས་བྱེད། དེ་དག་མི་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་མི་སྐྱོན་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། བྱེད་པ་ལས། “ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའམ་མི་རྒྱས་པའམ་བྱ་བ་བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བའམ་མི་འདོད་པས་ཀྱང་རྩེ་རྗེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཅུང་ཟད་མ་བསྐྱབས་ན་ཡང་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ཉམས་པར་³མི་འགྱུར་ཏེ། བགགས་བསལ་བ་ནི། བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མན་ངག་རིག་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་།”^{4,5} ཞེས་སོ། རྗེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་ས་ལ་རྗེ་རྗེ་འབྲི་བ་⁶སོགས་ཀྱི་གར་མི་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུ་སྐྱབས་པ་རྗེ་རྗེ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་⁷སྐྱོར་བ་རྣམས་གཞན་ཏུ་མི་རྩུང་ལ། དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་ནག་པོ་སྐྱོད་པས་གསུངས་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་རིས་བྱུགས་ལ་མེ་ཏོག་དང་སྐྱོས་ལ་སོགས་པ་དང་བྱུར་བཞི་དང་སྐྱོ་བཞིར་སྐྱོས་པོར་ལ་སོགས་པ་དང་གར་དང་སྐྱུ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཛོད་ནས། ལག་པས་རིག་ཅིང་

༡ གཡས་བརྒྱུད་ དབུས་དཔར།

༢ གཡོན་བརྒྱུད་ དབུས་དཔར།

༣ ཉམས་པས་ དབུས་དཔར།

༤ གསུངས་སོ། རྗེ་དཔར།

༥ རྗེ་བསྐྱོན་ རྒྱུད་འགྲུལ། ཕུ་བཞི་ཏུ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་མེད་པ། ཤོག་གངས་^༡༣ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའམ་སམ་མི་རྒྱས་པའམ་སམ་བྱ་བ་བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བས་སམ་མི་འདོད་པས་ཀྱང་རྩེ་རྗེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྐྱོ་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཅུང་ཟད་མ་བསྐྱབས་ན་ཡང་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བགགས་བསལ་བ་ནི་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མན་ངག་རིག་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་།” ཞེས་གསལ།

༦ འབྲི་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༧ དཀྱིས་འཁོར་གྱིས་ རྒྱ་འབྲུག་དཔར་མ།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་སྒྲགས་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་དང་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་བདུན་བརྒྱས་ལ་
 དེ་ཉིད་དུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྟོ་ཞིང་བསྐྱེད་པས་ཉལ་བར་བྱའོ།། སའི་དབུས་སུ་མངོན་རྟོགས་
 བསྐྱེད་པས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི་ཤུཌི་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ས་གཞུང་བར་གསུངས་
 ལ། ཁ་སྟོར་དང་སྐྱུ་བར་བགེགས་བསྐྱད་དེ་དོ་རྗེའི་རྒྱུ་ལྟམས་ཀྱིས་སྟོར་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ས་
 གཞུང་བར་བཞད་པ་བཞིན་སྤང་བར་ཡང་མཛད་པའོ།། ས་གཞུང་བར་འགོ་ཚུལ་ནི། སྟོབ་མ་
 རིགས་བཞིའི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པས་ས་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཅང་མི་སྟོ་བར་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱེད་པས་ས་དེ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེར་གནས་པའི་བགེགས་དང་བྲལ་བས་
 བསྐྱེད་དཔོན་²པས་བཀའ་བསྟོད་དང་སྐྱེད་པས་སྐྱེད་པས་³རྣམས་ཀྱང་ས་གཞུང་བར་བསྐྱེད་སོ།།

ལྷ་པ་(བསྐྱེད་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྡོན་དུ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དབྱུག་
 པ། བཀྱག་པའི་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པའོ།། དང་པོ་(སྡོན་དུ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དབྱུག་
 པ་)ནི། ཤུཌི་པས་བགེགས་བསྐྱད་པའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་འདིར་ཡང་མཛད་པས་དེ་ཉིན་ལ་མ་སྟོགས་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ་སྟོགས་ན་སྐྱེད་པས་
 ལྟམས་⁴རྒྱས་བསྐྱེད་པར་བྱང་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་བྱའོ།། གཉིས་པ་ལ་བྱེད་ན་སྐྱེད་པར་ལངས་
 ལ་འགོ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པའི་དོན་དུ་བགེགས་བསྐྱད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད། སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྗེས་ལ་རི་ལས་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱ་
 ལས་སྟོ་ཚོགས་དོ་རྗེ་ལྟོ་བ་རྩྱ་གིས་མཆན་པའི་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་འབར་བ་སྟོས་
 པས་སྟོགས་སུ་བར་མཆོམས་མེད་པར་དུམ་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོ་རྗེའི་ར་བ་དང་། སྟེང་དུ་

¹ འཕྲི་བའི་ རྟེན་པར།

² རི་བའི་ དབུས་དཔར།

³ སྟོབ་དཔོན་ སྟོ་འབྱམ་དཔར་མ།

⁴ སྐྱེད་སྐྱེད་ དབུས་དཔར།

⁵ སྐྱེད་སྐྱེད་ དབུས་དཔར།

གྲུང་དང་དེའི་འོག་ར་བའི་སྤྲེད་དུ་རྩོད་རྗེའི་སྒྲ་རེ་¹དང་ཕྱི་རོལ་དུ་མདའི་བ་བ་དང་། འོག་གི་ས་
གཞི་ཡང་འབར་ཞིང་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་སྤྲ་ཆོག་ས་རྩོད་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་²མོ། དེའི་
དབུས་སུ་སྐྱད་ཅིག་གིས་རང་ཉིད་རྩོད་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་ཁོ་བོ་འདིག་
ཉེན་གསུམ་རྒྱལ་མིང་གཞན་རྩྱུ་མཛད་ཅེས་པ་ཙ་ཙ་ཞལ་སྒྲོ་གཡས་སེར་གཡོན་ལྷང་བའི་ཞལ་
གསུམ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིག་ས་པ་ལྷགས་འདིལ་བ། ཞལ་རེ་རེ་ཞིང་སྤྲོན་མ་འཁྱོག་
ཅིང་ཁོ་གཉེར་དང་བཅས་པ་སྤྲོན་གསུམ་དམར་ཞིང་རྒྱུམ་པ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་དུག་དང་ལྷན་པ། དཔལ་བར་ཐོད་པ་ལྷས་བརྒྱན་ཅིང་ཁྲག་འཛག་པའི་མགོ་བོང་མགུལ་
པ་ལ་འབྱང་བ་མགོ་བོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་རགས་ཅན་སྟག་ལྷགས་ཀྱི་ན་བཟའ་འབྱང་བ།
མཐའ་ཡས་ནག་པོས་བཅིངས་པའི་དབུ་སྐྱ་ཁམ་པ་གྱེན་དུ་འབར་བ་འཛོག་པོ་སོགས་སྤྱིའི་
རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཕྱག་དུག་གི་དང་པོ་གཉིས་རྩོད་བྱེད་འཛོན་པས་རྩོད་རྗེ་ཁྱ་
ཚུར་གཉིས་རྒྱབ་སྒྱུར་ཏེ་མཐེུ་ཚུར་གཉིས་སྤྲེལ་ཞིང་མཐུ་བ་མོ་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་³འཛོག་
ཉེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། གཡས་
འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱུ་དང་ཞགས་པ་དང་། གཡོན་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོད་པ་
དང་ཁ་འྲུ་ག་འཛོན་པ། གཡས་བརྒྱངས་ཤིང་⁴གཡོན་བསྐྱམས་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲ་
ཆོག་ས་པར་དེ་མ་ལ་གནས་པའི་འཛོགས་བྱེད་དང་དུས་མཆོན་མནན་པ། རབ་དུ་ཁྲིས་
པའི་བསྐྱལ་པའི་མེ་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་ཕུང་པོ་འབར་བ་འགོ་བ་མ་ལུས་པའི་བགེགས་ཐམས་
ཅད་ཟ་བ་ལྟ་བུ། རྩྱུ་གི་སྤྱེད་པོ་སྤྱོད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་བས་རང་གི་སྤྲིང་གའི་⁵རྩྱུ་ལས་
སྤྱོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་བགེགས་རྣམས་བཀྲུག་སྟེ་རྩྱུ་ལས་སྤྱོས་པའི་ཁོ་བོ་

¹ ཆམ་བྱེ་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² བཞིན་དུ་སྐྱོམ་ དབུས་དཔར།

³ བརྒྱང་པའི་ དབུས་དཔར།

⁴ བརྒྱང་ཞིང་ དབུས་དཔར།

⁵ རྩྱུང་ཁའི་ གཙང་དཔར།

བཅུ་ལ་གཏད་པར་བྱའོ།། སྤྱོད་པ་བཅུ་འཁོར་བའི་གཞི་གསུམ་པའི་གཞི་གསུམ་
 ཅན་གྱི་བཞུགས་འཁོར་བཅས་སོ།། སྤང་བ་དང་སྒྲིལ་འབྱུང་འབྲེལ་པར་ར་བ་སོགས་བྱས་
 པའི་འོག་ཏུ་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པར་བཞད་ལ། མར་མེ་མཛད་དུ་རི་ཀ་པ་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཕྱར་བྱས་བཏབ་ནས་ར་བ་སོགས་མཛད་ཅིང་། ལ་བ་པས་¹སྐབས་གཉིས་ཀར་
 ཡང་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། སྤྱར་གྱི་བཞུགས་བསྐྱེད་ནི་བཞུགས་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་
 རས་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བཀའ་པ་ནི་ལ་བ་པས་²སྤྱོད་པའི་བཞུགས་
 འབྲུགས་པར་གསུངས་པས། བཀའ་བསྐྱོ་བའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྐྱོ་མི་ཉན་པར་གཞན་དུ་
 སྤྱོད་པ་སྤྱར་བཞུགས་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་བཀའ་པ་ནས་ཕྱར་བྱས་བཏབ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་བྱ་བ་མ་རྒྱུགས་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱར་བྱ་འདོན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ།།
 འདིར་རྩྱུ་མཛད་དུ་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་ལ་བཀའ་བསྐྱོ་བ་དང་བསྐྱོ་བ་མི་ཉན་པ་རྣམས་
 འབྲུགས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་གཉིས་པ་ལས་བྲག་པོ་དབང་བྱུག་
 ལ་སོགས་པའི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་དུས་སུ་རྩྱུ་མཛད་ཀྱིས་བཏུལ་བར་གསུངས་
 པས། རྗེས་འཇུག་ལ་ཡང་དེའི་ར་རྒྱལ་བྱས་ནས་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ན་ཁྲུང་པར་
 ཆེ་བར་སྤོབ་དཔོན་འདིས་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀའ་པའི་བཞུགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱར་བྱ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཚོགས་
 ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཕྱར་བྱས་འདེབས་པའི་རྩྱུ་མཛད་པའི་གསུམ་པའི་དང་བཅས་པའོ།། དང་པོ་
 (ཕྱར་བྱ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཚོགས་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། ཕྱར་བྱའི་རྒྱ་ནི་སེང་ལྷེང་དང་རུས་པ་དང་ལྷགས་གསུམ་
 གང་རུང་ལས་བྱས་པ་སྤིད་ཀྱི་ཆད་སོར་བཙོ་བརྒྱད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་བརྒྱད་པ་གསུམ་གང་
 རུང་དང་སྤྱོད་པའི་ཆད་ནི་རང་རང་གི་སྤིད་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་སུམ་ཆའོ།། དབྱིབས་ཅི་ལྟར་དུ་བྱ་
 བ་ལ་འདི་དང་སྤྱོད་བྱེད་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་ཐོན་ལ་སྤྱོད་ཐོན་དང་སྤྱོད་ཕྱར་བྱའི་རྣམ་

¹ ལ་བ་པས་ སྤྱོད་པ་དཔལ་ལ། སྤྱོད་པར། གཙང་དཔལ་།

² ལ་བ་པས་ སྤྱོད་པ་དཔལ་ལ། སྤྱོད་པར། གཙང་དཔལ་།

པར་སྒོམ་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་¹མི་གསལ་ཡང་། དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས། “སྟོད་
རང་རང་གི་གཟུགས་ལ་སྦྱད་ཕྱར་བྱར་འདུག་པ་བཅུ།”² ཞེས་དང་། ལི་ལ་བཟླས་ཀྱང་།
“ཕྱར་པ་སྟོད་ནི་ཁྱོ་ལོ།། སྦྱད་ནི་དོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ།།”³ ཞེས་བཤད་པས། ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་
སྒོམ་དོན་ལ་ཁྱོ་ལོ་གང་དུ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དེའི་ནམས་པ་ཅན་ལ་ལྟེ་བ་མན་ཆད་དོ་རྗེ་ཅེ་
གཅིག་པའི་ནམས་པར་ལྟེ་བས་⁴ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཟོའོ།། དེ་ལ་ཆོན་སྐྱད་སྒྲ་
ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགྲི་ཡུངས་ཀར་དང་ཅན་དམར་སོས་བྱུགས་ནས་མེ་ཉྱལ་གི་སྤང་
བ་དམར་སོ་རེ་བཅིངས་པ་བཅུ་སྟོད་གསར་བར་གཞག་གོ། དུ་རི་ཀ་པས། “སེང་ལྷེང་ལ་
སོགས་བྱི་དམར་བསྐྱས།།” དར་དམར་མེ་ཉྱལ་སྤང་བཏགས་པའི།།”⁵ ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ།
ཆོན་སྐྱད་སྒྲ་ལས་དགྲི་བར་སྐྱ་བྱང་གིས་ཀྱང་བཤད་དོ།། ཕྱར་བུའི་⁶གངས་ལ་འདིར་བཅུ་
དང་བཞི་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་བྱི་མ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་སོས་ཀྱང་བཞེད་ལ།
མར་མེ་མཛད་བཟང་སོས་གཅིག་དང་ལི་ལ་བཟླས་ལྟ་བཤད་དོ།། ཕྱར་བུའི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་
སྒྲ་སོ་སོ་བར་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས་འདི་དང་སྒོམ་འབྱུང་འབྲེལ་པའི་ལུགས་
ཀྱིས་ཕྱར་བུ་ནམས་ཁྱོ་ལོ་བཅུ་སོ་སོར་སྐྱེད་ཅིང་། ལ་བ་བ་⁷དང་སྒྲ་རྩི་ཉས་ཀྱང་ཕྱར་
བུ་ནམས་སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེད་པས་སོ་སོ་བཟོའོ།། སྐྱ་བྱང་དང་དུ་རི་ཀ་པས་ཕྱར་
བུ་ནམས་བགལས་མཐར་བྱེད་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་རལ་གྱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དུ་སྐྱེད་
པར་བཞེད་པས་སོ་སོ་བར་མི་བྱེད་དོ།། མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཕྱར་བུའང་གཅིག་དུ་གསུངས་

1 མ་གཏོགས་པར་ དབྱས་དཔར།

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། ཞེས་བཤད་པོན་ཆེན་སོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དབང་གི་རབ་བྱེད། འོག་གངས་399བ6

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། མི་སྒོམ་དཔོན་ཆེན་སོ་ལ་ལི་ཉ་བཟླ། གཤེན་རྗེའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཤེན་རྗེ་གཤེད་འབྱུང་། འོག་གངས་399བ3

4 ལྟེ་བས་ རྗེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། མི་སྒོམ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་304བ2 ལས་བྱང་
པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་བྱི་མར་བསྐྱས།།’ ཞེས་གསལ།

6 ཕྱར་བུའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ཕྱར་བུའི་ གཅོང་དཔར།

7 ལ་བ་བ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཅོང་དཔར།

ལ་ལྟ་ཡང་བགེགས་མཐར་བྱེད་ཏུ་སྦྱེད་དོ། ། གང་ལྟར་ནའང་བསང་སྤང་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་
སྟོད་རང་རང་གི་ཁྱོ་བོའི་གཟུགས་ལ་སྤྲད་དོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བསྐྱལ་བའི་མེ་
ལྟར་འབར་བར་བསྟོམ་སྟེ་བསྐྱས་ན་དེས་ཆོག་ལ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་
བསྐྱར་¹ རྒྱས་གདབ་བྱས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་དོ། ། མི་ཐུབ་ཆེ་བས། “ཕུར་བྱའི་མགོ་རུ་ཐོ་
བ་ནི། བཞག་པ་ལག་པ་ཅིག་ཤོས་² གིས། ། སྟོན་གྱི་སྤགས་ཀྱིས་བརྟུང་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་ཐོ་
བ་ལག་པ་གཡས་སུ་བརྟུང་ནས་⁴ གཡོན་པའི་ཕུར་བྱའི་མགོ་ནས་བརྟུངས་ཏེ་འདེབས་པར་
བཤད་པས་ཐོ་བ་ཡང་དགོས་ལ། དེ་ནི་བསང་སྤང་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་སྟོམ་དོན་ལ་གང་གིས་
འདེབས་པའི་སྟོ་དེའི་གཡས་ཀྱི་བྲག་མཆོན་དང་པོ་ལས་ཐོ་བར་བསྟེད་པས་ཆོག་གོ །

གཉིས་པ་(ཕུར་བྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་)ནི། དེ་ནས་སྤྱི་རིང་པོར་བརྟོན་
པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱོན་པ་བཅུར་བགེགས་དེ་རྣམས་བཅུག་ལ། ཨོ་བཟླ་གྱི་ལི་གྱི་ལ་
ཡ་སར་བེ་སྒྲུན་རྒྱུ། ཞེས་བཤམ། འདུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཨོ་ཟླ་ཟླ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྤགས་བརྟོན་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་མགོ་བོར་ཕུར་བྱ་བཅུགས་ནས། ཨོ་བཟླ་ཐུད་ག་ར་ཨ་
གོ་ལ་ཡ་རྒྱུ། ཞེས་བརྟོན་ཅིང་བརྟུངས་པར་བསམས་ལ། དབང་ལྡན་ནས་བཅུམས་ཏེ་འོད་
ཟེར་གྱི་⁵ བྲེང་བའི་སྤྱགས་བརྟུད་ཏུ་དང་པོར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གདབ་ཅིང་བརྟུང་། དེ་ནས་
མི་རྣམས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱའོ། ། སྟོང་གི་ཕུར་བྱ་⁶ ནི། ཤར་གྱི་

¹ དབང་སྤྱར་ སྟོ་འབྱམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² གཅིག་ཤོས་ རྟོ་དཔར། དུས་དཔར།

³ ཐོ་བཟླ་ན། རྟུད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀའ་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྟུང་། ཤོག་གངས་136ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོན་གྱི་སྤགས་ཀྱིས་བརྟུངས་བྱས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

⁴ བརྟུངས་ནས་ གཙང་དཔར།

⁵ འོད་ཟེར་གྱིས་ དུས་དཔར།

⁶ ཕུར་བ་ སྟོ་འབྱམ་དཔར་མ།

ཕུར་བ་ གཙང་དཔར། དུས་དཔར།

ཕྱར་བའི་¹ཡར་དང་། རོག་གི་ཕྱར་བུ་²ནི། ལུ་བ་ཀྱི་ཕྱར་བའི་³ལུ་བ་ཏུ་བྱའོ། འདིར་དངོས་
སུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ནམ་སྒྲོ་བ་མས་གཡོན་གྱིས་ཕྱར་བུ་བཟུང་ནས་⁴གཡས་པས་འདེབས་མོད་
ཀྱང་སྒྲོ་མ་དོན་ལ་རང་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བྱས་པའི་འདེབས་མཁན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་ལོགས་
པ་དགོས་སྟམ་ན། སྤང་བ་ལས། “ཁྱོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་གཡོན་པའི་རྩོ་
རྗེ་ཁྱ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་སྟེ་⁵གཡས་པས་མཛན་མའི་གཙོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོ་བ་མེ་
ཏོག་དམར་པོའི་སྤང་བ་བཅེངས་པ་བཟུང་ནས།^{6,7} ཞེས་གསུངས་པས། རང་གིས་བཀའ་
བསྒྲོས་པས་སྤར་བགོགས་གཏད་པའི་⁸ཁྱོ་བོ་བཅུས་རང་རང་གི་ཕྱར་བ་འདེབས་པར་སྒྲོ་མ་
པ་འདི་དང་རྩལ་རྩལ་ཏེ་བཞེད་ལ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་པ་རང་གིས་བཀའ་བསྒྲོས་
པས་འགྲུགས་པ་དང་འདེབས་པ་གཉིས་ཀ་གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། འཇམ་རྟོག་དང་
ཀྱི་རྟོག་དང་གཤེད་དམར་ལ་སྤར་བཀའ་བསྒྲོ་བའི་དུས་ཀྱི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གང་བཟུང་བ་⁹དེ་

1 ཕྱར་བའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

ཕྱར་བའི་ གཙང་དཔར།

2 ཕྱར་བ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ཕྱར་བ་ དབྱས་དཔར།

3 ཕྱར་བའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ཕྱར་བའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 བཟུངས་ནས་ གཙང་དཔར།

5 བཟུངས་ཏེ་ སྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

6 བཟུངས་ནས། སྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

7 སྟེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ཕྱ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏུ་ཀ་ར་གྲུག། དེའི་ཆོག་རྗེ་སྤང་བ། རོག་གངས་73བལྟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“ཁྱོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་དུ་སོར་བཙོ་བརྒྱད་པའོ། བཅུ་གཉིས་པའོ། བརྒྱད་པ་སྒྲོ་བ་དུ་མེས་པ་བཞེན་དུ་སོར་བྱུག་པ་དང་བཞེན་
དང་། རྒྱག་ཆ་དང་བཅས་པའི་སྤྱད་དང་གསུམ་པ་སེང་ལྷེང་ལས་བྱས་པའོ། རུས་པ་ལས་བྱས་པའོ། ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་བ་བཅུ་
སྟོད་གསར་པར་བཞག་ལ་ལུངས་ཀར་དང་། ཅན་ན་དམར་པོས་བྱུགས་ནས་ཆོན་སྤྱད་ལྷས་དཀྱིས་ལ་མཛོད་དེ། དེ་རེ་ལ་མེ་ཏོག་གི་སྤང་
བ་དམར་པོས་བཅེངས་ཏེ། སྟེ་བ་ནས་འོག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་སྟེང་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བསྐྱལ་པའི་མཐའི་མེ་ལྷར་འབར་བར་
བསྒྲོ་མས་ནས་གཡོན་པའི་རྩོ་རྗེ་ཁྱ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་སྟེ། ཕྱག་གཡས་པས་མཛན་པའི་གཙོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོ་བ་མེ་ཏོག་དམར་པོའི་སྤང་
བ་བཅེངས་པ་བཟུང་ནས།” ཞེས་གསལ།

8 གཏད་པའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

9 བཟུངས་པ་ སྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 ཕྱི་བསྟན། ཡུར་འབྲེལ། ༧ སྒྲོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པ་ལ་ཐང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། སྐལ་གྲངས་༧༡༩། ལས་ཡུང་བའི་ནང་

ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ཞིང་བགོགས་ལྷག་མ་
 རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་རིང་དུ་བྲོས་པ་དང་། སྤྱིང་འོག་དང་ཕྱོགས་སུ་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་བར་དུ་འགོ་
 བ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བགོགས་དང་བྲལ་བར་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱ་བར་གསུངས་པས།
 སྤར་བྱ་འདེབས་པའི་དུས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་གསལ་ཞིང་བརྟན་པར་བྱའོ།།

དུག་པ་(གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་ཆོག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་པ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཁང་པ་རྩིང་པ་དང་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཞན་དུ་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞེངས་པ་དང་། རས་རིས་དང་ལུས་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་
 དབང་བསྐྱར་¹བ་སོགས་ལ་ས་ཆོག་འདི་རྣམས་དགོས་སམ་མི་དགོས་སྟུང་ན། འདི་ལ་
 སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “བྱང་སྤོང་གནས་དང་བ་ལང་ལྷས།། སྤུག་དང་རི་ཡི་ཅེ་མོ་དང་།། ས་གཞི་
 གང་ན་འཐས་པ་²དང་།། ཁང་སྤོང་དང་ནི་རྩོ་ལེབ་དང་།། མཆོད་རྟེན་བྱང་དང་འབབ་ཆུའི་
 སྤྱིང་།། མཆོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འགྲམ་དག་ཏུ།། ས་གཞི་སྤྱང་དང་བརྟག་པ་དང་།། བན་ཏན་དུ་
 བྲི་བྱ་མི་དགོས།། འཐས་པར་³བཅག་ཀྱང་དེར་མི་དགོས།། མཐོ་དམན་ལ་སོགས་སྒྲིན་
 རྣམས་ཀྱང་།། དེར་ནི་དོགས་པ་སྤྱེད་མི་དགོས།།”⁴ ཞེས་གནས་དེ་རྣམས་སུ་ས་བརྟག་མི་
 དགོས་ཤིང་ཤར་དང་བྱང་དམའ་བ་དགོས་པར་བཤད་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་མཐོ་བ་བྱང་ཡང་
 དོགས་པ་བྱ་མི་དགོས་པར་གསུངས་པས། ས་བརྟག་པའི་སྐྱོར་དང་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་
 རྣམས་བཅི་མི་དགོས་སོ།། སྤྱང་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་བརྟག་ནས་སྤྱིང་བའི་

ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྤར་པས་གདབ།’ ཞེས་གསལ།

ྱ དབང་སྐྱར་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གླེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ འཐས་པ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གླེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ འཐས་པ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༤ གླེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གྲངས་༡༤༩༦ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་སྤོང་གནས་དང་བ་ལང་ལྷས།། སྤུག་དང་རི་ཡི་ཅེ་མོ་དང་།། ས་གཞི་གང་ན་འཐས་པ་དང་།། ཁང་སྤོང་དང་ནི་རྩོ་ལེབ་དང་།། མཆོད་རྟེན་བྱང་དང་འབབ་ཆུའི་སྤྱིང་།། མཆོ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་འགྲམ་དག་ཏུ།། ས་གཞི་སྤྱང་ཞིང་བརྟག་པ་དང་།། བན་ཏན་དུ་བྲི་བྱ་མི་དགོས།། དེར་ནི་ཟུག་རྒྱ་དབྱེད་མི་དགོས།། འཐས་པར་
 བཅག་ཀྱང་དེར་མི་དགོས།། མཐོ་དམན་ལ་སོགས་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱང་།། དེར་ནི་དོགས་པ་བསྤྱེད་མི་དགོས།།” ཞེས་གསལ།

སྐྱོར་ཆམས་མི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བ་གཏན་མི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “རང་བཞིན་གནས་པའི་ས་གཞི་ལ།” གྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་ནས་སུ། ལག་པས་བྲམ་ཞིང་གསང་སྤགས་བཞུས། དེ་ཡི་སྤང་བ་¹དེ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་³གསུངས་སོ། སྟོན་འབྱུང་གི་བཙུན་པ་ལས་ཀྱང་། “སྟོན་དུ་ལས་བྱས་ས་ཡི་ཆར། བརྟེན་པ་ལ་སོགས་མི་བྱ་ལོ། ལག་པས་རེག་སྟེ་རྩྱ་ཡིག་ནི། བཞུས་བྱ་སྤགས་གྱིས་ས་སྤང་རོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་རྗེས་སྤགས་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་ས་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བར་བཤད་པ་བཞིན་སྤང་བར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་དག་དང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྤང་བ་ཆམས་བྱལོ། མི་སྤང་བ་ལ་བསྐྱང་བའི་སྐྱོར་དང་ས་གཞུང་བའི་སྐྱོར་ཆམས་ཀྱང་གནས་དེ་དག་དུ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ན་ཆང་བར་བྱ་དགོས་སོ། རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་ན་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིན་དང་དག་དབང་གསུམ་པ་དང་རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར་པ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། རོན་ཐོབ་ལ་དབྱེད་ནའང་མི་དགོས་པར་སྤང་བས་ས་བརྟག་པ་དང་བསྐྱང་བ་དང་སྤང་བ་ཆམས་མི་དགོས་སོ། ས་གཞུང་བའི་སྐྱབས་གྱི་ཆོ་ག་ལ་ནི། སྤང་བ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་གཞུགས་གྱིས་ས་གཞུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ཞི་བའི་སྟོན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་

ྱ སྤང་བ་ དབྱས་དཔར།

༩ རྟེན་བཀའ། རྟེན་འབྱུང་། རྟེན་གསང་བ་སྤྱི་རྟེན། རྟེན་གྲངས་༡༤༩༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་སྤང་བ་ལྟར་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཞུག་མར་གནས་པའི་ས་གཞི་ལ།’ ཞེས་གསལ།

༩ འདྲ་བའི་གྱི་ གཅོད་དཔར། དབྱས་དཔར།

༤ རྟེན་བཀའ། རྟེན་འབྱུང་། རྟེན་བའི་མཆོག་གི་བཤད་རྟེན་སྤང་བ་ལྟར་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། རྟེན་གྲངས་༩༩༩ ལས་བྱུང་བ་ལྟར་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོན་དུ་ལས་ནི་བྱས་པའི་སར། བརྟེན་པ་ལ་སོགས་མི་བྱ་སྟེ། ལག་པས་རེག་ནས་རྩྱ་ཡིག་གི། སྤགས་བཞུས་པས་ནི་ས་སྤང་བ།” ཞེས་གསལ།

ཅད་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ།”¹ ཞེས་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་
པས། ལྷའི་ནལ་འབྱོར་བསྒོམས་ནས་བགལས་ལ་བཀའ་བསྒོ་བ་དང་ཕུར་བུས་གདབ་པ་
དང་ར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་རྣམས་བྱའོ། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
ས་ཆོག་²དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། གླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ས་
ཆོག་གི་སྒྲོར་རྣམས་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་བཞེན་ནས། ཡང་ན་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
གསུངས་པའི་རིགས་པ་སྐྱར་ནའང་རུང་བར་མངོན་ནོ།

འདིར་སྐྱས་པ། དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་མཐར་ཐུག་པ། རྣལ་འབྱོར་གླ་མེད་རྒྱུད་ཐྱེ་རྒྱ་
མཆོད་དོན། མ་ལུས་སྤྱད་བྱེད་ལམ་གྱི་སྤྱི་ཡི་ཆེངས། ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་དང་ནི།
སྔོན་དུ་བསྟན་པས་རྒྱུད་ནི་སྤངས་པ་ཡིས། གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་³ས་ཡི་ཆ། ཡོངས་
སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྣམས། མཁས་པའི་གཞུང་བཞེན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད། དོ་
རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། ལམ་གྱི་གནད་
ཤེས་ཤིང་བསྟན་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་སའི་ཆོ་ག་རྩེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྟེ་ལུ་ལྷ་བའོ། །

གཉིས་པ་སྟ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། སྟ་གོན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྟ་གོན་སོ་སོའི་
ཆོ་ག་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྟ་གོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་(སྟ་གོན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག)ནི།
སྟ་གོན་གྱི་ཆོས་ལ་ཁ་སྐྱར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པར་སའི་ལྷ་མོ་སྟ་གོན་
དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མར་དང་པོར་སྟ་སྟ་གོན་དེ་ནས་བུམ་པ་སྟ་གོན་དེ་ནས་སྟོབ་མ་སྟ་གོན་
ཉེ་སྟ་གོན་བཞིར་མཛད་ཅིང་སྐབས་ཀྱང་སྟ་གོན་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་གསུངས་ཉེ། ལྷ་བྱང་དང་

¹ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཉ་ཆེན་མོ་ཨ་རྒྱ་ཡུ་ཀ་ར་གྲག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐེག་པ། ཤོག་གངས་༡༤བ། ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་གཞུགས་ཀྱིས་ས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་། སྟོབ་མ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ཞི་བའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

² བསྐྱར་བ་ལས་ཆོག། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

³ འཕྲི་བའི་ རྩེ་དཔལ།

མར་མེ་མཛད་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བཞི་པ་དེ་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་
 སོ།། དེ་ལ་སའི་ལྟ་མོ་ནི་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡོད་ལ་སྟོན་གྱི་ཆོ་མེད་པ་རྩེ་རྩེ་མཁའ་
 འགོ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། སྟོན་གྱི་ཆོ་ཡོད་ལ་ས་ཆོག་གི་སྐབས་
 སུ་མེད་པ་ཁ་སྐྱོར་དང་སྐྱུ་བྱ་དང་སྐྱུ་བྱང་དང་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་
 པོ་དང་། གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་སྤེང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་སྟེ་བཤད་སྟོལ་གསུམ་
 ཡོད་དོ།། ཐེག་ཆོན་གྱིས་བྲིས་བྲིན་པའི་འོག་དུ་སྟོམ་འབྱུང་ལས་སྟོབ་མ་སྟོན་བཤད་
 ཅིང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་མི་བྱབ་རྒྱ་བས་བྱམ་པ་སྐྱབ་པ་བཤད་ལ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་བྱམ་པ་སྐྱབ་ཅིང་དེ་ནས་སྟོབ་མ་སྟོན་གསུངས་སོ།།
 སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་སྟོམ་འབྱུང་ལྟར་མཛད་མོད་ཀྱང་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་མ་སྟོན་མི་
 བྱེད་པ་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལ་སའི་ལྟ་མོ་དང་ལྟ་སྟོན་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་
 གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། སྟོབ་མ་སྟོན་ལ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་གང་བྱུང་ཡང་
 ལག་ལེན་ནི་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་འཐད་དོ།། བྱམ་པ་སྐྱབ་པ་ཡང་ལག་ལེན་ལ་སྟོན་
 དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་ཆེ་ལོ།། སྤེང་བར་བྱམ་པ་ལྷག་གནས་ཀྱི་འོག་དུ་ལྟ་ལྷག་གནས་བཤད་
 པ་ནི་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་བྱམ་པ་སྟོན་གྱི་འོག་དུ་སྟོན་གྱི་ལྟ་ལ་གསལ་གདབ་བཤད་
 པའི་རིམ་པ་ལྟར་མཛད་པ་སྟེ་ལྟ་ལ་གསལ་བ་གདབ་པའི་སྟོན་གྱི་ལྟ་སྟོན་གྱི་
 དངོས་གཞི་བྱམ་པ་སྟོན་གྱི་སྟོན་དུ་མི་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྤེང་བ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ས་རྩེ་ཞིམ་པོས་བྱགས་པ་དང་མེ་ཏྲོག་སྟོན་གསལ་གཙལ་དུ་འགྲེམས་སུ་བཅུག་ནས་ཕྱི་རོ་
 ཆས་འཇུག་བྱས་ཏེ་སའི་དབྱུས་ནས་ཁ་ཤར་རམ་ཤར་ནས་ཁུབ་དུ་ཕྱོགས་པས་འདུག་སྟེ།
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་བདུད་ཅི་དང་
 ཅན་ཅན་དང་གྱུར་གྱུམ་ལ་སོགས་པས་མཐུལ་རྣམས་བྱས་ལ། རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་
 རི་ལྟ་བར་བསྐྱེམས་ནས་དེར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུན་བྱངས་

ནས་བཅུག་སྟེ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་མྱང་བ་བྱའོ།། དེ་ནས་བསྐྱོམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་སམ་
 ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི། བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་པའི་བྱམ་པ་
 རྣམས་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱའོ།།¹ ཞེས་སྟེ་གནས་རྣམས་སུ་བྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་
 པའི་གཞིར་ལྷ་སྟོན་གྱི་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བྱམ་པ་སྟོན་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་
 མཛད་ཀྱིས། “ས་གཞི་བྱི་ཞེས་སོགས་བྱུགས་ཤིང་།། མེ་ཏོག་སྣ་ཆོགས་སིལ་མ་དགམ།།
 རྒྱ་སོགས་འཁོར་ལོ་ཅན་གནས་སུ།² མཁས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་བྱ།། དེ་ལ་འཁོར་
 ལོ་སྟུན་བྱང་བ།³ བྱས་ནས་མཆོམས་ལ་སོགས་བཅེངས་ཏེ།། མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་
 མྱང་བྱས་ནས།། བྱམ་པ་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་
 ལས་ཀྱང་ཕྱི་བྱིའི་དུས་སུ་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་གཙོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
 གནས་སུ་རང་རང་གི་གདན་བསམས་ལ་⁵དེར་ནས་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་འཁོར་ལོ་སྟུན་

ྱ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ལྷ་འགྲེལ། ཕྱི་བཞི་ཏེ་ཆེན་མོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྱིས། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་མེ་ཕྱིར་བ། འོག་གངས་༡༥༣༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་བྱི་ཞེས་པའི་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུགས་པས་བྱུག་ཅིང་། མེ་ཏོག་གཙལ་དུ་དགམས་དུ་
 བཅུག་ལ། ཕྱི་བྱིའི་དུས་སུ་ཞུགས་བྱ་ཞིང་ལྷས་ལ་བྱི་བཟང་པོས་བྱུགས་ཏེ་གོས་དམར་པོ་བཟང་པོ་སྟོན་ལ། མེ་ཏོག་གི་ཕྱིར་བ་ཅན་གྱི་ཞལ་བྱི་
 ཞེས་པོས་བགོས་ལ། རྟོག་པ་དང་། ཀླང་གཏུབ་དང་། རྩ་རྒྱན་དང་། དཔུང་རྒྱན་དང་། ལག་གཏུབ་དང་། འོག་པག་དང་། སོར་གཏུབ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ། ཨོ་ཏྱ་སྟུ་རྩ་ཞེས་པ་དང་། ཨོ་བཟླ་སྟུ་ཏྲ་པེ་ཅེས་པ་དག་གིས་གོ་རིམས་བཞེན་དུ་ལན་བདུན་དུ་བསྐྱུགས་པའི་
 གོས་དམར་པོ་དང་ཅོད་པན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཞིའི་དབྱུགས་སུ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པར་འདུག་པའོ།། ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཤར་ནས་ཏུ་བྱ་དུ་ཕྱོགས་པས་འདུག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་བདུད་ཅི་
 དང་། ཅན་རྒྱན་དང་། གྲར་གྲུམ་ལ་སོགས་པས་མཐུལ་རྣམས་བྱས་ལ་རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་མེ་ལྷ་བར་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་ནས་མཁའ་
 ལ་གནས་པའི་ཡི་གེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟུན་བྱངས་ནས་བཅུག་སྟེ། མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་མྱང་བ་བྱའོ།། དེ་ནས་བསྐྱོམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་སམ། ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་
 ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

༢ རབ་གནས་སུ། དབྱས་དཔར།

༣ བྱངས་བ། རྗེ་དཔར།

༤ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ལྷ་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། ཕྱིར་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་༡༥༣༦

༥ བསམ་ལ་ དབྱས་དཔར།

བླ་མ་ཉེ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས་བྱམ་པ་ལྷག་གནས་བྱ་བ་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགྲེལ་པར་སྟེ་ལ་གསོལ་གདབ་ཀྱི་འོག་དུ་འདི་ནི་སྟེ་སྟེ་ག་པར་གནས་པའི་
ཆོ་གའོ་ཞེས་བྱམ་པ་ལྷག་གནས་ཀྱི་འོག་དུ་བཤད་ལ། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀས་དེར་སྟེ་སྟེ་
གོན་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཤད་པ་མེད་དོ། ། དེས་ན་འཕྲེང་བ་ལས་བྱམ་པ་སྟེ་གོན་ཀྱི་འོག་དུ་སྟེ་
སྟེ་གོན་ཀྱི་དངོས་གཞི་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་²བཤད་ཀྱང་གསོལ་གདབ་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་ཀྱི། དེར་སྟེ་སྟེ་གོན་བྱེད་པ་མིན་པས་སྟེ་དང་བྱམ་པ་སྟེ་གོན་ཀྱི་རིམ་པ་
ནི་³ རྩོམ་མཁའ་འགོ་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། ། འདི་རྣམས་
དངོས་གཞིའི་ཆོ་གའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པས་སྟེ་གོན་ཞེས་བྱ་ལ་ལྷག་པར་གནས་པ་ཞེས་
ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ལྷག་པའི་དོན་རབ་དུ་གནས་པ་ལ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྟེ་གོན་སོ་སོའི་ཆོ་ག་)ལ་ལྷ། སའི་སྟེ་མོ་སྟེ་གོན། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྟེ་སྟེ་གོན།
བྱམ་པ་སྟེ་གོན། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ། སྟོབ་མ་སྟེ་གོན་ནོ། ། དང་པོ་(སའི་སྟེ་མོ་སྟེ་གོན་)ནི།
ཕུར་གདབ་ཐེན་པ་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་འདུག་སྟེ་རང་གི་མདུན་དུ་འཕམ་ཡང་
ན་ཤུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་བྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ལ་དེར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་སྟེ་མོ་བསྟོམ་སྟེ་⁴སྟེ་མ་འབྱུང་ལས་པོ་དང་⁵
རྩོམ་མཁའ་འགོ་ལས་ལོ་ལས་⁶སྟེད་པར་བཤད་དོ། ། དེ་ནས་ལག་པར་གནས་པའི་ཁྲ་བ་ལ་
རྩྱ་གསུམ་བསམས་ཏེ་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་ས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོན་ཏེ་ལ་བ་བས་རྩོམ་དང་
བཅས་པའི་སོར་མོས་བསྐྱོན་ནོ། ། བསྐྱོན་པའི་སྐྱ་དང་རྩྱ་གོ་འདྲ་ཐེར་གྱིས་བསྐྱུལ་བས་སའི་

༡ དེ་ནས་ དབུས་དཔར།

༢ འདྲ་བ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ རིམ་པ་ན་ དབུས་དཔར།

༤ སྟོམ་སྟེ་ སྟེ་འབྱུམ་དཔར་མ།

༥ པོ་དང་ སྟེ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར།

༦ ལ་ལས་ དབུས་དཔར།

༧ བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱོན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱོན་ནས་བཅོས།

ལྷ་མོ་ཡེ་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ས་ནས་འཕྲོན་བ་དང་འབྲེས་པ། དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱགས་ཅན་
 སེར་མོ་ན་བཟའ་དཀར་བ་མནའ་ས་བ་¹ རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་ཞལ་གཅིག་མ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་
 གཡོན་པས་གསེར་གྱི་བྱམ་བ་བཟང་བོ་བསྐྱམས་ཤིང་། གཡས་པས་མི་འཛིགས་བ་མཛད་
 བར་བསམས་ཏེ་² ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་མཆན་མ་ནི་སྒྲོམ་འབྱུང་དང་མཐུན་ནོ། ། ཁ་སྐྱོར་ལས་ཡེ་
 ཤེས་བ་དང་བསྐྱེ་བ་བཤད་ལ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ལུས་བྱེད་འཕྲོན་ཞིང་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱམ་བ་འཛིན་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་བ་མ་བསྐྱམས་བར་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་བ་
 བཞིན་རྒྱ་གཞུང་མང་བོས་ཀྱང་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པའི་
 མཐུག་ཏུ། ཨོྫ་ཚུར་སྒྱུན་ཚུར་སྒྱུན་ས་ཡི་ནི། ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་འཛིག་ཏེན་ཡུམ། རིན་ཆེན་
 ཀྱན་གྱིས་རབ་གང་མ། ། བཟང་བོའི་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་བརྒྱན་མ། ། རོ་ཤལ་རྐང་གཏུབ་སྐྱ་ལྷན་
 མ། ། རྩོམ་སེམས་དཔའ་རབ་མཆོད་མ། ། མཆོད་ཡོན་འདི་ནི་བཞེས་ནས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
 ལས་ནི་ལེགས་སྐྱབས་མཛོད། ། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་སྒྲུ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཅོད་དེ་སྐྱུན་འབྲེན་
 དང་ཉེ་བར་གནས་པར་གསོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ལྷག་གནས་བྱའོ། ། ལེགས་སྐྱབས་མཛོད་
 ཅས་པའི་འཁྱགས་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་བ་³ བཅོད་དོ། ། ཡང་ན། སྐྱོབ་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། སྐྱོད་པའི་ཚུལ་དང་བྱེད་པར་དང་། ས་དང་པ་རོལ་བྱིན་རྣམས་ལ། ལྷ་མོ་ཁྱོད་ནི་
 དཔང་དུ་⁴ བྱུང་། སྐྱོབ་བ་ཤུག་སང་གེ་ཡིས། རི་ལྷར་བདུད་ཀྱི་དབྱུང་བཅོམ་པ། དེ་ལྷར་
 བདག་གིས་བདུད་ཀྱི་སྐྱོབས། བཅོམ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁵ བྱ། ཞེས་ལན་གསུམ་
 བཅོད་དེ་ལྷག་གནས་བྱའོ། ། འདི་དང་ས་བསྐྱང་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་སའི་ལྷ་མོ་ལ་སྐྱོད་མི་

1 བསྐྱམས་བ་ དབྱས་དཔར།

2 མཛད་བ་བསམས་ཏེ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ།

མཛད་བར་བསམས་སྟེ་ དབྱས་དཔར།

3 ཉེ་བར་གནས་བ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ།

4 དཔང་དུ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

5 འཕྲི་བར་ རྩོད་དཔར།

སྐྱེད་དང་མཆོད་གཏོར་སོགས་ལ་བྱང་མེད་པས་ཆོ་ག་མཐུན་པར་བྱའོ། ལྟར་སྐྱོན་སོགས་
 བེ། ལ་སྐྱར་¹གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པ་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྱག་པ་ན་རྒྱ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པ་
 དང་དོན་གཅིག་ལ། སྐྱོབ་པ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བྱ་དང་གཉིས་པ་
 རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་ལས་སོ། དེ་ནས་སའི་ལྷ་མོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་
 ནས་དེ་ཉིད་དུ་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། ནག་པོ་སྐྱེད་པ་སོགས་གྱིས་བདག་གིས་ཅི་བགྱི་བ་
 བཀའ་སྐྱོལ་ཅེས་²སའི་ལྷ་མོས་སྐྱེ་བར་བསམས་ལ། དེའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་སོགས་ཕྱུལ་
 ནས་སྐྱོབ་པ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཞེས་གནང་བ་བྱིན་པར་སེམས་
 པར་འཆད་པ་ལྟར་བྱའོ། དེ་ནས་ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ནང་བསྐྱམས་བྱས་ནས་དེས་ས་དེ་
 མནན་ལ། ཨོ་བཟླ་བ་སྐྱེ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་དེ་དོ་རྩེ་བསྐྱམས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
 སྐྱེ་ཡིག་འོད་ཟེར་འབར་བ་འཕྲོས་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་གི་བར་དོ་རྩེར་
 བྱས་པར་བསམས་ནས། ཨོ་བཟླ་བུ་ཟླ་ཉེ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་ལ་བྱིན་གྱིས་བཞབ་
 བོ། འདིས་ས་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་སྤེང་བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཆོ་
 ག་དེ་དག་གིས་སའི་ལྷ་མོ་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བའོ། སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་དབང་
 དུ་³གྱུར་ཚུལ་དང་། ས་ར་ཉས་ལག་པས་ས་ལ་བསྐྱུན་ནས་སའི་ལྷ་མོ་སྐྱུལ་བ་སྐྱོན་བྱང་གི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། སྐྱོན་
 པས་བདུད་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ནི་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྐྱོན་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་དབང་
 ཐུག་ཐོབ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ངས་ནི་མཆོད་སྐྱོན་གྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྐྱོང་ཐག་དུ་མས་གཏན་
 པ་མེད་པའི་མཆོད་སྐྱོན་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། བདུད་གྱིས་ངས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་
 ཁྱོད་དབང་པོར་ཡོད་ལ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དབང་པོ་མེད་དོ་བྱས་པས། དེའི་ཆོ་

¹ ལ་སྐྱར་ དབྱས་དཔལ་།

² ཞེས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

³ དབང་དུ་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྩེ་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

ཕྱག་གཡས་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱགས་ཏེ་ས་ལ་བརྟམས་ནས། “ས་འདི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ‘རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་སྟོམས་ཤིང་ཉེ་མགོན་མེད།། འདི་ནི་བདག་གི་དཔང་སྟེ་བདག་རྩལ་མེད།།’ འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་བདག་གི་དཔང་བྱེས་ཤིག །”¹ ཅེས་གསུངས་པས། དེག་མ་ཐག་ཏུ་ས་གཡོས་ནས་སྤྱི་རིང་དུ་བྱུང་ངོ་།། དེའི་ཆེ་སའི་སྒྲ་མོ་བརྟན་མ་འཁོར་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་ལྡན་པས་ས་ཐམས་ཅད་གཡོས་པར་བྱས་ནས་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ཏུ་ས་བརྟོལ་ཏེ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལུས་བྱེད་བྱུང་ནས་ཐལ་མོ་སྦྲར་ཞིང་བཏུད་དེ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། འདི་ནི་བདག་ལ་མངོན་སུམ་མོ།། འོན་ཀྱང་བཙུག་ལྡན་འདས་ཉིད་སྟོང་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་དཔང་དང་ཆོད་མ་དམ་པ་ལེགས་སོ་² ཞེས་སྦྱས་བ་དེ་ཐོས་པ་ན་བཏུད་དཔུང་དང་བཅས་པ་བྲོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།། སྟོན་དུས་སུ་དཔང་པོ་མཛད་པ་བཞིན་ད་ལྟར་ཡང་བདག་གིས་བསྐྱས་བསྐྱོམ་རྫོགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་དཔང་བ་ལ་དཔང་པོ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་རྗེ་བཙུན་ཅེ་མོ་གསུང་ངོ་།། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་པར། “སྟོན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྦྱད་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བཏུད་བཙུག་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཛད་པ་ལ་ཁྱོད་དཔང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པར་བྱའོ།།”³ ཞེས་བཤད་དེ་དཔང་པོ་⁴ མཛོད་ལ་བགོགས་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།⁵ ས་བསྐྱང་བ་དང་སྟོན་པོན་གྱི་སྐྱབས་གཉིས་ཀར་སྦྱོབ་པ་ཞེས་⁶ སོགས་ཀྱི་ཆོག་

༡ རྗེ་བཀའ་མདོ་སྟེ། ཁ་རྒྱ་ཆེད་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། འོག་གངས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པར་བཅས་པའི་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་སྟོམས་ཤིང་ཉེ་མགོན་མེད།། འདི་ནི་བདག་གི་དཔང་སྟེ་བདག་བརྩལ་མེད།། ཅེས་གསལ།

༢ ལགས་སོ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ རྗེ་བཙུན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཉུ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བཤད། འོག་གངས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པར་བཅས་པའི་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙུག་ལྡན་འདས་ལྷན་ཐུབ་པས་ས་དང་པོ་རྒྱ་བྱེན་པ་རྣམས་སྦྱད་དེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བཏུད་རྣམ་པ་བཞི་བཏུལ་ནས་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་མ་ལུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་ས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཏེ། དེས་ཀྱིས་རྒྱན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།” ཞེས་གསལ།

༤ དཔང་པོ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༥ དོན་རྟོ། གཙང་དཔར།

༦ སྦྱོབ་པ་ཅེས་ གཙང་དཔར།

གཅིག་གིས་བྱེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་སྔ་མར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་ས་ལ་གནང་བ་ཞུ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་བྱེད་པའི་གནང་བ་ཞུ་བ་འོ། ། འདིར་རང་གི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྔར་གྱི་རྩྭ་མཛད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཆོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་མ་བཤད་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟོན་)ལ་གཉིས། ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་གདབ་པ་དང་། ངེས་ནས་¹ལྷ་སྟོན་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། དང་པོ་(ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་གདབ་པ་)ལ་བཞི། རི་ཅམ་དུ་ཐེག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད། དེ་ཅམ་དུ་ཐེག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་²དང་དུས་སྐབས། ལས་ཀྱི་ཐེག་རི་ལྟར་གདབ་པའི་རིམ་པ། བཏབ་པའི་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(རི་ཅམ་དུ་ཐེག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་)ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་འདེབས་པས་ཆད་རི་ཅམ་ཞིག་དུ་གདབ་པར་བྱ་སྟམ་ན། འདི་ལ་ལྷ་འི་སྟོན་སྟེན་གནས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་གི་སྟོན་སྟེན་གནས་པ་³གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གྲུར་གྱི་གཉིས་པ་ལས། “རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཁྱ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་བཞི་པ། ། ཁྱ་ལྷ་པ་ནི་སྤང་བྱེད་ལའོ། ། གར་དབང་ལྷག་གི་ཁྱ་བྱུག་པ། ། ཉ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ཁྱ་བདུན་པའོ། །”⁴ ཞེས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྣམ་སྤང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁྱ་གསུམ་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་གསུངས་ལ། གསང་འདུས་ལས་ཐུགས་སྐྱུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་བྱུག་དང་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་དག་ནི་ཅ་ཐེག་གི་དོས་བཞི་གའི་⁵དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྔ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲའོ། སྤྱིན་བདག་འཁོར་

¹ དེས་ནས་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

དེ་ནས་ དབྱུས་དཔར།

² གོ་རིམ་སྟེ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ གཞན་པ་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ རྟེན་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྲུར། ཡེུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༣༡བ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གསུམ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤང་བྱེད་ལ་ནི་ཁྱ་ལྷ་ཉིད། ། བསྐྱེད་གར་དབང་བྱུག་པ་སྟེ། ། ལྷགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་བདུན། ། ཞེས་གསལ།

⁵ བཞི་ཁའི་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

སྐྱར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དཔག་ཆད་ཅམ་ཡང་གསུངས་ལ་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་ནས་¹ལག་མཐེལ་
 དུ་གྲིས་པས་ཆོག་པའི་རྒྱད་ཀྱང་སྤེར་བར་བྱངས་ཏེ། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་ཀྱང་རབ་རྩ་
 གྲགས་པ་བརྟུན་གྱི། འདི་ཅམ་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས། འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་དབང་ལྷག་གས། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། ཀུན་ནས་
 དཔག་ཆད་མཐའ་རུ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྩ་གྲི་བར་²བྱ། མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྒྲེ་
 པོ་ཡི། སེམས་རྣམས་ཡང་དག་བལྟས་ནས་ནི། འདོད་པས་ཆད་ནི་བྱས་ན་ཡང་། ཉེས་
 པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། རང་གི་འདོད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན། ‘ལག་པའི་མཐེལ་དུ་
 གྲིས་བྱས་ནས།’ བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་དོན་བྱེད་དེ།³ ས་སྟེང་སོགས་སུ་སྟོས་ཅི་
 དགོས་།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེ་མཛད་གྱིས། “སེམས་ཅན་བསམ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཆད་ལ་སོགས་པ་ངེས་མཛད་གྱི། ཐབས་ཤེས་ལས་བྱུང་དངོས་བྱུབ་ལ།
 ཆད་སོགས་ངེས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ནི་ཁྱ་གཅིག་ནས་བརྟུམས་ཏེ། ‘ཇི་སྟེང་ཁྱ་སྟོང་བར་
 དུ་བྱ།’ དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དེ་གིས་གདབ།”⁵ ཅེས་གྲངས་གྱི་ངེས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར་ཁྱ་
 ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་མཛད་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བྱང་གིས་ཀྱང་
 སྟོབ་མའི་རུས་པ་དང་བསྟན་ནས་ཁྱ་གདབ་ནས་ཁྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
 སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་ལས། “ཁྱ་བྱེད་སོགས་ནས་ཡང་དག་བརྟུམས།”^{6,7} ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

1 བསྟོས་ནས་ གཙང་དཔར།

2 འཕྱི་བར་ རྟེན་དཔར།

3 བྱེད་དོ། དབུས་དཔར།

4 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྟེན་བུ། འོག་གྲངས་3493 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་བཅུ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལག་པའི་མཐེལ་དུ་གྲིས་ན།’ ཞེས་གསལ།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་སོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གྲངས་2494 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་བཅུ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཇི་སྟེང་ཁྱ་སྟོང་བར་དུ་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

6 བརྟུམས། དབུས་དཔར།

7 རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འགྲེལ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། འོག་གྲངས་3494 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱ་བྱེད་ལ་སོགས་ནས་བརྟུམས་ནས།” ཞེས་གསལ།

གཉིས་པ་(དེ་ཙམ་དུ་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་དང་དུས་སྐབས་)ནི། ལས་ཐིག་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པ་ལ་གོ་རིམ་¹ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་ན། ཐིག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་²ནི། ལས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏབ་ནས་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་བླ་པ་དུ་མའི་གཞུང་ལས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར་སྟུང་བྱས་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། ས་ར་ཏས་ཀྱང་། “དང་པོར་དཀར་ཅི་ཐིག་སོགས་པས།” རིམ་བཞིན་ཐིག་གདབ་ངེས་པར་བྱ། དེ་སྟེང་ཡེ་ཤེས་ཐིག་བཏབ་པས། གུན་ནས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བར་བྱ།”³ ཞེས་དང་པོར་དཀར་ཅིས་བྱགས་པའི་ཐིག་བཏབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཐིག་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ནག་པོ་སྟོད་པས་ཀྱང་བཤད་དོ།། མི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་། “ཐིག་སྟེང་བཏབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན།” ཡེ་ཤེས་ཐིག་སྟེང་རབ་དུ་བརྒྱུང་།”⁴ ཞེས་དང་། “རི་སྐད་གསུངས་པའི་ཐིག་བཏབ་པས།” དཀྱིལ་འཁོར་སྟུང་པའི་ཐིག་ལ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཐིག་སྟེང་རབ་དུ་གདབ།”⁵ ཅེས་ལས་ཐིག་རི་ལྟར་བཏབ་པའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཐིག་བརྒྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བ་རྩ་བས་ཀྱང་། “ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྟེང་པའི་རི་མོའི་མཆན་མ་སྟར་བྱས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་པ་བྱེ་བར་བྱའོ།”⁶ ཞེས་དང་། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། “དེ་ནས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་སྟེང་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་པའི་ཐིག་གདབ་ལ་ཐིག་དེའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ཐིག་གདབ་ལ་སྟེ་མའི་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་

༡ གོ་རིམས་ སྟེ་འབྲུམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ གོ་རིམས་ སྟེ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༣ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་སྟོན་དཔོན་ལ་ར་ཏ། མོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༢༣༥༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་སྟེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དང་པོར་དཀར་ཅི་ཐིག་སོགས་པས།’ ཞེས་གསལ།

༤ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀར་ལྟ་བུ་ལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུང། འོག་གངས་༡༣༤ན ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་སྟེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐིག་སྟེང་གདབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན།’ ཞེས་གསལ།

༥ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀར་ལྟ་བུ་ལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུང། འོག་གངས་༡༣༤ན ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་སྟེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཐིག་གདབ་པས།’ ཞེས་གསལ།

༦ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ སྟོན་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་རྩ་བ། རྩ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད། ལུ་ཞེ་དུག་ལ། འོག་གངས་༡༤༤༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྟེང་པས་རི་མོའི་མཆན་མ་སྟར་བྱས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་པ་བྱེ་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

བྱའོ།”¹ ཞེས་ཡེ་ཐེག་ནི་ལས་ཐེག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། མཁས་པ་རིན་ཆེན་
 རྡོ་རྗེས་ཀྱང་། “ལས་ཀྱི་ཐེག་གི་རིམ་བཞིན་དུ།” ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་བརྒྱུད་བར་བྱ།”² ཞེས་
 དང་། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ཐེག་རྣམས་ལ། ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་བསྐྱེམ་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་སོ།
 དེས་ན་⁵ ཡེ་ཐེག་འདེབས་པ་ནི། ཡེ་ཐེག་ཀྱི་ཐེག་ལས་ཐེག་ལ་བསྐྱེམས་ནས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་
 པ་ཡིན་པས་ལས་ཐེག་སྔོན་དུ་དེས་པར་གདབ་དགོས་སོ། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཡེ་ཐེག་སྔོན་
 དུ་བཏབ་ནས་ལས་ཐེག་རྗེས་སུ་འདེབས་པ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་
 གདབ་བྱས་ནས། ལས་འདི་ཡང་དག་བཅུམ་བར་བྱ།”⁶ ཞེས་པ་དང་། སྔོན་འབྱུང་ལས།
 “སྒྲོ་ལྗན་ནས་མཁར་ཐེག་གདབ་བྱ། དེ་བཞིན་འོག་ཏུ་ཐེག་རབ་གདབ།”⁷ ཅེས་པས་
 བསྐྱེམ་བར་བཞེད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཡེ་ཐེག་སྐྱུང་
 ག་ཤེགས་གསོལ་ནས། དེ་ནས་ལས་འདི་བཅུམ་བར་⁸བྱ། འདོད་དང་ཐར་པ་རབ་སྟར་
 བའོ། ཆོན་ཅི་དག་ནི་བསྐྱེད་བར་བྱ།”⁹ ཞེས་གསུངས་པས། ཡེ་ཐེག་ཐེབས་པའི་འོག་ཏུ་
 ཆོན་ཅི་བསྐྱེད་ནས་བྱི་བ་ལས་བཅུམ་པའི་དོན་དུ་སྤང་གི། ལས་ཐེག་འདེབས་པའི་དོན་དུ་མི་
 སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་བར་སྒྲུབ་བ་ན་དུས་ཀྱང་ལས་ཐེག་སྔོན་དུ་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་དཔལ་དོན་ཡོད་པའི་ཞབས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཤོག་གྲངས་༡༤༡བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཤྱ། “དེ་ནས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་སྐྱུང་བ་ལས་ཐེག་ཅན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེམས་པས་སའི་ཐེག་བཏབ་ལ། ཐེག་དེའི་སྐྱེད་དུ་ཡེ་ཐེག་
 ཡའི་ཐེག་བཏབ་ལ། སྔ་མའི་ཐེག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེམ་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༢ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ དཔལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་སྐྱེད་མ། ཤོག་གྲངས་༣༡༣ན་༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྔ་མ་
 ཅུང་མི་འདྲ་ཤྱ། ‘ལས་ཀྱི་ཐེག་གིས་རིམ་བཞིན་དུ།’ ཞེས་གསལ།

༣ ཀྱིས་ནི་ དབུས་དཔར།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ དཔལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་སྐྱེད་མ། ཤོག་གྲངས་༣༡༤ན་༥

༥ དེས་ནི་ རྩེ་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། ཤོག་གྲངས་༤༤བ་༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཤྱ། “ཡེ་ཐེག་
 ཐེག་སྐྱུང་ག་ཤེགས་གསོལ་ནས། །དེ་ནས་ལས་འདི་བཅུམས་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

༧ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྔོན་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། ཤོག་གྲངས་༣༡༥བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཤྱ། “སྒྲོ་ལྗན་ནས་མཁར་ཐེག་གདབ་ཤྱེ། དེ་བཞིན་ས་ལའང་གདབ་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

༨ བཅུམས་བར་ དབུས་དཔར།

༩ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། ཤོག་གྲངས་༤༤བ་༥

བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཐེག་འདེབས་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོམ་འབྱུང་གི་ལུང་གིས་ནི།
 ཡེ་ཐེག་ནམ་མཁའ་ལ་འདེབས་པ་བཞེན་ས་ལའང་གདབ་པར་གསུངས་པས། དེ་ཡེ་ཐེག་¹
 ནམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཐེག་ས་ལ་འདེབས་པའི་ཁྲུངས་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཐེག་ཐེབས་
 པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཐེག་འདེབས་པའི་ཁྲུངས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱུ་བྱང་གིས་
 གྲང་། “སྟོབ་བཅས་རྩོམ་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོས་དལ་བ། བྱས་པས་མཁར་གནས་ཐེག་ནི་རི་
 ལྟ་བུ། དེ་བཞེན་ས་ལ་གནས་པ་གདབ་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། རག་པོ་སྟོད་པས་གྲང་།
 “སྟོ་རུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་གྲང་། ནམ་མཁར་དེ་བཞེན་ཐེག་གདབ་པོ།”³ ཞེས་དང་།
 “ས་ལ་ཆངས་པའི་ཐེག་གཉིས་གདབ།”⁴ ཅེས་ནམ་མཁར་བཏབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་ལ་
 འདེབས་པར་གསུངས་ཤིང་། བི་བྱུ་ཉིས་གྲང་། “དེའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའི་ཐེག་བཞེན་དུ་ས་
 ལ་ཆངས་པའི་ཐེག་གཉིས་ལག་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་བབ་ནས་གདབ་པར་བྱའོ།”⁵ ཞེས་
 གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ལས་ཐེག་སྟོན་དུ་བཏབ་ནས་ཡེ་ཐེག་རྗེས་སུ་འདེབས་པའི་ཕྱོགས་
 ཡིན་པར་རང་ཉིད་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཁྲད་པར་དུ་ལས་ཐེག་སྟོན་དུ་འདེབས་མི་
 འདེབས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེག་སྟུང་སོ་སོར་བྱེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ། ནམ་སྤང་མངོན་
 བྱང་གི་འབྲེལ་བ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་སྟུང་ཐེན་པས་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ཐེག་སྟུང་གིས་
 ལས་ཀྱི་ཐེག་སྟུང་མི་རུང་བར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་⁶ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་གསང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ལོངས་སྟུང་⁷པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཐེག་སྟུང་

༡ དེ་ཡེ་ཐེག་ གཙང་དཔར།

༢ རྩོམ་ཐུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ༢ སྟོབ་དཔོན་སྐྱའི་བྱང་རྒྱུ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ། འོག་གངས་༡༣༡ན།

༣ རྩོམ་ཐུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། མ སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པ། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡ན།

༤ རྩོམ་ཐུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། མ སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པ། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༡ན།

༥ རྩོམ་ཐུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ པཱ་ཏི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོ་ག་སྤྲ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་པཱ་ཏི་ཏ་ཆེན་པོ་མི་
 སྟུ་ཉི་ཅུ་ས་ཐང་མི་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༣༡༢བ། ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེའི་དུས་སུ་ནམ་
 མཁའི་ཐེག་བཞེན་དུ་ས་ལ་ཆངས་པའི་ཐེག་གཉིས་ལག་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་བབ་པས་གདབ་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༦ གསུང་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༧ མོངས་སྟོད་ རྩོམ་ཐུན་

སྐྱ་མས་མི་རུང་བར་སྐྱབ་བ་ནི། ཡེ་ཐེག་གི་སྐྱད་པས་ལས་ཐེག་གི་ཐེག་སྐྱད་མི་རུང་བར་
 སྐྱབ་བ་མེན་གྱི། རྣམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་ཐེག་སྐྱད་གྲིས་ས་ལ་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་ལས། “ཤར་བྱ་སྐད་བྱ་བྱེ་བ་ནི། ལྷེ་
 བའི་ཐང་ཀར་བཟུང་ནས་¹ནི། ‘བར་སྐྱང་ལ་ནི་གཟུང་བར་²བྱ།’ དེ་ནས་སྒྲོ་ཕྱོགས་སོང་
 རྣམ་སྐྱ། བྱང་ཕྱོགས་སྐྱ་ནི་བྱེ་བར་³བྱ། དེ་ནས་སྐད་བྱ་གཉིས་བ་ནི། རང་གིས་སྐྱངས་
 རྣམ་”⁴ཞེས་ཤར་བྱ་བ་དང་སྒྲོ་བྱང་གི་རྣམ་མཁའི་ཐེག་གཉིས་བཏབ་པའི་རྩེས་སྐྱ་ས་ལ་
 འདེབས་བ་ན་སྐད་བྱ་གཞན་ཞིག་⁵སྐྱང་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐྱ་མས་ས་ལ་གདབ་ཏུ་མི་རུང་
 བའི་དགོངས་པ་འཆད་བ་ན། བསྐྱས་འབྲེལ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་སྐྱད་ཟེན་བ་ཉིད་
 གྲིས་དམན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་བྱ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ”⁶ཞེས་དང་། ཆོག་འབྲེལ་
 ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་སྐད་བྱ་ཕྱི་མ་དེ་རང་གིས་སྐྱངས་ཞེས་བ་ནི། སྐད་བྱ་སྐྱ་མ་དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱ་མའི་དམན་མས་བྱིར་⁷མི་རུང་བས་ན་ཆོན་སྐྱ་ལྔ་པའི་སྐྱད་བ་གཞན་ཞིག་སྐྱངས་
 རྣམ་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་མ་བྱི་བའི་⁸དོན་ཏེ།”⁹ ཞེས་བཤད་དོ།། རྐྱད་ལས་ཐེག་སྐྱད་གཉིས་
 བཤད་པའི་དང་པོས་ནི། བར་སྐྱང་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདེབས་ལ། གཉིས་བས་

༡ བཟུངས་ནས་ གཙང་དཔལ།

༢ བཟུངས་བར་ རྐྱ་འབྲེལ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

བཟུངས་བར་ ལྷེ་དཔལ།

༣ བྱི་བར་ དབྱས་དཔལ།

༤ ལྷེ་བཀའ། རྐྱད་འབྲེལ། ཐ རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་གཉིས་པ། སྐོག་གངས་༡༤༤བ་༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་
 རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བར་སྐྱང་ལ་ནི་གཟུང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༥ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༦ ལྷེ་བསྐྱན། རྐྱད་འབྲེལ། ཉ རྐྱོབ་དཔོན་སྤྱི་བརྒྱ་ལྷ་བྱ། རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱས་འབྲེལ། སྐོག་གངས་༣༠ན་༤ ལས་བྱང་བ་རྩང་མི་འདྲ་
 ལྷེ། “དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་སྐྱད་ཟེན་བ་ཉིད་གྲིས་དམན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་བྱ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༧ འབྲིར་ ལྷེ་དཔལ།

༨ འབྲི་བའི་ ལྷེ་དཔལ།

༩ ལྷེ་བསྐྱན། རྐྱད་འབྲེལ། ཉ རྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་གི་འབྲེལ་བཤད། སྐོག་གངས་༡༡ན་༣ ལས་བྱང་བ་
 རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་སྐད་བྱ་ཕྱི་མ་དེ་རང་གིས་སྐྱངས་ཞེས་བ་ནི་སྐད་བྱ་སྐྱ་མའི་དམན་མས་བྱིར་མི་རུང་བས་ན། ཆོན་སྐྱ་ལྔའི་སྐྱད་བ་
 གཞན་ཞིག་སྐྱངས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་མ་བྱི་བའི་དོན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

ནི་ས་ལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདེབས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀའང་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་
 བཏོ། ལས་ཐིག་གི་ཐིག་སྐྱད་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་གཅིག་བྱ་སྟེ་དེ་ཤེས་སྣ་བ་ལ་དགོངས་
 བས་རྒྱད་དུ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། བསྟན་འགྲེལ་ལས། “དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་
 གདབ་པ་ནི། ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བར་སྤང་ལ་
 རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ས་ལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྱུར་པ་
 གྱིན་གྱིས་“བརྒྱབས་”པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་གདབ་པ་སྟེ། སྤང་བྱ་རྣམས་བཞེར་བའདད་
 དེ། དཀར་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དང་། ཉག་པོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། ལྔ་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་
 བུར་བའདད། ‘བར་སྤང་ལ་ནི་བཟུང་ནས་¹སྤྱ།’ དེར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟན་པར་བྱ། སྤང་
 བྱ་དག་ནི་གཉིས་པ་ཡིས། ས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དགོད་པར་བྱ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
 རོ།”² ཞེས་དང་། “གཤེར་ཐིག་གི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་ཀྱང་ཁ་དོག་འཛོལ་བ་ཡོངས་སུ་
 སྤང་བའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཁོ་ནར་བྱའོ།”³ ཞེས་དང་། ཚིག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ལྟར་སྤང་
 བྱ་བྲེས་ཏེ་ས་བཅད་ནས་ཚོན་སྣ་གཅིག་པའི་སྐྱད་པ་གཤེར་ཐིག་ལ་བསྐྱེས་ཏེ།”⁴ ཞེས་
 གསུངས་པས། ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་ཐིག་སྐྱད་གཉིས་དང་ཚོན་སྣ་གཅིག་པའི་ཐིག་སྐྱད་གཅིག་
 སྟེ་གསུམ་བཞེད་དོ། དེས་ན་དེ་དག་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཐིག་སྐྱད་སོ་སོ་བར་སྐྱབ་ན་
 རམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་ཡེ་ཐིག་གིས་ས་ལ་འདེབས་པ་མི་རུང་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་
 ལྟ་ན་སྟོམ་འབྱུང་དང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་ཆོད་ལྔ་ན་དུ་མས་ནམ་མཁའ་དང་ས་ལ་

ྱ བཟུངས་ནས་ རྟེན་པར། གཙང་དཔར།

༢ རྟེན་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཉུ་སྟོན་དཔོན་ཕྱི་བརྟན་གྱི་མུ་མུ་ནམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་བསྟན་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༣༠ན༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཚིག་གཅིག་དང་ཚིག་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་ཕྱི་བྲེ་ལྟེ། ‘བརྒྱབས་’ ‘བར་སྤང་ལ་ནི་བཟུང་བས་སྤྱ།’ ཞེས་གསལ།

༣ རྟེན་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཉུ་སྟོན་དཔོན་ཕྱི་བརྟན་གྱི་མུ་མུ་ནམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་བསྟན་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༣༠ན༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “གཤེར་ཐིག་ནི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཁ་དོག་འཛོལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དཀར་པོ་ཁོ་ནར་བྱའོ་ཞེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།”
 ཞེས་གསལ།

༤ རྟེན་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཉུ་སྟོན་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བའདད། ཤོག་གངས་༡༡༥བ༤ ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་བྲེ་ས་བཅད་ནས་ཚོན་སྣ་གཅིག་པའི་སྐྱད་པ་ཐིག་གཤེར་བ་ལ་བསྐྱེས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

འདེབས་པའི་ཡེ་ཐིག་གཉིས་ཀ་ཐིག་སྐྱད་གཅིག་གིས་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་། རང་གིས་
 གྲང་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ལས་ཐིག་གི་ཐིག་སྐྱད་ཀྱིས་
 རྣམ་མཁའ་ལ་མི་འདེབས་པར་ངེས་ཀྱང་ཡེ་ཐིག་གི་ཐིག་སྐྱད་ཀྱིས་ས་དང་རྣམ་མཁའ་
 གཉིས་ཀ་ལ་འདེབས་པ་ཡིན་པས། ས་ལ་ཐིག་གང་འདེབས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐིག་གི་ཐིག་
 སྐྱད་ཀྱིས་བྱེད་པར་མ་འཛིན་ཅིག ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་གྲང་ཆོན་སྣ་ལྔ་པའི་ཐིག་སྐྱད་
 ཀྱིས་ས་ལ་འདེབས་པ་དེ་བྱིན་ཀྱིས་རྫོབ་པའི་¹དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ཏུ་བཞེད་པས། བྱིན་
 ཀྱིས་རྫོབ་པའི་གཞི་ནི་ཆོན་སྣ་གཅིག་པའི་ཐིག་སྐྱད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ཐིག་རྣམས་ལ་བྱས་
 རྣམས་། བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་མ་བྱས་པར་དོན་གྱི་རིམ་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་²བྱས་ན་
 དགོངས་པ་རྣམས་མི་འགལ་ལོ། ། རྣམ་མཁའ་བཏབ་པའི་སྐྱད་པས་ས་ལ་གདབ་ཏུ་མི་བྱང་
 བ་ནི། རྣམ་གཞག་སོ་སོར་སྤང་སྟེ་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། ། བརྒྱ་
 རྒྱུ་ལྟེ་ཤིང་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ཐིག་སྐྱད་གསུམ་དུ་
 བྱས་མོད་ཀྱང་། རྒྱ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་སྟེས་གྲང་མ་བཤད་པས་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། །
 རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་སྟོན་འབྱུང་དང་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་མང་པོས་ཆོན་སྣ་ལྔའི་
 ཐིག་སྐྱད་ལས་གཞན་མ་བཤད་པར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐིག་རྣམས་འདེབས་པར་གསུངས་པ་ནི།
 ལས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏབ་རྣམ་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་གྱི། ཐིག་སྐྱད་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཐིག་འདེབས་པར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྟོད་
 པས་ཆོན་སྣ་ལྔའི་ཐིག་སྐྱད་ཀྱིས་ཐིག་རྣམས་འདེབས་པར་བཤད་མོད་ཀྱང་སྟོན་དུ་ལས་
 ཐིག་བཏབ་རྣམ་དེའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པར་ཡང་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། བྱང་བར་ཡང་
 ཐིག་སྐྱད་ཆ་ཆུང་རེ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་སྟོན་པ་ན། “དེ་རྣམས་ཐིག་སྐྱད་དཀར་བྱས་

¹ རྫོབས་པའི་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྟེན་པར། གཙང་དཔར།

² རིམ་པ་ལྟར་ དབྱས་དཔར།

ནས་༥¹ ཞེས་བྲངས་² ཉེ། དེར་ཐེག་སྐྱད་དཀར་པོ་ཡང་བཤད་ལ་ཆོན་སྒྲུབ་ལྷའི་ཐེག་སྐྱད་ཀྱང་
 བཤད་པས་ཐེག་སྐྱད་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། ཐེག་སྐྱད་ཆ་ཚུང་རེ་བཞི་བ་དང་གོ་བྱུག་པའི་
 རྩུགས་གཉིས་ནི། སློབ་དཔོན་སོ་སའི་བཞེད་བ་མི་མཐུན་བ་སྟོན་བ་མིན་གྱི། རྐྱད་སོ་སའི་
 ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྩ་རྒྱུ་ཏ་དང་བི་བྱུ་ཏི་གཉིས་ནི། ཐེག་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་གཞག་རྣམས་སྤེར་བའི་རྗེས་འབྲང་དུ་སྤང་ལ། སྒྲ་མས་གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་ཕྱི་
 མའི་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “དང་པོ་བྱ་ནི་སྐྱེ་ཐེག་སྟེ། དེ་ཡི་³ རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་
 ཐེག་༥⁴ ཅེས་བྲངས་སོ།། དུ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་ཆོན་སྒྲུབ་ལྷའི་ཡེ་ཐེག་བཤད་ཐེན་པའི་འོག་ཏུ།
 “ཁྱག་ཆོན་གྱིས་ནི་སྤངས་བ་ཡི།། སུམ་སྤྱིལ་སྐྱད་བ་ཆད་ལུན་པ།། བདུད་ཅི་ཅ་ལྷན་དཀར་
 པོ་ཡིས།། ཡེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེག་གདབ་བྱ།།”⁵ ཞེས་ཐེག་སྐྱད་སྒྲ་མ་ལ་སྐྱད་བ་ཉེར་ལྔ་བ་
 དང་ཕྱི་མ་ལ་སུམ་སྤྱིལ་དུ་བཤད་པས་ཡེ་ཐེག་དང་ལས་ཐེག་གི་ཐེག་སྐྱད་སོ་སོར་གསུངས་
 སོ།། དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “ཡེ་ཤེས་ཐེག་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས།། མཆོན་ཉིད་བཟང་པོ་རྣམ་
 བསམས་ནས།། ཆ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་བ་ནི། ཡེ་ཐེག་ཐམས་ཅད་
 བཏབ་པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཐེག་གིས་ཆ་སོ་སོར་བགོ་བའི་དོན་མིན་གྱི། ཡེ་ཐེག་གི་ཐེག་ཆོན་
 བརྒྱད་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཐེག་གཞན་རྣམས་འདེབས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཐེག་ཀྱང་
 ལས་ཐེག་བཞིན་⁸ ཆང་བར་གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཐེག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་⁹ དེ་

༡ རྩ་བཅུན། རྐྱད་འགྲེལ། ལུ བཞི་ཏ་ཆོན་སོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་པ་༥༥༥
 ༢ ཅེས་བྲངས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།
 ༣ དེ་ནི་ དབྱུས་དཔར།
 ༤ རྩ་བཅུན། རྐྱད་འགྲེལ། ཞ བཞི་ཏ་ཆོན་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོ་རྗེས་ཆོག་སྐྱེ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་བཞི་ཏ་ཆོན་སོ་མི་
 རྐྱུ་ཏི་ཅ་རྣམས་ཐང་མེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་པ་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་༥ ཅེས་གསལ།
 ༥ རྩ་བཅུན། རྐྱད་འགྲེལ། མ སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱིམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་པ་༣༠༤ནལ ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཡེགས་པར་བྱུགས་ཏེ་ཐེག་གདབ་བྱ། ཞེས་གསལ།
 ༦ རྩ་བཅུན། རྐྱད་འགྲེལ། མ སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱིམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་པ་༣༠༤བཟ
 ༧ གཞན་འདེབས་པའི་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩ་དཔར།
 ༨ ཡེ་ཐེག་བཞིན་ དབྱུས་དཔར།
 ༩ གོ་རིམ་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ལྟ་ཡིན་ན་འདེབས་པའི་སྐབས་གང་ཡིན་སྟེ་ན། ལས་ཐིག་ནི། ལྷ་བྱང་དང་ལས་ཀ་རྒྱལ་
བཟང་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་ལྷ་¹སྟ་གོན་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདེབས་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྟེན་
མཁའ་འགྲོ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞི་
བྱ།’”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་འོང་བའི་གནས་
དེར་ལྷ་སྟ་གོན་གྱི་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཐིག་མ་བཟུང་ན་གནས་ངོས་མི་ཐེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། མི་སྤྱབ་རྒྱ་བས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ངེས་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དེར་
ནི་དེ་ལྟ་འཇུག་།’ ཡང་ན་གཞན་གྱིས་བྱུག་པར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལ་བ་བ་⁴དང་
ནག་པོ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷ་ཆེ་བ་⁵དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་སོགས་མང་པོས་ཀྱང་ལྷ་སྟ་གོན་གྱི་
དེའི་བྱུག་པ་རྣམས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་
པ་ནི། སྒོ་བ་མ་ལྷག་གནས་ཐེན་ནས་ཆོན་གྱིས་བྲི་བའི་⁶སྤྱོད་ལ་ཏུ་ལྷ་བྱང་གིས་བཤད་པ་
ལྟར་ཁུངས་སྤྱབ་གཞན་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་པས་དེར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་ཐིག་རིམ་ལྟར་གདབ་པའི་རིམ་བ་)ལ་གཉིས། ཐིག་སྐྱད་འདུ་བ་དང་། ཐིག་
གདབ་པའི་⁷ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐིག་སྐྱད་འདུ་བ་)ནི། ཐིག་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “མ་
ཉམས་རས་བལ་གཙང་མ་ལས།”⁸ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་མ་རྟེན་ན་རས་ཀྱི་
སྐྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གཙང་ཞིང་མ་ཉམས་པ་སྐྱ་མ་འདྲེས་པ་ལ་བྱའོ། འཁལ་མཁན་དང་རྟེན་

༡ ཇ་ཡ་སེ་ནས་ལྷ་ གཙང་དཔར།

༢ རྟེན་གཤེགས་ཀྱི་ཏུ་འདེབས་པའི་རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཞུ་བྱེ་མ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞིར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༣ རྟེན་བཞིན་གྱི་ཏུ་འདེབས་པའི་ཉམས་པས་ཆེན་པོ་དཔལ་སྤྱབ་དཀྱིལ་བྱ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། སྐྱག་གངས་༡༣༤བལ་ ལས་བྱང་བའི་ནང་
ནས་ཆེག་ཀྱང་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་འཇུག་།’ ཞེས་གསལ།

༤ ལ་བ་བ་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ ལྷ་ཆེ་བ་ དཔུས་དཔར།

༦ འཁོར་པའི་ རྟེན་དཔར།

༧ ཐིག་སྐྱད་གདབ་པའི་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ།

༨ རྟེན་བཞིན་གྱི་ཏུ་འདེབས་པའི་སྐྱག་གངས་༣༠༤ན་༣

ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་གདབ་ཐིག་སྐྱུད་ནི། ། ཁ་བསྐྱར་¹གཙང་མ་
སྤྲིང་པ། དེ་བཞིན་བྱ་མོ་གཞོན་རྒྱས་བཀའ། ། ‘གསར་བ་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་། མཛེས་
ཤིང་ཤིན་ཏུ་རན་བ་དང་།’ ཅི་ཞིམ་རེག་ན་བདེ་བ་དང་། ། ‘ལེགས་པར་བཀའ་དང་སྤྲིང་བ་
དང་།’ སྤྲིང་སྤྲིང་ལ་སོགས་བཀའ་ལེགས་དང་། ། འཇུར་མཇུད་མེད་པར་སྐྱར་བ་ཡི། ། ཐིག་
སྐྱུད་མེ་ཉྱལ་སྤྲོས་མཆོད་པས། ། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཐིག་གདབ་པོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཁ་བསྐྱར་བ་ནི་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་ཐིག་སྐྱུད་ལ་དགོངས་སོ། ། སྤྲིང་དཔོན་འདི་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་
པོ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་གཞོན་རྒྱ་མ་མ་ཉམས་པས་བཀའ་བ་དང་དཔའ་བོའི་རིན་གྱིས་ཉོས་
པའི་སྐྱུད་པ་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་གསུངས་པས། བདག་པོས་འདི་འདྲིད་ཟེར་བ་ལ་མ་བཅེགས་
པར་རིན་གྱིན་ནས་ཉོས་པ་ཡིན་ན་འཁེལ་མཁན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་ལ། ཉིན་མོ་འབྱུང་
གནས་གྱིས་དམ་ཆོག་དང་ལྡན་པས་བཀའ་བ་ཞེས་བཤད་པས་དེས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །སྐྱུད་
པའི་གངས་ནི། དུ་རི་ཀ་བ་ལྟར་སྤྲིང་སྤྲིང་ཁ་དོག་དཀར་པོའོ། ། རིང་ཐུང་གི་ཆད་དང་སྤྲིང་སྤྲིང་
གྱི་ཆད་ནི། ཡེ་ཐིག་ལྟར་ལག་པས་བཟུང་བའི་³ཆ་མ་གཏོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིས་འགྲུར་
དང་སྤྲིང་ཉི་ཤུ་ཆའོ། ། སྤྲིང་ཆོག་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་པར་སྤྲིང་བ་སྤྲིང་བ་དང་དོན་ཡོད་
ཞབས་བཞེད་པས་ཅི་བཟང་པོའི་ཆུ་དང་བདུད་ཅི་ལྡན་དང་བའི་རྣམ་ལྡས་བྱུགས་ཏེ་གསེར་
ལ་སོགས་པའི་སྤྲིང་དུ་གཞག། ⁴རང་གཙོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་ཞིང་བསང་སྐྱུང་སྤྲིང་དུ་
འགོ་བས་ལས་ཐམས་ཅད་པ་གང་ཡིན་དུ་བསྤྲིང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སོགས་བྱ་ལ་མཆོད་
ཅིང་བསྤྲིང་དེ་ལག་པས་རེག་ཅིང་འབྲེལ་བ་བསྐྱུང་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། ། ལས་ཐམས་ཅད་པ་
བསྐྱུང་བའི་བདུད་ཅི་ལྡན་ཆུ་དང་ཡུངས་ཀར་དང་ཅིའི་ཆུས་གཏོར་ལ་རྩོམ་དང་བཅས་པའི་

1 ཁ་བསྐྱར་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཨ་གསར་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ཤོག་གངས་76 ལམ་བུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བཞི་བ་དང་ལྡན། བདུན་པ་གསུམ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སར་བ་ཤིན་ཏུ་གཙང་མ་དང་། མཛེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་རན་བ་དག །’ ‘ལེགས་པར་བཀའ་དང་སྤྲིང་བ་དང་།’ ཞེས་གསལ།

3 བཟུངས་པའི་ གཙང་དཔར།

4 བཞག་ དབྱས་དཔར།

ལག་པ་གཡས་པས་རེག་སྟེ། ཨོྲ་བརྩེ་ས་མ་ཡ་སྤྱ་ཏྲ་¹མ་རྟེ་ག་མ་རྩྱ། ཞེས་བརྒྱས་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བརྒྱས་པས་ལྷག་གནས་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ཐིག་སྤྱད་གཉིས་འབྲེལ་། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཅན་དཀར་པོ་དང་བསེས་པའི་འབྲས་ཕྱེའམ་རྟོ་རྒྱས་སམ་དཀར་ཅི་གཞན་གྱིས་ཐིག་སྤྱད་སྤང་རོ།།

གཉིས་པ་(ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ནང་གི་ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ལྷགས་གཉིས་གྱི་སྤྱན་མོང་གི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་དང་། ལྷགས་གཉིས་སོ་སོའི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(ལྷགས་གཉིས་གྱི་སྤྱན་མོང་གི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་)ནི། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་བྱམ་རྒྱས་གཏོར་ནས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བསྟོད་གྱི་བར་ལོག་བཞིན་དུ་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་བཅའ་དེར་ཐིག་ལེ་བྱ་ལ་དེ་ནས་ཆོད་མཉམ་པའི་སྤྱད་པས་ཕྱོགས་བཞིར་ཐིག་ལེ་རེ་བྱའོ། དེ་ནས་སྤྱར་གྱི་ཆོད་ལས་རིང་བའི་སྤྱད་པས་ཐིག་ལེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་བཟུང་ནས་²རྒྱམ་སྒྲོར་རེ་བྱའོ། འདིར་རྒྱམ་སྒྲོར་བཞི་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་ལོག་དུ་རྒྱམ་པོ་ལྷ་དབྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དབུས་གྱི་མཆོན་མའི་སྟེང་ནས་རྒྱམ་སྒྲོར་གཅིག་བྱའོ། དེ་ལ་ལྟོ་བྱང་དང་ཤར་བྱུང་དང་དབུས་གྱི་རྒྱམ་སྒྲོར་ནི། ཤར་བྱུང་དང་ལྟོ་བྱང་གི་ཆོངས་ཐིག་གཉིས་དང་ཟུར་ཐིག་གཉིས་བྱང་པོར་ལོང་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྤྱབ་ཕྱོགས་རྣམ་སྤྱང་ངམ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པར་བསམས་ལ། ཐིག་སྤྱད་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་དང་ལག་པས་བཟུང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བྱའོ། རྣམ་སྤྱང་དུ་སྤྱེད་པ་ལྷ་བྱང་དང་འབྲིལ་པར་སྤྱེད་པ་ཤུགས་པས་³བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལ་བ་པས་⁴སྒོ་བ་

¹ ལྷ་ཏྲ་ དབུས་དཔལ་།

² བཟུངས་ནས་ རྟེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

³ ཤུགས་པས་ དབུས་དཔལ་།

⁴ བསྤྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་།

མ་རང་གི་ལྟ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་དུམ་སྐྱེས་མ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཟླ་སྤྱི་རིང་
སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། སྟོབ་མ་རང་གི་ལྟ་པའི་ལྟ་གང་ཡིན་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ལས་
ཐམས་ཅད་པར་སྐྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ།། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “སྟོགས་ཀྱན་
མཉམ་པར་དམིགས་ནས་སྟུ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ལས་ཀྱང་སྟོགས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་ནས་ཐིག་གདབ་པར་གསུངས་པ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་
པའི་སྟོགས་རྣམས་སྟོབ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པས་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཉམ་མོ་སྟམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་སྟོགས་འཇུགས་པ་²
ལ་བཞེན་པའི་ཉེས་པ་འགོག་གོ། ³ཐིག་ཆེན་བརྒྱུད་འདེབས་པའི་རིམ་པ་ནི། ཀྱར་གྱི་བརྒྱུད་
པ་ལས། དང་པོར་ཆངས་ཐིག་། དེ་ནས་བྱར་ཐིག་། དེ་ནས་རྩ་ཐིག་གདབ་པར་གསུངས་པའི་
རྗེས་སྟུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་འདིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་དེ། སྟོབ་འབྱུང་གི་དགོངས་
པ་ཡང་འགྲེལ་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་ལོ།། སྟོགས་འདི་ནི་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་
དང་ས་ར་ཏ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་མཛད་དེ་ལ་བ་པའི་⁴ཡང་དགོངས་པར་སྣང་ངོ་།།
ཆངས་ཐིག་གི་རྗེས་སྟུ་རྩ་ཐིག་དང་དེ་ནས་བྱར་ཐིག་གདབ་པ་ཡང་སྟུ་བྱང་དང་བྱེད་བཅས་
བཞི་བརྒྱུ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་བྱ་བ་ཟླ་བ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས་པ་
རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་བས་ནི་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ལ། ཟླ་བ་ཟླ་བས་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱི་
རྡོར་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་པའི་སྟེར་ངོ་།། ཆངས་ཐིག་ལ་ཡང་ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་
དང་བེ་བྱ་ཁྲིས་སྟོ་བྱང་གི་ཆངས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏབ་ནས་ཤར་བྱུབ་ཀྱི་ཆངས་ཐིག་འདེབས་

¹ ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཁ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གངས་༤༩ན༥

² འཇུགས་པ་ རྒྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ འགག་གོ། གཙང་དཔར།

⁴ བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྟུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

ལ། སྒར་བཤད་པ་གཞན་ཆམས་ཀྱིས་སྒྲོན་དུ་ཤར་བྱུང་གི་ཐིག་བཏབ་ནས་སྒྲོ་བྱང་དུ་
འདེབས་སོ།། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་བླ་ཁྲིས་བཤད་པའི་སྒྲོ་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་ཤར་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། བདེ་མཆོག་ཞལ་གང་དུ་ལྟ་བ་ལ་སྒྲོར་བྱས་པས་
མཁའ་འགྲོ་མ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེ་བླ་ཁྲིས། “དེ་ཕྱིར་གང་དུ་
ཕྱོགས་པ་ཉིད།། སྒྲོར་ནི་ནལ་འཁྱོར་ཀྱང་གིས་དགོངས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ།།² དེ་ནི་བེ་བླ་ཁྲིས་བླ་བ་སྒྲོ་ལྟ་བུ་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་བྱངས་པར་སྒྲུང་ལ་
དེ་ལས། “སྒྲོ་ཡི་སྒྲོ་བྱ་སོང་ནས་ནི། ལྷག་མ་ཆམས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། ལྷ་མོའི་རྒྱད་
གསུངས་རིམ་པ་ལོ། ནལ་འཁྱོར་རྒྱད་རིག་ཤར་སོགས་ནས། སྒྲོ་ཡི་སྒྲོ་བྱ་འགྲོ་བ་ནི།
གང་བསྟན་བདེན་པར་གསུངས་པ་³ཡིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁴བསྟན་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་
དོན་དུ་ཉོགས་པར་བྱ། ཕྱོགས་ནི་མཐའ་ཡས་ཆུགས་ཀྱིས། སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ན་
མེད།། སྒྲོ་ཡི་ཞལ་ནི་གང་ཡིན་ཉིད། ནལ་འཁྱོར་པས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད།།”⁵ ཅེས་ནལ་འཁྱོར་
མའི་རྒྱད་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་བསྐྱོར་བ་⁶དང་། ནལ་འཁྱོར་གི་རྒྱད་ཀྱིས་ཤར་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་བར་⁷གསུངས་པའི་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཕྱོགས་དོན་དམ་པར་མ་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༡ པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་མོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་དོ་རྩེ་ཆོ་ག་སྒྲ་ཆོགས་ལས་བརྒྱུས་ཤིང་ཐ་ག་ཏ་ལའི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་མོ་གི་
བླ་ཏེ་ཅུ་མ་ཐང་གི་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གངས་ ༣༡༣བ།

2 གསུང་ངོ།། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 གསུང་བ་ སྒྲ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

4 འགྲི་བར་ རྩེ་དཔར།

5 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༢ སྒོ་བ་དཔོན་དབུ་བ་སྒྲོ་ལྟ། བདེ་མཆོག་འབྱུང་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གངས་ ༡༩༠བ ༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “སྒྲོ་ཡི་སྒྲོ་བྱ་སོང་ནས་ནི། ལྷག་མ་ཆམས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། ལྷ་མོ་རྒྱད་གསུངས་རིམ་པ་ལོ། ནལ་འཁྱོར་རྒྱད་རིགས་ཤར་སོགས་
ནས། སྒྲོ་ཡི་སྒྲོ་བྱ་འགྲོ་བ་ནི། གང་བསྟན་བདེན་པར་གསུངས་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་བཏགས་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་དོན་དུ་ཉོགས་པར་བྱ།
ཕྱོགས་ནི་མཐའ་ཡས་ཆུགས་ཀྱིས། སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ན་ནི། སྒྲོ་ཡི་ཞལ་ནི་གང་ཡིན་ཉིད། ནལ་འཁྱོར་པས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད། དང་
སོང་དཔའ་མོ་བྱུག་དང་ལྷ་མོའི་བཀོད་པ་སྒྲུང་པའི་འཁོར་ལོ་བྱ། ཐུགས་ཀྱིས་མདོན་བསྐྱགས་ཆོག་ལྟ་བུ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དེ་ནས་
བྱ། བདེ་བའི་སྟན་ལ་འབད་པ་ཡིས། ཤེས་རབ་ཡན་ལག་སྟན་གི་སྟེང་། དཀྱིལ་འཁོར་ས་ཡི་དབུས་སུ་ནི། སྒྲོན་དུ་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ལྟ།།” ཞེས་གསལ།

6 སྐྱོར་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

7 འགྲི་བར་ རྩེ་དཔར།

༤ བཞིས་ན་ རྩེ་དཔར།

མ་གནས་ཏེ་མཉམ་གཞག་¹པ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ།། འདི་དག་ཀྱང་རྒྱད་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མིན་གྱི། གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་མཛོན་ནོ།། ཟུར་ཐིག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་
གནས་གཉིས་ནི་མེ་དང་བདེན་བྲལ་དང་། སློབ་མའི་གནས་གཉིས་ནི་རྒྱང་དང་དབང་ལྡན་དུ་
འདིར་བཤད་པ་བཞིན་སྐྱ་མ་རྣམས་བཞེད་དེ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་
དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ཀྱང་བཤད་དོ།། ལྷ་བྱང་གིས་སློབ་དཔོན་དབང་ལྡན་དང་སློབ་མ་བདེན་
བྲལ་དུ་གནས་ནས་ཟུར་ཐིག་གདབ་པ་བ་ཆ་བ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་འབྱུང་ཡང་དབྲལ་གྱི་འགྱུར་ལ་
བསྐྱོག་ནས་ཡོད་དོ།། ཅུ་ཐིག་ལ་ནི་མེ་རྒྱང་གཉིས་སློབ་དཔོན་གྱི་གནས་དང་། བདེན་བྲལ་
དང་དབང་ལྡན་གཉིས་སློབ་མའི་གནས་སུ་འདིར་མཛད་པ་བཞིན་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྲལ་དོ།།
ཁ་ལྷ་ཕྱོགས་ནི། ཕྱོགས་དང་མཆམས་གང་ན་གནས་པ་དེ་ནས་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མཆམས་གཞན་དུ་ཁ་བལྟ་དོ།། ཐིག་སྒྲོར་བྱེད་ལུགས་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་གཡས་སྒྲོར་ནི།
འདིར་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཅུ་འབྲེལ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་རྩ་
རྒྱུ་ཏ་ལ་སོགས་པས་བཤད་ལ། གཡོན་སྒྲོར་ནི། ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་དང་བི་བྱུ་རྩི་
ལ་སོགས་པས་བཤད་དོ།། གཡས་གཡོན་སྐེལ་མ་ནི་དྲ་རི་ཀ་པས། “གཡོན་ནས་བསྒྲོར་
བའི་³སྒྲོར་བ་ཡིས།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཐིག་གདབ་བྱ།། མཆམས་ཀྱི་ཆ་ནི་གཡས་སུ་སྟེ།།”⁴
ཞེས་ཕྱོགས་ཐིག་གཡོན་སྒྲོར་དང་མཆམས་ཐིག་གཡས་སྒྲོར་བྱས་ནས་འདེབས་པར་
བཤད་དོ།། ལྷ་བྱང་དང་ལ་བ་པས་⁵གསལ་བར་མ་མཛད་དོ།། ལྷ་བ་སྐྱོ་ལྡན་དང་བི་བྱུ་རྩིས་
བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་གཡོན་སྒྲོར་མ་བྱས་ན་སློབ་མ་བསྐྱག་པར་བཤད་མོད་ཀྱང་།

༡ མཉམ་གཞག་ གཅོད་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། ཁ བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྐྱོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་༣༡༥པལ་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆེག་ཤང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། ‘སློབ་མ་གནས་ཏེ་མཉམ་གཞག་པས།།’ ཞེས་གསལ།

༣ སྒྲོར་བའི་ དབྱས་དཔར།

༤ རྩེ་བལྟ་ན། རྒྱད་འབྲེལ། མ སློབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྐྱོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་༣༠༤པལ་

༥ ལཱ་བ་པས་ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཅོད་དཔར།

དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “འདིར་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་མ་དག །གཡས་སྟོགས་སུ་ནི་བསྐྱོར་
བར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། དྲ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་
མཆོམས་གཡས་སྟོར་བྱ་བར་བཤད་པས་མ་རྒྱུད་ལ་གཡོན་སྟོར་ངེས་གཟུང་དུ་²མི་དགོས་
སོ། ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་གཡས་སྟོར་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་མཛད་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་
ཉས་བདེ་མཆོག་ལ་ཡང་གཡས་སྟོར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་། “དེ་ནས་
སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་གྲོགས་དག །བསྐྱོར་ཞིང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི། །གཡོན་པའི་སྟོང་པ་གཙོ་བོའི་
ཕྱིར། ། ཀུན་དུ་གཡོན་པའི་ཆོ་གས་བྱ།” དེ་ལྟར་ཡང་ལྟོས་པ་ཡིས། །རྟོགས་བར་དཀའ་
བས་གཡས་སྟོར་³བྱ།”⁴ ཞེས་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཇ་ཡ་སེ་ནས་
ཀྱང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་དོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཐིག་
ལྷག་མ་རྣམས་འདེབས་པ་ན་འང་ཐིག་སྟོར་དང་སྟོང་སའི་གནས་དང་གོ་རིམ་⁵རྣམས་སྤར་
བཞིན་བྱ་སྟེ། བྱིང་བ་ལས་ལེའུ་ཆེ་དགའི་སྟོགས་སོ་སོའི་ཐིག་འདེབས་པ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་
ཅིང་། ལ་བ་པས་⁶ཀྱང་ཐིག་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་སྤར་མས་གདབ་པར་གསུངས་སོ། ། ལས་
ཐིག་འདེབས་པ་ན་སྟེ་བྱང་གིས་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་སྟོང་ས་ངེས་པ་ཅན་གསུངས་པས་ཐིག་སྟོར་
དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཡེ་ཐིག་དང་འབྲེལ། ལས་ཐིག་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་གྲོགས་གཉིས་
ཀས་གདབ་དགོས་པར་སྟེ་བྱང་དང་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་བཞེད་ལ། རྒྱུད་
དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོན་འབྲེད་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོན་རྩོགས་པར་

༡ ཐྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུལ། ལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བཞེ་དུག་པ། འོག་གངས་༤༤ནྟེ

༢ བཟུང་དུ་ དབུས་དཔལ་།

༣ གཡས་བསྐྱོར་ གཅོད་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

༤ ཐྱི་བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། འོག་གངས་༤༤ནྟེ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་པ། བཞེ་པ། བྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཡོན་པའི་སྟོང་པ་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། ། ཀུན་དུ་གཡོན་པའི་ཆོ་གས་བྱ།’
‘རྟོགས་བར་དཀའ་བས་གཡས་སྟོར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༥ གོ་རིམས་ སྟེ་འབྲུལ་དཔལ་། གཅོད་དཔལ་།

༦ བསྤར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྟེ་བཟུན་འབྲུར་སོགས་དང་བཟུན་ནས་བཅོས།

འགྲེང་མ་རྩུ་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དམིགས་བསལ་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་ལ་སློབ་མ་
 ཡོད་ན་གཉིས་ཀ་དང་མེད་ན་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་སྐྱུད་ཕུར་བ་ལ་བཏགས་ནས་
 འདེབས་པར་གསུངས་ཀྱི། སློབ་དཔོན་ལ་དམིགས་བསལ་མ་གསུངས་པས་ཐེག་གཉིས་ཀ་
 འདེབས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ངེས་པར་དགོས་སོ།། དེ་ནས་ཅིག་པའི་ཐེག་ནས་མདའ་ཡལ་གྱི་
 བར་གྱི་ཆ་བགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་གདབ་སྟེ། དེ་དག་གི་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཐེང་
 བ་ལས། “ཤར་སོགས་སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་ལའི་སྟེང་།། ‘སྔད་བྱ་བཟུང་ནས་མཐུལ་བཞིས།།’
 ཉ་ཡི་མགོ་དང་མཐུག་པའི་མཐར།། ཆངས་ཐེག་དང་ནི་ཟུར་ཐེག་གདབ།། ཟུར་དེ་སྐོ་ཆད་
 བདུན་དང་ཕྱིགས།། ‘ཁྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་ཐེག་གི་། དབུས་སུ་བརྒྱད་ཆ་ཕྱིས་པ་དེ།།’ སྐོ་
 དེའི་བཞི་ཆ་ཆ་རྒྱུད་སྟེ།། ཅ་བའི་ཕྱི་རོལ་གཅིག་དང་གཉིས།། གཅིག་གཉིས་གཅིག་དང་
 གཅིག་གི་མཐར།། ཐེག་དྲུག་ཟུར་ནས་ངོས་སུ་སྟེ།། ཆངས་ལས་རིམ་གྱིས་རིང་བར་ནི།།
 ཆ་རྒྱུད་གསུམ་དུ་དང་པོའི་ཐེག་། གཉིས་ཐེག་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་ཅེར་རེག་། ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་དུ་
 གསུམ་སྟེགས་བུའི།། ཐེག་ལས་བྱང་པོའི་ཐེག་བཞི་སྟེ།། གསུམ་ནི་ཆ་རྒྱུད་ལྔ་བཞི་པ།། ཆ་
 རྒྱུད་བཞི་དེའི་དང་པོ་ནི།། ངོས་ཐེག་ཅེ་མོར་ཡང་དག་རེག་། གསུམ་ནི་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེའི་བར།།
 བཞི་པའི་ཅེ་ནས་ངོས་སུ་ཐེག་། ཆ་རྒྱུད་བཅུ་དང་ལྔ་ན་པ་ལོ།། ཅ་བའི་ཅེ་ནས་བྱང་བའི་ཐེག་།
 ཆ་རྒྱུད་བཞི་པ་ངོས་སྟེང་དུ།། ཆ་རྒྱུད་གཉིས་གཉིས་ཐད་ཀར་ནི།། ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་དེ་གསུམ་
 འཁྱོག་པ།།”² ཞེས་སོ།། འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་མི་མཉམ་པ་འདི་ནི། ཐེག་སྐྱུད་ཆ་རྒྱུད་གོ་
 དྲུག་པ་དང་རེ་བཞི་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་ཡིན་ཡང་། གོ་དྲུག་པ་ལ་འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་
 མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།། དེས་ན་འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་མཉམ་པའི་ཆེ་ནི་དར་

² བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔལ་གཙང་དཔལ་།

³ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཉ་ཆེན་མོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དྲི་ཐེང་བ། ཤོག་གངས་ 3496 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པ། བདུན་པ་གསུམ་རྩུང་མི་འད་སྟེ། ‘སྔད་བྱ་བཟུང་ནས་མཐུལ་བཞིས།།’ ‘ཁྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་ཐེག་གི་། དབུས་སུ་
 བརྒྱད་ཆ་ཕྱི་བ་སྟེ།།’ ཞེས་གསལ།

དབྱངས་དང་ཐུན་པའི་སྒྲུབ་བྱ་མེད་པས། “སྟོན་གསུང་།། ཐེག་ལས་བྱང་པོའི་ཐེག་བཞི་
སྟོ།།”¹ ཞེས་པ་ནི་བྱང་པོའི་ཐེག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།། སྟོན་དཔོན་འདིས་ཐེག་རིང་ཐུང་
གཉིས་ཀ་མཛད་ལ། ཐེག་རིང་ནི་ལ་བ་བ་²དང་ས་ར་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་མཛད་དོ།།
སྟོ་འཁོར་ལོའི་བཅུ་ཆ་དང་དགུ་ཆར་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་པའི་སྟོན་དཔོན་
རྣམས་དེས་ཐ་སྟད་མི་མཛད་པས་སྟོན་དཔོན་འདིས་ཀྱང་དེ་དག་བཞག་ནས་བརྒྱུད་ཆར་
གསུངས་ཏེ། གྱུར་དང་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་གར་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་
རྣམས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཤད་དོ།། ཐེག་འདེབས་པ་ན། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཐེག་
རྒྱུད་ཆད་ན་སྟོན་དཔོན་འཆི།། དམན་དང་ལྷག་པས་ནད་འབྱུང་སྟེ།། ཕྱོགས་ལ་འཁྱུལ་ན་
སྟོན་མ་སྟོས།།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་དག་བྱུང་ན་བཙོས་པའི་ཆོ་ག་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་ཀྱི། འདིས་བཙོས་མ་བཤད་ཀྱང་མི་ལྟས་ངན་པ་བྱུང་བ་བཞོག་ཐབས་ལྟར་
བྱའོ།། སྟོ་རྒྱུད་ལས། “ལྟས་ངན་བྱུང་ན་དངོས་མི་འགྱུར།།”⁴ ཅེས་དང་། “རིང་ཐུང་བྱུང་ན་
ནད་ཀྱིས་འདེབས།།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་ལས་རིང་བ་དང་ཐུང་བའི་
ཐེག་རྒྱུད་བྱས་ན་ནད་འབྱུང་སྟེ་སྟོན་དཔོན་ལ་འབྱུང་བར་ཤུནྟེ་པས་⁶སོ།། ཕྱོགས་ལ་སྟོངས་
པ་ནི། དཔོན་སྟོན་གྱི་སྟོད་ས་འཆུགས་པ་⁷ཡིན་ལ། སྟོན་མ་འཁྱུལ་བའམ་སྟོས་པ་ནི། དྲ་རི་
ཀ་པས། “ཕྱོགས་འཁྱུགས་སྟོན་མ་ཉོན་མོངས་འགྱུར།།”⁸ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་མ་

1 ཐེ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་པཌྱེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏྲ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་34བ7

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཙོས།

3 ཐེ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱ་བ་ཞེ་བྱག་པ། འོག་གངས་44བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱ་བྱེ་
མ་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཕྱོགས་ནི་འཁྱུལ་ན་སྟོན་མ་སྟོས།’ ཞེས་གསལ།

4 ཐེ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་གསང་བ་སྟོ་རྒྱུད། འོག་གངས་74བ3

5 ཐེ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་གསང་བ་སྟོ་རྒྱུད། འོག་གངས་74བ3

6 ཤུནྟེ་པས་ དབྱས་དཔེར།

7 འཁྱུགས་པ་ སྟོ་འཁྱུལ་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར།

8 ཐེ་བཟླ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྟོན་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཁྱུག་པ། འོག་གངས་304བ7 ལས་བྱུང་བ་
ལྟར་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཕྱོགས་འཁྱུགས་སྟོན་མ་ཉོན་མོངས་འགྱུར།’ ཞེས་གསལ།

སྐྱུག་བསྐྱེལ་བའོ། ། ཁ་ཅིག་རིང་ཐུང་ཐུང་བ་ཐིག་ཡིན་གྱི་ཐིག་སྐྱུད་མིན་ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཕྱི་དགོས་པའི་ཐིག་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བས་ཐིག་རིང་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བར་
 འགྱུར་རོ། ། ཐིག་སྐྱུད་ཀྱི་མཆན་མ་ངན་པ་འདི་ཐིག་གདབ་འདེབས་པའི་ཆེ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁྱེ་
 བས་¹ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བཞེད་དེ། སྤང་བར་ཡང་དེ་གཉིས་བཏབ་
 པའི་འོག་ཏུ་གསུངས་པས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཆངས་ཐིག་
 གཉིས་དང་ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་དང་ཐིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་གསུམ་
 བཤད་དོ། ། དེས་ན་སྤྱི་རྒྱད་ལས། “དེ་བས་ཐམས་ཅད་ནན་ཏན་དུ། མཁས་པས་ལེགས་
 བར་ཐིག་གདབ་པོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐིག་གཉིས་འདེབས་པ་དང་ཐིག་སྐྱུད་གཉིས་
 སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡིན་ཏུ་གཟབ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ལུགས་གཉིས་སོ་སོའི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་)ནི། ཏྲ་བབས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐིག་སྐྱུད་ཀྱི་
 ཆད་གཉིས་གསུངས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་ཡོད་དོ། ། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཐིག་སྐྱུད་ཀྱི་སྤིད་ཀྱི་
 ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འགྱུར་དང་སྒྲུལ་ཀྱི་ཆད་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཞེད་དེ། སྒྲུལ་འབྱུང་
 གི་བརྒྱ་བདུན་པ་ལས། “རིང་བ་འཁོར་ལོའི་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། སྒྲི་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ་དག་གོ།”³ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མང་དུ་གསུངས་སོ། ། རིང་ཆད་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤང་བ་ལས། ཆངས་ཐིག་ཁོ་ན་གདབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་
 བར་བཞེད་པས་ཐིག་གཞན་ལ་ཆད་དེ་མི་དགོས་ཀྱང་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་མཛད་དོ། ། དེ་ལ་ཆངས་ཐིག་ནི་རིང་ཐུང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཏྲ་བབས་ཀྱི་
 དབངས་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩ་ཅེ་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆེ་ན།⁴ ཅ་ཐིག་ནས་ཅ་ཐིག་

¹ འཁྱེ་བས་ དབྱས་དཔར།

² ཕྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུལ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། འོག་གངས་ཀྱི་པ་༡༤༡༤

³ ཕྱི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུལ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྒྲུབ་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བརྒྱ་བདུན་པ། འོག་གངས་ཀྱི་པ་༡༤༡༥ ལས་བྱུང་བ་མི་
 འབྲེལ། “དཀྱིལ་སུ་འཁོར་ལོའི་ཉིས་འགྱུར་ལ། སྒྲུལ་སུ་སྒྲི་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ།” ཞེས་གསལ།

⁴ ཆེན་མོ། རྒྱ་འབྱུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

གི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་ཉིས་འགྲུར་ཐེག་སྐྱད་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ལ། ཏྲ་བབས་ཀྱི་
 དབངས་ལ་སྒོ་ཆད་གསུམ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩ་ཅེ་ལ་སྒོ་ཆད་གཅིག་བྱས་པའི་ཆེ་ནི། ཐེག་
 སྐྱད་ཀྱི་ཆད་སྤྲ་མ་དེས་མི་ཆོག་པས་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཉིས་
 འགྲུར་ཡིན་ཏེ། བྲང་བ་ལས། “རྩ་བའི་ཐེག་བཞིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རྩ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁོ་ན་ལས་ཐེག་སྐྱད་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་རིང་བ་སྟེ་དེས་ཆངས་པའི་ཐེག་ཆ་ཆུང་དུག་ཅུ་
 རྩ་བཞི་གདབ་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་དང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་འདིར་སྤྲ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་སྟེ་བའི་
 མཐར་ཆུད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩ་བའི་ཐེག་ལས་བྱི་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་
 བར་དུ་སྟེ་ཆ་ཆུང་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་མཐར་། “དེའི་བྱིར་
 ཐེག་སྐྱད་ཆ་ཆུང་དགུ་བཅུ་རྩ་བཅུ་དུ་འགྲུར་རོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། རེ་བཞི་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ། “དེ་ནས་ཐེག་སྐྱད་དཀར་བྱས་ནས། རང་ཉིད་སྦྱབ་པའི་གྲོགས་དང་ལྷན། ཅན་ན་
 དཀར་པོ་བསྐྱེས་པ་ཡི། ‘ས་ལུ’⁴བཏགས་པས་སྤང་བར་བྱ།’ ཆངས་པའི་ཐེག་ནི་དག་པ་
 གཉིས། འཁོར་ལོའི་ཆད་ནི་གང་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ཉིས་འགྲུར་གདབ་པར་བྱ། དེ་ཡི་བྱེད་དུ་
 རྩ་བའི་ཐེག་།”⁵ ཅེས་བྲངས་པ་ནི་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡོད་དོ། འདིས་
 ཆངས་ཐེག་གི་བྱེད་དུ་རྩ་བའི་གདབ་པར་གསུངས་པས་ཐེག་སྐྱད་ཆ་ཆེན་བཅུ་དུག་པར་
 བསྟན་ཏོ།⁶ ཅིག་པ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཡིན་ལ། ས་གྲུ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེའི་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེ་བྲང་བ། འོག་གངས་པ་༥༣༣
 2 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེ་བྲང་བ། འོག་གངས་པ་༥༣༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་འདིར་སྤྲ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་སྟེ་བའི་ཆུད་པའི་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩ་བའི་ཐེག་ལས་བྱིར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་
 པའི་བར་དུ་སྟེ། ཆ་ཆུང་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དོ།” ཞེས་གསལ།
 3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེ་བྲང་བ། འོག་གངས་པ་༥༣༥
 4 **ས་ལུས་** སྤྲ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 5 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེ་བྲང་བ། འོག་གངས་པ་༥༣༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་བཞི་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ས་ལུ’བཏགས་པས་སྤང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།
 6 **བསྟན་ཏོ།** དབུས་དཔར་།

འཁོར་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་འགྲོའི་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན།
 དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་འབྲུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཉིས་འགྲུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་དུ་བྱང་ངོ་། དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་ལ་དབྱུས་ནས་
 ཅ་ཐིག་གི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་¹གྱི་ནང་དང་ཅ་ཐིག་ནས་བསྐྱེད་ལྟེ་བའི་མཐའི་བར་གྱི་ཕྱི་
 གཉིས་མཉམ་པས་རྒྱ་ཅེ་ནས་རྒྱ་ཅེའི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འགྲུར་རོ། ཕྱི་མ་ལ་ནི།
 དབྱུས་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་ཐིག་གི་བར་དང་དེ་ནས་འོད་ཐོང་གི་ཐིག་གི་བར་མཉམ་པས་
 འོད་ཐོང་ནས་འོད་ཐོང་གི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འགྲུར་རོ། དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་ནི།
 སྤྲ་འབྲུར་གི་བཅུ་བདུན་པ་ལས། “ཐིག་གི་མཆན་མ་དུག་ཅུ་བཞི།” དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་གི་
 མཆན་ཉིད་དེ།”² ཞེས་ཕྱིའི་རྒྱུ་ཐིག་ཐོག་མར་སྒྲོར་བའི་པན་ཚུན་ལ་ཐིག་གི་མཆན་མ་རེ་
 བཞི་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པས་རེ་བཞིའི་ཆ་རེ་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་གསུངས་³སོ། དེ་བཞིན་དུ་ས་
 ར་ཏ་དང་ལ་བ་བ་⁴ལ་སོགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རེ་བཞི་པ་ལྟར་ན་ཏ་བབས་གྱི་
 དཔངས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་དུ་བཤད་ངོ། ལྷ་བྱང་གིས་སྒྲོ་དང་སྒྲོ་ཁྱུང་དང་འགྲམ་པ་དང་ལོགས་
 ཏེ་བཞི་ག་ཆད་⁵མཉམ་དུ་བཤད་པས་དེས་ཏ་བབས་སྒྲོ་ལས་སུམ་འགྲུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་
 དཔངས་སུ་ཡིན་ཏེ། རོས་ལ་བྱས་ན་སྤྲ་བྱ་འོག་མས་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་མི་སྟེབས་⁶པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེས་ན་སྤྱིའི་སྒྲོས་ཐིག་སྤྱད་ཆ་ཆེན་ཉེར་བཞི་པའི་ཕྱོགས་བསྐྲགས་སོ། ཆ་ཆེན་ཉེར་
 བཞི་པའི་ཏ་བབས་དང་རྒྱུ་ཐིག་ལ་སོགས་པ་ནི། ཐོང་བ་ལས། “ཀ་བའི་ཅེ་ནས་ཕྱི་རོས་
 སུ།” ཆ་ཆུང་རེ་རེ་དོར་བར་ཐིག ། ‘བཅུ་གཅིག་འདི་ལ་ལྷ་པ་དང་།’ བདུན་པ་ཆ་ཆུང་ཕྱིད་

༡ བར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ དབྱུས་དཔེ།

༢ ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྤྲོམ་འབྲུར། རེམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། སོག་གངས་ན་༤༦༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ལ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐིག་སྤྱད་མཆན་མ་དུག་ཅུ་བཞི།’ ཞེས་གསལ།

༣ ཆ་ཆུང་རེ་རེར་གསུངས་ གཙང་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

༤ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་པ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༥ བཞི་ཁ་ཆད་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔེར་མ།

༦ མི་སྟེབས་ དབྱུས་དཔེ།

༣ གོ་རིམ་ སྡེ་དཔར། དབྱུང་དཔར།

ནམས་ངོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ། ཚངས་པའི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་ནི། ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་ལྔ་
 རྟོན་ནས། ལྔ་མ་བྱ་ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་གསུམ། ཐེག་ནི་ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་བཞི། གཉིས་པ་
 དང་ནི་གསུམ་པ་ནི། ཆ་ཆུང་ལྔ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ། བཞི་པ་ཆ་ཆུང་བཞི་རྟོན་ནས། ཆ་
 ཆུང་གསུམ་མདའ་ཆ་ཆུང་ནི། བྱེད་དང་བཞི་ནས་བྱེད་དང་བཞི། གསུམ་ནས་བྱག་པ་ཆ་
 ཆུང་ལྔ། རྟོན་ནས་གསུམ་ནི་བརྒྱད་གཅིག་ནི། ཆ་ཆུང་བདུན་ཉེ་ཐ་མ་བྱག ། རྟོན་ཕྱིར་ཆ་
 ཆུང་རིག་བྱེད་མཐར། ། ལྔ་མ་ཐོང་གཉིས་ནས་དེ་བཞིན་ཐེག ། ཆ་ཆུང་གཉིས་མཐར་ལྔ་མ་
 རྟོན། ཐ་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་ཡི་མཐར། །”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ལྔ་ནས་ལྔ་མ་མཛད་
 པས་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་གཉིས་སོ། ། “དེ་ཆེ་ཐེག་ནི་བྱང་པོ་གསུམ།”²
 ཞེས་གསུངས་པས་དར་དབྱངས་ཀྱི་ལྔ་མ་བྱ་ནི་ཡོད་དོ། ། འདི་ལ་འགྲམ་ལོགས་སྒོ་དང་
 མཉམ་པར་བྱས་ན་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་དུ་རྟ་བབས་སྒོའི་སུམ་འགྱུར་³ དུ་བྱེད་བར་བཤད་
 པ་དང་མི་མཐུན་ལ། སྒོ་འགྲམ་ལ་ཆ་ཐུན་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོགས་ལ་འདྲུས་ན་
 ལྔ་མ་མཛད་པར་འདིར་བཤད་པ་དང་འགྲམ་ལོ། ། སྒོ་སྟེང་ནས་ཆ་ཐུན་གཅིག་རྟ་བབས་
 ལ་འགོ་བ་བྱས་ན་ཐེག་སྒྱུད་ཆ་ཆུང་རེ་བཞི་པ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་ཀ་བ་དང་དར་དབྱངས་
 བྱེད་པའི་ས་ནམས་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པས་སྒོ་ལོགས་ལ་ཆ་ཆུང་གསུམ་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་
 བ་སྒོ་ནས་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་བར་བཞི་པོ་མཉམ་མི་མཉམ་ལ་འདིར་གསུམ་བྱང་སྟེ་སྒོ་ལ་སོགས་
 པ་བཞི་ག་⁴མཉམ་པ་གཅིག་དང་། སྒོ་དང་སྒོ་བྱུད་གཉིས་མཉམ་ཁིང་འགྲམ་ལོགས་གཉིས་
 དང་མི་མཉམ་ལ་འགྲམ་ལོགས་གཉིས་མཉམ་པ་གཅིག་⁵དང་། འགྲམ་ལོགས་གཉིས་མི་

ྱ རྟོན་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་བརྗེ་ཉ་ཆེན་མོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་བྱེད་པ། ཤོག་གངས་ ༣༥བལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་དང་ཉེར་བཞི། ཉེར་བྱག་ཕྱི་མ་བཅས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྟོན་ནས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་གཅིག་ནི། ཆ་ཆུང་བདུན་དེ་ཐ་མ་བྱག །
 ‘ལྔ་མ་ཐོང་གཉིས་ནས་དེ་བཞིན་ཐེག །’ ‘ཐ་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་པའི་མཐར།’ ཞེས་གསུངས།

༢ རྟོན་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་བརྗེ་ཉ་ཆེན་མོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་བྱེད་པ། ཤོག་གངས་ ༣༥བལ

༣ གསུམ་འགྱུར་ གཙང་དཔར།

༤ བཞི་ཁ་ ལྔ་འགྲམ་དཔར་མ།

༥ མཉམ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

མཉམ་པ་གཅིག་གོ།¹སྒྲིཨ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉམ་སྒྲིཨ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཆ་ཆུང་ལྔ་དང་
ནང་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་སུ་བྱས་ཤིང་། ནང་མའི་ཅེ་གཉིས་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་ནི་
གཏུང་དང་དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཆུང་གཅིག་ནི་བར་སྒྲིཨ་གི་སྒྲིཨ་བྱ་སྒྲིཨ་པོར་འཆད་དེ་གཏུང་གི་སྒྲིཨ་
ན་ཅིག་པ་མེད་པའི་བར་སྒྲིཨ་གི་སྒྲིཨ་བྱར་བཞེད་དོ། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གཏུང་གི་སྒྲིཨ་དུ་
ཅིག་པ་མེད་པ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ། སྒྲིཨ་དཔོན་འདིས་རྟ་བབས་ཀྱི་དཔངས་ལ་ཆ་
ཆེན་གསུམ་དང་གཅིག་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་ནས་དང་པོ་ལ་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་དང་
ལྔ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྔ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་ཁོ་ན་
སྒྲིཨ་རྟ་བབས་ཀྱི་ལུགས་གསུམ་མཛད་དེ་སྒྲིཨ་བྱ་ནི་བཅུ་གཅིག་དུ་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་
ཐེང་བར། “རྒྱལ་པོ་ཉིས་པ་གསུམ་ཉི་མ། རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་དང་མི་རྣམས་གསུམ།” ཕྱོགས་ཉི་
ཐད་ཀར་ཆ་ཆུང་རྣམས། རྟ་བབས་སྒྲིཨ་བྱའི་རིམ་པ་ཡིན།² ཞེས་སྒྲིཨ་བྱ་གཉིས་པ་རིན་
ཆེན་ཤར་བྱའི་སྒྲིཨ་བྱ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ། གྲིག་པོའི་ནང་
ན་སྒྲིཨ་བྱ་དེ་དག་ཆད་ནས་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པས་ན། གྲིག་
པོའི་ནང་གི་ཐད་ཀའི་སྒྲིཨ་བྱ་རྣམས་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲིཨ་བྱ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
གཉིས་ཀ་བསྒྲིཨ་པའི་གྲངས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་ཕྱེ་ན་དེ་ལས་མང་ངོ། །
ཐེག་སྐྱོད་རིང་བྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་རིང་བྱང་
མེད་ལ། རེ་བཞི་པའི་ལུགས་ལ་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཕྱི་དུ་ཆངས་ཐེག་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་ལས་
མེད་པས་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་འཁོར་དང་རྩ་ཅེ་ཡིན་པས་རྟ་བབས་ཀྱི་དཔངས་སྒྲིཨ་ཆད་གཅིག་དུ་
ངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཏུང་དུ་རྟ་བབས་སྒྲིཨ་ལས་སུམ་འགྱུར་དུ་བཤད་པ་ནི། ངོས་
སུ་ཡིན་པ་དང་སྒྲིཨ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་གྱི་སྐྱོན་སྒྲིཨ་མེད་པ་དང་སུམ་འགྱུར་ཡང་ཀ་བ་

ྱ མཉམ་པ་ཅིག་གོ། གཅིང་དཔར།

2 ཕྱི་བསྐྱོད། ཆུང་འགྲེལ། ཕྱ པཱི་རྟ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ཨ་རྟ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐེང་བ། ཤོག་གྲངས་303 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
ཀར་གཉིས་པ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་དང་མི་རྣམས་གསུམ།” ཞེས་གསལ།

ནས་ཀ་བའི་བར་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་བཞེད་དེ། བྲང་བ་ལས། “སྤྱ་ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་
 སྒོའི་ཆད་བཅུ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྒོའི་ཆད་བཟུད་དོ།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤྲོད་
 དུ་སྒོ་གཉིས་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། ཏྲ་བབས་ནི་ཀ་བའི་
 བར་དུ་ངོས་སུ་སྒོ་ལས་སུམ་འགྱུར་དོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྤྲུལ་བྱ་ཡང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་
 བཤད་དོ།། ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲང་ནས་ངོས་སུ་སྤྲུལ་བྱ་ཆ་ཐུན་རེ་རེ་སྤྲུག་པ་བཞེད་པས་དེའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ཆ་ཐུན་བཅུ་བཞི་དོ།། ལ་བ་པས་² ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་མ་
 ལ་འགྲམ་ལོགས་སྒོ་ཆད་བྱེད་དུ་བཤད་ཅིང་ཏྲ་བབས་ངོས་སུ་སྒོའི་བཞི་འགྱུར་དུ་བཤད་
 པས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཡང་བཞེད་པར་མཛོན་ནོ།། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་ཏྲ་བབས་སྒོ་ལས་
 སུམ་འགྱུར་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པར་འཁྱི་པས་³ མཚུར་སུམ་འགྱུར་དང་དབངས་སུ་རྗེ་
 མཛེས་⁴ སྤྱ་བྱ་བར་འཆད་དོ།། ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལ་ནི་བྱེད་ནང་མ་ལ་འཁོར་
 ལོ་བུ་དོ།། བྱེད་བྱི་མ་ལ་རུ་དབྱས་མའི་རུ་ཅེ་བྱ་སྟེ། བྲང་བ་ལས། “འཁོར་ལོའི་བྱི་རོལ་གྱི་ཆ་
 ཚུང་གཉིས་ལ་སྤྱ་ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་རུ་ཅེ་མོ་སྟེ།”⁵ ཞེས་སོ།། དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་རུ་ཅེ་ནམས་
 རུ་དབྱས་མ་ལ་ཐུག་པའི་མཚམས་བྱིན་ལ་རུ་ཅེར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དབྱས་ཀྱི་རུ་བྱང་
 མཚམས་ཀྱི་ཅེ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཚུང་རེ་རེ་བྱས་ནས་རུ་ཅེ་ལ་ཆ་ཚུང་གཉིས་བྱེད་
 པ་དོན་མིན་ཏེ། འདི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲ་བར་བཤད་དོ།། ཆ་ཚུང་ནང་མ་འཁོར་ལོའི་
 གཤན་གྱི་པར་དང་དེ་ནས་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་དེ་ནས་གཅིག་ལ་གདུགས་དང་རི་དྲགས་

¹ ཕྱི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་པཌྱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་བུ། སྐོག་གྲངས་༥༥༧༠ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱ་
 ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་སྒོའི་ཆད་བཅུ་གཉིས་སོ།། དེའི་ར་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སོར་སྒོ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྒོའི་ཆད་
 བཟུད་དོ།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤྲོད་དུ་སྒོ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། ཏྲ་བབས་ནི་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བའི་བར་དུ་ངོས་སུ་སྒོ་ལས་
 སུམ་འགྱུར་དོ།།” ཞེས་གསལ།

² ལ་བ་པས་ སྤྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

³ འཁྱི་པས་ དབྱས་དབང།

⁴ ཅེ་མཛེས་ ཕྱི་དབང།

⁵ ཕྱི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་པཌྱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་བུ། སྐོག་གྲངས་༥༥༧༡ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འཁོར་ལོའི་བྱི་རོལ་གྱི་ཆ་ཚུང་གཉིས་ལ་སྤྱ་ཚོགས་རྫོང་ལྷེ་བའི་རུ་ཅེ་མོ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀར་གནས་པར་སྒྲུབ་བཞེད་དོ། དེ་ནས་རྒྱུ་ཐིག་ནི། ཐིག་རིང་བའི་
 ལུགས་ལ་པད་ར་དང་རྩོམ་ར་གཉིས་ཆ་ཆེན་བྱེད་བྱེད་མེ་རི་ལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་བྱེད་དེ། དེ་
 ལྟར་ན་དབྱས་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་དང་མདའ་ཡབ་ནས་འོད་སྤང་གི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་དུག་
 དུག་ཡོད་པས་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆངས་ཐིག་ལ་ཆ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་རྩོགས་སོ། སྤང་
 བ་ལས་ལུགས་འདི་ལ་པད་ར་དང་རྩོམ་ར་ལ་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་དང་འོད་སྤང་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་
 ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་བཀག་ཅིང་། ཐིག་སྐྱད་ཐུང་བའི་ལུགས་ལ་ནི་པད་ར་དང་རྩོམ་ར་ཆ་
 ཆུང་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་འོད་སྤང་ཆ་ཆུང་གཉིས་སམས་བཞི་གདམ་ང་ཅན་དུ་
 གསུངས་པས་གང་དུང་བྱའོ། རྩོམ་ཐུང་འགྲོ་ལས། “ཕྱི་རོལ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།
 ཆོན་གྱི་ས་ཡི་ཉིས་འབྱུར་ཆད།”¹ ཅེས་གསུངས་ལ། ལ་བ་བས།² རྩོམ་སྤང་དང་འོད་སྤང་
 གཉིས་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་བར་ཡང་བཤད་དོ། སྤང་བ་ལས། “ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བདེ་མཆོག་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ། རྩོམ་ཐུང་འཁོར་ལོའི་གཟུགས། ར་བ་གསུམ་ཡང་དགོད་པར་བྱ།”³
 ཞེས་བྱ་བ་འདིས་རྩོམ་སྤང་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཐུང་དང་འཁོར་ལོའི་སྤང་བ་དག་གསུངས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་པད་ར་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་
 དོ། རྒྱུ་ཐིག་བྱེད་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སངས་སྤང་གི་ཕུར་བྱ་འོག་ཅེ་གཅིག་
 པ་སྤང་རྩོམ་ཅེ་ཕྱ་བའི་རྣམ་པ་རྩྱུ་ལས་སྤྱེས་པར་བསམས་ནས་ཕུར་བྱ་གདབ་པའི་སྤྱགས་
 གྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྒྲས་ནས། བརྒྱད་བའི་སྤྱགས་གྱིས་རྩོམ་ཐུང་ཐོ་བས་བརྒྱད་ཏེ། དེ་ལ་
 ཐིག་སྐྱད་ལོ་དུག་པ་ཉིས་ལྟ་བུ་བྱས་པ་བཏགས་ནས་དབང་ལྡན་ནས་གཡས་སྒྲོར་དུ་
 བསྒྲོར་ལ་གདབ་པོ། ཐིག་སྐྱད་རེ་བཞི་པའི་སྤྱབས་སུ་ཐིག་སྐྱད་རྒྱང་པས་ཀྱང་རྒྱུ་ཐིག་

1 ཐེ་བཀའ། རྒྱུ་འབྱུག། ཁ་རྩོམ་ཐུང་འགྲོའི་རྒྱུ། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། འོག་གངས་༤༤བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཏུ་ར་ན་ཡི་
 ཕྱི་རོལ་དུ། ཆོན་གྱི་ས་ཡི་ཉིས་འབྱུར་དུ།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དུགས་སུ་བསྐྱན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

3 ཐེ་བསྐྱན། རྒྱུ་འབྱུག། ཕུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལ་ཀ་ར་གུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐུང་ག། འོག་གངས་36བ།

བྱར་བྱང་བ་དང་རྒྱུ་སྐྱར་གྱི་དོན་དུ་ཐེག་སྐྱད་མཐོ་གང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱ་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཐེག་སྐྱད་ལྷག་པ་ལས་ནད་སྦྱིད་པར་གསུངས་པ་ལ་འདི་འདྲ་མ་གཏོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། དབུས་སུ་འདེབས་པའི་ཕུར་བྱ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སྤར་ཕུར་བྱ་འདེབས་པའི་སྐྱབས་གིས་ཤེས་སོ།། དེ་བཞི་བ་ལ་ཡང་དབང་ལྷན་ནས་བསྐྱོར་བར་ལ་བ་པས་¹བཤད་དེ་སྔོན་ལ་ཆངས་ཐེག་གི་སྟེང་དུ་ཆད་བཅལ་ནས་བྱའོ།། དུར་ཁྱིད་གང་དུ་བྱ་བ་གསལ་བར་སློབ་དཔོན་འདིས་མ་བཤད་ལ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འོད་སྤང་གི་ལུང་སྤར་བཤད་པ་དེ་སྤང་བར་བྱངས་པའི་འོག་ཏུ། “འཁོར་ས་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ།། ཤིང་སོགས་དུར་ཁྱིད་བརྒྱད་པོ་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་ལས་ནི། འཁོར་མ་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དུ་རི་ཀ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་དེ་བཞིན་འོ།། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉས་ཀྱང་། “རྗེ་རྗེ་ར་བ་མེ་འོད་བཅས།། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ།། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་དུར་ཁྱིད་བྱ།”³ ཞེས་བཤད་དོ།། སྔོན་འབྱུང་འབྱུར་རྟིང་ལས། “རྗེ་རྗེ་ར་བའི་ནང་དུ་ནི།། དུར་ཁྱིད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། འབྱུར་གསར་ལས། “རྗེ་རྗེ་ར་བ་ནང་དུ་སྟེ།། དུར་ཁྱིད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་འོ།”⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། སྔོན་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་ལས། “འོད་ཟེར་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་པའོ།། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དུར་ཁྱིད་རྣམས་བྱི་བར་⁶བྱའོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བེ་བླ་རྒྱུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་བ་རྩ་བས་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ།། དུར་ཁྱིད་ནི་དེས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་བདེ་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

2 རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕ བརྒྱ་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟ་ཟ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གངས་3604 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁོར་ལུག་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་དུ།། ཤིང་སོགས་དུར་ཁྱིད་བརྒྱད་པོ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 བརྒྱ་རྒྱུ་ཉ། འཁོར་མོ་སྔོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མདོར་བསྐྱས་པ། འོག་གངས་4493

4 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། 10 བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྔོན་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་31694

5 ལུང་འདིའི་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

6 འགྱི་བར་ རྗེ་དཔལ་།

7 རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 དཔེ་སྐོར་རྒྱ་རྒྱུ་ཉ། སྔོན་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། ལུ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་4494

མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་ཡི་¹གཞན་ལ་མི་དགོས་པ་དང་སྐལ་མེད་འདུས་པ་ན་དེར་ཡང་མི་བྱི་²བ་ནི་
 བྲེང་བའི་དགོངས་པ་འོ།། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་དུས་འཁོར་ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱུད་ནས་མི་
 འབྲ་བར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། སྤྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ལ་བསྒྲ་དང་དྲོར་ར་དང་
 མེ་རི་རྣམས་ངེས་ཅན་དང་དུར་ཁྲོད་དང་བདེ་མཆོག་པའི་ར་བ་གསུམ་ལྟ་བུ་མ་ངེས་པར་
 བཞེད་ལ། ཐེག་སྐྱུད་ཀྱི་ཆོད་གཉིས་ཀྱང་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་
 བས་འབྲུབ་པ་དང་། འབྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་³མི་མཉམ་ཡང་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲ་བར་
 བཞེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་གི་ནང་⁴གི་ཐིག་
 བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་ནང་ཐིག་ནི། བྲེང་བ་ལས། “ཆོངས་ལས་ཆ་རྒྱུང་
 བརྒྱུད་མཐར་དང་།། བདུན་པའི་མཐའ་རུ་རྒྱུ་པོའི་ཐིག་། དེ་ནས་ཡང་དག་བྲངས་ནས་ནི།།
 བྱོགས་གཞན་ཐིག་གི་མཆོམས་སོང་བའི།། ཐིག་གཉིས་རིམ་བཞེན་ཆོངས་པའི་བྱིར།། ཆ་
 རྒྱུང་གཉིས་གསུམ་དོར་བར་རོ།། བྱི་རྒྱུ་ཐིག་ལས་བྱི་དོས་སུ།། ཆ་རྒྱུང་དོར་བར་རྒྱུ་པོའི་
 ཐིག་། དེ་ནས་ཆ་རྒྱུང་གསུམ་དོར་ནས།། ཟུར་ཐིག་བར་དུ་གནས་པའི་ཐིག་། ‘ཀྱན་ཏུ་སོན་
 པའི་ཆོངས་ཐིག་དང་།། རེའུ་མིག་⁵སྤྲུམ་བུའི་རེ་ཁ་དབྱི།།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་རྒྱང་
 པ་དང་པོ་དུག་གིས་ནི། རེའུ་མིག་⁷དགྲའི་ཐིག་བསྟན་ཏེ་གསང་འདུས་གཉིས་ཀ་འབྲོ།། དེ་
 རྣམས་རྒྱང་པ་བཞིས་ནི། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་པའི་ཐིག་བསྟན་ཏེ་སྤར་གྱི་རྒྱུ་ཐིག་

1 བྱི་ གཙང་དཔར། དུས་དཔར།

2 མི་འབྱི་ རྟེན་དཔར།

3 སྒྲོ་མཉམ་ སྤྲུམ་འདུས་དཔར་མ།

4 འགའ་ཞིག་ནང་ དུས་དཔར།

5 རེའུ་མིག་ དུས་དཔར།

6 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞེན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྟ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་མེ་བྲེང་བ། ཤོག་གངས་36ནམ་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་བྱི་མ་གཉིས་རྒྱང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘ཀྱན་ཏུ་སོན་པའི་ཆོངས་ཐིག་དང་།། རེའུ་མིག་སྤྲུམ་བུའི་རེ་ཁ་དབྱི།།’ ཞེས་གསལ།

7 རེའུ་མིག་ དུས་དཔར།

གཉིས་ཡོད་པའི་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་དོར་བར་སྤར་ཡང་ལྷུ་མ་ཐིག་གཅིག་བྱ་སྟེ། ལྷ་བྱང་གིས། “འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་ནམ་བུ་ལྟར་པའི།། རྩོམ་ཐེང་བ་གསལ་བར་བྱ།”¹ ཞེས་འོད་ཟེང་གཅིག་དང་རྩོམ་ཐེང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྐ་མའི་དོན་དུ་ལོ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་རྩོམ་ཐེང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འོད་ཟེང་མ་གསུངས་པས་སྐ་མ་ལ་ལྷུ་མ་པོ་གཅིག་གིས་ཆོག་གོ། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ་དོར་པའི་མཚམས་ནས་བྱར་ཐིག་ནས་བྱར་ཐིག་གི་²བར་དུ་འདེབས་པའི་ཆ་ཆུང་གསུམ་པའི་སྐ་མ་བྱ་ནི། རྩོམ་མ་བཞིའི་གནས་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་བ་ནི། སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་མཚམས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་བཞིའི་སྐ་སྐ་མ་གྱི་དོན་དུ་སྟེ། ལྷ་བྱང་གིས། “ནང་གི་འཁོར་ལའི་ཕྱི་རོལ་དུ།། ཐིག་བཞི་མཉམ་པར་ཀྱན་ནས་བྱ།”³4 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།⁵ འཇམ་རྩོམ་ལ་ནི། ལྷུ་མ་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཅ་ཐིག་གི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ཡོད་པས། ཐིག་གི་སྐྱུག་པའི་སྐལ་སྐྱུ་ཅ་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་གི་སྐ་སྐ་མ་དོར་ནས་ངོས་ཐིག་གཅིག་བྱར་ཐིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདབ་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུགས་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་དགོད་པའི་དོན་དུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་དོར་བར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། འོ་ན་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ལྷུ་མ་ཐིག་ལ་ཐེང་བའི་ཐིག་གི་སྐྱུག་པའི་སྐལ་སྐྱུ་ལ། བྱང་པར་དུ་ལྷུ་མ་པོའི་ཐིག་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡང་རྩོམ་ཐེང་བའི་ཆ་ཆུང་དོར་བར་ལྷུ་མ་པོའི་ཐིག་གསུམ་པའོ། ལྷུ་མ་པོ་དང་པོའི་ནང་དུ་ནི་འོད་ཀྱི་ཐེང་བའོ། ལྷུ་མ་པོའི་ཐིག་དང་པོ་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ་ནི་ལྷུ་མ་པོའི་ཐིག་མེད་དོ། ཞེས་སྤར་ཆ་ཆུང་བདུན་པ་ནས་བསྐོར་བའི་ལྷུ་མ་ཐིག་གཉིས་པའི་ནང་ནས་རྩོམ་ཐེང་གི་ཆ་ཆུང་སྐོར་བ་དང་བརྒྱད་པ་ནས་

1 རྩོམ་ཐེང་ལྷ་བྱང་གིས། “འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་ནམ་བུ་ལྟར་པའི།། རྩོམ་ཐེང་བ་གསལ་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

2 མཚམས་ནས་བྱར་ཐིག་གི་ དབུས་དཔའ།

3 འཇམ། རྩོམ་ཐེང་པའ།

4 རྩོམ་ཐེང་ལྷ་བྱང་གིས། “ནང་གི་འཁོར་ལའི་ཕྱི་རོལ་དུ།། ཐིག་བཞི་མཉམ་པར་ཀྱན་ནས་བྱ།” ཞེས་གསལ།

5 དོན་ནོ། གཙང་དཔའ།

བསྐྱོར་བའི་¹ ལྷུ་མ་ཐེག་དང་པོ་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ་ལྷུ་མ་པོའི་ཐེག་མེད་པར་བཤད་པ་དང་ཐེག་
 ཅའི་ཆེགས་བཅད་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤོང་བར་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་སྤར་
 ལྟར་མཛད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཆངས་ལས་སྟེགས་བྱ་ཅམ་དུ་འགྱུར། སྟེགས་བྱའི་བྱེད་དུ་
 གཉིས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་སྟེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས། སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་
 ཏེ།”² ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་ན་ཐེག་ཅ་ལུག་པ་བཞིན་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷའི་སྟོང་སྟེགས་བྱའི་
 ཆད་ཆ་ཆུང་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་ཆངས་ཐེག་ནས་ཆ་ཆུང་གཉིས་སོང་བར་ཐེག་དང་པོ་
 དང་། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གཅིག་སོང་བར་ཐེག་གཉིས་པ་འདེབས་ཤིང་། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ་
 སོང་བར་ལྷུ་མ་ཐེག་ནང་མ་སྐྱོར་ཏེ་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱི་མའི་ལྷུ་མ་ཐེག་ནི་བཞི་པ་སྟེ་
 དེ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། རྟེན་པ་འདི་བཞི་པ་ཆབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཆད་ཅིང་
 དབུལ་གྱི་འགྱུར་ལ་སྟེགས་བྱའི་དོད་སྟེ་བ་ཞེས་པར་བསྐྱར་རོ། ཡང་སྤོང་བར། “དབུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡི་ནི་ཆད། ཅ་བའི་ཐེག་གི་བྱེད་ཀྱིས་སོ།”³ ཞེས་ཅ་ཐེག་གི་བྱེད་ནས་དཀྱིལ་
 འཁོར་དབུས་མ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་དོན་ལྟར་ན། དོར་སྤོང་གི་ཅིག་
 པ་ལྷུ་མ་པོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མའི་མཆམས་གཟུང་དགོས་པས་དེ་ཅ་ཐེག་གི་བྱེད་ནས་
 ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཅ་ཆེགས་བཅད་མ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སོ། ཆེགས་བཅད་དང་ལུག་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆག་དང་དབང་གི་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་དཔེ་
 མ་དག་པ་མིན་ལ། སྤོང་བ་ལས། “དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་ནི། ལྷུ་མ་པོའི་ཐེག་དང་པོ་ལས་ཕྱིར་
 འོད་ཀྱི་སྤོང་བའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་སྤངས་པར་ལྷུ་མ་པོའི་ཐེག་གཅིག་གོ།”⁴ ཞེས་ཆ་

༡ རྟེན་པའི་ དབུས་དབང་།
 ༢ རྟེན་པ་ལྟན། རྟེན་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་སྤོང་བ། ཤོག་གངས་༢༤བ༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
 རྟེན་ཕྱི་མ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།
 ༣ རྟེན་པ་ལྟན། རྟེན་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་སྤོང་བ། ཤོག་གངས་༢༤བ༦
 ༤ རྟེན་པ་ལྟན། རྟེན་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་སྤོང་བ། ཤོག་གངས་༢༤བ༢ ལས་བྱུང་བའི་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་ནི་ལྷུ་མ་པོའི་ཐེག་དང་པོ་ལས་ཕྱིར་འོད་ཀྱི་སྤོང་བའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་སྤངས་པར་ལྷུ་མ་པོའི་ཐེག་གཅིག་གསུངས་སོ།”
 ཞེས་གསལ།

ཆུང་བརྒྱད་པ་ནས་དོར་སྒྲོར་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས། ཐེག་ཅ་ཆོགས་བཅད་མ་
 བྱེད་དང་མཐུན་པས་ལྷགས་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། ད་ལྟ་འགྱུར་བའི་
 རྩོམ་ཁའ་འགྲོ་ལས། “ནང་གི་འཁོར་ལོ་རྩོམ་རྒྱུ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གཉིས་སུ།
 དབང་ལྡན་མཆོམས་ནས་བཅམས་ནས་ནི། གཡས་སྒྲོར་དུ་ཁྱེ་སྒྱུད་པ་བསྒྲོར།”¹ ཞེས་པ་
 ལས་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་དཔེ་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་བྱི་ནས་འོད་སྒྲོར་བ་ཡོད་པར་གསལ་
 ལོ། སྒྲོར་བ་ལས། གསང་འདུས་གཉིས་ཀ་ལ་ཅ་ཐེག་ནས་ནང་དུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་དོར་བར་
 རོས་ཐེག་འདེབས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་སྐྱམ་ནང་མ་ལ་རོས་ཐེག་འདེབས་པའི་བཤད་པ་མི་
 སྒྲུང་རོ། ནང་ཐེག་ཐེབས་ནས་རེའུ་མིག་² དབྱས་མའི་ནང་གི་ཟུར་ཐེག་དང་དེའི་སྐྱམ་བྱའི་
 ནང་གི་ཐེག་རྣམས་དང་བྱི་ནང་གི་ཆངས་ཐེག་རྣམས་དབྱེ་ཞིང་།³ ཟུར་ཐེག་གཞན་དང་སྐྱ་
 སྐྱམ་གྱི་ཐེག་ནི་བཞག་ཅིང་⁴ རྩལ་ཆོན་གྱིས་གཡོག་པར་བྱ་སྟེ་ལྷའི་གནས་དང་ཆོན་སའི་
 རྒྱད་པར་དབྱེ་བའི་དོན་དུའོ། བདེ་མཆོག་རེ་གཉིས་པའི་ནང་ཐེག་ནི། སྒྲོར་བ་ལས། “ཅ་
 བའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།” ལྷ་ཡི་དབྱེ་བས་ཐེག་གདབ་པ། ཅུང་ཟད་ཐ་དད་བདེ་མཆོག་
 གོ། ‘གཞན་ཏེ་དེ་ཡི་བརྗོད་པར་བྱ།’ ཆངས་དང་ཟུར་ཐེག་གནས་པ་ལས། གཞན་མིན་དེ་
 ཡི་ཆངས་ལས་བྱིར། ཆ་ཆུང་གཉིས་དོར་ཅ་བའི་བར། ཐེག་གདབ་ཟུར་གྱི་འབྲམ་དག་
 དུ། དེ་བཞིན་ལྟེ་བའི་ལོགས་དག་ལས། ‘སྒྲོ་ནི་བཞི་བཞི་དེ་ཡི་སྤྱི།’ ལྟེ་བའི་བྱི་རུ་ཆ་
 ཆུང་བཞི། དོར་བར་ཆ་ཆུང་བཞི་པའི་ཐེག་ །ཐད་ཀར་ཆངས་དང་ཟུར་ལ་གནས། འདིར་
 བྱི་ཡང་ནི་ཐེག་ལྷ་ཡང་། ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་དོར་བར་རོ། དེ་བཞིན་དེ་རྣམས་དང་དུག་
 བ། མཆོམས་སུ་ཡང་དག་སོན་པ་འོ། ཆངས་པ་དང་ནི་ཟུར་ཐེག་གི་ །གཡས་དང་གཡོན་

¹ ཐེ་བཀའ། ཆུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་ཁའ་འགྲོའི་ཆུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། འོག་གངས་༥༩ནོ།

² རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

³ དབྱེ་ཞིང་། ཐེ་དཔར།

⁴ གཞག་ཅིང་། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ཐེ་དཔར། གཅོད་དཔར།

པའི་བདུན་རྒྱུ་ལས་ལས། ལྷ་པ་གསུམ་པ་དང་པོ་ཡི། ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་མཐའ་ལས་འཛོམ།
 རང་གི་གཉིས་པའི་ཅེར་སོང་ནས། ‘བདུན་པ་ཡི་ནི་དབུས་སུ་སོང་།’ ཐེག་གཅིག་གྲིག་པོ་
 ལྷ་རུ་འགྱུར། དེ་ནང་དུ་ཡང་ཆ་ཆུང་བྱེད། རྟོན་ནས་དེ་བཞིན་གཞན་ཡིན་ནོ། ཆངས་
 ལས་རིམ་བཞིན་ཀྱུ་པོ་དང་། ཉི་ལྷ་ཆུ་མིག་ཆ་ཆུང་ནི། རྟོན་བར་རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ལྷ་འོ།
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་། ཆ་ཆུང་བྱེད་བྱེད་རྟོན་ནས་ཐེག་ །རྒྱུ་པོ་གསུམ་མོ་ཅིབས་
 རྒྱུ་པོ་གྱི། ཐེག་ལས་གཞན་ནི་དབྱི་བར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འདིར་བྲེང་བ་
 ལས། ཅ་བའི་ཐེག་ནས་ཉེར་བཟུང་སྟེ།² ‘རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ནི་རྒྱུ་པ་བཞི།’ འཁོར་ལོ་གསུམ་
 བེ་སྟོ་ཆད་དུ། ཡང་དག་བསྟོར་བས་བྱིན་པ་འོ། ལྷག་མ་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད། ཆད་དེ་
 འདི་ལས་ལྷག་ཆད་མིན། ལྷག་སོགས་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བྱུང་ལ། རྟོ་རྟེ་བརྒྱ་འཁོར་ལོའི་
 བྲེང་།³ ཞེས་བྲངས་པ་ནི་ལམ་ཀ་ཀྱུ་པ་བཟང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡོད་དེ་འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ་
 ཅམ་སྤང་ངོ་། བྲེང་བའི་ཐེག་གི་ལྷག་པའི་སྐབས་ལས། “བཞི་པ་ལྷག་གི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་
 པའི་ནང་དུ་ཆ་ཆུང་གི་བཞི་ཆ་ལས་པ་རོལ་ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་གསུམ་པའི་འདབ་མ་རྟོན་བར་
 ལྷ་བའི་རྟོན་དུ་གེ་སར་གྱི་བྲེང་བའི་ངོ་བོ་ཐེག་གཅིག་གོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་
 ཅ་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱིས་དབུས་ནས་ཆ་ཆུང་གཉིས་རྟོན་བར་བརྒྱའི་ལྷ་བ་སྟོར་བར་བཤད་པ་
 གཉིས་སྤྱ་སོར་བཞག་ན་མི་མཐུན་ཀྱང་ཆོག་ས་བཅད་ནི་རགས་ཅིས་ཡིན་ལ་ལྷག་པས་ཞིབ་
 ཅིས་མཛད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཕྱོགས་རེའི་ལྷ་བ་ལ་གང་ཡོད་པའི་ཉིས་

ྱ རྟོ་བརྒྱན། རྒྱུ་འགྱུར། ལྷ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་བྲེང་བ། ཐོག་གངས་༣༠ན ༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀར་སྤྱ་མ་དང་བཞི་པ། བཅུ་པ་དང་ཉེར་གསུམ་བཞི་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཅ་བའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ།’ ‘གཞན་དེ་དེ་ཡིས་བཛྲ་བར་
 བྱ།’ ‘སྟོ་ནི་བཞི་བཞིར་དེ་ཡི་བྲེང་།’ ‘བདུན་པ་ཡིས་ནི་དབུས་སུ་སོང་།’ ཞེས་གསལ།

༢ ཉེར་བཟུངས་ཉེ། རྟོ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ རྟོ་བརྒྱན། རྒྱུ་འགྱུར། ལྷ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་བྲེང་བ། ཐོག་གངས་༣༠ན ༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀར་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ནི་རྒྱུ་པ་བཞིའོ།’ ཞེས་གསལ།

༤ རྟོ་བརྒྱན། རྒྱུ་འགྱུར། ལྷ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་བྲེང་བ། ཐོག་གངས་༣༠ན ༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 “བཞི་པ་ལྷག་གི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བའི་ནང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ཆ་ཆུང་གི་བཞི་ཆ་ལས་པ་རོལ་ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་གསུམ་པའི་འདབ་མ་
 རྟོན་བར་ལྷ་བའི་རྟོན་དུ་གེ་སར་གྱི་བྲེང་བའི་ངོ་བོ་ཐེག་གཅིག་གོ།” ཞེས་གསལ།

འགྱུར་སྐྲགས་རེའི་འདབ་མ་ལ་གསུངས་པ་མང་བས་འདབ་མ་ལ་ཆ་ཆུང་བྱེད་དང་གསུམ་
 དང་། ལྟེ་བ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་དང་དེའི་བཞི་ཆ་གཅིག་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། བེ་བྱ་རྩེ་
 བྱང་བའི་ཐིག་ཅུ་སོར་བཞག་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་¹ དུ་བྱའོ། ཁ་ཅིག་གིས་རྫོ་རྗེ་བྱང་བའི་དོན་
 དུ་འཁོར་ལོ་ནང་མ་ལ་ཡང་ཆ་ཆུང་བྱེད་པའི་ལྷུ་ཐིག་བྱེད་པ་དང་གཞན་ནི་ཅིབས་ཀྱི་སྐོ་
 དག་དུ་ཕྱིན་དུ་མི་བཟད་པའི་རྫོ་རྗེ་བཞིས་བསྐྱོར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཅིབས་ཀྱི་འགམ་ཀྱི་སྐྱེང་
 དུ་རྫོ་ལྟར་རིགས་པར་རྫོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་དང་འཁོར་ལོའི་བྱང་བ་བྱེད་པའི་འདོད་པ་གསུམ་བྱང་
 བར་བཞོད་དོ། དེའི་གཉིས་པ་ནི་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་བཞེད་ལ། གསུམ་པ་ནི་བེ་བྱ་རྩེ་ཡང་
 བཞེད་དོ། གྱི་རྫོར་ལྟ་དགྲུ་ལ་དབུས་ནས་བྱི་ངོས་སུ་ལྟེ་བའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་ལྟ་རྫོར་ནས་
 ཐིག་ལྷུ་པོ་གཅིག་དང་། དེའི་བྱི་ངོས་སུ་འདབ་མའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་སྟངས་པར་ཐིག་
 གཅིག་གོ། དེའི་བྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་ལ་བུམ་པ་རྣམས་སམ་རྫོ་རྗེའི་བྱང་བ་བྱེད་པའི་
 འདོད་པ་བཞོད་དོ། གཞེད་དམར་ལྟ་ལྟ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱི་
 རྫོར་ལྟ་དགྲའི་གནས་ལ་ལེའུ་ཆེ་དགྲའི་ཐིག་བྱེད་དེ། རྫོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 རོ། འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་གཞན་པལ་མོ་ཆེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཐིག་གི་སྐབས་
 སུ་སྐོ་དབྱེ་བ་ནི། ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་ཐེབས་པ་དང་ཐིག་རྣམས་རྫོགས་པའི་མཆོམས་གཉིས་
 སུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། རང་གཙོ་བོར་གསལ་
 བའི་ཐིག་གཉིས་སྟེ་ལས་གཡས་ཉི་མ་དང་གཡོན་རྒྱ་བར་བསྐྱེད་ལ་² ཁྲོ་བའི་ལྟ་བས་ཐམས་
 ཅད་དུ་བལྟ་ཞིང་རྩི་རྩི་ཞེས་བཛོད་ལ། ཐམ་པའི་སྐྱོའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱིབ་པ་དབྱེ་བར་
 བྱའོ་སྟམ་དུ་ལྟག་པར་མོས་པས་ཆངས་ཐིག་དང་ཅུ་ཐིག་གཉིས་སྟངས་པའི་གཡས་གཡོན་
 ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་ཅུ་ཐིག་གི་ས་དང་བཅས་པ་དབྱེ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱེད་བཅས་

¹ ད་ལྟར་ གཙང་དཔར།

² བསྐྱེད་པ་ལ་ དབུས་དཔར།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “ཉི་ལྷིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་བ་ཡིས།། དེ་ནས་སྒོ་ཡང་དབྱེ་བར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷའི་སྒོས། “སྐྱུ་མའི་ལུས་ནི་བླ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་སྒོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། རང་ལྷའི་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་བལྟས་ལ་བྱའོ།། ཐེག་ཚྭ་གས་པའི་འོག་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་དེ་ཐེག་སྐྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ནས་ཐེག་སྐྱུད་དབེན་པར་འཛོག་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ།།

བཞི་པ་(བཏབ་པའི་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ནང་ཐེག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལྷུ་མ་ཐེག་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(ལྷུ་མ་ཐེག་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལྷུ་མ་པོ་དང་རྟའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(ལྷུ་མ་པོ་དང་རྟའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཐེག་གིས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། དུར་ཁྲིད་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། སྒོ་མ་འབྱུང་དང་སྒོ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྤྱགས་ཀྱན་གྱི་མེ་རི་ཆད་མཉམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ཆད་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆ་ཚུང་བཞི་པན་ཆད་དུ་མི་འཕྲོ་བ་མིན་ནོ།། དེས་ན་དེའི་ཅིར་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་ཆད་མེད་པར་འཕྲོ་བའོ།། སྤྱགས་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་མེ་དབྱུང་འཕྲོ་བ་དེའི་ནང་དུ་རྩོམ་རི་བ་ནི་འཕྱག་ཅིང་སྤྱ་བ་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒོ་མ་དོན་ལ་འོག་ཏུ་ལྷུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་

༡ ཉི་ལྷིག་ རྟེན་པར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྟེན་བལྟན། ལྷུང་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་པའི་ཐེག་གི་ཞོག་གུངས་༩༩ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀར་སྤྱ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉི་ལྷིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་བ་ཡིས།།” ཞེས་གསལ་མོད། གཞུང་དུ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་པའི་བར་གསལ་བ་ལུངས་སུ་བཅོལ་ཡོད།

༣ རྟེན་བལྟན། ལྷུང་འབྲེལ། རྟེན་བཤད་སྐྱུའི་བྱང་ཆུག། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ལྷིག་གི་ཞོག་གུངས་༩༩ ན་༩བ།

དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདི་བཞེད་པས་དོ་རྩེ་གནས་པའི་སྤྲུལ་བྱ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གོ་དགོས་སོ།། རྩོམ་རྩེ་འོ་པོ་ནི་ཅེ་ལྷ་བའམ་ཅེ་གསུམ་བའམ་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཐི་བ་¹ན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ།། རྩོམ་རྩེ་དང་པད་རའི་བར་གྱི་རྒྱུ་ཐིག་ནི། རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆོས་འབྱུང་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་འབྱུང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོས་འབྱུང་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཡིན་པས། ཐིག་དེ་ཆོས་དབྱིངས་མཆོན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཐིག་དེ་ཁོར་ལྷག་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་འདོད་པའི་གཞན་ལྷགས་གཉིས་སྟེང་བར་རོ།། དེས་ན་མེ་རི་དང་རྩོམ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་རྒྱུ་ཐིག་གིས་གང་མཆོན་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། ཁོར་ལྷག་གི་རོ་བོར་བྱས་ནས་རྩོམ་ར་ལ་གཏོགས་དགོས་པར་མངོན་ནོ།། རྩོམ་རའི་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཐིག་ལེ་ཅེ་མོས་རེག་པ་ནི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ཡིན་ལ། འདབ་མ་གནས་པའི་ས་ནི་ཆོས་འབྱུང་དང་། ནང་གི་རྒྱུ་ཐིག་དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་ལེ་སར་གྱི་རི་མོ་ཡིན་པས་གོ་སར་ནས་གོ་སར་གྱི་བར་ནི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་རྒྱུ་པོའོ།། སྟེང་བར་གོ་སར་གྱི་རེ་ཁ་ནས་བཟུང་ནས་²ཁོར་ལྷག་དུ་འདོད་པ་ལ། ལྷའི་སྒྲོས། “ཏྲ་བབས་རྩོམ་རྩེ་ཅེ་མོ་ཅན།། དེ་ཡི་བྱེ་རོལ་ཁོར་ལྷག་སྟེ།། རྩོམ་རྩེ་སྟེང་བ་འོད་བཟང་ལྷན།།”³ ཞེས་རྩོམ་སྟེང་ཉིད་ཁོར་ལྷག་དུ་བཤད་པས། རྩོམ་ཁོར་ལྷག་ཡིན་ལ། གོ་སར་དང་འདབ་མ་དང་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་རྩོམ་ར་ལ་མི་གཏོགས་པས་དེ་རྣམས་ཁོར་ལྷག་མིན་ཞེས་བཀག་ནས་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ཅེ་ལྷེ་⁴བྱེ་ནས་ཁོར་ལྷག་དུ་གསུངས་པས། དེ་དག་ཀྱང་ཁོར་ལྷག་བཏགས་པ་བར་འདོད་ན་ནི་ལེགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།། གཞན་ཡང་ལུང་དེས་རྩེ་ཅེ་ལྷེ་བྱེ་ནས་རྩོམ་རའི་ཁོར་

¹ འཕྱི་བ་ རྩོམ་དཔལ།

² བཟུངས་ནས་ རྩོམ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

³ རྩོམ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལ། རྩོམ་དཔོན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གངས་¹ 3 ན 3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྩོམ་པོ་ལ་ལྷུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩོམ་རྩེ་སྟེང་བ་འོད་ཟེར་རྒྱས།།” ཞེས་གསལ།

⁴ རྩེ་ཅེ་ དབྱས་དཔལ།

१) རྩེ་ཤུག་ལྷན་པའི་ཤ་ རྩེ་ཆེན་ཆོས་ལོ་ལྷན་ལྷན་ཀ་ར་ལྷན་། དཀྱིལ་ཆོས་རྩེ་ཆེན་པ་། འོག་ལྷན་མ་ཕེབས་ ལས་ལྷན་པ་ལྷན་མི་པ་ལྷན་།

དར་དབྱངས་ནས་དར་དབྱངས་ཀྱི་¹སྒྲུལ་བྱའི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། རྩ་
 སྒྲིན་གྱི་ཁ་ནི་དེ་ནས་བྱུང་བའི་རྩ་རྒྱལ་གྱི་ཅ་བ་ངོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 རྩའི་བྱི་ངོས་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱའི་ཐིག་ཕྱི་མ་ལས་འདར་མི་རུང་²བས་སྒྲུལ་བྱ་དེའི་བྱི་
 རོལ་ནས་རྩ་སྒྲོར་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། ཕྱོགས་འདི་ལ་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡམས་གཡོན་དུ་སྒྲོ་
 ཆད་གཉིས་གཉིས་སོང་བ་ནས་རྩ་སྒྲོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆ་རྒྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐིག་
 ཆད་ལ་ཆ་རྒྱུང་གཉིས་གྲུག་པའི་ཆ་ལ་བཏང་ནས་སྒྱུད་པ་འཐེན་པས་³དབྱས་རྩའི་ཅེ་མོའི་
 ཆ་རྒྱུང་གཉིས་བྱིར་བཞག་པའི་མཆམས་སུ་གང་ནས་སྤེབས་བལྟས་པས་⁴ཤེས་ཏེ་དེ་ཡང་
 རྩའི་ནང་ངོས་ཀྱི་ཐིག་གོ། །འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་ལ་ཡང་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡམས་
 གཡོན་དུ་སྒྲོ་ཆད་གཉིས་གཉིས་སོང་བའི་མཆམས་ནས་འཐོན་པའི་རྩའི་བྱི་ཐིག་ནི། ཀ་བའི་
 ཐིག་ཕྱི་མ་ལས་མི་འདའ་སྟེ་རྩའི་སྒྲོར་མཆམས་འདི་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་དོ། ། རྩ་རྒྱལ་
 ནི། རྩུང་ཟད་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བི་བྱུ་རྩིས་ཐད་ཀར་སོང་ནས་
 ཞེས་⁵གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱལ་ནི། སྤྱི་དུ་ཆ་རྒྱུང་བཅུ་དྲུག་པར་བཤད་
 པས་དབྱས་ཀྱི་རྩ་དང་མཉམ་པ་ལ་དབྱས་ཀྱི་རྩ་ཅེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ཅེ་ལས་ཆ་རྒྱུང་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱིར་རིང་བ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱལ་གྲུག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། ཕྱོགས་གཞན་དུ་དོ་
 རྩའི་རྩ་གཡམས་གཡོན་དང་དེ་དག་གི་བར་རྒྱལ་མཉམ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
 ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་དུ་བསྐྱའི་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིས་འགྲུང་འདབ་མའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་

“ཏྲ་བབས་ཀྱི་སྒྲོ་རྒྱལ་སུ་ནི་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱའི་ཉེ་དུ་རྩ་སྒྲིན་གྱི་ཁ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ཆོགས་དོ་རྩའི་ར་རྒྱལ་ནི་རྩུང་ཟད་གཞོགས་
 སུ་སོང་ནས་བྱིར་འབྱུང་བ་དབྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུང་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་དུ་ཆ་རྒྱུང་བཅུ་དྲུག་པའོ།” ཞེས་གསལ།

ྱ དེ་ལ་ནི་དར་དབྱངས་ཀྱི་ དབྱས་དཔལ།

༩ འདིར་མི་རུང་ དབྱས་དཔལ།

༩ ཐེན་བས་ དབྱས་དཔལ།

༥ བསྐྱེབས་བལྟས་བས་ སྐྱ་འབྱམ་དཔལ་མ།

སྐྱེབས་བལྟས་བས་ སྤྱི་དཔལ།

སྐྱེབ་བལྟས་བས་ དབྱས་དཔལ།

༥ མོང་ཞེས་ དབྱས་དཔལ།

བཤད་ཀྱང་། འདིར་བསྐྱེད་ལྟེ་བཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་འདབ་མ་ཆ་སྤྲོ་གཉིས་ལས་མ་བཤད་
 བ་བཞིན་ནོ།། རྩེ་སྤྲོ་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་སུ་འདོད་བ་ལྟར་ན། རྩོགས་ཀྱི་རྩ་ཇི་ཅམ་ནས་
 འཕྱོན་བ་སྤང་བ་དང་སྤྲོ་ལ་འབྱུང་འབྲེལ་བ་ལས་མི་གསལ་ལ། སྤང་བར་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་
 རྩོགས་བྱ་བྱ་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱམ་བ་ལ་གནས་པའི་ཁྱདས་སུ། “ཆུ་སྤྲོ་ཁ་ནས་ཆུ་སྤྲོ་
 བར་། རྟ་བབས་སྒོ་ལས་སུམ་འབྱུར་ཏེ།” རྩོགས་བྱ་བྱམ་བ་ལས་བྱུང་བའི། རྟ་བབས་ཀ་
 བ་བྱང་པོར་བྱ།།¹ ཞེས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག་བྱངས་པའི་ཞར་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱང་བ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆུ་སྤྲོ་ཀྱི་ཁ་ནས་ཆུ་སྤྲོ་ཀྱི་ཁའི་བར་ལ་སྒོའི་སུམ་འབྱུར་དུ་བཤད་བ་
 ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་རེ་བཞག་པའི་དབུས་སུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་མཆམས་ནས་རྩོགས་ཀྱི་རྩ་འཕྱོན་བར་གསལ་ལོ།། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཁའ་འགོ་རྒྱ་
 མཆོ་ལས། “ཀ་བའི་ཅེ་ལས་འཕྱོན་ཅེ་ལོ།། ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེ་འོད་ཆེན་པོ།།²”³ ཞེས་གསུངས་
 བ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།། འདི་ལ་ཡང་རྩོགས་ཀྱི་རྩ་ཅེ་བྱུག་པའི་མཆམས་ནས་བྱི་རོལ་ཏུ་
 རྩ་དབུས་མ་ལ་ཆ་སྤྲོ་གཉིས་བཤད་བས་ཆ་ཆུང་གཉིས་གྲག་པའི་ཆ་ལ་སོང་བ་སྤར་
 དང་འབྲེལ། འདིར་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་སྒོ་ཆད་བྱེད་དང་གཉིས་སོང་བའི་
 མཆམས་ནས་རྩ་སྒྲོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་ཐིག་སྐྱད་ལ་ཆ་ཆུང་
 གཉིས་གྲག་པའི་ཆ་ལ་བཏང་ནས་སྐྱད་བ་གང་ནས་འཕྱོན་བས་⁴དབུས་རྩ་ལ་སྤྲོ་བས་⁵འོང་
 བ་བལྟས་པས་ཤེས་ཏེ་རྩེ་ནང་གི་ཐིག་ཡིན་ལ། རྩེ་བྱི་ཐིག་ནི་ཀ་བའི་བྱི་ཐིག་ལས་འདར་
 མི་བྱུང་ངོ་།། རྩེ་ཆད་རིང་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་དབུས་ནས་ལྷུ་པོར་བསྒྲོར་བའི་ཅིས་བྱས་ན་

1 རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་མེད་པ། ཤོག་གངས་32ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 རྒྱང་གཉིས་བ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྟ་བབས་སྒོ་ལས་སུམ་འབྱུར་རོ།’ ཞེས་གསལ།
 2 ཆེན་པོ། དབུས་དཔལ།
 3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཁ་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ། ལེའུ་བཅུ་པ། ཤོག་གངས་16ན17 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཕྱི་མ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྩེ་འོད་ཆེན་པོ།’ ཞེས་གསལ།
 4 ཐེན་བས་ དབུས་དཔལ།
 5 སྤྲོ་བ་ དབུས་དཔལ།

དེའི་མཐའ་ནས་མཐའ་ལ་སྐྱ་མ་ལ་ཆ་ཆེན་བཞི་དང་བྱི་མ་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་ཡིན་གསུང་ཡང་
 བྱུགས་རེ་ལ་རྩ་ཅི་གསུམ་པ་བྱེད་ན་དེ་མི་དགོས་ལ། ཅི་ལྟ་བུ་བྱེད་ན་རྩ་དབུས་མ་འོང་སའི་
 དབུས་བྱང་སོ་ནས་གཡས་གཡོན་དང་མདུན་རྒྱབ་ཏུ་སྐྱ་མ་ལ་སྐྱོ་ཆད་གཉིས་གཉིས་དང་བྱི་མ་
 ལ་སྐྱོ་ཆད་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། ། སྐྱ་མ་ལ་བྱུགས་ཀྱི་རྩའི་སྐྱ་མ་སར་ཆ་ཆུང་གསུམ་
 བཤད་ཅིང་རྩ་དབུས་མ་ལ་བཤད་པ་མི་གསལ་¹ལ་སྐྱ་མ་དག་སྐྱོ་མ་སར་སྐྱོ་ཆད་གཅིག་བཞེད་
 དོ། ། རྩ་ཐུང་བ་ལ་རྩའི་སྐྱ་མ་ས་ལ་²ཅི་ཡོད་མི་གསལ་ཡང་སྐྱ་མ་དང་འབྲ་བར་མཛོད་ནོ། །

གཉིས་པ་(རྟ་བབས་ཀྱི་ཐོག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། འོ་ན་བྱི་མ་ལ་རྟ་བབས་སྐྱོ་ལས་སུམ་འགྱུར་
 དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱ་མ་བྱུ་འོག་མའི་མཐའ་ནས་གཞན་གྱི་མཐའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་
 བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་སྐྱ་མ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སུམ་འགྱུར་ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐོག་ངོས་ལ་མི་བྱེད་
 ཀྱི་མང་གི་རྒྱ་ཆད་ཡིན་ལ། མང་ལ་ཡང་ཅིག་པ་མེད་པས་པན་ཚུན་གྱི་ཀ་བའི་ཅ་བ་ནས་ཅ་
 བའི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། འགམ་ལོགས་སྐྱོ་དང་མཉམ་པ་ལ་ངོས་སུ་བཞི་འགྱུར་དུ་བྱེད་
 བར་གསུངས་པ་ཡང་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་ཡིན་ནོ། ། འགམ་ལོགས་སྐྱོ་དང་མི་མཉམ་པའི་
 རྟ་བབས་དཔངས་སུ་སྐྱོ་ཆད་གསུམ་མ་ལ་ནི་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་བཞི་
 ཡོད་དོ། ། དེ་ལ་ཡང་ཆུ་སྤོན་གྱི་ཁ་ནས་ཆུ་སྤོན་གྱི་ཁའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་།
 རྟ་བབས་ཀྱི་མཐོང་གྱི་རྒྱ་ཆད་ནི་ཀ་བ་པན་ཚུན་གྱི་བར་ཡིན་ཏེ། ཀ་བའི་བྱི་ལོགས་སུ་དར་
 དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་མ་བྱུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཐོག་མཆམས་ནས་འབྱུང་བའི་དར་གྱི་རྒྱ་ཆད་པས་
 འོག་གི་རྒྱ་ཆད་ལ་མི་གཏོགས་པའི་བྱིར་རོ། ། འོ་ན་རྟ་བབས་ཇི་ཅམ་ཞིག་ན་གནས་སྐྱ་མ་
 བ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱུགས་བཞིའི་ཅིག་པ་བྱུགས་སུ་ཅི་ཅམ་³སོང་ཡང་སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྒྱའི་

¹ མ་གསལ་ གཙང་དཔལ།

² སྐྱ་མས་ལ་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔང་མ།

སྐྱ་མ་ལ་ ཐེ་དཔལ།

³ ཇི་ཅམ་ དབུས་དཔལ།

ཉེ་བ་ལས་མི་འདའ་བ་བཞིན་དུ། ཏྲ་བབས་ཀྱི་འོག་གི་རྒྱ་ཡང་གཡས་གཡོན་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་
 རྩོལ་ལྟེ་རྩེ་མཆམས་ལས་མི་འདའོ།། དེའི་ཀ་བ་ཡང་སྒྲ་ཆོགས་རྩོལ་ལྟེ་བ་ལ་མི་གནས་
 བར་ངས་ལ། དེ་པན་ཆད་དུ་ནི་བྱ་¹ལ་ཐུན་སྒྲམ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་སྒྲ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་
 ཆ་ཆུང་གཅིག་སོང་བ་ན་སྒྲ་ཆོགས་རྩོལ་ལྟེ་བའི་མཐར་སྐྱབས་པས་ཉེ་བའི་ཟད་མཆམས་
 ནས་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད་དོ།། བྱི་བྱ་²ལ་ཐུན་པ་མེད་པ་ལྟར་ན་སྒྲ་ལོགས་བྱི་མའི་འོག་གི་
 ཅེ་མོ་དང་སྒྲ་ཆོགས་རྩོལ་ལྟེ་བའི་མཐར་གཉིས་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པས་དེ་ནས་བར་སྟོང་
 ཆ་ཆུང་གཅིག་སོང་བའི་མཆམས་ནས་ཀ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་ལོགས་བྱི་མའི་ཅེ་མོ་ནས་
 རོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་སོང་བའི་མཆམས་སུ་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲལོ།། འབྲམ་ལོགས་
 སྒྲ་དང་མཉམ་པ་ལ་ཐུན་སྒྲམ་བྱས་ན་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅེ་ཐིག་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་
 ཐིག་གི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ལས་མ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཀ་བའི་དབངས་ལ་ཆ་སྟན་
 ལྡ་ལས་མེད་པས་སྒྲམ་བྱ་འོག་མ་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་མི་ཁེལ་བའི་སྒྲ་ཡོད་པས་བྱི་བྱ་³ལ་ཐུན་
 སྒྲམ་ཆད་དོ།། དབངས་སུ་སྒྲ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་
 ཆུང་བྱག་བྱག་སོང་བའི་མཆམས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་འཛོན་དགོས་པ་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་
 པས། དེའི་མཆམས་སུ་ཐུན་པ་བྱས་ན་དེའི་སྒྲམ་བྱ་ལས་རྩ་འཛོན་པ་ཇི་ལྟར་བྱང་། དེའི་བྱིར་
 མཆམས་དེར་ཀ་བ་འོང་རིགས་པས་བྱི་བྱ་⁴ལ་ཐུན་སྒྲམ་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་བྱ་ལ་སྒྲ་
 དང་ཏྲ་བབས་ལ་བར་སྟོང་མེད་ནས་ཐུན་སྒྲམ་མ་བྱས་པ་མིན་ནོ།། བྱིང་བ་ལས། “ཏྲ་བབས་
 ཀྱི་ཀ་བ་ཅིག་པའི་ཐིག་ལས་འཛོན་ཞིང་ཆ་ཆུང་བདུན་པའི་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་ཅུང་ཟད་རིང་བར་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེགས་བྱ་བྱ་

ྱ ལྷི་བྱ་ རྩོལ་པ།
 ༢ ལྷི་བྱ་ རྩོལ་པ།
 ༣ ལྷི་བྱ་ རྩོལ་པ།
 ༤ ལྷི་བྱ་ རྩོལ་པ།

བཞི་བ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། ས་མཉམ་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེགས་བྱ་དང་འབྲེལ་
 བ་བཞིན་མཐོང་བས་སྟེགས་བྱའི་བྱི་ངོས་སུ་འདི་རྣམས་བྲི་བར་རིགས་སོ།”² ཞེས་ཀ་བ་
 ཅིག་པའི་ཐིག་ལས་འཛོན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། ཀ་བ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་
 ཅུང་ཟད་རིང་བར་གནས་པ་གཏར་ཆོགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚྭ་གས་སྤྲས་
 གྲང་བྲི་བྱ་³ལ་ཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཤེ་ནས་དེ་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པ་མིན་ལ། གཞོད་བྱེད་གྲང་
 བྲི་བྱ་⁴ལ་ཐུན་སྒྲམ་ཡོད་མེད་མི་འབྱེད་ཀྱི། སྤྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་
 བྱིར་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་རིང་བར་གནས་པ་ནི་⁵རྟ་བབས་སྤྱིའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའོ། གསང་ལུན་གྱི་ཐིག་གི་ཆོག་ལས་གྲང་། “རྟ་བབས་ཡ་ལུབས་དག་ལས་ནི།
 ཆ་གཅིག་དོར་བའི་ཆ་ཆེན་ཆད། སྒྲོ་ཡི་མཆམས་དང་རྩ་ར། ཤིན་རྩ་གཅིག་ཉིད་མི་བྱ་
 འོ།”⁶ ཞེས་རྟ་བབས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་སྒྲོ་ལ་སྤྱོར་བ་སྤྱི་ཉིས་བཀག་གོ། རང་ལུགས་ཀྱིས་
 སྟེགས་བྱ་དང་ཀ་བ་གཉིས་བར་ཐག་རྩ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡང་འོག་གཞི་ཁད་
 མཉམ་ལ་གནས་པས་པ་ཟད་ནས་ལྟ་བ་ན་⁷སྟེགས་བྱ་དང་བར་མ་ཆད་པ་ལྟར་སྦྱང་བས་
 སྟེགས་བྱའི་ཐིག་ལས་འཛོན་པར་བྱེད་པ་རིགས་སོ། ཞེས་བཞེད་པས། སྟེགས་བྱ་ལྟེ་བའི་
 སྟོང་དང་ཀ་བ་ལྟེ་བ་ཐོན་ནས་ཡོད་གྲང་དབངས་མཐོ་དམན་བྱར་མི་རུང་བར་ཡང་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། ཅུང་ཟད་རིང་བའི་ཆད་གྲང་སྤང་བ་ལས་ཐུན་སྒྲམ་ལ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་བཤད་པ་དེ་
 ཡིན་ལ། དེས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་སྟོང་ཡིན་པས་བར་གྱི་སྒྲམ་བྱར་ཡང་

༡ འཕྲི་བར་ རྗེ་དཔར།

༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ། བྱ་བ་རྗེ་རྩ་ཆེན་མོ་ཨ་རྟ་ཡུ་ཀར་གྲུ་དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་སྤང་བ། འོག་གྲངས་༢༥༣༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཉམ་པོ’ ཞེས་གསལ།

༣ འཕྲི་བྱ་ རྗེ་དཔར།

༤ འཕྲི་བྱ་ རྗེ་དཔར།

༥ གནས་པ་ན་ དབྱས་དཔར།

༦ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ། བྱ་བ་རྗེ་རྩ་ཆེན་མོ་ཨ་རྟ་ཡུ་ཀར་གྲུ་དཀྱིལ་ཆོག་འོག་གྲངས་༡༥༠བལ་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྟ་བབས་
 ཡ་ལུབས་དག་ལ་ནི། ཆ་གཅིག་དོར་བའི་ཆ་ཆེན་ཆད། སྒྲོ་ཡི་མཆམས་དང་རྩ་ར། ཤིན་རྩ་གཅིག་ཉིད་མི་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༧ ལྟེ་བ་ན་ དབྱས་དཔར།

གསུངས་པས། ཐུན་སྒྲུལ་ནི། བསྐྱོམ་བྱ་ལ་ཀ་བ་པན་ཚུན་གྱི་བར་མིན་གྱི། རྫོང་དང་རྟ་བབས་
 གྱི་བར་རོ། རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་ནི། བྱི་བྱ་¹ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཐད་ནས་ཡོད་དེ། ཞིང་དུ་ཆ་
 ཚུང་གཅིག་ལ་སྤིང་དུ་ལྷ་སྟེ་དེ་ཡང་འོག་དུ་སྟེགས་བྱ་བྱ་བཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བྱམ་པ་དེ་ལས་
 ཀ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆད་དོ། ཀ་བའི་རྩ་བ་དང་ཅེ་མོ་ལ་འོར་བུས་སྒྲུས་
 པའི་དབུས་སུ་སྟེང་དུ་དབུང་བ་བཏེག་པའི་སང་གོ་བྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག་དུ་ཀ་བའི་དབུས་སུ་མེ་
 ཡོང་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ཀ་བའི་གངས་ནི། མན་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་
 ལས་སྤྱོད་པ་རེར་གཉིས་གཉིས་གསུངས་སོ། དར་དབུངས་ནི། རྟ་བབས་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་འོག་
 མ་ཀ་བས་འདེགས་པ་ལ་བར་དུ་གདུང་ཡོད་པ་ལྟར་ན་གདུང་ནས་དང་། མེད་པ་ལྟར་ན་
 རིན་ཆེན་ཤར་བུ་ནས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་བ་དུ་འཕྲོ་བ་ལས་རི་ལྟར་མཛེས་པར་
 དབུངས་པའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དར་དབུངས་
 དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡབ་པོ། འདི་ཡང་བྱི་བྱ་²ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གྱི་ཐད་
 ནས་འབྱུང་བས་ཀ་རྒྱན་མིན་ནོ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དར་དབུངས་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་སྤྱང་པོ་ཆེའི་སྟེང་
 དུ་སང་གའི་ཁ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་གསུངས་སོ། འདིས་དར་དབུངས་སང་
 གའི་ཁ་ནས་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུལ་བྱའི་འོགས་ལ་སྤྱང་པོའི་སྟེང་ན་སང་གའི་ཁ་
 ནས་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་བྱེད་པའི་ལུགས་སོ། རྟ་བབས་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ནི། མས་རིམ་ནས་གསེར་
 དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་ཐུན་པ་དང་ཐ་རན་³དང་ཐུན་པ་དང་
 ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་མདའ་ཡབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་
 སྒྲུལ་བྱ་རྣམས་སོ། ཡང་ན་མས་རིམ་ནས་ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་གསེར་
 དང་ཚུ་སྤིན་དང་གསེར་དང་མིག་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་གསེར་དང་མདའ་ཡབ་

1 འཕྱི་བྱ་ རྟེན་པར།

2 འཕྱི་བྱ་ རྟེན་པར།

3 བཟ་རན་ སྒྱུ་འབྱུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

སྟེ་སྟོ་ཆད་གསུམ་མ་དང་སྟོ་ཆད་གཅིག་མའི་ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གྱི་སྐྱམ་
 བུའོ། ། ལྷགས་དང་པོ་ལ་སྐྱམ་བུ་འོག་མ་ལ་གསེར་སྐྱམ་མེད་པར་བྱེ་བུལ་གྱི་སྐྱམ་བུར་ཁ་
 ཅིག་འདོད་པར་བཤད་དོ། ། ཏྲ་མིག་དང་ཨ་རན་¹གྱི་མཐའ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཆན་དང་བ་
 དན་རི་མཛེས་²སུ་བྱ་ཞིང་། སང་གོ་དང་སང་གོ་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་པ་དང་དང་པ་དང་མ་བྱ་དང་
 མེའམ་ཅི་དང་མེའམ་ཅི་མོ་རྣམས་ཀྱང་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། སྟོག་ཆགས་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་སྐྱམ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྐྱམ་བུ་འདེགས་པ་བྱ་སྟེ་རི་ལྷ་རིགས་
 པར་རོ། ། དཔང་འགྱུར་³ལས་སྐྱག་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་པ་ཞེས་འབྱུང་རོ། ། ཏྲ་བབས་ལ་རྣམ་པར་
 བཏུ་བའི་སྒྲ་བྱེ་⁴དང་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་བྱེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། རྟོག་པོའི་ནང་དུ་སྟེ་
 དོ་ཤལ་སོགས་ནི་སྟེང་དུ་རྩ་སྟེན་གྱི་ཁ་ལས་འཛོལ་བའི་སྐྱ་ཏིག་གི་རྩལ་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་
 རི་མཛེས་⁵སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ་རྩལ་འབྱུང་ནི་སྟེང་བའོ། ། རྟོག་པོའི་ནང་གི་ཆ་
 རྩལ་བྱེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བྱི་བའི་⁶དོན་དུའོ། ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྐྱུ་སྐྱམ་
 ལ་སྐྱུ་སེལ་གྱི་ཁོར་བུ་དགོད་པར་བཞེད་དོ། ། སྐྱམ་བུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རི་དྲགས་
 ཁོ་ན་གནས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ་སྐྱུའི་སྒྲོས། “བུམ་བ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་
 པའོ། ། སྟོ་ལས་སུམ་འགྱུར་ཏྲ་བབས་ནི། སྟོགས་ཅན་མདའ་ཡབ་དག་དང་ལྷན། རིལ་བུའི་
 སྒྲ་ནི་ཡང་དག་སྟོག །”⁷ཅིས་⁸གསུངས་པས་བཀག་ནས། འདིས་ནི་གདན་གྱི་གཞོགས་ན་
 གནས་པའི་རི་དྲགས་པོ་མོའི་མཁུག་མའི་པ་རོལ་དུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་སོ་

1 བབ་རན་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

2 ཅི་མཛེས་ སྟེ་དཔལ་།

3 དཔང་འགྱུར་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

4 སྒྲ་རི་ དབྱས་དཔལ་།

5 ཅི་མཛེས་ སྟེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

6 འཕྱི་བའི་ སྟེ་དཔལ་།

7 སྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱུའི་བྱང་རྩལ། དཀྱིལ་ཚོག་ཏི་བུལ། སྟོག་གངས་93ལན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བུམ་བ་ཀ་བའི་
 སྟེང་གནས་པ། ཏྲ་བབས་སྟོ་ཡི་སུམ་འགྱུར་ཏེ། མདའ་ཡབ་དང་ནི་བྱ་འདབ་དང་། ལྷན་ཞིང་རིལ་བུ་རིས་པར་འཁོལ།” ཞེས་གསལ།

8 སྟོགས། ཞེས་ དབྱས་དཔལ་།

ཕྱི་བརྒྱུད། རྒྱུད་བཟོལ། སྤུ་བཞི་ཏེཆེན་པོ་ཨ་ཁུ་ལྷ་ག་ར་སྤྲུམ། དཀྱིལ་ཆོས་རྩོམ་ཕྱིར་བ། འོག་གངས་མཚན

མཐོང་བ་བྱ་སྟེ་འདི་བྱ་¹ལྟར་སྒྲོམ་དོན་ལ་ཡང་བསྐྱངས་ནས་²གནས་པའོ། ཏྲ་བབས་གྱི་
གཡས་གཡོན་དུ་ཏྲ་ཅང་མི་རིང་བར་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
རྣམས་ཏེ་སྒྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དང་ལྔན་པའོ། ། འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་
བརྒྱད་སེར་པོ་དང་། སྒྲང་པོ་ཆེ་མཆེ་བ་དུག་པ་དཀར་པོ་དང་། ཏྲ་ལྗང་གྲུ་དང་། ལུང་མེད་ལོ་
བཅུ་དུག་པའི་རྣམ་པ་སྟོ་བསངས་དང་། ཁོར་བུ་ཅེ་དུག་པ་སེར་པོ་དང་། བྱིས་བདག་དམར་
པོ་མཛོད་མི་ཟད་པ་དང་ལྔན་པ་དང་། དམག་དཔོན་ནག་པོ་གོ་ཆ་དང་བཅས་པ་མདུང་དང་
རལ་གྱི་འཛིན་པར་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་ལ། མདོ་ལས་ཁོར་བུ་སྟོན་པོ་བྱར་
བརྒྱད་པར་བཤད་དོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཐོང་བར་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་མ་བཤད་
དོ། ། བར་བར་དུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་སྤྲིན་གྱི་སྤྱབས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་ལྷས་ཅན་མེ་
ཏོག་གི་སྤང་བ་བཟུང་བ་³རྣམས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཅིག་པའི་ཐིག་གི་དོན་
བཤད་པ་དང་། བ་གྲུ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་(ཅིག་པའི་
ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཅིག་པ་རིམ་པ་ལྔ་ལ་སྟེང་ནས་བཅེགས་པ་དང་བྱི་ནང་དུ་ལྔ་སྤྲུག་དུ་
ཡོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་ནས་དེ་གཉིས་ལས་འདི་འཐད་གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་
བྱི་མ་ལེགས་ཏེ། ཅིག་པ་ལྔ་ག་⁴ལ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་བཤད་པ་དེ་ཞེང་གི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་བྱི་བ་⁵ན་བྱི་ནང་གི་རིམ་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མང་ལ་དེ་བསྒྲོམ་བྱ་ལ་མི་རུང་བའི་
རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ནི། དེ་ལྔ་ག་ལ་སྟོའི་⁶བཞི་ཆ་གཅིག་ལས་

¹ འཕྱི་བྱ་ རྟེན་དཔལ།

² བསྐྱང་ནས་ དབྱུས་དཔལ།

³ ཐོང་བ་བཟུངས་པ་ རྟེན་དཔལ།

ཐོང་བ་བཟུངས་པ་ གཞུང་དཔལ།

འཐོང་བ་བཟུང་བ་ དབྱུས་དཔལ།

⁴ ལྔ་ཁ་ ལྔ་ལྷུས་དཔལ་མ།

ལྔ་ག་ གཞུང་དཔལ། དབྱུས་དཔལ།

⁵ འཕྱི་བ་ རྟེན་དཔལ།

⁶ ལྔ་ཁ་བསྟོའི་ ལྔ་ལྷུས་དཔལ་མ།

མེད་ལ་རེ་རེ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཤད་པས་རེག་ལ་མ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་བར་སྒྲོང་མེད་དོ།།
 དེའི་ཕྱིར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། “རི་མོ་པན་ཚུན་ནས་གང་གིས།། མ་རེག་པར་ནི་བྱི་
 བར་¹བྱ།།”² ཞེས་བ་དང་། “སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆ་རུ་ནི།། རི་མོ་མཉམ་པར་དགེ་བར་བྱ།།”³ ཞེས་
 བ་གཉིས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲི་བ་ནི་སྒྲི་ཁམ་ཆེས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྒྲི་མ་འགྱུར་
 ལས། “རི་མོ་པན་ཚུན་དག་གི་བར།། ནས་ཅམ་དུ་ནི་གདབ་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་བ་
 ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཡང་ལུགས་
 ཡིན་པས་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་ལྡར་བཞོས་པ་ན་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་
 དེ་གཉིས་ནི་ཅ་ཐིག་ཁྱ་གང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ལ་ནས་ལྡ་
 དང་ནས་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པས་རི་མོ་རེ་རེའི་ཞེང་གི་པ་མཐའ་ནས་ཚུར་མཐའི་
 བར་ལ་ནས་རེ་རེར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རི་མོ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ནས་རེ་རེ་ཡོད་
 བར་འདོད་པ་མིན་ནོ།། ནས་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་
 ནས་རགས་ཅིས་མཛད་པའོ།། མ་རེག་པར་ནི་དེ་རི་ཀ་པས། “ནས་གང་གིས་ནི་མ་འདྲེས་
 པས།། རི་མོ་ཀུན་དུ་བྱི་བར་⁵བྱ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོན་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི། མ་རེག་པའི་བར་སྒྲོང་སྒྲོན་པ་མིན་ནོ།། །ལྟེ་པས།⁷ ནས་གང་གིས་མ་རེག་པ་
 ཞེས་བ་ནི་འོག་གི་ཆའི་ཆད་དེ་སྟེང་དུ་རི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་བ་ནི། བྱི་བྱ་⁸ལ་ཅིག་

ལྷ་ཀ་ལ་སྒྲིའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༡ མ་རེག་པར་ནི་འཕྱི་བར་ རྟེན་པར།

མ་རེག་པར་ནི་བྱི་བར་ དབུས་དཔལ།

༢ རྟེ་བཟླན། རྟེད་འགྲེལ། དེ་སྒྲིའི་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་༢༤ན་

༣ རྟེ་བཟླན། རྟེད་འགྲེལ། དེ་སྒྲིའི་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་༢༤ན་

༤ ལུང་འདི་མ་རྟེད།

༥ འཕྱི་བར་ རྟེ་དཔལ།

༦ རྟེ་བཟླན། རྟེད་འགྲེལ། རྟེ་སྒྲིའི་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲིའི་པའི་དགྲིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་༣༡༠ན་

༧ འཕྱི་བས། དབུས་དཔལ།

༨ འཕྱི་བྱ་ རྟེ་དཔལ།

པའི་ཅ་བ་སྒྲོམ་པས་ནས་གང་གི་ཆད་ཡོད་པ་ལྟར་ཅེ་མོ་ལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྒྲོམ་དོན་
ལ་མིན་ནོ།། སྒྲེའི་ཉི་ཤུ་ཆ་དང་ནས་ཀྱི་ཆད་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།། ཅིག་པ་དེ་འགྲོ་བའི་མཆམས་ནི། འགམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་ལྟར་ན་སྒྲོ་
ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྷ་ག་¹སྒྲོ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བའི་མཐའ་བར་དུ་འགྲོ་ལོ།། འདི་ལ་སྒྲོ་ལོགས་
ཀྱི་གདུང་ནི་ཡོད་དེ། སྤང་བ་²ལས། “སྒྲུའི་སྒྲུའི་ཞབས་ནི་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་ལ་གནས་
པའི་ཐིག་ཉིད་གདུང་དུ་དགོངས་ནས་བར་ཀྱི་སྒྲུམ་བུ་དང་ཡ་ལུབས་ཀྱི་སྒྲུམ་བུ་ནི་མི་བཞེད་
དོ།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། ཐིག་དེ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་བཞི་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གདུང་ནི་ཅིག་པ་
ནང་མའི་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཞན་སྒྲོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ནང་ངོས་བར་དུ་བྱ་ཡི་⁴སྒྲོ་
ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་བྱས་ན་སྒྲོ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བ་ལས་ཐལ་ནས་འགྲོ་བས་མི་རུང་ངོ་།།
དེའི་ཕྱིར་མིད་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་ཞེད་དུ་ནི་ཆ་ཆུང་གཅིག་འཛོལ་བོ།། འདི་ལ་
སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་སྤེད་དུ་ཅིག་པ་ལྷ་ནི་མི་བྱེད་པར་ངས་སོ།། འགམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་
མི་མཉམ་པ་ཏྲ་བའས་དཔངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མ་ལྟར་ན་བྱི་བྱ་⁵ལ་སྒྲུན་སྒྲུམ་ཡོད་པས་
སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་སྒྲོ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བའི་མཐའ་ཡི་བར་དུ་⁶ཆ་ཆུང་གཅིག་ཡོད་
པས་དེ་བར་དུ་ཅིག་ཆུན་འགྲོ་ལོ།། འདི་ལ་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ནང་མའི་ཅེ་རི་
བར་དུ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་ཐིག་ནི་གདུང་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པར་སྤང་བ་⁷རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་ཆ་ཆུང་བཅུ་

¹ ལྷ་ཁ་ སྒྲུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ལྷ་ཀ་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

² འཕྲེང་བ་ དབྱུས་དཔར།

³ སྤེ་བཞུན། ཆུད་འགྲེལ། ཕུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེའི་བ། འོག་གངས་343

⁴ བྱའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁵ འཕྱི་བུ་ སྤེ་དཔར།

⁶ མཐའ་ལ་བར་དུ་ སྒྲུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

མཐའི་བར་དུ་ དབྱུས་དཔར།

⁷ འཕྲེང་བ་ དབྱུས་དཔར།

པའི་ཐིག་ནི། གཏུང་དང་བཅས་པའི་བྲེ་སྤུལ་གྱི་སའམ་ཡ་སྤུབས་གྱི་སའམ་གཏུང་གི་སྟེང་
གི་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སར་ཐེང་བར་¹གསུངས་སོ།། ཐིག་དེ་གཉིས་གྱི་བར་གྱི་ཞེང་ཆད་ཆ་ཆུང་
གཅིག་པ་ལ་ཅིག་པ་ལྷ་བྲེད་པ་ནི་བྲེ་²ལ་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་བྲེ་ལ་སྐྱོ་ལོགས་གྱི་གཏུང་ཆ་
ཆུང་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་སྐྱོ་དང་རྟ་བབས་གྱི་བར་ན་བར་སྟོང་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་
ཅས་བོད་གྱི་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་སོ།།³ དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཏུང་གི་སྟེང་གི་ཅིག་པ་ལྷ་ནི་
སྐྱོ་ལོགས་གྱི་ཅིག་པ་ལྷའི་རྒྱན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་གྱི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་སྐྱོ་ལོགས་གྱི་གདོང་གི་ཅིག་པ་ལྷ་གཏུང་སྟེང་དུ་འོངས་པ་ཡིན་ན་ནི་བྲེ་⁴རི་ལྷ་
བ་བཞིན་ཅིག་དགོས་པས། དེའི་ས་སྐྱོ་དང་རྟ་བབས་གྱི་བར་སྟོང་དུ་འོང་དོན་མེད་ལ། སྐྱོ་
ལོགས་གྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་མཆམས་ནས་ཅིག་པ་ཕྱི་མའི་བར་ལ་ཁྲིགས་ཆོད་དུ་བཏང་ན་
ནི། ཐེང་བ་⁵ལས་བཞི་པ་ནི་ཆ་ཆུང་བཞི་པའོ་ཞེས་སྐྱོ་ལོགས་གྱི་ཕྱི་ལ་ཆ་ཆུང་བཞི་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ།། གཏུང་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྲེ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱོ་
ལོགས་ནང་མའི་ཅེ་པན་ཆུན་དུ་འགྲོ་བའི་གཏུང་གི་ཆད་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དེ་ནས་
ཕྱི་ལ་གཏུང་མི་འགྲོ་བ་གལ་ཡིན། དེས་ན་སྐྱོ་ལོགས་གྱི་གདོང་གི་ཅིག་པ་ཕྱི་ནང་ལྷ་མཉམ་
པོར་མེད་གྱི། རིང་ཐུང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་གཏུང་ཡང་བསེགས་ཁར་⁶རིང་ཐུང་དུ་ཅིག་པ་ཕྱི་མའི་
ཅེ་མོ་བར་དུ་འགྲོ་བས་གཏུང་གི་ཕྱི་མཐའ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཅུང་མེད་ཅིག་འོང་ངོ་།། འདི་ལ་
གཏུང་ལེབ་ཆེན་པོ་གཅིག་གསལ་ཡང་ན་བྲེ་སྤུལ་དང་བཅས་པའི་གཏུང་འགྲོ་བར་བཤད་པས་
གཏུང་གི་ཞེང་དེ་ཅམ་དུ་འགྲོ་ལོ།། དཔེར་ན། སྐྱོ་ལོགས་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་གཞན་གྱི་ཅེའི་བར་

༡ འཕྲེང་བར་ དབྱས་དཔར།

༢ འཕྲི་བྲེ་ རྟེན་པར།

༣ གསུང་ངོ་།། སྐྱོ་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༤ འཕྲི་བྲེ་ རྟེན་པར།

༥ འཕྲེང་བ་ དབྱས་དཔར།

༦ གསེགས་གར་ སྐྱོ་འབྲུལ་དཔར་མ།

གྱི་ཐིག་ལ་ཆ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སར་ཡང་གསུངས་པ་ལ་
 ཆོན་སྒྲ་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་ནང་མ་བཞིའི་ས་ལ་ཆ་རྒྱུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ།
 གཏུང་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་པ་ཡང་ནང་གི་འགྲོ་མཆམས་ཡིན་གྱི་ཕྱི་ལ་ཆད་དེར་ངེས་མི་དགོས་
 སོ།། སྒྲུལ་འབྱུང་འགྲེལ་བ་ལས།¹ “ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་དུ་གཏུང་།། ཆ་རྒྱུ་བརྒྱུ་པར་
 ཞེས་པར་བྱ།།”² ཞེས་གཏུང་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱུ་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་
 མ་ལའོ།། འདི་ལ་འོག་གི་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་རི་ལྟར་བྱ་བ་མི་གསལ་ཡང་འགྲམ་ལོགས་
 སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་བཞིན་ཅིག་གདོང་ལྟ་མཉམ་པོར་མེད་ལ་དེ་མི་མཛེས་པས་ཐད་ཀར་སོང་
 བའི་མཆམས་ནས་རྩུང་ཟད་རེ་རིམ་གྱིས་ངོས་སུ་འོངས་པ་བྱས་ན་མཛེས་སོ།། ཏྲ་བབས་
 དཔངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ནི། སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ནི། འགྲམ་པ་ལས་རིང་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཐེན་པས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་གི་ཅིག་པ་ཕྱི་མས་སྒྲ་ཆོགས་དོ་
 རྩེའི་ལྷོ་བའི་མཐའ་བར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།། གཏུང་གི་ས་ནི་³འོག་གི་ཆའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
 ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་ས་ནི་སྤྱིང་གི་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་། ལ་ཕུབས་ཀྱི་ས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
 པས། འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་མིན་པ་ནམས་ལ་སྤྱིང་དུ་སྒྲོ་ལོགས་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་
 རྒྱུན་བྱི་བྱ་⁴བཞིན་དུ་འོང་བ་བྱས་ན་མཛེས་པར་སྤང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ག་⁵ལ་སྒྲོ་
 ལོགས་ཀྱི་གཏུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་གཉིས་བྱི་བྱ་⁶ལ་མེད་ཀྱང་བསྒྲོམ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ། བྱ་བཞི་བ་
 ལ་སྒྲོ་བཞི་བ།། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས།། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་སོ།། གལ་ཏེ་དེས་
 མི་འགྲུབ་སྟེ་དེ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན་མི་འཐད་དེ། ནང་གི་ཀ་

1 འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྩོ་བརྟན། རྒྱུང་འགྲེལ། ཨ་དགེ་སྒྲོང་རྒྱ་རྒྱེ་ཏ། སྒྲུལ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་བ་བསྒྲུ་ཅན། ལེའུ་བརྒྱུ་བརྟན་པ། འོག་གཏངས་༥༨ནང་།

3 གཏུང་གིས་ནི་ སྒྲུལ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

4 འཕྱི་བྱ་ རྩོ་དཔར།

5 གཞི་ཀ་ དབུས་དཔར།

6 འཕྱི་བྱ་ རྩོ་དཔར།

བ་བརྒྱད་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པས། ཀ་བ་བརྒྱད་
 གིས་ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་
 སོ། ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་དགྲིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་བ་དང་རྒྱུ་པོ་སྟོ་བཞི་
 བ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་དང་ངེས་བཟོད་སྒྲ་མར་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་
 འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱང་བཤད་པས་ཆོག་དེ་¹དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་
 ཁྱབ་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་ནི། བརྒྱ་ཉལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་²ཐོགས་སྒྲ་
 མ་ལོངས་པར་སྒྲ་སྟེ། བྲེང་བ་³ལས་དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་དུ། ཀ་བ་བརྒྱད་གིས་
 ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཅིག་པོ་དེ་བྲངས་ཀྱི། བྱུ་བཞི་བ་ལ་སྟོ་བཞི་བ། ། ཞེས་
 བ་མ་བྲངས་པའི་བྱེད། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱུ་པོ་དང་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་བ་བྱུང་བས་ཅི་ཡང་མི་
 གཞོད་དོ། ། ཀ་བ་བརྒྱད་གིས་མཛེས་ས་ནི་གྱུ་བཞི་བ་ལ་སྟོ་བཞི་བ་ཡིན་ལ། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་
 མཛེས་བྱེད་ཡིན་པས་དགྲིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་ཐམས་ཅད་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་གིས་མཛེས་
 བ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་ཀྱི། དགྲིལ་འཁོར་འདུག་ཆད་ལ་བྱེད་བ་མིན་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་
 འཁོར་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་བྱུང་ཡང་མི་གཞོད་དེ། འདིར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་བདེ་མཆོག་གི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་ནང་དུ་ཀ་བ་བརྒྱད་མེད་པ་ཞིག་⁴བྱུང་ན་ངེས་ཆོག་པའི་བྱེད་ཏེ། བྱུ་བཞི་སྟོ་
 བཞི་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ངེས་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནང་གི་ཀ་བ་ལ་འདོད་པ་
 འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་སྟོ་འཛིན་གཞོགས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་ནས།
 ཀ་བ་བརྒྱད་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་གསུངས་པས། སྟོ་འཛིན་གྱི་གདུང་གི་འོག་གི་ཀ་
 བ་བསྟན་མི་དགོས་སོ་སྟུ་ན། བྱུ་བཞི་བ་ལ་སྟོ་བཞི་བ། ། ཀ་བ་བརྒྱད་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་མཛེས་ས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲ་ལ། སྟོ་འཛིན་གཞོགས་ཀྱི་ཀ་བ་རྣམས་

༡ ཆོག་གི་ རྟེན་པར། དབུས་དཔར།
 ༢ གསུང་བཞི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
 ༣ འབྲེང་བ་ དབུས་དཔར།
 ༤ མེད་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་ན་དེ་ལ་བྱང་དུ་བྱང་བ་སོམས་ཤིག །སྒོ་ལོགས་ཀྱི་
གདུང་གི་འོག་དུ་ཀ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་བྱུང་སོགས་གསུམ་པོ་
གཅིག་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་མ་ཤེས་པར་གསུངས་ཏེ།
བསྐྱངས་ན་¹འགུམ་པའི་ས་བར་སྤང་ལ་སྟོད་མི་ཉན་པས་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པའང་མི་བྱང་ལ་
དེའི་ཕྱར་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་མེད་པས་དེའི་འོག་གི་ཀ་བ་མེད་པས་སོ་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་(པ་གྲུ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། པ་གྲུ་ནི་ཅིག་པའི་སྟེང་ནས་སྒོ་
ལོགས་ཀྱི་ཅི་མོའི་བར་དུ་ཅིག་པ་རི་ལྟར་སོང་བ་བཞིན་ཡོད་དོ། དེ་ལ་སྟེང་བ་ལས། “རིན་
པོ་ཆེའི་སྤྲུམ་བུ་ལ་ནི་བྱར་གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་དང་བྲུ་བཞི་དང་རྒྱུ་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་²བཞིན་
དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་ནི་ཀ་བ་སོ་སོའི་གཞོགས་སུ་འོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀ་བའི་
གཞོགས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་བྲི་བྲ་⁴ལ་དགོངས་སོ།། པ་གྲུ་ཅིག་པ་ལས་ཆ་ཆུང་
བྱེད་ཀྱིས་འབྱར་དུ་ཡོད་པར་སྤྲ་མ་དག་བཞེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཆ་ཆུང་བྱེད་ཀྱིས་ཅིག་པའི་སྟེང་
ནོན་པ་བྲ་དགོས་སོ།། བ་བའི་སྤྲུམ་བུ་ལ་གསེར་ཀྱི་སྒྲ་རགས་བཞིའི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཚུ་སྤོན་
མ་ཀ་རའི་ཁ་ནས་བྱང་བའི་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་བྱེད་པ་འབྱང་བ་བྲ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་
པ་པ་གྲུའི་སྟེང་ནས་རི་ལྟར་ཡོད་མ་གསུངས་ལ། བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་དག་པ་གྲུའི་སྟེང་དུ་གཞི་
ནག་པོར་བཤད་པས་བར་སྟོང་ལ་བར་སྒྲབས་སུ་སྒྲ་རགས་འདེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲེ་
ལུ་བྱེད་ཅིང་སྟེང་གི་དབངས་བྲི་བྲ་⁵བཞིན་བཞེད་དོ། དེ་ལ་དོ་ཤལ་ནི། སྤྱད་པ་དམར་

¹ བསྐྱང་ན་ དབྱས་དཔལ།

² གོ་རིམས་ སྒྲ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

³ རྗེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་བྱེད་བ། ཤོག་གངས་པ་ལ་བཤ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུམ་བུ་ལ་ནི་བྱར་གསུམ་དང་། ཐིག་ལེ་དང་། བྲུ་བཞི་དང་། རྒྱུ་པོ་རྣམས་རིམ་པས་རིན་པོ་ཆེའི་བཅེངས་པ་ནི་ཀ་བ་སོ་སོའི་
གཞོགས་སུ་འོ།” ཞེས་གསུལ།

⁴ འཕྲི་བྲ་ རྗེ་དཔལ།

⁵ འཕྲི་བྲ་ རྗེ་དཔལ།

པོ་ལ་བརྒྱུས་པའི་ཕྱི་ལ་གི་ཐོང་བ་¹སློ་གཉིས་དང་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་གསེར་གྱིས་བཅིངས་
 པའི་ནོར་བུ་དབུས་ན་ཡོད་པའོ། འོ་ཤལ་བྱེད་པ་ནི། འོ་ཤལ་སློ་གཉིས་སུ་དོ་ཤལ་ལས་
 ཅུང་ཟད་སྤང་བར་འཕྱང་བའི་རིན་པོ་ཆའི་ཐོང་བ་²དང་པོ་བྱ་བར་གསུངས་པས་དོ་ཤལ་ནི་
 ལྷག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།³ འོ་ཤལ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གསེར་གྱིས་བསྐྱམས་པའི་ནོར་
 བུ་སློམ་པོ་དང་། ལ་ཅིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡབ་དང་བྱིལ་བུའི་མཐར་རྩ་ཡབ་
 འཕྱང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པས་རེ་རེའི་ཅེ་མོ་ལ་དེ་གསུམ་གང་རུང་རེ་བྱས་ཏེ་སྟེལ་
 ལོ། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་ཅིག་ནི། སྤར་གྱི་བྱ་བྱེད་དེའི་སློ་གཉིས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མེ་
 ཏོག་གི་ཐོང་བའི་⁴བྱ་བྱེད་དང་དེའི་སློར་གོས་སྣ་ཆོགས་པའི་བྱ་བྱེད་བཞེད་པར་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་ལྔ་སྟེགས་སམ་བཞི་སྟེགས་འོང་ངོ་། སློབ་དཔོན་གཞན་ནི་མེ་ཏོག་གི་
 ཐོང་བའི་⁵དོ་ཤལ་བྱེད་པ་དང་གོས་ཀྱི་ཚུན་པོའི་དོ་ཤལ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་བྱེད་པའི་
 གནས་ལ་འབྱུང་ལ་ཅིག་ལས་བར་ནམས་སུ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ལ་ཅིག་ལས་བྱ་ནམས་སུ་
 ཞེས་འབྱུང་ངོ་། འོ་ཤལ་གྱི་ནང་དུ་ལ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་ཆེ་ཆོས་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་ལ་དོ་
 རྩེ་བྱེད་པས་མཆན་པའོ། ལ་ཅིག་ཏུ་ནི་རིན་པོ་ཆའོ། ལ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་གནས་པའི་དོ་
 རྩེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་བྱི་མ་འདི་དོ་རྩེ་རྩེ་གསུམ་པའོ། རིན་པོ་ཆའི་ཤར་བུ་ནི། བྱ་འདབ་ལས་
 དབྱངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐར་ལས་⁶བཞིའི་སྟེང་ནས་ཕུབས་པའི་བྱ་
 འདབ་ཀྱི་ཕུམ་སྣ་⁷ལས་འཕྱང་བའོ། ཤར་བུའི་སྣམ་བུ་ལ་རི་ལྟར་བྱི་བ་⁸ནི། ལ་ཅིག་ཏུ་རིན་
 ཆེན་ཤར་བུའི་ཆ་ཚུང་བདུན་པ་ནམས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནམས་བྱི་བར་⁹བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

- 1 འཕྱང་བ་ དབུས་དཔལ།
- 2 འཕྱང་བ་ དབུས་དཔལ།
- 3 བསྟན་ཏོ། དབུས་དཔལ།
- 4 འཕྱང་བའི་ དབུས་དཔལ།
- 5 འཕྱང་བའི་ དབུས་དཔལ།
- 6 སྟེ་རགས་ དབུས་དཔལ།
- 7 ཕུམ་སྣ་ དབུས་དཔལ།
- 8 འཕྱི་བ་ རྩེ་དཔལ།
- 9 འཕྱི་བར་ རྩེ་དཔལ།

ཞེས་ཤར་བུ་གི་བ་¹དང་རིན་པོ་ཆེ་གི་བའི་²ཚུལ་གཉིས་མཛད་ནས་ཤར་བུ་རི་ལྟར་གི་བ་³མ་
གསུངས་སོ།། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་མཆུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྐྲགས་མགོ་མཐུག་བསྒྲག་པ་ལྟ་བུའམ་
རུས་རྒྱན་རྟེན་པའི་ཟ་ར་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་མའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་བྱི་མ་ནི། དབུལ་གྱིས་
བསྐྱར་བའི་སྤྱི་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཟ་ར་ཆགས་དང་བྲེ་བྲེང་⁴སོགས།། ཞེས་ཤར་བུ་
ཟ་ར་ཆགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་མཐུན་ནོ།། འདི་ལ་མིང་གཞན་སྤྱ་ལི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།།
བྲེང་བ་⁵ལས་ཤར་བུའི་སྐྱབས་སུ་བྱ་འདབ་ལས་དབྱངས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱ་འདབ་ནི།
གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གཞིའི་ཐོག་བཀའ་པའི་བྱི་མཆོམས་ནས་བྱ་འདབ་གྲུད་དུ་འདེགས་
པར་⁶སྒྲ་མ་རྣམས་བཞེད་ངོ།། མདའ་ཡབ་ཐད་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་རི་ཅམ་ཞིག་དུ་ཡོད་པ་ནི།
བྲེང་བ་⁷ལས། “འདིར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་མདའ་ཡབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛེས་
པ་དེ་ལྟར་མདའ་ཡབ་དང་བྲལ་ན་མགོ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་རིན་པོ་ཆའི་ཤར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
མ་ཡིན་ཞིང་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལའང་མཐོང་བས་འདིར་གི་བྱའི་⁸དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མདའ་
ཡབ་ནི། དར་དབྱངས་ཀྱི་ཐིག་གི་བར་དུ་ལོ།། བསྐྱོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི། སྒོ་ལོགས་
ཀྱི་སྤྲོང་གི་བར་དུ་སྤྱོད་མདའ་ཡབ་རྣམས་ནི་ལོགས་ཅན་དང་། ཞེས་རྗེ་རྗེ་བྲེང་བའི་⁹རྒྱུད་དུ་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།”¹⁰ ཞེས་ཅ་ཐིག་ནས་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་སོང་བའི་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པ་ལ་

༡ འཕྱི་བ་ རྗེ་དཔལ།

༢ འཕྱི་བའི་ རྗེ་དཔལ།

༣ འཕྱི་བ་ རྗེ་དཔལ།

༤ བྲེ་འབྲེང་ དབུས་དཔལ།

༥ འབྲེང་བ་ དབུས་དཔལ།

༦ འདྲེགས་པར་ སྤྱི་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

༧ འབྲེང་བ་ དབུས་དཔལ།

༨ འཕྱི་བྱའི་ རྗེ་དཔལ།

༩ འབྲེང་བའི་ དབུས་དཔལ།

༡༠ རྗེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་པཌྱེ་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བྲེང་བ། ལོག་གངས་པ་༢༣༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“འདིར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་མདའ་ཡབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛེས་པའི་དེ་ལྟར་མདའ་ཡབ་དང་བྲལ་ན། མགོ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཤར་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལང་མཐོང་བས། འདིར་གི་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མདའ་
ཡབ་ནི་དར་དབྱངས་ཀྱི་ཐིག་གི་བར་དུ་ལོ།། བསྐྱོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་ལོགས་ཀྱི་སྤྲོང་གི་བར་དུ་སྤྱོད། མདའ་ཡབ་རྣམས་ནི་ལོགས་ཅན་

ཡོད་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་མངའ་སྡེ་གི། བདུན་པ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱས་ན་ཤར་བུ་རྣམས་མགོ་བཅད་
 བ་ལྟར་འགྱུར་བས་མི་མངའ་བར་གསུངས་པས། འོག་གི་ཤར་བུ་གང་ན་ཡོད་པའི་སྟེང་ཉིད་
 ན་ཡོད་པ་བྱའོ།། འདིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་མ་ཤིལ་ཞེས་པ་བྱང་པོར་བསྐྱུར་ན་མགོ་བོའི་རིམ་པར་
 འགྱུར་རོ།། ཁ་ཅིག་གིས་བྲེ་བྲེང་ཞེས་པར་ཡང་བསྐྱུར་རོ།། འདི་བྲེ་བྲེ་ལ་དར་དབྱངས་¹གི་
 ཐེག་གི་བར་ལས་མེད་ཀྱང་བསྐྱོམ་བྲེ་ལ་སྐྱོ་ལོགས་གི་སྟེང་གི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
 པས། དེའི་འོག་གི་ཤར་བུ་དང་བྲེ་བྲེ་བྲེ་དང་པ་གྲུ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཅུ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ།། མདའ་ཡབ་གི་དབྱིབས་ནི། བསྐྱེད་པ་མ་བྲེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་སྟེང་བར་²གསུངས་
 ཤིང་། རྩལ་ཚོན་གྱི་ཅིག་པ་ལ་ནི། པ་གྲུ་དང་བྲེ་བྲེ་བྲེ་དང་ཤར་བུ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་སྟེང་དུ་བཅེགས་པར་³གསུངས་པའི་རྩལ་ཚོན་གྱི་ཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚོན་སྣ་ལྟེན་ཅིག་
 པ་ལ་རྩལ་ཚོན་ཞེས་གསུངས་གི་བྲེ་བའི་⁴རྩལ་ཚོན་ཁོ་ན་ལ་མི་གཟུང་རོ།། འོན་ཀྱང་ཤར་
 བུ་ནི། བྲེ་བྲེ་བྲེ་གི་བྲེ་འོས་སུ་གནས་གི་བྲེ་པ་ལྟར་མེད་དོ།། བྲེ་འདབ་གི་ཞིང་ལ་རྒྱ་
 གཞུང་ནས་བཤད་པ་མ་བྱུང་ལ་བོད་གི་སྒྲ་མ་རྣམས་འདོད་སྣམ་གྱི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་
 ཅུ་བཞེད་པ་ལ་སྐྱོ་བྲེད་དང་སྐྱོ་འགམ་གྱི་ཐད་དུ་ཆད་དེ་བྲེ་ས་⁵མི་བདེ་བས་བཞེངས་པ་
 ལ་གཅིག་པ་གྲུ་གཅིག་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གིས་ཅི་མངའ་བུ་གསུངས་སོ།།⁶
 རྟེགས་བྲེ་ནི། བྲེ་བྲེ་⁷ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་བྲེ་ལ་ཡང་ཡིན་པས་སྐོའི་ཐད་ཀར་ཆད་
 རས་མེད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་ཁ་བྲེར་བཞི་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་གཟུངས་གི་སྣམ་བྲེ་

དང་། ཞེས་ནི་རྟེན་སྟེང་བའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསལ།

ྱ འཕྱི་བྲེ་ལ་དར་དབྱངས་ རྟེན་དཔལ།

༢ འཕྱེད་པར་ དབྱས་དཔལ།

༣ བཅེགས་པས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ།

༤ འཕྱི་བའི་ རྟེན་དཔལ།

༥ དེ་བྲེ་ས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ།

༦ གསུང་རོ།། སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༧ འཕྱི་བྲེ་ རྟེན་དཔལ།

དང་གར་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་སྒྲ་མོ་དགོད་པ་འདིར་མ་བཤད་
 ཀྱང་གར་སྒྲུབས་ལ་སོགས་པའི་བཞུགས་སྒྲུབས་དང་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྒྲ་མོ་རྣམས་
 དགོད་དོ། སྒོ་དང་སྒོ་ཁྱུད་ཀྱི་མཆམས་རྣམས་སུ་ཆེ་ཆེས་ལ་གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དམར་
 སེར་ལྗང་ནག་གང་རྒྱུད་ལ་སྟེང་དུ་དོ་རྗེ་བྱེད་པའམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོ་རྗེས་མཆན་པ་བྱ་
 སྟེ་ཆེ་བ་ནས་དོ་རྗེའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའོ། ། འདི་བྱེད་བར་¹ལྷུང་བྱངས་པ་ལས་བྱེད་
 མཆམས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། “སྟེགས་བྱེད་བྱེད་ནང་གི་བྱུར་རྣམས་སུ། ཆེ་བ་ཉི་
 མ་རིན་ཆེན་དོ་རྗེ་དག །དོ་རྗེས་མཆན་པའམ་རིན་ཆེན་གཅིག་སུ་ཉིད། མཁས་པ་རྣམས་
 གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་བྱེ།^{2,3} ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་འདོད་སྒྲུལ་གྱི་བྱེད་ནང་གི་བྱུར་
 གཉིས་ཀར་ཡང་ཆེ་ཉི་སོགས་བྱའོ། ། སྟེགས་རྣམས་སུ་བསྒྲ་འདབ་མ་བྱེད་པའི་དབྱིབས་
 ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་བྱུམ་པའམ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུམ་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་
 མཆན་དང་བ་དན་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟེགས་སྦྱིར་བསྟོམས་ནས་རྒྱལ་མཆན་
 བརྒྱད་དང་བ་དན་བརྒྱད་ཡིན་གྱི། སྟེགས་རེ་ལ་བཅུ་དྲུག་གམ་བརྒྱད་མིན་ནོ། ། འཇུགས་
 ས་ནི་ཁ་ཅིག་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་བྱ་ཡི་མདའ་ཡབ་⁴མིན་པའམ་ཡང་ན་མདའ་ཡབ་ཀྱི་
 དབྱུང་པ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་བསྒྲ་བྱེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་ཅེས་གསལ་བར་
 གསུངས་པས་མདའ་ཡབ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡང་དབྱུང་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་མ་ལ་བྱུམ་པ་ཡོད་
 པའི་ཁར་གཟུག་གོ། ⁵རྒྱལ་མཆན་ནི། ཆེ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་དོ་རྗེ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་
 མོ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཅེངས་ཤིང་། དེལ་བྱ་འཁྲོལ་བ་བཅེངས་པའི་དར་སྟེ་

ྱ འཕྲེང་བར་ དབྱུས་དཔེ།

༩ འཕྱི། རྗེ་དཔེ།

༣ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལྷ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་བྱེད་བ། ཤོག་གངས་༣༣ན་༤ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་པ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྗེས་མཆན་པའམ་རིན་ཆེན་གཅིག་པོ་ནི།” ཞེས་གསལ།

༤ བྱེད་མདའ་ཡབ་ གཅོད་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

༥ གཟུགས་སོ། ལྷ་འབྱུམ་དཔེར་མ།
 གཟུགས་སོ། རྗེ་དཔེ། གཅོད་དཔེ།

གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱུ་ཐ་བ་དང་ཉ་སྐྱུ་རྒྱལ་པ་
དང་ཚུ་སྤྱོད་གྱིས་མཆན་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པས་སྐྱུ་ཐ་བ་དང་ཉ་སྐྱུ་ཐ་བ་ཅེ་མོ་ལ་
བྱད་ཅན། རིལ་རྒྱུད་གི་སྐྱུ་སྐྱོགས་པ་ལས་སིལ་སིལ་ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱུ་ལ་དང་བཅས་པའོ།
སྐྱོག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་དར་ལྗེ་ཅེ་མོ་འོ།། བ་དན་ཡང་སྐྱོག་ཆགས་ཀྱི་
མཆན་མ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་འདྲའོ།། དེ་རྒྱལ་སྐྱོགས་རེ་རེར་བཞི་བཞིའོ།། སྐྱུ་བཞིར་
མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་གདུགས་བཞི་བྱ་སྐྱེ་ཆད་ནི་ཉ་བབས་ཀྱི་གདུགས་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་(ནང་ཐེག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། གཞུལ་ཡས་ཁང་བྱི་མའི་དབུས་སུ་རེ་ལྷ་
མིག་¹དབུ་པའི་རྩོད་ཐོང་²གི་སྐྱུ་བྱ་ནི། དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་པ་ལས། “སངས་རྒྱལ་ཐམས་
ཅད་བར་ཆད་མེད་པར་རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བས་ཀ་
བ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་རྩོ་རྩེ་ཐོང་བ་³རྒྱུ་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ།།”⁴ ཞེས་ཀ་བའི་སྐྱེད་དུ་
རྩོ་རྩེའི་གདུང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་ནས་ས་ལ་མ་བྱས་ན་ནང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་མཆོམས་གང་ནས་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་ངོས་མི་ཐེན་པས་སྐྱོ་སྐྱུ་མེད་པ་རྒྱལ་ལ་ས་
ལ་ཡང་⁵དེ་འདྲ་བའི་ཅིག་པ་ཡོད་དགོས་སོ།། རྒྱུ་པོའི་དབུས་སུ་གཙོ་བོའི་གནས་ཀྱི་ཕྱི་
བྱུ་བཞི་པའི་སྐྱུ་བྱ་ནི། གཙོ་བོའི་མཆན་མ་དང་གཙོ་བོའི་སྐྱུ་བྱར་ཐོང་བར་⁶གསུངས་
པས་ས་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པའོ།། གཞན་ལྟ་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ངོས་སུ་སྐྱོགས་སྐྱོགས་སུ་སོང་བའི་
ཐེག་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་ནི། ཀ་བ་ཡིན་པས་གདུང་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷའི་སྒོས།
“རྩོ་རྩེས་མཆན་ཞིང་ལེགས་མཛེས་པའོ།། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་ནང་དུ་བྱི།”⁷ དེ་ཉིད་དུ་ནི་རེ་ལྷ་

1 རེ་ལྷ་མིག་ དབུས་དཔལ་
2 རྩོ་འཕྲེང་ དབུས་དཔལ་
3 འཕྲེང་བ་ དབུས་དཔལ་
4 ལུང་འདི་ལུང་ལུང་སྐྱོད་པ་རྩོད།
5 སྐྱོ་སྐྱུ་མེད་པ་རྒྱལ་ལ་ས་ལ་ཡང་
6 འཕྲེང་བར་ དབུས་དཔལ་
7 འཕྲི། རྩོ་དཔལ་

མིག་¹དགྲ། རྩོམ་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ།² ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མང་ངོ་། ལྷོ་མ་བཙུག་པ་ལས། “དེའི་སྟེང་དུ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས་གདུང་བཞི་སྟེ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཁུར་འཁུར་བར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།”³ ཞེས་གསུངས་པས་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་གདུང་བཞི་ཡོད་དོ། ཅེ་མོ་ལས་གཙོ་བོའི་ཁྲི་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་ཁྲི་ལ་དཔག་ཁྲི་རེ་བཤད་པས། དབུས་ཀྱི་རེ་ལྷ་མིག་ནི་རྩྱགས་⁴བཞིའི་རེ་ལྷ་མིག་⁵ལས་བཞི་ཆས་ཆེ་བ་བྱས་ན་བྲི་བྱ་⁶ལ་ཀ་ཐིག་གིས་བཅད་པས་ཤོང་ས་མེད་ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲོང་⁷བཞེངས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་རུང་ངོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུངས་སོ།⁸ འདི་ལ་གཙོ་བོའི་གནས་ཀྱི་མཐའི་བྱ་བཞི་བ་ནི་གདུང་བསྐྱེད་མར་བཏང་བའི་རེ་ལྷ་མིག་⁹དབུས་མ་མིན་ཏེ། བྲིས་པ་ལ་གདུང་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀ་བ་ཡང་མིན་ལ་གཙོ་བོའི་དབུས་ཀྱི་ས་གཙོད་¹⁰བྱེད་ཡིན་པས་སྒྲོས་སྒྲོང་¹¹ལ་ཡང་དེ་ས་ལ་གནས་དགོས་པས་བྲི་བྱ་¹²ལ་བྱ་ཆེ་ཆུང་མི་རུང་ན་སྒྲོས་སྒྲོང་¹³ལ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། དེས་ན་ཚུལ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་

༡ རེ་ལྷ་མིག་ དབུས་དཔལ་།

༢ ལྷོ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སྟེ་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཚོག་ཉི་ཤུ་པ། ཤོག་གྲངས་༡༣༩༡ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནང་དུ་ཀ་བ་བརྒྱད་པོ་ནི། འཁོར་ལོས་མཚན་ཅིང་ལེགས་མཛེས་ཟེ། རྩོམ་ཁ་བའི་བར་དང་བར། དེ་ཉིད་དུ་ནི་རེ་ལྷ་མིག་དགྲ།” ཞེས་གསལ།

༣ ལྷོ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷོ་མ་བཙུག་པ། ཤོག་གྲངས་༡༤༧༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེའི་སྟེང་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས་གདུང་བཞི་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཁུར་ཁུར་བར་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

༤ རེ་ལྷ་མིག་ནི། རྩྱགས་ གཙོད་དཔལ་།

རེ་ལྷ་མིག་ནི་རྩྱགས་ དབུས་དཔལ་།

༥ རེ་ལྷ་མིག་ དབུས་དཔལ་།

༦ འཕྲི་བྱ་ ལྷོ་དཔལ་།

༧ སྒྲོས་སྒྲོང་ ལྷོ་འབྲེལ་དཔལ་མ། གཙོད་དཔལ་།

༨ གསུང་ངོ་། ལྷོ་འབྲེལ་དཔལ་མ། གཙོད་དཔལ་ དབུས་དཔལ་།

༩ རེ་ལྷ་མིག་ དབུས་དཔལ་།

༡༠ དབུས་ཀྱིས་གཙོད་བྱེད་ ལྷོ་དཔལ་།

༡༡ སྒྲོས་སྒྲོང་ ལྷོ་འབྲེལ་དཔལ་མ། གཙོད་དཔལ་།

༡༢ འཕྲི་བྱ་ ལྷོ་དཔལ་།

༡༣ སྒྲོས་སྒྲོང་ ལྷོ་འབྲེལ་དཔལ་མ། གཙོད་དཔལ་།

གཤམ་གསུམ་པ་ལྟེ་གནས་ལ་ཆེ་ཆུང་འདྲོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་བྱེད་ན་ཆེ་ཆུང་མི་བྱེད་
 པའི་ཐིག་སོ་ན་མི་འཛོག་དགོས་པས་བྱི་བྱ་¹ལ་ཡང་བཞི་ཆས་ཆེ་བ་བྱ་སྟེ། འདི་ཐིག་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་བཏབ་ནས་རས་བྱིས་བྱེད་པ་ལ་གྲུའི་ས་རུ་ལྟ་ཡོད་ན་བྱི་ཆུང་ཟད་²དཀའ་ཡང་གཙོ་
 བོའི་ས་ལ་བྱུང་ཆེ་བར་སྦྱང་ངོ་།། བྱེད་བ་³ལས་ཐིག་ནམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་
 ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་མི་གསལ་ཞིང་རྒྱ་གཞུང་ཁྱད་སྤངས་སྤྱབ་གཞན་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་
 བཤད་པས། ཐོག་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱག་མའི་ཐོག་བྱེད་ལུགས་ལ་ངེས་
 པ་ཐོབ་པར་དཀའོ།། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གོ་ས་ལར་སྒོ་རེ་རེའི་ཐད་ཀར་ཀ་བ་གཉིས་
 གཉིས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ནི་རྩོམ་རིམ་ལ་བརྟེན་ལ། མཐའ་གཅིག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནོ།། ཞེས་པས་རྩ་བ་ཅིག་པ་ནས་རྩ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྟེབས་པར་⁴
 བསྟན་པས་ཆ་ཆེན་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་མའི་ཐོག་དབངས་ཀྱང་
 རྒྱུའི་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།⁵ ཅིག་པ་ལྟེ་དབངས་ལ་ཆ་ཆེན་གསུམ་
 དང་ཆ་ཆུང་གཅིག །ལ་གྲུ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག །བ་བ་བ་བྱེད་ཀྱི་ས་ལ་ཆ་སྟན་གཉིས་ཏེ་དེ་དང་
 བྱང་གི་གདུང་གཉིས་དབངས་མཉམ་པར་བྱ། སངས་རྒྱས་གསང་བས། “ལུགས་ན་ཀ་བ་
 བརྒྱད་པོ་ཡིས།། གདུང་ཆེན་བཞི་ཡི་རྩ་ནས་བཏེག། གདུང་ཆེན་བཞི་ཡི་རེ་ལྷ་མིག་⁶ཀྱང་།།”
 རྩམ་རྩ་ཉི་ལུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀའ།། ‘དེ་བཞིན་དལ་ཐོག་ཅི་རིགས་པའོ།།’⁷”⁸ ཞེས་བཤད་པ་
 བཞིན་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆངས་ཐིག་དང་རྩ་ཐིག་སྤད་མཆམས་⁹ནས་ནང་དུ་ཆ་ཆེན་གཅིག་

1 འཕྱི་བྱ་ རྟེན་དཔལ།

2 འཕྱི་ཆུང་ཟད་ རྟེན་དཔལ།

3 འཕྱེད་བ་ དབྱས་དཔལ།

4 རྟེན་བར་ དབྱས་དཔལ།

5 གསུང་ཞིང་། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

6 རེ་ལྷ་མིག་ དབྱས་དཔལ།

7 དལ་ཐོག་ཅི་རིགས་པའོ། གཙང་དཔལ།

8 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མདོར་བསྟུན། ཐོག་གངས་ན་བུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ནས་ཆེག་ཀྱང་གསུམ་པ་དང་བྱི་མ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གདུང་ཆེན་བཞི་ཡི་རེ་མིག་ཀྱང་།།’ དེ་བཞིན་བྲལ་ཐོག་ཅི་རིགས་པའོ།། ཞེས་གསལ།

9 བྱེད་མཆམས་ གཙང་དཔལ།

འོངས་པ་ནས་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་ལྡ་དོར་བའི་མཆོམས་སུ་ཞིང་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་
 བཅུགས་ནས་གདུང་འདེགས་པའི་ཐོག་བྱ་བར་བཞེད་དོ། ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱས་
 ཟེར་བ་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ནང་ན་སོ་བྱང་བྱུར་བ་མི་སྣང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་གཞིའི་
 ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་སུ་འདུག་ཀྱང་ཀ་བ་འདི་ནས་འཇུགས་དང་ཐོག་དབངས་ལ་འདི་ཡོད་
 བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ་། ། ལྷ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་དེས་ཀ་བ་ལ་ཆ་ཆེན་བཞི་བསྟན་པར་མི་
 སྣང་ཡང་སྦྱིར་ནང་ན་སོ་བྱང་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གསང་འདུས་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཐོག་
 འབྲུབས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་འཐད་དམ་བཞག་པར་བྱའོ། ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་
 ཟེར་བ་དེ་ལས། “ཕྱི་དབྱིབས་མཆོད་རྟེན་མཁར་ཐབས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རི་བོའི་གྲར་དུ་
 འདོད།”¹ ཅེས་མཆོད་རྟེན་དང་རྫོང་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་གྲར་དང་འདྲ་བ་བཞི་གང་རུང་
 དུ་ཕྱིའི་དབྱིབས་བཤད་དོ། ། བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ་ཡང་སྣང་མོད་ཀྱང་ཡིད་
 བཞག་མི་རུང་བར་སྣང་ངོ་། ། བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཉོག་གི་ཅེ་ནས་མང་ལ་
 ཐུག་པ་དང་ནང་གི་རྒྱ་གཉིས་ཆོད་མཉམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་མ་མཐོང་
 ངོ་། ། ནང་ཐིག་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་སྤྲ་ལ། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཆོག་མང་སོ་དགོས་པར་སྣང་
 བས་མངས་པས་འདྲིགས་པས་མ་བྲིས་སོ། ། སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་དང་པོར་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་
 བ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ལ། བར་དུ་རིམ་བཤག་གཉིས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རྟེན་དང་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལམ་བཟོད་དགོས་
 ཞིང་། མཐར་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འདྲ་རྟེན་དང་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
 འཆང་རྒྱ་བས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གནད་ཆེ་ཞིང་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཐིག་གིས་གཏན་
 ལ་འབེབས་ལ། ཐིག་ཀྱང་རྫོ་རྩེ་སྤང་བ་²མཐའ་ཆོད་པར་སྣང་བས་དེའི་ལུགས་བཞིན་དུ་ལེགས་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐིག་གི་ཆོ་ག་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

¹ ཐཱེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མཛོད་བསྟུས། ཤོག་གྲངས་ན་བཙ

² འཕྲེང་བ་ དབྱུས་དབང་།

གཉིས་པ་(རེས་ནས་ལྷ་སྟོན་རིམ་པ་)ནི། སྤར་མདོར་བསྟན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་
 དང་བྱབ་ཏུ་ཕྱོགས་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པ་ནི་རང་གི་མདོན་ཉོགས་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་ས་
 ཡིན་ལ། ལྷ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཆོ་གཉིས་འདིར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤར་ནས་བྱབ་ཏུ་ཕྱོགས་
 བར་བྱའོ།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་དེ་བཟང་ལ་སོགས་པས་བྱུག་ཅིང་མེ་ཉོག་གཅེལ་དུ་
 དབུས་སྟེ་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཟང་སོས་ལྷ་གནས་གང་དུ་རིམ་འབྱུང་བའི་
 གནས་དེར་མཐུལ་རེ་བྱའོ།། དེ་ཡང་བདག་སོ་ལཱའི་ལེའུ་ཆོ་རྣམས་སུ་བཞུ་བཞི་དང་ལྷ་གཞན་
 རྣམས་ལ་རྒྱུ་སོ་བྱའོ།། འདི་ནི་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “བདུད་ཅི་ལྷས་ནི་ཀུན་ཏུ་བྱུག་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞི་བྱ།’ བལ་བ་ཡི་ནི་
 གནས་རྣམས་སུ། སོ་སོར་རྒྱུ་སོར་བྱས་ནས་ནི།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། བརྒྱ་
 དཀྱི་ཏས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་རེ་གཉིས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིའི་གནས་བྱ་བཞིར་བྱ་སྟེ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ།། ལྷ་བྱང་དང་མར་མེ་མཛད་
 བཟང་སོ་དང་ཐེང་བས་²མེ་ཉོག་གཅེལ་དུ་འགྲེམས་པ་ལས་གཞན་པའི་མེ་ཉོག་མ་བཤད་
 ལ། ས་ར་ཏ་དང་དུ་རི་ཀ་བ་དང་དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་ལྷ་གནས་སུ་མེ་ཉོག་དགོད་པར་ཡང་
 བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མས་དེའི་ཐིག་ལའི་དབུས་སུ་མེ་ཉོག་བཀོད་པ་དེ་གདན་དུ་དབུས་བར་བཤད་
 བས། མེ་ཉོག་ཆོམ་བྱ་བྱེད་པ་ལྟར་ནའང་དེ་ཉིད་ལྟར་སྦྱེད་པ་མིན་ནོ།། མེ་ཉོག་ནི་རང་རང་གི་
 སྤགས་ཀྱིས་འགོད་པར་དུ་རི་ཀ་བ་བཞེད་དོ།། དེ་ནས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་སོར་
 རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་བཞིན་བསྒྲིམས་ནས་དེར་རང་གི་སྦྱང་གའི་³ས་སོན་
 གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནས་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བྱངས་ནས་བཅུག་

1 ལྷ་བཀའ། ལྷ་དབུས། ལ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ། རིམ་པར་བྱེ་བཞེ་བྱུག་པ། ཞོག་བྱངས་༤༩ནི། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་
 གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞི་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

2 འཕྲེང་བས་ དབུས་དབར།

3 སྦྱང་ཁའི་ གཅོང་དབར། དབུས་དབར།

སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁར་བཏེག་པ་དེའོ། དེ་ལྟར་ཡེ་
ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བསྐྱེད་པ་གནས་པའི་སྐྱབས་ལ་ཉེ་མའི་གདན་རིམ་ལྟར་རིགས་པ་ལ་བཀོད་
ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་བྱང་བ་བྱའོ། འདི་དང་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པར་
གདན་བཤད་པས་དེ་གང་ལ་གནས་པའི་གཞུང་ཡས་ཁང་ཡང་སྟོན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།
སྤྱོད་བ་ཟླ་བས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྤྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ནམ་མཁར་གནས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེད་པར་¹བཤད་ལ། གྱི་རྟོག་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་སོགས་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་ས་བོན་གྱིས་སྐྱེད་
པ་ཡང་བཤད་པས་དམིགས་པ་གསལ་ན་དགོང་བསྐྱེད་²དང་མི་གསལ་ན་ས་བོན་སོགས་
ལས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ཀྱང་བྱའོ། མཆོད་པའི་གངས་ནི། རྒྱ་
རི་ཀ་པས། “མར་མེ་ལ་སོགས་མཆོད་པ་ཀུན། ལྟ་ཡི་གངས་བཞིན་རྣམ་བཀོད་དེ། བཅུ་
ལས་དམན་པ་ཉིད་མི་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་གངས་⁴དང་མཉམ་བཤམ་མ་འབྱོར་
ན་ཡང་བཅུ་ལས་ཉུང་བ་མི་བྱའོ། མཆོད་པ་བཤམ་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་སྐྱེ་མ་དག་སྟོན་གྱི་
མཆོད་པ་བྱ་བཞིར་བཤམ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁ་ཅིག་ཅིག་པའི་སྟེང་ནས་དང་། གཞན་དག་
ལྟ་རེ་རེའི་མདུན་དུ་བྱ་བཞིར་བྱ་གསུང་མོད་ཀྱང་སྤྱི་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །འདིར་དམ་
ཆོག་པ་སྐྱེད་པ་མ་བྱས་པར་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས་ཏེ་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱེད་པ་དཔལ་
འཛིན་དང་ལ་བ་བ་⁵སོགས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡང་ས་ར་ཉ་དང་མི་
སྤྱོད་བ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་རྒྱ་རི་ཀ་པ་དང་སྤེང་བ་⁶སོགས་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་དམ་
ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

༡ རྟེན་པར་ ལྟ་འབྱམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ བསྐྱེད་སྐྱེད་ ལྟ་འབྱམ་དཔར་མ། རྟེན་པར།

དགོང་སྐྱེད་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་པར་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འབྲེལ། ཤོག་གངས་༣༠༦ན་༣

༤ གསུངས་པ་ལྟ་གངས་ དབྱས་དཔར།

༥ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༦ འཕྲིང་བ་ དབྱས་དཔར།

གསུམ་པ་(བུམ་པ་སྒྲོག་)ལ་བཞི། བུམ་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་དང་གངས་བསྐྱེད་པ། བུམ་པ་
 དང་མཆན་མ་གྱི་ཚུལ།¹ བུམ་པ་རི་ལྟར་བཤམ་པ། བུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
 པའོ།། དང་པོ་(བུམ་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་དང་གངས་བསྐྱེད་པ་)ནི། རྩོམ་ཁའ་འགྲོ་ལས་གསེར་དབུལ་
 ཟངས་དང་འཛིན་པ་གང་རུང་དང་རི་ལྟར་འབྱོར་པའི་བུམ་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས། དེ་
 བཞི་ལས་གཞན་པའི་ར་གན་ལ་སོགས་པ་ཡང་རུང་ངོ་།། ཆད་ལ་དུས་འཁོར་ལས་ཞི་རྒྱས་
 གི་བུམ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་རྒྱུམས་སུ་སོར་བཅུ་དུག་དང་སྟོབ་པའི་འོག་ནས་ཁ་དང་མཆུའི་བར་གི་
 དབངས་སུ་སོར་ཉི་བྱ། ཁའི་མཆོམས་ནས་འབྱུང་བའི་མཆུ་ལ་སོར་གཉིས་དང་མགིན་པའི་
 དབངས་སུ་སོར་དུག །མཆུའི་མཐའ་ནས་མཐའ་གཞན་གི་བར་ལ་སོར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆ་
 གཉིས་མགུལ་བའི་སྐབས་དང་ཆ་གཅིག་མཆུ་གཉིས་གི་ཞིང་དུ་གསུངས་ཏེ་དབང་གི་བུམ་
 པ་ཡང་²འབྲོ།། རྒྱད་གཞན་རྣམས་ལས་བུམ་པ་ཅ་བ་དང་ནག་འོག་མེད་པ་མཆུ་འབྱུང་
 བ་མགིན་པ་རིང་བ་གསུམ་པ་ཆེ་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བ་ནི་ཞབས་སྟེགས་སོ།། ནག་
 སོ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་ན་དེས་ཆོག་ལ་དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲས་བཏགས་པའམ་
 རྩོད་ལེ་³ཞོར་རམ་ཅན་གྱི་ཕྱེ་གྲུས་དཀར་པོར་བྱ་སྟེ་རྩོ་རྒྱས་དང་ས་དཀར་གྱིས་ཀྱང་བྱག་
 པར་བཤད་ངོ་།། མཆུ་ནི་གྲགས་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཁའི་འགམ་ནས་འབྱུང་བའོ།། ཟུང་འབྲུག་
 གསལ་བ་ལས། “བུམ་པ་དེ་དག་ནང་ནས་ནི། རྣམ་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་ལྟར་པར་བྱ། སོར་
 མོ་བརྒྱད་གི་ཆད་གིས་ནི། མགིན་པ་མཐོ་ཞིང་རྣམ་པར་མཛེས། །སྟོབ་པའི་རྒྱར་ནི་མཐོ་ལྡ་
 འོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཆད་ཞན་ན། །ཡོན་བདག་དགེ་བར་འབྱུར་མ་ཡིན། །ནག་པོ་རྣམ་པར་
 སྤངས་པ་དང་། ཅ་བ་དོར་ཞིང་མ་འབྱུར་བ། བུ་ག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གས་
 པ་མེད་པ་གཟུང་།”⁴ ཞེས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་གསུངས་པས་གཞན་མ་དེས་པར་

༡ འཕྲི་ཚུལ་ རྟེན་དཔལ།

༢ བུམ་པ་ལ་ཡང་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༣ བརྟགས་བའམ་མཐོང་ལ་ དབུས་དཔལ།

༤ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྤྱི་གཙན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ། ཞོག་གངས་༩༩༩༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་པ་དང་དུག་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲ་བ་མ་ཟད་མདུན་དུ་ཆོག་རྒྱུད་གཅིག་ལྟག་མ་ཡོད་དེ། སོར་མོ་གཉིས་གིས་མཆུ་འབྱུང་བ། ལྟོ་

དབྱུག་པའི་ཁྱུ་ལ་ལོ།། དང་པོ་ནི། སྟག་ཆེར་བ་ཡིན་ཟེར་རོ།། གསུམ་པ་ནི་གཞན་གྱིས་
མི་ཐུབ་པ་དཀར་པོ་ལོ།། དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས་དབང་ལག་གཅིག་ལ་བགྱངས་སོ།། འབྲུ་
ལ་ནི། ཉིལ་དང་ནས་དང་མོན་སྟན་དང་འབྲས་སོ་བ་¹དང་གྲོལ།། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་གྲོལ་
དོད་ལ་མོན་སྟན་གྲུ་གསུངས་སོ།། ཞེས་ཆག་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ལ། དབང་ལོའི་འགྱུར་
དང་དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས་འབྲས་སོ་བའི་དོད་ཏུ་གསུངས་སོ།། མོན་སྟན་གྲུ་དང་མོན་
སྟན་དེའུ་ནི་སྟན་མ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་སོ།།² འབྲུ་ལ་དང་སྟན་ལ་ལྟོ་
རྩེ་མཁའ་འགྲོར་འདི་དང་ཆུང་མི་འབྲ་ཅམ་རེ་གསུངས་སོ།། གཞུང་འདིར་བདུད་ཅི་ལ་དང་
བཅས་པའི་བྱེད་ཆུང་དང་ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་བྱེད་ཆུང་རི་ཀ་པས། “ག་བྱར་གྱར་གྱུ་
ཅན་ཅན་³དང་། ཅན་ཅན་དམར་པོ་སྒྲ་ཅི་རྣམས།། སྟགས་བསྐྱས་ནས་ནི་སྟག་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་ཆོན་ལོ།། བརྒྱ་རྟེན་ཏེ་སྟོང་པོ་ལྔ་ཡང་བཤད་པས་ལྟ་
པག་བྱུག་སྟེ་བུམ་རྩས་སུམ་ཅུའོ།། སྟོང་པོ་ལྔ་ནི། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འབྲེལ་
པ་ལས། “སའི་སྟོང་པོ་ཉིལ་དང་ཆུང་སྟོང་པོ་ལན་ཅུ་དང་ཅི་ཐོག་གི་སྟོང་པོ་མར་དང་ཤིང་
ཐོག་གི་སྟོང་པོ་བྱ་རམ་དང་མེ་ཉོག་གི་སྟོང་པོ་སྤྲང་ཅིའོ་”⁵ ཞེས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་དྲ་རི་
ཀ་པས། “བསང་བདུག་བགེགས་བསྐྱད་སྟོན་འགྲོ་བས།། དེ་ཞིམ་པ་ཡི་ཆུས་བཀའ་སྟེ།།”⁶
ཞེས་པ་དང་། བརྒྱ་རྟེན་ཏེ་སྟོང་པོ་ལྔ་རྟེན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བཟུ་ཞིང་གྲུ་གྲུལ་
གྱིས་བདུག་ཡུངས་ཀར་⁷གྱིས་བདེགས་ལ་བགེགས་བསྐྱད་བདུད་ཅི་འབྲེལ་པ་སོགས་

1 གསོ་བ་ དབྱས་དཔར།

2 གསུང་རོ།། སྟུ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 ག་བྱར་གྱར་གྱུ་ཅན་ཅན་ རྟེན་དཔར།

ག་བྱར་གྱར་གྱུ་ཅན་ཅན་ དབྱས་དཔར།

4 རྟེན་ཐུན། ཆུད་འབྲེལ། རྟེན་ཐོན་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་306བཟ

5 རྟེན་ཐུན། ཆུད་འབྲེལ། རྟེན་ཐོན་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་361ནལ

6 རྟེན་ཐུན། ཆུད་འབྲེལ། རྟེན་ཐོན་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་306བཟ

7 ཆུངས་ཀར་ དབྱས་དཔར།

ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱང་ངོ་།། དགང་བའི་ཚུ་ལ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
 ཉ་སྐྱང་དང་ཐོང་བྱ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་ཚུ་སྐྱངས་ལ་སྒྲོད་གཞན་དང་མ་རེག་པར་བྱ་
 བར་བཤད་པ་¹ལྟར་གྱི་ཚུ་གཙང་མ་སྒོག་ཆགས་མེད་པ་དེ་བཟང་དང་བསྐྱེས་པས་རན་པར་
 དགང་ངོ་།། ཚུ་ལ་འོ་མ་དང་ཆང་བསྐྱེ་བར་ས་ར་ཉས་བཤད་དོ།། བྱམ་པ་གང་ལ་བྱམ་རྩས་
 རི་ལྟར་གཞུག་པ་ནི། གཞུང་འདིར་འབྱོར་པ་ཚུང་ན་ནམ་རྒྱལ་དང་ལས་བྱམ་གཉིས་རིན་
 བོ་ཆེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་བྱ་ཡི་བྱམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ནམ་རྒྱལ་ནི། དེས་པར་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་བྱམ་རྩས་གཞན་ནམས་བྱམ་པ་ནམས་
 གྱི་ནང་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་འབྲ་བར་བཞེད་དོ།། དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་འབྲུ་སྒྲན་རིན་པོ་ཆེ་
 ནམས་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་བྱམ་པ་གཞན་ནམས་དེའི་ཚུས་དགང་བར་བཤད་
 དོ།། འཁྱི་པ་²དང་བླ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱང་འབྲུ་སྒྲན་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་རྩས་ནམས་ནམ་རྒྱལ་ལ་
 འཇུག་པར་བཤད་ལ། འཁྱི་པས་³དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ནམ་རྒྱལ་བྱམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་
 བྱ་བ་མང་བ་བཀོད་ནས་བྱམ་པ་གཞན་ལས་དེ་བྱད་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་བཅས་
 བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།། བྱང་རྩས་ནམས་གཞུག་ཚུལ་ལ་བརྒྱ་གྲིས་འབྲུ་
 སྒྲན་བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གཙོ་བོའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཞེས་ལ་བྱིན་
 གྱིས་བཞེས་པས་ཀྱིས་གཏུམས་པ་ཁ་རྒྱན་⁴ལ་བཏགས་ནས་སྒྲོས་ཀྱིས་བདུགས་ལ་⁵བྱམ་
 ཚུའི་ནང་དུ་གཞུག་ཅིས་འཆད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ལྟ་བུ་དང་བི་བྱུ་ཀྲིས་བྱམ་པའི་ནང་དུ་ལྷགས་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།། འཛིགས་བྱེད་ལྟས་བྱམ་རྩས་ཀྱིས་བཀང་བའི་སྒྲོད་བྱམ་པའི་སྒྲིང་
 དུ་འཛིག་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ།། བྱང་རྩས་དེ་དག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲགས་ནི། ཡོ་

1 མ་རེག་པར་བཤད་པ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

2 འཁྱི་པ་ དབུས་དཔར་།

3 འཁྱི་པས་ དབུས་དཔར་།

4 གཏུམས་པ་ལ་རྒྱན་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

5 བདུགས་ལ་ དབུས་དཔར་།

བརྩ་བློ་ཁྱེ་¹ལྟུང་ལྟུང་། ཡོ་བརྩ་རྩ་ལྟུང་། ཡོ་བརྩ་བེ་ག་ལྟུང་། ཡོ་བརྩ་གཞེ་ལྟུང་། ཡོ་བརྩ་
ཨ་མྱེ་ཏེ་²ལྟུང་། ཞེས་བ་སྐྱོན་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་དང་སྒྲིང་པོ་དང་བདུད་ཅི་ལྟུང་སྐྱགས་
སུ་བརྩ་རྩ་ཏེ་ཉམ་བཤད་པས། ཅི་ལྟུང་ཡང་། ཡོ་བརྩ་གཞེ་ལྟུང་། ཞེས་བུའོ། འུམ་པའི་
མགུལ་ཆིངས་ལ་རས་དཀར་སེར་དམར་གསུམ་མམ་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལྟུང་གྲུ་³དང་སྒྲོན་
པོ་ཡང་གསུངས་པས་དེ་དག་གང་རུང་སྟེ་རས་བྱང་དང་མེ་ཏོག་གི་སྒྲིང་བ་⁴འཆིང་བར་མང་
པོས་བཤད་དོ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། “མགྱོན་བར་རས་བྱང་གསར་པས་དགྱི།”⁵
ཞེས་རས་གསར་བ་ཉིས་རིམ་གྱིས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། འཛིགས་བྱེད་ལྟས་བྱམ་བ་སོ་
སོའི་ལྟུང་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པའི་མགུལ་ཆིངས་འདོད་མོད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་མི་སྣང་ངོ་། ལྟུ་
བྱང་གིས། “གོས་ནི་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། འུམ་པའི་མགྱོན་བ་བཅིང་བར་བྱ། གོས་
གྱིས་སྟེང་དུ་སྒྲིང་བྱ་དག །དཀར་པོ་ཆོ་ག་མཁས་པས་དགོད།”⁶ ཅེས་གསུངས་པའི་རྩེས་
སུ་འབྲངས་ནས་སྟུང་ལན་བདུན་བརྒྱས་པའི་སྒྲིང་བྱ་དཀར་པོ་བདུན་གྱིས་དགྱི་ཞིང་། དགྱི་
པའི་སྐྱགས་ནི། ཡོ་བརྩ་ཤེ་ཁ་ར་རུ་ཅ་ཅ་དེ་ལྟུང་ལྟུང་། ཞེས་པའོ། སྒྲིང་བྱ་དེས་མགུལ་
ཆིངས་འཆིང་བར་བེ་བྱུ་ཏྲིས་སོ། ལྟུང་གཞན་དུ་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་དང་མཐུན་པའི་ཁ་
དོག་ལྟས་དགྱི་བར་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྟུང་བ་དཀར་པོ་ཁོ་ནར་མ་དེས་པའི་ཁྱུངས་
ཏེ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཁ་དོག་བཙོས་པའི་⁷སྟུང་པས་བརྒྱུ།”⁸ ཅེས་གསུངས་པས་
སོ། མགུལ་ཆིངས་ལ་རས་ཞེས་པལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གོས་ཞེས་སྟེར་

1 རྩོམ་ཅེ་ དབུས་དཔེ་པ།

2 ཨ་མྱེ་ཏེ་ རྩོམ་པེ།

3 ལྟུང་ལྟུང་ གཞིང་དཔེ་པ། དབུས་དཔེ་པ།

4 འཕྲེང་བ་ དབུས་དཔེ་པ།

5 རྩོམ་པེ། ལྟུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་ལྟུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གངས་༤༧བཤ ལས་བྱང་བ་རྩྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “མགྱོན་
བར་རས་བྱང་སར་པས་དགྱི།” ཞེས་གསལ།

6 རྩོམ་པེ། ལྟུང་འབྲུམ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་སྟུང་བྱང་ལྟུང་། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ། ཤོག་གངས་༡༣༧བཤ

7 བཙོས་པའི་ ལྟུང་འབྲུམ་དཔེ་པེ། རྩོམ་པེ། དབུས་དཔེ་པ།

8 རྩོམ་པེ། ལྟུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་ལྟུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གངས་༤༧བཤ

སྒྲོས་ཤིང་། དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེས་སྐྱམ་བྱ་ལ་ཡང་བཤད་པས་ལོངས་མ་སྐྱད་པའི་རས་གཙང་
 མ་རྟེན་ན་དེ་ལ་བྱ་ལ་མ་རྟེན་ན་དར་ལ་སོགས་པ་རྗེ་ལྟར་རིགས་པ་ལས་བྱའོ།། རས་ལ་
 ཁ་ཚར་མ་ཉམས་པ་ཞེས་ཀྱང་དགྲིལ་ཆོག་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་།། མགུལ་ཆིངས་ལ་
 རོག་འདི་¹ བྱ་རྒྱ་གཞུང་གི་དགྲིལ་ཆོག་རྣམས་ན་མི་གསལ་ལ་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་རྣམ་
 འཛམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞན་དུ་ལོངས་མ་སྐྱད་པའི་རས་གཙང་མས་ཐོར་ཅོག་གསུམ་གྱི་
 རྩལ་དུ་དགྲིའོ།། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ།། ཁ་རྒྱན་ནི། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
 “ཁ་ནི་ཤིང་ལོ་གསར་བས་དགང་།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགྲིལ་ཆོག་དུ་མ་ནས་ཀྱང་
 ཡལ་འདབ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་གིས་ཁ་བརྒྱན་པར་བཤད་ངོ་།། སྤྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་ལྷུ་
 བྱ་བཟང་སོ་དང་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་ཁ་བརྒྱན་པར་གསུངས་སོ།། ཤིང་ལ་ཨ་ཐ་ལ་
 སོགས་པའི་ཤིང་ལྔ་³ དགྲིལ་ཆོག་མང་སོས་གསུངས་ལ་འདྲིར་ཡང་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་
 ཐོད་ན་མི་རྟེན་པས་འབྲས་བྱ་དང་ཡལ་འདབ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་འི་ཞེས་⁴ ཐོ་
 ལ་བྱའོ།། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཀྱུ་ཤིང་རྩལ་སོ་འོག་ཏུ་གདིང་།”⁵ ཞེས་ཀྱུ་ཤིང་གི་བྱམ་
 པའི་གདན་དུ་བཤད་ཀྱི། ཁ་རྒྱན་དུ་མ་བཤད་ལ་དགྲིལ་ཆོག་ཁྲུངས་བྱབ་རྣམས་ནས་ཀྱང་
 ཀྱུ་ཤིང་ཁ་རྒྱན་མ་བཤད་པར་ཡལ་འདབ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་གིས་བྱ་བར་
 བཤད་ངོ་།། འོར་བྱ་ཡུངས་ཀར་⁶ དྲུང་བ་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། “དྲུང་བ་ནི་རམ་པ་
 སྟེ་བག་ཤིས་པས་ལོ་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཀྱུ་ཤིང་མ་བྱའི་སྒྲོ་བདུན་བདུན་གཟུག་།”⁷ ཅེས་

1 རོག་འདི་ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

2 རྗེ་བཀའ། ལྷ་འབྲས། ཁ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྟར། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་པ། འོག་གངས་༤༧བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ནི་
 ཤིང་ལོ་སར་བས་དགང་།” ཅེས་གསལ།

3 ཤིང་ལ་ ལྷ་འབྲས་དཔར། གཙང་དཔར།

4 ལྡན་པའི་འི་ཞེས་ཐོ་ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

5 རྗེ་བཀའ། ལྷ་འབྲས། ཁ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྟར། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་པ། འོག་གངས་༤༧བ།

6 ཡུངས་ཀར་ དབྱས་དཔར།

7 རྗེ་བསྟན། ལྷ་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་འཛམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། འོག་གངས་༡༧བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དྲུང་བ་ནི་རམ་པ་སྟེ། བག་ཤིས་པས་ལོ་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཀྱུ་ཤིང་མ་བྱའི་སྒྲོ་བདུན་བདུན་བྱམ་པའི་ཁར་གཟུགས་སོ།” ཞེས་གསལ།

སངས་རྒྱལ་གསང་བས་བཤད་པ་ནི་ཁ་རྒྱན་¹སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེའི་ཁར་ནི།
བཟུལ་གྱིས་བའི་ཤིང་ཟུང་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་ལ་རྩོམ་ཆེ་གཞག་
སྟེ་²བཟུལ་གྱིས་བའི་ཐག་པས་བཏགས་ཏེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་ཁ་རྒྱན་བྱ་
བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དུར་བ་སོགས་འཇུགས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཆེའི་འགྲེལ་
པ་ལས་མགྲུལ་ཆིངས་ལ་སྟེ་བས་སྒྲན་པའི་སྟེང་དུ་རྩ་དུར་བ་⁴ཉག་མ་བདུན་བཞག་གས་ལ་
སོགས་པ་མི་འཇུག་པའི་དོན་དུ་འཇུགས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། བེ་མ་ལ་མི་ཉ་དང་
བདེ་བའི་ལྷ་གྲས་དུར་བ་ནི་ཁ་རྒྱན་གྱི་དོན་ཏེ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གསང་བ་སྟེ་རྒྱུད་དང་མི་
མཐུན་པས་ཆོད་མར་གཟུང་དུ་མི་བྱུང་ལ། དུར་བ་ཁ་རྒྱན་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཀྱུ་ཤས་ཁ་རྒྱན་
བྱེད་པའི་ཁུངས་མིན་ཞིང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཁ་རྒྱན་བཞག་ནས་བྱ་རྒྱུད་
པའི་གཞུང་གིས་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་དག་གི་དག་པ་ལ་གྱི་རྩོར་ལས་
རིམ་གྱི་⁵ཆོ་ག་ལས། སྒྲན་དང་འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ལྷའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཐུགས་དང་སྦྱ་མདོག་གི་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། མཉམ་སྦྱར་
གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “བུམ་པ་ལྷ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། ‘ཁ་རྒྱན་མགྲུལ་ཆིངས་རྟ་བབས་
རྒྱན།’ གཟུངས་ཐག་⁶ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྟགས། སྒྲན་ལྷ་ཐུགས་རྩེ་བྱང་ཆུབ་སེམས།
འབྲུ་རྣམས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན། རིན་ཆེན་རྣམ་ལྷ་སྦྱ་ཡི་འོད། སྟོང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་
ཀྱི་དབྱིངས། སྟོས་སོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ།”⁷ ཞེས་ཀྱུ་ཀྱུ་ར་ཇས་བཤད་དོ།

1 ཁ་རྒྱན་ དབུས་དཔར།

2 བཞག་སྟེ་ དབུས་དཔར།

3 རྩོམ་སྟེ་ རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྟོག་གྲངས་244བཤ

4 རྩ་དུར་བ་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔར་པ། རྩོམ་དཔར། དབུས་དཔར།

5 གྱི་རྩོར་ལས་རིམ་གྱིས་ དབུས་དཔར།

6 གཟུང་ཐག་ དབུས་དཔར།

7 རྩོམ་སྟེ་ རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀྱུ་རྩ་ཇ། མཉམ་སྦྱར་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ རྟོག་གྲངས་242བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁ་རྒྱན་མགྲུལ་ཆིངས་རྟ་བབས་བརྒྱན།’ ཞེས་གསལ།

མཆན་མ་གྱི་ཚུལ་¹ནི། རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱུང་སྤུ་བསྐྱར་སྒྲ་བའམ་ཉི་མ་དང་བྱམ་
 བཞ། གཞན་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་བའམ་ཉི་མའི་སྤྲེང་དུ་རང་རང་གི་ས་བོན་རྣམ་
 བྱག་མཆན་གྱི་སྤྲེང་² ལྷུ་འེ་སྒྲོ་ས། “དཀྱིལ་འཁོར་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ས་བོན་ཡང་ན་མཆན་
 མའང་རུང་། གྲུར་གྲུམ་³ལ་སོགས་མངོན་འདུས་བྱས། མཁས་པས་བྱམ་པའི་ལོགས་ལ་
 བྱི།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ཀྱང་བ་གསུམ་པས་ནི་སྤྲེང་ཆ་དང་། བཞི་བས་ནི་བྱི་ས་⁵
 བསྐྱར་ཏེ་བྱམ་པ་ཉིད་ལ་འབྲི་བར་⁶བཤད་དོ། ཆོས་འབྱུང་འབྲི་བ་ཤུ་ཉི་པའི་⁷ལྷགས་སོ།
 བྱག་མཆན་གྱི་མདོག་ནི། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “མཆན་མ་རང་རང་མདོག་ཏུ་བྱ།”⁸
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཡི་གེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་མངོན་ནོ། བྱམ་པ་གཅིག་
 ལས་མེད་ན་དེའི་གདོང་ལ་གཙོ་བོའི་མཆན་མ་དང་གཡོན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་མཆན་
 མ་བྱིའོ།⁹ དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་བྱི་བར་¹⁰འདོད་པའི་
 ལྷགས་ལ་ནི། རྣམ་སྒྲུང་གི་མཆན་མའི་སྤྲེང་དུ་གཙོ་བོའི་མཆན་མ་བྱེད་དོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་
 ཏུ་བྱམ་པའི་ཁའི་སྤྲེང་དུ་གཙོ་བོའི་མཆན་མ་བྱ་བར་བཤད་དོ། ལྷན་མ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་

1 ལྷི་ཚུལ། རྩེ་དཔར།

2 ལྷི་སྤྲེང། རྩེ་དཔར།

3 གྲུར་གྲུམ། རྩེ་དཔར། དབྱུང་དཔར།

4 རྩེ་བསྐྱར། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷུ་འེ་བྱང་ཆུག། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག་གངས་13བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཁས་
 པས་གྲུར་གྲུམ་ལ་སོགས་པ། མངོན་འདུས་བྱས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་པ། གྲུན་གྱི་ས་བོན་རྣམ་མཆན་མ། བྱམ་པའི་ངོས་ལ་རེས་པར་བྱི།”
 ཞེས་གསལ།

5 ལྷི་ས་ རྩེ་དཔར།

6 ལྷི་བར་ གཙང་དཔར། དབྱུང་དཔར།

7 ལྷི་བ་ཤུ་ཉི་པའི་ གཙང་དཔར།

ལྷི་བ་ཤུ་ཉི་པའི་ དབྱུང་དཔར།

8 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གངས་14བ4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆན་
 མར་རང་རང་མདོག་ཏུ་བྱ།” ཞེས་གསལ།

9 ལྷི་འོ། རྩེ་དཔར།

10 ལྷི་བར་ རྩེ་དཔར།

ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་བྱེད།¹ ཞེས་གཞན་དག་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་སྤང་བར་བཀོད་དོ།

གསུམ་པ་(བུམ་པ་ཇི་ལྷར་བཤམ་པ་)ནི། བསྐྱེམས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཤར་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཤམ་པ་དང་། བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་
པའི་བུམ་པ་ལྷག་གནས་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་སྤྲ་མ་ནི། ལྷ་སྤྲ་ལོན་བུས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་དེའི་ཕྱི་རོལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་བུམ་པ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་
བོའི་བུམ་པ་ནི་དབུས་སུ་བྱེད། ཕྱི་མ་ནི། རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མཆོན་མ་དགོད་པའི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་མཐུན་རེ་རེ་སྤང་དུ་རང་དང་མཐུན་པའི་གདན་ཀྱི་ཤ་སོགས་ལ་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཀོད་པའོ། དུ་རི་ཀ་པ་དང་སྤྲོ་རྩྱི་ཏས་བུམ་པ་བརྒྱད་སྟོ་དང་མཆོམས་
དང་དགྲུ་པ་དབུས་སུ་དགོད་ཅིང་དུ་རི་ཀ་པས་ཤར་སྟེའི་གཡོན་དུ་ལས་བུམ་འགོད་དེ་བུམ་པ་
འགོད་པའི་སྐབས་གཉིས་ལས་འདི་ནི་ལྷག་གནས་བྱེད་པའི་བུས་སུ་ཇི་ལྷར་དགོད་པའོ།

བཞི་པ་(བུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ནི། བུམ་པའི་སྤང་དུ་རྩྱི་ཡིག་གིས་བསྐྱབས་
པའི་དུང་ཆོས་སམ་ཐོད་པ་གཞག་གོ། དེ་དག་མ་ཉིད་ན་རྩྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། ཟུང་
འབྲུག་གསལ་བ་ལས། “བུམ་པར་གནས་པའི་རྩྱ་པོར་གྱི། སྤང་དུ་རྩྱི་རྩྱ་གཞག་པར་བྱ།”²
ཞེས་སོ། བཞི་བརྒྱུ་ལྷ་བཅུ་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་ལ་བ་པས་ཀྱང་བྱི་བཟང་གི་ཚུ་དང་བཅས་པའི་
སྟོད་ཀྱི་སྤང་དུ་རྩྱི་རྩྱ་གཞག་པར་གསུངས་སོ། དཔལ་འཛིན་སོགས་མང་པོས། དུང་ཆོས་
སོགས་མ་བཞག་པར་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་⁴དང་བཅས་པའི་རྩྱི་རྩྱ་གཉིད་བུམ་པའི་ཁར་འཛིག་པ་
ཡང་བཤད་དོ། དུང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཇི་ལྷར་ཉིད་པའི་བདུན་ཅི་ལྷ་དང་བྱི་བཟང་གི་ཚུ་
ལ། རྩྱ་པོར་ལྷ་སྤྲ་ལོན་ཀྱི་ལྷ་པོ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་ལན་བདུན་བསྐྱབ་གོ། སྤང་བ་⁵ལས་

1 འཕྱིར། རྩྱ་དཔལ།

2 རྩྱ་བསྐྱབ་ཚུད་འགྲེལ། དེ་སྤྲ་གཞན་འཛིན་དཔལ་བཤམ་གཉིན། ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ། ཤོག་གངས་33ཅན་3

3 བསྐྱབ་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱབ་འགྲུར་སོགས་དང་བསྐྱབ་ནས་བཅོས།

4 འཕྱིར་བཤད་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་ལ། རྩྱ་དཔལ། དབུས་དཔལ།

5 སྤང་དང་ གཙུ་དཔལ།

6 འཕྱིར་བ་ དབུས་དཔལ།

ལན་བདུན་བསྐྱུགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིར་བྱས་པའི་དོན་རྗེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱུགས་དེ་དག་བརྗོད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅི་དང་ཆུའི་རྩལ་
 སྤྲ་རབ་རྣམས་དོན་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་སེམས་པ་སྟེ་སྐྱུགས་དོན་¹ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།
 དེས་ན་བྱུང་བ་ཆུས་འགོངས་པའི་ཆེ་བྱུང་པའི་ཁར་དོན་རྗེ་བཟུང་ནས་²བཀའ་བས་དོན་རྗེའི་
 ཆུར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།། རྣམ་རྒྱལ་བྱུང་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མང་བས་དེའི་ཁར་དུང་
 ཆོས་སོགས་གཞག་པར་འདིར་གསུངས་པས་བྱུང་བ་གཞན་ལ་མི་དགོས་སོ།། དེའི་སྟེང་དུ་
 མེ་ཉླ་གི་སྟེང་བ་³དབྱུས་སུ་བཅིངས་པའི་དོན་རྗེ་གཞག་གོ། །ཨོྲ་ཏྲེ་ཏྲེ་མ་ཏྲ་ཏྲེ་སྤྲ་ཏྲ་⁴
 ཞེས་བརྗོད་ལ་ལྟའི་གསྐྱའི་ཆུ་ཡིད་ཀྱིས་བཀྱག་ལ་བྱུང་པའི་ཆུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་
 འོག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེང་དོ།། རྣ་རྟེ་ཏ་དང་བེ་བྱུ་ཏྲེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།།
 དེ་ནས་བསང་སྤྱང་སྟོན་དུ་འགོ་བས་བེ་ལས་⁵རིན་པོ་ཆའི་བྱུང་བར་བསྐྱོམ་སྟེ་སྟེང་བའི་⁶
 འགྱུར་གཉིས་ཀ་ལས་དེ་ལྟར་⁷འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟེ་བ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་རྣ་རྟེ་ཏ་
 དང་བེ་བྱུ་ཏྲེ་སྤྱང་དོ།། སྤྱི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྟེད་པར་དུ་རི་ཀ་བ་དང་ཐུང་རྟེ་
 ཏས་སོ།། དེ་ནས་བྱུང་པའི་ནང་དུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་གདན་དང་བཅས་པ་སྤྱད་ཅིག་གིས་
 བསམས་ལ། སྟེང་གའི་⁸ས་བོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདུན་དུ་སྤྱན་བྱངས་
 ཉེ་ཞབས་བསིལ་དང་ཞལ་བསིལ་དང་མཆོད་ཡོན་སྤུལ་ལ། དམ་ཆེག་པ་ལ་བཅུག་པས་
 ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཞུ་བར་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤར་སྤྲུགས་པའི་ཆུ་

1 སེམས་པ་སྟེ་དོན་ དབྱུས་དཔེ།

2 བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔེ། གཙང་དཔེ།

3 འཕྲེང་བ་ དབྱུས་དཔེ།

4 ཏྲེ་ཏྲེ་མ་ཏྲ་ཏྲེ་སྤྲ་ཏྲ་ རྗེ་དཔེ།

5 སྤྱི་ལས་ སྤྱི་འབྱུང་དཔེར་མ། གཙང་དཔེ།

སྤྱི་ལས་ གཙང་དཔེ།

6 འཕྲེང་བའི་ དབྱུས་དཔེ།

7 ད་ལྟར་ རྗེ་དཔེ།

8 སྟེང་ཁའི་ གཙང་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་མོ། མཚན་མ་ལ་དམ་ཆེག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པར་བསམ་པར་གསུངས་པས་མཚན་མ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དམ་ཆེག་པར་བསྐྱེད་
 བས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེདོ། ལས་བྱམ་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། རྩ་རྩི་
 ཏ་དང་མི་སྒྲིལ་གྱང་འདི་ལྟར་དུ་བཤད་ནས་བྱམ་པ་འདི་དང་འདིར་སྣ་འདི་སྐྱེད་མི་གསལ་
 མོ། ལྷ་བྱང་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ཙུ་འགྲེལ་དང་ལ་བ་པ་¹དང་ནག་པོ་སྐྱེད་པ་དང་མི་བྱབ་
 རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། བརྒྱ་རྩི་ཏས། “ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་
 པ་རུ། ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་ཡང་། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བསམ་པར་བྱ། ‘གཞན་དུ་
 འཁོར་ལོའི་རྗེས་འབྲང་བ། རིགས་དང་བཅས་པ་བསམ་པར་བྱ།’”² ཞེས་བཤད་ལ། གྱི་
 རྫོང་³ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་སྣ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། རོན་ཡོད་
 ཞབས་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་གཙོ་རྒྱུ་དང་བྱམ་པ་གཞན་དུ་སྣ་སོ་སོར་ཆོ་ག་གསུམ་
 ཀྱིས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་སློབ་དཔོན་འདི་དགོངས་པ་མཐུན་ཏེ་སྤྲུགས་བརྒྱ་བའི་སྐབས་
 སུ་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་ལ་གཙོ་བོའི་སྤྲུགས་དང་ལྷ་ད་ཀ་གང་རུང་བརྒྱ་བར་གསུངས་ཀྱི་⁴
 སྤྲུགས་གཞན་བརྒྱ་བར་མ་གསུངས་ཤིང་། བྱམ་པ་གཞན་སྣ་གང་གི་ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་
 སྤྲུགས་བརྒྱ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། དེས་ན་བྱམ་པ་གཉིས་སམ་གཅིག་ལས་མེད་ན་
 གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་སྣ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་ལ་དེ་དག་ལས་མང་བར་ཡོད་ན་སྣའི་སློན་ནས་བྱམ་པ་
 རི་ལྟར་བསྐྱུས་དབྱེད་ལ་བྱམ་པ་གང་དུ་སྣ་གང་སྐྱེད་ཤེས་པར་བྱའོ། བྱམ་པ་གཞལ་ཡས་
 ཁང་དུ་མི་སྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་ལ་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་སྣ་ཆང་བ་མི་སྐྱེད་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་
 མེད་ཀྱང་གདན་ཅུ་གྱིས་ཆོག་པར་མངོན་ལ། སྐྱེད་ཚུལ་ནི། རོན་ཡོད་ཞབས་དང་ཇ་ཡ་སེ་

ྱ བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཙོས།

༢ རྩ་བལྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཞ བརྒྱ་རྩི་ཏ། འཁོར་ལོ་སྤྱི་པའི་དཀྱུས་ཆོག་མདོར་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་༥༩བ༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཞན་དུ་འཁོར་ལོའི་རྗེས་འབྲངས་པ། རིགས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བསྐྱེད་’ ཞེས་གསལ།

༣ གྱི་རྫོང་ དབུས་དཔར།

༤ གསུངས་ཤིང་ དབུས་དཔར།

ནས་ཆོ་ག་གསུམ་ལས་སྐྱེད་པའང་བཤད་པས་ལྷ་སྟ་གོན་ལ་བཤད་བ་ལྟར་བྱའོ། བོད་ཀྱི་
 སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། “རང་གི་ཡི་དམ་¹ལྷ་སྐྱེར་
 བས།། ‘སྒར་གསུངས་བ་ཡི་བྱམ་བ་ལས།།’ ཐམས་ཅད་རྩ་ལས་ཁམ་པོར་དུ། ཉུང་བད་
 ལྷགས་ཏེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི། ‘བྱམ་བ་བྲི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡི།། རིན་ཆེན་བྱམ་པའི་སྟེང་གཞག་
 བྱ།།’ དེར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོག་བདག་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ། ཞབས་བསིལ་ལ་སོགས་རིམ་པས་དབུལ། དམ་ཆོག་ལྷན་
 ཅིག་གཅིག་བྱས་ཏེ། མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས་པས། དུང་
 ཆོས་སྤྱ་ལྷ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ་གསུངས་ཀྱང་།³ ལུང་དེས་དེ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བ་དེར་བརྟག་པ་དང་པོར་བྱམ་པའི་གངས་དང་བྱམ་རྩམ་སོགས་བསྟན་པའི་སྐྱབས་
 སྤྱ་ཡང་ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་མ་བསྟན་པས་བརྟག་པ་བྱི་མའི་རབ་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱ་བྱམ་པར་
 ལྷ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་རྣམ་
 རྒྱལ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་པའི་ཁུངས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྟེང་གི་
 ཁམ་པོར་དུ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་⁴སྟོན་ན་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པར་ལྷ་སྐྱེད་པ་སྐྱབས་དེ་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་
 ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་སོ། གཞུང་ཆོད་ལྷན་གཞན་དུའང་དུང་ཆོས་སྤྱ་ལྷ་སྐྱེད་
 པའི་བཤད་པ་མ་མཐོང་བས་དེར་ལྷ་སྐྱེད་མི་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ་དབུད་པར་བྱའོ། བྱམ་པའི་
 སྟེང་དུ་བྱི་ཞེས་པའི་ཆུས་བཀང་བའི་དུང་ངམ་ཐོད་པའམ་ཁམ་པོར་འཛོག་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་

ྱ རང་ཉིད་ཡིད་དམ་ གཙང་དཔར།

༢ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ སྐྱོབ་དཔོན་མཆོ་སྐྱེས་དོ་རྩེ། གྱི་རྩོར་གྱི་འགྲེལ་བ་བསྒྲ་ཅན། ཤོག་གངས་༡༥༥ན༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་གཉིས་པ་དང་ལྷ་བ། དུག་པ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒར་གསུངས་བ་ཡི་བྱམ་བ་ལས།།’ ‘བྱམ་བ་བྲི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིས།། རིན་ཆེན་སྟེང་
 དུ་གཞག་པར་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།

༣ བསྟན་ཏོ་གསུངས་ཀྱང་། རྩེ་དཔར།

བསྟན་ཏོ། གསུང་ཡང་ གཙང་དཔར།

བསྟན་ཏོ་གསུང་ཡང་ གཙང་དཔར།

༤ སྐྱེད་པ་ སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་སྒྲིབ་དུ་བཤད་དེ། ལ་བ་བས།¹ “དེའི་སྒྲིབ་དུ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྒྲིབ་དེ་
 ཞེས་པའི་ཆུ་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་བཅས་པ་བཞག་སྟེ།² དེའི་སྒྲིབ་དུ་མེ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་བ་³
 བཅིངས་པའི་རྩོམ་ཆེ་གཞག་ལ།”⁴ ཞེས་དང་། “མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་
 ཡོན་བྱས་པར་སྤུལ་བས།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་ཆུའི་སྒྲིབ་ཆོག་ནི། ལྷ་དཀར་ལི་གོ་
 གསུམ་ལན་བདུན་བཞུས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིར་བྱས་པའི་རྩོམ་ཆེའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་སེམས་པར་སྒྲིབ་བར་གསུངས་པའི་དོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ།། འདིར་སྒྲིབ་
 དུ་ལྷ་བཞུས་ནས་དེའི་འོག་དུ་བཞུས་པ་བྱེད་པ་སྒྲིབ་བ་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་
 བེ་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་དང་མཐུན་ལ། ར་ཡ་སེ་ན་ཡང་དེའི་རྩིས་སྤར་འབྲང་རོ།། དོན་ཡོད་
 ཞབས་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཀྱི་ལྷ་མི་བཞུ་བར་གསུངས་ལ་འདིར་དེའི་དམིགས་བསལ་⁸མ་བྱང་
 རོ།། ལ་བ་བ་⁹ལ་སོགས་པས་བཞུས་པའི་མཐར་བཞུ་བ་ཡང་གསུངས་པས་གོ་རིམ་¹⁰གང་
 བྱས་ཀྱང་བྱང་རོ།། ལྷ་ཞུ་ནས་ཆུར་བྱར་པའི་སྐབས་སུ་སྤར་བྱས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 བསྒྲིབ་ན་ཞུ་ནས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དང་མཆོན་མ་ལྷར་བསྒྲིབ་པ་ཡང་ཞུ་ནས་མཆོན་མའི་
 རྣམ་པར་བྱའོ།། ལྷ་བཞུས་པ་དེ་ནས་རྩྭ་བརྗོད་ལ་མེ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་ནས་¹¹ལག་པ་

༡ བཤད་དེ། ལ་བ་བས། ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བཤད་དོ། ལ་བ་བས། རྩོད་པར།

༢ གཞག་སྟེ། ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། རྩོད་པར། གཙང་དཔར།

༣ འབྲང་བ་ དབྱས་དཔར།

༤ རྩོད་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ རྩོད་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲིབ་མ། ཤོག་གངས་༢༥༤བ།

༥ རྩོད་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ རྩོད་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲིབ་མ། ཤོག་གངས་༢༥༤བ།

༦ འབྲང་བར་ དབྱས་དཔར།

༧ འབྲང་བ་ དབྱས་དཔར།

༨ དམིགས་གསལ་ དབྱས་དཔར།

༩ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལྱས་སུ་བཞུན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

༡༠ གོ་རིམས་ ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༡༡ རྩོད་བའི་སྒྲིབ་ནས་ ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། རྩོད་པར། གཙང་དཔར།

འབྲང་བའི་སྒྲིབ་ནས་ དབྱས་དཔར།

གཡོན་པའི་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་སྟེ་¹གཙོ་བོའི་སྟོང་པའི་སྐྱགས་སམ་ཁུ་ད་ཀས་ཚུ་ལ་བརྒྱ་ཅ་
 བརྒྱད་བསྐྱགས་ནས་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་འབྲིལ་བ་བསྐྱས་པའི་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་གསུམ་
 གཞུག་གོ། བྱམ་པ་གཞན་ལྟ་གང་དང་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་སྐྱགས་གྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 དམ་ཉེར་གཅིག་གམ་བདུན་དུ་བསྐྱས་ཏེ། བྱམ་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་འདྲོ་རྩེའི་མེ་ཏོག་གི་
 བྲེང་བའི་སྟེ་ནས་²སྒར་བཞིན་བཟུང་ལ་³བྱ་ཞིང་མེ་ཏོག་ཀྱང་སྒར་ལྟར་གཞུག་གོ། གཡོན་
 པས་མེ་ཏོག་གི་བྲེང་བ་བཟུང་བའི་⁴ཆེ་གཡས་པས་བྲེང་བ་བཟུང་བར་⁵ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་
 གྱིས་སོ།། ལྷ་བ་རྩ་བས། “མེ་ཏོག་གི་བྲེང་བས་⁶བཅིངས་པའི་རྩེ་རྩེ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་སྟོབ་
 མས་བཟུང་ནས་⁷མེ་ཏོག་གི་བྲེང་བའི་སྟེ་⁸གཅིག་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཟུང་སྟེ་⁹རྩྱ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྐྱགས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱས་ལ།”¹⁰ ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་གཙོ་བོ་
 ལ་བརྒྱད་གྱིས་ལྷག་པའི་སྟོང་པའི་གཅིག་དང་ཁུ་ད་ཀ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱས་བར་བཤད་དོ།།
 བྲེང་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “མཆོད་ཡོན་ལུ་ཉེ་ཡང་དག་མཆོད།། མེ་ཏོག་དཀར་

༡ བཟུངས་ཏེ་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ བྲེང་བའི་སྟེ་ནས་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

འཕྲེང་བའི་སྟེ་ནས་ དབྱས་དཔར།

༣ བཟུངས་ལ་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༤ བྲེང་བ་གཞུང་བའི་ རྩེ་དཔར།

འཕྲེང་བ་བཟུང་བའི་ དབྱས་དཔར།

༥ བྲེང་བ་གཞུང་བའི་ རྩེ་དཔར།

འཕྲེང་བ་བཟུང་བའི་ དབྱས་དཔར།

༦ འཕྲེང་བས་ དབྱས་དཔར།

༧ བཟུངས་ནས་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༨ བྲེང་བའི་སྟེ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

འཕྲེང་བའི་སྟེ་ རྩེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

༩ བཟུངས་ཏེ་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༡༠ རྩེ་བསྐྱམ་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་རྩ་བ། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད། ལུ་ཞེ་བྲག་པ། ཤོག་གངས་༡༩༧༥
 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མེ་ཏོག་གི་བྲེང་བས་བཅིངས་པའི་རྩེ་རྩེ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་སྟོབ་མས་བཟུང་ལ། མེ་ཏོག་གི་བྲེང་བ་སྟེ་གཅིག་སྟོབ་
 དཔོན་བདག་ཉིད་གྱིས་བཟུང་སྟེ། རྩྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱགས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱས་ལ།” ཞེས་གསལ།

པོ་གཞུག་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པས། དྲུང་ཆོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཡོན་ཡང་དབུལ་
ལོ། ། བདག་པོའི་སྒྲགས་དང་རྩྱུ་ལན་བདུན་བཞུས་ནས་དབུལ་པར་དེའི་འགྲེལ་པར་བཤད་
དོ། ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “མེ་ཏོག་དག་ཀྱང་སྒྲགས་ནས་སུ།² ‘བདུག་སྒྲོས་ཀྱིས་ནི་བདུག་པར་
བྱ།’³ ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པས་བདུག་སྒྲོས་ཀྱིས་
ཀྱང་བདུག་གོ། བྱམ་པའི་བཞུས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་བྱུར་པ་མ་གསུངས་པས་མངོན་
ཏོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་བཞུས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱང་སྒྲགས་སྤང་⁴
བཀོད་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་
ཐེམ་པར་བསམས་པས་ཆོག་པ་འདྲའོ། ། བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་དག་རང་གི་ཁ་ནས་འོད་ཟེར་དམར་
པོ་བྱུང་ནས་གཟུངས་ཐག་ལ་ཞོན་ཏེ་སོང་བས་བྱམ་ནང་གི་སྤྱ་རྣམས་ལ་འཕྲོག་པས་⁵དམར་
ལམ་ལམ་སོང་ཞིང་རང་གི་དབང་དུ་འདུ་བ་དང་དེ་དག་གི་བ་སྤྱའི་བྱ་ག་ནས་བདུད་ཅིའི་
རྒྱན་འཛུགས་པར་བསམ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ནས་བྱམ་པ་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་
མཆོད་ལ་ལས་བྱམ་གྱི་རྒྱ་⁶དེའི་ཁ་རྒྱན་གྱི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་སྤངས་ལ་བསང་སྟེ་བསྐྱར་བའི་
དོན་དུའོ། ། འདིར་རི་སྤྱད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་བགོགས་སྒྲོག་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བརྩོད་ཅིང་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་ཉི་བར་རེག་སྟེ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱོད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་རིལ་བྱ་དགོལ་བར་བྱའོ། ། བགོགས་སྒྲོག་པའི་
གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་ལ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
བཤད་ལ། བཞུས་པའི་འོག་རྩ་བསྐྱོད་པ་བྱེད་པར་ལ་བ་པས་⁷ཀྱང་བཤད་དེ། གཞན་རྣམས་

1 རྩོ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་མེ་ལྷན་

2 རྣམས་སོ། ། རྩོ་དཔར།

3 རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩོ་གསུང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་མེ་ལྷན་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདུག་སྒྲོས་’
དག་གིས་བདུག་པར་བྱ། ཞེས་གསལ།

4 སྒྲགས་འཕྲེང་ དབུས་དཔར།

5 འོག་པས་ དབུས་དཔར།

6 ལས་བྱམ་གྱིས་རྒྱ་ དབུས་དཔར།

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བསྐྱན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅས།

གྱིས་མཆོད་བསྟོད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་བཞུ་བར་གསུངས་སོ།། བྱམ་པའི་ཚུ་ཉིད་ལྷའི་རང་
བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱས་ནས་གཏོར་མ་འབུལ་བ་དང་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་སོགས་མི་བདེ་ན་
གཞན་རྣམས་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། རྩོད་པའི་དགྱིལ་ཆོག་ལས། “ཐོད་པའི་མཆོད་ཡོན་
སྟོན་འགྲོ་བས།། སྟོས་སོགས་ལྷ་བཞོས་དག་གི་བར།། ‘བྱམ་པའི་གངས་དང་མཉམ་པར་
དབུལ་།’ རང་དང་གསང་བར་བཅས་པས་¹ཀྱང་།། བྱམ་པའི་ལྷ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ།།”²
ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་སྟོན་གོན་ལ་བྱག་ལེན་འདུག་པ་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་ཡང་ལྷ་གངས་ཀྱི་
མཆོད་པ་བྱེད་པའོ།། དེ་ནས་བྱམ་པ་རྣམས་རང་གི་ཁང་པར་སྤྱོད་པར་དོན་ཡོད་ཞེས་གྱིས་
གསུངས་སོ།། རང་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱམ་པ་རྣམས་ལས་
ཚུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པའམ་དེ་མེད་ན་དགྱིལ་འཁོར་གང་དུ་བྱ་བའི་
གནས་ཁང་དེའི་ཤར་སྒོའི་བྱང་གི་ཆར་མཇུ་ལ་གནས་པའི་དྲུང་ཆོས་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་པ་
གཞག་གོ། གཞན་དུ་ནི་ལས་བྱམ་ཉིད་ཀྱི་ཤའི་ཚུན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེའི་དོན་དུ་དེར་གཞག་
པར་བྱའོ་ཞེས་སོ།། བྱམ་བཞུས་དང་མཆོད་པ་སོགས་ལ་ཉི་མ་རེ་རེར་སྤྱོད་གསུམ་མམ་སྤྱོད་
གཅིག་ཏུ་བྱའོ།། སྤྱི་རྒྱུད་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་
མང་པོས་ཉིན་རེ་ཞིང་སྤྱོད་གསུམ་དུ་བྱམ་བཞུས་བྱ་བར་གསུངས་ལ། བྱང་བར་³སྤྱོད་གཅིག་
ཏུ་འང་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཉི་མ་གཞན་ལ་སྤྱར་ལྟར་སྤྱོད་ཆོག་སོགས་ཆང་བ་གསུམ་
གསུམ་མམ་དེ་མ་བྱུབ་ན་རེ་རེ་དབང་མ་བསྐྱར་བར་དུ་བྱའོ།།

བཞི་པ་(ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་)ནི། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། “སྤྱར་ཡང་འཁོར་ལོ་
མཆོད་བྱས་ལ།།”⁴ ཞེས་སྤྱར་སྟོན་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པར་མ་ཟད་འདིར་ཡང་མཆོད་པ་

¹ བྱམ་པས་ ལྷ་འབུམ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ།

² རྗེ་བསྟན་ལྷ་རྒྱུད་འགྲེལ། ར་སྟོན་དཔོན་ས་ར་ཤ། ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་པ་ 33 336 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་
གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྷ་ཡི་གངས་དང་མཉམ་པར་དབུལ།’ ཞེས་གསལ།

³ འཕྲེང་བར་ དབུལ་དཔལ།

⁴ རྗེ་བསྟན་ལྷ་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྗེ་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་པ་ 269

བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་གསུངས་པས་མཆོད་ལ།
 བྱས་མོ་གཡས་པ་ས་ལ་བཅུགས་ཤིང་། ལྷེ་རྩྱུ་ལས་སྤྱིས་པའི་དོ་རྩེ་རྩྱུ་གིས་མཆོན་པར་
 བསྐྱེད་ལག་པ་གཡས་སྤྱོས་པོར་ཐོགས་ཏེ་གཡོན་རིལ་བྱ་དགོལ་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་ཆེ་གོ་
 དོ་རྩེ་མཆོག་། རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད།། སྤོབ་མ་རྣམས་ལ་བཅེ་བྱིར་དང་།། ཁྱེད་
 རྣམས་ལ་ཡང་མཆོད་པའི་བྱིར།། མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན།། དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་
 བར་ཁྱེད་ལ་འཆོལ་ལོ།། དེ་བྱིར་བཅོམ་ལྡན་བདག་གུས་ལ།། བཀའ་རྒྱུ་གནད་བར་མཛད་
 བར་རིགས།། སངས་རྒྱས་འགྲོ་འཁོར་བྱ་དོན་སྦྱོལ།། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འབྲས་གནས་
 དང་།། གཞན་ཡང་གང་དག་གསང་སྤྲུགས་ལ།། ལྟ་དང་འཛིག་ཉེན་སྦྱོར་བ་དང་།། འབྱུང་པོ་
 བྱང་རྒྱལ་བསྐྱོན་གནས་དང་།། སེམས་ཅན་བསྐྱོན་ལ་མངོན་དགའ་བ།། གང་སྤྱོད་དོ་རྩེའི་སྤྱན་
 མངའ་རྣམས།། བདག་ལ་ཡང་དག་དགོངས་སྤྱོད་གསོལ།། བདག་ནི་ཆེ་གོ་དོ་རྩེ་ཅན།། ཆེ་གོ་
 འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།། རི་ལྟར་བྱས་པ་ཉེར་སྦྱོད་པས།། འགྲོ་བ་སྤྱང་བྱིར་བྲི་བར་ཁྱེད།།
 དེ་བྱིར་བདག་དང་སྤོབ་མ་ལ།། རྗེས་སྤྱོད་བར་ཉེར་བཟུང་ནས།།¹ དཀྱིལ་འཁོར་དང་
 བཅས་ཐམས་ཅད་ནི།། ཉེ་བར་བྱོན་པར་མཛད་པར་རིགས།། ཞེས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་
 ལན་གསུམ་བཛྲོད་པས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ།། སྤོམ་འབྱུང་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་
 གྲང་ཆོག་འདི་དག་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་སྟེ་
 འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་འགའ་རེ་ཡོད་དོ།། ལན་གསུམ་བྱ་བ་ནི། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་སྤྱི་རྒྱུད་
 གཉིས་ཀས་བཤད་དོ།། དེ་དག་གི་དོན་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་དགོས་པར་
 གསུངས་པས། འགྲོ་འཁོར་བྱ་དོན་སྦྱོལ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བས་དོན་སྦྱོལ་
 བའོ།། བྱང་སེམས་འབྲས་གནས་ནི་ས་ཐོབ་པའོ།། དེ་ལས་གཞན་པའི་གསང་སྤྲུགས་གྱི་ལྟ་

1 འཕྲི་བར་ ལྟ་འབྱུང་དཔའ་མ། གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

2 འཕྲི་བར་ ལྟ་དཔའ།

3 བཟུངས་ནས། ལྟ་དཔའ། གཙང་དཔའ།

ནི་ས་མ་ཐོབ་པའོ། དེའི་འོག་གི་རྒྱ་རྒྱུད་ལས། “འཇིག་རྟེན་སྐྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་
 དང་།”¹ ཞེས་སོ། དེའི་འོག་གི་རྒྱ་རྒྱུད་ལས། “འབྱུང་པོ་རྗེ་གས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་གནས།”² ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ཤུལ་པས་³བྱང་རྒྱུ་ལ་བཀོད་པའི་མི་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བཤད་དེ་རྗེ་གས་བྱང་དུ་ཞུགས་པའོ། རྗེ་རྗེའི་སྤྱན་ནི་ལྷའི་མིག་གོ། སྤང་བར་སེམས་
 ཅན་ནི་མི་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པ་ལས་མི་གསལ་ཡང་། རྗེ་རྗེའི་སྤྱན་མངའ་བ་དང་གཞི་
 མཐུན་དུ་སྤྱད་པར་མཛོན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “གང་སྤྱ་ལྷ་ཡི་སྤྱན་མངའ་བའི། སེམས་ཅན་
 བསྟན་ལ་དགའ་བ་རྣམས།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཞན་རྣམས་གོ་སྤོའོ། འདི་བྱམ་
 པ་སྤྱ་གོན་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་
 གྲུང་མཛད་དེ་འདིར་ཡང་དེའི་རྗེས་སྤྱོད་འབྱངས་པའོ།

ལྷ་པ་(སྒོ་བ་མ་སྤྱ་གོན་)ལ་བཞི། སྒོའི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་ལས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལྷག་གནས་བྱ་ཚུལ།
 སྒོ་བ་མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ།⁵ སྒོ་བ་མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་དངོས། དཀྱིལ་
 འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྷས་བཟང་ངན་ལ་རྗེ་ལྷར་བྱ་བའོ། དང་པོ་(སྒོའི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་ལས་ཀྱི་རྗེ་
 ལྷག་གནས་བྱ་ཚུལ་)ནི། དེ་ནས་སྒོའི་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་འོས་པ་རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་མི་
 དགོས་ལ་དེ་ལྷ་མིན་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པའི་ཤར་སྒྲོར་འདུག་སྟེ་སྒོ་བ་པ་གཉིས་སམ་
 ཡང་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་སྒོ་བ་པ་སྤྱན་པ་སྒོ་བ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷག་གནས་ཀྱི་ཆོ་གས་ལྷག་གནས་
 བྱའོ། དེ་དག་གྲུང་བཞི་དང་མེད་ན་གསུམ་མམ་གཉིས་སམ་ཐ་ན་གཅིག་གིས་གྲུང་བྱའོ།
 དེ་དག་ལས་གཞན་དེ་ལྷར་བྱས་པའི་སྒོ་བ་མ་ལྷ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྗེ་རྗེར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱུད་གཞན་

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གྲངས་746བེ

2 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཁ་བ་དེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་དོན་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གྲངས་345བེ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་
 མི་འདྲ་སྟེ། “རྗེ་གས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལ་བཀོད་པའོ། འབྱུང་པོ་བསྟན་ལ་མཛོན་དགའ་བ།” ཞེས་གསལ།

3 ཤུལ་པས་ དབྱས་དཔང་།

4 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གྲངས་746བེ

5 གོ་རིམས། རྒྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔང་།

དུ་བརྗོད་དེ། ལས་ཀྱི་རྗོ་རྗེ་ཟུང་བ་མེད་ན་སྒྲིའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ཆུས་ཉིད་ལ་བྱ་བར་སྐྱོང་བར་གསུངས་པ་ནི། མི་སྐབ་རྒྱ་བས། “དམ་ཆེག་ཉམས་པས་འཛིགས་པའི་བྱིར།། སྒྲོབ་མ་མིན་པ་གཞུག་མི་བྱ།། མེད་ན་གཉིས་སམ་གསུམ་གཟུང་བྱ།། ‘ཐ་མར་ཡང་ན་གཅིག་འདོད་བྱ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ།། སྒྲོབ་མ་ནི་འདིར་རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷག་གནས་བྱས་པ་གང་རུང་རོ།། མདོར་ན་རང་གི་སྐྱབ་ཐོགས་བྱེད་པའི་སྒྲིའི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་ལས་ཀྱི་རྗོ་རྗེ་ནི། རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་མིན་པ་བཅུག་ན་དམ་ཆེག་ཉམས་པར་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོབ་མ་མིན་པའི་དབང་ལྷད་ལྷ་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲོབ་མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་)ནི། འོ་ན་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲོབ་མ་གངས་རི་ཅམ་ཞིག་ལྷག་གནས་བྱ་བར་རུང་སྟུམ་ན། སྐྱ་བྱང་དང་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་²དང་མི་སྐབ་རྒྱ་བ་དང་ནག་པོ་སྐྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་གངས་རི་ཅམ་བྱ་བའི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། དྲ་རི་ཀ་པས་ཉེར་ལྷ་མན་ཆད་ཟུང་དུ་མ་གྱུར་པ་གཟུང་བར་གསུངས་པ་ནི། སྐྱ་རྒྱུད་ལས། “མཁས་པས་སྒྲོབ་མ་གཅིག་གམ་གསུམ།། ལྷ་འམ་ཡང་ན་བདུན་དག་གམ།། ‘ཉི་ཤུ་ཅ་ནི་ལྷ་ཡི་བར།། ཟུང་དུ་མ་གྱུར་ཡོངས་སུ་གཟུང་།།’ དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོབ་མ་དག །ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མི་ཤིས་སོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ།། ཆུ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་ལས། “སྒྲོབ་མ་དད་ཅིང་རིགས་བཅུན་པ།། དེ་བཞིན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད།། ཟབ་མོ་ཡི་ནི་སྒྲོ་དང་ལྷན།། སྒྲོ་བ་ཆེ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷན།། བཟོད་དང་ལྷན་ཞིང་སེར་སྒྲ་མེད།། དཔལ་ལ་ཡི་དམ་བཟླ་བ་ནི།། བཅུ་འམ་བརྒྱད་དམ་བདུན་ནམ་ལ།། གཅིག་གཉིས་བཞི་ལས་ལྷག་ཀྱང་རུང་།། དཔུང་མི་དགོས་པས་གཟུང་བར་བྱ།།”⁴ ཞེས་མཆོན་ཉིད་དེ་

1 རྗེ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དགའ་རྒྱ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། ཤོག་གངས་934པ་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཐའ་མར་ཡང་ནི་གཅིག་འདོད་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།

2 ལྷ་བ་བ་སྐྱ་འབྲུམ་དཔའ་མ། རྗེ་དཔའ་། གཅོད་དཔའ་།

3 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 4 གསལ་བ་སྐྱ་རྒྱུད། ཤོག་གངས་934པ་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་བ་དང་བཞི་བ། རྗེ་མ་བཅས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཉི་ཤུ་དག་ནི་ལྷ་ཡི་བར།།’ དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོབ་མ་དག །ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་ཤིས་སོ།།’ ཞེས་གསལ།

4 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ཆུ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་963པ་3

ནམས་ཆང་བའི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་བྱང་དུ་གྱུར་བ་ཡང་གསུངས་ལ་བཅུ་མན་ཆད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་ཆད་
 མཛད་དེ། དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ཆང་བ་ནི། རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་དཔལ་དང་འབྲས་བུ་དགོན་
 པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཅམ་ལ་གངས་མ་དེས་བར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “གསང་བ་བའི་
 བདག་པོ་གང་དག་གིས་སྒྲོ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྐད་སྒྲུབ་སྐད་པའི་ཚུལ་སྒྲོ་བ་མཐའ་ཡས་
 པ་སྐྱབ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་དཔལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་ཉིད་ཀྱི་
 རོན་ཀྱི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་འདི་བྱས་སོ། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྱིར་རྩོམ་པོ་དང་ལྷན་
 པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་བསྐྱལ་བར་ཡི་དམ་བཅའ་བ་ཁོ་ནར་བྱ་སྟེ། དེས་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ནམས་ཡོངས་
 སུ་གཟུང་བར་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་རོན་འགྲེལ་པས་སྤར་བཞིན་དུ་བཤད་
 པས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བ་མ་ཆད་མེད་གཟུང་བར་²སྒྲོ་བ་པ་མིན་ནོ། ལྷན་
 པར་འདི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་
 ལས་ཀྱང་། “མེ་ཏོག་དང་བཅས་པའི་ཐལ་མོ་སྤར་ནས་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞེ་ལྷ་ཡང་
 གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་”³ཞེས་གངས་ཁ་འཆམ་ཡང་གསུངས་ལ། ཐེང་བ་⁴ལས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་མ་
 གཅིག་གསུམ་གཉིས་སམ་མང་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་འདྲེས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་མཁས་པ་ནམས་
 ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་སྤྱི་རྒྱད་ལྟར་མཛད་པར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “མདོར་ན་
 སྒྲོ་བ་མ་པན་ཚུན་དུ། ‘ནང་མི་གཤེན་པ་མི་གཟུང་ངོ་། གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་སེམས་བཟང་
 ཞིང་།’ ཞི་དུལ་སྒྲོ་བ་ལ་པན་པ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད་ཀྱི་སྤར་སྒྲོ་བ་མ་

1 རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་འབྲས་མཐའ་ཡས་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།

2 བསྐྱུར་བར་ དུས་ཀྱི་དཔལ་

3 རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་འབྲས་མཐའ་ཡས་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།

4 འབྲས་མཐའ་ དུས་ཀྱི་དཔལ་

5 རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་འབྲས་མཐའ་ཡས་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྩོམ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།

རྗེས་བཟུང་¹གི་ཆོ་ག་བྱས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་སྟོན་གྱི་ཆོ་མ་ཆང་བ་ལ་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི།
 སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “སྟོབ་མ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་²གང་།” སྟོན་གནས་ཆེ་མེད་ན་ནི། དེ་ཡི་
 གཞུགས་བརྟན་བྱས་ནས་སུ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ལས་རྣམས་བྱ། “སྟོབ་མ་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བ་³གང་།” གཤམ་ཏེ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་ནི། དེར་ནི་ཡོངས་པར་མ་གྱུར་ན། གཞན་
 དག་དེ་ཡི་སྤྱིན་པར་གཞུགས། ⁴“ཅེས་གསུངས་སོ།། སྟོབ་འབྱུང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་སྟོབ་མ་ལྷག་གནས་བྱེད་པ་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འཛིན་དང་སྟོབ་དཔོན་
 འདིས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་རབ་གནས་དང་སྟོབ་མ་ལྷག་གནས་
 བཤད་པ་ནི། ལྷག་གནས་གཞན་གསུམ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱབ་⁵ནི། ལྷ་དང་སྟོབ་མ་
 དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་བཤད་པའི་རིམ་པ་
 ཡིན་གྱི་ལག་ཏུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་མིན་ཏེ། སྤང་བ་ལས། “དེ་ལྟར་སྟོབ་མ་ལྷག་པར་གནས་
 པ་ཙམ་བྱས་ལ་ལྷག་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞོད་པ་རྣམས་མཆོད་དེ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་
 སྟོས་བཞོད་ནས།”⁶ ཞེས་སྐབས་འདིར་སྟོབ་མ་ལྷག་གནས་བྱས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་སྟོན་
 ཀྱི་ལྷ་ནམ་མཁའ་འདེགས་ཤིང་དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་འདེབས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་(སྟོབ་མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་དོས་)ལ་ལྷ། ཀུན་སྟོང་བཅས་ཤིང་ནང་དབང་བསྐྱར་

མི་གཤེན་པ་མི་བཟུང་ངོ་།། གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་སེམས་གཟུང་ཞིང་།། ཞེས་གསལ།

༡ རྗེས་གཟུང་ རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

༢ བཟུངས་པ་ རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

༣ བཟུངས་པ་ རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

༤ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུལ། རྩ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ཞོག་གྲངས་༡༤༥༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “སྟོབ་མ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གང་།” “སྟོབ་མ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གང་།” ཞེས་གསལ།

༥ འཕྱི་བསྐྱབ་ རྗེ་དཔལ་།

༦ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྱུལ། ལུ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ཙྰ་ལྷ་ཀ་ར་གྲགས། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་ཕྱེད་པ། ཞོག་གྲངས་༡༤༥༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 རྒྱ་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་སྟོབ་མ་ལྷག་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞོད་པ་རྣམས་མཆོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོས་བཞོད་ནས་”ཞེས་གསལ།

བ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། སྒོམ་པ་གཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
 པ་དང་། སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཁྱོར་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྦྱོན་པ་དང་། སྒོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་ས་
 ཉེ་མི་ལམ་བཟག་པར་གདམས་པའོ། ། དང་པོ་(ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་ཤིང་ནང་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི། འདིར་
 དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་བྱེད་པའི་ཁང་པ་དེར་ལྷག་གནས་བྱེད་ན་བྱིས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞལ་
 དག་པ་ལྷ་སྐྱ་བོན་གྱི་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་དང་བུམ་པ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་བྱ་ཞེས་བོད་ཀྱི་
 སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་སོ། །¹ སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཁྱས་བྱས་ཤིང་གོས་གསར་པ་²བགོ་བར་
 བཟང་བོ་ཡོངས་བཟུང་³ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ཉེ་མཐུལ་བྱས་ནས་བྱས་མོ་བཙུགས་ཉེ།
 མེ་ཉོག་སྤེང་བ་སྦྱིམ་པས་འཛིན་པའི་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་རྣམས་ལ་འཛིག་ཉེན་འདི་དང་བྱི་མའི་
 མངོན་པར་མཐོ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་
 བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ན་ནི་མངོན་མཐོ་གཉིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྒྲག་གོ། ། དེ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་
 རས་འབྱུང་བའི་དོན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནི་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྱུར་
 ལེགས་ཉེ། “ལ་ལ་གསང་སྒྲགས་སྐྱབ་དོན་གཉེར། ། འདི་ན་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པར་བྱེད། །
 བསོད་ནམས་འདོད་པས་དེ་ལས་གཞན། ། གཞན་དག་འཛིག་ཉེན་གཞན་དོན་གཉེར། །
 འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དོན་གཉེར་བའི། ། དད་པ་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིས། ། སྒོ་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་
 འཇུག་བྱ་ཡི། ། ཆེ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་བྱ། ། ཆེ་འདི་འདོད་པར་གྱུར་པ་ལ། ། འཛིག་
 ཉེན་པ་རོལ་དོན་མི་འགྱུར། ། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དོན་གཉེར་སྦྱེས། ། འཛིག་ཉེན་འདི་ཡི་
 འབྲས་བུ་རྒྱས། །”⁴ ཞེས་སོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཀུན་སྒོང་གསུམ་ལས་སྒྲགས་

¹ གསུང་ངོ། ། སྐྱུ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² སར་བ་ དབུས་དཔར།

³ ཡོང་བཟུང་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

⁴ སྤེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒོམ་དཔོན་མང་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བ། ཤོག་གངས་ ༡༦༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཕྱེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པར་བྱེད།’ ཅེས་གསལ།

བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོ་འདིར་མངོན་མཐོ་འདོད་པའོ། དེ་ལས་གཞན་པ་¹བསོད་
ནམས་འདོད་པས་འཇུག་པ་ནི་ཆོ་ཕྱི་མར་མངོན་མཐོ་འདོད་པའོ། འཇིག་རྟེན་གཞན་དོན་དུ་
གཉེར་ནས་འཇུག་པ་ནི་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྤུན་ཆོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་
གསུམ་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་དགོས་ཀྱི་སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟར་མི་བྱ་བ་ནི།
ཆོ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་བྱ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་ཉིད་དུ་དམན་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་
གྱུར་པས་འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀའི་མངོན་མཐོ་ལ་ཆོ་འདི་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། སྐྱེ་བ་འདིའི་
སྤུན་ཆོགས་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། ཀླང་པ་ཐ་མ་བཞིས་བསྟན་པར་
ལྷན་པས་བཤད་པ་ལེགས་ཏེ། རྒྱུད་ལས་འཇུག་པའི་ཀྱན་སྒོར་གསུམ་བཤད་པ་དང་ཤིན་དུ་
མཐུན་ནོ། དེས་ན་ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་འགའ་ཞིག་ལས། “སྤྲགས་
ཀྱི་དངོས་བྱུང་དོན་གཉེར་གང་། དཀྱིལ་འཁོར་འདིར་ནི་གཞུག་བྱ་སྟེ།”² ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་
འགྱུར་གྱིས་མ་ཐོན་པའོ། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཞུགས་ན་མངོན་
མཐོ་གཉིས་ཞར་ལ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟུང་
པའི་སྒོ་སྒོ་བ་མ་ལ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་སྒྲ་མས་དམིགས་ཐེད་པར་བརྟེན་སྟེ། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་
ནམས་རང་གི་ཁ་ནས་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་རྟོ་རྟེའི་ལམ་ནས་འཕྲོན་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གནས་
པ་ལ། སྟོང་གའི་³ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲ་གཤམ་པའི་རྒྱལ་བ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་རང་གི་ཁ་
ནས་ཞུགས་ཤིང་ཞུ་བར་གྱུར་པས་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོར་
གཞག་གོ། །སྐབས་འདིར་རང་ཉིད་ལྟ་གང་གི་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་དང་སྒོ་བ་མ་ཐབས་གང་གིས་རང་
གི་ཁར་འགྲུགས་པ་ནི། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་སྤྲགས་ཀའི་
ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲུགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། སྒོ་བ་མ་ལྟ་གང་དུ་སྐྱེད་འདིར་
མི་གསལ་ཡང་ལ་བ་པས་⁴ཉེ་དུ་ཀ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་སྒོ་མ་པར་གསུངས་པས།

1 གཞན་ལ་ སྐྱུ་འབྲས་དཔར་མ།

2 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྐྱུ་གཅན་འཕྲོན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ། ཤོག་གངས་33ཙམ་3

3 སྟོང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 ལ་བ་པས་ སྐྱུ་འབྲས་དཔར་མ། རྟོ་དཔར། གཙང་དཔར།

སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་བྱའོ།། དམིགས་པ་འདི་དག་སྒོ་བ་མ་
ལ་སྟོང་སྒོ་མ་བྱ་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་རང་གིས་བྱས་པ་ཉིད་གིས་ཆོག་
པ་འདྲ་སྟེ་སྒོ་བ་མ་རེ་རེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་)ནི། དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ནས་འབྲུག་པར་གསོལ་
བ་འདེབས་སུ་གཞུག་པ་ནི། སྒྲེ་ཆ་འཆི་བ་ན་ག་ཡི།། ལུ་སྤོན་ལ་སོགས་འཛིགས་བྱང་བ།།
སྤོད་པའི་མཆོ་ལས་བདག་སྒོལ་མཛོད།། དགའ་ཆེན་སྟོན་པ་སྟོང་གཅིག་ཕྱ།། བྱང་ལྷ་བ་
ཆེན་པོའི་ལྷལ་བཟན་པ།། མགོན་པོ་ཆེན་པོ་བདག་འཆལ་ལོ།། དམ་ཆོག་དེ་ཉིད་བདག་
ལ་སྟོལ།། བྱང་ལྷ་བ་སེམས་ཀྱང་བདག་ལ་སྟོལ།། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འབྲུན་ཏེ།།
སྐབས་གསུམ་དག་ཀྱང་བདག་ལ་སྟོལ།། བར་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲོང་མཆོག་ཏུ།། མགོན་པོ་བདག་
ནི་གཞུག་དུ་གསོལ།། ཞེས་བཅོད་དུ་གཞུག་གོ། །འདི་ལན་གསུམ་བྱ་བར་མར་མེ་མཛད་
བཟང་བོས་གསུངས་ལ། མཐུལ་ཕྱལ་ཏེ་བྱེད་པར་དྲ་རི་ག་པས་སོ།། ལྷ་མ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བོས་ནས་སྟོང་གཅིག་ཕྱ་བདག་གི་སྟོན་པའི་ཞེས་ཏེ། དགའ་ཆེན་ནི་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་
མཆོན་ཡིན་པས་ལྷ་མ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བའོ།།¹ ལྷལ་ནི་དེའི་ལམ་སྟེ། བཟན་པ་ནི་
གཞན་གྱིས་མི་ཞིགས་པ་ལ་ཤུཌི་པས་བཤད་དོ།། ཅེ་མོ་ལས་ནི། “བྱང་ལྷ་བ་སེམས་དཔའི་
ལྷལ་བཟན་པ།།”² ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་།། འཆལ་བ་ནི་དེ་འདོད་པའོ།། དམ་ཆོག་ནི་སྐྲགས་
དང་རྒྱད་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ།། བྱང་ལྷ་བ་སེམས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་རྟོན་སྤོང་དང་ཅེ་
མོར། “སྟོམ་པ་དག་ཀྱང་བདག་ལ་སྟོལ།།”³ ཞེས་འབྲུང་ངོ་།། སྐབས་གསུམ་ནི་གསུམ་ལ་
སྐབས་སུ་འགྲོ་བའོ།། ཀྱང་པ་འདི་གཉིས་རྒྱད་རྟོན་སྤོང་⁴དང་ཅེ་མོ་ན་མེད་ཀྱང་སྟོམ་འབྲུང་

1 ལྷ་བའོ།། སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 9 རྒྱད་རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གངས་943བ6 ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་ལྷ་བ་སེམས་དཔའི་ལྷལ་བཟན་པ།།”
ཞེས་གསལ།

3 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 9 རྒྱད་རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གངས་943བ6 ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ལ་སྟོལ།།”
ཞེས་གསལ།

4 རྟོན་འཕྲེང་ དབུས་དཔར།

ལས་འབྱུང་ཞིང་དང་སོ་གསུམ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་རྒྱད་རྫོང་¹ལས་སོ། །གཞན་ནི་གོ་སྤྱི་
སྟེ་དོན་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་ལ་འདུན་པ་དྲག་སོས་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་གཞུག་གོ། །དེ་ནས་
སྟོབ་མ་གཅིག་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་སྤྱད་བར་བྱའོ། །བྱ་ཚུར་
ཤོག་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སོ། །གསང་སྤྲུགས་སྟོད་ཚུལ་ཆོ་ག་ནི། ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་བསྟན་པར་
བྱ། ཁྱོད་ནི་ཚུལ་ཆེན་སྟོད་ཡིན་གྱིས། སྟེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཅན། དུས་གསུམ་འབྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། རྡོ་རྗེ་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་ཡང་དག་
བརྟེན། གསང་སྤྲུགས་སྟོར་བ་མཉམ་མེད་པ། གང་གིས་ཤུག་སེང་གོ་སོགས། མཆོག་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདུད་ཀྱི་སྟེ། མི་བཟད་ཆེན་པོ་སྟོབས་ཆེན་བཅོམ། འཛིག་རྟེན་རྗེས་འཇུག་
རྟོགས་ནས་ནི། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་ཐུང་ན་འདས། དེ་བས་ཀྱུན་མཁུན་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར།
བྱ་ཡིས་སྟོ་བྱོས་འདི་ཀྱིས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གསང་སྤྲུགས་ཞེས་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་འབྱུང་བས་ཆོ་ག་ནི་ཐབས་སོ། །དེ་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁྱོད་སྟོད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་པ་བཞིའི་ཐ་མ་གཉིས་ནི་སྟོམ་
འབྱུང་ལས་གསུངས་ལ། བཞི་ག་²ལ་བ་པའི་³དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་རྡོ་རྗེ་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་ནི་བསྐྱུས་བསྐྱོམ་ཀྱི་མཐུ་ལ་ཤུཾ་
པས་སོ། །སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་རང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་མཁུན་པའམ་རྟོགས་ནས་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལ་བ་པའི་⁴དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་། “འཛིག་
རྟེན་རྗེས་འཇུག་མཁུན་ནས་ནི།”⁵ ཞེས་བསྐྱར་བ་བདེའོ། །འདི་ཞེས་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་

ྱ འབྲ་བ་ཅིག་རྫོང་སྟེང་ རྟེ་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ་ལ།

འབྲ་བ་ཅིག་རྒྱད་རྫོང་འབྲེང་ དབུས་དཔལ་ལ།

༢ བཞི་ཁ་ སྟེ་འབྱུང་དཔལ་ལ།

བཞི་ག་ དབུས་དཔལ་ལ།

༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྟེ་བསྐྱན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོམ།

༤ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྟེ་བསྐྱན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོམ།

༥ རྟེ་བསྐྱན་ རྒྱུད་འབྲེལ། མ སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ལ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་པ་༤༥༦

འགོ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྐྱོན་མོང་གི་སྡོམ་པ་དང་། རིགས་ལྡེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 སྡོམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྡོམ་པའམ་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པར་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་དང་
 སྡོམ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་
 པའི་ཅན་གྱི་སྐྱས་ནི་རིགས་ལྡས་བསྐྱས་པའི་དམ་ཆེག་གཙོད་ཀྱི་སྡོད་པ་བཅད་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུད་པ་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། སྐྱོན་མོང་དང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་
 དེ་ནས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱོན་མོང་གི་སྡོམ་པ་དང་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་སྤྲོ་ན་མེད་
 པའི་པས་པམ་པ་བཅུ་བཞི་དང་སྡོམ་པོ་དུག་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དཔོག་པར་བྱའོ།། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྤྲེ་བཞི་ག་¹སྐྱོན་མོང་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མོང་བའི་སྡོམ་པའོ།། ཅེ་ལྟར་
 བཅུ་བཞི་སོགས་སྤང་བའི་²དམ་ཆེག་འབོགས་པ་ནལ་འབྱོར་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ཡིན་པར་གསུངས་
 པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱ་ཡི་³ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་སྤྲེ། རིགས་ལྡེའི་སྡོམ་གཟུང་
 གིས་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་
 ལ་པས་པམ་བཅུ་བཞིའི་བཅས་པ་མི་བཞེད་ན། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ལས་གཞན་པ་བཅུ་བཞི་
 ནི།། པས་པམ་པར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།”⁴ ཅས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་
 སློབ་དཔོན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི། ནལ་འབྱོར་དང་ནལ་འབྱོར་སྤྲོ་མེད་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ལ། བྱ་སྡོད་
 དང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།། གཞན་ཡང་སློབ་མའི་དབང་ནི། རིགས་ལྡེའི་སྡོམ་པ་བཟུང་མ་
 བཟུང་⁵གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱར་བས་⁶སྐྱོན་མོང་བའི་དབང་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། རིགས་
 ལྡེའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་⁷ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བས་⁸སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་

¹ བཞི་ཁ་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ།
 བཞི་ཀ་ དབུས་དཔར།
² སྤང་བའི་ དབུས་དཔར།
³ མི་བྱའི་ གཙོད་དཔར། དབུས་དཔར།
⁴ སྤྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། 9 རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་ཅེ་མོ། འོག་གངས་913བ3
⁵ བཟུངས་མ་བཟུངས་ སྤྲེ་དཔར། གཙོད་དཔར།
⁶ ལྐྱར་བས་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ། སྤྲེ་དཔར། གཙོད་དཔར།
⁷ བཟུངས་པ་ སྤྲེ་དཔར། གཙོད་དཔར།
⁸ ལྐྱར་བས་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ། སྤྲེ་དཔར། གཙོད་དཔར།

དུ། སྒྲོམ་པ་དང་པོ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲོབ་མའི་དབང་གང་ཞུ་ཡང་འཛིན་དགོས་པས་སུན་
 མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞུ་བ་ཁོ་ན་ལ་སྟེར་བས་སུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའོ། ། ཡང་སྒྲོམ་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་སྐྲགས་དང་པར་བྱིན་¹
 གཉིས་ཀའི་སུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྩི་ཚིང་གི་པ་བ་ཁོ་ནའི་ཡིན་པས་སུན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སུན་མོང་ཡིན་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། ། སྒྲོམ་པ་
 གཉིས་འབོགས་པའི་ཆོ་ག་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་དུག་པོ་དེས། “དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་
 གྱུབས་མཆི།”² ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཀྱང་པ་བཞི་དང་རིགས་ལྔའི་སྒྲོམ་གཟུང་གི་ཆོ་ག་ལ་
 བཞེད་དོ། ། དེས་ན། “དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་གྱུབས་མཆི། སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་
 སོར་བཞགས། འགོ་བའི་དགོ་ལ་རྩིས་ཡི་རང་། ། ‘སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་
 གཟུང་།’”³ ཞེས་པ་ལན་གསུམ་བཛོད་དུ་གཞུག་ལ་སྒྲོམ་པ་དཔོག་གོ། ⁴ཆོ་ག་འདི་སྐྱུ་བའི་
 གཉིས་པ་དང་གྱུར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 རོན་ནི། གྱུབས་འགོ་དང་སྒྲིག་པ་ཞེས་པ་ལས་གསུངས་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ག་མིན་
 ལ། བཞི་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་འཛིན་པ་མི་གསལ་ན་དེ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་གར་བྱང་སྐྱུ་ན་བདེན་
 ཉེ། ཀྱང་པ་བཞི་པ་ནི། སྒྲིག་རྩིས་དང་འཕྲི་བའི་⁵གཞུང་ལས། “སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད།”⁶ ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་སེམས་ཅམ་
 བཟུང་བ་⁷སྒྲོམ་པར་མི་བྱང་བས་འཇུག་སེམས་བཟུང་བའོ། ⁸ འདི་འདྲ་བའི་ཆོ་ག་ཉུང་དུས་

1 བར་བྱིན་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྩི་དཔར།

2 རྩི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་དགེ་སྤོང་རྩ་རྩི་ཉ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བསྐྱེད་ཅན། ལེའུ་བཙུ་བཟུང་བ། འོག་གངས་༤༣༧

3 རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩི་ཉེ་གྱུར། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༥༣༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཆོག་ཀྱང་བྱི་
 མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་བཟུང་།’ ཞེས་གསལ།

4 དཔོག་གོ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 འཕྲི་བའི་ དབུས་དཔར།

6 རྩི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩི་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་པ། འོག་གངས་༤༣༧ ལས་
 བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་” ཅེས་གསལ།

7 བཟུངས་པ་ རྩི་དཔར། གཙང་དཔར།

8 བཟུངས་པའོ། རྩི་དཔར། གཙང་དཔར།

སྒྲུམ་པ་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་ཤིན་ཏུ་དབང་པོ་ནོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཟུབ་པའི་དགོངས་ཀྱི་ལས། “སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི།། ཞེས་པས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐྱབས་ལ་བཞེན་ནས་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་སྐྱེ་བྱུང་ཏེ། འཛིན་ཏེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་བཏོན་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ།། ཞེས་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་རབ་མདོར་བསྐྱས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲུམ་པའི་རང་བཞིན་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེས་ན་འདིའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་འཛིན་པ་ནི། ཆོག་ཉུང་བས་བདེ་འཕྲོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུམ་པ་ལེན་པའི་སྒྲོ་འགྲོ་དང་། བཞི་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བསྦྱེད་འཛིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ལུགས་གསལ་བར་བདེ་སྤྱད་པར་བྱའོ།། རྒྱུ་པ་དེ་བཞིའི་ལྷག་མ་གྱུར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི།། བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་འདི་བགྱི་སྟེ།། བདག་དང་གཞན་དོན་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར།། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སེམས་བསྦྱེད།། ཨེ་མ་ཏོ་སེམས་ཅན་ཀུན་མགོན་གཉེར།། བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་མཆོག་མཛད་བཞིན་སྤྱད།། འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཤོག།”² ཅེས་འབྲུང་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་གས་བཟུང་ན་³སྒྲུམ་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་པ་བདེ་འཕྲོད་པར་སྦྱ་སྟེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས་སྦྱོད་པ་དང་ལྷན་པར་སེམས་བསྦྱེད་པ་ལ་སྒྲུམ་པ་གཞུང་བར་གསུངས་པས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་

1 རྟེན་བསྐྱེད། དབུ་མ། ཨ་སྒྲོ་བ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ་མེད་འབྲུང་གནས་སྐྱེས་པ། ཟུབ་པའི་དགོངས་ཀྱི་ལས། ལེུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༤བ ༣

2 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ༨ མཁའ་འགྲོ་མདོ་རྩི་ལྷག་ལ། ལེུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ ༥ ༣བ ༤ ལས་བྱང་བ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི།། རང་གཞན་དོན་ནི་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྦྱེད་པར་བགྱི།། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྦྱེད་བགྱིས་ནས།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མགོན་དུ་གཉེར།། བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་མཆོག་ཡིད་འོང་སྤྱད་པར་བགྱི།། འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཤོག་ཤོག་ཤོག།” ཅེས་གསལ།

3 བཟུངས་ན་ རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།

སྐྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ན་¹སྐྱམ་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་བཟུང་ན་²སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ཆོ་གའོ། ། འུ་རྩི་བས།³ “ཡང་གང་ཞིག་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཙམ་སྤྱིན་ཞེ་ན། སྐྱོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤྱིའི་སྐྱམ་པ་ཉི་ཆོ་ཙམ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དག་ལའོ།”⁴ ཞེས་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཁྱབ་པར་མི་འདོད་པ་དང་འདོད་ཀྱང་སྐྱམ་པ་ཐུན་མོང་པ་ཙམ་སྤྱང་གི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱམ་པ་མི་སྤྱང་བ་ལ་སྐྱོབ་མའི་དབང་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་⁵གསུངས་ཤིང་། སྤར་གྱི་སྐྱོབ་དཔོན་གཞན་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྐྱམ་པ་སྤྱང་གི། སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱམ་པ་མི་སྤྱང་བ་ལ་སྐྱོབ་མའི་དབང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡན་ཆད་སྐྱར་དུ་མི་བྱང་ཞིང་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་ན་⁶སྐྱགས་སྐྱམ་ཡང་སྤྱང་⁷དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་སྐྱོད་ལ་རིགས་ལྗེའི་སྐྱམ་གཟུང་བརྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་བྱས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ལས་དེ་དག་ལ་ཆུ་ཅད་པན་སོགས་ལས་གཞན་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྟར་ནམས་ཀྱིས་རིགས་ལྗེའི་སྐྱམ་གཟུང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱོབ་དཔོན་ཀྱན་དག་འཕྱོང་པོས་ཀྱང་རིགས་ལྗེའི་སྐྱམ་པ་མི་འཛིན་པ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་⁸བར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་

༡ བཟུངས་ན་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ བཟུངས་ན་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ འུ་རྩི་བས། དབུས་དཔར།

༤ རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྐྱོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན་ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་གང་ཞིག་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཙམ་སྤྱིན་ཞེ་ན། སྐྱོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའམ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤྱིའི་སྐྱམ་པ་ཉི་ཆོ་ཙམ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དག་ལའོ།” ཞེས་གསལ།

༥ སྐྱར་བར་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༦ སྐྱར་ན་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༧ བསྤྱང་ དབུས་དཔར།

༨ མི་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

པར་ཅ་ལྷུང་གི་ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།¹ མདོར་ན་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་བ་² བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་བ་³ ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་ཕྱིན་དུག་
 སོགས་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འདིག་རྒྱ་ཅ་ལྷུང་
 ནམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲིད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲིད་
 པ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་སྒྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་བར་མ་འདྲིན་ཅིག །
 སྒྲིམ་པ་གང་ཡང་མི་སྒྲིད་པ་ལ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་
 བསྐྱས་པ་དང་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱང་སྒྲིད་གིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། སངས་
 རྒྱུ་གསང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ནི། ནམ་སྤང་མདོན་བྱང་གི་
 ཡང་དོན་དུ་བཀྲལ་ཏེ་རྒྱུ་བར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་
 ལྷན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ། འཁོར་ལོ་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པའི་དབང་།
 དམ་པ་བདག་ལ་སྦྱལ་ནས་ནི། མགོན་པོ་འཁོར་ལོ་སྒྲིད་གི། དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་འཕྲིན་
 ལས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་དམ་ཆོག་དང་། སྒྲིམ་པ་གསང་མཆོག་བཤད་དུ་གསོལ།
 སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། ཏག་དུ་བདག་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་བཞི། ཅེས་བྱང་པར་དུ་
 གསོལ་བ་འདེབས་སུ་བཅུག་ནས་བྱང་རྩལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་སྟེ། སངས་རྒྱུ་དང་
 བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བགྱི་
 བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་⁴ ཇི་སྟེན་བྱང་རྩལ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། ཇི་ལྟར་དུས་
 གསུམ་མགོན་པོ་ནམས། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐུང་ན་འདས་ལ་དགོད།⁵ ཅེས་པའི་
 བར་ལན་གསུམ་བཟོད་དུ་གཞུག་སྟེ་ཆོག་དེ་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་མ་བྲིས་སོ། འདིར་

༡ ཟིན་ནོ། དབུས་དཔལ་།

༢ བཟུངས་པ་ རྟེན་དཔལ་།

༣ བཟུངས་པ་ རྟེན་དཔལ་།

༤ བཟུངས་ཏེ་ རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

༥ འགོད། དབུས་དཔལ་།

གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་ནི། དག་བསྟེན་ལ་སོགས་པའི་སྟོམ་བ་བླངས་ཟེན་བ་ཞིག་¹གིས་
 བྱེད་པར་ཤུཌི་བས་²གསུངས་ཏེ། ཨ་བྱ་དང་ཀུན་སྟོང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བའི་
 སྟོབ་མས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་བ་གཟུང་དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པས། སོ་ཐར་གྱི་རྟེན་དུ་
 རུང་ན་དག་བསྟེན་ཡན་ཆད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་བ་སྤྲོལ་དུ་³སྟེར་ཞིང་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོམ་
 བ་ཡང་བཟུང་བ་ཞིག་⁴གིས་བྱེད་དོ། དེས་སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་བཏུང་དེ་
 ལག་དུ་མེ་རྟོག་བཟུང་ནས་⁵ཕྱག་བྱས་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་ཤུཌི་
 བས་གསུངས་ལ། ལ་བ་བས་⁶ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས་བྱ་བར་
 གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་རྣམས་ལའང་འདྲའོ། གསོལ་གདབ་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་སྟོབ་དཔོན་བགྱིད་པས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། དེ་ཡང་
 ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་བོན་བྱང་པར་བ་སྐྱེད་པའི་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བདག་ལ་སྟོལ་
 ཅིག་དང་བསྐྱལ་ནས་སྟོབ་དཔོན་བགྱིད་དོ། འཁོར་ལོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་གང་དུ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་འཁོར་ལོའི་ཞེས་བ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་སྟོབ་དཔོན་བྱེད་པའི་དབང་ལ་བྱའོ། འཁོར་ལོ་ལྟའི་ཞེས་བ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྟའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རིམ་བ་རྣམས་ཤོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བའོ།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་བ་བྱང་པར་བ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞིའོ། གསོལ་གདབ་འདི་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་

1 ཟེན་བ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 ཤུཌི་བས་ དབུས་དཔར།

3 སྤྲོལ་དུ་ དབུས་དཔར།

4 བཟུངས་བ་ཞིག་ རྟེན་དཔར།

བཟུངས་བ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

5 བཟུངས་ནས་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སྤྲོལ་སྟེན་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

7 བྱང་པར་བསྐྱེད་པའི་ རྟེན་དཔར། དབུས་དཔར།

སྒྲུང་བས་འདིར་གསོལ་གདབ་འདི་མི་བྱེད་ན་སྒྲུང་གི་གསོལ་གདབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འདི་དག་
གེ་དོན་བརྗོད་ལ་གསོལ་གདབ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་བྱའོ།། སྒྲོམ་པ་གཟུང་བའི་སྒྲོལ་དུ་སྒྲོམ་
པ་བསྐྱབ་པ་ཅེ་མོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཀྱང་མང་པོ་ན་སྒྲུང་ལ་
སྒྲོམ་བསྐྱབ་མེད་པ་ཡང་སྒྲུང་དོ།། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲོན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རིགས་
ལྷའི་དམ་ཆོག་རགས་རིམ་ཞིག་གོ་བར་བྱས་ལ།¹ རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གེ་དམ་ཆོག་
རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གཟུང་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོ་
སྒྲོབ་མ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ལ་དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་གཟུང་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་པ་ལ་དམིགས་སྤྱག་
པའི་ལེན་འདོད་དང་དམ་ཆོག་རྣམས་ལ་རིས་གཅོད་²མེད་པར་མཐའ་དག་གཟུང་འདོད་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་སྤྱི་བ་ལ་མེད་ཁ་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། དེས་ན་ཅེ་མོ་ལས་སྒྲོན་དུ་ལེན་
འདོད་ཡོད་མེད་ནི་བར་³ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཆད་ལྷན་དག་
ཏུ་ཡང་བཤད་དོ།། ཆོ་ག་འདི་ལན་གསུམ་བྱེད་པར་བྲང་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་
བྱང་དང་མི་ཐུབ་ལྷ་བ་དང་བྱང་འཇུག་གསལ་བ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་རྩྭ་རྒྱི་ཏ་
དང་བི་ལྷ་ཏྲི་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། སྒྲོམ་པ་གང་ལ་ཡང་
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་མ་ཆད་པ་སྒྲོམ་པ་སྤྱི་བ་ལ་དེས་པར་དགོས་པ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་
ན་དང་པོ་ལེན་པ་དང་ཉམས་པ་སྒྲུར་སྒྱུར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ཆང་བ་
གསུམ་གསུམ་དེས་པར་བྱའོ།། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་བཞིས་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། དེ་ནས་བཞིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འཛིན་ཅིང་⁴ལྷག་མས་སྤྱགས་སྒྲོམ་
འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འཛིན་པའི་ཆོ་ག་ནི་ཐུར་དུ་བཤད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་ནས། སེམས་ཅན་

¹ བྱ་ལ་ དབྱས་དཔལ།

² རིགས་གཅོད་ དབྱས་དཔལ།

³ འདི་བར་ ལྟེ་དཔལ།

⁴ འཛིན་ཞིང་ ལྟེ་དཔལ། གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

མྱ་ངན་འདས་ལ་དགོང།¹ ཅེས་པའི་བར་ནི། རིགས་ལྡེའི་སྒྲིམ་པ་གཟུང་བའི་ཆོ་གར་མང་
 ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་སློབ་པར་
 ཁས་ལེན་པ་དེར་བྱུང་བ་ནི་སྐྱགས་སྒྲིམ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། ཟུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་
 འཛིན་པ་མེན་ནོ། བོད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲིམ་པ་བསྐྱག་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ན། གཙོ་བོས་རི་
 ལྟར་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བཀྱི། ཞེས་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པ་བསྐྱས་
 པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་ལ། སྒྲིམ་བསྐྱག་བསྐྱས་ན་གཟུང་བ་རྒྱས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཅེ་མོར་སྒྲིམ་པ་བསྐྱག་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཀྱང་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་
 རིགས་ལྡེའི་སྒྲིམ་གཟུང་གི་ཆོ་གས་མཛད་པ་དང་། ལ་བ་བ་²དང་ཤུཾྱི་བ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་
 བོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་བསྐྱག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ཀྱང་། ལེན་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་
 ལྡེའི་སྒྲིམ་གཟུང་གི་ཆོ་གས་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱགས་སྒྲིམ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ནི། སྒྲ་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་དང་ཅེ་མོ་གསུམ་གར་³རིགས་ལྡེའི་སྒྲིམ་གཟུང་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དེས་ན་དམ་ཆོག་ནམས་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ཙམ་དང་སྐྱགས་སྒྲིམ་འཛིན་པའི་ཆོ་ག་གཉིས་
 ཁུད་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། སྐྱགས་སྒྲིམ་ལེན་པའི་སྐབས་ལ་ས་ར་⁴དང་ཀུན་སྙིང་ལ་སོགས་
 པས་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་མཛད་དེ་ཅེ་མོའི་དགོངས་པའོ། ལྷ་བྱང་དང་མི་སྤུ་ཆེན་བ་དང་
 ཏུ་རི་ཀ་བ་དང་སྤེང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་མཛད་ལ། མར་མེ་མཛད་བཟང་བོ་ལ་
 སོགས་པས་མི་ལམ་བྱིས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་མཛད་པས་དེ་དག་གར་ཏུ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་
 གསལ་ལོ། དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ལེན་ན་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བདག་འཇུག་སྒྲིན་དུ་
 བྱེད་པའི་དུས་སུ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དམིགས་བྱེད་པར་བྱས་ནས་སྒྲངས་ན། སྤར་ཅ་ལྟར་
 བྱང་ཡང་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བས་སློབ་མ་ལ་འབོགས་པའི་དུས་སུ་རང་སྒྲིམ་ལྡན་དུ་ཡོད་⁴དོ།

¹ འགོད། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། དབྱུས་དཔར།

² བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

³ གསུམ་ཀར་ དབྱུས་དཔར།

⁴ སྒྲིམ་ལྡན་དུ་ཡང་ཡོད་ དབྱུས་དཔར།

སྐབས་འདིར་བྱེད་ན་ནི། ཅ་ལྷུང་གངས་མང་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་བསྐྱུང་སྒྲོམ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིང་
 པའི་དུས་སྐབས་རང་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ལ་བྱ་སྟེ། པལ་ཆེར་བདག་འཇུག་སྒྲོན་
 དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཐོག་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ།། སྐྱེ་བའི་དུས་ནི་
 འཕོགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བྱས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བའི་ཆུ་དབང་ཕྱིན་ཆད་¹ གི་དབང་བསྐྱར་བ་
 འཐོབ་པ་ལ་མི་སྟོས་² ཉེ། ཅེ་མོ་ལས། “སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་ནས་ནི།། དེ་ནས་དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྟན་པར་བྱ།།”³ ཞེས་སྒྲགས་སྒྲོམ་ལ་བཀོད་པའི་འོག་ཏུ་ལྷ་ངོ་བསྟན་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་འདིར་གསུངས་ཉེ། དེ་
 རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། མི་སྐབས་སྐབས་བྱིའི་ཆུས་གཏོར་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། དམ་
 ཆོག་དོ་རྗེས་སྒྲོབ་མའི་མགོར་ལག་པ་བཞག་སྟེ་འབྲིལ་པའི་སྒྲགས་ལན་བདུན་བཞུ་བར་
 བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།། དེ་ནས་ཀྱི་སྒྲིང་ག་⁴ མགྱིན་པ་མགོ་བོ་ནམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོ་
 རྗེ་དང་བསྐྱུ་དང་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་རིམ་པ་ལྟར་ཉི་མ་གཉིས་དང་ཁྱེ་བའམ་ཉི་མ་གཅིག་དང་
 ཁྱེ་བ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་ནག་པོ། ལྷུང་མར་པོ། ཡོ་དཀར་པོ་བསམ་མོ།། དེ་ནས་དེ་
 ནམས་བརྗོད་ཅིང་སྒྲིང་ག་⁵ སྒྲགས་གསུམ་ལ་བྱིའི་ཆུ་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ཁྱེ་ཆུར་གཡས་
 པས་བྱུགས་ཉེ་མགོ་བོ་ལ་མེ་ཏོག་མདུན་དུ་བདུག་སྒྲོས་དང་མར་མེ་སྟེང་གར་⁶ སྐྱར་ཡང་བྱི་
 སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པས་བཤད་དོ།། སྒྲོམ་པ་དང་རེག་པ་⁷ དང་བརྗོད་པ་
 ནམས་མས་རིམ་ནས་བྱེད་ཅིང་འབྱུ་གསུམ་ལས། མཆན་མ་གསུམ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་
 མཆན་པར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་བཞེད་ལ། སྒྲོམ་རེག་བརྗོད་པ་ནམས་ཡས་རིམ་ནས་

༡ ཕྱིན་ཆད་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༢ མི་བསྟོས་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ༡ རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ། འོག་གངས་༣༡༠བ༥

༤ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༥ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༦ སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༧ རེག་པ་ དབྱས་དཔལ།

བྱེད་པ་ཡང་བྱང་འཇུག་གསལ་བས་བཤད་དེ་གང་རུང་གཅིག་གིས་¹ཆོག་གོ། མཆོན་མ་གསུམ་སྒོམ་པ་མང་ལ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་ལྷར་སྒོམ་པ་ཡང་བྲུག་རྒྱུ་ཉས་བཤད་དོ། མཆོད་པ་ནམས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྲགས་ཀྱིས་སྟེར་བར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ། རང་རང་གི་སྐྲགས་ཀྱིས་སྟེར་བར་རྒྱ་རྒྱུ་ཉས་བཤད་དོ། ཞལ་བས་དང་སྐྱ་སྟན་འབྲུལ་བར་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བཞེད་དོ། མདོར་ན་སྟེར་གཙུག་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་བ་མའི་གནས་གསུམ་དུ་རྗེ་གསུམ་གྱི་མཆོན་མ་བསྒོམས་ནས་མཆོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་མཆོད་དེ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་²འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་མཆོད་པ་དང་ལྷན་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་བཛྲོད་པར་དུ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱའོ།

བཞི་པ་(སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཁྱོར་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྐྱེན་པ་)ནི། སོ་ཤིང་དོར་བའི་གནས་ནི། ལྷ་བཞི་པ་གྲུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱགས་པར་བྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། བའི་ཀོ་བ་ཙམ་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐབ་འབྲུག་གི་ཆད་དུ་བཱི་བྲ་ཉས་³བཤད་དོ། འཇིགས་བྱེད་ལྷས་བྲམས་གྲུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་བསྐྱ་འདབ་བརྒྱད་གིས་པ་ལ་མེ་ཉོག་གི་ཆོམ་བྱ་དགོད་པར་བཤད་དེ་ཆད་ལྷན་གཞན་གྱིས་མ་བཤད་དོ། སོ་ཤིང་ནི། ཨ་ཤུང་ཐ་ལ་སོགས་པ་འདིར་མི་རྟེན་པས་སྐྱ་བྱང་གིས་གསུངས་པ་ལྷར། འོ་མ་ཙན་གྱི་ཤིང་ཏ་ཅང་སྒོམ་པ་དང་ཕྱ་བ་མིན་པ་དང་ཞིང་སྒོག་ཆགས་མེད་པ་མ་གས་པ་མ་མེད་པ་མགོ་མཇུག་མཉམ་པ་དེ་བཟང་གི་ཆུས་བཀྱས་པ་བདུག་པས་བདུགས་པ་⁴སོར་བཅུ་གཉིས་པ་རྩེ་མོར་མེ་ཉོག་བཅིངས་པ་བྱའོ། དེ་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་བྱང་དུ་སྐྱོགས་ཏེ་སྒོ་བ་མ་ལ་སྐྱེན་ལ་སྒོ་བ་མ་ཤར་རམ་བྱང་དུ་སྐྱོགས་པས། ཨོ་བཱ་རྩ་ས་རྟ། ཞེས་⁵བཛྲོད་ནས་རྩེ་མོ་ནས་འཆོས་ཏེ་མིག་སྟེང་དུ་

¹ གཅིག་གི་ དབྱས་དཔར།

² བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

³ བཱི་བྲ་ཉས་ སྐྱ་འབྲུལ་དཔར་མ།

བཱི་བྲ་ཉས་ དབྱས་དཔར།

⁴ གདུགས་པ་ དབྱས་དཔར།

⁵ རྩ་ས་ཏ་ཞེས་ དབྱས་དཔར།

བཏུ་ཞིང་ལྟོས་པ་¹མེད་པར་མདུན་དུ་དོར་དོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་སློབ་མ་ཁ་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པ་
ལ་སྤྱོད་ཞིང་སློབ་མས་ཤར་དུ་བཏུས་ཏེ་འདོར་བར་བཤད་དོ། སོ་ཤིང་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་
བཟླ་བའི་སྤྱགས་སྤེང་བར་མ་བྱང་ཡང་དོན་ཡོད་ཞབས་གྱིས་བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱགས་
བཟླ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། མི་ཐུབ་ཟླ་བས། “ཨོ་ཨུའི་ཏ་མི་བཏི་ནི་²རྩྱི་པཌ།”³ ཅས་
ལན་བདུན་བཟླ་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་། བཟླ་ཤིས་སོ་ཤིང་སྟོང་པར་བྱས་ནས་རྩྱི་མཐིང་
ནག་འོད་འབར་བར་གྱུར་པ་ལས་སོ་ཤིང་འོད་ཅན་བྱང་བར་བསམ་ཟེར་ཏེ། མཁས་པ་དག་
གི་གཞུང་ལས་མ་བཤད་དོ། དོར་བའི་ལྟས་ལ་ཤར་བྱང་རུབ་ལྟོ་སྟེང་འོག་ཏུ་ཕྱོགས་པར་
ལྷང་ན་⁴རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞི་རྒྱས་དབང་བྱུང་རིག་འཛིན་ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ཅིང་།
ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷང་ན་དངོས་གྲུབ་མེད་དོ། ཕྱོགས་པ་ནི། ཅེ་མོ་གང་ལ་བསྟན་པ་སྟེ་ཅེ་མོར་མེ་
ཏོག་འཆིང་བར་གསུངས་པས་དེ་ནི་མགོ་འོ། དེ་ནས་བེ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཚུ་བེ་བཟླས་པ་ཁ་
བཤལ་བའི་ཕྱིར་བྱེན་ནས་འབྲེལ་པ་ལན་བདུན་བཟླས་པའི་བྱི་ཞེས་པའི་ཚུ་ཁྱོར་བ་གསུམ།
ཨོ་རྩི་བེ་བྱུ་རྩྱུ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་པེ་ཅ་ཨ་སྤྱོད་སྟེ་སྟེ་བེ་ཀལ་ན་ཨ་བ་ན་ཡ་རྩྱི། ཞེས་བཟོད་ཅིང་
ཟུང་དོ། སྤེང་བར་ཁ་བཤལ་བ་དང་ཁྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ཚུ་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་དོ། བོད་ཁ་
ཅིག་གཡས་པའི་ཁྱོར་བར་འདོད་ལ། འཛིགས་བྱེད་ལྟས་གཡོན་པའི་ཁྱོར་བར་⁵བཤད་དོ།
བོད་ཁ་ཅིག་མི་ལམ་གསལ་བོ་འོང་བའི་དོན་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་། ལྷ་བྱང་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་
ངག་གི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། དེ་ནས་རྩྱི་ལས་བྱང་ཞིང་དེའམ་འབྲེལ་པ་
བཟླས་པའི་ཀྱུ་ཤ་མང་སོ་ཅེ་མོ་མ་ཉམས་པ་སྟན་དུ་གདིང་བའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱས་
ཀྱི་དོན་དུ་ཡི་གེ་རྩི་ལས་སྤྱེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲེལ་པ་བཟླས་པའི་ཀྱུ་ཤ་ཞིག །⁶ཨོ་བཟོ་རྩྱུ་

1 བཏུ་ས་པ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 བར་ཏན་ དབུས་དཔར།

3 ལུང་འདི་མ་རྟེན།

4 ལྷང་ན་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 ལྷང་བར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

6 ཀྱུ་ཤ་གཅིག། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

པོ། ཞེས་པའི་སྐད་སྐད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ནོ། སྒོ་མ་འབྱུང་ལས།¹ “སྒྲིལ་ལྷོ་གི་ནི་སྐད་སྐད་བཟུང་པའི།
 ཀྱུ་ཤ་དེ་ལ་རབ་སྒྲིབ་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ལ། མི་སྤྱོད་སྒྲིབ་སྐད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་སྐད་སྐད་
 བར་བཞེད་དོ། སྐད་མ་ལ་མང་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་མ་ཉུང་བར་བྱའོ། བོད་རྒྱལ་སྐད་
 བ་གཡས་དང་རྒྱུ་བ་གཡོན་དུ་སྤྱོད་ལ། དམ་ཆིག་དོ་རྗེས་ལག་པ་གཡོན་བར་སྤྱོད་བར་
 བཞེད་དོ། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་ལས། “ལག་མཐོའ་མོ་ཤིང་ཀྱུ་ཤ་སྒྲིབ།”³ ཞེས་གསུངས་པས་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་མོ་སྤྱོད་བའི་དབྱུང་སྐད་སྒྲིབ་ནོ། འདི་བཟུང་ཤིས་པའི་མི་ལམ་མི་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར་ཡིན་པར་བེད་སྤྱོད་པ་བཞེད་དོ། དེ་ནས་སྤྱི་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱད་པ་དམར་པོ་སྒོ་བ་མའི་
 ལུས་ཆད་སྐད་སྐད་ལྷོ་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་པ་ལན་བདུན་བཟུང་ལ་མདུད་པ་གསུམ་མཐ་བྱུག་བྱས་
 པ་དེ་རྒྱལ་སྐད་དུ་བྱུང་པ་གཡས་སམ་རྒྱུད་གཞན་དུ་གཡོན་པར་གསུངས་པས། རྩོ་བྱུང་
 མི་ཉི་དམ་དམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞེས་བཞེད་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅིངས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུང་
 རོ། ལུས་ཆད་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྐད་སྐད་ལྷོ་བྱས་པས་ལུས་ཀྱི་སྐད་ཆར་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་མདུད་པ་
 བྱུག་དང་གསུམ་དང་དབྱུང་པ་གཡས་གཡོན་གདམ་ང་ཅན་ནོ། རྒྱལ་སྐད་མཛོན་བྱུང་ལས་
 གཡོན་པ་དང་སྒྲིབ་ལས་གཡས་སྐད་འཆིང་བར་བཞེད་ལ། སྤྱད་བྱུང་དང་ལ་བ་པ་⁴ དང་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བ་སོགས་མང་པོས་གཡས་ལ་འཆིང་ཞིང་མདུད་པ་གསུམ་བྱེད་ལ། རྒྱུད་དོར་བྱེད་ལས་སྤྱོད་གང་
 སོར་བཞེད་པའི་སྤྱད་པ་དོ་རྗེས་གསུམ་ཀྱི་མདུད་པ་ཅན་དབྱུང་པ་གཡོན་པ་ལ་ལན་གསུམ་དཀྱི་
 བར་བཞེད་དོ། སྤྱོད་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཡས་གཡོན་སྤྱོད་པ་དང་མདུད་མཆོམས་སྐད་
 རི་ལྷར་བྱ་བ་སོགས་བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་རྒྱལ་སྐད་ན་མི་སྤྱོད་དོ། སྤྱད་པ་འཁེལ་
 བ་ནི། བྱུང་པ་བར་སྤྱོད་བྱུང་དང་བྱུང་འབྲུག་གསལ་བས་བཞེད་དོ། ཆོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་

1 སྒོ་མ་འབྱུང་ལས་ནི། གཙང་དཔར། དབྱུང་དཔར།

2 སྤྱོད་པ་གཡས་སྤྱོད་ལས། ཁ་བའི་མཆོག་གི་བཞེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་མཛོན་བྱུང་ལ། ཤོག་གངས་342བྱུང་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་
 མི་འདྲ་སྤྱོད་ “ལྷོ་གི་སྤྱོད་ལྷོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱུ་ཤ་དེ་ལ་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད།” ཞེས་གསལ།

3 སྤྱོད་པ་གཡས་སྤྱོད་ལས། 3 སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད། ལུ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་423

4 བསྐྱུང་དཔེ་བཞེད་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷོ་སྤྱོད་པ་དང་བསྐྱུང་ནས་བཅོས།

ལས་རྩོམ་སྤྲུང་པར་སྒྲོམ་པར་བརྒྱུ་བྱེ་འདོད་དེ་ཆད་ལྷན་དག་གིས་མ་བཤད་དོ།

ལྷ་པ་སློབ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱུངས་ཏེ་མི་ལམ་བརྟག་པར་གདམས་པ་ཞི། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་ཀུན་མཁུན་
 རྣམས་༥ དེས་འགའ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་དུས་རའི་མེ་ཏོག་བཞིན། བརྒྱ་ལམ་
 ཡང་ནི་དེས་འགའ་ཞིག །གང་གིས་སེམས་ཅན་མཉམ་མེད་དོན། ལྷ་ངན་མི་འདའ་བྱེད་པར་
 ལུས་༥ གསང་སྤྲགས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་འབྱུང་བ། དེ་བས་ཀྱང་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན། བསྐྱེད་པ་
 གྱེ་བ་དུ་མ་བྱ། སྤྲིག་པ་གང་ཞིག་སྤོང་བས་བ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་འདྲ་མཐོང་བ་ཡིས། དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཟད་འགྱུར་ན། གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་སྤྲགས་སྤྱོད་པའི། ཚུལ་ལ་གནས་པ་
 སྤོས་ཅི་དགོས། སྤྱོད་པའི་གསང་སྤྲགས་བརྒྱུས་ན་ནི། གོ་འཕང་བྲམ་ན་མེད་པར་འགྱུར།
 སྤྱོད་མཆོག་འདི་ལ་གང་རྣམས་ཀྱི། སྤོ་སྤོས་ཤིན་ཏུ་བྲི་མ་མེད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྲག་
 བསྐྱེད་ཀུན། འབྱུང་བའི་ངན་འགྲོ་ཡང་དག་ཞི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས།
 དེ་རིང་རྟེན་པ་མཉམ་མེད་རྟེན། གང་གིས་བྱེད་རྣམས་རྒྱལ་བ་ཀུན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 སྤྲུལ་བཅས་ཀྱིས། བསྟན་འདི་ཀུན་ལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་། གནས་པ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 ནི། དེ་ཡིས་བྱེད་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ། ལེགས་པར་སྤྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ཆེར་འབྱུང་བའི། ལམ་མཆོག་འདི་ནི་དཔལ་དང་ལྷན། གང་གིས་བྱེད་རྣམས་འགྲོ་འགྱུར་
 བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ལ་སློབ་བསྐྱེད་དོ།
 གང་གིས་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་རྣང་པ་གཉིས་ད་ལྟའི་རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་ལ་མི་སྤྱང་ཞིང་
 འགྲེལ་བས་མ་བཤད་ཀྱང་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ལས་བྱུང་ངོ། རྣང་པ་དང་པོ་ནས་ཤིན་ཏུ་
 དགོན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་སྤྲགས་འབྱུང་བ་དགོན་པ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་དཀྱིལ་འཁོར་
 མཐོང་བ་མཐུ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་སྤྲགས་བརྒྱ་ཞིང་སྤོས་པ་མཐུ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནས་
 བཞིས་སྤྲགས་ལ་དད་པ་མཐུ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་
 ཅམ་མིན་གྱི། ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་ན་འབྱུང་སྟེ་སྤྱོད་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

ནང་པར་བཞེན་བཟང་རྣམས་ལོངས་ཤིག །སང་ནི་ནང་པར་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས། དཔལ་ལྷན་
སངས་རྒྱལ་ཐོད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡང་བརྗོད་དེ་ཐོད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ།

བཞི་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྷས་བཟང་དན་ལ་རི་ལྷར་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་རང་ཉིད་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་འབྲིལ་པའི་སྤྲུགས་བརྒྱུ་པར་བྱའོ།
ལ་བ་པས་²འདི་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་གཙོ་བོའི་རྩ་སྤྲུགས་བཟང་བར་མཛད་དོ། སྤྲུགས་
འདིར་སྟོན་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་ནས་ནམ་མཁར་འདེགས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡེ་
ཐེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུའོ། འདེགས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྤྲུགས་རྒྱུ་བྱའོ།
ལ་བ་པ་³སོགས་ཀྱིས་གསོལ་གདབ་ཐེན་མ་ཐག་དང་དུ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ནང་སྤྲ་
མོ་དང་ཐོང་བས་སྤྲུགས་འདིར་འདེགས་པར་བཤད་པ་གསུམ་དང་། སྤྲི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ས་ར་ཉས་སྤྱིང་གར་⁴སྤྱད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ལྟར་
ནམ་མཁར་འདེགས་པ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། དེ་ནས་ནང་པར་སྤྲ་མས་གཏོར་མ་བཏང་
ནས་སྤོབ་མ་རྣམས་ལ་མི་ལམ་འདི་ལ་⁵དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མཛའ་བཤེས་སོགས་
མཐོང་བ་མིས་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད། རི་ལས་སྤྱད་པ་སོགས་མིས་ན་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། མི་
ལམ་ཡང་མཆོན་ལ་ཆ་བཞེར་བྱས་པའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ཆ་བཞི་པ་ལ་བྱ་
སྟེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། “དང་པོའི་ཐུན་གྱི་མི་ལམ་གང་། བད་ཀན་ལས་བྱུང་ཤེས་
པར་བྱ། གཉིས་པར་གང་བྱུང་མཁྲིས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལ་ཡོད་སྤྱད་པ་ཡིན། གསུམ་
པ་རྒྱུད་བྱུང་ཤེས་པར་བྱ། བཞི་པ་བདེན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན།”⁶ ཞེས་སོ། དན་པའི་རྒྱུག་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༢ རྟོན་དཔོན་ས་ར་ཉ། ཐོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ སྟོན་གྱངས་33ལ 10 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ནང་པར་བཞེན་བཟང་རྣམས་ལོངས་ཤིག །སང་གི་ནང་པར་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

3 ལྷ་པ་པ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

4 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 རི་ལ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

6 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། ལེ་ལེ་བཅོ་ལྔ་པ། སྟོན་གྱངས་14310

ཐབས་ལ་སྐྱེད་བར་བདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་སྤྱང་བར་བཤད་ཅིང་། མར་མེ་མཛད་
བཟང་པོས་ཀྱང་བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བཤད་དོ། ལྷ་བྱང་གིས་བདག་མེད་
པའི་དོན་བསམས་ནས་སྤྱང་བར་བཤད་དེ་སྒྲོག་ཐབས་གཉིས་སོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ཞི་བའི་
སྤྱིན་སྟེག་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ཉིད་བསྐྱགས་སོ། དྲ་རི་ཀ་པས་སློབ་མ་ལ་མི་ལྟས་ངན་
པ་བྱང་ན་ལས་ཐམས་ཅད་པས་གཞོམ་ལ། སློབ་དཔོན་ལ་བྱང་ན་སྒྲོག་ཐབས་¹ཀྱི་སྒྲོ་མང་དུ་
གསུངས་ཏེ། མི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ། རང་པར་ང་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲོས། སྤྱིག་པ་ལས་ཀྱན་
བྱེད་པས་གཞོམ། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་མི་དགེ་བའི། ལྟས་དག་མཐོང་ན་སྤངས་ནས་ནི། ཞིང་
སྤྱོད་མཁའ་འགོ་ཐམས་ཅད་ལ། གཏོར་མ་ཆོ་ག་བཞེན་དུ་སྤྱིན། ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་བརྟེན་
བྱས་ཤིང་། བསྐྱེད་བའི་འཁོར་ལོ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱད། དཔའ་བའི་ཞལ་གྱི་སྐྱགས་ལ་སོགས།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྒྱས་བྱ་སྟེ། གོ་ཆས་བདག་ཉིད་བསྐྱེད་བ་དང་། དཔའ་བོ་རྣལ་འབྱོར་
མ་རྣམས་ལ། གསོལ་གདབ་རྒྱན་སོགས་ང་རྒྱལ་སྤང་། མེ་ཡི་ལས་ལ་ཀྱན་བཅོན་པས།
བགེགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱ། ཞེས་གཏོར་མ་དང་བསྐྱེད་འཁོར་དང་བརྒྱས་པ་
དང་གོ་ཆའི་ལྷ་དགོད་པ་²དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་རྒྱན་ཐུག་བགོས་ནས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་
བྱ་བ་དང་སྤྱིན་སྟེག་སྟེ་སྒྲོག་ཐབས་³བདུན་བདེ་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱང་
གཞན་ལའང་འདྲོ། འདི་མི་ལྟས་ངན་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་
སྒྲོག་ཐབས་⁴ཀྱང་རྒྱས་པར་སྤྱང་དོ།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྟ་གོན་བཤད་པ་)ནི། རས་རིས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱེད་བ་
སྤྱང་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་གསུམ་ལས་ངག་དབང་གྲགས་པས་སྟ་གོན་གང་ཡང་མ་བཤད་
པར་དངོས་གཞི་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་བུམ་པ་དང་

¹ བརྒྱག་ཐབས་ དབྱས་དཔལ།

² ལྷ་དགོད་པ་ དབྱས་དཔལ།

³ བརྒྱག་ཐབས་ དབྱས་དཔལ།

⁴ བརྒྱག་ཐབས་ དབྱས་དཔལ།

སྒོ་བ་མ་སྟ་གོན་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ནི་སྒར་སྤང་བའི་ལུང་བྲངས་ཟེན་པ་བཞིན་ཡིན་ལ་ལུས་དགྲིལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་སྟ་གོན་དགོས་མི་དགོས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་ལྟར་རམ་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དགོས་པའི་རིགས་པ་སྦྱར་ཡང་རུང་བར་མངོན་ནོ།།

འདིར་སྒྲས་ལ། ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྣོད་དུ་སྦྱབ་བྱེད་པའི།། དབང་གི་ཉེར་བསྟོགས་དམ་པ་སྟ་གོན་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་སྟ་གོན་ཆོ་ག་དག་པ་ནི།། སྤྱི་ཏུ་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་མཐོང་གྱུར་ནས་ཀྱོ་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ནི།། མཁས་པའི་གཞུང་ལས་ཡང་དག་ལེགས་བརྟུས་ནས།། སྒྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དང་མི་འགལ་བར།། སྤྱི་ཏུ་གསལ་བའི་དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད།། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས།། སྟ་གོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེན་བྱས་པའོ།།

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། ཡེ་ཐིག་གདབ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་དང་། ལུས་པ་དགོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་དང་། བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱར་བའོ།། དང་པོ་(ཡེ་ཐིག་གདབ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ཆོན་དགྲེ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དགྲིལ་འཁོར་མི་བ་ལ་བགེགས་རྫོགས་ཐབས་¹སོ།། དང་པོ་(ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ཡེ་ཐིག་འདུ་བྱ་བ་དང་། འདེབས་པའི་རིམ་པ་གཤེགས་གསོལ་དང་བཅས་པའོ།།

དང་པོ་(ཡེ་ཐིག་འདུ་བྱ་བ་)ནི། འཕར་དུ་ཕྱོགས་ཉེ་རྩོམ་འཆང་རམ་གཙོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་ཞིང་མཆོན་མ་ཐོབ་པས་འཁལ་མཁན་དང་རྒྱ་ནི་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྦྱད་པ་ལྟ་ཆོན་ལྟ་སྦྱོད་ལྟར་གཞག་ལ། ཡུངས་ཀར་²གྱི་བྱེ་མ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་སྤེལ་བའི་བྱི་ཞིམ་པོའི་ཆོན་ཁ་དོག་སྟེ་ལྟ་སྦྱད་པ་རྣམས་སོ་སོར་ཁ་བསྐྱར་རོ།། རྩོམ་འཆང་འགྲོ་དང་སྟོམ་འབྱུང་ལས་

¹ འཕྲི་བ་ལ་བགེགས་རྫོགས་ཐབས་ རྟེན་དཔལ།
 མི་བ་ལ་བགེགས་རྫོགས་ཐབས་ དབྱས་དཔལ།
² ཡུངས་ཀར་ དབྱས་དཔལ།

༡ ལྷོ་པ་ དབུས་དཔར།

སྒྲོམ་གྱིས་མཆོད་དེ་ལག་པས་རེག་ཅིང་འབྲེལ་བ་བཞུགས་ལ་བསྐྱུང་ངོ་།། བཞི་བརྒྱུ་ལྔ་བརྒྱ་
 བ་ལས། “ཡིག་གསུམ་རྒྱུད་པར་¹ནལ་འབྱོར་པས།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་བ་ལས།
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་³བྱས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་ཡི་གེ་གསུམ་ཐིག་སྐྱུད་གྱི་
 ནང་དུ་བསྐྱེམ་བ་⁴མིན་གྱི། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཐིག་སྐྱུད་རྒྱུད་པར་བྱེད་པའོ།། དེའི་ཚུལ་
 བློ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ལས། “ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱཾ་གསུམ་མཐའ་གཉིས་དང་དབུས་སུ་བཀོད་
 ལ།”⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།། དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་མིག་ལ་མ་དང་ཏ་ལས་ཉི་མེད་བསྐྱེད་
 ལ། བཟོ་བྱེད་ཉི་མེད་ལ། ཞེས་པས་བརྟན་པར་བྱས་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བཞུགས་པའི་བདུད་
 ཅིའི་ཚུ་དང་ཡུངས་ཀར་དང་བྱེད་ཚུས་གཏོར་ཏེ་རྩོམ་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་གཡས་པས་
 རེག་ལ། ཨོ་བཟོ་ས་མ་ཡ་སྐྱ་ཏ་མ་ཏི་ག་མ་ཏྱི། ཞེས་པས་བཞུགས་ནས་འབྱུ་གསུམ་གྱིས་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་ཏེ་ལྷག་གནས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(འདེབས་པའི་རིམ་པ་གཤེགས་གསོལ་དང་བཅས་པ་)ནི། དེ་ནས་བྱམ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ཚུས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་ཞིང་། ཨོ་སཐ་སེལོ་རྩ་མི་ཏྱི་པལ། ཅས་བཟོད་
 པས་གཙང་མར་བྱས་པའི་ས་ལ་བྱིས་བྱགས་ནས་བྱི་རོལ་དུ་མེ་ཏོག་གཙལ་དུ་བཟམ་ལ།
 ནམ་མཁའ་ལ་བྱི་བྱའི་⁷དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་པར་དམིགས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་དབུལ་བ་སྒྲོན་
 དུ་འགོ་བས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་ནས་རང་དང་སྐྱབ་གྲོགས་གྱི་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་
 མིག་དག་ལ་རྩ་ཡིག་ལས་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་འོད་ཟེར་སེར་པོ་ཅན་བསྐྱོམ་མོ།།⁸ སྒྲོམ་འབྱུང་

¹ རྒྱུད་པར་ རྒྱུ་དཔལ།

² རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྒྱུ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་མོ། རྒྱུད་བཅས་བཞི་བརྒྱུ་པ། འོག་གངས་ ༡༧ན ༣

³ རྒྱུད་པར་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁴ རྐྱེམ་བ་ དབུས་དཔལ།

⁵ རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྒྱུ་བ་དཔོན་མཆོ་སྐྱེས་རྩོམ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་འོག་གངས་ ༡༧ན ༤

⁶ རྐྱེད་ དབུས་དཔལ།

⁷ འབྱེད་བྱའི་ རྒྱུ་དཔལ།

⁸ རྒྱུ་མཆོ། རྒྱུ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྒྱུ་དཔལ།

འགྲེལ་བ་ལས་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་ཞེས་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱའོ།། དེ་ནས་རང་གི་དོ་
 རྗེ་ཁྱུ་ཚུར་གཡོན་པས་ཐིག་སྐྱད་ལྟེ་བར་བཟུང་ཞིང་¹ཁྲོགས་ལ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་
 གསུམ་དང་རྩེ་གསུམ་གྱིས་གཏད་ལ་དེས་ཀྱང་དེ་དག་བརྗོད་ནས་བྲངས་ཏེ་གཡོན་པའི་
 དོ་རྗེ་ཁྱུ་ཚུར་གྱིས་ལྟེ་བར་བཟུང་ལ།² ཁྲོགས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མོས་ཤིང་སློབ་
 དཔོན་ལ་རྒྱབ་མི་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་སློབ་མ་དང་སྟན་ཅིག་དུ་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ལག་
 པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་དང་མཛུབ་མོས་ཐིག་སྐྱད་བཟུང་བས་³འདེབས་ཤིང་སེ་གོལ་གྱི་སྐྱ་
 བྱའོ།། ཐིག་གདབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་། ཨོ་བརྟེན་ས་མ་ཡ་སྤྱུ་བ། ཞེས་པའི་སྤྱགས་དང་། རྩི་
 ཨོ་སྤྱུ་ལྷུང་བ། ཞེས་བརྗོད་དོ།། སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་རྒྱབ་མི་བསྟན་པར་འགྲོ་བ་ནི་ལས་
 ཐིག་ལ་ཡང་དགོས་སོ།། ཐིག་གི་སྐྱ་དེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བྲབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀླམས་བསྐྱལ་
 བར་བྱའོ།། དེ་ཀླམས་ཀྱང་བྱོན་ནས་ཐིག་སྐྱད་ཀླམས་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་སོ།།⁴ སྐྱ་དེའི་དོན་ནི།
 སེམས་ཅན་དོན་དུ་བྱེད་ཀླམས་གྱི། དུས་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འདིར་སྤྱོན་ཅིག །ཅེས་བྱ་བའི་བརྗོད་པ་
 ཞེས་བྲང་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་⁵དང་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་
 དང་ས་ར་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་བཞུགས་ས། ཐིག་སྐྱད་གྱི་སྐྱས་སེམས་ཅན་དོན་
 དུ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་བསམ་གྱི། རང་གིས་ཆིག་དེ་བརྗོད་མི་དགོས་སོ།། ཐིག་སྐྱད་
 ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་པ་⁶ནི་དེས་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆེད་དོ།། འདིར་སྤྱར་བཞུགས་
 པ་ལྟར་ཐིག་འདེབས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་བྱི་བའི་⁷དགྲིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་
 ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཞུགས་ཀྱང་ཐིག་བཏབ་པ་ན་བྱི་བའི་⁸དགྲིལ་འཁོར་བྱུང་

1 གཟུང་ཞིང་ དབྱས་དཔར།

2 བཟུངས་ལ། ལྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བཟུངས་པས་ ལྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

4 སྐྱོམ་སོ།། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

5 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

6 ལྟེམ་པ་ དབྱས་དཔར།

7 འཕྱི་བའི་ ལྟེ་དཔར།

8 འཕྱི་བའི་ ལྟེ་དཔར།

བར་སེམས་པ་མིན་གྱི།¹ སངས་རྒྱལ་ཆུས་ཆུས་བསྐྱལ་ནས་བསྐྱེམ་པ་²ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཆུས་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བར་ནམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་ཐིག་སྐྱད་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ཁོངས་སྐྱད་པས་གསར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ས་ལ་མི་འདེབས་པར་ཆོན་སྒྲ་ལྷ་པ་གཞན་ཞིག་³གིས་འདེབས་པར་བཤད་པ་དང་། འདི་ཆུས་ཆུས་གཞན་མི་གཅིག་པས་དེའི་ཆུས་གཞན་འདིར་ཁས་མི་སྒྲུང་སྒྲུང་སྒྲུང་བཤད་ཐེན་ཏོ།⁴ དེའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ཕྱེས་ཆུས་གཞན་དེ་གྱི་རྡོར་ལ་བྱས་པ་ནི། སྐབས་སྐབས་བཤད་སྒྲུང་ཆུས་མཁའ་ལ་གང་གིས་བཏབ་པའི་ཐིག་སྐྱད་དེ་ཉིད་གྱིས་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་གྱིས་གདབ་བོ།། ཆུས་མཁའ་བཏབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ས་ལ་འདེབས་པ་ན་དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀའི་⁵ལག་པ་མཉམ་པོར་སྐྱད་ནས་གདབ་པར་བྲིང་བ་སོགས་ནས་གསུངས་སོ།། ཆུས་མཁའ་དང་སའི་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པ་ནི། ཆེན་པོ་ཆུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཆངས་ཐིག་གཉིས་མིན་པ་ལ་མ་བཤད་པས་ཡི་ཐིག་གཞན་ལ་ཆུས་མཁའི་ཐིག་མི་དགོས་སོ།། དཔའ་བོ་རྩོ་རྩེས་བྱས་ཟེར་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། སྒྲུང་དུ་བལྟས་ལ་བཅུ་དྲུག་གདབ་པ་ཡི་ཐིག་དང་ཐུར་དུ་⁶བལྟས་པ་བཅུ་དྲུག་གཞན་ཐིག་གདབ་ཅེས་འཆད་ཀྱང་ཡིད་བཟན་མེད་དོ།། འོ་ན་ཡི་ཐིག་ས་ལ་འདེབས་པ་ན་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་དམ་འདེབས་པ་ཅམ་ཡིན་སྐྱུམ་ན། ཡི་ཐིག་བཏབ་པ་ན་ཡི་ཤེས་ལྷའི་རོ་བོ་ཆུས་པ་སྐད་བྱ་ཁ་དོག་ལྷར་སྐྱང་བའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་སྐྱད་རེ་ཆད་ནས་ལས་ཐིག་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་དགོས་ཏེ། སྐར་རིན་ཆེན་རྩོ་རྩེའི་ལྱང་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡི་ཐིག་བསྐྱེམ་པར་⁷གསུངས་ཤིང་། རྩ་ལ་སེ་ནས་ཀྱང་།

༡ མིན་གྱིས་ དབུས་དཔལ།

༢ སྐྱེམ་པ་ དབུས་དཔལ།

༣ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༤ ཐེན་ཏོ། དབུས་དཔལ།

༥ གཉིས་ཀའི་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་མ།

༦ འཐུར་དུ་ གཙང་དཔལ།

༧ སྐྱེམ་པར་ དབུས་དཔལ།

“ཚོན་ཅི་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི།” ཡེ་ཤེས་ཐིག་ནི་ནས་མཁའ་ལ། ཅ་བའི་སྤྲལས་བརྗོད་
ནས་བཏེག་སྟེ། བྱི་བ་¹ཐེན་ནས་པབ་ལ་བསྟེན།”² ཞེས་ཚོན་འབྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡེ་ཐིག་ལ་
འགོམས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡེ་ཐིག་ནས་མཁའ་འདེགས་པར་བཤད་པས་ཡེ་ཐིག་
འདེབས་པ་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསྟེན་པས་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡེ་ཐིག་འདེགས་
རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལ་བ་བ་³དང་སྤང་བས་ཀྱང་འདེགས་པར་བཤད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། ། གཞན་ཡང་སྤང་བ་དང་སྟོན་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ལས་ཡེ་ཐིག་ས་ལ་འདེབས་པ་ན་ནས་
མཁའ་ལ་འདེབས་པའི་ཚོས་པས་གདབ་པར་གསུངས་པས། ཐིག་གི་སྤྲལ་བསྐྱལ་ནས་བྱོན་
པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཐིག་ལ་ཐིམ་པར་⁴བསམ་དགོས་ཏེ། འདི་དང་དམིགས་
པ་སྤྲལ་ཡེ་ཐིག་བཏབ་པའི་དགོས་པ་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཆད་པ་དགོས་སོ། ། ཡེ་ཐིག་
གདབ་པའི་ཆད་ལ་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འོད་སྤང་ནས་འོད་སྤང་གི་བར་དུ་གདབ་པར་སྤང་
བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཐིག་སྤྱད་རིང་བ་ལ་དགོངས་ལ། ཐིག་སྤྱད་ཐུང་བས་འདེབས་ན་རྒྱ་
ཅེ་ནས་རྒྱ་ཅེའི་བར་རོ། ། ཟུར་ཐིག་གཉིས་ནི་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཅེ་ནས་ཅེའི་བར་དང་། ཅ་ཐིག་
རྣམས་འཁོར་ལོའི་ཆད་དུ་གདབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐིག་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་ཐིག་
རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཐིག་སྤྱད་བརྒྱུངས་ནས་⁵གདབ་པར་སྤར་མང་དུ་བྱངས་ཐེན་ཏོ། །
ཡེ་ཐིག་ཐེབས་པའི་ཚོད་ལ་གཤེགས་གསོལ་བྱེད་ལ། རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་དགྲིལ་ཚོག་དུ་
མ་ལས་ཚོན་སྤྲེལ་ལྟར་སྤྱད་པས་ཐིག་ཐམས་ཅད་གདབ་པར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་གཤེགས་
གསོལ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཐིག་གིས་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་རྣམ་

༡ འཕྱི་བ་ རྟེན་པར།

༢ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༣ མཁའ་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྗོ་རྗེས་བསྐྱར་བ།
མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་ཆོག་ ཤོག་གངས་༥༠ན༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཚོན་ཅི་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི།’
ཞེས་གསལ།

༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དགྲུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༤ ཐེམས་པར་ གཅོང་དཔར།

༥ བརྒྱུད་ནས་ དབྱས་དཔར།

དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡེ་ཐིག་བཏབ་ནས་ཐིག་གང་ལ་འགོམ་ཡང་དོ་རྩོམ་གྱི་འཇུག་
 པ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལས་ཐིག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཐིག་གང་བ་པར་བྱའོ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་
 པའི་ཆེ་སྒྲ་མས་རྟོག་ཤིང་འཛིན་པར་ལ་བ་པས་²བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། རྩོམ་ཁ་
 ལྟར་གྱིས་ཐིག་སྐྱད་འཛིན་པ་དང་པོར་བྱས་ན་དེའི་འོག་དུ་འཛིན་ལུགས་གང་བདེས་ཆོག་
 རྟེན། རྩོམ་ཁ་མཁའ་འགོ་ལས། “གཡོན་པའི་རྩོམ་ཁ་ལྟར་ནི། ‘ལྟེ་བར་གཞག་སྟེ་གཟུང་བར་
 བྱ།’ དེ་ཡི་འོག་དུ་ཅི་བདེར་བྱ།”³ ཞེས་སོ། སྐྱགས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་པ་
 དང་སྒྲོར་སྐྱགས་དང་སྒྲོད་ས་དང་ཁ་བལྟ་སྐྱགས་⁴དང་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་⁵རྣམས་
 སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཐིག་པ་ལྟར་བྱའོ། འདིར་བྲེང་བ་ལས་བར་སྤང་ལ་ཐིག་སྐྱད་འཛིན་
 པའི་དུས་སུ་རྩོམ་ཁ་ཆེད་ཀྱང་པས་ཞེས་པ་དང་། ས་ལ་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་དུས་སུ་
 ཀྱང་པ་གཡོན་པ་སྐྱེལ་གྱང་བྲེད་པ་དང་གཡས་པ་ས་ལ་འཇུགས་ཤིང་། སྒྲོབ་མས་དེ་ལས་
 བསྐྱོག་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཁ་བྲེད་གཉིས་ཀྱིས་གྱང་བཤད་ལ། སྤུ་མ་ལ་
 བེ་བྱ་ཉིས་རྩོམ་ཁ་འགོས་ཀྱིས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེད་གིས་གྱང་གསུངས་པས་འགོ་བའི་
 ཆེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱང་པ་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་འགོ་ལ། ས་ལ་འདེབས་པ་ན་བསྐྱད་
 ལ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀྱང་སྤུ་མས་བྱ་བ་ནི་ཐིག་གཞན་ལ་ཡང་འབྲས་ལས་ཐིག་ལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་བྱའོ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་སྐྱད་དང་ལས་ཀྱི་ཐིག་སྐྱད་ཅེས་པའི་⁶མིང་གི་དོན་གང་
 ཡིན་སྟེ་ན། རོ་བོ་རིགས་ལྟ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་སྤྲད་བྱ་ཁ་དོག་ལྟར་

1 འགོད་ཀྱང་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ།

འགོད་ཡང་གཙང་དཔར།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལྟ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱར་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

3 ལྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཁ་རྩོམ་ཁ་མཁའ་འགོའི་རྒྱད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། སོག་གངས་༤༤ནང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་
 གཉིས་པ་ཅུང་མི་འབྲས་ལ། ‘ལྟེ་བར་གཞག་སྟེ་གཟུང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

4 ལྟེ་སྐྱགས་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དུས་དཔར།

5 གོ་རིམ་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

6 ཐིག་སྐྱད་ཞེས་པའི་དུས་དཔར།

གཉིས་པ་(ཚོན་དབྱེ་བའི་ཚོགས་ལ་བཞི། ཚོན་ཅི་འདུ་བྱ་ཞིང་ཕུར་བྱ་དབྱུང་བ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་དང་སྟོབ་མས་ཇི་ལྟར་བཤེས་པ་²དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོན་ས་བསྟན་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་མཚན་མ་བཀོད་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའོ། དང་པོ་(ཚོན་ཅི་
འདུ་བྱ་ཞིང་ཕུར་བྱ་དབྱུང་བ་)འི། སྐབས་འདིར་གཏོར་མ་སྦྱིན་པར་སྤངས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་གསུངས་པ་ལ་འདིའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མི་གསལ་ཡང་། མི་སྤྱབ་སྒྲ་བས་ཚོན་འབྱེད་པའི་
སྟོན་ཙམ་དུ་གོས་དམར་པོ་གྲོན་ནས་གཏོར་མ་གཏོར་བར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་
ཚོན་འབྱེད་པའི་སྟོན་འཁོར་བྱེད་པའོ། སྟོན་གསར་པར་བཞག་པའི་ཚོན་ཅི་དཀར་སེར་
དམར་ལྗང་ནག་པོ་རྣམས་རིམ་བུ་བཞིན་དུ། བྷ་ལྷི་རྩྱ་ཨྱི་³རྣམས་ལས་བྱུང་བར་བསམ་
སྟེ། སྤངས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་བཤད་དོ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོན་ཅིའི་རྒྱ་
འི། རིམ་བུ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཤེལ་དང་སྒྲུག་དང་བསྒྲ་རྩ་ག་དང་མགྲོད་དང་ཨི་རྩ་ལྷོ་ལ་ལས་བྱས་
པའམ། ཡང་ན་སྒྲ་ཉིག་དང་གསེར་དང་གྱི་རུ་དང་སྒྲ་མེན་⁴རྣམས་སམ། ཡང་ན་དེ་བཞི་
བསྐྱེས་པ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་འབྱོར་པ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཡང་ན་ཁམ་པ་
ལས་བྱས་པའམ་འབྲས་ལས་བྱས་པའམ་མེ་ཉོག་ལས་བྱས་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སོ་པག་

༤ བྱ་རུ་དང་མུ་མོན་ དབྱས་དཔར།

གི་བྱེ་མཐའ་སོལ་བ་དང་རྩས་པའི་བྱེ་མ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྩད་སྟེ། ལེགས་པར་འདུ་
བྱས་པ་བཟང་པོ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འབྱོར་བ་ཚུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། འདི་
རྣམས་སྟོམ་འབྱུང་དང་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པའོ། ། དེ་ནས། གྱི་¹ལྷོ་རྩི་ལྷོ་ལྷོ་
ལས་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལས་བྲེང་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། དབྱས་དང་
སྤྲུགས་བཞེར་ཆོན་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་ལྷའི་རིམ་པ་བཞེན་གཞག ། ཡི་གེ་ལྷ་པོ་
རྣམས་སོ་སོར་བྱིས་ལ་བསང་སྤྱང་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ས་བོན་ཅམ་མམ་ཆོ་ག་གསུམ་སྐྱེད་
ཀྱིས་རིགས་ལྷར་བསྐྱེད་དོ། ། རམ་མཁར་བཀོད་པའི་དེ་བཞེན་གཞག་ལེགས་པ་ལྷའི་སྤྲུགས་ཀར་
གྱི་²ལ་སོགས་པ་ལས་བྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་རྣམས་ཐིག་སྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་
འབར་བའི་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་བཀྱག་སྟེ་བཅུག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཆོན་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
བར་བསམས་ལ། གྱི་³ལ་སོགས་པས་བསྐྱགས་ནས། ཨོ་བཟླ་ཅི་ཏུ་ས་མ་ལ་སྤྱི། ཞེས་པས་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱག་གོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་ཉིད་བཀྱག་ནས་བསྐྱེས་པ་ནི་ལ་བ་པས་⁴ཀྱང་
བཤད་དོ། ། དེ་ནས་འབར་བའི་ལྷ་བས་གཟི་བརྟེན་བསྐྱེད་ཅིང་རྩི་ཡིག་བཀོད་ནས། བདེན་
པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་རྩལ་ཆོན་མང་ཞིང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཆགས་པས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་དེས་རྩལ་ཆོན་རྣམས་འབར་བར་གྱུར་
ཅིག། ཅས་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་སྤར་བར་བྱའོ། ། ལྷ་སྟོན་པ་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་
ལས་ནི་འབར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབར་བའི་ལྷ་བས་བལྟས་པས་ཆོན་མང་པོར་འཕེལ་བར་
བསམ་ཞིང་བདེན་སྟོབས་བརྟེན་དོ། ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྩལ་ཆོན་མང་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་བི་བྱ་
རྩིས་རྩལ་མང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་ཆེན་རྩལ་ཆོན་མང་པོར་སྟེལ་
བྱས་སོ། ། དེ་ནས་བྱི་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པས་མཛོད་དོ། ། ཆོན་སྐྱེད་པ་སོགས་དེ་དག་ནི་

༡ གྱི་ རྩི་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ གྱི་ རྩི་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ གྱི་ རྩི་དཔར། དབྱས་དཔར།

༤ བསྐྱར་དཔེ་བཞེགས་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

འདུས་པའི་དགྲིལ་ཚོག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་སུ་སྤར་བ་¹ལ་འདི་བཞིན་
དུ་མི་གསལ་ཡོ།། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་སྤར་ཐུག་ཐིག་གྱེད་པའི་ཆེ་བཏབ་པའི་ཕུར་
བུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྩྭ་བཞི་པའི་སྤྲགས་ཀྱིས་བཏོན་ནས་ཡིད་ཀྱིས་རང་གི་ལག་གི་རྩེ་རྩེ་
ལ་བསྟེན་པ་ཏེ་ཕུར་ཁུང་ཆོན་སྒྲ་ལྡས་བཀའ་ལ་མཉམ་སོར་བྱའོ།། ཕུར་བུ་དངོས་སུ་བཏབ་ན་
དེ་ལྟར་བྱ་ལ་མ་བཏབ་ན་མི་དགོས་ཤིང་ཆོན་ཀྱིས་འགོངས་པ་ལ་རིམ་པ་ངེས་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་(སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མས་རི་ལྟར་བཞེ་བ་)ནི། འདིར་སྤོང་བར་“བྲིལ་བུའི་སྤྲ་དང་རྩོད་རྩེའི་
སྤྲས་མཆོན་མ་ངན་པ་བསལ་བར་²བྱའོ།། ཆོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ།། སེམས་ཅན་
ཁམས་ནི་རབ་གྲོལ་བར།། རྒྱལ་ཆེན་དགྲེས་པ་རྩོད་རྩེ་ཡི།། དགྲིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་བྱི་བར་³
བྱའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་ལ་སོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནམས་དུ་རི་ཀ་པ་དང་བརྒྱ་རྩེ་ཏེ།
“འདི་ནི་མེ་ལོང་དག་པ་སྟེ།།”⁵ ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྤྱར་བ་ལན་ལྷར་བརྩོད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་བྲིལ་བུ་གསལ་ཞིང་ཆར་རེ་སོང་བ་ན་ཕུར་ཁུང་དུ་ཆོན་
རེ་ལྟགས་པར་⁶བྱེད་དོ།། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོན་མ་ངན་པ་སེལ་
བའི་ཕྱར་དུ་རྩོད་རྩེ་གསོར་ཞིང་བྲིལ་བུ་གསལ་ནས་ཆེག་དེ་དག་དག་ཏུ་འདོན་ཡིད་ཀྱིས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྲན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱར་རོ།། གྲུང་གི་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ལ་འདི་ནི།
རྒྱལ་ཆོན་གདབ་པའི་དམ་ཆེག་གོ། ཆོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ།། སེམས་ཅན་ཁམས་
ནི་རབ་གྲོལ་བར།། རྒྱལ་ཆེན་དགྲེས་པ་རྩོད་རྩེ་ཡི།། དགྲིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་བྱི་བར་⁷བྱ།།”⁸

༡ སྟོར་བ་ དབུས་དཔལ།

༢ གསལ་བར་ དབུས་དཔལ།

༣ འཕྲི་བར་ རྩེ་དཔལ།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཉ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དགྲིལ་ཚོག་རྩོད་རྩེ་སྤོང་བ། སོག་གངས་༣༧ན༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“བྲིལ་བུའི་སྤྲ་དང་རྩོད་རྩེའི་སྤྲས་མཆོན་མ་ངན་པ་བསལ་བར་བྱའོ།། ཆོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ།། སེམས་ཅན་ནམས་ནི་རབ་གྲོལ་མཛད།།
རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་རྩོད་རྩེ་འཆང་།།” ཞེས་གསལ།

༥ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགྲིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སོག་གངས་༣༡༠ན༣

༦ བྲགས་པར་ དབུས་དཔལ།

༧ འཕྲི་བར་ རྩེ་དཔལ།

༨ རྩེ་བགལ། རྒྱུད་འགྲེལ། ང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོད་རྩེ་གྲུང་། ལེའུ་བརྒྱད་པ། སོག་གངས་༥༠བཅ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་འདི་ནི་རྒྱལ་

ཞེས་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་ཆོན་འགྲུང་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དྲ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་།
 “ཤར་དུ་ཁ་བལྟས་གཡོན་པ་ཡི།། ཁུ་ཚུར་གྱིས་ནི་བཟུང་ནས་¹སུ།། བདེན་པ་བརྗོད་ཅིང་གི་
 བར་²བྱ།། འདི་ནི་མེ་ལོང་དག་པ་སྟེ།། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་སྒྲོལ་བྱེད་པ།། དཔལ་ལྷན་
 བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་སྟེ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས།། ‘ཨོ་བཟླ་ཙཱ་མ་ཡེ་རྩྱ།’
 ལན་ལྷ་རུ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།། སོར་ནི་བཙུ་གཉིས་ཆད་ལྷན་པར།། དང་ཞིང་མཐོ་ལ་སྟོམས་
 པ་དང་།། ལས་གང་གིས་ནི་མ་འདྲེས་པས།། ‘རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་³བྱ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། བདེན་པ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཏོན་ནས་གི་བར་⁵
 གསུངས་པ་ནི། སོར་ནི་བཙུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས། རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་བྱ།།⁶ ཞེས་པ་དེ་
 ཡིན་པས་ན་སྤར་ཁུང་འགོངས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་འགྲིག། དེར་ཅིག་པ་བྱི་མ་དཀར་པོར་ཡོད་
 པས་དེ་གི་བའི་⁷དབང་དུ་བྱས་ནས་མེ་ལོང་དག་པ་ཞེས་⁸གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རེ་རེའི་མིང་
 སྤར་བའི་ཆར་རེ་དང་ཅིག་པ་རེ་གི་བ་⁹གཉིས་མཉམ་པོར་བྱེད་པའོ།། འོག་ནས་ཆོན་གྱི་
 ལྟས་ངན་པ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་གྱི་བསམ་སྦྱར་མེད་པ་ལ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ལ་མ་ཡིན་
 པར་གསུངས་པས་ཆོན་གྱི་ལྟས་སམ་མཆན་མ་ངན་པ་སྒྲོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ།། འདིར་

ཆོན་གི་བའི་དམ་ཆོག་སྟེ།། འདི་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དག་པ་སྟེ།། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཐར་བར་བྱེད།། གྱི་ཡི་རྫོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཆེས།། དཀྱིལ་
 འཁོར་དམ་པ་བཞེངས་པར་བྱ།།” ཞེས་གསལ།

༡ བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ འགྲི་བར་ རྗེ་དཔར།

༣ འགྲི་བར་ རྗེ་དཔར།

༤ རྗེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ རྒྱལ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ནིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༠༠ན ༤ས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་པ་དང་བྱི་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཨོ་བཟླ་ཙཱ་མ་ཡེ་རྩྱ།’ ‘རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།

༥ འགྲི་བར་ རྗེ་དཔར།

༦ འགྲི་བར་བྱ། རྗེ་དཔར།

༧ འགྲི་བའི་ རྗེ་དཔར།

༨ དག་པ་ཅེས་ གཙང་དཔར།

༩ འགྲི་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

འགྲི་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཅིག་པ་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱི་བ་¹ནི་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་དུ་གསུངས་
ལ། གྱེ་རྩོར་²ལས་རིམ་གྱི་དགྲིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་མཐོ་གང་དུ་བྱི་བར་³བཤད་དོ། ལག་པ་
གཡོན་པའི་རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བྱི་བར་⁴སྒྲ་མེད་ཀྱི་དགྲིལ་ཆོག་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ནི། རྩོ་
རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས་ཐིག་སྐྱད་གཟུང་བ་ལ་དང་པོ་རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་ནས་⁵ཕྱིས་ཅི་
བདེར་བྱས་པས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་
གྱིས་རེ་ཁ་ཤིན་ཏུ་འདོངས་པ་བྱི་མི་རྒྱས་⁶པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ནི། “རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་
སྦྱོར་བ་འཇམ། ཡང་ན་ལྷགས་ཀྱའི་ཕྱག་རྒྱ་འཇམ། ལྷང་བཟེད་ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱོར་བ་འཇམ། ཡང་
ན་རིག་བྱེད་ལག་པས་བྱི།”^{7,8} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲ་མེད་དུ་ནི་སྒྲ་མ་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །
གཡོན་པས་རྩོ་རྩེ་བཟུང་ནས་བྱི་བ་⁹རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། ལག་པ་གཡས་པ་
རྩོ་རྩེས་མཆོད་ཞིང་ཞེས་པས་བཀག་གོ། ཆོན་འགྲེད་པའི་རིམ་པ་ནི་ཕྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་འགྲེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས། “དཀར་དང་སེར་དང་དམར་དང་ལྗང་།
ཀུན་གྱི་ནང་ལོ་ནག་པོ་རུ། ཆོན་གྱི་ཆ་ནི་རིམ་བཞིན་དགྱེ།”¹⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། ཕྱི་
ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཅིག་པ་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཆོན་འགྲེད་པར་ངས་ཀྱང་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་

༡ འཕྱི་བ་ རྩོ་དཔལ།

༢ གྱེ་རྩོར་ དབྱས་དཔལ།

༣ འཕྱི་བར་ རྩོ་དཔལ།

༤ འཕྱི་བར་ རྩོ་དཔལ།

འཕྱི་བར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༥ བཟུངས་ནས་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༦ འཕྱི་མི་རྒྱས་ རྩོ་དཔལ།

༧ འཕྱི། རྩོ་དཔལ།

༨ རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསར་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༥༠ན༡

༩ བཟུང་ནས་འཕྱི་བ་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

བཟུངས་ནས་འཕྱི་བ་ རྩོ་དཔལ།

བཟུངས་ནས་འཕྱི་བ་ གཙང་དཔལ།

བཟུང་ནས་འཕྱི་བ་ དབྱས་དཔལ།

༡༠ རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱག་པ། འོག་གངས་༤༤བ་༣

མ་ངེས་པས་¹སྐབས་དང་སྐར་རོ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “ཆོན་ནི་ནང་ནས་དགེ་བར་
བྱུ་ཤྱི་རོལ་ནས་ནི་ཆོན་མི་དགེ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འགྲེད་པ་པོ་གང་དུ་གནས་ནས་
བྱ་བ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲ་མ་དག་བཞེད་པ་ལེགས་ཏེ། ཆོག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་
དོ། འགྲེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་བར་ཞིང་སྒྲོམ་སྤྲོལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བལ་བར་དགེ་སྟེ།
རྩོམ་མཁའ་འགྲོལ་ས། “ཆོན་ཅི་རེ་རེའི་ཞེང་དུ་³ནི། སྒྲོ་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ་ཡི་ཆད། གལ་ཏེ་ཆོན་
ཅི་མི་མཉམ་ཞིང་། ཡོ་དང་དམའ་བར་སྐྱར་ན་ནི། རི་མོ་དམའ་བས་དངོས་མི་འགྲུབ།
‘ཡོན་པོས་གདུང་བ་སྦྱེད་བྱེད་པས།’ དཔངས་ནི་མཐེན་ཆུང་ཆད་ཅམ་དུ། མཐོ་ཞིང་བར་
བར་གྱི་བར་⁴བྱ། དེ་ལས་⁵སྒྲོམ་ན་ནད་འབྱུང་སྟེ། དམའ་ན་ནོར་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། ཡོན་
པོས་པན་ཚུན་སྤང་འགྱུར་ཏེ། ཆད་ན་སྒྲ་མ་སྒྲོབ་མ་དག ། ‘གཉིས་ཀ’ འཆི་བར་ཤེས་པར་
བྱུ་ཤྱི་ གལ་སྒྲོར་མ་ཡིན་གྱིས་ན་ནི། རུལ་ཆོན་ཕུར་བྱས་བཏབ་པར་འགྱུར།”⁶ ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཕུར་བྱས་བཏབ་པ་ནི་དངོས་བྱུང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རུལ་ཆོན་པན་ཚུན་
འབྲེས་པས་རིགས་འཆད་པར་སྐྱེད་པ་ལས་བཤད་དོ། བོད་ཀྱི་སྐད་སྒྲུབ་པ་དག་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་རི་སྐྱད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བཞེད་པ་ལ་ཡང་ཐོད་པོར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་བཀའ་ནས་
བཞག་སྟེ་སྤྱོད་པ་གཞན་ནས་གྱིས་པའི་ཅིག་པ་དེ་ལ་སྒྲེལ་རན་པ་དང་བྱེ་ནས་བལྟས་པས་
སྒྲོམ་པའམ་ཆད་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྒྲོག་ཐབས་⁷བྱ། བཟང་ན་བཀའ་ཤིས་བརྗོད་པ་སོགས་བྱ་
ཐེར་བ་ནི་གཞུང་གི་འབྲུ་མ་ནོན་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། “སྒྲོམ་

1 མ་ངེས་པར་ དབུས་དཔལ།

2 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བམ་པོ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་164བ4

3 ཞིང་དུ་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་ལ། རྗེ་དཔལ།

4 འགྲེད་པར་ རྗེ་དཔལ།

5 དེ་ལ་ དབུས་དཔལ།

6 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ རྩོམ་མཁའ་འགྲོལ་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱུག་ལ། ཤོག་གངས་44བ3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་དུ་གྲ་
པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་གཉིས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡོན་པོ་གདུང་བ་སྦྱེད་བྱེད་པས།’ ‘གཉི་ག་འཆི་བར་ཤེས་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

7 བརྒྱ་གསུམ་ དབུས་དཔལ།

པོར་བཀྲེ་བས་ནད་གྱིས་འདེབས།།¹ ཞེས་དང་། བྱང་བར་²བྱངས་པར་ཡང་། “སྟོམ་པོར་
བཀྲེ་ན་ནད་འབྱུང་ངོ་།།”³ ཞེས་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་། “ཀྱན་ཀྱང་སྟོམ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་གྱི་བར་⁴བྱའོ།། དེ་ལ་སྟོམ་པོ་གྱིས་ན་ནད་འབྱུང་ངོ་།།”⁵
ཞེས་གསུངས་པས་སྟོམ་པོ་དང་སྤྲ་བ་དང་ཡོ་བར་གྱིས་པའི་སྟོན་ཡིན་གྱི། དང་པོ་སྟོན་མེད་
གྱིས་པ་ལ་གྱིས་སྟོམ་པོ་སོགས་སུ་སོང་བའི་སྟོན་དུ་ཆོད་ལྡན་སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། “གཡས་སྒྲོར་མིན་པར་བཀྲེ་ན་ནི།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ཆོན་འགྲུད་
ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ། འབྲི་བའི་⁷སྟོན་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་ཡོད་པ་རྒྱ་མཆོན་
དུ་མཛད་དེ་འབད་ནས་ཆོན་དགྲེ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཉེ། བྱི་བའི་⁸ཆེ་ལེགས་པར་གྱིས་
ཀྱང་ད་གཞོད་⁹བལྟས་པའི་ཆེ་སྟོན་དེ་རྣམས་འོང་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་རིགས་པར་ག་
ལ་འགྱུར། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “བྱང་ཤར་མཆོམས་ནས་བརྩམས་ནས་ནི།། བྱེ་མ་དག་ནི་དགྲེ་
བར་བྱ།། གཡས་སུ་བསྒྲོར་ཞིང་¹⁰རྒྱན་མི་འཆད།།” ཐམས་ཅད་མཉམ་ཞིང་བར་ཆད་མེད།།
ངན་པ་དང་ནི་ཉམས་པ་དང་།། མ་སྟོམས་པ་དང་བར་ཆད་ན།། གཞོད་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་
འགྱུར།། དེ་བས་ནན་ཉན་ཆེར་བྱས་ཉེ།། མཁས་པས་བྱེ་མ་དགྲེ་བར་བྱ།།”¹¹ ཞེས་དང་། ལྷ་
རི་ཀ་པ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཉས་ཀྱང་སྟོམ་པ་སོགས་སུ་གྱིས་པ་ལ་སྟོན་སྟེད་པ་

1 རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་214ན7

2 འཕྲེང་བར་ དབྱུས་དཔར།

3 རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲགས། དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་མེད་པ། འོག་གངས་32ན4

4 འབྲི་བར་ རྩེ་དཔར།

5 རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན། གཤེན་རྩེ་ནག་པོའི་སྟོབ་ཐབས། འོག་གངས་70ན2

6 རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲགས། དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་མེད་པ། འོག་གངས་32ན4

7 འབྲི་བའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

8 འབྲི་བའི་ རྩེ་དཔར།

9 ད་གཞོད་ དབྱུས་དཔར།

10 བསྒྲོར་ཅིང་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

11 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཐ གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་710ན7 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་
ཤར་མཆོམས་ནས་བརྩམས་ནས་སུ།།’ ཆོན་ཅི་ནག་པོ་དགྲེ་བར་བྱ།། གཡས་སུ་བསྒྲོར་ཞིང་རྒྱན་མི་བཅད།།’ ཅས་གསལ།

རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འབད་ནས་བྲི་བ་དང་¹མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་བྲི་བར་²གསུངས་སོ།། དེས་ན་ཐེག་སྐད་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟས་ནི་ཐེག་འདེབས་པའི་ཆེ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཐེག་པ་བརྟག་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཆོན་ལ་ཡང་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་འདོད།། ལྷ་³བ་སྒོ་ལྡན་དང་མི་བྱ་རྒྱུ་སྤྱི་བདེ་མཚོག་ལ་གཡོན་སྒྲོར་མིན་པར་བཤེན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་ཆོན་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པའི་སྒྲོན་སྒྲེད་པར་བཤད་དོ།། སྒྲོན་དེ་དག་ཀྱང་ཅིག་པ་ལྟ་སོ་འབྲི་བ་⁴ལ་གསུངས་གྱི། རྒྱལ་ཆོན་གཞན་ལ་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་མ་བཤད་དོ།། དཔྱད་ཀྱིས་མཐོ་གང་ཅམ་དུ་བྲིས་པའི་ཆེ་གསེར་གཞོང་སོགས་བཀའ་ནས་མེ་རྟོག་གིས་མཐའ་བསྐྱོར་ལ་བཞག། ⁵དེ་ནས་སྤ་བཟང་ན་ཨེ་མ་ཉོ་ཞེས་བརྗོད། ངན་ན་རྒྱལ་ཆོན་ལ་བཤེགས་བསྐྱེམས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་ཅེས་འཆད་པ་ནི་ཆད་ལྡན་དག་གི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་མང་དུ་སྤང་དོ།། དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེས་“རི་མོ་ལྷ་རུང་ཟད་ཅིག་བྲིས་ནས་ཁམ་པོར་ལ་སོགས་པས་བཀའ་སྟེ་བྱི་ནས་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བདེར་དགྱེ”⁶ཞེས་པ་དང་། བིཊ་སྤ་ཉས་“མེ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོན་གྱིས་བཀའ་ནས་དེ་ནས་ཅི་བདེར་བྲིའོ”⁷⁸ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཆོན་སྤ་བཟང་ངན་རྟོག་པ་མ་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྲིད་པ་ནི་གྱི་རྗེར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་རེ་ཁ་ལ་མེ་རྟོག་སེལ་མ་གཏོར་ཞིང་མཚོད་པ་དབུལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཅིག་པ་ལ་མཚོད་

༡ འབྲི་བ་དང་ རྗེ་དཔལ།

༢ འབྲི་བར་ རྗེ་དཔལ།

༣ ལྷ་ མ་དཔེ།

༤ འབྲི་བ་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༥ མཐའ་སྐྱོར་ལ་གཞག། ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༦ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་དཔྱད་འགྲེལ། ཉ སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ། དཀྱིས་རྗེར་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་ཤལ་ཤལ་ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་མོ་ལྷ་པོ་རུང་ཟད་ཅིག་གི་བྲིས་ནས་ཁམ་པོར་ལ་སོགས་པས་བཀའ་སྟེ་བྱི་ནས་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བདེར་དགྱེ” ཞེས་གསལ།

༧ འབྲི་འོ་ རྗེ་དཔལ།

༨ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་དཔྱད་འགྲེལ། ཉ སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་མི་ཉ་སྤ་ད། གསང་འདུས་སྤྱི་བཟའ་ཀྱི་རྣམ་བཤད། སོག་གངས་ཤལ་ཤལ་ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མེ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོན་གྱིས་བཀའ་ནས་དེ་ནས་ཅི་བདེར་བྲི་བར་བྲིའོ།” ཞེས་གསལ།

ཅིང་མེ་ཉོག་འཐོར་བ་བྱེད་པས་དེས་རྩལ་ཆོན་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཤད་པས་བྱ་དགོས་མི་དགོས་དབྱེད་པར་བྱའོ།། ཆོན་ལྟས་
 ངན་པ་བྱུང་ན་ཞི་བའི་ཐབས་ནི། རྒྱལ་བས་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ། “ཆོན་བཤེ་བ་ལ་ཉེས་པ་
 གང་།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྱུར་མེད་རྣམས་ལའོ།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྱུར་བཟང་རྣམས་ལ།། སྤུས་
 གྲང་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པར་སྤང་བ་ལས་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་སྤྱི་བྱང་
 གི་དགྲིལ་ཆོག་ལས་གྲང་འབྱུང་ངོ་།། ཅིག་པ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆ་དང་བར་ནས་ཅམ་པར་བྱས་པ་
 ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་དཔལ་འཛིན་དང་པུ་རྩྱ་ཏ་དང་རྩྱ་²བ་སྒྲོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་
 བཤད་པས། རགས་པ་འདི་འདྲ་ལ་མཁས་གྲུབ་དེ་རྣམས་འབྲུལ་བ་མི་སྤིད་པས་ནང་འགལ་
 ཡིན་པར་སྤྱི་བཞི་གཏན་མི་རིགས་ཏེ་དགོངས་པ་བཅའ་དགོས་སོ།། དགོངས་པ་ཡང་སྤང་
 བ་ལས་བསྒྲིམ་བྱའི་³དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཅིག་པ་ལྟ་པོ་འདི་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་དོག་ལྟ་ལས་གྲུབ་
 ཅིང་བར་ནས་ཅམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིའོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་པ་བཞོད་པ་ལྟར་
 བསྒྲིམ་བྱ་ལ་བར་ནས་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་མོད་ཀྱང་། དགྲིལ་ཆོག་རྣམས་ནས་བྱི་བྱ་⁴
 ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སྤང་བས་བྱི་བྱ་⁵ལ་མི་འགལ་བར་བཤད་དགོས་སོ།། སྤང་བ་ལས་
 ཐིག་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲོམས་སུ་ནས་ཉི་ཤུ་ཆས་ལྟག་པའི་ནས་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་
 གསུངས་པ་ནི་ཅ་ཐིག་ཁྱ་གང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་
 བཞིན་དུ། ཅིག་པ་རེ་རེའི་མཐའ་ནས་མཐའི་ཞེང་ལ་⁶བར་ནས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཅ་ཐིག་
 ཁྱ་གང་བ་ཁོ་ནའི་ཅིག་ཞེང་ཡིན་ལ། སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཤད་པ་དགྲིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་ཐམས་

1 རྩྱ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྟ་ར་གྲུ། དགྲིལ་ཆོག་དོན་ཐེ་སྤང་བ། ཤོག་གངས་ 3296 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་བར་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཉིད་བསམ་སྒྱུར་མེད་ལའོ།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྱུར་བཟང་སྒྱུར་རྣམས་ལ།།” ཞེས་གསལ།

2 ལྟ་ མ་དཔེ།

3 སྒྲིམ་བྱའི་ གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

4 འཕྱི་བྱ་ རྩྱ་དཔལ།

5 འཕྱི་བྱ་ རྩྱ་དཔལ།

6 ཞིང་ལ་ རྩྱ་དཔལ།

ཅད་ཀྱི་ཅིག་ཞེང་གི་ཆད་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞེང་ཆད་བསྟན་པར་བྱས་ན་མི་
འགལ་བར་གོའོ། ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་རྣམས་ལ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་
སྤར་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་ཐོར་མོས་བ་བྱའོ། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཟིན་པ་
དང་སྒོ་བ་མཁའ་རི་མོ་མཁའ་ལ་སོགས་པས་ཅི་བདེར་དགྱེ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “དེ་
ནས་སྒོ་བ་མས་ཅི་དགར་དགྱེ།”¹ ཞེས་སོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འབྱུག་པ་དང་ཕྱིར་
འབྱུང་བའི་དུས་སུ་ཐིག་དང་ཆོན་ལ་འགོ་མ་པའི་ཉེས་པས་འཛིགས་པས་རྩོམ་མཁའ་ཀྱི་
འབྱུག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་ཡིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བཏེག་ལ། ཨོ་བཟླ་བེ་གྲ་² ག་
མ་རྩྱ། ཞེས་བཅོད་པར་སྤང་བར་བཤད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་འདེབས་པར་
ལ་བ་པས་³ ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ཕྱིས་ནི་བཏེག་པ་
སྤར་བསྟེན་པར་ང་ཡ་སེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་འཁོར་ས་དང་།
ནང་གི་ཆོན་ས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་འཁོར་ས་)ནི། ཆོན་གྱིས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་⁴
འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཁ་དོག་ངེས་པར་བྱེད་པས། དེ་ལ་ཅིག་པ་ལྟ་ནི་ཕྱི་ནས་ནང་གི་བར་དུ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་གང་འོང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དབུས་དང་ཕྱོགས་
བཞིར་རིགས་ལྟ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་པ་གསང་འདུས་མི་བསྒྲོད་པ་དང་། རྩོར་
དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཤར་ནས་དབུས་བར་དུ་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་གི་རིམ་པ་བཞིན་བྱ་ལ། ཕྱོགས་དང་དབུས་སུ་ལྟ་གཞན་བཞོད་པ་
ཡིན་ན་ནི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་གི་རིམ་པ་ལྟར་བྱའོ། ཅིག་པ་ལྟ་

1 ཕྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གངས་༤༤བ་3

2 བེ་ག་ དབུས་དཔལ་

3 བསྟན་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

4 ཆོན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ རྒྱུ་འབྲུག་དཔལ་མ།

རེ་རེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་ཕྱོགས་བཞི་གར་¹འཕྲོ་དགོས་པས་ཤར་དཀར་ལྷོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ཆོན་ས་གཞན་རྣམས་དང་མི་འདྲོ།། བསྐྱེམ་བྱ་ལ་ཅིག་པ་ལྷ་རྩེ་ལྷར་ཡོད་པ་ལ་ནི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཕྱི་ནང་དུ་ལྷ་སྐྱུ་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ཅིག་པ་གཅིག་ཉིད་རིམ་གྱིས་²སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་དུ་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྷར་བཅུགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཀོད་ནས་རང་ལུགས་གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་སྐྱ་མ་བཞེད་པར་གསལ་ཏེ། སློ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཕྱི་མའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཡོད་པར་ཐིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་བཤད་པ་ཅིག་ཞེང་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཕྱི་མ་ལྷར་ན་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་སྐར་གཅིག་གི་ལྷ་ཆ་འདོད་དགོས་པས་ཅིག་པ་ཏ་ཅང་ཕྱས་པའི་³སློན་ཡོད་དོ།། བ་གུའམ་རིན་ཆེན་སྐམ་བྱའི་ས་ནི་དམར་པོ་དང་། ན་བ་བ་བྱེད་ཀྱི་ས་ནག་པོ་འོ།། ཅིག་པ་ཅིག་མར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་མི་དགོས་སོ།། སྤྱེགས་བྱའམ་འདོད་ཡོན་གྱི་སྐམ་བྱ་ནི་ཤེལ་ལམ་གསེར་རམ་བསྐྱ་རྒྱ་གུའམ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ཡང་རུང་སྤྱེ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་མ་རྣམས་བསྐྱ་རྒྱ་གུའི་མདོག་ཏུ་མཛད་དོ།། ཤར་བྱ་དང་མདའ་ཡབ་རྣམས་ནི་དཀར་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ས་ནི་⁴སློན་པོར་བྱ་སྤྱེ་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་བར་གྱི་སྐམ་བྱ་ལ་ཐུན་པའི་སྐམ་བྱ་ཞེས་བཙོད་དེ་བར་སྤྱོད་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། སློ་ལོགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་གཏུང་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྩེ་ལྷར་མཛེས་པར་བྱས་པ་སྤྱེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་བ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པའོ།། བྱི་བྱ་⁵ལ་སྤྱོད་ཐད་ཀར་ཅིག་པ་ཡོད་པའི་སར་ནི་གཏུང་བྱི་མི་དགོས་⁶སོ།། ཏ་བབས་ཀྱི་ཀ་

༡ བཞི་ཁར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཀར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ རིམ་གྱི་ དབྱས་དཔར།

༣ ཐུད་པའི་ དབྱས་དཔར།

༤ དེ་དག་གིས་ནི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

༥ འཕྱི་བྱ་ རྩེ་དཔར།

༦ འཕྱི་མི་དགོས་ རྩེ་དཔར།

ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་མདོག་ཏུ་བྱ་བར་ཡང་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་དང་འདི་གཉིས་གང་
 རུང་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །གཙུག་པོ་ཞལ་བཞི་པ་ལ་རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་མདོག་གོ་
 ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཤར་གྱི་རྩ་སྤྲོན་པོར་
 བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་འདི་ལུགས་གཞན་ནོ།། ཏྲ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་བྱས་
 པ་བཟང་པོ་རྣམས་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པ་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་རྣམས་ནི་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་ཤིང་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ།། ལྷ་ཆོགས་རྩོུ་མེའི་འོག་གི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ནི་ལྷ་དང་གྲུ་¹གི་
 སར་ནི་སེར་པོ་འདབ་མ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་ཆོགས་པའོ།། འདབ་མའི་གཞི་ནི་ཆོས་འབྱུང་
 གི་ནང་ཡིན་པས་དམར་པོ་ཤས་ཆེ་བའི་དཀར་པོའོ།། ཆོས་འབྱུང་གི་ཆ་སྟེ་དེ་མཆོན་བྱེད་
 ཀྱི་རེ་ཁ་པད་རྩ་དང་རྩོར་རྩ་²གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པ་ནི་དཀར་པོའོ།། རེ་ཁ་དེ་སྤར་ཐིག་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས་ཁོར་ལུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཤེལ་
 ཡིན་ན་དཀར་པོ་དང་གསེར་ཡིན་ན་སེར་པོ་བྱ་བ་ནི་རྩོུ་མེའི་ཁ་དོག་གི་དབང་གིས་སོ།།
 རྩོུ་མེའི་རོ་བོ་དང་དེའི་རེ་ཁའི་གཙུག་མཆོམས་རྣམས་ནག་པོར་རོ།། གཞུང་གཞན་དག་ཏུ་
 དེ་གཉིས་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་ཡང་གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། །རྩོ་
 རྩོུ་མེ་ས་གཞི་སྟེ་དེའི་སྤྲུམ་བུ་ནི་མདོག་ལྷ་ཆོགས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་ལྟེ་ལ་འོག་ཏུ་རྒྱུང་གི་དགྲིལ་
 འཁོར་གྱི་མཐའ་ནས་སྟེང་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་རྩོུ་མེའི་རྩ་བ་གནས་³པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུང་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འོད་མེང་⁴གི་ཁ་དོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ལྟའི་མདོག་སྟེ་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཆོན་ས་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཅུ་ཐིག་གི་ནང་གི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཟུར་ཐིག་གཉིས་

¹ ལྷ་དང་ལྷ་གཙུག་གི་དབང་དཔེ།

² བདེ་ར་དང་རྩོར་ར་གཙུག་གི་དབང་དཔེ།

³ ར་བ་གནས་གཙུག་གི་དབང་དཔེ།

⁴ འོད་མེང་དབང་དཔེ།

གྲིས་བཅད་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ས་གཞི་རྣམས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 མདོག་གོ། །བསྐྱེལ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཐོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 ཐོག་གི་ནང་དང་བྱི་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྤྱིའི་ཁ་དོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ནང་གི་ཀ་
 བ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་སྟེ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཆན་མ་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བས་¹མཆན་པའོ། །རྫོང་སྤང་²གི་ལྷུ་མ་
 སོ་དང་རྫོང་རྗེ་རྣམས་ལ་ཁ་དོག་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །ལྷུ་མ་སོ་སྐྱེལ་དོན་ལ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་གྲི་བྱའི་³ལྷུ་མ་སོ་གདུང་ལྷུ་མ་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་ཁ་དོག་ནི་སྐྱེ་མ་རྣམས་ནག་
 སོའམ་སྟོན་སོར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། རྫོང་རྗེ་སྤྱིའི་རྫོང་ལ་ཁ་དོག་ལུགས་གསུམ་བཤད་པ་
 གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། །ནང་གི་འོད་སྤང་ལ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་གྲིས་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་
 བྱ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་སྤང་བར་བཤད་པས་མེ་རིའི་ཅེ་མོར་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་བྱ་ལ། ཁ་
 དོག་ནི་སྤྱིའི་འོད་སྤང་དང་འདྲའོ། །གཙོ་བོའི་ས་ནི་གཙོ་བོའི་མདོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
 གཙོ་བོ་རིགས་ལྷ་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་ཡིན་ན་དེའི་མདོག་དང་། དེ་ལྷ་མིན་ན་རིགས་བདག་གང་
 ཡིན་གྲིས་བྱ་དགོས་ཏེ། འཇམ་རྫོང་གྱི་གཙོ་བོ་གྲུར་གྱུ་མ་⁴མདོག་ཡིན་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་
 བཙུ་བ་ལས། “དབྱུས་ཀྱི་ས་གཞིའི་ཆ་དག་ནི། ཡིན་ཀྱི་ལའི་འོད་གསལ་བར།”^{5,6} ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གཤེད་དམར་བཙུ་གསུམ་མ་ལ་ཡང་དབྱུས་ཀྱི་ས་གཞིའི་མདོག་སྟོན་སོར་
 དཔལ་འཛིན་གྲིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱ་ཆོགས་པ་རྒྱའི་ལྷེ་བའི་མདོག་ནི་ལྷང་གྱུ་⁷ཡིན་
 ལ། འདབ་མའི་མདོག་ནི། “བདེན་བྲལ་ལྷང་དང་དབང་ལྡན་ནག །མེ་དང་རྒྱང་གི་མཆོམས་

༡ འཕྲེང་བས་ དབྱུས་དཔར།

༢ རྫོང་འཕྲེང་ དབྱུས་དཔར།

༣ འཕྲི་བྱའི་ རྗེ་དཔར།

༤ གྲུར་གྱུ་མ་ སྤྱི་འགྲོ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༥ འོད་གསལ་འབར། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༦ རྗེ་བསྐྱེལ། ལྷུང་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་༡/༤ན་༣

༧ ལྷང་གྱུ་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

ནི་སེར།། རྩོགས་ནམས་ཀྱི་ནི་དམར་པོ་འོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། གཙུག་པོའི་སྐྱམ་
བུ་ལ་ནི་གཙུག་པོའི་མཆོད་མའི་བྲང་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱམ་བུ་ནི། དེའུ་མིག་²དགྲུ་པའི་
སྔ་བྲང་ལ་གཙུག་པོའི་སའི་རྩོགས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་བྲུ་བཞི་པའོ།། འདི་ས་ལ་གྱིས་པ་ལྟར་
བསྐྱོར་ནས་ཡོད་དེ་ཁ་དོག་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་དབུས་ཀྱི་སའི་མདོག་གོ། ལྷུ་པོའི་
ཐིག་གི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆངས་ཐིག་གི་སྒྲོ་སྔ་སྔར་ཆ་ཆུང་བཞི་དོར་ནས་བུམ་པ་ཆ་ཆུང་བཞི་
པ་སྟེ་བདུད་རྩིས་བཀའ་བའི་བུམ་པ་བརྒྱད་ནི་གསེར་དུ་འདོད་པ་དང་། རིན་སྒྲོ་ཆེའི་རང་
བཞིན་རང་རྩོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ།། དེ་
ཁ་གཞན་ནི་མདོག་དང་སྒྲོམ་ཕྱ་ཇི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་མ་བཤོད་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ལྟའི་
གདན་ཀྱི་བར་ནམས་རྫོགས་པ་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཇི་ལྟར་དགོད་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་སྟེ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆོད་དང་ལུགས་མ་དང་འབྲུར་དུ་བཏོད་
པའི་ལྟའི་སྐུ་དགོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ། ལྟའི་སྒྲོས། “ཇི་ལྟར་བྱས་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ། ས་བོན་དགོད་བྱ་ཡང་ན་ནི། མཆོད་མའམ་ལྟ་ཡི་གཟུགས་ཉིད་དེ།
ལུགས་མའམ་འདུ་བྲས་དགོད་པར་བྱ།”³ ཞེས་སོ།། དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲུར་ལ་ནི། “འབྲུར་
དུ་བཏོད་དང་ལུགས་མ་ནི།”⁴ ཞེས་འབྲུང་ངོ་།།⁵ དེ་ལ་སྐལ་མི་ལྟན་ཡོད་ན་མཆོད་མ་དང་
ཕྱག་རྒྱ་གྱི་ལ།⁶ དེ་མེད་ན་ལྟའི་སྐུ་གྱི་བར་⁷བྱ་ཞིང་གིས་སྐུའམ་ལུགས་སྐུའམ་བཟོ་བྲས་

1 རྩོ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕྱ་བརྟེན་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ཀ་ར་གྲག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཐོང་བ། འོག་གངས་34བཙ

2 དེའུ་མིག་ དབུས་དཔལ་།

3 རྩོ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ལྟའི་བྲང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གངས་137བཙ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་
ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤོད། ས་བོན་དགོད་དང་ཕྱག་མཆོད་དང་། ཡང་ན་ལྟ་ཡི་སྐུ་ཉིད་ནི། འབྲུར་དུ་བཏོད་དང་ལུགས་མ་ནི། རྩོ་བས་
བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱ།” ཞེས་གསལ།

4 རྩོ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ལྟའི་བྲང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གངས་137བཙ

5 འགྲུར་རོ། དབུས་དཔལ་།

6 འཕྲི་ལ། རྩོ་དཔལ་།

7 འཕྲི་བར་ རྩོ་དཔལ་།

བཤམ་འབྱར་དུ་དོད་པའམ་ལེགས་པར་འདུ་བྱས་པ་བཞག་པར་བྱའོ། ལྷག་ཀྱང་གི་བ་ནི།
མངོན་བརྗོད་ཐུག་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། “མི་རྒྱས་ན་ནི་གིས་པ་ཡི།”² ལྷག་ཀྱང་མཆོན་མ་
དགོད་པར་བྱ། གང་ཡང་གསུངས་པ། ཆོན་ནམ་ཡང་ན་པེར་རྣམས་ཀྱིས། གིས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྲས།”³ ཞེས་སོ། ལྷག་ཀྱང་ནི་ལག་པའི་ལྷག་ཀྱང་ཡིན་ལ་མཆོན་མ་ནི་ལྷག་
མཆོན་ནོ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལས། “ཡི་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་
མཆོན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། ལག་པའི་ལྷག་ཀྱང་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་དགོད་
པ་བཞི་པ་འོ། མེ་ཏོག་དགམ་པ་ལྷ་པ་སྟེ། ལྷག་པ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ།”⁴ ཞེས་
གསུངས་སོ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “གཟུགས་ནི་ཐད་ཀར་གིས་པ་དང་བཞོས་པ་དང་
ལྷགས་མ་དང་གསར་མའི་ལས་ཀྱིས་འདུ་བྱས་པ་འོ།”⁵⁶ ཞེས་གསུངས་པས། བཞི་པས་
ནི། ལྷ་ཆོན་ལ་དགོད་པའི་ལྷགས་མ་སོགས་དང་རས་གིས་⁷ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་
བརྟན་པར་གཟུང་ངོ། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ཡང་ལྷ་པ་ནི་གོ་སྤྲུལ། ལྷག་
པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་པོ་མོ་ལྷའི་འབྲ་འབག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གནས་ཅི་བཞིན་དུ་
འཁོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་བསྤྲས་སོགས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སུ་མངོན་ནོ། དཔའ་བོ་རྗེ་རྗེས་
བྱས་ཟེར་བར་བྱིད་ཐེག་ལེ་དགོད་པར་འདོད་དོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ལྷ་སྤྱི་དང་ལྷག་མཆོན་དང་

༡ འཕྲི་བ་ ལྟེ་དཔལ།

༢ གིས་པ་ཡིས། དཔལ་དཔལ།

༣ ལྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ་པའི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་༣༤བཙ གཞུང་དུ་མངོན་བརྗོད་ཐུག་
མ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་དཀྱིལ་ཆོག་རྗེར་ཐེང་དུ་བྱངས་པ་ཞུངས་སུ་བཅོལ་ཡོད།

༤ ལྟེ་བཀལ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ མངོན་བརྗོད་ཐུག་ལེ་འདུ་བྱས་པ། འོག་གངས་༣༤བཙ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་
དང་པོ་ཡི་གེ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པ་ལྷག་མཆོན་ཡིན། གསུམ་པ་ལག་པའི་ལྷག་ཀྱང་བཤད། བཞི་པ་གཟུགས་སུ་བྱུང་པ་སྟེ། ལྷ་པ་
མེ་ཏོག་མཆོད་པ་ཡིན། ལྷག་པ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད།” ཅེས་གསལ།

༥ ལྷག་སོ། དཔལ་དཔལ།

༦ ལྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ རྣོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༠༢བཙ ལས་
བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཟུགས་ནི་ཐད་ཀར་གིས་པ་དང་བཞོས་པ་དང་ལྷགས་མ་དང་གསར་མའི་ལས་ཀྱིས་འདུ་བྱས་པ་འོ།” ཞེས་
གསལ།

༧ རས་རིས་ དཔལ་དཔལ།

སྟན་དང་གནས་འགོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་ལྷའི་ཡན་ལག་རྫོགས་རྫོགས་སུ་
 གྱིས་ན་རིང་དུ་འགོར་ལ་ཡན་ལག་ཉམས་ན་བྱིན་གྱིས་མི་རྫོབ་པས་བྲག་མཆན་གྱི་བ་¹ལ་
 བསྐྱགས་ཏེ་དགྲིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཀྱང་དེ་བཀོད་པ་མང་བར་སྦྱང་ངོ་།། དེ་ལྟར་གྱིས་ནས་
 བྱང་མ་བྱང་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་²མ་བྱང་བ་རྣམས་བཅོས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས།
 “དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གྱིས་ནས་ནི།། ‘ཡིད་གྱིས་ལེགས་པར་མཉམ་བཞག་’³ནས།།
 དེ་ཡི་འོག་ཏུ་མང་བརྟགས་ཏེ།། བརྒྱལ་འགའ་ཞིག་མ་ལེགས་ན།། དེ་ནི་ཕྱིར་ཡང་བཅོས་
 པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་སོ།། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་⁵ནས་བརྩམས་ཏེ་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་⁶མེད་པར་
 སྟོང་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཁྱས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ།། དགྲིལ་
 འཁོར་མཐོང་བ་གཞན་བཞག་སྟེ།། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་⁷ཆེ་ན་ནི།། ནམ་ཡང་སྟོང་པར་
 མི་གཞག་གོ།།”⁸ཞེས་⁹གསུངས་སོ།། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 གསལ་བར་གྱུར་པར་ཤེས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲིལ་པ་བརྒྱས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
 རིའི་ཚུས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱེ་ངོས་སུ་བྱུགས་ལ་དེ་བརྒྱས་པའི་ཚུས་འཁོར་ལོ་བསངས་ལ།
 ཨོྩ་ལྷ་རྒྱུ་བརྩ་ལྷ་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་སྟོད་ན་གནས་པའི་ས་
 ཆོན་རྣམས་དབེན་པར་གཞག་པར་¹⁰བྱའོ།། འདིར་ཆོན་ལ་མཆོད་པ་མ་བཤད་ཀྱང་ཡེ་ཐེག་

༡ འཕྱི་བ་ རྟེན་པར།

༢ བརྟགས་ལ་ དབྱས་དཔེར།

༣ མཉམ་བཞག་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྟེན་པར། གཙང་དཔེར།

༤ རྟེན་པར། རྒྱུད་འབྲུམ། རྩ་གསར་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༥ ན་བལ་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་
 རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡིད་ནི་ལེགས་པར་མཉམ་བཞག་ནས།། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ཡང་བརྟགས་ཏེ།།’ ཞེས་གསལ།

༥ འཕྱི་བ་ རྟེན་པར།

༦ ཐོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔེར། དབྱས་དཔེར།

༧ འཕྱི་བའི་ རྟེན་པར།

༨ རྟེན་པར། རྒྱུད་འབྲུམ། རྩ་གསར་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༥ ན་བལ་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་བར་མ་གཉིས་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་གཞན་བཞག་སྟེ།། དགྲིལ་འཁོར་འདི་བའི་ཆེ་ན་ནི།།’ ཞེས་གསལ།

༩ མི་བཞག་གོ་ཅེས་ དབྱས་དཔེར།

༡༠ བཞག་པར་ དབྱས་དཔེར།

ལ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།། ཆོན་འཁོར་བ་རྣམས་རས་ལ་སོགས་པས་བྱི་བར་རྒྱལ་བ་བཟང་
པོས་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དྲིའི་ཆུས་བྱུགས་པའི་¹གོང་དུ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བགེགས་སྒྲོག་ཐབས་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་སོགས་ཆུ་རྩོལ་²
དང་རྒྱང་དང་སྤྱོན་ལ་སོགས་པའི་བགེགས་ཀྱི་འཆེ་བ་ལྟས་བྱས་པ་དང་མིས་བྱས་པ་འབྱུང་
བ་སྤྱད་དེ། དེའི་ཆེ་འཆེ་བ་སོ་སོའི་བསལ་ཐབས་བྱུབ་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ་མ་བྱུབ་ན་རྩོ་
རྩེའི་རུ་གྱར་³དང་མདའི་བྱ་བ་དང་སྒྲ་རེའི་ནང་གི་ཁོང་སེང་ལ་གནས་པའི་ཅིབས་ཀྱི་ཅི་མོ་
ལ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཁྲོ་བོ་བརྩུ་གིན་དུ་འཇིགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཅིབས་
བརྩུ་པའི་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོར་བའི་ལྷེ་བའི་དབྱས་སུ་གནས་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་སྐྱད་ཅིག་གིས་རབ་དུ་བརྟན་པར་མོས་པ་
བྱའོ།། རྩོ་རྩེའི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་⁴ལ་སོགས་པས་བགེགས་ཐབས་ཅད་བརྒྲོག་པར་ཡང་
བསྐྱོམ་མོ།། འདི་ནི་བསྐྱར་བྱ་གཞན་ལ་ཡང་འདོན་པ་སྟོས་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(བྱམ་བ་དགོད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་)ལ་གཉིས། བྱམ་བ་དགོད་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་བརྒྱན་པའོ།། དང་པོ་(བྱམ་བ་དགོད་པ་)ནི། དེ་ནས་སྤར་ལྷག་གནས་བྱས་པའི་བྱམ་བ་
རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཡས་སྒྲོར་དུ་དགོད་པར་བྱའོ།། འདིའི་དབྱས་སུ་སྟོས་གྱིས་སྤངས་
ནས་རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་སྒྲ་ཆོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་འགོད་པར་གྱི་
རྩོར་⁵ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ལས་བཤད་པ་ནི། བརྒྱ་རྩྭ་ཉས། “བྱམ་བ་མཆོད་རྣམས་ལ་སོགས་
པ་།། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆན་རོལ་མོ་དང་།། སིལ་སྟན་སྒྲ་ཡིས་སྟན་བངས་ལ།། དཀྱིལ་

¹ བྱུག་པའི་ སྤྲུ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

² འཕྱི་བ་སོགས་ཆུ་རྩོལ་ རྩེ་དཔར།

གྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ཆུ་རྩོལ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ ར་གྱར་ དབྱས་དཔར།

⁴ རང་བཞིན་གྱིས་གཞི་ སྤྲུ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

⁵ གྲེ་རྩོར་ དབྱས་དཔར།

འཁོར་གནས་སུ་དགོད་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། དགོད་པའི་གནས་ནི།
མེ་རིའི་ཕྱི་ངོས་སུ་འགོད་པར་སྒྲེང་བ་དང་གི་སྒྲུ་ཉིས་² བཤད་ལ། རྒྱ་རྒྱེ་ཉས་དུར་ཁྱོད་ཡོད་
ན་དེའི་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དགོད་པར་བཤད་དོ། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “རྩོ་རྩོ་རྩོ་བའི་³ ཕྱི་རོལ་ཏུ།”
བགེགས་སྒྱུར་འགྱུར་བས་མི་དགོད་དོ།⁴ ཞེས་སྒྲ་མ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།
འགོད་ལུགས་ལ་སྒྲེང་བར་འཇམ་རྩོར་དང་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩོའི་བྱམ་པ་འགོད་ལུགས་བཤད་
ནས་དེས་གཞན་གྱི་བྱམ་པ་འགོད་ལུགས་ཉོགས་སྒྲ་བར་བཞེད་པས་དེའི་ལུགས་ནི། འཇམ་
རྩོར་ལ་ཤར་སྒྲོའི་ཐད་ཀའི་གནས་ལས་ཅུང་ཐད་གྱི་གཡས་སུ་ནི་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་གཞག་གོ།
སྒྲོའི་གཡོན་ལོགས་སུ་ནི་གཡས་སྒྲོར་དུ་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ནམ་སྒྲུང་དང་སྒྲུན་མ་དང་ལས་
བྱམ་མོ། འདིར་གཡས་གཡོན་ནི་ཁ་ནང་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། གཙོ་བོའི་བྱམ་པའི་
གཡས་སུ་གཟུགས་རྩོ་རྩོ་མ་དང་ཆོས་དབྱིངས་རྩོ་རྩོ་མ་དང་གཤེན་རྩོ་གཤེན་གྱི་བྱམ་པའོ།
སྒྲོ་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་རིན་འབྱུང་དང་སྒྲ་མ་གྱི་དང་གཡས་སུ་སྒྲ་རྩོ་རྩོ་མ་དང་ཤེས་རབ་མཐར་
བྱེད་གྱིའོ། ལུབ་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་གཡས་སུ་རྩོ་རྩོ་
རྩོ་མ་དང་བསྒྲུ་མཐར་བྱེད་གྱིའོ། བྱེད་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་དོན་གྲུབ་དང་སྒྲོལ་མ་དང་གཡས་སུ་
རྩོ་རྩོ་རྩོ་མ་དང་རེག་རྩོ་རྩོ་མ་དང་བགེགས་མཐར་བྱེད་གྱིའོ། མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩོ་ལ་ནི་ཕྱོགས་
སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་ཡུམ་བཞི་བོའི་དེ་མ་ཐག་དང་གཡས་སུ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་གཉོགས་པའི་
དང་པོར་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བྱམ་པ་དགོད་ལ། མཆོམས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་
བཞེད་བྱམ་པ་བྱུར་བཞེད་དགོད་ཅིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཁྱོ་བོའི་བྱམ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲེང་འོག་
གི་བྱམ་པ་དགོད་དོ། འདི་བྱམ་པ་གཞན་དགོད་པ་ལ་སྒྱུར་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྒྱེ་ཉས་བདེ་

1 ཕྱི་བསྐྱབས། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ བསྐྱར་རྒྱེ་ཉ། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མཛོད་བསྐྱབས་པ། འོག་གངས་༥༦ན་༣

2 བེ་སྒྲུ་ཉིས་ སྒྲུ་འབྱུང་དཔར་མ།

3 ར་བའི་ གཙོར་དཔར།

4 ཕྱི་བསྐྱབས། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་སྒྲོལ་དགོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་༣༡༠བཟ ལས་བྱུང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀླུང་དང་པོ་ཅུང་མི་འདྲ་སྒྲེ། “རྩོ་རྩོ་རྩོ་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ།” ཞེས་གསལ།

མཆོག་བཅུ་གསུམ་མ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤར་སྒྲིའི་གཡས་སུ་དང་པོར་གཙོ་བོའི་
བུམ་པ་དགོད། དེ་ནས་ཁྱ་གདོང་མའི་བུམ་པ་དང་གཡོན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་བུམ་པ་གཉིས་སོ།། བྱང་དང་རྩབ་དང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་ལྷ་མ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
དང་གཡས་སུ་འཁོར་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་ཤར་སྒྲིའི་ལ་སོགས་པའི་མཆོམས་
བཞིར་གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་ལ་སོགས་པའི་བུམ་པ་འཛོག་གོ། གྲུ་བཞིའི་¹བུམ་པ་རྣམས་ལ་བྱ་
ཆོད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་བཅས་པའི་མདའ་བཞི་སྟེ། ཨོ་བཟླ་ཡལྲ་རྒྱ། ཞེས་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་དགོད་
པར་སྐྱེད་བ་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་འབྱེལ་པ་ལས་སོ།། དུ་རི་ཀ་པས་བུམ་པ་བཅུར་བུས་ནས་གཙོ་
བོའི་²བུམ་པ་དང་ལས་བུམ་གཉིས་ཤར་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་འགོད་ཅིང་། བུམ་པ་གཞན་
བརྒྱད་པོ་རྣམས་སྒྲོ་དང་མཆོམས་སུ་འགོད་དེ་འདྲིའི་རིགས་པ་མང་པོ་ལ་སྦྱར་སྒྲུའོ།།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་)ནི། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཕྱོགས་བཞིར་
ཤར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོག་ཏུ་གཞུག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤར་དུ་ཤར་
ཕྱིན་སྒྲོག་ལ་སྒྲོ་ནས་བྱང་གི་བར་གཞན་གསུམ་དུ་ནི། བེ་བྱུ་རྒྱུས་ལང་གཤེགས་དང་ཉིང་
འཛོན་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་འདོན་པར་བཤད་ལ། རྫོ་རྗེ་འབྱུང་བ་ལས་སྒྲོང་པོ་
བཀོད་པ་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་གསེར་འོད་དམ་པ་གདོན་པར་བཤད་
དོ།། ག་བྱར་³དང་ཨ་ཀ་རུ་དང་དུ་རུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པོར་བརྒྱད་གཞག་པར་⁴བྱུའོ།།
སྒྲི་རྒྱད་ལས། “པོག་པོར་ཁམ་པ་ལ་སོགས་པའི།། སོ་མ་བཏང་བ་ཁམ་པོར་བཅུ།། བུས་
ནས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ནི།། རྒྱབ་དང་དེ་བཞིན་མདུན་དུ་འོ།། སྒྲོས་པོར་དག་ཏུ་
མ་འཕྱོར་ན།། ཁམ་པའི་པོར་བྱའི་ནང་ནས་དབུལ།། དེ་དག་ཀྱང་ནི་མ་འཕྱོར་ན།། གཅིག་

¹ བེ་བཞིའི་ གཙང་དཔར།

གྲུ་བཞིའི་ དབུས་དཔར།

² གཙོ་བོའི་ སྒྲུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

³ ག་བྱར་ གཙང་དཔར།

⁴ བཞག་པར་ སྒྲུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། དབུས་དཔར།

གཅིག་སྒྲོར་ནི་བཞག་ནས་དབྱུང་།¹ ཞེས་གསུངས་སོ། ར་བཟའ་སྣ་ཆོག་ས་པ་སྒྲོང་ལ་
སོགས་པའམ་ལྷ་སོ་སོ་ལ་རེ་རེའམ་རི་ལྟར་རྒྱས་པ་ཡང་རྒྱུ་སྟོབ་མ་ལ་སོགས་པར་
གཞག་གོ།² སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “འབྱོར་ན་ལྷ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། རས་ནི་ཟུང་རེ་དབྱུང་བར་
བྱ། མ་འབྱོར་ན་ཡང་རིགས་གསུམ་གྱི། བདག་པོ་རྣམས་ལ་ཟུང་རེ་དབྱུང་། ཡང་ན་ཆོ་
ག་ཤེས་པ་ཡིས། དགྲིལ་འཁོར་དབྱུང་སྲུ་རས་ཐུན་ནི། ཟུང་གཅིག་སྟོབ་མའི་སྟེང་བཞག་
སྟེ། ལུལ་ནས་ཀྱུ་ལ་བསྟོ་བར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་
བ་དན་རྣམས་དང་རྟ་བབས་དང་རས་བཟང་སོ་དང་རིལ་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྩ་ཡབ་དང་བྱམ་
བ་གང་བ་དང་ལོ་མ་དང་བཅས་པའི་ཆུ་ཤིང་གི་སྟོང་སོ་རྣམས་ལུལ་ཏེ་གནས་རི་ལྟ་བར་
བཞག་གོ། དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དང་གཙོ་སྟེ་སྤྱགས་བསྐྱུས་ལ། རྩ་བཟོ་སྤྱར་ན་ཁྱི། ཞེས་པས་
དབྱུང་ལོ། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཤར་ལ་སོགས་པར་རིམ་པ་བཞེན་དུ་
དཀར་སོ་དང་སེར་སྐྱ་དང་ནག་སོ་དང་དུང་ཁ་དང་དམར་སོ་དང་ཁ་སོ་དང་སེར་སོ་དང་ལྗང་
གུའི་⁴ བ་དན་བརྒྱུད་ལྟ་རྣམས་ལ་ལུལ་ཏེ་གཟུག་ཅེས་ཤེས་རབ་བསྐྱུངས་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་
ནི་རྣམ་སྟངས་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ་དང་དེ་བཞིའི་རིགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་བ་དན་ནི་རིམ་པ་བཞེན་མེ་ནས་དབང་ལྡན་གྱི་བར་གྱི་མཆོམས་བཞི་དང་། གཙོ་
སྟེ་བ་དན་ནི་ཤར་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་བ་དན་ནི་རང་རང་གི་སྤྱོགས་སྲུ་གཟུག་ཅེས་⁵ འདོད་
དོ། དེ་ལ་སྤྱི་མ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་དང་། ཤར་སྟོར་ལེབ་རྒྱན་གཟུག་པར་⁶ བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་
མཐུན་ཏེ་དེར་རྒྱལ་མཆོན་བརྒྱུད་དུ་བཤད་པས་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་གང་རུང་གིས་ཆོག་

1 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་744ནེ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སོག་སྟོང་ཁམ་པ་ལས་བྱས་པ། མོ་མ་
བཏང་བ་དཀར་སོ་བཟུ། ལུས་ནས་སྤྱོགས་དང་སྤྱོགས་མཆོམས་ནི། རྒྱུ་དང་དེ་བཞེན་མཐུན་དུ་དགོད། འོག་སྟོང་དག་ཏུ་མ་འབྱོར་ན།
ཁམ་པའི་སྟོང་བྱའི་ནང་ནས་དབྱུང་། དེ་དག་གུང་ནི་མ་འབྱོར་ན། གཅིག་ཅིག་སྒྲོར་ནི་བཞག་ནས་དབྱུང་།” ཞེས་གསལ།

2 བཞག་གོ། དབྱུང་དཔར།

3 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་744ནེ 3

4 ལྗང་ཁའི་ གཙོང་དཔར། དབྱུང་དཔར།

5 གཟུགས་ཞེས་ རྟེན་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙོང་དཔར།

6 གཟུགས་པར་ རྟེན་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙོང་དཔར།

བར་མངོན་ནོ།། རྩོགས་སྒྲིང་ནམས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བ་དན་བཙུག་ལྟེ་¹
 དབང་པོའི་སེར་པོ་དང་ཁྲབ་འཇུག་གི་ནག་པོ་དང་ཆུ་བའི་དཀར་པོ་དང་ཉི་མའི་དམར་པོ་དང་
 མེས་པོའི་སེར་པོ་སྟེ་ཤར་དུ་འོ།། མེ་ལྷའི་དམར་པོ་དང་གཤིན་རྗེའི་ནག་པོ་དང་བདེན་བྲལ་གྱི་
 དུད་ཁ་ནམས་ནི་རང་རང་གི་རྩོགས་སུ་འོ།། ལུབ་ཏུ་ཆུ་ལྷའི་དཀར་པོ་དང་སའི་ལྷ་མོའི་སེར་པོ་
 དང་ཐག་བཟང་རིས་ཀྱི་ནག་པོ་འོ།། ཆུང་དུ་ཆུང་ལྷའི་ལྷང་གྲུ་འོ།།² བྱང་དུ་ལུས་ངན་པོའི་སེར་
 པོ་དང་ཆོགས་བདག་གི་དཀར་པོ་འོ།། དབང་ལྷན་དུ་དབང་ལྷན་གྱི་དཀར་པོ་འོ།། མ་འབྱོར་
 ན་རུས་བ་རི་ལྷ་བར་བ་དན་ནམས་དབུལ་ལོ།། རྒྱལ་མཆན་ནམས་ཆང་བ་མ་རྟེན་ན་རྒྱལ་
 མཆན་ཐལ་ཀར་གཅིག་སུ་དབུལ་བ་དང་། རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་རྟོག་ནི་མ་བྱའི་མདོངས་
 གྱིས་བརྒྱན་བ་བྱ་བ་དང་། མང་པོ་ཡོད་ན་ཤར་རྩོགས་སུ་གཟུག་པར་³ སྤྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་
 རོ།། ས་ར་ཉལ། “དེ་ནས་མེ་རྟོག་སྟོས་ལ་སོགས། ལྷ་ཡི་གངས་དང་མཉམ་པར་དབུལ།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་རེ་རེ་ལ་མཆོད་བ་རྫོགས་པ་རེ་རེ་བཤམ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་བ་(བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་
 བ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་བ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྐྱབ་བ་⁵དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་བ་)ལ་གཉིས།
 རུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ནས་ཁྲུས་བྲས་ཤིང་བྱི་ཞིམ་པོས་ལུས་
 ལ་བསྟོས་ལ་སྟོད་གཡོགས་དང་གཙུག་རྟོར་དང་རྒྱན་དང་བཅས་པས་འབྲིལ་བ་བསྐྱས་པའི་
 རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་བསངས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་དང་འབྲིལ་པའི་སྐད་སྒྲུབ་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་

¹ གཟུགས་ཏེ། སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

² ལྷང་ཁུའོ།། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

³ གཟུགས་པར་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ར་སྟོན་དཔོན་ས་ར་ཉ། མོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ ཡོག་གངས་ན་༣༥བཤ

⁵ སྐྱབ་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།

བསྐྱབས་ནས་རྩོམ་རྩེ་དང་བེལ་བྱ་བཟུང་སྟེ་¹ཤར་སྒོ་དང་ཉེ་བར་རུབ་ཏུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་འདུག་
ལ་གཙུག་པོའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པར་²སྟོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་
བཞེན་དུ་རྩྭ་རྒྱུ་ཏ་དང་བི་རྩུ་ཏྲིས་ཀྱང་དེ་བཞེན་དུ་བྱེད་དོ།། ས་ར་ཏ་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་
སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བསྟོམས་པའི་འོག་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པོ།། དགྲིལ་
འཁོར་སྐྱབ་པ་ལ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་ལུགས་ནི།
ཐེང་བ་ལས། “གྱིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་ལ་བསྐྱབ་པའི་
འཁོར་ལོ་དང་བགལས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་འཁོར་དང་བཅས་པས་
བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞེན་དུ་ངེས་པར་བརྟགས་ནས། བཙུན་མོ་མཛེས་
ཤིང་མདངས་བཟང་བ།། ལོ་གངས་བཙུ་བྱག་ལོན་རྟེན་ནས།། བྱི་དང་མེ་ཏོག་བརྒྱན་བྱས་
ཏེ།། དེ་ཡི་དབུས་སུ་འདོད་པ་བྱ།། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རགས་སྣ་མ་གླིང་།། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
དེ་བྱིན་བརྟུན།། ཞི་བ་སྟོན་བྱས་སངས་རྒྱས་གནས།། མཁའ་ཡི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན།།”³
ཅས་གསུངས་⁴པས། བསྐྱབས་པའི་⁵ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སམ་
དེ་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པའི་དགའ་
བའི་སྐྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེན་བྱངས་ལ། ཞབས་བསིལ་དང་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་
སྟོན་དུ་འགོ་བས་རང་གི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་ཁྱེད་ལྟར་ཏེ་རྩོམ་རྩེ་
ལམ་ནས་བརྒྱར་བྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་སྟོན་ཏེ་དམ་ཆོག་གི་

1 བཟུངས་ཏེ་ རྩེ་དཔར། གཙུག་པོ་དཔར།

2 སྟོབ་པར་ སྟོ་འབྲུམ་དཔར་མ།

3 རྩོ་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཕྱ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ། དགྲིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐེང་བ། ཤོག་གངས་༥༥བཤ ལས་བྱང་བ་ཙུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“གྱིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་ལ་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། བགལས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་
ག་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞེན་དུ་ངེས་པར་བརྟགས་ནས། བཙུན་མོ་མཛེས་ཤིང་མདངས་བཟང་
བ།། ལོ་གངས་བཙུ་བྱག་ལོན་རྟེན་ནས།། བྱི་དང་མེ་ཏོག་བརྒྱན་བྱས་ཏེ།། དེ་ཡི་དབུས་སུ་འདོད་པ་བྱ།། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རགས་སྣ་མ་གླིང་།། ཤེས་
རབ་ཅན་གྱིས་དེ་བྱིན་བརྟུན།། ཞི་བ་སྟོན་བྱས་སངས་རྒྱས་གནས།། མཁའ་ཡི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན།།” ཞེས་གསལ།

4 ཞེས་གསུངས་ དབུས་དཔར།

5 བསྐྱབ་པའི་ དབུས་དཔར།

འཁོར་ལོ་ལ་གནས་ཅི་ལྟ་བར་ཞུགས་པར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་དེ་མ་བྲངས་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། དཀྱིལ་
 འཁོར་བསང་བ་སྤར་སོང་ཟེན་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསམ་པའི་སྤྱང་བ་བྱས་
 པའི་རྗེས་ལ་བསྐྱོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱོམ་པའོ།
 འོ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱོམ་པ་ཙམ་ནས་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན།
 སྟོན་དུ་བསྐྱང་འཁོར་དང་ལུང་གདབ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་འཁོར་རྣམས་བྱ་ཞིང་
 འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་¹སོགས་ནས་གདན་གྱི་བར་གྱི་སྐྱེད་ཆོག་དང་ལྟའི་སྐྱེད་ཆོག་རྣམས་
 ཀྱང་རང་རང་གི་སྒྱུབ་ཐབས་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ནི། གསང་
 འདུས་ལེའུ་བཞི་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་བྱེད་དེ་དངོས་སམ་བསྐྱོམས་པའི་རིག་མ་གང་རུང་
 དང་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པའི་སྤྱུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས་ཏེ། རང་གི་ཁ་ནས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བཅུག་པ་ཞུ་ནས་བསྐྱར་སྤྱང་བ་ན་ལྟའི་འཁོར་ལོར་གྱུར་པ་རྣམས་དེ་ནས་སྒྲོས་ཏེ་དམ་ཆོག་
 གི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ན་ནི་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་གནས་
 ཀྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དང་། དེར་སྒྲོས་པ་ནི་བརྒྱན་པའི་དོན་དུ་
 བཞེད་པས། རིག་མ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པའི་སྒྲིབ་མཆོམས་ནས་ལྟ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 སྒྲོ་བ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་དེ་བྲངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམ་ཆོག་པ་མིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 པའི་ཁུངས་སུ་བཞེད་དོ། ལུང་དེ་འདུས་པའི་རྒྱད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོན་གྱིས་བྲིས་ཟེན་པའི་
 འོག་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་རང་རིགས་
 ཀྱི་བྱ་མོ་ལྷ་མ་གྱི་དང་འབྲ་བར་བསྐྱེད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དེ་ལ་རོལ་ནས་ནང་གི་
 མཆོད་པ་བྱ་བར་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དེ་

¹ རིམ་ཅེགས་ སྤྱི་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

རིམ་ཅེག་ དབུས་དཔར།

ལྟར་བྱ་བ་དངོས་སུ་མི་རུང་བས་སྒོམ་དོན་ལ་བྱ་དགོས་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་རང་དང་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་མཆོད་དགོས་སོ།། ལྟ་
བྱང་གིས་ལུང་དེ་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་¹སྐབས་སུ་བྲངས་ནས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་པར་
ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་སྒྲོས་ཏེ། མཛད་པ་རྣམས་
མཛད་ནས་རང་རང་གི་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཏེ་སྤར་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབྱོན་པར་བཞེད་ནས་
བཞུགས་པ་རྣམས་སྐྱབ་བྲངས་ནས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
དོ།། འདིས་ཀྱང་དེའི་དབྱས་སུ་འདོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤར་ལྟར་བྱ་དགོས་
པས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་འཇུག་བྱས་ནས་ལྟ་སྒྲོས་པའི་དུས་སུ་ནི་རང་དང་རྩལ་ཚོན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། སྒྲོས་པའི་ལྟ་ནི་ཡེ་ཤེས་པར་བཞེད་གྱི་
དམ་ཆེག་པ་མིན་ནོ།། དེས་ན་འདུས་པའི་ལུང་དེ་བྲངས་ནས་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་རིག་མ་དང་²སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་བདག་མདུན་
ཐ་མི་དད་དུ་བྱ་དགོས་པ་བཞེན་དུ། དམ་ཆེག་པ་སྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཡང་བདག་དང་མདུན་
གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱབ་པ་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ།། སངས་རྒྱུ་ཞི་བའི་གནས་
སྒྲོས་པས།། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྒྱུ།། ཅེས་པའི་³དོན་སྐྱབ་བྱང་གི་བཞེད་པ་
ནི་སྤར་ལྟར་རོ།། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དབྲ་ནག་གི་དགྲིལ་ཚོག་ཏུ་བདག་མདུན་ཐ་མི་
དད་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་⁴དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་གནས་ནས་རང་དང་འབྲ་བའི་རིག་མ་དང་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལས་སྐྱེལ་པའི་ལྟ་རྣམས་ནས་མཁའ་ཁྲབ་པར་
སྒྲོས་ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱབ་བྲངས་ནས་འཇུག་པས་སྤེལ་

¹ བསྐྱབ་པའི་ གཙོ་བོ་དཔལ་དུས་དཔལ་།

² རིག་མ་དང་ དབྱས་དཔལ་།

³ ཞེས་པའི་ དབྱས་དཔལ་།

⁴ བསྐྱབ་སྐྱེ་ དབྱས་དཔལ་།

དམ་ཆེག་པར་བཞེད་པར་སྤང་ངོ་། ། ལྷ་བའི་ན་བཟང་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་བདག་མདུན་
 ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམས་ཆེག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ། རྒྱ་རི་
 ཀ་པ་དང་ས་ར་ཉ་ས་ནི་བདག་མདུན་ཐ་དད་དུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པས་¹གཅིག་
 ཁོ་ན་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་སོ། ། ལྷོགས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་ནས་
 ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཟེན་པ་དང་དམ་ཆེག་པ་གསར་དུ་མི་
 སྐྱེད་པར་སྒྲ་གོན་གྱི་ལྷ་པབ་ནས་གནས་རྣམས་སུ་འགོད། དེ་ལ་མངལ་ནས་སྒྲོས་པའི་ལྷ་
 རྣམས་འཇུག ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་བྲངས་ནས་བསྐྱེམ་པ་²ཡང་མི་ལ་བཟླས་བཤད་དོ། །
 ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡུམ་དང་
 སྒྲོམས་འཇུག་བྱས་པའི་སྐྱས་སྐྱུན་བྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤྱིང་ག་³ནས་ཞུགས་པ་
 བསྐྱེད་ནས་སྒྲོས་འགོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་ཚུར་བྱོན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཟུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
 ལ་བཀོད་པ་མཆན་མ་རྣམས་ལ་དགྲུག་གཞུག་བཅིང་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་པ་མིན་པ་ཡེ་
 ཤེས་པ་འཇུག་པ་མ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཀྱི་ལྷོགས་
 མོ། ། བདག་མདུན་ཐ་དད་དུ་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོན་དུ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་དུ་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་དགོས་ལ། ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སོ་སོ་བ་མི་དགོས་སོ། །
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་མཆན་མ་ལྷར་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས་
 སུ་འབྱུང་ཡང་ཕྱག་མཆན་ལྷ་བྱ་ལྷ་མཆན་བཀོད་པ་རྣམས་སྒྲོང་པར་མ་སྐྱངས་པར་ནི་སྐྱེད་
 པར་མི་འཐད་ལ། སྐྱངས་ནས་ལྷར་བསྐྱེད་⁴པ་ལ་མཆན་མ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱེད་
 བཅུགས་ཏེ། དེ་ནི་བྲིས་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་འབྲུལ། ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལ་དྲ་

¹ སྐྱབ་པས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ།

² སྐྱེམ་པ་ དབྱས་དཔལ་།

³ སྐྱིང་ཁ་ གཅིང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

⁴ ལྷར་སྐྱེད་ དབྱས་དཔལ་།

རི་ཀ་པས། “བསངས་ཏེ་ལྷ་ཉིད་རྣམ་པར་བསམ།” རམ་མཁའི་ལྷ་རྣམས་པཐ་ནས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱན་དངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རོ་གཅིག་གྱུར་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རམ་མཁར་བཏེག་པའི་²ལྷ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་³སྤྱན་དངས་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་ མཛད་དོ། རྒྱལ་པོ་སྟོ་གོན་གྱི་ལྷ་ལ་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་ས་ཆོག་གི་ སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ་མཁར་བཏེག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞི་དང་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་ དངས་པ་དང་རྩལ་ཆོན་གྱི་དམ་ཆོག་པའོ། ས་ར་ཏས། “སྤར་གསུངས་སྟོ་གོན་ལྷ་རྣམས་ བློ་སྤྱང་གི་⁴ཉིད་ནས་རབ་སྐྱེལ་ནས། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།’ ཡང་ན་ སྤྱང་གའི་⁵ས་བོན་གྱིས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་བཀུག་བྱས་ཏེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་རྣམས་ བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།”⁶ ཅེས་གསུངས་པས་སྟོ་གོན་གྱི་ལྷ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞི་བསྐྱེས་ སོ། སྤར་བར་སྐབས་འདིར་སྟོ་གོན་གྱི་ལྷ་འཇུག་པ་མ་བཤད་ཀྱང་སྤར་ནམ་མཁར་བཏེག་ པ་གཤེགས་གསོལ་མ་བྱས་པར་ཡོད་པས་དེ་ཡང་བསྐྱེས་དགོས་ལ། སྟོ་གོན་གྱི་ལྷ་ལ་ས་ ཆོག་གི་དུས་སྤྱ་རམ་མཁར་བཏེག་པ་ཡང་བསྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་གཞན་བཅུག་པ་མེད་ པས་ལྷ་བསྐྱེས་སོ། ལ་བ་བ་⁷དང་དཔལ་འཛིན་ལྟར་ན་གཉིས་བསྐྱེས་དང་། ཉིན་མོ་འབྱུང་ གནས་ལྟར་ན་གང་དང་ཡང་མ་བསྐྱེས་ལ། ལི་ལ་བརྩེ་ལྟར་ན་སྤྱམ་བསྐྱེས་ཏེ་གཅིག་ནས་ རྒྱལ་པོ་བར་སྤྱང་རོ། དེ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་ གི་སྤྱང་གའི་⁸ས་བོན་གྱི་ཡོད་ཟེར་གྱིས་བཀུག་པའི་དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་

1 ལྷ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་མཉམ་ལས་བྱང་ པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསངས་ཏེ་ལྷ་ཉིད་རྣམ་པར་བསམས།’ ཞེས་གསལ།

2 བཏེགས་པའི་ དབུས་དཔལ།

3 གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

4 སྤྱང་ཁ་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

5 སྤྱང་ཁའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

6 ལྷ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་ས་ར་ཏ། ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་མཉམ་ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ གསུམ་པ་དང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།’ ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།’ ཞེས་གསལ།

7 བསྐྱེས་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སྤྱ་བསྐྱེན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས།

8 སྤྱང་ཁའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ནས་རྗེ་ལྷ་རྩེ་གསུམ་པར་རྒྱས་གདབ་པོ། རིགས་ངོ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་
 བློ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་པོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི། རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ནའང་བསང་
 སྐྱབ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བྱ་སྟེ་རྩལ་ཚོན་དང་འབྲེལ། དེ་ལྷ་
 ཡང་ཐེང་བ་ལས། “དེ་ནས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ་རས་བྲིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རམ་ཡིད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དེར་རྗེ་ལྷ་བརྗོད་པའི་མཆོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་ཀྱང་སློབ་མ་རབ་དུ་
 གནས་པ་བཞིན་བྱའོ།”¹ ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་བཤད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་ལུགས་ཐུན་མོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྷ་གསུངས་སོ། སྐྱར་བཤད་པའི་བྲིས་སྐྱ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་གསུམ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་མ་བཤད་པར་མཆོད་པ་སོགས་
 བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་གསུངས་པ་ནི་གོ་སྐྱ་བ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱབ་ལུགས་འབྲ་བར་
 བྱའོ། མངོན་བརྗོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པས་ཀྱང་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པས་
 རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་པའི་²ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་མང་པོ་ཡོད་དོ། འདིར་བྲིས་སྐྱའི་ལྷ་ལྷང་ནས་སྐྱེད་པའི་
 འོག་དུ་སྐྱར་བསྐྱེམ་པ་³ཁ་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་དུ་མི་འཐད་དེ། རབ་གནས་ཀྱི་བརྟེན་བཞུགས་
 བྱས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་ལྷ་མ་ལྷང་བར་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་རྩལ་ཚོན་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་བྲིས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་སྐྱེད་པ་
 ལ་ཡང་ཚོན་ཅི་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ལྷང་ནས་སྐྱེད་དགོས་པ་དང་། རབ་གནས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱ་
 གཟུགས་དང་སློབ་མ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་ནས་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་དུ་ཅོད་པན་གྱི་

¹ རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ། བྱ་བཞི་ཉ་ཆེན་སོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཚོག་རྗེ་རྗེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་༥༥ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དེ་ནས་དེར་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ། རས་བྲིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ། ཡིད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེར་རྗེ་
 ལྷ་བརྗོད་པའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་ཀྱང་སློབ་མ་རབ་དུ་གནས་པ་བཞིན་བྱའོ།”
 ཞེས་གསལ།

² རྟེན་པའི་ དབྱས་དཔལ།

³ རྟེན་པ་ དབྱས་དཔལ།

དབང་བསྐྱར་¹འ་ནའང་མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་ནས་རིན་འབྱུང་དུ་སྦྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་
སོགས་ཀྱི་གཞི་དཔེ་དེ་ལྟར་ཞིག་ཡོད་དོ། ཚུལ་འདི་གཞན་ལའང་རིག་པར་བྱའོ། བསམ་
གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་ཏྲིགས་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཆོག་
གོ། ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་ལུགས་ནི་ཅུང་ཟད་དཀའ་བས་དེའི་ཚུལ་ནི། འདི་སྙམ་དུ་
གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐབ་གཞིའི་ལུས་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། གཞི་དེ་དགྲིལ་འཁོར་དེར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཅི་
འདྲ་བ་ཞིག་སྙམ་ན་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་གི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
གསུམ་ལས་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི། ཤིལ་བྱ་བས། “འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས།”
གྲུབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་གང་ཞིག་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་སྐབ་གཞིའི་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་ཏེ།³ དཔེར་ན། རྩལ་ཆོན་དང་རས་གྱིས་
ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་སྐབས་དེའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྐབ་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་མོ། དེ་
གསུམ་གའང་⁴དགྲིལ་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།
ལུས་དགྲིལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་གཉིས་ལ་བཅོས་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཆོགས་⁵བསྐྱབས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ་ག་⁶ཡང་ཡིད་གྱིས་བཅོས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་
ལ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་གསུམ་ག་⁷ལ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་བདེ་

1 དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྱུང་དཔེར་མ། རྩེ་དཔེར། གཙང་དཔེར།

2 རྩེ་བསྐྱར། རྩེ་འབྱུང་ལ། མ་སྐྱོབ་དཔོན་རྩོ་རིལ་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དབང་མཛད། ཤོག་གངས་37ལྟར། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཀྱང་སྐྱ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འགྲོ་བ་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས།’ ཞེས་གསལ།

3 དགྲིལ་འཁོར་ཉིད་དེ་ དབྱས་དཔེར།

4 གསུམ་གའང་ དབྱས་དཔེར།

5 ཆོགས་ དབྱས་དཔེར།

6 གསུམ་ག་ དབྱས་དཔེར།

7 གསུམ་ག་ དབྱས་དཔེར།

མཆོག་གི་ལྷ་རྒྱུ་གཤོད་མ་ནས་ཡོད་ན། དེ་ཡི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་ནམས། ལྷོད་དུ་བྱ་བར་
 བཞེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། བདེ་མཆོག་གིས་ལུས་དཀྱིལ་མི་ཤེས་པ་
 འགལ་བའི་བྱེད་རྟེན། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་འེ་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲིབ་ན་རྟུལ་ཆོན་དང་གིས་
 ལྷ་འེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྷ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་བཅས་མར་
 འཛོག་པ་མི་རིགས་སོ། དེས་ན་བྱིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེད་སྐྱུའི་གཞི་རྒྱུ་མས་གསར་དུ་འབད་བས་
 བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཉིས་ལ་སྐྱེད་གཞི་རྒྱུ་མས་ཐེག་ཆོན་ལ་
 སོགས་པས་གསར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱེད་སྐྱུའི་རྩ་དང་ཁམས་ལ་
 སོགས་པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཡོད་པའི་བྱེད་རྟེན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ནི།
 དེ་དག་ཉིད་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། དེས་ན་བསྐྱོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱབ་
 སྐྱུ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། འོ་ན་འགྲོ་བ་འདི་དག་
 ཅས་སྐྱེད་གསུངས་ན་སྐྱོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལུས་དཀྱིལ་དེ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་ལུས་སམ་
 སྐྱོབ་མའི་ལུས་སམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་སམ་དེ་དག་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་སྐྱེད་ལུས་
 ཅམ་ཞིག་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འདིར་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་
 བྱི་ ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྐྱོམ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མེད་དོ། དེས་ན་ལུས་དཀྱིལ་
 གྱི་མངོན་རྟོགས་སྐྱོམ་པ་པོ་དེས་རང་གི་ལུས་ཉིད་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱོམ་པ་དང་འབྲེལ་བར་འདིར་ཡང་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཁན་གྱི་སྐྱོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་བསྐྱབས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་གཞན་དེར་དོན་མེད་དོ། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡང་བྱིལ་
 བྱ་བས། “དང་པོར་རེ་ཞིག་འཁོར་ལོ་གསུམ། བདག་ཉིད་རྗེ་སྐྱོབ་དཔོན་རང་།”² དེ་ནས་

¹ ལུས་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

² སྐྱོབ་དཔོན་དང་། རྗེ་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

སློབ་མ་བདག་འབྲར་བསམ།། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ།།¹ ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་
 དང་པོར་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ནས་
 དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་སློམ་པ་དང་ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་
 པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་ཕྱི་དགྲིལ་སློམ་པའི་
 མངོན་རྟོགས་བཞིན་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་བཅས་མདུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དང་སྐྱ་མ་
 ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་དགྲིལ་ཆང་བར་བསྐྱོམས་ནས་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་བདག་
 བསྐྱེད་ལུས་དགྲིལ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་ཆ་གཉིས་པར་བྱེ་ནས་²རང་གི་ལུས་
 དགྲིལ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་གཉིས་སྣང་བ་ནི་ཕྱི་མ་ལེགས་ཏེ། སྐྱ་མ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞི་དུས་གྱི་ལུས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས། དེར་ཞུགས་ནས་
 དབང་སྐྱངས་པ་རྣམས་ལུས་དགྲིལ་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་
 ཞུགས་ནས་དབང་སྐྱངས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེར་སློབ་མ་ཡང་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་
 བྱེ་དབང་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས། སློབ་མས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་མ་
 སྐྱངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། རང་གཙོ་བོ་ལས་བྱེ་ནས་³བདག་ཉིད་འཇུག་པ་ནི་བདག་
 མདུན་ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་དགྲིལ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། དབང་སྐྱང་བའི་⁴ལུས་ནི་
 གཙོ་བོ་དང་སྐྱ་མ་གཉིས་ཐ་མི་དད་ལ་བྱའོ།། མདོར་ན་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ནི་ལུས་དགྲིལ་
 གྱི་མངོན་རྟོགས་སློམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དགྲིལ་འཁོར་གཞན་ཞིག་⁵བསྐྱབས་ནས་དབང་
 དང་བདག་འཇུག་དགྲིལ་འཁོར་གཞན་ཞིག་⁶བྱེད་པ་ག་ལ་ཡིན། གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་

༡ རྩེ་བུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་ནི་རྩེ་འི་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སློམ་པའི་དབང་མདོར། ཤོག་གངས་༣༩༠ན།

༢ བྱེ་ནས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ བྱེ་ནས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ སྐྱངས་པའི་ དབུས་དཔར།

༥ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

དགྲིལ་འཁོར་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ནི། ལུས་འདོམ་གང་གྱུ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་ཞེས་པ་ལ་མཆོན་ན་ཁ་ཅིག་དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གནས་པ་གསལ་འདེབས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞིའི་དོད་ཡིན་པར་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་ཟེར་བ་སོགས་མང་དུ་སྒྲུང་ནའང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་ལ་དེར་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་འདོད་ན་ནི་སྤར་བཀག་ཟེར་ལ། དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་རྩ་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་མི་སྒྲོམ་པར་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་པར་རིགས་སོ།། དེས་ན་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་པོ་ནི་ཉེན་དང་བཟློན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེད་པའི་གཞི་མི་འབྲ་བ་ཡིན་གྱི། གང་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ནི་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་མེད་དེ་བཟློན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ན་ལྟ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ཞལ་བྱག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ནའང་གྱུ་བཞི་སྒྲོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་རྒྱ་མཆོན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུད་དོར་ཐོང་ལས་ཀྱང་། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཡང་དག་ཉེན།”² ཞེས་མདོར་བསྟན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་གང་དུ་སྒྲོམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ན། དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲོམ།³ ཞེས་ལུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་དོ།། ལྷ་བྱང་གིས་ཀྱང་། “ཆངས་པའི་ཐེག་ནས་ཡང་དག་བཅུམ།། ལྷ་བཞི་པ་རུ་རྣམ་པར་དབྱེ།། ‘གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་ཡི།’ རྣམ་འབྱོར་པ་ཡི་སྐྱེ་དགྲིལ་འཁོར།”⁴ ཞེས་ལུས་དགྲིལ་གྱི་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་

༡ གསུམ་པ་ནི་སྐྱེ་འབྱས་དཔར་ལ།

༢ ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ བཤད་རྒྱུད་དོན་ཐོང་ག། ལེའུ་རེ་བདུན་ལ། ཤོག་གངས་༣༧༥ན༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འབྲ་སྟེ། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འགྱུར།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཡང་དག་བཟློན།” ཞེས་གསལ།

༣ བསྒྲོམ། དབྱས་དཔར།

༤ ལྷ་བཟློན། རྒྱུད་འབྲུམ། དེ་སྒྲོམ་དཔོན་སྐུའི་སྒྲོ། རྣམ་གཞག་རིམ་ལ། ཤོག་གངས་༡༣༥ན༣ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་ཡིས།’ ཞེས་གསལ།

སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུས་གྲུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲུང་བར་སྒྲོམ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་པ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་
སྒྲོམ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་ལྷ་མི་འགོད་པར་རང་གི་ལུས་ལ་འགོད་པ་
མི་རིགས་སོ་སྣམ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་དོ་རྗེ་འཆང་བསྐྱེད་ནས་དེས་ལུས་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་
པའི་ལུས་དཀྱིལ་གསུངས་པའི་སྐྱབས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་མ་
བཀོད་པ་བཞིན་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷ་ལུས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་དཔའ་བོ་དང་
དཔའ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ་མི་མཐུན་པ་མི་སྤང་ངོ་། ། གཞི་དེ་དག་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ཕྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡི་རྩི་¹སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་འབྱུང་བ་
དང་རི་རབ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ནི་རྟ་དང་གཉིས་བབས་པའི་གཞུང་དཀྱིལ་ཅན་དང་
སུམ་མདོ་གྲུ་གསུམ་སོགས་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ལ།² ཕྱི་དཀྱིལ་ལ་གྱིས་པའི་ཆེ་ག་
པ་ལ་སོགས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་ཁ་དོག་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྐྱེད་དེ། དེ་ཡང་ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དུ་གྱུར་ཅས་³གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཅ་རྣམས་དང་ཅ་ནང་གི་
ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷར་སྐྱེད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་བཞིན་
དུ་སྒྲོང་པར་སྐྱུངས་ནས་སྐྱེད་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་སུ་བྱེད་པའོ། ། ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་ཕྱི་དཀྱིལ་ལྷར་ན་ལྷ་མཆོན་བཀོད་པའི་དོད་

༡ ཡི་རྩི་ དབུས་དཔེར།

༢ སྐྱེད་ལ། སྐྱ་འབྱུང་དཔེར་མ། སྐྱེ་དཔེར། གཙང་དཔེར།

༣ ཞེས་ དབུས་དཔེར།

དོ། འོ་ན་ཐེལ་བྱ་པས། “བཙུག་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་།” དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་
འདོད། མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་དོན་མཐོང་གོལ་ཕྱིར་རོ།¹ ཞེས་ལུས་
དགྱེལ་གཞན་གཉིས་ལས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱེལ་བྱའི་དགྱེལ་འཁོར་²
ཀྱི་ངོ་བོར་བཙུག་མ་བཙུག་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤྲུལ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། འདིར་གང་དུ་བསྐྱེལ་
པར་བྱ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་ནི། རྒྱལ་བའི་སྐྱའི་བཀོད་པ་ཉིད་ཉེན་དང་བཉེན་པར་ཤར་བ་རྣལ་
འབྱོར་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུའོ། དེ་གང་ལ་སྐྱབ་པའི་གཞི་ནི། འབྲས་བུ་གང་ལ་
བཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ལྟ་ན་གང་ལ་བཉེན་ནས་འབྲས་བུ་
མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་ཉོགས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཅ་དང་དེའི་ནང་གི་ཁམས་དང་རྒྱང་
རྣམས་དཔལ་འཕོ་དཔལ་མོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ལས་རུང་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་
པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་དེ་དག་ཡིན་ལ། ཕྱི་དགྱེལ་ཀྱི་སྒྲི་དང་དབྱངས་གསལ་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ནང་གི་བཞིན་དུ་ལམ་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པས་དེ་
གཉིས་ལས་བསྐྱབས་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཀྱང་འཐད་དོ། དེ་ན་བཙུག་མ་
གཉིས་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་བཙུག་མ་དེ་གཉིས་ལ་
བཉེན་ནས་དགྱེལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཏེ་དེར་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། གདུལ་བྱ་མ་
བཙུག་པའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་བཀྱི་བའི་ཐབས་སུ་འདོད་ཀྱི། མ་བཙུག་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ཀྱི་
ཐབས་གཙོ་བོ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།³ དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ལ་བཙུག་མ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་མི་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མིན་ཏེ། སྤྲུགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་
འབྱིང་ཐ་མ་གང་ཡིན་ཡང་དང་པོར་རྒྱད་སྟོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བཙུག་མའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་

¹ ཕྱི་བསྐྱེལ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྒོ་བ་དཔོན་རྗེ་ཐེལ་བྱ་པ། འཁོར་ལོ་སྒོམ་པའི་དབང་མཛོད། ཤོག་གྲངས་ ༣༡/༤༦༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཙུག་མ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་།’ ཞེས་གསལ།

² བསྐྱེལ་དགྱེལ་འཁོར་ དབྲས་དཔལ་

³ དོན་ཉོ། གཙང་དཔལ་

བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་པར་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཁས་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་མཁས་པས་ཐབས་སྤྲོ་མ་གཉིས་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མི་གཞུང་ཞེས་པའོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཅ་དང་ཁམས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ནས་དེ་དག་དུ་གནད་དུ་
བསྐྱབ་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆེ་ཉི་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱབ་པས་གྲོལ་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའལ་མ། “རྣལ་མའི་སྦྱར་
བ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། ‘བཙུག་མ་ཡི་ནི་བསྐྱོམ་བ་དང་།’ བཙུག་མ་ཡི་ནི་བསྐྱོམ་བ་བྱ།”¹ ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་མ་བཙུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྦྲོན་དུ་
བཙུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་དགོས་པས་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་གྲིས་སོ།

གཉིས་པ་(དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དངོས་དང་། ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་
བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་(མཆོད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། བྱང་དུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་
པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པའོ། དང་པོ་(བྱང་དུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས།
མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་གྱི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྦྱར་བཤད་པ་)ནི། འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་མཆོད་ཇས་རྣམས་
བསངས་སྐྱངས་ལ་རང་རང་གི་སྦྱེད་ཆོག་བཞིན་དུ་བསྦྱེད་ནས་དབུལ་དགོས་སོ། དེ་ནས་
ལྷ་མོ་སྦྱོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་པས་མཆོད་དེ་བསེལ་བའི་གོས་
ཟུང་དང་ཆུ་བྲེ་ལ་གོས་དབུངས་པ་²དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བ་དང་བལྟག་པ་དང་གཞིབ་པ་དང་བདུང་བའི་ཉེར་སྦྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་། གསེར་དང་བྱ་

¹ ལྟེ་བཀལ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷ་བཅུ་པ། ཤོག་གངས་༡༩༧༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
བར་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཙུག་མ་ཡི་ནི་བསྐྱོམ་བ་དང་།’ ཞེས་གསལ།

² ཆུ་རེ་ལ་གོས་དབུངས་པ་ དབུས་དཔར།

མོ་དང་སྒྲང་པོ་དང་ཏྲ་དང་བ་སྒྲང་ལ་སོགས་པ་ཕྱལ་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་ནལ་འབྱོར་མ་བཅུ་དྲུག་གས་བརྒྱད་དམ་བཞི་གཟུགས་རྗེ་རྗེ་མ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་བྱིལ་བྱ་དགོལ་ཞིང་། མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོད་དོ།། རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་དཀར་དམར་ཐོད་པའི་སྒྲོད་དུ་བཅུག་ནས་བདུད་ཅིར་བྱས་པ་ཕྱལ་ཏེ། དེ་ནམས་བདུད་ཅི་མྱངས་པས་ཆོམ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ནི་རིག་མ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཡེ་ཆུ་¹ ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མོས་ནས་འབྱལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ།། ཆང་གི་མཆོད་པ་ཡང་བྱ་སྟེ་སྐྱེད་ཆོག་སྒྲོན་དུ་སོང་ནས་སོ།། དེ་ནས་འཁོར་ལོའི་གཙུག་པོའི་སྐྲགས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཉིར་གཅིག་དང་ཡིག་བརྒྱ་བཟུ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལས། “ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་ཐམས་ཅད་དུ། གསང་སྐྲགས་བརྟན་པར་བསྐྱོམས་ནས་སུ། ‘རང་གི་མིང་བཞིན་ལྡན་པར་ནི།’ གཅིག་ཏུ་སྤེལ་ནས་བཟུས་པར་བྱ།”² ཞེས་སོ།། ལ་བ་པས་³སྤྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རེའི་བཟུས་པ་དང་བཟུས་པའི་མཐར་ཡང་མཆོད་བསྐྱོད་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། སྐབས་འདིར་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱ་བར་ས་ར་ཏྲ་དང་བླ་རྒྱ་དགྱི་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ལ། ཉག་པོ་སྐྱོད་པ་སོགས་མང་པོས་ནང་གི་སྤྱིན་སྟེན་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དོན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་(མཆོད་ཡོན་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་ནི། གསེར་དཔལ་རྗེ་དང་ཐངས་དང་གིང་། ས་བྱས་ཉ་བྱིས་དུང་དང་ནི། འདབ་མའི་སྐྱོང་བྱ་ཞབས་བསིལ་དང་། བསང་གཏོར་ཞལ་བསིལ་མཆོད་ཡོན་སྒྲོད། དེ་དང་སྒྲོད་གཞན་གང་རུང་དུ། ཞེས་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་དགྲ་དང་གཞན་ཡང་རུང་ངོ་།། འདི་ནམས་སྤྱི་རྒྱད་ལས་

1 དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཡེ་ཆུ་ དབྱས་དཔར།

2 རྗེ་བཀའ་ལླུ་འབྲུམ། ཀ མངོན་བརྗོད་ལྟུ་མ། ཡེ་ཏུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་34 35 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཕུང་མི་འབྲསྟེ། ‘རང་གི་མིང་དང་ལྡན་པར་ནི།’ ཞེས་གསལ།

3 ལ་བ་པས་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོན་དུ་བཤད་ཀྱང་ཚུ་གཞན་ནམས་ཀྱི་འད་སྟོན་ཡོན་ཏེ། མི་སྤྱབ་ཆེ་བས།
 “འདི་ཀྱན་མཆོད་ཡོན་ཡན་ལག་གྱིར། མཆོད་ཡོན་སྤྱ་དུ་བཤད་པ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་རོ། འདྲ་མཉམ་དང་སྤྲུགས་ནི། རྣམ་དང་འོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་དང་ཀྱུ་ཤ་དང་
 ཏིལ་དང་འབྲས་ཡོས་དང་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པའི་དེ་དཀར་པོའི་ཚུ་ནམས་སྤྲུགས་ལ། ཨོ་
 ལྷ་ཨྱི་ཞེས་པ་དང་རང་གི་བདག་པོའི་སྤྲུགས་དང་འབྲིལ་པོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་ནམ་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྤྲུག་པར་བྱ་སྟེ་ཞི་བའི་དོན་དུ་ལོ། དེ་དག་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་བདུན་
 དུ་གྲགས་པའོ། རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཏིལ་དང་ཞོ་དང་མེ་ཏོག་སེར་པོ་དང་ཀྱུ་ཤ་དང་དེ་སེར་
 པོའི་ཚུ་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པ་སྤྲུགས་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་བྱའོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དེ་ནས་དེ་
 ཞེས་ཚུ་སྤྲུགས་ནས། རྫོ་ལྷན་ལག་གིས་བྲན་བྱ་ཞིང་། བདུག་སྟོས་ཀྱིས་ནི་བདུག་བཞིན་
 དུ། ཡིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བཞུགས་བརྗོད་བྱ།”² ཞེས་སོ། གང་དུ་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་
 རང་གི་གཡོན་དུ་མཆོད་ཡོན་དང་ཞབས་བསིལ་དང་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསིལ་གྱི་སྟོན་
 བཞག་ཅིང་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་འདྲེན་ཞལ་གྱི་སྟོན་སྟོང་པ་གསུམ་གཞག་གོ།³ མི་སྤྱབ་
 ཆེ་བས། “མེ་ཏོག་སྟོས་དང་མར་མེ་དང་། དེ་ཡི་དུང་སོགས་གཡས་སུ་བཞག ། གཡོན་
 དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་སྟོན། མདུན་དུ་ཡང་ནི་སྟོན་གཞག་བྱ།”^{4,5} ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 བཟེད་ཞལ་ནམས་མཚྲིའི་ཁར་གཞག་པར་⁶བཤད་དོ། འབྲུལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྲུགས་ནི།
 ཁྱ་ཚུར་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་དང་མཐུབ་མོའི་སྐྱམ་པས་ཞབས་བསིལ་གྱི་སྟོན་གྱི་ཚུ་དང་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀར་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་933ན4

2 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 4 གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་944ན2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྫོ་ལྷན་
 ལག་གི་བྲན་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསལ།

3 བཞག་གོ། དབྱས་དཔར།

4 བཞག་བྲ། དབྱས་དཔར།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀར་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་934ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡི་དུང་སོགས་གཡས་སུ་གཞག ། ཅེས་གསལ།

6 བཞག་པར་ དབྱས་དཔར།

མེ་ཏྲིག་འབྲིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོར་མོ་ནམས་བསྐྱོར་ཅིང་¹ སྒྲངས་ལ་མཛུབ་མོ་ནས་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་བྱེ་སྟེ། ཨོ་ཨླུ་ཨླུ་ཤ་ཤ་ར་སང་ཀླ་རི་སྤ་འྱི་ཤ་འྱི་ཚུ་ཚུ་སྤྱུ་སྤྱུ། ཞེས་བཟློག་ཅིང་བཟེད་
 ཞལ་དུ་དབྱལ་ལོ། སྟོན་གཉིས་པའི་ཚུ་ལག་པ་གཡས་པས་བཟུང་བའི་² ཀླ་ཤའི་ཆེ་མོས་
 སྒྲངས་ཏེ་སྤ་འྱི་³ གྱི་གནས་སུ། རྩོམ་ཁྱི་བཅུག་ནས་བཟེད་ཞལ་གཉིས་པར་བསང་གཏོར་
 ལན་གསུམ་བྱ་སྟེ་ལས་བྱམ་གྱི་ཚུས་བསང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། སྟོན་གཉིས་པའི་ཚུ་མེ་
 ཏྲིག་དང་བཅས་པ་གཡས་པའི་མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་བཟུང་ལ་⁴ ཁ་འོག་ཏུ་སྐྱོགས་པའི་མཐེའུ་
 ཚུང་ནས་རིམ་གྱིས་དཔྱོད་ཞིང་། ཨླུ་མ་ཁྱི་བཅུག་པའི་སྐད་སྒྲུབ་བཟློག་ནས་བཟེད་ཞལ་
 གཉིས་པ་ཉིད་དུ་དབྱལ་ལོ།⁵ གསུམ་པ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོན་ཚུ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་
 སྟེ་མ་པས་བཟུང་ལ།⁶ ཨླུ་བཅུག་པའི་སྐད་སྒྲུབ་བཟློག་ཅིང་དོ་རྗེ་ཐལ་མོ་བྱེ་བས་བཟེད་ཞལ་
 གྱི་སྟོན་གསུམ་པར་དབྱལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་ན་ཚུ་བཞི་ལ་
 བེ་སྟོན་གསུམ་སྟེ་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསིལ་གྱི་སྟོན་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། འབྲལ་བའི་
 གོ་རིམ་⁷ ཞི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཚུ་བཞི་འབྲལ་བའི་རིམ་པ་འདི་ནི་པལ་ཆེར་ལས་མཐོང་
 རོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་འབྱུང་ལ། བསང་གཏོར་ནི་རི་ལྟར་
 དིགས་པར་བྱའོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དང་པོར་མཆོད་ཡོན་འབྲལ་བ་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་
 ཚུ་གཞན་གསུམ་མེད་པར་མཆོད་ཡོན་འབྲལ་བ་ཁོ་ན་བཤད་དེ་སྐབས་རི་ལྟར་དིགས་པར་
 བྱའོ། གནས་གང་དུ་འབྲལ་བ་ནི། ཞབས་བསིལ་ནི་ཞབས་བརྒྱ་བས་ཞབས་ལ་འབྲལ་བར་
 བསམ་མོ། དེ་བཞིན་དུ་བསང་གཏོར་ནི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་། ཞལ་བསིལ་ནི་བྱུག་གལ་

༡ བསྐྱོར་ཞིང་ གཙང་དཔར།

༢ བཟུངས་པའི་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ སྤ་འྱི་ དབྱལ་དཔར།

༤ བཟུངས་ལ་ རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ འབྲལ་ལོ། སྤྱེ་འབྲལ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

༦ བཟུངས་ལ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༧ གོ་རིམས་ སྤྱེ་འབྲལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ཞལ་དུ་དང་། མཆོད་ཡོན་ནི་མདུན་ནས་དབུ་ལ་དང་། མེ་ཏོག་ནི་དབུ་དང་། སྟོས་དང་མར་
མེ་ནི་མདུན་དང་། ལྷ་བཤོས་ནི་མདུན་ནས་ཕྱག་གམ་ཞལ་དུ་དང་། བེ་ནི་ཕྱག་ས་ཀར་དབུ་ལ་
བར་བསམ་སྟེ་¹དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པ་)ནི། དེ་ནས་སྐྱབས་ཕྱོགས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཞག་ལ་
རང་བྱིར་བྱུང་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་མའི་ཆོ་གས་རང་གིས་འདོད་པའི་
ལྷ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་དབུ་ལ་བར་སྐྱེད་བར་གསུངས་པས། འཛིག་རྟེན་
པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་མ་བྱེད་དེ། རུལ་ཚོན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་དང་འདས་གཏོར་འབུལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱག་ས་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་དབང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དམིགས་ནས་གཏོར་མ་འབུལ་བར་སྟོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་དོ།། ས་ར་ཏ་དང་
མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཞིང་སྐྱོང་དང་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབུལ་བ་
མ་གཏོགས་འདས་གཏོར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབུལ་བ་མ་བཤད་ལ། བེ་བྱ་རྒྱུས། “རང་གིས་གཏོར་
མ་ཕུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་གྱི་གཏོར་མ་གཞན་ལ་ཡང་འབུལ་དུ་འཇུག་སྟེ།”² ཞེས་
གསུངས་སོ།། བོད་ཀྱི་སྐྱམ་རྣམས་ནི། ནང་དུ་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་དང་རང་གི་ཆོས་སྐྱོང་
སོགས་གྱི་གཏོར་མའི་རིམ་པ་ཀུན་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མ་བྱེད་དོ།།
འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མ་འབུལ་བའི་ཡུལ་ནི། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། “དེ་ནས་ཤར་སྟོ་ལས་
བྱུང་ནས།། དབང་པོ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་བདག་ཀུན།། ཆོག་གིས་ཉེ་བར་སྐྱུན་བྲངས་བྱ།།
དེ་ལ་ཆོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།། ལ་ཅིག་བཙུག་ལྷན་ཅིག་འོངས།། གང་འདིར་གནས་པ་

¹ འབུལ་བར་བསམ་སྟེ་ དབུས་དཔལ་ད།

² རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ པརྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་གི་སྐྱོ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་རྩེ་ག་ཏ་ལའི་པརྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་བེ་
བྱ་ཏི་ཙུམ་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ ༣༩ ༣བ༩ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་གཏོར་མ་ཕུལ་
ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་གྱི་གཏོར་མ་གཞན་ལ་ཡང་འབུལ་དུ་བཅུག་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

དེ་དག་ཀྱང། དེ་ཆམས་བདག་ལ་རྗེས་དགོངས་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱི་དང་ནི། མེ་
 རྟག་སོགས་ཀྱི་གཏོར་བཞེས་ལ། སེམས་ཅན་ཆམས་ལ་བྱམས་སེམས་དང་། སྒྲོབ་མ་
 ཡང་དག་བགེགས་མེད་མཛོད།”¹ ཅེས་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འོངས་
 པའི་ཕྱོགས་སྒྱིང་ཆམས་ལ་འབྱུང་བར་བཞེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་
 ལྷ་གཏོར་མགོན་ཏུ་སྤྱན་དངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབང་པོ་སོགས་སྤྱན་དངས་ནས་འདས་
 པའི་ལྷར་བསྐྱར་བ་ལ་འབྱུང་ཞིང་གཏོར་མ་ཕྱུལ་པའི་མཐར་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རང་ལ་
 སྤྱད། ཁོ་བོ་བཅུ་དང་ཕྱོགས་སྒྱིང་ཆམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་བཅུར་
 བཞོད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་མ་ཐེན་གྱི་བར་ཏུ་འཛོག་གོ། དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁོ་བོ་བཅུའི་སའི་གོང་བུ་དང་ཉེ་བའི་མདུན་ཏུ་གཏོར་མ་དབྱལ་
 བར་བྱའོ། དེའི་ཕྱི་རོལ་སུ་སའི་གོང་བུ་བཅོ་ལྔ་འཕ་དེ་མེད་ན་མཐུལ་ཆམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་
 ཕྱོགས་སྒྱིང་བཅོ་ལྔ་ལ་ཕྱོགས་བཅུད་ཏུ་སྤྱིན་ནོ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སའི་གོང་བུ་བཅུད་
 དམ་བ་ལྷུས་མཐུལ་བྱས་པ་ཆམས་སུ་སྤྱ་ཆམས་ལ་ཁམ་སོར་དུ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་ནོ།
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡང་གཏོར་མ་ཐན་ལ་སོགས་པ་དང་མར་དང་སྤྱང་ཅི་དང་ཆུ་དང་འོ་མ་དང་ཆང་
 གི་རྒྱན་ཆམ་པ་ལྷ་གཡས་སྒྲོར་ཏུ་གཏོར་བར་བྱའོ། ཏུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་
 སུ་གསོལ་བའི་རྗེས་ལ་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱུལ་ནས་ཁོ་བོ་བཅུ་རང་ལ་གཞུག། ཕྱོགས་
 སྒྱིང་ཆམས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་བཞུད་དེ། དེ་དག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་མཆོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱ་བ་ནི་ཕྱར་བུ་དང་འབྲ་བར་མཛོད་ནོ། འདི་ནི་འདི་འབྲ་བ་གཞན་ལ་ཡང་བྱས་
 བ་བར་ཆད་སྒྲོག་པ་ལ་བྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། གཏོར་མའི་སྤྱིང་ཆོག་ལ་སོགས་

¹ རྗེ་བསྟན་ཆུང་འགྲེལ། ༩ སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་མོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༡བལ་ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་
 འབྲ་སྟེ། “དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ལས་བྱང་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་ལྷན་འོངས་པའི། དབང་པོ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་བདག་ཀྱང། ཆོག་གིས་
 ཉེ་བར་སྤྱན་དང་བྱ། དེ་ལ་ཆོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་གཅིག་འོངས། ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་པོ་འཁོར་དང་བཅས། གང་
 འདིར་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང། དེ་ཆམས་བདག་ལ་རྗེས་དགོངས་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱི་དང་ནི། མེ་རྟག་སོགས་ཀྱི་གཏོར་བཞེས་ལ།
 སེམས་ཅན་ཆམས་ལ་བྱམས་སེམས་དང་། སྒྲོབ་མ་ཡང་དག་བགེགས་མེད་མཛོད།” ཅེས་གསལ།

པ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་དག་གཏོར་མ་བཏང་བློ་¹པ་དང་རོལ་མོ་དང་
བཅས་པས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་གཏོར་མ་སྦྱེལ། བག་གས་བསྐྱད་དེ་གཏོར་སྦྱེལ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་གསུམ་སྤང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཉིང་མནན་ནས་ནང་དུ་འོང་ཞིང་ཙ་ལྷགས་སོགས་
འདོན་པར་བཞེད་དོ།། དེ་བློ་པ་དང་ཉེ་རེག་བྱ་སྟེ་དེའི་ཆོ་ག་ནི། ཙ་ལྷགས་སོགས་
དག་བཅད་²ལག་པ་གཉིས་བྱས་མའི་ནང་དུ་འོང་བར་བྱ། གཡས་པ་གན་རྒྱལ་དུ་གནས་པའི་
གྲུང་མོ་དང་སྤོན་ལག་ཅུང་ཟད་བཀྱག་ལ་ཁ་ལ་སྦྱོགས་པར་གཟུང་ངོ་།། ཟེའུ་འབྱུང་³ཆས་
ཁ་ལ་ལན་མང་དུ་བྱབ་ཅིང་ལན་གཉིས་གསུམ་དུ་ན་བྱག་གཉིས་དང་མིག་དག་དང་སྒྲ་དང་
ཁ་དང་ལག་པ་དག་དང་སྟེ་བ་དང་མགོ་ལ་རེག་པར་བྱའོ།། འདི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ནས་
བཤད་ལ་དེར་ཚུ་གཙང་མ་ལག་ཏུ་སྤངས་ནས་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། དཔྱད་བཟང་གི་བཅུ་པ་
ལས་ཀྱང་། “ཚུ་ཡིས་ལག་པ་རྒྱང་བ་བཀྱས་ནས་སུ། ‘བྱས་མོ་བྱི་རོལ་ཏུ་ནི་བསྐྱན་བྱས་
ཏེ།’ བར་དུ་ལག་བཞག་ཙ་ལྷགས་སོགས་ལྷག་ནས། ‘སྤྲ་མེད་དབྱ་བ་མེད་པའི་ཉེ་རེག་བྱ།’
ལན་གསུམ་བར་དུ་ཚུ་ནི་འབྱུངས་ནས་ཀྱང་།། མཚུ་ལ་ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་བྱི་བར་བྱ།”⁴
ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོར་ལག་པ་གཉིས་བཀྱ་སྟེ་དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐོལ་དུ་ཚུ་
གཙང་སྦྱག་ལ་གཡས་པའི་སོར་མོས་ཚུ་སྤངས་ནས་སྤར་ལྟར་ཉེ་རེག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཏུབ་
གསུམ་འབྱུངས་ནས་མཚུ་ལ་ལན་གཉིས་བྱི་བར་བྱའོ།། འདི་འབྱུང་མོ་དང་ཁ་ལ་བ་⁵བྱས་པའི་
མ་དག་པ་བསལ་བའི་བྱིར་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། བྱིར་བར་བཤད་པ་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྦྱོགས་སྦྱོང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷར་བསྐྱེད་ནས་གཏོར་མ་འབུལ་བའི་བྱིར་དང་།

1 གཏོར་བློན་ དབྱས་དཔལ་།

2 དག་གཙང་ དབྱས་དཔལ་།

3 ཟེ་འབྱུང་ སྤྲ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

4 རྟེ་བཀལ། རྒྱུད་འབུམ། ཟ དཔྱད་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། རྟོག་གཏངས་131ན3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་
པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཅུང་མེ་འདྲ་སྟེ། ‘བྱས་མོ་བྱི་རོལ་ཏུ་ནི་བསྐྱན་བྱས་ཏེ།’ ‘སྤྲ་མེད་དབྱ་བ་མེད་པས་ཉེ་རེག་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

5 ཁ་ལ་བས་ སྤྲ་འབུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

གཏོར་ཆོག་བཤད་པ་བཞི་གེ¹ལ་སྐྱགས་སྐྱོར་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་གཉིས་སྐྱགས་ནས་
འབྲུལ་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐྱབས་གཞན་དུ་ཉེ་རེག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཉེ་རེག་ནི་
སྤྱིར་མ་དག་པ་སེལ་བྱེད་དུ་མངོན་ལོ།

གཉིས་པ་(ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྐོ་དབྱེ་བ་)ནི། དེ་ནས་བྱུབ་ན་ཆད་ལྷག་གི་ཉེས་
པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་སྤྱན་
སྟེག་བྱ། དེ་ནས་སྤར་བཤད་པའི་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པར་བྱས་ལ་རྩྭ་²བཞི་
པའི་སྐྱགས་སྐོས་ཤིང་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་བྱངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིང་དུ་བཏེག་པའི་འོག་
ནས་འཇུལ་བའི་དམིགས་པ་དང་སྐྱགས་སྤར་བཤད་པ་ལྷར་གྱི་རྡོ་རྗེ་འབྲུགས་ཀྱི་འཇུག་
པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་རྡོ་རྗེ་གསོལ་ཞིང་བྱིལ་བྱ་གསེལ་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་རྡོ་
རྗེའི་རྒྱང་པས་སྐོའི་སྐོབ་དཔོན་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱོར་བ་གསུམ་བྱས་ནས་འཁོར་ལོ་ལ་
བལྟས་ཏེ་སྤང་བ་གཙོ་བོ་ལ་དབྲུལ་ལོ། ཤར་སྐོ་ལ་སོགས་པའི་སྐོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
རིམ་བཤེན་དུ། ཨོ་རྩྭ་པའ་དང་། ཨོ་རྩྭ་ལྷུང་པའ་དང་། ཨོ་རྩྭ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་པའ་དང་། ཨོ་རྩྭ་
ཏ་ན་ལྷ་ར་ལ་དུལྟ་³ལྷ་ཏ་ལ་ལྷ་ཏ་ལ་ལུང་ལུང་རྩྭ་རྩྭུང་པའ། ཅས་བསྐྱབས་ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
འཇུག་པ་དང་རྡོ་རྗེའི་རྒྱང་པས་འགོ་བ་སྤར་མ་བཞིན་བྱའོ། དཔལ་མཆོག་ལས་ལན་གསུམ་
བསྐྱོར་ཏེ་རྡོ་རྗེ་བྱིལ་བྱ་དཀྱིལ་པས་ལྷག་ཆད་ཀྱི་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་བར་གསུངས་སོ། དེ་
ནས་སྐྱོར་བ་རེ་རེ་བྱས་ནས་སྐོ་རེ་རེ་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ་ཐོག་མར་ཁུབ་ཏུ་སོང་ནས། ཨོ་བརྗོད་
ལྷ་ཏ་ས་མ་ལ་བྱ་བེ་ལྷ་ལ་⁴རྩྭ། ཞེས་བརྗོད་ལ་ཤར་སྐོ་དབྱེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ནས་སྐོ་སྐོ་
དང་ཤར་ནས་ཁུབ་སྐོ་དང་སྐོ་ནས་བྱང་སྐོ་དབྱེའོ། དེའི་ཆེ་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་འཆིང་ཞིང་

1 བཞི་ཁ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཀ་ དབྲུས་དཔར།

2 བྱས་པ་རྩྭ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

3 དུལྟ་ དབྲུས་དཔར།

4 ཤར་ དབྲུས་དཔར།

གཡོན་བརྒྱུད་སྤྱི་གནས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་དེ་བཞེད་ནས་དབྱེ་བར་སྦྱ་བྱང་གིས་བཤད་དོ། ཁ་
 ཅིག་དེ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་མ་རྒྱུད་ལ་གཡས་བརྒྱུད་སྤྱི་གནས་²དབྱེ་ཞེས་ཟེར་མོད་
 གྲང་། བྱང་བར་སྤྱར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སྤྱི་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། དེར་གཡས་བརྒྱུད་སྤྱི་བཤད་པ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད་
 པས་དབྱེ་བ་དེ་མི་དགོས་སོ། །ཤར་སྒོ་འབྱེད་པ་ལུབ་ནས་བྱེད་པ་ནི། སྒོ་ནང་ནས་དབྱེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས། ཚི་ས་མ་ཡ་བྲ་བེ་ལྷ་ཡ་
 མི། བརྗོད་ནས་མེ་ཏོག་གི་བྱང་བ་ལུལ་བ་སྤྱར་གར་བྱེད་ཅིང་སྒྲུབ་ལ་རང་གི་མགོ་བོ་ལ་
 བཅིངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་སྦྱོལ་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྒོམ་བསྐྱུངས་བྱའོ།

སྐལ་ལྷན་གང་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་དང་
 སྐྱར་། རྒྱལ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། ཆོ་གའི་རིམ་པ་མཁས་པའི་གཞུང་
 བཞིན་བཤད། རྗོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་ཀྱི་གནད་རྣམས་པར་བྱེ་བ་
 ལས། དཀྱིལ་འཁོར་གྲིས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་བདུན་པའོ། །

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་ཞུགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་
 བདེན་པའི་བྱིན་བསྐྱབ་⁴བྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ། དང་པོ་(རང་ཉིད་
 ཞུགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བསྐྱབ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཞུགས་ཤིང་དབང་སྒྲུབ་ནས་
 གནད་བཅོད་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བསྐྱབ་⁵བྱ་བའོ།

ྱ གཡོན་བརྒྱུད་དུ་ དབྱས་དཔར།
 ༢ གཡས་བརྒྱུད་གིས་ དབྱས་དཔར།
 ༣ གཡས་བརྒྱུད་དུ་ དབྱས་དཔར།
 ༤ བྱིན་བསྐྱབས་ དབྱས་དཔར།
 ༥ བྱིན་བསྐྱབས་ དབྱས་དཔར།

དུ་བརྗོད་དེ།¹ ཞེས་སྤྱི་ཤིང་སྤྱགས་བརྗོད་ནས་ཞུགས་ཏེ་སློབ་བ་གསུམ་བྱས་པའི་འོག་
 ཏུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་བ་ར་²མ་སྤྱིལ་ཞུགས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་དོར་ནས་རང་གི་
 མགོ་ལ་འཆིང་བ་སོགས་བྱེད་བ་ཞིག་³སློབ་དཔོན་གྱི་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་
 པས་སྤང་བའི་དེ་ཡང་དེ་དང་བསྟུན་པར་སྤང་རོ།། དེ་ནི་རང་གི་སྤྱི་མ་དེ་གཙོ་བོའི་གཞུགས་
 སུ་གནས་པར་བསམས་ནས་བདག་འཇུག་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཞེས་
 པ་ནི། ཆོ་ག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་ལ་དེས་ན་སློབ་མས་འདི་བཞིན་བརྗོད་ཅེས་པའི་
 སློབ་མ་ནི། ཆོ་ག་⁴བྱེད་མཁན་རང་ཡིན་གྱི། རང་གི་སློབ་མ་ལ་བྱེད་བ་⁵མིན་པས་སྤང་བའི་
 འགྱུར་ཆམས་ཀྱིས་ཅུང་མ་ཐོན་པར་གསལ་ལོ།། དབང་གི་རབ་བྱེད་འདི་སྤང་བ་ལ་འདྲིས་
 པའི་རྒྱ་གར་པ་ཞིག་⁶གིས་བྱས་ཀྱི། ཨ་ལྷས་བྱས་པ་མིན་པར་སྤང་སྟེ་རྒྱ་མཆན་འོག་ཏུ་
 སྟོན་ནོ།།⁷ དེ་ཙམ་པ་བོས་ཀྱང་དཔྱོད་བ་ཞུགས་ནས་སྤང་ལྟར་མཛད་ཀྱང་སྤང་བ་ན་རྒྱལ་
 བ་བཟང་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་མང་པོ་སྤང་བས་འདི་ཡང་དེ་དང་བསྟུན་པའོ།། དེས་ན་
 སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཤིང་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱགས་བརྗོད་དེ་སློབ་
 བསྐྱེད་ནས་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་སྤྱོད་དུ་སློབ་ཀྱི་ནས་སློབ་ནས་འཇུག་པས་འདིར་སློབ་དབྱེ་བ་གསུངས་
 ཏེ། གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་འབྱེད་པས་སྤང་སྟེ་མཛད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་གྱིས་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་
 དང་མི་འདྲའོ།། སྤང་རྟོ་རྟོ་ཞེས་ཀྱི་འཇུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་མེ་
 ཏོག་སྤང་བ་རང་གི་མགོ་ལ་འཆིང་བའི་བར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་ཅད་པར་གསལ་ཏེ།

1 རྗོད་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གྲངས་ 703བཟེངས་ལས་བྱུང་བའི་
 བཅུ་དུ་ལྔ་ཆེག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

2 བ་ར་ དབྱས་དཔལ་།

3 བྱེད་བཅིག་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

4 སློབ་མའི་ཆོ་ག་ དབྱས་དཔལ་།

5 སློབ་མ་བྱེད་བ་ དབྱས་དཔལ་།

6 རྒྱ་གར་པ་ཞིག་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

7 སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔལ་།

༡ སྒྲེད་པའི་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། སྒྲེ་དཔར། གཙང་དཔར།

[illegible]

4 བཅིངས་ལ་ དབྱས་དཔར།

[illegible]

གསོལ།”¹ ཞེས་བོད་སྐད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་དག་གི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་མེ་ཉིག་དོར་བའི་གོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བདག་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་མེ་དགོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་²སྤང་མོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་གཞན་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་ཆོག་མདོར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་འཇུག་པའི་སྐོར་རྣམས་སློབ་མ་འཇུག་པ་དང་བྱེད་མེད་པར་བྱ་སྟེ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་³དང་ས་ར་ཏ་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ཀྱང་སློབ་མ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་འཇུག་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། “འདི་ནི་སློབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོག་ལོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་བདག་མདུན་ཐ་དད་དུ་བསྐྱབས་ན་མེ་དགོས་ལ་ཐ་མེ་དད་དུ་བསྐྱབས་ན་རང་གཙོ་པོ་ལས་བྱེ་ནས་⁵གཙོ་པོ་དང་སྒྲ་མ་ཐ་མེ་དད་དུ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཛད་པར་བསམས་ལ།⁶ དངོས་སུ་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་རང་གིས་བྱས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་དབང་ལེན་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་མཐར། སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་གནང་བ་འོད་པ་ཡང་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་⁷ལ་སོགས་པས་གསུངས་པས་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྩ་ལ་སེ་ནས། “དེ་ནས་སློབ་མ་འཇུག་དོན་དུ། མཁས་པས་འདི་ལྟར་མཁྱེན་པར་གསོལ། ‘བདག་མིང་ཆེ་གོ་ཞེས་བྱ་ཡི།’ ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་སློབ་དཔོན་ཆེ། ‘སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱན་གྱི། གསུངས་པའི་ཆོག་དག་གིས་ནི།’ སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཆོག་ཡིས།

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། 9 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྐགས་དུམ། འོག་གངས་394/17 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་སེམས་ནི་རྩོལ་པར་ལྷན།’ ‘རྩི་རྩི་ལྷ་ཉི་ཉི་ཉི་ཉི་ཉི་ཉི།’ ཞེས་གསལ།

2 འདྲ་བ་ཅིག་ དབུས་དཔར།

3 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

4 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབུམ། 9 བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་རྩི་བེད་བ། འོག་གངས་2053

5 བྱེ་ནས་ གཙོང་དཔར། དབུས་དཔར།

6 བསལ་ན་ལ། དབུས་དཔར།

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

སེམས་ཅན་དོན་ནི་བདག་གིས་བགྱི། དེ་ལ་རྗེས་གནང་སྟོལ་མཛོད་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས། བདག་ལ་ཉི་བར་མཛད་དུ་གསོལ། དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
གནང་། ། ‘བདག་གིས་རྗེས་སུ་བསམ་པར་བྱ།’¹ ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གནང་བ་ལྟས་
པས་དེ་ལྟར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གནང་བ་བསྟུལ་བར་བསམ་པའོ།

གཉིས་པ་(དངོས་གྲུབ་ལྟ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྟོབ་མ་གཞུག་པའི་ཆེད་
དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་
འགོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལྟ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་²བྱ་བ་ནི། རྣམ་མཁའ་
སྐྱེ་བ་སོགས་ཆེགས་བཅད་དགའོ། དེ་ལ་ཆེགས་བཅད་³དང་པོ་ལྷ་ནི་དམ་ཆེག་གསུམ་
ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོད་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་
ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་བསྐྱབ་པའོ། སྤྱ་གསུམ་ནི།⁴ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་དང་
བྱག་རྒྱའི་སྤྱའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་རང་བཞིན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁའ་སྐྱེ་བ་
མཆོན་མའི་བྱིར། ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པའི་མཆོག །སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་ཆེ་རང་བཞིན། མི་
བསྟོད་དོ་རྗེ་དང་བདག་སྐྱབས། ཞེས་པའོ། དེ་ལ་སེམས་དཔའ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
རོ་གཅིག་པའི་སྟོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉི་དེ་
ནི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་ལོ། དེ་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་
རྗེ་ཆེན་པོའོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་
ཐ་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་རང་བཞིན་ཀྱིས་དག་པ་ས་རྣམས་ལ་སྟོ་བྱར་ཀྱི་དྲི་མ་རིམ་

¹ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༣ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ལེ་ཤེས་དོ་རྗེས་བསྐྱར་བ།
མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་ཆོག་ ཤོག་གངས་༥༥བ ༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་པ་དང་ལྷ་བ། དྲུག་ལ། བྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་
འདྲ་སྟེ། ‘བདག་མིང་ཆེ་གི་ཞེས་བྱ་ཡིས།’ ‘སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཀྱིས། གསུངས་པའི་ཆོ་ག་དག་གི་ནི།’ ‘བདག་གི་རྗེས་སུ་
བསམ་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

² བྱིན་བརྒྱབས་ དབྱས་དཔར།

³ དེ་ལ་ཆེག་བཅད་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལྷ་དཔར།

⁴ གསུམ་ན་ དབྱས་དཔར།

གྲིས་བསལ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་མཆོག་གོ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྒྲིབ་གཏོགས་བསལ་བ་ན་རྣམ་མཁའ་སྐྱེ་བའམ་འབྱུང་བར་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ།། རྣམ་
 མཁའ་དེའི་མཆོན་མ་སྟེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་མཆོན་ལྡན་ཉི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ན་གསལ་བར་གྱུར་པས་སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་སོ།།
 དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མཐའ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་དོ།། དཔལ་མཆོག་ལས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འཇམ་དོར་དང་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་འདོན་
 པ་སྟོས་ནས་བཤད་དོ།། འདི་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་དང་སྐྱུས་མཆོད་
 པར་བཤད་པས་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་ནི། བསྟོད་ཡུལ་ལ་བོད་པ་དང་དེའི་གོ་འཕང་
 བདག་ལ་སྦྱུང་ཅིག་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་བར་བྱ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ངོ་།། འབྱོར་
 བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལྷག་པའི་ལྷ།
 དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ།། མི་འགྱུར་མཆོག་ཏུ་བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅས་པའོ།། དངོས་
 གྲུབ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ནི་རྗེ་གསལ་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ།། དེས་ན་
 སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་དབང་ཕྱག་གོ། དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷའོ།། སྐུ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྗེ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་ན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་
 ཀུན་ཀྱང་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་རག་ལས་
 པས་རྒྱལ་བོའང་ཡིན་ནོ།། དེའི་འབྱོར་བ་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་མཆོག་གོ། རྣམ་
 པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། ཉེས་པ་མེད་པ་རྟག་པ་ཁྱོད།། འདོད་ཆགས་ཀུན་གྱི་རྗེས་
 ཆགས་པ།། བཅོམ་ལྡན་ཆགས་ཆེན་དགའ་བ་ཆེ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅས་
 པའོ།། ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ།། རྟག་
 པའི་དོན་ནི་སྐུ་གསུམ་གྲིས་རྣམ་མཁའ་རྗེ་སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བཞུགས་པའོ།། དངོས་གྲུབ་

༡ རྟག་པའི་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ།

བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཏེ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྩེས་སུ་
 ཆགས་པའི་ཕྱིན་ལས་མཛད་ལ་དེའི་ཕྱིར་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྐྱགས་རྩེའི་འདོད་ཆགས་ཆེན་
 བོ་ཅན་ནོ།། མཆོན་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བས་དབྱེས་པས་ན་དགའ་བ་ཆེད།། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞེས་¹བཏོན་ནས་དེའི་དོན་སྤར་བཤད་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་ཤུཉི་
 པས་²བཀྲལ་བས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་ན་དག་གོ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ནི། ཤེན་ཏུ་ནམ་དག་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོག་། གདོད་ནས་གྲོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཀྱན་བདག་ཉིད།། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅེས་པའོ།། སྤར་མི་སྤྲོག་པའི་དག་པ་མངའ་བས་ན་
 ཤེན་ཏུ་དག་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ནི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་མཆོག་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་འདས་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །རང་བཞིན་
 ཀྱིས་དག་པས་གདོད་ནས་གྲོལ་བའོ།། ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་
 སྐྱགས་སུ་རྒྱུད་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ།། བཟང་པོ་ནི་དག་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནི་མ་
 ལུས་པ་སྟེ་འདི་ལས་དེ་ནམས་འབྱུང་བའོ།། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཀྱན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་
 སེམས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའོ།། དུག་རྒྱུའི་སྤྱི་ནི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀྱན་ཀྱི་མཆོག་།
 དབང་ཆེན་མཆོག་གི་དུག་རྒྱུ་ཡིས།། རྩོམ་ཆེན་པོ་གསོར་བ་ལས།། རྩོམ་སྟེམས་བདག་
 བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅེས་པའོ།། ཀྱང་པ་དང་པོ་དང་དབང་ཆེན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དོ།།
 དེའི་དུག་རྒྱུ་ནི་རྩོམ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་གསུང་སྐྱགས་ཀྱི་རྩོམ་པོ་འདི་སྤྱོད།། དུག་རྒྱུ་དེས་
 དུམ་རྩོམ་སྟེམས་མའི་དུག་རྒྱུའི་བདག་པོ་སྟེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བདག་ལ་གྲུབ་པར་མཛོད་
 ཅིག་པའོ།། དེ་ཡང་དང་པོའི་རྩོམ་སྤྱི་གསུང་པས་གསོར་བའམ་སྟོད་པ་སྟེ་འདི་ནི་མཆོན་
 པ་ཅན་མོ།། དམ་ཆོག་འདི་ནམས་ཀྱིས་རྩོམ་པོ་འཆང་གི་དེ་ཉིད་བཛོད་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་

¹ དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅེས་ གཙང་དཔལ་།

² ཤུཉི་པས་ སྤྱི་འབྱུང་དཔལ་མ། རྩོམ་པལ་།

བདག་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་རོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་བྱུང་པ།། སེམས་ཅན་
 ཀུན་གྱི་སྦྱང་ལ་གནས།། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡབ་ཀྱང་ཡིན།། དམ་ཆོག་མཆོག་གི་འདོད་
 པ་མཆོག་། ཅེས་པའོ།། སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། འདོད་པར་བྱ་བས་འདོད་པ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མཆོག་དང་
 ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ། འདོད་པར་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ནས་སོ་
 སྤྱིའི་བར་གྱི་ཡིད་ལ་བྱུང་པའོ།། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་རྣམས་པར་དག་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཐུགས་ལ་བྱུང་པ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་སའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་
 དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམས་པས་
 བདེ་བ་སྟོར་བས་ན་པ་དང་འབྲེལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྦྱང་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བདེ་
 བ་སྟོལ་བས་སྦྱང་དུ་སྐྱུག་པས་ན་སྦྱང་ལ་གནས་པའོ།། འདོད་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱེ་དེ་ལས་འབྱུངས་པའོ།། དེ་གཉིས་རིམ་ལ་བདེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་འང་ཡབ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་བྱིར་རོ།། འདིས་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ལ་བྱུང་ཚུལ་སྤྱར་མ་བཤད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
 བདེན་པ་བསྐྱུག་པ་ནི། བདེན་པ་གང་གིས་ཡེ་ཤེས་མཆོག་། ཤེས་རབ་ཐབས་བདག་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི།། བདེན་པ་དེ་ཡིས་མགོན་པོ་ཁྱོད།། འདོད་པ་བདག་ལ་ཡོངས་རྫོགས་མཛོད།།
 ཆོས་རྣམས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། གསལ་ཞིང་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད།། གཞུང་དུ་མེད་
 ཅིང་བཛོད་དུ་མེད།། རྒྱ་དང་ལས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་།། དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་།།
 བདེན་པ་དེ་ཡིས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།། གཞུགས་བརྟན་གསལ་བ་སྒྲོབ་མ་རྣམས།། ཀུན་གྱིས་
 སྤྱི་བ་མེད་མཐོང་བར་ཤོག། ཅེས་པའོ།། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་

གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རོ།
 “ཤེས་རབ་ཐབས་བདག་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན།”¹ ཞེས་དགྲིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་འབྱུང་ངོ་།
 བདེན་པ་སྟེ་སྟོན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེས་ཡིད་ལ་མངོན་པར་བསམས་པའི་²འདོད་པ་རྫོགས་པར་
 མཛོད་ཅེས་བའོ། ཆོས་རྣམས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་སོ། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་
 བྱ་ནི་སེམས་³ཅམ་གྱི་སྒྲུང་བའོ། ཉན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་
 གསུམ་དང་བྲལ་བས་དག་པ་དང་གསལ་བ་དང་རྟོག་པ་མེད་པའོ། རང་བཞིན་མེད་ཅིང་
 སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་
 བས་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། འདི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། ལས་ནི་ཐོས་བསམ་
 སྟོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩི་
 རྩེ་འཆང་སྟེ་དགྲིལ་འཁོར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། གཟུགས་བརྟན་ནི་དགྲིལ་
 འཁོར་དུ་བྲིས་པའོ། གསལ་བར་ནི་གང་གི་གཟུགས་སུ་བྲིས་པ་དེའི་སྒྲུང་ལྟ་བུའོ། སྒྲིབ་
 མེད་དམ་ངི་མེད་ནི་བདེན་པ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་སྟོན་པ་
 བསལ་བ་⁴ལ་བརྟེན་ནས་དགྲིལ་འཁོར་མཐོང་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། སྟོབ་མ་ནི་ཀུན་གྱིས་
 ཞེས་མང་པོ་ལས་འབྱུང་ངོ་། འདི་དག་ནི་དགྲིལ་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་ནས་འབྱུང་ཞིང་དོན་
 ལེགས་པར་གོ་བ་གཤམ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་ཤུགས་པ་དང་ཨ་རྒྱས་བཤད་པ་བཞིན་བཀོད་པའོ།
 དཔལ་མཆོག་ལས་ཆོགས་བཅད་ལྟག་མ་ལྟ་མི་འབྱུང་ཞིང་དང་པོ་ལ། ཨོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་པལ་ཆེར་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ། བྲི་མ་བཞི་ནི་
 བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དང་ལ་བ་པ་⁵ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་གསུངས་སོ།

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། ཞ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཨ་རྒྱ་ལྟ་ར་གྲུག། དབང་གི་རབ་བྱེད། ཤོག་གངས་332ན4

2 བསམ་པའི་ དབྱས་དཔར།

3 ལྷ་བྱ་ནི་ སེམས་ གཙང་དཔར།

ལྷ་བྱ་སེམས་ དབྱས་དཔར།

4 གསལ་བ་ དབྱས་དཔར།

5 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

དང་པོ་(ཡོལ་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཞུག་པ་)ནི། སྟོན་དུ་ཆས་སུ་གཞུག་པ་ནི། དེ་ནས་སྟོའི་སྟོབ་
དཔོན་རྣམས་མི་འདོད་ན་¹གཞན་རྣམས་དང་། འདོད་ན་ནི་དེ་རྣམས་དང་སྟོབ་མ་གཞན་
ལྷག་གནས་བྱས་པ་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཁྲུས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་དྲི་ཞིམ་པོ་ལ་
སོགས་པས་དག་པར་བྱས་ལ། ཡོལ་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཞག་པ་རྣམས་རྣམ་སྤང་ངམ་གཙོ་
བོར་དམིགས་ལ་འབྲེལ་པ་བསྐྱས་པའི་གོས་དམར་པོ་འཕམ་གཞན་གང་ཡང་བྱང་བ། ཡོ་སར་
ཏ་སྐ་ག་ཏ་ཨ་བུ་ཏ་ར་བོ་རྟེ་ཨ་ལི་ཀླ་ར་མཐུ་སྤུ་ར་མེ་རྩ་ས་སུ་ཏ་སྤྲ་ར་²ས་མ་ཡེ་རྩྱ། ཞེས་
བས་སྤྲད་གཡོགས་དང་། ཡོ་བརྟ་རྟ་ཏི། ཞེས་བས་སྟོད་གཡོགས་དང་། ཡོ་བརྟ་ལྷུ་ཏི་ཤ་

༣ སྤྲ་རྒྱ་ གཙང་དཔར།

རིགས་དང་མོས་པ་འབྲི་བ་ནི། སློབ་མ་ལས་ཀྱི་དོན་ཅན་གྱིས་བཟུང་བ་¹ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བྱེད་སུ་ཡིན་ཞེས་ངི་བར་བྱའོ།
 དེས་བདེ་ཆེན་བདག་ནི། སྐལ་བ་བཟང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། རིས་ལན་འདི་ནི། རྒྱ་རི་ཀ་
 པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྱུང་ལྟར་བདེ་སྟེ། “བྱ་བྱེད་སུ་ཡིན་ཅི་ལ་དགའ།” སྐལ་བཟང་བདེ་
 ཆེན་གནས་ལ་ཞེས། རིས་ལན་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པར་བྱ།² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་
 དང་མོས་པ་འབྲི་བ་³ཡིན་ནོ། སྐལ་བཟང་ནི། ས་ར་ཉ་ས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་འབྱུང་བ་
 བཞིན་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པར་བསྟན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་ཏུ་རུང་བར་
 ཤེས་པའོ། མཉམ་སྦྱར་དུ་ཅི་ལ་དགའ་བ་རིས་པའི་ལན་དུ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལ་དགའ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་སྟེ།⁴ སྤོམ་འབྱུང་ལས། “ཀྱི་བྱེད་སུ་
 ཞེས་ངི་བྱ་སྟེ། བདག་སྐལ་བཟང་ཞེས་བརྗོད་དང་ལྡན།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཆད་
 ལྡན་གཞན་ཡང་མང་པོས་བཤད་པས། སྐལ་བཟང་ནི་དགའ་བ་པོ་ཡིན་གྱི། དགའ་བའི་ཡུལ་
 མིན་ནོ། ལ་བ་པས་⁶སྤར་ལྟར་རིས་ལན་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་བྱ་ཅི་བྱ། དེས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་བཀྱི་འཆལ་ཞེས་སོ། ཞེས་རིས་ལན་གཞན་ཞིག་⁷གསུངས་ཏེ།
 བྱེད་སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་བདེ་ཆེན་ལ་མོས་ན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་མཆོག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།⁸ རིས་ལན་འདི་མཉམ་སྦྱར་གྱི་

1 གཟུང་བ་ རྟེན་དཔལ།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་ སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་པོ་སྤོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་377ན3 ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བྱེད་སུ་ཡིན་ཅི་ལ་དགའ།” ཞེས་གསལ།

3 རིས་ དབུས་དཔལ།

4 བཟུང་སྟེ། དབུས་དཔལ།

5 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྤོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཙུང་བ། ཤོག་གངས་377ན3 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་
 མི་འདྲ་སྟེ། “ཀྱི་བྱེད་སུ་ཞེས་ངི་བྱ་ཞིང་། བདག་ནི་སྐལ་བཟང་ཞེས་ཀྱང་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུང་པོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙུང་།

7 གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

8 དོན་ནོ། གཙང་དཔལ།

4. གཉིས་ཅར་ གཅོང་དཔར། དབྱས་དཔར།

བའོ།”¹ ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྗེ་ཞེས་བྲ་བ་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའི་
 ཕྱག་རྒྱས་རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་ཉིལ་ཞེས་པས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བག་ཆགས་
 སྐྱེད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
 སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ།”² ཞེས་བཀའ་བ་དེར་ཉིལ་ཞེས་པའི་སྟེན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བཤད་
 ལ། འདིར་སྟེན་དེ་མ་བྱུང་བས་སློབ་དཔོན་དེའི་དགོངས་པ་ནི། ཕྱག་བཞིའི་དང་པོའི་
 སྐུ་བས་སུ་དོར་སེམས་ཞུགས་ནས་སྟོང་གར་³ རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་
 བཞུགས་པ་ལ་ལྟ་བའི་ཡིད་ནི། ཐམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་སྟོད་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པ་དེར་སྦྱང་ངོ་།། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བ་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་ལྟེན་པས་⁴མཛད་
 པ་ལས་ཕྱག་བཞི་མ་བཤད་ཀྱང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི།”⁵ ཞེས་སྟེན་གྱིས་དམ་
 ཆོག་བསྟན་པའི་སྐུ་བས་སུ་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། “བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་
 པ་ལས་སམ་འཇུག་པ་ལས་ཉེ་སྟོང་གའི་⁶རྒྱ་བར་དོན་རྗེའི་རྣམ་པར་དོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་ལ།
 འདི་ཐམས་ཅད་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་བྱས་ན་གཞན་དུ་བཤད་ས་ཡང་མེད་
 པས་འདིའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བ་ལས་ཀྱང་། “རྣམ་འབྱོར་སེམས་ནི་ཡང་

1 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟེན་གྱིས་སྐྱེད་པ་ལ། ཞོག་གངས་330ན2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་ལྟ་བུ་མི་འད་
 རྟེ། ‘ཕྱག་རྒྱ་དོན་གང་ཡིན་པ།’ ཞེས་གསལ།
 2 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ཞོག་གངས་330ན3 ལས་བྱུང་བ་
 རྒྱུང་མི་འད་སྟེ། “སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བཞུགས་ནས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཉིལ་བའི་ཞེས་བྲ་བས་
 བསྐྱེད་པར་བྲ་བ་ཡིན་ཅོ།། གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། ཞེས་བྲ་བ་ལ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོངས་སུ་བཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྐྱེད་པས་དུས་གསུམ་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལྟར་བྱུང་
 བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།
 3 སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
 4 ལྟེན་པས་ དབུས་དཔར།
 5 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟོ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཞོག་གངས་147ན1
 6 སྟོང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
 7 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟོ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མེན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཞོག་གངས་147ན3 ལས་
 བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འད་སྟེ། “བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལས་སམ་འཇུག་པ་ལས་ཉེ་སྟོང་གའི་རྒྱ་བར་དོན་རྗེའི་རྣམ་པར་དོ།” ཞེས་གསལ།

དག་བསྐྱེད།། སྤྱང་གར་¹་རྩོ་རྩོ་སྤྱང་པོ་བསམ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་བྱུང་ཙམ་ཞིག་
སྤྱང་རྩོ་།། གཞན་ཡང་དཔལ་མཆོག་ལས། “འདི་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ།།”³ ཞེས་
སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “སེམས་དེ་
བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་མཐུས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་
ཙམ་གྱིས་ནི།”⁵ ཞེས་སོགས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་⁶ལ་ཡང་སྐྱར་
བྱང་བ་ཡིན་ནོ།། སེམས་སྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཀུན་སྤྱང་དང་ཤུནྟེ་བ་⁷གཉིས་ཀས་སློན་སེམས་
དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་འབྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པར་⁸གསུངས་པས། ལྷ་མ་
སྤྲ་མ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་
དང་། ལྷ་བའི་སྤྱང་གི་རྩོ་རྩོ་ཉིད་གྱི་རོ་བོར་ཀུན་སྤྱང་གིས་གསུངས་པས་རྩོ་རྩོ་དོན་དམ་

༡ སྤྱང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྩོ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་༡༡ན།

༣ རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྐྱགས་དུས། འོག་གངས་༢༢༡ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་བརྗོད་པ་ཙམ་
གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་བྱག་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༤ རྩོ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྤྱང་པོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འོག་གངས་༤༥བ། ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་མཐུས་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་ངེས་
པའི་བྱང་པོ་ལ་གནས་པས་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དུས་གསུམ་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༥ རྩོ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་༡༥ན།

༦ སེམས་དེ་སྐྱེད་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༧ ཤུནྟེ་བ་ དབུས་དཔར།

༨ སྐྱེད་པར་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་སྒྲ་བ་ཀྱན་རྩོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་ལེགས་སོ།། འདི་ལེགས་
 པར་བརྟེན་འཕྲོད་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པར་བྱེད་པ་
 བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་སྤྲང་བས་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་ནས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སློན་པ་གཉིས་དམིགས་བྱེད་པར་¹བྱས་
 ནས་སྒྲ་བ་དོ་རྩེའི་ནམ་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་གཞན་ནམས་ཀྱང་ཆོག་
 གྱི་ལ་མ་ལུས་པར་²བརྟེན་པར་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འགྲིག་
 པས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བསྤྲུགས་པ་ལོན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་³དོ་རྩེ་མེ་ཉྱག་
 དང་བཅས་པ། ཨོ་སྤྱ་ར་ཉེ་ས་མ་ཡ་སྟོ་རྟོ་སི་རྩྱ་⁴བརྩ་ཡ་སྤྱ་སྤྱ་ཁྱི། ཞེས་བརྟེན་ཅིང་བཟུང་སྟེ།
 དེང་ཁྱོད་⁵དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དུ་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནམས་ལ་སྤྱ་བར་མི་བྱ་ཞིང་མ་དད་པར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་བརྟེན་དོ།།
 རྟོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དཔལ་མཆོག་ན་ཡོད་ལ། བྱི་མའི་སྤྲུགས་ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་དོ།། དོ་རྩེ་སྤྱིང་གར་⁶འཛིན་པ་མཆོམས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 དུ་དཔལ་མཆོག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་བྱེད་པ་ཡང་དུ་རི་ཀ་པ་
 སོགས་མང་པོས་གསུངས་སོ།། དེང་ཁྱོད་ཅེས་སོགས་འདི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་
 བ་པ་⁷ལ་སོགས་པས་མཛད་ལ་གཞན་མང་པོས་མ་བཤད་དོ།། མ་དད་པ་ནམས་ལའང་མ་

1 དམིགས་བྱེད་པར་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་མ།

2 མ་ལས་པར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

3 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

4 སྤྱྱ་ དབྱས་དཔལ།

5 བཟུངས་ཉེ། དེང་ཁྱོད་ རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

བཟུང་སྟེ། དེང་ཁྱོད་ དབྱས་དཔལ།

6 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་ལ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ལེགས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྐགས་ལ་མི་
དད་ན་དེ་ལ་ཡང་མི་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་གཞག་དང་པོ་ལ་མེད་པའི་བྱད་པར་རོ།།

གཉིས་པ་(ནང་དུ་གཞུག་པ་)ལ་གསུམ། ནང་དུ་གཞུག་ཅིང་བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་།
དམ་ལ་གཞག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་བ་ནས་བདེན་བ་བཟོད་པའོ།། དང་པོ་(ནང་དུ་གཞུག་ཅིང་
བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས། ཨོ་ཡ་སྐྱོ་གྱི་ཏྲུ་ཞེས་བཟོད་ཅིང་བྲིད་ལ། ལྷུའི་སྒྲི་ར་སྒྲི།
ཞེས་པ་འདིས་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ། མཐུ་ར་ཏ་སུ་རི་ཆ་སུ་ཏོ་ཏོ་སུ་སུ་ཁོ་བཟོ་སུ་
ལྷུ་བྱ་སི་རྒྱ་སྒྲི། ཞེས་པ་གདོན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱའོ།། སྐགས་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཟོད་
དགོས་སོ།། སྐགས་སྐ་མས་སྟོབ་མ་འབྲུགས་པར་ཤུ་ཆེ་པས་བཤད་དེ། ལ་བ་པས་¹ཀྱང་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱོང་མའི་²སྐགས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་བཅུག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས། སྐགས་
དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྐྱོར་དབྱག་པའི་དམིགས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་ཡི་གེ་ལྷས་ཡོལ་
བའི་ནང་དུ་གཞུག་པར་ལ་བ་པས་³ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། འདུས་པའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། དེ་
ལ་འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་དོ་རྟེན་དམ་ཆོག་གོ། །ལྷུའི་སྒྲི་ར་སྒྲི། ཞེས་
སྐགས་འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་དངོས་སུ་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་འཇུག་
པ་ཡིན་ཡང་སྐྱོམ་དོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་དགོས་སོ།། དབང་བསྐྱར་⁴བ་ལ་
སྟོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་དེ་དག་གི་གསང་བའི་
གཏམ་བྱད་པར་ཅན་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་⁵དགོས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཐོག་མ་ཡང་འདི་ནས་ཡིན་པས་བརྟ་
འཁྱོར་དགོས་སོ།། བེ་བླ་ཁྱའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་། “བདེ་བ་མཆོག་གི་སྟོན་བྱུང་དུ། ལུ་

1 ལ་བ་པས་ ལྷུ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལྷེ་དཔར། དཔུས་དཔར།

2 སྐྱོང་བའི་ ལྷུ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལྷེ་དཔར།

3 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

4 དབང་སྐྱར་ ལྷུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

5 ཚུད་བཅིག་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

ཁྱོད་བདག་གིས་བྲངས་པའོ།”¹ ཞེས་དང་། བག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཉས་ཀྱང་། “དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཐོང་ཁྱེར་མཆོག །སྤྱིང་པོའི་དཀྱིལ་
འཁོར་འདི་རུ་ནི། བདག་གིས་སློབ་མ་གཞུག་པར་བགྱི།”² ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་
དཔོན་གྱིས་བགྱི་ཞིང་སློབ་མ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་བྱའོ། ལྷ་བ་ལྷ་བས།
“ལྷ་ཁྱི་མྱེ་ར་ལྷ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་ལ་ཡིད་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་གཉིས་སུ་མེད་
པར་བསྐྱེམས་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་
རི་ཀ་པས་ཀྱང་ལྷ་དང་ཐ་དད་མེད་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་
དུ་བཅུག་པས་ལྷ་རྣམས་དང་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་མེད་པར་དེ་དག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་
སོང་བར་ཡིད་གིས་སྐྱེམ་པའི་དོན་ཉེ་ནང་དུ་བཅུག་པའི་དོན་འདི་གསལ་ལོ། སྐྱོར་བའི་
ལྷགས་ནི་དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་
ནས་སྐོ་མ་རེ་རེའི་སྤྱིང་པོ་བརྗོད་ནས་སྐོ་དེ་དང་དེར་རང་ཉིད་སྐོ་མ་རྣམས་གྱིས་བཀུག་པར་
བསམས་ཉེ་མཐར་ཤར་སྐྱོར་ཞུགས་ནས་ལྷགས་འདི་བརྗོད་པར་གསུངས་པས་དང་པོ་ཤིང་
སྐོ་ནས་ཞུགས་པ་ཕྱིར་འཐོན་ནས། སྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐོ་གཞན་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་
པ་སྦྱར་བས་ཆོག་པ་འདྲའོ། དེ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྐྱོར། ཞི་སར་
ཏ་སྦྱ་ག་ཏ་བྱ་རྩོ་བསྐྱ་⁴རྒྱ་ལ། ལྷ་ཁྱི་ཁྱི་རྩྱ་⁵ཏ་ལྷ་མི། སར་ཏ་སྦྱ་ག་ཏ་བརྩ་སྦྱ་ཨ་རྩི་ཏིཏྱ་སྤྱ།
ཞི་སར་བུརྩ་བྱ་རྩོ་བསྐྱ་རྒྱ་ལ། ལྷ་ཁྱི་ཁྱི་རྩྱ་⁶ཏ་ལྷ་མི། སར་ཏ་སྦྱ་ག་ཏ་བརྩ་བེ་རོ་ཅ་ན་ཨ་རྩི་

1 ཕྱི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༡ བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རྗེས་ཆོག་སྐྱ་ཆོགས་ལས་བརྒྱས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་མེ་
བྱ་ཏི་ཅ་རྩ་ཐར་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་392བ6

2 ཕྱི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། 2 སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ལ། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་396བ6 ཕྱི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། 2
སློབ་དཔོན་ས་ར་ཏ། ཐོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་399ན3

3 ཕྱི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། 3 སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་ལྷ་བ། དོན་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད། ལུ་ཞེ་བྱག་ལ། ཤོག་གྲངས་740བ4

4 བསྐྱ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར།

5 ལྷ་ཁྱི་ཁྱི་རྩྱ་ དབྱས་དཔར།

6 ལྷ་ཁྱི་ཁྱི་ དབྱས་དཔར།

ཉིའུ་མྱོ། ཞེས་པ་དང་། མྱོད། ཡོ་སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བྱ་ང་ཨ་ཟླ་ཉེ་ཁྱ་ཡུ་ཡུ་མྱོ་ནི་འིའུ་ཏ་ཡུ་
 མི། སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བཟང་རྒྱ་ཨ་ཟླ་ཉེ་ཁྱ་མྱོ། ལུབ་ཏུ། ཡོ་སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བྱ་ང་མ་བཟང་ལ་
 ཡུ་མྱོ་ནི་འིའུ་ཏ་ཡུ་མི། སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བཟང་རྒྱ་མ་བཟང་ཡུ་མྱོ། ལུབ་ཏུ། ཡོ་སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བྱ་
 ང་ཀམ་ཉེ་ཁྱ་ཡུ་མྱོ་ནི་འིའུ་ཏ་ཡུ་མི། སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་བཟང་ཀམ་ཉེ་ཁྱ་ལུ་ལུ་མྱོ། ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱགས་
 ལུས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱེད་དུ་བཅུག་ལ། ཡང་ཤར་སྒྲོད། ཡོ་གྱ་ལུ་ཅ་ར་ཁོ་བསྐྱོད་ལ་
 ཡུ་མྱོ་ནི་འིའུ་ཏ་ཡུ་མི། ཡོ་སམ་སཏུ་བ་རི་རྒྱ་རྒྱ་མྱོ་ཉེ་ཁྱ་ཏ་ཡུ་མི། ཞེས་བྱ་བ་དོན་གོ་
 བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་འདོན་དུ་གཞུག་གོ། །སྐྱགས་གཉིས་པ་དང་ལུ་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་
 དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས་གསུངས་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་དང་པོ་གཙོ་བོ་དང་
 གཉིས་པ་རྣམས་སྒྲུང་ལ་བྱེད་པས་དབུས་སུ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་བཞུགས་པའི་དབང་དུ་
 མཛད་དོ། ། ལྷ་བྱང་གིས་མི་བསྐྱོད་པར་བསམས་ནས་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་
 ཕྱག་བཞེ་ལས་མ་གསུངས་ལ། དབུས་ན་མི་བསྐྱོད་པ་བཞུགས་པས་དེའི་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་
 གི་ཕྱག་བྱེད་བ་བཞེན་དུ་བྱ་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། ། ལ་བ་བ་^༥དང་ནག་པོ་སྐྱོད་པ་དང་ས་ར་
 ཏས་དང་པོར་ན་མ་ཉེ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གི་ཕྱག་བྱས་ནས་དེ་ནས་ཕྱོགས་
 བཞེའི་ཕྱག་བྱེད་དེ་སྐྱ་མས་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པར་མཛོན་ནོ། ། དེ་དག་གིས་མཁའ་འགོ་
 མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་ལྷའི་མཆན་འདོན་པ་སྒྲོས་ནས་མཛད་ལ། རྒྱལ་བ་བཟང་
 པོས་ཀྱང་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་བཞེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེས་འདོན་པ་

༡ ཡུ་མྱོ་ནི་ དབུས་དཔའ།

༢ ཀམ་ དབུས་དཔའ།

༣ ཀམ་ དབུས་དཔའ།

༤ བཟང་རྒྱ་ སྐྱ་འབུམ་དཔའ་མ།

ལྷ་རྒྱའི་ གཙོ་དཔའ།

༥ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྐྱ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཙོས།

སྒྲོམ་ནས་ཕྱག་བཞི་བྱེད་ཅིང་གཙོ་བོ་དེ་བཞི་གཤིང་¹རང་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་མཁའ་འགོ་མ་
ལ་སོགས་པ་བཞིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བཤད་དོ། སྤྲུགས་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་པས་སྤྲུགས་དོན་ནི། ལྷ་མོ་འོ་མེ་ལྷ་མོ་མེ་ཞེས་པ་བཞིས་
ནི། བདག་ཉིད་དབུལ་བར་བཀྱོལ་ཞེས་སྟོན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་འབུལ་བ་ནི་སྤྲུགས་དེའི་གོང་
མ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོན་བཀྱར་བ་དང་
མཆོད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་མཆོད་པའི་ལས་ཏེ་དེ་དག་
གི་ཕྱིར་དུའོ། སྤྲུག་ཏུ་སྤྲུག་ཏུ་བཟོ་སྟེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ལ་
རྩོམ་མེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ཏེ་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། སྤྲུགས་
ཆོན་ཐ་མ་བཞི་ནི། དེ་དག་ལ་བོས་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པ་དང་བདག་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་བདག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་བདག་ལ་མཆོད་པའི་ལས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའི་དོན་ཏེ། སྤྲུགས་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞི་ན་རིགས་ལྷའམ་དེ་དག་གི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྷ་གང་བཞུགས་སྐབས་
དང་སྐར་ནས་བཞུགས་དོ། དེའི་ཆེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྒྲོམ་པར་སྐྱེ་བྱུང་དང་
བྱུང་འཇུག་གསལ་བས་བཤད་དོ། ཕྱག་འཆོལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། དང་པོ་
ལ་རྩོམ་ཐལ་མོ་བརྒྱུད་ཏེ་²ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྩོམ་ཐལ་མོ་སྟོང་
གར་³སྐར་ཏེ་དབུལ་བས་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྩོམ་ཐལ་མོ་སྐྱེ་བོར་སྐར་ཏེ་ཁས་དང་། བཞི་
པ་ལ་རྩོམ་ཐལ་མོ་སྐྱེ་བོ་ནས་པབ་སྟེ་སྟོང་གར་⁴བཞག་ནས་སྐྱེ་བོས་ས་ལ་རིག་པའི་ཕྱག་
བྱ་བར་བཤད་དོ། ཕྱག་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྩོར་མེས་ནས་རྩོམ་ལས་ཀྱི་བར་བཞི་སྟོང་

¹ བཞི་ཁའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ།

བཞི་གཤིང་གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

² བརྒྱུད་སྟེ་དབུས་དཔལ།

³ སྟོང་ཁར་གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁴ སྟོང་ཁར་གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

ག¹ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞིར་ཞུགས་ནས་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་བཞིའི་ཚུལ་
 གྱིས་གནས་པ་དང་དེ་ནམས་ལ་ལྟ་བུ་ཉིད་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བ་སོགས་བཞི་ཡིན་
 པར་ཀུན་སྣང་གིས་བཤད་ལ། བྲེང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་འདིའི་སྟོང་གར་²སྟོམས་འབྲུག་
 གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ག་³ལ་སོགས་པར་དགོད་པ་གཞན་ཡང་བཤད་པ་ནི་སྐབས་
 འདིར་བསྟོམས་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་ཆོ་ག་གཞན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྟོང་གར་⁴ལྟ་ལའ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་པ་སྟོམས་པ་དང་སྟོང་ག་⁵ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞིར་མཆན་མ་འགོད་པ་ལ་
 དགག་པ་མཛད་དོ། ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གྱིས་རིགས་སོ་སོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་དང་འཕྲིན་ལས་སུན་ཆོགས་ཀྱི་རུས་པ་
 ཅན་དུ་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུ་སྟོམས་པ་⁶སོགས་མ་
 བཤད་ལ། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། “སྟོང་གར་⁷བཙམ་ལྟན་ཞུགས་པ་བྱ།” ཡིད་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་བརྟག་པར་བྱ། །⁸ ཞེས་དང་། “རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྟན་རྗེ་ལྟེ་ཡིས། དབང་བསྐྱར་བར་ནི་
 རྣམ་བཟྱག་བྱ། །⁹ ཞེས་དང་། “འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དེ་ནི་རུས་པ་ལྟག་
 པར་བརྟག་།”¹⁰ཅེས་དང་། “གསང་བའི་མཆོད་པ་རུས་པ་བྱ། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་བསམ་པར་

༡ སྟོང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ སྟོང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༥ སྟོང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ སྟོམས་པ་ དབུས་དཔར།

༧ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༨ རྗེ་བསྟན་ཀླུང་འགྲེལ། ཞེས་པ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟོང་གར་བཙམ་ལྟན་ཞུགས་པ་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༩ རྗེ་བསྟན་ཀླུང་འགྲེལ། ཞེས་པ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན༢

༡༠ རྗེ་བསྟན་ཀླུང་འགྲེལ། ཞེས་པ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་བཞིན་འདིས། དེ་ནི་རུས་པ་ལྟན་པར་བརྟག་།” ཅེས་གསལ།

བྱུང་།”¹ ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་རིགས་སོ་སོའི་ལྷ་དེ་ཆད་ནས་ཐིམ་པ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་
ལོ། ། སྒྲ་མ་ལ་བྱག་བྱེད་པའི་སྒྲགས་དོན་ནི། སྒྲ་མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ཕྱིར་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྒྲལ་ཞིང་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་ཉིད་འབྱུལ་བ་གཉིས་ཏེ་ཅུང་
ཟད་ཅམ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་སོ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་སོ། ། བྱག་
བཞིའི་འོག་དུ་སྒྲགས་སྟོམ་འཛིན་པ་ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
བཞད་ཅིང་། སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་སྟེར་བའི་ཆེ་སློབ་མའི་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་²སྟེན་
པར་བཞད་དོ། ། ས་ར་ཏ་སྟོམ་པ་བསྒྲགས་པ་ཅམ་མིན་པ་གཟུང་བའི་ཆོག་མ་བཞད་པ་ནི་
བསྒྲགས་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་གཟུང་བའི་ཆོག་ར་བསྐྱར་བས་ཆོག་པས་གོ་སྟོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
དེ་རི་ཀ་པས་སློབ་མ་ལས་བྱམ་གྱི་རྒྱས་བཀྱས་ནས་མིག་དར་བཅིངས་ཤིང་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་
བཟུང་བའི་འོག་དུ་སྟོམ་པ་སྒྲངས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བཞད་དོ། །³ སྟོབ་པོན་དང་དངོས་
གཞིའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ནའང་དགོས་པ་ཆེ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དམ་ལ་གཞག་པ་)ནི། དམ་ལ་འཛིན་པ་ནི། སློབ་མས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་མིན་
ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་
དང་འདྲ་བར་བསྒྲུང་དགོས་⁴པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པའི་བསྒྲུང་
སྟོམ་མི་རྣམས་པ་ལ་འདི་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། ། དམ་གཞག་བྱེད་པའི་གནས་ནི། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་འར་སྟོགས་སུ་བྱེད་པར་ལ་བ་བ་⁵ལ་སོགས་པས་བཞད་དོ། ། དང་པོ་མན་ཡོན་
བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེང་ཁྱོད་⁶དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་

1 རྟེན་བསྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་706ན6

2 བཟུངས་ཏེ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བཞད་དེ། སྟོབ་ལུས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

4 སྒྲུང་དགོས་ སྟོབ་ལུས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

5 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྟེ་བསྟེན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟེན་ནས་བཅོས།

6 དེང་ཁྱོད་ དཔུས་དཔར།

རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱི་དེས་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་རྩོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་
 ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་དངོས་
 གྲུབ་གཞན་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བ་
 རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་བརྗོད་དོ།
 འདིའི་དུས་སུ་ལག་པ་ནས་བཟུང་ནས་¹བྱ་བར་ལ་བ་བ་²དང་མི་སྤྱབ་སྒྲུབ་པས་བཤད་ལ། བོད་
 ཀྱི་སྤྲུལ་པ་དག་མགོ་བོར་རྩོམ་པའི་བཞག་ནས་བྱེད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་སུ་ཞུགས་པའོ། རྩོམ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དུས་གསུམ་ཤེས་པའི་ལྷའི་ཡེ་ཤེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་པབ་པས་སྐྱེ་
 བ་སྟེ་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཞེས་བཤམ་བྱ་ཡི་³ཞེས་པའོ། ཡེ་ཤེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་
 ནི། ཡེ་ཤེས་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་མཆོག་དང་སྤྱན་མོང་འབྱུང་བའོ། དཀྱིལ་
 འཁོར་མཐོང་བ་ནི། ཆོ་ག་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་བཅུག་ནས་ལྟ་རོ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་མིན་
 པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བའོ། མནའ་ཚུ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པས་དམ་ཆོག་ཅན་དུ་བྱས་
 ཤིང་མནའི་སྤྱིང་པོ་བྱིན་པ་ལས་འདས་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་སྟེ་འདིར་ནད་ལ་སོགས་པ་
 དང་བྱི་མར་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཛོལ་པ་ལ་ཤྲུག་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བཤད་
 དོ། ། ཀྱན་སྦྱང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་ལྔ་དང་། དེའི་རིགས་ནི་དེ་
 དག་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་རྣམས་དང་རིགས་དེར་ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ནི་བྱི་འཇུག་དང་། དེའི་དུས་སུ་ས་མ་ཡ་རྩྭ་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པབ་པ་ནི་གསང་བའི་འཇུག་
 པར་བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་པབ་པ་འདི་ནི། སྐད་སྒྲུབ་དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་རྣམས་ནས་བཅུག་

¹ བཟུངས་ནས་ རྩོམ་པའི་གཙང་དཔར།

² བསྐྱེད་པའི་བཞི་གར་ལྟ་བུ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱན་འཇུག་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཙོས།

³ བྱ་ཡིས་ གཙང་དཔར། དཀྱིལ་དཔར།

པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། འོག་གི་ཡེ་
ཤེས་པ་བ་དང་མི་གཅིག་གོ། །རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ནི། ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་¹ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་མཛོན་སྤུལ་དུ་བྱ་ཡི་²ཞེས་ཏེ་དེའི་བྱེད་པར་ནི་ཡེ་
ཤེས་གང་གིས་སོགས་སོ།། སྟོད་འབྲེལ་ལས་རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། འདས་མ་ཐག་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བཤད་པས། ས་མ་ཡ་རྩྱ་གིས་བཅུག་
པའི་དུས་སྤུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་ནང་ཞུགས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བབས་པར་ཀུན་སྙིང་བཞེད་དོ།། སྤྱ་བ་ནི། རྗེར་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་འབྲེལ་
ཞེས་སྤྱ་བ་ལ་བཤད་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་དོ།། དམ་ཆེག་
ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་རེ་ཞེས་པ་ནི། དམ་ཆེག་ལས་འདའ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བསྟོན་པ་ལ་
བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་བཞིན་དེ་མགོ་བོར་རྗེ་རྗེ་བཟུང་ནས་³བྱིལ་བྱ་དཀྱོལ་ཞིང་། བྱིད་ཀྱི་དམ་
ཆེག་རྗེ་རྗེ་འདི།། གལ་ཏེ་བྱིད་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་སྤྱས་ན་ནི་མགོ་བོ་འགེམས།།
ཞེས་བསྒྲགས་ལོ། འདི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ལས། “འདི་ནི་བྱིད་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆེག་ཡིན་
ཀྱིས་⁴གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱས་ན་སྐྱད་པ་འགས་པར་འགྱུར་རོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་
རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པའོ།། འདི་ལ་ཀུན་སྙིང་དང་ལྡན་པའེས་གཉིན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་
མི་སྤྲང་ཡང་། གསང་བ་མི་བསྒྲགས་པ་འདི་ནི། བྱིད་ཀྱིས་འདར་མི་རུང་བའི་དམ་ཆེག་ཡིན་
ཀྱིས་⁶ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་བྱེད་པས་ན་རྗེ་རྗེ་ཞེས་བྱ་ཡི། མགོ་བོར་བཞག་པའི་རྗེ་རྗེ་ལ་
མི་བྱའོ།། གང་ལ་སྤྱས་པ་དང་ཅི་ཞིག་སྤྱས་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ།། མགོ་བོའམ་སྐྱད་པ་འགས་

1 ཅན་གྱིས་ དབྱས་དཔར།

2 བྱ་ཡིས་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 བཟུངས་ནས་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

4 ཡིན་གྱི་ སྤྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

5 རྟེན་བཀའ། རྟེན་འབྲས། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ། འོག་གངས་32/བ3

6 ཡིན་གྱི་ སྤྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

བ་ནི་ལུས་ལ་འབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ།། དེ་ནས་སྙིང་གར་རྩོམ་བྱུང་སྟེ།¹ ཨྱོ་དེ་རིང་
 རྩོམ་སེམས་དཔའ་རང་།། ཁྱོད་ཀྱི་སྙིང་ལ་ཡང་དག་ལྷགས།། གལ་ཏེ་ཚུལ་འདི་སྐྱས་ན་
 བློ།། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱལ་ཏེ་གཤེགས།། ཞེས་བཀའ་བསྐྱོད།། ཚུལ་འདི་ཞེས་བ་དང་གང་ལ་
 སྐྱས་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་དམ་གཞག་དང་
 བོ་ལ་བཤད་པས་གོ་རྒྱས་བ་ལ་དགོངས་སོ།། སྐབས་འདིར་རྩོམ་སེམས་དཔའ་སྙིང་ལ་
 ལྷགས་པར་གྱུར་ཅེས་²བརྗོད་པའི་ཆོག་འདིས་སློབ་མ་ལ་སྤར་ལྷགས་ཟེན་བ་ཞིག་³བསྟན་
 བས་དེ་སྐབས་གང་དུ་ཡིན་སྟུང་ན། ཀུན་སྙིང་གིས་བཤད་པ་ནི་ཡོ་ག་པའི་སློས་ཀྱི་ལྷགས་
 ཚུལ་དུ་སྤང་བས་འདིར་དེས་མི་ཐན་ལ། ལྷ་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་སྤར་གནང་བ་ལོད་
 པའི་ཆོ་སློབ་དཔོན་དང་བྲག་བཞིའི་ཆོ་སློབ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་བཀའ་ཀྱང་དེའི་ཆོ་སློབ་མ་ལ་རྩོམ་སེམས་དཔའ་སྙིང་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་
 འཆད་པས་འདིར་ཡང་སྤར་རོ།། ཨྱོ་ཞེས་བ་མ་གཏོགས་པ་ཆོགས་བཅད་དེ་དེ་ཉིད་བསྐྱས་
 བ་ནས་བཤད་ལ། ལ་བ་བ་⁴ལ་སོགས་པས། “ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དེང་ཁྱོད་ཀྱི།”⁵ ཞེས་འཆད་
 བས། རྩོམ་སེམས་ནི་སྐབས་དང་སྤར་ན་ནམ་བུ་གསལ་ལོ།། འདི་ནི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་ལུས་ལ་
 བལྷགས་པ་མི་བལྷགས་པར་འབྱོན་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་ལྷགས་ཤིང་ལྷ་རོ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 གསང་བ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་སུ་དཀྱིལ་ཆོག་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་པས་ན། དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གལྷག་པའི་སློར་དང་སློབ་མའི་དབང་མ་བྱས་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤྲོ་མོ་རེ་

1 སྙིང་གར་རྩོམ་བྱུང་སྟེ། རྩོམ་དཔའ་

སྙིང་ཁར་རྩོམ་བྱུང་སྟེ། གཙང་དཔའ་

སྙིང་ཁར་རྩོམ་བྱུང་སྟེ། དབྱས་དཔའ་

2 སྤར་ཞེས་ དབྱས་དཔའ་

3 ཟེན་བ་ཅིག་ གཙང་དཔའ་ དབྱས་དཔའ་

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་ལ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

5 རྩོམ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་ མ་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ག་ བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སློན་མ། ཤོག་གངས་36 རྩ་2

དང་དབང་གཞན་ནམས་བསྐྱར་ནས་གསང་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་དག་པ་ཆེན་པོ་འོ།། བན་ཡོན་
 དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེ་ནས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་བུམ་པའི་
 སྙེང་ན་གནས་པའི་ཚུ་མིང་མེད་དང་མཐེ་བོང་གིས་བཟུང་བའི་སྟོང་གི་ཁས་སྒྲོབ་མའི་ཁར་
 གྲུགས་ཤིང་། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་ཚུ། དམ་ཆིག་ཉམས་ན་སྟེག་པར་བྱེད། དམ་
 ཆིག་བསྐྱངས་ན་དངོས་གྲུབ་སྟེ། རྩོམ་བཟུང་ཅིའི་ཚུ་འཕྱངས་ཤིག །ཨོ་བཙུ་ཨ་མི་ཏ་ཨུ་
 ད་ཀ་ཡེ་ ཞེས་བརྗོད་ཅིང་མནའི་ཚུ་འཕྱང་དུ་གཞུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་རྩོར་སྤེང་ནས་
 རུང་མི་འབྲ་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་།། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་ཚུ་ལྷགས་པར་བཞད་ལ།
 ཡེ་གསུམ་དང་གཅིག་བྱས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ངོ་།། ཆར་གཅོད་པས་ན་རྩོམ་དང་པན་
 འདོགས་པས་བཟུང་ཅིའི་ཚུ་འོ།། འདི་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་ཅེ་མོ་དང་སྐྱ་བྱང་ལ་སོགས་པས་
 མནའ་རྒྱུར་བཞད་པས་མནའ་བསྐྱགས་ནས་སྒྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆིག་ནམས་སྤྱང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ།
 ཅེ་མོ་ལས། “རྩོམ་སེམས་དཔའི་མནའ་ཡི་ནི། ‘སྙིང་པོ་འདི་ཡིས་མནའ་བསྐྱག་གོ།”² ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ་།། དེས་ན་སྒྲུགས་པས་འདི་ལྟར་བྱས་པ་བྲན་པར་བྱས་ནས་དམ་ཆིག་
 དང་སྟོན་པ་བསྐྱང་བ་ལ་འབད་བ་ཆར་བྱོས་ཤིག །དེ་ནས་སྒྲོ་མའི་བཀའ་ཉན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེང་ནས་བཅམས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱག་ན་རྩོམ་པ་ཡིན་གྱིས།³ ངས་འདི་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་གང་བསྟོན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ།། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བརྟན་པར་ཡང་མི་
 བྱ་སྟེ་ཁྱོད་ཡང་བཅ་སྤངས་པར་ཤི་བའི་དུས་བྱས་ནས་⁴ དཔྱལ་བར་ལྷུང་བར་⁵ བྱུར་ཏེ།
 ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་སོ།། འདི་བརྗོད་པའི་ཆེ་ལག་པ་ནས་བཟུང་

1 བཟུངས་པའི་ གཅོད་དཔའ།

2 རྩོམ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 9 རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་མོ། ཤོག་གངས་399བ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུ་མ་རྒྱུང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘སྙིང་པོ་འདིས་
 བྱི་མནའ་བསྐྱག་གོ།’ ཞེས་གསལ།

3 ང་ཡིན་གྱི། ལྷུ་འབྲས་དཔར་མ།

4 དུས་ནས་ ལྷུ་འབྲས་དཔར་མ།

5 ལྷུང་བར་ དཔྱུས་དཔར།

སྟེ་¹བྱ་བར་སྒྲ་བྱང་གིས་བཤད་དོ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པར་མི་བདེ་བ་མ་སྤངས་པར་ཞེས་འབྱུང་
ལ། དེའི་སྐབས་གཞན་དུ་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་གཞོད་པའམ་མི་བདེ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
ལས་འདས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་སྒྲ་མ་ལ་བརྟམས་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བསྒྲིམ་
བ་ལས་འདས་པའོ། དེ་མ་སྤངས་པས་ལོ་བརྒྱ་བྱབ་པ་ཡང་ཆེ་མ་རྫོགས་པར་དུས་དེ་ཉིད་
དམ་གཞན་དུ་སྤྱར་བར་དུས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བར་ལྟུང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་
ཡང་བ་མ་སྤངས་པས་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། འདི་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་
བཟན་པར་བྱ་བ་ལ་བཤད་ལ། དེའི་དོན་མི་བྱབ་སྒྲ་བས། “དད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ། ཅི་
སྟེ་འདི་ནི་མི་བཟན་པར། འོགས་བྱིར་སྒྲ་མས་བཟན་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པས།
དམ་གཞག་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཞག་པ་དེ་མ་བཟན་ཀྱིས་འོགས་ནས་བཀའ་ཉན་
པའི་དམ་གཞག་³འདི་མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ན་མནའ་ཚུ་སྤྱད་པའི་དམ་གཞག་⁴ནི། ཅ་བ་དང་
ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་སྤྱིའི་དམ་གཞག་ཡིན་ལ་ལྟག་མ་ནི་བྱད་པར་བའི་དམ་གཞག་གོ། དེ་
ཡང་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བ་སྟོག་པ་⁵དང་སྒྲ་མ་ལ་བརྟམས་ཤིང་བཀའ་ལས་འདས་པ་དངོས་
བྱུང་འཕྲོག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་ཅ་ལྟུང་དང་པོ་དང་བདུན་པ་སྤང་བ་ལ་
བྱད་པར་བའི་དམ་གཞག་ནན་ཆེར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་(ཡེ་ཤེས་པའ་ནས་བདེན་པ་བཟོད་པ་)ནི། སྤང་བར་སྐབས་གཞན་དང་འདིར་ཡེ་ཤེས་
འབེབས་པའི་ཆོག་གཉིས་སྟན་མོང་དུ་བཤད་དེ། བབ་པའི་དགོས་པ་ནི། དངོས་བྱུང་སྐབ་
པའི་དུས་ལས་སྟོན་དུ་སྐབ་པ་བྱས་པས་དངོས་བྱུང་གང་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་དོན་

༡ བརྒྱངས་ཉེ་ སྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་བྱབ་དཀའ་སྒྲ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱང་། ཤོག་གྲངས་༡༩༩བ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྐང་བྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། འོགས་བྱིར་སྒྲ་མས་བཟན་པར་བྱ། ཞེས་གསལ།

༣ ཉན་པའི་གཞག་ སྤྱ་འབྱུང་དཔར་མ།

ཉན་པའི་དམ་གཞག་ དབྱས་དཔར།

༤ དམ་གཞག་ དབྱས་དཔར།

༥ གསང་བ་སྟོག་པ་ སྟེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

དུའོ།། འབེབས་པའི་ཡུལ་ནི། སློབ་མ་དང་སྟོད་ལ་དབབ་པར་གསུངས་པའི་སྟོད་ནི། བྱིམ་
 དང་བྱ་མོ་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་ཆང་བ་གྲོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་
 གོས་པ་ལ་དབབ་པར་རྒྱད་ཁ་ཅིག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། སློབ་མ་དུས་རྒྱུན་དུ་རྩི་རྩི་འཆང་
 གི་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བརྟན་པར་སློབ་ཀྱས་
 པས་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་དང་ཆུན་པ་དང་གྲོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་¹ལ་ཡང་དབབ་
 པར་རྒྱད་གཞན་རྣམས་སྐྱ་མང་དུ་གསུངས་སོ།། དབབ་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷག་གནས་བྱས་པ་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ། འབེབས་པ་པོ་ནི། དང་པོར་རི་ལ་སོགས་
 པ་ཡིད་དང་རྩིས་སྐྱ་མཐུན་པའི་གནས་སྐྱ་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱས་ཤིང་སེམས་བརྟན་པ་རྩི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་དམིགས་ནས་དབབ་པའི་རྣམས་པ་ཐོབ་པས་བྱ་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་རྣམས་པས་ནི་འབེབས་པའི་ཆོ་ག་མ་བྱས་པར་དམ་ཆོག་གི་ཚུ་བྱིན་
 པའི་མཇུག་ཏུ་སྒྲུང་བ་དྲི་བ་སོགས་²ཐམས་ཅད་བྱའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱང་
 བཀོད་དོ།། ལྷང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབེབས་པའི་ཆོ་གའི་
 རྣམས་པ་ཐོབ་ན་སྐྱ་བྱང་གི་ཆོ་གས་དབབ་སྟེ་དེས་ན་འདིར་མ་སྐྱས་སོ།། ཞེས་རང་གི་དཀྱིལ་
 ཆོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་མ་བཤད་དེ་བི་བྱུ་རྩིས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ།། དབབ་པའི་ཆོ་ག་
 ལ་གཉིས་ལས། གསང་བ་འདུས་པའི་རྩིས་སྐྱ་འབྲངས་ནས་དབབ་པ་ནི། སློབ་མ་མདུན་དུ་
 བྱས་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྩིས་སྐྱ་ལྷུང་ལས་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
 གཞུགས་སྐྱ་བསྐྱེད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།
 རྩི་རྩི་སེམས་དཔའ་བདག་ལ་འབབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་
 འདིས་གསོལ་བ་འདེབས་སྐྱ་གཞུག་གོ། །དེའི་སྟོང་གར་³ལོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་དཀྱིལ་སེར་

༡ ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ སྒྲུང་བ་དང་སོགས་ དབྱས་དཔར།

༣ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

པོ་བྱ་བཞི་བ་དོ་རྩིས་མཆན་པར་ཉི་མ་ལ་རྩྱི་ཕྱོན་པོ་བསྐྱོམ་མོ། ལ་བ་པས་¹བྱ་རྣམས་སུ་དོ་
 རྩི་ཅེ་གསུམ་པས་མཆན་པར་མཛད་དོ། བཤོ་བོར་བོ་ལས་བྱང་བའི་ཚུ་དཀྱིལ་དཀར་ཞིང་
 རྒྱལ་པོ་བྱམ་པས་མཆན་པར་རྒྱ་བ་ལ་ཉུང་དཀར་པོ་དང་། བཤིན་པར་ཡོ་ལས་རྒྱང་དཀྱིལ་
 ཕྱོན་པོ་གཞུ་ལྟ་བུ་བ་དན་གཡོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་པར་རྒྱ་བ་ལ་ལྷུང་དམར་པོ་བསྐྱོམ་མོ།
 དེ་ནས་རང་གི་སྤྱིང་གའི་²ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱགས་སྐྱ་གསུང་གི་དོ་རྩི་རྣམས་སྐྱན་
 དངས་བ་ཡི་གོ་གསུམ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེམ་ལ། ཀྱང་པའི་འོག་ནས་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱིས་
 སྤར་བའི་རི་ལས་མེ་དཀྱིལ་དམར་པོ་བྱ་གསུམ་པ་རས་མཆན་པའི་འོད་ཟེར་འསྐོ་བ་ལ་
 གནས་པའི་རྩི་དམར་པོས་སྐོབ་མ་འདེགས་ཤིང་རྩི་འོད་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་པའི་བྱ་ག་ནས་
 ལྷགས་པ་དང་རྩྱི་ལ་སོགས་པའི་འོད་གྱིས་ལུས་མཐའ་དག་ཀྱང་ནས་བཀང་བར་སྐོམ་པར་³
 བཤད་པས། ཀྱང་འོག་ཏུ་རྒྱང་ལྷ་མ་ལྟ་བུ་དང་⁴དེའི་སྤྱིང་དུ་མེ་དང་དེའི་སྤྱིང་དུ་ཀྱང་མཐེལ་
 གཉིས་སུ་རྩི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། དེ་ནས་སྤྱིས་པོར་འདེགས་པ་ཕྱོན་དུ་འགོ་བས་བྲིལ་བྱ་
 དཀྱོལ་ཞིང་ལྷ་བེ་⁵ལ་ལྟ་རྩྱ་ལ་ར་ར་ར་ར་ར་ལ་ལ་ལྟ་རྩྱ་ལ་ལྟ་རྩྱ་ལྟ་ཞེས་པའི་སྐྱགས་
 རྣམ་པ་བརྒྱར་གདོན་ཞིང་བསམ་གཏན་ལ་གཞོལ་བས་དབབ་པར་བྱའོ། བཞི་བརྒྱུ་ལྷ་བཅུ་
 པའི་འགྲེལ་པར་སྤྱིང་གར་⁶ས་མཐིན་པར་ཚུ་སྤྱི་བོར་རྒྱང་དང་ཀྱང་འོག་ཏུ་སྤར་ལྟར་སྐོམ་
 པར་བཤད་ལ། ལ་བ་པས་⁷ལྟ་བར་མེ་སྤྱིང་གར་⁸ས་སྤྱི་བོར་ཚུ་དང་ཀྱང་འོག་ཏུ་རྒྱང་དང་
 རྩི་དག་པོ་མེ་འབར་བ་སྐོམ་ཞིང་རྩི་འོད་མེ་རྒྱང་གིས་ལྟ་བའི་བར་དུ་བྱམ་པས་དེ་དང་ཐད་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

2 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

3 བསྐྱོམ་པར་ གཙང་དཔར།

4 ལྷ་མ་ལྟར་དང་ དབྱས་དཔར།

5 ལྷ་བ་ དབྱས་དཔར།

6 འགྲེལ་པར་སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར།

7 ལྟ་བ་པས་ སྤྱི་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

8 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

ནས་འབར་བས་ས་བསྐྱེགས་ཤིང་ཚུ་བསྐྱོལ་བས་བདུད་ཅི་འཛགས་པས་ཆིམ་ཞིང་རྒྱང་གིས་བཏྲེག་པར་བསམས་ནས་དབབ་པར་བཤད་དོ། ཡང་ན་འབྲུམ་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཆོ་གས་དབབ་སྟེ། སྒྲ་མ་བདེ་མཆོག་གི་གཞུགས་ཅན་གཡས་བརྒྱུད་སྟེ་¹གནས་པས་སློབ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་ཤིང་སྟོང་གར་²ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལ་ལག་པ་གཡོན་གྱིས་ཤིལ་བྱ་དགོལ། གཡས་པས་བདུག་པས་བདུགས་ལ་སྒྲགས་བརྗོད་བག་དང་བཅས་པར་བརྗོད་དེ་དབབ་པོ། སྒྲགས་ནི། ཉིལ་མཐུ་གྲོ་རྩ་ལྷ་ལེ་ཤ་ཡ་རྩྱུ་ལྷོ་ཉེ་བྱ་ལ་བེད་མ་ཉེ་བེད་རྩ་རྩ་ལ་རྩེ་མ་ཉེ་སྒྲུ། ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་དབང་པོ་བསྐྱེལ་བ་བྱའོ། བདུག་པའི་རྩས་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་འདོམས་དགྱིས་སྒྲ་མཆོན་གྱིས་གོས་པ་གཏུབས་པ་ལ་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བྱི་ལའི་བྱན་གྱིས་བྱུག་ཅིང་གྲུ་གྲུལ་དང་བསྐྱེལ་བ་སྟེ། ཐོད་པོར་དུ་བཞག་པའི་རོ་སོལ་གྱི་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ནས་བདུག་པར་ཤིལ་བྱ་བས་གསུངས་སོ། འདི་རྩས་ལ་བརྟེན་ནས་དབབ་པའི་³ཐབས་སོ། ས་ར་ཉ་མ་མེབས་པའི་སློབ་མཆོག་ལ་སྟོང་གར་⁴སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ཡུངས་ཀར་⁵ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་ལ་དེའི་མཁའ་གསང་བསྐྱོད་པས་འོད་ཟེར་དམར་པོས་ལུས་ཀྱན་གང་བར་བསམས་ལ། སྒྲགས་བཏོན་ནས་དབབ་པར་བཤད་དེ་ཐོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སོ། གཡས་ཉེ་ཐེབས་པ་⁶ཤིང་དུ་འཕར་ན་དེའི་ཆེ་དེའི་སྟངས་དུ་རི་རབ་རྩེ་རྩེའི་རང་བཞིན་དེའི་སྟངས་དུ་དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟངས་དུ་རྩེ་རྩེ་སེར་པོ་ཅི་ལྷ་བ་དེའི་སྟངས་དུ་ཡི་གེ་ལྷ་དེའི་སྟངས་དུ་རྩམ་སྒྲུང་བསྐྱོམས་ལ་ཞི་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཐེབས་པ་ན་⁷སློབ་མའི་རྩྱུ་གི་འོད་གྱིས་ལྷ་བསྐྱེལ་ཞིང་ལྷེའམ་སྒྲ་བ་ལ་གནས་པའི་

¹ གཡས་བརྒྱུད་དུ་ དབྱས་དཔལ།

² སྟོང་གར་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

³ བརྟེན་ནས་ཀྱང་དབབ་པའི་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

⁴ སྟོང་གར་ སྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

སྟོང་གར་ སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

⁵ ལྷུངས་ཀར་ དབྱས་དཔལ།

⁶ ཐེབས་པ་ དབྱས་དཔལ།

⁷ ཐེབས་པ་ན་ དབྱས་དཔལ།

ལྷུང་མར་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲེང་བ་འབྲིགས་པ་བསྐྱོམས་ནས་དོ་རྩེ་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་
 པས་རང་ངམ་གཞན་ལ་དགོ་མི་དགོ་གང་ཡིན་བདེན་པར་སྤྲོད། ལྷ་ཉི་¹བརྩེ་ཞེས་པ་དང་
 དོན་གཅིག་གོ། དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་ཞུགས་པའི་ལྷ་རང་གི་སྒྲིང་གའི་²ས་བོན་གྱི་འོད་ཀྱིས་
 བརྒྱག་ནས་རང་གི་སྒྲིང་གའི་³ས་བོན་ལ་བསྐྱེམ་ཞིང་། སྒྲོབ་མའི་མགོ་བོར་དོ་རྩེ་བཟུང་ལ།⁴
 མི་བྲིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་རྩྱ་རྩེ་ལྷ་རྩྱེ་ལྷུང་ཞེས་པས་གཤེགས་སུ་གསོལ་
 ལོ། ཞེས་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་ལ་མེ་ཉྱ་ག་དོར་བའི་འོག་དུ་ཐེབས་
 པར་གྱུར་ན་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུམ་པའི་རྩེས་ལ། ཉིལ་བརྩེ་ཞེས་པས་བརྟན་པར་བྱས་
 ནས་མིག་གི་སྤང་བ་འབྲི་བ་⁵ནས་བརྩམས་ཉེ་མགོར་བཅིང་བའི་བར་བྱས་ནས་དབབ་པའི་
 ལྷ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ། འདི་
 དང་རྒྱ་རྩྱེ་རྩྱེ་རྩྱེ་གཤེགས་གསོལ་བྲེད་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་ནས་བརྟན་བཞུགས་
 ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་ཐེབས་པ་ལ་འདི་བ་ན་འོད་དཔག་མེད་དམ་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷར་བྱས་ནས་
 འདི་བར་བཞད་དོ། དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་བྲིད་ཀྱི་མིག་ལ་
 རི་ལྷར་སྤང་ཞེས་བྲིས་ལ་དཀར་པོ་སོགས་སུ་སྤང་ཟེར་ན་ནི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་སྐལ་
 བ་དང་ལྷན་པར་གོ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་སྒྲོབ་མའི་མཐེ་བོར་གཉིས་དོ་རྩེ་དང་བཅས་པའི་ལག་
 བ་གཡས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་⁶དོ་རྩེའི་རྒྱང་སྐབས་ཀྱིས་གར་གྱི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྲིལ་བ་བརྗོད་ཅིང་
 བསྐྱོར་བ་གསུམ་བྲེད་དུ་བཅུག་ལ་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་⁷འདི་བྱའོ། ཡང་དག་པ་ཡི་དཀྱིལ་
 འཁོར་འདིར། བདག་གི་སྒྲོབ་མ་བཅུག་པ་འདིའི། ལྷ་རྣམས་རིགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི། བསོད་

¹ ལྷ་ཉི་ གཙང་དཔར།

ལྷ་ཉི་ དབྱུས་དཔར།

² སྒྲིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

³ སྒྲིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁴ བཟུངས་ལ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁵ རི་བ་ ལྷ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁶ བཟུངས་ཉི་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁷ བྱིན་བརྒྱབས་ དབྱུས་དཔར།

ནམས་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཞོག །འདི་ཡི་དངོས་གྲུབ་ཇི་འབྲར་འགྱུར། རིགས་ནི་གང་གི་སྟོང་དུ་
འགྱུར།། བསོད་ནམས་མཐུ་ཡང་ཇི་འབྲ་བ།། དེ་འབྲ་¹དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ་
སྤྱི་རྒྱད་ནས་བཏུས་པའོ།། དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདག་གིས་སྒྲོབ་མ་འདི་ནམས་ལྟ་ལ་མེ་རྟོག་
དོར་བའི་ཕྱིར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབྱུག་ལགས་ན་ལྟ་ནམས་གང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་རིམ་པ་
དེ་ནི། འདི་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབབ་པར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་སྤྱིར་བདེན་བརྗོད་²བྱེད་པའོ།། དེ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་བདེན་བརྗོད་³བྱེད་པ་ནི་འདིའི་
དངོས་གྲུབ་ཅེས་སོགས་སོ།། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “འདིས་ནི་དངོས་གྲུབ་གང་འགྱུར་དང་།”⁴
ཞེས་འབྲུང་བ་བདེ་བས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་འགྱུར་པ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་
འདིར་དེ་འབྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ།། རིགས་ནི་ཞེས་པས་ནི། ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་པ་གསལ་
དུ་བཏང་བའོ།། བསོད་ནམས་མཐུ་ཡང་ཇི་འབྲ་བ།། ཞེས་པ་ནི། དངོས་གྲུབ་དེ་འགྱུར་པའི་
ཡུན་རིང་ཐུང་དང་སྐལ་བ་ཡོད་མེད་ནམས་མེ་རྟོག་དོར་བ་ལས་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པ་)ནི། དེ་ནས་སྤྱར་བཟུང་བའི་⁵མེ་
རྟོག་གི་ཐྱིང་བ་རྒྱ་གྲིས་བསྐྱུགས་པ་ལས་ཡང་ཞིང་མ་རྟིངས་པའི་མེ་རྟོག་གཅིག་བཏོན་ལ་
སྒྲོབ་མ་དེའི་ཐལ་མོ་སྤྱར་བའི་བར་དུ་སྤྱིན་ཏེ་མེ་རྟོག་ཐྱིང་བ་སྤེལ་སོ་མི་འདོར་གྱི་དེའི་གསེབ་
ཀྱི་གཅིག་འདོར་བའོ།། དེས་དེའི་ཆེ་མེ་རྟོག་དེ་ཐྱིང་བར་མོས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། མེ་རྟོག་གི་ཐྱིང་
བ་འབྲུལ་བ་ནི་ལྟའི་དབྱུ་ལ་འཆིང་བར་བསམས་ནས་འབྲུལ་ལ་འདིར་ཡང་ལྟའི་དབྱུ་ལ་
འབྲུལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། རང་ཡང་འབྲུ་གསུམ་གྱི་འོད་གྲིས་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་
སྤྱིག་པ་བཀྱས་པར་མོས་ནས་སྒྲོ་མས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་ལ་⁶གྲུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་

༡ དེ་འབྲར་ དབྱས་དཔེ།

༢ བདེན་རྗོད་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྟེན་དཔེ། གཙང་དཔེ།

༣ བདེན་རྗོད་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྟེན་དཔེ། གཙང་དཔེ།

༤ རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ཐ་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱད། ཞོག་གཙང་ས་༡༤༠བཟ

༥ བཟུངས་པའི་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྟེན་དཔེ། གཙང་དཔེ།

༦ བརྒྱབ་ལ་ དབྱས་དཔེ།

བས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དབང་ལྷག་གི་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་
 དམིགས་ལ། དགྲིལ་འཁོར་དེར་ཡིད་གྲིས་ཞུགས་ཏེ་དེའི་དབུ་ལ། ཨོྱ་ཏིཏྲ་བཟླ་བའི་ཉི་མ་གྱི་
 བ་ཤུ་ཤུ་ཏོ་མེ་ལྷ་བ་མི་ད་ཡི་²མེ་ཨ་རྩི་ཏིཏྲ་སྐྱ་སྐྱ་མི་ལྷོ་མེ་ཤ་ཡལ་ཆུ་རྩྱ། ཨུམ་ལྷོ་སྤྱི་ར་རྩྱ་ཤ་རྩྱ་
 གྲུ་སྤྱ་མ་ཨ་རྩྱ་ལི་རྒྱ་ཐ་རྩོམ་ཞེས་བཟོད་ཅིང་མེ་ཏོག་³དོར་བར་བྱའོ། རྩྱ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 སྤྲུགས་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ནས་གསུངས་ལ། དེར་མེ་ཏོག་དོར་བའི་སྤྲུགས་ལ་ཤ་རྩྱ་ཆུ་བཟླ་
 རྩོམ་ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་སྤྱ་མས་འདོར་བ་ནི་སྤྱ་བྱང་གི་ལྷགས་ཏེ། དེས་ཏ་བཞི་དང་
 ཏོ་དང་ཨོྱ་ཡང་གསུངས་སོ། རྩྱ་གྲིས་བསྤྲུགས་པར་ལ་བ་བ་⁴དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་
 གྲིས་ཀྱང་བཤད་དོ། དོན་ཡོད་ཞབས་ནི་ལན་གསུམ་འདོར་བར་བཞེད་དོ། རྩམ་སྤང་
 མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་པ་ལས་སྤར་དང་དབང་བསྐྱར་⁵བ་ཐོབ་པས་ནི། རང་གི་སྤྱ་གང་ཡིན་
 པ་ལ་མེ་ཏོག་འཛོག་པར་བཤད་དོ། དེ་ཁ་ལྷའི་⁶ནང་དུ་མེ་ཏོག་ལྷུང་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་འདི་
 ལ་རིགས་བརྟག་པར་བྱའོ། ལྷ་དེའི་ནལ་འབྱོར་ཡང་སྤྱིན་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མཆོན་པར་
 བྱའོ། དགྲིལ་འཁོར་ན་ལྷའི་སྤྱ་ཡོད་ན་ལྷའི་མཛོད་སྤྱའམ་དབུའམ་གཙུག་ཏོར་ལ་སྤྱང་ན་
 ལྷག་ཆེན་དང་། སྤྱན་ནམ་ཞལ་ལ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་སོ། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་
 བར་དང་སྤྱད་ལ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་འབྲིང་དམན་པའོ། ལ་བ་བས་⁷བྱང་ཆུབ་དང་དབང་
 ལྷག་དང་ནོར་ལ་བཤད་དོ། སྤྱ་ལས་ཏ་ཅང་རིང་ན་ལུན་རིང་པོས་འབྱུང་ལ། ཉེ་ན་དངོས་
 གྲུབ་སྤྱར་རོ། ལྷའི་གནས་ནི་རང་གི་རིམ་མིག་⁸ལ་སོགས་པས་བར་བཅད་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷུང་ན་གང་ལ་ཉེ་བ་དེའི་རིགས་ཏེ་སྤྱི་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་

1 ཉི་མ་གྱི་ཕྱི་དཔལ། དབུས་དཔལ།

2 མི་ད་ཡི་ དབུས་དཔལ།

3 བཟོད་མེ་ཏོག་ སྤྱ་འབྱུང་དཔལ་ལ།

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དགྲུས་སྤྱ་བསྐྱུན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

5 སྤར་དབང་བསྐྱར་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

6 དེ་ཁ་ལྷའི་ དབུས་དཔལ།

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དགྲུས་སྤྱ་བསྐྱུན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

8 རིམ་མིག་ དབུས་དཔལ།

པའོ། མཉམ་ན་གཉིས་ཀའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་ལ་གང་ལ་དད་པ་དེའི་རིགས་སོ། ཅིག་པའི་
 བྱེད་སྲུང་ན་ལན་གསུམ་དུ་དོར་བར་བྱའོ། དེ་ལ་ཡང་བྱེད་སྲུང་ན་དངོས་གྲུབ་
 བྲ་མེད། འདི་ལ་བ་པས་¹མི་གཟུང་བར་བཤད་དོ། བྱེད་སྲུང་གི་རེ་ཁ་རྒྱུ་པོ་ནམས་དང་
 བྱེད་དོན་རྒྱུ་བའི་²བྱེད་སྲུང་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་མི་བསྟན་
 ཏོ།³ སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པས་ནས་སྐལ་བ་
 གཞན་དུ་གཞུག་གོ། སྤྱི་རྒྱུད་ནས་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་བྱས་ནས་དེ་ནས་གཞུག་པར་བཤད་ལ།
 ཅིག་པ་ལ་མེ་ཏོག་ལྷུང་བ་ཡང་⁴དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་གཙོ་བོ་ལ་འཕྲོག་ན་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་པར་
 གསུངས་སོ། བྱེད་དོན་རྒྱུ་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་ན་ཆོགས་ཆོན་པོས་སོ།⁵ དེ་ནས་མེ་ཏོག་དེ་
 བཟུང་ནས་⁶བྲེང་བ་ལ་བཅིངས་ཏེ། ཨོྲེ་བྲ་ཏི་གྲི་རྩ་སྟོ་ཨི་མི་སཏྱ་མཏྱ་བྲ་ལྷ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་
 སྒྲོབ་མའི་མགོར་བཅིང་ངོ་། མགོ་ལ་འཆིང་བར་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་གིས་
 བཤད་པས་བྲེང་བ་དེ་སྒྲོབ་མའི་མགོར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ནི།
 སེམས་དཔའ་ལྟོབས་པོ་ཆེ་འདི་བྱངས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་
 ལས་། “སེམས་དཔའ་ལྟོབས་ཆེན་ཁྱོད་གྱིས་ནི། འདི་ནི་རབ་དུ་གཟུང་བར་མཛོད།”⁷ ཅེས་
 མགོ་ལ་བྲེང་བ་བཅིངས་ནས་འདི་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་སེམས་དཔའ་
 ལྟོབས་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི། མེ་ཏོག་གང་ལ་འཕྲོག་པའི་⁸ལྷ་ལ་བོས་ནས་སྒྲོབ་མ་འདི་བྱངས་
 ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལས། “དེ་བཅིངས་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

1 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྲུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།
 2 ར་བའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།
 3 བསྟན་ནོ། དབྱས་དཔར།
 4 ལྷུང་བ་ལ་ཡང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།
 5 ཆོགས་ཆོན་པོས་སོ། དབྱས་དཔར།
 6 བཟུངས་ནས་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
 7 སྟོམ་ལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ དགེ་སྒྲོང་རྩ་རྟུ་ཏེ། སྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། ལུ་བརྒྱ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༤༤ན།
 8 ཐོག་པའི་ དབྱས་དཔར།

དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་འགྱུར་བས་འདི་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། “མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་ལ་རྩེ་སར་བོད་པའོ། འདི་
ནི་སྤང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་དང་པོའོ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་
གྱུར་བ་”²ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ།”³
ཞེས་དང་། སྟོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་མེ་ཏྲིག་གི་སྤང་བ་དེ་དོར་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
སྤང་བ་ཕྱལ་བས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་གྱུར་ན་འདིའི་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་
ཐ་མ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི།
ཨྱི་བྲ་ཏི་གྲི་རྩ་སྤྲི་མི་མི་སར་མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་དཔོན་པ་དོར་ཞིང་། སྟོབ་མས་ཀྱང་སྐར་བཤད་
པ་ལྟར་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་སྐྱགས་བརྗོད་ནས་རང་དང་འབྲེལ་གང་ལ་ཡོད་པའི་ལྷ་ལ་འབབ་
པར་ཞོག་ཅིག་སྟེ་ནས་ནས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དད་པས་མེ་ཏྲིག་དོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་⁵
མེ་ཏྲིག་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མའི་མགོར་བཅིངས་ནས་བྱེད་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་
མ་འདི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྩེས་སུ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་སྟོབ་མ་
གཏོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལ་མེ་ཏྲིག་སྤང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་བརྟེན་

༡ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༩ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། ཞོག་གངས་༣༤༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཅིངས་པས་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་
དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་གྱུར་པས་འདི་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

༢ འགྱུར་བ་ དབུས་དཔར།

༣ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཡི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཀྱན་དགའ་སྟེང་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཞོག་གངས་༤༤༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་རྩ་བ་
ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་ལ་རྩེ་སར་བོད་པའོ། འདི་ནི་སྤང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་དང་པོའོ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་གིས་བྱས་པར་
གྱུར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

༤ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཡི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཀྱན་དགའ་སྟེང་། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་འབྲེལ། ཞོག་གངས་༡༣༦ན་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དེ་ནས་མེ་ཏྲིག་གི་སྤང་བ་དོར་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་བ་ཕྱལ་བས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་གྱུར་ན། དེའི་དངོས་གྲུབ་
རབ་འབྱིང་ཐ་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི། ཨྱི་བྲ་ཏི་གྲི་རྩ་སྤྲི་མི་མི་སར་མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༥ ཡིན་དེ་ནས་ དབུས་དཔར།

འབྱོར་པོ་¹དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབས་ན་དངོས་
བྱུང་ལྟར་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡི་དམ་དེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གཞན་ཆའོ།། དེས་ན་
དཔལ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་སེམས་ཅན་སྟོབས་པོ་ཆེ་འདི་ལོངས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱར་བ་ནི་
འགྱུར་གྱིས་ལེགས་པར་མ་ཐོན་པའོ།། འདིར་བྱི་མེད་འོད་ལས་རྒྱལ་ཆོན་ལ་མེ་ཉླ་གྲོར་ན་
ཆོན་ཅི་ཉམས་པའི་སྤིག་དུ་འགྱུར་བས་རྣམ་རྒྱལ་²གྱི་བྱམ་པ་ལ་གནས་པའི་མཆན་མ་ལ་མེ་
ཉླ་གྲོར་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།། ཅེས་གསུངས་
པས་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤང་བ་ལས་གསུངས་སོ།། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་
པའི་སྤྱིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་བདག་པོ་དང་དཔལ་བར་རི་དང་མིག་གཉིས་ལ་འབར་བ་དང་བཅས་
པའི་ཨོ་གཉིས་བསྐྱམས་ནས། ཨོ་དེ་རིང་རྩོུ་མེས་དཔལ་རང་།། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ནི་འབྱེད་
པར་བཅོན།། རྩོུ་མེས་མིག་ནི་རྒྱ་ན་མེད།། ཐམས་ཅད་མིག་ནི་འབྱེད་པར་མཛད།། ཨོ་རྒྱ་ན་
ཅུ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་སྐྱེ་ཞེས་བཅོད་ཅིང་གདོང་གཡོགས་བསལ་བར་བྱའོ།། ཆོགས་བཅད་དེ་དེ་
ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་རྒྱ་སྐད་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེར་ཉེ་བརྩེ་སྤྱ་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།། རྩོུ་མེས་མིག་
ནི། གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མིག་གོ། རྒྱ་ན་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་དང་འབྲེལ་བའོ།། ཐམས་ཅད་མིག་ནི། ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མིག་གོ། འབྱེད་པར་
མཛད་པ་³ནི། སྐྱེ་བ་རྣམས་བསལ་བས་སོ་ཞེས་ཤུའི་པས་བཤད་དེ། སྤང་བའི་དགོངས་
པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ།། དོན་བསྐྱེན་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་རྩོུ་མེས་དཔལ་འཕམ་དཔལ་ཉེ་རུ་གས་
འབྱེད་པར་མཛད་ཀྱི་བྱེ་བས་ནི། ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྩོུ་མེས་མིག་རྒྱ་ན་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ་སློབ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསམ་མོ།། སྐབས་འདིར་ཇ་ཡ་སེ་ནས། “དེ་
ནས་མིག་གཉིས་རྒྱ་བ་ལ།། ཨོ་མོ་སྤྱིང་གར་⁴རྒྱ་བ་ལ།།” བདག་པོ་⁵ཡང་དག་དམིགས་བྱས་

1 འབྱོར་བ་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་རམ།

2 འགྱུར་བ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ དབྱུས་དཔལ།

3 འཛད་པ་ གཙང་དཔལ།

4 སྤྱིང་ཁར་ རྩོུ་དཔལ། གཙང་དཔལ། དབྱུས་དཔལ།

5 སྤྱིང་ཁར་རྒྱ་བ་ལ་བདག་པོ་ གཙང་དཔལ།

སྤྱིང་ཁར་རྒྱ་བ་བདག་པོ་ དབྱུས་དཔལ།

ནས།། དེ་ཡིས་མིག་བཟུས་འོད་ཀླུ་ནས་ཀྱིས།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ལྟ་ནས་ཀྱི།། སྤྱན་དང་
 དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་དུ།། ‘ཡང་དག་དམིགས་ནས་དེ་ནས་སྤྱིན།། མིག་གཉིས་ལ་ནི་
 ལེགས་བསྐྱུས་ཏེ།།’¹ ཞེས་མིག་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རང་གི་མིག་དང་ལྟའི་
 སྤྱན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྤྱར་བསྐྱུ་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་
 ལུགས་ཏེ། ཟེར་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགོངས་པ་མཐུན་པའི་སྤྲུགས་སོ།། བདག་པོ་
 དམིགས་པ་ནི། སྤྱོད་གསལ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་དེ་དང་འདི་
 མི་འདྲ་བས་གཙོ་བོའི་ས་བོན་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱའོ།། རྒྱ་ན་ཅ་ལྷུ་སོགས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་
 ནི་འཕགས་པ་ལྟ་དང་ལ་བ་བ་²ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བཤད་ལ། བག་པོ་སྤྱོད་པ་དང་དྲ་རི་ཀ་
 པ་སོགས་མང་པོས་མིག་ཐུར་གྱིས་མིག་འབྱེད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་མཛད་དོ།། ཏེ་
 བརྩ་བླ་བྱ།³ ཞེས་པས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཟུ་བར་⁴བསྐྱུལ་བ་ཡིན་གྱི། མིག་འབྱེད་པའི་
 སྤྲུགས་མིན་ནོ།། དེ་ནས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་སྤྲུས་ནས་ལྟ་ནས་ཀྱི་མིང་བརྗོད་པ་སྤྱོད་
 དུ་འགོ་བས་གཙོ་བོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བྱང་གི་སྒོ་སྤངས་སམ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་འོག་གི་གཞོད་
 མཛེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱར་ཏེ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ།། ལ་བ་པས་⁵ཤར་
 སྒྲའི་ལྟ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཙོ་བོའི་བར་དུ་དང་། དཔལ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་སྒོ་ནས་
 བརྩམས་ཏེ་མས་རིམ་ནས་སྟོན་ཏེ་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་བར་མཛོད་ནོ།། དེ་ནས། “དེ་ནི་དང་
 པའི་ལུགས་ཀྱིས་སུ།། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས།། ཁྱོད་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་
 སྤྱིས།། དཔག་རྒྱ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།། དངོས་བྱུང་ཀྱན་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོགས།།

1 རྗེ་བསྐྱུན། རྒྱུད་འགྲེལ། 3 བཀའ་བ་ཆེན་པོ་ཨ་ཡ་སེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ལེ་ཤེས་དོ་རྗེས་བསྐྱར་བ།
 བཀའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོད་དབང་ཆོག་ཤོག་གྲངས་4197 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་ཕྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟ། ‘ཨོ་ཨོ་
 སྤྱིད་གར་རྒྱ་བ་ལས།’ ‘ཡང་དག་དམིགས་ནས་དེ་ནས་བྱིས།། མིག་གཉིས་ལ་ནི་ལེགས་བསྐྱུས་ཏེ།།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

3 བླ་བྱ། སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

4 ལྟ་བར་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་ཁྱོད་འགྱུར་གྱིས།། རྗེ་པུལ་ཅེ་རོལ་བ།། གསང་སྟགས་ནམས་ལ་
སྦྱབ་པ་གྱིས།།”¹ ཞེས་བརྗོད་དོ། ། འདི་ནམས་རྗེ་མྱེད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལས་
འབྱུང་སྟེ་དེར། “དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་པར་བྱེད།། རྗེ་པུལ་རོལ་པའི་མཚོག་། སྟགས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ།།”² ཞེས་སོ། ། རྒྱུད་པ་བདུན་པ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་སྦྱི་རྒྱུད་
ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་དེར། “དངོས་བྱུང་གི་དམ་ཚིག་སྦྱོངས།། གསང་སྟགས་ལ་ཡང་
བཅོམ་པར་གྱིས།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གོ་སྟོན་དོ། ། དེ་ནས་སློབ་མས། རྗེ་མྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བདག་ཞུགས་སོ། ། རྣམ་འབྱོར་དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
བདག་གིས་མཐོང་།། གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བདག་དབང་
བསྐྱར།། ཞེས་བརྗོད་དུ་གཞུག་ལ་དམ་ཚིག་བརྗོད་དུ་གཞུག་གོ། ། ཉོ་ཉོ་ཉོ་ཞེས་བྱའོ། །
བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་⁴ལས། རྗེ་མྱེད་ཞེས་སྟགས་གསུམ་གྱི་མགོར། ཨོ་རེ་རེ་དང་མཇུག་ཏུ་
ས་མ་ཡ་⁵ཉོ་ ཞེས་སྟགས་འབྱུང་བའི་ཕྱི་མ་ནི་འདིར་ཡང་ཡོད་ན་ལེགས་ཏེ། དམ་ཚིག་
བརྗོད་དུ་གཞུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྗེ་མྱེད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཞི་པ་ན་དབང་
གོང་མ་བསྐྱར་ནས་ཡོན་ཤུལ་བའི་རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལྷ་དང་མི་སྦྱབ་ཆེན་པོས་
ཀྱང་སྐབས་འདིར་མཛད་པས་རྒྱུད་དང་མི་འགལ་ལོ། ། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི།
སྒྲུབ་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་འཇུག་དུས་དང་། མེ་ཏོག་འདོར་བའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་
ཞུགས་ནས་འདོར་བས་དེར་ཞུགས་པའོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ནི། གདོང་གཡོགས་

ྱ གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཆ་རྗེ་མྱེད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་༣༤བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་རིང་དད་པའི་
ཕྱགས་ཀྱིས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དེང་འདིར་བཞུ་བར་བྱ།། སངས་རྒྱུས་རིགས་སུ་ཁྱོད་སྦྱེས་སོ། ། སྟགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་ཁྱོད་ཕྱིན་བཞུགས།
དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས།། དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་པར་བྱེད།། རྗེ་པུལ་རོལ་པའི་མཚོག་། སྟགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱ།།” ཞེས་གསལ།

༢ གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཆ་རྗེ་མྱེད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་༣༤བ།

༣ གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་སྦྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༠བ།

༤ ཡོངས་གཞུང་ དབུས་དཔར།

༥ རེ་རེ་དང་ས་མ་ཡ་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

བསལ་ནས་བསྟན་པའི་དུས་སུའོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། འདི་ཡན་ཆད་
གཞུག་པའི་སྐྱོར་ཡིན་ཀྱང་དང་པོ་མེ་ཉྱལ་སྤངས་པའི་དབང་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། སྐབས་འདིར་སྐྱ་
བྱང་གིས་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་
རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། “དེ་མིག་ཕྱེ་ནས་
ཕྱག་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ།”¹ ཞེས་ཆད་ལྷན་མང་པོས་བཤད་པས་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྗེས་ཁོ་ནར་བྱ་བར་མ་དེས་སོ། ཡེ་ཤེས་པལ་ཅིང་དབང་དང་པོ་སྤངས་
པའི་དབང་ཐོབ་པས་དབང་བསྐྱར་ནས་དེ་ཉིད་བཤད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་དངོས་གྲུབ་རིང་ཞེས་
བ་དང་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། ལྷ་ངོ་སྟོན་པའི་སྐར་ཕྱག་
བྱ་བར་བཤད་པ་འདི་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་བས་ཕྱག་བྱའོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་སྐྱོར་
གྱི་ཆོ་གའི་གོ་རིམ་²ལ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོག་གས་སུ་བཤད་པས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་གོ་རིམ་³དེས་བ་མེད་དོ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྐབས་ལྟ་བུ་
དམིགས་བསལ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོབ་མ་རྣམ་སྤངས་ངམ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་གཙོ་བོའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གནས་
ནས་བྱས་པས་ཆོག་གོ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྒྱད་དང་ཆེན་པོ་དག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོའི་
དོན་བསྐྱུས་ནས་གོ་རིམ་⁴བསྐྱེགས་པ་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
གཞུག་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་ཆས་འཇུག་ནས་གསང་བར་གདམས་
པའི་བར་ནི་གཞུག་པའི་སྟོན་འགྲོའོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི། ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་
པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པས་དེ་དག་དང་སྐལ་

¹ ལྷ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཡ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱུ་དེ་ག། ལྷ་ངོ་པོ་མདོར་བསམགས། ཤོག་གངས་༡༣ ན་བ་༣

² གོ་རིམས་ ལྷ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ གོ་རིམས་ ལྷ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

⁴ གོ་རིམས་ ལྷ་འབྱུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བ་མཉམ་པར་སོང་བ་ནི། སྒྲགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲུག་ནས་བརྩམ་པའི་སྐབས་སོ།། བད་དུ་
 ཞུགས་པ་ན་ལྷ་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྦྱིས་ཏེ་བྲག་དང་བསྐྱོར་བ་¹བྱས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ།། དེ་ནས་སྒྲ་མས་དངོས་བྱུབ་འབྱུབ་པ་ལ་དམ་ཆེག་རྩ་བ་ཡིན་པས་དམ་ཆེག་སྤང་བའི་
 སྤྱིར་དུ་དམ་ལ་འཛོག་གོ། །ཡེ་ཤེས་པ་བ་པས་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བྱེད་དེ།
 འདི་ནི་བད་གི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་ལ། སྤྱ་མ་ནི་སྤྱིའི་སྐལ་བ་མཉམ་²མོ།། དེ་ལྟར་ལྷ་རྣམས་དང་
 སྐལ་བ་མཉམ་པར་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་མི་རུང་བརྟག་དགོས་པས་སྤང་བ་
 རིས་ནས་མེ་ཏོག་འདོར་བའི་སྐྱོར་རྣམས་བྱེད་དེ། འདིས་ནི། དབང་བསྐྱར་དུ་³རུང་མི་རུང་
 དང་རུང་བ་ལ་ཡང་ལྷ་གང་གི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་འང་དངོས་བྱུབ་གསུམ་
 གང་འབྱུབ་དང་དེ་ཡང་ཡུན་རིང་ཐུང་རིང་ཅམ་གྱིས་འབྱུབ་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།། དེ་ལ་མེ་
 ཏོག་དོར་བ་ལས་དབང་བྱར་རུང་མི་རུང་ཤེས་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་
 བྱུབ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་ལྟར་འབྱུབ་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་ཟེན་ནས་ཀྱི་དགོས་པ་འོ།། དེ་ལྟར་ན་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བད་དུ་གཞུག་པ་གཉིས་དང་དམ་ལ་གཞག་པ་དང་སྤང་
 བའི་དབང་ཐོབ་པ་ནི་གཞུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་གོ། །
 འོ་ན་སྤར་མི་ལྟས་བརྟགས་པས་གནང་བ་ཐོབ་པ་འཕམ་མ་བཀག་པ་བྱུང་ནས་དབང་གི་ཆོ་ག་
 བརྩམས་པ་དང་སློབ་མ་སྟ་གོན་བྱེད་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་དངོས་སུ་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་འདིར་མེ་ཏོག་དོར་བའི་ལྟས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་མི་རུང་བརྟག་ཅི་དགོས།
 དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཤིང་དོར་ནས་ཀྱང་དངོས་བྱུབ་གང་འབྱུབ་བརྟགས་ཟེན་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
 བར་སྤང་གི་ཁ་དོག་གི་སྟོན་ནས་བརྟག་⁴ཅི་དགོས་སྟུམ་ན། སྤྱིར་དབང་སྐྱར་⁵བ་སོ་དང་ཞུ་བ་

¹ སྐྱོར་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
² སྐལ་མཉམ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
³ དབང་བསྐྱར་དུ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་ལ། རྩེ་དཔར།
⁴ བརྟགས་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་ལ། རྩེ་དཔར།
⁵ བསྐྱར་ མ་དཔེ།

པོར་རུང་མི་རུང་རྟོག་པའི་གཙུག་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་མི་ལམ་རྟོག་པ་ནི་བར་ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སློབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་དང་དེ་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་བ་གཉིས་མི་
 འགལ་བས་དེ་བརྟག་དགོས་སོ།། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་
 ཆང་ཡང་ད་ལྟ་དབང་བསྐྱར་རན་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་མེ་རྟོག་དོར་བས་ནི་ད་ལྟ་དབང་
 བསྐྱར་རུ་རུང་མི་རུང་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མེ་རྟོག་དོར་བ་ན་མི་རུང་བ་དེ་
 ཡང་སྤྲིག་པ་སྤངས་ནས་སྐྱབས་གཞན་དུ་གཞུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། སོ་ཤིང་གི་
 ལྟས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་གང་འབྲུབ་བརྟགས་ཟེན་གྱི་ཁ་དོག་གི་ལྟས་ཀྱིས་རྟོག་པ་མི་འགལ་
 ཏེ། དེ་ངེས་ཆོག་པར་མི་འདོད་པས་གཉིས་ཀས་ངེས་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི། ཆས་སུ་གཞུག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། འིས་ལན་བྱ་ཞིང་
 བྱང་སེམས་བསྐྱེད། གསང་བར་གདམས་ཤིང་ནང་དུ་གཞུག། བསྐྱོར་བ་བྱ་ཞིང་གུས་ཕྱག་
 འཆལ་། དམ་ལ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་དབབ། སྤང་བ་དེ་ཞིང་བསྐྱོར་བ་བྱ། བདེན་པ་བརྟོག་
 ཅིང་མེ་རྟོག་དོར། ཐེང་དབང་སྤང་ཞིང་མིག་གཉིས་དབྱེ། ལྟ་རོ་བསྐྱར་ཅིང་སློབ་བསྐྱེད།
 ཞུགས་ཤིང་མཐོང་བའི་དམ་ཆོག་བརྟོག་། ཅེས་པའོ།

བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཉིད་དུ། རང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ནས་དབང་
 མཐོས་ཏེ། འཁོར་ལོའི་མགོན་ཉིད་སྒྲ་མར་གྱུར་པ་ལ། གནང་བ་རྟེན་ནས་སྤྱི་ཡིས་མཆོད་
 པའི་མཐར། སྐལ་བཟང་སློབ་མ་ཉིད་བཞིན་གཞུག་པ་ཡི། ཆོག་འདི་གཙུག་པོ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་
 རྣམས་། ལེགས་པར་དམིགས་སྤྱེ་སོ་སོར་བརྟེན་འབྲོད་པའི། ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་ཤིན་རུ་
 གསལ་བར་བྱས། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་
 སྤྱེ་བ་ལས། རང་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་སྤངས་ནས་སློབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་རིམ་
 པ་བསྐྱར་བ་སྤྱེ་ལེན་བརྟེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། བྱམ་པའི་དབང་དང་། གསང་བའི་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་(བྱམ་པའི་དབང་)ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་བ་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་པའི་དབང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་(ཐུན་མོང་བ་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་པའི་དབང་)ལ་གཉིས། དབང་ལྗེ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་(དབང་ལྗེ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་)ནི། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་སོ་དང་། གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། ཐབས་ཅི་ཞིག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ལྟའི་རྣམ་འབྱེད་གང་བྱེད་པ་ཡིན་སྟེ་ན། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “མི་བསྐྱོད་བསམ་གཏན་གསུམ་རྩོགས་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་དང་དབང་རྩལ་གསུམ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོད་ནས་ཆུ་དབང་བྱེད་པས་མིང་དབང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡང་རིན་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། མིང་དབང་ལ་རྣམ་སྤང་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་མཛད་དོ། སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོབ་མ་དང་དབང་རྩལ་ཀྱི་དམིགས་པ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པས་གཙུག་པོའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་གནས་པས་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། དེ་ལ་སྟོབ་མས་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལ་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབང་གི་ལྟ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་སོ་ནི་གཉིས་ཡོད་དོ། དབང་གི་ལྟ་ལ་ཡང་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་ལྟ་དང་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱུང་ནས་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་བཀོད་ནས། དེ་དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་ལྟར་གསར་དུ་སྐྱུན་བྲངས་²དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྟོ

¹ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོབ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༡༣བ། ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མི་བསྐྱོད་བསམ་གཏན་གསུམ་རྩོགས་ནས།” ཞེས་གསལ།

² ཐུན་བྲང་ གཙུང་དབང་།

མ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་དེའི་གཙུག་པོ་ལ་དབང་
 རྒྱུ་ལྟུང་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆེག་གསུམ་གྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་
 བསྐྱེད་པ་སློབ་དུ་བཏང་ནས་སློབ་མ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དངོས་གྲུབ་ཞུས་ཡོད་པས་རང་
 གིས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་མཛད་ནས་རྒྱུ་ལྟུང་གིས་སློབ་པའི་དོན་དུ་སྐུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡང་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མ་རྒྱུ་ལྟུང་
 གྱི་བར་དུ་འཛོག་པས་དབང་གི་དུས་སུ་སློབ་མ་ལ་བསྐྱེད་པ་¹མིན་ལ། གསར་དུ་སྐྱེན་བྱས་པའི་
 བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སློབ་མ་ལ་འཛོག་པས་གྲུབ་ཆེན་ལ་བ་བ་²ལ་
 སོགས་པས་གསུངས་པས་གཞུག་དགོས་སོ། ། བྱམ་དབང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་འཛོག་པ་སློབ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བྱེད་ན་དབང་
 བོད་མ་གསུམ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་བྱམ་དབང་
 བསྐྱེད་པ་ཡང་མིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྐུ་ཆུང་མ་གྱིས་དབང་ཡང་མི་བསྐྱེད་³ན་ཤིན་ཏུ་
 གཞག་དགའོ། ། སྐུ་མ་དང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་གཙུག་པོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་བྱམ་དབང་
 བསྐྱེད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་བྱམ་དབང་ཐོབ་པར་འཛོག་ན་ནི། དབང་གི་དུས་སུ་སྐུ་མ་དང་
 གཙུག་པོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་པ་པལ་མོ་ཆེས་བཤད་མོད་ཀྱང་། སྐུ་མ་དང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་
 གཙུག་པོ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་ནས་དབང་བསྐྱེད་པ་ཁུངས་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་
 ཆུང་མ་ལས་མང་དུ་བཤད་སྤང་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་མི་དད་བྱེད་ནའང་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱམ་དབང་
 རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པར་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དབང་སྐྱེད་མ་གསུམ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པ་⁴ཆུང་མ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲིད་དགོས་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་
 ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྐུ་

¹ སྐུ་མ་བ་ དབྱུང་དབང་།

² བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སྐུ་ལྟུང་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ།

³ མི་སྐྱེད་ སྐུ་ལྟུང་དབང་མ། ཐེ་དབང་། གཙུག་དབང་།

⁴ སྐྱེད་པ་ སྐུ་ལྟུང་དབང་མ། གཙུག་དབང་།

ནམས་ཀྱིས་སྤྱན་དངས་པའི་དབང་ལྷ་ལྟར་བུམ་པ་བཟུང་ནས་¹དབང་བསྐྱར་བ་དང་ཤེས་པ་
བརྗོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བུམ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་
ནས་དབང་གི་བྱ་བ་མཛད་པར་མོས་པ་ཞིག་²ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ལྷ་བྱང་གིས། “དེ་ནས་
རང་བཞིན་ཤེས་ནལ་འབྱོར།། བ་ཡིས་སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བྱིར།། གྲུས་པས་རྒྱལ་བ་དེ་
དག་ཀྱན།། སྐར་བྱོན་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ།།”³ ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ཡེ་
ཤེས་པ་སྤྱན་འཛེན་པ་སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།
ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བྱེད་པ་ནའང་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་གཙུག་པོ་ལ་ཞུས་ནས་བྱེད་པ་དང་
མཐར་སློབ་མ་སྐྱེམས་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་⁴གཙུག་པོ་ལ་འབུལ་བ་སོགས་གསུངས་པས་བུམ་
དབང་བསྐྱར་⁵བ་ནམས་ལ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷས་དགོངས་པ་གཏད་ནས་
དབང་གི་བྱ་བ་མཛད་པ་ཡོད་ལ། དེའི་བྱིར་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བུམ་དབང་ཐོབ་པ་
ཡང་མི་འགལ་ལོ།། བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་མ་འབྲུག་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཡང་
ཞུགས་ནས་དབང་སྐྱོང་དགོས་པས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཞིག་དེའི་དགོས་པར་
མི་གཟུང་ངོ་།། དབང་གི་ལྷ་སྤྱན་འཛེན་པ་ལ་ཡང་ལ་བ་པས་⁶བདེ་མཆོག་ཉིད་ལ་རིགས་
ལྷར་བྱེ་བས་གཙུག་པོ་བུམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱན་འཛེན་པར་མཛད་པ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་
ཡང་དེའི་རིགས་པ་བསྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་སྤེང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་
དང་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སྤྱི་འགོ་ལྟར་སྤྱན་དང་ངོ་།། ལྷ་བྱང་གི་དགོངས་པ་ལ་བྱང་
འབྲུག་གསལ་བར་རྒྱུའི་དུས་སུ་སློབ་མ་ནམས་སྤང་དང་མིང་གི་དུས་སུ་སློབ་མ་མི་བསྐྱོད་

1 བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

2 མོས་བཞིག་། གཙང་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

3 རྗེ་བསྟན་། རྒྱུད་འགྲེལ། རེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག་གངས་༡༣༧

4 འདི་ དབུས་དཔལ་།

5 དབང་སྐྱར་། སྤྱི་འབུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

པར་སྐྱེད་པ་བྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དཀྱིལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་འབྲེལ། ཏུས་འཁོར་
ལས་ནི་རྒྱད་གཞན་དང་དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་བཤད་དེ། རྒྱད་པ་
དད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་འདིར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བཤད་པའི་སྐབས་སོ།། སློབ་
མ་དང་དབང་ཚུལ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ལ་བ་པས་¹བདེ་མཆོག་རིགས་ལྟར་ཆོག་གསུམ་
ཀྱིས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་སྐབས་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་བའམ། ཡང་ན་རང་གི་གཞུང་
ནས་རིགས་ལྟ་བཤད་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ་མེད་ན་གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་རིགས་ལྟར་
དབྱེདོ།། དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལས་གཞན་འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་།
སྤྲ་མ་རྣམས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའང་མཛད་དོ།། གྲུ་
ཀྱི་བཞི་པ་ལས། “ལྷ་མོ་སློལ་མས་འབྱུང་ལྡན་པའི།། སློབ་མ་རྟ་མཆོག་ཏུ་བསམས་ཏེ།།
ལག་པས་རྩོམ་རྩིལ་འཁྲོལ་གཞུག། རྩོམ་བདག་པོས་དབང་བསྐྱར་བ།།”² ཞེས་རྩིལ་བྱའི་
དབང་ལ་སློབ་མ་དོན་གྲུབ་ཡབ་ལུམ་དུ་སློམ་པར་གསུངས་པ་ནི། མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་
གཞན་རྣམས་ཀྱི་སློབ་མ་དང་དབང་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།། རིག་པའི་དབང་ལྟ་
ལ་སློབ་མས་སློབ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ། དབང་བསྐྱར་རྩོམ་
རྩིལ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ནས་དབང་བསྐྱར་³བ་ནི་འབྲ་བ་དང་ནང་དབང་བསྐྱར་⁴བར་སློབ་
དཔོན་འདིས་མཛད་དེ། རྩ་རྟུ་ཉ་དང་བི་བྱུ་རྩི་ཡང་འདིའི་རྗེས་འབྲང་རོ།། ནང་དབང་ནི་
དབང་དང་པོ་མིན་པ་ལ་སྤྱོད་བར་མི་གསལ་ཡང་བི་བྱུ་རྩིས་སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བར་བཤད་པ་
སྤྱོད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།། སྤྱོད་བར་དབང་ལྟ་བུ་སྤྱི་མ་

¹ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྐྱེད་བསྐྱར་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

² རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོམ་རྩི་གྲུག། ལུ་བཞི་བ། ཤོག་གངས་ ༣༡༩༩ ལས་བྱང་བཙུང་མི་འབྲསྟེ། “སློབ་མ་ལྷགས་
མཆོག་ལྷ་མོ་ནི།། སློབ་མས་འབྱུང་པར་བསམས་པར་བ།། ལག་པས་རྩོམ་རྩིལ་འཁྲོལ་ཞིང་།། རྩོམ་བདག་པོས་དབང་བསྐྱར་བ།།” ཞེས་
གསལ།

³ དབང་སྐྱར་ ལྟ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ དབང་སྐྱར་ ལྟ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

བ་¹དང་སློབ་མ་ལ་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེས་སུ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་དེ་
ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྐྱབས་མིན་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ལ་བ་བ་²
དང་བླ་བ་ཟླ་བ་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་དབང་གི་ལྟ་བུ་སྟེ་པར་³བཤད་ལ་སྟེ་མ་ཚུ་ལ་ནི་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བ་སྟེ་བྱ་ག་ནས་གཞུག་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།། ཐབས་གང་གིས་གཞུག་པ་
ནི། ལ་བ་པས་⁴སློབ་དཔོན་གྱི་བྱུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲུག་ནས་མཛད་པ་
ལྟར་རོ།། དབྱ་བརྒྱན་པ་ལ་ལ་བ་པས་⁵དང་པོ་ལ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་མི་བསྐྱོད་པ། གཉིས་པ་ལ་ན་
ལྟག་གཡས་སུ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པ་ལ་ལྟག་པར་འོད་དཔག་མེད། བཞི་པ་ལ་ན་ལྟག་
གཡོན་དུ་དོན་གྲུབ། ལྷ་པ་ལ་འཆོགས་མར་ནམ་སྒྲུང་ནམས་ཚུ་ལས་གྲུབ་པར་བསམ་པར་
བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་དབང་ལྷ་ག་⁶ལྟག་པས་རིགས་ལྗེ་དབྱ་རྒྱན་བྱེད་ཀྱི། ཅོད་པན་གྱི་
དབང་གི་སྐྱབས་སུ་རིགས་ལྗེས་དབྱ་བརྒྱན་པ་མ་བྱུང་ངོ་།། དེ་ལ་མཆོད་པར་ལ་བ་བ་⁷དང་
དྲ་རི་ཀ་པས་བཤད་པ་ལྟར་མེ་ཉླ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་ཡང་བྱའོ།། དྲ་རི་ཀ་པས།
“མཆོད་དེ་དག་པ་སྤྱིན་པར་བྱ།”⁸ ཞེས་དག་པ་སྤྱིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ལ་བ་པས་⁹དབང་
ལྷ་པོ་དེ་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་ཉོན་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་དང་སློ་ལྗེ་ནམ་
ཤེས་དང་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་མཉམ་ཉིད་དང་སོར་རྟོག་
དང་བྱ་བ་ནན་ཏན་དང་མེ་འོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ཟེང་བ་ལས་

༡ སྟེ་མ་པ་ དབྱས་དཔལ།

༢ ལ་བ་བ་ སྤྱི་འབྱུལ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ། གཙོང་དཔལ།

༣ སྟེ་མ་པར་ དབྱས་དཔལ།

༤ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

༥ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

༦ ལྷ་པ་ སྤྱི་འབྱུལ་དཔལ་མ།

ལྷ་ཀ་ གཙོང་དཔལ།

༧ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

༨ རྟེ་བསྐྱན། རྒྱ་དབྱེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སློམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༡༥བ༢

༩ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

ཀྱང་དབང་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་ས་བོན་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 མོས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་ལ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “དབང་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བདག་
 ཉིད།”¹ ཅས་དང་། བརྒྱ་རྟེན་ཉམས་ལུང་པོ་ལྷ་དང་ཉོན་མོངས་ལྷ་དག་པ་ཡང་དབང་ལྡན་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། “གང་ཞིག་དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བས།། དངོས་གྲུབ་ཏུ་
 འགྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད།། ‘ལྷ་གང་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡི།།’ དེ་ཡི་ལས་གང་སྐྱབ་པར་བྱས།།”²
 ཞེས་རིག་པའི་དབང་ལྡན་རྩེ་སྤྲུལ་སྤྲུངས་པའི་དོན་རྣམས་སྒྲོམ་མ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའོ།
 གྲུར་གྱི་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། “གང་གང་སྤང་བ་དེ་ཀུན་དང་།། དེ་རང་གཙོ་བོ་ཉི་རུ་ག ། ཆོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས།། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྤྲུག་བལྟའོ།།”³ ཞེས་དབང་
 ལྡན་རྩེ་སྤྲུལ་སྤྲུངས་པ་འདི་དཀྱིལ་ཆོག་གཞན་མང་པོ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ནི།
 ལྷ་འདི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་སྤང་བ་ནས་མིང་དབང་གི་བར་གང་གང་སྤང་བ་དེ་དང་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་དང་དུག་ཏུ་བལྟ་སྟེ་
 སྤང་བའི་དབང་ནི་དུག་པར་བལྟའོ། རྒྱུ་པ་ཐ་མའི་གང་ཞེས་པ་གང་གི་ཕྱིར་གྱི་དོན་ཡིན་
 པས་དེའི་རྒྱུ་མཛན་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་དག་ཅི་མེད། ཅས་བཏོན་ནས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་གི་གཤམ་གསལ་གྱི་
 ཅི་མ་དབང་དེ་དག་གིས་འབྱུང་ཅིང་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཏུ་
 མོས་པ་བྱའོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། དེ་དག་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཉི་རུ་ག་ནི་
 མཆོན་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་འཆད་དེ། དབང་ལྡན་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། དེ་ལ་
 རྒྱས་གཏོར་བ་སོགས་དང་དབྱུ་རྒྱན་མགོ་ལ་བསྒྲོན་པ་དང་དོར་ཅིལ་ལག་ཏུ་གཏད་པ་དང་

1 རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་342པ་3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་ལྷ་འདི་བདག་ཉིད་དབང་།” ཞེས་གསལ།

2 རྩོ་བལྟན། རྒྱད་འབུམ། ཞ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། འོག་གངས་704པ་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྷ་གང་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡིས།’ ཞེས་གསལ།

3 རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། 2 མཁའ་འཕྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུ། ལེའུ་བཞི་པ། འོག་གངས་343པ་3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གང་ཀུན་གྱི་
 རང་གཙོར་གྱུར། དེ་དེ་བདག་ཉིད་ཉི་རུ་ག ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་པའོ།” ཞེས་གསལ།

མིང་བཏགས་པ་ནམས་ནི་དབང་ལྔ་པོ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ནི་རྒྱ་དབང་
ལ་མཆོན་ན་དབང་བསྐྱར་ས་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་དབང་ཇས་མི་བསྐྱོད་པ་ཞུ་བའི་
རྒྱས་སྐྱར་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་གཏོར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་
ལྷ་རྒྱ་དབང་སྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་པ་ནམས་དང་གསར་དུ་སྤྱན་དངས་པའི་དབང་ལྷ་
མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་མཛད་པ་ནམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། དངོས་སུ་གླ་མས་བསྐྱར་
བའི་མཛད་པ་ལ་བཏེན་ནས་སློབ་མ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཞེ་སྤང་སྤྱོད་བ་
དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་སློ་ནས་ཀྱི་བསློམ་བཞུས་
དང་དངོས་བྱུ་བསྐྱབ་པ་ལ་དབང་བའི་རྒྱས་པ་བྱེད་པར་བ་ཞིག་བསློས་པ་ལ་རྒྱ་དབང་དུ་བྱ་
སྟེ། གཞན་བཞི་དང་མེ་ཏོག་སྤང་བའི་དབང་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་སྐྱར་རོ། དེས་ན་དབང་
ལྔའི་དང་པོའི་རྒྱ་དབང་དང་དབང་གཞན་ལ་མཐའ་ཏེན་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བ་¹གཉིས་ཀྱང་མི་
གཅིག་གོ། དེ་དག་ལ་རིག་པའི་དབང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་ནི། སྤང་བ་ལས། “སྤང་བ་
དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་ག་པོ་འདི་ནམས་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པས་རིག་པའི་དབང་ཞེས་བརྗོད་དེ།”² ཞེས་དང་། ལ་བ་པས།³ “མ་རིག་པ་ལྔ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་པོ་ནམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་
ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་ལྷ་མོས་དབང་སྐྱར་⁴པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ།”⁵ ཞེས་སྤྱི་དོན་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་མ་ནི་རིག་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་དང་། ཕྱི་མ་ནི་

¹ མཐའ་ཏེན་རྒྱ་དབང་སྐྱར་བ་ སྤྱོད་འབྲས་དཔར་མ། དབུས་དཔར་།

² རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕ་ བཞི་ཏེན་ཆེན་པོ་ཨ་ཏྲ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་དྲི་རྩེ་སྤང་བ། ཤོག་གངས་པ་༤༦ན ༤ས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
“སྤང་བ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་ག་པོ་འདི་ནམས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་རིག་པའི་དབང་ཞེས་
བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

³ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྔ་བ་པས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱོད་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

⁴ ལྷ་མོས་དབང་བསྐྱར་ དབུས་དཔར་།

⁵ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཕ་ སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ག། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སློན་མ། ཤོག་གངས་པ་༤༦ན ༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
སྟེ། “མ་རིག་པ་ལྔ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་པོ་ནམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་ལ་
སོགས་པ་རིག་པའི་ལྷ་མོས་དབང་བསྐྱར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

དང་པོ་(གསལ་བ་གདབ་ཅིང་སྒྲུང་བ་བྱ་བ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཆུ་དབང་གི་
 རོན་ཏུ་སྒྲ་མ་ལ་རི་ལྟར་འགྲོར་པའི་ཡོན་ལུལ་ནས་སུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྒྲུར་
 བས། བྱང་ཆུབ་དོ་རྗེས་སངས་རྒྱས་ལ། མཆོད་ཆེན་རི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལྟར། བདག་གྲང་
 རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། བཅ་མཁའི་དོ་རྗེ་དང་བདག་སྟོལ། ཞེས་གསལ་བ་གདབ་པོ།
 བྱང་ཆུབ་དོ་རྗེ་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་ངོ་། དེས་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོད་པ་
 རྟེན་དབང་བསྐྱར་བ་ཆེན་པོ་ནས་བ་གང་གིས་རི་ལྟར་བསྟེན་པ་དེ་ལྟར་ཏུ། བདག་གྲང་འཁོར་
 བའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་བཅ་མཁའི་དོ་རྗེ་རྟེན་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བ་ཁྱོད་ལ།

4. སྐར་བའི་ སྐ་ལུམ་དབར་མ། སྤེ་དབར། གཙང་དབར།

བདག་དང་སྟེ་ད་ལྟར་སྐྱབས་སུ་མཆིས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་ལེན་བཅུ་དྲུག་
 པའི་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་སོ།། དེའི་དབུས་སུ་བྱག་བྱ་བར་ལ་བ་བ་¹ལ་སོགས་པ་མང་
 སོས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་སྒྲ་མས་རྩ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཁྱུས་ཀྱི་ཚུས་རྩ་དགྲིལ་ལ་
 མི་རེག་པའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འབྱུག་སྟོལ་ཕྱོགས་པར་སྟོ་རྩལ་དུ་བསྟན་པའི་རེ་ཁ་བྱ་བཞི་པ་
 གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའི་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་རྩལ་ཆོན་ནམ་འབྲས་བཏགས་པའི་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་
 པས་བྲིའོ།།² ཡང་ན་རྟ་བབས་མེད་པའི་སྟོ་རྩལ་དུ་བསྟན་པའི་བྱ་བཞི་པའི་དབུས་སུ་ཚུད་
 པའམ། ཡང་ན་ནང་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་བྱ་བཞི་པ་སྟོ་བཞི་པ་རིམ་པ་གཉིས་
 པ་རྟ་བབས་མེད་པ་སྟེ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྣ་མ་བྱ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བསྒྲ་
 དང་རལ་གྱི་རྣམས་དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་ཡུམ་བཞིའི་མཆོན་མ་དང་དབུས་སུ་སྣ་ཆོགས་
 བསྒྲ་འདབ་བརྒྱད་བྲི་བར་³བྱའོ།། དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོ་གཅིག་པ་ལ་སྒྲ་མ་ལ་རྟ་བབས་ཡོད་
 ཅིང་བྱི་མ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་སྣ་སྣམ་དང་བསྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པའོ།།
 དེའི་སྟེང་དུ་བསྒྲ་འདབ་བརྒྱད་བྲིས་པའི་ཤིང་སྟན་ནམ་ཡང་ན་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བྲིས་
 པའི་རས་ལ་སོགས་པའི་སེང་གའི་གདན་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་བསྒྲའི་སྟེང་དུ་བཞག་པར་
 མོས་ནས་བསྒྲ་ལ་རེག་པ་མེད་པར་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་གོ། ཡང་ན་ཁྱུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
 མེད་པར་ཡང་དེ་བསྟོམས་ནས་ཤིང་སྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོ་བ་མ་རྩོུ་ཆེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་ལ་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བཞག་གོ། འག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཉས་གཙོ་བོར་⁴
 སྐྱེད་པར་བཤད་དོ།། འདིར་བྲིང་བ་ལས་དབང་སྟེགས་ཀྱི་⁵དགྲིལ་འཁོར་སྒྲར་རབ་གནས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གི་རབ་བྱེད་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དགྲུས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།
 2 འཕྲིའོ།། རྟེ་དབང་།
 3 འཕྲི་བར་ རྟེ་དབང་།
 4 གཙོ་བོར་ རྟེ་དབང་།
 5 རྟེགས་ཀྱིས་ དབུས་དབང་།

ལས་ཀྱང་སྤར་བསྟན་པ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ནི་མི་འབྲད་དེ། གཞུང་དེར་སྤར་ཁྱུས་སྟེགས་
 བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། དེས་ན་དེ་མ་དེས་པར་བྲེང་བ་བཞིན་དུ་བྲིས་འདུག་པས་ཨ་
 རྒྱ་ཀ་རས་མཛད་པ་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་བྲེང་བ་ལ་རེ་མཁས་གཅིག་གིས་བྲས་འདུག་གོ། དེ་
 རས་ཀྱི་ཨོ་ཨུཾ་བི་སྒྲུན་ཏ་ཀྱི་ཏ་ཏྱུ། ཞེས་པ་འབྲིལ་པའི་སྤྲུགས་དང་ཏྱུ་ཡིག་ཡུངས་ཀར་¹ལ་ལན་
 བདུན་བརྒྱས་པ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་ནས་²རེ་རེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལན་
 གཉིས་སུ། ཨོ་སྐྱ་སྐྱ་པི་ད་ཏ་ན་བརྩ་ཡ་བརྩ་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་པི་ད་ཏ་སྐྱ་སྐྱ། ཞེས་བཛྲོད་ཅིང་
 འབས་ལ་ཡུངས་ཀར་³མེར་དོར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སུ་བསྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱང་བྱའོ།།
 ཁྱ་ཚུར་གྱིས་ཚུ་བཟུང་ནས་⁴ཀྱང་དེ་བཞིན་དུའོ།། དེ་ནས་ཁམ་པོར་དཀར་པོ་བཞི་དང་རྩ་
 དྲར་བའི་⁵སྐྱ་གུ་དང་བཅས་པའི་བ་ལྷེའི་ཆངས་བྱ་བཞི་དང་ཟན་ཆངས་བཞི་དང་སེང་རས་
 ཀྱི་ཆལ་བ་བཞིས་ཀྱང་གཡོན་དང་གཡས་སུ་བསྒྲོར་⁶བ་སྤར་བཞིན་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམ་
 པོར་མན་ཆད་ནམས་མེར་མི་འདོར་རོ།། དེ་ནས་ཉེ་རེག་བྱ་ལ་གཙོ་བོའི་སྤྲུགས་བཛྲོད་ཅིང་
 སྤྲུགས་ཀར་བྲི་དང་དབྱུ་ལ་མེ་ཉོག་གི་བྲེང་བ་བཅིངས་པ་དང་མདུན་དུ་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་
 བྲས་ནས་མར་མེས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་ཏེ། འབྲིལ་པ་དང་ཏྱུ་ལན་བདུན་བརྒྱས་པའི་མར་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོས་དཀར་གྱིས་བདུག་པར་བྱའོ།། གྲུར་གྱི་བརྒྱད་པ་ལས་གསུངས་པའི་འབས་
 པའི་⁷སྤྲུགས་དེའི་སྤྲུགས་དོན་དང་བསྟན་ན་སྟེགས་པ་སྒྲོང་བར་སྤང་ལ། ལ་བ་བས་⁸མི་གཙང་
 བ་བསལ་བ་དང་། བི་བྱུ་ཏྲིས་བྱུར་བསལ་བར་བཤད་དོ།།

¹ རྩངས་ཀར་ དབྱས་དཔར།

² བཟུངས་ནས་ རྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

³ རྩངས་ཀར་ དབྱས་དཔར།

⁴ བཟུངས་ནས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁵ ར་དྲར་བའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར།

⁶ གཡས་སུ་སྒྲོར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁷ འབས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

⁸ བསྟན་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཚུད་པར་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་)ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མས་རང་གི་སྟོང་གའི་¹ས་བོན་གྱི་
འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོགས་མཐའ་ཡས་པ་ན་བཅུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རིག་པའི་
ལྷ་མོ་ནམས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྱུན་བྲངས་ལ་མཆོད་དེ་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་
དུ། རྩོམ་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ།། འགྲོ་བ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་དབང་།། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་རི་ལྟར་བསྟུལ།། དེ་ལྟར་འདི་ལ་སྟུལ་དུ་གསོལ།། ཞེས་པས་གསོལ་བ་གདབ་བོ།།
འདིའི་དོན་ནི། སྒར་གྱི་གསོལ་གདབ་གྱི་བཤའ་པས་ཤེས་སོ།། སྒྲུང་བ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་བདུད་ཅིའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་
རྒྱས་གྱི་སྐྱེད་ཆོག་མི་གསལ་ཡང་། འདིའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་གྱིས་ཚུ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་རྩྭ་རྟེན་ཏས་དེ་ལྟར་ཚུར་བཤའ་པས། བུམ་ཚུ་
ནམས་བསངས་སྒྲུངས་²ལ་རྩྭ་དུ་གྱུར། དེ་ལས་རྩྭ་གིས་མཆོན་པའི་རྩོམ་གྱུར། དེ་ལས་མི་
བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྟོང་གའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྱུན་བྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་བསྟེམས་ལ་³མཆོད་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཚུར་བལྟོ།། དེ་ནས་སྒྲུང་
བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་བ་སྟོན་ལ་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྟོབ་མ་ཞལ་དུ་བཅུག་པ་ལ་
དབང་བསྐྱར་བར་བཤའ་བྱང་རྩྭ་རྟེན་ཏས་དེའི་གོ་རིམ་⁴བསྒྲོག་པ་བདེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་
སྟེ། སྟོབ་མ་རང་གི་ཁ་ནས་བཅུག་སྟེ་རྩོམ་ལམ་ནས་བཏོན་ནས་རིག་མའི་བསྐྱར་གཞག་
ལ། དེ་ནས་སྟོབ་མ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྗེས་ལ། དང་པོར་རྩྭ་དང་
དེ་ནས་རྩོམ་དེ་ནས་རྩོམ་དེས་མཆོན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་⁵མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུ་རིག་མ་དང་
བཅས་པར་བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡེ་ཤེས་

1 སྟོང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
2 བསང་སྒྲུངས་ དབུས་དཔར།
3 བསྟེམ་ལ་ དབུས་དཔར།
4 གོ་རིམས་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་ལ། གཙང་དཔར།
5 སྐྱེད་པའི་ དབུས་དཔར།

བ་གཞུག་གོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤེས་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་རྣམས་
 འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་རྒྱར་ནས་རྣམ་སྒྲུབ་གི་སྟོ་སྒྲི་པོ་ནས་ཞུགས་ཏེ། རྩོམ་པ་ལ་
 རྣམ་བྱུང་བའི་ཁྱབ་ས་བརྒྱར་གནས་པའི་སྟོབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་ནས་སྒྲར་
 ཡང་ཞལ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱ་ནས་སྤྱད་སྟེ་¹གཞུག་གོ། །སྐབས་འདིར་
 གྱུར་ལས་གསུངས་པའི་དོན། མི་སྤྱབ་ཆེ་བས། “བྱམ་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། ‘རང་
 གི་རིག་མ་སྦྱིས་བྱའི་ཆུས།།’ སྐྱགས་རྩོམ་རྩ་རབ་བསྟོམས་པས།། རྩོམ་པ་འཆང་བསམས་
 དབང་བསྐྱུར་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས་པས། རྩོམ་པ་དང་དབང་དབང་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་
 མཛོན་ནོ།། ལྟའི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་སྒྲི་སྒྲི་ནང་དབང་ལ་མ་སྐྱུར་རོ།། རྩོམ་པ་སྐྱུར་བའི་སྟོན་
 དུ་དམིགས་པའི་རིམ་བ་ནི། རྣམ་མཁའ་གང་བར་གནས་པའི་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་
 མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དམིགས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་
 དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་དང་ན་བཟའ་རྣམས་སྟོབ་མའི་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་འཛིན། ལྷ་གར་
 མཛད་ཅིང་རོལ་མོ་རྩེད་། མེ་ཏོག་དང་གྱུར་གྱུམ་³ལ་སོགས་པའི་ཆར་འབེབས། བྲག་གིས་
 རྩེད་ཐད་ཡོ་བར་བཟུང་བའི་⁴བྱམ་པ་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་བཀང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀྱི་བརྒྱ་ནས་སྤྱད་པའི་སྟོབ་མ་དེ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བཞིན་པ་དང་། གཞུགས་
 རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་⁵སྐྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས། བཟུངས་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་སྟེང་ལ་
 གནས། གྱུར་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིགས་གྱུར་ཀྱི་ནི་བདག་པོ་མཆོག་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་སྐྱེད་
 བྱེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ནི་དེང་ཁྱོད་དབང་བསྐྱུར་མཆོག་ལ་བཟུངས་ཤོག །ལུན་སུམ་

¹ བྱུང་སྟེ་ དབྱས་དཔལ།

² རྩོམ་སྐྱུན། རྩོད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀར་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། ཤོག་གངས་726ན4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་ཀྱང་གཉིས་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རང་གི་རིག་མ་སྦྱིས་བྱས་ཆུ།’ ཞེས་གསལ།

³ གྱུར་གྱུམ་ དབྱས་དཔལ།

⁴ བཟུངས་པའི་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་ལ། རྩོད་དཔལ། གཙང་དཔལ།

⁵ རྩོམ་པ་སོགས་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

ཚོགས་པ་མངའ་བ་གསེར་གྱི་རི་པོ་འདྲ། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་བླ་མ་གསུམ་
 སྤངས་པ། ། སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདབ་འདྲའི་སྤྱན་མངའ་བ། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་
 ཞེ་བྱེད་བཟུ་ཤིས་ཤོག ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་མཆོག་རབ་མི་གཡོ་བ། ། འཇིག་རྟེན་
 གསུམ་ན་གྲགས་ཤིང་ལྷ་དང་མི་ཡིས་མཆོད། ། ཚོས་མཆོག་སྐྱེ་དགུ་རྒྱུ་ལ་ཉག་ཏུ་ཞེ་
 བྱེད་པ། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ཞེ་བྱེད་བཟུ་ཤིས་ཤོག ། དམ་ཚོས་ལྷན་པ་ཐོས་དང་བཟུ་ཤིས་
 གྱིས་སྤྱག་ཅིང་། ། དགེ་འདུན་མི་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཡོན་གྱི་གནས། ། ཚོགས་གྱི་མཆོག་
 རབ་ངོ་ཆེ་ཤིས་དང་དཔལ་གྱི་གཞི། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ཞེ་བྱེད་བཟུ་ཤིས་ཤོག ། ཅེས་བཟུ་
 ཤིས་བརྗོད་པར་བསམ་མོ། ། རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བཞི་པ་ལས། “ཉིལ་གྱི་གང་བྱ་
 བཞིན་གང་བའི། ། རྒྱལ་བས་བྱམ་པ་བཟུང་ནས་ཞི།”² ཞེས་གསུངས་པས་བྱམ་པ་འཇིན་
 མཁན་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མས་བྱ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། ། དེ་ལྟར་མོས་ནས་
 རང་གིས་ཀྱང་ཤིས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་སྐྱང་བ་སྤྱོད་ཏུ་བཏང་ནས་བྱ་སྟེ། འདིའི་དུས་སུ་དཔོན་སློབ་
 རྒྱུ་ལ་གྱིས་བྱམ་པ་བཏེག་ནས་སློབ་མ་ལ་ཤིས་པ་བྱེད་དེ། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས།
 “བྱམ་པ་བཟུང་སྟེ་བཟུ་ཤིས་པའི། ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ཐོག་མར་བཟུག །”³ ཅེས་གསུངས་
 སོ། ། དེ་ནས་རྒྱ་དབང་སྐྱར་ལུགས་གསུམ་ལས་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་པ་
 རྒྱུ་ལས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་རེ་བཅུས་ཉེ་ཐོད་པོར་རམ་དུང་ཚོས་སུ་སྤྱགས་པས་རྒྱ་དབང་སྐྱར་
 བའམ། ཡང་ན་དང་པོར་རྒྱུ་ལ་གྱི་བྱམ་པ་དང་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་བྱམ་
 པ་དང་དེ་ནས་ལྷ་མོ་བཞིའི་བྱམ་པ་དང་དེ་ནས་རི་ལྷར་རིགས་པར་དགྱེལ་འཁོར་པའི་བྱམ་
 པ་གཞན་རྒྱུ་ལ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་རོ། ། དབང་བྱམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་ན་རྒྱུ་ལ་བྱམ་པའི་
 མི་བསྐྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་བདུད་ཅིའི་ངོ་པོ་ཡལ་འདབ་དང་

1 བཟུངས་ནས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།
 2 སྤྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཆ་རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༢༠ན།
 3 སྤྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྱུང་། རི་སྐྱ་གཙན་འཇིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ། ཤོག་གངས་33ལ།

བཅས་པའི་རྗེ་ལྷ་ག་པ་གཡས་པས་བཟུང་ལ།¹ དེས་ཚུ་སྒྲངས་ཏེ་རྗེ་འུ་མོས་སྐྱུགས་
 པས། དབང་བསྐྱར་རྗེ་ལྷ་མོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡིས་བྱུག་བྲས་པ། རྗེ་ལྷ་གསང་
 བ་གསུམ་འབྱུང་བ། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་སྤྱན་པར་བྱ། ཡོ་ལྷ་བཟང་ལྷ་ད་ཀ་ལྷ་མོ་ཁྱི་
 སྤྱི་སྤྱི་ར་ཏ་སྤྱི་ལ་ཏྱི། ཞེས་བཟོད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་ན་དེ་
 ལྟར་བྱ་ལ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན། ཡོ་མཁུ་སྤྱི་ཁ་བཟང་སྤྱི་ལྷ་མོ་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་
 ཏ་སྤྱི་ག་ཏ་ལྷ་མོ་པ་ཏི་ཏྱི་ན་བེ་རྩོ་སྤྱི་བ། ཞེས་ཀྱང་བཟོད་དེ་སྐྱུགས་གཉིས་ནི་སྤྱི་བྱང་དང་བྱང་
 འབྲུག་གསལ་བས་ཀྱང་བཤད་དོ། སྤྱན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་དོ། གང་གི་མདུན་དུ་ན་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་སྤྱན་སྤར་རོ། གང་ན་དབང་བསྐྱར་བའོ། དེའི་བྱང་པར་ལ་ཨེན་མོ་ནི། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོར་རབ་ཏུ་བཞུགས་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིས་བྱུག་བྲས་
 པའོ། དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སློབ་མ་དབྱུགས་
 འབྲིན་པའོ། རྗེ་ལྷ་མོ་དོར་དུ་མི་རུང་བའོ། རྗེ་ལྷ་གསང་བ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ནི་རྗེ་
 རྗེ་འཆང་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་རིགས་ལས་སྤྱེས་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་དུག་པའི་སྤྱན་
 གསལ་ལས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སྤྱི་བདེ་བ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་
 བར་བསམ་མོ། དཀྱིལ་ཆོག་འདི་ལ་སོགས་པར་བྱམ་པ་མགོར་འཛོག་པ་མི་གསལ་ཡང་སྒྲ་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྗེ་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་འབྱུང་དོ། ཡོ་ག་ནས་འཕྱང་
 དུ་འབྲུག་པ་ཡང་བཤད་དོ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱི་མ་འབྱུང་བའོ། དེའི་བྱིར་
 དབང་བསྐྱར་བའི་ཁུ་བས་སྤྱི་བོར་གནས་པས་རྒྱུ་གདབ་པར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་འགྱུར་
 རོ།”⁴ ཞེས་མཛོན་ཏྱིགས་ཀྱི་རྒྱ་དབང་གི་སྐབས་སྤྱི་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་འབྱུང་།

1 བཟུངས་ལ། སྤྱི་འབྲུག་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

2 རྗེ་ལྷ་མོ་དཔལ་། དབྱུས་དཔལ་།

3 སྤྱན་གྱིས་ གཙང་དཔལ་། དབྱུས་དཔལ་།

4 རྗེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སློབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༣༥ནས།

གཉིས་པ་(དབང་ལྷག་མའི་ཆོ་ག)ནི། དེ་ནས་དབང་ལྷག་མ་བཞི་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་གསེལ་
བ་བཏབ་པའི་རྗེས་སློབ་མ་ཨི་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩིང་དང་བརྒྱ་དང་། ཁི་དང་རལ་གྱི་
དང་། ཨི་དང་འཁོར་ལོ་ལས་ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་རིན་འབྱུང་ནས་རྣམ་སྤང་གི་བར་དུ་སྐྱེད་པ་
སོགས་སྤར་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ་དབང་རྣམས་ལ་ཡང་འབྲེལ། ཅོད་པན་གྱི་དབང་རྣམས་ནི། གསེར་
དང་རས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་རིགས་ལྗེ་ཅོད་པན་སློབ་མའི་རིགས་བདག་དབུས་
ན་གནས་པའོ། དེ་མགོའི་དབུས་དང་ལོགས་གཉིས་དང་སྤྱི་བོ་དང་རྒྱབ་རྣམས་སྤྱི་རིམ་པ་
བཞིན། ཨི་བརྩ་རྩ་¹ལ་རི་ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་² ཨི་སར་ཏ་སྤ་ག་³ལ་བརྩ་⁴ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་⁵ ཨི་
རྩ་བརྩ་⁶ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་⁷ ཨི་རྩ་བརྩ་⁸ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་⁹ ཨི་
པའི་སྤགས་ལྷས་མགོ་བོ་ལ་བསྐྱོན་ནོ། ལྷ་བྱང་གིས་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་བྲག་རྒྱ་
བཅིངས་ཏེ་གནས་དེ་དག་དུ་བཞག་ནས་སྤགས་དེ་རྣམས་བརྩོད་པར་མཛད་དོ། དེ་ནས།
དབང་བསྐྱར་དོ་རྩ་ཆེན་པོ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། ཨི་ལྷ་བརྩ་སྤ་ག་¹⁰ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་¹¹སྤ་
ར་ཏ་སྤ་¹²ཨ་གྱི་¹³ ཞེས་བརྩོད་ལ། བརྩ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ ཞེས་བརྩོད་པས་དབྱེས་པར་བྱའོ། ལྷ་བས་
འདིར་རིགས་ལྷ་གས་¹⁴དབུ་བརྩན་པར་སྐྱོམ་པར་ལྷ་བྱང་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དེ་ནས།
ཨི་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་¹⁵ཞེས་པའི་སྤགས་གྱིས་དབྱལ་བར་དར་དབྱངས་བཅིང་བར་བྱའོ། ལུང་
འབྲུག་གསལ་བས་དབུ་རྒྱན་ལ་དར་དབྱངས་དབྱངས་ནས། བརྩ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ ཞེས་བརྩོད་

1 རྩ་གྱི་ རྩ་དཔལ་
2 ཏ་ཐ་ག་ཏུ་ དབུས་དཔལ་
3 བརྩ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་
4 རྩ་བརྩ་ དབུས་དཔལ་
5 རྩ་བརྩ་ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་ དབུས་དཔལ་
6 རྩ་བརྩ་ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་ གཙང་དཔལ་
7 རྩ་བརྩ་ཨ་གྱི་ཤིང་ཁྱི་ དབུས་དཔལ་
8 རྩ་ལས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ།
9 རྩ་ལས་ གཙང་དཔལ་ དབུས་དཔལ་
10 ཨི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་

དེ་མཉམ་པའི་ཐལ་མོས་མཉམ་པར་བཤད་དེ་སྐྱ་བྱར་གི་དགོངས་པའོ། རྗེ་མཉམ་དབང་ལ་
 ཡང་། དབང་བསྐྱར་ནི་རྗེ་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེ་མཉམ་ཡི།
 དབང་གིས་དེ་རིང་ཁྱོད་དབང་བསྐྱར། འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཉིད། རྗེ་མཉམ་རབ་ཏུ་
 གྲུབ་ཕྱིར་བྱུངས། ཞེས་བཅོད་ཅིང་སྒོ་བ་མཉམ་སྤྱོད་མགོ་བོ་ཀྱིས་ལ་རྗེ་མཉམ་རེག་
 ནས་ལག་པ་གཡས་སུ་སྤྱིན་ནོ། འདིར་གྱུར་ལས། “སྒོ་བ་མ་འཛིག་རྟེན་དབང་བསམས་
 ལ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པས་བསྒྲགས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཏུ་སྒོ་བ་པ་ལ་བཤད་
 ཅིང་། རྗེ་མཉམ་པོ་ཅེ་དགྲུ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཅེ་ལྷ་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་འོག་གི་
 ཅེ་བརྒྱད་དང་དབྱུས་མ་དང་བཅས་པས་ཅེ་དགྲུ་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་
 ལ་གྱུར་ལས། “འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིད་ཏུ། རབ་སྐྱབ་ཕྱིར་ནི་རྗེ་མཉམ་ཡི།”² ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་། དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་ནི། ཆོག་ས་བཅད་དེའི་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་རྗེ་མཉམ་དབང་བསྐྱར་བས་རྗེ་མཉམ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་
 ཤིག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་ཤིག ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་གང་དེ་རྗེ་མཉམ་ཤིག་པ་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་
 ཏོ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་མཉམ་དབང་བསྐྱར་བས་ནི་རྗེ་མཉམ་ཤིག་པ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྗེ་མཉམ་དབང་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། དེ་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྗེ་མཉམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
 པས་དེ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་སྤྱོད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་ཞེས་པའོ། རིལ་བྱའི་
 དབང་ནི། རིལ་བྱ་སྒོ་བ་མཉམ་པ་གཡོན་ཏུ་སྤྱིན་ལ་རྗེ་རིལ་དང་ལྷན་པའི་ལག་པས་

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ ༨ མཁའ་འགྲོ་མཛོད་རྗེ་གྲུ་ ལེའུ་བཞི་བ། འོག་གངས་ ༣༩༥ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒོ་བ་མ་འཛིག་རྟེན་
 དབང་ལྷན་གྱུས།” ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ ༨ མཁའ་འགྲོ་མཛོད་རྗེ་གྲུ་ ལེའུ་བཞི་བ། འོག་གངས་ ༣༩༦ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་དེ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཉིད། བཟང་བསྐྱབ་ཕྱིར་ནི་རྗེ་མཉམ་ཡི།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བཟོན་རྒྱུད་འབྲེལ་ མི་སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་འགྲེལ། འོག་གངས་ 19496

ཕྱག་རྒྱ་ལ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། དབང་བསྐྱར་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་
འགོ་བས། ཡོ་བཟང་ཨ་རྟི་པ་ཏི་སྟོ་ཨ་རྟི་ཏི་ཕུ་མི་ཏི་ཕུ་བཟང་ས་མ་ཡ་སྟོ། ཞེས་གྲུང་གི་བཞི་
པ་ལས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལ། ཡོ་བཟང་རྟུ་¹ཨེཨེ་བཙམ་ལྷན་གཟུང་ངོ་བདག་ལ་ནི། ཡང་
དག་ཉི་བར་གྲུང་པར་མཛོད། ཅེས་འདོན་དུ་གཞུག་སྟེ་སྟགས་དེ་ནི་གྲུང་གི་བཅུ་བཞི་པ་
ལས་སོ། སྟགས་བྱི་མ་དང་རྐང་པ་གཉིས་བརྗོད་པ་ནི་སྟུ་བྱང་གི་དགོངས་པ་ལོ། དེ་ཉིད་
བསྐྱར་བ་དང་དཔལ་མཆོག་གི་བཞེད་པས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
གིས་ངོ་རྗེའི་དབང་དང་། བཟང་ཨ་རྟི་པ་ཏི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟགས་ཀྱིས་བདག་པོའི་དབང་
བསྐྱར་²བར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་མི་ཐུབ་སྟོབ་སོགས་ཀྱིས་གྲུང་
དེ་བཞིན་དུ་བཤད་³ལ། དྲ་རི་ཀ་པས་ངོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད་དེ་བྲིལ་བྱ་ལ་འདོན་པ་བསྐྱར་
ཏི་དེས་བྲིལ་བྱ་བྱིན་ནས་སྟགས་ནི་བདག་པོའི་དབང་གི་བཟན་བྱེད་དུ་⁴བཤད་དོ། བག་པོ་
སྟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་བྱས་ནས་སྟགས་དང་ཆོགས་བཅད་གཉིས་
ཀས་ངོ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་ཆོགས་བཅད་གཞན་གྱིས་བྲིལ་བྱའི་དབང་སྟེར་བར་
བཤད་དོ། སྟགས་དེའི་དོན་ངོ་རྗེའི་དབང་དང་བྲིལ་བྱའི་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དུ་བྱང་
བ་ཞིག་⁵ཡོད་པས། ཆད་ལྷན་ལ་ལས་ངོ་རྗེའི་དབང་ལ་སྐྱར་ཞིང་། ལ་ལས་བྲིལ་བྱའི་དབང་
ལ་སྐྱར་བར་གསལ་ལོ། ལ་བ་བས།⁶ “ཡོ་བྲིལ་བྱ་ངོ་རྗེ་རབ་ལྷན་པས། ཤིན་ཏུ་དཔལ་པོ་
ཉིད་དབང་བསྐྱར། ངོ་རྗེ་དམ་ཆོག་གནས་པ་ཁྱོད།” བདག་པོའི་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་མཐོས་
ཤིག་།⁷ ཅེས་པ་འདིས་བྲིལ་བྱའི་དབང་སྟོན་པར་བཞེད་དེ། རྐང་པ་གསུམ་པ་ནི་ཏི་ཕུ་བཟང་ས་

1 རྟུ་ དབུས་དཔལ་།

2 དབང་བསྐྱར་ སྟུ་འབུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

3 དེ་བཞིན་བཤད་ དབུས་དཔལ་།

4 ཟེད་དུ་ ཟེ་དཔལ་།

5 ཅུང་བཙིག་ གཙང་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

7 ཟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤིག་གངས་364ནང་ ལས་བྱང་བཙུང་མི་འདྲ་

མ་ཡ་སྟྲེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བདག་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཨ་ཟླ་བ་ཏི་ཨ་ཟླ་ཤི་ཕུ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པས། དོན་བསྐྱར་ན་རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆེག་ལ་གནས་པ་ཁྱོད་ལ་རྗེ་རྗེའི་བདག་པོའི་
 དབང་བཞུགས་ཁྱོད་གྱིས་མཐོན་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ལ་བ་པའི་¹དགོངས་པའོ། ། གུན་སྦྱང་
 གིས་སྐྱགས་དེའི་དོན་དེ་དང་མི་འབྲ་བར་བཤད་དོ། ། རྗེ་རྗེ་དང་བྲེལ་བྱའི་སྐྱབས་འདིར་རྗེ་
 རྗེའི་དམ་ཆེག་དང་རྗེ་རྗེའི་བརྟུལ་ཁྱགས་དང་བྲེལ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྦྱོན་པའི་ཆེག་རྣམས་ཀྱང་
 བརྗོད་ནས་སྐྱགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་མང་པོས་མཛད་ལ། ལྷ་བ་རྩ་བས་བྲེལ་བྱའི་
 དབང་གི་རྒྱུན་ཉིད་ལ་མིང་དབང་གི་སྟོན་དུ་བྱས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཀྱང་བྱིན་ནས་དེ་དག་གིས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་ཡང་མཛད་དོ། ། འོན་ཀྱང་ལ་བ་བ་²དང་དྲ་རི་ཀ་བ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་ལྟར། རྗེ་བྲེལ་གྱི་དམ་ཆེག་དང་བྱས་ཀྱི་དམ་ཆེག་རྣམས་
 སྟོབ་མའི་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐྱབས་སུ་མཛད་
 པ་ལྟར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བྲེངས་ན་ལེགས་སོ། ། བྲེལ་བྱའི་དབང་འདི་
 ལ་མིང་གཉིས་པ་བདག་པོའི་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། བདག་པོའི་དབང་ཞེས་ཟེར་བའི་
 སྐྱ་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། མིང་དབང་ནི། མགོར་རྗེ་རྗེ་དང་བྲེལ་བྱ་མཉམ་པོར་བརྒྱང་
 ཞིང་།³ དབང་བསྐྱར་ཞེས་སོགས་དང་། ཨོ་བཟླ་སྟུ་སྟྲེ་ཨ་ཟླ་ཤི་ཕུ་མི་བཟླ་ལྷ་མ་ཨ་ཟླ་ཤི་
 ཀ་ཏ། ཞེས་གྱུར་གྱི་བཞི་པ་ནས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལ། ཞེ་སྤང་རྗེ་རྗེ་ཁྱོད་དམ་གཏི་ཐུག་རྗེ་རྗེ་
 ཁྱོད་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གང་ལ་འཕོག་པའི་⁴རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་རང་གི་རིགས་
 ཀྱི་མིང་རྣམ་སྤང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ། རིགས་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་པོ་མོའི་མིང་འདོགས་ལུགས་རྒྱས་པ་ནི་སྤང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་

སྟེ། རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆེག་གནས་པ་ཁྱོད། ཅེས་གསལ།

¹ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གང་ལྟ་བུ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

² བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གང་ལྟ་བུ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

³ བརྒྱངས་ཤིང་། སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཏོང་དཔར།

⁴ ཐོག་པའི་ དབྱས་དཔར།

ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་གང་གི་མིང་གང་དུ་བརྗོད་པ་དེར་ཀྱི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་བོད་པའོ། དེ་ལ་དཔལ་གྱི་སྒྲ་ཡང་དགོས་པར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་པས་གསུངས་པས། དཔལ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་
 མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པས་མིང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་དབང་སྤར་ཐོབ་པ་ལ་གསང་མཆོན་
 འདྲི་བ་ན་ཀྱི་དཔལ་ཞེས་འདྲི་བ་མིན་ནོ། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “དཔལ་དང་དོ་རྩེ་རྩེ་སྒྲ་ལྟར་པར།
 སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ལན་གསུམ་བོད།”^{1,2} ཅེས་བཏགས་པའི་མིང་དེས་ལན་གསུམ་འབོད་
 པར་ཡང་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་འདིས་དབང་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཆུ་དབང་སྐྱར་བ་གསལ་
 བ་མ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་ཆོག་ཁུངས་བྱབ་མང་པོར་ཡང་མ་བཤད་མོད་ཀྱང་། ལ་བ་
 པས་³དབང་བཞི་རེ་རེའི་མཐར་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ་⁴མཛད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་
 དག་ལ་བྱམ་པའི་བྱ་བ་རྩེས་སུ་འགོ་བས་བྱམ་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲེང་བ་
 ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྦྱོན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཆུ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་བར་བྱག་བྱམ་དབང་དུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བྱམ་པ་བཟུང་ནས་⁵དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་། གཞུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་དབང་ལྷག་
 མ་བཞི་ལ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དབང་གི་
 ལྟ་སྦྱོར་བྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་མཛད་པའི་དམིགས་པ་ནི། ཆུ་དབང་གི་སྐབས་བཞིན་
 དུ་གཞུང་ལ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡུམ་དང་བཅས་པར་སྦྱིད་པ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྲ་མའི་འགྲོས་ཀྱིས་

༡ འཛོད། སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར།
 ༢ རྩེ་བསྟན། ཆུ་དབང་ལ། སློབ་དཔོན་རྒྱ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༣༡༣བ། ལས་བྱུང་བ་
 རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཔལ་དང་དོ་རྩེ་རྩེ་སྒྲ་ལྟར་པར། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ལན་གསུམ་བོད།’ ཅེས་གསལ།
 ༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྟ་བུ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འཕྱར་སོགས་དང་བསྐྱོན་ནས་བཅོས།
 ༤ སྐྱར་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༥ བཟུངས་ནས་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

འཕོབ་པོ། དབང་བསྐྱར་དོ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་དབང་ལྷ་ག་¹ལ་བརྩོད་ནས་སྐྱར་
བ་ནི་ལ་བ་པས་²ཀྱང་མཛད་དོ། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཆུ་དབང་སྐྱར་བའི་ཆོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་
དབང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲགས་བརྩོད་ནས་³བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་དབང་ལྷ་པོ་དེ་དག་སྐྱར་
བའི་ཆོ་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་དབང་གང་ཡིན་དོས་ཟེན་པར་བྱས་ལ་བད་
དོན་གསལ་པོར་འཕྲོད་དེས་སུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ཆུ་དབང་གི་སློབ་ནི། ཡོན་དབྱལ་
གྲུས་པས་གསོལ་བ་གདབ། དབང་སྟེགས་ལ་བཞག་སྐྱར་བ་བྱ། དབང་ལྷ་སྐྱར་བྱངས་⁴ལྷ་རུ་
བསྐྱེད། ལྷ་ལ་གསོལ་གདབ་ནང་དབང་བྱ། ཤེས་པ་བརྩོད་དེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར། བསྟེན་ཞིང་
མཆོད་ནས་དབང་དོན་བཤད། ཅེས་པའོ། དབང་ལྷ་ག་མའི་སློབ་ནི། གསོལ་གདབ་དབང་ལྷ་
སྐྱར་བྱངས་ཤིང་།⁵ གཉིས་ཀ་ལྟར་བསྐྱེད་ལྷ་ལ་གསོལ། རང་དང་བྱི་ཡི་དབང་གཉིས་བསྐྱར།
ཆུ་དབང་བྱ་ལ་ལྷ་རྣམས་བསྟེན། མཆོད་ནས་དབང་དོན་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་(སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་
གི་རྣམ་གཞག་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་གའོ། དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་)
ནི། དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་
དངོས་ནི་⁶དབང་དབྱག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྐྱ་ནི་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལ་
ཡང་འབྲུག་གོ། བྱམ་པའི་དབང་གི་སྐྱ་ནི་དབང་དབྱག་ཀ་⁷ལ་ཡང་དངོས་སུ་འབྲུག་པས་སྐྱ་མ་
གཉིས་དང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དོ། འདིར་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་དངོས་གཞི་གང་ཞིག་
ལ་བྱ་སྟེན་ན། དཔལ་འཛིན་གྱིས། “བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་བསྐྱར་པ་ཉིད་དེ་དོ་

¹ ལྷ་ཁ་ སྐྱ་འབྲུག་དཔར་མ།

ལྷ་ཀ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² ལྷ་བ་པས་ སྐྱ་འབྲུག་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

³ བརྩོད་པས་ དབྱས་དཔར།

⁴ སྐྱར་བྱང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁵ སྐྱར་བྱང་ཞིང་། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁶ ཡུལ་དངོས་ན་ དབྱས་དཔར།

⁷ དབྱག་ག་ ཕྱི་དཔར།

རྗེ་དང་བྲིལ་བུའི་དམ་ཚིག་ལ་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བཅུག་ནས་སོ།།”¹ ཞེས་དང་། “འདི་
ཡིས་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་གོ།”² ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་སྦྱིན་པའི་སྐབས་སུ་
སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དངོས་གཞི་སྦྱིན་པར་བཞེད་དོ།། སྤྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་
དང་རྟག་པའི་དོན་རྗེས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་འདོད་ལྟ་ཡང་ལུས་འཁྱུད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་
དམ་ཚིག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཤེས་རབ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལ།”³ ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་
བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།། ལ་བ་པས་⁴ཀྱང་། “འདིས་⁵རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་ལུས་རྗོན་རྗེ་འཆང་
གི་རོ་བོ་ཅན་ཁ་སྤྱོར་གྱི་རིམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འཁྱུད་པའི་ཚུལ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ།
དེ་དག་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཚིག་གོ།”⁶ ཞེས་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་གི་ཚིགས་བཅད་
གིས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། སོ་སོར་བྱེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་འདི་ཡིན་ཞེས་
གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་སྤྱ་མ་རྣམས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། བྲེང་བའི་དགོངས་པ་
ཡང་བྱང་འཇུག་གསལ་བ་དང་རྟག་པའི་དོན་རྗེ་དང་འབྲེལ། འོ་ན་བྲེང་བ་ལས། “རྒྱུད་གཞན་
དུ་དམ་ཚིག་གསུམ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དུ་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཤེས་རབ་
བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལ།”⁷ ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་

༡ རྗེ་བསྟན་ཀྱུད་འགྲེལ། ཅུ་པའི་ཉ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཕྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛིན། གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་དཀྱིལ་ཚོག་ཤོག་གངས་
༡༠༩ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་བསྟན་པ་ཉིད་དེ་རྗོན་རྗེ་དང་བྲིལ་བུའི་དམ་ཚིག་ལ་ལུས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་བཅུག་ནས་སོ།།” ཞེས་གསལ།
༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱུད་འགྲེལ། ཅུ་པའི་ཉ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཕྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛིན། གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་དཀྱིལ་ཚོག་ཤོག་གངས་
༡༠༩ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡིས་རང་གིས་འདོད་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཚིག་གོ།” ཞེས་གསལ།
༣ རྗེ་བསྟན་ཀྱུད་འགྲེལ། ཕྱ་པའི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ཉ་ལྷ་ཀ་ར་གུའུ། དཀྱིལ་ཚོག་རྗོན་པོ་བྲེང་བ། ཤོག་གངས་༢༡ན།
༤ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འཁྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།
༥ འདིར་སྤྱ་འབུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། དབུས་དཔར།
༦ རྗེ་བསྟན་ཀྱུད་འགྲེལ། རྗོན་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ས། བདེ་མཚོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་༣༤༦བ།
༧ རྗེ་བསྟན་ཀྱུད་འགྲེལ། ཕྱ་པའི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ཉ་ལྷ་ཀ་ར་གུའུ། དཀྱིལ་ཚོག་རྗོན་པོ་བྲེང་བ། ཤོག་གངས་༣༤ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དམ་ཆེག་དེ་ཉིད་དབང་དེའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགལ་རྟེ། ལུས་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སློམ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ལྟ་ཡབ་ཡུམ་སློམ་པ་བྲག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་གི་སྐབས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ན། ཤེས་རབ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ལང་ཆོ་ཅན་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 བྲག་རྒྱ་བསྒྲུལ་བའོ། རྩོམ་རིམ་བྱ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ནི། རྩོམ་རིམ་བཟུང་བའི་¹ལག་པས་
 འཁྱུད་པའི་ཚུལ་བྱེད་པར་བསྒྲུལ་བ་སྟེ། འཁྱེད་པས་ཀྱང་། “རྩོམ་རིམ་བྱ་སྦྱར་བ་ཡིས། ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་དབང་དུ་འདོད།
 ཅེས་པ་ནི་འཁྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། འདིར་ཡབ་
 ཡུམ་སློམ་པ་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དབང་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 བྲག་རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱར་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡུམ་ལ་འཁྱུད་པར་
 བསྒྲུལ་པ་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི། རིག་པའི་དབང་ལྔ་ལ་ཡབ་ཡུམ་འཁྱུད་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སློམ་པའི་བདེ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། སྐྱགས་དང་པོ་ནི་མི་
 འདོད་པས་སྐྱགས་གཉིས་པ་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒར་ནི་རིགས་ལྔ་ལ་ཡབ་ཡུམ་ཡིན་
 པས་རིགས་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རིགས་ལྔ་གའི་འབྲུག་བདག་དྲུག་པ་རྩོམ་རིམ་འཆང་དང་
 རྩོམ་རིམ་སྐྱེམས་མ་ཡབ་ཡུམ་ཡིན་པས་འཁྱུད་པའི་ཡུལ་ཞེན་གྱི་ཁྱད་དང་། སྒར་ནི་ཡབ་ཡུམ་
 བན་ཚུན་འཁྱུད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སློམ་ཡང་འཁྱུད་པ་ལ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སེམས་བཟུང་
 སྟེ།⁴ དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་སྦྱེད་ལ་འདིར་ནི་དེ་སྦྱེད་པའི་

“རྒྱད་གཞན་དུ་ནི་དམ་ཆེག་གསུམ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དུ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒར་ཤེས་རབ་བཅུ་དྲུག་” ཅེས་གསལ།

1 བཟུངས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩོམ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

2 རྩོམ་རིམ་གྱི་ རྒྱ་འབྲུམ་གྱི་ སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཤེ་རྒྱ་ཀ་ར་འཁྱེད། དཔེ་པུ་པའི་དཀའ་འབྲེལ་སྐྱ་ཉིག་ཐེང་བ། རྩོག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གསུམ་
 པ། ཤེས་གསུངས་310ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩོམ་རིམ་བྱ་མཉམ་སྦྱར་པས། ཞེས་པ་ནི་ལག་པ་དག་ཏུ་འོ།” ཞེས་གསལ།

3 ལྔ་ལའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ།

ལྔ་ལའི་ གཙང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

4 བཟུངས་རྟེ། རྩོམ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

ཕྱིར་དང་། སྐྱེད་ཚུལ་ཡང་རྩི་རྩེ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་དང་བྲིལ་བྱ་གསུང་གི་དམ་ཆེག་དང་
ལུས་འདོད་ལྟ་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྐྱར་གསལ་བ་བྱག་རྒྱུ་དམ་ཆེག་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཆོན་པའི་དམ་ཆེག་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་བདེ་
བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་རྩོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དམ་ཆེག་གསུམ་སྟེན་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷའི་དེ་ཉིད་དང་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་རིམ་སྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱེད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
དང་། ཤེས་རབ་བརྩ་བྱག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་
འཆད་པ་ནི། དམ་ཆེག་གསུམ་ཅམ་ཞེག་སྟེན་པ་ནི་ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སྡུ་མ་
ཐུན་མོང་བར་བཞག་ལ། དབང་ཕྱི་མ་དེ་དག་ལ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞག་
པའོ།། འོན་ཀྱང་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱག་རྒྱུ་དམ་ཆེག་སྟེན་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་བརྩ་བྱག་
ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་བྱར་ཡོད་པས་སྡུ་མ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། དུས་
འཁོར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པས་ནི། རྩ་དབང་ལ་སོགས་པ་བདུན་ལ་བྱམ་དབང་གི་ཐ་སྙད་
མི་མཇད་ཅིང་དེ་བདུན་ཀྱི་ལ་རྩ་རྩེས་སུ་འགོ་བས་རྩ་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། རྩས་
གནང་གི་དབང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེ་ནས་སྟོབ་མ་ལ་ལག་པར་རྩི་རྩེ་
དང་བྲིལ་བྱ་བྱིན་ནས་ཆེ་གོ་མོ་རྩི་རྩེ་དེ་དག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཏེ།”² ཞེས་གསུངས་པས། བྱམ་
དབང་གི་སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེག་³སྐྱར་བར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་དམ་ཆེག་གསུམ་
སྟེན་པའི་སྟོན་ནས་ཡིན་ནོ།། འདི་ཡང་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “རྩས་གནང་འདོགས་བཅས་རབ་
དུ་སྟེན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་འདོགས་སུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྩས་གནང་གི་ཁོངས་སུ་

¹ བདུན་ལ་ སྐྱ་འབྱམ་དབང་མ། རྩི་དབང་།

² རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་གསུམ་ཐུན་པ་རྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་བྲི་མེད་འོད། དབང་ལེ། འོག་གངས་༡༥༠བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འབྲ་
སྟེ། “དེ་ནས་སྟོབ་མ་ལ་ལག་པར་རྩི་རྩེ་དང་རྩི་རྩེ་དེ་བྲིལ་བྱ་བྱིན་ནས་རྩི་རྩེ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་” ཞེས་གསལ།

³ དབང་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

⁴ རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཀ བསྐྱུས་རྒྱུད། ལེ་བྱ་གསུམ་པ། འོག་གངས་༤༢བ།

ནི་འདུ་བས་¹དབང་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མིན་ནོ།། སློབ་
 དཔོན་གྱི་དབང་དེ་ཡང་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་གྱི་ཡིན་གྱི། སློབ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པའི་སློབ་
 དཔོན་མིན་ནོ།། དེས་ན་བྱམ་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་བཞི་ལ་སློབ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་
 ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་²དབང་གོང་མ་བཞི་དང་། སློབ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པ་ལོ་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་³དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་སྟེ་སྐྱར་ཚུལ་
 གཉིས་མཛད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་
 སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་
 བའི་དོན་དུ་ལོ།། གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་ལོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་
 དུ་ལོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བྱམ་དབང་དང་པོ་ནི། བསྐྱས་རྒྱུད་ལས། “དཔལ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་པ་གང་ཡིན་བྱམ་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།”⁵
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གྱི་རྫོང་ལས། “ཤེས་རབ་བརྒྱ་བྱག་ལོན་པ་ལ།”⁶ ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་དོན་ལ་བྱམ་དབང་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་⁷དབང་དུ་བཤད་པ་སྟེ་དངོས་གྱི་རིག་
 མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། བྱམ་དབང་གི་མ་ནི། རིག་མ་དགུ་ལ་འབྱུང་བ་དང་རིག་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་མཛད་དེ་མང་ཉུང་མིན་པ་སྤྲ་མ་དང་རིགས་གཅིག་གོ། རྒྱུད་གཞན་གྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་ན་སློབ་མེད་གྱི་
 རྒྱུད་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
 དབང་གོང་མ་གསུམ་མ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་གྱི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལ་མི་

༡ ཁྱད་སྲིད་ཀྱི་འདུ་བས་སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་ལ་གཙང་དཔལ།

༢ སྐྱར་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་ལ་གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༣ སྐྱར་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་ལ་གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༤ རྩ་བཅུ་དྲུག་རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་ཡོད། དབང་ལེ། ཤོག་གྲངས་༡༥༧ན་༢

༥ རྩ་བཅུ་དྲུག་རྒྱུད་འགྲེལ། ༦ བསྐྱས་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས་༤༤བ

༦ རྩ་བཅུ་དྲུག་རྒྱུད་འགྲེལ། ༧ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས་༡༧ན་བ

༨ སློབ་དཔོན་གྱིས་དབྱས་དཔལ།

དབང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་དང་
 རྫོགས་པར་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ནི་དབང་བཞི་ག་ཐོབ་དགོས་སོ། ། འོན་ཀྱང་། དབང་
 བཞི་པ་ཐོབ་ན་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་ཏུ་རུང་བའི་དབང་བཞི་པ་ལ་གཞན་རྣམས་དང་དུས་
 འཁོར་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ལ། འཆད་པ་པོར་རུང་བ་ལ་སྒྲར་ཡང་དབང་བཞི་
 སྐྱར་དགོས་མི་དགོས་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཚུ་ནས་རྗེས་གནང་གི་བར་གྱི་
 དབང་བདུན་སྐྱར་ལུགས་གཞན་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་ནི། དབང་བདུན་པོ་འདིས་བསྐྱེད་རིམ་
 སྒོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་སྒྱབ་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་སོ་སོས་སྐྱར་གཞི་སོ་སོར་སྐྱོང་བ་
 དེ་དང་མཐུན་པར་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལྷ་གཤེགས་མས་སྐྱོང་
 བས་བུམ་ཚུ་དང་སློབ་མའི་ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྷར་བསྐྱེད་ནས་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཁམས་
 རྣམས་ཀྱི་བྱི་མ་འབྱུང་ཅིང་ཡུམ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། ། སྤང་པོ་
 ལྷ་གཤེགས་པས་སྐྱོང་བས་ཅོད་པན་དང་སློབ་མའི་སྤང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་བསྐྱེད་ནས་ཅོད་
 པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བས་སྤང་པོ་ལྷའི་བྱི་མ་འབྱུང་ཅིང་། གཤེགས་པ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་
 འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། ། དག་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་
 བྱེད་གཙུག་པོའི་སྐྱའི་ཞལ་གང་དུ་ཕྱོགས་པ་བྱང་དུ་སློབ་མ་བཞག་ནས་སྐྱོད་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་
 དབང་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་མ་བཅུ་དང་གཙུག་པོ་ཡེ་ལ་ཡུམ་གྱིས་རྒྱུང་བཅུ་དང་
 རོ་རྒྱུད་གི་ཅ་སྐྱོང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དར་དབྱངས་དང་རྫོང་བྱིལ་གྱི་དབང་སྐྱར་ལ།
 དེ་གཉིས་ངག་གི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་བྱེད་གསུང་གི་ཞལ་གང་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟོར་སྟོབ་
 མ་བཞག་ནས་གསུང་རྫོང་རྫོང་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་རྩྭ་དང་ཡུལ་རྩྭ་སེམས་དཔའ་དང་
 སེམས་མས་སྐྱོང་ཞིང་^༡ལས་དབང་ལྷ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོས་སྐྱོང་བས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་མིང་དབང་གཉིས་སྐྱར་ལ། དབང་པོ་གཉིས་ཡུལ་གཉིས་ལ་

^༡ བཞི་ཁ་ སྐྱེ་འབྱུམ་དཔའ་མ།

^༢ སྐྱོར་ཞིང་ གཙུང་དཔའ།

འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྩི་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་བྱེད་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་གང་དུ་
 བྱུགས་པ་ཤར་དུ་སློབ་མ་བཞག་ནས་ཐུགས་རྩོམ་རྩེ་རྩེ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་རྩོམ་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་སྦྱང་བས་དེའི་སྒོ་ནས་ཆོས་འཁོར་
 སྐྱོར་བའི་རྩེས་གནང་གི་དབང་སྐྱར་ལ། དག་བྱ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་
 བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་གང་དུ་བྱུགས་པ་ལྷན་དུ་སློབ་མ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩེ་རྩེ་བསྐྱེད་པ་
 ལ་དབང་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། སྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡང་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་
 སོ་སོར་བཞུགས་པས་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་སོ་སོར་ཞིབ་དུ་བྱེ་ནས་སྐྱར་བའི་ཐུགས་སོ།
 རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བས་ནི། སྦྱང་གཞི་ཕུང་པོ་ལྷ་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་
 པའམ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བྲལ་དུ་བསྐྱས་ཤིང་། དེ་དག་རིགས་བྲལ་གིས་སྦྱང་
 བས་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་རིགས་བྲལ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་
 ཅད་སྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྒྱལ་སོགས་པའི་དབང་རྣམས་ལ་མི་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། དར་དབྱངས་ཅོད་པན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དང་
 རྩེས་གནང་དབང་གཞན་གྱི་མཐའ་རྟེན་དུ་མཛད་དོ། སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱས་
 བསྐྱས་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་པའི་སྒོ་ད་དུ་སྐྱབ་པའི་གེགས་
 ཀྱི་རྩི་མ་འཁྱུད་པ་ལ་ནི་དོན་འདྲ་བར་སྤང་ངོ་།

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོག་)ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་
 དང་། དེའི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་འདོ། དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་)ལ་གཉིས། དམ་
 ཆོག་གསུམ་སྤྱིན་པ་དང་། དམ་ཆོག་གསུམ་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་བསྐྱར་པའོ།

དང་པོ་(དམ་ཆོག་གསུམ་སྤྱིན་པ་)ནི། དེ་ནས་སློབ་མས་ཡོན་ལྷན་ཞིང་ཐམ་མོ་སྐྱར་ཏེ། གང་
 གིས་བདག་ནི་ཁྱོད་ཅིན་ལས། རང་དང་གཞན་དོན་ལྷན་འགྱུར་བ། རོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་

༡ ཁྱེད་ཅིན་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ནི་དབང་། ལྷགས་མཛེས་གཏེར་གྱི་བདག་ལ་སྟོལ། ཞེས་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། གྱི་
 ལྷགས་མཛེས་གཏེར་ཞེས་པོས་ནས་དབང་གང་གིས་ཁྱོད་གྱི་ཟིན་ལས་བདག་ནི་རང་གཞན་
 གྱི་དོན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བདག་ལ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་ཞུ་བ་སྟེ། ལན་
 གསུམ་བྱ་བར་དུ་རི་ཀ་པས་གསུངས་སོ། ། འདིར་ལ་བ་པས་¹སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
 བ་འདོད་ན་ལྷག་གནས་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་པ་འོད་པ་དང་སྐབས་འདིར་
 རིགས་ལྗེ་སྟོམ་པ་འོད་པ་གང་རུང་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་སྐྱར་བ་ལ་
 སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་ལྷན་དུ་བྱ་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་ཙམ་
 ཞིག་འདོད་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་པ་མི་གཟུང་བར་དབང་ལྗེ་མཐུག་དུ་ཆེས་གནང་དང་
 བརྟལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བཞི་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེ་འབྲེལ་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ཞུ་²ན་ནི། སྐབས་འདི་ཁོ་ནར་སྟོམ་པ་བཟུང་ནས་³གསོལ་
 བ་གདབ་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་དུ་རི་ཀ་པས། “དེ་ལྟར་སྟོབ་མའི་དབང་ཐོབ་ནས། རྒྱད་
 རྒྱུ་མས་ཐོས་ཤིང་མན་ངག་ཐོབ། ལམ་རྒྱུ་མས་ཤེས་ཏེ་སྟོན་རྒྱས་ན། རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་
 བྱའི་ཕྱིར། ཆོག་འདིས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ།”⁴ ཞེས་སྟོབ་མའི་དབང་ཐོབ་པ་གཞན་
 གྱི་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་ཞིག་⁵གིས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བཤད་དེ། སྟོབ་
 མའི་དབང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གཉིས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱར་བའི་⁶ལྷགས་སོ། ། དེ་
 བས་སྟོབ་མ་རྩྱུ་དང་རྩོམ་ལས་རིགས་དུག་པ་རྩོམ་སེམས་དཔར་ཆོག་གསུམ་ལས་བསྐྱེད།

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 དབང་སྐྱར་བ་ཞུ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

དབང་བསྐྱར་ཞུ་ དབྱུས་དཔར།

3 བཟུངས་ནས་ རྩོམ་དཔར། གཙང་དཔར།

གཟུང་ནས་ དབྱུས་དཔར།

4 རྩོམ་སྟོན། རྒྱད་འབྲེལ། ཐ་ སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཐུག་པ། ཤོག་གངས་493ན།

5 རྒྱས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

6 ལྷ་པའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

རྗེ་རྗེ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེ་རྗེར་བསམས་ལ། ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་དཔའ་ནི། རྗེ་རྗེ་
 སེམས་དཔའ་དགའ་བ་ཆེ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་གུན་བདག་ཉིད། རྗེ་རྗེ་སྟེམས་ཚུལ་བདག་
 པོའི་བདག །བཙུག་ལྷན་འདས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སྐྱེས་བུའོ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་རྗེ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ནི་རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆོག་སྤྲོད་པའོ། རྗེ་རྗེའི་སྐྱེད་ཆོག་སྤང་
 བར་མ་བྱུང་ཡང་དེལ་བུའི་སྐྱེད་ཆོག་བཤད་པས་བྱ་དགོས་ལ། ལ་བ་བ་པ་¹དང་དྲ་རི་ཀ་པ་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་རྗེ་རྗེར་སྐྱེད་ལ། ཨོ་མཎྜ་བརྗོད་རྒྱུ། ཞེས་པ་ཡང་བརྗོད་ནས་འཛིན་
 དུ་འབྱུག་གོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཞེས་མང་པོས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་
 དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གསང་བའི་
 རྗེ་རྗེ་ཡིན་ལ། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཆེ་དེའི་མཆོན་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་ལ་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་
 ལས་བཤད་དོ། །བདག་པོ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའོ། ལྷག་མ་ཐོག་མཐའ་མེད་
 པ་སོགས་ནི། སྤར་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གང་ལ་དམིགས་
 བྱས་ལྟའི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཙུག་ལྷན་འདས་མཆོག་གི་
 དང་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་འབྲས་བུ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གུན་
 སྤྱོད་གིས་བཤད་དོ། །དེ་ནས་དེལ་བུ་ཨུལ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྐྱོམས་ནས། འདི་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། དེལ་བུ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོར་བཤད། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 རྒྱལ་བ་བཞེད། བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་རྟག་ཏུ་བྱུངས། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་
 དུ་གཞུག་གོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པ་ནི། དེལ་བུ་དགོལ་བ་ན། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་
 མཆོན་ཉིད་དེ།² ཞེས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱི་དེལ་བུས་སྐྱོག་པར་³
 བསམས་ནས་དགོལ་བ་ལ་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །ཆོགས་བཅད་སྤྱི་

¹ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྟ་བུ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙུགས།

² མཆོན་ཉིད་དོ། དབྱས་དཔལ།

³ སྐྱགས་པར་ དབྱས་དཔལ།

མ་གྲུང་དང་དཔལ་མཆོག་གཉིས་ཀ་ན་བཞུགས་ལ། བྱི་མ་འདི་གྲུང་གི་ལེའུ་བཞི་པ་ན་ཡོད་
 རོ།། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་རང་གིས་སྦྱོན་གྱིས་བྱུང་བར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་
 ཆོག་གས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཇི་ལ་བྱ་འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲས་ཉིད་དབྱངས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྟོན་པས་སོ།། ཤེས་རབ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཞེས་འབྱུང་
 བའི་འགྲུར་བདེའོ།། དེ་བས་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཡང་བཞེད་
 རོ།། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉག་ཏུ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ་ཤུཌྱི་པ་¹ལ་སོགས་པའི་བཤད་པའོ།།
 སྟོབ་མས་ཀྱང་། སྲིད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག། རྩོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་འགལ་བྱས།། རང་བཞིན་
 དག་མཆོག་སེམས་དཔའ་ཡིས།། དམ་པའི་སྲིད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།། ཞེས་དཔལ་མཆོག་
 ལས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ཅིང་དགྲོལ་བར་བྱའོ།། ཨོྲེ་བཟླ་ལྷ་ཨེ་ཞེས་པའི་སྒྲགས་ཀྱང་སྟོབ་
 མས་བརྗོད་པར་ལ་བ་བ་²དང་དྲ་རི་ཀ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། ཆོག་གས་བཅད་སྒྲ་མས་
 སྟེར་བ་དང་བྱི་མ་བརྗོད་ནས་དགྲོལ་བར་མང་པོས་གསུངས་སོ།། སྲིད་པ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱུ་ནོ།། དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་སྟེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།། འོན་ཀྱང་
 བདག་ཏུ་སྟོབ་བྱགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བའི་སྲིད་པར་བྱས་པ་སྟེ་གཞོན་པ་མེད་པ་
 ལས་གཞོན་པ་ཅན་ཏུ་བྱས་པའོ།། ཤུཌྱི་པ་དང་ཨ་བྱུ་གཉིས་ཀས་འགལ་བའི་སྲིད་པར་བྱས་
 པའི་འབྲས་སྟོན་མཛད་ལ། དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་པར་སྲིད་བྲལ་བྱས་ཞེས་པ་ལ་འབྲས་བསྟན་
 རོ།། སེམས་དཔའ་མཆོག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཆོག་
 གམ་དམ་པའི་སྲིད་པ་མཛད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱར་རོ།། ཇི་ལྟ་བུས་མཛད་ན་རང་བཞིན་དག་
 པས་ཞེས་ཏེ་དེ་ལ་མི་བདེན་པའི་ཞེན་པ་ཟད་པར་མཛད་ནས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་ཉོགས་པར་མཛད་པའོ་ཞེས་ཀྱན་སྟོང་དང་ཤུཌྱི་པས་³བཤད་དོ།། འདི་ནི་

1 ཤུཌྱི་པ་ དབྱུས་དཔལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

3 ཤུཌྱི་པས་ དབྱུས་དཔལ།

གྲིལ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྦྱིན་པའོ།། དེ་ནས་དེ་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ནི་བརྟན་པ་ཉིད།། བྱག་རྒྱའི་
 དམ་ཆེག་རབ་ཏུ་བརྗོད།། གང་གིས་ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་བརྟན།། དེས་ན་བྱག་རྒྱར་རབ་
 ཏུ་བསྐྱབས།། ཞེས་བྱ་བས། ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་བྱིན་བརྒྱབས་ནས།། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
 མོངས་སྦྱོད་པས།། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ།། ཞེས་པ་གོ་བར་བྱས་ལ། རྗེ་རྗེ་
 སེམས་དཔའི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཁ་སྦྱར་གྱི་རིམ་པས་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་ཏུ་བརྟག་ནས་
 འཁྱུད་པའི་ཚུལ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་དང་ཞལ་
 བྱག་འདིར་གསལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་གཞན་ཅམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་ལྟའི་སྐྱ་མདོག་
 ཞལ་བྱག་གསལ་བ་མི་སྒྲུང་ནའང་། རང་རང་གི་གཞུང་ནས་རྗོར་སེམས་སམ་རྗོར་རྗེ་འཆང་
 ཡབ་ལུས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། མེད་ན་སྤྲོན་སོའམ་དཀར་སོ་
 ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་རྗོར་དང་གྲིལ་བྱ་བསྐྱམས་པ་དང་ལུས་ཡང་རང་དང་འབྲེལ་བར་
 བྱའོ།། ལུས་ནི་ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ་ལས་རྗོར་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་བྱག་མར་མཛད་ལ། རྗོར་
 རྗེ་སྦྱེམས་མའི་བདག་སོའི་བདག །ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(དམ་ཆེག་གསུམ་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་)ནི། དེ་ནས་གྲུབ་ན་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་
 དུ་ཁྱུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ། མ་གྲུབ་ན་དེ་འབྲེལ་བཞིག་བསྒྲུམས་པར་སྒྲོབ་མ་བཞག་ལ་རྗོར་
 སེམས་དཔའི་གཞུགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། བྱེད་པ་ལས་སྐབས་འདིར་དམ་ཆེག་གསུམ་
 གཟུང་བ་དང་དེའི་གོང་མ་ཅམས་དམ་ཆེག་གསུམ་སྦྱིན་པར་གསུངས་ཏེ། དམ་ཆེག་གསུམ་
 སྦྱིན་པ་དང་གཟུང་བའི་སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པས། སྤར་ནི་དམ་ཆེག་གསུམ་འཛིན་
 ལུགས་བརྟན་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་སྐྱ་ཡབ་ལུས་དུ་
 གསལ་བཅུབ་རྗོར་གྲིལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བཟུངས་པའི་ལག་པས་འཁྱུད་པའི་ཚུལ་བྱེད་ཅིང་།
 དེ་སྤར་བསྒྲུམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བུམ་དབང་དུ་རྗོར་སྦྱོད་པ་བྱ་དགོས་པས་

༡ གཞག་ལ་སྐྱ་འབྲུམ་དཔའར་མ། གཅོད་དཔའ། དབྱས་དཔའ།

དམ་ཆོག་གསུམ་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པར་བཞེད་པའོ། དེ་ནས་
 རྒྱ་དབང་གི་ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་གའི་¹ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་གི་ལྷ་
 སྐྱོན་བྲངས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དོ་རྩེའི་ཅེ་མོས་སྒྲུགས་པའི་བར་གྱིས། དབང་བསྐྱར་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཨོ་ལྷ་མཚན་ཏ་ཐུག་ཏ་ཨ་ཉི་ཤེ་ཀ་ས་མ་ཡ་ཕྱི་ཡེ་²སྤྱི་སྤྱུ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་
 དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་ལ། སྐབས་དེར་ནང་དབང་དང་རྒྱ་དབང་གཉིས་ཀ་སྐྱར་བར་
 གསུངས་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་ནང་དབང་སྐྱར་བ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པའོ། རྒྱ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་³སྐབས་སུ་ཡལ་འདབ་དང་བཅས་པའི་དོ་རྩེའི་ཅེ་མོས་རྒྱ་ལྷགས་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། ལག་པ་གཡས་པས་བྱམ་པའི་ཁ་རྒྱན་དོ་རྩེ་དང་བཅས་པ་བཟུང་བ་དང་ལོ་
 མའི་ཅེ་མོས་སྤྱི་བོར་གཏོར་བ་སོགས་བྱས་ནས་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བའོ། ⁴ དེ་ནས་རྒྱ་ལས་
 སྤྱི་གཙུག་ཏུ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་ལ་ཅོད་པན་དུ་བྱ་ཞིང་དབང་ལྷ་རྩམས་ཡེ་ཤེས་པའི་
 རོ་བོར་སློབ་མ་ལ་གཞུག་ལ། ཨོ་སུ་བ་ཏཱི་བརྩེ་སྤྱུ། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་མེ་
 ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་། “ཤེས་རབ་བརྩུ་བྱག་ལོན་པ་ལ།
 ལག་པ་དག་གིས་ཡང་དག་འཁྱུད། དོ་རྩེ་བྱིལ་བྱ་མཉམ་སྦྱར་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་
 དབང་དུ་འདོད།” ⁵ ཅས་གསུངས་སོ། ཞེས་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲིང་བར་
 བྲངས་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་ལྷ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྩམ་པ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་
 སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། ཕྱང་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་
 དམ་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་འཐོབ་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་སློབ་

༡ སྟོང་ཁའི་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ ཕྱི་ཡ་གཙང་དཔར།

༣ སྐྱར་བའི་སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ སྐྱར་བའོ། སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༥ ཕྱི་བཀའ། རྒྱ་དབང་ལྷ་ ༥ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༢༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གི་མ་
 རྩེ་མི་འདྲ་ཤི། སློབ་དཔོན་དབང་དུ་རབ་ཏུ་བརྗོད། ཅས་གསལ།

དབང་སྟེ་མིང་གཞན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་གའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་མཐའ་ཉེན་གྱི་ཆོ་ག་)ནི། སྲགས་གཏད་པའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་རང་གི་སྟོང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་སྲགས་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དམ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ལ། བཅོམ་ལྡན་བདག་གིས་
སྦྱོན་ལགས་གིས། འདི་ལ་ཉེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་སྦྱོན་ནོ། སྟོབ་མས་
ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་བདག་གིས་གཟུང་ལགས་གིས། བདག་ལ་ཉེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ།
ཞེས་པ་འདིས་བཟུང་ནས་¹ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་སོ། སྲགས་ནི་གཙོ་བོའི་ཡིན་ལ། འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་²དམིགས་པ་ནི་འདིར་མི་གསལ་ཡང་། བི་བྱུ་རྒྱུས་རང་གི་སྟོང་ག་³ནས་ཁའི་སྟོ་
ནས་བྱང་སྟེ་སྟོབ་མའི་ན་བ་གཡས་པ་ནས་སྟོང་གར་⁴ཞུགས་པར་བསམས་ནས་སྦྱོན་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གཞན་དང་དེལ་
བྱ་ཞབས་གིས་སྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་གསུངས་ལ། དེལ་བྱ་པས་རིག་པའི་དབང་ལྡེའི་རྗེས་སུ་
སྟོར་བར་བཤད་དོ། རྒྱུད་རྟོག་ཐེང་ལས་ཀྱང་། “སྟོབ་མ་འདོད་བྱེད་སྲགས་དབང་སྦྱོན།”
སྲགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཡེ་ཤེས་མཆོག་།”⁵ཅེས་དབང་དུ་གསུངས་སོ། ཀྱང་པ་བཞི་པོ་⁶དེ་
ལེགས་བྱུང་གྱི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་དོ། མིག་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་གསེར་རམ་དཔལ་གྱི་
སྟོད་དུ་བཞག་པའི་མར་དང་སྤྱང་ཅིའི་མིག་སྟོན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་བྱར་མས་སྟོབ་མའི་
མིག་ལ་ཡི་གེ་གླིང་བསམས་པ་ལ། ཞོ་བརྩ་ནི་⁷ཨ་བ་ཏ་ར་བ་ཏ་ལི་སྟེ་⁷ ཞེས་འདོན་ཞིང་
བསྐྱུས་ཏེ། བྱར་ལྡན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། རི་ལྟར་འདིག་ཉེན་རབ་རིབ་བཞིན། རྒྱལ་བ་

¹ བཟུངས་ནས་ རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།

² སྐབས་འདིར་ རྟེན་དཔལ། དབུས་དཔལ།

³ སྟོང་ཁ་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁴ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁵ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང། ཅུ་བཤད་རྒྱུད་རྟོ་རྗེ་ཐེང་ག། ལེའུ་ར་བཞི་པ། ཤོག་གངས་360ན3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྲ་མ་ཅུང་མི་
འདྲ་སྟེ། “སྟོབ་མ་འདོད་དོན་སྲགས་དབང་སྦྱོན།” ཞེས་གསལ།

⁶ བཞི་པ་ སྐུ་འབྱུང་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ།

⁷ ཨ་བ་ཏ་ར་བ་ཏ་ལི་སྟེ་ སྐུ་འབྱུང་དཔལ་ལ། དབུས་དཔལ།

ནམས་ཀྱིས་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི། མི་ཤེས་པ་ཡི་རབ་རིབ་བསལ། ཞེས་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་
 འབྱུང་བ་བརྗོད་དོ། བསལ་བ་ནི་བསལ་ཅུས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་པའོ། སྤར་མ་གྱི་ལས་¹
 བསྐྱེད་ཅིང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། མིག་གི་གླིང་མི་ཤེས་པའི་
 རབ་རིབ་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསམས་ལ། སྤར་མས་བསལ་བའམ་མིག་སྒྲན་བྱགས་
 པས་ཞི་བར་བསམ་ཞེས་གཞན་དག་འཆད་དོ། སྒྲགས་བཏོན་ནས་མིག་སྒྲན་སྐྱེ་བའི་²ཆོ་
 རྗེ་རི་མིག་གི་སྒྲིབ་གཏོགས་སོལ་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲགས་དོན་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། རྗེ་³ནི་ཤེར་
 ཕྱིན་བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་ནོ། མེ་ལོང་གི་དབང་གི་ཆོག་ནི། དེ་ནས་མེ་ལོང་སྒྲངས་
 ལ་ཡི་གེ་ཨམ་བསྒྲགས་ཏེ་སྒྲོབ་མ་ལ་བསྟན་ཅིང་།⁴ ཆོས་ནམས་གཟུགས་བརྟན་ཉྟ་བུ་སྟེ།
 གསལ་ཞིང་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད། གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བརྗོད་དུ་⁵མེད། རྟུང་དང་ལས་ལས་
 ཡང་དག་འབྱུང་། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མེ་ལོང་བཞིན། དེར་ནི་གསལ་དག་རྟོག་པ་མེད།
 སངས་རྒྱས་ཀྱན་བདག་རང་ཉིད་ནི། བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི་སྤྱིང་ལ་ཞུགས། རང་བཞིན་མེད་
 ཅིང་གནས་མེད་པར། ཆོས་ནམས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཁྱོད། སེམས་ཅན་དོན་ནི་མཉམ་
 མེད་ཀྱོས། སྒྲོབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུ་སྟེ། ཞེས་བརྗོད་དེ།⁶ ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་གསུངས་སོ། ཆོགས་བཅད་དང་པོས་རང་བཞིན་
 ནམ་དག་དང་། གཉིས་པས་སྒོ་བྱར་ནམ་དག་བསྟན་ཏོ།⁷ དེར་ནི་སྟེ་ཆོས་ནམས་སུའོ།
 གསལ་བ་ནི་ཉོམས་མོངས་མེད་པ་དང་། དག་པ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟོག་མེད་

1 བསལ་སྤར་མ་གྱི་ལས་

2 སྐྱེ་བའི་སྤྱི་སྤྱུ་

3 རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་

4 རྟུང་དང་ལས་ལས་

5 རྟུང་དང་ལས་ལས་

6 རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་

7 རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མེ་ལོང་བཞིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་

8 རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་

ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ། ལྷགས་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བ་པ་དང་ཐོབ་བྱ་ཉིད་
 དུ་དམིགས་པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། མིག་ཐུར་གྱིས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་བསལ་
 བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མཐོང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་
 མེ་ལོང་གི་དབང་གསུངས་སོ། ། མེ་ལོང་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་ལན་གཉིས་སུ་སྤྲུམ་པ་ནི་སྤྱུ་བྱང་གི་
 དཀྱིལ་ཆོག་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དེ། ཁ་ཅིག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པར་
 འདོད་པ་ལ་ནི་ལན་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་གསུངས་སོ་ཞེས་སྤངས་བ་ལས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཀྱན་དགའ་སྤྱང་པོས་མེ་ལོང་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞེས་བོད་དག་སྤྲུ་མོད་
 གྲང་། ཆོག་བྱི་མས་ལན་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཡང་བཞེད་པས་དེ་ནི་མ་ཡིན་
 འོ། ། དེས་ན་མེ་ལོང་བསྟན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 ཅུམ་ལ་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ལན་ཅིག་ལས་མ་མཐོང་བ་སྤྱུ་བྱང་
 གིས་གསུངས་པ་བཞེན་འོ། ། འོན་ཀྱང་སྤྱུ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་
 མེད་ལ། ལན་གཉིས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ཀྱན་སྤྱང་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་ཤུཌི་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 མེ་ལོང་སྤྲུ་མའི་རྗེས་སུ་བྱིལ་བྱ་དང་མདའ་གཞུང་ཆོ་ག་བྱས་ནས། དེ་ནས་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་པ་བཏོན་ཏེ་མེ་ལོང་གཉིས་པ་སྟོན་པས་ཆོགས་བཅད་གྲང་མི་གཅིག་ལ། གོ་བར་
 བྱེད་རྒྱུའི་དོན་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྲུ་མས་ནི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ཅུམ་ཡིན་ལ། བྱི་མས་ནི་རང་གི་སྤྱང་ལ་ལྷགས་པའི་རྫོང་སེམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཤེས་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དྲ་རི་ཀ་པས། “རྫོང་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་གཙོ། ཆོག་དེས་རང་
 བདག་ཤེས་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཚུལ་དེས་ལན་གཉིས་སྟོན་ན་མི་འགོག་པས་
 དབང་བསྐྱར་³བ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་

ྱ བྱ་བ་ སྤྱུ་འབྱུང་དཔར་མ།

༩ སྤྱེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྟོབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༣༡༤ན་༤

༣ དབང་སྐྱར་ སྤྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

བཤད་དོ། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི། ཆོག་མཆོད་དེ་གོང་མའི་གསེབ་ཏུ་བྱངས་ནས་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པར་བཞེད་མོད་ཀྱང་། དེ་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པར་མི་བཞེད་དོ། མདའ་འཕང་བའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་ཡི་གེ་རྩིས་སྤྱད་པའི་གཞུ་རྩིས་བཟོ་ཅིང་བྱིན་ནས། སྐར་ཏ་ལྷ་ག་ཏུ་ན་ཨ་ལུ་རྒྱ་ག་ཡུ་སྤུའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉིས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཟོ་ཅིང་བྱིན་ཏེ། སློབ་མས་མདའ་འཕང་བའི་ཆོ་ན་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོ་དོ། འདིར་མདའ་རྩིས་སྤྱད་པ་མི་གསལ་ཡང་། དེ་རི་ཀ་པས། “རྩིས་སྤྱད་པའི་མདའ་གཞུ་དག ། སློབ་མའི་ལག་ཏུ་བྱིན་ནས་ནི།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་གཉིས་ཀ་རྩིས་བཟོ་དོ། སློབ་མས་ཀྱང་། སྐར་ཏ་ལྷ་ག་ཏུ་ན་ཨ་ལུ་རྒྱ་ག་ཡུ་མི་ཞེས་བཟོ་ཅིང་བགགས་ལ་འཕྲིགས་པའི་བསམ་པས་ཕྱོགས་བཞིར་མདའ་བཞི་དང་སྟེང་འོག་ཏུ་རེ་རེ་སྟེ་བྱུག་འཕེན་པའི་སྤངས་ཀ་བྱའོ།² དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དབང་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་ན། རི་མོ་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་ཐོབ་སྟེ། སྦྱར་བ་བདུན་པ་ལས། “རི་མོ་དང་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ།”³ ཅེས་སོ། གང་ལ་དབང་ནི་དང་པོ་སྦྱར་བ་སོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་སྦྱིན་སྟེག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བྱེད་པ་ལ་དབང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྦྱར་གསུམ་ཡན་ལག་བཅས་པ་བྱ། དེ་ལ་ཡང་དག་བསྟན་པར་བྱ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། སྤྱང་སྤིང་དབེན་པས་རྟོགས་པ་འོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དག་བྱ་གང་སྦྱོང་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱི་མ་སྤར་བསགས་འདག་ཅིང་བྱི་མ་ལས་སྟོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་སྟེ་བྱི་ཡི། དག་དང་

1 རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བཤད་དཔོན་དེ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༡༩ནས ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྩི་ལས་སྤྱད་པའི་མདའ་གཞུ་དག ། ཅེས་གསལ།

2 སྤངས་བྱའོ། སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

3 རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བཤད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤེ་ཏ་ལྷ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༢༠ནས།

4 རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བཤད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤེ་ཏ་ལྷ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༢༠ནས ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱང་སྤིང་དབེན་པར་རྟོགས་པའོ། ཞེས་གསལ།

བདེར་གཤེགས་རྒྱལ་གི་རང་བཞིན་དབང་རྒྱལ་གིས། གློབ་མའི་ཤེས་རྒྱུད་ལེགས་
བར་སྦངས་བ་ཡིས། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས། རྒྱལ་བའི་སྤྱ་མཆོག་
འབྲུག་བའི་གཞིར་བྱེད་པ། དེ་མེད་བྱམ་བའི་དབང་གི་རོ་མོ་དང་། དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོ་ག་མ་

༥ ཚིག་གི་ དབྱུས་དཔར།

མོ་ནམས།། སྒྲགས་རིག་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་བཞིན་དུ།། གོ་སྤྱི་དབངས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་
གསལ་བར་བྱས།། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་ནམ་པར་
སྤེ་བ་ལས། བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་བསྐྱར་བ་སྟེ་ལུ་དགུ་པའོ།། །

གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི། དང་པོར་ཡོན་དབུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། དེ་
ནས་ཡོལ་བ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པར་བྱས་པར་སློབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་རྩོམ་མེས་དཔར་
མོས་ཏེ་སྟེ་གནས་མ་ཉམས་པའི་གཞོན་ནུ་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལང་ཆོ་ལ་སོགས་
པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་མ་དམ་ཆེག་དང་ལྡན་པ་སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་ཏེ་བྱལ་ཆེན་ཐེག་ལའི་
གཉིས་པ་ལས། “བཞིན་བཟང་མིག་ནི་དགྲུས་རིང་བ།” གཟུགས་བཟང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་
པ་ནི། བཅུ་གཉིས་ཡང་ན་བཅུ་བྱལ་གཤམ། མ་རྟེན་ཉི་ཤུ་ཡོན་པའང་རུང་། ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་
བྱལ་བྱ་གཞན། དེས་ནི་དངོས་བྱུང་ཐག་རིང་བྱེད། ‘སྤིང་མོ་ཡང་ནི་བྱ་མོ་འཇམ།’ རྩང་མ་
སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་མེད་ན་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། ལང་ཆོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཡིན་གྱི་
དམ་ཆེག་དང་ལྡན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། “དམ་ཆེག་དག་དང་མི་ལྡན་པའི། རིག་མ་བསྟེན་²པར་
དགའ་བ་དང་།”³ ཞེས་སློམ་པའི་ལྷང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ།
ཁྱིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས། བདག་གིས་སྒྲ་མེད་བྱ་བ་ཐོབ། དེ་བྱིར་གསང་བའི་
དབང་གིས་ནི། མགོན་པོ་རྩེས་སུ་གཟུང་བར་མཛོད། ཅེས་གསོལ་བ་གདབ་སོ། གསང་
དབང་གི་རྩམ་སྦྱབ་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མ་གཙོ་བོའི་ད་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་ཐ་མལ་གྱི་བྱད་མེད་
ཀྱི་གཟུགས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྩེས་ལ་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩོམ་

¹ རྩོམ་གཤམ། རྒྱད་འབྲུམ། ང་བྱལ་ཆེན་ཐེག་ལའི་ ལུ་དགུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༡ན༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་སྒྲ་མ་དང་བདུན་པ་
གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཞིན་བཟངས་མིག་གི་དགྲུས་རིང་བ།’ ‘སྤིང་མོ་ཡང་ནི་བྱ་མོ་འཇམ།’ ཞེས་གསལ།

² རྟེན་ མ་དཔེ།

³ རྩོམ་སྟེན། རྒྱད་འབྲུམ། མེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལ་ཁྲ་སྟེ་ག་ར། ལྷང་བ་བཅུ་བཞི་པའི་འབྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༩ན༡

དང་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཐོན་ཏེ་འགོ་བས་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་། ཨོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་
 ཨ་ཁུ་རྩ་ག་ཏ་བཟོ་སྐྱ་མ་ལྷན་གོའི་ཏེ།¹ ཞེས་གྲུང་དང་འདུས་པ་ནས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ཅིང་
 སྟོང་གའི་²ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་མ་སོགས་དང་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་བཀྲུག་ལ། ནམ་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་བཅུག་ནས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱ་
 བར་གྲུང་ཏེ། ཅ་ཨ་མ་རྩ་ཏེ་³ནས་འགོ་བར་བསམས་ནས་དོ་རྩོམ་བྱུང་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་
 བཟོན་པར་བྱའོ། ། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། “དོ་རྩོམ་བྱུང་སྤྱོད་པ་ཡིས། དོ་རྩོམ་ཀྱན་ཡང་
 དག་བསྟུ། སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་⁴བསྟུས། དོ་
 རྩོམ་ལམ་ནས་བྱུང་ནས་ནི།” སྟོབ་མའི་ཁར་ནི་དབབ་པར་བྱ།”⁵ ཞེས་གྲུང་གསུངས་སོ། །
 གསང་དབང་བསྐྱར་⁶བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་དོ་རྩོམ་ལས་བྱུང་ནས་མཐེ་བོང་དང་མིང་མེད་
 གྱིས་དོ་རྩོམ་བྱ་བཅོར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱ་བའི་ཁྱ་བ་དེ་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་དང་གཉིས་སྤྱོད་པར་མོས་པ་བྱས་ཏེ། གསུང་དོ་རྩོམ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
 འཛིན་པའི་སྟོབ་མའི་ཁར་མཐོང་ན་མ་དད་ཀྱིས་དོགས་པས་གདོང་གཡོགས་བཅིངས་ཏེ་
 དེའི་མིག་དང་ལག་པའི་ཡུལ་མིན་པར། “འདས་པའི་དོ་རྩོམ་འཆང་སོགས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་
 སངས་རྒྱས་སྐུ་དབང་བསྐྱར། བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བཟང་པོ་ཡིས། དེ་ལྟར་བྱ་ཁྱོད་དབང་
 བསྐྱར་བཀྱོ།”⁸ ཞེས་རྒྱུད་རྩོམ་ཐེང་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཨོ་ལྷ་བཟོ་རྒྱུ་⁹ཏེ་ལ་སོགས་

༡ གོ་ཏེ། གཙང་དཔར།

༢ སྟོང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ རྩ་ཏེ། དབྱས་དཔར།

༤ སྟོང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ རྩོམ་གསུང་རྒྱུད་འདུས། ༣ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། སོག་གཙང་སྔ་ལ་ ༣༩༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པར་མ་
 རྩོམ་པའི་འདྲ་སྟེ། སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩོམ་ཡིས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་བསྟུས། དོ་རྩོམ་ལམ་ནས་བྱུང་ནས་སྤྱོད། ཞེས་གསལ།

༦ དབང་སྐྱར་ སྤྱོད་འདུས་དཔར་མ། རྩོམ་དཔར། གཙང་དཔར།

༧ མ་དད་ཀྱི་ དབྱས་དཔར།

༨ རྩོམ་གསུང་རྒྱུད་འདུས། ༣ བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩོམ་པའི་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། སོག་གཙང་སྔ་ལ་ ༣༩༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པར་མ་
 རྩོམ་པའི་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་སྐུ་མེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་ཡིས་ནི། བྱ་ཁྱོད་དེ་བཞིན་དབང་བསྐྱར་བྱ། ཞེས་གསལ།

༩ རྒྱུ་ སྤྱོད་འདུས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བ་གཙུག་པོ་གང་ཡིན་གྱི་སྐྱགས་བརྗོད་ཅིང་དབབ་པར་བྱའོ།། སློབ་མས་ཀྱང་རྣམ་སྤང་ལ་
 སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རོ་མོ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་དུ་བསམས་ལ།
 ཨ་རྟོ་མཆོ་སྤྱུ་ཁྱིམ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བརྟུང་བར་བྱ་སྟེ། གྱེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།¹
 དེ་ནས་རིག་པ་ཡང་ལངས་ལ་གོས་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་ཚུ་སྦྲེས་ན་གནས་པའི་
 བརྟུང་ཅིའི་ཐིག་ལེ་རྣམས་དེ་ལྟར་དེའི་ཁར་གཞུག་པར་བྱའོ།། དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བརྟུང་
 རོ་།། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་མིག་དང་ལག་པའི་ཡུལ་མིན་པ་དང་མཐེབ་སྤྲོད་གྱིས་སྟེར་བ་དང་
 སྐྱགས་དང་ཆོགས་བཅད་སྤར་ལྟར་གདོན་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 འདུས་པའི་སློབ་བརྟུང་བ་དང་། ཨ་རྟོ་སྤྱུ་ཁ་སྤར་བཞིན་བརྗོད་པའོ།། སློབ་མ་གཅིག་ལའང་
 ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་གསང་དབང་སྐྱར་བར་ཆོ་གྲགས་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་དཔལ་འཛིན་
 སོགས་གྱིས་བཤད་པས་གང་རུང་གཅིག་གིས་མི་ཆོག་གོ། །ཡབ་ལས་ཐོབ་པའི་གསང་
 དབང་བསྐྱར་²ལུགས་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་པའི་སློན་གསལ་ལས། “ཟླ་མས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་དྲུང་ཐོར་³ལ་སོགས་པར་བཞག་ལ་⁴དེའི་ཚུ་དང་བསྐྱེས་ལ་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་
 སྤྱ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་རི་སྐད་དུ་ཆོ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རིན་ཆེན་འབར་ལྷང་
 བས།། མ་ལུས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་བསྐྱམས་ལ།། རྣམ་དག་དོ་རྗེ་ལས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 ཚུ།། དེ་མེད་རིན་ཆེན་སྤྱི་ནས་དབང་བསྐྱར་རོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་ལྔ་
 དང་སྟོད་བསྐྱེས་སྤྱ་ཡང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བུམ་བའམ་དྲུང་ཆོས་སྤྱ་བཞག་ནས་དབང་

༡ དོན་རྟོ།། གཙང་དཔར།

༢ དབང་སྐྱར་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༣ དྲུང་ཐོར་ དབྱུས་དཔར།

༤ བཞག་པ་ དབྱུས་དཔར།

༥ གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ འབྲེལ་བ་སློན་གསལ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༤༣༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཟླ་མས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་དྲུང་ཐོར་ལ་སོགས་པར་བཞག་ལ། དེའི་ཚུ་དང་བསྐྱེས་ལ་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སློབ་མ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རི་སྐད་དུ་ཆོ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རིན་ཆེན་འབར་ལྷང་བས།། མ་ལུས་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་སྐྱམས་ལ།། རྣམ་དག་དོ་རྗེ་ལས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཚུ།། དེ་མེད་རིན་ཆེན་སྤྱིར་དབབ་དབང་བསྐྱར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱར་བར་གསུངས་སོ།། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས། སྒྲ་མས་མཐེབ་སྤྱོད་གིས་སློབ་མའི་
ཁར་བྱིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱར་ཡང་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་དྲུང་ཆོས་ལ་སོགས་པར་བཞག་ནས་
དེའི་ཆུས་སྤྲུགས་ཏེ་བཟ་ཤིས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དབང་བསྐྱར་¹བའི་ཤེས་བྱེད་དུ།
སྒྲ་གསང་ཐིག་ལེ་བྲངས་སོ།། སྒྲ་མ་ལ་མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་དབང་དང་། བྱི་མ་ལ་གསང་
དབང་ཅམ་དུ་རྒྱ་རོ་པས་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པ། ཁ་སྐྱར་གི་བཟླ་ག་
པ་གཉིས་པར་སྒྲ་མས་བྲུག་རྒྱ་དང་སྐྱར་བའི་ཁུ་བ་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཞག་ནས་བཟ་ཤིས་གི་
ཆོགས་བཅད་བརྗོད་ནས་དབང་སྐྱར་བར་གསང་དབང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
མན་སྟེ་ལས། བསྐྱེད་སྟོན་ཡུམ་གི་བསྐྱེད་ལ་བྲས་ནས། སློབ་མ་ལ་དེར་ནང་དབང་སྐྱར་བ་ལ་
བཤད་དོ།། མི་ཐུབ་²སྒྲ་བ་དང་ཟུང་འཇུག་གསལ་བས་སློབ་མ་རྣམས་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་
གསང་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ།། གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི། བྲུག་ཆེན་ཐིག་ལེའི་གཉིས་
པ་ལས། “སློབ་པོ་ཐ་ལྟག་སྐྱར་བ་ཡིས།།” ལོངས་སྟོན་ནང་དུ་གཞུག་པར་བྱ། དེ་ཆེ་ཡང་
དག་ལེ་ཤེས་སྟེ། བྱ་མའི་བདེ་བ་རི་ལྟ་བུ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། སྒྲ་མ་ལ་བ་ཡུམ་གི་
ཐིག་ལེ་སྟེ་ལ་བཞག་པ་བྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བྱའོ།། དུ་རི་ཀ་པས། “ཡང་ན་ཆོག་གི་ལས་གིས་ནི།། ཁྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་བྱིན་
པར་བྱ།།” ཨ་རོ་སུ་ཁ་ཞེས་བརྗོད་ནས། ལུས་ཀུན་བདེ་བས་གང་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་ཆོག་
ཅམ་གིས་ཀྱང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས། དམིགས་པ་གསལ་བར་བྲས་ནས་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གསང་དབང་གི་ངོ་སྟོན་དོ།། དབང་འདི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་

¹ དབང་སྐྱར་ ལྟ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

² བཤད་པ། མི་ཐུབ་ དབྱས་དཔར།

³ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ༨ བྲུག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་༤༦༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ལྟ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
‘སློབ་པོ་ཐ་ལྟག་སྐྱར་བ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

⁴ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གྲངས་༣༡༥ བཟུང་
བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་བྱིན་པར་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།

སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་ཅིང་གསུང་ངོ་རྟེན་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རྟེན་རྒྱས་པ་ལ་
 སྐྱགས་པའི་རྒྱུ་གི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལ་དབང་སྟེ། སྦྱོར་བ་བདུན་པ་ལས། “སྐྱག་པ་བྱང་
 སེམས་ཞེས་བྱ་བའི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ།”¹ ཅེས་དང་། “དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་ཐོ་
 བོ། གསུང་གི་ངོ་རྟེན་རང་བཞིན་ནོ། རྩུ་ལ་སྐྱགས་པ་² ལྷ་བྱི་ཡི། ངག་དང་³ ཉེས་པར་
 མི་འགྱུར་རོ།”⁴ ཞེས་དང་། “རྟེན་རྒྱས་པའི་ངོ་ཐོ་ཡིས། ‘སྦྱ་བའི་ཉིང་འཛིན་བསྟན་པར་
 བྱ།’ མིག་སྐྱགས་ནང་གི་ཆོས་ནམས་ཀྱི། སྤང་སྤྱིད་དབེན་པར་རྟོགས་པ་ལོ།”⁵ ཞེས་
 སོ། རྒྱ་རོ་བས་ཀྱང་རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་པར་གསང་དབང་ཐོབ་ནས་སྦྱ་ལུས་ཀྱི་མན་ངག་
 སྟོན་པར་བཤད་དོ། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས། “རང་བྱེན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་མཆོན་པའི་བྱིར་
 ཤེས་རབ་མཆོན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྟེ་གསུམ་པའོ།”⁶ ཞེས་འཆད་ཀྱང་།
 རིམ་ལྡན་ལས་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་དུ་བསྟོད་
 པ་བྱས་ནས་སྦྱ་ལུས་བསྟན་པ་དང་། ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཡིས་ཞིང་ནི་དག་བྱས་ཏེ།
 ཆོས་ཀྱན་སྦྱ་མ་ལ་སྐྱགས་པའི། བཅུ་གཉིས་དོན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར།”⁷ ཞེས་གསུངས་
 པས། གསང་དབང་ཐོབ་པས་སྦྱ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་དུ་རུང་ངོ་། དབང་འདིས་ངག་ཡིད་གཉིས་ཀ་
 སྦྱོར་བར་སྦྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་འདོད་དོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལོངས་
 སྟེན་རང་བཞིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་དོན་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། འདིའི་དམ་ཆེག་ཏུ་བདུད་ཅི་ལྟ་
 བསྟེན་པ་དང་སྟོག་ཆགས་མི་གསལ་པ་དང་བྱད་མེད་རིན་ཆེན་མི་སྤང་བ་དང་སྦྱ་མ་ལ་མི་

1 རྟེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། སྐྱག་གངས་ 20བ7

2 སྐྱགས་པ་སྦྱ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།

3 དག་དང་སྦྱ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།

4 རྟེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། སྐྱག་གངས་ 20བ7 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆེག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཅུན་ལ་སྐྱགས་པ་སྦྱ་བྱི་ཡི། ངག་དང་ཉེན་པར་མི་འགྱུར་རོ།’ ཞེས་གསལ།

5 རྟེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། སྐྱག་གངས་ 20བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆེག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྦྱ་བའི་ཉིང་འཛིན་བསྟན་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

6 རྟེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་འགྲེལ། བེ་སྦྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟུང་འཇུག་གསལ་ལ། སྐྱག་གངས་ 33 ན36

7 རྟེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤ་ད། འཛམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། སྐྱག་གངས་ 466

སྟོང་བ་སྟོམ་བ་ཡིན་པར་ཁ་སྐྱོར་ལས་གསུངས་སོ།། སྐྱ་དོན་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་གསང་བའི་རྣམ་གྱིས་བསྐྱར་བའི་དབང་ཡིན་པས་ན་གསང་དབང་ངོ་།། གསང་
 དབང་གི་སྟོམ་ནི། རིག་མ་དབུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ།། འོད་དཔག་མེད་བསྐྱེད་སྟོབ་མ་
 ལ།། སྐྱ་མ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཡིས།། གསང་རྣམ་གཉིས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ཏེ།། དབང་གི་
 དག་པ་སྦྱིན་པར་བྱ།། ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་)ལ་གཉིས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
 དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བའོ།། དང་པོ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི། གསང་
 དབང་གི་རྣམ་དེ་ནས་སྟོབ་མས། བྱང་ཆུབ་ངོ་རྣམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱ་མ་ལ་གསོལ་
 བ་གདབ་པོ།། དེ་ནས་སྐྱ་མས་སྟོབ་མ་ལ་སྐྱར་གྱི་རིག་མ་དེའམ་ཤེས་རབ་མ་གཞན་ཡང་
 རུང་སྟེ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པའམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་
 དང་ལྗན་པ།། གཟུངས་མ་¹ཡིད་འོང་འདི་ཁྱོད་གྱིས།། བསྟེན་བྱར་སངས་རྒྱུ་རྣམས་གྱིས་
 བརྟགས།། འཁོར་ལོ་རིམ་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིས།། བདེ་བ་དམ་པ་ཐུང་བར་གྱིས།། རྩོམ་སྦྱིལ་
 ཐུང་གིས་སེམས་ནི།། རྩོར་བུའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་བཟ།། ཞེས་གོ་བར་བྱས་ནས་གཏད་པར་
 བྱའོ།། སྐྱར་སྤུལ་བ་དེ་སྐྱ་མའི་རིག་མ་ཡིན་ཡང་སྦྱིན་དུ་རུང་བ་ནི། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས།
 “མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཆེ།། ‘གཟུགས་བཟང་སྦྱབ་ལ་རྟག་ཏུ་དགལ།།’ སྐྱོར་བ་གཅིག་
 གིས་བྱ་བ་གོམས།། ‘དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་དམ་ཆོག་དག །’སྐྱ་མ་ལ་ནི་སྟོབ་མ་ཡིས།། ཡོན་
 རྣམས་རབ་དུ་སྤུལ་ནས་ནི།། སྐྱ་མས་དེ་ནི་བྱིན་བཏབས་ཏེ།། སྦྱབ་པ་པོ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ།།”³
 ཞེས་གསུངས་སོ།། ལ་བ་བ་⁴དང་དཔལ་འཛིན་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པས་

1 སྦྱེད་ དབུས་དཔལ།
 2 གཟུངས་བ་ དབུས་དཔལ།
 3 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྟུང་པ། ཤོག་གངས་74 རྩ་2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟག་གཉིས་པ་
 དང་བཞི་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཟུགས་བཟང་སྦྱབ་པ་པོ་ལ་དགལ།།’ ‘དམ་ཆོག་དག་གི་དམ་ཆོག་ཅན།།’ ཞེས་གསལ།
 4 ལ་བ་བ་ རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་ནས་འགྱུར་བཞི་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་
 རིག་མ་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྟན་པ་རིག་མར་མི་རུང་ངོ་། འཁོར་
 ལོ་ནི་ནམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རིག་མ་དང་བཅས་པས་འཁོར་ལོའོ། དེའི་རིམ་པས་སྦྱར་བ་
 བྱི། དགྲག་པ་དང་གཞུག་པ་དང་རྗེ་རྗེའི་ལམ་ནས་དབྱུང་བའོ། ཀར་པ་བྱག་པོ་དེའི་དོན་ནི།
 ཞལ་ལུང་ན་ཡོད་ངོ་། བདེ་བ་བྱངས་པའི་¹སྒོ་ནས་དབང་གསུམ་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྗེ་རྗེ་
 ཞེས་པའི་ཀར་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།² རིག་མ་དེས་ཀྱང་གྲུར་གྱུམ་³ ལ་སོགས་པས་ངི་
 ཞེས་པོར་བྱས་ཤིང་གོས་མེད་པའི་ཆུ་སྦྱེས་སྒོ་བ་མ་ལ་སྟོན་ཅིང་།⁴ ཨེ་མ་བདག་གི་བསྐྱེད་འདི།
 བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ལྟོ། གང་ཞིག་ཆོ་གས་སྟོན་བྱེད་པ། དེ་ཡི་མདུན་ན་བདག་
 གནས་སོ། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ། བསྐྱེད་བྱ་བ་རི་བཞིན་གྱིས། བདེ་ཆེན་
 རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ནི། འདི་ཉིད་དུ་ནི་ཅག་ཏུ་བཞུགས། ཟླ་རྗེ་⁵མོ་ཟླ་རྗེ་ཞེས་བཞེད་ངོ། འདི་
 སྤྲུགས་དང་བཅས་པ་ཞལ་ལུང་ན་བཞུགས་ལ། དེར་ངེས་ལན་མཛད་པ་ནམས་འདིར་མ་
 བཀོད་པར་སྤང་ངོ་། ཆོ་ག་ནི། རང་དང་རིག་མ་ལྟར་སྦྱེད་པ་དང་རྗེ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་བྱ་བ་
 སོགས་སོ། ལ་བ་པས།⁶ “རྗེ་གས་སངས་མཉེས་པར་བྱ་ལ་སོགས། བྱ་བ་ཅི་ཡིན་བསྐྱེད་
 གྱིས།”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གོ་བདེའོ། མོ་ཟླ་ནི་ཐར་པ་སྟེ་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བའི་ལྟག་པའི་ལྟའི་གཟུགས་སྒྲིམས་བཞེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། རིག་
 མས་བཞེད་པ་འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་སྒྲིམས་བཞེད་པའམ་སྤྲུགས་འདི་སྒྲིམས་བཞེད་ཅེས་
 པའི་དོན་ནོ།⁸ ཟླ་རྗེ་⁹ནི་སྟོན་ཅིག་པ་སྟེ་ཐར་པ་སྟེ་ཅིག་ཅེས་པའོ། དེ་ནས་སྒོ་བ་མས་རང་

༡ བྱངས་པའི་ སྤྲུ་འབྱུམ་དཔར་མ།

༢ བསྟན་ཏོ། དབྱུས་དཔར།

༣ གྲུར་གྱུམ་ དབྱུས་དཔར།

༤ སྟོན་ཞིང། དབྱུས་དཔར།

༥ ཟླ་རྗེ་ དབྱུས་དཔར།

༦ ལ་བ་པས། སྤྲུ་འབྱུམ་དཔར་མ། སྤྲེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༧ སྤྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་བ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་༣༧༠བ།

༨ དོན་ནོ། གཙང་དཔར།

༩ ཟླ་རྗེ་ དབྱུས་དཔར།

ཉིད་ལྟའི་གཟུགས་དང་ཤེས་རབ་མ་ལྟ་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལས་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་སྐྱེད་སྤེང་བར་མི་གསལ་ལ། མི་སྤྱབ་ཆེ་བས་འོད་དཔག་མེད་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། འདོད་ཆགས་རྗེ་རྗེ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་རིན་འབྱུང་དུ་སྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདུས་པར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་སོ།། རྩ་རྟེན་ཏེ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གོ། །གསང་དབང་མ་གཏོགས་པ་འདི་དང་འོག་མ་ལ་གདོང་གཡོགས་འཆིང་བ་སྤེང་བ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་མ་བཤད་དོ།། དེ་ནས། རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེ་རྗེ་ལྟར་བྱ་མི་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རྗེ་རྗེའི་ཁར་པཎ་སེར་བོ་དང་། ལྷུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱའི་ཟུང་འབྱུང་¹ལ་ལྷུང་མཆོན་པ་བསྐྱོམས་ནས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །གང་ན་གཡོན་པའི་གཡོན་གྱི་ཆར་སོན་པའི་ཆ་འོ། །གཡོན་པ་ནི་འདིར་རིག་མའོ། །དེའི་ལུས་ཀྱི་གཡོན་གྱི་ཆར་སོན་པའི་ཆ་ནི་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་ཞེས་པའི་ཆ་སྟེ། ལྷག་ཆེན་ཐེག་ལའི་གཉིས་པ་ལས། “བརྒྱའི་སྟོང་པའི་དབུས་ན་ནི། རྗེར་དབྱིངས་དབང་ལྷག་མ་ནི་བཞུགས། དེ་མ་རྟེན་པའི་བར་དུ་ནི། ཐབས་གཞན་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་མེད། དེ་ནི་རང་བཞིན་དགའ་བའི་གཟུགས། ‘སྤྲ་མོའི་སྤྲ་མོ་ཡང་དག་མཆོག’”²ཅེས་དང་། ཞལ་ལུང་ལས། “ན་ལི་གསུམ་པོ་བཅའ་བར་བྱ། རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཅ། གཟུང་འཛིན་བྲལ་བ་སྟ་གཤི་དབུས། ལྷ་མའི་མན་ངག་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། སོར་མོས་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ།”³ ཞེས་སོ། །ཆོལ་བའི་ཆུལ་ནི། མཇུག་མའི་ཆེ་དང་ལྷེ་ཆེ་ལ་ཡི་གེ་རྩིང་མར་པོ་གནས་པར་བསམས་ལ། སྤྱི་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་

¹ ཟུང་འབྱུང་ དབུས་དབང་།

² རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ང་ལྷག་ཆེན་ཐེག་ལའི་ ལུང་གཉིས་པ། འོག་གངས་¹ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྲ་མོའི་སྤྲ་མོ་ཡང་དག་མཆོག’ ཅེས་གསལ།

³ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྱུང་། དེ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། འོག་གངས་²ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ན་ལི་གསུམ་པོ་བཅའ་བར་བྱ།’ ཅེས་གསལ།

ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་ནས་བཤད་པའི་ཉག་ས་བྱང་བ་དང་། ཡོ་ཤི་ཤི་ཤི་ཏ་ཏ་ཏ་སྐྱུ། ཞེས་
བ་དང་། ཡོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཨ་ཏུ་རྩ་ག་ཏ་བཟླ་སྐྱ་བ་ཤྲུ་གོལ་ཏི། ཞེས་པའི་སྐད་སྐད་སྒོས་
ཤིང་སྒོ་མའི་མན་ངག་ལས་དགའ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པས་རང་གི་སྦྱང་གའི་¹ས་ཐོན་གྱི་འོད་
ཟེར་གྱིས་སྐྱན་བྱངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
སྦྱེ་ལུས་ལ་གཞུག་ཅིང་། སྒོ་མས་ཀྱང་རྣམ་སྤང་དང་སྐྱན་མ་ལ་སོགས་དཔག་མེད་བཅུག་
པ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་དགའ་བ་བརྩམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཚོད་
བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། སྐབས་འདིར་སྒོ་མའི་མན་ངག་གིས་དགའ་བཞིའི་དབྱེ་
བ་ཤེས་དགོས་ན། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྦྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལས། “དེ་ལ་ཐོ་ལའི་རྩ་བ་ནས་ཉེ་
གསང་བའི་བརྒྱ་ལས་རྩོ་རྩོ་རྩོ་བྱ་ལས་སྤང་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རོར་བྱའི་
དབྱས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཞེས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་²གཅིག་གོ།”³ཞེས་དང་། “གཙུག་
ཏོར་ནས་ནི་མཛོད་སྐྱ་ཡི། བརྒྱར་ཁུ་བ་⁴འོངས་དགའ་བ། མཐོན་བ་སྦྱང་གར་⁵མཆོག་
དགའ་བ། ཁྱད་པར་དགའ་བར་དེ་ནས་འགྱུར། སྦྱ་ཆོགས་དགའ་བྱེད་ལྟེ་བར་⁶ཉེ། གསང་
བའི་བརྒྱར་གང་འོངས་པའོ། གསང་གནས་རྩོ་རྩོ་རྩོ་བྱའི་བར། ལྟན་སྦྱེས་དགའ་བ་མི་
འཕོ་བའོ།”⁷ ཞེས་བྱངས་པ་དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་སུ་གསུངས་སོ། སྤྲ་མ་ནི་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་བ་
ནས་བརྩམས་ཉེ་རོར་བྱའི་དབྱས་སུ་མ་སྦྱེབས་པའི་⁸བར་རྣམས་སུ་དགའ་བ་གསུམ་སྦྱེ་བའི་

༡ སྦྱང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ བཞག་པ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ སྦྱེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒོས་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྦྱེ་མ། སྦྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཤོག་གངས་༤༩༡ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་
འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་ཐོ་ལའི་རྩ་བ་ནས་ཉེ་གསང་བའི་བརྒྱ་ལས་རྩོ་རྩོ་རྩོ་བྱ་ལས་སྤང་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རོར་བྱའི་དབྱས་སུ་ལྟན་
ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཞེས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཅིག་གོ།” ཞེས་གསལ།

༤ ཁུ་བ་ སྦྱེ་དཔར།

༥ སྦྱང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༦ ལྟེ་བར་ དབྱས་དཔར།

༧ སྦྱེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒོས་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྦྱེ་མ། སྦྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཤོག་གངས་༤༩༢

༨ སྦྱེ་བའི་ དབྱས་དཔར།

ལྷགས་ཏེ་གནས་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ། རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་གསུམ་
 གྱི་རགས་པ་ཆོད་པ་¹ལས་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བར་བཞག་
 ལ། རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་པོ་ཡོད་ཀྱང་རགས་པ་²མེད་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བར་འཛོག་པར་མན་
 ངག་རིག་པ་རྣམས་འདོམས་སོ་ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ། ། དགའ་བ་བཞི་ལས་གང་
 ཞིག་དབང་གསུམ་པར་འཛོག་སྟུང་ན། བྱེད་པ་ལས། “ཤེས་རབ་སྦྱར་བས་དཔལ་ལྷན་ནི།
 དེ་ཉིད་ཡང་དག་མཆོན་པར་བྱ། རྟོ་རྟེན་སྐྱེལ་གྱུང་ལས་སེམས་ནི། རྟོར་བྱའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་
 བལྟ།”³ ཞེས་དང་། “དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། དེའི་གཟུགས་
 བརྟན་དུ་རྟེན་སྐྱེལ་ཐུབ་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་
 ཉིད་དུ་བརྟོན་དོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས་དགའ་བ་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེལ་འཛོག་ལ། སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱང་བྱེད་སེམས་རྟོ་རྟེན་བྱའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བས་
 རྣམ་⁵བྱེད་མ་འཕོས་པའི་དུས་ལ་བཞེད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་གསུམ་པ་དང་ཁྱད་པར་
 གྱི་དགའ་བ་བཞི་པར་འདོད་པ་མན་ངག་སྟེ་མར་བཀག་གོ། བཀག་པ་དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་
 པ་བཞེད་ལ། བེ་བྱུ་ཏྲིས་ཀྱང་རྟོ་རྟེན་ཅེ་བར་བྱེད་སེམས་འོངས་པ་ན་དགའ་བ་དང་དེའི་
 དཀྱིལ་དུ་མཆོག་དགའ་དང་ལྟོར་བྱུང་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་འབྱུང་སྟེ་དགའ་བའི་གྱི་དང་པོ་
 མཆོག་དགའི་ཐ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་ལ། རྟོ་རྟེན་སྐྱེལ་གྱུང་ནི་ལྟོར་བྱའི་ནང་
 ར་གནས་པའི་དུས་སྐྱ་སྐྱ་བུག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་གནས་པ་ལ་བཤད་དོ། ། ལ་
 བ་པ་⁶ཡང་སྐྱེ་བའི་དུས་དང་ངོ་བོ་རྣམས་སྐྱ་མ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དགའ་བའི་གྲངས་ནི་ཆོག་

༡ ཆོད་པ་ དབྱས་དཔར།

༢ རིགས་པ་ དབྱས་དཔར།

༣ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་པོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཨ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེན་པོ་གྲངས་༡༤ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྟེན་པོ་ཨ་ཨ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེན་པོ་གྲངས་༡༤ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྟེན་པོ་ཨ་ཨ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེན་པོ་གྲངས་༡༤ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་

༤ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་པོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཨ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེན་པོ་གྲངས་༡༤ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་

༥ སྐྱེ་བའི་དུས་ དབྱས་དཔར།

༦ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྐྱེ་བསྐྱར་འབྱུང་སྟེ་གསལ་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

གིས་ཟིན་ཆོད་ལ་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བྲལ་གྱི་དབྱུང་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། དབང་
གསུམ་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ས་ར་ཉས་ཀྱང་བཤད་དོ། བྱད་མེད་ལ་དབང་སྐྱར་ན་རྟོ་
རྗེའི་གནས་སྐྱེ་བསྐྱེ་རིག་པར་བྱའོ། དེ་དག་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་དབང་གསུམ་
པའི་སྐབས་སྐྱེ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྟོ་རྗེ་སྐྱོར་བ་ལས་ནི་ཡང་
དག་སྐྱེན་ཅན་བདེ་ཆེན་འབྱུང་བར་འགྱུར། གང་གང་ཡང་དག་དགའ་བྱེད་ཆགས་བྲལ་
དགའ་གཉིས་བར་དུ་དབེན་ཉིད་མཐོང་བྱས་བརྟན་པར་གྱིས། བསྐྱེའི་མཁའ་ལ་རྟོ་རྗེ་ཞོར་བྱ་
བད་སྐྱེད་གཉིས་ལ་སྐྱོར་གང་རྟོ་རྗེ་སྐྱེལ་ཀྱང་སེམས། ཞོར་བྱ་བར་དུ་མཐོང་བྱས་གང་ཆེ་
བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འདི་ཉིད་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་
མཆོག་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་བཤད། འདོད་ཆགས་ཆགས་བྲལ་བར་མ་མི་དམིགས་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་དེ་རུ་གསལ། ལྷ་ཆོད་བརྒྱད་དམ་ཉིན་གཅིག་སྒྲ་བ་གཅིག་རྒྱ་འཕམ། ལོ་གཅིག་
བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་གི་དབྱུང་སྐྱེ་ནི་
ཡུད་ཅམ་ཞིག་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། བྱིས་གོམས་པའི་དབང་གིས་ནི་ལྷ་ཆོད་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པར་ངེད་དུ་ཉམས་སྐྱེ་སྟོང་བའོ། གལ་ཏེ་དབང་གསུམ་པར་བཞག་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན་ནི། དེ་ཉིད་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་པའི་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དབང་བཞི་པ་དང་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་རྟོགས་ན་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོབ་མ་ལ་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་མཆོན་པར་འདོད་ནས་དབང་འདི་
བསྐྱར་བར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དབང་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་དོན་འདི་ཉིད་
ཉམས་སྐྱེ་སྟོང་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེར་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་གང་ཟག་གི་
དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེན་ནས་མཆོག་དམན་སྐྱོ་ཆོགས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་

༡ གཞག་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

ལ་ཡང་བྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་བྱེན་དབང་པོའི་སློབ་མོས་ལུགས་མང་དུ་འོང་བར་སྤང་ངོ་། །
 འོན་ཀྱང་རྒྱད་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དག་ལས་གཙོ་བོར་འབྱུང་བ་ནི། དབང་གསུམ་
 པའི་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས།
 གཞུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་ནས། དེ་
 ལྟར་གནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྤྱིབས་པས་དེ་ལ་ཚོངས་
 རྣམ་འཁོར་བར་འབྱུངས་པས་ན་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་རིག་མ་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐར་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ། “དེ་ནས་དེ་ལ་
 རང་བྱུང་གི་། ཆོས་སྐྱེ་རབ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་ཞེས་བྲ་བ་ནི། རྟོགས་
 བྱའི་ཆེད་དུ་བྱ་མོ་སྤྱིན།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་ནས་སྤང་བར་སྤངས་པ་
 ལྟར་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་པ་
 ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བར་²ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནོར་བྱར་བྱིན་པ་པཎ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གས་བཀག་པ་བྱིར་མ་འཕོས་པར་ཡུད་
 ཅུམ་གནས་པའི་ཆེ་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལོག་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་མི་
 རྟོག་པ་སྤྱོད་པ་ཅུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅུམ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་མེད་པ་རྣམས་
 ལའང་སྤྱོད་བས་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། དེ་ནི་ཞལ་ལུང་ལས།
 “ཆོས་སྐྱེ་རབ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། སྤྱི་དང་བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་དང་། སྤྱལ་དང་
 འཕྲིག་དུས་སྤྱད་ཅིག་ཅུམ། སྤྱོང་བར་འབྱུར་བས་”³ཞེས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་
 སྤང་ཆོས་སྐྱེ་སྤྱོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རགས་པ་ཞི་བ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་༥༣༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་གཉིས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་དེ་ལ་རང་བྱུང་གི་། རྟོགས་བྱའི་ཆེད་དུ་བྱ་མོ་སྤྱིན།” ཞེས་གསལ།

2 སྤྱང་བ་ སྤྱུ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

3 གྲེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་༡༥༣༥

བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སྒོ་བ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ། སྒྲ་མས་དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བརྟུན་ནས་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བྱུང་བཟུང་བའི་¹གཉིས་སྒྲུང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ནམས་ལོག་པ་ན་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཅམ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་མཐུས་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཅམ་མིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལོགས་པར་མ་གོ་བ་ནམས་ལ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་དབང་གསུམ་པར་ངོ་སྤྲད་དགོས་སོ། དེས་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་དབང་གསུམ་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སམ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་སའང་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་དགོས་སྒྲུབ་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རང་གི་²ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཐོང་སྒྲུབ་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་མ་གོ་ན་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྲུགས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ལྟེ་མ་ལྟ་བ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཅི་འདི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།”³ ཞེས་རྒྱ་གར་པའི་རྟོགས་ལྟན་⁴སྒྲགས་ལ་འདྲེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་གསུམ་པའི་ལྟན་སྐྱེས་མཐོང་ལམ་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་དཔེ་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐབས་འདིར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་དོན་སྤྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱུང་དོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

1 བཟུངས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གྲེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 ཤེས་པ་ས་རང་གི་གཙང་དཔར།

3 གྲེ་བཟན། རྒྱ་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་ལྟ་བ། ཤོག་གངས་༤༥བ

4 རྟོག་ལྟན་དབྱས་དཔར།

མདོན་སྤྱི་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅས་མིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་དང་། མདོན་སྤྱི་མ་
 རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གིས་འཇུག་པས་བཅས་མའི་ལྷན་
 སྐྱེས་དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། སྟེ་མ་ལུ་པ་ལས། “བདེ་བ་རེས་འགའ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བས་ལྷག་པར་མོས་པས་སྤྱོད་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་
 དང་ལྷན་པར་སྒྲོམ་བཞིན་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་ནི་ཚུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་
 རོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་
 བརྟན་པ་¹མ་རྒྱས་པ་ཡན་ལག་མཐའ་དག་མ་ཡིན་པ་སྒྲོག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྐད་ཅིག་ཙམ་
 པ་འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྟེ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཅས་མ་ཉིད་ནའང་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་དེ།^{2,3} ཞེས་སོ།། དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཆ་གཅིག་དང་བདེ་བའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པས། སྤྱི་མ་ལ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་
 དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་མི་བསྐྱོད་པའི་དབུགས་དབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཁོ་ན་དབུགས་དབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྤྱིས་པ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་པན་ཚུན་རྒྱས་བཏབ་པ་དག་མི་བསྐྱོད་པ་
 དང་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པར་གཤོན་

༡ མི་བརྟན་པ་ རྟེ་དཔེར།

༢ བརྟུན་དོ།། སྤྱི་འབྱུང་དཔེར་མ། རྟེ་དཔེར། གཙང་དཔེར།

༣ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ལུ་པ། ཤོག་གངས་ ༡༠བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “བདེ་བ་རེས་འགའ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བས་
 ལྷག་པར་མོས་པས་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྷན་པར་བསྒྲོམ་
 བཞིན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཚུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པར་བརྟུན་དོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་བརྟན་པ་མ་རྒྱས་པ་ཡན་ལག་
 མཐའ་དག་མ་ཡིན་པ་སྒྲོག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ཙམ་པ། འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྟེ། ཚུལ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཅས་མ་ཉིད་
 བ་ཡན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་དེ།” ཞེས་གསལ།

མི་ཐ་བར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་དེའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་བ་དང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་བསྐྱེད་པར་འབྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ། ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དབྱེ་བ་ཡིས། ། བཞི་པའི་དོན་ནི་རྣམ་གཉིས་འདོད། ། གཅིག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་དངོས་གྲུབ། ། གཞན་ནི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པར་འདོད། །² ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཞི་པ་ནི་དགའ་བ་བཞི་པ་ལྷན་སྐྱེས་སོ། ། མདོར་ན་སྤྲུལ་མས་གཏད་པའི་རིག་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དང་རང་ཉིད་ལྷ་ཡལ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་དེ། རྗེ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་པ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་མཚམས་རིག་ནས་སྐབས་དེར་ལྷ་བའི་སྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་གསུམ་པར་ངོ་སྟོན་དགོས་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་རང་དང་རིག་མ་འདོད་ལྷ་ཡལ་ཡུམ་དུ་གསལ་གདབ་ལ་ང་རྒྱལ་བརྟན་པོར་གཟུང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། ཡལ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུའི་ནང་དུ་ཕྱིན་པར་མོས་ནས་དེ་ལས་བདེ་བ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྷ་བའི་དོན་བན་པར་བྱས་ལ་དེའི་སྐྱེད་དུ་འཛིན་ཏུ་བཅུག་ནས་ངོ་འཕྲོད་ངེས་སུ་བྱས་ལ་དབང་བསྐྱར་རོ། ། དེ་ལྟར་དབང་གི་དུས་སུ་ངོ་སྟོན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གོམས་པས་འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བས་ན་དབང་གི་དུས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་ལྷ་པ་ལས། “དེ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའོ། ། དེ་ཅི་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པ་ཁོ་ན་འཕམ་ཞེ་ན་

¹ དབྱུགས་དབྱུང་བསྐྱེད་པར་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ་ལ།

² རྗེ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷ་མ་ལྷ་པ། ཤོག་གངས་༤༥བལ་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ལྷག་པ་ཁག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དབྱུགས་དབྱུང་བ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་པན་ཚུན་རྒྱས་བཏབ་པ་དག་མི་བསྐྱེད་པ་དང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པར་གདོན་མི་ཐ་བར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་དང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་བསྐྱེད་པར་འབྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསལ།

གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་འདི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་བསལ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་
 ཞེས་རང་གི་ངོ་བོ་རབ་ཏུ་གསལ་བའོ།”¹ ཞེས་དབང་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པའི་མཐུས་ཅི་མ་དང་བལ་བ་ན་འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་
 བོར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་ཏིག་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། “འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 མཆོག་ཏུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྟན་ཅིང་²བདེ་བའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
 ཡང་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དེ་ཉིད་ལ་
 མན་ངག་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མོས་པས་སྒྲོམ་པ་ན་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་མངོན་
 སུམ་དུ་འགྱུར་ཁིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཀྱི་སྤར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་དང་། “དེ་
 དག་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉིད་ནི། གཞན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ན་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་
 དུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་⁵བཤད་དེ། འདི་རྣམས་རིག་མ་ལ་བཞེན་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཚུལ་བརྗོད་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྩེ་མ་ལྟ་བུ། ཤོག་གངས་ ༡༠༧༤ ལས་བྱང་བའི་ནང་
 ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསལ་བས’ ཞེས་གསལ།

༢ བརྟན་ཁིང་ དབུས་དཔར།

༣ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤི་རཏྭ་ཀར་ཤུཌྱེ། དབུས་པའི་དགའ་འགྲེལ་སུ་ཏིག་སྤང་བ། རྟོག་པ་དང་པོའི་ལུ་བདུན་
 པ། ཤོག་གངས་ ༡༥༡༧ ལས་བྱང་བུ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 གང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 མཆོག་ཏུ་བྱུང་པར་དུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡེས་པར་བདེ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཐབས་
 གཞན་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་འཛིན་རྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉིད་ལ་མན་ངག་རི་ལྟ་བུ་བར་ལྷག་པར་མོས་པས་སྒྲོམ་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། དེ་ནས་དང་པོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༤ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

༥ སྐྱེས་པ་ཞེས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ།

པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ།། འདིར་བྱད་པར་གྱི་གཞི་སྒོ་བ་མ་དང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་
 ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ངང་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་སྐྱེ་བའི་
 ཆེ་ལྟ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ལ་ངོ་སྤྲད་པ་འདིས། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ལས་རྒྱུའམ། རྣལ་
 འབྱོར་པ་དང་ཡེ་རྒྱུའམ། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རིག་མ་གཉིས་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་
 གསལ་བའི་ངང་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་
 བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེར་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྤང་བ་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་ལ་ངེས་
 པ་ཆེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དཔེར་ན། དཀར་ཟིལ་གྱི་སྟེང་དུ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་ན་དེའི་
 རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དོགས་པ་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟར་བའི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་དག་འདུས་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟེ་འོག་¹གི་ལས་རྒྱུང་གཞུང་
 དབྱིབས་ཅན་གྱིས་སྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་སྐྱར་བའི་མཐུས་སྐྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་རྒྱུང་གིས་
 བྱར་དུ་²ཕུལ་བ་ནོར་བུར་གནས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས།
 “སྟོམ་བཅོན་གཞུང་དབྱིབས་གཡོ་བ་ཡིས།། ‘སུམ་མདོ་ཡེ་ཤེས་མེ་སྐྱར་བས།། ཞམས་ཞུ་
 བས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཆར།། བྱར་པ་མེ་ཉོག་ཀུན་ད་འདྲ།།”³ རྒྱུང་གི་སྐྱོར་བས་ཕུལ་བར་བྱ།།
 རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རབ་ཞི་བ།། ཆོས་སྐྱ་ཞི་བ་དེ་ཁོ་ན།། བདེ་བ་དེ་ཉིད་ནོར་བུར་འདུག །
 སྐད་ཅིག་བྲན་མེད་གཡོ་བར་བྱེད།། སྐབ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོ།།”⁴ ཞེས་དབང་གསུམ་པའི་
 སྐབས་སུ་གསུངས་སོ།། དེས་ན་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མས་རྒྱུང་དབྱ་
 མར་བཅུག་ཅིང་། དེའི་བྱེད་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་སྐྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལས་ཉིང་

སྐྱེས་པ་ཞེས་ དབུས་དཔེར།

¹ རྟེ་འོག་ དབུས་དཔེར།

² འཐུར་དུ་ སྐྱེ་འཐུས་དཔེར་མ། རྟེ་དཔེར། གཅོང་དཔེར།

³ ཀུན་ཉ་ གཅོང་དཔེར།

⁴ རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་༤བཙ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ། ‘བཞི་བ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སུམ་མདོ་ཡེ་ཤེས་མེ་སྐྱར་ནས།། ཞམས་བཞུས་ནས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཆར།།
 བྱར་པ་མེ་ཉོག་ཀུན་འདྲ།།’ ཞེས་གསལ།

དེ་འཛིན་སྐྱེད་པའི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་¹གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབང་འདིའི་
གནད་དོ་འཕྲོད་པའི་སྒོ་ནས་ལྟན་སྐྱེས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཕུ་ཐག་ཆོད་
པར་གོ་བའི་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ཅམ་
ལོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པར་མི་གཟུང་ངོ་།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཅོད་བ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དབང་གསུམ་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན། བརྟག་གཉིས་ལས། “གང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེ་བདེ་བ། དེ་ཕྱིར་བདེ་བ་
དེ་ཉིད་མིན། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པས་གང་སྐྱེས་པ། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པར་དེ་བརྗོད་བྱ། རང་
བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད།”² ཅས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་། “དབང་སོ་གཉིས་བྱུང་
བདེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་ངན་སྤྲེལ། དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེ་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་
མ་གསུངས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལས་སྐྱེས་པ། གང་དུའང་དེ་ཉིད་ཅེས་³མི་
འབྱུང་།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་སྟམ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་དེ་དག་གིས་
ནི། ལས་དུས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པ་འགོག་གི། དབང་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའམ་
དེ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་སྒྲོན་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ལུང་
དེའི་མཐུག་ཉིད་ནས། “གང་ཕྱིར་བདེ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ།” རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མ་ཡིན།
བདེར་གཤེགས་ཀྱན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མཐུན་པའི། བདེ་བ་ཀྱན་ཀྱི་གཙོར་

༡ ཅིག་ གཙོད་དཔར། དུས་དཔར།

༢ རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ང་བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ལྟ་མའི་ལེའུ་བཅུ་པ། སོག་གངས་༡༣ན

༣ ཞེས་ དུས་དཔར།

༤ རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྱུང་། མི་སྒོམ་དཔོན་ཡི་རྩ་རྒྱ་རྟེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། ལེའུ་བཅུ་པ། སོག་གངས་༤༥བལ་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“དབང་སོ་གཉིས་བྱུང་བདེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་ངན་སྤྲེལ། དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མ་གསུངས་སོ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལས་སྐྱེས་པ། གང་དུའང་དེ་ཉིད་ཤེས་མི་འབྱུང་།” ཅས་གསལ།

གཉིས་པར་ཡང་གནས་པའི་རྟག་པ་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དབང་དུ་
སོང་བའོ། ། འབྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་ནས་བྱས་པས་མི་རྟག་
པའོ། ། ཆེན་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་བའི་དོན་ཡིན་པས་བསྐྱུ་ན་ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་
མི་རྟག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱི་ཉིག་སྤྱི་བར་བཞག་ལ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལྟ་སྤྱི་སྟེ་
མིན་
པ་ལ་བཞག་དོ། ། དབང་གསུམ་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱི་སྟེ་མིན་ན་དབང་བཞི་པ་
དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་པ་ནི་དབང་བཞི་པ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། ། རབ་བྱུང་ལ་དབང་གསུམ་པ་ཆོག་གིས་སྤྱི་བར་དུས་འཁོར་ཅ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་གཏད་ནས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་¹རུང་ལ། སྤྱི་བ་ལས་
རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགག་བྱ་མེད་ན་དངོས་དབང་རུང་བ་དང་། དེ་ལའང་
དགག་བྱ་ཡོད་པའི་སྐབས་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་
རྒྱས་དབང་བསྐྱར་²བ་དང་། དེའི་རིགས་པ་རབ་བྱུང་གིས་གསང་དབང་བསྐྱར་³བའི་སྟོབ་
དཔོན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བཞག་དོ། ། དེ་ལྟར་དབང་གསུམ་པ་སྐྱར་བའི་⁴ཆེ་རུས་པ་རི་ལྟར་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་ངོ། ། གཟུང་བར་མ་རུས་ན་དལ་བུས་བཏང་སྟེ་
ཆུ་སྤྱི་སྟེ་ལས་སྟེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲངས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་དམ་ཆོག་གི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བཏུང་བར་བྱའོ། ། དབང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་ན། སྐྱར་བ་བདུན་པ་ལས།
“ཟླ་ག་ནམ་དག་ཅེས་⁵བྱ་བའི།” དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། །”⁶ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་

ྱ དབང་སྐྱར་བ་ སྤྱི་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔལ་གཅོད་དཔར་།

༩ དབང་སྐྱར་བ་ གཅོད་དཔར་།

༩ དབང་སྐྱར་བ་ གཅོད་དཔར་།

༥ བསྐྱར་བའི་ རྟེན་དཔར་།

༦ ཞེས་ མ་དཔེ།

༦ རྟེན་བསྐྱར་ཆུང་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཉ་སྤྱི་ད། སྐྱར་བ་བདུན་པ། སྐྱར་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༥༠བཟེ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཟླ་ག་ནམ་དག་ཅེས་བྱ་ཡི།” ཞེས་གསུངས་པ།

ཟླ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་བུའོ།། རང་བཞིན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི།། ཐུགས་
 གྱི་རྟེ་རྟེའི་རང་བཞིན་ནོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་ལ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གིས་ཆོས་སྤྱིའི་རང་
 བཞིན་དུ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་བཞོབ་པ་ལ་བསམས་སོ།། དག་
 བྱ་ནི་སྦྱར་བ་བདུན་པ་ལས། “བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་སྡེ་སྤྱི་ཡི།། ‘དག་དང་ཉེས་པར་མི་
 འགྱུར་རོ།།”² ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། དམ་ཆོག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། “དགྲིལ་འཁོར་བྱི་བ་³ལ་སོགས་
 འགོག། སྒྲིམ་པ་མཆོག་ནི་སྦྱོན་པ་འོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ལྷ་རི་ཀ་པས་བྱད་
 མེད་མཐོང་ན་གཡོན་ནས་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲོར་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་དམ་ཆོག་
 ཏུ་བཤད་དོ།། ལམ་གང་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཐབས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆེ་བའི་
 ཕྱིར།། རྟེ་རྟེ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་གནས།། ‘མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།། བརྟལ་
 བྱགས་ཆོ་ག་རིམ་པ་བསྟན།།’ གཟུང་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིས།། ཆོས་ཀྱན་དབེན་པར་
 འོགས་པའོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། སྦྱང་པའི་འོད་གསལ་མིང་གཉིས་པ་རྟེ་རྟེ་ལྟ་བུའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལོ།། འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། “སྒྲོབ་མས་
 ཕྱིའི་མངོན་བྱང་⁶དང་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རིམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་
 བལ་དང་འདོད་ཆགས་བར་མའི་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ལ། ཐུག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པར་བྱའོ།།”⁷ ཞེས་དབང་

༡ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་༢༠བ༥

༢ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་༢༠བ༥ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དག་དང་ཉེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།’ ཞེས་གསལ།

༣ འགྲི་བ་ རྟེ་དབང་།

༤ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་༢༠བ༥

༥ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་༢༠བ༥ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་སྡེ་མ་དང་གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐབས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར།།’ ‘མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།།
 བརྟལ་བྱགས་ཆོ་ག་དེ་ལ་བསྟན།།’ ཞེས་གསལ།

༦ ཕྱི་མའི་མངོན་བྱང་ དབུས་དབང་།

༧ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཏ་བྱུབ་ཆེན་ལྷ་རོ་པ། གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་༢༣འན་༣ ལས་བྱང་བ་

འདིའི་སྐབས་སུ་བཞི་པ་འོད་གསལ་མཆོན་ནས་ཕྱག་ཆེན་སྐྱབ་པར་གསུངས་སོ།། ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་སྒྲིམ་ནི། ཡོན་དབུལ་གསོལ་གདབ་རིག་མ་གཏད། ལྷར་བསྐྱེད་
གསང་གནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་
བརྟུང་ཞིང་དབང་དོན་བཤད། ཅེས་པའོ།།

བཞི་པ་(དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་། དུས་འཁོར་
བའི་ལུགས་སོ།། དང་པོ་(རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་)ལ་གཉིས། དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་ངེ་ལྷར་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། བྲེང་བར་གསོལ་གདབ་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་རི་ཀ་
པས། “ཁྱོད་ཞབས་བརྒྱའི་བཀའ་ངེན་གྱིས། གཙོ་པོ་དབང་བསྐྱར་རྣམ་གསུམ་ཐོབ། དེ་
རིང་རིན་ཆེན་¹བཞི་པ་ཡང་། ‘བཀའ་ངེན་གྱིས་ནི་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།’”² ཞེས་པས་ལན་
གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པར་³བཤད་པ་ལྷར་བྱའོ། ཁ་སྐྱར་ལས། “ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་
མོས་ན། ཆོག་གིས་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་བྱ།”⁴ ཞེས་སྟོབ་མ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་
མོས་མི་མོས་བརྟགས་ལ་མོས་ན་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གིས་སྐྱིན་པར་གསུངས་པ་ལྷར་སྐྱིན་
ནོ།། བསམ་པ་ཤེས་ཚུལ་ནི། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱ་ལས་
ལྷར་།⁵ བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྟོོ་ལྷན་གྱི། རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས། བཞིན་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོབ་མས་བྱིས་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་དང་། ནང་གི་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རིས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་། ཆགས་བྲལ་
དང་། འདོད་ཆགས་བར་མའི་རིས་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་ཐོབ་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

1 རིན་ཅེན་ དབུལ་དཔལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཨ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོབ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཐུག་པ། ཤོག་གངས་376ནང་ལས་བྱང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་ལ་བཀའ་ངེན་རབ་ཏུ་སྟོལ།’ ཞེས་གསལ།

3 གདབ་པའི་ རྩེ་དཔལ།

4 ལུང་འདི་མ་རྟེན།

5 རྒྱ་ཤེས་བྱ། རྒྱ་འབུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ། དབུལ་དཔལ།

གྱི་བསྐྱོར་བ་དང་ས་ཤིང་།¹ དགའ་བས་བ་སྤྱ་ལངས་བ་ནི། མཐོང་ནས་མཁས་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་། སྒོ་བ་མ་དམ་བ་རྗེས་སུ་འཛིན། ཞེས་བ་དང་ས་ནས་ཐབས་དེས་བྱེད་པར་ལ་བ་
 པས་²བཤད་དོ། དེ་ནས་སྤྱན་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་ས་སོ།³ གང་ན་དབང་བཞི་པའོ། གང་
 གིས་ན་ཆོག་ཁོ་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་བཅད་ནི། དབང་གསུམ་པ་ལྟར་དོན་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བ་འདི་ལ་མེད་པས་སོ། ཆོག་གིས་སྟེར་ལུགས་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྤྱ་གུར་
 གུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམས་པས་རབ་རྟུ་འཕེལ་བཞིན་པ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 གུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡན་ལག་
 བདུན་དང་ལྷན་པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དབང་བཞི་པ་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེའི་དོན་ནི། དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་
 རོ་སྤྱད་པའི་དཔེའི་ལྷན་སྤྱེས་དེ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
 དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
 པ་ཉིད་དུ་གུར་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། མདོར་ན་རིག་
 མ་ལས་དོན་གྱི་ལྷན་སྤྱེས་མཆོན་པའི་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱན་བསྐྱངས་པས་མཐར་
 སྤྱི་བ་པ་ཟད་དེ། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་སྤྱ་
 སྤྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། དབང་བཞི་
 པའི་ངོས་འཛིན་འདིར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་རྩྭ་རྟེན་ཏེ་དང་བི་བྱ་རྟེན་གྱི་བཤད་པ་ཤེས་པ་
 པ་⁴ཡང་བཞེད་དེ། དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་པ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་ནི། འདི་སྤྱད་དུ། དེ་ཉིད་མ་ལུས་པའི་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་རྟོག་པའི་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ། ལུ་བ་

1 དང་ཞིང་། སྤྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྟ་བུ་པ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

3 བརྗོད་། སྤྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྟ་བུ་པ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

པའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཆོག་གིས་སྦྱོན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།¹ ཞེས་ལུང་བྲངས་ནས་ངོས་བཟུང་ངོ་། དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། སྤང་བ་ལས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ནི་སྒྲ་བྱུང་བེ་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་མི་དད་པར་ཞུགས་པའི་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའོ། ། ལུབ་པའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱའོ། ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དཔར་ནག་གི་དགྲིལ་ཆོག་ཏུ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ། ཡན་ལག་བདུན་ནི། དག་དབང་གྲགས་པས། “ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱར་²བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། ལྷིང་རྗེས་ཡོངས་གང་³རྒྱན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་བདུན་བཞུགས་ཏེ་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱབ་བྱ་འདིར། བདག་འདོད་ཆད་མས་⁴ཡོངས་བསྐྱོམས་སྒོ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསྟགས།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ནི་མཆན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྦྱའོ། དེས་ནི་ཆོས་སྐྱ་དང་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མི་མངའ་བས་སོ། ། ཁ་སྦྱར་ནི་དེ་ཉིད་

1 ལྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་པའི་སྦྱོན་པ། ཤོག་གངས་329བ9 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་པོ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་འཕྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་ལུན་སྤྱོད་ཆོག་གས་པར་བྱེད་པ། རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ། ལུབ་པའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་མའི་བདག་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཆོག་གིས་སྦྱོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

2 དེས་བཟུང་ངོ། དབུས་དཔར།

3 ཁ་སྦྱར་ དབུས་དཔར།

4 ཡོངས་གང་ དབུས་དཔར།

5 ཆད་མས་ དབུས་དཔར།

6 ལྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་པའི་ཉ་དག་གི་དབང་སྤྱུག་གྲགས་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ། ཤོག་གངས་740ན2 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། ལྷིང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱབ་བྱ་འདིར། བདག་འདོད་ཆད་མས་ཡོངས་བསྐྱོམས་སྒོ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསྟགས།” ཞེས་གསལ།

7 ཁ་སྦྱར་ དབུས་དཔར།

དང་མཚུངས་པའི་ལྷ་མོ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་མེ་མེད་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། འོ་ན་དེ་ཅི་དགོས་ཏེ་ལུས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་དགའ་བའི་རོ་པོ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐམས་
ཅད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟག་པར་ཆགས་པས་སྤྱོད་པ་
རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་བས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་ཏོ།¹ སྤྱོད་པ་མཁའ་
གྱིས་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཁ་སྐྱོར་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་ལ། འདི་
ལས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བདེ་ཆེན་ཞེས་སྟོས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་བདེ་
བ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་ཡིད་བདེ་འོ། ཆེན་པོ་ནི་ཕྱིན་ཏུ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་པར་གནས་པའོ། དེ་ལྟ་
བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞིག་² བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་བཟུང་ནས་³ མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས། “སངས་
རྒྱས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་འོ། ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གཞན་
ཞིག་⁴ ཡོད་ན་དེ་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ང་སྟེ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། སྤྱོད་
བ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། ཕྱིན་ལོག་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་
ཕྱིར་། སྤྱོད་བ་བཞི་པ་བཤད་པར་བྱ།”⁶ ཞེས་དང་། “དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་མེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད། ཅི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་སྐས་རྣམས་ཀྱིས། འདི་བསྟོམས་

1 བསྟན་ཏོ། རྗེ་དཔལ་ དབུས་དཔལ་།

2 མེད་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ་ དབུས་དཔལ་།

3 བཟུངས་ནས་ རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་།

4 གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ་།

5 རྗེ་བཀའ་ ཁྱི་བརྒྱད་ ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་ལ། བམ་པོ་བཅུ་དགུ་ལ། འོག་གངས་345བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་
མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏོ།” ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་བས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཇགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཡང་མི་
ལམ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཁོ་པོ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

6 རྗེ་བསྟན་ རྒྱུད་འགྲེལ། སྤྱོད་པ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉ་པ་ད། སྤྱོད་བ་བདུན་ལ། སྤྱོད་བ་བཞི་ལ། འོག་གངས་345ན4

པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི།། ལུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་།།¹ ཅེས་སོ།། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཁའ་མེ་
ཏོག་གམ་རི་བོང་གི་རྩ་²བཞིན་དུ་སོང་བའི་སྟོང་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་
བར་མི་རུང་ངོ་།། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། སྤྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
བར་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་
ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་འབྱོར་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་ངོ་།། ཇི་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱོད་
པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མི་འབྱུང་
པས། སྟོང་རྩེས་དེས་³གང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྩེས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བུ་ལྟར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའོ།། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་
ནི་རི་རྒྱུད་བཞུགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རབ་དུ་འཇུག་པས་ཞི་བ་
སྤྱོད་པ་གཅིག་པ་དང་སྤྱིད་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་
ཡིན་གྱི། སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་མཆོན་ཉིད་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ།། འགོག་པ་མེད་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་དེ་དུས་ཅུང་ཞིག་བཞུགས་ནས་རྣམ་པར་
འཆད་པ་མིན་གྱི། འཁོར་བ་རིམ་བུ་སྤྱིད་པར་བཞུགས་ཏེ་སྟོང་རྩེས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་དང་སེམས་ཅན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཇི་རྒྱུད་བཞུགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལག་བདུན་དང་
ལྡན་པ་ནི། སྤྱུགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུར་བདག་དག་དབང་གྲགས་པ་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏུ་བླ་ད། སྟོར་བ་བདུན་པ། སྟོར་བ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་ 23བ་1 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུད་བཞི་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་བསྟོམས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི།།’ ཞེས་གསལ།

2 རི་བོང་གི་ར་ གྲེ་དབང་།

3 སྟོང་རྩེས་དེས་ རྒྱ་འབྲས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

འདོད་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆད་མས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པ་སྟེ་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་པའི་
 སྒྲོ་ཁྲིས་ཅན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྤྲུགས་ཤིང་བསྟོད་དོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་
 འབྲུག་པ་དང་སྟོག་པ་དང་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་མིན་པ་ལ་བྱེད་ན། འགོག་པ་མེད་པ་ཡང་
 དུས་ཅུང་ཞིག་གནས་ནས་རྣམ་པར་འཛིག་པ་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་པས་ཡན་
 ལག་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཅམ་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཡང་ཡོད་པས། འགོག་
 པ་མེད་པ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་
 ཡོད་དོ། ། སྒྲོར་བ་བདུན་པ་ལས་དཔེ་མེད་བདེ་རྩོགས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱད་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱད་
 དང་ཐུགས་རྩེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱད་གསུམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་སྤྱད་མའི་དོན་དུ་མཛད་ལ། ཕྱི་མ་
 ལ། “དཔེ་མེད་བདེ་རྩོགས་སྤྱད་ཆེན་དང་། བྲལ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བ་བདུན་
 པ་བཤད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ནས་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་དུ་བཞུགས་པར་བཤད་དེ་དོན་
 འབྲུལ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྟ་བུ་པར་བྱིན་²དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཡན་
 ལག་དང་པོ་གསུམ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཐུན་མོང་བར་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་རི་ལྷར་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་སྒྲོ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 བསྤྲུགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་དེ་དབང་བཞི་པར་འཛིག་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་རྣམ་ན།
 བདེན་ཏེ་དེ་སྤྱབ་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ལས། “དེ་ལྷར་སྤྱད་ལྔ་ཉིད་ཕྱིར། ཡང་གི་
 སྤྱད་ལྔ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱད་ལྔ་ཉིད་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་
 འདོད།”³ ཅེས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི། རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས། “དེ་ལྷར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།”⁴
 ཞེས་དབང་བཞི་པ་སྟོན་པ་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་སྤྲངས་ནས་དེས་མཆོན་ཏེ་དབང་

1 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཕྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་ལི་ཏ་ལྟ་བུ། སྒྲོར་བ་བདུན་པ། སྒྲོར་བ་བདུན་པ། འགོག་གངས་ཀྱི་མཛན་པ་ ༢༥

2 བར་བྱིན་ དབྱུག་དཔེར་བུ།

3 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཕྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་ལི་ཏ་ལྟ་བུ། ཡན་ལག་བདུན་པ། འགོག་གངས་ཀྱི་མཛན་པ་ ༡༤༠ན་༥

4 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཕྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་ལི་ཏ་ལྟ་བུ། སྒྲོར་བ་བདུན་པ། སྒྲོར་བ་དང་པོ། འགོག་གངས་ཀྱི་མཛན་པ་ ༢༠ན་༣

བཞི་བ་སྟོན་ལ། ཆོག་དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་སྐྱ་དང་ཡང་གི་སྐྱ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་དོན་བཤད་ན་དབང་བཞི་བ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་དུ་འབྱུང་བ་ས་བཞི་བ་ནི་སྐྱར་
 བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་འདོད་ཀྱི། གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་ལ་
 སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེས་བྲ་བས་ནི་གསུམ་པ་དང་བཞི་
 པ་འདྲ་བར་བསྟན་ལ་འདྲ་ཚུལ་ནི། སྐྱར་བ་བདུན་པ་ལས། “དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡི། སྐྱ་
 ཆེན་ལྟ་བུ་བས་མི་ངོམས་པའི།” ཞལ་གསུམ་བྲག་དུག་ལྟར་སྤང་བ། མཆོག་ཀྱན་ལྔ་བ་
 དྲིག་མས་འབྱུང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་དུས་སུ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡི་ཚུལ་དུ་གནས།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་འབྱུང་ནས་སྟོམས་པར་
 བྱགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཞི་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་བྱགས་པར་
 སྟོན་ཏེ། འདིས་ནི་ལོངས་སྐྱ་དང་ཁ་སྐྱར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་དབང་བཞི་བ་ལ་ལྔ་བར་
 བསྟན་ཏོ།² ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་བྱི་རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱའི་དོན་དོ་རྩེ་དང་བརྒ་
 དེག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་གཅིག་བྱའི་ངོ་བོ་དང་ལྔ་བ་ལ་བཤད་པ་ཡང་སྟན་ཞབས་
 གིས་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་བྱགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྲ་སྟེ། སྟོབ་
 དཔོན་འདི་གཉིས་འདི་དག་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་གསུམ་པ་
 ལ་བདེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཐད་³བཞི་བ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱ་མ་ལས་བྱད་
 བྱགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བཞི་བ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྔ་བར་གསུངས་
 སོ། ། བྱད་པར་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་གྲ་ལོམ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་
 འཁོར་བ་རྩི་སྲིད་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་རོ། དེ་ཡང་དབང་གསུམ་པ་ལ་

¹ གླེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉ་པ་དུ། སྐྱར་བ་བདུན་པ། སྐྱར་བ་དང་པོ། ཤེས་གངས་༡༡ན་ཨ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྐྱ་ཆེ་བལྟ་བུ་བས་མི་ངོམས་པའི།’ ཞེས་གསལ།

² བསྟན་ཏོ། དུས་དཔལ་

³ མི་ཐད་ དུས་དཔལ་

མེད་དེ། དེ་ནི་ལས་རྒྱའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
 ལས་རྒྱ་ལ་དག་པོས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་བྱའོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 རྟོག་བྱ་ཙམ་ལ་གནས་པས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྲལ་བས་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 དུན་བྱུང་དུ་ལས་མི་གནས་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཀྱན་སྦྱར་
 མི་རྟག་པས་འཁོར་བ་རིམ་བྱེད་དུ་གནས་པ་ཡང་མིན་ལ། བསྐྱེད་པས་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། སྦྱར་བ་བདུན་པ་
 ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་མཐར། “འོན་ཀྱང་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ།། བདེ་ཆེན་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་སུ་གནས།།”¹ ཞེས་དང་། “མི་གནས་
 ཀྱང་ནི་མི་སྦྱུང་གིས་ཤིང་།། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་སུ་བཤད།།”² ཅེས་དབང་གསུམ་པ་ལ་བདེ་ཆེན་
 མཆོན་ཉིད་དེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རིང་བར་མི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡན་
 ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པས་འབྲས་བྱའི་བདེ་ཆེན་འཛོལ་བ་ལ་མི་སྦྱུ་བས་བདེ་ཆེན་གྱི་
 མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད་དོ།། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་
 བོ་དང་། གཞན་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་³ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བ་བདུན་པ་ལས། “སྦྱར་བ་གཞན་ཀྱན་
 སྦྱར་འདི་ཡི།། ཡན་ལག་ཏུ་ནི་ཤེས་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་སོ།། དེ་བཞིན་གྱི་སྦྱས་ནི། རི་ལྷར་
 དབང་གསུམ་པ་ཉིང་རེ་འཛོན་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཐབས་ལ་སོགས་
 པ་ཆོགས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 པ་ལས་སྦྱེད་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།། དག་དབང་གྲགས་པས། ཡན་ལག་ལྷག་མ་དབང་བཞི་
 པ་ལ་ལྷན་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་ཡོངས་སྒྲུབ་དང་ཁ་སྦྱར་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོས་

༡ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ༢༩ན ༩

༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ༢༩ན ༩

༣ ཡན་ལས་ རྗེ་དབང་།

༤ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ་ད། སྦྱར་བ་བདུན་པ། སྦྱར་བ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ༢༩ན ༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཐུང་མི་འད་སྟེ། སྦྱར་བ་གཞན་ཀྱན་སྦྱར་བ་འདིའི།། ཞེས་གསལ།

འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་བཞུགས་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དབང་བཞི་པ་ལ་ལྷན་པར་བསྟན་
 བས་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྷན་པ་གོ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་སོ།། སྦྱར་བ་བདུན་པ་ལས་ཡན་ལག་
 གྱི་མ་གསུམ་ལ་དབང་བཞི་གསུམ་གྱི་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་བཞི་པ་ལ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་མ་
 མཛད་དོ།། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མང་བས་དེ་དག་ཏུ་ཡང་
 དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྦྱར་ནས་ཆོས་མཐུན་བཅིས་པས་ཡན་ལག་བདུན་
 ལྷན་ཤེས་པར་བྱའོ།། མདོར་ན་དབང་གསུམ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་བཞི་པ་རེས་པར་བྱེད་པའི་
 ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟར་
 སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་ལུས་དང་བྲལ་བ་མིན་པར་ཡབ་ལུས་ཞལ་སྦྱར་པན་ཚུན་འཁྱུད་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཏུ་སྤང་བ་དང་དེའི་རང་ནས་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྦྱེས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཞིག་འོད་པ་དེ་གཉིས་དཔེར་སྤངས་ནས། དོན་འདི་ཐབས་གྱི་ཡན་
 ལག་དང་བཅས་པར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་མཐར་མངས་རྒྱས་གྱི་གཟུགས་སྦྱར་མོས་ནས་
 སྒྲོམ་པ་ཅན་མིན་པར་རང་གི་ལུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེས་སྤྱོད་པའི་སྦྱ་ལོངས་སྦྱ་
 དང་ཁ་སྦྱར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 གནས་པ་རེས་འགའ་བ་མིན་པར་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕྲུག་དེ་དབང་
 བཞི་པའོ་ཞེས་ངོ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོད་རྒྱུ་ཏུ་སྦྱབ་པ་ལ་དབང་
 གསུམ་ལོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བདག་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཀུན་
 རྫོགས་སྦྱ་མའི་རྫོགས་རིམ་དང་། སྦྱང་པ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་
 རིམ་དང་། ལུས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱ་ཀུན་རྫོགས་དང་སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱར་པའི་བྱང་འཕྲུག་གསུམ་ཏུ་རེས་

༡ གནས་པ་ཅིག་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

པ།། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིང་བ་འོ།། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གནས་སྐབས་སུ།། གོང་གི་བཞི་
ལ་གནས་བྱེད་བྱིར།།¹ བར་ཆད་མེད་ཅིང་འགོག་པ་མེད།། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་གསང་འདུས་
སུ།། ཉོག་པ་ཡི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ།། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ།། བཞི་པའི་དོན་ལ་སྒྲིང་
པར་འགྱུར།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཞིས་བསྐྱབས་ནི་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་
བསྐྱབས་པའོ།། ཆོ་ག་དག་པ་ནི་རྗེས་ཆགས་སོ།། ཆོ་ག་ལྷག་མ་ནི་དགྱེས་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གོ། གསང་འདུས་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། སྐབས་ཐབས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་བཞི་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དབང་སྐྱར་དུ་རྗེ་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན། ཅུ་
དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྗེ་མ་དག་པར་བྱེད་པས་དབང་སྐྱར་དུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེ་མ་མེད་པར་བྱེད་པས་
དབང་སྐྱར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་བྱི་མ་ལས། “དབང་བསྐྱར་³བ་ནི་གསུམ་དུ་དབྱེ།
བྱམ་པའི་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ། གསང་བའི་དབང་ནི་གཉིས་པ་ཡིན།། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།། རྒྱད་འདི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།”⁴ ཅེས་
སོ།། དེས་དབང་གསུམ་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་རྗེ་ལྟར་ན་བཞི་པ་དབང་སྐྱར་ཡིན་པའི་
ཁྱད་སྲུང་སྟུང་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།། ཞེས་པ་འདི་མ་ཐོས་སམ། ཐོས་
མོད་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པ་ཞེས་ཟེར་རོ་སྟུང་ན། ཅི་བཙམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་བཀའ་མི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་གང་གིས་ན་གསུམ་པ་ཉིད་བཞི་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

༡ གནས་མེད་བྱིར།། རྗེ་དཔལ་དབུས་དཔལ།

༢ རྗེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ལི་ཏ་སྟེ། ཤོག་གངས་༡༤བ། ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔེ་མེད་བདེ་རྗོགས་ཡེ་
ཤེས་སྐྱ།། རྒྱ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཡི་གཟུགས།། བཞིས་བསྐྱབ་སྐྱ་དུ་རབ་ཏུ་གནས།། གང་གི་བཞི་ལ་གནས་བྱེད་བྱིར།། བར་ཆད་མེད་
ཅིང་འགོག་པ་མེད།། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་གསང་འདུས་སུ།། ཉོག་པ་ཡི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས།། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ།། བཞི་པའི་དོན་
ལ་སྒྲིང་པར་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས།

༣ དབང་སྐྱར་ དབུས་དཔལ།

༤ རྗེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྒྲིབ་ཏང་གི་དབང་ལྷག་གསུམ་པ། འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་མདོར་བསྐྱས། ཤོག་གངས་༡༤ནང་གཞུང་
ལས་འདུས་པའི་བྱི་མ་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་ཆོག་རྗེ་བཞིན་མ་རྟེན་པས་འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་མདོར་བསྐྱས་སུ་བྱངས་པ་ཁྱད་སྲུང་སྟུང་
བཙམ་ཡོད།

བཀའ་ནི། མི་སྤྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་མཁས་རྒྱུ་མའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བ་དོ་རྗེའི་ཆོག་
ཤེས་འདོད་པ་རྣམས་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཁོ་ན་ལ་མིང་བཞི་པས་བསྟན་
ཏི་¹སྤུམ་ན། རྒྱལ་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་མིན་ནམ་རྗེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱོད་པ་
བསྐྱེད་པའི་དཔེ་མཁུང་མཛད་པར་རིགས་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དེ། སྤྱིར་རྒྱུད་ནས་སྤུམ་
ཏི་བསྟན་པའི་ཆོག་མང་མོད་ཀྱང་དེའི་དགོས་པ་སྤྱ་མ་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
གྱི་སྐྱོད་པ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་མིན་པས་དགག་པ་དེ་འཐད་
དོ། ། གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བཞི་པར་འཛོག་གོ་
སྤུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་གསུམ་པ་ཉིད་
བཞི་པར་བཞག་པ་མིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཞི་པ་གསུམ་པ་ལས་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ན་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞེས་པ་འདི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ལ་གཉིས་
ལས་བསྐྱོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་གསུམ་དང་། བྱས་པའི་སྐབས་སུ་
གཅིག་ཡིན་པས་ཉིས་པ་མེད་པར་བཤད་དེ་སྔོན་རུང་གི་བཞི་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པའི་
སྐབས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནི་བཞི་པ་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་བཞི་པ་མིན་པས་
སྒྲོན་མེད་དོ། ། ཁ་ཅིག་རྗེ་རྗེའི་ཅེ་མོར་གནས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའ་དབང་བཞི་པར་
སྒོ་བ་དཔོན་ངག་དབང་གྲགས་པ་བཞེད་ཅེས་པ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་དེའི་གཞུང་མ་ངེས་བཞིན་དུ་
སྤྱ་བ་སྟེ། ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས། “དེ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་དང་བྲལ་བས་
བདག་བཞི་པར་མི་འདོད་དོ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། “དེ་སྐད་སྤྱ་བ་དེས་བདག་གི་བསམ་
པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་སུ་དབང་བཞི་པ་

¹ བསྟན་ནོ་ དབུས་དཔར།

² རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་བཞི་ཏིང་ག་གི་དབང་སྤྱུག་གྲགས་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ། ཤོག་གངས་307ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་དག་བཞི་པར་བདག་མི་འདོད་དེ། ཡན་ལག་བདུན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

³ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་བཞི་ཏིང་ག་གི་དབང་སྤྱུག་གྲགས་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ། ཤོག་གངས་300ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་དག་བདག་གི་བསམ་པ་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

སྟོན་པ་ན་གསུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་དང་འབྲ་བ་ཅམ་ལས་ངེ་ལྟར་དུ་འབྲ་བའི་ཚུལ་གསལ་
བར་མ་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་སྟེ། རོར་བྱར་
གནས་པའི་བདེ་བ་གསུམ་པ་དང་། དེ་ལས་འཕོས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་པ་དང་། དབང་
གསུམ་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་བྱང་སེམས་སྟེས་སྤངས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། གསུམ་པའི་དེ་མ་ཐག་
དུ་རིག་མ་གཞན་ལ་ལོངས་སྤྱད་¹པ་ལ་བཞི་པར་འདོད་པ་སོགས་འདོད་པ་བཅུ་བདུན་
བཀོད་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་བཅོས་བརྟགས་པ་དེ་རྣམས་བདག་བཞི་པར་མི་འདོད་དེ་ཡན་ལག་
བདུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་གསེབ་ནས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་
མ་ཐག་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བཞི་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱ་བསྟོམ་པ་དབང་བཞི་པར་འདོད་པ་བྱང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་
ཐག་དུ་ཞེས་བཤད་པས་བདེ་བ་ལ་སྟོང་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བཞི་པ་
ཡིན་སྟེ། རེ་འབྲའི་རིགས་མང་བར་སྤང་ངོ་།། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་དང་ཐབས་ཤེས་བྱང་འཇུག་བཞི་པར་བྱེད་པའི་དབྱེར་མེད་ལྷགས་དང་
བྱང་དུ་འཇུག་ལྷགས་མཐའ་མ་ཆོད་པར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོ་བཏགས་ལ་རྒྱད་དོན་དུ་
ཆོམ་པ་རྣམས་བཀག་ནས། དབང་བཞི་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངོས་བཟུང་བའི་²
གཞུང་ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་ཅ་འགྲེལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་སྤང་བ་ཅ་འགྲེལ་དང་
སྟོར་བ་བདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་དང་
དཔལ་འཛིན་དང་ཨ་རྒྱ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་བཤད་པ་བཞིན་དབང་བཞི་པ་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་ལྷགས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དུས་འཁོར་བའི་ལྷགས་)ནི། དུས་འཁོར་ཅ་འགྲེལ་ལས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བུམ་
དབང་སོགས་བཞི་ལ་བསྐྱར་ལྷགས་³གཉིས་གསུངས་པ་ལས་བུམ་དབང་གཉིས་ནི་བཤད་

¹ ལོངས་སྤྱད་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

² བཟུངས་པའི་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

³ ལྟར་ལྷགས་ ལྟ་འབྲམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

ཟེན་ལ། རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་¹གསང་དབང་སྤྲུལ་མ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ཟླ་ག་ལ་
 བལྟས་པས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ཡང་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་འབྲེལ། རྒྱུད་
 སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་གསང་དབང་གི་མ་ནི། ལྷ་མས་ལོ་བཅུ་
 གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་གྱི་རིག་མ་དགུ་ལ་འདོད་པ་རྒྱུད་ནས་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་
 རྗེ་རྗེ་སྟོན་མའི་ཁར་བཅུག་པ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱར་རོ།² དེ་བཞིན་དུ་དབང་གསུམ་པ་སྤྲུ་
 མ་ནི་རིག་མ་གཅིག་དང་སྐྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་ཡིན་ལ། གྱི་
 མ་ནི་རིག་མ་དགུ་གང་དང་གང་ལ་འདོད་པ་སྟོན་པར་རུས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱད་
 པ་ལས་བྱང་བའི་དགའ་བའོ། དབང་བཞི་པ་སྤྲུལ་མ་ནི་ཁོར་བྱར་བྱང་སེམས་གནས་པ་བྱིར་
 མ་ཟགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་བཞི་པའོ། འདི་སྐྱགས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་དབང་གསུམ་པར་བཤད་ལ། དེ་ཐོབ་ཀྱང་དབང་བཞི་པ་མ་ཐོབ་
 པས་རྒྱུད་སྟེ་རྫོགས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་དབང་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་སྐྱོར་ནས་འདི་ཐོབ་ན་རྒྱུད་
 རྫོགས་པར་ཉན་དུ་རུང་ཡང་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་མ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་
 ཐོར་མི་རུང་བར་བཤད་དོ། རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ལ་བྱམ་དབང་དང་གསང་དབང་དང་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པ་ཐོབ་དགོས་པ་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནས་མ་བཤད་ལ་
 དབང་བཞི་པ་གྱི་མ་ཐོབ་དགོས་པར་ནི་འབྲེལ། དེ་ལ་གཞན་རྣམས་སྤྲུལ་པ་དོན་དམ་གྱི་འཕ་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཞེས་པ་དེ་དགའ་བས་³བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དགོད་པ་”དང་ལྟ་བ་དང་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་གཉིས་གཉིས་སྐྱར་བ་
 ཞེས་པ་དབང་རྣམས་པ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉིས་
 གཉིས་འབྱུང་པ་མེད་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་

¹ སྐྱར་བའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

² སྐྱར་རོ། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

³ དགའ་བས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

སྤྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མི་འགྱུར་རོ།¹ ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་
 བ་ནི་གཉིས་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་གསུངས་ལ། གཉིས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་
 དང་བདེ་བ་ལ་ལན་གཅིག་²མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།། རྒྱུད་ལས། “དེ་ལས་སྤྱི་མཐུན་འདས་
 པའི་བདེ་བ་འཕོ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྤྱི་མི་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ།³ ཞེས་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ལ་བཞི་པར་བཞུགས་པས་བདེ་བ་གང་བྱུང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་གི། ཉིང་ངེ་འཛིན་
 གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་དགོས་སོ།། དེས་ན་བདེ་བ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་
 བ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་གི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 སྟོང་གཟུགས་དགོས་སོ།། དབང་བཞི་པའི་བདེ་བ་དེ་ལ་མཆོག་དམན་གཉིས་ལས་མཆོག་
 ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་མ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་
 ཉིད་མི་ཆོད་པ་སྟེ། དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱུང་དུ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་
 དབང་མཆོག་ཐོབ་པའོ།⁴ ཞེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་བཞི་བ་ཉིད་དབང་བཞི་པའི་མཆོག་གམ་
 གཙོ་བོར་གསུངས་སོ།། འོ་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སྤྱི་མཐུན་པའི་དབང་བཞི་པ་དེ་
 གཉིས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུད་ལས། “ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་⁵རྩལ་ཐན་ཉམས་པ་
 རམ་མཁའ་དང་མཆུངས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། ལྷ་ཆོགས་
 འཛིག་ཉེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་⁶སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱང་།

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། འོག་གངས་394བཟེ ལས་བྱང་བའི་
 བྱང་ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཆོད་པ་’ ཞེས་གསལ།

2 ལན་ཅིག་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 7 བསྐྱུས་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་773ན7

4 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། དབང་ལེ། འོག་གངས་49བ7

5 དྲང་ཞིང་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་མ།

དྲང་ཞིང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

6 དྲང་ཞིང་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་མ།

སྐད་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྐད་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྱིང་ལ་འབྲུག་
 པ་སྟེ། སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པས་འབྱུང་བའོ།¹ ཞེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ངོས་བཟུང་བ་ན་རྒྱལ་མ་རབ་
 ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་གཟུགས་དྲངས་ཤིང་སྐྱོགས་པ་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་
 མཚུངས་ཤིང་། མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྐྱར་བཤད་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
 ཐུགས་སུ་གསུངས་པས། ལུས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཐུགས་དངོས་
 བོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུང་དུ་ཚུད་པ་ནི་གཉིས་
 སུ་མེད་པར་སོང་བའོ། དེས་ན་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་
 རྣམས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་གྱུར་ནས་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 པའི་སྐྱར་འགྱུར་²བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་ལས། “ས་ནི་ཚུ་ལ་རབ་རྩ་འབྲུག་ཅིང་ཚུ་ཡང་འབར་
 བྱེད་ལ་སྟེ་གཙང་བར་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལའོ། རྒྱུད་ནི་སྟོང་པ་ལ་སྟེ་སྟོང་པ་ངས་པར་མཆོན་མ་
 རྣམ་པ་བཅུ་རུ་འགྱུར་ཞིང་མཆོན་མ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རུ་འགྱུར་ཏེ་མི་ཟད་མཆོག་
 གི་བདེ་བ་གཞོས་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་དངོས་གྲུབ་རྩ་འགྱུར་མི་བདག་
 སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལའོ།³ ཞེས་སོ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་སྟོང་
 པ་ནི། སལ་ཆེར་སྟོང་གཟུགས་ལ་བཤད་པ་མང་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་ནི། དངོས་བོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྟོ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་
 ཞེས་མང་དུ་གསུངས་སོ། དེས་ན་བདེ་བ་ལ་ལྷ་བས་རྒྱས་བཏབ་པ་སོགས་ལ་བདེ་སྟོང་

དང་ཞིང་གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

1 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 7 བསྐྱེས་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་113ན3

2 དྲངས་ཞིང་ དབྱས་དཔལ།

3 རྒྱུ་འགྱུར་ རྗེ་དཔལ།

4 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 7 བསྐྱེས་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག་གངས་113བཅ

དབྱེར་མེད་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། གཞུང་གཞན་ལས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་དང་ཅུང་མི་འབྲེལ།
འདི་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རྣམ་པར་བཅས་ཀྱང་རྣམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་ཤེས་རབ་མ་སྟེ་དེ་
ཡིས་འབྱུང་།། སྟེ་འཛིག་སྤངས་པའི་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ཆོད་པ་ལ་སོགས་བདེ་བ་
སྤངས་།།” སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟེད་མཛད་སྟེ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་དུས་གསུམ་ཡང་
དག་རིག །ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་གཉིས་མེད་དེ་ཉིད་ལ་
ཕྱག་འཆོལ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རིག་མས་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་བཞུགས་པས་ཁ་སྐྱོར་དང་བདེ་ཆེན་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་
ཆང་བ་ཡིན་ལ། མཛས་སྐྱའི་ཐ་སྙད་བྱེད་མི་བྱེད་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་དོན་ཡང་ཆང་བས་
འབྲས་བུའི་དབང་བཞི་བ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དུ་འོང་བ་གཞན་རྣམས་དང་འབྲེལ། ལམ་
དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་ཡང་རྗེས་དྲན་ནས་མ་བཟླགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་
ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡོད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ། སྐབས་
དེ་དག་ནས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
པ་ནི། སྟོང་གཟུགས་གང་ཡིན་གྱིས་མི་ཆོག་གི། སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་ལྟ་བུའི་རིག་
མར་ཤར་བ་དགོས་སོ།། དེའི་སྐབས་སུ་ལུས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་སྐྱུར་སོང་བ་
མེད་ཀྱང་ཡིད་ངོ་ན་མ་བཟླགས་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་འཆར་བས་དེ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་གཟུགས་དང་
མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པ་ལ་དབང་བཞི་བ་ཞེས་
བྱ་ཡི།² བདེ་བ་གཅིག་ཕུ་ལ་འཛིན་པའམ་སྟོང་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་སོགས་ལ་དབང་བཞི་
པར་མི་གཟུང་སྟེ། ལྡན་སྟེས་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་།
“ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བུལ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ་རིགས་ལྡན་བསྐྱར་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། དབང་ལེ། ཤོག་གངས་༡༠༨༧པ 4 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུང་སྣ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲེལ། “རྣམ་པར་བཅས་ཀྱང་རྣམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་མ་སྟེ་དེ་ཡིས་འབྱུང་།། སྟེ་འཛིག་སྤངས་
པའི་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་དང་ལྡན་བཞན་པ་ལ་སོགས་བདེ་བ་སྤངས་།།” ཞེས་གསུངས་།

2 བྱའི་ གཅོང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

བ་རབ་དུ་གསལ་བའི་མཆན་ཉིད་དོ།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་དང་ཆོགས་པ་
 ཡན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ལུས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷར་²མ་བརྟགས་པར་སྤང་བ་
 དང་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 བ་ནས་འོང་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་དེ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་དག་གི་གནད་ཅུམས་དམིགས་བྱེད་པར་བརྟུན་པས་དབང་
 བཞི་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་མམ་དེ་ལ་ལྟ་བས་རྒྱས་བཟུང་བ་ཙམ་
 ལ་དབང་བཞི་པར་ངོ་སྟོན་པས་³ནི་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་གནད་ཟེན་པར་མ་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྷར་ན་
 རོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་ལ་ནི། གསུམ་པ་དཔེར་སྤངས་ནས་བྱེད་མི་བྱེད་གང་ཡིན་ཀྱང་
 ལུས་སེམས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིའི་རིགས་ལ་འདི་བ་དང་རྒྱད་གཞན་ཅུམས་འབྲེལ་ཞིང་འོན་
 ཀྱང་དབང་བཞི་པ་ལ་སྟོས་ཀྱི་བཤད་པ་དུས་འཁོར་གྱི་སྟོར་མང་ངོ་། དེ་ལྷར་སྤང་བཤད་
 བ་ལྷར་གྱི་བརྟུང་ལེགས་པར་སྒྲ་མས་སྟོབ་མ་ལ་འབྱོར་ན་དེའི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་
 བཞི་བ་ཆོག་གི་སྟོན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་འཐོབ་པོ། སྟོན་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་སྤོ་མོ་སྟོང་བ་དང་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འགྲུབ་
 པའི་སྐལ་བ་ཙན་དུ་བྱེད་ཅིང་། བྱུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ།
 དབང་ཅུམས་ལ་དག་པ་བརྗོད་དགོས་པར་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་ལ་འདིའི་དམ་ཆོག་ནི། “ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྟོན་ཆགས་གསད་པར་བྱ། གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་ཅུམས་སྤྱད་ནས། མ་བྱིན་པར་ཡང་
 ཁྱོད་ཀྱིས་འོང་།⁴ ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཆོག་སྟོས།”⁵ ཞེས་དུ་རི་ཀ་པས་གསུངས་སོ།
 སྟོམ་ནི། གསོལ་བ་བཟུང་བའི་སྟོབ་མ་ལ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་བྱས་ནས། ཡན་ལག་

1 རྗེ་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་མོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། འོག་གངས་376ན6

2 ལྷར་ སྐྱེ་འགྲུབ་དཔར་མ།

3 སྤྱད་པས་ དབྱས་དཔར།

4 འོངས། སྐྱེ་འགྲུབ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 རྗེ་བརྟན། རྒྱད་འགྲེལ། 5 སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་376ན6

བདུན་ལྷན་འབྲས་བྱའི་དབང་།། དེས་པར་བྱས་ནས་དག་པ་སྤྱོད།། ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་(དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོ་ག་)ལ་གཉིས། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་། རྗེས་
གནང་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བའོ།། དང་པོ་(བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་)ནི། འདིར་བརྒྱལ་ཞུགས་
གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ནི། དབང་བཞི་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
ཤེས་རབ་མ་དེའི་ལག་པ་སློབ་མའི་ལག་པར་བཞག་ལ་དེ་གཉིས་རང་གི་ལག་པ་གཡོན་
པས་བཟུང་སྟེ།¹ རྫོང་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་གཡས་པ་སློབ་མའི་མགོ་བོར་བཞག་ནས།
འདིར་ནི་ཁྱེད་རྣམས་དཔང་པོ་ཡིན།། བདག་གིས་འདི་ལ་འདི་གཏད་དོ།། ཞེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་དཔང་དུ་བཅུགས་ཏེ། ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་མིན།། འགྲོ་
གསུམ་འདི་ཡང་དག་པ་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་འདི་དང་བྲལ་བར་ནི།། ཁྱོད་གྱིས་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་
ཅིག། འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། རིག་མའི་²བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་ཅིང་།། མྱོངས་
པ་གང་གིས་འདའ་བྱེད་པ།། དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཅིང་།། ཅས་བརྗོད་ནས་རིག་
མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པར་བྱའོ།། འགྲོ་གསུམ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་པ་བྱི་མ་ན་
བཞུགས་ཏེ་ཕྱང་ཟད་ཅམ་མི་འདའོ།། འདི་རྣམས་འདུས་པ་བྱི་མར་དབང་གསུམ་པའི་རིག་
མ་སློབ་མ་ལ་གཏོད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་མང་པོར་ཡང་མཛད་ལ།
སློབ་དཔོན་འདིས་རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་གར་མཛད་དོ།། མཆོན་ཉིད་ལྷན་
པའི་རིག་མ་³དོར་བའི་ཐབས་གཞན་གྱིས་སྤྱར་དུ་འཆང་མི་རྒྱ་ཞིང་དུ་རི་ཀ་པས། “འགྲོ་བ་
གསུམ་ནི་དག་བྱེད་པས།།”⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡང་འདིས་དག་པར་བྱེད་
པ་དེའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདི་དང་བྲལ་བར་ཁྱོད་གྱིས་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་ཅིག །རིག་མ་མཆོན་ཉིད་

1 བཟུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

2 རིག་མའི་ གཙང་དཔར།

3 རིག་མ་ གཙང་དཔར།

4 ལྷེ་བསྟན། རྒྱ་འབྲེལ། ཐ སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱི་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་374བལ ལས་བྱུང་
བ་ཕྱང་མི་འད་སྟེ། “འགྲོ་བ་གསུམ་ནི་དག་བྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

རྟོག་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟོག་སེམས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་རྟོ་རྟེ་དེ་མ་བྲལ་
 བར་ཆོངས་ཤིག་ཅེས་གོ་བར་བྱེད་པས་¹ཁྱད་པར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྟོབ་མས་
 འཛིན་པའི་དུས་སུ་བརྟོན་པའི་སྤྲུགས་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱལ་
 པའི་རྟོ་རྟེ་དམ་ཆོག་འདི་བདག་ལ་བཞུགས་ཤིག་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་གཟུང་བར་བྱའོ།།
 ཞེས་པ་སྟེ་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་གོས་ཀྱིས། ཉི་ལུས་ནི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་རྩྱ་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པར་བཤད་དོ།། སྟོད་པའི་
 བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་དང་བདེ་མཆོག་དང་ཀྱི་རྟོག་ལ་སོགས་པ་
 གང་ཡང་རུང་བའི་སྟོང་པོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཁ་རྩྱུ་ག་དང་ཅང་ཉེའུ་དང་བསྐྱེད་སྟོད་རྣམས་ལ་
 ལན་གསུམ་བསྐྱེད་པ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་བྱག་རྒྱ་འདི། བྱི་དང་ནང་ན་ཡང་དག་གནས།།
 དེས་ན་ཁ་རྩྱུ་ཅང་ཉེའུ་སྟོད།། བྱིན་པ་དཔའ་ཐོས་གཟུང་བར་བྱས།། ཞེས་བརྟོན་ཅིང་འཛིན་
 དུ་གཞུག་གོ། སྟོད་ནི་ཐོད་པའོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟེར་བ་ནི། བྱིས་བྱ་ཞབས་ཀྱི་དབང་ཆོག་ལས་
 གྲང་བཤད་དོ།། རྟོག་སེམས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཐོད་པ་སོགས་འདི་རྣམས་ལ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 བྱག་རྒྱ་ཡོད་པས་དེ་བཞིན་བྱེད་དུ་བཅང་དགོས་པ་དེས་ན་ཞེས་སྦྱར་རོ།། གསུམ་པོ་དེ་ལས་
 གཞན་སྟོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་རྒྱད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་
 གཙོ་པོའི་སྟོང་པོས་བསྤྲུགས་ལ་སྦྱར་ལྟར་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་ལེའུ་
 བཅུ་དྲུག་པ་ལས། “གཟུགས་ནི་ཐོར་ཚུགས་དབུ་རྒྱ་འཆང་།། ཆེན་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་
 འདྲ།། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བྲ།། སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོན་པས་ཀྱན་དུ་བསྐྱེད་པས།། སྟོང་བྱ་ཙ་
 བ་འབྲས་བྱ་རྣམས།། བཟའ་དང་བཅའ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོད།།”³ ཅེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པས་
 རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱངས་པས་སྟོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྲ་བར་གསུངས་སོ།། ཆོག་

1 བྱེད་ལས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར།

2 ལས་བཤད་ དབུས་དཔར།

3 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། ཤོག་གྲངས་132བ6

དེའི་ཀླང་པ་བཞི་བ་དང་ལྷ་པའི་བར་དུ་སྐྱུ་གསུང་བྱགས་དོ་རྗེའི་རྣམ་འགྱུར་པས་རང་རང་གི་རིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། གང་ཡང་སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་སྒྲིབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཞུ་ན། བྱད་མེད་ནི་དོ་རྗེ་པག་མོའམ་བདག་མེད་མའམ་མེ་ཏྲག་འཕྱག་པའི་¹རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད། སྐྱེས་པ་ནི་བདེ་དབྱེས་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་སྤྱང་ཁའི་²ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྱག་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ལ། བརྟུག་གཉིས་ལས། “འཁོར་ལོའི་གཟུགས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ། རྣ་ཆའི་བདག་ཉིད་འོད་དཔག་མེད།། ‘མགུལ་གྱི་ཐོང་བ་རིན་ཆེན་དབང་།། ལག་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་པར།།’ སྐྱ་རགས་ལ་ནི་དོན་ཡོད་གནས།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་དང་རྣ་ཆ་དང་མགུལ་རྒྱན་དང་གདུ་བྱ་དང་སྐྱ་རགས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དང་རྣམ་སྤང་དང་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེད་ཅིག་གིས་བསམས་ལ། དེར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷར་སྐྱབ་པར་བཅུག་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་བྲག་རྒྱ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་མོས་པས། ཨོྫ་ར་རྣ་ར་རྣ་ར་ཡ་རྣ་ར་ཡ་མར་ད་མར་ད་བཟླ་རྟེན་པར་⁴སྤྲུ། ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱགས་ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་མགོ་བོར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་བཟོད་ཅིང་གཞག་པར་བྱའོ། ཨོྫ་བཟླ་རྟེན་པར་མ་ཡ་སྟྲི་བྱ་བྱ་བྱ་བྱ་ཨོྫ་ལིག་པར་⁵སྤྲུ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་རྣ་རྒྱན་

1 ཕྱག་པའི་ དབུས་དཔལ།

2 སྤྱང་ཁའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

3 ཕྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 2 བརྟུག་གཉིས། བརྟུག་པ་སྤྱ་མའི་ལེའུ་བྲག་པ། ཤོག་གངས་239 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀླང་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མགུལ་གྱི་ཐོང་བ་རིན་ཆེན་བདག་། ལག་གདུབ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་བཟོད།།’ ཅེས་གསལ།

4 རྟེན་པར་ དབུས་དཔལ།

རྟེན་པར་ སྐྱ་འབུམ་དཔལ་མ།

5 ཨོྫ་ལིག་པར་ དབུས་དཔལ།

ཨོྫ་ལིག་པར་ སྐྱ་འབུམ་དཔལ་མ།

གཉིས་ན་བ་དག་ལའོ། ཡོ་བཟླ་སྤྱི་¹ཏ་མོ་བེ་རྩ་མ་ན་ས་མ་ཡ་སྤྱི་ཨ་ཏི་རྩ་རྩིག་པའ་²
 སྤྱི། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་པའི་མགུལ་རྒྱན་མགུལ་བར་དོ། ཡོ་ཤུ་ཤུ་³ཏ་བ་ར་མ་ཤུ་ཤུ་
 ཏ་ཨེ་བྱ་ཏི་ཇི་ན་ཇི་ཀ་རྩི་པའ་སྤྱི། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟླས་པའི་ལག་རྒྱན་གཉིས་གདུ་བྱ་
 བཞེན་ལག་བ་དག་ལའོ། ཡོ་ཕུང་ཕུང་ཏི་ཏི་ཏི་བཟླ་རྩིག་པའ་⁴སྤྱི། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་
 པའི་སྐ་རགས་རྟེན་པ་ལའོ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་
 བ་ཕྱང་ལ་ལྷ་མོ་ཞེས་བ་གཞུག་པར་བྱའོ། ཡང་དག་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་ལ་རིམ་བ་
 བཞེན་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོད་པའི་⁵གཟུགས་ཞེས་དང་། རྩ་རྒྱན་གཉིས་ནི་གསུང་རྩོམ་ཞེས་
 དང་། མགུལ་བའི་སྐང་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ལག་གདུབ་རྟག་པའི་བདག་ཉིད་
 དོ། ཞེས་དང་། སྐ་རགས་དོན་ཡོད་བྱུབ་བ་ནི། ཞེས་བཅུག་ནས་རྩོམ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་གདོན་པར་བྱའོ། སྤགས་ལྷ་ནི་བྱར་ཀྱི་དགུ་བ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུད་
 གཞན་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཀྱང་འཛིན་དུ་གཞུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ⁶དེ་
 རས་སྐྱེས་བ་དང་བྱད་མེད་ལྷ་སྤངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་བ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་དུ་དཔའ་
 བོའི་སྐྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལེན་བ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་སྒོ་ནས་མགོ་སྐྱོང་དང་སྟག་སྟགས་
 ལ་སོགས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱད་པར་བ་སྐྱེན་པར་གསུངས་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་ཆོས་སུ་
 སྤང་བས། སྐྱི་འབྱེད་སྐབས་སུ་རེ་ཞིག་⁷མ་བཟོད་དོ། བྱང་བསྟན་བ་ནི། དེ་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་
 དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཁུ་ཚུར་
 གཡོན་བ་སྟོང་གར་བཟུང་ཞིང་། ⁸གཡས་བ་མི་འཛིགས་བ་སྐྱེན་པའི་ཕྱག་རྒྱས། སྟོན་པའི་

¹ སྤྱི་ དབུས་དཔའ་།
² རྩིག་པའ་ དབུས་དཔའ་།
³ རྩིག་པའ་ སྤྱི་འབུས་དཔའ་མ།
⁴ རྩིག་པའ་ དབུས་དཔའ་།
⁵ འཁོར་ལོ་ནི་མི་བསྐྱོད་ དབུས་དཔའ་།
⁶ དོན་ཏོ། སྤྱི་འབུས་དཔའ་མ། རྟེན་དཔའ་། གཅོང་དཔའ་། དབུས་དཔའ་།
⁷ རེ་ཞིག་ དབུས་དཔའ་།
⁸ སྟོང་གར་བཟུངས་ཤིང་། སྤྱི་འབུས་དཔའ་མ། རྟེན་དཔའ་།

ངན་འགྲོ་ལས་བཏོན་ནས།། སྤྱི་པ་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་བྱིར།། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་
གཤེགས།། བདག་གིས་ཁྱིད་ནི་ལུང་བསྟན་བགྱི།། གྱི་ཆེ་གོ་མོ་དོ་རྗེ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་སྤྱི་ས་མ་
ཡ་སྒྲི་བྱ་ར་བྱ་ལྷོ་སྤྱེ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་མཛུགས་བཅོད་ཅིང་། མེ་ཏོག་ལྷུང་བའི་ལྷ་དང་མཐུན་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲོབ་མ་ལུང་བསྟན་པར་བྱའོ།། ཞེས་འདི་
དང་ལ་བ་པས་²གསུངས་པས་སྐབས་འདིར་སྒྲོབ་མ་མེ་ཏོག་འཕྲོག་³པའི་ལྷར་བསྐྱེད་ལ་
བྱའོ།། དྲ་རི་ཀ་པས་མི་འཛིགས་པ་དང་མཆོག་སྤྱིན་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་མཛད་དོ།། ས་
ར་ཏས། “དེ་ཆེ་ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་དང་།། མཁའ་འགྲོ་མ་དང་སྒྲ་མར་བཅས།། མགྱིན་གཅིག་
ལུང་སྟོན་བསམ་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གཉིས་ཀས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ་འདི་ལྷར་
ལུང་སྟོན་པ་ནི། དུག་རྒྱ་འདི་དང་སྐད་སྒྲུབ་སྤྱི་མཐུ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དད་པར་བྱ་བར་དཔལ་
མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ།། ཆོགས་བཅད་དང་སྐད་དེ་གཉིས་ནི་གྲུང་དང་
དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་སོ།། དེག་མ་དང་དོ་རྗེ་དང་སྐྱེད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་
བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་ཁ་ཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐ་སྟངས་དུ་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྗེས་གནང་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བ་)ནི། འདིར་རྗེས་གནང་བྱེད་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་ལས།
“བཞི་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཡང་།།”⁵ ཞེས་པའི་རྗེས་ལ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི།།
སྒྲོབ་མ་སྤྱིག་དང་བྱལ་བ་ལ།། དེ་ནས་རྗེས་སུ་གནང་བ་སྤྱིན།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་

སྤྱིང་ཁར་བཟུངས་ཤིང་། གཙང་དཔར།

སྤྱིང་ཁར་བཟུང་ཞིང་། དབྱས་དཔར།

༡ ལྷར་རྟ་མཆོག་སྤྱི་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༢ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༣ འཕྲོགས་པའི་སྤྱི་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

ཕྱོག་པའི་དབྱས་དཔར།

༤ རྗེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ར་སྒྲོབ་དཔོན་ས་ར་ཏ། མོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཕྱོག་གངས་༢༤༡ན།

༥ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ག་སྤྱི་བྱེད། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། ཕྱོག་གངས་༢༤༡༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཞི་པ་དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༦ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ག་སྤྱི་བྱེད། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། ཕྱོག་གངས་༢༤༡༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་

སྤྱུ་འབྲངས་པའོ།། དེ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱི་འཇུག་གནང་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་ལས་¹བསྐྱེད་
 པ་སློབ་མའི་མདུན་ནས་སྟོན་དུ་བྱིན་ཏེ། ཞི་བཟང་ཉེ་དུ་མི། ཞེས་བརྗོད་དོ།། བཟང་ཉེ་དུ་ནི་དོ་
 རྩེ་རྩེ་སྟེ། འདིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོར་དུ་འཐུག་པར་ཡོ་ག་ལས་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའོ།། ཡུལ་ས་སྤྱིས་པའི་དུང་ཞི་བཟང་ལྟ་པ་རྩེ་ལྟ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ལག་པ་གཡས་སྤྱི་བྱིན་ཏེ།
 ལྷགས་དོན་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་བ་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདིས་ཆོས་སྤྱི་བར་བྱེད་པར་ཡོ་ག་ལས་བཤད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། དབྲངས་དང་པོ་ལས་སྤྱིས་པའི་པོ་ཉི་དང་། དབྲངས་ཐ་མ་ལས་
 སྤྱིས་པའི་དེལ་བྱ་ཡི་གེ་དེ་གཉིས་བརྗོད་ནས་ལག་པ་གཡོན་དུ་བྱིན་ལ། དེལ་བྱ་དཀྱོལ་དུ་
 གཞུག་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་དེ། ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད།།
 ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོར་བས།། ཐམས་ཅད་མཆོག་ནི་མཉམ་ཉིད་གསལ།། དེང་ནས་
 བརྩམས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ།། ཅམ་གྱིས་ཆོས་དུང་སྒྲ་མེད་པ།། ཀུན་ནས་ཡོངས་སྤྱི་བཀའ་
 ནས་ནི།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་གྱིས།། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 ཐོགས་པའི་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་གདོད་མ་ནས་མ་
 སྤྱིས་²པའི་བྱིར་རོ།། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའམ་འབྲ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་
 སྟོར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་
 བྱུར་པའོ།། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀུན་མཆོག་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དེ་གསལ་བ་སྟེ་བྱུང་པའོ་ཞེས་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་ལ། བྲེང་བ་ལས།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་བས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའོ།། གསལ་བ་ནི།
 བསྟོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ་བྲིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། དེ་

གྱི་དབང་གིས་ནི།། སློབ་མ་ཕྱིག་པ་བྲལ་བ་ཡིན།། སངས་རྒྱལ་མོང་ཁྱེར་མཆོག་སྟོན་དུ།། དེ་ནས་དེ་ལ་གནང་བ་སྤྱིན།།” ཞེས་གསལ།

¹ སྤྱི་ལས་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།

² སྤྱི་སྤྱིས་ དབྱུས་དཔར།

ལྟར་དེ་ལ་མོས་པས་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་ཅིག་ཅེས་བྲིལ་བྱས་མཆོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་
 དེ། བྲིལ་བྱའི་སྐྱས་ཆོས་བྱང་སྐྱོག་པ་མཆོན་པའོ།། གླེགས་བཅས་སྟར་བ་ནི། སྐྱ་བྲ་ལས་སོ།།
 རྣམ་སྒྲུང་མདོན་བྱང་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་རྒྱུ་པའི་བར་ལོག་ཏུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཞག་
 པར་བྱ།། དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་པར་ཡང་།། འིན་ཏུ་བཟང་པོའི་དྲུང་བྱིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དྲུང་
 བྱི་སྒྲ་མེད་པ།། ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་སུ།། ‘དེ་རིང་བྱིན་ཆད་’¹འཛིག་ཏེན་ལ།། སྐྱོབ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར།།’ སོམ་ཉི་ཡིད་གཉིས་མི་བྱ་ཞིང་།། དོགས་པ་མེད་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་ཁྱོད།། གསང་སྐྱགས་སྐྱད་པའི་ཚུལ་གྱི་མཆོག་། འཛིག་ཏེན་འདི་ལ་རབ་ཏུ་ཤོད།། དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ལ།། པན་འདོགས་བྱས་པ་གཙུག་ཅེས་བྱ།། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་དེ་ཀུན་
 ཡང་།² ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤང་།།”³ ཞེས་མེ་ལོང་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་གསུངས་སོ།། དེ་
 རྣམ་རིགས་སོ་སོའི་རྗེས་གནང་ལྷག་པར་སྦྱིན་པ་ནི། སྐྱོབ་པ་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་དོན་དུ། འཛིག་ཏེན་ཀུན་ཏུ་ཐམས་
 ཅད་ནས། སྐྱ་ཆོགས་རྗེ་ལྟར་འདུལ་བ་ཡི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བར་གྱིས། འེས་རབ་
 ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདག་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟར་མཐོ་བས། སྐྱོ་མེད་དོགས་དང་བྲལ་
 བ་ཡིས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་དོན་གྱིས་ཤིག་། ཅེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆབ་མར་རྗེ་རྗེ་དང་རིན་
 བོ་ཆེ་དང་བསྐྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྐྱ་བཅུག་པའི་ཆོགས་བཅད་ལྷས་རིགས་ལྷ་ལས་བརྒྱུམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཤད་བྱེད་པའི་རྗེས་གནང་སྦྱིན་ནོ།། ཆོགས་བཅད་ལྷ་པོ་དེ། དེ་ཉིད་
 བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་སོ།། རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་ལ་ལ་བ་པའི་⁴དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “རྗེ་ལྟར་

1 བྱི་ཆད་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་།

ཕྱིན་ཅད་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

2 ཀུན་ཀྱང་། སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

3 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུམ། ཐ རྣམ་སྒྲུང་མདོན་བྱང་། བཅས་པོ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་12ལན་3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བཅུན་པ་དང་
 བརྒྱད་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་རིང་པན་ཅད་འཛིག་ཏེན་ལ།། སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར།།’ ཞེས་གསལ།

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལུ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་ལ།¹ ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་བདེའོ། དེ་ནས་སློབ་མས་ཕྱག་བྱས་ལ།
གཙོ་བོས་རི་ལྟར་བཀའ་བསྒྲོ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བདག་གིས་བགྱི། ཞེས་བརྗོད་དོ། དེ་
ནས་དབུགས་དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས། སྤྱི་པོ་རུ་ནི་གདུགས་བཟུང་ནས།² སློར་བ་
བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོར་ནི་ཐལ་སྒྱུར་བ། གདུགས་བཅས་དབབ་ཅིང་
འདི་བརྗོད་བྱ། རྒྱུད་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡི། སློབ་མ་འདི་ནི་ཕུལ་བ་ལགས།
ཞེས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་གདུགས་གཞན་དུ་བཞག་
ལ་སློབ་མའི་སྤྱིང་ལ་འབབ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ད་ནི་བྱེད་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། སློབ་
དཔོན་སྟགས་དང་རྒྱུད་འཛིན་པར། སངས་རྒྱུས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་རྣམས་
དག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཅེ་དོན་དུ། ཁྱིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆོ་ག་བཞིན། རབ་རུ་འབད་དེ་བྲི་བར་བྱ། སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་རྒྱུད་ལ་སྒྱུར། མཆོག་རུ་
གསང་བ་དམ་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་ཞིང་ཞུགས་པས་ན། སྤྱིག་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ། དེ་རིང་བྱེད་རྣམས་བདེ་བར་གནས། བདེ་ཆེན་ཐེག་པ་འདི་ལས་ནི། ཕྱིན་
ཆད་འཆི་བ་ཁྱོད་ལ་མེད། སྤིང་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་ཁྱོད་འདས། སྤིང་པ་ཤིན་རུ་མཐའ་
བྱུབ་པ། སངས་རྒྱུས་རྩི་རྩེ་ཅན་ཀུན་གྱིས། དེ་རིང་ཆེ་ལྷན་དབང་བསྐྱར་རོ། ཁམས་
གསུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་སྤིང་ཆེ། བདག་པོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ངེས་སོ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྟ་
བུའི་སྤིག །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ། དེ་བས་འདོད་ལ་ཆགས་བྲལ་ཉིད། ཁྱོད་
ཀྱིས་རྣམ་ཡང་མི་བྱ་འོ། འདོད་པ་ཀུན་ལ་སྒྱུད་པ་ཁྱོད། གང་ལའང་འཛིགས་མེད་སྤྱད་
པར་གྱིས། ཤ་ལྷ་བདུད་རྩི་ལྷ་བཟའ་བྱ། འདི་ལས་གཞན་ཡང་དམ་ཆོག་སྤངས།³ སྟོག་

1 རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་362བཟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “རི་ལྟར་གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་ལས།” ཞེས་གསལ།

2 བཟུངས་ནས། སྤྱི་འབུམ་དཔར་མ། རྩི་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བསྐྱར་སྟེ། དབུས་དཔར།

ཆགས་གསང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། བྱད་མེད་རིན་ཆེན་སྤང་མི་བྱ། སློབ་དཔོན་སྤང་བར་མི་བྱ་
 སྟེ། དམ་ཆེག་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་དགའ། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡིས། མི་བྱ་ཅུང་
 ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། མ་འཇིགས་ཁྱོད་ལ་སྤྲེག་པ་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རི་
 བཞིན། འདི་ལྟར་ཡིད་ནི་རབ་དང་དོན་རྩེ་ཉིད་དུ་གྱིས། རང་གི་དམ་ཆེག་མི་ཟད་བདེ་སྟར་
 བསྟེན་པར་གྱིས། འགྲོ་བ་བདེ་བ་ཉུང་བར་དོན་རྩེ་སེམས་དཔའ་དང་། མཚུངས་པའི་རྟག་པ་
 ཉིད་དུ་བྱེད་རྣམས་སྤོན་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་གང་དག་ཆོ་ག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དབང་
 བསྐྱར་བ་ལ་དགོ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུག་
 པའི་བྱ་དང་འབྲེ་བར་སྐྲགས་དང་བས་ཡང་དག་པར་དགོངས་པ་མཛད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་བཛྲོད་དོ། དེ་ལ་སྤྱི་བོ་རུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དུག་དང་། དེ་ནི་ཞེས་
 པ་ནས། རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་ཞེས་པའི་བར་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་ངོ་། དེའི་སྤོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་
 ཡང་། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་ནི། དེ་ལ་གསར་པའི་¹གོས་རྣམས་
 བསྐྱོན། མེ་ཉོག་བྱི་ལ་སོགས་པས་མཛོད། མཛོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་གདུ་བྱར་བཅས།”²
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལ་བ་བས་³ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་སྐྲགས་ཀྱིས་སློབ་མའི་
 སྤྱིང་གར་⁴བསྐྲགས་ཏེ་ལག་པ་གཡས་པར་བསྐྱར་བའི་གདུ་བྱ་འཆིང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། གདུགས་འཛིན་མཁན་ལ་བ་བས་⁵ལས་ཀྱི་དོན་རྩེ་མགོ་བོར་གདུགས་འཛིན་པར་
 བཤད་ལ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དེ་ནས་སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་གདུགས་ཀྱང་
 གཟུང་། ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་བྱས་ནས་ནི། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་སྒྲོར་དུ་གཞུག །’⁶ཅེས་

༡ སར་བའི་ རྟེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། སྐོག་གངས་༡༤ ནྟེ།

༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱོན་ནས་བཅོས།

༤ སྤྱིང་ཁར་ གཅོང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ ལ་བ་བས་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར། གཅོང་དཔར།

༦ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། སྐོག་གངས་༡༤ ནྟེ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། ‘དཀྱིལ་
 འཁོར་ལེགས་པར་བསྐྱོར་དུ་གཞུག །’ཅེས་གསལ།

ཐྲ་མས་འཛིན་པར་གསུངས་ཏེ་གདམ་ང་ཅན་ནོ།། དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ནས་ལུས་ས་ལ་པཔ་པའི་
 རྒྱག་བྱས་ནས་མགོ་བོ་མ་བཏེག་པར་ཐྲ་མས་འབྲུལ་བར་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་དོ།། མཆོག་
 གསང་ཞེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གང་དུ་ཞུགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སྐབས་དང་སྦྱར་རོ།། དཀྱིལ་འཁོར་དེར་མེ་ཏོག་དོར་བའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་
 དེར་ཞུགས་པས་སྒོག་གཙུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས། བྱེད་དེང་
 ནས་བཟུང་སྟེ་¹བྱང་ཚུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་ལྷ་མིའི་སྤྲིད་པ་ལ་ཡིད་དགའ་བས་ལེགས་པར་
 གནས་པའོ།། ཐྱེད་བ་ལས། སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་པར་ངེས་པས་ངན་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
 བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དོ།། ཞུགས་པ་དེར་མཐོང་བས་²བྱེད་ཀླུ་མས་ལ་ཕྱིན་
 ཆད་ཤི་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཐར་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལ་བྱེད་ཞུགས་པས་སོ།། འདིར་དཔལ་མཆོག་ལས། “མི་ཚུགས་པ་དང་མི་སོད་³པས།།
 ཅེས་ཀྱང་མི་འཛིགས་རོལ་པར་གྱིས།།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་གཞན་འདོད་པའི་
 བསམ་པས་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་མི་ཚུགས་པ་དང་དེས་ཐེག་པ་འདི་ལས་མི་ལྷུང་བའི་མི་སོད་པས་
 རོལ་བ་སྟེ་དོར་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། སྤྲིད་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། མཐོང་བ་⁵དང་
 ཞུགས་པས་འདོད་པའི་སྤྲིད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་མེད་པ་འདི་བྱེད་ཀླུ་མས་
 ལ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཐྱེད་བ་ལས་སྤྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་སྐྱོབ་པ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲིད་པའི་མཐའ་ནི་མཐའ་མེད་པའི་སྤྲིད་པ་ཡོངས་སྐྱོ་སྟེ། རྒྱུ་མི་འཆད་པར་

ྱ བཟུངས་ཏེ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར་། གཙུང་དཔར་།

༢ ཞུགས་ཤིང་མཐའ་བས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ཞུགས་ཤིང་མཐོང་བས་ གཙུང་དཔར་།

ཞུག་པ་དེར་མཐོང་བས་ དབྱས་དཔར་།

༣ མི་སད་ དབྱས་དཔར་།

༤ རྗེ་བཀའ། རྒྱུ་འབྲུམ། ཏ དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྤྱགས་དུས། ཤིག་གངས་༩༣༠ནྟ

༥ མཐོང་བ། དབྱས་དཔར་།

རྟག་པས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། དབང་འགྱུར་¹ལས། སྲིད་པ་མཐའ་གྲུབ་ཆེད་དུ་ཞེས་བསྐྱར་ཏེ་
 དབང་བསྐྱར་བ་དེའི་ཆེད་ཡིན་པའོ། སྐབས་འདིར། དམ་ཆེག་ཕྱོམ་པ་གྲུབ་པ་འདི། ཞེས་
 སོགས་དམ་ཆེག་མང་པོ་ཞེག་དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་ཤིང་དགྲིལ་ཆོག་མང་པོར་ཡང་
 འབྱུང་བ་ནི་ཅ་ལྟར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་དེ་
 རིང་བྱེད་དབང་བསྐྱར་²བས། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་
 སྲིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་པོ་སྟེ་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་ལྷན་གི་བདག་པོའོ། དེར་ངས་
 པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བོན་སྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 འདིར་དཔལ་མཆོག་ལས། “དེར་ནི་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ།” གྲོང་བྱིར་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་
 ཟུགས་ཏོ། བྱེད་རྣམས་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། དེར་འདིར་ཐོབ་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད།”³ ཅེས་
 གསུངས་སོ། འདོད་པར་བྱ་བས་ན་འདོད་པ་སྟེ། རྗེར་སེམས་གྱི་གོ་འཕང་རོ། དེ་ལ་
 ཆགས་པ་སྟེ་དེ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲིག་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གཞན་མེད་དེ།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཏང་བའོ། དེ་བས་ན་འདོད་ལུལ་རྗེར་སེམས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་འདུན་
 པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་གྱིས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ། ཞེས་གདམས་པ་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས་
 གསུངས་པའོ། འདིར་དགྲིལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་སུ་མཁྲ་ས་མ་ཡ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་
 རོན་ནི་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྗེར་སེམས་ལ་ཆགས་
 པའོ། ཏ་ན་ནི། ཆོམས་ཤིག་⁴པ་སྟེ། དམ་ཆེག་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཆོམས་
 ཤིག་པའོ། བཟ་ནི། ཁོས་ཤིག་ཅེས་པའོ།⁵ འདོད་པ་ཀྱན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི། ཀྱན་སྦྱང་

1 དབང་འགྱུར་ སྟེ་དཔེར། གཙང་དཔེར། དབྱས་དཔེར།

2 དབང་བསྐྱར་ གཙང་དཔེར།

3 སྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། 9 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྐྲགས་དུམ། ཤོག་གངས་337 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་མ་ཙུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ནི་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ།” ཅེས་གསལ།

4 ཆོམས་ཤིག་ དབྱས་དཔེར།

5 ཅེས་པའོ། དབྱས་དཔེར།

གིས་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྫོང་སེམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཆད་ལ། གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་དོ། སྟོག་ཆགས་གསད་མི་
བྱ་ནས་དམ་ཆོག་འདའ་བར་དཀའ་བའི་བར་རྣམས་ཁ་སྐྱོར་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེར་བདུད་ཅི་
ལྷ་བསྟན་པ་ཡང་གསང་དབང་གི་དམ་ཆོག་ཏུ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཤུ་བསྟན་པ་
དང་བཅས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་སོ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དམ་
པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བཀག་པ་མང་པོ་གནང་བས་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་གསུངས་
ཏེ། འདི་དག་གི་ལྷག་མ་སྤྱི་རྣམས་དཔལ་མཆོག་ན་ཡོད་དོ། ལྷ་མ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་
ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བ་རྩེ་རྩེ་སྟེ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱིས་ཤིག །རང་གི་དམ་ཆོག་ནི་རང་གི་ལྷ་
རྣམས་ཡིན་ལ། ཟད་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དེ་རྣམས་བསྟན་པ་སྟེ་སྟོམས་ཤིག་ཅེས་
པའོ། བདེ་བ་ཉུང་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མང་བའི་འགྲོ་བར་བྱེད་སྤྱིས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་
བདེ་བ་ཉུག་པ་ཉིད་འཐོབ་པོ་ཞེས་སྟེང་བ་ལས་འཆད་དོ། བཤད་པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་ནི་
དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་པའོ། གང་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
དགའ་བ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབུགས་དབྱུང་བ་ཞེས་ཀུན་སྙིང་གིས་བཤད་ལ། ལ་བ་བས་¹
དེ་དག་གཟེངས་བསྟོད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ཅིང་དབུགས་བྱིན་ཏེ་དགའ་
བའི་སྟོབ་མས་རི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་དེ་ལྟར་བགྱིའོ། དེ་ནས། “དེང་བདག་སྤྱི་བ་འབྲས་བྱར་
བཅས་། བདག་གི་གསོན་པ་འབྲས་བྱར་བཅས་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྤྱེས།
སངས་རྒྱས་སྤྱི་བ་དེང་བདག་གྱུར།”² ཅེས་ཁ་སྐྱོར་ལས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལ། ཉ་དང་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང་གཅེས་པའི་རྩུང་མ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པའམ་རི་ལྟར་བྱས་པའི་ཡོན་

༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ག་སྤྱུའ། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། སྟོག་གངས་ ༡༥ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེང་བདག་
སྤྱི་བ་འབྲས་བྱར་བཅས་། བདག་གི་འཆོ་བ་འབྲས་བྱར་བཅས་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྤྱེས། དེ་རི་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་འབྱུང་།”
ཞེས་གསལ།

སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་ལོ།། གཏོར་མ་དང་སྦྱིན་སྒྲིག་དང་སྦྱོན་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱའོ།།

བཞི་པ་(དབང་ཆམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབང་མཐའ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའོ།། དང་པོ་(དབང་མཐའ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱམ་དབང་མཐའ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། གོང་མ་གསུམ་མཐའ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(བྱམ་དབང་མཐའ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དབང་བཞི་ལས་བྱམ་དབང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བའི་དབང་ནི། མེ་ཏོག་གང་ལ་སོག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སློབ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆམ་པར་དག་པའི་རིགས་གསལ་བའམ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་མས་མགོ་བོར་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་བཅིངས་ནས་སློབ་མ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་གཉིས་ངོ་སྟོན་པས་ལྷས་སློབ་མ་རྗེས་སུ་བབྱང་བ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པའོ།། སློབ་མས་མ་རིག་པའི་བྲི་མ་འབྱུང་པར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆུའི་དབང་ངོ་།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རིགས་བདག་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་འདུ་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་གཙུག་ཏོར་སྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མགོ་བོར་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ངོ་།། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་དབྱ་རྩ་བ་ནས་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་དཔའ་བོའི་དར་དབྱངས་བཅིངས་པ་སྟེ་ཅོད་པན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་ངོ་།། རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ཏུ་འདི་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ལས་དབང་ཐ་དད་དུ་བཟོད་ངོ་།། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དར་དབྱངས་¹འཆིང་བ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཅོད་པན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འབྱུབ་པའི་དོན་ནོ།།² དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དོ་རྗེའི་དབང་ངོ་།། བདག་པོའི་དབང་ནི། སྤང་བ་ལས་སྦྱང་བ་དང་སྦྱང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འབྱུང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་བྲིལ་བུ་སྐྱེ་དང་བཅས་པས་དབང་བསྐྱར་བའོ།། བདག་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་

¹ དར་དབྱངས་ རྗེ་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

² དོན་ཏོ།། གཙང་དཔལ་།

དབང་ནི་བདག་པོའི་དབང་དུ་ཡང་བརྟེན་དོ། །བདག་པོ་ནི། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 སོགས་འབྱུང་བས་ན་ཆོས་འབྱུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག་གོ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་
 པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཡང་བདག་པོ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྩི་རྩེ་
 འཆང་ངོ་། །དེས་ཆོས་ཕུང་སྟོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བྲིལ་བུ་སྤྲོད་དང་བཅས་
 པས་དབང་བསྐྱར་བའོ། །བདག་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་སྐྱར་བའི་དབང་ལ་ནི་བདག་པོའི་དབང་
 ཞེས་གྲང་བརྟེན་དེ། བྲིལ་བུའི་དབང་གི་མིང་གཞན་ལོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་
 གོ་འཕང་གི་མིང་དུ་འོས་པའི་ས་བོན་དགོད་པའི་དོན་དུ་མིང་གི་དབང་ངོ་། །དབང་དུག་པོ་
 འདིས་ཉེན་འབྱེལ་བྱུང་པར་ཅན་རྩི་ལྷ་བུ་ཞིག་སྟོབ་མ་ལ་བསྐྱེགས་པ་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན།
 དང་པོས་གཏུལ་བྱ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདིའི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་
 ལ། དུག་པས་རིགས་དེ་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར་ངོ་ཞེས་གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྣམས་པ་འཛོགས། །གསུམ་པའི་
 སངས་རྒྱས་དེའི་རིགས་བདག་གང་གིས་བྱེད་པ་དེའི་རྣམས་པ་འཛོགས། །བཞི་པས་སངས་རྒྱས་
 དེའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་འཛོགས། །ལྷ་པས་སངས་རྒྱས་དེའི་ཆོས་
 ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདོམས་པའི་གསུང་གི་རྣམས་པ་འཛོགས། །གཉིས་པས་སངས་རྒྱས་
 དེའི་རིགས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རིགས་དེ་ལ་སྐྱེབ་པའི་མ་རིག་པ་སེལ་བའི་རྣམས་པ་བྱུང་པར་
 བ་འཛོགས་པ་སྤང་བའི་ཐུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་རྩི་
 རྩིའི་དམ་ཆོག་ནི་རྩི་རྩི་འཛོན་པའི་ངེས་པ་སྟེ། དེ་འཛོན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་སྐྱབ་པའོ། །དེ་
 ཡང་དུས་འདི་ནས་བརྒྱུ་ཉེ་རྣམས་པར་དག་པ་བྱུང་འཐུག་གི་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་བཙོན་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་སྟོབ་མ་ལ་ངེས་པར་བྱ་བར་དགོངས་ནས་རྩི་རྩི་སྐྱེན་
 པའོ། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟོན་པའི་ངེས་པ་སྟེར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
 སྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་དང་བཅས་པའི་བྲིལ་བུའི་དམ་ཆོག་གོ། །ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་

བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡིན་དུ་བཟླ་བར་བྱང་བ་
 ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་གོ། །ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལྷའི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ།
 སྐུ་ལས་འདིར་རྫོང་སེམས་ཡལ་ཡུམ་ལྟ་བུའོ།། དམ་ཆེག་ནི་རང་ཉིད་དེར་སྐྱེད་པ་ལས་མི་
 འདའ་བར་སྐྱབ་པའོ།། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་བཟླ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གྱུར་ལས་དམ་ཆེག་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ཅན་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་ཁོ་ན་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གསུངས་སོ།། གསུངས་ཚུལ་ནི། གྱུར་ཀྱི་བཙོ་ལྷ་པ་ལས། དང་པོ་
 རྒྱ་དབང་ནས་ལྷ་པ་མིང་དབང་དང་དྲུག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གསུངས་ལ་
 ལེ་ལུ་བཞི་པར་མིང་དབང་གི་རྗེས་སུ་རྫོང་བྲིལ་ཀྱི་དམ་ཆེག་གཉིས་གསུངས་ཀྱི། ཕྱག་རྒྱའི་
 དམ་ཆེག་མ་བཤད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཞེས་པ་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་ཡིན་
 ལ། དམ་ཆེག་གཞན་གཉིས་དབང་དུ་མ་གསུངས་པས་དེའི་འཁོར་རོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་སོ།།
 རྒྱུད་གཞན་དུ་ནི། དམ་ཆེག་གསུམ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་འཁོར་དུ་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་
 ཡང་ཤེས་རབ་བཙུ་དྲུག་ཅེས་སོགས་སྤར་བྱངས་¹པ་ལྟར་རོ།། འདིས་ནི། གྱུར་ནས་ཕྱག་
 རྒྱའི་དམ་ཆེག་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་དུ་བཤད་ལ། རྒྱུད་གཞན་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་
 གི་འཁོར་དུ་བཤད་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གྱུར་ལས། “བྱམ་པའི་དབང་ནི་བདུན་པ་སྟེ།”²
 ཞེས་པས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་བསྟན་པར་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་གྱུར་
 ལས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཞེས་དབང་དུ་གསུངས་ལ་རྒྱུད་གཞན་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་
 དབང་གི་འཁོར་དུ་བྱས་ནས་དབང་དུ་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།³ བྲི་མ་འབྲུད་པར་བྱང་
 བས་དབང་དུ་བཞག་པའི་དོན་ནི། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་འཁོར་དུ་བཞག་པའི་དམ་ཆེག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས། དབང་གི་

¹ ལྷར་བྱངས་པ་ རྟེན་དཔལ།

² རྟེན་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྫོང་གྱུར། ཤོག་གངས་ ༤༦༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བདུན་པ་བྱམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ།”
 ཞེས་གསལ།

³ དོན་ཏོ།། གཙང་དཔལ།

ཐ་སྙད་མ་བྱས་པ་¹དང་བྱས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། དབང་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་གསུངས་པའི་མིང་དོན་ནི། རི་ལྟར་ས་བཅུ་པ་ལ་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དབང་བསྐྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དམ་ཆོག་གསུམ་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དེ་རྣམས་དང་སྦྲ་མས། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
 སོགས་པས་སློབ་དཔོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་དབང་
 བསྐྱར་བས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་འབྲ་བས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་རོ། ། འབྲ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བོན་བྱད་པར་བ་
 བསྐྱན་པར་²བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བརྗོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆེད་
 ཀྱི་དབང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་རོ། ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། སྤར་བཤད་
 པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྗེ་རྗེ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་
 གསུམ་འདིར་བརྗོད། ཅེས་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དང་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
 གསུམ་ག་³སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་བའི་སློ་བྱོས་རན་པ་རྣམས་
 ཁོ་ནའི་ལུགས་སོ། ། སྤགས་བརྗོད་དུ་གཞུག་པ་ནི། བར་དུ་གཅོད་པའི་བགེགས་མེད་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཞི་རྒྱས་དབང་བྱལ་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ས་བོན་བསློབ་པའི་ཆེད་དང་དོན་དམ་
 པའི་སྤགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། སྟོད་དག་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུའོ། ། མིག་སྟོན་ནི། མ་རིག་པའི་ཡིང་ཏྱག་བསལ་བས་⁴ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སྐྱེད་

¹ ཐ་སྙད་དུ་མ་བྱས་པ་ རྟེན་དཔལ། དབུས་དཔལ།

² བྱད་པར་བསྐྱན་པར་ སྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

བྱད་པར་བསྐྱན་པར་ རྟེན་དཔལ།

བྱད་པར་བསྐྱན་པར་ གཅོད་དཔལ།

བྱད་པར་བསྐྱན་པར་ དབུས་དཔལ།

³ གསུ་ག་ རྟེན་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁴ གསལ་བས་ དབུས་དཔལ།

ཞེས། སྟོན་པ་ལ་ནི་ཁྱེ་ཞིང་བརྗོད། སྟོན་མས་ཀྱང་ནི་རྟོག་པ་བཅོམ།¹ ཞེས་གསུངས་
སོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱེད་པ་ནི། ཞལ་ལུང་ལས། “དེ་ཡིས་ཞིང་ནི་དག་བྱས་ཏེ། ཆོས་
ཀུན་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི། བཅུ་གཉིས་དོན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུང་རྗེས་
ཁར་བྱེན་ནས་སྟོང་གི་བསྐྱར་ཞུགས་པ་དེ་ཡིས་སྐྱུ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་
དོན་སྐྱུ་ལས་རྟོགས་པའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དབང་གི་སྟོན་དུ་བྱེད་པའོ། དམ་ཆོག་སྤྱད་བཞི། རིལ་བྱ་པས། “དཔའ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་འདུས། ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་སྤང། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས།
གསང་བ་གང་ཡིན་དེ་དབང་བསྐྱར། ‘འདི་དེ་དཔའ་བོ་ལྷ་མོ་རྣམས།’ དམ་ཆོག་མཛད་བྱུང་
ཆེན་པོ་སྟེ། ‘ཁམས་ལྷ་ལྷན་པར་རོ་རྟོགས་བྱེད།’ བདེ་བ་དེ་གང་སྤྱད་བར་བྱ།”³ ཞེས་
དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོའི་རོ་བོ་ཐེག་ལེ་རྩའི་བཅུད་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཀར་དམར་བྱིན་པ་ཐོས་པས་བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སོགས་
པ་སྟེན་པ་དང་། སྤྱད་བའི་དམ་ཆོག་སྤར་བཤད་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པའོ། ཁམས་ལྷ་
ནི། རྒྱད་རྟོག་ཐེང་ལས། “ཁམས་ལྷ་ལས་བྱུང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན།”⁴ ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་
ལུས་ཀྱི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བཅུད་ཡིན་པའོ། ཡང་ན་འདུས་པ་བྱི་
མ་ལས། “ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། རི་རྩ་རྒྱུད་དང་ཡང་དག་ལྷན།”⁵
ཞེས་གསུང་དབང་གི་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་རོ་པས་རྒྱང་ས་བོན་ལ་བྱས་
ནས་བདུད་ཅི་ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་བའོ་ཞེས་བཤད་པས་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་བྱའོ། རམ་མཁའི་
དབྱིངས་ནི། ལྷ་མ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་དང་བསྐྱེད་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤང་པ་ལ། ལྷ་རོ་པས་

1 རྩོ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། མ་སྟོན་དཔོན་རྩོ་རིལ་བྱ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་མདོར། ཤོག་གངས་333ན7

2 རྩོ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱུ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་46

3 རྩོ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། མ་སྟོན་དཔོན་རྩོ་རིལ་བྱ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་མདོར། ཤོག་གངས་333ན8 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་ལྷ་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་དེའི་དཔའ་བོ་ལྷ་མོ་རྣམས།’ ‘ཁམས་ལྷ་ལྷན་པར་རོ་རྟོགས་བྱེད།’ ཅེས་གསུངས།

4 རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། 3 བཤད་རྒྱུད་རྩོ་རྩོ་ཐེང་བ། ལེའུ་ར་བཞི་པ། ཤོག་གངས་367ན6

5 རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་367ན6

བཤད་དོ། ། འདི་ལ་དངོས་སུ་ཁམས་དཀར་དམར་དང་བྱི་ཆུ་ཆང་དུ་¹རུང་ལ་ལྷག་མ་ནི་
 དེ་དག་གི་བཅུད་ཀྱི་དྲངས་མ་འདུས་པ་ལ་བྱའོ། ། དག་དག་པ་ནི། གསང་ཇས་དེ་སྒྲ་མ་
 ཡབ་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་དགའ་བསྐྱེད་པའི་ཇས་ཡིན་ཞིང་། སྐྱགས་བཅུད་ཀྱི་ལ་བ་སྒྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱན་བངས་ཏེ་ཞུ་བའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་པས་ན་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཕྱག་
 ཆེན་ཐེག་ལེ་སྒྲར་བངས་པ་ལྟར་དེ་སྐྱངས་པས་གཞོན་ཏུ་མའི་བདེ་བ་འབྲས་བ་སྐྱེ་བར་བཤད་
 ལ། དེ་འབྲས་བ་དེ་དག་གི་གནས་ལྗེ་དང་མགིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་བྱིན་པ་
 ར་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཅ་དང་རྒྱང་རྣམས་སྦྱོང་བས་དག་དག་པར་བྱེད་དོ། ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རོ་ལྷེས་སྐྱངས་པའི་སྟོན་ནས་དག་དག་པར་བྱེད་པ་གསང་དབང་གི་མཐུ་ཡིན་ལ། ཁམས་
 གཉིས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལུས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་²ཡིད་དག་པར་བྱེད་པ་དབང་གསུམ་
 པའི་མཐུའོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཇས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་དེས་ཅ་དང་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་
 བྱིན་ཀྱིས་སྟོབ་ཏུ་ས་པས་ཅ་རྒྱང་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོམ་པའི་སྟོན་དུ་
 བྱེད་ལ། དེ་དག་བསྟོམས་པ་ན་བདག་ལ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་སྦྱུ་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིའང་
 སྟོན་དུ་རུང་བས་ལམ་དེ་དག་སྟོམ་པ་ལ་དབང་ངོ་། ། དབང་གསུམ་པའི་དོན་ལ། ཞེས་རབ་
 ནི། ཕྱལ་དུ་བྱིན་པའི་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་བྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། ། ཡེ་ཞེས་ནི། དེ་
 ལས་བྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ངོ་སྤྱད་པའི་
 ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། མཐར་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་དབང་བཞི་པའོ། ། འདི་དག་ནི་བདེ་བ་ཆེན་

¹ ཆང་དུ་ རྟེན་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

² རྟེན་ནས་ དབྱས་དཔལ།

པོའི་རོས་ཡིད་འཁྲུང་པའི་ཕྱིར་ཡང་དབང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་དང་ལམ་འདི་ལ་
 དབང་བས་དབང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་ལས་འཛོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ།
 ཤེས་རབ་མ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཐབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་རྟོགས་པ་གོང་དུ་སོང་བའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་སྤང་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིག་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་སོ། ། “གང་ཆེ་¹
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས། ལས་ཀྱན་ཐབས་དང་བཅས་པར་སྤྱོད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྒྲིམ་པ་
 ལས།” བརྟུལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོག །”²ཅེས་³རྩོམ་ཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་
 པས་བརྟུལ་ཞུགས་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཁོ་ན་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་ཆེད་དུ་རྩོམ་ཞིང་བརྟུལ་ཞུགས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་རྣམ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་གི་རྩོམ་དང་མི་འབྲལ་བའི་བརྟུལ་
 ཞུགས་བཟུང་བའོ། སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བསྐྱབ་
 པའི་⁴རྩོན་དུ་སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ནི།
 བྱང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་། “ཁ་ལྷོ་ག་ནི་ལྟ་ཡི་སྟ།
 ཅང་ཏེ་ཕུ་ཤེས་རབ་ཏུ་ནི་བཟླ། །”⁵ཅེས་ཀྱན་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱགས་ནི་བཏུང་
 བའི་ཐོད་པའོ། ཞེས་སོ། ལྟའི་སྟུ་ནི། ལུས་དང་ཨ་ན་ཏ་ཏ་སྟེ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་ངོ་སོ་
 གཏུམ་མོའི་སྤྲའམ་རྒྱ་དང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཀྱན་རྩོད་

1 གང་ཆེ་ གཙང་དཔར།

2 རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འབུམ། ཁ་རྩོམ་མཐའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེད་པ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༤ན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལས་རྣམས་
 ཀྱན་ལ་ཐབས་བཅས་ཤིང་། དྲགས་པ་མེད་པར་གང་སྤྱོད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྒྲིམ་པ་ནི། བརྟུལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོག །”
 ཅེས་གསལ།

3 ཞེས་ དབུས་དཔར།

4 བསྐྱབ་པའི་ དབུས་དཔར།

5 རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འབུམ། ག་ཀྱན་སྤྱོད། ལེ་ཕུ་བཙོ་ལྷ་པ། ཤོག་གངས་༤ན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ལྷོ་ག་ནི་ལྟ་ཡི་སྟ། ཤེས་
 རབ་ཏུ་མ་ཏུ་བཟླ། །” ཅེས་གསལ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ལྟའི་སྐྱར་བྱས་
 པ་དང་གཏུམ་མའི་མེ་དང་བདེ་བའི་རྟེན་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ནི་ནང་གི་བྱུག་རྒྱུ་། དེ་དག་གི་
 གཞན་སྒྲ་ལ་བདེ་བ་མཚོན་པ་ནི། ཀ་སྤ་ལའི་ཀི་དང་སྤ་ལ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པས་བདེ་
 བ་སྦྱང་བ་ལ་བཤད་ས་ཡོད་པའོ། དང་པོས་ཡབ་དང་གཉིས་པས་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་
 པས་བསྐྱས་བྱའི་སྐད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ནི་བྱའི་བྱུག་རྒྱུ་། སྦྱོང་བ་གཉིས་པ་རྒྱན་ལྷ་འཛིན་པ་
 ནི། རྣམ་འབྱོར་མ་དང་སྦྱོང་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལྟན་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱོར་བའོ། སྦྱོང་བ་གསུམ་པ་ནི། ལྷ་
 ལྟངས་བཞི་དང་མཛོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་
 ལ་ལྟར་བྱེད་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ལས་བྱེ་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འབྱོར་པའམ་རྣམ་
 འབྱོར་མ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་མ་ལུས་པའི་དོན་གྱི་མཐུ་ལྟར་བྱེད་པ་སྦྱོང་བ་དང་སྦྱང་
 རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་བའོ། ལུང་བསྟན་གྱི་
 དོན་ནི། ཁམས་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་རུས་པ་ཁྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གཞེངས་བསྟོད་¹པའི་དོན་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའོ། འདི་ལུང་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་སྒྲུབ་དོན་ཡིན་
 པས་དེ་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ནི། ལྷུང་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་འཁོར་
 དང་བཅས་པའི་ས་འོག་གོ། ལྷུ་མཆོད་ས་སྟེང་གི་འཛིག་རྟེན་ནོ། སྤུང་ཞེས་པ་ནི་མཐོ་རིས་ཏེ་
 སྤེད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་པའོ། དེ་གསུམ་ཆར་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་ཞེས་པའོ།
 གང་གི་བྱིར་ས་གསུམ་གའི་²རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ས་མ་ཡ་སྟེ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རྟོགས་པར་རུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི། ས་མ་ཡ་སྤྱི་བྱུར་བྱུ་
 མཆོད་སྤུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། གྱུར་གྱི་བཞི་པ་ལས། “ཨོ་ང་འདིར་ཁྱོད་ལ་ལུང་བསྟན་པས།
 སྤེད་པའི་ངན་འཁྲོ་ལས་ཁྲོལ་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། སྤེད་པ་ཤིན་ཏུ་

¹ གཞེང་བསྟོད་ དབྱས་དཔའ།

² གསུམ་གའི་ དབྱས་དཔའ།

འགྲུབ་ཕྱིར་རོ།¹ གྱི་དེ་རིང་པན་ཆད་ཁྱོད་ས་འོག་དང་ས་སྟེང་དང་ས་སྒྲ་ན་ཆེ་གོ་མོ་རྗེ་
ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་ཕྱི་མ་ནི། ཏ་ཐ་ག་ཏ་
སིརྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།² ཀར་པ་ཐ་མའི་དོན་ནི། མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། ཀར་པ་གསུམ་པ་ནི། གང་དུ་ལུང་སྟོན་པའི་གནས་
ཡིན་ནོ། རྗེས་གནད་ནི། ཆོ་ག་རི་ལྟ་བར་དངོས་གྲུབ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། དབུགས་དབྱུང་ནི། ཁྱོད་
ནི་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དབུགས་ལུང་བ་ནི།
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་རུས་པའི་
ས་བོན་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོངས་པས་དེ་སྟོབ་མ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་(དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ནས་ངེས་པ་བསྟེན་པ་)ནི། དབང་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་དེ་
བསྐྱར་བས་ལམ་གང་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་གང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་རྒྱུད་སྟེ་ནས་དབང་ལ་ལན་ཅིག་³མ་ཡིན་པར་བསྟགས་པ་དུ་མ་མཛད་
པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་དབང་ཉིད་མན་ངག་གི་མཚན་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་⁴འོང་ངོ་། དེ་བྱུང་ན་
སྟགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མང་འཇུགས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་སྟོ་
འབྱེད་དབང་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་ནས་བསྐྱར་བ་⁵དང་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་
དག་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་བཞི་པ་
བསྐྱར་བ་⁶ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁྱིད་ཀྱིས་ལུས་ལོངས་སྟེའི་རྣམ་པ་

¹ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྲུང། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༣༡བཟུང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ལས་ང་ཡིས་
ལུང་བསྟན་དུ།……སྟེད་པའི་ངན་འགྲོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྟེད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕྱིར།” ཞེས་གསལ།

² དོན་ནོ། གཙང་དཔེར།

³ ལན་གཅིག་ དབུས་དཔེར།

⁴ འཛིན་པ་ཅིག་ གཙང་དཔེར། དབུས་དཔེར།

⁵ རྒྱུར་བ་དང་ལེན་པའི་ རྒྱ་འབྲས་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར།

⁶ རྒྱུར་བ་དང་ལན་པའི་ དབུས་དཔེར།

⁷ རྒྱུར་བ་ རྒྱ་འབྲས་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར།

༡ དེ་སྦྱོང་བ་ དབྱས་དཔར།

༣ རྟོན་ནས་ དབྱས་དཔར།

༣ བྱད་པར་བ་ཅིག་ དབྱུས་དཔར།

ཞིབ་ཏུ་བཤད་མོད་ཀྱང་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། སློབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་དེ་ཡང་སྟོན་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཡ་མེད་པར་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་རིམ་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་ལ་འོད་གསལ་འབྲི་བས་འོད་གསལ་དང་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐར་བྱང་འཇུག་སྐྱེད་དགོས་སོ།། ལམ་དེ་སློམ་པ་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་དགོས་ཤིང་། དེས་ཀྱང་འོད་གསལ་མཆོན་དགོས་སོ།། དབང་གསུམ་པ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་¹བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བཞིའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་གསུམ་པ་ཐོབ་མི་དགོས་ཏེ། བྱམ་དབང་ཅན་ལས་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་བརྟན་དུ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་ལ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱའི་སྟོའི་ཞབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དང་པོ་སྐྱེར་བའི་སྐབས་སུ་དངོས་དང་བསྐྱོམས་པའི་རིག་མ་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་གསུམ་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་²སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་ལ་ཡང་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་མི་སྐྱེ་ན་དབང་བཞི་རྒྱན་གཅིག་ལ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་སྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཅི་ཡང་སྤར་མ་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་ལ་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བས། དེས་དབང་གསུམ་པ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་གསང་དབང་གི་ལམ་སློམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་དགའ་བཞི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྟེ། གསང་དབང་གིས་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཐེན་ལ། སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སེམས་དཔེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་

¹ རྟེན་ནས་ དབྱས་དཔལ།

² ཅིག་ཀྱང་ གཅོང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། “སྐྱེ་མ་དག་ནི་ཐམས་
 ཅད་ལས།། བྱད་མེད་སྐྱེ་མ་བྱུང་བར་འབགས།། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།། གསལ་
 བར་འདི་ལས་མཆོན་པར་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་
 ཞེས་གསུངས་པས་ལྟན་སྐྱེས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གྱི་ལམ་གང་ཡང་མ་བསྐྱོམས་པ་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་ན་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཞིང་བསྐྱེད་
 རིམ་མཐར་བྱིན་ནས་དག་དབེན་གྱིས་རྒྱུང་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་
 དགའ་བཞི་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བཞད་གང་གྱི་གནས་སོ།། དེས་ན་འདིར་དགའ་བཞི་སྐྱེ་མི་
 སྐྱེ་དཔྱོད་པའི་དགའ་བཞི་ནི། དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བའི་²དུས་ཀྱི་དེ་འབྲེལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 བྱང་སེམས་འོར་བུར་བབས་པ་བྱིར་མ་འཕོས་པའི་དུས་སུ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་
 བཤད་པ་དེ་ཡིན་པས། དེ་འབྲེལ་ལྟན་སྐྱེས་སེམས་དབེན་གྱི་སྐྱབས་དེར་མི་སྐྱེ་བ་གལ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་སྐྱོས་ནས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 དེར་མ་བཤད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡང་རྣམ་པར་དག་ནས་གཉིས་སྤང་སྤྲོ་མོ་ཡང་ལོག་སྟེ་
 ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟན་སྐྱེས་སུ་བྱས་པ་དེ་
 དེར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་སོ།། དེས་ན་དང་པོ་དབང་དུས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། དེ་ནས་བྱམ་
 དབང་གི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དུས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། དེ་ནས་གསང་དབང་གི་ལམ་རྒྱུང་
 དང་གཏུམ་མོ་སོགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། དེ་ནས་དབང་གསུམ་པའི་ལམ་འོད་
 གསལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་བའི་དགའ་བཞི་དང་། དེ་ནས་བཞི་པའི་ལམ་སྐྱོབ་པའི་བྱང་འབྲུག་
 གི་དུས་ཀྱི་དགའ་བཞི་འམ་སྒྲོང་བ་བཞི་ཞེས་པ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱུང་སྐྱོར་དང་གཏུམ་མོའི་འབར་འཛག་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་ཁམས་ཁྱེན་ནས་བྱང་སེམས་
 འོར་བུའི་ནང་དུ་གནས་ཤིང་བྱིར་མ་འཕོས་པའི་དུས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་སྐྱོམ་

¹ གྲེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེའ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༩༤ན།

² སྐྱར་བའི་ སྐྱེ་འབྱུང་དབང་མ། གཅིང་དབང་།

བ་ལ་ཡང་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་¹མི་དགོས་སོ།། རི་ལྟར་བྱམ་དབང་གི་ལམ་རིམ་པ་དང་
 བོ་སྒོམ་པ་དང་གསང་དབང་གི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ནམས་བྱམ་དབང་དང་
 གསང་དབང་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གསུམ་པའི་དབང་ལ་བཏེན་ནས་ངེས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་
 སྒོམ་པ་ནམས་ཀྱང་དབང་གསུམ་པར་མི་འཛོག་གོ། དབང་འདི་ཐོབ་པས་ལམ་འདི་ལ་དབང་
 ཞེས་པ་ཡང་སོ་སོའི་ལམ་དེ། དེ་མ་ཐག་ནས་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་ནི་དབང་བ་ཡིན་ལ།
 དབང་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་ལམ་དེའི་མཆམས་ནས་བསྒོམས་པས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐག་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
 སྒོམ་མི་རུས་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐག་པས་བྱུང་འཐུག་སྒོམ་
 མི་རུས་པ་དང་འབྲེལ། འོན་ཀྱང་ད་གཞོན་དེ་དག་སྒོམ་རུས་སུ་སླེབས་པ་²ན་བསྒོམས་ཀྱང་
 དེ་དག་སྒོམ་པ་ལ་མི་དབང་བའི་སྟོན་མེད་པའོ།། དེ་ལྟར་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་
 རིམ་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་དགོས་ལ།
 དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཅ་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་སོགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་ལས་
 རུང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བཞིའི་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པས་གསང་དབང་གི་ལམ་
 ནམས་སྒོམ་དགོས་སོ།། སྐྱེ་ལུས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོགས་པའི་སྒོ་
 ནས་གང་སྒྲང་སྐྱེ་མར་འཆར་བ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་མཐུས་ནལ་འབྱོར་པའི་ལུས་དེ་སྐྱེ་མའི་ལུས་སུ་སོང་བ་ཞིག་³ཡིན་ཏེ་གསང་འདུས་
 ལས་ཤེས་དགོས་སོ།། ཅ་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་དབབ་རྫོག་གི་ནལ་འབྱོར་གང་ཡིན་ཐམས་
 ཅད་གསང་དབང་གི་ལམ་དུ་མི་འདོད་དེ། འོད་གསལ་སྒོམ་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཡང་དེ་དག་བྱ་
 དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཐོག་མར་དེ་དག་ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ནལ་

¹ སྐྱར་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² སླེབ་པ་ དབྱས་དཔར།

³ སོང་བཞིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

འཕྱོར་ནམས་ཡིན་ནོ།། དེ་འབྲུ་བའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་བ་ལུལ་བྱིན་ནམས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི།
 སྒྲོན་དུ་བྱམ་དབང་གི་ལམ་རིམ་བ་དང་པོས་རྒྱ་སྒྲིབ་པར་བྱས་པ་ཞིག་འདོགས་པས། བྱམ་
 དབང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་བྱེད་དོ།། བྱམ་དབང་གིས་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་གསང་
 དབང་གིས་ལོངས་སྐྱུ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཆོས་སྐྱུ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ལོངས་
 སྐྱུ་ནི། སྐྱུ་ལུས་ལ་ཡང་བཤད་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་སྐུགས་སྐྱེ་སྐྱད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གསུང་ལ་བཤད་པ་མང་བས་རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་ན་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་གྱི་སྐྱུ་ཡིན་པས་དེ་ནི་རྩོམ་སྐྱུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེས་མཆོན་
 བས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནམས་གྱིས་སྐྱབ་པོ།། ཆོས་སྐྱུ་ནི། འདིར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དེའི་རྩོམ་སྐྱུ་
 མཐུན་པའི་རྒྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་སྐྱབ་པོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གསུང་ནམས་བ་ཐམས་ཅད་པ་ནི། དག་གི་ཅ་བ་རྒྱུང་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གསང་
 དབང་གི་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་པོ།། དེས་ན་དབང་དེ་གསུམ་ལ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྩོ་རྩོ་གསུམ་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཡང་བཤད་དོ།། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ནི་དབང་བཞི་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱུ་མའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ལམ་དུས་གྱི་དབང་བཞི་བ་སྐྱབ་ཅིང་སྒྲོབ་པའི་
 རྒྱང་འདུག་གིས་མི་སྒྲོབ་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་སྐྱབ་པས་དབང་བཞིའི་ལམ་
 དུ་རིམ་གཉིས་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་ཡིན་ནོ།། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་སྐྱ་ཤོན་ལ་སོགས་
 པའི་སྐྱབས་སྐྱུ་བས་སྐྱུ་འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཐུན་མོང་བ་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བ་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡང་གསུངས་པས། དབང་
 བསྐྱར་བའི་སྐྱོར་ནམས་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཤེས་ན་སྐུགས་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་
 ཟེན་པར་སྒྲུང་དོ།། རིམ་གཉིས་གྱི་ཤོ་རིམ་དང་གཉིས་ཀ་དཔོན་པ་ནམས་གྱི་གནད་ཀྱང་

༡ བྱམ་པ་ཅིག་གཙང་དཔལ། དབྱམ་དཔལ།

ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ཞིག་ལྟོག་གོ། དེས་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་བེར་
པའི་¹གདམས་པ་འཛིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་
ཐམས་ཅད་དབང་གི་ཁོག་ནས་འཆོལ་བར་མཛད་པ་ནི་མད་དུ་བྱུང་བའི་སྟོལ་དུ་མཐོང་ངོ་།།

ལྷ་པ་(མཐའ་ཉེན་བྱེད་ཚུལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྟུ་དང་བཅས་པ་)ནི། རྡོ་རྗེའི་བརྒྱལ་ཁྱབ་ནས་དབྱུགས་
དབྱུང་གི་བར་ལྷ་པོ་འདི་ནམས་ཀྱང་རིག་པའི་དབང་ཅམ་གྱིས་ཆེམ་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་དང་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མན་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཆེམ་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་
གོ། ལ་བ་པས་²སྟོད་པའི་བརྒྱལ་ཁྱབ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཆོས་ཤོད་ཅིག་³ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པའི་རྗེས་གནང་རྗེ་ལྟར་རིགས་སྤྲུལ་ན། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དུ་ཚུ་དབང་ཅམ་ཞིག་
བསྐྱར་བའི་མཇུག་དུ་ཡང་ཆོས་བཤད་པའི་རྗེས་གནང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་མེད་ཀྱི་
རྒྱད་བཤད་པ་སོགས་མི་རུང་ཡང་བྱ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱད་བཤད་དུ་རུང་བར་སྤར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ན་འགལ་བ་མེད་དོ།། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མིང་དབང་མན་
ཆད་ཅི་རིགས་⁴སུ་བསྐྱར་ནས་རྗེས་གནང་བྱས་པས་ཆོག་གི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
བ་ཐོབ་མི་དགོས་སོ།། སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ནས་མདའ་འཕང་བའི་བར་བཞི་ནི། རིག་པའི་དབང་
གི་རྗེས་ལའང་བྱར་རུང་སྟེ་མིག་ཐུར་དང་མེ་ལོང་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་ཚུ་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྗེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཤིན་དུ་ཡང་རུང་ལ། སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ཡང་བྲིལ་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་རིག་པའི་དབང་ལྷའི་རྗེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། མདའ་
གཞུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། རིག་པའི་དབང་གི་མཐའ་ཉེན་ལ་ཤྲོ་བས། “རིག་

1 བེར་པའི་ སྤྲ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུགས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

3 ཤོད་ཆོག་ དབྱུགས་དཔར།

4 རི་རིགས་ སྤྲ་འབྲུམ་དཔར་མ།

པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི། སྐྱེ་མོང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངེས་པ་འཛོལ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་རིང་ཞིག་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱེན་པ་འབའ་ཞིག་¹ཙམ་རིག་
 པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི། ལུང་བསྟན་པ་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བ་གཉིས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།² ཞེས་ལུང་བསྟན་
 དང་དབྱུགས་དབྱུང་གཉིས་དེ་དག་གི་མཐར་མི་བྱེད་པར་དོ་རྩེའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་ཞིག་
 སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་གསུངས་སོ།། གཤམ་བྱའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བྱེད་དུ་
 རུང་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ།³ ལན་འགའ་ནི། “རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཙམ་ལ་
 ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་པ་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བ་འདི་སྟོན་གྱི་བྱང་པར་བརྟུགས་
 བས་སྐྱེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་ངས་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་དབྱུགས་དབྱུང་བ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ལྟག་པར་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིང་ཞིག་ན་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱེན་པ་དང་འབ་བ་ཡིན་
 ནོ།། ཞེས་བཞེད་དོ།། རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ནི། དབང་གསུམ་པའི་རྩེས་སུ་ཡང་བྱ་བར་
 གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་སྟོན་པའི་
 བརྟུལ་ཞུགས་དང་རྩེས་གནང་སྐྱི་དང་དམ་ཆོག་གསུམ་དང་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་རྣམས་
 མ་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་རིགས་པར་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་དོན་འདུས་

༡ འགའ་ཞིག་ དབྱུག་དཔར།

༢ རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན༡ ལས་
 བྱང་པའི་ནང་ནས་ཡི་གེ་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལས’ ཞེས་གསལ།

༣ གསུངས་དེ། རྩི་དཔར།

༤ རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན༢ ལས་
 བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཙམ་ལའང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་པ་དང་། དབྱུགས་དབྱུང་བ་འདི་སྟོན་
 ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་ནས་སྐྱེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

པར་དགོངས་ནས་སོ།། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི། དབྱུགས་དབྱུང་ངམ་ལུང་བསྟན་ཏེ།¹ ཇི་
ལྟར་འདུས་པ་ནི། དབྱུང་པས་ཤེས་པར་ཟད་དོ།། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྗེས་གནང་དང་དབྱུགས་
དབྱུང་གཉིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བསྐྱུས་སོ།། ཐེང་བར་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་དུ་
བརྟེན་དོ།། གྲུང་གི་བཙུ་ལ་པ་ལས། “དང་པོ་རྩ་ཡི་དབང་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཅོད་
པན་དབང་། གསུམ་པ་²རྗེ་རྗེའི་དབང་གིས་སོ།། བཞི་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཡིན། ལྷ་པ་ལ་
ནི་མིང་དབང་བསྐྱར། རྟུག་པ་རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། རུམ་པའི་དབང་ནི་བདུན་པ་
སྟེ།། བརྒྱད་པ་གསང་བའི་དབང་ཡིན་ནོ།། དབྱུ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་
སྦྱོར་བ་ཡིས། ཐམས་ཅད་རྗེ་རྗེའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྟེ། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ལུང་སྟོན་ཏེ། འདི་
ནི་དབང་ཆོག་རིམ་པ་ལོ།”³ ཞེས་རྩ་ནས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་བར་བཤད་ནས་ཐེང་བའི་དབང་
མ་གསུངས་པ་ནི་རྩ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཡིན་པ་དང་སྟུགས་གཏད་པ་སོགས་ནི། ཇི་
ལྟར་རིགས་པར་རེས་འགའ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དང་རེས་འགའ་དབང་བཞི་པའི་
འཁོར་དང་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་དབང་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་དབང་རྟུག་པ་ཐེང་བའི་དབང་དུ་
འཆད་དོ།། ཐེང་བ་དང་སྟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་དེ་རྣམས་དབང་བཞི་གང་རུང་དུ་འདུ་
བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདུས་པ་⁴ཕྱི་མ་ལས། “དབང་བསྐྱར་རྣམ་གསུམ་ཐ་དད་པ། རྒྱུད་འདི་
རུ་ནི་རབ་དུ་བརྟགས། རུམ་པའི་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ཡིན་

1 བསྟན་ཏེ། ཐེ་དཔར།

བསྟན་ནོ།། དབྱུས་དཔར།

2 གསུམ་ནི། དབྱུས་དཔར།

3 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འདུམ། 2 མཐའ་འཛོམས་རྗེ་རྗེ་གྲུང་ ལེའུ་བཙུ་ལ། ཤོག་གངས་62བ7 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩ་ཡི་དབང་ནི་དང་པོ་
སྟེ།། ཅོད་པན་དབང་ལ་གཉིས་པ་ལོ།། རྗེ་རྗེའི་དབང་གིས་གསུམ་པ་སྟེ།། རང་གི་བདག་པོ་བཞི་བཙུང་། མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ལྷ་པ་སྟེ།། རྟུག་པ་རྗེ་གས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། བདུན་པ་རུམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ། གསང་བའི་དབང་གིས་བརྒྱུད་པའོ། ཤེས་རབ་དབང་ལས་དབྱུ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་
སྦྱོར་བ་ཡིས། གྲུང་གི་དེ་ཉིད་བརྒྱལ་ཞུགས་བརྟེན། སྟོན་པ་རང་གིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། དེ་འདིར་དབང་གི་ཆོ་གའོ།” ཞེས་གསལ།

4 འདུ་བ་ རྟུ་འདུམ་དཔར་མ།

ནོ།། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ངེས།¹ བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།² ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཁ་སྐྱོར་ལས་ཀྱང་། “དབང་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། དང་པོར་བྱམ་པའི་དབང་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་པ་ལ་ནི་གསང་བའི་དབང་། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། བཞི་བ་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་ཡང་།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྟག་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་དབང་བཞི་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ཆུ་དང་ཅོད་པན་དང་རྩོམ་དང་བདག་པོ་དང་མིང་
དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བྱུག་ནི་བྱམ་པའི་དབང་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་སྐྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་
ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་བྱམ་དབང་ཡིན་ན་བྱམ་དབང་བདུན་པར་གསུངས་པ་དེ་རྩི་
ལྟར་འབད་སྟམ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། མཆོག་ཏུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུ་དབང་
སོགས་གཞན་ལས་ལུང་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱམ་དབང་བདུན་པར་
གསུངས་ཀྱི། ཆུ་དབང་སོགས་བྱམ་དབང་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། དེ་ཉིད་རྩོམ་རབ་
སྐྱོར་བས། ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་བ་མི་སྤང་ལ་དོན་ལ་དབྱེད་ན་དབང་བཞི་བ་ལ་ཡང་བྱང་དུ་
བྱང་ཅམ་སྤང་ཡང་བྱེད་ཆོག་སྒྲོས་པ་འོག་མ་དང་སྤྱེལ་དགོས་པས་རྩོམ་རྩི་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྐྱར་རོ།། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་པོར་བྱམ་ནས་དབང་བཞིར་བྱས་པའི་
ཆེ་ཆུ་དབང་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་སྐྱེད་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་འབྱུང་
བའི་ཆུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།། དེས་ན་བྱམ་དབང་ལ་སོགས་པ་དབང་བཞིར་⁴བསྐྱུས་པ་

༡ དེས། རྩོམ་དཔོན་དཔལ་ལ།

༢ རྩོམ་པ་ལ། ཆུ་དཔལ་ལ། ཅ འདུས་པའི་ཆུ་དཔལ་ལ། ལེའུ་བཙོ་བུ་དཔལ་ལ། ཤོག་གྲངས་༡༥ ན་ན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་བསྐྱར་
དབྱེ་བ་རྣམས་གསུམ་དུ། ཆུ་དཔལ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག་། བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ། ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩོམ་པ་ལ། ཆུ་དཔལ་ལ། ག སྐྱེད་པ་ལ། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་༤༤ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་དབང་ནི་
རྣམ་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་ནི་བྱམ་པའི་དབང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་གསང་བའི་དབང་། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༤ དབང་བཞིར་ གཙང་དཔལ་

དང་ཆུ་དབང་སོགས་བྱམ་དབང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་འགལ་ལོ། ། དབང་བཅུ་བཞིར་བཤད་ནས་ས་རེ་རེ་དང་སྐྱར་བ་ཡང་བྱམ་དབང་ལ་
 བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པས་དབང་བཞིར་མི་འདུ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དུག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས།
 “དབང་བསྐྱར་བཞི་ཡི་རིམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་གསུམ་ཏུ་བསྟན། དང་པོ་སྟོབ་དཔོན་
 དབང་དང་གཅིག ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི་མཆོག ། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 དབང་། ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ལོ། ། ‘སྟོབ་དཔོན་དབང་ནི་བཅུ་གཅིག་གྱེས།’¹ གསང་
 བའི་དབང་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་། ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བཅུ་གསུམ་པ་། ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཅུ་
 བཞི་ལོ། ། དབང་རེ་ལ་ནི་ས་རེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ས་ཡི་དབང་ལྷག་བདག །”² ཅེས་བྱམ་དབང་
 ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་དབང་རེ་རེ་ས་རེ་རེར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱད་རྗོངས་ཐོང་ལས་ཀྱང་
 གསུངས་ལ་བྱད་པར་བྱ་དེར། “རྣམ་པ་གསུམ་ནི་རྒྱ་ཡི་དབང་། ། བཞི་པ་འབྲས་བུར་ཤེས་
 བར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། ། བཅུ་གཅིག་ནི་དེ་ལ་བྱ་པས། “སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་དབྱེ་
 བ་ཡིས། ། དབང་བསྐྱར་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་དེ། ཆུ་ཡི་དབང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
 ‘བཞི་པོ་དེ་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ།’⁴ ཞེས་ཆུ་དབང་ཐོག་མར་སྟོས་པས་སྤང་བ་མི་འདྲེན་པར་ཆུ་
 རས་བཟུང་སྟེ་⁵ བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། ། དེ་ལ་རིག་པའི་དབང་ལྷ་དང་སྤྲུགས་གྱི་དབང་
 དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དངོས་གཞི་སྟེ། བདུན་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་དེ་རྣམ་བཞི་ལ་
 ལྷང་བསྟན་དང་དབྱུགས་དབྱུང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་དོ་རྩེ་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་སྦྱོད་
 པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་རྗེས་གནང་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཡི།⁶ སྟོམ་འབྱུང་ནས་

༡ གྱིས། རྩེ་དཔལ། དབྱུས་དཔལ།

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། ༨ དུག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༤༧ན ༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་
 པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟོབ་དཔོན་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་དབྱེ། གསང་བའི་དབང་དང་བཅུ་གཉིས་མཆོག །’ ཅེས་གསལ།

༣ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲས། ༩ བཤད་རྒྱུད་རྗོ་རྩེ་ཐོང་བ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༣༡༣བ ༤

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲས། ༩ སྟོབ་དཔོན་རྩེ་རྩེ་དེ་ལ་བྱ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དབང་མདོར། ཤོག་གངས་༣༡༤བ ༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཞི་པོ་དེས་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ།’ ཞེས་གསལ།

༥ བཟུངས་ཏེ་ སྟེ་འབྲས་དཔལ་ལ། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༦ བྱེ། གཙང་དཔལ། དབྱུས་དཔལ།

བརྟུལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་དབྱུགས་དབྱུང་དང་རྗེས་གནང་བཞི་སོ་སོར་བྱེ་ནས་
བུམ་དབང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ལྟར་ན་རིག་པའི་དབང་ལྔ་དང་དེ་ནས་སྤར་
བཤད་པ་བཞི་དང་བྱེར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་ལ་བུམ་དབང་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་
སྐད་སྒྲུབ་དབང་མ་བཤད་པས་བརྟུལ་ལས་མེད་པའི་བྱེར་རོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངེལ་བྱ་ཞབས་
ཀྱི་དབང་ཆོག་ཏུ་བུམ་དབང་བརྟུ་གཅིག་སོ་སོར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་བསྟན་ལས་
གཞན་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་དེར་མ་གསུངས་¹པའི་བྱེར་རོ། དེས་ན་དབྱུགས་དབྱུང་བསྟུས་
པ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་བྱེད་ནའང་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ་བསྟུས་པ་དེས་མི་འགོག་གོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་)ནི། རྟུལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་²ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་དབང་བསྐྱར་
ཚུལ་³དེ་དག་དང་འབྲེལ་མི་འབྲས་སྟུང་ན། དག་དབང་གྲགས་པ་དང་ཨ་མུ་དང་སྤྱི་གཙན་
འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིན་དང་རྟག་པའི་རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་རས་བྲིས་དང་རྟུལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་⁴ཐུན་མོང་བར་གསུངས་པས་རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཡིད་གྱིས་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ག་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་དབང་སྐྱར་དུ་རུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་འགྱུར་བས་ཡིད་གྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། དེས་ན་དབང་དང་རབ་གནས་དང་སྤྱིན་
སྟེག་ནམས་ཡིད་གྱིས་བྱར་རུང་བར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་དེ། བྲིས་པ་ལས། “བྲི་བའི་⁵ཆོ་
ག་འདི་ཡང་ཡིད་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ག་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིད་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། དེ་ཉིད་གྱི་བྱེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་

¹ དབྱུགས་དབྱུང་བ་མ་གསུངས་ དབྱུས་དཔེ།

² དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྲས་དཔེར་མ། གཙོད་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

³ དབང་སྐྱར་ཚུལ་ སྐྱ་འབྲས་དཔེར་མ། གཙོད་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

⁴ དབང་སྐྱར་ཚུལ་ སྐྱ་འབྲས་དཔེར་མ། གཙོད་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

⁵ བྲིས་པའི་ དབྱུས་དཔེ།

གཟུགས་ཀྱིས་ས་གནུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་
སྒྲོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་པ་
ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ།”¹ ཞེས་སོ།། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་
བ་འདི་ཡང་རིམ་ལྔ་བྱའི་ཆེ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་འདི་ཐམས་ཅད་
ནི། ཡོ་བྱད་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའམ་མི་རིགས་པའམ་མི་རྣམས་ཆེད་པ་དེའི་
ཆེ་བསྒྲོམས་ལ་བྱའོ།། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། བསམ་གཏན་ཁོ་ན་གཙོ་སོ་
ཡིན་ནོ།”² ཞེས་སོ།། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་མི་རྣམས་པ་ནི། རྣམས་འཁོར་
ལས་ཀྱན་སྐངས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པའོ།། མི་རིགས་པ་ནི། ཡོ་བྱད་ཡོད་
ཀྱང་གནས་དེར་རྩལ་ཆོན་གྱིས་བྲི་བ་³ལ་དགག་བྱ་ཆེན་སོ་ཡོད་ནས་བྲིར་⁴མི་རུང་བའོ།།
མི་རྣམས་པ་ནི། ད་ལྟ་ཡོ་བྱད་དང་མི་ལྟན་པར་མ་ཟད་ད་གཟོད་བཅའ་ཀྱང་⁵མི་རྣམས་པའམ་ཡང་
ན་ཡོ་བྱད་མ་འཁོར་བའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་དབང་བསྐྱར་མཁན་མི་རྣམས་པའོ།། གལ་ཏེ་
ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རུང་ན་བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟམ་ན། ཡོ་བྱད་ཡོད་ནས་
བྲིར་⁶རུང་ན་དེས་པར་བྲི་དགོས་ཏེ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཟང་ཟིང་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་
མཐའ་ལས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “འོན་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་པའི་ལྟ་བ་སྤྱན་པ་ལ་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཉ་ཆེན་སོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐང་བ། འོག་གངས་༡༡ན་2 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྲི་
བར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་འདི་ཡང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་ས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་། སྒྲོབ་མ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཉ་ཆེན་སོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐང་བ། འོག་གངས་༡༡ན་2 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་འདི་ཐམས་ཅད་ཡོ་བྱད་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའམ་མི་རིགས་པའམ་མི་རྣམས་ཆེད་པ་དེའི་ཆེ་
བསྒྲོམས་ལ་བྱའོ།། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་ཁོ་ན་གཙོ་སོ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

3 འཕྲི་བ་ རྩེ་དཔར།

4 འཕྲིར་ རྩེ་དཔར།

5 བཅའ་ཡང་། དབྱས་དཔར།

6 འཕྲིར་ རྩེ་དཔར།

7 འཕྲི་དགོས་ རྩེ་དཔར།

མངོན་པར་དད་པ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཆོག་འདོད་
 རོ།”¹ ཞེས་སོ།། དཔང་འགྱུར་ལས། “འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་”² ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། བསམ་
 གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་དུ་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཆོགས་
 པ་དང་བྲལ་བས་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་ནམས་གྱིས་གསུངས་སོ།། དེའི་བྱིར་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སེམས་བརྟན་པས་ཡིད་
 གྱིས་སྤྲུལ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རབ་གནས་དང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་ལས། ཤེས་རབ་བརྒྱའི་
 བྱང་དབུས་སུ། དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི།། རིམ་གསུམ་དགྲིལ་འཁོར་དེ་དབུས་
 སུ།། མཁས་པས་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།། གཞན་དུ་ཡང་། ཡིད་གྱིས་
 འགའ་ཞིག་ཉིད་དུ་ནི།། རྒྱལ་བས་དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བར་བཞེད།།”³ ཅས་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་
 ཉེ་དཔག་ཆད་བྱེ་བ་སོགས་ནི་བསམ་གཏན་མིན་པས་མི་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ།།⁴ ལས་དང་པོ་
 བས་བྱེད་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་བྱུང་བར་ཅན་དགོས་
 སོ།། ལྟའི་སྟོས་ཀྱང་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱུད་གསུངས་པའི་བརྒྱུད་པ་
 ཡིད་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གསུངས་ཉེ། སྤྲ་མ་བདུན་ནི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་⁵

¹ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དགྲིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གངས་༡༡བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཐོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟེན་པ་ལ་མངོན་པར་དང་པ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཆོག་
 འདོད་རོ།” ཞེས་གསལ།

² རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དགྲིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གངས་༡༡བཟ

³ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དགྲིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གངས་༡༡བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡི་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ནམས་གྱིས་གསུངས་སོ།། དེའི་
 བྱིར་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སེམས་བརྟན་པས་ཡིད་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྤྲ་མ་བཞིན་རབ་གནས་དང་། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་ལས། ཤེས་རབ་བརྒྱའི་བྱང་དབུས་སུ། དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི།
 རིམ་གསུམ་དགྲིལ་འཁོར་དེ་དབུས་སུ།། མཁས་པས་སྟོབ་མཛད་དབང་བསྐྱར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།། གཞན་དུ་ཡང་། ཡིད་གྱིས་འགའ་
 ཞིག་ཉིད་དུ་ནི།། རྒྱལ་བས་དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བར་བཞེད།།” ཅས་གསལ།

⁴ དོན་ནོ།། གཙང་དཔལ།

⁵ འཕྲི་བའི་ རྗེ་དཔལ།

རྒྱུ་ལྡན་སྒྲིལ་བའོ། ། ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་རྩིས་བྱ་བའི་གཞུང་ནས་མནའ་རྒྱ་
ལྷན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་གཞུག་པའི་སྒྲོར་མ་བཤད་ཀྱང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཏེ། རྩིས་བྱ་བའི་དབང་ཆོག་
པལ་ཆེ་བ་རྣམས་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་བའི་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེར་ལུས་དཀྱིལ་དང་རྩལ་ཆོན་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞུག་པའི་
སྐབས་སུ་དེ་ཅུ་ཞིག་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ལུས་དཀྱིལ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་གཞུག་པའི་སྐབས་གཞན་རྣམས་འདོར་ན་རྩལ་ཆོན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་
དེར་སྦྱོང་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ། “དེ་ནས་སྒྲིགས་བཅ་དུང་ལ་སོགས། མདའ་གཞུ་
རལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྟོན་བཞིན་སྟགས་ཀྱིས་དག་པར་བྱས། སྟོབ་མའི་ལག་ཏུ་རིམ་
བཞིན་བྱིན།”¹ ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་དག་ཀྱང་བྱས་པས་ཆོག་ལ། ལུང་བསྟན་དང་
དབུགས་དབྱུང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་དེ་ནས་གསུངས་སོ། ། མདོར་ན་རྩིས་བྱ་ཞབས་ཀྱི་
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་རྣམས་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་བའི་བ་ལས་གསལ་བས་དེ་དང་བསྟན་ནས་
བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

གཉིས་པ་(དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དང་དམ་
ཆོག་དང་སྟོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་
དང་བག་མེད་པ་དང་མ་གྲུས་པ་སྟེ། ལུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞིས་ལུང་བ་བྱུང་ན་ཅ་ལུང་
མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི། སྟགས་ཀྱི་སྟོམ་ལྷན་གྱི་བྱུང་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པས་
བཅོས་ནས་ལུང་བ་ལས་ལྷང་བར་བྱའོ། ། ཅ་ལུང་བྱུང་ནས་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་དབང་གིས་
གསོ་དགོས་པས་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལས་དབང་སྒྲ་བར་བྱ་ལ། ལེན་ས་མ་བྱུང་ན་སྟར་བཤད་
པའི་དབང་དེ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་གར་བཤད་པ་ལྟར་བདག་འཇུག་བྱས་ནས་

¹ གྲེ་བཀའ། རྒྱུ་འབྱུག་ ཅ་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་བའི་བ། ལེའུང་བཞི་བ། ཤོག་གངས་ན་༢༠༠ན་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོན་བཞིན་སྟགས་ཀྱིས་དག་པར་བྱེད། སྟོབ་མའི་ལག་ཏུ་རིམ་བཞིན་བྱིན།” ཞེས་གསལ།

དབང་དང་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་སྦངས་ལ་¹གསོ་བར་བྱ་སྟེ། བྲེང་བ་ལས། “རང་ཉིད་
 གྲུང་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་གར་སྦང་
 བར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྦང་བར་བྱའོ།། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྦྲུལ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ལས་
 ལམ་བཟོད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་འཆེ་བས་བཟོད་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱོད་པ་ན་
 བཞུགས་ན་སྟེ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”² ཞེས་སོ།། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། “སྒྲོབ་མ་
 གཞུག་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་དང་པོར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་
 གི་ཕྱིར་གང་ལ་ལ་དག་བརྗེད་ངས་པས་དམ་ཆོག་དང་འདས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དག་
 མིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱའོ།།”³ ཞེས་གཞན་ལ་དབང་
 སྒྲུར་མཁན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་བདག་འཇུག་བྱས་ནས་རང་གི་དམ་ཆོག་གསོ་བར་གསུངས་
 པས། སྦྲུལ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་སྦང་ས་མ་བྱུང་ན་རང་ཉིད་བསྟེན་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་དང་ཆོ་
 ག་རྣམ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདག་འཇུག་གིས་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཆོག་གོ། །འདི་ཡང་དངོས་
 གཞིའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བའི་ཆོ་ག་ཡོད་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཐོན་གྱི་སྐབས་
 ཅུམ་ལས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི། སྦྲུལ་ཀྱང་བདག་འཇུག་གི་ཆེ་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བའི་ཆོ་
 ག་ལེགས་པོར་བྱ་དགོས་ལ། སྒྲོབ་མ་ལ་ཡང་སྐབས་དེར་དཔོག་དགོས་པ་ནི་སྤར་བཤད་
 ཟིན་ཏོ།། སྒྲོམ་པ་གསོ་བས་དབང་གི་སྒྲོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་སྟེ་སྦྲུལ་ན། བྲེང་བ་ལས། “སྦྲུལ་ལ་
 བརྟུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལ་རུས་པ་རི་ལྟ་བུར་སྒྲོན་མོ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་འབྲུལ་བ་
 བྱས་ནས་སྦྲུལ་མའི་མདུན་དུ་བཤགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་སྒྲོམ་པ་སྦྲུལ་བཞིན་དུ་གཟུང་བར་

ྱ སྦང་ལ་ དབྱས་དཔར།

༡ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། བྱ་བཞི་ཏེ་ཆེན་མོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་ཕྱེད་བ། ཤོག་གངས་༡༥བཤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་གར་སྦང་བར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྦང་བར་བྱའོ།། འོན་
 ཀྱང་གལ་ཏེ་སྦྲུལ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ལས་བཟོད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་འཆེ་བས་བཟོད་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱོད་པ་ན་བཞུགས་
 ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གངས་༡༩༠བཤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོབ་མ་
 གཞུག་པའི་ཆོ་གའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་དང་པོར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་ལ་དག་བརྗེད་ངས་པས་དག་
 སོགས་པས་དམ་ཆོག་འདས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དག་མིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

བྱུང་།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྲ་མ་དང་ཕྱོགས་དམ་ཆོག་ཅན་རྣམས་ལ་དཔའ་བོའི་སྟོན་
མོ་སོགས་བྱས་ནས་བཞགས་པ་མང་དུ་བྱ་ལ་དེ་ནས་སྒྲུང་རོ། ། བླ་པོ་དམ་ཆོག་རྩིས་
ཀྱང་། ཁྲ་མ་དང་རྩིས་ལ་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་ལ་ཉེས་པ་འདི་བྱས་བརྗོད་ནས་
བཞགས་པ་བྱེད་པར་དག་ནག་གི་འགྲེལ་བ་ལས་བཞད་དོ། ། ཅ་ལྷུང་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་དབང་ལ་མི་སྟོས་པར་²ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་ཐབས་ཅ་ལྷུང་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་སོགས་
པས་བཞད་པ་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་གཏན་མི་རུང་སྟེ། དུས་འཁོར་དང་ཤུན་པའི་དག་ནག་གི་
འགྲེལ་པ་དང་སྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་དང་བྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཅ་ལྷུང་གང་
བྱུང་ཡང་སྒྲུང་དབང་གིས་སྒྲུང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དག་ནག་གི་བཅུ་བདུན་པ་ལས་
ཀྱང་། “གལ་ཏེ་བག་མེད་བྱུང་བྱུར་པས། ཁྲ་མ་དམ་ཆོག་ལ་གཞོད་ན། དེས་ནི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱིས་བྱས་ལ། བདེར་གཤེགས་རྣམས་ལ་སྤྲིག་པ་བཞགས།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དཀྱིལ་འཁོར་འདི་བ་ནི་དབང་གི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། བླ་པོ་པས་ཁྲ་མ་དང་དམ་ཆོག་གཉིས་
སོ་སོར་བྱས་ནས། དམ་ཆོག་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལ་སོགས་པའོ། ། དེ་དག་
ལ་གཞོད་པ་ནི། ལྷུང་བ་ལ་བཞད་དོ། ། དེ་ལྟར་དབང་གིས་སོར་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་སྤྲི་མ་ལ་
འགྲོད་ཅིང་བྲིན་ཆད་གཏན་མི་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོམ་པ་ཞིག་⁴དགོས་ཀྱི། དེ་
འདྲ་མེད་པར་སྤྲི་མ་ཉམས་ཀྱང་སྒྲུང་སྒྲུངས་ན་སྤྱོད་བས་མི་སྤྱོད་ནོ་སྟེ་མ་པ་བྱས་ན་གཏན་མི་
རུང་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་དག་པའི་སྒྲུང་དུ་

1 རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བུ་ཤེ་ཏེ་ཆེན་མོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩིས་ལ་ཞོག་གངས་16ན7 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“ཁྲ་མ་ལ་བརྟམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལ་རྣམས་པ་མེ་ལྷ་བར་སྟོན་མོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དབྱེལ་བ་བྱས་ནས། ཁྲ་མའི་མདུན་དུ་བཞགས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོམ་པ་སྤྲི་བཞེན་གཟུང་བར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

2 མི་བརྟོས་པར་ ལྷུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩི་དབང། གཙང་དཔར།

3 རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། 3 གཤེན་རྩི་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུ། འཕུ་བཅུ་བདུན་པ། ཞོག་གངས་740བ3 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གལ་
ཏེ་བག་མེད་བྱུང་བྱུར་ན། ཁྲ་མ་དམ་ཆོག་ལ་གཞོད་ན། དེས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱས་ལ། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་བཞགས།”
ཞེས་གསལ།

4 སྟོམ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

སྐར་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་འདྲིར་ནི་འབྲུག་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི། འདྲིར་གང་གི་ཆེ་དབང་བདུན་ལ་
གནས་པའམ་བྱམ་པ་དང་གསང་བའི་དབང་ལ་གནས་པ་ལ་ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་
དེའི་ཆེ་དེ་དག་པའི་སྐད་དུ་དགྲིལ་འཁོར་འདྲི་བྱིས་ནས་སྐར་མི་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྐར་ཡང་
དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་ནས་སྐར་ཡང་
ཆོགས་ཀྱི་འདུས་པར་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྤར་བྱ་བོའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒྱུང་
བཅིང་དུ་འགྱུར་ཏེ་གཞོན་པ་ཅིང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྐར་མི་བྱེད་པའི་སྟོན་པའི་སྐད་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པ་སྟེ། སྟོན་མ་རྣམས་ཀྱིས་གདོན་མི་བ་བར་བྱའོ།།¹ ཞེས་བྱིས་
མི་བྱེད་པའི་སྟོན་སེམས་ལ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་པ་ཉམས་ནས་སྐར་
གསོས་པ་ནི། སྤར་ཀྱི་བསྐབ་གྲལ་ལས་དམའ་བར་བསྐད་དགོས་པར་བཤད་དོ།། དུས་འཁོར་
ཀྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཡང་བྱིས་མི་བྱེད་པའི་དམ་འཆའ་བ་རྣམས་
ལ་ཡིན་གྱི། བྱིས་སྟོན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟེས་བྱ་འགའ་
ཞིག་དུག་གིས་ཐེན་ན་སྐན་པ་འགས་དེ་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་སྐྱན་ཀྱི་བཏུང་བ་བྱུང་ནས་སྤར་བཞིན་
‘དུ་བ་བ་དང་མཚུངས་སོ།།’² ཞེས་དགོས་སྟོང་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་དོ།། འདི་དག་རྒྱས་པར་ཅ་
ལྷུང་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ།། རྒྱུན་པའི་བདག་འབྲུག་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཐོང་བ་ལས།
“ཏྲག་ཏུ་ཡི་དམ་བྱེད་པས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རོ་གཅིག་པའི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་སྦྱར་
བས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོན་པས་དགྲིལ་འཁོར་དབང་སྐྱག་ལས་ཆུའི་
དབང་ལ་སོགས་པ་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་བཞི་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་དབུགས་
དབྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཡང་བླང་བར་བྱའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས། རུལ་ཆོན་དང་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱང་མོ། འགྲེལ་ཆེན་ཤི་མེད་འོད། དབང་ལ། འོག་གངས་243བཟེ

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 དགོས་སྟོང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དུ་རི་ཀ་པ། དུས་འཁོར་ཀྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་244བཟེ
ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཡིག་གོ་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དུག་ཅེས་གསལ།

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུག། དགྲིལ་ཆོག་རྗེ་ཐོང་བ། འོག་གངས་245བཟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“ཏྲག་ཏུ་ཡི་དམ་བྱེད་པས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རོ་གཅིག་པའི་རང་འདོད་པའི་ལྷའི་སྦྱར་བས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོན་

ཞེས་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱར་རུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཇུག་གི་ཚེ་ག་)ནི། དེ་ནས་ཚེ་གའི་ལྷག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་དང་ལྷ་རྣམས་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱས་པའི་སྦྱོན་སྟེག་བྱའོ།། འདི་དག་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་ན་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་རུང་བར་སྤར་བཤད་ལ། འོད་སྟེ་ལས་ཀྱང་། “ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་སོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱོན་སྟེག་བྱའོ།། དེ་ནས་རང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱས་པ་རྗེ་ལྷ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོད་པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པས་སློབ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཆོད་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་ལ། དེར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟང་བཅའ་²དང་བལྟག་པ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཆོད་མོ་མི་ཉལ་བར་སྐྱ་གར་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས། བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་འདི་སུ་ལའང་སྐྱ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། དེ་ནས། “སློབ་མ་ལ་ནི་ཡོན་བསྐྱང་བྱ།” དེས་ཀྱང་གྲུས་པས་དབུལ་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་རྒྱང་མ་དང་། རང་གི་ལུས་དང་ས་གཞི་དང་། མདོར་ན་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བཞི། རི་ལྷར་སྒྲ་མ་མཉེས་འགྱུར་བྱ། སྒྲ་མ་མཉེས་ན་དངོས་གྲུབ་འགྱུར་། ‘གཞན་དུ་མིན་ཞེས་སྐབ་པ་གསུང་།’ སློབ་དཔོན་སྒྲ་མེད་བྱེད་པ་སོ།། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མཆོད་པ་ལས། དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅི། ‘དཀའ་སྐབ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཅི།’³ ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདིར་སྒྲ་མ་མཉེས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་ལ་

པར་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལས་རྒྱུ་ཆུང་དབང་ལ་སོགས་པ་གསང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། བཞི་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དབྱུགས་དབྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

ྱ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྱུ་ཤིང་སྟེ། ཤོག་གངས་༡༤ནན་3

2 བཟང་བཅས་ དབྱུས་དཔར།

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་ཀར་གྱུ་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བློང་བ། ཤོག་གངས་༡༤ནན་༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྷ་མོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་བཅས་ཏུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སློབ་མ་ལ་ནི་ཡོན་བསྐྱང་བྱ།’ ‘གཞན་དུ་མིན་ཞེས་སྐབ་པས་གསུངས།’ ‘དཀའ་སྐབ་མ་སྐྱུང་པ་ཡང་གང་།’ ཞེས་གསལ།

སྒྱུན་པའི་ཞིང་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་པོ་མདོར་བསགས་ལས། “སངས་རྒྱུ་ཞིང་
 སོགས་ཞིང་རྣམས་ལ། བྱད་པར་དུ་ནི་སྒྱུན་བ་སྒྱུད། ། ‘དམངས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་
 དག་ཀྱང་།’ བྲམ་ཟེ་གཙང་མ་གཅིག་དང་འབྲ། བྲམ་ཟེ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་དག་ནི། དག་
 སྟོང་གཅིག་ལ་རབ་དུ་སྒྱུར། དག་སྟོང་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་དག་ནི། རུལ་མེད་པ་ནི་གཅིག་
 དང་མཉམ། རུལ་མེད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་དག་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྡན་བ་གཅིག་དང་སྒྱུར། ཡེ་
 ཤེས་ལྡན་བ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གཅིག་དང་མཉམ་པར་བཟྱག །དེ་ལྟར་སྒྱུན་
 པའི་ཞིང་བྱས་ནས། སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་ཉག་དུ་སྒྱེ། ། ‘རྣལ་འབྱོར་རྩ་བའི་ཆོས་ལས་ནི།’
 ཞིང་བཟང་པོ་ལ་ས་པོན་གདབ།”¹ ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལ་བ་བ་²དང་ནག་པོ་སྒྱུད་པས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་བཤད་དོ། དེ་ནས་སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་བཞག་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲིགས་ཀྱི་གཏོར་མ་དང་
 མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ལ། རྣམ་དུ་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱག་འཆལ་ཏེ་གཙོ་བོ་
 ལ་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པ་བྱུལ་ནས་དག་བ་བསྟོལ། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་གསུམ་
 བསྐྱོར་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་སྒྲིགས་པས་ཤར་སྒྲོར་འདུག་སྟེ་ཆད་ལྷག་གི་ཉིས་པ་ཞི་བར་
 བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་གསུམ་བཟོད་དོ། དེ་ནས་མེ་ཏོག་དང་བཅས་པའི་
 ཐལ་མོ་སྟོང་གར་³སྒྱུར་ལ་མ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་
 གསོལ་ཏེ། གང་ཡང་བདག་སྒོ་སྒོངས་པ་ཡིས། ཉིས་བྱས་ཅུང་ཟད་གང་བགྱིས་པ། གང་
 ཕྱིར་བྱས་ཅན་སྒྱུབས་ཡིན་ཕྱིར། བཞོན་ཁྱོད་⁴དེ་ཀུན་བཟོད་པར་མཛོད། མ་རྟེན་ཡོངས་
 སུ་མ་ཤེས་དང་། གང་ཡང་རྒྱས་པ་མ་མཆིས་པས། འདིར་ནི་བྱ་བ་གང་བགྱིས་པ། དེ་
 ཀུན་གཙོ་བོས་བཟོད་མཛད་རིགས། ཞེས་བཟོད་ཅིང་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་

1 རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། སྤྱང་པོ་མདོར་བསགས། ཤོག་གངས་9 རྩ་བ་9 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གསུམ་པ་དང་བཙོ་ལྷ་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘དམངས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་དག་ནི།’ ‘རྣལ་འབྱོར་རྩ་བའི་ཆོས་ལ་ནི།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྒྱུ་བཟླན་འགྲུར་སོགས་དང་བཟླན་ནས་བཙོས།

3 སྟོང་གར་ དབྱས་དཔར།

4 བཞོན་ཁྱོད་ སྒྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

༣ དེ་ནི་ཉི། གཙང་དཔར།

དུ་སྒྲོང་བ་ལ་རྩལ་ཆོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིན་ནས་རྩལ་ཆོན་གཞན་ནམས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 བུམ་པའམ་བུམ་པ་གཞན་གསར་པ་¹རས་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་སྒྲགས་ཏེ་སྒྲང་པོ་ཆེའི་སྤྱང་ངམ་
 ཁྱིགས་ལ་བཞག་ལ། ཡོན་བདག་གིས་གྱིན་པའི་རས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མས་
 བརྒྱང་ལ་²འདྲོ་ལི་ལ་ཞོན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་སྒྲོབ་མ་བྱེད་བྱེད་སྒྲོ་དང་བཟུ་གིས་གྱི་སྒྲོ་
 དང་རོལ་མོའི་སྒྲོ་དང་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་མཆོད་པ་ནམས་དང་ལྡན་པས་ཁྱེར་ཏེ་
 འབབ་ཅུ་ཆེན་པོའམ་མཆོ་ཆེན་པོའམ་ཅུ་ཟབ་མོའི་འབྲམ་དུ་འདུག་ལ་བ་ལྷིས་བྱུགས་པར་
 བྱི་དཀར་པོས་མཐུལ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་འམ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་དང་
 འདབ་མ་ལ་ཤར་ནས་བཅམས་ཏེ་སྒྲོགས་བཞི་དང་དབང་ལྡན་ནས་བཅམས་ཏེ་མཆོམས་
 བཞིར་གཡས་སྒྲོར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་མཐའ་ཡས་དང་བསྐྱེད་དང་འཛོག་པོ་དང་ཞོར་རྒྱས་དང་།
 བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དང་དུང་སྒྲོང་དང་ཀའོ་ཏ་དང་རིགས་ལྡན་ནམས་སྤྱིང་གའི་³ས་བོན་གྱི་འོད་
 ཟེར་གྱིས་བཟུག་ནས་བཞག་པར་བསམ་མོ།། དེ་ནས། ཨོྲེ་ཨུལ་ནུ་⁴ལ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་
 ཨུལ་སྒྲོ་⁵ལ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་ཉྱུ་ཀྱ་ལ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་སྒྲུ་ཀེ་ཡེ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་སྒྲུ་
 བསྐྱེད་ལེ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་འོ་ཁ་སྒྲུ་ལ་ཡེ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་ཀའོ་ཏ་ཡེ་ཉྱུ་སྒྲོ། ཨོྲེ་ཨུལ་ཀྱ་ལི་ཀྱ་
 ཡེ་⁶ཉྱུ་སྒྲོ། ཞེས་པའི་སྒྲགས་ནམས་ཀྱིས་མེ་ཏྲིག་དཀར་པོས་མཆོད་ལ་ལག་པ་གཡོན་པ་
 གདེངས་ཀའི་སྤངས་དང་གཡས་པ་བརྒྱང་སྟེ།⁷ ཨོྲེ་ཨུལ་སྒྲུ་སྒྲུ་ཀེ་ཉྱུ་ཀྱ་ཀའོ་ཏ་ཀྱ་བསྐྱེད་
 མུ་བསྐྱེད་འོ་ཁ་སྒྲུ་ལ་ཀྱ་ལི་ཀྱ་སྒྲུ་ལ་དེ་བ་ཏི་མུ་དེ་བ་ཏི་སོ་མ་ཤི་ཁི་མུ་སོ་མ་ཤི་ཁི། དེ་མུ་

1 སར་བ་ དབུས་དཔར།

2 བརྒྱངས་ལ་ སྒྲུ་འབྲམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

4 ཨུལ་ནུ་ དབུས་དཔར།

5 བསྐྱེད་ དབུས་དཔར།

6 ཀྱ་ལི་ཀྱ་ལ་ སྒྲུ་འབྲམ་དཔར་མ།

ཀྱ་ལི་ཀྱ་ལ་ རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

7 བརྒྱངས་ཏེ་ སྒྲུ་འབྲམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༤ དབང་བསྐྱར་གྱི་ དབུས་དཔར།

དང་། གོས་དང་སྒོད་སྐྱད་སོགས་དག་འདུན་ལ་དབུལ། དག་འདུན་མེད་ན་དག་སྒོང་ངས་
 དག་སྒོང་མཁའ་དག་བསྟེན་ལ་སྦྱོར་པར་བཤད་ཅིང་། བཟའ་བ་དང་ནི་བཅའ་བ་རྣམས། ཅི་
 དགར་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར། ཁྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་སོགས་ལ། ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྦྱོར་
 འོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། སྒོ་བ་དཔོན་དང་སྒོ་འཛིན་པ་རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཅན་དང་
 རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འོས་པར་རྒྱས་པ་ཇི་ལྟར་གོ་ལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སོ་
 ཅི་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། ། དག་འདུན་གྱི་སྦྱོར་མོ་དང་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱའོ། །
 ལ་བ་བ་¹ལ་སོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་གསོལ་མ་བྱས་པའི་གོང་དུ་ཆོགས་འཁོར་
 བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དེ་དག་གང་རུང་དུ་བྱས་པས་ཆོག་གོ། ། དམན་བ་དང་མགོན་
 མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོམ་པར་བྱའོ། །

མཐའ་རྟེན་ནས་མཐུག་ཆོག་གི་བར་གྱི་སྒྲུབ་ནི། བརྒྱལ་ཞུགས་གསུམ་དང་ལུང་བསྟན་
 དང་། ཇེས་གནང་དབུགས་དབྱུང་རྣམ་པ་བྱུག ། སྦྱོར་སྟེག་མཆོད་དང་ཡོན་བསྐྱང་དང་། །
 གཏོར་མ་མཆོད་པ་བསྐྱོར་བ་བྱ། ། བཟོད་དང་གཤེགས་གསོལ་སྒྲུལ་པ་བྱ། ། ཆོན་ཅི་བསྐྱ་
 ཞིང་ཕུར་བྱ་དབྱུང་། ། རྒྱལ་ཆོན་ཆུར་དོར་བྱས་ཆུས་བསང་། ། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་དགའ་
 སྦྱོར་བྱ། ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་ལམ་སྒྲོམ་པ་དང་དངོས་བྱུབ་
 རྣམ་པ་གཉིས་འབྲུབ་པའི་གཞིར་ལན་གཅིག་²མ་ཡིན་པར་བསྐྱགས་པས། ཤིན་རྒྱ་གཤམ་ཆེ་
 བར་མཐོང་ནས་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དོ་རྗེ་སྤེང་བ་
 ལ་གཞི་བྱངས་ཏེ། ཇི་མ་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཆོ་ག་སྤ་
 རགས་ཐམས་ཅད་དམིགས་བྱེད་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་འོ། །

འདིར་སྤྱོད་པ། བྱས་དབང་གསྐྱའི་ཆུ་རྒྱན་བསྐྱར་བ་ཡིས། མ་མལ་སྤང་ཞེན་ལུས་ཀྱི་དྲི་

¹ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྐྱ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

² ཡན་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

མ་བཟུས། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་བདུན་ཅི་མྱངས་བ་ཡིས། ངག་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་སྒྲགས་སུ་
འཆང་། གསུམ་བ་ལྟན་སྒྲེས་དགའ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་དོན་དམ་དབྱིངས་
སུ་བྱངས། བཞི་བ་བྱང་འཇུག་དོན་ལ་ངོ་སྤྲད་པས།¹ མཐར་ཐུག་སྒྲེལ་སེའི་གནད་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བཅད་། དབང་བཞིའི་གནད་དོན་ཆུལ་བཞིན་ངེས་པ་ལས། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གདམས་པ་
ཡོད་མིན་ཞེས། རང་གི་རྟོགས་པ་སྒྱུ་བྱ་བྱངས་པ་འདི། ལྷ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ལ་འབྱུལ། དེ་སྐད་སྒྲུས་པའང་དབང་གི་རིམ་པ་རྣམས། ལམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་
ཞེས། ཅ་བ་བོར་ནས་ཡལ་ག་ཆོལ་རྣམས་ཀྱི། ཡིད་སྒྲུབ་སྒྲུག་པོ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འོ། རོ་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་སྤེལ་པས། དབང་གོང་མ་
གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ཞིང་མཇུག་གི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་པའོ། །

གཞན་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས་སུ་སྤེལ་བའི་གཉིས་པ་ལྟ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་
གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྤེལ་བའི་གཉིས་པ་དབང་གི་
ཡན་ལག་གི་ཆོ་ག་ལ་ལྟ་ཆོམ་²ཞིང་དངོས་བྱུང་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྤྱོད་སྟེག་དང་། ཉམས་ཆག་
སྐྱོང་ཞིང་³མཁའ་འགྲོ་མཉེས་པའི་ཐབས་ཆོགས་འཁོར་དང་། ཆ་ལུགས་མི་ཉམས་ཤིང་གཟུང་
བའི་དམ་ཆོག་གི་ཡན་ལག་རོ་རྩེ་དང་བྱིལ་བྱ་དང་། དགང་སྒྲུགས་དང་རྒྱན་བྱུག་དང་ཁ་མ་བྱ་
དང་ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་རྩྭ་ག་⁴ལ་སོགས་པ་ཆད་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པ་རྣམས་བཅང་
བའི་⁵ཆུལ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲགས་པའི་ཀྱན་སྒྲོན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་མོད་

1 དེ་སྐད་པས། དབྱས་དཔལ།
2 ལྟ་ཆོམ་ཞིང་ དབྱས་དཔལ།
3 སྐྱོང་བའི་ དབྱས་དཔལ།
4 ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་རྩྭ་ག་ ལྟ་འབྱུལ་དཔལ་མ།
ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་རྩྭ་ག་ ལྟ་དཔལ།
ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་རྩྭ་ཁ་ དབྱས་དཔལ།
5 བཅང་བའི་ བཅང་བའི་ ལྟ་དཔལ།
བཅད་པའི་ གཅོད་དཔལ།

ཡང་། འདིར་དེ་དག་ཉེ་བར་སྐྱར་ན་གཞུང་ཉ་ཅང་མངས་པའི་འདིགས་པས་རེ་ཞིག་¹ལ་མ་བྱིས་
པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། རྒྱུད་དོན་མ་ལུས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་
ཏུ་སྐྱད་པའི་ཆེ་དེ་དག་སྐྱབས་གང་དུ་འདུ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་
དེ་དག་ཡང་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཁོངས་སུ་ཉེ་བར་སྐྱར་ནས་དམིགས་བྱེ་བ་ཅམ་བྱས་སོ།

གཉིས་པ་སྟོད་དུ་ཡུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་
ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་ཐོག་མར་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། དབང་གི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་
པ་ལྟར་གྱི་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་སྐྱད་པ་ལ་བཅོལ་བར་བྱས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ལོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གཉིས་གྱི་མན་ངག་བསྟོམས་ན་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གི། དེ་ལྟ་མིན་
པར་སྐྱར་སྟོམ་ཡལ་བར་བཞག་ན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་འབད་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་
ལས། “རི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་བཞིན། བྱི་ནས་དམ་ཆེག་སྟོད་པར་བཅོལ། སྟོད་དུ་བྱས་
པའི་རྒྱན་ལས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་སྟོམ་རིམ་གྱིས། ཡང་དག་མན་ངག་སྤུང་ཆོགས་
གྱིས། འབྱུང་པར་འབྱུང་རོ་གཞན་དུ་མིན།”² ཞེས་དང་། མཉམ་སྦྲེལ་ལས་ཡང་། “དཀྱིལ་
འཁོར་དག་ཏུ་མ་ཞུགས་དང་། དམ་ཆེག་རྣམས་ནི་སྤངས་པ་དང་། གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་
ཤེས་པས། བསྐྱབས་ཡང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བོ།”³ ཞེས་དང་། ཅེ་མོ་ལས་ཡང་། “བསྐྱལ་
པ་བརྒྱ་ཕྱག་དག་ཏུ་ནི། ཅི་སྟེ་མངོན་པར་བཅོལ་བྱས་ཡང་། གང་ཟག་བཞིན་ཉེ་བར་ཉེན་
དུ། བསྐྱབས་ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་མི་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་
ལྟར་པ་ཉིད་དང་ནི། ‘བཀའ་བཞིན་དུ་ནི་མི་སྟོད་པ།’ དད་པ་མེད་ཉིད་འབྱུང་མི་འབྱུང་།”⁴

༡ རེ་ཤིག་ གཙང་དཔར།

༢ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བ་དེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༩༩ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “བྱི་ནས་མན་ངག་རིམ་ཞིན་དུ། དམ་ཆེག་སྟོད་པ་ལ་བཅོལ་བས། སྟོད་དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་བསྟོམ་
པའི་རིམ། ཡང་དག་མན་ངག་སྤུང་ཆོགས་པས། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གིས་གཞན་དུ་མིན།” ཞེས་གསལ།

༣ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ མཉམ་སྦྲེལ། བཞག་པ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༡༤བས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་
ཞུགས་ཤིང་། དམ་ཆེག་རྣམས་ནི་སྤངས་པ་དག་ གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས། བསྐྱབས་ཡང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བོ།” ཞེས་གསལ།

༤ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ རྒྱུད་དོན་རྩོམ་ ཤོག་གངས་༡༤བས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་དང་བདུན་པ་ཅུང་མི་འདྲ་

ཞེས་སོ།། དེ་ཡང་དབང་གིས་སྒོད་དུ་བྱས་པའི་མཐུག་ཉིད་ནས་མ་འགྲངས་པར་བསྒྲུབ་བྱ་
 རྣམས་ལ་འབྲིད་དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་བ་ལས། “དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།
 དམ་ཆོས་སྒོད་དུ་བྱས་ནས་སྟ། ཅ་བའི་ལྷང་བ་བཅུ་བཞི་ནི།། ‘བཟླག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་
 བྱ།།’¹ ཞེས་སོ།། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “ཅི་སྟེ་དངོས་བྱུབ་མཆོག་འདོད་ན།། སྟོག་ནི་ཡོངས་སུ་
 གཏོང་ཡང་ལྷ།། ‘འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་ལྷ།།’ ཏྲ་ཏུ་དམ་ཆོག་བསྐྱང་བར་བྱ།།”² ཞེས་
 དང་། སྐྱུ་བའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་དམ་ཆོག་བསྐྱན་པར་བྱ།། དེ་རིང་པོ་ཆད་བྱ་
 བྱོད་ཀྱིས།། སྟོག་དང་རུས་པ་ལ་བབ་ཀྱང་།། དམ་པའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས།། སྟོབ་
 དཔོན་ལ་ནི་བརྟམས་མི་བྱ།། རྩོམ་སྐྱུན་རྣམས་བཀྱར་བྱ་ཞིང་།། སྤང་ལ་བྱམས་དང་ཆགས་
 བྲལ་བར།། བྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ།།”³ ཞེས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་སྟོག་དང་བསྒྲོམ་
 བྱས་སྐྱང་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འབད་དགོས་ལ་བྱང་པར་དུ་ཅ་ལྷང་གིས་གོས་
 བ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཐོས་ནས་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སྦྱེ་དཀའ་བར་གསུངས་པས། དེས་མ་གོས་པ་ལ་
 འབད་པ་བྲག་པོ་བྱ་ཞིང་ལྷང་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་འབད་ལ་བྱང་ན་ཡང་སྤར་
 ཆོས་བཞིན་དུ་བཤགས་བསྐྱམས་⁴གྱིས་བྱིར་བཅོས་པར་བྱའོ།། དབང་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་
 ཐོབ་པ་ཞིག་⁵གིས་དམ་ཆོག་སྐྱང་བ་ལ་འབད་ནས་ལྷང་བས་མ་གོས་ན་ལམ་སྟོམ་པ་ཆེར་
 མ་བྱང་ཡང་སྦྱེ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མཆོག་འབྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་།

སྟེ། ‘རི་སྟེ་མཛོན་པར་བཅོན་བྱས་ཀྱང་།།’ ‘བཀའ་བཞིན་དུ་ནི་མི་བྱེད་པ།།’ ཞེས་གསལ།
 1 རྩོམ་སྐྱུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། རྩོམ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱངས། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་བ། སྟོག་གངས་༡༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྟེ་
 གཉིས་ལུང་མི་འད་སྟེ། ‘དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།’ ‘ཟླག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།
 2 རྩོམ་སྐྱུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། 10 བདེ་མཆོག་གི་བཤུད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བའི་བདུན་པ། སྟོག་གངས་ 303ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་པ་ལུང་མི་འད་སྟེ། ‘འཆི་བར་མཉམ་པར་འགྲོ་ཡང་སྟེ།།’ ཞེས་གསལ།
 3 རྩོམ་སྐྱུན་ རྒྱུད་འབྲེལ། 2 རྩོམ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད། ལུང་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་ 444བ། ལས་བྱུང་བ་ལུང་མི་འད་སྟེ། “དེ་ནས་དམ་ཆོག་
 བསྐྱན་པར་བྱ།། དེ་རིང་ཕྱིན་ཆད་བྱ་བྱོད་ཀྱིས།། སྟོག་དང་རུས་པ་ལ་བབ་ཀྱང་ཀྱང་།། དམ་པའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས།། སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་
 བརྟམས་མི་བྱ།། རྩོམ་སྐྱུན་རྣམས་བཀྱར་སྟེ་ཞིང་།། སྤང་ལ་བྱམས་ཤིང་ཆགས་བྲལ་བ།། རྣམ་ཡང་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏོ།།” ཞེས་གསལ།
 4 བཤགས་བསྐྱམས་ དབྱུས་དཔེ།
 5 ཐོབ་པ་ཅིག་ གཅོང་དཔེ།

བསྐྱབ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྤྱང་བ་ཡལ་བར་བཞག་ནས་གཞན་ལ་འབད་བ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་རན་
འགྱོར་འགྱོ་བས། དངོས་གྲུབ་ལྟ་ཞོག་བདེ་འགྱོ་ཡང་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། གསང་བའི་མཛོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ས་ར་ཉས་ཐོད་པའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པ་ལས། “དབང་བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱིན་ལྷན་
ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་འགྱུར།། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི།། མ་བསྐྱོམས་པར་
ཡང་དངོས་གྲུབ་འཛོལ།། གང་ལ་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་།། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྲོམ་ལ་
གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གིས་མ་གྲུབ།། སྤྱི་བ་གཞན་དུ་དངོས་གྲུབ་འཛོལ།། དེ་ཞིག་
དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ན།། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།།”¹
ཞེས་དང་། དམ་ཆེག་ལྷ་བ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་ལྷང་བ་མེད་ཀྱང་ན།། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་
ན་འགྱུར།།”² ཅེས་དང་། རྣམ་གྲོལ་རྩེ་བས་ཀྱང་། “མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཀྱང་ལྷང་མེད་ན།། སྤྱི་
བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྱུར།།”³ ཅེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་སྤྱོད་དཔོན་བྱས་ནས་རྒྱུད་དང་⁴
གདམས་ངག་འཆད་ཅིང་དབང་སྐྱར་བ་དང་། སྤྱོད་མ་བྱས་ནས་རྒྱུད་དང་གདམས་ངག་ཉན་
པ་དང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཡང་དབང་ཐོབ་
པ་ཀྱན་གྱིས་འདིར་མི་རུང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་འགྲུབ་པ་ལ་སོགས་
པ་གང་ཟག་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་གི་ཡང་ལམ་བཟོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུད་དང་
དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་མ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཅ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དམ་པ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་

1 རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱུད་འགྲེལ། 2 སྤྱོད་དཔོན་ས་ར་ཉ། ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་3༤ 3ན6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་
བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱིན་ལྷན་ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དངོས་གྲུབ་འགྱུར།། དེ་ཡི་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི།། མ་བསྐྱོམས་པར་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།། གང་
ཡང་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་།། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྲོམ་ལ་གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གང་མ་གྲུབ།། དེ་ཞིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ལ།།
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།།” ཞེས་གསལ།

2 རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱུད་འགྲེལ། 3 སྤྱོད་དཔོན་དཔལ་བསྐྱར་འགྱུར་གནས། དམ་ཆོག་ལྷ་བ། སོག་གངས་34བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་གྱི་
མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ལ་འགྱུར།།” ཅེས་གསལ།

3 རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱུད་འགྲེལ། 4 རྟེན་ཅོང་ཆེན་པོ་མེ་ལྷ་ཏེ་ཅུ། རྟེན་གསུམ་འདྲ་ཟེང་། སོག་གངས་46བ6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་གྱི་
མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

4 རྒྱུད་དམ་ ལྷ་འགྲུལ་དཔལ་མ། གཙང་དཔར།

བར་བཞེད་པ་ཡང་། ཅ་ལྷུང་དང་པོའི་སྒྲོར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྒྲ་མ་ལྷ་བཙུ་བའི་དམ་ཆེག་
སྤང་བའི་ནང་དུ་འདུ་ཞིང་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།། དེ་
བས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ངེས་པ་རྟེན་ན། དེ་འདྲ་བའི་
རིགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟོགས་རེ་བ་ལམ་དངོས་ཀྱི་¹སྟོན་འགྲོར་མིང་བཏགས་པ་ཐམས་
ཅད་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་སྤང་བའི་ནང་དུ་ལྷག་དང་བཅས་པར་འོང་བས། ཤེས་རབ་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོ་ནི་དབང་དང་དམ་ཆེག་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
གྱིས་ཤིག །དོན་འདི་དག་ལ་རྩེ་བཙུན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་པའི་ཞལ་ནས། “རྩེ་རྩེ་
ཐེག་ལ་དད་ཀྱང་མ་སྤྲིན་པས།། ཟབ་མོ་བསྟོམས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ངན་འགོ་ལས།། མཆོག་
གཞན་མི་འབྲུབ་སངས་རྒྱས་གསུང་བས་ན།། སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་དབང་བསྐྱར་ནོད་པར་
མཛོད།། དབང་ཐོབ་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཆོལ་བ་ཡིས།། ས་སྟངས་རྒྱས་པར་ཀུན་ཏུ་བཅལ་བྱས་
ཀྱང་།། ཕན་པའི་དོན་པོ་གདམས་ངག་དམ་ཆེག་སྟེ།། འདི་མེད་འགྲམ་ཅ་ཟད་པའི་ཁང་རུལ་
འདྲ།། ལེགས་པར་སྤྲིན་ལས་དམ་ཆེག་བསྐྱངས་བྱས་ན།། རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་མན་ངག་
མ་བསྟེན་ཀྱང་།། སྟེ་བ་བཙུ་བྱག་དག་ན་འབྲུབ་པོ་ཞེས།། འགོ་བའི་ཅ་ལག་ཕན་པར་མཛད་
པས་གསུངས།། བདག་ནི་ཐོས་ཉུང་ཤེས་རབ་མེག་བྲལ་ཡང་།། འདི་མེད་རྒྱུད་ལས་ལེགས་
གསུངས་མཐོང་བས་ན།། དབང་སྒྲུང་དམ་ཆེག་སྤང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས།། ཀུན་ལ་ཐལ་
མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས།།”² ཞེས་གསུངས་³པ་ནི། རྒྱུད་སྟེའི་གནད་མཁྱེན་པའི་
གཏམ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསོལ་བ་⁴འདེབས་སོ།། དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་

༡ སྟོགས་རེ་བ་ལས་ སྟེ་འབྲམ་དཔར་མ།

༢ རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། བོད་གཉིས་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲུམ། བོད་མ། ཅ་ལྷུང་འབྲུལ་སྟོང་། དེབ་གཞུགས། ཤོག་གངས་
༣༠༣།༡༩

༣ འདེབས། ཞེས་གསུང་ གཙང་དཔར།

འདེབ། ཞེས་གསུང་ དབྱས་དཔར།

༤ གསལ་བ་ དབྱས་དཔར།

པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲ་མའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་མ་བསྟན་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ།
བསྟན་ཀྱང་མི་སྐྱབ་ན་སྒྲོ་བ་མའི་ཉེས་པའོ། ། འདི་དག་རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དང་ཅ་ལྟ་བུ་
གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པས། དམ་ཆེག་གི་ལེན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཤེས་
ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་རྣམས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
ཤེན་དུ་གལ་ཆེ་བ་སྒྲ་མའི་དམ་ཆེག་རྣམས་སྤང་བ་ལ་ཅལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
སྒྲ་མ་དང་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དཔང་དུ་བཞག་ནས། ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒྲོ་མ་
པ་སྤང་བ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་ལམ་རྩི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྐྱང་བ་)ལ་གཉིས། དང་པོར་ཐོས་བསམ་
ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྐྱང་བའོ། ། དང་པོ་
(དང་པོར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོ་མ་པ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དེས་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། རྒྱན་བདུན་དཔྱོད་པ་ལས། “དང་པོ་
ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆེག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བསམས་པའི་¹ཤེས་རབ་
ཀྱིས། ཆེག་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ།”² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་སྐྱབ་པ་
དང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པ་སོགས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གོ་བ་མ་ནོར་
བ་ཞིག་³བཅའ་དགོས་ཏེ། རང་གིས་མི་ཤེས་ན་གཞན་ལ་སྟོན་མི་རུས་⁴པའི་ཕྱིར་དང་། མ་
ཤེས་པར་ཉམས་སུ་སྐྱངས་ས་མེད་⁵པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་རི་ཅམ་ཞིག་གོ་བ་དེ་བཞིན་
དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པས། གོ་བ་ནོར་ན་སྐྱབ་པ་ནོར་ལ། སྐྱབ་པ་མ་ནོར་བ་ཡང་གོ་བ་མ་ནོར་

༡ བསམ་པའི་ གཙང་དཔར།

༢ རྩི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཨ་ཨ་ཐོབ་པར་གྱུ་ག་ར་མཆ། རྒྱན་བདུན་དཔྱོད་པ། ཤོག་གངས་༡༠ན།

༣ མ་ནོར་བ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ རྟེན་མི་རུས་ དབུས་དཔར།

༥ སྐྱངས་མེད་ རྩི་འབྲེལ་དཔར་མ།

སྐྱངས་མེད་ གཙང་དཔར།

བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། གྱི་རྡོར་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ཐུ་ཉིག་སྤང་བ་ལས།
 “སྒོ་སྒྲིལ་མེད་ལ་ཐོས་མེད་མ་ཐོས་ལའང་བསམ་བ་¹མེད།། གཉིས་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་མེད་
 ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བྲལ་ལ་དངོས་གྲུབ་མེད།།”² ཅེས་དང་། རིམ་ལྡེ་དཀའ་འབྲེལ་དོན་གསལ་
 ལས་ཀྱང་། “ཐོས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ།། བསམ་པ་ཡང་ནི་གཉིས་པོ་ཡོད་
 བྱུང་ན།། སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན།། ‘དེ་ལས་དངོས་གྲུབ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འོ།’ སྒོ་དང་
 ལྡན་པས་འདི་ལྟར་བསམས་ནས་³ནི།། ཐོག་མར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་འབད་བ་ཡིས།། ཉག་ཏུ་
 བཅོམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ།། དེ་ཡི་ལག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ལེགས་པར་འཐོབ།། ‘གང་ཞིག་
 ཆེག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་འགྱུར་བ།། དེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྫོགས་པར་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་དང་།
 རིམ་ལྡེ་ལས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་དད་དང་ལྡན།། མོས་པས་བསྟེན་བཀྱར་ལ་
 ནི་ཉག་ཏུ་བཅོམ།། ཐོས་པ་འཛིན་གང་སྒྲོབ་མ་དམ་བ་ཡིན།།”⁵ ཞེས་སྒྲོབ་མའི་མཆན་ཉིད་
 དུ་ཐོས་པ་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས་ཀྱང་། “གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་
 པས།།” བསྒྲུབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་སྒོ་སྒྲིལ་དང་
 ཅོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་རྒྱད་སྟེ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་གང་འཆོམ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། བ་ནའང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གནད་ཆང་
 བར་སྟོན་པ་རེ་ལ་ངེས་པར་ཐོས་བསམ་བྱ་དགོས་སོ།། གཞན་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་མན་ངག་སྟོན་

༡ བསམས་པ་ གཙང་དཔར།

༢ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

༣ བསམ་ནས་ དབུས་དཔར།

༤ རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ཅི་སྒོམ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཅོམ་འགྲུས་བཟང་པོ། རིམ་ལྡེ་དཀའ་འབྲེལ་དོན་གསལ། སྟོག་གངས་༡༩༠༩ ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆེག་བཞི་བ་དང་དགྲུ་པ། ཕྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ལས་དངོས་གྲུབ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འོ།’ ‘གང་ཞིག་ཆེག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་གྱུར་
 པ།། དེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྫོགས་པར་འགྱུར།།’ ཞེས་གསལ།

༥ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཇི་མགོན་པོ་སྒྲ་སྒྲུབ། རིམ་ལྡེ་ རིམ་པ་དང་པོ། སྟོག་གངས་༤༩ན ༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 མི་འདྲ་སྟེ། ཐོས་པ་འཛིན་གང་སྒྲོབ་མའི་དམ་བ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

༦ རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ མཉམ་སྦྱོར། བཏྱག་པ་བདུན་པ། སྟོག་གངས་༡༩༤༥ན ༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་སྒྲ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས།།’ ཞེས་གསལ།

བ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོ་བ་དཔོན་བྱེད་ན་ནི། བྱེད་པར་དུ་ཡང་རིམ་གཉིས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ཆོ་ག་སོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། རྒྱུད་སྡེ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
 གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཕྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་པ་གཙོ་བོ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས། དེ་དག་ཏུ་སྤྲོས་
 རས་མ་བཤད་པའི་གདམས་ངག་ཟུར་དུ་ཟབ་མོ་ཞིག་¹ཡོད་དོ་སྤྲོས་དུ་འཛིན་པས་ནི། ཆོས་
 ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་ཅིས་མེད་ཅིང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་
 ཆེན་པོ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་གོགས་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་སྦྱར་
 དུ་རྒྱབ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱ་ལ། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་
 ལ་བཏེན་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
 རིམ་ལྔ་ལས། “དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་དུ་ནི། ‘དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་གནས།’
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། ལྷ་མའི་ཁ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་གདམས་ངག་རིམ་པ་ལྔའི་དེ་ཉིད་རྣམས་འདུས་
 པའི་ཙ་རྒྱུད་དུ་རྒྱལ་བས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བཞག་པ་དེ་ལྷ་མའི་ངག་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་
 གསུངས་པས།³ ཟབ་གནས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཡོད་ས་ནི་⁴རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་ཙ་རྒྱུད་
 རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་གོ་བ་ལ་ལྷ་མ་དགོས་ཤིང་ལྷ་མས་ཀྱང་གང་བྱུང་བྱུང་ནས་བཤད་པས་
 མི་ཆོག་གི། བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཙ་རྒྱུད་བཤད་ཤེས་པ་ཞིག་⁵དགོས་
 པར་གསུངས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་ནི། ཙ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་དེ་སྒྲོ་བ་མའི་རྒྱུད་ལ་གོ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱེད་པའི་

1 ཟབ་མོ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྲུལ། རིམ་ལྔ་ རིམ་པ་དང་པོ། འོག་གྲངས་༤༥བཟུང་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
 རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་གནས།’ ཞེས་གསལ།

3 གསུངས་ལས། དབུས་དཔར།

4 རྣམས་ནི་ དབུས་དཔར།

5 ཤེས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ཐབས་ལ་ཟེར་བས་ཞལ་ལས་ཤེས་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱ་ཡི།¹ རྒྱད་ཀྱིས་སྤྱི་བར་²ཕངས་ནས་དེ་དག་དུ་མ་བཞོད་པར་ན་ཁྱད་དུ་རིམ་པ་³བཞིན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་གཟུང་ངོ།། དེས་ན་མན་ངག་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་རིང་དུ་སྤྱངས་ནས་རྒྱད་ཕྱེ་སོགས་ཀྱི་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བཞུས་པ་ན་རྒྱད་དོན་དུ་མ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་དགོས་ཀྱི། གདམས་ངག་ཁྲིར་ནས་རྒྱད་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ན་ངེས་པ་ཅི་ཡང་སྟེར་མི་ཉུས་པར་སྣང་ན་སྟོ་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་གང་རུང་གཅིག་⁴བྱང་བའི་རྟགས་སོ།། སྤྱགས་དང་མཆོན་ཉིད་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་རྟ་རྒྱག་པའི་སྟོན་དུ་གང་དུ་རྒྱག་པའི་རྒྱག་ས་སྟོན་པ་⁵བཞིན་དུ། དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་ཉམས་སྤྱི་ལེན་རྒྱ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྟོང་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་འདོད་པས་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ཀྱིས་ལ་སྤྱངས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སྤྱི་བཞུ་ཞིང་⁶རྒྱད་ཕྱེ་ལ་མང་དུ་སྤྱངས་པ་དང་མ་སྤྱངས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་ཅི་ཡང་མི་འོང་བའི་དུས་སྤྱང་བས་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་སྟོ་ཞིབ་མོས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱོས་ཤིག་⁷

གཉིས་པ་(ཤེས་པའི་དོན་བསྟོན་པས་ཉམས་སྤྱི་སྤང་བ་)ལ་བཞི། རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཉམས་སྤྱི་སྤངས་པས་འཆོང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རིམ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྤྱི་སྤང་བའི་ཆུལ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སོགས་འབྲིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་གང་ཐག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རི་ལྟར་འགོ་བའི་ཆུལ་ལོ།། དང་པོ་(རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཉམས་སྤྱི་སྤངས་པས་འཆོང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཆོང་

༡ བྱའི། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ འཕྱི་བར་ ཕྱེ་དཔར།

༣ རྟ་ཁྱད་རིམ་པ་ དབྱས་དཔར།

༤ གང་རུང་ཅིག་ དབྱས་དཔར།

༥ རྒྱག་ས་སྟོན་ གཙང་དཔར།

༦ ལྟ་ཞིང་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༧ བྱལ་ཤིག་ གཙང་དཔར།

རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་) ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།

དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། “བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་གི་ཤུ་མི་ཏ་དང་རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུའི་སྤེ་དང་རྒྱལ་བའི་ཞབས་དང་རིན་ཆེན་ལྷན་དང་བྲམ་ཟེ་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལས་སྒྲང་བའི་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པས་སོ། ལམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་ཐ་མལ་བའི་དངོས་པོ་སྤངས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས། ལྷའི་རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བསྐྱབ་པར་¹བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།”² ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་སྒྲགས་སྤར་མཛད་དོ། དེ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་བཞེད་དོན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ལྷའི་རྣམ་པ་འབྱོར་དང་དམ་ཆེག་དང་སྒྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བའི་ལུས་སྤངས་ནས་མཆོད་དཔའི་སྦྱུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་

¹ བསྐྱབས་པར་ དབྱས་དཔལ་།

² རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཟེ་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ཤོག་གངས་ན་༤༤༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་གི་ཤུ་མི་ཏ་དང་། རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུའི་སྤེ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཞབས་དང་། རིན་ཆེན་ལྷན་དང་། བྲམ་ཟེ་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པས་སོ། ལམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་ཐ་མལ་བའི་དངོས་པོ་སྤངས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས་ལྷའི་རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།” ཞེས་གསལ།

རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་
 ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ།། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ཞོར་བ་རྟེན་ན་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པས་ཡིན་ལུགས་ལ་མི་འབྲུལ་
 ལ། དེ་དང་ལྷན་ནས་འབྱོར་དང་སྟོན་པ་ནམས་ཡོད་ན་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་
 འཆང་མི་རྒྱ་སྐྱམ་པའོ།། འདི་དག་གིས་ལྟ་བ་ནམ་དག་སྟེད་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་སྟོམ་པའི་
 གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
 ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྤེ་པའི་ལོག་རྟོག་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པས་མ་ཞོར་བའི་ལྟ་བ་རྟེན་ན་ལོག་རྟོག་དེ་དག་ལྡོག་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་ནས་
 བསྒྲིག་པར་བྱ་བའི་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་སོ།། ལུང་ཡང་སྤར་གྱུར་གྱི་
 ལུང་བྲངས་པའི་ཆོག་ཟེན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཡིན་པ་བཀག་ནས།
 རྒྱལ་བས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བསྒྲིག་པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷན་ནས་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱབས་ན་སྤྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བས།
 ཐབས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ནོ།། འདི་
 ནམས་རྒྱད་སྡེ་ལ་མ་འདྲིས་པར་ཡང་མི་སྤང་ལ། རྒྱད་སྡེ་ནམས་ནས་ཅ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་
 ནལ་འབྱོར་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པ་ནམས་ལ་སྟོམ་མི་སྟོམ་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་། དེ་
 དག་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བྱེད་པར་གསལ་ལོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ནི། འདི་ནམས་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་གཞན་སྟོམ་དགོས་པར་སྐྱབ་
 མི་དགོས་པས། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱུ་ནི་¹གཟུགས་སྐྱུ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྐྱུ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་སྐྱུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་བདེན་མོད་

¹ སངས་རྒྱུ་ན་ དབྱ་མ་དཔལ།

ཀྱང་། ཆོས་སྐྱ་མ་ཐོབ་པར་ནི་གཟུགས་སྐྱ་ཐོབ་ཏུ་མེད་པས་ན་ཆོས་སྐྱ་ཡང་ཐོབ་བྱར་བྱ་
 དགོས་སོ།། དེ་ལྟ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟེན་བ་¹བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་
 ཅི་ཕྱིར་མི་བསྟེན་²ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 བསྟེན་བ་³ཡིན་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་
 བ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱེད་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོམ་པ་མི་འདོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འཆང་
 རྒྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་རྟེན་
 བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གོ་བ་རྟེན་པར་བྱས་ནས། དེ་མ་བསྟོམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་སྟོམ་པ་⁴ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་
 བསྟོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། ལྟ་བ་མ་ཁོར་བ་རྟེན་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཀུན་བརྟགས་⁵ཀྱི་ལོག་རྟོག་དང་
 ལྟ་བ་སྐྱེས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་བྱངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་ལྟ་བའི་བྱེད་པ་རི་སྤྱོད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་དེ་ལ་བྱུབ་མཐས་བརྟགས་པའི་ལོག་རྟོག་
 མེད་མོད་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པ་བྱུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལྟ་བ་
 སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གནས་ལུགས་གོ་བའི་ལྟ་བ་
 རྟེན་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་བས། བསྐྱེད་རིམ་ཡང་
 བསྟོམ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་སྤྱི་བ་པ་དེ་དག་སྤོང་བ་ལ་བདག་མེད་པ་གོ་བ་ཙམ་
 གྱིས་མི་ཆོག་གི། ལྟ་བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་
 བྱ་དགོས་སོ།། དཔུ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་

¹ རྟེན་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² མི་རྟེན་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ རྟེན་བ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

⁴ བསྟོམ་པ་ རྟེན་དཔར།

⁵ ཀུན་བརྟགས་ དབྱས་དཔར།

ན་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་སྟོན་སྲུང་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་ལོག་ཏེག་ཙམ་
འགོག་པ་མིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཐར་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྷན་སྦྲེས་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་¹ཁོ་ནས་གོགས་བྱེད་ན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་
མ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་གོགས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། བདག་འཛིན་ལྷན་
སྦྲེས་གྱི་ཡུལ་འགོག་པ་ན་དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའ་དག་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་
གྲུབ་མཐའ་ནི་དེ་ཡོད་པར་སྤྱི་བ་པས་སོ། དེས་ན་དབྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ནས་རང་
གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། བདག་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་
ཡུལ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེ་དག་ནས་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡང་བདག་
འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་སུན་བྱང་བའི་བདག་མེད་ཡིན་པས། ལྷ་བ་དེ་ཉིད་པ་ཙམ་
གྱིས་བདག་འཛིན་དེ་མི་སྟོན་གྱང་གོམས་པར་བྱས་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲམ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་
པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི། སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས། “གཞན་
ཡང་བྲམ་ཟེ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་དང་། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རབ་སྤྱང་བྱེད་དང་། ཨ་ནུ་²བརྗོད་དང་།
དགེ་བསྟན་སི་ཏི་ཀ་ར་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་། སྤང་མཛད་རྩི་རྩི་
དང་། དགེ་སྟོང་ཐེག་ཆེན་དཔལ་དང་། ལེགས་སྦྱིན་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་ཤམ་ཐབས་སྟོན་
པོ་ཙན་དང་། རྒྱལ་བའི་ཞབས་དང་། རིན་ཆེན་ལྷན་དང་། བྲམ་ཟེ་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན་
དང་། དགེ་སྟོང་མ་དགའ་མོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་སྟོན་པའི་³ཆུལ་གསུངས་
པ་ནི་ཆད་པར་སྤྱི་བ་དགག་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱིས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པ་
དང་། ཟབ་མོའི་དོན་གྱིས་འཛིགས་པའི་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་རེ་ཞིག་⁴གཟུང་བའི་ཐབས་སུ་

¹ ཀྱན་བཏགས་ དབྱས་དཔལ།

² ཨ་ནུ་ དབྱས་དཔལ།

³ སྟོན་པའི་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

⁴ རེ་ཞིག་ དབྱས་དཔལ།

གསུངས་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསམ་གྲིས་མི་བྲབ་བ་སྟེ། དེ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པས། འདིར་སྤྲོད་ཉིད་
མཆན་མ་མཐོང་བ་བསམ་གྲིས་མི་བྲབ་ཅིང་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་
བསམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདིག་རྟེན་ན་འབྲས་བྱ་མཆོག་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།”¹ ཞེས་
ཕྱོགས་སྒྲུབ་མཛད་དོ། རྒྱལ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གོང་མ་འདོད་
མཁན་དུ་བྱུང་བས། འདིར་ཡང་བྱུང་བ་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་པར་བྱའོ། འདི་
དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་དོར་ནས་²སངས་རྒྱས་འདོད་པས་
རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་འདི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན་
སྟེ། ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རིགས་པ་ལྟར་སྤྲོད་དང་ལུང་གི་
དགོངས་པ་མ་རྟོག་པར་ཆོག་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི། ཐོབ་བྱ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པར་རིགས་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྒྲོམས་པས་ནི་དེ་མི་འཐོབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ནི་སྤང་བར་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྟོག་གོམས་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་རྟོག་
པ་ཅམ་ཞིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་³ཕྱིར་རོ་སྟེ། དུ་བསམས་པའོ། འོན་སྟོན་པས་བསྐྱེད་རིམ་

¹ གྲེ་བལྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཟེ་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཤོག་གངས་པ་ལྟར་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞན་ཡང་
བསམ་ཟེ་སྤྲོད་ཉིད་སྤྲོད་པ། ལ་ཆེའི་མཁན་པོ་རབ་སྤང་བྱེད་དང་། ལྷ་ནུབ་བཟང་དང་། དགེ་བསྟེན་སྤྱི་ཀར་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་
མེད་གོ་དང་། སྤང་མཛད་རྗེ་རྗེ་དང་། དགེ་སྤྲོད་ཐེག་དཔལ་དང་། ལེགས་སྤྱིན་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་ལེགས་ཐབས་སྤྱོན་པོ་ཅན་དང་། དགེ་སྤྲོད་
མ་དག་འཕོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་དགག་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་འབྲས་བྱ་བྱུང་པ་དང་། ཐབ་མའི་དོན་གྱིས་འདིགས་པའི་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་རེ་ཞིག་གཟུང་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྲིས་མི་བྲབ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
པས་འདིར་སྤྲོད་པ་ཉིད་མཆན་མ་མ་ཐོང་བ་བསམ་གྲིས་མི་བྲབ་ཅིང་། སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་བསམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བརྟེན་ན་འབྲས་བྱའི་མཆོག་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་” ཞེས་གསལ།

² དེར་ནས་ དབུས་དཔལ།

³ མི་འགྱུར་པའི་ དབུས་དཔལ།

༩ རྩེ་ཡག་ལ། རྩུད་པ་ལ། ལ་རྩེ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་རྩུད། རིམ་པར་ལྷེ་ཡ་ལྷ་བཅུ་ལ། སྟོག་གྲངས་ ༡༩༥༡༡

བྱའི་མཆན་ཉིད་མངོན་བྱས་ན། ས་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་འགྱུར།¹ ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། དེ་འབྲེལ་བའི་ལུང་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ཏེ། སྤྲུལ་མ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་འགོག་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤྲུལ་འབྱུང་འབྱེལ་པར་བྱངས་སོ། ། གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་
 སངས་རྒྱུས་འབྱུག་པ་ལྟ་ཞོག ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་མི་འབྱུག་སྟེ། འདི་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་
 མས་རྒྱུད་འཁྲུགས་པར་བྱེད་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་། ཆགས་ཅན་ལ་འདོད་
 མའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ལྟར་སྒྲིག་ཅིང་ཅི་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡུན་རིང་པོར་མ་ཡིན་ནོ། །
 བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་བརྟགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཀེང་རུས་སྒྲོམ་པ་བཞིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མཆོག་འབྱུག་པ་ལ་
 མི་པན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། རྩ་རྒྱུ་ཉམས་སྤྱོད་པས་སྤྲུལ་བཟོད་པའོ། ། འདི་ལ་ཡང་མཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་
 བསྐྱེད་རིམ་ཡེ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཚུན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་ལ་
 དགོས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་(དགག་པ་དངོས་)ནི། སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཉིས་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་
 འབའ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི་ཡུན་ཅི་ཅི་ཞིག་འབད་ཀྱང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་
 འགོ་མི་རུས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་སྤྱུ་གུའི་ཉེར་
 ལེན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་ན་སྤྱུ་གུ་སྐྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་
 ནོ། ། དེས་ན་སྤྲུལ་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རབ་ཀྱི་²མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ཐབས་ལ་

¹ ལུང་འདི་མ་རྟོག་

² ཤེས་རབ་ཀྱི་ དབྱས་དབང་།

རག་ལས་ཤིང་། ཐབས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོས་པ་¹ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱང་པར་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོང་ཉིད་དང་ལྷན་ནས་འཕྱོར་སྟོམ་དགོས་པ་སྤར་
 ཡང་མང་དུ་བཤད་ཅིན་རྟོ།། གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གོམས་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་ན།
 རྟོག་པ་གོམས་པས་གོམས་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་མི་སྲིད་དགོས་ཏེ། ལུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་སྤང་བ་དང་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་
 ཐུག་གིས། “རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ།། རྟོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན།།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ལུལ་དུས་མ་འབྲེས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བས་རྟོག་བྲལ་དུ་
 སྤྱོད་མི་རུས་ན། སྤྱི་སྤྲུགས་བྱེད་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་རྟོག་པར་འདོད་པ་གཏན་མི་
 བཞགས་པར་འགྱུར་རོ།། རྟོག་པ་གོམས་པས་གསལ་སྤང་མི་འབྱུང་ན་ནི། ཆགས་ལྡན་གྱིས་
 ཆགས་ལུལ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་རེག་
 པར་ཚུལ་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། འདྲེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་ཡང་
 ཡང་དེ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་³ཤར་བ་སོགས་མི་སྲིད་དོ་
 ཞེས་སྤྱོད་པ་གདབ་དགོས་ལ། རིགས་པའི་ཀྲུལ་པོས། “མི་སྤྲུག་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས།།’
 ཡང་དག་མིན་པའང་བསྟོམས་པ་ཡི།། སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པ་རྟོག་མེད་དང་།། ‘གསལ་བར་
 སྤང་བ་ཅན་དུ་གསུངས།།”⁴ ཞེས་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་གསུང་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་
 པ་ལ་རྣལ་འཕྱོར་མཛོན་སུམ་འབྱུང་བྱང་དུ་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བ་དེས་པའི་གཞིར་གྱུར་

༡ བསྟོས་པ་ སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་གཙང་དབང་།

༢ སྤྱི་སྤྲུག་ ཆད་མ། ཅེ་སྟོན་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་དེས། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༩༡༥

༣ གསལ་བར་ དེམས་དབང་།

༤ སྤྱི་སྤྲུག་ ཆད་མ། ཅེ་སྟོན་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༩༤༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་གཉིས་ཟུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས།།’ ‘གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་།།’ ཞེས་གསལ།

པའི་དཔེ་མྱི་རོལ་བས་ཀྱང་མི་བསྟོན་པ་ལ་བསྟོན་བཏིང་བས། གཞན་སྡེ་ལ་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་སོགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་བཅད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་
གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤང་འོང་བ་ལ་ནི། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་དོན་གང་གོམས་ཀྱང་
འདྲ་སྟེ། གོམས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེགས་པའི་དབང་སྐྱུག་གིས།
“དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།། ‘གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་བ།། གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ན།།’ དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒོ་འབྲས་ཅན།།”¹ ཞེས་གསུངས་ལ། ཀུན་སྦྱོང་གྱི་བཅུ་
གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་གང་དང་གང་གིས་ནི། མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྦྱོར།།
དེ་ཡིས་དེ་ཡི་དངོས་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ནོར་བུ་འདྲ།།”² ཞེས་གསུངས་
སོ།། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་གོམས་པས་གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་བ་འདོད་ན་ནི། རྟོག་
བྲལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པས་དེ་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཐ་སྐད་མི་བྱེད་³ན་མིང་ཅམ་ལ་ཅོད་པའོ།། གལ་ཏེ་
ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། གཉིས་སུ་སྤང་བའི་
རྟོག་པ་དང་མ་བྲལ་བས་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལས་རྟོག་བྲལ་གྱི་
སྒོ་སྒྱེ་མི་སྲིད་ན་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་གྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྤང་གི་
རྟོག་པ་ཡིན་པས། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་ལས་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྒྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། “ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི།། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་བ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱུང་སེམས་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་གཉིས་སྤང་ཡོད་པས། དེ་དག་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་

1 རྗེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ལུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་1496 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་བར་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྟོན་གྱུར་བ།། བསྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།’ ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། ག་ཀུན་སྦྱོང་། ལུ་བཅུ་གཅིག་པ། འོག་གངས་3496

3 མི་བྱེད་ན་ ལྷ་འབྲས་དཔར་པ།

4 རྗེ་བསྟན་འཛིན་ སེམས་ཅམ་ མི་འཕགས་པ་བྲམས་པ། དབུས་མཐའ་རྣམས་འབྲེད། ལུ་དང་པོ། འོག་གངས་2045

པའི་རྒྱ་འབྲས་མཐུན་ལུགས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞིག་¹སྟོན་
 ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཁས་
 གླུང་དགོས་སོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་ལམ་དུས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་མི་རྟོག་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོས་དེ་ཁོ་ན་མ་རྟོགས་པས་
 འགོག་གོ་སྟམ་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མེད་པར་འདོད་ན་
 བེ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། འོན་ཀྱང་སྤང་ཕྱོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 མཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་ན། རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་མི་
 སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ།། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་འགྲུབ་པར་སྒྲིབ་
 བེ། དགེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་²བྱུང་ན་ཡུན་རིང་བྱང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅམ་ཞིག་མི་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ལ། ཞི་
 གནས་མི་འགྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་རྒྱ་མཆན་དེས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་
 འཁྲལ་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱད་ནས་སྦྱིང་
 བ་བཞིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་མང་རོ།། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་
 དབྱད་ནས་སྦྱིང་བས་མ་ཁུབ་པས། དཔྱོད་པ་དང་འཛིག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། འདི་
 དང་གསལ་སྤང་སྦྱེས་པ་རིང་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། རྗེ་རྗེ་མཁའ་
 འགྲོའི་ལྷ་བརྩ་པ་ལས། “རྣལ་མའི་སྦྱིར་བ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར།། བཙུན་མ་ཡི་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་།།
 བཙུན་མ་ཡི་ནི་བཟླས་པ་བྱ།། རྣལ་མའི་སྦྱིར་བ་རྟོགས་བྱུར་ན།། ‘བཙུན་མའི་སྦྱིར་བ་བྱི་
 རོལ་པས།།’ རྣལ་མའི་སྦྱིར་བ་རྟོགས་བྱུར་པས།། བཙུན་མ་དག་ནི་མི་བྱའོ།། དཔེར་ན་

1 མི་རྟོག་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

2 ཅེ་གཅིག་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

ཅེ་གཅིག་པ་ཅག་ དབྱས་དཔར།

གཟིངས་ལ་འཇུས་ནས་ནི། རྩ་ཡི་པ་རོལ་འགོ་བར་བྱེད། བ་རོལ་ཕྱིན་ནས་འདོར་བ་
 ལྟར། བཅོས་མ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་ལས་གང་ནི། བཅོས་
 མའི་སེམས་ཀྱིས་གང་བྱེད་པ། ཕྱི་རོལ་ལས་རྣམས་གསལ་བྱེད་པས། དང་པོའི་ལས་ཅན་
 རྣམས་ལ་བསྐྱགས། དངོས་གྲུབ་དེ་ཀྱན་འདིར་གནས་པས། རྩལ་བའི་དངོས་ཉིད་རིག་ལ་
 མིན།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ། “གང་ཡང་སྤྲེལ་བ་སྐྱེད་བཅོས་རྣམས།”² ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་མ་བཅོས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་བར་དུ་
 བཅོས་མ་བསྐྱེད་རིམ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ནས་འཛོག་པའི་ཁུངས་ཡིན་གྱི། མཆོག་སྤྱབ་པའི་
 ལས་དང་པོ་བས་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཐུན་སྦྱུལ་ལོ།
 གཟིངས་ཀྱི་དཔེས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་རྩ་ཡི་པ་རོལ་ནས་འཛོག་ཀྱང་དེར་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་³ངེས་
 པར་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟོང་བ་དང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
 པ་ལྟར་བཅོས་ནས་བྱ་མི་དགོས་པར་མ་བཅོས་པར་རུས་པའི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་ཡིན་གྱི།
 རྩུང་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་པར་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་
 ལྟ་བུས་བསྐྱེད་རིམ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་བའི་དངོས་ཉིད་རིག་ལ་མིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ཏེ།⁴ དང་པོའི་ལས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱགས་པར་གསུངས་པས། ལས་དང་པོ་
 བ་ལ་དེ་གལ་ཆེ་ལ། རིམ་ལྔ་དང་སྟོད་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་ཐམས་
 ཅད་ལས་དང་པོ་བར་བཤད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པས་ཐར་པ་དང་བྲལ་
 བ་དང་སྐྱེས་སུ་ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་
 མི་སྒྲོམ་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ན་མཆོག་
 མི་འགྲུབ་པས། ངལ་བ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་ལུང་དང་དེ་འབྲེལ་

1 ཕྱི་བཀའ། རྩུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འཕྲོའི་རྩུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྔ་བརྟུ་བ། ཤོག་གངས་136བ6 ལས་བྱུང་བ་ལས་ཆོག་རྒྱུ་ལྔ་བ་
 རྩུང་མི་འབྲས་མེ། ‘བཅོས་མའི་སྟོར་བ་ཕྱི་རོལ་ནས།’ ཞེས་གསལ།

2 ཕྱི་བཀའ། རྩུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འཕྲོའི་རྩུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྔ་བརྟུ་བ། ཤོག་གངས་137ན7

3 སྐྱབས་སྐྱབས་ཏུ་ དབུས་དཔར།

4 དོན་ནོ། དབུས་དཔར།

གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་།¹དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལྡན་དུ་མ་ལས་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་རེ་རེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ན། “དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམས་
 པས།། རྩོམ་སེམས་དཔའ་མཉམ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གོམས་པས་མཆོག་སྟེར་བའི་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་³སྒྲུབ་
 པས། ལྷང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ན་ནི་སྤྲ་མ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་བསྐྱོག་ནས་སྒྲོམ་ཤིག །
 བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་མི་དགོས་སམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་ནས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནི།
 བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། “རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི། དེ་
 ཡི་བདེ་བ་བདེ་ཆེན་བརྟེན།། རྫོགས་པ་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ།།” བསྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཅི་ཞིག་
 འཆའ་ལ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ།། ‘ཨེ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེ།།’ དང་
 པའི་བྲུགས་ཀྱིས་རབ་དུ་ཉམས།། ‘ལུས་ཀྱི་དངོས་མེད་ག་ལ་བདེ།།’ བདེ་བ་སྤྲོ་བར་མི་རྒྱས་
 སོ།། རྩབ་དང་རྩབ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ནི། བདེ་བས་འཁྲོ་བ་རྩབ་པ་ཉིད།། རི་ལྟར་མེ་རྟོག་ལ་
 གནས་ཤི།། མེ་རྟོག་དངོས་མེད་ཤེས་མི་འགྱུར།། དེ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དངོས་མེད་
 པས།། ‘བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མི་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ནི། ལས་དང་སོ་
 བས་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། བདེ་བ་ཆེན་སོ་
 ལྟན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་དོན་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོན་ཏན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱ་མཆན་
 བཀོད་ནས་ཁུས་པའི་ལན་དུ། ཁྱོད་རྫོགས་རིམ་ལ་དང་པའི་བྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་
 ཉམས་སོ་ཞེས་གསུངས་ནས། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་མེ་རྟོག་དང་དེའི་ནི་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པར་བསྒྲུབས་སོ། དེ་ཡང་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁུགས་པ་ནི་རྫོགས་

༡ དོན་ཀྱང་སྤྲོ་འབྲུམ་དཔའ་མ། གཙང་དཔའ།

༢ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ག་སྤྲུལ། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཞོག་གྲངས་༤༡བཟུང་།

༣ མཐའ་ཡས་པ་ཅིག། གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

༤ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༥ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ། ཞོག་གྲངས་༡༥བཟུང་། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་
 པ་དང་དུག་པ། བརྟེན་པ། ཕྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྫོགས་པ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ།། ‘ཨེ་མའོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེ།།’ ‘ལུས་ཀྱི་
 དངོས་མེད་གང་ལས་བདེ།།’ ‘བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མེད་འགྱུར།།’ ཞེས་གསལ།

རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ལ། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་གནས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ཅིང་། སྐྱ་ནི་
 ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གསུངས་ཏེ། ལམ་དུས་སྤྱུང་
 དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་¹རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། ། གང་ཟག་རབ་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་
 བ་ལ་ཡང་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཞིག་མི་འདོད་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷར་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཅིག་ཅར་པར་²འདོད་དགོས་ལ། ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཞིག་འདོད་ན་ནི། དེ་འཆང་
 རྒྱ་བ་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་དང་འགལ་
 ལོ། ། སྐྱེ་བ་སྤྱ་མ་མང་པོར་སྐྱགས་ལ་སྤྱངས་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་ལ་གང་ཟག་རབ་ཏུ་བྱས་
 རྣམ་དེ་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་ནས་འཁྲིད་མི་དགོས་པར་སྐྱ་ན་ནི་སྐབས་ལས་ཉམས་པའི་གཏམ་
 ཡིན་ཏེ། འདིར་སྐྱགས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་སྐབས་སུ་
 རིམ་པ་དང་པོ་དགོས་མི་དགོས་དཔྱོད་པ་³ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་ནི་
 རྗེས་སུ་རིམ་མང་པོ་⁴ཞིག་ཀྱང་བཞག་ནས་ཁྲིད་པས་ཆོག་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། འདི་ནི་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆོགས་ལམ་ནས་བསྐྱོད་དགོས་མི་དགོས་དཔྱོད་པ་ན་ས་དང་པོ་
 ཐོབ་ནས་ཆོགས་ལམ་ནས་བསྐྱོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བ་དང་འབྲའོ། ། ལོག་རྟོག་འདི་ལ་ནི་
 དམིགས་བྱུག་པའི་དགག་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་མཛད་དེ། སྤྱོད་བསྐྱས་ལས། “རྗེ་རྗེ་
 སྟོབ་མས་གསོལ་བ། བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དངོས་པོ་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཅིག་དང་
 དུ་མ་དང་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
 ཏྲག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་

1 ལམ་དུས་སྤྱུང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ལམ་དུས་སྤྱུང་ཐུན་པའི་ དུས་དཔར།

2 ཅིག་ཆར་པར་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

3 དཔྱོད་པ་ དུས་དཔར།

4 མང་པོ་ དུས་དཔར།

མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སློབ་པ་
ན་གོ་རིམས་¹ རྩེ་ལྟ་བུ་བ་བཞེན་བསྐྱབ་པར་བགྱིའམ། ཡང་ན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཅམ་གྱིས་དེ་
དག་སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་སོ་སོར་སྤང་བར་བགྱི། རྫོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲས་པ། རིམ་གྱིས་²
འབྲུག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའི།³ ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་ཤེས་བྱེད་མང་པོས་རིམ་
ཅན་ནས་འཁྲིད་དགོས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབས་
ཉི། དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་རིམ་པ་དང་པོ་འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ལམ་མིན་པར་སྤྲོ་ན། རྒྱུད་སྤེལ་ལྟ་བུ་གསུམ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་
ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུད་སྤེལ་
གསུམ་དང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་པལ་མོ་ཆེ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་
པའི་སྤྲགས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་རོ།། པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རབ་སྤྱིན་སོགས་པར་
བྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་དང་། སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་རིམ་
པ་དང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་⁵ པར་གདུལ་བྱ་རབ་སངས་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་ཡོད་དོ།། ཞེས་སྤྲོ་
བ་གཉིས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཁམ་ཆེ་བར་སྤྱང་བས། གསུང་རབ་
ཀྱི་དབུ་ཞབས་ལེགས་པར་བསྐྱེགས་ནས་དཔྱོད་ཤེས་པ་དག་གིས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་

༡ གོ་རིམ་ རྩེ་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༢ རིམས་གྱིས་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

རིམ་གྱིས་ རྩེ་དཔལ།

༣ བྱའི། གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སློབ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། སྤྱོད་བསྐྱས། ཡེུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༥༡བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་
ཅག་ལྟ་བུའི་སོ་སོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་ནས་བྱེ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་པ་སྤྱ་ཆོགས་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་།
གཅིག་དང་། དུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆང་པ་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སློབ་པ་ན་གོ་རིམས་རྩེ་ལྟ་བུ་བ་བཞེན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱིའམ། ཡང་ན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་
སོ་སོར་སྤང་བར་བགྱི། རྫོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲས་པ། རིམ་གྱིས་འབྲུག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༥ མི་བལྟོས་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

སྟེ། དེ་ནི་ཐ་ན་སྐྱབ་ཐབས་སོགས་ལ་¹བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། གྲི་རྟོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་²མིང་དོན་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ་དང་བརྟེན་རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་སྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པར་ལོག་པར་སྐྱབ་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཀག་མོད་ཀྱང་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ན། དེ་མེད་འོད་ལས། “སྐྱ་ཆོགས་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་ལམ་གྱི་ནི། དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པས་གང་གསུངས་པ།། བཅུ་དྲུག་བཞི་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན།། ‘ལམ་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།’ བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ནི།། བཅུ་ཡིག་ལ་སོགས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ།། རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱབ་ཐབས་གཞན་ཡོད་མིན།།”³ ཞེས་དང་། “གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།། ‘འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་གོམས་པར་བྱུང་བས་ནི།།’ བྱུབ་པ་འཛིག་རྟོན་པ་དག་འབྱུབ་འབྱུར་ཏེ།། འདོད་པའི་དངོས་བྱུབ་ཆེན་པོ་གལ་ཞིག །”⁴ཅེས་རྟོགས་རིམ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ལམ་མེད་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཛིག་རྟོན་པའི་⁵དངོས་བྱུབ་འབྱུབ་ཀྱི། མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་མི་འབྱུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྟོམ་པའི་ཆེ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞལ་དང་ཕྱག་མཆོན་རྣམས་མེད་པར་བཤད་པའི་མཐར། དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོམ་པ་མི་

༡ རྣམས་ལ་ གཙང་དབང་།

༢ བཏགས་པའི་ དབྱས་དབང་།

༣ རྟེན་བཀག་ལ། དུས་འཁོར་དེ་མེད་འོད། དེ་མེད་འོད། རྟེན་འཛིག་རྟོན་གྱི་ལེན། རྟོག་གྲངས་“༥༣” ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟོག་བཞི་པ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལམ་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།’ ཞེས་གསལ།

༤ རྟེན་བཀག་ལ། དུས་འཁོར་དེ་མེད་འོད། དེ་མེད་འོད། རྟེན་འཛིག་རྟོན་གྱི་ལེན། རྟོག་གྲངས་“༥༣” ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟོག་བཞི་པ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་གོམས་པར་བྱུང་བས་ནི།།’ ཞེས་གསལ།

༥ འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་ དབྱས་དབང་།

བྱའོ།། ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་¹སེམས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གནས་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། དེ་དག་ནི་ཁྱེད་གྱིས་ལུང་དོན་མ་གོ་བར་སྟེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆེགས་བཅད་དང་པོས་ནི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་མི་འཐོབ་པར་གསལ་བར་གསུངས་གྱི། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་ཆེགས་བཅད་གཉིས་པས་སྒྲུབ་ཐབས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མི་འགྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་མདོག་ཞལ་བྲག་སོགས་སྐྱོམ་པའི་གོམས་པ་²གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མདོན་སུམ་དུ་གསལ་བ་བརྟེན་པ་ན་དེ་ཅུམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་མི་འདོད་པ་བཀག་ནས། དེ་འབྲུག་བདེས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་གྱི་མཆོག་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ཅི་མེད་འོད་ལས། “འདིར་གལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱི་ཁམས་སམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐམས་ཅད་མཐེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་ན། དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་ལམ་མཐེན་པ་ཉིད་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐེན་པ་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟད་པར་ལ་སོགས་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་དང་གྲུབ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།”³ ཞེས་དང་། “འདིར་གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་

1 རྟོག་པའི་ གཙང་དཔལ།

2 གོམས་པ་ དབྱས་དཔལ།

3 ལྷོ་བཀའ། དུས་འཁོར་ཅི་མེད་འོད། ཅི་མེད་འོད། ཤྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་ 3, 4, 5, 6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་གལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱི་ཁམས་སམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་

ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མ་གཏོགས་པར་སྒྲོམ་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་དང་
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་¹བསྒྲོམ་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བསོད་
 རྣམས་དཔལ་པ་གཞན་ཞིག་ང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གོམས་པ་ལས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་གཏོགས་པར་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་མེད་
 རྟོ།།² ཞེས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཞན་མ་བསགས་པར་བསྐྱེད་རིམ་ཅན་
 ཞིག་ལ་གོམས་པ་ལས་དགྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་
 བཀག་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ལམ་གཞན་མ་
 བསྒྲོམས་པར་བསྐྱེད་རིམ་གོམས་པ་ཅན་ཞིག་གིས་སུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གི།
 སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་ཅེས་འགོག་པ་འབྲེལ་ཆེན་གྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ་དུས་འཁོར་
 བའི་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པ་བཀག་གོ་ཞེས་མ་སྤྲོ་ཞིག །སངས་
 རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་ནི་དུས་དེར་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། “བསྒྲོམ་
 པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།”³ ཞེས་

འགྱུར་ཞིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་ན་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྤྱད་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཉིད་དང་ལམ་མཐུན་པའི་ཉིད་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའམ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ཞིང་ཉན་མོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

¹ རྟོག་པ་ གཙང་དཔར།

² སྤྱི་བཀའ། དུས་འཁོར་དེ་མེད་འོད། དེ་མེད་འོད། སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་༢༠༡༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཉིས་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཤི། ‘པའི་སྒྲོམ་’ ཞེས་གསལ།

³ སྤྱི་བཟུང་། རྒྱུད་འབྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤོག་གངས་༢༠༡༧ ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། “སྒྲོམ་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་

དང་། “འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡམ་ཉམས་པ་དེ་ནི། འོག་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་འབྲེལ་གྱིས་མནན་པར་གྱུར་ན་བདག་གྱང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་བཅུ་པའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྒྱུ་པར་བྱེད་དོ།། འདི་ནི་སྟོབས་བཅུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་བཅུ་པའི་འགལ་ལྷ་ཉི་ཆེ་བ་ཚོངས་པ་ཆེན་པོའོ།། འདིར་ནལ་འབྱོར་པ་‘འདིས་’སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི། སྟོན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།”² ཞེས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་རྒྱུ་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ནི་སྟོན་མེད་པའོ་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་མཛད་དོ།། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དུག་ཆེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོག་བསྟོམ་མི་བྱ་བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་གཙོ་བོ་སྟོམ་པའི་དུས་སུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་སྟོམ་པ་མེད་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བཀོད་པའི་དོན་ལ། བོད་ནམས་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་གཅིག་ལ་ལྟའི་ཡན་ལག་གི་ནམ་པ་ནམས་ཆང་བར་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་སྟོམ་པ་ཡང་མེད་པས། མཆོག་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མིན་པར་སྒྲིབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེས་གྱང་གཅིག་སྟོམ་པའི་ཆེ་གཞན་སྟོམ་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་དུག་རྫོགས་པར་སྟོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དུག་ཆེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གིས་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ནས་འགོག་པ་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་དུས་སུ་རྟགས་བཀོད་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟན་འབྱེན་ནམ་པ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་

ཉིད་ཉིད་ཀྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསལ།

ྱ ང་རྒྱལ་བྱས་ དབྱས་དཔར

༩ རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། ད ບིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་༣༣༤༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདིའི་’ ཞེས་གསལ།

ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་དེའི་མན་ངག་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྲ་
 མའི་དུས་ན་ཕྱི་མ་ལ་སྤང་བའི་དཀར་ཆོས་རྣམས་མེད་ལ། ཕྱི་མའི་དུས་སུ་ཡང་སྲ་མ་ལ་
 སྤང་བའི་དཀར་ཆོས་རྣམས་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་
 སྲ་བཀོད་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་སྤང་ངོ་།། དེས་ན་གཏན་ཆེགས་གྱི་དོན་ནི། འགྲེལ་ཆེན་
 ཉིད་ལས་སྤྲད་ཅིག་གང་ལ་གཙོ་བོ་སྒྲོམ་པའི་སྤྲད་ཅིག་དེ་ལ་ཤར་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་
 པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གཡས་ཞལ་འདིའོ་སྒྲོམ་དུ་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་གཡོན་ཞལ་འདིའོ་
 སྒྲོམ་དུ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། གཡས་ཞལ་སྤང་བའི་སྒྲོ་ལ་གཡོན་ཞལ་ལ་སོགས་
 པ་མི་སྤང་བར་སྒྲོན་པ་མིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། ཏྲོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་¹མཐོང་
 བ་མེད།།”² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏྲོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་³མི་སྐྱེ་ལ། ཏྲོག་པ་གཅིག་ལ་
 གཟུང་རྣམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྤང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་བོ་ལ་ཏྲོག་པའི་
 ཆོ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟ་⁴མ་ཡིན་ན་སྤྲོན་སྤང་བ་ན་ཤངས་སྤང་བ་འགལ་ཞིང་། སྤྲོན་གྱི་དབུས་
 སྤང་བ་ན་མཐའ་གཉིས་སྤང་བ་ཡང་འགལ་དགོས་པས་ཏྲོག་པ་ལ་གང་ཡང་སྤང་བ་མེད་
 པར་འགྱུར་ངོ་།། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་སྐྱེས་བུའི་
 མདུན་མཐོང་⁵བ་ན་རྒྱབ་དང་ནང་ཁོལ་⁶ལ་སོགས་པ་མ་མཐོང་བས། བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་མེད་པ་དང་། བྱིས་ཅིག་པའི་ཀ་བ་འཇུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཆུངས་པས།
 བྱིས་ལ་སོགས་པ་བེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་པོས་བཀག་ཅིང་། སྒྲོམ་འབྱུང་

༡ ཅིག་ཆར་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། སྤྲེད་པར།

གཅིག་ཅར་ དབུས་དཔར།

༢ སྤྲེ་བསྐྱེན། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཞོག་གངས་༡༩༥༩

༣ ཅིག་ཆར་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། སྤྲེད་པར།

གཅིག་ཅར་ དབུས་དཔར།

༤ ད་ལྟ་ གཙང་དཔར།

༥ མངོན་མཐོང་བ་ དབུས་དཔར།

༦ རང་ཁོལ་ དབུས་དཔར།

འབྲེལ་པར་ཡང་བཀག་གོ། །གཡས་ཏེ་གཡས་ཞལ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པ་ན་གཡོན་ཞལ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པ་
མེད་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་དེས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གི་དོན་དུ་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རྗེ་ལྟར་འབྲུབ་སྒྲུལ་ན། བདེན་ཏེ། འདིའི་དོན་ནི་དངོས་སའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་གཞུང་དེ་དག་གིས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བྱུག་ཆེན་གྱི་དངོས་
བྱུང་གི་ཐབས་ཅམ་དུ་སྒྲོམ་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ།། དེ་འགོག་དགོས་པ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་
ལྟར་འབྲེལ་པར་དགག་པ་མཛད་པའི་བྲླགས་སྤྲ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱིས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་
པ་གོམས་པས་གསལ་བར་སྤང་སྟེ། མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཕྱང་པོ་རྣམས་རིགས་ལྷ་ཁམས་
རྣམས་ཡུམ་རྣམས་སྤྱ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་དོ།། དེའི་བྲླགས་ལ་ནི། དངོས་སའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཞན་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད་ལ། དངོས་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡང་མི་འདོད་པས། ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་ཅམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
སྒྲོམ་པར་ཡང་འདོད་དགོས་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་ན་བྱུག་ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་གི་
དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ནོ།།³ ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེའི་
བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་གི་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་སྒྲོམ་པ་ན་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། དུས་ཅིག་ཅར་⁴ དུ་སྒྲོམ་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།⁵ དེ་
སྒྲུབ་པ་ནི། གཙོ་བོ་སྒྲོམ་པ་ན་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དང་། གཡས་ཞལ་སྒྲོམ་པ་ན་གཡོན་
ཞལ་སོགས་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་རྣམས་འགོད་ལ། བྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དུས་གཅིག་དུ་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་པས་འབྲུབ་པོ།། གཞན་

¹ རྒྱ་དེ་དག་ དབྱས་དཔལ།

² རྟོགས་པའི་ དབྱས་དཔལ།

³ དོན་རྟོ། །གཙང་དཔལ།

⁴ ཅིག་ཅར་ སྤྱ་འབྲུལ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ།

⁵ དོན་རྟོ། །གཙང་དཔལ།

༡ བོ་རིམས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༣ དགོས་འབྲེལ་ གླེང་བྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

3 ལས་འདིཉིད་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ།

८ གྲེ་བརྒྱུ། རྒྱུང་བཟེལ། ཀ་ཁྲེ་བཅོལ་ལྟར་མེས་མཁས་དཔལ་དྲོ་ཁྲེ་ལྷིང་ཡོ། དྲོ་ཁྲེ་བརྒྱུལ་པའི་བཟེལ་པ། འོག་གྲངས་ཅེན་ནང་ལས་རྒྱུང་པའི་
ནང་ནས་ཅེག་ཀར་རྒྱུལ་བའི་ཅུང་པའི་ཤེ། རྒྱུང་པ་དེ་ལས་རྒྱེ་པའི་བཟེལ་པ་མཁས་ཅན་དུ་མཆོང་གིས། འོ་ཏུ་བ་མི་ས་ཡོན་ལས། སྤ་
ལུའི་ཤུ་ཅི་པ་ལྟར་བཟེང་། ཅེས་གསལ།

4 ཡིན་ཡང་ དབྱས་དཔར།

བ་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། “དང་པོར་ཞིང་ནམས་སྤྱང་དོན་དུ། ‘ཀོ་ཏ་བ་ནམས་འདེབས་བྱེད་
 ཅིང་།’ བྱེད་ནས་སྤྱངས་པའི་ཞིང་ལ་ནི། ‘ས་ལུའི་ས་བོན་འདེབས་བ་བཞིན།’”¹ ཞེས་དང་
 པོར་ཀོ་ཏ་བ་བཏབ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱངས་པའི་ཞིང་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་འབྲས་ས་ལུ་འདེབས་
 བ་དཔེར་མཛད་ནས། “མི་ཡི་སྤྱེ་བ་དག་ཞིང་ལ། དམིགས་མེད་སྤྱང་རྗེའི་ས་བོན་ནི།
 བཏབ་པས་གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཕྱིར། སྤྱང་ཉིད་དཔག་བསམ་སྒྲོན་གིང་འབྱུང་།”² ཞེས་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱིས་ཞིང་དག་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་མེད་སྤྱང་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་
 བསྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྤྱེ་བར་བཤད་པས། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པའི་ཁྱད་ས་སོ། དེ་སྤྱར་ན་རྟོག་པ་ཡང་གང་རུང་རུང་མིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཡང་མི་
 སེམས་པ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་བདག་
 གཉིས་ཀྱི་མཆན་མར་མི་རྟོག་པ་བདག་མེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་རིག་པའི་ལམ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པས་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།³ དེས་ན་འབྲེལ་བ་དེ་ལས། “ཟབ་ཅིང་
 རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ནམས་ལ། སྐལ་བ་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ལ། དུག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲགས་
 སོགས་གང་⁴ ། ཡིད་འོང་བདག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན། དུག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲགས་སོགས་
 གྱིས་། ‘སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས་།’ སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་མ་འོངས་པའི། ‘སྒྲོབ་
 དཔོན་ནམས་ནི་བདུད་ཀྱི་རིས།’⁵ ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་
 བྱེད་ ཆོགས་བཅད་སྤྱེ་མའི་དོན་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རེ་ཞིག་ཆོགས་རིམ་གྱི་སྐལ་བ་དང་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱ་དཀྱིལ་ ༡ རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་སྤྱང་པོ། རྗེ་རྗེ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ། འོག་གངས་མེད་ ༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་བྱེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཀོ་ཏ་བ་ནམས་འདེབས་བྱེད་ཅིང་།’ ‘ས་ལུའི་ས་བོན་འདེབས་བ་བཞིན།’ ཞེས་གསལ།
 2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱ་དཀྱིལ་ ༡ རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་སྤྱང་པོ། རྗེ་རྗེ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ། འོག་གངས་མེད་ 2
 3 དོན་རྟོ། གཙང་དཔལ།
 4 སྤྲགས་སོགས་དང་། གཙང་དཔལ།
 5 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱ་དཀྱིལ་ ༡ རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་སྤྱང་པོ། རྗེ་རྗེ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ། འོག་གངས་མེད་ 3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་དུག་པ་དང་བྱེ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད།’ ‘སྒྲོབ་དཔོན་ནམས་ནི་བདུད་ཀྱི་རིགས།’ ཞེས་གསལ།
 6 རེ་ཤིག་ དབྱས་དཔལ།

བྲལ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་གང་ལ་སྟོན་པའི་
གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་རིམ་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་མིན་ལ།
གཉིས་པས་ནི་སྒར་ངི་མེད་འོད་བྲངས་པ་ལྟར་སྒྲིའི་འཁོར་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་ཞིག་གོམས་
བར་བྱས་པས། དེ་གསལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་བདུད་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།། གྱི་རྩོར་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལུང་ནི་རྗེ་སྤྱིང་པའི་འགྲེལ་བར་བྲངས་པ་ལས་
ཀྱང་། “རྣམ་རྟོག་རྒྱ་རུ་རྒྱུད་པ་ཡི།། འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམ་གཟིགས་ནས།། རི་ལྷ་རི་ལྷར་
སྒོལ་འགྱུར་བའི།། དེ་དང་དེ་ཡི་ཐབས་བསྟན་ནོ།། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བཅིངས་ལ།།
ཐོག་མར་རྟོག་པའི་ཆོ་ག་བསྟན།། རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན།། མི་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་
འབྱུག་བྱ།། ‘དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་ཁང་བ་དང་།’ ལྷ་རྣམས་རི་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་¹།།
ཡེ་ཤེས་དགྲུག་དང་དབང་བསྐྱར་དང་།། དེ་བཞིན་འཁོར་ལོ་ཅ་དང་ནི།། ཁུ་བ་རྒྱུད་རྣམས་
གང་བསྟན་ནོ།། གྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཞུག་པའི་གྱིར།། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོས་བསྟན་པ་
ཡིན།། ‘མ་ཡིན་ངེས་དོན་གཞན་དུ་དབྱེད།’ དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་དང་ལྷ་དག་དང་།། ཡེ་ཤེས་
དགྲུག་དང་དབང་བསྐྱར་དང་།། ཁུ་བ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་བ་²།། ‘གྱི་ཡི་རྩོ་རྗེ་དེས་མི་ཤེས།’³ ཞེས་
དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པའི་ས་མཆོམས་གསལ་བར་མཛད་དོ།།
དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་རིམ་བྲང་དོན་དང་སྒྲོས་པའི་ཆོས་སྤྱ་གསུངས་པའི་ལུང་རེ་རེ་ཅན་
ལ་བཞེན་ནས་དེ་སྒོམ་པ་འདོར་ན་⁴ནི། ཁུ་བ་རྒྱུད་རྣམས་ཞེས་པ་ནས་གྱི་ཡི་རྩོ་རྗེ་དེས་མི་
ཤེས།། ཞེས་གསུངས་པ་⁵ལྷར་ཅ་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་བྲང་བའི་དོན་

¹ བསྐྱེད་པ་དང་། གཙང་དཔལ།

² བསྟན་པ། རྗེ་དཔལ།

³ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དབའ་རྩོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ། རྩོ་རྗེ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གངས་༥༤ན་3 ལས་བྱུང་
བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུད་ཀྱང་བྲང་བྱུག་གི་མ་བཅས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པ་དང་།’ ‘མ་ཡིན་ངེས་དོན་གཞན་
དུ་བྱེད།’ ‘གྱི་ཡི་རྩོ་རྗེ་དེས་མི་ཤེས།’ ཞེས་གསལ།

⁴ འདོར་ན་ དགུས་དཔལ།

⁵ ཅས་གསུངས་ རྗེ་དཔལ།

སྒྲོས་པའི་ཆོས་སྤྱ་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས། གང་ཟག་རབ་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་འདོད་པ་སྤར་ཡང་མང་པོ་བྱང་སྤང་བ་བཞིན་དུ། དེ་དག་གྱང་
 སྤགས་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་སྒྲོམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས།
 མཐར་གཏུགས་པ་ན་བསྒྲོམ་དགོས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་
 པའི་ཙམ་འཛིག་ཙམ་ཞིག་དུ་སོང་ནས་¹གསུང་རབ་མཐའ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ།། དེའི་
 སྤྱིར་མཁས་པས་ནི། ས་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་སྒྲིད་ཕྱོགས་རྣམས་དང་དོན་སྒྲོས་
 བཅས་ཡིན་པས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟེན་པར་བྱའོ།། ཞེས་པ་དང་། སྤགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱི་བསྒྲོམ་བསྐྱས་སོགས་རྟོག་བཅས་དང་སྒྲོས་བཅས་དང་དང་དོན་ཡིན་པས་ངེས་དོན་གོ་
 ན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱ་བ་གཉིས་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱང་
 རིང་དུ་དོར་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་
 རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོབ་པ་དང་། སྒྲོས་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་རྣམས་
 བསྟེན་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་
 ལས། “རེ་ཞིག་²ཕྱོགས་ཙམ་མཐོང་བས་ཞུགས་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་ངེས་པར་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱོགས་སུ་རྣམས་པར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བས་གནས་པར་བྱ་
 སྟེ། ལྟ་བའི་ཚུལ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་
 པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་དམ་ཆོག་རྣམས་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་
 འཇུག་པས་སྒྲིད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་སྟེ། རོ་རྩེ་
 འཛིན་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་
 འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྤྱིར་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉེ་བར་གཟུང་བར་བྱའོ།།”³

1 སང་ནས་ དབུས་དཔལ་།

2 རེ་ཤིག་ དབུས་དཔལ་།

3 སྤྱ་བསྟན། རྒྱ་འབྲེལ། ཞེ་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ཤོག་གྲངས་334ན3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རེ་
 ཞིག་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པས་བཞུགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ངེས་པར་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་

ཞེས་སྤར་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲ་གཉིས་སྒོས་པའི་འོག་ཏུ་རང་གི་ལུགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རིམ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་¹ངེས་པ་དང་། རིམ་
གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་)ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པ་དང་ཤི་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པ་ནི་རིམ་པ་ཡིན་པས། སྤང་གཞི་ནི་
བསྐྱེད་རྫོགས་དངོས་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བསྐྱེས་ལས། “སྐྱེ་བ་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།” འཆི་བའི་མིང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན།། རིམ་གཉིས་དེ་དག་
སྒྲ་མའི་བྲིན་གྱིས་ནི། ཉེད་པ་འདི་ནི་མ་འོངས་སངས་རྒྱས་ཡིན།།”² ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།³ དེ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཐ་མལ་པའི་ལུས་རང་གི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྤྱོད་བསྐྱེས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
ལྟར་སྟོན་གསལ་ལས། “བཏགས་པ་⁴དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སོ་སོར་

རྒྱལ་བར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བས་གནས་བར་བྱ་སྟེ། ལྟ་བའི་ཚུལ་སྒོས་པ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རིམ་
གྱིས་འབྲུག་པ་དང་། དམ་ཆེག་རྒྱལ་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འབྲུག་པས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་རྒྱལ་ཉེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ངེས་
པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་ཉིད་མདོན་དུ་རྟོགས་ནས་འདོད་པའི་དོན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྤྱོད་
ཏེ་ཚུལ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་བར་གཞུང་བར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

༡ གོ་རིམ་སྤྱི་ལུགས་དཔེ་མཁན་གཙང་དཔར།

༢ རྗེ་འཛིན་ལྷན་འབྲེལ། དེ་སྤྱོད་བསྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་དག་སྤྱོད་བསྐྱེས། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་ལ། ཤོག་གངས་༡༠༤བ་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
ཀར་སྤྲ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༣ གསུང་རྒྱུ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ བཏགས་པ་ དབུས་དཔར།

སྟོན་ཅིང་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་ནི་བརྟགས་པའི་རིམ་པར་ལན་མང་དུ་
གསུངས་པས། གྲོས་བརྟགས་པའམ་གྲོས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པ་མིན་ནོ།། སྐྱོད་བསྐྱུས་སུ་ལུང་དེའི་གོང་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་
པ་ཞིག་²སྐྱོད་པ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་འཆི་བའི་དུས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱ་
ཞིན་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱེ་ལུས་སུ་ལུང་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་འཕེན་པ་
བཏང་བས། དེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་འཆང་བྱ་བའི་དོན་ཆོགས་བཅད་དེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས།
སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། རིམ་གཉིས་དེ་དག་ཅེས་སྤར་རིམ་གཉིས་
བཤད་པ་ལ་སྟེག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་རིམ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན་རིམ་གཉིས་སྤར་མའི་བྱིན་གྱིས་རྟེན་པ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བསྟགས་པ་
དོན་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་འབྲུ་བའི་རིམ་གཉིས་རྟེན་བྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལུང་དེ་ཡེས་བྱེད་དུ་འཕེན་ན་ནི། རྣམ་འབྱོར་པ་དེས་འཆི་བ་དང་འོད་གསལ་སྟེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་
སྐྱེ་ལུས་སུ་བྱེད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། ཡང་ཁ་ཅིག །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་
པ་སྟེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་དང་། མཆོག་ལ་
བོད་པ་སྐྱེད་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་དུ་བཞེད་པས། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། དེ་
དག་གི་གཞུང་དུ་རྫོགས་རིམ་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་སྤང་རོ།།
དེས་ན་བེད་པ་དང་རྒྱུ་བའི་ཕྱི་པའི་རྫེས་སུ་འབྲང་བས་གཙོ་བོར་ལམ་ལ་མིང་འདོགས་གསུང་བ་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་རྒྱལ་ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འབྲས་
སྟེ། “བརྟགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་སྟོན་ཅིང་།” ཞེས་གསལ།

² ཐོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ལྟར་ལེགས་པས། བསྐྱེད་རིམ་དང་ལམ་དུས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 ལམ་ཁོ་ན་ལ་གཞག་སྟེ། ལྟེ་བས།¹ རིམ་བ་དང་རྣམ་བ་དང་ཆ་དང་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 རྣམ་གངས་སོ།། གང་གི་རིམ་བ་ཞེ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་འོ་ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་ནོ།། རིམ་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་གང་ལ་འདུག་པའི་གཞི་རྣམས་ངེས་བ་དང་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་བ་
 གཉིས་ནི་ཕྱི་མ་ཆེས་དཀའ་སྟེ། འདི་ངེས་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་
 བར་རྣམས་ཕྱེད་པས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐབ་ཅིང་། སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲོས་སུ་ཆེན་
 སོ་དག་གིས་བཤད་བ་མི་གསལ་ཞིང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རིམ་བ་གཉིས་ལ་མིང་གཞན་
 བཅོས་མ་དང་རྣལ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གྲང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དཔྱིད་
 ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་གྲང་། “བཅོས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤངས་བྱས་ནས།”² བཅོས་མའི་སྒྲིན་
 སྟེག་³ལས་དག་དང་། “བཅོས་མའི་སྒྲོམ་པའི་ལས་དག་དང་།” བཅོས་མའི་བཞྱུས་བ་ཉིད་
 དང་ནི།། དེ་ལ་སོགས་པའི་བཅོས་མ་ཀུན་།། རང་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་གྱིས་སྤང་།། ཕྱི་
 རོལ་བཅོས་མ་རབ་བྱ་བ།། རང་བཞིན་རྫོགས་པར་བྱ་བྱིར་ཉེ།།”⁴ ཞེས་གཟིངས་ཀྱི་དཔེ་
 དང་བཅས་པས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བ་དང་བརྟགས་པའི་རིམ་བ་དང་
 བཅོས་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་བ་དང་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་རིམ་བ་དང་
 མ་བརྟགས་པའི་རིམ་བ་དང་རྣལ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རིམ་བ་གཉིས་པའི་མིང་རོ།། བསྐྱེད་
 བ་སོགས་གསུམ་ནི་སྒྲོས་བསྐྱེད་ཅིང་བརྟགས་ལ་བཅོས་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཞྱུས་བྱངས་བ་
 ན་རྫོགས་བ་ནི་སྒྲོས་བརྟགས་⁵པ་མ་ཡིན་པར་རྫོགས་བའམ་གྲུབ་པའོ།། འོ་ན་སྒྲོས་བཅོས་

¹ ལྟེ་བས། དབུས་དཔེར།

² སྤང་བྱས་ནས། དབུས་དཔེར།

³ སྒྲིན་སྟེག་ དབུས་དཔེར།

⁴ རྗེ་བསྐྱེད་རྒྱུད་འགྲེལ། བླ་མ་ལོ་པ། དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ། སོག་གངས་༣༩༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “བཅོས་མའི་བསྒྲོམ་པའི་ལས་དག་དང་།” ཞེས་གསལ།

⁵ སྒྲོས་བརྟགས་ དབུས་དཔེར།

པའི་དབང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་
 རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷའི་སྐྱུར་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་འདྲ་མོད་
 གྲང་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་པས་ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་དེ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་ཉི་དང་ས་པོན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆོན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལས་རང་ཉིད་
 ལྷའི་སྐྱུར་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། རྫོས་བསྐྱེད་ཅིང་བརྟགས་པ་ཅམ་མོ།། རྫོགས་རིམ་པས་
 ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཆེ་ཉི་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་དོན་བྱང་སེམས་དཀར་
 དམར་དང་རྒྱང་ལས་སྐྱུ་བྱུང་བའི་མཐུས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་¹དབང་གིས་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷའི་སྐྱུར་ལྡང་བ་ཡིན་པས། རྫོས་མ་
 བརྟགས་ཤིང་མ་བཅོས་པར་ལྷའི་སྐྱུར་རྫོགས་པའོ།། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུ་རྫོགས་
 པའི་ཐབས་གྲང་རྫོས་བཅོས་པ་ཡིན་ལ། ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་སྐྱུ་ཡང་བཅོས་པའོ།།
 རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷ་སྐྱུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 རྫོས་མ་བཅོས་པ་ཡིན་ལ། ཐབས་དེས་སྤྲོད་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དེའི་མཐར་ལྷའི་
 སྐྱུར་ལངས་པ་ཡང་རྫོས་མ་བརྟགས་པའོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། “བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་རྩོམ་རྩོམ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པས་གྲང་མཆོན་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་ལགས་ཏེ། དེ་བས་ན་ལུས་རྣམ་
 པར་དབེན་པ་ལ་ཡང་ལྷའི་གཟུགས་མེད་དེ།”² ཞེས་སྐྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དབེན་གསུམ་
 དང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྫོས་མོས་པ་ཅམ་གྱི་ལྷ་སྐྱུ་ལས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་
 ལ། དེ་བས་ན་དབེན་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྐྱུ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་དངོས་མིན་ནོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་པའི་དོན་
 རྒྱང་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་ཁོ་ནས་ལྷའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་

¹ ལུས་པར་ དབྱས་དཔར།

² རྩོམ་སྟན། རྒྱང་འབྲེལ། རི་རྫོས་དཔོན་ལྷུང་དེ་ག། རྫོད་བསྐྱུས། ལེུ་བྱག་ག། ཤོག་གངས་ ༡༩ན།

བར་བྱ་ཡི།¹ ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆན་དང་ཟླ་ཉི་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ལྟའི་སྐྱར་སྐྱེད་པའི་
 བཅོས་མས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་བཅོས་མ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་
 བར་མ་བཅོས་པའི་ཐབས་རྫོགས་པར་བྱ་མི་རུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་
 བཅོས་མ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པར་མ་བཅོས་པའི་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་མངོན་དུ་བྱ་བར་
 མི་རུས་སོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་གཞིངས་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་
 བཤུ་ཆུའི་པ་རོལ་གྱི་གནས་གཅིག་ན་བཟའ་བཏུང་གི་ལོངས་སྟོང་སྟུང་པར་འདོད་པ་འགའ་
 ཞིག་ཆུས་བར་བཅད་ནས་ལོངས་སྟུང་པར་མ་རུས་པ་ན་གཞིངས་ལ་བཏེན་ནས་པར་འགྲམ་
 དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལོངས་སྟོང་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡང་
 ཐ་མལ་པའི་སྤར་ཞེན་གྱི་ཆུས་བར་བཅད་ནས་ལོངས་སྟུང་པའི་དབང་མ་བྱུང་བ་ན་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་གཞིངས་ལ་བཏེན་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྤར་ཞེན་ལོག་པའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ།།
 རིམ་ལྟར་གཞིངས་པར་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐབས་ཡིན་གྱི། བཟའ་བཏུང་གི་ལོངས་སྟོང་སྟུང་
 པའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྟེ་བ་ལ་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་
 ཡིན་གྱི། རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྟ་སྟེ་²ལོངས་སྟོང་གྱི་ཐབས་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཞིག་³དགོས་སོ།། འདིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་
 དགོས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཅུ་མ་གྱིས་མི་ཆོག་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ།།⁴ དེས་ན་ལྟ་སྟེད་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆན་དང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལས་ལྟའི་སྐྱར་སྐྱེད་
 པ་ཅུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་། ཐབས་དེ་དག་གི་སྟོན་ནས་དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་གཏུམ་
 མོ་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་

¹ བྱའི་ གཅོད་དཔལ། དབུས་དཔལ།

² རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་སྟེ་ སྐྱེ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཅོད་དཔལ།
 རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་སྟེ་

³ གཞན་ཅིག་ གཅོད་དཔལ། དབུས་དཔལ།

⁴ བསྟན་ཏོ། དབུས་དཔལ།

པར་ཅན་སྒྲིག་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཟླ་མེད་མིན་པ་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་འབྲེལ་གྱིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་
གསུངས་པས་ན། རྒྱུད་ཕྱེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཙུང་བའི་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ཡོད་ན་རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེ་ལ་བྱང་རིམ་གྱི་བཤའ་བ་གཉིས་ཀྱང་
བྱར་ཡོད་པས། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་
ཀྱན་ལས་བཏུས་གྱི་བཤའ་སྟོན་མ་¹གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། རིམ་གཉིས་གྱི་
སྒྲ་དོན་ལ་གྱི་རྩོར་²གྱི་འབྲེལ་བ་ཐུ་ཉིག་སྤེང་བ་ལས། “སྔགས་དང་མཆན་མ་ལ་སོགས་
པའི་རིམ་གྱིས་ལྟའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་
ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའོ།། རྫོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མོས་ཏེ། གང་དུ་
རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྔ་མ་ནི་
སྔར་བཤའ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྔགས་གཅིག་ཡིན་པས་ལྟའི་སྐྱེ་ཡང་
དགོས་སོ།། རིམ་པ་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་ལས་རྣམ་པའི་ཆའམ་སྔགས་ལ་བཤའ་བ་ལྟར་བྱ་
ཡི།⁴ དུས་གྱི་རིམ་པ་མིན་ནོ།། སྐལ་བཟང་རྩི་རྩེས། “བསྐྱེད་པ་ནི་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་
པས་ན་བསྐྱེད་པའོ།། གཞན་ནི་རིམ་པའོ།། རྫོགས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་
ཐབས་ལ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་དེ་རྫོགས་པས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་
པའོ།། གཞན་ནི་རིམ་པའོ།།”⁵ ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱང་སྔར་བཤའ་བ་ཉིད་འཐད་དོ།།

1 སྟོན་མ་ ཕྱེད་པར། དབུས་དཔར།

2 གྱི་རྩོར་ གཙང་དཔར།

3 ཕྱེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། གསལ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྱི་རྩུ་ཀ་ར་ཤུའི། དབྱེས་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ཐུ་ཉིག་སྤེང་བ། རྫོགས་དང་མཆན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ལྟའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་གང་ལ་
ཡོད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའོ།། རྫོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ།། དེ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མོས་ཏེ། གང་དུ་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

4 བྱི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 ཕྱེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩི་རྩེ་དཔོན་སྐལ་བཟང་རྩི་རྩེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ། འོག་གངས་143ན3

གཉིས་པ་(རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རིམ་པ་)ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ།། རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས།། བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་
 པ་དང་།། རྩོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ།།”¹ ཞེས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ངས་པར་གསུངས་
 པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་སྟུང་ན། རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་སྟོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དང་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་སྒྲུབ་དང་སྟོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གངས་རིམ་མིན་
 འོ།། དེས་ན་རིམ་གཉིས་སུ་ངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “སྐར་མོང་
 བཙུག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས།། བསྟན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོད།། སྐར་མོང་བ་ནི་དོ་རྩེ་བཞི།།
 བཙུག་ནི་ཡན་ལག་དུག་གིས་སོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོབ་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་དང་
 མཐར་ཐུག་གི་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ངས་སོ།།
 དེ་ལ་སྐར་མོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱ་སྐར་མོང་བ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་བཙུག་སྐྱབ་པ་དང་བྱུང་
 པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའོ།། འབྲས་བུ་སྐར་མོང་
 བ་བྱུང་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་
 པའོ།། རྒྱུད་དེའི་དོན་ནི། སྟོན་གསལ་ལས། “དེ་ལྟར་སྟོར་བ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་དོ་རྩེ་སེམས་
 དཔའ་མཉེས་པར་བྱ་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཡན་ལག་དུག་གི་རིམ་གྱིས་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་
 རྩོགས་པར་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།”³ ཞེས་གསུངས་པས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མཉེས་པར་བྱ་བ་
 དང་རྩོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ངས་པས། རིམ་པ་གཉིས་སུ་ངས་པའོ།། དང་པོའི་དོན་ཡང་
 སྟོན་གསལ་ལས། “དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་”⁴ཉིད་ཀྱིས་སྐར་བཞིར་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་དགེ་བའི་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙུག་པོ་བརྒྱུད་པ། འོག་གངས་749ན3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྩེ་ཅན་གྱིས་
 ཆོས་བསྟན་པ།། རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས།། བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དང་།། དེ་བཞིན་རྩོགས་པའི་རིམ་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙུག་པོ་བརྒྱུད་པ། འོག་གངས་749ན4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐར་མོང་
 བཙུག་གི་དབྱེ་བཀ་གིས།། བསྟན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར།། དོ་རྩེ་བཞི་པོ་སྐར་མོང་སྟེ།། ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་མཚོག་ཡིན་འོ།།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔའ་མཉེས་ལྟན་ཐུབ་གྲགས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་བཙུག་པོ་གཉིས་པ། འོག་གངས་749ན5 ལས་བྱུང་བའི་
 བྱང་ནས་ཆེག་པར་གཞིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “པོར་” ཞེས་གསལ།

4 རྟགས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ཅ་བ་ཡོངས་སུ་སློན་པས་རྫོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཆེ་འདི་ཉིང་
ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།¹ ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་བྱང་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བསྒྲིགས་ནས་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པའོ། སྤར་
བ་²བཞི་ནི་བསྟན་བསྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའོ།

གསུམ་པ་(རིམ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེས་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སློན་པར་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་
རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་ཡི།³ དེས་མ་སློན་ན་རྟོགས་རིམ་གྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཡང་ལམ་བཟོད་
ཀྱས་པའི་རྟོགས་རིམ་མི་སྐྱེ་བས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་རྟོགས་རིམ་སློམ་པར་
མང་དུ་གསུངས་ཏེ། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས་གཟིངས་ཀྱི་དབེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གྲོལ་
བའི་ཐིག་ལེ་དང་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ལ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་
པ་བྱི་མའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། བརྟལ་ཞུགས་
ཅན་གྱིས་སློས་པ་བསློམ། སློས་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། སློས་པ་ཉིད་ནི་སློས་མེད་
བྱོ།”⁴ ཞེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། རྟོགས་
པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་
ལྟ་བུར་གསུངས།”⁵ ཞེས་དང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། “སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་
རྣམས་། དམ་པའི་དོན་ལ་འརྱག་པ་ལ། ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱས་
ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་བཞག །”⁶ཅེས་དང་། རྫོ་བེ་ཉི་རུ་ཀས་ཀྱང་། “སློ་བཟང་དང་པོར་བསྐྱེད་

1 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འབྲེལ་པ་སློན་གསལ། ལུ་བུ་བུ་གཅིག་པ། འོག་གངས་103༥

2 སྤར་བ་ གཙང་དཔར།

3 སྐྱེའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 རྫོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་བྱི་མའི་ལུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་743༥ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བྱི་མ་
ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘སློས་པ་ཉིད་ནི་སློས་མེད་བྱེད།’ ཅེས་གསལ།

5 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་དང་པོ། འོག་གངས་2436

6 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བ། སྤྱོད་བསྐྱུས། ལུ་དང་པོ། འོག་གངས་6034 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བྱི་མ་
ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གཞག །’ ཅེས་གསལ།

པའི་རིམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དང་ལག་པའི་བྲག་རྒྱ་དང་། སྐྱགས་ནི་རྣམ་དག་གྲག་སྐྱེད་གོ་
 ཆ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་བྱ། བྱིན་ས་སྒོ་བཟང་རངས་ཤིང་¹སྐྱད་ཅིག་རྒྱུན་
 དུ་དེ་ཉིད་གཅིག་གི་སེམས་དང་ལྡན། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་བསྒོམས་པས་སྤིང་པ་རྣམ་སྤང་
 ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྟག་ཏུ་བསམ།² ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་བྱིར་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་མ་བྲིད་
 པར་རིམ་པ་གཉིས་པས་འབྲིད་པ་གཞུང་མཐའ་དག་དང་འགལ་བས་སྤྱིང་ནས་རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པར་འདོད་པས་ནི། ཐོག་མར་རིམ་པ་དང་པོའི་བྲིད་བསྐྱེད་
 བར་³བྱའོ། འོ་ན་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་རིམ་པ་གཉིས་པ་མི་སྒོམ་པ་ཡིན་ནམ།⁴
 ཐུན་སྟོང་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་བསྒོམས་ནས་ཐུན་སྟོང་ལ་རིམ་པ་གཉིས་པ་སྒོམ་པ་ཡིན་སྟམ་
 བ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ནི་སྤྲ་མ་བཞེད་དེ། སྟོང་བསྐྱས་ལས། “གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་ལ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབ་པོ།” གང་གི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་ལ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལ་ལོ་བས་པ་དེའི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་པོ། གང་གི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 ལོ་བས་པ་དེའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། གང་
 གི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་
 བོ། ‘གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱོད་རྩི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།’ ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་ལི་ཀྲ་
 ལའི་སྒོ་ནས་དག་རྣམ་པར་དབེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། གང་གི་ཆེ་རྩི་རྩི་བསྐྱས་པའི་རིམ་གྱིས་

༡ རེངས་ཤིང་ དབྱས་དཔར།

༢ རྩོ་བཟླ། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ལ་རྟ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ལྟུ་ཡི་ཤེས་གྱིས་བསྐྱར་བ། བདག་མེད་རྣམ་
 འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས། ཤོག་གངས་༢༡༥ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒོ་བཟངས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དང་པར་
 པའི་བྲག་རྒྱ་དང་། སྐྱགས་ནི་རྣམ་དག་གྲག་སྐྱེད་གོ་ཆ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་བྱ། བྱིན་ས་སྒོ་བཟངས་རངས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་རྒྱུན་
 དུ་དེ་ཉིད་གཅིག་གིས་སེམས་དང་ལྡན། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་བསྒོམས་པ་སྤིང་པ་ལས་བྱུང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྟག་ཏུ་བསམ།” ཞེས་གསལ།

༣ བསྐྱེད་པར་ རྩོ་དཔར། དབྱས་དཔར།

༤ མན་ནམ་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ།

སྟོག་དང་ཚུལ་བཤེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་གསུང་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
 པར་འགྱུར་རོ།།”¹ ཞེས་སོགས་གྱིས་རིམ་བཤེས་པ་དང་པོ་ལ་ལོབས་པ་ན་རིམ་བཤེས་པ་དང་།
 རིམ་བཤེས་པའི་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལོབས་པ་ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་སྟོབ་པ་གནད་དུ་འགྲོ་
 བར་བཤད་དོ།། དེལ་བྱ་བ་དང་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་
 “དེ་ལྟར་གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྟོམས་པས་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་
 པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་བྱའོ།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མར་
 མེ་མཛད་བཟང་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྤྱི་བའི་
 སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།། བོད་ཀྱི་སྔགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་འཕྲོས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་བཞེད་ལ། རྗེ་སྤྱི་གྲུ་ལུང་པ་དང་རྗེ་མར་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྒྱད་སྟེ་ལ་སྤྱངས་པ་
 རྣམས་ནི། ཐུན་སྟོང་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ཐུན་སྟོང་ལ་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པར་བཞེད་དོ།། དེ་ལ་
 ལམ་གྱི་གོ་རིམ་³འདི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལེགས་པོར་མ་བེན་པར་འཆུགས་
 ན་⁴ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་གཏན་མི་སྟེ་བཤམ། ཡང་ན་དེ་དངོས་མིན་པར་དེ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་
 བྱུང་བ་ལ་འབྲུལ་ནས་དུས་འདའ་ལ། གོ་རིམ་མ་འཆུགས་ན་⁵གང་བསྟོམས་གནད་དུ་འགྲོ་
 བས་ཐད་ཀ་དེའི་ལམ་ཡང་སྒྱུར་དུ་སྟེ་ལ། དེའི་མཐུས་གོང་མ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྟེ་སྒྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྱུར་ལས་དང་པོ་བས་སྟོམ་པར་མི་རུས་པ་དང་རུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གཉིས་
 སྤྱང་བའི་སྤྱི་མ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མི་བརྟན་ཡང་⁶བསྟོམས་ན་རྗེས་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་མི་སྟེ་

1 རྗེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 2 སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བ། སྟོན་བལྟས། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༥༤བཟའ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བཞུགས་པ་དང་པོ་
 ལྷ་བཤེས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་སར་བ་དུན་པ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་པོ།’ ‘གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ལུས་རྣམས་པར་དཔེན་པ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།།’ ཅེས་གསལ།

3 རྗེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 4 སྟོབ་དཔོན་རྫོ་རྗེ་དེལ་བྱ་བ། བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། འོག་གངས་33མན་

5 གོ་རིམ་སྤྱི་འབྲུལ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

6 འཕྲུགས་ན་ སྤྱི་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

7 གོ་རིམ་སྤྱི་འབྲུགས་ན་ སྤྱི་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

8 གོ་རིམ་སྤྱི་འཆུགས་ན་ རྗེ་དཔར།

9 མ་བརྟན་ཀྱང་། སྤྱི་འབྲུལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་མི་
 སྐྱེ་བས། དེམ་པ་དང་པོ་དོར་ནས་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་མ་ཐུན་
 པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་འདྲིལ་ན་ལམ་གྱི་གནད་འཆུག་པས་¹མི་རུང་ངོ་།། འོན་
 ཀྱང་དེམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་ཁོག་ནས་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་
 སོགས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་དང་བསྟན་ནས་ཞར་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ན་ནི་དགག་བྱ་ཆུང་བར་
 མངོན་ནོ།། ལྷོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
 ལྷའི་ནལ་འབྱོར་དང་སྤེལ་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡང་རྒྱུད་སྤེལ་ལ་གསུམ་ག་²ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
 ལ་རྗེ་གས་དེམ་མེད་པས། ལྷོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ལ་རྗེ་གས་དེམ་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་ནི་ཉ་
 ཅང་ཡང་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ།། དེས་ན་དེམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྷོང་བ་ཉིད་
 སྒྲོམ་པ་ནི་འོན་ཏུ་ཡང་དགོས་སོ།།

རྣམ་དཔྱད་བཙུན་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་།། དེད་དཔོན་མཁས་པའི་བཞེས་
 གཉེན་མ་བརྟེན་པས།། གསང་སྐད་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་མ་མཐོང་བར།། སྤྱོད་པ་དེའི་
 ལམ་གྱིས་བགྱོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས།། ལེགས་པར་བཀག་ནས་མཁས་པ་དགེས་པའི་
 ལམ།། དེམ་གཉིས་དེམ་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་བའི་སར།། མ་ཆང་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་
 བགྱོད་དགོས་ཞེས།། འིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྤོལ་བཟང་གསལ་བར་བྱས།། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
 ལམ་གྱི་དེམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། དེམ་གཉིས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་
 བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པའོ།། །།

བཞི་པ་དེམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་དེམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་།

མི་བརྟན་ཡང་། རྗེ་དཔལ་།

¹ འདྲིལ་ན་ལམ་གྱི་གནད་འཆུག་པས་ ལྷུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔལ་།

² གསུམ་ག་ རྗེ་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་
རྣམ་གཞག་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་རྣམ་
གཞག་)ལ་གསུམ། གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའོ།། དང་པོ་(གང་གི་
གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་
དང་། གསལ་སྤང་དང་གནས་པ་སྤྱབ་ལུགས་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(སྤང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྤང་བྱ་ནི། ཉེན་དང་བཞེན་པ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་ཉེན་དང་བཞེན་པ་ཐ་མལ་པར་ཞེན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་གི་བཅུ་བཞི་པ་ལས། “ཐ་མལ་རྣམ་པ་གཞིམ་དོན་དུ། ཡང་
དག་བསྐྱོམ་པ་རབ་བསྐྱགས་གྱི།”¹ ཞེས་དང་། སྟོད་བསྐྱུས་ལས། “ཡང་འདི་ལྟར་སྤང་པོ་
དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་
པ་རྣམས་ནི། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱབས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ།”² ཞེས་སྤང་སོགས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་
གྱིས་གནས་པའི་གཉེན་པོར་སྤང་པོ་སོགས་སངས་རྒྱས་སྤྱོམ་པར་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པར་
གསུངས་སོ།། འདི་ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་གྱི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་གཉིས་འདྲའོ།། འདི་འདྲ་བའི་སྤང་ཞེན་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་ཉེན་དང་
བཞེན་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོམ་པ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་བ་ལ་མེད་
པས་སྤྱགས་གྱི་ཐེག་པ་ཁོ་ནའི་བྱུང་ཆོས་སོ།། ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་དེ་གཉིས་གྱི་གཉེན་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོ་ཇེ་གྲུར། ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༥༧བཞེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “པལ་པའི་རྣམ་
རྟོག་གཞིམ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་པ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་གྲགས།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུག། ༥ རྩོ་བ་དཔོན་ལྷ་ཅན་དེ་བ། རྒྱུད་བསྐྱུས། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༡ནེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་
འདི་ལྟར་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

པོར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གསུངས་པས་རྟེན་གཞལ་
 ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྷ་ར་འཆར་བའི་སྤང་བ་གོམས་པས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་། མི་
 བསྐྱེད་པའོ་རྣམ་སྤང་ངོ་སྤམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པའི་འཛིན་སྤངས་གོམས་པས་ཐ་མལ་
 པའི་ང་རྒྱལ་བསྒྲིག་པར་བྱའོ།། ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོག་ནས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་ནི།
 དཔེར་ན། ཡེ་ཤེས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ན་སྤར་གྱི་རང་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་སྤངས་
 དེ་དོར་ནས་ལྷ་ཡིན་ལོ་སྤམ་པའི་བསམ་པ་འགྱུར་འགྱོ་བ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་རྣམ་
 སྤང་ལ་སོགས་པའོ་སྤམ་པའི་བསམ་པ་བཅོས་མ་དེ་འགྱུར་ནས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་
 ལ་བྱའོ།། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་མ་བཅོས་པ་སྐྱེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་
 གསལ་པོ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཅོས་
 མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྟེ་ཕུ་
 བཞི་འོང་བར་སྤང་ངོ་།། མདོ་བསྟེ་ལས། “དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་
 དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས་བྱན་
 བཞིར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐ་
 མལ་པའི་ང་རྒྱལ་བསལ་བ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པས། ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉིན་པོར་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ང་རྒྱལ་སྒྲོམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་པའི་སྤང་
 བ་བསྒྲིག་པའི་²རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་བྱད་པར་ཅན་སྒྲོམ་པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་གོ། སྤང་
 བྱ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ནི་³དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲོད་བཅུད་མིན་གྱི། ཡིད་གྱི་ཤེས་
 པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲོད་བཅུད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། མདོ་བསྟེ། ཤོག་གངས་༡༩བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་
 འབྱུག་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས་བྱན་བཞིར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་
 པས།” ཞེས་གསལ།

² རྒྱལ་པའི་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

³ སྤྱིང་བ་ དབྱས་དཔར།

རིམ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་བོན་སྤོང་བ་
 སྐབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་
 རས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བ་ཡང་མིན་ལོ། འོན་ཇི་ལྟར་འགོག་སྟམ་ན། སློ་བུར་བའི་འགལ་རྒྱུ་
 གཞན་མེད་པ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་¹ཆེ་སྤར་
 བཞད་པ་ལྟར་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་བུས་པ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་གསལ་བཟུང་བའི་ཆེ་
 གསལ་གང་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་སྦྱེས་ནས། ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་པའི་
 སྤང་བ་བརློག་པའི་ཚུལ་དེས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་གཉིས་རློག་པ་ཡིན་ལོ། འདི་ཡང་ཅུང་
 ཟད་རེའི་བར་དུ་རློག་བུས་པས་མི་ཆོག་གི་²ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་³དགོས་སོ། འདི་འདྲ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་སྤྱ་རུང་བར་བྱས་པའི་རྩི་རྩོམ་དཔོན་རྣམས་ལ་ནི།
 ས་ཆོག་གི་བགོགས་ལ་བཀའ་བསློ་བ་ལ་སོགས་⁴པའི་ཆེ། ང་ནི་དཔལ་ལྷན་རྩི་རྩོམ་འཆང་།
 ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་ཉིད་རྩི་རྩོམ་ལ་སོགས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་
 བཅོས་མིན་སྦྱེ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོག་ཙམ་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འགོ་བས་སྤོན་དུ་
 བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། ཆོག་ཙམ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་སྤང་
 བ་ཡང་དང་པོར་ཆོག་ཙམ་གྱི་བཅོས་མའི་ང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་སློམ་པ་གོམས་པ་ལས་སྦྱེ་
 དགོས་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་འབད་དོ། གོམས་པ་ཆེ་བས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་མི་འཆང་བ་ནི། ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་
 དོན་དེ་ལ་རྩིས་སྤྱ་ཞུགས་དྲགས་པས་⁵མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
 གྱི་བུས་པ་ཉམས་པས་དེ་དག་རེ་ཞིག་⁶སྦྱེས་པས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་

¹ བཟུངས་པའི་ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། སྤྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

² བརྟན་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ བཀའ་སློ་བ་ལ་སོགས་ དབྱས་དཔར།

⁴ ཞུགས་དགོས་པས་ དབྱས་དཔར།

⁵ རེ་ཤིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

མ་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། སྤང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བཀག་པ་མིན་ཏེ། དེགས་པའི་རྒྱལ་
 བོས། “རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས།། རྩལ་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་བྱིང་།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་²བཞིན་ནོ།། དེས་ན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཐ་མལ་
 པའི་སྤང་བ་འགོག་པའི་རྩལ་བ་ཐོབ་ན་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། དངོས་པོ་ལ་སྤང་མ་སོང་
 ཡང་ལྟའི་བཅོས་མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་སྤྱིས་ནའང་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་བོ།།

གཉིས་པ་(གསལ་སྤང་དང་གནས་པ་སྤྱབ་ལུགས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། མངོན་རྟོགས་ཅི་ཅམ་ཞིག་
 བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་དང་། གསལ་སྤང་འདོན་ཚུལ་དང་། གནས་པ་སྤྱབ་ལུགས་སོ།། དང་པོ་
 (མངོན་རྟོགས་ཅི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་)ནི། འོ་ན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་པ་དེས་རྫོགས་རིམ་ལ་སློབ་
 པ་བཞིན་དུ་དམིགས་སྐྱར་རེ་རེ་ནས་བསྐྱེམས་པས་སྤྲ་མ་བརྟན་པ་ན་བྱི་མ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་
 བམ་འོན་ཏེ་སྤྱབ་ཐབས་གཅིག་གི་མགོ་མཐུག་ཐམས་ཅད་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེམ་པ་ཡིན་སྟེ་
 བློ་འདི་ལ་ལམ་སྐྱེམ་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དབྱེ་བས་བཞིར་བཤད་ནས། དེ་དག་གིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་རྗེ་ལྷ་ར་སྐྱོམ་པའི་རྣམ་དབྱེ་
 གསུངས་པ་ཤེས་དགོས་པས་མར་མེ་མཛད་གྱིས། “ནང་པར་ལངས་ནས་སྤང་བཞིན་ནི།།
 ལེགས་སྒྲོས་དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན།། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་བྱུར་བས།། སྐད་ཀྱི་ཚུལ་
 བྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་ལྷན།། མིག་དང་སྒྱུ་སོགས་བྱིན་གྱིས་བཟུབ།། ཐུན་མཛམས་སུ་ནི་
 རབ་བསྐྱིམས་བཟུངས།། ‘རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རབ་རྫོགས་པར།’ སློ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་པ་པོ།། ‘ཡེ་
 ཤེས་དབང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ།’ ཉིན་མཆོན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་བསྟེན།། ‘ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་
 དབང་ཐོབ་སྐྱོམ།། ཁམས་ཀྱི་རྩལ་གང་འཁོར་གསུམ་མཆོག་། གཟུགས་བརྟན་བདག་ཉིད་སྤྱི་
 ཅན་གྱིས།།’ འགོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད།།”³ ཅེས་གསུངས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་

༡ རྗེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༡བ།

༢ ཅེས་གསུངས་པ་ གཙང་དཔར།

༣ རྗེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༢བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་

ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་¹ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོར་སོང་
 བའི་སྐབས་སོ།། དེ་ལ་གནས་སྐབས་དང་པོའི་དུས་སུ་ནི་རང་གི་སྒྲིབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་
 བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། །ལྷནྱེ་བས། “ལེགས་རྫོས་
 དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཆོ་ག་མ་ལུས་པས་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱེད་བྱ་བ་སྟེ།”² ཞེས་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་བཞེར་བྱེ་ནས་གནས་སྐབས་དང་
 པོར་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ག་³བསྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་།
 “དེ་ལྟ་ཁོ་ནར་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ལས་དང་པོ་པས་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་མཐུན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འོ་ན་རི་ཙམ་ཞིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པར་འཛིག་སྟམ་ན། དག་
 ནག་གི་བཅུ་བདུན་པའི་འབྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས། “དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་བ་རི་སྟོན་ལྟའི་ཡན་ལག་རགས་པར་སྤང་བ་ཙམ་མངོན་སུམ་ལྟར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི།
 ཐུན་མཆོམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆར་བསྒྲོམ་སྟེ།”⁵ ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་
 པའི་འབྲེལ་བ་ལས། རགས་པའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་

ཆོག་རྒྱུ་བདུན་པ་དང་དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་ བཅུ་གཉིས། བཅུ་གསུམ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྣམ་པ་ཀུན་དུ་རབ་རྫོགས་པར།’ ‘ཡེ་ཤེས་
 དབང་བ་ཅུང་ཟད་འཛོམས།’ ‘ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་དབང་ཐོབ་བསྒྲོམ།’ ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནང་ཁམས་གསུམ་མཆོག་། གཟུགས་བརྟན་བདག་ཉིད་སྒྲི་
 ཅན་གྱི།’ ཞེས་གསལ།

༡ ལས་དང་པོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ དབྱས་དཔར།

༢ རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༨ན ༤ ལས་
 བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེགས་རྫོས་དང་པོ་ལས་ཅན་ཡིན།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཆོ་ག་མ་ལུས་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་བྱ་བ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

༣ བཞི་ཁ་ སྐྱའབྱམ་དཔར་ལ། རྟེ་དཔར།

བཞི་ཀ་ དབྱས་དཔར།

༤ རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༩འབ ༣

༥ རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ཀ་ར་ལྟེ། དག་ནག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ལ། ལེན་བཅུ་བདུན་པ། འོག་
 གངས་༡༤འབ ༤ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་ལས་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རི་སྟོན་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རགས་པ་སྤང་བ་ཙམ་མངོན་
 སུམ་དུ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་ཐུན་མཆོམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆར་བསྒྲོམ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

ནས་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པར་བཞག་པས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་¹རགས་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཡུད་ཅམ་དེས་²ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་
 ལས་དང་པོ་བར་བྱའོ།། རིམ་ལྔ་དང་སྟུང་བསྐྱས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལས་དང་པོ་བར་བཞག་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྟོས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ལ།
 འདིར་གསུངས་པ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ལས་དང་པོ་བ་
 ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ།། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། “གང་རགས་པའི་སྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི། ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ལ། སྤྲ་
 བའི་སའི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱ་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་སྤྲུགས་
 གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ཡང་ལྡན་པ་དག་ནི་དེའི་མཐུ་ཐོབ་པས། དེ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བར་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་
 པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། འདིར་རགས་པ་ནི། དགྲིལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པའི་སྤྲ་ཡིན་ལ།
 སྤྲ་བ་ནི་དེ་དག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞོད་པའི་སྤྲ་ཡོ།། རགས་པ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་
 དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གསལ་འདེབས་པ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 གསལ་བཏབ་ན་འཆར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྤྲ་
 དེ་ནས་གསལ་བཏབ་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཡན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་
 བར་འཆར་ཐུབ་པའོ།། དེ་ཡང་རེ་རེ་ཅམ་ལ་དང་སྐབས་རེར་འོང་བས་མི་ཆོག་པས་བརྟན་
 པ་དགོས་ཏེ། སྤྲ་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། “གང་ཞིག་རི་སྐད་བཞད་པའི་མཆན་མ་ཐོབ་པ་

1 བཟུངས་ཏེ་སྤྲ་འབྲམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 ཡུད་ཅམ་དེས་ རྩེ་དཔར།

3 རྩེ་བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ནི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གྲངས་༤༡ན། ལས་བྱང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་རགས་པའི་སྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རུས་ལ། སྤྲ་བའི་སའི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱ་
 རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་པས། སྤྲུགས་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ཡང་ལྡན་པ་དག་ནི་དེའི་མཐུ་ཐོབ་པས། དེ་
 ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སེམས་བརྟན་པ་¹དེ་དག་ནི་ཅུང་ཟད་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བས་ཡུད་
 གྱིས་དགྱེལ་འཁོར་སྤྱལ་ཏེ་བསྟོམ་མོ།² ཞེས་གསུངས་སོ། མངོན་རྟོགས་སྟོམ་པ་ནི་³ ལྷ་
 སྤར་གས་གཉིས་ལ་སྟོམ་པ་མང་ཉུང་བྱས་པ་མིན་ཡང་རགས་པ་འཆར་སྤྱ་ཞིང་སྤར་པ་འཆར་
 དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཙུ་པོ་འཇམ་དོར་གྱི་སྤྱན་གསལ་བ་དང་དེའི་ནང་དུ་ས་སྤྱང་
 ཡོངས་རྫོགས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱ་བཞིན་ནོ། སྤྱབས་འདིར་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་
 གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་ཡུད་ཅམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་དགོས་སོ། གལ་ཏེ་ས་སྤྱང་
 སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བར་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པར་འཛོག་ན། དག་ནག་གི་
 འབྲེལ་པ་ལས། “གང་གི་ཆེ་རགས་པའི་ཡན་ལག་མཐོང་ནས་སྤྱ་རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྤ་མོ་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་དེ་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།”⁴ ཞེས་སྤ་བའི་
 སྤྱ་མཐོང་བ་ཚུན་ཆད་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟོམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤ་བའི་སྤྱ་རིམ་
 གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ན་⁵གསལ་བར་འཆར་ཡང་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་བ་ལ་བརྟན་ཆ་མ་
 ཉིད་ན་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་འདི་དང་ལས་དང་སོ་སོ་
 གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོམ་ཚུལ་ལ་བྱད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ། བྱེད་བཅས་བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། “དེས་”ནི་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་དགྱེལ་
 འཁོར་མངོན་དུ་བྱས་ལ་དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བསྟོན་པ་⁶
 བྱས་ཏེ་རྩེས་སུ་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་བྱང་བ་སྟོན་དུ་

1 རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྩེ་མ་བརྟན་གཉིས་པ། འོག་གངས་1༩0བཟེ ལས་
 བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེས་ནི་’ ཞེས་གསལ།

2 སྟོམ་པ་ན་ དབྱས་དཔེར།

3 རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩུ་ཀ་ར་ཤེ། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མ། ལུ་བརྟན་བདུན་པ། འོག་
 གངས་1༩0ན6 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གི་ཆེ་རགས་པའི་ཡན་ལག་མཐོང་ནས་སྤྱ་རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྤ་མོ་མངོན་སུམ་པའི་
 བར་དུ་ནི་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

4 བཏབས་ན་ རྩེ་དཔེར།

5 བསྟོན་པ་ རྩེ་དཔེར།

འགོ་བ་དང་བག་ཡོད་པས་བསྐྱས་པ་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་ཐུན་སོ་སོར་བཅད་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པས་ཐུན་མཆོམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་གསུངས་
 སོ།། ཐུན་རེ་རེའི་དུས་སུ་སྐྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་ནི། ཡུད་ཅམ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པས་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་པའོ། དེ་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བ་དང་འབྲུ་མོད་ཀྱང་
 ཁྱད་པར་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་ན་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་རྣམས་དང་ཞབས་དང་སྐྱན་དང་
 འདས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་རིམ་གྱིས་བརྗོད་ནས་གསལ་འདེབས་
 མི་དགོས་པར། དེ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་ལམ་གྱིས་བྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དག་ཏུ་བརྗོད་
 པའི་ཆོ་ག་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མང་ཅུང་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། འོན་
 ཀྱང་སྤྱ་བའི་ལྟ་སྒྲོམ་པ་ན་དལ་བྱས་རིམ་ཅན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་སོ།།
 རྗེས་སུ་མཉེས་པར་²བྱ་བ་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 སྐྱེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་དགོས་སོ། འོན་དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་
 ལས། “དེས་ནི་ཐུན་མཆོམས་བཞིར་‘བསྐྱང་’བ་ནས་བཅམས་ཏེ་ཤིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་བར་དུ་
 ཡུད་ཅམ་གྱིས་བསམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ་ནི་གྲུས་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་
 གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། འཇམ་དོར་ལ་འབྲས་བུ་རྩོད་རྩོད་པ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་དང་
 དེའི་མིག་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ལ་དག་ནག་ལ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་
 འོག་ཏུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་མིག་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཁྱད་ཡིན་པས་སྤྱ་བའི་ལྟ་ལ་ནན་ཏན་
 བྱེད་པ་ལ་འབྲའོ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་ནི། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་

¹ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གངས་༡༢བ། ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ཞེས་གསལ།

² མཉེས་པའི་དབྱས་དཔར།

³ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྒོམ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩུ་ཀ་ར་ཤེ། དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོན་མ། ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་པ། ཤོག་
 གངས་༡༠༠༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྐྱང་’ཞེས་གསལ།

བ་ལས། “གང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་སློབ་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བས་དགྲིལ་འཁོར་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རུས་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ཡང་ཡེ་ཤེས་བབས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལས་འབྱུང་‘གྱི།’ མ་ཐོབ་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཅུང་ཟད་ཅེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་སྤྱི་བའི་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡུད་ཅམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ།² ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་མ་སྟེབས་པའི་³བར་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཡོད་དོ། འདི་ཡང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། ལས་དང་པོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་ན་དུ་སོང་བ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་དགོས་པར་སྟོན་པས། རྒྱ་གར་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་འཇུག་པ་ལ་རིམ་པ་འདི་དག་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། ། སྟོམ་འབྱུང་གི་གསུམ་པ་ལས། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོམ། རྒྱལ་འབྲིང་དག་གིས་བསམ་པར་བྱ། རྣོན་པོ་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་ཡིས། སེམས་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། སྐད་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་པར་རྒྱད་གཅིག་ལ་དང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་གསལ་འདེབས་དགོས་པའི་ཆེ་དབང་རྒྱལ་དང་། དེ་ནས་ལན་རེས་རྫོགས་པར་སྤྱང་བའི་ཆེ་དབང་འབྲིང་དང་། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྟོམ་རུས་པ་ན་དབང་རྣོན་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་བྱིས་པ་དང་དར་མ་དང་ཆུན་པོའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་གི་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། “འདི་དག་གྱང་

ྱ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། སོག་གངས་༡༢༧༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གྱིས།’ ཞེས་གསལ།

༢ བབྱུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ མ་སྟེབས་པའི་ དབྱས་དཔར།

༤ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱི་བ་གསུམ་པ། སོག་གངས་༡༢༧༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་པོ་དམན་པས་སྐྱེད་རིམ་གྱི། དགྲིལ་འཁོར་བསྟོམ་ཞིང་བསམ་པར་བྱ། དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྐད་ཅིག་གི། རྣམ་པས་སེམས་ཅམ་དགྲིལ་འཁོར་བསམ། སྐད་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པ་ནི།” ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གཅིག་གི་ཡང་གོམས་པ་འབྱུག་པའི་རིམ་པས་འགྱུར་ཏེ།
 གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།། གང་ཟག་གི་
 དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་གང་ཟག་ཐ་དད་པར་གསལ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།¹
 ཞེས་སོ།། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་གཞན་ཡང་མང་སྟེ། དེ་དག་མ་གོ་ན་ལས་དང་པོ་བ་དབང་
 ཚོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མི་དགོས་སྟུང་དུ་བཟུང་ནས་²རིམ་བ་དང་པོ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 མོ།། དེས་ན་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གང་འགྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་³བཞག་པའི་
 དབང་པོའི་རིམ་བ་དང་གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་
 པའི་དབང་པོའི་རིམ་བ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ།། སྤ་བའི་སྤ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 དང་ཉིང་ལག་སོགས་ཡུད་ཅམ་རེས་སྤང་རྒྱས་ཀྱང་མི་བརྟན་ན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་
 བརྟན་པ་ནས་གསུམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “གང་ཡང་གོམས་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་སེམས་བརྟན་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ཅན་ཏེ། སྟོབ་
 དང་སྤྱད་པ་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་མ་སྤ་མོའི་སྤ་མོ་རྣམས་བསལ་བར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་བརྟན་པ་
 དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “དེས་སྟུང་རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་
 ལག་མཐེལ་གྱི་ཤིང་ཐོག་ལྟར་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་
 པས་ཐུན་མཆོམས་རེས་པ་མེད་པར་བྱས་ལ། འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྫོགས་པའི་རིམ་བ་
 བསྐྱེས་པར་བྱའོ།།”⁵ ཞེས་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་དགེ་སྟོང་རྩ་དཀྱི་ཏ། རྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བསྒྲུ་ཅན། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༩ན༩

2 བཟུངས་ནས་ སྤ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བརྟན་ནས་ དབྱེས་དཔར།

4 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༠བ༩ ལས་
 བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་ཁ་ཤས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་བ་ཐོབ་པ་ཅན” ཞེས་གསལ།

5 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ཀར་ཤེན། དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མ། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཤོག་
 གངས་༡༩༠ན༥

སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རྩི་མ་ཕྱ་མོ་སེལ་བ་དང་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་
གཉིས་དོན་འདྲའོ།། འདིར་སྐྱེབས་ནས་¹ཐུན་མཆོམས་སོ་སོར་གཅོད་མི་དགོས་པར་
གསུངས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་མངོན་རྫོགས་གསར་དུ་མགོ་བཅུགས་ནས་སྐྱོམ་པ་མང་པོ་མི་
བྱེད་པར་སྐྱེད་ཐེབས་རེས་ཆོག་གོ། འདིར་སྐྱེབས་ནས་²ཀྲ་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་དགོས་པར་
བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། “རྣལ་འབྱོར་བ་དེས་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་
པར་བཞོད་པར་³བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཉིན་དང་མཆོན་དུ་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་ལྷ་སྐྱ་ཕ་
རགས་ཐམས་ཅད་ཡུད་ཅུམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
བར་གསུངས་སོ།། འདིར་སྐྱེབས་པ་⁵ཅུམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མིན་པས་ད་དུང་
བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱུང་དགོས་ལ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ།། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་
དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི། རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པ་བསམ་གཏན་ཅིམ་གྱིས་
འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་ཀྱས་པ་ལ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་ལ། སྟེ་
མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུང་རྫོགས་ནས་ཐུ་མེད་པའི་གཞན་གྱི་དོན་
སྐྱབ་ཀྱས་པ་ལ་བཤད་པའི་དོན། དཔྱ་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལས། “དེ་ནས་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
རེས་པར་གནས་ཤིང་ལངས་པ་ན་རི་ལྟར་འདོད་པར་སྤང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་ཀྱས་⁶པ་
‘ན།’ དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱ་བ་རེས་པ་ལས་གྲོལ་བ་
རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་པའོ།།”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་དེ་

ྱ སྐྱེབ་ནས་ དབྱས་དཔར།

༢ སྐྱེབ་ནས་ དབྱས་དཔར།

༣ བསྐྱེད་པར་ དབྱས་དཔར།

༤ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེ་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་གངས་༡༥༡བ་༣

༥ སྐྱེབ་ དབྱས་དཔར།

༦ བརྒྱབ་ཀྱས་ དབྱས་དཔར།

༧ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩུ་ཀ་ར་ཤེ། དཔྱ་ནག་གི་དཀར་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མ། ལུ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་
གངས་༡༩༠བ་༡ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ན།’ ཞེས་གསལ།

སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་གོམས་པ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་དོན་གང་
 ཡིན་ཡང་གོམས་པར་བྱས་ན་གསལ་སྤངས་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་
 དབང་ལྷན་གིས། “དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།། ‘གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་པ།།
 གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།།’ དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒོ་འབྲས་ཅན།།”¹ ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡིད་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལ་སྦྱར་བ་²དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
 ཤེས་ཀྱི་ཞུ་བ་ལྟེ་དཔེས་གསུངས་ཏེ་སྤར་བྲངས་ཟེན་ཏོ།། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་བས་ནི། སྦྱོར་
 བ་ཆོགས་བསག་ནས་བཟུང་སྟེ་³ཉེ་བར་བསྟར་བའི་བར་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ན་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་
 གསལ་བཟབ་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅམ་མིན་པར་སྒྲོའི་རེས་པའི་འཛིན་སྟངས་
 ལྷགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་རྒྱལ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དང་པོ་རི་ལྟར་རིགས་པར་དུས་དུས་བཅད་ནས་དེའི་མགོ་ནས་མཐུག་གི་
 བར་དུ་སེམས་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཁྲོད་ཀྱི་དབང་དུ་མི་གཏང་⁴བར་བསྒྲོམ་བྱ་གང་ཡིན་གྱི་སྒོ་
 དེ་ཉིད་བར་མ་ཆད་པར་འཐུག་པ་ལ་འབད་བ་ཆེན་པོས་བསྟན་པ། རེ་རིང་རེ་རིང་དུ་བཏང་
 བས། མཐར་ཐུན་རེ་རེའི་མགོ་ནས་མཐུག་གི་བར་དུ་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཁྲོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་
 མི་རྒྱས་པར་སོང་སོང་དུ་བསྟན་པོ།། དེའི་སྐབས་སུ་དུས་རིང་པོར་མ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོའི་
 མཐུ་ཆེ་བར་མ་སོང་བའི་རིང་ལ་པལ་ཆེར་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། མོས་པ་གཙོ་
 ཆེ་བས་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཟུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 “རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ལྷག་པར་མོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་
 གཙོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་རུང་ཟད་དམ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་ལྷག་པར་མོས་པ་

1 རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་244ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་བར་མ་གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་གྱུར་པ།། བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།།” ཞེས་གསལ།

2 སྦྱོར་བ་ དབྱས་དཔར།

3 བཟུངས་ཏེ་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙོང་དཔར།

4 མི་གཏང་ རྟེན་དཔར། དབྱས་དཔར།

ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ལྷང་བ་དང་ར་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་བསྐྱངས་པས་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པ་དགོས་ཀྱི་ཉམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་ལས་སུ་བྱུང་བ་ནི་རང་
 གིས་གསལ་གང་བཏབ་འཆར་ལ་མ་བཏབ་པ་མི་འཆར་བ་དང་། རི་ཅམ་ཞིག་གསལ་བཏབ་
 བ་དེའི་ཆད་ལས་མ་འདས་པ་འཆར་བ་དགོས་པ་ལ་ཉམས་འབྲེས་པ་ལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཆད་
 ལ་ཕབ་ན་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་མོ་སྦྲུམ་པའི་འཕེན་
 བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་གསལ་བཏབ་ན་ཆད་དེ་ལས་ཆད་ལྟག་མེད་པར་འཆར་ཐུབ་ན་སྒྲོམ་
 བ་ལས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ནས་ཆད་ལ་ཕབ་ཀྱིན་བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་མི་
 འགོ་བས་སྒོ་གོམས་པ་ཆེར་སོང་བ་ན་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ་ར་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་སྐྱར་རོ།
 དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་དང་སྦྱིང་རྩི་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་རང་རང་
 གི་དམིགས་རྣམས་ལ་བྱིལ་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་བ་ཡིན་ན། ལྷ་
 འདོད་པའི་²ཆེ་དམིགས་རྣམས་གསལ་བཏབ་ནས་བསྒྲོམས་པ་ན་བསྐྱེད་རུས་ལ། ཉམས་དང་
 འབྲེས་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ལྷགས་ཅན་སྐྱེ་བ་ནི་རང་ནམ་འདོད་དུ་བསྐྱེད་ས་
 མེད་པ་དང་འབྲེའོ། སྤྱིར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགོས་པ་རང་ལ་ལྷར་དམིགས་པ་ན་ར་རྒྱལ་དང་
 ལྷང་བ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འཕྲོས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ།³ དེ་ཅམ་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྤེལ་ག་མ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་རྩིགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་སྦྱ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆོག་
 པས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱར་
 གཞི་ཐ་མལ་གྱི་སྒོད་བཅུད་སྤྱིར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུད་གྱི་དོན་མཁས་
 ཐུབ་ཀྱིས་བཀལ་བའི་ཆ་ཆང་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་སྐྱར་གཞི་དང་སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་

1 རྩི་བཟླ། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འབྲེལ་བ། ཤོག་གངས་༡༩༣༡

2 ཡིན་ནམ། ལྷ་འདོད་པའི་ རྩི་དཔལ།

ཡིན་ནམ་འདོད་པའི་ དབྱས་དཔལ།

3 ཅམ་ཡམ་ཡིན་ཏེ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩི་དཔལ། གཙང་དཔལ།

ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འགྲིག་ནས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་སྐྱེ་
 བའི་དགེ་ཅ་ནམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བས་ན། རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ནི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུན་བཞིར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡོད་པས། སྐྱབ་ཐབས་ཆང་བ་ལ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བསྐྱབས་པའི་¹གསལ་སྤང་ཆང་བ་དགོས་སོ།། གསལ་སྤང་འདོན་ཚུལ་ཡང་ཆེན་པོ་
 དག་གི་གཞུང་གི་ལུགས་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་བྱས་ནས་སྤངས་པ་ན་གསལ་
 སྤང་ཐམས་ཅད་ཚུགས་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་ཆང་བ་
 ལ་སྒྲོབ་པ་ནི། སོ་སོ་ལ་གསལ་སྤང་མ་རྟེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་
 ནམས་ཆང་བ་ཡིན་པས། སྟོབས་ཆེ་ལ་རྟེན་པ་ན་ནི་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་སྤང་སྐྱེ་
 བས་སོ།། ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་གི་སྒོར་ཟེན་པའི་འོག་དུ་དེ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ་བསྐྱོམས་པས་
 སྐྱོན་²བཞས་པ་བྱའོ་ཞེས་ཀྱང་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱུང་ནས་
 སྐྱོང་བ་དང་ལྷ་སྐྱུ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ཁྱུངས་ཐུབ་ནམས་ཀྱིས་
 གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདི་དག་དུ་ད་དུང་ལྷའི་གསལ་སྤང་བསྐྱབ་དགོས་པས་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསལ་འདེབས་པ་གཙའ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་སྐྱེད་ཆོག་བྱེད་པ་དང་བཞས་པའི་སྟོན་དུ་སྐྱེད་ཆོག་གི་སྒོར་ནམས་ཟེན་
 པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་ལ་ཡང་ནམ་པ་གསལ་བཅུབ་པའི་འོག་དུ་དེ་
 དང་དེ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྟུམ་པའི་ང་རྒྱལ་རེ་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་བྱ་ལ། སྐབས་
 འདི་ནམས་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཞིང་དང་འཁོར་དང་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཆོག་དུ་གསུངས་པས། ནམ་སྤང་དང་མི་བསྐྱེད་

¹ བསྐྱབ་པའི་ དབྱས་དཔལ།

² བསྐྱོམས་པས་སྐྱོན་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོན་ ལྷ་དཔལ།

བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོན་ དབྱས་དཔལ།

བ་སོགས་ལ་སྤྱི་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་བྱ་བ་དང་དེ་ཙམ་གྱི་
 ད་རྒྱལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏྲན་ཀུན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་
 སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མོས་པ་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་
 དང་ད་རྒྱལ་གཉིས་གཞུང་གོམས་པས་འདོན་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཞིག་¹
 དགོས་ཏེ། ལུ་ཏིག་ཐེང་བ་ལས། “དངོས་གྲུབ་ནི་སེམས་བརྟན་པ་སྟེ་བདག་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་
 པར་སྤང་བ་དང་དེའི་ད་རྒྱལ་བདག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་
 པའོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པས་སྤུན་ཆེ་བ་རེའི་མགོ་ནས་
 མཇུག་གི་བར་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་དང་ད་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་མལ་
 པའི་སྤང་ཞེན་འགོག་ཅུས་པ་ཐོབ་ན། དེ་ཙམ་ནས་སེམས་བརྟན་པར་གཞག་དགོས་ཏེ།
 ལུས་སེམས་ལ་སྒོ་བྱུང་བའི་འགལ་རྒྱུ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། དེ་ལ་ནི་རང་ལྟ་དེའོ་
 ལྟམ་པའི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་དགོས་ཀྱི། བཙུན་མིན་གྱི་ད་རྒྱལ་དང་པོར་བསྐྱེད་
 པ་དེའི་བྱེད་པས་ཐ་མལ་པའི་ད་རྒྱལ་འགོག་ཅུས་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན། འགལ་ཞིག་ལ་
 མི་མ་ཡིན་བབས་པ་ན་ང་མི་མ་ཡིན་དེ་ཡིན་ནོ་³སྟམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡིད་གཞན་དུ་
 གཡེངས་པ་ན་ཡང་། དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་སྤར་གྱི་མི་དེ་ཡིན་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་
 མི་སྤྱི་བ་བཞིན་ནོ།། ཡུན་རིང་ཙམ་ཞིག་གི་བར་དུ་བསྟོམས་ན་ལྟ་རྣམས་མདོན་སུམ་དུ་གསལ་
 བར་སྤང་བ་སྤྱི་བ་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་རི་སྤྱི་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་
 དབྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་⁴དེ་སྤྱི་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་བསྟོམ་

༡ འཇུག་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། གསོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྱི་རྩལ་ཀར་ཤུཌ། དབྱེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལུ་ཏིག་ཐེང་བ། རྟོག་པ་གཉིས་པའི་ལུ་གཉིས་
 པ། སོག་གངས་༣༩༧ ན་བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་གྲུབ་ནི་སེམས་བརྟན་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་ད་རྒྱལ་དུ་
 གཞག་པ་རྒྱན་ཏུ་རང་གིས་འབྱུང་བ་འཕོབ་པའོ།” ཞེས་གསལ།

༣ ཡིན་ན་ དབུས་དཔར།

༤ འགྱུར་བ་ རྗེ་དཔར།

འགྱུར་བ་ དབུས་དཔར།

པར་བྱའོ། ཡང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ཆེ་བ་དུག་གས་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྟོམ་པའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
ལོ་གཅིག་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་
ལ་གནས་པས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་བར་མ་ཆད་དུ་འབད་ན་ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་པར་
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གསལ་སྤང་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་²
ན་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་མ་བྱས་པར་བར་སྐབས་སུ་ངལ་བསོ་བ་མང་པོ་བྱས་ན་མེ་མི་ཕྱིན་པའི་
དཔེས་རྒྱུན་ཆགས་པར་བྱ་དགོས་པར་དཔལ་ལྷན་དཔལ་བོས་གསུངས་ཏེ། པར་ཕྱིན་བསྐྱེད་
པ་ལས། “རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། བསམ་གཏན་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། ཡང་
དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་ན།”³ གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་ལའང་
དེ་བཞིན་དུ། བྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་(གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་)ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་
ཚུལ་དང་། གནས་སྐབས་གསུམ་པར་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་
སུ་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་ཚུལ་)ནི། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲ་རགས་
རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་གསལ་སྤང་བསྐྱབས་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཆོག་
གོ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་ལ་
སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། འདིར་ཞི་གནས་སྐྱབ་ན་སྤྲ་ཐིག་ལ་སོགས་

༡ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྟོབ་དཔོན་སྤྱིང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༡༩༤༦

༢ གཙུབ་པ་ དབུས་དཔར།

༣ ངལ་སོས་ན། དབུས་དཔར།

༤ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། བི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཅ་ལུ་ར། པར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ། ཤོག་གངས་༣༩༤༩ ༣ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས། བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་ན། གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་
ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། བྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ།” ཞེས་གསལ།

३ ལྟེ་བརྒྱན། རྒྱུང་ཁྲོམ། དྲི་ལྷོ་ས་ཤ་བརླ། གྲུག་བཟང་གི་ལྗམ་པ་ཐ་མ་ལྱི་ཁྲོམ་ལ། སོག་གངས་ཀྱང་འདྲ་ལས་ཡུང་བའི་ནང་ནས་ཅེག་བར་
བཞེས་རྒྱུང་ལོ་འདྲ་ལྟེ་ 'བརྒྱེས' ཞེས་གསལ།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་སྟོང་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་རྟེན་ཀྱང་
 མཛོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱིང་ཚོད་འགོག་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་
 འདིར་སྤྲ་ཐིག་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི། རྒྱུད་བྱི་རོལ་ཏུ་གཡོ་བ་འགགས་ནས་ནང་དུ་གནས་
 པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས། “ལྟེ་བར་སྤྲ་བའི་ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡིའི་¹སྦྱར་
 བའམ་སྐྱགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བའི་བསམ་གཏན་གང་དེ་ཡང་
 སྟོག་འཛོན་པ་བསྒྲོག་པའི་དོན་གྱིས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །”² ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
 རོ། ། དེས་ན་སྟོང་འོག་གི་སྤྲ་སྟོ་གཉིས་སམ་ལྟེ་བའམ་སྦྱིང་ག་³སོགས་སུ་ཡི་གེ་དང་ཐིག་ལེ་
 སྤྲ་མོ་སོགས་ལ་སེམས་བཅན་ཐབས་སུ་བབྱུང་ན་⁴སྒྲོམ་སའི་གནས་དང་དམིགས་རྟེན་གྱི་
 གནད་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ནང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་དམིགས་པ་
 མང་པོ་དང་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྒྱུད་རིམ་གྱིས་དུལ་བའི་མཐུས་སྒྲོམ་པ་སྤྲ་མའི་ཚོད་པ་སོགས་
 རྒྱུར་དུ་དགག་ཏུས་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ་ལུགས་དང་མི་
 འབྲེལ་། འོ་ན་ལས་དང་པོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲ་ཐིག་སྒྲོམ་ཚུལ་
 རི་ལྟར་བྱ་སྤྲམ་ན། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བ་ལས། “སྦྱིང་པོའི་འོད་གྱིས་སྦྱུལ་མགོན་པོས། རང་
 གི་ལོག་རྟོག་རྣམ་སྤངས་ཏེ། འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་བྱས། ། སྦྱིང་པོའི་ས་པོན་ནང་
 དུ་གཞུག། སྦྱིང་གར་མཆན་མའི་ལྟེ་ནང་⁵གནས། ། རྒྱ་སྦྱིང་ཐིག་ལེའི་གཞུགས་ཅན་དུ། རང་
 ཡིད་འོད་ལྡན་བསྒྲོམས་ནས་ནི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རབ་དུ་བསྒྲོམ།”⁶ ཐུགས་གསུང་སྦྱ་

༡ ལ་ལེ་ལྷ་ཡིའི་ དབུས་དཔལ།

༢ ལྟེ་བར་སྤྲ་ རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ པརྟེ་ཉ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས། ལྷ་ཡི་པའི་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བྱུང་པར་གསལ་བྱེད། འོག་
 གངས་ ༣༠༡ན ༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “དོན་ཉིད་གྱིས་” ཞེས་གསལ།

༣ སྦྱིང་ག་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༤ བབྱུངས་ན་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། ལྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༥ སྦྱིང་གར་མཆན་མའི་ལྟེ་ནང་ ལྟེ་དཔལ།

སྦྱིང་ཁར་མཆན་མའི་ལྟེ་ནང་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༦ བསྒྲོམས། དབུས་དཔལ།

ཡི་རྩེ་རྩེ་ཡང་། འོད་གྱི་ཐོང་བས་རབ་སད་བྱ། དེ་ནི་སྤྱིང་གར་¹ ཁྱུགས་བསམ་པ། རང་གི་
 ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་འབབ། དེ་ནས་ནང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད། བ་སྤྱུ་ལས་བྱང་འོད་ཟེར་
 ཆོགས། དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སྤང་བྱས་ལ། འགྲོ་བའི་དོན་ནི་རབ་རྫོགས་བྱ། ² ཞེས་པ་
 འདིས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་གསུངས་སོ། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 སྤྱུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྱུགས་ཀའི་ཕྱག་མཆན་གྱི་ལྟེ་བར་རྒྱུད་པའི་རྩྭ་བ་ལ་
 གནས་པའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱུ་ལ་པའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་ནས་འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་བྱས་པ་སྤྱན་བྱངས་པ་དང་
 གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་ས་བོན་དང་ས་བོན་དེའི་ཐིག་ལེ་དང་རང་གི་ཡིད་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་
 ཏེ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱག་མཆན་གྱི་
 རྒྱུད་དང་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་དེའི་གནས་དང་སྤྱུ་གསུང་སྤྱུགས་རྩི་རྩེ་གསུམ་
 དང་དེ་དག་གི་གནས་སྤྱི་ནང་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་མཐར་ཐིམ་རྟུ་
 གསལ་བར་བྱས་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྤྱར་ལོག་ནས་³ སྤྱར་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་འདུས་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་འབབ་པར་བསམ་མོ། དེའི་འོག་ཏུ་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་
 བྱས་ནས་བ་སྤྱུ་ལ་བྱ་ག་རེ་རེ་ནས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ།
 སེམས་བྱིང་ན་འོད་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་བྱིང་བ་སངས་སངས་ཀྱི་བར་དུ་བྱ་བ་དང་།
 རྟོན་ན་ཐིག་ལེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་རྟོན་པ་ཞི་བའི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་
 དཔལ་འབྱས་རྩི་རྩེས་བཞད་དོ། བྱིང་བ་སེམས་པའི་དུས་སུ་དབྱུགས་རྩུབ་པ་དང་འབྲིན་པ་
 བཅུ་བྲལ་བའི་སྤྱོད་བསྤུ་བྱས་པའི་རིམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སད་པར་བྱ་བར་སྤོབ་
 དཔོན་དེས་གསུངས་པ་ནི། མན་སྤྱེ་ལས་དབྱུགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འོད་སྤྱོད་པ་དང་

¹ སྤྱུགས་ལྟར་ རྩེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

² རྩེ་བསྟན་། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་སོ། བྱིང་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་ ༡༡ ནྟེ།

³ ལག་ནས་ གཙང་དཔལ་།

འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱད་པར་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ།། ཐ་ག་ནས།¹ སྐྱགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཐེག་ལེ་དང་སྐྱགས་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཐེག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་དོ།།
 མདོར་བྱས་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་ནི།། འཁོར་ལའི་དབྱས་སུ་
 གནས་གྱུར་ནས།། དེ་ནས་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུམ།།”² ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 ཟེན་པ་དང་གཙོ་བོའི་སྣ་ཅེར་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། སྤང་གི་སྣ་
 ཅེར་བྲག་མཆོན་སྤྲོ་མོ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་སྣ་ཅེར་ཐེག་ལེ་སྤྲོ་མོ་སྒྲོམ་པ་དང་བྱི་མའི་ནང་
 དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ།། འདི་ཡང་
 གནས་སྐྱབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ནི་བྲག་འཆོལ་དང་ཐེག་ལེ་སྤྲོ་མོ་ཉིད་སྒྲོམ་ལ། གནས་
 སྐྱབས་གསུམ་པ་ནས་སྤྲོ་མོའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། སྤྱིད་
 བསྐྱས་སུ་བྲན་པ་གཅིག་པ་ལ་ལོབས་པའི་ལོག་དུ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྐྱབ་པར་
 གསུངས་ལ། སྒྲོན་གསལ་ལས། “ཡུངས་ཀར་འདི་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོབ་པ་ན་
 རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་བ་རྗེ་རྗེ་མེས་དཔར་བསམ་མོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་བྲག་མཆོན་སྤྲོ་
 མོ་དང་ཐེག་ལེ་སྤྲོ་མོའི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་བཅུད་ཀྱི་སྣ་དང་མི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲོམ་
 པ་ནི། དན་པ་གཅིག་པ་ལ་ལོབས་ཟེན་པའི་ལོག་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འཕགས་ལུགས་པའི་དན་
 པ་གཅིག་པ་ལ་ལོབས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་གསུམ་པར་སྐྱེབས་
 པ་⁴གཉིས་དོན་འབྱའོ།། འཕགས་ལུགས་པས་ནི། གནས་སྐྱབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྤྱང་སྒྲོའི་
 སྤྲོ་མོ་སྒྲོམ་ན་གཙོ་བོའི་བྲག་མཆོན་རྗེ་རྗེ་སྤྲོ་མོ་ཅེ་སྤྲོ་མོ་ལ་ཡུངས་ཀར་ཀྱི་ཆད་ཅམ་པ་ཞིག་⁵

1 ཐ་ག་ནས་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།

2 རྗེ་བཙུན། རྒྱད་འགྲེལ། 2 མགོན་པོ་རྒྱ་སྐྱབ། མདོར་བྱས། སྐྱག་གངས་ལེབ་3

3 རྗེ་བཙུན། རྒྱད་འགྲེལ། 5 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་པ་གྲགས་པ། འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ། ལུ་དུག་པ། སྐྱག་གངས་ལེབ་395 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ཡུངས་ཀར་འདི་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོབ་པ་ན། རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བ་རྗེ་རྗེ་མེས་དཔར་བསམ་མོ།།” ཞེས་གསལ།

4 སྒྲོབ་པ་ དབྱས་དཔར།

5 ཅམ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

སྤྱ་ཅེར་བསམས་ལ། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་འོག་སྒྲིའི་སྤྱ་མོ་སྒྲོམ་ན་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་
 བར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་སྤྱ་ཅེར་ཐིག་ལེ་སྤྱ་མོ་ཡུངས་འབྱུ་ཙམ་ཞིག་
 བསྒྲོམ་མོ། ། འདི་ཡང་བྱིང་བ་ཤས་ཆེ་ན་སྤྱིང་གི་སྤྱ་ཅེར་བསྒྲོམ་ལ་ཁྱོད་པ་ཤས་ཆེ་ན་འོག་
 གི་སྤྱ་ཅེར་བསྒྲོམ་མོ། ། སེམས་བརྟན་པའི་ཐབས་སུ་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་
 གཉིས་བཤད་ཟེན་ལ་སྤྱིང་གར་²སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་གཞན་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་
 ཟེར་ཨ་བ་རྒྱ་ཉི་ལྔ་སོང་ནས་སྤྱི་བོའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཞུ་
 བ་ལམ་དེ་ནས་འོངས་ནས་སྤྱིང་གའི་³རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་
 གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པར་བསམས་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། ། ལྟེ་བར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་ནི། ལྟེ་བ་དང་སྤྱིང་ག་⁴དང་མགིན་བ་དང་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་བཞིའི་ལྟེ་བའི་རྩ་
 མདུད་གྱི་བྱ་ག་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཨི་རྩུ་ཨི་རྩུ་བཞི་གསལ་གདབ་བོ། དེ་ནས་གསང་
 གནས་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་རྒྱུད་གིས་མེ་བསྐྱལ་བའི་གདུམ་མོའི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་
 འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡི་གེ་གོང་མ་གསུམ་ཞུ་ནས་ལྟེ་བར་ཨི་ཡིག་ལ་བབས་ཏེ། དེ་དང་
 དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེར་བལྟས་ལ་སེམས་
 གཟུང་ངོ། ། ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་སྒྲོམ་པར་ཤུག་སྤྱང་བས་ཀྱང་བཤད་དོ། ། ལ་བ་བས་⁵
 འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ཡི་གེའི་ཁ་དོག་དང་གནས་ཆུལ་ནི། མས་རིམ་བཞིན་ཁ་དོག་སྤྱ་ཆོགས་
 པ་གྲེན་བལྟ་⁶དང་སྤྱིན་པོ་སྤྱར་བལྟ་⁷དང་དམར་པོ་གྲེན་བལྟ་⁸དང་དཀར་པོ་སྤྱར་བལྟར་⁹

༡ བཟུངས་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ སྤྱིང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༤ སྤྱིང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ ལ་བ་བས་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།

༦ གྲེན་བལྟ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༧ སྤྱར་བལྟ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

འཕྱར་བལྟ་ གཙང་དཔར།

༨ གྲེན་བལྟ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༩ སྤྱར་བལྟར་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

གསུངས་ལ། ཅུ་འཁོར་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྒྲིམ་པར་བཤད་དེ།
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མོས་ནས་
 ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཤུག་སྤང་བས་སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
 དམིགས་པ་སྤྲུལ་ལ་སེམས་ཟེན་པ་ན་ཐིག་ལེ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་རེ་ཁ་སྤྲོ་མོ་མེ་ལྷེ་གཅིག་
 ཏུ་འབར་བ་ལྟར་གནས་པར་བསྒྲིམ་མོ། དེའི་འོད་གྱིས་ཁྱེ་བའི་བདུད་ཅི་འཛག་པས་ཐིག་
 ལེ་གང་ཞིང་འོད་གྱི་རེ་ཁ་ཡང་བསིལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་
 རི་སྤྱིད་དུ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་བསྒྲིམ་མོ། བརྟན་པའི་མཆོན་མ་
 མཐོང་བ་ན་འོད་ཟེར་གྱི་རེ་ཁ་དེའི་སྤང་བས་སྤྲོ་མོ་གསལ་པ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པར་
 བསམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ་བལྟོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་ཐུར་དུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། སྤྱིང་གའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དང་ལྷེ་བའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་
 འབྱོར་ནི་ཨ་ཐུས་བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱད་ལ་ཡང་
 ཐུར་བ་²ནི་དང་པོ་འོ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་ལྷ་ཏུ་³དང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་ཅུ་འཁོར་བཞི་ལ་ཡི་གོ་རྒྱས་པ་མ་བཞེད་པར་གཙོ་བོ་བཞི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ།

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་གསུམ་པར་སྤྲོ་ཐིག་སྒྲིམ་ཚུལ་)ནི་དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་
 སུ་སྤྲོ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་དང་དེ་
 དག་གི་མིག་སོགས་ལ་བཞེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གསལ་སྤང་ལེགས་པར་ཐོན་ཐོན་དུ་སྤངས་
 པའི་མཐར་སྤྲོ་མོའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།
 “ཡང་ན་རང་རྟགས་སྤྲོ་བསྒྲིམ་པ། རིག་པའི་སྤྱི་ལྷ་ཅེ་མོར་གནས། ཐུབ་པའི་འཁོར་ལོ་རང་

འབྱུར་ལྟར་གཙང་དཔར།

༡ སྤྱིང་ཁའི་གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ ཐུད་པ་དབྱས་དཔར།

༣ སྤྱི་ལྷ་ཏུ་དབྱས་དཔར།

རིག་པ།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དུམ་གྱི་སྣ་ཅེར་གཙོ་བོའི་ཕྱག་མཆན་ནས་འབྲུ་
 ཚམ་གྱི་དབྱས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་སོ།། དཔལ་འབྱས་རྩོུ་རྩོུ་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་གྱི་སྣ་ཅེར་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་ལ། སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་
 གྲང་རྩོུ་རྩོུ་ཞོར་བུའི་བུམ་པར་མཆན་མའི་དབྱས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་བསྒྲོམས་ནས་སེམས་
 གྱིང་ན་སྤྲང་གི་སྣ་ཅེར་སྒྲོམ་པ་མན་ངག་ཡིན་པ་དང་། རིག་མའི་བསྐྱར་ཕྱག་མཆན་གྱི་ནང་
 དུ་བསྒྲོམས་པ་ན་སེམས་གྱིང་ན་རང་གི་རྩོུ་རྩོུ་ཅེར་ཕྱ་པའི་དབྱས་མ་ལུགས་གྱུར་གྱུར་པས་
 དངས་ནས་ཡུམ་གྱི་སྣ་ཅེར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས་གནས་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ།། འདི་ལ་
 སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་ཕྱགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་བཀྲལ་བ་བྱང་
 སེམས་སུ་ཁྱེན་ནས་གསང་གནས་སུ་བབས་པ་ཕྱག་མཆན་དུ་གྱུར་པའི་དབྱས་སུ་སྒྲོམ་པར་
 བཤད་ལ། མན་སྤྲེ་ལས། དེ་དང་སྤྲར་བཤད་པའི་ལྟེ་བའི་ཐིག་ལེ་གསང་གནས་སུ་བབ་
 པའི་དབྱས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཤད་
 ཅིང་། གནས་གྲང་རྩོུ་རྩོུ་དང་བསྐྱེད་སྣ་ཅེར་གདམ་དུ་བྱ་བར་བཤད་དོ།། སྒྲོན་གསལ་གྱི་
 བཤད་པའི་ཆིག་ཐིག་ལ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མའི་ནང་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་སྒྲོམ་པ་གསལ་
 ཡང་གསང་གནས་གཉིས་འབྲུ་བར་མངོན་ནོ།། དཔལ་འབྱས་རྩོུ་རྩོུ་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་ནས་ཕྱག་མཆན་གྱི་ནང་དུ་སྤྲ་སྒྲོམ་པའི་སྤྲ་མོ་སྒྲོམ་པར་བཤད་
 ཅིང་སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་གྲང་། ཡང་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་ནས།
 སྤྲར་ཡང་སེམས་བརྟན་པའི་དོན་དུ་སྤྲ་མོ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པས་གནས་སྐབས་གསུམ་པར་
 སྤྲེབས་པ་དང་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ངེལ་ནས་སེམས་བརྟན་པོ་རྟེན་པའི་འོག་དུ་སྤྲ་མོ་
 སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་ལུགས་ལའང་སྐབས་དེ་ནས་སྤྲང་སྤྲང་མཆན་མ་སྤྲ་
 མོ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བསྐྱབ། དེ་བརྟན་ནས་མཆན་མའི་སྤྲ་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་ལོབས་

1 རྩོུ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་དུ་སྒྲོམ་པ་དཔོན་མའི་མཇུག་བཟང་པོ། རྩོུ་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། རྩོུ་གྲངས་23བ3

2 གསུམ་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་དབྱས་དཔལ།

ནས་མཆན་མ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་འོག་ཏུ་གསང་གནས་ཀྱི་
 ལྷ་ཅེར་ལྷ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྤ་མོ་བསྒྲོམ་པའམ། ཡང་ན་སྤེད་གི་ཕྱག་མཆན་སྤ་མོ་ལ་
 སེམས་བརྟན་པ་དང་འོག་གི་ལྷ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྤ་མོ་བསྒྲོམ་ལ། དེ་བརྟན་པ་¹ན་སྤེད་
 སྒྲོ་ནས་ཕྱག་མཆན་སྒྲོ་བ་དང་འོག་སྒྲོ་ནས་ལྷ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱེད་བ་བྱའོ། སྤ་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྐྱེད་ཚུལ་ནི། མན་སྤེ་ལས་ཡུད་ཅམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བཤད་དེ་དཀྱོང་སྐྱེད་²དོ། དེ་མ་བརྟན་
 ཀྱི་བར་དུ་མི་སྒྲོ་ཞིང་བརྟན་པའི་མཆན་མ་སྤེད་ནས་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་འབྲེལ།
 མཆན་མ་ནི། ལྷ་ཅི་པ་དང་སྤུན་ཞབས་དང་དཔལ་འབྲས་དྲོ་རྗེ་དང་ཐ་ག་ན་ལ་སོགས་པས་
 སྤེག་རྒྱ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལྷ་མཐོང་བ་ལ་བཤད་ལ། སྒྲོན་གསལ་ལས་བརྟན་
 པ་ནི། བསྒྲོམས་པའི་དྲོ་རྗེ་སོགས་མི་འགྱུར་བར་གནས་པ་ལ་བཤད་དོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་
 པའི་³རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པའང་རགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྤ་
 མོ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆད་ནི་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། སྤ་མོ་བརྟན་པ་ལ་ཆེ་བ་གཉིས་དང་
 སྒྲོ་བསྐྱེད་ལ་ཆེ་བ་གཅིག་བྱ་བར་བཤད་དེ། འདི་སྤ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་པའོ། དེས་ན་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་
 གཉིས་སུ་སྤ་ཐིག་སྒྲོམ་པ་ནི། གཙོ་ཆེར་ཐུན་བཞིའི་མངོན་རྟགས་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱིང་གོད་གཙོད་
 པའི་⁴ཆེད་ཡིན་ལ། སྤ་ཐིག་ལ་དེའི་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་སྐྱབ་ན་⁵ནི།
 གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་བྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤ་ཐིག་བསྒྲོམས་
 པའི་དགོས་པ་དང་ས་མཆོམས་དང་རི་ལྷར་སྒྲོམ་པ་འདི་རྣམས་རིམ་པ་དང་པོའི་གདམས་
 རག་ཕུལ་བྱུང་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། སྤེད་སྒྲོའི་སྤ་མོ་བརྟན་པ་ན་ཕུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་

1 དེ་བརྟན་པ་ རྗེ་དཔལ་

2 རྐྱེད་སྐྱེད་ དབྱས་དཔལ་

3 བསྐྱེད་པའི་ དབྱས་དཔལ་

4 གཙོད་པའི་ གཙོད་དཔལ་

5 གནས་བསྐྱབ་ན་ དབྱས་དཔལ་

པ་འཛོལ་པར་ཤུག་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་ས་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་མང་
པོར་ཞི་གནས་སྟེང་པའི་སྐབས་ལ་བཤད་པས། དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་སྟེང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྟོ་བསྟུ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་གཞན་དང་བསྟན་ན་
ངེ་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྟོང་བ་དང་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ཞི་ལྷག་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱལ་བྱིན་སྟེང་དོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་
རིམ་མཐར་བྱིན་པར་འཛོག་པ་ནི་གསང་འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐ་ཐིག་
གི་སྐབས་སུ་སེམས་ལེགས་པར་བེན་པའི་ཆེ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་ལྱིར་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་
ནང་དུ་གནས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་¹སྤྱི་པོ་ནས་ཁམས་བབས་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཞིང་
སེམས་ཀྱང་བྱིང་རྟོན་དང་བྲལ་བའི་ངང་ནས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཆགས་པར་གནས་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེས་ནས། དུས་རིང་པོར་འདའ་རུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་སྤྱི་ཚུལ་རྣམས་
མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ་ལྷ་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་
བཞིའི་ཆིངས་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་
(ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཆིངས་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་ཆིངས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ལ་གསང་འདུས་ནས་བསྟེན་སྟུབ་²ཡན་ལག་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས།
“རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རྟག་པར་བསྟུགས། བསྟེན་པའི་
ཆེ་ག་དང་པོ་སྟེ། ཉེ་བར་སྟུབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན། །སྟུབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །སྟུབ་
པ་ཆེན་པོ་བཞི་པ་འོ།”³ ཞེས་སོ། དེ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས།

1 བརྟེན་ནས་ གཙང་དཔལ།

2 བསྟེན་བསྟུབ་ གཙང་དཔལ།

3 སྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འདུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་142ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེ་ག་རྩ་པ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། སྟུབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསལ།

“བསྟེན་པའི་ཉིང་འཛིན་རབ་སྐྱུར་བ།།” བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ།།¹ ཞེས་པས་
 སྟེན་ནོ།།² རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟེན་པར་གསུངས་པའི་བསྟེན་པའི་དོན་ནི། སྟེན་གསལ་
 ལས། “བསྟེན་ཅིང་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ན་བསྟེན་པའོ།།”³ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྟེན་ཞབས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།། ཐུན་མོང་གི་བསྟེན་པ་
 ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་བསྟེན་པ་ནི། བསྟེན་པའི་སྐད་དོད་ལ་ངེས་ཆོག་གི་བཤད་པ་བྱས་པས་
 བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དོན། སྟེན་གསལ་ལས། མདོར་
 བསྟེན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་
 ལ་བསྟེན་པར་བཤད་པས་འདིས་དམིགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདི་དམིགས་
 པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ནོ།། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་
 བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་འཛིག་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱའོ།། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི། ལུ་ཅུ་ཏུའི་སྐྱགས་དོན་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོམ་པ་ནི་བསྟེན་པའོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 བསྟེན་པ་ནི། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱགས་རྩེ་ཞབས་འཆད་པ་
 ལྟར་བྱ་དགོས་པས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
 མོ།། རབ་སྐྱུར་བ་ནི། སའི་ཆ་སྐྱེད་པ་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བར་ཉེ་བསྟེན་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་དེ་དག་རབ་ཏུ་སྐྱུར་བའོ།། སྟེན་གསལ་གྱི་དགོངས་པས་བསྟེན་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་སྐར་ལྟར་བྱས་ཉེ་བར་པ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བསྟེན་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་འཛིག་པ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསལ་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་1119ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་སྐར་ལྟར་མི་
 འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་པ་ཉིང་འཛིན་རབ་སྐྱུར་བ།།” ཞེས་གསལ།

2 ཅེས་པས་སྟེན་ནོ།། རྩེ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།
 ཅེས་པས་སྟེན་ནོ།། གཙང་དཔར།

3 རྩེ་བསྟེན། རྒྱུད་འབྲུམ། 5 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྲེལ་པ་སྟེན་གསལ། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་14ན2 ལས་བྱུང་བ་ཙུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་ཅིང་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བསྟེན་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པར་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པ་དང་ཐུགས་
 རྟེན་ཞེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཉིད་སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པའོ།། འདི་དང་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་
 གཞན་ལ་སྐྱར་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནས་གཞལ་ལས་ཁང་གདན་བཅས་སྐྱེད་པའི་བར་ནི་
 བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལས། “ཉེ་བར་
 སྐྱབ་པ་བྱུང་མཆོག་ལ།། རྩོམ་ཆེད་རྣམ་པར་དབྱེད།།”¹ ཅས་པས་སྟོན་ནོ།།² དེ་
 རྣམ་ཉི་མ་སྟོམ་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྐྱོད་གསལ་པ་ལས་བྱུང་བྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་
 པ་ནི། ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་རྒྱ་རོ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ།། དེ་ལ་ཉེར་
 སྐྱབ་ཅས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐུགས་རྟེན་ཞེས་ཉེ་བར་ཉེ་གཤམ་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་བྱུང་བྱ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་
 པའི་³བྱུང་བྱུང་བྱུང་བྱུང་ཆེན་པོའི་ཞེས་བཤད་དེ། གང་ལ་ཉེ་བའི་ཉེ་ས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 ལྷའི་སྐྱེད་བྱུང་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ། དེ་ལ་ཉེ་བ་ནི་དང་པོའི་མགོན་པོའི་
 སྐྱེད་ཉེ་འདྲི་ཉིད་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་སེམས་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཡོངས་སྐྱར་འགྱུར་
 བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ན་རྩོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ། མ་དག་པ་ན་ཐུགས་ཀྱི་
 སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་དག་གི་བྱུང་བར་ཙམ་མོ།། འོ་ན་དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་མི་
 འཛོག་གཤམ་སྟེན་ན། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་། ཐུགས་
 རྟེན་ཞེས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་འཆད་དེ་སྟོན་གསལ་གྱི་
 མདོར་བསྟན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ།། དེ་ལྟར་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཡན་
 ལག་ལྟར་སྟེན་ན། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་པ་ཉེར་སྐྱབ་དང་དེའི་ལྷག་མ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱ་
 བའམ་ཡང་ན་⁴ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་

1 རྩོམ་ཆེད་རྣམ་པར་དབྱེད། རྩོམ་ཆེད་གཉིས་པ། སོག་གངས་1996 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་
 འད་སྟེ། “རྩོམ་ཆེད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

2 ཅས་པས་སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔེ།

3 བལྟོས་པའི་ སྐྱེད་པའི་དཔེ་མཁན། རྩོད་པའི་ གཙང་དཔེ།

4 བྱུང་བའི་ཡང་ན་ དབྱས་དཔེ།

བྱའོ།། ལྷ་བ་པ་ནི་ལྷ་ག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལྷ་བ་པ་སྟེ། ལྷ་བ་པ་དེ་ལ་བཞོད་ལ་ཞེས་ཆོག་གི་ལྷ་ག་
མ་གདོན་པར་བྱགས་རྗེ་ཞབས་ཀྱིས་བཞད་པ་ལྟར་བྱའོ།། རྗེ་རྗེ་ནི་རྣམ་སྤྲང་ནས་གཞོད་
མཛེས་ཀྱི་བར་སོ་གཉིས་སོ།། དེའི་སྐུ་མཆེད་ནི་གཟུགས་ཕྱང་ནས་རྒྱང་མཐིལ་ཀྱི་བར་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡི་གེ་འགོད་པའི་གནས་བསྟན་པར་བྱགས་རྗེ་ཞབས་འཆད་དོ།། རྣམ་
པར་དབྱང་པ་ནི་ལྷ་ས་དཀྱིལ་དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ནས་འགོད་པའོ།། དང་པོའི་
མགོན་པོའི་སྐུ་ལ་འགོད་པ་འབྲས་བུ་ཞིག་¹གསུངས་ཀྱང་སྐུ་ལ་སྐུར་བསྐུར་བའི་ལྷ་ས་ལ་དགོད་
དགོས་སོ།། འདི་གཞུང་གཞན་ལ་སྐུར་ན་མཛོན་བྱང་ལྷ་ས་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ནས་སྐུ་མཆེད་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བར་དོ།། སྐུ་བ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། “སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་བདག་པོ་
བསྐྱེམས་པ་ཡིས།། སྐུ་བ་པའི་ཆོ་ན་སྐུ་ལ་བར་གསུངས།།”² ཞེས་པས་སྟོན་འོ།། སྐད་སྒྲུབ་ནི།
ཨོ་ལ་སོགས་པའོ།། དེའི་བདག་པོ་ནི་སེམས་དཔའ་སྐུ་བཅེགས་ཏེ།³ དེ་དག་སྐྱེམ་པ་དང་
སྐུ་གསུང་བྱགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་པོ་བསྐུལ་ནས་རང་དང་རྗེ་རྗེ་
གསུམ་རོ་མཉམ་པར་སྦྱོད་པའི་དམ་ཆོག་ནི་སྐུ་བ་པའོ།། འདིས་སྐྱོ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་སོ་
སོ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དང་སེམས་དཔའ་སྐུ་བཅེགས་སུ་⁴སྐུ་བ་པས་ན་སྐུ་བ་པའོ།། སྐུ་བ་པ་
ཆོན་པོའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། “སྐུ་བ་པ་ཆོན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ།། རང་སྐད་སྒྲུབ་རྗེ་རྗེ་ཅན་
ཀྱི་གཟུགས།། དབྱ་རྒྱུ་ལ་ནི་བདག་པོ་བསམ།། ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་འབྲུག་པར་འབྲུག།”⁵ ཞེས་པས་
སྟོན་འོ།། ⁶ ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ནི་རང་གི་ལྷ་འཁྱེད་ལ་འཁྱེད་དང་ལྷ་ན་པའི་སྐད་སྒྲུབ་པས་རྗེ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་འབྲུག་

¹ འབྲས་བུ་ཞིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཅ་གསང་འབྲས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། རྟོག་གངས་༡༡༡ནལ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐུ་བ་པ་བསྐུལ་
བ་རབ་བཟོད་པ།། སྐད་སྒྲུབ་དང་བདག་པོ་རྣམ་བསྐྱེམ་པ།།” ཞེས་གསལ།

³ སྐུ་བཅེགས་ཏེ། སྐུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།
སྐུ་བཅེགས་ཏེ། དབྱས་དཔར།

⁴ སྐུ་བཅེགས་སུ་ སྐུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།
གསུམ་ཅེག་ཏུ་ དབྱས་དཔར།

⁵ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཅ་གསང་འབྲས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། རྟོག་གངས་༡༡༡ནལ།

⁶ སྟོན་ཏོ།། གཙང་དཔར།

བྱ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོམས་འདུག་བྱས་ལ། རང་གི་སྤྲུགས་བརྗོད་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་
 བའི་ལྷ་རྣམས་ནི་དོ་མེ་ཅན་ལོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམས་ནས་རང་
 གི་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསམས་ན་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། སྟོན་
 གསལ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་རྣམས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་
 སྐྱབ་པས་སྐྱབ་ཆེན་དུ་གསུངས་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གྲང་དེས་མཆོན་ནས་སྐྱབ་ཆེན་དུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་པོ་སྦྱར་
 བ་དང་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་སྦྱར་
 བ་ཆོགས་བསག་དང་བསྐྱང་འཁོར་གཉིས་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཏེན་དང་བཏེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ལ་བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་དགོས་
 པས་བཏེན་པ་རྒྱང་བ་དང་ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་མི་སྦྱར་རོ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་
 རྣམས་གཙོ་བོ་དང་ཡུམ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བསྟེན་སྐྱབ་
 ཡན་ལག་བཞི་བཞི་སྦྱར་ཞིང་། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱང་དུ་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བཞེད་ལ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་ལྷན་ལྷ་ལྷན་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 སྦྱར་རོ། བསྟེན་པ་ནི་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉེར་སྐྱབ་ནི་སྦྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་
 པ་དང་། སྐྱབ་པ་ནི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་དང་། སྐྱབ་ཆེན་ནི། དབང་བསྐྱར་ནས་
 རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལ་མཛད་དོ། དེ་ཡང་མིད་ཞིར་མི་གནས་པ་ལ་ཉེ་བས་
 བསྟེན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་ཉེ་བས་ཉེར་སྐྱབ་དང་། སྦྱོ་གསུམ་སྦྱ་གསུམ་དུ་སྐྱབ་པས་
 སྐྱབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྐྱབ་ཆེན་ཏེ། སྐྱབ་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སྟན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་དོ། དེ་དག་གི་
 བཞེད་པ་ལྟར་ན་ལྷ་རེ་རེ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དོ། འོན་

ཀྱང་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་རྫོགས་པ་ལ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དགོས་པས། དེ་
ལ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་སོ། དེ་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ཆེངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། བ་རྒྱུད་དང་ཕྱོགས་
མཐུན་པའི་དག་ནག་གི་རྒྱུད་ལས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ཆེངས་བཞིར་མཛད་དེ། རྗེ་
སྐད་དུ། “དང་པོར་སྒྲོམ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ།” གཉིས་པ་རྗེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། གསུམ་
པ་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལོ།”² ཞེས་སོ། དེ་དག་གི་རྒྱས་
བཤད་ཀྱང་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྫོགས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
འདི་ལྟར་འདོད། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ལྷ་ཡི་སྒྱ། རྗེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། འཁོར་
ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདོད། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
སྤྲུགས་རྣམས་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་བྱིན་བརྒྱབ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་
དང་། མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལོ།”³ ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དམར་པོའི་རྒྱུད་ལུ་བཅུ་དགུ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་གསུངས་སོ། དེ་ལ་སྤྱིར་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་⁴ དུ་
སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཅན་རྒྱ་རྫོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ།⁵ རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྗེས་སུའི་དོན་འདྲ་

¹ གསུམ་གྱི་སྤྱི་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

² རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུ། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། སྟོག་གངས་ཀྱི་ལོ་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་སྒྲོམ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

³ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུ། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། སྟོག་གངས་ཀྱི་ལོ་ནང་ནས་
འདྲ་སྟེ། “རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྫོགས་པ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལྷ་ཡི་སྒྱ། རྗེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
གྲགས། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་རྣམས་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་
སོགས་བྱིན་བརྒྱབ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་དང་། བདུད་ཅི་མུང་བ་དག་དང་ནི། མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་དག ། རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལོ།” ཞེས་གསལ།

⁴ ཐབས་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་ རྗེ་དཔལ་གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

⁵ འཛིན་ནོ། དབྱས་དཔལ།

བ་ལ་ཤུཌི་པས་¹བཤད་པས་ནལ་འབྱོར་སྤྲོ་མ་དང་འབྲ་བ་ལ་བྱ་སྟེ་འབྲས་བྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་
པའི་ནལ་འབྱོར་རོ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
ནལ་འབྱོར་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྟོས་
ནས་རང་གནས་སུ་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་རྩོགས་པའོ། དེ་ནས་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ལ་སོགས་
པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་དང་མཆོད་བསྟོད་
བདུད་ཅི་སྤང་བ་དང་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞིང་
དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པའི་བར་ལ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་དཔལ་འཛིན་གྱིས་བཤད་དེ། ཐུན་
མཆོམས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མ་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོར་བ་ཆོགས་བསག་དང་བསྐྱེད་འཁོར་དང་ཉེན་
སྦྱེད་པ་ནལ་འབྱོར་བཞིར་མ་བསྐྱེད་སོ། །གཞིན་ཏུ་རྒྱ་བས་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་འཛེན་ནས་
རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པའི་བར་ནལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱེད་སོ། །མདོར་བྱས་ལས་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཉིད་
ལ་ནལ་འབྱོར་བཞིར་མཛད་དེ། རྒྱུད་རྩོར་ཐེང་གི་²ལུགས་སོ། །འདི་ཡང་སྣ་རེ་རེ་བ་ལ་མི་
འབྲུག་པས་པལ་ཆེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་བྱུག་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས་བསྟན་པ་)ནི། མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ཆིངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ལུགས་ནི། གྱུར་གྱི་བདུན་པ་ལས། “སངས་
རྒྱས་གནས་གཞི་རྩོགས་བྱས་ལ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་བདེན་པའི་དངོས། །ནམ་པ་ལྷ་པོ་
བསྟོམས་བྱས་”³ཏེ། རང་སྤྱུག་སྤྱི་ཡོ་སྤྱོད་ཐབས་བྱ། དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་བཀོད་
ལ། །མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པར། རིམ་པ་འདི་ཡིས་བསྟོམས་བྱས་ན།⁴ ཡན་
ལག་བྱུག་གི་སྦྱོར་བར་འདོད།⁵ ཅེས་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་བསྐྱེད་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཐུབ་ཐོབ་

1 ཤུཌི་པས་ དབྱས་དཔལ།

2 རྩོར་འཐེང་གི་ དབྱས་དཔལ།

3 བསྟོམ་བྱས་ཏེ། དབྱས་དཔལ།

4 བསྟོམས་བྱས་ནས། ཐེ་དཔལ།

བསྟོམ་བྱས་ནི། དབྱས་དཔལ།

5 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 2 མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོ་རྩེ་གྲུག་ ལུ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་ 22བ9 ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་

མི་སྐབ་ཆུ་བས། “རྡོ་རྗེ་རྗེས་སུ་ཆགས་བྱེད་དང་། སངས་རྒྱས་གཞུང་མེད་བྱེད་གྲག་བསྐྱོམ།
 དབང་བསྐྱར་བདུན་ཅི་མུང་བ་དང་། མཆོད་བསྟོད་ཡན་ལག་བྱུག་པ་བསྐྱོམ། ཡན་ལག་
 བྱུག་སྐྱོམ་ནལ་འབྱོར་གང་། དེས་ནི་མྱུར་དུ་དངོས་བྱུག་འཛོལ། ཐོ་བྱང་སངས་རྒྱས་ནལ་
 སྤང་མཛད། དབང་ནི་མི་བསྟོད་དེ་བཞིན་གཤེགས། བདུན་ཅི་མུང་བ་འོད་དཔག་མེད།
 བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དཔལ། མཆོད་པ་དོན་ཡོད་ཡང་དག་མཆོད། རྗེས་ཆགས་
 རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ།”^{1,2} ཞེས་རིགས་བྱུག་གི་སྐོ་ནས་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་མཛད་དོ། དེ་ལ་
 གྲུང་ལས། “ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནལ་པར་བསྐྱོམ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གནས་བསམ་
 སྟོ།”³ ཞེས་དང་། “རྒྱལ་ཆེན་ནལ་པར་སྤང་མཛད་དོ། ཆོས་དབྱིངས་ཡི་གེ་ལས་སྐྱེས་
 པ། དེས་ནི་སངས་རྒྱས་གནས་དགོད་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་སྤང་ལས་བྱུང་བའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་གཞུང་ཡས་ཁང་སྐོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་པོའོ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 བེ། གཞུགས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་རྒྱལ་སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་སྤང་གི་
 གཞུགས་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེས་རྟེན་གཞུང་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པའོ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་
 བེ། གྲུང་ལས། “རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། དང་པོར་སྐྱེས་བྱ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་
 འགོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ། དྲི་ཐ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི། སྤང་སྟེ་⁵ ཞུ་བ་རྗེས་བྲན་པ། མཆོམས་

གནས་ནི་རབ་ཆོགས་དང་། རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དང་། རང་གི་ལྷག་པའི་སྤང་བསྐྱེད་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་སྤང་གི་དགོད་པ་དང་། མཆོད་བསྟོད་བདུན་ཅི་ལ་སྐྱགས་པ། རིམ་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། རྒྱལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་
 འདོད།” ཅེས་གསལ།

༡ སེམས་པའོ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ མཁའ་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཐུབ་དགའ་ཆེ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་༡༩༩༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྒྱལ་ཆེན་རྒྱུང་བཞེ་པ་དང་ལྟ་བུ། བྱུག་པ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཆོད་པ་བསྟོད་པ་ཡན་ལག་བྱུག་པ་ཡན་ལག་བྱུག་བསྐྱོམ་ནལ་འབྱོར་གང་།
 དེ་ནི་མྱུར་དུ་དངོས་བྱུག་འཛོལ།’ ཞེས་གསལ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ མཁའ་འགོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྲུང་། ཡེུ་བཞི་བ། འོག་གངས་༣༡བལྟ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས་ནལ་པར་བསྐྱོམ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གནས་བསམས་ནས།” ཞེས་གསལ།

༤ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ མཁའ་འགོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྲུང་། ཡེུ་བདུན་བ། འོག་གངས་༤༤བལྟ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་ཆེན་ནལ་
 པར་སྤང་མཛད་ཆེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

༥ སྤང་སྟེ་ གཙང་དཔར།

གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད། བསྐྱེད་ནས་འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་ལ་
གཉི་མུག་སོགས། རྩོམ་གསུམ་པོ་གནས་གསུམ་དགོང། དེ་ནས་རྩོམ་རྩོམ་ཆགས་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་རབ་བཅུག་ལ།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ།² ཡན་ལག་
བྱུག་པར་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་རྒྱ་རྩོམ་འདྲིན་པ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་གསང་གནས་
གཉིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་རྩོམ་ཆགས་གྱི་ང་རྒྱལ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་
ལྷང་ནས་གནས་སུ་བཀོད། ལྷ་བ་སྤྱུས་བསྐྱེད་ཏེ་བཞེངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་མིག་
སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་མཛད་ཀྱང་དེ་རྣམས་རྩོམ་ཆགས་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲུབ་པར་མི་
བཞེད་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་བཞེད་པའི་ལྷ་སྐྱེད་པའི་དང་པོ་མངོན་བྱང་ལྷ་སྒྲོམ་པ་ནས་དམ་
ཆེག་པའི་འཁོར་ལོ་རྩོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
བར་ཐམས་ཅད་ནི། རྩོམ་སེམས་དབང་དང་དེས་རྩོམ་སྤྱུ་ཆགས་པའི་ང་རྒྱལ་མཛད་ནས་
རང་ལས་ལྷང་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པའོ། རྩོམ་ཆགས་རྩོམ་སེམས་
དབང་སྒྲོ་ནས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྩོམ་ཆགས་མཛད་པ་ནི་སྐྱབས་འདིར་འཁོར་གྱི་ལྷ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་སྤྱུལ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོས་རྩོམ་ཆགས་བྱ་
དགོས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྩོམ་སེམས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡན་ལག་བཞི་ནི། བྱང་ལས།
“རིག་མ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱེད། བདུད་ཅི་ཡང་ནི་མུང་བ་ཞིང་། ལྷ་མོ་བརྒྱད་
རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་ཉིད། འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་ལ་བསྟོད་བཤོ།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱང་
པ་རེ་རེས་བསྟན་ཏོ།⁴ དབང་བསྐྱེད་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། འདིའི་དབང་རྒྱ་

1 ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོམ་གྱི་ལྷ་མོ་ལ། ཤོག་གངས་༣༩བཞུ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣམ་པ་ལྷ་ནི་
བསྐྱེད་པར་བྱ། དང་པོ་སྐྱེས་བྱ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྒྲོ། དེ་ཐ་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ནི། ལྷ་བར་རྩོམ་སུ་བྱེད་པར་
བྱ། མཚམས་གྱི་ལྷ་མོས་བསྐྱེད་པར་བྱ། འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་བསྐྱེད་ནས་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉི་མུག་སོགས། རྩོམ་གསུམ་ནི་
གནས་གསུམ་དགོང་། ཕྱི་ནས་རྩོམ་ཆགས་རྩོམ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་གཞུག་པ་དང་།” ཞེས་གསལ།

2 བསྟན་ནོ། དབུས་དཔར།

3 ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོམ་གྱི་ལྷ་མོ་ལ། ཤོག་གངས་༣༩ནྟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་ནི་རིག་མ་
བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི། ཡང་ནི་བདུད་ཅི་མུང་བ་དང་། ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛོད་པ་ཉིད། འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་བསྟོད་པའོ།” ཞེས་གསལ།

4 བསྟན་ནོ། དབུས་དཔར།

ནས་ཐ་སྙད་དེ་དག་དངོས་སུ་སྒྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། བསྐྱེན་སྒྱུབ་བཞི་དང་ཡན་ལག་
 རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
 གསུམ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་སྒྱུལ་པ་པོ་
 གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱང་བས་དང་པོ་དང་།
 ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་བས་སྦྱོར་བའོ། འདི་ཡང་གཙོ་བོ་སྦོས་ཀྱི་ཉེན་སྦྱིད་པ་ནས་
 ཡབ་ཡུམ་སྦྱིད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་འདིར་བསྟུང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལས་སྒྱུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྫོགས་ནས་རང་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་དགོད་བྱའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གོ། དེའི་འོག་
 ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པ་ནི། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གོ།
 དེ་ལ་འཕགས་ལུགས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡན་ཆད་ལ་སྒྱུ་གསུམ་གྱི་སྦྱིད་ཆོག་རྒྱས་
 བར་ཡོད་པས་རང་གི་དོན་སྤུངས་ཆོགས་སུ་གསུངས་ཏེ། བསྐྱེན་སྒྱུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་དང་པོ་
 གསུམ་ཡང་དེར་བསྟུས་སོ། རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ།
 སྒྱུབ་ཆེན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཞིང་དང་སྦྱུ་དང་མཛད་པ་རྣམས་ལས་
 དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་བསྐྱེན་སྒྱུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྦྱོ་
 རས་ཆིངས་མཛད་དེ། སྦྱང་གཞི་སྦྱོར་བ་དང་རྫོགས་རིམ་སྒྱུབ་པ་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་བཞག་
 པའི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ལྷནི་པ་
 ལ་སོགས་པ་མང་པོས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་ལོངས་
 སྦྱུ་དང་སྒྱུལ་སྦྱུ་དང་སྦྱར་ཏེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྦྱུ་གསུམ་ལས་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ།¹ དེ་ཡང་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། རང་གི་དོན་ཐོག་མར་བྱུབ་པ་ལྟའི་
 ཆོགས་སྒྱུལ་བྱེད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱུ་ལམ་ཆོས་སྦྱར་བྱས་ལ། དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་

¹ རོན་པོ། དབྱས་དཔལ།

པོར་བསྐྱོམ་དགོས་པས་དེས་ཚོག་གམ་མི་ཚོག་སྟམ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ནི་ཡིན་ཏུ་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་དང་པོ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་
 ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་མ་བསྐྱོམས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
 སྟོན་པ་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ནི། རྒྱུད་སྟེ་དུ་མ་ནས་སྤང་སྟོགས་
 ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ལྟ་སྟེ་ཐ་¹ལ་སོགས་པའི་སྟགས་བརྗོད་ནས་སྟགས་ཀྱི་
 རོན་བདག་མེད་པའི་རོན་དམ་པ་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མ་ནས་བྱ་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟེ་གསུམ་ག་²ལམ་དུ་བྱ་དགོས་པས་
 ཚོས་སྟེ་ལམ་བྱེད་ལ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་གཞི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་
 ག་³སྤང་དགོས་པས་འཆི་བ་སྤྱང་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དང་བརྟེན་
 པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟེ་མ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་བྱ་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་
 བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ལན་གཅིག་⁴མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་
 ཡང་རིམ་ལྔ་ལས། “སྟགས་དང་བྱག་རྒྱུའི་སྟོར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་ནམ་རྟོག་
 དང་།། སྟོན་སྟེག་གཏོར་མའི་བྱ་བ་ཀྱན། རྟག་ཏུ་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་བྱ། ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་
 འམ།། དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྟོན་དང་། དབྱག་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཀྱན། དབང་
 པོའི་གཞུང་དང་མཚུངས་པར་བྱ། སྟེག་སོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། སྟེ་དང་རོལ་མོ་སོགས་
 སྟོན་དང་།།⁵ སྟེ་ཅལ་ནམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། ཅུ་ཆ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱ། གཞུགས་དང་
 སྟེ་དང་དེ་བཞིན་ནི། རོ་དང་རེག་བྱ་ཉིད་དག་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་རབ་འཇུག་པ། སྟེ་
 མ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བརྟེན། འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། རོ་རྗེ་ཐེག་པར་ནལ་འབྱོར་
 པས་།། དེ་ཉིད་གང་གང་དམིགས་བྱ་བ། དེ་དེ་སྟེ་མ་ཁོ་ནར་གསུངས།།”⁶ ཞེས་གསུངས་

¹ ལྟ་སྟེ་ཐ་ སྟེ་འབྱུང་དཔང་མ། སྟེ་དཔང་། གཙང་དཔང་།

² གསུམ་ག་ དབྱས་དཔང་།

³ གསུམ་ག་ དབྱས་དཔང་།

⁴ ལན་ཅིག་ སྟེ་དཔང་། གཙང་དཔང་།

⁵ རོན་དང་། གཙང་དཔང་། དབྱས་དཔང་།

⁶ རོ་བརྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་ལྔ་པ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གསུམ་པ། རོག་གཙང་པ་༥༣༩ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟགས་དང་

སོ།། བྱད་པར་དུ་ལམ་འདིར་ནི་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་རྒྱན་ལྷན་དུ་བྱད་པར་མ་བྱས་ན། ཐུགས་གྱི་
 དམ་ཆེག་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་རྒྱུ་ན་གྲིས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་
 ལྷང་བཅུ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། “མིང་སོགས་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ།། དེར་རྟོག་པ་ནི་བཅུ་
 གཅིག་པ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཙམ་མིན་གྱི་མ་བྱས་ན་ཉེས་པ་སྐྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ།། རིམ་བ་དང་པོའི་²སྐབས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་
 དང་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱར་ལུགས་དང་།
 དེས་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་འགོག་ལུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་
 གསལ་ཏེ། སྐབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “ཐ་མར་རྣམ་རྟོག་རྒྱན་ལས་གཞན་པ་ཡི།། སྲིད་
 པའི་སྤྱག་བསྐལ་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན།། དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས།།
 འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན།། གང་
 ཡིན་དེར་ནི་ཀྱན་རྟོག་སྣང་མི་འགྱུར།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིས་དོགས་པ་གང་གཅོད་
 པ་ནི།། དེའི་འགྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས། སྤར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ལ་འབད་པ་བྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ན་ཁྱེད་གྱི་རིམ་པ་
 དང་པོའི་ལམ་འདི་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་
 མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤམ་དུ་བསམས་ནས་ཆོལ་བའི་ལམ་དུ་གཞུང་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་

ལུག་རྒྱའི་སྦྱར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་དང་། སྤྱན་སྟེག་གཏོར་མ་ལ་སོགས་ཀྱན། རྟག་རྒྱ་སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་བྱ། ཞེ་བ་
 དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྦྱོང་དང་། དཀྱག་སོགས་གང་ཅིང་བྱད་བ་ཀྱན། དབང་པོའི་གཞུང་མཚུངས་པར་བྱ།
 རྟོག་དང་ཉེ་བར་ལོངས་སྦྱོང་དང་། ལྷ་དང་རོལ་མོ་སོགས་བསྟེན་དང་། ལྷ་ཅལ་རྣམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། རྒྱ་རྒྱ་དག་དང་མཚུངས་པར་བྱ།
 གཞུགས་དང་སྤྱད་དེ་བཞིན་བྱ། རོ་དང་རེག་བྱ་ཉིད་དག་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་འཇུག་འགྱུར་བ། ལྷ་མ་ལྷ་བྱར་ཉེ་བར་བརྟག། དྷ་རྟེ་ཐེག་
 པ་དེ་ཉིད་དུ། འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་གང་གང་དམིགས། དེ་དེ་སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་བརྟག།” ཅེས་གསལ།

ྱ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད་འབྲེལ། ༣ རྟོག་དཔོན་རྟེན་ལྷ། ཅ་བའི་ལྷང་བ་བཅུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༤༩༥། ༣

༢ དང་པོའི་ དཔུས་དཔེ།

༣ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྒོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། ཤོག་གངས་ ༣༥༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་སྤམ་གསུམ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། ‘ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱན་ལས་གཞན་པ་ཡི།། སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན།། དེ་དང་
 རྣམ་པར་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་སེམས།།’ ཞེས་གསལ།

དང་པོ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་འགལ་ལུགས་སྟོན་པར་བཤད་དོ། སྟན་ཞབས་གིས་ཀྱང་།
 “ད་ནི་¹རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གོང་དུ་གསུངས་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་
 གཉེན་པོར་གསུངས་པ་”²ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་
 རྣམས་དང་ཡང་འདྲའོ། འདིར་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བོད་དང་རྒྱ་
 གར་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟེང་རྣམ་པར་མི་སྦྱང་བའི་སྦྱང་བ་རང་དགའ་བའི་རྟོག་པ་ཅམ་ལ་
 འཆད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་བཞེད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས། “ཐ་
 མལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ།” ³ཞེས་དང་།
 བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཤུ་ཉི་ལྔ་པས་ཀྱང་། “འདིར་ཐ་མལ་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱི་
 བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་ན་སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྡུལ་ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་
 གདགས་པས་སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཆིག་གོ།”⁴ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེ་དང་སྟན་ཞབས་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོ་རྣམས་གིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལ་གསལ་བར་བཤད་ལ་སྐབས་གིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། དེས་
 བ་བདག་འཛིན་ནི། ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སྲིད་པའི་
 སྤྱག་བསྡུལ་དུ་བཏགས་སོ། དེ་དང་འགལ་བའི་སེམས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འགྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་ལ། འགལ་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་འགལ་
 བ་སྟེ། འཛིན་སྦྱངས་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་དགོས་སོ། འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

༡ དེ་ནི་ གཙང་དཔར།

༢ ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉ་པ་ཏུ། ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྤྱབ་ཐབས་གྱི་རྣམ་བཤད། ཤོག་གངས་༡༢༤བཟ

༣ ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐ་ག་ན། སྤྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གི་འགྲེལ་པ། ཤོག་གངས་༣༩༤བཟ

༤ ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ནི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག་གངས་༡༩༢ནལ། ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆིག་བར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དུ’ གྱིས་” ཞེས་གསལ།

སེམས་དེ་ཡང་སྒྲོམ་པ་པོ་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་དང་འགལ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། ཟབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་གིས་སྟོན་ཏེ། འཁོར་
ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་མི་སྤང་བའི་དོན་
ནོ།¹ དེ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བདག་འཛིན་མ་མཐོང་བས་དེས་དེ་འགོག་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱེམས་པས་ཀྱང་ཕྱོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། འཕྱེ་པས།
“དགྱེལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི། མི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
བསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ།”² ཞེས་དང་། “རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་རྣམ་
པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་མི་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཡང་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་འདི་ན་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་བརྒྱད་པའི་³ སྐྱ་བ་དང་འཆི་བ་
ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའོ། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་
ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། དེའི་གཉེན་སོར་གྱུར་པ་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ལམ་
གྱི་བདེན་པའོ། སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཅན་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་འདིར་དོན་དམ་
པའོ།”⁴ ཞེས་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནི་⁵བདག་མེད་ལ་སློབ་པ་སྤྱོད་པས་དེ་བསྐྱེམས་
པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྐྱེམས་ཀྱང་སྤིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་།
འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་བཞག་པའི་བདག་མེད་ལ་

¹ དོན་རྟོ། གཙང་དཔལ།

² རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞེ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་ཀྱི་པ་༡༢༡ནམ

³ རྒྱུད་པའི་ དབུས་དཔལ།

⁴ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞེ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་ཀྱི་པ་༡༢༡བ་༣ ལས་བྱུང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཉིས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ནི’ ‘པའི’ ཞེས་གསལ།

⁵ མཐའ་ཡས་ན་ དབུས་དཔལ།

འབྲུག་པས། དེས་བདག་འཛིན་ལྷོག་ཀྱས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་སོ།།
 བདག་འཛིན་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་འགལ་བའི་སློ་ནས་འཛོམས་པ་
 ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློ་ཡིན་མིན་གྱི་སློ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་པ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་
 མེད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཐུག་གིས། “དེ་དག་གང་ལ་ཆད་མ་ཡོད།། དེ་ནི་
 གཞན་ལ་གོད་བྱེད་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲོ། ཉོགས་ལྡན་²མཁས་པ་ལ་
 སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་བདག་མེད་
 གྱི་ལྟ་བ་མེད་ན། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་སྟོར་བར་ཅོད་པ་འདི་དང་
 འདིའི་ལན་བྱས་ཚུལ་འདི་རྣམས་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་
 གྱིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །དེ་འདྲ་བའི་སློ་ནས་གོད་བྱ་གོད་བྱེད་དུ་ལན་ཅིག་མཐོང་བ་
 དེ་ནི་གཉེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེའི་གོམས་པ་རི་ལྟར་འཕེལ་བ་བཞིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 རིམ་གྱིས་འགག་པས་མཐར་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས།
 “གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་དག་ཏུ། ‘ལན་ཅིག་འགྱུར་བའང་དེ་བཟོད་རྒྱས་འགྱུར་
 བར།། མཐོང་དང་བསྐྱབས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག །’རང་གི་མི་མཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་
 བྱེད།།”³ ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། “འབྲིབ་དང་ཕྱལ་བྱང་རྟེན་པ་ཀུན།། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་བྱིར། དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས།། ལ་ལར་ཟག་
 པ་ཟད་པར་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཤུཉྱི་པས་གནས་སྤྱར་མི་
 ལྷོག་པ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འཆོ་བ་མེད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། དཔལ་འབྱས་རྩོ་

1 ལྷོ་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་703ན6

2 ཉོགས་ལྡན་ དབུས་དཔར་།

3 ལྷོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐབས་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། ཤོག་གངས་34བ2 ལས་བྱང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་བར་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། ‘ལན་ཅིག་གྱུར་བའང་དེ་བཟོད་རྒྱས་གྱུར་བ།། མཐོང་བའི་བསྐྱབས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

4 ལྷོ་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་703ན3 ལས་བྱང་བའི་ནད་ནས་
 ཆོག་རྒྱ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། ‘འབྲིབ་དང་ཕྱལ་བྱང་བརྟེན་པ་ཀུན།།’ ཞེས་གསལ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བྱས་ནས། སྐྱོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོས་མེད་བྱ།¹ ཞེས་དང་།
 དེའི་བཤད་རྒྱུ་དྲུག་ལས་ཀྱང་། “དཔེར་ན་རྩ་ལྷན་པ་ནི། ཐོགས་དག་བདེན་མིན་རྩུན་
 བའང་མིན།² དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་འདིར། རྣངས་ཤིང་³གསལ་བའི་རང་བཞིན་
 འོ།⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དགོས་
 པས། སྐྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་སྟོང་ཉིད་གང་སྐྱོམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་ལ། ལྷའི་
 སྐྱ་རྩ་ལྷན་གི་རྩ་བའས་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་བཞིན་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱ་མ་དང་
 འབྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཡང་འོང་བས། དེ་དང་བདག་ཀྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྐྱ་མའི་ལུས་ཀྱང་ཕྱེད་དགོས་ཏེ། སྟོང་བསྐྱེད་ལས། “གང་མདོ་སྤེའི་ཚུལ་
 ལ་ཞུགས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྐྱོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུའི་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་སྟག་པར་
 མོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་མན་ངག་ཡེ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཡིད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐྱ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།⁵ ཞེས་གསུངས་
 སོ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྣངས་ཤིང་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་པའི་བྱུ་ཆེན་དག་གིས་
 ཀྱང་ཁྱངས་སུ་བྱས་ནས་བཤད་དེ། དག་ནག་གི་སྐབས་ཐམས་ལས། “འདི་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་

1 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༥ན.༢ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་ལྷན་རྩ་ལྷན་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྐྱོས་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོས་མེད་བྱེད།” ཅེས་གསལ།

2 ཡིན། དབྱས་དཔར།

3 དང་ཞིང། དབྱས་དཔར།

4 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྗེ་གྱུར། ལེའུ་བརྩ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༥༤ན.༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་ལྷན་རྩ་ལྷན་
 རྩ་བ་དེ། བདེན་མིན་བརྩུན་པ་མིན་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཡི། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་མེད།” ཅེས་གསལ།

5 ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། དེ་སྐོབ་དཔོན་རྩུ་དེ་བ། སྟོང་བསྐྱེད། ལེའུ་བྱག་པ། ཤོག་གངས་༥༤ན.༢ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་མདོ་
 ཕྱི་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྐྱོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་
 ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་སྟག་པར་མོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མན་ངག་
 ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐྱ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

དུ་མེད། ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད།”¹
 ཅེས་གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་རྩིས་འབྲང་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།

གཉིས་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཐུན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
 ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་སོ། དང་པོ་
 (ཐུན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འཕྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་
 ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མཐུག་གི་བྱ་བའོ། དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འཕྲོ་)ལ་གཉིས།
 མཐུག་རྒྱུན་སྐྱབ་པ་ཆོགས་བསག་པ་དང་། འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོའོ།

དང་པོ་(མཐུག་རྒྱུན་སྐྱབ་པ་ཆོགས་བསག་པ་)ནི། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “དལ་འབྱོར་འདི་
 བོ་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱོ་བོ་དམ་པ་སྤང་རྟེན་དགའ། དེ་བས་ཤེས་རབ་
 ཐབས་ལ་གཞོལ་བ་ཡི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཆོག་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་ཞིང་དེ་ཡང་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དང་། དམ་པའི་མགོན་
 དང་སྤང་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པས་
 སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱ་དགོས་ལ། སྐྱབ་པ་ཡང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྟོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་ནས་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་དེས་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། “ལ་ལར་ངེ་མེད་ཚུ་ནི་ཕུན་ཆོགས་ཤིང་། ཤིང་མཆོག་མཛེས་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་
 པ་ཡི། རི་བོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་
 རྟོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གནས་ཁང་དུ་ཅན་ལ་སོགས་པས་བྱགས་ཤིང་མེ་
 ཏོག་གཅེས་དུ་བཀྲམ་པར་རྟོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཆས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།

¹ རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྐོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན། དམ་ཐག་གི་སྐྱབ་ཐབས། འོག་གངས་༤བཤ

² རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། འོག་གངས་༥འཕྲ

³ རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། འོག་གངས་༥འཕྲ ༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀང་ལ་ཕྱི་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལ་ལར་ངེ་མེད་ཚུ་ནི་ཕུན་ཆོགས་ཤིང་།” “འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་དེ་ལྟར་རབ་བསྐྱབ་བྱ།” ཞེས་གསལ།

དེར་ཐུན་གྱི་དང་པོར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཐོགས་སུ་འགྲོ་ན་ཁྱུས་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་བཞག་
 གྲང་ཆོག་གོ། མེན་དུ་གཏོར་མ་སྦྱོན་པར་མཆོ་སྦྱིས་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པས་གསུངས་པས།
 དང་པོར་གཏོར་མ་དང་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་¹སྦྱང་བའི་དོན་དུ་རྗོར་སེམས་བསྐྱེད་མས་ནས་
 ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་ཁྲ་མ་སྒྲ་མ་ནམས་བཞེད་པ་བཞིན་བྱའོ། ལུས་གནད་ནི། བསམ་གཏན་
 གྱི་ཁང་པར་བདེ་བའི་སྟན་ལ་རྩེ་རྩེ་སྦྱིལ་གྲུང་གིས་འདུག་ཅིང་ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་
 བྱ་བར་གྲུང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། མིག་སྒྲ་ཅེར་དབབ་ཅིང་སོ་རྩུང་ཟད་མ་འབྱར་བར་
 ལུས་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱ་བར་བྲམ་ཟེ་བྲིན་རས་བཤད་དོ། ཁ་བཟླ་ཕྱོགས་²ལ།
 གསང་འདུས་ལ་ནི་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པར་སྦྱོན་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ལ། བདེ་མཆོག་ལ་སྟོར་སྟོར་
 བ་སོགས་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། དེ་ནས་སྦྱིང་གར་³ས་བོན་འགོད་པ་ལ་རང་ཉིད་
 ལྟར་སྦྱོད་པ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་མང་ནའང་སྐབས་སོ་སོའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་ས་
 བོན་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བསྦྱོད་ཅིང་དེ་ཡང་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་སྦྱངས་
 ནས་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དཀྱིང་བསྦྱོད་⁴བྱེད་པར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་ལ། སྦྱིང་གའི་⁵ས་
 བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་བ་སྦྱུའི་ཅེ་མོའི་བར་ཁྲབ་པར་བྲས་པས་རང་ཉིད་
 འདོད་པའི་ལྟར་གྲུང་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་ལ་བ་པས་⁶བཤད་པས་གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ།
 ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱག་མཆན་ལ་ས་བོན་གྱིས་མཆན་པ་དབལ་འབྲས་རྩོ་
 རེས་བཤད་ལ། གཞན་མང་པོས་ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ས་བོན་བཤད་པ་ཡང་གང་རུང་གིས་

1 ཉམས་ཆགས་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 ལྟ་ཕྱོགས་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དུས་དཔར།

3 སྦྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར།

སྦྱིང་གར་ དུས་དཔར།

4 དཀྱིང་སྦྱོད་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

དཀྱིང་སྦྱོད། ཟླ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 སྦྱིང་གའི་ གཙང་དཔར།

6 བསྟན་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

འགྲུབ་སོ།། ས་སོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཅེ་ལས་སྐྱལ་པའི་ཆོགས་ཞིང་དཔལ་འབྲས་རྗེ་རྗེ་དང་།
 འོད་ཟེར་གྱིས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་བ་བ་¹ལ་སོགས་པ་དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་
 ཆོགས་ཞིང་སྐྱན་འདྲན་པ་ཨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་པས་སྒྲིག་ཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
 སོ།། སྐྱན་འདྲན་པ་ལ་འོག་མིན་ནས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རང་དང་
 ཉེ་བའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་འགྲུགས་ཤིང་། བཀྲུག་ཟེན་པ་དང་འོད་ཟེར་ས་སོན་ལ་སྐྱད་
 བར་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་།། ཆོགས་ཞིང་ནི། གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལ་བ་བ་²དང་མན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ལ།
 ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སྤྱིའི་དབང་དུ་མཛད་པས་
 གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ།། རྗེ་རྗེ་གྲུང་ལས། “སྒྲ་མ་རྗེ་རྗེ་ཅན་མཆོད་ཅིང་།། བདུན་པོ་རྣམ་པར་
 དག་པར་བྱ།། ‘བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ།།”³ ཞེས་ཆོགས་ཞིང་ལ་ཆོགས་བསག་
 བར་གསུངས་ཤིང་། དེར་སྒྲ་མ་ཡང་ཆོགས་ཞིང་དུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་པ་གྲུར་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ཅིང་། ལ་བ་བས་⁴
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དབང་པོའི་མདུན་ན་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བཅས་
 པའི་སྟོང་ན་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལྟར་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པར་སྒྲོམ་
 བར་བཤད་དོ།། བདུན་རྣམ་དག་ནི། སྤྱིག་པ་བཤགས་པ་དང་ཡི་རང་དང་བསྟོ་བ་དང་
 སྐྱབས་འགོ་དང་ཁྱེ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འགྲེལ་བས་བཤད་
 དོ།། དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ན་རང་གི་སྟོང་གའི་ས་སོན་⁵ལས་སྐྱལ་པའི་སྟོ་མོ་

༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

༢ བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྲུང་། ལེའུ་བཅུ་བཞེ་པ། ཤོག་གངས་ ༣༩བ། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་ནས་སུ།’ ཅེས་གསལ།

༤ ལུ་བ་བས་ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ སྟོང་ཁའི་ས་སོན་ གཙང་དཔར།

སྟོང་གའི་ས་སོན་ དབྱས་དཔར།

ནུས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་བྱེད་པར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ། སྐབས་
 འགྲོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་འགྲོ་བཤད་པ་མང་ལ། ལ་བ་བ་¹དང་
 མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་ཐབས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དེས་གསུངས་
 པའི་སྒྲགས་དང་བྱུག་རྒྱ་སོགས་ཆོས་དང་། འཁོར་གྱི་ལྷ་ནུས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་
 བྱས་པ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བཙུ་གཉིས་པ་དང་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་རིགས་ལྗེའི་སྒྲིམ་གཟུང་བྱ་
 བར་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་
 པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། སྤངས་པའི་སྒྲིམ་པ་བརྟན་པའི་ཐབས་སུ་བྱ་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་
 གསང་བས་བཤད་དོ། ། དེ་ནས་བརྟག་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོད་མེད་པ་བཞི་ཡང་
 བསྒྲིམ་པར་བྱ་ཞིང་། མཐར་དེ་ནུས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་བསམས་ལ་ཡིག་བརྒྱ་
 གདོན་པར་ལ་བ་པས་²བཤད་དོ། ། དེ་ནས་དཔལ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ཞིང་གཤེགས་
 སུ་གསོལ་བ་དང་ལ་བ་པས་³མི་དམིགས་པར་སེམས་པར་བཤད་ལ། གཞན་པལ་མོ་ཆེས་
 རི་ལྟར་བྱ་བ་མི་གསལ་ལོ། ། མན་སྟེ་ལས། དེ་དག་གི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བཟླག་པར་
 བྱའོ་ཞེས་བཤད་པས། བྱིང་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡེ་མ་སོང་ཞིང་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནུས་
 མ་གཏོགས་པ་ནུས་རྟོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་
 དག་གི་དོན་ནུས་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་ནུས་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་སྤྱི་ཅམ་དུ་མ་སོང་
 བར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་འོང་བ་ལ་དང་པོར་སྒྲིམ་རྒྱུའི་གངས་དང་གོ་རིམ་⁴ངེས་པ་ཅན་བྱ་ལ། དེ་
 ལས་གཞན་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟུམ་པའི་འཕེན་པ་བྲག་པོ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། གང་

1 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

3 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

4 གོ་རིམ་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

ཐེན་ཐེན་ནས་བསྐྱེད་ན་མི་རྒྱུད་ལ། ཡུན་རྒྱུད་དེ་བ་ལ་¹བཅད་ཅིང་། དེ་ནས་ཡང་ལྷག་མ་
 དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 གསོག་པ་དང་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་གསོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དག་ནག་
 གི་མངོན་ཆོག་གས་དང་མན་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བཞད་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ནི། ལྷ་ཅུ་རྩ་
 ལ་སོགས་པའམ་སྤྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་དོན་སྒྲོམ་པའོ། འདིར་སྤྲུགས་པས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུའི་བྱ་བས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱི་མ་གཉི་ཐུག་གི་
 ཐུན་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་།
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གས་པར་མ་གྱུར་ན་འདི་དག་གིས་རང་གི་རང་བཞིན་ཆོག་གས་པར་བྱའོ་
 ལྟམ་དུ་བསམས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་སྟེ་²ཀུན་བཟང་ལས། “སྤྱིང་
 རྒྱུ་འཛིག་ཉེན་འདི་ནི་མ་ལུས་པ། ལྟ་བུའི་བྱ་བས་བཅིངས་ལ་དམིགས་ནས་ནི། ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མཉམ་མེད་པ། ‘སྤྲུགས་པས་ཆོག་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།’³
 ཞེས་སོ། དེ་ལ་ལྷ་ཅུ་རྩ་ནི་སྤྱིང་པ་ཉིད་དེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་
 བལ་བས་དེ་དག་གིས་སྤྱིང་པའོ། རྒྱ་ན་ནི་སྤྱིང་ཉིད་དང་མཆན་མེད་དང་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་
 ཉིད་དེ་དང་རྩ་གཅིག་པའི་སེམས་སོ། བརྩ་ནི་ཡུལ་སྤྱིང་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་དོ་རྩེ་སྟེ། མི་མཐུན་སྤྲུགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་མི་མཐུན་
 སྤྲུགས་འཛོམས་པའི་བྱིར་དང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཆོས་དབྱིངས་ཐོག་
 མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་དེ་སྐད་ཅས་བཏགས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ལྷ་སྤྱུ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཏེ།

¹ རྒྱུད་དེ་ལ་ དབྱས་དཔར།

² བསྒྲོམ་སྟེ། གཙང་དཔར།

བསྒྲོམ་པ་ དབྱས་དཔར།

³ ཐེ་བཏུན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྤྱིང་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྤྱིང་ཐབས་ཀུན་བཟང་། ཤོག་གྲངས་3453 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྲུགས་པས་ཆོག་གས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་སྒོ་བྱར་བའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 བས་སོ།། ཞུས་ཀ་ནི་བདག་ཉིད་དང་། ཨ་ཉི་ནི་ངོ་ཞེས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་
 བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོ་ཞེས་པ་འོ།། དེ་བས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་ནི།
 རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་པར་ལྷག་པར་མོས་པ་ཡིན་ལ། རྟོ་རྟེན་སྐྱེས་ནི། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་
 ཐུག་པར་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེས་ནི། མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་ལ་ལྷག་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་དང་ངོ་སྐྱེས་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་དེ་རང་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པའི་བཞེད་པ་བཞོད་
 པའོ།། ཨོ་ཡིག་ལ་ཨ་དང་ཨྱ་དང་མ་ཡིག་¹གསུམ་ཡོད་པ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་རོ་གཅིག་པའི་རོ་བོར་བདག་ཉིད་འཛོག་པའོ།། ཀུན་
 བཟང་ལས་ཀྱང་། “རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བྱིར་སྟོང་བ་སྟེ། ‘དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཆན་
 མ་མེད།།’ རྟོག་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བྱིར་དངོས་པོ་ནི། མ་ལུས་སྟོན་པ་ལས་ནི་ངེས་པར་
 རྟོལ་།”² ཞེས་རྣམ་ཐར་གསུམ་བཤད་པའི་མཐར་ཐུང་གི་སྐྱགས་བརྗོད་དེ་ཆོགས་བཅད་
 དེས་སྐྱགས་དེའི་དོན་བསྟན་པའོ།། རྩ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་དོན་སྟོམ་པ་འདི་ལ་རྣམ་
 ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་དོན་སྟོམ་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་ཞབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དང་མཆན་མེད་དང་
 སྟོན་མེད་གསུམ་བརྗོད་པ་སྤྱིའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་གི། དོན་དམ་པར་རོ་བོས་སྟོང་
 པ་ཁོ་ནར་གཞན་གཉིས་འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ལས། “རང་བཞིན་
 མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་བ་ནི། ཡིན་དང་མཆན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། མཆན་མ་
 ཐམས་ཅད་ལོག་པར་གྱུར་པའི་བྱིར། མཁས་པ་ཅི་བྱིར་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར།”³

¹ མ་ཡིག་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།

² རྟོ་བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་སོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྤྱི་ཐབས་ཀུན་བཟང་། ཤོག་གངས་༡༤བལ་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རང་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཆན་མ་མེད།།’ ཅེས་གསལ།

³ རྟོ་བསྟན། དབུ་མ། ཡ་སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༤༡ན་༣ ལས་བྱང་བའི་
 ནང་ནས་ཆོག་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར།’ ཞེས་གསལ། གཞུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་སྟམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པས། “གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།”¹ སྒྲོ་
 ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
 ཞི།² ཞེས་སྒྲིད་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག་གོ། འོ་ན་འདིར་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་
 སྟམ་ན། དབྱ་ནག་གི་སྒྲིབ་ཐབས་ཀྱི་ཐུ་ཏྲ་ཁ་བྱེ་བ་³ལས། སྒྲར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་སྒྲིད་པར་གསུངས་ལ། ཀ་མ་ལ་རྟེན་
 ཏས་། བགེགས་བསྐྱང་བའི་མཆོག་ཏུ་བཤད་དོ། དེ་དག་ཀྱང་དགོས་པ་སྟོགས་རེ་བ་ཡིན་
 མོད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་གཞུགས་སྒྲིབ་པ་
 རྒྱལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་གཞུང་བ་ཡང་ཆོས་སྒྲིབ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་བྱ་
 དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཐོབ་ཁྱོ་བེ་བས། “རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་སྒྲོམ་
 སྟོན་གྱི་ནི།” རྣམ་འབྱོར་པས་ནི་སྟོན་ལམ་རྗེས་སུ་བྱ་བར་བྱ།⁴ ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་པ་ན་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྗེས་སུ་བྱ་བར་ལྟར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་མཆོ་སྒྲིབ་
 ཀྱི་སྒྲིབ་ཐབས་དང་དེའི་བྱ་བའི་ཀྱི་དོར་གྱི་སྒྲིབ་ཐབས་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ལྟར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོན་དུ་ལྟ་བུ་གྲགས་བྱ་བའི་དེས་པ་བསྒྲིད་པའི་མཐུས་རྗེས་སུ་སྒྲུང་སྟོགས་སྒྲོམ་
 པ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བྱ་བར་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་

1 རྗེ་བཙུན། དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྐུ་ཞེ་བ་སྒྲི། སྒྲིད་འཇུག་ལེའུ་དགྲ་པ། འོག་གངས་393 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག’ ཅེས་གསལ།

2 བྱེ་བ་ མ་དཔེ།

3 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་དང་། མོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྟོང་འུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། བདག་མེད་རྣམ་འབྱོར་
 མའི་སྒྲིབ་ཐབས། འོག་གངས་393 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་བསྒྲོམས་
 སྟོན་གྱི་ནི།’ ཞེས་གསལ།

པའི་སྤང་མེད་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་འཁོར་སྒྲོམ་པའི་སྤང་
བར་ལངས་པ་ནི། དག་པ་འཛིག་རྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱི་རྟོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
འབྱུང་སྤྱོད་ལས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་ནི། མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་དེ་དང་དེར་ཤར་བའི་རྣམ་པ་
ཙན་དུ་མོས་པར་བྱ་བའི་རྟོན་ཏེ་འདི་གལ་ཆེའོ།། དེས་ན་འདིར་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་
མང་བས་ཡུན་ཏེ་ཅང་ཐུང་བ་མིན་པའི་ངེས་པ་དག་པོ་རྟོན་གྱི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་)ནི། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་བསྐྱེད་འཁོར་མ་བསྒྲོམས་པའི་བར་དུ་བར་སྤྱོད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་སྒྲོམ་མི་
སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟེ་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “ཁ་ཅིག་ཏུ་རྟོ་ཡིག་
དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་ཡི་གེ་གསུམ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་ད་ཙམ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཡང་ལུས་དང་དག་དང་
སེམས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་བྱིར་རྟོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། རྟོ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡི་གེ་
རྩྱ་དང་། རྩྱ་ལྷུང་རྩྱ་གསུམ་དང་། རྒྱ་ད་ཙམ་ཞིག་བཞག་པའོ།། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་སྒྲོམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་ཏུ་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་འཐུག་
པར་བཤད་ལ། ལྷ་ཨི་པའི་²རྩེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་རྟོན་མ་
བསྐྱེད་པའི་³རྩེ་རོལ་ཏུ་རྒྱ་ད་ཙམ་ཞིག་འཛོག་པར་བཤད་དོ།། བསྐྱེད་འཁོར་ཐུན་མོང་བ་ནི།
རི་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མ་དང་དེར་རྩྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཆོགས་རྟོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་རྩྱ་གིས་མཆོན་པ་
ལས་སྒྲོམ་པའི་འོད་ཟེར་ནི། འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་རྟོ་རྩེའི་རྒྱ་བ་འབར་བའི་

¹ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟོ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ཀྱི་ནང་ལས་བྱུང་
བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ཅིག་ཏུ་རྟོ་ཡིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་ད་ཙམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཡང་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རྟོ།།” ཞེས་གསལ།

² ལ་ཨི་པའི་ དབྱས་དཔར།

³ མ་བསྐྱེད་པའི་ དབྱས་དཔར།

རང་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། གྲུང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འབྲེལ། སྤྱོད་པའི་འོད་ཟེར་ཉིད་རྗེར་
 གྲུང་ནས་རྩ་བ་སོགས་བྱེད་པར་ཨ་ཟླ་དང་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ལྷ་ཆོགས་རྗེ་རྗེས་ཕྱི་མས་བཤད་པ་ནི། བརྟག་གཉིས་ལས། “ཉི་དེར་རྩྱི་བྱང་སྤྱོད་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་
 དང་། རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་དང་། གྲུང་བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ། བར་མཆོམས་མེད་པར་དུམ་བུ་གཅིག་དུ་གྲུང་བ་དང་ཅེ་ལྷ་པར་ཨ་
 ཟླ་བཞེད་དོ། སྤྱིང་འོག་མིན་དང་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་སྒྲོམ་པར་ཨ་ཟླ་བཞེད་
 ལ། རྒྱུ་བྱུང་བ་པོ་རྗེ་ཙོང་འདོད་པ་དང་རྩ་བའི་དབྱིབས་བྱ་བཞི་པར་ལ་བ་བས་འགསུངས་
 སོ། སྤྱིང་དུ་གྲུང་དང་དེའི་འོག་རྩ་བའི་སྤྱིང་དུ་བྱ་རེ་དང་ཕྱིའི་སྤྱིང་དང་ལོགས་སུ་མདའི་བ་
 བ་བྱའོ། རྗེ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པའི་རྣམ་པའི་མདའི་བ་བྱ་བར་བརྒྱ་རྟེན་ཏམ་བཤད་པ་ནི་མདའི་ཕྱི་
 དབྱིབས་སུ་མཛོན་ནོ། ཀུན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མའི་རྩ་བ་བསམ་པར་བྱའོ། བསྐྱུང་འཁོར་ཁྱད་
 པར་བ་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྩ་བའི་ལྷེ་བ་ལ་རྩྱི་མཛད་དང་ཅིབས་བརྩ་ལ་ཁྱོ་བོ་བརྩ་⁴
 བཀོད་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་ནི། ཨ་ཟླས་པལ་མོ་ཆེའི་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད་དོ། ཅིབས་ཀྱི་ལྷེ་བའི་
 བར་དུ་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། “ཅིབས་བརྩ་
 པའི་ལྷེ་བའི་དབྱས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད།”⁵ ཅེས་དང་། “འཁོར་ལོའི་ལྷེ་
 བའི་བར་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་”⁶ ཞེས་དེར་འབྱུང་བཞི་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་ལྷེ་བ་ལ་
 བར་སྐྱུང་ཡོད་དོ། དེས་ན་ལྷེ་བའི་བར་གྱི་ཡར་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་སྤྱིང་འོག་གི་ཅིབས་སུ་

༡ སྤྱོད་པའི་འོད་ཟེར་ དབྱས་དཔལ།

༢ རྗེ་བཀའ་ལླུང་འབྲེལ། བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་སྤྱི་མའི་ལུ་དང་མོ། འོག་གངས་༤བཟ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉི་དེར་རྩྱི་བྱང་
 ལྷ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་དང་། གྲུང་བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ཉིད།” ཅེས་གསལ།

༣ བསྐྱུང་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༤ ཁྱོ་བརྩ་ སྤྱི་འབྲེལ་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ།

༥ རྗེ་བསྟན་ལླུང་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༣༡བཟ།

༦ རྗེ་བསྟན་ལླུང་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༣༠ནཟ། ལས་བྱུང་
 བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་ལོའི་ལྷེ་བའི་དབྱས་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་” ཞེས་གསལ།

བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་སྦྱང་འོག་གི་ཁོ་ལོ་གཉིས་བཞོན་ནས། གཞན་བརྒྱུད་ཕྱོགས་མཆོམས་
 གྱི་ཅིབས་ལ་མ་རེག་པར་དགོད་པར་བྱའོ། ། འཁོར་ལོ་མེར་པོ་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་སྡོད་པར་དག་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་འཁོར་ཞིང་མེ་འབར་བའི་འོད་འཕྲོ་བར་ཨ་རྩ་བཞེད་ལ། རྩ་
 བེ་བས་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོ་འེག་ཅོ་ལྷོ་མཛད་དུ་བཞེད་དེ་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་མ་བཤད་ལ་
 བྱར་སྒྲོག་གི་གཙོ་ལོ་གཙུག་ཉར་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ལ་མཛད་ཅིང་འཁོར་ལོ་ཡང་གཡོན་
 དུ་སྒྲོར། ར་མཆས་མཆྐ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་འདོན་ཞིང་ཉལ་བའི་དུས་སུ་བསྒྲོམས་ནས་ལན་
 བདུན་བཟླ་བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩ་བ་ལས་གསུངས་སོ། ། བགོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་རྩུང་ན་ཐུན་
 མོང་བ་བྱ་ཞིང་། ཆེ་ན་ཁོ་བརྩ་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམས་ནས་བགོགས་དགུག་པ་དང་
 སྤར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བྱའོ། ། བགོགས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེ་ན་སྦྱང་ཉིད་དང་བསྐྱང་འཁོར་
 ལ་ནན་ཉན་ཆེ་བར་བྱ་ལ། བསྐྱང་བྱ་བསྐྱང་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་འཕྱེད་ན་གྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཅིབས་ཀྱི་ལྷེ་བའི་ནང་དུ་འཕྱེད་པའི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་ནི་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ལ་གསུམ། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་
 བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལྟ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། དང་པོ་(རྟེན་
 གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཅིབས་བརྩ་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་ཀྱི་ཕྱགས་གཉིས་
 ལས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། འཕགས་ཕྱགས་ཀྱིས་བསྐྱང་འཁོར་ཀྱི་འོག་དུ་སྦྱང་ཉིད་དུ་
 སྐྱངས་ནས་རྩུང་མེ་རྩུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་གཅིག་དུ་འབྲེས་པ་
 ལས་རྩོམ་རྩོམ་པ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱང་དུ་སྦྱོར་ལས་¹གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། ། མདོར་
 བྱས་ལས། “ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། རྩོམ་གཉིས་ས་བོན་ཡི་ལས་བྱང་། །
 རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །”² ཞེས་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི། ཆོས་

¹ རྩོམ་ལས་ དབུས་དཔར།

² རྩོམ་སྟན། རྩུང་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། མདོར་བྱས། ཤོག་གངས་པ་བཤེད་ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་
 གནས་པར། རྩོམ་གཉིས་ས་བོན་ཡི་ལས་བྱང་། ། རྩོམ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟོ། ། རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །” ཞེས་གསལ།

འབྱུང་དང་དབྱུས་ཞེས་པས་བསྐྱར་དང་འབྱུང་བཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་སྣ་ཚོ་གས་དོ་རྗེ་
 སྐྱེད་པར་སྐྱེད་བ་ལས་བཞད་པ་བཞིན་ཏུ་ཚོས་འབྱུང་དང་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་འབྱུང་བཞི་ལས་
 སྣ་ཚོ་གས་དོ་རྗེ་སྐྱེད་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ལས་མི་སྐྱེད་དོ། ། འདི་ལ་ཡབ་སྲས་གཞན་གྱི་
 གཞུང་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་སྐྱེད་བྱུང་གིས། “ཏྲ་བབས་དོ་རྗེ་འུ་མོ་ཅན། དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཁོར་
 ཡུག་སྟེ། དོ་རྗེ་འུ་མོ་བཞད་བཟང་ལྟན།”¹ ཞེས་དོར་རྒྱ་²གསལ་བར་གསུངས་པས་གྱུར་
 དང་སྐྱེད་པར་དོ་རྗེ་འུ་མོ་ས་གཞི་དང་འོད་གྱི་སྐྱེད་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་དབྱུས་སུ་ཚོས་
 འབྱུང་སོགས་བསྐྱོམ་མོ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། ཅིབས་བཅུ་ཁོ་བོ་དང་བཅས་པ་མི་
 སྐྱེད་པར་རྟེན་སྐྱེད་དོ།³ དེ་ཡང་སྟེ་བའི་ནང་ཏུ་འབྱུང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་
 ཞིག་⁴དང་རང་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་གནས་པ་དོ་རྗེ་འུ་མོ་བཞད་པར་འབྱུར་ནས་དེ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་ཚོས་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ནང་ཏུ་བསྐྱེད་དང་། དེའི་སྐྱེད་ཏུ་སྣ་ཚོ་གས་དོ་རྗེ་བསྐྱེད་
 པའི་སྐྱེད་ཏུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་དོ། ། བསྐྱུང་འཁོར་ཁྲད་པར་བ་མི་སྐྱོམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 བོ། ལྷ་ཨི་པས་བདེ་མཆོག་ལ་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་སྤོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པ་ལས་ལངས་
 བས་རྒྱུང་མེ་ཆུ་ས་རི་རབ་དང་སྣ་ཚོ་གས་དོ་རྗེ་འུ་མོ་བཞད་པར་དེར་མཛོན་བྱང་ལྷ་ལས་
 རྟེན་དང་བཟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་⁵ཏུ་སྐྱེད་དོ། ། ཨ་ལྷས་དེའི་དགོངས་པ་བསྐྱེད་སྐྱེད་
 ཏུ་དོ་རྗེ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་པ་ཉེ་ཚོས་འབྱུང་མཛད་དོ། ། རོ་བོ་ཆེན་པོས་ཚོས་འབྱུང་སྐྱོམ་པར་
 བཞད་དོ། ། ལྷ་ཨི་པ་⁶རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་དང་བཟེན་པ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་སྐྱེད་ལ། གསང་འདུས་གཉིས་དང་ལ་བ་བ་⁷དང་མཆོ་སྐྱེས་དང་ཏྲ་བོ་བུ་ལ་སོགས་པས་

¹ རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ རི་སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱེད་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཚོག་ཉི་ཤུ་པ། ཤོག་གྲངས་༡༩༩ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཚོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་
 རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། དོ་རྗེ་འུ་མོ་བཞད་པར་རྒྱས། ཞེས་གསལ།

² དོར་རྒྱ་ རྗེ་དཔལ་། དབྱུས་དཔལ་།

³ སྐྱེད་དེ། གཙང་དཔལ་། དབྱུས་དཔལ་།

⁴ བསྐྱེད་པ་གཅིག་ གཙང་དཔལ་། དབྱུས་དཔལ་།

⁵ ཅིག་ཆར་ ལྷ་འབྱུས་དཔལ་མ།

⁶ མ་ཨི་པ་ དབྱུས་དཔལ་།

⁷ བསྐྱུང་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས།

དཀྱིལ་ས་བསྐྱེད་ དབྱས་དཔར།

བྱུང་གསུམ་པའི་འོག་སྤྱོད་ཡངས་པ་ནང་སྟོང་བར་ཡོད་པར་མན་སྟེ་སོགས་མང་པོས་
 བཤད་པས་བྱུང་གསུམ་བསྐྱངས་པའི་¹ནམ་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པར་
 བྱའོ།། གཞུག་ཡས་ཁང་ཡང་སྦྱོམ་པས་²སྦྱོད་པ་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དང་ལ་བ་བ་³
 ལ་སོགས་པ་མང་ལ། སྦྱོམ་པས་⁴འཁོར་ལོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་སྒྲུབ་གྱུར་ནས་སྦྱོད་པ་
 ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པས་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་མངོན་ནོ།། འབྱུང་
 བ་འབྲེས་པ་ལས་སྦྱོད་པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་བྱང་ལྟ་ལས་སྦྱོད་པའང་
 བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་གཞུག་ཡས་ཁང་སྦྱོད་པ་ལ་འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་⁵སྦྱོད་
 མི་སྦྱོད་གཉིས་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་ཅིབས་བཅུ་པའི་སྟེ་བའི་ནང་དུ་སྦྱོད་མི་སྦྱོད་གཉིས་དང་།
 མི་སྦྱོད་པའི་སྦྱོགས་ལ་འབྱུང་བ་ལྷ་མི་ལྷ་གཉིས་དང་། ལྷ་བ་ལ་འབྱུང་བ་ལུགས་འབྱུང་དང་
 ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྐྱོམ་པ་གཉིས་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ནས་སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྩེ་སྦྱོད་པ་དང་། གཞུག་
 ཡས་ཁང་སྦྱོད་པ་གཉིས་ཉེ་རི་རབ་སྦྱོད་མི་སྦྱོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་རོ།། དེ་ཡང་གཞུག་
 ཡས་ཁང་སྦྱོད་པ་ནི་ཅིག་ཅར་⁶དུ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ། གསལ་ནི་རིམ་ཅན་དུ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ།
 གདན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་དོན་སྤྱི་སྟོངས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོད་པ་)ལ་གསུམ། ལྟ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། སྦྱང་གཞི་⁷དང་
 ལམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དོན་གྱི་གནད་བསྐྱུ་བའོ།། དང་པོ་(ལྟ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་དངོས་)ལ་གཉིས།

¹ བསྐྱང་བའི་ དབྱས་དཔལ།

² སྦྱོམ་པས་ སྦྱོམ་པའི་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ།

³ སྦྱོམ་པས་ དབྱས་དཔལ།

⁴ བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གང་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱུས་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

⁵ སྦྱོམ་པས་ སྦྱོམ་པའི་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ།

⁶ རིམ་ཞེས་ སྦྱོམ་པའི་དཔལ་ལ། སྟེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

⁷ རིམ་ཞེས་ དབྱས་དཔལ།

⁸ ཅིག་ཅར་ སྦྱོམ་པའི་དཔལ་ལ།

གཉིས་ཅར་

⁹ སྦྱངས་གཞི་ དབྱས་དཔལ།

མངོན་བྱང་ལྡན་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(མངོན་བྱང་ལྡན་སྐྱེད་ཚུལ་)ནི། མངོན་བྱང་ལྡན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་
 རྫོབ་དང་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྐྱོལ་གས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ལྡན་པ་ལས་ལས་
 སྐྱུས་བཞེད་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལས་གཞན་པལ་མོ་ཆེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་
 གསུམ་པ་ལས། “རྫོབ་པ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྡན།། དེ་བཞིན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉིད།། རང་
 ལྷའི་ས་བོན་ཕྱག་མཆོན་ནི།། སོ་སོར་རྟོག་པར་བརྗོད་པར་བྱ།། ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་བྱ་
 བྱ་ཉན།། གཟུགས་བརྟན་རྫོགས་པ་དག་པ་ལོ།།” མཁས་པས་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་
 པ་ལྡན་པོ་བསྐྱོལ་པར་བྱ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ལ་བཞེད་
 དེ། འོན་ཀྱང་གསལ་བྱེད་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྫོབ་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དབུས་སུ་ནི།། བྱང་ཚུབ་རྫོབ་པ་གཉིས་པ་ཅན།།”² ཞེས་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་ཆོག་
 གི་སྐབས་སུ་རྫོབ་པ་གཉིས་སྐྱོལ་པར་གསུངས་པའི་བྱེད་རོ།། ཁ་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ལྷ་
 ཡི་བརྟུ་བྱག་དང་ཀླ་ཡི་སོ་བཞི་ལས་མ་བཤད་དོ།། ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 གྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། “དབྱངས་ཡིག་མཆོན་དང་ཡང་
 དག་ལྡན།། ཀ་སོགས་དཔེ་བྱད་འོད་ཟེར་ཅན།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་ཉིས་འགྱུར་བྱ་དགོས་
 རའང་ཉ་ཅང་མི་གསལ་བས་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤུན་པས་གཞན་དག་ཉིས་འགྱུར་མི་འདོད་
 པའི་ལུགས་བཀོད་དེ་རང་ལུགས་གྱིས་ཉིས་འགྱུར་དུ་མཛད་དོ།། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་
 ཉིས་འགྱུར་དུ་བཤད་དོ།། མ་རྒྱུད་ལ་ལ་བ་བ་⁴དང་། ལྷ་ཨི་པའི་⁵སྐབས་ཐབས་སོགས་ལས་

1 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ག་སྤྱུལ། བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། སོག་གངས་༥༥༣༥ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལྡན་པ་དང་བྱག་པ་གཉིས་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་ནན་ཉན་ཉིད།། གཟུགས་བརྟན་རྫོགས་པར་དག་པ་ལོ།།’ ཞེས་གསལ།

2 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ག་སྤྱུལ། བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། སོག་གངས་༥༥༣༥

3 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། དེ་སྐོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྟུ་པ། སོག་གངས་༥༠༣༥

4 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

5 མོ་ཨི་པའི་ དབུས་དཔལ།

ཉིས་འགྱུར་དུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་ཉི་པས་ཤི་རྟོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲུབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྱུར་
 མེད་པའི་དབྱངས་གསལ་ལས་སྦྱེད་པར་བཤད་ལ། རྟོ་བེ་པའི་བདག་མེད་མ་དང་མི་བྱབ་
 རྩ་བའི་ཤི་རྟོར་གྱི་སྦྲུབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྱུར་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་མི་གསལ་ལོ། ཉིས་
 འགྱུར་སྒྲོམ་ན་ལྷ་ཨི་པས་¹བཤད་པ་ལྟར་རེ་རེ་ཡང་གཡས་སྒྲོར་དང་གཡོན་སྒྲོར་དུ་དགོད་
 ལ། དཔལ་འབྱས་རྟོ་རྟེས་དབྱངས་དཀར་པོ་ནང་དང་གསལ་བྱེད་དམར་པོ་སྤྱི་དུ་དགོད་
 ཅིང་། སྒྲན་ཞབས་ཀྱིས་དབྱངས་འོག་དང་གསལ་བྱེད་སྟེང་དུ་དགོད་པར་བཞེད་དེ། སྒྲན་དུ་
 དབྱངས་གསལ་བཀོད་ནས་དེ་ནས་སྦྱེད་པའི་ལྷགས་སོ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་དབྱངས་ཀྱིས་
 བསྦྱེད་པའི་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་གསལ་བྱེད་འགོད་དེ་གང་ཡང་བྱུང་ངོ་། གསལ་བྱེད་ལས་རྩ་བ་
 སྦྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་པ་དང་དཔལ་འཛིན་དང་ལྷ་ཨི་པས་²བཤད་ལ། ཉི་མ་སྦྱེད་
 པར་ཤི་རྟོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲུབ་ཐབས་པལ་ཆེ་བ་དང་ལ་བ་པས་³བདེ་མཆོག་བཙུ་གསུམ་
 མའི་སྦྲུབ་ཐབས་སུ་མཛད་ངོ། རྩ་བ་གཉིས་པ་ནི། དམར་པོ་སྒྲོམ་པར་⁴དཔལ་འཛིན་དང་
 ཨ་བྱས་བཤད་ལ། སྤྱི་མས་རྩ་བ་ཉ་གང་བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁ་
 སྒྲོར་ལས་རྩ་བའི་སྒྲུབས་སུ། “གྲུ་གསུམ་རྒྱ་ཆེད་རང་བཞིན་ཅན།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་
 རོན་ཨ་ཡིས་མཆོན་པའི་རྩ་བ་ཀུན་ཉ་ལྟ་བུ་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་རྒྱུད་མིང་
 གིས་བཏགས་པར་བཤད་ངོ། དབྱངས་ཉིས་འགྱུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ལྷ་ཨི་བཙུ་བྱག་

¹ ལྷ་ཨི་པས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

ལྷ་ཨི་པའི་ གཙང་དཔར།

ལོ་ཨའི་པས་ དབྱས་དཔར།

² ལྷ་ཨི་པས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

ལྷ་ཨི་པའི་ གཙང་དཔར།

ལོ་ཨའི་པས་ དབྱས་དཔར།

³ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

⁴ སྒྲོམ་པར་ རྟེན་དཔར།

⁵ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ག་སྤྲུམ། བཏགས་པ་གསུམ་པའི་རང་བྱེད་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༤༡ན་༩ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གྲུ་
 གསུམ་རྒྱ་ཆེན་རང་བཞིན་ཅན།” ཞེས་གསལ།

གིས་ནང་དུ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀླུ་མ་གྱི་ཁྱ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་མཆོན་ལ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་སུ་
བྱེ་བས་སོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དབྱངས་ཡིག་ཀླུ་མ་གྱི་ཁྱ་མཆོན་འགྲུར་དུ་བྱས་
པར་མན་སྟེར་བཤད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས། “ཨ་ཡིག་མཐེབ་ཆེན་ཙུ་བར་འགྲུར། ཨྲ་
ཡིག་གིན་པ་དག་ལ་ཉིད། ཨི་ཡིག་གྱང་ནི་བརྒྱ་བྱང་ལ། ཨྱི་ཡིག་གསང་བའི་ཕྱོགས་སུ་
འོ། ཨུ་ཡིག་ལྟེ་བའི་ཙུ་བར་ཏེ། ཨུ་ཡིག་ལྟེ་བ་¹མཆོན་ལ་འོ། རི་ཡིག་ནུ་མའི་དབྱས་སུ་
སྟེ། རི་ཡིག་དེ་བཞིན་ལག་པ་ལ་འོ། ལི་ཡིག་མགྱིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། ལྷི་ཡིག་གྱང་
ནི་མཆུ་ལ་གནས། ཨེ་ཡིག་འགྲུལ་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། ཨི་ཡིག་གྱང་ནི་མིག་ལ་འོ། ཨོ་
ཡིག་ན་བའི་ཙུ་བར་ཏེ། ཨོ་ཡིག་མགོ་བོར་ཡང་དག་གནས། ཨི་ཨེ་སྟེ་གཙུག་ཏུ་ལུས་
ལ། མཁས་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ། དཀར་བོའི་ཕྱོགས་ལ་འདི་ལྟར་གནས། ཉག་
བོ་བཞོག་པས་དེ་ལྟར་འོ། འུ་མེད་ལ་འདི་རྩི་ཐེ་མེས་སྟེ། སྟེས་པ་ཀླུ་མ་ལ་འདྲུང་དུས་
ཀྱན་ཏུ་འོ།”² ཞེས་བྲངས་ཏེ། སྟེས་འབྱུང་སོགས་ལས་གྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
སོ། སྟེས་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས། “གཡོན་པ་ཞེས་པ་དཀར་བོའི་ཕྱོགས་ལ་མཐེ་བོང་ནས་
སྟེ་བོར་³ལུས་ཀྱི་གཡོན་ལ་བཞེན་ནས་འཛེག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉག་བོའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟེ་
བོ་ནས་མཐེ་བོང་དུ་ལུས་ཀྱི་གཡས་ལ་བཞེན་ནས་འབབ་པར་བྱེད་དེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་
དུ། བཏྱག་གཉིས་ལས། “ཁྱ་བའི་རྒྱ་མ་བཙུག་ལྷན་འགྲུར། དེ་ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་
བཤད།”⁵ ཅེས་པ་བྲངས་ཏེ། ཨྲ་ཡི་འཛེན་དོན་བཅུ་དྲུག་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་

༡ ལྟེ་བ་ ལྟེ་དཔེར། དབྱས་དཔེར།

༢ ལྟེ་བཏྱག་ ལྟེ་དཔེར། ཆ སྟེ་བ་དཔོན་འཛེགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༡ ནྟེ་མ

༣ སྟེ་བོར་ སྟེ་འབྱུང་དཔེར། ལྟེ་དཔེར།

༤ ལྟེ་བཏྱག་ ལྟེ་དཔེར། ཐ དཔེ་སྟེ་དཔེར་ལྟེ་ཏ། སྟེས་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། ལུ་སོ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༤༢ ནྟེ་མ

༥ ལྟེ་བཀའ། ལྟེ་དཔེར། ང བཏྱག་གཉིས། བཏྱག་པ་སྟེ་མའི་ལུ་བཏྱག་པ། ཤོག་གངས་༡༠ ནྟེ་མ ལས་བྱུང་བ་ཕྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱ་བའི་རྒྱ་
མ་བཙུག་ལྷན་ཏེ། དེ་ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་བཏྱག་།” ཅེས་གསལ།

བསཏ། ལྷ་ཡི་བརྩུག་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།¹ མན་སྟེར་ཁུ་བ་མིན་པ་
 དང་བདེ་བ་མིན་པ་ལས་ལྟོག་པའི་ཆ་བརྩུག་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་
 པ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེའི་སྐོར་ནས་འབྱེད་དགོས་སོ། དེ་ནས་
 ཀ་ནས་ཀླའི་བར་གསལ་བྱེད་སོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཏ་ཉ་ཡ་ར་ལ་ཤ་བྱག་ལྷག་པར་བྱས་པས་
 བཞི་བརྩུ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱ་སྟེ། གསལ་བྱེད་སོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་སྟོན་ལུགས་
 མི་འབྲ་བ་མང་སོ་ཡོད་དོ། གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཀླ་ཡི་ལ་
 ཁམས་ལྷར་བསྐྱས་ཏེ་དེ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་སྟེ་ན་ཉི་ཤུ་སྟེ་ས་ནས་རྒྱང་གི་ཁམས་ཀྱི་བར་
 བཞི་ལ་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་བཞི་རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་
 བཞི་ཡོད་ཅིང་། དགའ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་དགའ་བ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་
 ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྩལ་དང་ལྷན་པར་བཞི་བརྩུ་ལོ། དེ་ལ་སྟོང་བ་དང་བདེ་བའི་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་གཉིས་སུ་སྟེ་བས་བརྒྱད་ཅུར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཀླ་ཡིས་མཚོན་པའི་
 དོན་རྩལ་ཡིན་ལ་དེའི་ཁམས་ལྷ་དང་རྩལ་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་བཅེས་པའི་ལུགས་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཕྱིར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་དབྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།² ཡང་ན་མན་སྟེ་
 ལསཏ། “ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་འདི་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་ཏུ་³བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དག་ཐ་མི་དད་པར་ཉེ་བར་བརྟགས་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་
 སྟེ། དཔེར་ན། ཨ་ཡིག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།”⁴ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཐ་མི་དད་དུ་སོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།
 ཡི་གེ་རྣམས་ཁམས་ལྷར་སྐྱད་ལུགས་ནི། ཀ་ང་ཉ་ཏ་ན་མ་ཉ་ཀླ་རྣམས་ནམ་མཁའི་གསལ་

¹ དོན་ནོ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² དོན་ནོ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ གཞན་ཅིག་ཏུ་ གཙང་དཔར།

⁴ སྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བརྩུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༡༤ནམ། ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘བརྟགས་’ཞེས་གསལ།

གཉིས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱེན་ས་ཐིག་ལའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་སྦྱར་
 ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོའི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ནས་ཐིག་ལེ་ལས་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་ལས་ལྷར་
 རྫོགས་པ་མང་སྟེ་ཆོ་ག་གསུམ་སྦྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ། མན་སྟེ་ལས། “རྣམ་པ་ལྔ་མངོན་པར་
 བྱང་ཚུབ་པ་ལན་གཉིས་ནི་རྒྱ་ལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 རྫོགས་པའི་དོན་དུའོ།”² ཞེས་སྐབས་འདིར་ཡང་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་སྦྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་³
 བཤད་དོ། འཁོར་སྦྱེད་པའི་སྐབས་ལ་མི་སྤྱབ་རྩ་བས་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་ཁྱེན་ནས་ལྷ་མོ་བརྒྱད་འབྲིན་པར་བཤད་དེ། བྱར་ལས། “རྣམ་པ་ལྔ་པོ་བསྟོམས་པར་
 བྱ། དང་པོར་སྦྱེས་བུ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 པའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་པའོ། འབྲུལ་སྟོང་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 མངལ་ནས་འབྲིན་པས། གྱི་དོར་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་རྩ་མ་ངེས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་
 སོགས་ནས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མངལ་ནས་འཁོར་སྦྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིན་
 རྩ་མང་ངོ་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་⁵འཛིན་པའི་སྦྱ་མདོག་ཀྱང་། གྱི་དོར་ལ་མི་སྤྱབ་རྩ་བས་སྤྲ་མ་
 དཀར་པོ་དང་ཕྱི་མ་སྟོན་པོར་བཤད་ལ། འབྲུལ་སྟོང་ལས་གཉིས་ཀ་ཁ་དོག་མཚུངས་པར་
 བཤད་ཅིང་། འཇམ་དོར་ལ་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་མཆན་མི་འདྲ་ཞིང་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་འདྲ་
 བར་བཤད་པ་སོགས་སྟེ་ཆོགས་པ་ཞིག་⁶ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་རྩ་མི་བརྩུང་ངོ་།⁷ གནས་
 སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་རུང་བ་མེད་པའི་ཆོ་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྦྱ་ཁོ་ནས་གནས་ལ་ཡོད་

¹ བཞུས་ནས་ དབུས་དཔལ་།

² རྩེ་བསྟན་། རྒྱ་འབྲུལ། ཆ སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བརྩུ་གཉིས་པ། སོག་གངས་༡༡༤བ་༣

³ ཅིག་ཀྱང་། གཅོད་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

⁴ རྩེ་བཀའ། རྒྱ་འབྲུལ། ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྱར། ཡེ་ཤེས་བརྩུ་བཞི་པ། སོག་གངས་༣༤བ་༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣམ་པ་ལྔ་ནི་
 བསྟོམས་པར་བྱ། དང་པོ་སྦྱེས་བུ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ།” ཞེས་གསལ།

⁵ རྒྱ་འབྲས་དོ་རྩེ་ དབུས་དཔལ་།

⁶ ཆོགས་པ་ཅིག་ གཅོད་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

⁷ མིང་བརྩུང་ངོ་། དབུས་དཔལ་།

བ་རྣམས་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་དོན་ནོ།¹ བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་ལུ་ཨི་བས་²གསུངས་ཀྱང་། དེའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་པས་འདིར་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ། སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ཡང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་བྱེད་པ། མདོར་བྱས་དང་ལུ་ཨི་བས་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སྟོན་དུ་སྐྱོམ་པ་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་དོ། དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ནི་འཆི་བ་དང་འབྲས་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་³ན་དེའི་སྐྱེད་བ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བས་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་འདོར་བ་དང་འབྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་⁴བར་སྲིད་གྱི་ཡི་གེ་མ་ཞུགས་ཚུན་ཆད་ཐམས་ཅད་གྱི་ལམ་རྣམས་སྦྱར་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འཆི་བ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པར་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྗེས་སུ་འདས་པའི་སྲིད་པ་འགོག་པ་ལས་བར་དོའི་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་མཐའ་ཉེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པ་ལས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ།།”⁵ ཞེས་སོ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཐའ་ཚོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་བྱ་སྟེ། འོག་ནས་ས་བཅུ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འབྲས་བར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། “དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་དུ་རེག །”⁶ཅེས་

༡ དོན་ནོ། གཙང་དཔར།

༢ ལུ་ཨི་བས་ རྟེན་དཔར།

ཨི་ཨི་བས་ དབྱས་དཔར།

༣ ཐམས་པ་ དབྱས་དཔར།

༤ བཟུངས་ཏེ་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གྲངས་༡༡༥༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཅིག་རྒྱུང་མི་འབྲསྟེ། ‘ཉེ་བའི་ ཅེས་གསལ།

༦ རྟེན་བསྟན། མེས་ཅམ། མི་རྗེ་བཅུ་གཉིས་པ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པ། འོག་གྲངས་༡༤༧

ཆོས་མཆོག་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁྱགས་ནས་ལྟའི་སྐྱ་མ་
 རྩོགས་ཚུན་ཆད་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་ས་བཅུ་དང་སྟུར་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “དེའི་
 རྩོམ་སྐྱ་བར་དོའི་སྲིད་པའི་དེ་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་གཞུགས་འགགས་པའི་རྩོམ་གྱི་མངལ་གྱི་
 གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་འགགས་
 པའི་རྩོམ་ལ་ས་བཅུའི་གནས་སྐབས་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ས་འདི་རྣམས་སློབ་པ་དང་བཅས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།”¹ ཞེས་སོ།། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དྲི་བ་ཁྱགས་ནས་ཁྱ་བ་མེད་པ་ལྟར་
 བཞུགས་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་རོ་བོའི་ཡི་གེ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱགས་པ་
 བྱས་མངལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྟོ་བསྟུའི་བར་རོ།། བར་དོའི་
 ཡི་གེ་བྱར་ནས་འཇུག་པར་མ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་
 བོན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཐོར་བྱུང་བ་ཉིད་བར་དོར་བྱའོ།། དེ་ལ་ཆེ་བ་དང་པོ་ནི་ཁྱ་བ་མཆོན་བྱེད་
 དང་། ཆེ་བ་གཉིས་པ་ནི་རྟུལ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ་བྱེད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་མཆོན་མང་བ་ལས་
 བྱུང་བ་ཉི་མ་བཞིན་ལོ།། དེས་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཀླ་ལི་ལས་ཉི་མ་སྦྱེད་པར་གསུངས་ལ།
 ཆེ་བ་དམར་པོ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སྐྱ་བར་དོ་མཆོན་པའི་
 ཡི་གེ་འཇུག་པ་ནི་པ་མའི་ཁྱ་བྱག་འདྲེས་པའི་ནང་དུ་བར་སྲིད་འཇུག་པ་དང་འདྲའོ།། དེ་
 བྱས་ས་བོན་ལས་ཕྱག་མཆོན་སྦྱེད་པའི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པ་ལ་མན་སྟེར་སྟོགས་གཅིག་གི་ཅེ་ལྟ་
 ནི་རྟུང་ལག་བཞི་དང་མགྱིན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་། སྟོགས་གཅིག་གི་ཅེ་ལྟ་ནི་རྟུང་
 ལག་ལ་སོར་མོ་ལྟ་ལྟ་དང་མགོ་ལ་དབང་པོ་ལྟ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དེ། ལྟ་ཆོན་དུ་བསྟུས་ནས་
 སོ།། ཕྱག་མཆོན་ལ་གྱི་རྟོག་ལ་ཐོད་པ་དང་གཤེད་དམར་ལ་དབྱུག་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
 ལ་ནི། མངལ་དུ་ལུས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱས་པས་ཆོག་གས་སྟུམ་མོ།། ཁྱ་བ་
 ཡོད་པ་ལྟར་ན་མཛོན་བྱང་ལྟ་ལས་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་རྩོགས་པ་ནི་པ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་

¹ ལྟེ་བསྟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༥བར་ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘པའི’ ཅེས་གསལ།

ནས་བར་སྲིད་ཞུགས་ནས་སྐྱ་མ་རྫོགས་ཚུན་ཆད་མངལ་གྱི་སྐྱབས་དང་སྦྲར་དོ། དེ་ལ་རྒྱ་
 ད་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་བསྟུས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ཡི་གེ་གསུམ་ནི། རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 བར་སྲིད་མཆོན་པ་ལ་འབྲེལ། རྟོལ་ཡིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་པ་ནི། བར་དོའི་
 ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱིབས་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་དང་པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བའི་ཆགས་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལུགས་
 གཉིས་མན་སྟེར་བཀོད་ལ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་དུ་ཡང་རྒྱ་
 གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་དོ། བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་འཇུག་ཚུལ་ནི། མན་སྟེ་ལས། “དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་འགའ་ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་སྟོན་ནས་དེ་ཟའི་སེམས་ཅན་
 འཇུག་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་ནས་དང་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འོ་ཞེས་བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ཀྱིས་“རྒྱད་སྟེ”རྣམས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསེར་
 གྱི་སྟོན་ནི། སྟོང་གཙུག་སྟེ་རྣམ་གཞན་རིམ་པ་ལས་རྣམ་སྟངས་གྱི་སྟོན་ནས་བར་སྲིད་འཇུག་པར་
 བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནི། མངོན་པ་ནས་མངལ་སྟོན་ནས་
 འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་སྟོན་གསུམ་མོ། དེ་དག་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་
 མཚུའི་སྒྲུང་ཅི་འདྲིའི་བར་འདོད་ནས་ཁ་དང་སྦྱ་ནས་འདྲིན་པ་སོགས་བྱེད་འདོད་ནས་རྣམ་
 སྟངས་གྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་པ་དང་དེ་ཡང་སྦྱེས་པ་ལ་ཆགས་ནས་བྱེད་ན་པའི་དང་བྱད་མེད་ལ་
 ཆགས་ནས་བྱེད་ན་མའི་སྟོན་དེ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི། མའི་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་
 ལུགས་གཉིས་དང་མཐར་སྐྱེ་གནས་ནས་འཇུག་པ་འདྲ་བར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ། །
 རྒྱད་དོར་སྟེང་དང་ཕྱག་ཆེན་སྟེ་ཐེག་ལེ་ལས་པའི་ཁ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་སྟོམ་འབྱུང་
 གི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བཀའ་ལོ། ། བར་སྲིད་འཇུག་ལུགས་སྟོང་གསལ་གྱི་ཡོད་པས་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འདྲིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༡༤ ནན་ན་ ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱད་” ཅེས་གསལ།

² ཕྱག་ཆེན་ དབྱས་དཔར།

གཞུང་ནམས་སྤྱང་སྐྱེད་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ།། བར་སྤྱིད་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་པ་
 མ་གཉིས་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་ལྟར་གྱུར་བ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་འདྲིར་ཡང་བར་སྤྱིད་གི་
 ཡི་གེ་ཡུམ་གི་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཞུ་བར་མཛད་དོ།། དེ་ནས་ཞུ་བ་ལ་
 སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་བ་ནི། འབྲས་བུ་དང་སྐྱར་ན་ཆད་མེད་བཞིས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བསྐྱུ་ནས་སྐྱུ་
 ལྟན་ལ་གཟུགས་གི་སྐྱར་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སྐྱར་གཞི་དང་སྐྱར་ན་ལྟ་མོ་བཞི་པོ་དེ་འབྱུང་བ་
 བཞི་ཡིན་པས་བར་དོ་ཞུགས་པའི་མེར་མེར་པོ་སས་འཛིན་ཆུས་སྤྱད་མེས་མ་རུལ་བར་
 སྤྱིན་པར་བྱེད་ལ་སྐྱར་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་
 རོ།།¹ ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཏས་སྐྱུ་སྐྱུ་བསྐྱུ་ཐེན་པ་དང་སྐྱུ་ལ་མཁན་གི་ལྟ་མོ་ཡང་ཐེག་ལེ་དེར་
 སྤྱད་པར་བཤད་དོ།། སྤྱིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་མོ་བཞི་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཞུ་བའི་དུས་སུ་དེ་
 བཞིས་བསྐྱུ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་མང་དུ་མཛད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ།། དེ་ནས་གཙོ་པོ་
 ཡབ་ཡུམ་གི་སྐྱར་རྟེན་གས་པ་ནི། མངལ་ནས་བྱེ་རོལ་དུ་བཅས་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གིས་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་པོ་མོ་སྐྱེད་པ་ནི་བྱ་བུ་མོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་
 ལྟ་ལས། “འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྟེན་གས་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་²སྤྱིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པོ་སོར་
 ཉམས་སུ་སྤྱོང་བའི་བྱར་ཉེ་བཅས་པ་ནི། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་གི་སྤྱིད་ཡུལ་པོ་སོར་ཉམས་
 སུ་སྤྱོང་བས་སོ།། དེ་ནས་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ནི།
 སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱ་ལྟ་སྤྱོ་བའི་གནས་སྐབས་སོ།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྣོབ་པའི་ས་དང་སྐྱར་
 རོ།། དེ་འབྲེལ་པའི་འབྲས་བུ་རྟེན་ཅེ་འཛིན་པ་ནི་བྱ་ལྟ་བྱ་ཡིན་ལ། སྐྱར་བཤད་པའི་མདོན་བྱང་
 དང་པོ་གཉིས་རྒྱ་རྟེན་ཅེ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ནི། པ་མ་དང་བྱ་ལྟ་བྱ་ཡིན་པ་འདི་

¹ དོན་རྟོ།། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² བཟུངས་ནས་ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

³ རྟེན་ལྟན། རྒྱ་འབྲེལ། ཆ་སྣོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༡༥༥ ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འབྲས་སྟེ། སྤྱིད་ ཅེས་གསལ།

དང་འབྲེལ་མཐོན་བྱང་བར་པ་གཉིས་རྒྱུད་དོན་རྗེ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ནི། རྒྱ་འབྲས་
 སུ་འགོ་ལུགས་དེ་དང་ཅུང་མི་འབྲས་སྟེ་གོ་སྟོན། དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཟླ་བ་བཅུ་
 རྣམས་ས་བཅུ་སྟེ།” སེམས་ཅན་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གོ།¹ “ཞེས་ཁ་སྦྱར་ལས་གསུངས་
 པ་འདི་མན་སྟར་བྱངས་ཏེ་²དེའི་དགོངས་པ་ནི། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་³ཕྱིར་མ་
 བཅས་པའི་བར་ས་བཅུ་དང་སྦྱར་བས་དེའི་བར་རྣམས་མཐོང་སྟོམ་དང་བཅས་ནས་⁴མི་སྟོབ་
 ལམ་དུ་གཞག་དགོས་ལ་མངལ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གོང་ཡན་ཆད་སྦྱར་ལམ་དུ་འཛིག་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཆོགས་ཞིང་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནས་སྦྱར་
 ལམ་དུ་གཞག་དགོས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ།། དཔལ་འབྲས་དོན་རྗེས་ཀྱང་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་
 གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་མཛད་པས། དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྟོམ་
 ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་(དོན་གྱི་གནད་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་གཞི་དང་སྦྱར་བྱེད་དོ་འཕྲོད་
 དགོས་ལ། རོ་འཕྲོད་ལུགས་ཀྱང་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་རྗེ་འབྲེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པ་ཡིན་
 པས་འདིར་ཡང་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བཟོད་དགོས་སོ།། དེ་ལ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་པོ་ནི་ལམ་སྟོམ་
 པའི་ལུགས་པའོ། དེས་ལུས་ཅི་འབྲེལ་བ་ཞིག་གི་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། འབྲས་བྱ་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་
 གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱ་སྦྱེ་བ་འཛིན་ཏོ།། གནས་གང་དུ་སྦྱེ་བ་འཛིན་པ་ནི། དོར་རུ་ནས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ཀྱི་བར་ཏེ་དངོས་སུ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་དབུས་
 མའི་སྟེང་དེར་རོ། ལས་ཅི་འབྲེལ་བ་ཞིག་བསགས་པས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། ཞིང་ཁུད་པར་
 ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོམ་པ་བཟུང་བ་སོགས་

1 རྒྱ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ག སྤྱུལ། བཞག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གངས་116ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀང་སྟེ་མ་ཅུང་
 མི་འབྲས་སྟེ། “ཟླ་བ་བཅུ་ཡང་ས་རྣམས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།
 2 དྲངས་ཏེ་ གཙང་དཔར།
 3 བཟུངས་ཏེ་ སྦྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།
 4 བཅས་ནས་ གཙང་དཔར།

གྱི་ཆོགས་གྱིས་སོ།། དེ་ལྟར་ལྟའི་ལུས་བྱང་པར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་མ་དོར་
 བར་བྱང་དུ་མི་རུང་བས། སྟོང་ཉིད་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་སྒྲིང་ཞེན་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཡོན་
 རྟོ།།¹ སྒྲིང་ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་དོར་ནས་ཕྱི་མའི་ལྟའི་སྒྲིང་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་བར་མ་
 དོའི་ལམ་མེད་པར་ལྟའི་སྒྲིང་མི་སྒྲིེ་བས་སྟོང་པ་བསྒྲོམས་པའི་འོག་འབྲས་བྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་
 མ་རྗེགས་པའི་གོང་དུ་རྒྱ་དལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དགོས་
 སོ།། འདིར་དཔལ་འབྲས་རྗེ་རྗེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལྟའི་སྒྲིང་བཟུང་ནས་²འགྲོ་
 བའི་དོན་མི་བྱེད་པར་རྟེ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ལྟར་གནས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ཅེས་
 ཅོད་པ་བཀོད་པའི་ལན་དུ། སྐབ་ཐབས་འདི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོར་མཛད་པས་བར་
 སྲིད་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཞིག་གྲང་³དགོས་པར་གསུངས་ཏེ་ཡིགས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་
 མཛོན་བྱང་ལྟ་ལས་རྒྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་རྗེགས་པ་གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བར་
 སྲིད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ན་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་གསལ་
 བར་དཔལ་འབྲས་རྗེ་རྗེས། “དེ་ཡང་དཔལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་“དཔའ”བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་
 བསྐྱར་བ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་གདོན་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པར་མཐོང་
 ནས་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་བཟང་པོ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་སྐྱེས་ཤིང་འདི་ལྟ་བུའི་
 དེས་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་འབྱུང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གང་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 ཞེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་དང་ལྟན་པ་དེ་ཡང་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་བས་ན་ངས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་འདི་ཉིད་དུ་ཞུགས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བརྟན་པོར་བྱས་ནས། སྲིད་པ་བར་མ་ཡི་གེ་ལྟའི་གཟུགས་ཞེས་
 རབ་གྱི་གསང་བའི་བསྐྱའི་ནང་དུ་མར་མེ་ལྟར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་

1 ལན་ནོ།། གཙང་དཔལ་།

2 བཟུངས་ནས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

3 སྒྲོམ་པ་ཅིག་གྲང་། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

4 རྗེ་བསྟན་ རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱི་པ་ལ་བཟོ། ཀྱན་བཟང་གི་སྐབ་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག་གངས་༡༥:༦༣༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་

ལྟར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་གཟིགས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་དུ་འབྲུག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ།། དེ་
ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་བཞེངས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་¹འདིའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་གཟུགས་སྐྱེ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཅམ་ལས་གདུལ་བུའི་དོན་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཟུགས་
སྐྱེ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་དེའི་རྒྱ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་
དགོས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བ་ནི་དེ་མན་
ཆད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྟ་རྣམས་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་
ཟིན་པ་རྣམས་སོ་སོའི་ལས་ལ་སྦྱར་བས་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱབ་པའོ།། གལ་ཏེ་མངོན་བྱང་ལྷ་
ཅམ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ནའང་དེ་ལ་དཔེ་སྦྲངས་ནས་སྦྱར་ལུགས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སྟོན་འོ།། དེ་ལྟར་སྦྱང་གཞི་དང་འདྲ་བསྐྱེད་ནས་འདྲ་ཆོས་འགྲིག་པ་
ཅམ་ལ་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱང་བྱེད་རོ་འཕྲོད་པར་འདོད་པའི་བཤད་པ་དོར་ནས་སྦྱར་བཤད་པ་
ལྟ་བུའི་གོ་བ་ཆགས་པ་ནི། འཇམ་རྟེན་དང་བདེ་²དགྲེས་དང་གཤམ་མེད་ཀྱི་ཤེས་ཤེས་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱོར་རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་ལུགས་ལ་ནི། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་
དང་བསྟན་པའི་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱང་བྱེད་རོ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་སྦྱར་མེད་པ་དཔལ་སྦྱུང་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི།³ རྣམ་གཞག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ།། ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་བརྗེས་ནས་ལྟའི་སྦྱར་སྦྱབ་
པའི་རིམ་པ་ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་

གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'དཔའི' 'བསྟོན་ཞེས་གསལ།

¹ ལྟ་སྒྲུབ་སྐྱེ་མེད་འབྱུང་དཔལ་མ། གཙོ་བོ་དཔལ་མ།

² འཇམ་རྟེན་བདེ་དགྲེས་དཔལ་མ།

³ བཤད་པ་ན་དཔལ་མ།

བའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་ནི། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ནམས་མཆོག་ཡིན་པས། རིམ་བ་གཉིས་པའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་ནལ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་རིམ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་རྩོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་དེ་ལས་ལངས་ནས་ཆེ་བ་དང་
ཕྱག་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་དོད་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱུ་མ་དང་བྱུང་
འདུག་གི་སྐྱར་ལྡང་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོག་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་
གྱིས་སྐྱུང་གཞི་སྤྱོད་པའི་གནད་ནམས་ཆད་པར་འགྱུར་བས་སྐྱུང་གཞི་དང་བསྐྱེགས་ནས་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རིམ་བ་དང་པོས་གཉིས་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་
ནམས་ལ་ངེས་པ་བརྟེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། འདི་ནི་གསང་འདུས་འཕགས་པའི་ཕྱགས་
ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པས་དེ་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གསུམ་བ་(རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། ཡེ་ཤེས་བ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་བཟུང་ནས་
མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་མུང་ཞིང་བསྟོམ་བསྐྱས་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་བ་གཞུག་
ཅིང་རྒྱས་བཟུང་ནས་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་ནམས་ཀྱི་གནད་ཟེན་ན་
འཁོར་སྤྱོད་ཚུལ་ནམས་གོ་སྤྱི་སྤྱོད་དམ་ཆོག་པ་རྩོགས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་
བསལ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བའི་ངོ་བོ་ཞལ་ཕྱག་གིས་ནམ་པར་མངའ་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་ནི།
དམ་ཆོག་སེམས་དཔའོ། ། མན་སྟེ་ལས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ས་བོན་ཡང་གསུངས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ས་
བོན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྷའི་སྐྱེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་
བྱས་པ་དང་། ས་བོན་ཅམ་ལ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བྱས་པའི་ཕྱགས་གཉིས་སོ། ། དམ་
ཆོག་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྐྱེ་བཤད་ནི། འདིའི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་སང་ལ་ས་མེ་ཉི¹
ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་དང་མི་ལ་ཉི་འདུ་བའོ། ། དེ་ལྟར་ན་མན་སྟེ་ལས་“དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
བྱས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་

¹ སང་ལས་མེ་ཉི་ དབྱས་དཔར།

པར་འགྲོའོ་འདྲའོ་ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གོ།¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་ཚིག་དང་སེམས་དཔའ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་སྐྱ་དོན་ནོ།² སེམས་དཔའི་སྐྱ་དོན་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “སེམས་
དཔའ་ཡང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་
གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དོན་ངེ་ལྟར་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ཉིད་ལས། “ས་བོན་ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པོ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་ནོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞལ་བྲག་གི་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་
སྟོན་འཇུག་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་པའི་ལྷ་ལ་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་
ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། ཉུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་ལྷ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཅིས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཆད་ལྷན་
པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྐྱང་གཞི་དང་བསྟན་པའི་དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གངས་ཀྱང་⁵
ཆང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཆད་ལྷན་གྱིས་མཛད་
པ་རེ་མ་བསྐྱོམས་ན་མཚོག་སྐྱབ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་ཆང་བ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇུག་པ་ན་དམ་ཚིག་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་
པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐ་མི་དད་དུ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་དེ་
ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་མཉམ་དུ་སོང་བའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། དེ་ལྟར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་མོས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དང་། གླུ་བས་འགར་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མོས་པ་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༥ ལས་བྱུང་
པའི་ནང་དུ་ཆོག་པར་གཉིས་སྟེགས་མ་འབྲུང་སྟེ། ‘བདག་ཉིད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་’ ཅེས་གསལ།

2 དོན་རྟོ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༥

4 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༥

5 གངས་ཀྱི་ དབུས་དཔར།

ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་
 དང་། དེས་ན་རང་གི་སེམས་རྒྱན་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མོས་
 པར་བྱེད་དོན་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ།། ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི།
 གཞུང་པལ་མོ་ཆེ་ནས་རྒྱ་དབང་སྐྱར་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྒྱ་རྒྱན་པལ་ཆེ་བར་བྱམ་པ་ནས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཐོད་པའི་ནང་ནས་བསྐྱར་བ་¹གསུངས་ཏེ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ངི་མ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའོ།། དེའི་ཕྱིར་དབང་
 བསྐྱར་བའི་ཁུ་བ་སྟེ་ཐོར་གནས་པས་རྒྱས་འདེབས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་འབྱུར་
 རོ།། མཆོ་སྟེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ལུ་ཨི་པའི་²མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ངོ་བོས་དབང་
 བཞི་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་འདེབས་པའང་བཤད་དོ།། འདིར་མན་སྟེ་ལས་རྒྱས་གདབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་ན་རྒྱས་འདེབས་སྟེ་ལ་གོ་བ་རྟེན་པས་དེ་དག་བཤད་པར་བྱའོ།།
 གྲུས་པའི་སྐོ་ནས་སྟེ་ཐོར་འཛིན་པ་ནི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། དེས་ཀྱང་དེ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ།། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། ལུ་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་དེ་ལས་སྟེས་པར་ཤེས་པའི་དོན་ནོ།།³ དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱུག་གི་
 པན་ཚུན་གྱི་རྒྱས་གདབ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་
 ནི། མི་བསྐྱོད་པ་སེམས་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་བཞི་སེམས་ཅན་གྱི་
 ལུས་སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་⁴སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ།། ཨ་ཟུ་ནི། ཕྱི་རོལ་
 མི་བཞེད་ཅིང་ཆོར་བ་སོགས་གསུམ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞེད་པའི་ལུགས་

¹ སྐྱར་བ་ སྐྱ་འབྱམ་དཔར། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² ལུ་ཨི་པས་ གཙང་དཔར།

མོ་ཨི་པའི་ དབྱས་དཔར།

³ དོན་རྟོ། གཙང་དཔར།

⁴ ཕྱིར་བཞི་ དབྱས་དཔར།

ཉེ་རང་བཞིན་ཅན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའོ།། སེམས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་¹ཀྱི་སེམས་
 སྟོང་པ་ལས་འབྱུང་བས་མི་བསྐྱེད་པས་རྫོ་རྗེ་འཆང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་
 བུའི་རྒྱ་དང་། རྫོ་རྗེ་འཆང་གིས་མི་བསྐྱེད་པ་²ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་རྒྱས་
 གདབ་བོ།། རྫོ་རྗེ་འཆང་རིགས་ལྗེའི་ཙོད་པན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྡར་དེའི་བདག་ཉིད་
 གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། རིགས་བྱུག་གི་ལྷག་མའི་རྒྱས་གདབ་ལ་གཉི་
 ལུག་རྫོ་རྗེ་སོགས་ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེའི་ཉིད་
 དེ་འཛིན་གྱི་ཚུགས་རེ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེས་རྒྱས་གདབ་བོ།། འོ་ན་ས་སྟོང་
 སོགས་ལྗེ་དང་གཟུགས་རྫོ་རྗེ་སོགས་ལྗེ་དང་སྟུན་མ་སོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྟངས་
 གིས་རྒྱས་གདབ་པར་རིགས་ཏེ། དེ་རྣམས་གཟུགས་སྤང་གི་ཚུགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 སྟུམ་ན། སྟུན་མེད་དེ། སྤང་པོ་ལྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྡར་བཞག་པའི་ལྗེ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་ལྗེ་ལྡར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་སྤང་ལྟ་བུ་སྤང་པོ་གཞན་ལ་སྤང་པོ་གཞན་
 གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བདག་ཏུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
 ལྟ་ལ་རྒྱས་འདེབས་ལུགས་ནི། མིག་གི་ལྟ་ལ་རྣམ་སྟངས་གིས་རྒྱས་གདབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་དྲངས་
 པའི་³ཕྱིར་རོ།། རྣ་བ་ལ་ནི་མི་བསྐྱེད་པས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ།། བར་
 སྟེན་དང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ངེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོར་བ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་ལ་
 རིན་འབྱུང་གིས་སོ།། རོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པས། ལྟེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སོ།། ལུས་དབང་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་
 ངོ་བོའི་རྒྱུད་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་རྗེས་སུ་

1 སེམས་བྱང་ཚུབ་ དབྱས་དཔལ།

2 མི་བསྐྱེད་པ་ དབྱས་དཔལ།

3 དྲངས་པའི་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ།
 དང་བའི་ དབྱས་དཔལ།

འགོ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་སོ།། དབང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱས་འདེབས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས་གསུངས་ལ། མདོར་བྱས་སུ་ནམ་པ་
 གཞན་དུ་གསུངས་སོ།། གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་གཞུགས་དོ་རྗེ་ལ་ནི་ནམ་སྤང་གིས་ཏེ། གཞུགས་
 ནི་གཏི་ཐུག་གི་གཞི་ཡིན་པས་སོ།། སྤྱ་ལ་རིན་འབྱུང་གིས་ཏེ། བསྐྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱས་
 ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྤེ་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་ཏེ། གྲུར་གྱུམ་¹སོགས་ཀྱི་སྤེ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།། རོ་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཏེ། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
 ཆོམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེག་བྱ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ། དབང་སོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་སོ།། ཆོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།། ཁམས་བཞིའི་ས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་
 ནམ་སྤང་གིས་ཏེ། སྤྱ་ཞིང་མཆོགས་པས་གཏི་ཐུག་ཆེན་པོའི་གཞིའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱ་ལ་མི་
 བསྐྱོད་པས་ཏེ། རམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་ཆད་པ་དང་ཕྱག་པ་ཡང་སྤྱ་མ་བཞིན་དེར་འདུ་བས་
 སོ།། འོད་དང་བཅས་པས་མེ་ལ་སྤང་མཐའ་དང་ནམ་པར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུང་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་
 སོ།། རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏི་ཐུག་དོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཏེ། གཏི་ཐུག་དགའ་མ་ལ་སོགས་
 པའི་རོ་བོ་ཡིན་པས་སོ།། ཁྲོ་བོ་ལ་རྒྱས་འདེབས་ལུགས་ནི། ཤར་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་བྱང་ཤར་
 ཀྱི་བར་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་གཉིས་དང་། སྤྱང་འོག་གི་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནམ་སྤང་རིན་
 འབྱུང་འོད་དཔག་མེད་དོན་གྲུབ་མི་བསྐྱོད་པ་སྤྱེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཏི་ཐུག་ང་རྒྱལ་འདོད་
 ཆགས་སྤག་དོག་ཞེ་སྤང་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་ཅིང་དེ་བཟད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 གསང་འདུས་འཇམ་དོར་དུ་ཁྲོ་བོ་བརྒྱད་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ། སེམས་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱང་
 པར་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ཁྲོ་བོའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འོན་ཀྱང་གཤམ་རྗེའི་གཤམ་དང་
 པར་མཐར་བྱེད་ནི་སྤར་ལྟར་རོ།། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རིགས་བདག་ལྷ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བསྐྱུས་པ་ནི། དེ་དག་རོ་བོ་ཐ་མི་དང་དུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།། གསང་འདུས་གཉིས་
 ལྷ་བྱང་རིགས་ལྷ་དང་ཡུམ་བཞི་གསུངས་པའི་དོད་བདེ་མཆོག་ལ་གཙོ་བོ་དང་མཁའ་འགོ་

¹ གྲུར་གྱུམ་ རྗེ་དཔག་དབྱུང་དཔག་

མ་སོགས་ལྟ་དང་ལྟུང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གྱི་རྟོག་ལ་གཙོ་བོ་དང་གྱོ་རྟོ་¹ལ་
 སོགས་པ་བཞི་དང་བྱུག་སི་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གཤེད་དམར་ལ་ཞེ་སྒང་གཤེན་རྗེའི་
 གཤེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཅར་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་
 རོད་གཉི་ལྷག་རྩོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱས་གདབ་དང་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་བྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་
 པ་རྣམས་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་སྟེ། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་
 བྱེད་པ་སོ་དང་མཆོད་བསྟོད་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་གྲོས་བྱ་
 བར་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བདུད་ཅི་མུང་ཞིང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་བདུད་ཅི་མུང་ཞིང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ། སྦྱོན་བསྐྱས་པ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་ནི། ཁ་སྦྱར་²གྱི་སྦྱུང་བྱ་བ་ལས།
 “ས་དང་ཉ་བྱིས་སྦྱ་ཉིག་དང་། ཁམས་ནི་དཀར་སོ་ལ་སོགས་གཞན། ཞི་བའི་ལས་ལ་བྱང་
 པར་དུ། སྒྲིང་བ་ཡི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། གསེར་དང་དདུལ་དང་ཟངས་དག་དང་། བསྐྱེད་ས་
 སོན་བྱང་པར་དུ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད། རྣམ་པར་མཁས་པས་བགྱང་བར་བྱ། གྱར་
 གྱུམ་³ལ་སོགས་ཅི་སོགས་ཀྱི། ཅི་ནི་ཐམས་ཅད་བྱང་པར་དུ། བསྐྱབས་ཤིང་རི་ལུ་བྱས་
 ནས་ནི། དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱ་རབ་ཏུ་གྲགས། རུ་རཀ་ཤ་དང་ལུང་ཐང་དང་། དེ་བཞིན་
 སྦྱེས་པའི་རུས་ཉིད་དང་། དྲག་སྤའི་ལས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༡ གྱོ་རྟོ་ གཙོ་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༢ ཁ་སྦྱར་ དབྱས་དཔལ།

༣ གྱར་གྱུམ་ སྦྱེ་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༤ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ག་སྤྱུལ། བཞག་པ་བརྒྱད་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༥༥བ། ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཤེལ་
 དང་ཉ་བྱིས་སྦྱ་ཉིག་དང་། ཁམས་ནི་དཀར་སོ་ལ་སོགས་གཞན། ཞི་བའི་ལས་ལ་བྱང་པར་དུ། སྒྲིང་བ་ཡི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། གསེར་དང་
 དདུལ་དང་ཟངས་མ་པ། བསྐྱེད་ས་སོན་བྱང་པར་དུ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད། རྣམ་པར་མཁས་པས་བགྱང་བར་བྱ། གྱར་གྱུམ་ལ་སོགས་
 ཅི་སོགས་ཀྱིས། ཅི་ནི་ཐམས་ཅད་བྱང་པར་དུ། བསྐྱབས་ཤིང་རིལ་བྱ་བྱས་ནས་ནི། དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱ་རབ་ཏུ་གྲགས། རུ་རྒྱ་དང་ལུང་
 ཏང་དང་། དེ་བཞིན་སྦྱེས་པའི་རུས་པ་ཉིད། དྲག་སྤའི་ལས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

ཁམས་དཀར་པོ་ནི་རུས་པ་དང་སོགས་ཀྱི་སྐྱས་དོའི་བྱང་པར་དཀར་པོ་དང་། གཞན་ནི་ནོར་
བྱ་དཀར་པོར་བཤད་དོ། གདན་བཞི་ལས། “གྲར་ཀྱམ་¹ཡང་ན་རྩི་ལ་སོགས། གྲེ་བྲག་རྩ་
ཡང་ཐམས་ཅད་དུ། རི་ལུར་བྱས་ཤིང་ཆོས་བྱས་པ། དབང་དུ་བྱས་པར་ཡོངས་སུ་
གྲགས།”² ཞེས་འབྱུང་ངོ་། རྗེ་མཁའ་འགྲོར་གྱི་རྩ་³དང་ཅན་དམར་པོ་ཡང་བཤད་དོ།
སྐྱེས་པ་ནི་མེད། ཐམས་ཅད་ལ་བྱན་མོང་དུ་ཤིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “ཞི་རྒྱས་དབང་དང་
མངོན་སྟོན་ལ། བོ་དེ་ཙ་ནི་⁴ལས་ཀྱན་བྱེད།”⁵ ཅེས་གསུངས་སོ། ཐེང་རྗེ་ག་གི་བྲངས་
ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། “སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལྷ་བཅུ་སྟེ། དབང་ལ་དེ་ཡི་བྱེད་ཉིད་དོ། བརྒྱ་ཐག་
གཅིག་ནི་ཞི་བ་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱས་ལ་ལྷག་པར་⁶བརྒྱད། མངོན་སྟོན་ལ་ནི་བྲག་རྩ་ཉིད།
བྱང་པར་དུ་ནི་ལས་ལ་སྐྱར།”⁷ ཞེས་སོ། སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། བྱང་པར་གྱི་ལས་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱགས་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ལོ། ཐེང་ཐག་ནི། གསེར་
ཀྱི་སྐྱད་པའམ་གཞོན་རྩ་མ་ཡན་ལག་མ་ཉམས་པས་བཀལ་བའི་རས་བལ་གྱི་སྐྱད་པ་ལ་བྱ་
བར་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་བཤད་དེ་དགུ་སྟེ་ལ་བྱལོ། དེ་ནས་རང་ཉིད་རྗེ་མཁའ་གི་ང་
རྒྱལ་གྱིས་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་མོ་རྣམས་རྗེ་མཁའ་པའི་ངོ་བོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་
བསྐྱོམས་པ་ལ། ཡི་གེ་ཨུལ་སྐྱེས་པའི་ཉི་མ་ཨུལ་སྐྱེས་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ལག་

1 གྲར་ཀྱམ་ རྗེ་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

2 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། ༨ གདན་བཞི། ཤོག་གངས་306བ4 ལས་བྱང་བ་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “གྲར་ཀྱམ་ལ་སོགས་རྩི་ཞེས་པའི། རྩི་རྣམས་
ཀྱན་གྱི་བྱང་པར་ལས། རི་ལ་བྱར་བྱས་ཉིད་མར་པོར་བཅོས། དབང་དུ་བྱས་པར་རབ་རྩ་གྲགས།” ཞེས་གསལ།

3 རྩ་ དབྱས་དཔལ་

4 བོ་དེ་ཙ་ནི་ རྗེ་འབུམ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་
བདེ་ཙ་ནི་ དབྱས་དཔལ་

5 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། ༨ གདན་བཞི། ཤོག་གངས་306བ6 ལས་བྱང་བ་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་དང་རྒྱས་དང་དབང་ཐག་ལ། བྱ་རྩི་ནི་
ལས་ཀྱན་བྱ།” ཞེས་གསལ།

6 ལྷག་པར་ གཙང་དཔལ་

7 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། ༨ གདན་བཞི། ཤོག་གངས་306བ6 ལས་བྱང་བ་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱགས་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་བཅུ་སྟེ། དབང་ལ་དེ་
ཡི་བྱེད་དུ་བྱ། ཞི་བ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་ཡིན་ཉི། རྒྱས་པ་ལ་ནི་བརྒྱད་ལྷག་པའོ། མངོན་སྟོན་ལ་ནི་བྲག་རྩ་ཉིད། ལས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་གིས་ནི་
སྐྱར།” ཞེས་གསལ།

བ་གཡོན་པའི་སོར་མོ་རྣམས་བརྒྱའི་འདབ་མའི་རྣམ་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསམས་པ་ལ།
 ཨེལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་དག་གི་དབུས་སུ་
 བཟུང་བའི་སྤང་བའི་ཐག་པའི་དབུས་ཀྱི་སྐྱད་པ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་དང་།
 བྱོགས་དང་མཆོམས་ཀྱི་སྐྱད་པ་བརྒྱད་ཕྱག་ན་བརྒྱ་དང་བྱམས་པ་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་
 དང་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་འཇམ་དཔལ་དང་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 སེལ་བ་དང་སའི་སྤྱིང་སོའི་བདག་ཉིད་དང་། སྤང་དོག་རྣམས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་ལཱའི་རང་བཞིན་དུ་དང་། མདོ་འཛིན་ནི། སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་སོའི་མཆོད་རྟེན་དུ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསམས་ནས་སྤྱིང་གའི་¹ས་
 བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྱག་པའི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་རི་ལྟ་བ་
 ལ་བཅུག་སྟེ། ཨཿ་རུ་ཀླ་རུ་²ཏ་རུ་ཨ་སོ་ཏི་ཨ་མན་ཏ་བི་སྤྱ་རུ་གཾ་ཏི་ཨ། ཨ་སི་ཁུ་ཨ་ལི་ཀ་
 ཀླ་³སི་རྩ་ཨི་ཏད་ཏ་⁴བི་ས་རུ། ཨོ་བ་དེ་བ་དེ་མན་རྩ་ཏི་⁵སམ་བུ་མན་རྩ་བེ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་
 རྩྱ་ཨུལྱི་སྤྱ། ཞེས་བྱ་བའི་སྟགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། བྱམ་པའི་ཆུས་ཀྱང་དབང་
 བསྐྱར་ཞིང་མཆོད་པར་བྱའོ། ཨོ་བ་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་རྣམས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བཏག་པ་བརྒྱད་
 བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། དེ་དག་ནི་སྤང་བ་དང་མན་སྟེ་ནས་བཤད་པ་སྟེ། ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་
 བཞིའི་ལུགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོ། རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་བྱེད་ན་སྤང་བ་ལ་གསུང་དོ་རྗེ་
 བསྐྱོམས་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ། གཟུགས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
 ལས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་བསམས་ལ། བྱམ་པའི་ཆུས་གཏོར་ཏེ་མཆོད་ནས་གསུང་དོ་རྗེའི་
 སྤྱིང་སོ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བརྒྱས་སོ། ཞེས་སྤང་བ་ལས་གསུངས་སོ། བཟང་བའི་ཆུལ་ནི། དོ་

༡ སྤྱིང་གའི་ གཅོད་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༢ ཀླ་རུ་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་མ།

༣ ཨ་ལི་ཀླ་ དབུས་དཔལ།

༤ ཏད་ཏ་ དབུས་དཔལ།

༥ རྩ་ཏི་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔལ་མ།

རྩ་ཏི་ དབུས་དཔལ།

རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཞི་བ་ལ་ནི་མཛུབ་མོར་བཞག །རྒྱས་ལ་གྲང་མོར་དགལ་བར་བྱ།
 དབང་དུ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལག་གསུངས།། མཐའ་མ་ལ་ནི་མངོན་སྟོན་བྱ།། མཐེ་བོང་ལྷགས་རྒྱ་
 བྱས་ནས་ནི།། ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུགས་པར་བསམ།། འིན་རྒྱ་མཉམ་གཞག་¹སྤྲུགས་
 བཟུངས་ན།། ‘འབྲུབ་འགྱུར་འདིར་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད།།’² ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས་ཀྱང་
 རོ།། ཁ་སྐྱོར་ལས། “དེ་ཉིད་ལས་ནི་འབྲུབ་པར་འགྱུར།། ཀུན་རྒྱ་གསལ་བར་མེད་ན་རིང་།།”³
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པར་ལག་པ་དོ་རྗེ་བཟླར་བསྐྱོམས་པ་སྟོང་བ་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་
 མེད་པར་བསྐྱོམས་ནས་ལག་པ་གཡས་པས་བགྱང་བ་དང་ལྷའི་སྒྱུ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 འེས་པའི་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་འབྲུབ་ཀྱི་གཞན་མི་འབྲུབ་པར་གསུངས་སོ།། མཐེ་བོང་ལྷགས་རྒྱ་
 དང་དེས་ལྷ་འགྲུགས་པའི་དམིགས་པས་སྤོང་བ་དབབ་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་བཞི་ལས་
 ཀྱང་གསུངས་ལ། འིན་རྒྱ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པ་སྟེ་གཞུང་དུ་
 མ་ཞིག་ལས་དེ་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བར་བཤད་པས་སེམས་མ་ཡེངས་པ་གལ་ཆེདོ།། བཟུངས་
 པའི་སྒྱུར་བྲལ་སོགས་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེས། “གསལ་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 གྲུག་སྟེད་དང་ཆད་དང་ཡོངས་སུ་མ་བྲལ་བ་སྟེ། རིངས་པར་མ་ཡིན་དལ་བར་མ་ཡིན་
 དབྲུགས་རྩལ་བ་དང་འབྱེན་པས་ཀྱང་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པ་དང་། དབང་པོ་དང་ཚོལ་བས་
 བསྐྱོད་པའི་སྤྲ་ཆེ་བས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལྟོགས་པ་དང་ཀ་
 མ་ལ་རྟེན་ཏས་ཀྱང་བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱོདོ།། ཆད་ཅེས་པ་ནི་ཡི་གེ་རིང་མུང་གི་ཆད་
 རོ།། དག་རྒྱ་⁵འདོན་མི་འདོན་ནི། གྲི་རོར་གྱི་སྒྱུབ་ཐབས་འཁྲུལ་སྟོང་དང་བྲིལ་བྱ་པ་དང་ལ་བ་

༡ མཉམ་གཞག་ དབྲུག་དབང་།

༢ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ཁ་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་ལ། འོག་གངས་༡༩༣༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་
 རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འབྲུབ་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད།།’ ཅེས་གསལ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ག་སྤྲུལ། བཟླ་པ་བརྒྱད་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་ལ། འོག་གངས་༡༩༤༩

༤ རྗེ་བཟླ། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྤྱི་པ་ལ་བཟླ། ཀུན་བཟང་གི་སྒྱུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ལ། འོག་གངས་༡༩༤༩ ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “གསལ་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུག་སྟེད་དང་ཆད་དང་ཡོངས་སུ་མ་བྲལ་བ་སྟེ། རིང་བར་མ་ཡིན། དལ་བར་མ་ཡིན། དབྲུགས་རྩལ་བ་དང་
 འབྱེན་པས་ཀྱང་གཞོན་པར་མ་གྱུར་པ་དང་། དབང་པོ་དང་ཚོལ་བས་བསྐྱོད་པའི་སྤྲ་ཆེ་བས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

༥ དག་རྒྱ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

པའི་¹བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་རྩོམ་པ་བཞུགས་པ་དང་ཁྱོ་བོའི་བཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་
 བར་གསུངས་ལ། དག་ནག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཤུཌི་བ་²དང་ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཁྱོ་བོའི་བཞུགས་
 པ་ཁོ་ན་དང་ཡིད་བཞུགས་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་གཤེན་རྩེའི་གཤེད་ཀྱི་བྱང་ཆས་སུ་མངོན་
 རོ།། བཞུགས་པ་གཉིས་ནི། “རྩོམ་པའི་ཆོག་གིས་བཞུགས་བྱ་སྟེ། རྩོམ་པའི་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྐྱངས་པ།”³
 ཞེས་དང་། འདུས་པ་ལས། “ཁྱོ་བོའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རང་གི་རྩོམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གསལ་སྟེ། སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། དེ་ནི་ཁྱོ་བོའི་བཞུགས་པར་བཤད།”⁴ ཅས་གསུངས་
 པ་གཉིས་དཔལ་འབྱས་རྩོམ་པ་དང་སྐྱར་རོ།། སྐྱོན་གསལ་ལས། ཁྱོ་བོ་ནི་གཤེན་རྩེའི་
 གཤེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་དང་། དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ནི་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གཤེས་
 པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རང་གི་ལུས་དང་། རྩོམ་པའི་སྐྱེ་སྟེ་དཔལ་བསྐྱེད་པ་རང་ངམ་གཞན་
 ཀྱིས་ཐོས་པར་སྐྱོས་པ་ལ་བཤད་དོ།། བཞུགས་པའི་དམིགས་པ་ནི། དེའི་བྱ་བ་དང་ལ་བ་པས་⁵
 བཞུགས་བྱའི་སྐྱགས་སྐྱགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འཛོན་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩོམ་པའི་ཅེ་མོ་ནས་
 ཡུམ་ཀྱི་ཟླ་གར་བཏོན་ནས་ལྷ་མོའི་ཞལ་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་རང་གི་ས་བོན་ལ་
 ཞུགས་ནས་སྐྱར་བཞེན་འཁོར་བར་བསྐྱོམ་ལ། ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་ནལ་འབྱོར་མ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སྐྱགས་སྐྱོ་བར་བསམས་ནས་བཞུགས་པར་གསུངས་ལ། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་དང་པོར་ལྷ་
 མོའི་ཞལ་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་འཁོར་བར་བཤད་དོ།། མན་སྟེ་ལས་སྐྱགས་ཀྱི་
 བཞུགས་པ་བཞེར་གསུངས་ཏེ། ཁྱིགས་ཀྱི་བཞུགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་
 རྒྱལ་ཀྱིས་སྐྱགས་སྐྱང་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་རྩོམ་པའི་འཛོན་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་སྟེ་ཅེ་དཔལ་

1 བསྐྱེད་པའི་བཞེན་པ་ལ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེད་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

2 ཤུཌི་བ་ དཔལ་དཔལ།

3 སྐྱེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔལ་ལ། དེ་སྐྱེ་པ་ལ་བཞུ། གུན་བཟང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཔལ་ལ། སོག་གངས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ལས་ལྷན་པའི་ལོ་ལྷན་སྟེ། “རྩོམ་པའི་ཆོག་གིས་བཞུགས་བྱ་སྟེ། རྩོམ་པའི་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྐྱངས་པ།” ཞེས་གསལ།

4 སྐྱེ་བཀལ་ཀྱི་དཔལ་ལ། ཅ གསང་འདུས་ཅུ་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གསལ་ལ། སོག་གངས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ལས་ལྷན་པའི་ལོ་ལྷན་སྟེ། “ཁྱོ་བོའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། རང་གི་རྩོམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་། སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། དེ་ནི་ཁྱོ་བོའི་བཞུགས་པར་བཤད།” ཅས་གསལ།

5 བསྐྱེད་པའི་བཞེན་པ་ལ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེད་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

6 ཞུགས་རྩོམ་ དཔལ་དཔལ།

མ་ལས་གྱུན་དུ་བྱུང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་འཁོར་བར་
 སྒོམ་ཞིང་ཡི་གེ་སྟོང་ཅིང་ཞི་བའི་སྤང་སྐྱགས་སྒྲོས་པའོ།། དང་པོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་
 བས་སྤར་བཞིན་འཁོར་བ་སྐྱག་ཅིང་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་ཅན་ནི་ཁྲིས་པའི་བཟླས་པའོ།། སྤྱང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་བྲག་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཁྲོ་བའི་བཟླས་པའོ།། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་སྤྱང་པོ་དང་ཉེ་
 སྤྱང་གི་སྐྱགས་བརྗོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སྟོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་
 སྐྱགས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྤང་བའི་སྐྱུད་པ་འབྲེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུད་གིས་སྤྱང་
 ཀའི་¹ས་བོན་ལ་གཞུག་ཅིང་ལྷ་སོ་སོའི་སྐྱགས་བརྗོད་པ་རྗོགས་པ་ན་སོ་སོར་སྟོ་བ་དང་སྐྱུད་
 པ་ནི་དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པའོ།། དེའི་ལྟར་ན་དང་པོ་གཉིས་ནི། སྤང་སྐྱགས་འཇམ་རྩལ་
 གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤང་སྐྱགས་དང་སྤྱང་པོ་དང་ཉེ་སྤྱང་གསུམ་གའི་²དང་། བཞི་པ་
 ནི། སྤྱང་པོ་འཇམ་ཉེ་སྤྱང་གི་བཟླས་པའོ།། བཞི་པ་ནི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ཏེ། སྟོས་པའི་ལྷས་ནམ་མཁའ་ཁྲོན་འགོངས་པར་བཤད་དོ།། འདི་ལ་མར་མེ་མཛད་བཟང་
 བོས། “ཡེ་ཤེས་སྐྱ་ནི་སྟོ་ཞིང་བཟླས།།” བརྗོད་ཅིང་སྟོག་གིས་སྟོ་བྱ་ཞིང་། སྐྱགས་ནི་ཙོང་
 བས་བསྐྱུ་བར་བྱ།།”³ ཞེས་དབུགས་འབྲིན་པའི་ཆེ་སྟོ་བ་དང་རྩལ་པའི་ཆེ་ལྷ་ནམས་སྐྱུད་
 པར་གསུངས་པ་ལ། འཕྲིན་པས་སྐྱགས་ཀྱི་ཆད་དང་བསྐྱུན་ནས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་
 མང་པོ་བརྗོད་ནས་དབུགས་རིང་དུ་འབྲིན་པ་ནི་སྟོག་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐྱུས་པ་ནི་བརྗོད་པ་
 དང་སྟོ་བའི་དུས་སོ།། དེ་ལྟར་བཟླས་ན་སེམས་མི་གཡེང་ངོ་ཞེས་པའི་རང་ལུགས་དང་
 གཞན་དག་⁴སྐྱགས་རེ་རེ་བཟླས་པ་ན་སྟོ་བའི་དུས་དང་དེའི་མཐར་བསྐྱུ་བའི་དུས་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ལུགས་བཀོད་དོ།། གཙོ་བོ་ལྷ་བྱ་ལ་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་འདོན་པ་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་

༡ སྤྱང་ཁའི་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ གསུམ་ཀའི་དབུས་དཔར།

༣ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོས་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བ། ཤོག་གངས་༢༣བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ལ་རྩལ་པའི་འབྲེན་ཏེ། “ཡེ་ཤེས་སྐྱ་ནི་སྟོ་ཞིང་བཟླས།།” ཞེས་གསལ།

༤ གཞན་དག་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པར་མོས་པ་བྱེད་པ་དང་ལ་བ་པས་¹གསུངས་པ་ལྟར་བཏོན་ན་དེ་
 དག་གི་གངས་ཀྱི་འགྲུང་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། འཁྲལ་སྒྲོང་ལས། “ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟ་
 མོའི་ཞལ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲགས་འདོན་པར་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ཉིད་ནི། ལྟ་མོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བཟླས་པ་ལས་ལྟ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་བརྒྱད་འགྲུང་དུ་བྱས་པར་འགྲུང་རོ།།”²
 ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་པ་
 དང་སྒྲགས་ལས་ལྟ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོ་བའི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་།
 ལྟ་མོ་པ་དང་དམ་ཚིག་དོ་རྗེས། གྱེ་དོར་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་ས་
 བོན་ལ་སྒྲགས་ནམས་མགོ་གྱེན་བསྟན་ཐུག་པོར་བསྐྱོར་བ་མར་མེད་ཐེང་བ་³བཞིན་དུ་
 འབར་བ་ཡིད་ཀྱིས་བཀོད་ལ་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་དང་། ཞལ་ཐམས་ཅད་
 དང་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཏོན་པར་དམིགས་ནས་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཏེ་ལྟའོ།། དེའི་སྒྲ་མ་ལ་གོང་
 བྱའི་བཟླས་པ་དང་བྱི་མ་ལ་དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ་ཞེས་རྒྱ་ལན་ཉ་རིམས་བཤད་དོ།། འདི་
 དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོར་བཟླས་བྱེད་པའང་མན་སྟེ་
 དང་བཟླ་རྟེན་ཏེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ཀྱང་མ་བྲིས་སོ།། དེ་ལྟར་⁴སྐྱོན་དོ་བོ་ལ་
 བཟླས་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་བཟླས་པ་ནམས་གངས་སུ་གཞུག་
 པར་བྱ་ཡི་⁵སྐྱོན་དོ་བོ་བཏང་ནས་སྐྱོན་མཆོམས་སུ་གང་བྱུང་བཟླས་པ་ནི། གངས་སུ་མི་
 འབྱུག་ཀྱང་བཟླས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས། “ལངས་ནས་ཀྱང་གསང་
 སྒྲགས་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ཤིང་གངས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པ་བཟླས་པར་བྱའོ།།”⁶ ཞེས་དག་ནག་

༡ ལྟ་བ་པས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར། དབུས་དཔེར།

༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ རྟོག་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེ་བ། འཁྲལ་སྒྲོང་། སོག་གངས་༡༤༧༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འབྲས་ལྟེ།
 “ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་མོའི་ཞལ་ཐམས་ཅད་སྒྲགས་འདོན་པར་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ཉིད་ནི་ལྟ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟླས་པ་ལས་ལྟ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་བཟླས་པ་བརྒྱད་འགྲུང་དུ་བྱས་པར་འགྲུང་རོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ འཕྲེང་བ་ དབུས་དཔེར།

༤ ད་ལྟར་ དབུས་དཔེར།

༥ བྱའི་ གཙང་དཔེར།

༦ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྐྱོབ་དཔོན་མི་བསྐྱོད་པའི་དོ་རྗེ། དག་ནག་གི་སྐྱབ་ཐབས། སོག་གངས་༧༣༧༥

གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།། སྤྲུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི། ལས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་དབྱེ་
 བར་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ནི་ཞི་ཆུས་དབང་དག་ལ་དཀར་སེར་དམར་ནག་གོ། སྤྱི་དུ་
 བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་རྣམས་ཁ་དོག་སྐྱར་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཀྱང་
 ལྷ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་ཆོགས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་ལྷ་དབང་དུ་སྐྱད་པས་
 དམར་པོར་བྱ་གསུངས་པ་¹ལྟར་བྱའོ།། སྐལ་བཟང་དོ་རྩེས། “བཟླས་པའི་དུས་སུ་ཐབས་ནི།
 མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལྷ་བྱའམ་ཐག་མདུང་འཕེན་པ་ལྷ་བྱའམ་²སྒྲིའི་ཚུན་པོ་ལྷ་བྱའམ་ཐེ་གུ་
 བསྐྱེལ་བ་ལྷ་བྱའམ་ལྷགས་སྒྲོག་སྒྲེལ་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ་སྐབས་ཀྱི་³སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།”⁴
 ཞེས་བཤད་པ་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་དང་པོ་ཞི་བ་དང་གཉིས་པ་དག་པོ་དང་གསུམ་པ་ཆུས་
 བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་དབང་ལ་སྐྱར་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་
 འཆད་མོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ལ། ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་འཁོར་བ་
 མགལ་མེ་ལྷ་བྱར་འཁོར་བ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ལས་བཞི་གའི་⁵ཁ་དོག་གིས་དབྱེ་བར་
 གསུངས་ཤིང་བརྒྱ་ཁྲི་རྩ་ཅིས་ཀྱང་། “དེ་ནས་མཁས་པས་སྤྲུགས་བཟླས་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་
 ཞལ་ནས་མགལ་མེ་ཡི།། འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་བར་བྱ། ཁ་དོག་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 དབྱེ།”⁶ ཞེས་རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ལས་བཞི་ག་⁷ཡོད་དོ།། དེ་

¹ གསུང་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² ལྷ་བྱའི་ དབུས་དཔར།

³ ལྷ་བྱ་སྐབས་ཀྱི་ དབུས་དཔར།

⁴ སྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 9 སྒྲིའི་དཔོན་སྐལ་བཟང་དོ་རྩེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ། འོག་གངས་749ནལ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཟླས་
 པའི་དུས་སུ་ཐབས་ནི། མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལྷ་བྱའམ། ཐག་མདུང་འཕེན་པ་ལྷ་བྱའམ། སྒྲིའི་ཚུན་པོ་ལྷ་བྱའམ། ཐེ་གུ་བསྐྱེལ་བ་ལྷ་བྱའམ།
 ལྷགས་སྒྲོག་སྒྲེལ་བ་ལྷ་བྱ་བྱ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

⁵ བཞི་ཁའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཀའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

⁶ སྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 9 སྒྲིའི་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ཁྲི་རྩ་ཅི། རིན་ཆེན་འབར་བ། འོག་གངས་344ནལ།

⁷ བཞི་ཁ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཀ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ནས་བསྐྱེད་པའི་བར་ནི། བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྩོགས་བྱེད་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དག་པ་བྲན་པ་ནི། སལ་ཆེར་མི་སྤྱབ་སྐྱབས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་
 བསམ་གཏན་མི་རུས་ན་དག་པ་བྲན་པར་གསུངས་པས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱོ་བའི་ཆེ་བྱ་
 ལ། དེ་ཡང་ལྷའི་བ་དང་མི་སྤྱབ་སྐྱབས་བ་དང་ཁྱོ་བེ་བས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་མང་བར་སྤང་ངོ་།། མཆོ་སྐྱེས་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་གཏོར་མའི་རྗེས་སུ་
 དག་པ་བྲན་པ་བཤད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་སྤྱན་མཆོམས་སུ་བྱེད་དོ།། ལུ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་སྤྲོ་རྟེན་ཏེ་ལ་སོགས་པས་བཀའ་བ་དང་། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་
 བཤད་པ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་རིམ་ལུ་ལས་གསུངས་པའི་རྗེས་གཞིག་
 གི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྤང་བས། དེ་བྱེད་ན་ནི་དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་
 བསྐྱེད་ངོ་།། བླ་ཐེག་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐབས་གང་དུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་
 བེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་གནས་བརྟན་པོ་སྐྱབ་པའི་བྱིང་ཚོད་འགོག་
 ལུགས་དང་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་དང་། ཞི་གནས་རྟེན་པའི་ཆད་ལ་སོགས་
 པ་ནི། སྤགས་པར་བྱིན་གཉིས་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།། ལྷ་དང་
 སྐྱོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་སྤྱོད་ལ། “འདི་ལ་ཡང་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་
 རས་མཆོན་མོའི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་སྒྲོམ་ཞིང་གནས་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་སྐྱོང་
 ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་བཤད་དེ་སྐྱོང་ཉིད་ལོགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།།

གསུམ་པ་(མཇུག་གི་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ལུས་བརྟན་ཤིང་⁴གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་།

1 མི་ལྷའི་དབྱས་དཔར།

2 སྒྲོམ་ཞིང་དབྱས་དཔར།

3 རྩོམ་སྤྱོད་རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ བཞིན་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་སྤྱོད་ལུ་ཨི་པའི་མཛོན་རྩོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད། འོག་
 གངས་300ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ལ་ཡང་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་རས་མཆོན་མོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་སྒྲོམ་ཞིང་གནས་པར་
 བྱའོ།། དེ་ནས་སྐྱོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

4 བརྟན་ཞིང་སྤྱོད་པའི་དཔར་ལ། རྩོད་པར། གཙང་དཔར།

མགོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབྱེ་བའི་ཆོ་གའོ།། དང་པོ་(ལུས་བརྟན་གིང་གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་)ནི། དེ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ན་རྟས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་
 བོས། “སྤྱི་བོར་ལྷ་བ་ཨོྭ་ཆུན་ཅན།། དམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚུ་འཛག་པས།། སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་
 བྱི་ཆོམ་བྱེད་པ།། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དབབ་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 པའི་ཐབས་དེས་ངལ་བསོའོ།། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་བོར་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་བར་སྐྱང་ལ་ལྷ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཨོྭ་གྱིས་མཆོན་པ་བསམས་ལ། དེ་ལས་བདུད་ཅི་བབས་པ་དེས་རང་གི་ལུས་
 ཀྱི་རྒྱུད་པའི་བར་དུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བཟུང་བར་བྱའོ།། དེ་ཡང་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱུད་
 གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་སྤྱི་བོར་བབས་པ་ལས་འཛག་པར་བསམ་པར་
 དཔལ་འབྱས་ཤོ་རྗེས་བཤད་དོ།། ལྟེན་པས།² “ཨོྭ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱོགས་བཅུ་ནས་བྱངས་
 ཉེ་སྤྱོག་དང་རྩལ་བས་ཀྱང་ནང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ལ་རྩེ་ཆོགས་ལ་རྒྱ་བས་ལུས་ལ་བྱུ་
 བར་བྱའོ།།”³ ཞེས་འཆད་དེ་སྤྱོག་རྩལ་ཉེ། འབྱུང་འཇུག་⁴གི་རྒྱུད་གིས་ནང་དུ་འབབས་པའི་
 ལུགས་སོ།། དེས་ངལ་བསོས་པ་⁵ན་ཡང་བཟླས་བསྐྱོམ་གྱི་འཕྲོ་བྱ་བར་བཤད་པས་ནམ་
 ངལ་བའི་ཆེ་བྱས་པས་ཆོག་གི་མཇུག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ།། དེ་ནས་སྐྱེན་གཏོར་བར་འདོད་ན་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྐྱར་ཡང་མཆོད་བསྐྱེད་དང་བདུད་ཅི་སྤྲ་བ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
 གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་
 པའི་ལྷ་རྣམས་གཙོ་བོ་ལ་བསྐྱུས་པའི་གཤེགས་གསོལ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་མིན་
 འོ།། འདིར་གྲུབ་ན་སྐྱེན་བཞི་གའི་⁶མཐར་གཏོར་མ་བྱ་སྟེ་མངོན་བརྗོད་སྤྲ་མ་ལས། “ཆོ་ག་

རྟས་ཞིང་ དབྱེ་དཔར།

1 རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་མོ། རྩེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་མ་3བ6

2 ལྟེན་པས་ དབྱེ་དཔར།

3 རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱི་སྒོ་བ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསུང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་ལ། འོག་གངས་མ་1095 ལས་
 རྒྱུད་པ་ལས་ཆོག་བར་གཅིག་ལྷག་མར་སྤང་སྟེ། འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོགས་ཞེས་གསལ།

4 སྤྱོག་རྩལ་ཉེ་འཇུག་ དབྱེ་དཔར།

5 ངལ་སོས་པ་ རྩེ་དཔར། དབྱེ་དཔར།

6 བཞི་ཁའི་ རྒྱ་འབྱུང་དཔར་མ།

འདི་ཡི་རིམ་པ་ཡིས།། ཐུན་མཚམས་བཞི་རུ་སྦྱོན་པར་བྱ།།¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གཞན་
ལའང་འབྲེལ།། མ་གྲུབ་ན་ཐུན་ཐ་མའི་མཐར་གཏོར་མ་སྦྱོན་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་
པ་རང་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའི་འོག་ཏུ་བྱེད་པ་མཆོ་སྦྱེས་གྲིས་བཤའ་ལ། གཏོར་མ་བྱས་ནས་
དགྲིལ་འཁོར་པ་རང་ལ་སྦྱད་པ་ཡང་མན་སྟེ་ལས་བཤའ་པས། ཐུན་སྦྱེ་མའི་མཐར་ཉིད་དུའམ་
ཐུན་མཚམས་གང་བདེ་ལ་བྱའོ།། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ལ་སྣ་ཆོགས་པ་ཞིག་²ཡོད་ཀྱང་ཁ་སྐྱོར་
དང་གདན་བཞི་དང་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་དགོངས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་འབྲེལ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་
དགོངས་པ་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བཤའ་པར་བྱའོ།། གཏོར་མ་ནི། རྒྱུད་རྣམས་
ལས་བགལས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པའི་³ཕྱིར་དུ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མར་གལ་ཆེ་
བར་གསུངས་པས་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་དུས་ནི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་དགྲུ་པ་ལས། “ཆེ་བ་མར་
ངོའི་བཅུ་བཞི་དང་།། བྱད་པར་དུ་ནི་བརྟུད་པ་དང་།། ཡར་གྱི་ངོ་ཡི་བཅུ་པ་ལ།།”⁴ ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་དུས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཉེ་མ་རེ་རེ་ཞིང་གཏང་བར་⁵གསུངས་
སོ།། གཏོར་བ་པོའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་གསང་འདུས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་
པའམ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆོ་གས་རིམ་གྲིས་སམ་སྒྲིད་ཅིག་གིས་རྩོམ་སེམས་དཔར་སྦྱེད་པ་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ་དེས་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེས་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་སྦྱབ་
པ་ལ་གསུམ་ལས་རྒྱས་པ་ལ་བདུད་ཅི་སྦྱབ་པའི་གཏོར་མའི་སྟོན་ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས། བརྒྱའི་
སྟོན་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོད་པའི་སྟོན་དང་། མན་སྟེ་ལས། གཞོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་
ཀྱང་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཁྱོགས་སམ་ཟངས་གཞོང་གི་

བཞི་ཀའི་ དབུས་དཔར།

༡ རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འབུམ། ག་མངོན་བརྗོད་ཆེ་མ། ལེའུ་དགུ་བ། ཤོག་གངས་༡༩༡༣

༢ སྣ་ཆོགས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

སྣ་ཆོགས་གཅིག་ དབུས་དཔར།

༣ བསྐྱུབ་པའི་ དབུས་དཔར།

༤ རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འབུམ། ག་ སྤུལ། བརྟག་པ་དགྲུ་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་བ། ཤོག་གངས་༡༩༡༥

༥ གཏོར་བར་ དབུས་དཔར།

སྒྲིབ་དུ་བྱ་བར་བཤད་ལ། སྤང་བར་ཁམ་པོར་དང་སྒྲོར་བར་ཡང་སྒྲིབ་བར་བཤད་པས་ཅི་
 རིགས་པའོ།། གཏོར་མའི་རྣམ་ཞི། ཟན་དང་སྒྲན་མ་དང་ཤ་དང་ཉ་ཤ་དང་ཆན་ཐུག་དང་
 འཁྱར་བ་དང་ཆང་དང་ཆུ་དང་ཙོང་དང་སྒྲིག་སྒྲུ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པའམ་མ་འབྱོར་ན་ཟན་
 དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཡང་རྒྱང་བར་སྤང་བ་དང་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ།། གཏོར་མ་དང་
 མཆོད་རྣམ་རྣམས་བཤམ་ཚུལ་ནི། ཁ་སྒྲུར་ལས། “མཆོད་ཡོན་མཆོད་སོགས་རིམ་གྱི་²
 དང་། ཉ་དང་ཤ་སོགས་བཟའ་བ་དང་། ཆང་དང་སྒྲོས་བྱེད་སྒྲོ་བ་ཡང་། གཡོན་དུ་ཉེ་བར་
 དགོས་པ་ཀྱུན་། གཡས་པ་དག་ཏུ་ཆུ་ཡི་སྒྲོད་། ‘མདུན་དུ་མཆོད་ཡོན་དག་གི་སྒྲོད་།’ རྣམ་
 བེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམས་། བདུད་ཅི་ལྟ་ཡིས་སྤྱང་བར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱང་
 པ་གསུམ་པ་ལ། “ཆང་ནི་དགའ་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ངོ་། ཤ་དང་
 ཉ་ཤ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་གཏོར་མ་གཉིས་ཡོད་ན་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཤོམ་བར་
 གསུངས་ལ། བདུད་ཅི་ལྟ་སྤྱང་བ་ནི། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་ནས་སམ་ཡང་ན་བསྒྲོམས་
 བས་སྤྱང་བར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ།། གཏོར་མའི་སྒྲིབ་ཆོག་ནི། སྤང་བར་བཤད་པ་ཁ་
 སྒྲོར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མན་སྟེ་ལང་བཀྲལ་ལ། སྒྲིབ་ཆོག་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་
 གསང་འདུས་དང་བདེ་དབྱེས་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བར་མཛད་དོ།། དེ་ཡང་། ཡི་ལས་བྱུང་བའི་
 རྒྱང་གི་སྟེང་དུ་རྩི་ལས་སྒྲེས་པའི་མེ་ལ་ཨུལས་སྒྲེས་པའི་ཐོད་པ་དཀར་སོ་འབྲུ་གསུམ་
 ལས་སྒྲེས་པའི་མགོ་བོ་གསུམ་ལ་གནས་པ་དེར། ལྷོ་⁵ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་བཅུ་ལས་
 སྒྲེས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ཤ་ལྟ་ས་བོན་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་མཆོན་པར་

༡ བཙོང་དང་སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རིམ་འགྲོ་མ་དཔེ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ག་སྤྱོད། བཏག་པ་དགྲ་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༥༡ན༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དུག་པ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘མཆོད་ཡོན་མཆོད་སོགས་རིམ་གྱི་དང་།’ ‘སྒྲོན་དུ་མཆོད་ཡོན་དག་གི་སྒྲོད་།’ ཅེས་གསལ།

༤ རྗེ་བཏག་། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་སོ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༣༤༣བ༣

༥ ལྷོ་དབུས་དཔར།

༡ གླིང་ དབུས་དཔར།

བ་ཡིན་པས་བཞི་ལས་མ་སྒོས་པའོ།། བདུད་ཅི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷར་བཤད་བའང་
ཡོད་དེ། བྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “རིན་ཆེན་དབང་པོ་ཁྱག་ཅེས་བཤད།། ལྷར་བ་མཐའ་ཡས་
ཁུ་བར་བཛོད།། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཤ་ཆེན་ཏེ།། མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཡི་ཆུ།། རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་རྟག་པར་བཤད།། འདི་རྣམས་བདུད་ཅི་ལྟ་མཆོག་གོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་
བྱས་པ་ནི། དེ་ལ་བྱ་བའི་བདེ་མཆོག་སྤྱི་ལྟར་ཐབས་སུ་འདུང་བཤད་དོ།། “རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་
རྩྱ་² དེ་ཆུ་དེ་ཆེན་ཤ་ཆེན་པོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་རང་འབྱུང་མེ་ཏོག །ལྷི་མི་པི་རྩྱ་³ བ་ལང་
བྱི་དང་སྤང་པོ་ཆེ།། ཏྲ་སྒོན་ཀུན་ལ་ས་བོན་ལྡན།།”⁴ ཞེས་བཤད་ལ། ལ་བ་པས་⁵ གྲང་དེ་རི་
བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་མཆོམས་གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལུགས་སོ།། ས་
བོན་གྱི་ཁ་དོག་གྲང་དབྱས་དང་ཕྱོགས་བཞི་ནི། སྒྲི་དཀར་སེར་དམར་ལྷང་དང་མཆོམས་
བཞིའི་ཁ་དོག་དཀར་སྒྲི་དམར་ལྷང་དུ་བྱི་མས་བཤད་ལ། ཆུང་ལ་བ་དན་དང་མེ་ལ་འབར་
བས་མཆོན་ཞིང་ཐོད་པ་དུམ་བྱ་གཅིག་པ་ནང་དམར་པོར་བཤད་དོ།། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདུད་
ཅི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཤ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་ས་བོན་ལས་
ཤེས་སོ།། རྒྱ་གཞུང་གི་གཏོར་མའི་སྐྱེད་ཆོག་པལ་ཆེ་བ་ལས་རིགས་ལྟ་དང་ཡུམ་རྣམས་
གྱི་ས་བོན་ལས་རྩས་བཅུ་སྐྱེད་པ་མང་ངོ་།། རྩས་བཅུ་པོ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལས་
སྐྱེད་པ་ཡང་དག་ནག་གི་འབྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་དང་ངོ་བོས་མཛད་པའི་ལུ་ཨི་བའི་⁶

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ བྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ཤ་༤བལ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་
ཁྱག་ཅེས་བསྟན།། ལྷར་བ་མཐའ་ཡས་ཁུ་བར་བཛོད།། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཤ་ཆེན་ཏེ།། མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཡི་ཆུའོ།། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དེ་ཆེན་
བཤད།། དེ་ནི་བདུད་ཅི་ལྟ་ཡིན་ནོ།།” ཅེས་གསལ།

² རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་རྩྱ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

³ ལྷི་མི་པི་རྩྱ། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁴ རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བཟོ་བ་དཔོན་རྗེ་རེ་ལ་བྱ་བ། བདེ་མཆོག་སྤྱི་ལྟར་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ཤོག་གངས་ཤ་36ན4 ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་རྩྱ། དེ་ཆུ་དེ་ཆེན་ཤ་ཆེན་པོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་རང་འབྱུང་མེ་ཏོག །ལྷི་མི་པི་རྩྱ། བ་ལང་བྱི་དང་སྤང་པོ་ཆེ།། ཏྲ་
སྒོན་ཀུན་ལ་ས་བོན་ལྡན།།” ཞེས་གསལ།

⁵ ལ་བ་པས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

⁶ མེ་ཨྱི་བའི་ དབྱས་དཔར།

འགྲེལ་པ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་བཤད་ལ། ཕྱི་མས་ཤར་སྟོན་ནས་གཡས་སྟོར་གྱིས་དབྱས་བར་
 དུ་རིམ་པ་བཞིན་གོ་ཀྱང་ཉ་ན་དཀར་སྟོང་མར་ལྗང་སྟོང་བ་ནམས་ལས་བ་ལང་ཁྱི་སྒང་པོ་ཆེ་
 ཏུ་མིའི་ཤ་ལ་དེ་དག་གིས་མཆན་པ་དང་། ཤར་ནས་གཡོན་སྟོར་དུ་དབྱས་ཀྱི་བར་དུ་བི་ཐུ་
 མ་ར་ཨུད་ཀར་ལྗང་དམར་སེར་དཀར་པོ་ལས་ངི་ཆེན་ངི་ཚུ་ཤ་ཆེན་རྟ་ཁུ་བ་ནམས་དེ་
 དག་གིས་མཆན་པར་བྱེད་དོ། ། སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་ལྗེའི་ས་བོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྟེང་
 དུ་འགོད་དེ་རང་གི་མིང་ཡིག་ལས་སྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལེགས་སོ། ། མདོར་ན་གཏོར་
 སྟོང་ཀ་སྤྲ་ལ་དང་གཏོར་ཇས་ནམས་ཇས་བཅུར་སྐྱེད་ལ། དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་སྟོན་མ་བྱེ་ན་
 རིགས་ལྗེ་དང་ལུམ་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་པ་དང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལས་སྐྱེད་
 པ་གཉིས་དང་། གང་དུ་སྐྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོན་མ་བྱེ་ན་དབྲུག་གི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་
 སྟོན་མེ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དབྱས་དང་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ་ལྔ་ཁོ་ནར་ཇས་བཅུ་དང་རིགས་ལྗེའི་
 ས་བོན་འགོད་པ་དང་། ཕྱོགས་དང་མཆོམས་གཉིས་ཀར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། ། ཕྱི་མ་ལ་
 དབྱས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་ཤ་དང་མཆོམས་བཞིར་བདུད་ཅི་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལས་བརྒྱུ་ག་ནས་
 སྐྱེད་པ་གཉིས་དང་། ཤ་གཤེགས་པ་དང་བདུད་ཅི་གཤེགས་མར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལས་
 བརྒྱུ་ག་ནས་བྱས་པ་གཉིས་ནམས་ཏེ་གཙོ་ཆེར་མི་བསྐྱེད་པ་དབྱས་ན་ཡོད་པའི་ལུགས་སུ་
 མཛད་དོ། ། བདུད་ཅི་ལྔ་ལ་ངི་ཆེན་ངི་ཚུ་ཁམས་དཀར་དམར་བཞི་འབྲུ་ལ། ལྔ་པ་ལ་བཤད་
 པ་མང་སྟེ། ལྔ་རོ་པ་དང་སྟོན་ཞབས་ལ་སོགས་པས་ཤ་ཆེན་ལ་བཤད་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་
 པར་བྲུ་བ་ལྟ་བུས་ལུད་སྐྱམ་དང་རར་སྐྱབས་ལ་བཤད་ལ། སྟོན་འབྱུང་ལས་ཤ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་ཆེ་ལ་དང་སྐྱབས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མར་དང་གཞུངས་པ་དང་མགོ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྒྲུང་པ་སྟེ། ཐ་འབྲིང་རབ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། ། ཤ་ལྔ་ལ་ལུགས་ཀྱང་ལྔ་དང་སྟོན་མ་ལྔ་ཞེས་
 ཀྱང་གསུངས་ཏེ་དངོས་བྱུང་འགྲེལ་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ནས་གཏོར་

མའི་ནང་དུ་ཉ་ཉ་སྤྱི་¹བསམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐ་མལ་པའི་ཁ་དོག་དང་བྱི་དང་རྒྱས་པ་
 བསམ་ནས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསམ་མོ། མན་སྟེ་དང་ཐེང་བར་
 གཏོར་མའི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་ལྷ་གསུམ་སྐྱེད་པ་མ་བཤད་ལ། ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་བཞི་ལས་ཉ་
 ལས་སྤང་མཐའ་དང་ཉ་ལས་རྣམ་སྤང་དང་སྤྱི་ལས་²མི་བསྐྱེད་པ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་བྱེད་
 བ་ཉ་ཉ་སྤྱི་³ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས། སྐྱོན་བསལ་བའི་ཁ་དོག་བྱི་རོ་གསུམ་ལྷ་གསུམ་དུ་
 སྐྱེད་པར་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པའི་མེ་འབར་བས་
 གདུངས་པས་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཁྲུ་བ་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་མདོག་ཅན་གྱི་ཁུ་བའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་
 བལྟའོ། དེའི་རྒྱངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིག་⁴ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོ་རྟེས་མཆན་
 པའི་ཁ་རྒྱ་ག་⁵ཁྲུ་ནས་དེར་ལན་གསུམ་དུ་པབ་པས་བདུད་ཅིར་གྱུར་པ་དེའི་སྟེང་དུ། ཨོ་ལས་
 རྒྱང་བའི་རྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་ཨོ་ལྷ་སྤྱི་⁶གི་ཡི་གེ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་གནས་པ་ལས་འཕྲོས་
 པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
 བདུད་ཅི་དང་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་བདུད་ཅི་བཀྲག་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་རྒྱ་
 བར་བཅུག་སྟེ་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པ་དེར་ཐིམ་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་ཡི་གེ་
 གསུམ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་དདུལ་ཆུའི་རང་བཞིན་དངས་པར་⁷བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བོ།
 ཐེང་བར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། མན་སྟེ་ལས། ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལི་ལས་འབྲུ་གསུམ་དུ་གྱུར་
 པར་བཤད་དེ། ལ་བ་བ་⁸དང་བྱིལ་བུ་པས་གྱང་སྤར་བཞིན་གསུངས་པ་ནི་སྟོམ་འབྲུང་གི་

ྱ སྤྱི་ གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༢ སྤྱི་ལས་ གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༣ སྤྱི་ གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༤ རྒྱ་ཡིག་ དབྱས་དཔལ།

༥ ཁ་རྒྱ་ག་ དབྱས་དཔལ།

༦ ཨོ་ལྷ་སྤྱི་ གཅོད་དཔལ།

༧ དུང་བར་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

དང་བར་ གཅོད་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༨ ལ་བ་བ་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ། གཅོད་དཔལ།

དགོངས་པའོ།། བདུད་ཅི་མུང་བའི་ཆོ་ག་ཡང་ལ་བ་བ་¹དང་རྩིལ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ལ། ལྷ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྩྱུ་ལས་²སྐྱེས་པའི་དོ་རྩེ་
དཀར་པོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་བསམས་ལ།³ དེའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྐྱ་གྲུས་བྲངས་ནས་བདུད་ཅི་གསོལ་
བས་ཆེས་པར་བསམས་ལ། མཐེབ་སྲིན་གྱི་འཛོལ་ནས་⁴དབུལ་ཏེ། ལྷ་ཅི་དང་སྐྱེན་མཆོམས་
དང་སྐྱེ་བའི་གནས་གསུམ་དུ་འཛོལ་བར་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་(མཐོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབུལ་བའི་ཆོ་ག་)ནི། ཁ་སྐྱོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གསུམ་གར་⁵བྱ་
གསུམ་ཕྱི་དཀར་པོ་དང་ནང་དམར་པོ་ཁྱ་གང་བ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དག་གིས་
གྲུར་གྲུམ་⁶དང་ཅ་རྩལ་དམར་པོས་ནང་དམར་པོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཕྱི་ཡང་ཅ་རྩལ་དཀར་
པོ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་ཆོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱའོ།། དེའི་དབུས་སུ་ཐེག་བཞི་བཏབ་
པས་ལེའུ་ཆེ་དགྱའོ།། ལེའུ་ཆེ་དབུས་མ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཆོགས་གང་ཡིན་ཡུད་ཅམ་
གྱིས་བསྐྱེད་དོ།། ཐེང་བར་གསང་འདུས་ཀྱི་གཏོར་ཆོག་ལ་ཡང་རྩིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་
གསུངས་པས་གསང་འདུས་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།། ལེའུ་ཆེ་གཞན་བརྒྱུད་ལ་ཕྱོགས་སྐྱོང་མ་
མོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་མན་སྟེར་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་ཕྱོགས་སྐྱོང་ནམས་བཤད་བར་བྱ་སྟེ།
ཤར་དུ་རྩྱུ་ལས་⁷དབང་པོ་སེར་པོ་མིག་སྟོང་པ་ས་སྐྱང་⁸དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ།
སྟོར་གྱི་ལས་⁹གཤེན་རྩེ་ནག་པོ་མ་ཏེའི་གདན་ལ་གཡས་བརྒྱངས་ཀྱིས་¹⁰བཞུགས་པ་སྐྱ་གྱེན་

༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༢ རྩྱུ་ལས་ དབུས་དཔལ།

༣ བསམས་ལ་ དབུས་དཔལ།

༤ མཐེབ་སྲིན་གྱི་འཛོལ་མས་ གཙང་དཔལ།

མཐེབ་སྲིན་གྱིས་འཛོལ་བས་ དབུས་དཔལ།

༥ གསུམ་གར་ ཐེ་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༦ གྲུར་གྲུམ་ ཐེ་དཔལ། དབུས་དཔལ།

༧ རྩྱུ་ལས་ དབུས་དཔལ།

༨ ས་སྐྱངས་ དབུས་དཔལ།

༩ གྱི་ལས་ དབུས་དཔལ།

༡༠ གཡས་བརྒྱང་གིས་ དབུས་དཔལ།

དུ་འབར་ཞིང་ཁྲོས་པ་དབྱུག་པ་དང་སྤྲིགས་མཛུབ་འཛིན་པ། ལུ་བ་དུ་བློ་ལས་¹ཆུ་ལྷ་དཀར་པོ་
 གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྷན་པ་སྐྱལ་ཞགས་འཛིན་པ། བྱང་དུ་སྒྲིལ་ས་ལུས་ངན་སེར་པོ་མི་ལ་
 གནས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་ནེའུ་ལེ་དང་བེ་ཇ་སྤུ་ར་²འཛིན་པ། མེར་རྩི་ལས་³མེ་ལྷ་དམར་པོ་སྤྲིན་མ་
 དང་རལ་པའི་ཐོད་དང་སྤྲ་ར་འབར་ཞིང་འབྲུག་པ་ཤིན་དུ་ཆོ་བ་ར་ལ་གནས་པ་སྐྱབས་སྤྲིན་
 དང་བགང་སྤང་དང་རིལ་བ་དང་དབྱུག་གྲུ་འཛིན་པ། བདེན་བལ་དུ་ལྷོ་ལས་⁴བདེན་བལ་ནག་
 པོ་རོ་ལ་གནས་པ་གཅེར་བུ་མི་རུས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་⁵མཆེ་བ་གཅིགས་པ་གྲི་གྲུག་དང་ཐོད་
 པ་འཛིན་པ། ལྷང་དུ་ལྷོ་ལས་⁶ལྷང་ལྷ་ལྷང་གྲུ་⁷ཨེ་ཏ་ཡ་སེར་པོ་ལ་གནས་པ་ལྷང་རས་འཛིན་
 པ། དབང་ལྷན་དུ་ལྷུང་ལས་དབང་ལྷན་དཀར་པོ་ཁྲུ་མཆོག་ལ་གནས་པ་རལ་པའི་ཐོར་ཆུགས་
 དང་རུས་པའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ཅེ་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་ཁ་རྩྭ་ག་⁸དང་ཅང་ཏེའུ་འཛིན་པ།
 དབང་པོའི་གཡས་སུ་རྩྭ་ལས་ཉི་དབང་ཁུབ་འབྲུག་ནག་པོ་མཁའ་སྤྲིང་ལ་གནས་པ་འཁོར་
 ལོ་དང་དབྱུག་ཏི་དང་དུང་དང་གླི་བ་⁹འཛིན་པ། ལུས་ངན་གྲི་གཡས་སུ་ལྷོ་ལས་¹⁰ཆོགས་
 བདག་དཀར་པོ་སྤང་པོ་ཆེའི་གདོང་བ་ཅན་གྲི་བ་ལ་གནས་པ། ལ་ཕུག་དང་དབྱུག་པ་ལ་དུ་
 དང་སྤང་བ་འཛིན་པ། སྤང་དུ་ལྷུང་ལས་ཉི་མ་དམར་པོ་ཤིང་རྩ་ལ་གནས་པ་བཟོད་པར་དཀའ་
 བའི་འོད་ཟེར་ཅན་པར་འཛིན་པ། དེའི་གཡོན་དུ་ལྷོ་ལས་¹¹ལྷ་བ་དཀར་པོ་འཁོར་ལོ་ལ་

༡ སྤྲི་ལས་ དབྱུག་དཔར།

༢ བེ་ཇ་སྤུ་ར་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༣ རྩི་ལས་ དབྱུག་དཔར།

༤ ལྷོ་ལས་ དབྱུག་དཔར།

༥ བརྒྱན་ཞིང་ དབྱུག་དཔར།

༦ ལྷོ་ལས་ དབྱུག་དཔར།

༧ ལྷང་ལྷ་ གཅོང་དཔར། དབྱུག་དཔར།

༨ ཁ་རྩྭ་ག་ དབྱུག་དཔར།

༩ གླི་བུ་བ་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།

གླི་བུ་བ་ སྤྲི་དཔར།

གླི་བུ་བ་ གཅོང་དཔར།

༡༠ ལྷོ་ལས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༡༡ ལྷོ་ལས་ དབྱུག་དཔར།

གནས་པ་ཀྱ་མཁུ་ཏ་དང་བཟང་སྤེང་འཛིན་པ། ཞི་ལས་¹ཆངས་པ་སེར་པོ་ངང་པ་ལ་གནས་
 པ་བརྒྱ་དང་སྐྱབས་སྦྱོན་དང་བཟང་སྤེང་དང་དབྱུག་པ་འཛིན་པ། འོག་ཏུ་ཕི་ལས་²ཐགས་
 བཟང་རིས་ནག་པོ་ཤིང་རྟ་ལ་གནས་པ་རལ་གྱི་འཛིན་པ། ལི་ལས་³སའི་ལྷ་མོ་སེར་མོ་བརྒྱ་
 ལ་གནས་པ་བརྒྱ་འཛིན་པ། རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བྲད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་དང་ལྷན་ཞིང་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ཅན་ནོ།། དབང་པོ་ཚུ་བདག་
 རྒྱུད་ལྷ་ཆོགས་བདག་གཞོན་སྦྱོན་ལྷ་བ་ཆངས་པ་སའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་ལྷ་བའི་གདན་དང་ལྷག་
 མ་རྣམས་ཉི་མའི་གདན་ལ་གནས་པའོ།། ཆངས་པ་དང་སའི་ལྷ་མོ་སྐྱེད་རིགས་དང་ཉི་མ་རིན་
 པོ་ཆེའི་རིགས་དང་ལུས་ངན་དང་དབང་ལྷན་དང་ཚུ་བདག་རྣམས་གསུང་གི་རིགས་དང་རྒྱུད་
 ལྷ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་⁴པའི་རིགས་སོ།། དབང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དང་འབྲུ་བའི་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ། སའི་ལྷ་མོ་ནི་རང་
 དང་འབྲུ་བའི་ཐབས་དང་བཅས་པར་སོ་སོའི་ཕྱག་མཆོད་⁵ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་དོ།། དེ་དག་གི་
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱེད་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་མོ།། དེ་ནས་
 རང་རང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱོན་འབྲེན་པའི་ཆོ་གས་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་དང་འཛིན་ཏེན་
 པ་རྣམས་སྦྱུང་བས་ཏེ་དམ་ཆོག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱའོ།། དེ་ནས་མཆོད་ཡོན་དང་ཞབས་
 བསིལ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་གཏོར་མ་ཕྱལ་བའི་མཐར་
 དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་མཉེས་པའི་དོན་དང་། ཆད་ལྷག་གི་སྦྱོན་ཞི་བའི་ཆེད་དང་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྲིལ་བྱ་དགོལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་གདོན་པར་
 བྱའོ།། དེ་ནས་པད་གོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་སྦྱད་པ་ན་འཁྲུང་པའི་ཚུལ་

༡ ཞི་ལས་ གཙང་དཔལ་།

༢ ཕི་ལས་ དབྱུས་དཔལ་།

༣ ལི་ལས་ དབྱུས་དཔལ་།

༤ མི་བསྐྱེད་ དབྱུས་དཔལ་།

༥ ཕྱག་མཆོད་ དབྱུས་དཔལ་།

བྱས་ཏེ་ལག་བ་གཡོན་པའི་རྩོམ་ཆུང་སྤྱིང་གར་¹གཞག་ཅིང་གཡས་བ་བརྒྱངས་ནས་
 རེའུ་མིག་²གི་ས་ལ་བཞག་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་འབྱས་པར་མོས་པས་བྱ་བ་སྐྱབ་བ་
 ལྷར་ལེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བ་འཁོར་བཅས་རྣམས། ཨོྫ་སྒྲོ་ཏེའུ་རྩྱ་སྤྱ་³ཞེས་བརྗོད་ཅིང་རེའུ་
 མིག་⁴ནས་བཞེངས་སུ་གསོལ་ལོ། དེའི་རྩོམ་སུ་འབྱུག་པའི་དབྱགས་ཀྱིས་བཅུག་སྟེ་རང་
 དང་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱའོ། དེ་ནས་འབྱུང་པའི་བྱག་རྒྱས་སེ་གོལ་གསུམ་
 བྱ་ཞིང་། ཨོྫ་སར་དུའྱ་⁵གྲིཏྱ་གྲིཏྱ་གཙུ་སྤྱ་པར།⁶ ཅས་བརྗོད་ཅིང་ཕྱོགས་སྒྲིང་ལ་སོགས་བ་
 རྣམས་གནས་རིལ་བར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་དེ་ནི་གཏོར་མ་རྒྱས་པའོ། རེའུ་མིག་⁷ཏུ་
 དམ་ཆེག་བ་བསྐྱེད་བ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་བ་སྐྱུན་བྱངས་ནས་གཞན་སྤར་བཞིན་འབྱལ་བ་ནི་
 འབྲིང་པོའོ། ཕྱོགས་སྒྲིང་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ལྷའི་གཞུགས་སུ་མོས་ནས་གནས་རིལ་བར་
 གནས་བ་ལ་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་གཏོར་མ་⁸སྐྱེན་བ་ནི་བསྐྱས་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ནི་བྱ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དམ་ཆེག་བ་སྐྱེད་བ་དང་ཡེ་ཤེས་བ་དབྱག་བ་སོགས་
 ཀྱང་མི་དགོས་སོ། དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཡིན་ལ་རྫོགས་རིམ་བ་ལ་ནི།
 ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་མ་གཡོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསམས་བ་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱེན་བྱངས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རོ་བོ་ཁོ་ནའི་རང་གི་འདོད་པའི་སྤྱ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ལ་
 སོགས་བ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་ལས་⁹ཐ་མི་དད་པའི་གཏོར་མ་འབྱལ་བའོ། གཏོར་མའི་
 རྩོམ་སམ་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་མཐར་བཟང་པོ་སྟོད་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལམ་གདབ་པར་

༡ སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ བརྒྱང་ནས་རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

༣ རྩྱ་སྤྱ་ དབྱས་དཔར།

༤ རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

༥ དུའྱ་ སྐྱ་འབྱུག་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༦ རྩྱ་པར་ གཙང་དཔར།

༧ རེའུ་མིག་ དབྱས་དཔར།

༨ འདོད་པའི་གཏོར་མ་ དབྱས་དཔར།

༩ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་ལས་ དབྱས་དཔར།

ལྷན་པས་བཤད་ཅིང་། ལུན་གྱི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་གདོན་པར་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པ་
 ལྟར་བྱ་སྟེ། ལུན་དང་པོའི་རིམ་པའོ།། དེ་ལ་ལུན་བཞིར་བྱ་བར་གྱི་རྩོད་དང་མངོན་བརྗོད་སྒྲ་
 མ་སོགས་གྱི་རྒྱད་མང་པོ་དང་མདོ་བསྟེ་སོགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་གསུངས་ལ།
 ལུན་བཞི་ནི། ར་ལན་རྩ་རི་བས།¹ “ལུན་བཞིར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 མོ་རངས་དང་ཉི་མ་གྲུང་དང་བྱེ་རྩོད་དང་མཚན་མོ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པའོ།།”² ཞེས་བཤད་
 པ་ལྟར་སྟན་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པས་ལུན་བཞིའི་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ།། ལུན་དང་པོ་མོ་
 རངས་གྱི་ལུན་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ལུན་གཞན་གསུམ་ལ་³རྒྱས་བསྟུས་བྱུང་མེད་
 པར་བྱའམ་མི་བྱ་སྟུམ་ན། ལ་བ་བས་⁴ལུན་དང་པོ་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ནས་གྲུང་དང་
 བྱེ་རྩོད་ལུན་མཚམས་ལ་རང་ཉིད་འོད་དུ་གྱུར་བ་རྩྱུ་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
 ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་དམིགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་བྱེན་ཆད་ཆད་
 བར་དང་། ལུན་ཐ་མ་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བྱེད་དེ་བྱིལ་བྱ་བས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།།
 ལུ་ཏིག་སྤང་བ་ལས་ལུན་གཞན་ལ་རང་ཉིད་བདག་མེད་མར་བསྟོམས་ནས་སྟོང་གའི་⁵ས་
 བོན་ལས་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བཅུ་བཞི་ལྷུང་སྟེ་གནས་སུ་བཞུགས་ནས། རྣམ་དག་དང་སྐྱ་གསུང་
 ལུགས་བྱེན་བརྒྱབ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཆད་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་དང་དམ་ཆོག་རྟོ་རྩེས་ཀྱང་ལུན་གཞན་ལ་སྟོང་གའི་⁶ས་བོན་ལས་
 འཁོར་ལོ་སྤྱོས་ཏེ་འགོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཆད་རྫོགས་

¹ ར་ལན་རྩ་རི་བས། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ར་ལན་རྩ་རི་བས། དབྱུས་དཔར།

² རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 རྟོག་དཔོན་དཔལ་རྩ་ལྟུ་རི། ལྷ་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྩེ་སྟོན་མ། འོག་གངས་༩༡བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུན་
 བཞིར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པས་ཞེས་བ་ནི་མོ་རངས་དང་། ཉི་མ་གྲུང་དང་། བྱེ་རྩོད་དང་། མཚན་མོ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པའོ།།” ཞེས་
 གསལ།

³ གསུམ་པ་ གཙང་དཔར།

⁴ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལུ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

⁵ སྟོང་གའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

⁶ སྟོང་གའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

བར་བྱེད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་བཞེད་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་མ་བསྐྱས་པར་ཡོད་པས་
 དེའི་སྐྱེད་ཆོག་དང་བསྐྱང་འཁོར་དང་ཆོགས་གསོག་བཞག་ནས་དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱན་རྩོགས་
 བྱས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱགས་ཀ་ནས་སྦྱོར་བ་ཙམ་བྱས་པའི་ལྷགས་སོ།། བྱེད་
 བཅས་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། “བྱན་མཆོམས་སྤྱ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉི་མ་གྱང་
 དང་ཉི་མའི་མཐའ་དང་མཆོན་བྱེད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཙམ་གྱིས་
 མངོན་དུ་བྱས་ལ། མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་བྱས་ནས་གཉིད་
 ལྷོག་¹པའི་དུས་སྤྱི་ཉལ་བར་བྱའོ།”² ཞེས་གསལ་འདུས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་
 ཏེ་སྤྲ་མ་དང་འབྲེལ། སྤྲ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “བྲེལ་བས་ནི་བྱན་གཞན་གྱི་ཆོ་ག་རྩེས་སྤྱ་
 བསྐྱབ་པོ།། སྐབས་ཡོད་ན་ནི་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པོ།།”³ ཞེས་བྱན་དང་པོ་ལ་དལ་ན་ཆོ་ག་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲེལ་ན་བྱན་གཞན་གྱི་ཆོ་ག་སྤྲོ་ཆོ་ག་བསྐྱས་པ་བྱ་བར་བཤད་ལ། སྐྱན་པའི་
 ཞབས་གྱིས་བྲེལ་ན་བྱན་དང་པོ་ལ་ཆང་བར་བསྒྲོམས་ནས་བྱན་གཞན་ལ་རང་གི་གདན་
 ལ་ལྷའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྦྱོས་ནས་དབང་
 བསྐྱར་མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་སྤང་བ་བྱ་ཞིང་སྤྲ་ཐིག་གང་རུང་ལ་གནས་ནས་བརྒྱས་པ་
 བྱས་ཏེ་བསྐྱས་ནས་སྤྲ་མ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དམ་ཆོག་རྩོམ་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་
 པ་གཞུག་དགོས་པ་འབྲེལ། དེ་ལྟར་ན་བྱན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱས་ལ་བར་པ་གཉིས་བསྐྱས་
 པའི་ལྷགས་གཅིག་དང་དང་པོ་རྒྱས་ལ་གཞན་གསུམ་བསྐྱས་པ་ནི། དལ་བྲེལ་གྱིས་མ་ཡིན་
 གྱི་རྒྱན་པའི་བྱེད་ལྷགས་སོ།། བྲེལ་བས་ཀྱང་དང་པོ་རྒྱས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་བསྐྱས་ཏེ་
 བྱེད་པ་དང་བྱན་དང་པོ་ལ་ཡང་དལ་བྲེལ་གཉིས་གྱི་དབང་གིས་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་བྱེད་ལ་
 གཞན་གསུམ་བསྐྱས་ཏེ་བྱེད་པ་མན་སྤྱིའི་ལྷགས་རྣམས་ལས་གང་རུང་བྱ་ལ་དལ་ན་ལ་བ་

¹ གཉིད་ལོག་ རྩོམ་པ་

² རྩོམ་སྐྱོན། རྒྱད་འགྲེལ། ཉི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གངས་༤༢ན་3

³ རྩོམ་སྐྱོན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆོ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྤྱི་མ། རྩོམ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༠བ་3

བ་¹ལ་སོགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པའི་²ཡུན་རིང་བ་ལ་བྱང་ཆེ་ཞིང་སྤང་གཞི་
སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་ཆུང་སྤང་མི་འཆད་པར་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཆལ་འབྱོར་)ནི། དེ་ལྟར་ཐུན་སྤྲུལ་བྱང་ནས་སྤྱི་མ་མ་བྱུག་པའི་
བར་སྐབས་ཆུང་སྤང་དགེ་བའི་བྱ་བས་འདའ་དགོས་པས། དེའི་ཆུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
ལོངས་སུ་དག་པའི་ཆལ་འབྱོར་ནི། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་བྱས་ལ།
དབང་ལོ་ཆུང་སྤང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་ཆུང་སྤང་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟས་ནས་དེ་དག་
གིས་མཆོད་པར་མོས་པའོ།། དེ་ཡང་སྤྱིའི་ཆུང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་ཆུང་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།། སོ་
སོའི་ཆུང་དག་ནི། གཟུགས་ཆུང་སྤང་སྤྱི་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་རིན་འབྱུང་རོ་འོད་དཔག་མེད་རེག་
དོན་གྱུ་བ་དུ་བལྟ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་དག་པའོ།། ཤེས་རབ་ཀྱི་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ལྟ་
ཆུང་སྤང་གཟུགས་རྟོ་རྟེ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ལོ་ལྟར་བལྟས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་འཁོར་
གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་དུས་ཀྱན་དུ་བྱ་བ་བསྟེན་ན་
ཆོགས་གཉིས་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡིས།། བྱ་བ་མ་ལུས་པ་ནི་རྫོགས་པར་བྱ།། དེ་ཡིས་ཐུབ་པའི་
འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ།།” མཆོད་པ་འདི་ནི་ཀྱན་དུ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ།། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་རང་གང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
དེའི་སྒོ་ནས་བྱའོ།། ལས་ཆུང་པར་དག་པའི་ཆལ་འབྱོར་ནི། རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་བྱ་
བ་ན་རེ་བསྟེན་ནས་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་།
སྤྱི་བའི་དག་གི་ལས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷག་ཏུ་དང་སྤྲུགས་སུ་འགྱུར་པའི་ཆོགས་གསོག་

1 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་པ་མེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 སྒྲོམ་པའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 སྤྱི་བསྟེན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱི་བ་དཔོན་ཆེན་ལོ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། སྤྱི་བ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། ལོག་གངས་349ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡི་ཐུབ་པའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ།། ཞེས་གསལ།

བ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། “ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་དེ་དང་དེ།
 ‘རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་ཏོགས་བྲ།’ རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་སེམས་ལྡན་ལུས་དང་
 བློ། ‘རྟག་ཡིད་ལས་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་དག །’ བྲག་རྒྱ་དང་བློ་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྲ།
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་གསུངས་སོ།”¹ ཞེས་དང་། རྗེ་རྗེ་སྤྱི་དེ་རྒྱ་ཀྱི་རྒྱ་
 ལས་ཀྱང་། “མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུག་ན། ལུས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆོག་
 ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྣམས། དེ་དག་སྐྱེས་དང་བྲག་རྒྱར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་སོ།
 དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལུས་རྟག་གི་ཀྱི་སྤྱི་དེ་རྣམས་དག་བར་སྐྱར་
 རུས་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོབས་རྒྱས་པ་ན་གཞན་ལ་མི་དག་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ། དམ་ཆོག་ཉམས་ན་དག་པར་བྲ་བའི་རྣལ་
 འཕྲོར་ནི། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། “དམ་ཆོག་ཉམས་ལ་སྤྱི་དེ་སྤྱི་བར་ནི། ‘སྤྱི་
 པོ་སྤྱི་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་རི་བཞེན་བསམ།’ དཔལ་ལྡན་དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་རི་རྣལ་འཕྲོར་པས། འགྲོ་
 བ་རང་བཞེན་གྱིས་དག་རྣམས་བསམས་ལ། ‘སྤྱི་ཆོགས་པསྒྲུ་འདབ་མའི་དབུས་སུ་ནི།’
 སྤྱི་དེ་རིམ་པས་དབང་བསྐྱར་⁴ ཀྱི་ཏུ་སྤྱི་དེ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་དོན་ནི། དཔལ་
 འབྱས་རྗེ་རྗེ་རི་རྟག་གི་སྤྱི་དེ་དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཆོགས་པསྒྲུ་ལ་
 གནས་པའི་སྤྱི་བའི་དབུས་སུ། ལྷོ་ལས་⁷ བྱུང་བའི་སྤྱི་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་རི་གདན་གྱི་སྤྱི་དེ། ཁྱི་
 ལས་རལ་གྱི་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་

1 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱི་དེ་པོ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་། ཤོག་གྲངས་ 3492 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་
 པ་དང་བཞེས་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་སྟེ་བྲ།’ ‘རྟག་ཡིད་ལས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རུང་བ་དག །’ ཅེས་གསལ།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་རྗེ་རྗེ་སྤྱི་དེ་རྒྱ་ཀྱི་རྒྱ་དེ། ལེའུ་ལྷ་ལ། ཤོག་གྲངས་ 2293

3 སྤྱི་དེ་པོ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

4 དབང་སྐྱར་ སྤྱི་འབྱས་དཔར་ལ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱི་དེ་པོ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་། ཤོག་གྲངས་ 3492 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གཉིས་པ་དང་ལྷ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་རི་བཞེན་བསམ།’ ‘སྤྱི་ཆོགས་པསྒྲུ་འདབ་མའི་དབུས་སུ་ནི།’ ཅེས་གསལ།

6 སྤྱི་དེ་པོ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

7 ལྷོ་ལས་ དབུས་དཔར།

བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་བསམས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བྱུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་བདུད་ཅི་གང་བའི་བྱམ་པ་བསྐྱམས་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་ཉིད་གྱི་སྤྱ་རབ་རྣམས་བརྒྱན་ཞིང་དབང་བསྐྱར་བར་བསམས་མོ།། འདི་ནི་ལྷ་སྐྱེས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་བདུད་ཅི་ལྷ་བསྟེན་པ་¹ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གསང་སྤྱགས་གྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོང་བའི་དམ་ཆེག་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ལུགས་བཀོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ལྷ་བ་ལས་དོན་གྲུབ་ཏུ་དམ་ཆེག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀག་གོ། །བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་བ་ལས། “དམ་ཆེག་ཉམས་ལས་བསྐྱང་བ་ནི།” དོན་ཡོད་དོ་རྗེའི་འཁོར་ལོ་བཟང་།། ‘སྦྱིང་གར་²ལས་གྱི་དོ་རྗེ་ཁྱི།’ བསམས་ནས་ཐམས་ཅད་བདག་དབང་བསྐྱར།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་ཉེ་པས་བདག་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དགྱེས་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱུགས་ཀར་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་ལ་ཡེ་གོ་ཁྱི་བསམས་ནས་རང་ཉིད་དབང་བསྐྱར་⁴བར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱ་སྟེ། ལྷ་མ་ལ་བརྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ།། ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བདུང་བ་སོགས་གྱི་ཁ་ཟས་བསྟེན་པའི་⁵ཆེ་ནའང་རང་ཉིད་ལྷར་ཕྱན་ཞིང་⁶ཁ་ཟས་བདུད་ཅི་ལྷར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལྷ་མཆོད་པའི་བསམ་བས་འོངས་སྦྱད་པར་བྱའོ།། ལྷས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ལྷར་བྱའོ།། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྦྱོང་བ་ཉིད་

༡ སྟེན་པ་ ལྷ་འབྱམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ སྦྱིང་གར་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༣ རྗེ་བསྟེན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྗེ་དབུས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་༡༩ན༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་ཀར་སྤྲ་མ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དམ་ཆེག་དག་ལས་བསྐྱང་བ་ནི།’ ‘སྦྱིང་གར་ལས་གྱི་དོ་རྗེ་ཁྱི།’ ཞེས་གསལ།

༤ དབང་སྐྱར་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༥ སྟེན་པའི་ དབྱུས་དཔར།

༦ ཕྱན་ཞིང་ དབྱུས་དཔར།

ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་ངོ་བོར་བདག་ཉིད་ཀྱང་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་
ལྟག་པར་མོས་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉལ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་མན་སྟེ་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། ། ལྟར་བའི་རྣལ་འབྱོར་
ནི། ཁ་མ་རུའི་སྒྲ་གྲག་པའི་རྣམ་པའམ་ལྟ་མོའི་སྒྲ་བསྐྱལ་ནས་ལྟར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་)ནི། སྒོ་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་
གོམས་པ་འཕེལ་ནས་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོའི་འབྲུལ་སྤང་རྣམས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་
བས་ན། ཆོས་ཅན་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ནི། འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་སྒོ་བྱར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེ་བར་གནས་པས་འབྲལ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་
ནོ། ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཕྱང་ཞལ་ཕྱང་གི་འགྲེལ་བར་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་།
“གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཐག་པའི་སྐྱལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་རབ་
རིབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེས་བྱ་¹གང་གིས་རབ་རིབ་སྤངས་ཏེ་བརྟགས་ན་ཐག་
པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ། ། གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་
སོགས་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེས་བྱ་གང་གིས་ངས་པར་བསྟན་པའི་ལམ་
ལ་གཞིལ་ཞིང་། ཀྱན་བརྟགས་²དེ་བརྒྱུག་ན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་
མེད་དོ། །”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟག་པ་ནི་རྣམ་སྤང་གི་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། ། གྲོལ་བའི་

¹ སྐྱེས་བྱ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

² ཀྱན་བརྟགས་ དབུས་དཔར།

³ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་མེ་ཏུ་སྤྱད། ཞལ་ཕྱང་གི་འགྲེལ་པ། སོག་གངས་༤༡བཞུགས་ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
“གསུང་བའི་བདག་པོ་ཐག་པའི་སྐྱལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་རབ་རིབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེས་བྱ་གང་གིས་
རབ་རིབ་སྤངས་ཏེ་བརྟགས་ན་ཐག་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ། ། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞུགས་
ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེས་བྱ་གང་གིས་ངས་
བསྟན་པའི་ལམ་ལ་གཞིལ་ཞིང་ཀྱན་བརྟགས་ཏེ་བརྒྱུག་ན། རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ” ཞེས་གསལ།

ཐེག་ལེ་ལས་ཀྱང་། “རབ་རིབ་སྤངས་པས་ཐག་པ་ལ།།’ གཞན་ནི་ཅུང་ཟད་ཆེད་མི་འགྱུར།།
 དེ་བཞིན་སྒྲོས་སྤངས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ།། འཁོར་བ་ཅུང་ཟད་ཆེད་མི་འགྱུར།། དེས་ན་ཟབ་
 གསལ་དཀྱིལ་འཁོར་པས།། ང་ནི་ཉག་ཏུ་ཐུང་ན་འདས།།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་
 ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་
 ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་ན་ལུས་ཐ་མལ་པ་གཏན་ལོག་ནས་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་མཆོན་
 དཔའི་སྐྱས་དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་
 རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་
 སེབས་པའི་སྒྲོས་སྤྲུལ་²ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་དོན་བསྐྱོམས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྗང་
 བ་ན་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱར་ལྗང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྲུལ་པས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་
 ལྟའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡང་འཛོགས་སྟེ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “སྦྱིན་བྱ་ལ་
 སོགས་མི་དམིགས་ཀྱང་།། སྦྱིན་སོགས་ཐ་མལ་བདག་ཉིད་ཅན།། བདག་མེད་ཐ་མལ་མི་
 འཛོམས་ཀྱི།། འཁོར་ལོ་མཆོག་ལ་དེ་ཡོད་མིན།།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་
 འཁྱེ་པས་ཀྱང་། “སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་⁴སུ་ཟེན་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་དག་ཐ་མལ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པས་ཆོད་ཅན་འཛོམས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི།”⁵ ཞེས་དང་། “སྦྱོགས་དང་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་དབལ་ཡེ་ཤེས། རྒྱལ་བའི་ཐེག་ལེ། འོག་གངས་༤༥༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་
 རྒྱུ་ལ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རབ་རིབ་སྤངས་པས་ཐག་པ་ལས།།’ ཞེས་གསལ།

2 སྤྲུལ་སྤྲུལ་ རྒྱུ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།
 སྤྲུལ་སྤྲུལ་ གཙོད་དབང་།

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་མང་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་16བ3

4 མ་དམིགས་ དབྱས་དབང་།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྟེན་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་གངས་72ལ37

དུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། གང་
 རང་གི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནི། རྒྱུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཐ་མལ་བ་ཞེས་བཤད་དོ།¹ ཞེས་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཟབ་མོ་
 ཡོད་ཀྱང་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ།
 སྒྲགས་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། འོན་ཡུལ་དུས་ཆད་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་
 རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་འཛོག་པའི་དོན་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་
 དང་དེའི་ཆོས་ཅན་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡུལ་དུས་ཕྱོགས་རེ་
 བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པས་ན་
 རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་
 མི་དད་པའི་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་མ་ཆད་པར་སྒྲོམ་པ་
 མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུཌི་པས། “བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
 བར་དག་པའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྒྲོམས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བདག་དང་གཞན་ལ་མཆོད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དངོས་པོ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ཞེས་
 བྱ་བ་འདིས་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་དག་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། ཞེས་

¹ ལྷོ་བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཉི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༦

རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྤར་གཞི་
སྤྱོད་ལུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་རྩ་མོའི་ཆོས་ནས་སྒྲིམ་ཞིང་རྫོགས་
པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟེན་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སྤེལ་མ་གསུམ་ལའང་
སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་སྐྱེ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་དག་དང་མི་
འདྲའོ།། འདིའི་སྒྲིམ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་དོ།། བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་རྫེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་མལ་
པའི་ལུས་ཀྱི་སྤར་བ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་གཟུགས་སྐྱེད་རྫེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་
པ་མེད་པས་གཟུགས་སྐྱེད་རྒྱུའི་ཆོགས་རྫོགས་པ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་ངོ་།། སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་ཆོགས་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས་མ་བསྐྱད་པའི་ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་སྒྲིམ་པར་འགོ་བའི་
འགོ་ལུགས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཆོགས་དཔག་མེད་རྫོགས་
པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།།

ཐེག་པ་གཞན་ནས་གྲངས་མེད་བསྐྱལ་བ་ཡིས།། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་རྣམས་
རྫོགས་དགོས་པའི།། གཟུགས་སྐྱེད་རྒྱ་རྣམས་འབད་བ་ཅུང་དུ་ཡིས།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་མཆོག །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་སྤར་གཞི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་།། རྒྱུད་ལ་རི་
ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་རྣམས།། འི་མེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྫེས་འབྲངས་ནས།། རང་བཅོས་
མ་བསྐྱད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད།། རྫོ་རྫོ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་
གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས།། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པའོ།། །།

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྲགས་

¹ ཐེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ནི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེ་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ། ཤོག་གངས་༤༩༣ ལས་བྱུང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛོལ་ཅེས་གསལ།

དང་། ཐོག་མར་སྐོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཟུང་བའོ། དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག)ནི།
 ལྷ་མེད་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྟོལ་བཟང་པོ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ལམ་བཟོད་ལུགས་ཀྱི་གོ་བ་
 ཆགས་ན་རྒྱད་དོན་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ནས་ལམ་ལྟར་སྤང་གིས་བཀྱི་མི་བྱས་
 ཤིང་། ལུགས་བཟང་པོ་དེ་དག་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་ཞིབ་
 མོའི་སྐོ་ནས་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་སྤྱི་བས་འདིར་སྤྱིའི་གོ་བ་འཆགས་པའི་ཐབས་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། འདི་ལ་གཉིས། བ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་(མ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག)ལ་གཉིས། འཕགས་ལུགས་
 པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 གོ། དང་པོ་(འཕགས་ལུགས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་
 ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་དང་། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(དབྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ)ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བཟོད་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། འདི་ལ་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱད་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “བསྟན་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བདུད་ཅི། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྟག་པར་བྱ། འདི་ནི་སྐགས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། སྐགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན་སྦྱབ་པའོ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མཆོག་གི་བསྟན་པ་
 ཡན་ལག་དུག་གི་བདུད་ཅིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་
 རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། “རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གིས་ནི། བསྟན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་
 མཆོག་། བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་ན། དངོས་བྱུང་མཆོག་ནི་ཐོབ་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་

1 བརྟན་པ་ཅིག་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་119ན2 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟན་པ་ཡེ་ཤེས་
 བདུད་ཅིས་བྱ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྟག་དུ་ཉིད། འདི་གང་སྐགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐགས་དང་དེ་ཉིད་དོན་སྦྱབ་པའོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 3 འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་119ན4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟན་པ་ཡན་
 ལག་དུག་གིས་ནི། བྱས་པས་སྦྱབ་པ་མཆོག་དུ་འགྱུར། གཞན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱུང་ན་ནི། དངོས་བྱུང་མཆོག་ནི་འབྱུང་མི་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

གསུངས་པའི་དོན་ནོ།¹ ཡན་ལག་བྱུག་པོ་དེ་ཉིད་དང་རིམ་པ་ལྟ་ནི་དོན་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་
 པས། མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱབ་ཀྱིས། “རྒྱུད་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་²ནི།” སྐགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡང་དག་
 འཇུག། སྐགས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྟོགས་ནས་ནི། རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་རྣམས་ལ་སྟོབ། རྡོ་རྗེ་
 བཟླས་གནས་རྣམ་འབྱོར་པ།³ སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
 འཛིན་གནས། ཡང་དག་མཐས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱང་། ཡང་དག་མཐའ་ལས་ལངས་ནས་ནི།
 ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།’ ཟུང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྦྲར་ཞིང་
 གང་ལའང་མི་སྟོབ་པོ།⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་བཟླས་པའམ་དག་དཔེན་དང་། སེམས་
 ལ་དམིགས་པའམ་སེམས་དཔེན་དང་། བདག་བྱིན་གྱིས་བཟླས་པ་སྐུ་ལུས་སམ་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་ལས་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཟུང་འཇུག་སྟེ་རྣམ་པ་ལྡར་འགྱུར་རོ། སྦྱོང་བསྐྱུས་སུ་ལུས་དཔེན་
 གྲང་བཤད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ནས་ཟུང་འཇུག་གི་བར་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་ལ་ལོ་བས་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་
 ལ་སྟོབ་པ་དང་། ལུས་དཔེན་སོགས་སྤྲོ་མ་མེད་ན་བྱི་མ་མི་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་⁴འེས་པ་ཡང་
 མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ན་དཔེན་གསུམ་དང་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་ཟུང་བྱ་འཇུག་པའི་
 རྫོགས་རིམ་གསུམ་མོ། དེ་ལ་སྦྱར་སྦྱར་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཅི་འབྲ་བ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ངོས་མ་བེན་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་འཆུག་ལ།⁵ རོས་བེན་ན་དེ་ལ་
 དཔེས་ནས་དེ་སྦྱབ་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཟུང་འཇུག་ལ་རིམ་ལྡེ་ལས། “སྟོབ་
 བཞིན་པ་ཡི་རྣམ་འབྱོར་ཆེ། ཟུང་བྱ་འཇུག་པ་བསྟོམས་གྱུར་པས།⁶”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་

1 དོན་ནོ། གཙང་དཔར།

2 རིམ་སྤྱིས་ མ་དཔེ།

3 རྡོ་བཟླས། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱབ། དེམ་ལྟ། དེམ་པ་དང་པོ། སོག་གྲངས་༤༥ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པ་དང་བཅུ་པ་
 གཉིས་ཟུང་མི་འབྲ་སྟེ། “རྒྱུད་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ནི།” རྡོ་རྗེ་བཟླས་ནས་རྣམ་འབྱོར་པ། ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་འཛོམ་པར་འགྱུར།’ ཞེས་གསལ།

4 གོ་རིམ་སྐུ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 འཇུག་ལ། སྐུ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

6 གྱུར་ལས། རྡོ་དཔར།

གྱུར་ལས། གཙང་དཔར།

7 རྡོ་བཟླས། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱབ། དེམ་ལྟ། དེམ་པ་ལྟ་བུ། སོག་གྲངས་༥༦བར་

ལྷན། སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གྲང་ཡོད་ལ་མི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གྲང་ཡོད་མོད་གྲང་། དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པས་ཐུན་མོང་དུ་ངོས་བཟུང་ན་བྱང་དུ་འཇུག་རྒྱ་ལ་མང་དུ་བཤད་གྲང་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་དག ། སོ་སོའི་ཆ་ནི་ཤེས་གྱུར་པ།” གང་དུ་ཡང་དག་འདེས་གྱུར་པ། བྱང་དུ་འཇུག་པར་དེ་བཤད་དོ།།¹ ཞེས་སོ། བྱང་དུ་²འཇུག་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། “དེ་ཉིད་ཤེས་པས་རིམ་པ་བཞིན། རང་གིན་བརྒྱབ་དང་འོད་གསལ་ཤེས། དེ་དག་ཁོ་ན་འདུས་པ་གང་། འདི་ནི་བྱང་འཇུག་རིམ་པ་འོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས། ལུས་རང་གིན་བརྒྱབ་དག་པའི་འཇུག་ལུས་སུ་སྤང་བ་དང་སེམས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐྱགས་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཆེ་གཅིག་ཤོས་⁴མེད་པའི་རེས་འཛིག་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པའོ། དེ་ལ་མི་སྒོ་བ་པའི་སྐྱབས་སུ་ནི་སྐྱགས་གྲང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱ་ཡང་མཆན་དཔེ་མཐར་སྐྱག་པའི་སྐྱ་ཡིན་ལ། སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱབས་སུ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའོ། དེ་གཉིས་ཀའང་སེམས་སྤང་བ་གསུམ་དང་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤངས་པས་དེར་སོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ད་དུང་རེ་ཞིག་⁵ལ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་འདི་དང་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་པའི་མཐའ་གཅོད་རྣམས་ནི། འདིར་མངས་སུ་དོགས་པ་དང་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་རེ་ཞིག་⁶བཞག་གོ། དེ་འདྲ་པའི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱགས་དང་སྐྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱགས་དང་སྐྱའི་ཉིར་ལེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་

1 རྗེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱག་ རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་ལྡེ་པ། ཤོག་གྲངས་༥༦9 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སོ་སོའི་ཆར་ནི་ཤེས་གྱུར་པ།’ ཞེས་གསལ།

2 བྱང་དུ་ དབུས་དཔར།

3 རྗེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱག་ རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་ལྡེ་པ། ཤོག་གྲངས་༥༦9 ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་རིམ་ཤེས་ནས། བདག་གིན་བརྒྱབ་པའི་འོད་གསལ་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་འདུས་པ་གང་། བྱང་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་འདི་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

4 ཅིག་ཤོས་ སྐྱ་འབུས་དཔར་མ། དབུས་དཔར།

5 རེ་ཤིག་ གཅོད་དཔར། དབུས་དཔར།

6 རེ་ཤིག་ གཅོད་དཔར། དབུས་དཔར།

ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་བཟང་ཞོས་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་གཞན་ཞུགས་པ་ལས་འདི་དང་དོན་གཅིག་པུ་ལས་འདི་དང་རིགས་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་¹འབྲས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་ན་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པར་བཟོད་མི་ལུས་སོ།། དེ་ལྟར་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་གི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་སོ་སོར་ཆ་ནི་ཤེས་གྱུར་ཅེས་²གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྡོན་དུ་³བདེན་གཉིས་རེ་རེ་བའི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་ཡ་མེད་པའི་བྱང་མི་འོང་བས་སྐྱུ་མ་དང་འོད་གསལ་གཉིས་སོ་སོར་སྐྱབ་དགོས་སོ།། དེ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ནི། སྡོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་འབྲུབ་ལ། བྱང་འདུག་ནི། སྡོང་བ་བཞིའི་མཐར་ཐུགས་བརྒྱུ་ཏུ་ཤར་བའི་ཆུང་སེམས་ཅན་ལས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “རང་བཞིན་བཅས་འོད་དེ་དང་དེ། ཞུ་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པ་ཡི།། བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་།། སེམས་ཅན་དོན་དུ་འདྲ་ལན་འགའ་འགྱུར།། རི་ལྟར་དང་བའི་⁴ཆུ་ལྟར་ལས།། ཉ་དག་སྐྱར་དུ་ལྡང་བར་འགྱུར།། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྡོང་བ་ལས།། སྐྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་འབྱུང་བར་བཤད།།”⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡོད་བསྐྱེད་དང་སྡོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།། དེས་ན་དེའི་སྡོན་དུ་སྡོང་བ་བཞིའི་མཐར་གཉིས་སྐྱང་ལྡེ་མོ་ཡང་དག་པའི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དགོས་ཏེ། དེར་འདུག་པ་ལ་སེམས་གསུམ་གྱི་སྡོང་བ་དག་དགོས་པར་ཡང་ཡང་བཤད་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་སོ།། དེ་འབྲུབ་པ་ལ་སྡོན་དུ་རང་ཕྱིན་བརྒྱབ་སྐྱུ་མའི་ལུས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་ཉིང་འཛིན་

1 ལྟར་བཞིག་གཙང་དཔར། དེའི་དཔར།

2 ལྟར་ཞེས་ཟེ་དཔར། དེའི་དཔར།

3 ལྟར་དུ་ དེའི་དཔར།

4 དྲངས་པའི་ ལྟར་འབྲུལ་དཔར་མ། ཟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 ཟེ་བསྐྱེད། ལྟར་འབྲུལ། རི་མགོན་སོ་སྐྱུ་ལ། རིམ་ལྡེ་ རིམ་པ་བཞི་བ། ཤོག་གྲངས་༥༥ན་3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཟེ། “གཞུགས་བཅས་འོད་ཟེར་དེ་དང་དེ། ཞུ་ཤེས་ལྟར་དང་ལྡན་པ་ཡི།། བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་།། སེམས་ཅན་དོན་དུ་འདྲ་ལན་འགའ་འགྱུར།། རི་ལྟར་དང་བའི་ཆུ་ལྟར་ལས།། ཉ་དག་སྐྱར་དུ་ལྡང་བ་ལྟར།། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྡོང་གསལ་ལས།། ལྟར་འབྲུལ་བྲ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར།།” ཞེས་གསལ།

དང་།། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས།། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་གྱིས།། བདེན་པ་
གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན།། བདག་གིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱི།། འོད་གསལ་བ་ནི་ཐོབ་
པར་འགྱུར།། དེ་བས་རྩོམ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས།། དང་པོར་བདག་ལ་གྱིན་བརྒྱབ་བསྟན།།”²
ཅེས་སོ།།³ རྒྱ་ལུས་ནི། སྒྲོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལུགས་བརྒྒྱུ་ཏུ་ཤར་བའི་སེམས་གསུམ་
རྒྱང་དང་བཅས་པའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་རང་ཉིད་རྩོམ་སྒྲོ་བ་སེམས་དཔར་ཤར་བའི་སྐུ་ཡིན་
ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། “དེ་ཉིད་རྒྱང་དང་ཡང་དག་ལྟར།། རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སྤར་ཡང་ནི།། རྣམ་
འབྱོར་བ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་།། རྒྱ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད།།”⁴ ཅེས་གསུངས་སོ།། འདི་
མི་ལམ་གྱི་ཡིད་ལུས་དང་འབྲས་བུ་ཞིག་⁵ རྒྱ་སྒྲོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པས་རྣམ་འབྱོར་པའི་
བསམ་ངོན་དེ་འབྲས་བུ་སྐུ་ཐོབ་པར་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐུ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་
ཐོབ་པ་མིན་པས། དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འབྱུག་གི་སྐུ་དང་རྒྱང་སེམས་ལས་
བསྐྱབས་པའི་སྐུར་འབྲས་ཡང་བྱང་པར་ཆེ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲས་ལུགས་ཤེས་
དགོས་པ་ནི་གཞན་ཏུ་བཤད་པར་འདོད་དོ།། དེས་ན་རིམ་ལྔ་ལས། “མེ་ལོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་གྱིས།། རྒྱ་མའི་ལུས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།། ཁ་དོག་རྣམས་ནི་འཇའ་ལྟ་བུ།། ལྲབ་
པ་ཚུ་ཡི་ཆོ་བས་སོ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤར་ལྟར་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་རྩོམ་སྒྲོ་བ་སེམས་
དཔའི་སྐུར་རང་ཉིད་སྤང་བའི་ལུས་དེ་དཔེ་དེ་དག་དང་འབྲས་བུ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་
གྱི། ཤར་ལྟར་ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་བཅས་⁷ གྱི་སྐུ་མིན་པར་ཚུ་ནང་གི་ཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་

༡ རིམ་གྱིས་ རྒྱ་འབྲས་དཔར་མ།

རིམ་གྱིས་ དུས་དཔར་།

༢ རྩོམ་སྒྲོ་བ། རྒྱང་འབྲས་ལ། རི་མགོན་པོ་རྒྱ་སྐུ་བ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༥༣༧

༣ ཞེས་སོ།། རྩོམ་སྒྲོ་བ། དུས་དཔར་།

༤ རྩོམ་སྒྲོ་བ། རྒྱང་འབྲས་ལ། རི་མགོན་པོ་རྒྱ་སྐུ་བ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༥༣༨

༥ འབྲས་བུ་ཞིག་ གཙང་དཔར་། དུས་དཔར་།

༦ རྩོམ་སྒྲོ་བ། རྒྱང་འབྲས་ལ། རི་མགོན་པོ་རྒྱ་སྐུ་བ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༥༣༩

༧ གཙང་བཅས་ དུས་དཔར་།

བཞིན་དུ་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྐྱར་རང་ཉིད་ཤིན་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཙམ་ལ་
 མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒོམ་པར་གསུངས་པས་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པོར་མ་སོང་
 བ་ལ་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་གསལ་སྤང་དང་དེ་ཡང་དྲངས་ཤིང་²
 ཐོགས་པ་མེད་པ་འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱུ་ལུས་ནི། བསྐྱེད་
 རིམ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་³དབེན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་པར་སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཡུངས་འབྱུ་⁴ཙམ་རེའི་ནང་དུ་ཡང་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆེས་ཤིན་དུ་གསལ་བ་བརྟན་པོ་འབྱུང་བར་སྤྲ་
 ཐིག་གི་སྐྱབས་སུ་བཞག་ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་མི་འཐོབ་པས་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་
 མེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སྐྱུ་འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྐྱར་སྤང་
 བའི་ཆེ་ལྷ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་རྣམ་པར་
 འཤར་བ་ལ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་མེད་དེ། སྐྱོད་བསྐྱུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་
 པའི་དབེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱེད་ཀྱང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 མི་ཤེས་ཞེས་དེ་ལ་སྐྱུ་ལུས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྒོས་སུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་
 སྤང་དྲངས་ཐེན་ཏོ།⁵ གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྐྱོད་བརྟུན་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་
 བས་སྐྱོད་ཉིད་དུ་བརྟུག་པའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སྤང་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
 བས་སེམས་གསལ་ཙམ་ཞིག་གནས་པའི་མཐར་དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་སྒོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་མེད་
 བར་ཡང་སྤྱིར་སྐྱར་འཆར་ལ། དེ་ཡང་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་

༡ དང་ཞིང་ དབྱུས་དཔེ།

༢ དང་ཞིང་ དབྱུས་དཔེ།

༣ བརྒྱུད་སྟེ་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔེར་མ། རྟེན་དཔེ། གཙང་དཔེ།

༤ ལུངས་འབྱུ་ དབྱུས་དཔེ།

༥ དང་ཞིང་ དབྱུས་དཔེ།

༦ ཐེན་ཏོ། གཙང་དཔེ། དབྱུས་དཔེ།

༧ དང་ཞིང་ དབྱུས་དཔེ།

དག་ལ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་མེད་དེ། སྐྱུ་ལུས་ནི། རིམ་བ་དང་པོ་ལུས་དབེན་དང་བཅས་པ་
 མཐར་ཕྱིན། དག་དབེན་གྱིས་རྒྱུད་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་སེམས་དབེན་བསྐྱེམས་ཏེ་
 སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
 སྐྱུ་ལུས་འབྱུང་ལུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཡོད་ལ་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་
 མཐར་སྐྱུ་ལུས་འབྱུང་ལུགས་མ་ཤེས་ན་འོད་གསལ་དང་དེའི་མཐར་ཟུང་འབྲུག་གི་སྐྱུ་འབྱུང་
 ཚུལ་གཏན་མི་ཤེས་པས་དེ་དག་རྟོགས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། ། སྐྱུ་མའི་ལུས་འོད་གསལ་དུ་
 འབྲུག་པའི་ཐབས་སུ་རིམ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཅིག་ཅར་¹དུ་སྤང་
 བ་ནམས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་དང་། རིམ་ཅན་དུ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་སོ། ། འོད་
 གསལ་དུ་འབྲུག་པ་ལ་སྐྱུ་ལུས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་གསུང་བ་དང་། གཞན་དག་
 སྐྱུ་ལུས་བ་ལ་སྐྱུ་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་ཞིག་²ཡོད་པ་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱོད་བས་སྐྱུ་མ་འོད་གསལ་
 དུ་འབྲུག་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱུ་བ་ནི། སྐྱུ་ལུས་ངོས་མ་ཐེན་པའི་གཏན་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
 མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོགས་ནའང་མེད་དེ།
 འཕགས་པ་ལྟས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པས་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་
 ཡང་རང་ཕྱིན་བརྒྱབ་གྱི་དོན་མི་ཤེས་ཞེས་དེ་ལ་སྐྱུ་ལུས་སུ་འཛིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འབྲུག་པའི་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། སྐྱུ་ལུས་སྐྱུ་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་ཡང་མིན་ལ་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱུ་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་
 བྱངས་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྐྱུ་ལུས་ནི། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་རྒྱུད་སེམས་
 ལས་བྱུང་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ལ། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་སྟོང་བ་བཞི་
 བ་ལ་འབྲུག་མི་བྱས་ཤིང་། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་རྒྱུད་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་སྐྱུ་བྱུང་མ་

¹ ཅིག་ཆར་ སྐྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

² དྲི་མ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

རུས་ན་སྟོང་བ་བཞིའི་མཐར་ཡང་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པས་སྟོང་བ་གསུམ་སྐྱ་ལུས་དང་
བཅས་པ་འོད་གསལ་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། ཟུང་འབྲུག་དང་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་
དབང་དུ་མཛད་གྱི་འོད་གསལ་གཅིག་ཤུའི་ཆེད་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལུས་འབྲུག་པ་ལ་སེམས་
དབེན་¹སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་ལྷ་པ་ལས།
“གང་ཕྱིར་དགའ་བ་དེ་སྤང་བ། སྤང་བ་མཆེད་པ་མཆོག་ཏུ་བཤད། ཁྱད་དགའ་ཉི་བར་ཐོབ་
པར་ཤེས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དེ་འོད་གསལ་བཤོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། མན་སྟེར་འདི་བཞིན་
དུ་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཞི་དང་སྟོང་བ་བཞི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་
སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷག་མོས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྐྱས་པ་ལ་འོད་གསལ་དུ་
བསྐྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་འོད་གསལ་སྟོན་པ་ཅམ་དང་རིམ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་
འོད་གསལ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་སྤྱིར་སྤང་བ་གསུམ་དང་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་
ཡང་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ནི་རིམ་པ་དང་སོ་དང་ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་དག་དབེན་
ཟུང་འབྲུངས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བའི་སྤང་བ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོད་བསྐྱས་ལས། ལུས་
དབེན་ལ་སོགས་པ་དུག་སྤྲ་མ་མེད་པར་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་
དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཕྱིའི་རྒྱུན་ནི། སྐྱ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཞེས་སོགས་སྤར་
བངས་པ་ལྟར་རིག་མ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་དེའི་སྟོན་དུ་ནང་གི་རྒྱུན་ཅ་དང་ཐེག་ལེ་
ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས་
དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པས་རྒྱང་ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ཉིད་
གནད་དམ་པ་ཡིན་པས་གཏུམ་མོ་དང་ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པའི་³

1 སེམས་དང་ནི་ དབུས་དཔར།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་ལྷ་པ། སོག་གངས་ 2056 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྲ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་འདིར་དགའ་བ་དེ་སྤང་བ།’ ཞེས་གསལ། གཞུང་དུ་ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་ལྷ་པ་ལས་ཞེས་གསལ་
ཡང་དེ་མ་རྟེན་པས་མན་དག་སྟེ་མར་བངས་པར་ཁྱད་པར་བཅོལ་ཡོད།

3 དམིགས་པ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

རིམ་པ་མང་པོ་མ་མཛད་པར་རྒྱང་གི་ནལ་འཕྱོར་ཉིད་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་ལས།
 “སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒོག་གྱུར་པ།། རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀུན་གྱེད།། འདི་ནི་ནམ་ཤེས་
 བཞུན་པ་སྟེ།། ‘ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་དུས་²སྤྱི་
 ཡང་རྒྱང་གིས་འགྲོ་བ་ལ་དབང་གྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དབང་དུ་འདུས་ན་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ནམས་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྐྱེད་ཅུས་པས་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། རྒྱང་དབང་དུ་གྱེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་
 ཡང་རྒྱད་དག་ལས་མི་འབྲས་བུ་མང་པོ་གསུངས་ཀྱང་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ལ་མཛད་དེ།
 དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྐྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་སྐྱབ་པ་པོས་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དེ་བཞུན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱས་ནས་ལས་སྐྱབ་དགོས་པར་ལན་དུ་མར་
 གསུངས་པས། རང་གི་ལུས་ལ་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་བསལ་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐྱར་སྐྱབ་པ་ནི་
 རིམ་པ་དང་པོ་དང་ལུས་དབེན་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལས་
 ལྟའི་སྐྱར་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོས་བྱེད་དོ།། ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་བཞུན་གྱིས་
 རྒྱང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ནས་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་
 པར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྟར་ཤར་བའི་སྤྱི་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་
 དང་། དེ་ལས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དོ་རྗེའི་རིགས་གསུམ་དང་དེ་ལས་རིགས་ལྔ་དང་དེ་ལས་
 རིགས་བརྒྱུད་འགྱུར་བའི་ལུས་ནམས་པར་དབེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་
 རྒྱངས་ཏེ་ལྟའི་སྤྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལུས་དབེན་ནོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ལུས་དབེན་ལ་སྤྱི་དོ་རྗེའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་གསུངས་སོ།། འདི་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་སྤང་བྱ་ཐ་མལ་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་
 འབྲུལ་ཡང་སྤྱིང་བྱེད་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་བྱ་³ལྟའི་སྤྱི་སྐྱོམ་པའི་ཉིང་

¹ རྗེ་བཙུན། རྒྱད་འགྲེལ། རེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༤༥ནལ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཅུང་
 མི་འབྲས་སྟེ། ‘ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་མིང་ཅན།།’ ཞེས་གསལ།

² བཞུན་དུས་ དུས་དཔེར།

³ དེ་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་བྱ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྗེད་པར།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་བྱ་ གཙང་དཔེར། དུས་དཔེར།

དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་གསང་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་ལ་
 ཐུག་པ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་པའི་¹སྤྲུགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་²
 བཤད་པའི་སྤྲུགས་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ན་ངེས་དོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ནི་དོར་བསྐྱེད་
 ཉིད་དུ་གསུངས་པས་དག་གི་ཅ་བ་རྒྱུད་དབང་དུ་སྤྱད་པ་ཡང་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་བསྤྲུགས་
 བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གསུང་རྗེ་རྗེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་གསུངས་ཤིང་
 བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་དེ་ལ་གཏུགས་ལུགས་ནི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་
 ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ནས་ལུས་དབེན་གྱི་བར་གྱིས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པས་སྤྲུགས་སྐྱོས་པ་པོ་མཐར་ཕྱིན་
 བར་གྲུབ་ལ་དེས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱས་པས་ལས་ཀྱན་གྱིད་པའི་རྒྱུད་
 དབང་དུ་འདུས་པ་ན། ཁམས་འཛིན་པ་དང་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གི་མཐུས་
 རུས་པས་ཕྱི་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྱར་བས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་³ཕྱིར་མི་
 འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྣམ་ཏྲོག་འགགས་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ⁴ དེའི་མཐར་སྤྱོད་མའི་སྤྱར་
 ལྡང་བ་ཡིན་ནོ།། སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་
 པ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་རུས་ལ་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་མཐར་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་སྤྱོད་མའི་སྤྱར་ལྡང་
 བ་རྫོགས་པའི་མཐུས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་མཐར་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་སོ།།
 དེ་ནས་བྱང་འཇུག་གི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་དེའི་རིགས་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སར་བཞོད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་གི་གནད་དམ་པའོ།། འདི་དག་
 ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱང་གཞི་སྤྱི་ཤིང་བར་དོ་གསུམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་གསུམ་སྤྱོད་གསུམ་

¹ བསྐྱེད་པའི་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།
² དུ་མ་ཞིག་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།
³ བཞུ་བ་ དཔུས་དཔར།
⁴ ཕྱིད་ལ། དཔུས་དཔར།

དུ་འཆར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ནམ་དག་ཉིད་དགོས་པར་ཡོད་པས། རིམ་བ་དང་པོའི་སྤང་གཞི་དང་སྤྱིང་བྱེད་ངོ་སྤྱོད་ལུགས་རྒྱས་པར་ནམ་གཞག་རིམ་བའི་ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟེན་པས་མ་སྤྱོས་སོ།། འཕགས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་བརྗེད་བས་གསལ་པོར་ཐོན་དགའ་བར་སྤང་ནའང་གོ་ལུལ་དང་ཉམས་སྤྱིང་པོན་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་པར་སྤྱང་དང་སྤྱིང་མ་ལ་གསོལ་བ་རིང་དུ་བཏབ་ནས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤངས་ན་གཞུང་གདམས་ངག་དུ་འཆར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་ན་རིམ་བ་དང་པོ་ལ་འབད་ནས་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་དེ། སྤྱིང་ཚུལ་རྩོམ་བཞུགས་པའི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་རྒྱང་ཉིད་ལ་སྤྱིང་བ་གནད་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལའི་ནལ་འཕྲོར་གཞན་ནམས་ཀྱི་འང་དགོས་པ་འདིས་འབྱུང་བར་དགོངས་པའོ།།

གཉིས་བ་(ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་ནམ་གཞག་)ནི། རྩོམ་བཟོན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དངོས་སུ་རྩོམ་སུ་བརྒྱང་ནས་¹གདམས་པའི་བདུད་ཅི་བསྐལ་བ་²འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གྱི་ལུང་དང་། གསུང་གི་གནད་བ་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི།³ རྩོགས་པའི་རིམ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་སོ།། ལུགས་འདི་ལ་འཕགས་ལུལ་དུ་བཏབ་བྱུང་གི་རྩོམ་འབྲང་དུ་མ་ཞིག་བྱང་ཞིང་ཉི་མུ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྤོབ་དུ་སྤྱང་བས་དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ནམ་གཞག་མདོ་ཅམ་དུ་བརྗོད་ན། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས། “དེས་ན་ཟབ་གསལ་བྱང་ཚུབ་ནི།། གཉིས་མེད་རྩོགས་པས་དེ་གྲོལ་ལོ།། ཟབ་མོ་ཁོ་ན་རྩོགས་པས་མིན།། གསལ་བ་དག་གྱང་དེ་བཞིན་ནོ།། དེ་བཞིན་ཐལ་བྱང་ཟབ་མོ་ཡིས།། གྲོལ་འདོད་དེ་ལ་ང་མ་དང།།” དེ་བས་

¹ བརྒྱངས་ནས་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩོམ་པར། གཙང་དཔར།

² ལུལ་བ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ།

ལུལ་བ་ རྩོམ་པར།

³ ཐིག་ལེ་གཉིས་ནི། རྩོམ་པར།

ཐིག་གཉིས་ནི་ དབྱས་དཔར།

གཉིས་མེད་རང་བཞིན་དུ། རྫོགས་པས་ཆེ་འདིར་འབྲས་ཐོབ་ངེས། རྣམ་པར་རྫོག་པ་ཀུན་
བྲལ་བས། བསམ་བཞིན་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། མཁའ་བཞིན་ངི་མེད་ཀུན་འབྱུང་བ།
བརྟགས་བྲལ་ཐབ་མོ་ཉིད་ཅེས་བྲ། བག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་འཆང་བ། སྦྱ་མ་འཇའ་ཆོན་
ལྷ་བྱ་བྱ། རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྦྱོར་བས། ཡང་དག་གསལ་བ་ཞེས་བྲ།¹ ཞེས་སྦྱ་
མ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་སྦྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱགས་གཉིས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་
བོའོ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་སྦྱ་ནི། སྤྱགས་གྱི་སྦྱ་དང་རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷ་སྦྱ་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྦྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དང་དག་པའི་སྦྱ་གཉིས་ཡོད་དེ།² དེ་ཉིད་ལས། “རིམ་པ་
གཉིས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སྤྱགས་གྱི་སྦྱ་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱ། ཡེ་ཤེས་སྦྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་།
རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱ་གཉིས་སོ།”³ ཞེས་སོ། དེའི་འགྲེལ་པས་⁴ཡེ་ཤེས་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་
ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྫོགས་པའི་⁵ཅུང་ཟད་དག་པའི་སྦྱ་མ་ལྷ་བྱའི་སྦྱ་
དང་དག་པ་ལ་མཆན་ཉིད་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་མི་སྦྱ་བའི་སྦྱ་དང་། དེ་ངེ་བཞིན་པའི་འབྲས་
བྱའི་སྦྱ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། སྤྱ་མ་ནི་སྦྱ་ལུས་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དང་།
གསུམ་པ་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དང་འབྲ་བའོ། དེ་དག་གྲང་ཞལ་ལུང་ལས། “ཆོས་
རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡི།’ ཀུན་མཁྱེན་བར་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་
ལྷར་རྣམ་དག་པའི། ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།”⁶ ཞེས་དང་། “རྫོག་པ་ཀུན་ལས་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྦོལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། རྩོལ་བའི་ཐིག་ལེ། འོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་གཤམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྩོལ་འདོད་དེ་ལ་ང་མི་དད།’ ཅེས་གསལ།

2 ཡོད་པ་དེ་ དབྱས་དཔར།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྦོལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། རྩོལ་བའི་ཐིག་ལེ། འོག་གངས་༥3ན3

4 འགྲེལ་པ་ དབྱས་དཔར།

5 རྫོན་པའི་ དབྱས་དཔར།

6 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྦོལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། འོག་གངས་3ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཆོས་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས།’ ཞེས་གསལ།

རབ་དབེན་བ།། ལུན་སྤུམ་ཆོགས་རྒྱ་དབག་དགའ་བ།། ‘ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རབ་སྤང་བ།།’
 ཟེར་གྲིས་རང་གཞན་སྤྲོད་བའི།། དེ་གཉིས་མེད་པའི་རང་བཞིན་མཆོག །¹‘ཅེས་ཉྱག་
 བ་ཞེས་པའི་རྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཟབ་བ་དང་དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གསལ་བ་བསྟན་པའི་
 དགོངས་པའོ།། དེས་ན་རྗེ་གསུམ་རིམ་གྱི་གནད་མཐར་གཏུགས་པ་ན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་དམ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་དམ་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དབྱེར་
 མེད་ལུགས་སྤར་བཤད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་པ་འདི་ཤིང་རྟ་ཆེན་
 པོའི་རྗེ་གསུམ་རིམ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་སོ།། དེའི་གནད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཡང་སྤྱ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་རང་ནས་ལྟའི་སྤྱར་ལྟངས་པའི་རིམ་བ་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ་རྗེ་གསུམ་རིམ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་
 བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་བསམས་ནས་རྗེ་གསུམ་རིམ་གྱི་
 གནད་རྣམས་ཟེན་པར་བྱའོ།། སྤྲུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་དེ་བཞིན་དུ་འབགས་
 ལུགས་པས་ཀྱང་བཞེད་དོ།། དེ་འདྲ་བའི་མཐའི་རྗེ་གསུམ་རིམ་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
 བ་སྤྱ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བར་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་
 དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྗེ་གསུམ་རིམ་བསྐྱོམས་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བའི་རྗེ་གསུམ་རིམ་ནི། དགའ་བ་བཞིའི་སྟོན་ནས་དོན་ཆན་བཞིར་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཞིག་
 གོ། དེ་ལ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྗེ་གསུམ་རིམ་ནི། སྟོང་གའི་²ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་མཆན་མའི་དབུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྗེ་གསུམ་སྟོམ་པ་སྤར་བསྐྱེད་རིམ་
 དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་གཙོ་བོ་དེའི་སྤྲུགས་ཀའི་³མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་སྤྱེས་

¹ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༣༩༦ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་སྤར་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཏག་པ་ཀུན་ལས་རབ་དབེན་བ།།’ ‘ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རབ་སྤང་བའི།།’ ཞེས་གསལ།

² སྟོང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

³ སྤྲུགས་ཁའི་ དབུས་དཔར།

པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོད་བཅུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐར་
 ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་རྣམས་ཚད་དུ་འཛིན་ཞིང་། སྒར་བསྐྱུས་པའི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྒར་ཡང་དེ་
 དག་གསལ་བཏབ་ནས་སྒར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་གོམས་པས་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལྡན་འཆར་ཞིང་། དེ་དག་གི་
 མཐར་ཐབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྒྲོད་པ་བྱས་ཏེ་
 འཆར་རྒྱ་བར་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས་སོ།། འོད་གསལ་དུ་འབྱུག་ཚུལ་ལ་རིམ་ལྡན་ལས།
 “མགོ་བོ་ནས་ནི་རྒྱ་པའི་བར། ཇི་སྤྱིང་སྤྱིང་གར་¹ཕྱིན་གྱི་བར། རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
 མཐའ་ལ་འབྱུག །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། དང་པོ་འོད་
 གསལ་བར་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། ཇིས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་བ་
 ཡིན། དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་པའི་མེ་ལོང་ལ། ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཐིམ་འབྱུར་བ། དེ་བཞིན་རྣལ་
 འབྱོར་ཡང་དག་མཐར། ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུག་པར་བྱེད།”² ཅེས་བསམ་གཏན་གཉིས་
 གསུངས་པའི་ཇིས་གཞིག་གི་རིམ་བ་དང་ཞལ་ལུང་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་འབྲེལ། འོན་
 ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོད་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མང་པོ་སྒྲུང་ངོ་། ཞལ་
 ལུང་ལས་འོད་གསལ་ལས་སེམས་དང་དེ་ལས་རྒྱ་པའི་ཆུ་ས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བར་
 འབྱུག་པའི་རིམ་བ་དང་ཕྱོག་བ་ནའང་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ལུགས་བ་དང་
 འབྲེལ་བར་གསུངས་ལ། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། ཞལ་ལུང་གི་འབྲེལ་བ་ལས། “གཉིས་
 མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། ཐབ་མོ་དང་གསལ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་མཁའ་ལྟར་
 དག་པ་གང་ཡིན་པའོ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཇི་ལྟར་གནས་ཤིང་།³ ཐིག་ལེ་ཁ་དོག་

1 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱ་འབྲེལ། ཇི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེས། རིམ་ལྡན་རིམ་བ་བཞིན་པ། ཤོག་གངས་༥༥ནྟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མགོ་བོ་ནས་ནི་
 རྒྱ་པའི་བར། ཇི་སྤྱིང་སྤྱིང་གར་ཕྱིན་པའི་བར། རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འབྱུག །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་
 རྒྱ་ཉིད། དང་པོ་འོད་གསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། ཇིས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་བ་ཡིན། དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་པའི་མེ་ལོང་
 ལ། ཇི་ལྟར་ཀུན་དུ་ཐིམ་ལྱུར་བ། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐར། ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུག་པར་བྱེད།” ཅེས་གསལ།

3 གནས་ཞེན། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ལྷ་པ་ཅ་ན་ཀའི་འབྲུ་ཅམ་དུ་ནམ་པར་གནས་ཏེ། ‘དེ་བཞེན་’ནས་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལས་རྒྱུང་ལ་
 སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱུང་ནས།”¹ ཞེས་འབྱུང་བ་བཞེན་དུ་ཅ་བར་ཡང་བཤད་པས་རྒྱུང་
 འོད་ཟེར་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས་མཆོན་པའི་ཐེག་ལེ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་ན་
 དེ་ལས་རྒྱུང་མེ་ཆུ་ས་སོགས་སྐྱེ་བ་བཞེན་དུ་སྤྱད་པ་ནའང་དེ་ལ་འདུ་བས་སྤྱང་གཞི་དང་
 མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་ལྷུ་མ་བཅེགས་² བྱས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའི་སྐྱབས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་འཕགས་ལུགས་པས་བཞེད་པ་དང་བཐུན་ནས་
 གོ་དགོས་སོ།། འདི་སྟོང་བཅུད་སྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་རིམ་བ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་འདི་
 ཉིད་ཡི་གའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས། “རང་ཉིད་དམ་ཆེག་
 ལྷག་རྒྱ་ཡི།’ ལྷགས་ཀར་མཆོན་མ་ལ་གནས་པ། དེ་བཞེན་གཤེགས་ཀྱང་ཡི་ཤེས་མཆོག་།
 རིམ་བ་དང་པོ་བ་ནམས་ལ། ཡི་གའི་གཟུགས་སུ་རབ་སྤང་བ། གཞོམ་དུ་མེད་པར་རང་
 ལྷ་ཡི། ‘ས་ཐོན་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བས།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་
 པར་ཞེན་དང་བཞེན་པ་སྐྱེད་པ་པལ་ཆེ་བའི་རྒྱུར་ཡི་གའི་རེ་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱེད་པའི་གནད་
 གྲུང་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ།། གཞན་གང་གིས་གྲུང་དེ་མི་ཆོམས་པས་ན་མི་ཤིགས་པ་དང་མ་
 སྟོས་པས་ན་ཐེག་ལེ་ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་ནི་སྟོང་གར་⁴གནས་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས། “གང་
 གིས་གྲུང་ནི་མི་ཤིགས་པ། ཇི་སྟིད་དེ་ཡི་ལུས་གནས་པ། ལས་དང་ལས་མིན་རབ་བྱེད་
 པས།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར་“ཇི་སྟིད་འདི་ནི་ལུས་གནས་པས་ཞེས་པ་ནི།

༡ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མེ་ཏ་པ་ད། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་པ། སྟོག་གྲངས་༡༩༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ཆེག་བར་
 གཅིག་ལྷག་མར་སྤང་སྟེ། ‘དེ་ལ་བཞེན་’ཞེས་གསལ།

༢ ལྷུ་མ་ཅེགས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཅོད་དཔར།
 གསུམ་ཅེག་ དབྱས་དཔར།

༣ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་དཔལ་ཡི་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། སྟོག་གྲངས་༤༧ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆེག་རྒྱུ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རང་སྟོང་དམ་ཆེག་ལྷག་རྒྱ་ཡིས།’ ‘ས་ཐོན་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བ།’ ཞེས་གསལ།

༤ སྟོང་ཁར་ གཅོད་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་དཔལ་ཡི་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། སྟོག་གྲངས་༡༡ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “གང་གིས་གྲུང་ནི་མི་ཤིགས་པ། ཇི་སྟིད་འདི་ནི་ལུས་གནས་པས། ལས་དང་ལས་མིན་རབ་བྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆུང་མ་གྱི་སྤྱིང་གའི་བརྒྱ་¹ཁ་སྐྱར་གྱི་དབུས་ན་ཐིག་ལེ་གནས་པའོ།”²
 ཞེས་བཤད་དེ། འདིས་ནི་སྤྱིང་གར་³ཡི་གེའམ་ཐིག་ལེ་བཀོད་ནས་སྒྲོམ་པ་ཆུང་མ་གྱི་གནད་
 གུང་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཁོར་བ་སྟོག་འཇུག་གི་རིམ་པ་དང་
 འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྤྱད་ལུགས་དང་། དེའི་སྟོ་བསྐྱུ་མང་དུ་བྱས་པའི་
 མཐར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དོན་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་བཅས་པའི་གཞི་ལས་ཟབ་གསལ་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་པས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་མཐར་གཏུགས་པ་
 ཆུང་མ་འཕགས་ལུགས་པ་དང་ཤིན་དུ་མཐུན་ལོ། ། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་སྐྱུ་བ་པའི་ལྷན་
 སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྫོགས་རིམ་དེའི་སྟོན་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུ་རྩེ་
 རྗེའི་བཟླས་པའོ། འདི་ལ་ཡང་འཕགས་ལུགས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མང་པོ་ཡོད་
 ལ། དེ་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་
 གསུངས་སོ། ། དེའི་སྟོན་དུ་གསང་བའི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་སྟེ་སྤྱིང་གའི་⁴ཐིག་ལེ་གསང་གནས་སུ་
 བབ་ནས་ཁོར་བྱར་བཟུང་བའི་ནང་དུ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་
 བསྒྲོམས་པའི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་སྟོ་བསྐྱུ་བྱད་པར་ཅན་
 མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཆུང་མ་གྱེད་པའོ། འདིར་ཡང་རྟགས་ལྷ་འཆར་བར་གསུངས་ལ་རྟགས་
 ལྷ་རྗེ་ལྟར་སྤང་བ་ནི། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ་ལས། “ཐིག་ལེ་དེའི་འོད་ཟེར་གསལ་བ་དང་མི་
 གསལ་བའི་དཔེ་སྤྱིག་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ།”⁵ ཞེས་དང་། དུ་བ་ལྷ་བྱ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིག་རྒྱ་
 ལས་གསལ་བ་སྟེ་སྟོ་བའམ་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སྤྱིག་རྒྱ་⁶སོགས་

༡ སྤྱིང་ཁའི་བརྒྱ་ གཙང་དཔར།
 སྤྱིང་བརྒྱ་ དབུས་དཔར།
 ༢ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་སོ་མེ་ཏ་ལྷ་ད། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ། རོག་གངས་༡༩༩༣
 ༣ སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
 ༤ སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།
 ༥ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་སོ་མེ་ཏ་ལྷ་ད། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ། རོག་གངས་༡༩༩༣
 ༦ དཔེ་སྤྱིག་རྒྱ་ རྟེན་དཔར།

གྱི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྤ་མ་སྤ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་གསལ་བའི་དབེར་བཤད་དོ།
 སེམས་དངོས་པོ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་དང་། དེའི་མཐར་
 བྱག་མཆོན་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་བ་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་
 འཛིན་པ་ཉིད་དབྱགས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེར་སེམས་བཟུང་བས་¹ཆུང་
 དབྱ་མར་ཚུད་པ་ལ་དགོངས་སོ།། དེའི་སྟོན་ཏུ་སྟོང་གར་²སྤར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དབྱས་སུ་གཙུག་པོའི་བྱགས་ཀར་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལས་སྟོ་
 བསྐྱུ་བྱུང་པར་ཅན་མང་ཏུ་བྱས་ནས་ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བཤད་དེ། ལུང་རྣམས་ནི་
 མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་སྟོམ་པའི་ཐེག་ལེའི་རྣལ་
 འབྱོར་རྣམས་ལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤ་ཐེག་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ལེ་
 ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་³རིམ་པ་དང་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྤ་ཐེག་ལ་རྫོགས་རིམ་
 ཏུ་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། ལུགས་དེའི་རྒྱས་ཞིབ་པོ་མེད་བཞིན་ཏུ་སྤར་བའོ།། སྟོང་གར་⁴མི་ཤིགས་
 པའི་ཐེག་ལེ་དང་ཁོར་བྱར་གསང་བའི་ཐེག་ལེ་དང་སྟོང་གི་སྤ་ཅེ་ན་སྤལ་བའི་⁵ཐེག་ལེ་སྟོམ་པ་
 གསུམ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ལ། སྤར་ཡང་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་བྱུང་པར་ཅན་བསྟོམས་ནས་རྗེས་གཞིག་གིས་
⁶རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྤར་པ་དང་སྟོ་བ་བྱེད་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བསྟོམ་པའོ།། དོན་བསྐྱུ་ན་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ་པས་ཆུང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྤངས་ནས་ཆུང་
 དང་ཐེག་ལེ་ལས་བྱུང་ཏུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་ཏུ་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྤར་པ་དང་

༡ བཟུངས་པས་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙུང་དཔར།

༢ སྟོང་གར་ གཙུང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༣ གཞན་སེམས་ཀྱི་ རྟེན་དཔར།

༤ སྟོང་གར་ གཙུང་དཔར། དབྱས་དཔར།

༥ ལྷ་ཅེར་སྤལ་བའི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙུང་དཔར།

༦ ལྷ་ཅེར་སྤལ་བའི་ དབྱས་དཔར།

༧ རྗེས་གཞིག་གི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙུང་དཔར།

ལུགས་བརྒྱུ་ཏུ་ལྷང་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱབས་ཏེ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(མ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་
རིམ་དང་། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། དང་པོ་(དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཀྱི་
རྫོགས་རིམ་)ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབས་པའི་ལམ་
ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་
(ཐོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གོ་
འཕང་ནི། སྒར་དབང་བཞི་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ཐུགས་དང་སྟོང་བ་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་བྱས་ཤིང་དེ་གཉིས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཇི་
མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ཡང་ལེའུ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཀལ་ལན་མང་པོ་
མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ཉིད་ལས། “བྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་མེད་ན་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་ཆགས་པར་བྱས་ནས་རང་གི་སེམས་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ། རུལ་སྤྱོད་རབ་ཆོགས་པའི་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། འདི་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་ལྷས་བྱིན་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྲལ་པར་ཞོན་ནས་གྲོང་
དུ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་དག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།”² ཞེས་
ཅོད་པ་བཀོད་པས་རེ་ཞིག་³ཕྱོགས་སུ་མ་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་གོང་དུ་དདུལ་ཆུའི་

༡ གོ་རིམས་ སྐྱབས་སྐྱབས་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

༢ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ད ຢིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཇི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག་གྲངས་༣༧༩

༣ ຢེ་ཤིག དུས་དཔལ་།

དཔེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅེངས་པས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་
 དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྐྱོམས་པས་འབྲུབ་
 པར་གསུངས་པ་ལ་ཆོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམས་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་
 ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་མེད་པར་བྱེད་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་ཡུམ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
 མེངས་སྟོང་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་ཆོགས་པའི་ཡུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་བྲུབ་པ་
 སྐྱབ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་གིས་
 སྟོན་ཏེ། རྩལ་ཆོགས་པའི་ཕྱང་སོགས་མེད་ན་པོ་མེའི་དབང་པོ་གཉིས་སྟུར་བ་¹མེད་པས་
 ཁམས་འཛག་པའམ་འཕོ་བ་མི་རྩང་ལ་ཁམས་མ་བབས་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་
 ཡུལ་རིག་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པས་སོ་སྟམ་པའོ། ཏྲགས་སྤར་
 ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་
 ཡུམ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་ཐོག་པར་བཤད་པས་དེར་ཁས་ལྷངས་པའོ། མདོར་བསྟན་ན་
 རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་ཡུམ་མེད་ན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྒྲིབ་པ་དེ་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་མེངས་སྟོང་པ་འགལ་སྟམ་དུ་ཅོད་པ་²ཡིན་ལ། འགྲེལ་པས་ཀྱང་འདོད་ལན་དང་
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མ་བཟུང་ཀྱི་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཟུང་པས་ན་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
 ལ་ཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་བདེ་སྟོང་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བེམས་
 པོའི་ཁམས་ཟད་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གིས་རང་གི་སྤྱག་པ་ལ་ཞོན་ནས་འགོ་བ་
 དང་བྲིད་ཀྱི་ངག་འདི་འབྲའོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ལ་སྟོང་གཟུགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་སྒྲིབ་
 མཁན་ཀྱི་སེམས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལ་ཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་པ་དེའི་གོང་དུ་ཡང་མེ་
 མོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་དཔེས་གསུངས་ལ་རྒྱད་དང་འགྲེལ་པའི་དབྱ་ཞབས་ཐམས་ཅད་

¹ སྐྱར་བ་ དབྱས་དཔར།

² ཅོད་པ་ གཙང་དཔར།

དུ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྒྲ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་དུ་མར་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཏུ་གསུངས་སོ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་ལུས་ཟད་པའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་རིག་མས་འབྱུང་ཅིང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ལྷན་བྱེད་ཁོ་རང་གི་
 ཐུག་པ་ལ་ཁོ་རང་གིས་ཞོན་ནས་འགྲོ་ཞེས་པ་ཡང་སྟོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མགོ་
 བཟུངས་བྱེད་པའོ། དེའི་ལན་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཙམ་གྱིས་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོ་བུར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
 སོ། ། འདིར་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྟོ་བུར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་
 ཆགས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་གྱིས་སེམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རབ་ཏུ་འབྱུག་སྟེ་
 འོན་ཏེ་མ་པར་དབྱེད་ན་ལུས་འདིའི་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་
 སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་ཕུང་སོགས་མེད་
 པར་སེམས་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྤྱུག་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།² རྩལ་ཆོགས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་ཕུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་མེད་ན་ཞེས་
 སྤྱིར་བཏགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་སྤར་དགོས་ལ་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མེད་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་མི་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མེད་པ་³དང་བདེ་སྤྱུག་སྟོང་བ་

ྱ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ད རིགས་ལྷན་བསྟན་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སོགས་གྲངས་ན་ལྷན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་རང་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་སྟོ་བུར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། ། འདིར་ཕུང་པོ་དང་
 ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོ་བུར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་གྱིས་སེམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རབ་
 ཏུ་འབྱུག་སྟེ་འོན་ཏེ་མ་པར་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་ལུས་འདི་ལ་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཕྱན་ཆོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༢ ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། སྤྱི་འབྲས་དཔལ་ལ། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༣ ལུས་སྟོང་བ་ དབུས་དཔལ།

གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པས་ཆོག་གོ།¹ སྤང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 སུ་བཞེད་པ་མིན་གྱི། སྤང་སྤྱ་མས་བཞད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤང་
 སོགས་འབྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།² དོན་དམ་པར་དབྱད་ན་ཞེས་པ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་དམ་ལ་བྱས་ན་³ ཅོད་ལན་མི་འབྲེལ་བས་རིགས་པས་དབྱད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ནོ།⁴ མི་
 ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མལ་ན་གནས་པ་ལ་པན་གནོད་ཅི་ཡང་མ་བྱས་
 གུང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལུལ་གཞན་དུ་བྱིན་པར་སྤང་བ་ལ་པན་གནོད་འབྱུང་བར་སྤང་བ་ན་
 བདེ་སྤྱག་སྤྱི་བར་མཐོང་བས་བདེ་སྤྱག་སྤྱིང་བ་ལ་རྩལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་
 རྣམ་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་སོ།། སྤྱིར་བདེ་བ་སྤྱིང་བ་ལ་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མི་དགོས་པར་
 གྲུབ་ན་བྱེ་བྲག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤྱིང་བ་ལ་ཡང་དེ་མི་དགོས་པ་འབྲུབ་པའི་དོན་ནོ།⁵
 དེ་ལྟར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་བེམས་པའི་ཁམས་
 མ་ལུས་པར་ཟད་གུང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་རྟེན་གྱི་ལུས་ནི། སྤྱིང་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱུས་བྱེད་པ་འབྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། འབྲེལ་པ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་ལན་ཅིག་⁶ ཡིན་པར་
 སྤྱིང་གཟུགས་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་མཛད་ལ། དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག། སྤྱིང་གཟུགས་ཀྱང་རང་གི་
 སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་ཐུན་སྐྱུལ་
 ལོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་ལེབ་ལྷ་པ་ལས། “ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་⁷ རྩལ་སྤྱོད་ཉམས་པ་ནམ་
 མཁའ་དང་མཚུངས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འབྱུང་། ལྷ་ཆོགས་འཛིག་

༡ འགལ་བར་བསྟན་ཆོག་གོ། དབྱས་དཔལ།

༢ དོན་ནོ།། གཙང་དཔལ།

༣ དོན་དམ་པ་ ལྟེ་དཔལ།

༤ དོན་ནོ།། གཙང་དཔལ།

༥ དོན་ནོ།། གཙང་དཔལ།

༦ ལན་གཅིག་ དབྱས་དཔལ།

༧ དང་ཞིང་ དབྱས་དཔལ།

ཉེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་¹སྒྲིབ་པ་ནམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤང་།། སྐད་ནི་
 ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྐད་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྟོང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ།།
 སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པས་
 འཇུག་པ་ལོ།།² ཞེས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ངོས་བཟུང་བ་ན་དུལ་སྤང་བ་ཆོག་པ་ཉམས་པ་སྟེ་
 ཟད་ཅིང་དྲངས་ཤིང་མོ་གས་པ་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་གཟུགས་མཆོན་
 དཔེས་སྤྲས་པ་སྐྱེ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུགས་སུ་བཤད་དོ།། དེས་ན་དུ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོང་གཟུགས་གཞན་ནམས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་གྱུར་ཏེ་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
 དེ་སྐྱབ་པར་ཡང་ལེའུ་དེ་ལས་གསུངས་ཏེ། “ས་ནི་ཆུ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་ཆུ་ཡང་འབར་
 བྱེད་ལ་སྟེ་གཙང་བར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ལོ།། རྒྱུ་ནི་སྟོང་པ་ལ་སྟེ་སྟོང་པ་ངས་པར་མཆོན་མ་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུ་འགྱུར་ཞིང་མཆོན་མ་ནི།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དྲུ་འགྱུར་ཏེ་མི་ཟད་མཆོག་
 གི་བདེ་བ་གཞོན་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྟེ།། ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྩ་འབྲུལ་དངོས་གྲུབ་དྲུ་འགྱུར་མི་
 བདག་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་”སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལོ།།⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་གསང་
 འདུས་འཕགས་ལུགས་པས་བདག་བྱིན་བརྒྱབ་དང་སྐྱེ་ལུས་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པ་
 རྣམས་ཟུང་འཇུག་གི་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་
 བསྐྱུགས་པ་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་སྟོར་གསུམ་ནས་སྟོང་གཟུགས་ལ་བསྐྱུགས་པ་ཡང་
 དེའི་དོད་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “སྤང་ཡང་རང་བྱིན་བརྒྱབ་པ་སྟེ།། རྗེས་

༡ དང་ཞིང་ དབུས་དཔལ།

༢ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་སྐད་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་དགེ་སྟོང་ཤོང་སྟོན་གྱིས། དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྔ་པ།
 རོག་གངས་༤༡ན ༣

༣ དང་ཞིང་ དབུས་དཔལ།

༤ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་སྐད་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་དགེ་སྟོང་ཤོང་སྟོན་གྱིས། དཔལ་ས་སྤྱིའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་
 ལྔ་པ། རོག་གངས་༤༣བཅ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཀྱི་ཞེས་གསལ།

མཐུན་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཡིས།། བྱིན་ས་མཆན་མ་མཆོན་པར་བྱ།།¹ ཞེས་གྲུང་ལས་གསུངས་
 པའི་དོན་བཀའ་བ་ན་“འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀུན་
 རྒྱུ་གི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
 རབ་དུ་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤྱོན་མའི་མཐར་ཐུག་པར་དང་པོ་མཐོང་བའོ།།”² ཞེས་རང་བྱིན་
 བརྒྱབ་དང་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པར་གསུངས་ལ། རྒྱ་རོ་པས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེལ་བྱ་ནི། སོ་
 སོར་³སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་དུ་
 གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པ་སྟེ། རྗེས་བྱས་པས་དེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
 གྲོ། དེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཡང་དག་སྟོན་ནི་ནམ་མཁའི་
 མཐེལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་གཟུགས་ནི་
 མཐར་མཆན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྐྱར་འབྱུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོང་གཟུགས་ནི་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་
 པས། སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པར་སྤྱི་བ་ནི། སྟོང་གཟུགས་བསྐྱབས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་
 པ་མ་ཤེས་པའི་བབ་ཅོལ་ལོ།། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་སྟུང་ཏེ། ཡན་ལག་དུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྤང་བ་ནི། འབྲས་བུའི་དོ་རྗེའི་སྤྱིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཉེ་ཁྱུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལུས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་

༡ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྲག་ན་དོ་རྗེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་༡༣༩ན།

༢ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། བ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྲག་ན་དོ་རྗེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་༡༣༩ན། ལས་བྱུང་བ་རྩལ་
 མི་འད་སྟེ། “འདིར་རང་བྱིན་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་
 དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤྱོན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་བའོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ བསྐྱེལ་བྱེད་སོ་སོར་ དབྱས་དཔར།

༤ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ན་གྲུབ་པའི་སྟོན་དཔོན་དཔལ་རྒྱ་རོ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱས་པ། འོག་གངས་༡༤༡ན། ལས་བྱུང་བ་
 རྩལ་མི་འད་སྟེ། “གང་ཞིག་བསྐྱེལ་བྱ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་དུ་
 གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་བྱས་པས། དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ།། དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀུན་རྒྱུ་གི་བདེན་པའི་
 རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྟོན་ནི་ནམ་མཁའི་མཐེལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

སྐྱུར་སོང་བ་མེད་དེ། བེམས་པོའི་ཁམས་རྣམས་མ་བཟང་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་སྐྱུ་དེ་འགྲུབ་
 པ་ལ་རྩལ་ལྷ་རབ་ཆོག་པའི་ལུས་ཉམས་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་ནི། གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅིས་
 ལྷགས་གསེར་དུ་སྐྱུར་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་
 བེམས་པོའི་ཁམས་རྣམས་བཟང་པར་བྱེད་དེ་ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་
 དདུལ་ཆུ་བཅིངས་པས་ལྷགས་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་བྱེད་དོ།།¹ དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་
 སྐྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཅིངས་པས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ།།”² ཞེས་དང་། “ཇི་ལྟར་དདུལ་ཆུ་བསྐྱོལ་བ་ནི། ལྷགས་དང་རིན་
 པོ་ཆེ་རྣམས་ཟོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བཟུང་ནས་³གནས་ཏེ་བེམས་པོའི་ཁམས་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཆོན་ཆེན་པོ་དེས་ལྷགས་གང་ལ་རེག་པའི་ལྷགས་དེ་ནི་ངེ་མ་དང་བྲལ་
 བར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམས་
 པ་ནི། ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཟོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོན་ཆེན་པོ་བཟུང་ནས་⁴གནས་ཏེ་བེམས་པོ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ།།
 འཕགས་ལྷགས་པས་སེམས་འོད་གསལ་ལ་ལ་བཤད་པའི་དོད་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་
 བོ།། བདེ་སྟོང་ཁྱད་པར་བའི་སྟོང་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱུ་དང་བདེ་བ་དོན་དམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཅུང་མི་
 འབྲེལ་བྱེད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལུས་ལ་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་

ྱ བྱེད་དེ། གཙང་དཔར།

༢ རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ད རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་༢༤ ན་བཟ

༣ བཟུངས་ནས་ སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༤ བཟུངས་ནས་ སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༥ རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ད རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་༢༤ ན་བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འབྲེལ། “ཇི་ལྟར་དདུལ་ཆུ་བསྐྱོལ་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཐོས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བཟུང་ནས་གནས་ཀྱི་པ་ལ་
 བའི་ཁམས་ཉིད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཆོན་ཆེན་པོ་དེས་ལྷགས་གང་ལ་རེག་པར་བྱེད་པའི་ལྷགས་དེ་རྣམས་ནི་ངེ་མ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་
 རྣམས་ནི་རིན་པོ་ཆེར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ཟོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བཟུང་ནས་གནས་ཀྱི་པ་ལ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ།
 ཉེ། དེའི་ཆོ་སྒྲ་བ་བདེ་བའི་རྟེན་དང་བདེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་འཛིག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། “རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ནི།། རི་སྤྱི་མི་འགྱུར་
 ཉིད་དུ་འགྱུར།། སེམས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་ཉིད་ཐོབ་ན།། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད།།”²
 ཅེས་གསུངས་ཉེ། གཙུག་ཏིར་དུ་སྒྲ་བ་མ་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་
 ཡོད་ལ། རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཡོད་པའོ།། དེས་ན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
 སྐྱར་འཇམ་ཆོན་བཞིན་དུ་སོང་བ་ལ་གྲོད་པ་འོ་མས་བཀའ་བ་བཞིན་དུ་མ་འཛིན་ཅིག

གཉིས་པ་(དེ་སྐབས་པའི་ལམ་གྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་དེས་བ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
 དུག་ཏུ་བཞག་གི་མང་བ་དང་ཉུང་བར་མ་བཞག་སྟུང་ན། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་
 བསམ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་སྐབས་ཅིང་བྱུང་བཞིན་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
 སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆན་དཔེའི་སྐྱེ་སྐྱུ་ལ། སྐྱོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ངག་གི་
 ཅ་བ་རྒྱུང་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་སྐབས་ཅིང་།
 རིམ་བུ་ནི། མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་ཉེ་རྒྱ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་སྐྱུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་གཉིས་ཆོན་དེ་དག་རེ་
 རེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཡང་
 གསུངས་སོ།། སྐྱོབ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་
 ཆོགས་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་འོང་ངོ་།། ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དེས་
 བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³དེས་པའི་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་

1 སེམས་ཀྱི་ དབྱས་དཔར།

2 རྒྱ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ། ག་དབང་མདོར་བསྟན། སྐྱོག་གངས་1456 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལེགས་རྒྱ་ཆོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཡོད་པའོ།། རི་སྤྱི་མི་འགྱུར་ཉིད་ཐོབ་ན།། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་མེད།།” ཅེས་གསུངས་ལ།

3 གོ་རིམ་སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

བྱེད་བཤེས་སྤྱོད་དབྱེད་མེད་ནི། རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་སྐྱབ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རང་
 ཉིད་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྦྱང་བའི་ཡུམ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་རང་
 གོ་སེམས་གཞུང་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བཤེས་
 ཐོབ་པ་གཉིས་བྱུང་དུ་སྦྱེལ་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བཤེས་མཆོག་སྤྱོད་
 འགྲེལ་ལས། “ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་
 ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བཤེས་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སེམས་གཞུང་བ་དང་
 འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བཟོད་དོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་སྤྱི་བ་ནི་རྗེས་བྲན་ལ་རག་ལས་ཏེ། རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་
 གཏུམ་མོས་བཞུས་པའི་བྱང་སེམས་སྤྱི་པོ་ནས་ཞོར་བྱེད་བར་དུ་འོངས་པ་ལས་དགའ་བ་བཞི་
 སྤྱི་བའི་བཞི་བ་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་དགའ་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བཤེས་ཐོབ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཆེ་ཡང་མ་བཟླས་པའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་ལྟར་སྦྱང་བ་འབྱུང་སྟེ། བཤེས་མཆོག་
 སྤྱོད་འགྲེལ་ལས། “དེ་ནས་ལྟའི་གཞུགས་བརྟན་སྐབ་པ་ལ་‘ཞེས་པ་འཛིན་’ པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིས་
 སྤྱི་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣམ་འབྱོར་པས་མཐོང་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྲལ་བ་བྲ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱོ་
 བར་བྱེད་པ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྤྱས་པ་‘དེའི་’རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་
 སྐབ་པར་བཟོད་དོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐབ་ཐབས་ལེན་ལས།
 “གང་ཞིག་མཁའ་ཡི་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་ལྟན་སྤྱིས་བཤེས་ཐོབ་གནས་པའི་རང་སེམས་དེ་ནི་
 ཐར་པ་སྟེར།”³⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་གཙོ་བོའི་སྐབ་ཐབས་དབང་བོའི་སྤྱོད་པའི་གསུམ་དུ་བྱེ་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ། བཤེས་མཆོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་7377 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆོག་པར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱོད་པའི་’ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ། བཤེས་མཆོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་7337 ལས་བྱུང་བའི་
 རྣམ་ལྟར་ཆོག་པར་ཁ་ཤས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཞེས་འཛིན་’ དེ་ནི་ཞེས་གསལ།

3 ཐར་པ་སྟེར། དབྱས་དཔལ་

4 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། ཐ ལེགས་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བཤེས་ཐོབ་པའི་བསྟན་བཅོས་པེ་ག་པའི་དགེ་སྤྱོད་འོད་སྤྱོད་ཀྱིས། དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཞུག་

བའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་གང་བྱུང་མིན་གྱི། སྤྲོ་ཆོགས་ཡུམ་ལྟ་བུའི་རིག་མར་
 འར་བ་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དེས་བདེ་བ་སྤེལ་མ་རུས་ན་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྲ་དགོས་
 ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགའ་བར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་བསྐྱར་རྩོ་
 རྩོ་དག་གི་སྤྲུལ་ཞེས་བ་དལ་བྲ་དག་གིས་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་འདྲ་
 བའི་རྩོ་བརྟན་སྟེ་བ་ནི། འཛིན་པས་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུང་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ལ་རག་ལས་
 ཏེ། དེའི་མཐུས་གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་ཁམས་བཅུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཛིན་པ་དེ་ཡང་སྟོག་
 རྩོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རོ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་²དེར་མ་ཚུད་ན་དེའི་
 བར་དུ་གཟུང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ཡང་སོར་
 བསམ་གྱིས་དབུ་མ་སྤངས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་³དེའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་⁴ངས་སོ། དབུ་མ་སྤངས་པའི་
 གོ་བ་ནི། སོར་སྤུད་གྱིས་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པོ་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཟན་པར་
 བྱས་པས་རྒྱུང་ཅུང་ཟད་ལས་སུ་བྱུང་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་རང་ལྷགས་གྱིས་དབུ་མར་
 འགོ་བ་རྩོལ་བ་ཡིན་ལ། མཆོམས་དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་བ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་
 བ་གནད་དུ་འགྲོ་ཡི། དེའི་⁵གོང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགོ་བས་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོག་
 རྩོལ་སྒྲོམ་པའི་ཆད་འཛིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པོ་མ་བྱུང་བའམ་བྱུང་ཡང་མི་
 བཟན་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ལ་འབད་དགོས་ཀྱི། བྱུང་ནས་བཟན་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་རུས་
 པ་རྩོགས་པས་མཆོམས་དེ་ནས་སྟོག་རྩོལ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲུང་ཡང་དེ་ཅུམ་ཞིག་

ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་བབ་པ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུ། ལུ་བཞི་པ།
 སྟོག་གངས་༡༠ན།

ྱ རྩོ་བསྟན། རྒྱུང་འགྲེལ། ད་རིགས་ལྟན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སྟོག་གངས་༡༧༤ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་བར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩོ་རྩོའི་ཞེས་གསལ།

༢ རྒྱུང་པ་ལ་བཟོས་ཏེ་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ།

རྒྱུང་པ་ལ་བཟོས་ཏེ་ རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ བཟོས་ཏེ་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༤ གོ་རིམས་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༥ འགྲོའི་དེའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ལ་གོམས་པར་བྱེད་ན་ས་ཆེགས་¹མ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གི་
 རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་ཚུད་པ་བཟན་པོ་ཞིག་²བྱུང་ན་སློག་ཚེ་ལ་གྱི་རྒྱས་པ་དེས་རྫོགས་
 པས་དེ་ནས་འཛིན་པ་སློམ་དགོས་ཏེ་དབུ་མའི་ནང་དུ་བཟན་པར་གནས་པ་ནི་³སློག་ཚེ་ལ་གྱི་
 ལག་རྗེས་མིན་གྱི། འཛིན་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པ་⁴
 དང་བཅུད་པ་དེར་གནས་པ་བྱུང་བ་ན་རྗེས་བྲན་གྱི་གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཐུས་གཏུམ་
 མོ་འབར་ནས་ཁམས་ཁུ་བ་རྫོ་རྗེའི་ཆེ་མའི་བར་དུ་འོངས་ནས་ཕྱིར་མ་འཕོས་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འགྱུར་བོ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོ་
 རྗེའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་གཞུགས་བསྐྱབས་པའི་སློ་ནས་དབུ་མ་སྤངས། གསུམ་པས་སྤངས་པའི་དབུ་
 མའི་ནང་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་བཅུག །བཞི་པས་བཅུག་པ་དེ་དེར་བྱི་ནང་དུ་
 འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་བཟུང་། ལྷ་པས་བཟུང་བ་⁵དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་
 རུང་བསྐྱོམས་པས་བྱང་སེམས་བཞུས་ནས་པབ་པ་ཕྱིར་མ་འཕོས་པར་བཟུང་བས་⁶འགྱུར་
 མེད་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབས། དུག་པས་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་གཞུགས་དེ་
 ལས་རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
 བས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བས་མཐར་ཐེམས་པའི་ཕྱང་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ཟད་དེ། ལུས་སྟོང་གཞུགས་རྫོ་རྗེའི་སྐྱུ་དང་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱན་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇུག་
 པའི་སྐྱུ་འཕྲོལ་པ་འདི་འགྲེལ་པ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིང་པོར་ཤེས་པར་གྱིས་

1 བྱེད་ནས་ཆེགས་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།
 2 བཟན་པོ་ཞིག་ དབུ་མ་དཔར།
 3 གནས་པ་ནི་ དབུ་མ་དཔར།
 4 ཚུད་པ་ དབུ་མ་དཔར།
 5 བཟུངས། ལྷ་པས་བཟུངས་པ་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།
 6 བཟུངས་པས་ སྐྱུ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

ཞིག་། སྐར་བཤད་བ་སྐར་འདིའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་དང་
 འཕགས་ལུགས་པའི་སྐྱ་ལུས་དང་། འོད་གསལ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་དོད་ཅིན་རུང་གི། འདིའི་
 སོར་སྐྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་འཕགས་ལུགས་པའི་སྐྱ་ལུས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་བ་
 མི་འཐད་དེ། འདིའི་སོར་སྐྱད་ནི་རྒྱུད་གི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ལུས་ནི་དག་
 དཔེན་གྱིས་རྒྱུད་ལ་དབང་ཐོབ་ནས་སྒྲོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་རྒྱུད་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་
 ཡིན་པས་ངོ་བོ་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་གང་ཡང་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་
 དུ་འདིའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་འཐོབ་ལ། འོད་གསལ་ནི་བདེན་
 བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སེམས་གསུམ་དག་པར་བཤད་པས་
 གཉིས་སྤང་ཕྱ་མོ་ཡང་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྩའི་ཆེག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཤད་བ་མི་
 འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་དགོས་པ་ཡང་མིན་ལ་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡང་
 མིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་རོ་བས་ཀྱང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བར་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་
 མའི་སྒྲོང་བྱག་ནམས་དུས་འཁོར་ཇི་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་
 བར་ནི་སྒྲོན་གསལ་ཇི་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།

གསུམ་བ་(མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་)ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་དང་། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བསམ་མེད་དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་
 ཡིན་བ་དགག་པའོ། དང་པོ་(མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་)ནི། མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་མི་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་བ་མིན་གྱི།
 ཁམས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕོ་བ་ནི་འགྱུར་བར་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས། ཁམས་འཛོག་མེད་
 དུ་བཅིངས་བ་ནི་མི་འགྱུར་བའོ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཡང་ཐིག་ལེ་ལུས་ལ་བཅིངས་
 པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལས་ལུས་ཆོར་བདེ་བ་དང་། དེས་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་བྱས་པས་ཡིད་ཆོར་སེམས་བ་མྱོང་བའི་ཆོར་བའི་བདེ་བ་ཅམ་དང་ཆོར་བའི་བདེ་བ་རྒྱར་
 བྱས་བ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མི་རྟོག་བ་ཅམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་

རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱུ་ཐག་ཚད་པའི་ལྷ་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ཁམས་འཛུགས་མེད་དུ་
བཅིངས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་
པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་འདིར་བདེ་བ་ལ་དམིགས་མེད་དུ་གསུངས་ཤིང་སྟོང་
གཟུགས་དམིགས་བཅས་སྤྱུ་གསུངས་ལ་ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “སྟོང་པ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྦྱང་བའོ།། ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་
རབ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའོ།།”¹ ཞེས་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཁོ་ནར་སྦྱེ་འགག་གི་ངོ་
བོས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བར་གསུངས་
སོ།། གཞན་ཡང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གང་ལའང་དོན་གང་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་
བྱས་པས། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་དག་པར་
བྱེད་ཀྱས་པའི་རྟོགས་བྱའི་དོན་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཟབ་དོན་དང་དམིགས་མེད་གྱི་དོན་རྟོགས་
པར་འཛུགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་
འཛིན་དུ་བཞེད་པས། དེས་བརྒྱུང་བའི་²བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་
འཆིང་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལེའུ་
ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
འཁོར་ན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གསུངས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། “མ་
རིག་པ་ནི། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་
སོ།།”³ ཞེས་གསུང་རབ་གཞན་ནས་མ་རིག་པ་དང་རྒྱུད་འདིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཕོ་བའི་
བག་ཆགས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཞག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་ལ། ལེའུ་གཉིས་
པར། “སྦྱ་མས་མྱོངས་པར་བྱས་པའི་མཐའ་དག་འགྲོ་བ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་ལས་སྤྱག་

¹ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྟན་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག་གངས་༣༤༤པ།

² **བརྒྱུངས་པའི་** རྒྱུ་འབྱས་དཔར་མ།

བརྒྱུངས་པའི་ རྩེ་དཔར་གཙང་དཔར།

³ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྟན་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག་གངས་༣༤༥པ།

བསྐྱེད་པའི་ཆེན་པོ་བྱེད།།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདྲིར་འཁོར་བའི་སྐྱེ་མ་
 ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སྒྲོངས་པར་བྱས་པ་ནི། དཔུལ་བ་
 དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དག་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཆེན་པོ་བྱེད་པའོ།།”²
 ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་སྒྲོངས་པར་བྱས་པར་གསུངས་པས་འདྲིག་ལྟ་ལ་
 བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྤེད་པའི་ས་བོན་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་སུ་ཡང་
 གསུངས་སོ།། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་འདི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྐྱགས་མཆོན་ཉིད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་
 བའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ལོ།། དེ་བས་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། “དེ་ནས་རྩ་བ་གསུམ་བཞི་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བསམ་
 པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའོ།།”³
 ཞེས་བདག་འཛིན་སྤོང་བའི་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་གྱི་རྩ་བར་གསུངས་
 ལ། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་ན་བདག་
 མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ལེའུ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དབུ་
 མ་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་ལམ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།།
 གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་ནི། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་བདག་འགོག་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 2 ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་རིག་པའི་དགེ་སྤོང་ཤོད་སྟོན་གྱིས། དཔལ་སྐྱེད་གཙོག་
 ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཤེས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་བབ་པ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་གཉིས་
 པ། ཤོག་གངས་3092

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 3 ཤེས་པས་ལྷན་བསྐྱེད་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། བྱང་ལེ། ཤོག་གངས་3367 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འདྲིར་འཁོར་བའི་སྐྱེ་མ་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སྒྲོངས་པར་བྱས་པ་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་
 འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དག་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཆེན་པོ་བྱེད་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 4 ཤེས་པས་ལྷན་བསྐྱེད་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ལྟ་བུའེ། ཤོག་གངས་3154

5 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། 6 ཤེས་པས་ལྷན་བསྐྱེད་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་3403 ལས་བྱུང་བའི་
 བྱང་ནས་ཆེག་པར་གཅིག་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྒྲོམ་” ཞེས་གསལ།

པའི་རིགས་པ་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པས་སྤྲུམ་པ།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། དེ་ཡང་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་
 རང་བཞིན་དང་། བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་“བརྗོད་བཞིན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན།
 གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན།¹ མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། དེ་ཉིད་དབྱ་མ་
 པ་ཡིས་རིག་།”²ཅེས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ནི། རང་ལས་
 མ་ཡིན་གཞན་ལས་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 རྫོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 དུ་གསུངས་ལ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པར་བདག་མེད་མཛོར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པས་གཞུང་
 གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “བདག་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའོ། འདི་ནི་མཛོར་བསྐྱུས་པས་གསུངས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ལུང་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རྫོ་
 རྩེ་ནི་མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྟེ།
 སྤགས་གྱི་ཚུལ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲས་
 པར་གྱུར་པའོ”⁴ཞེས་གསུངས་ལ། དབང་མཛོར་བསྐྱུས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་སྤགས་གྱི་ཚུལ་
 འབྲས་བྱ་ནི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ནི། སྤང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ངེས་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་པས། དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཀྱིས་རིགས་པས་གཏན་ལ་
 བབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་ཅེས་པ་དང་། དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་མཐུན་པའི་སྟེ་བ་མི་
 འདོད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཅན་

1 མིན་པའང་ཡིན། དབྱ་མ་དཔལ།

2 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། སྤྲུལ་ལེ། ཤོག་གྲངས་36བཟུང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བརྗོད་” ཞེས་གསལ།

3 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། སྤྲུལ་ལེ། ཤོག་གྲངས་34ནང་།

4 རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ནང་ལེ། ཤོག་གྲངས་34ནང་།

གྲིས་ནི། སྟོང་གཟུགས་ཡོད་མེད་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱ་མ་དང་མི་ལམ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ལན་ཅིག་¹མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཕགས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་པར་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་དང་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
འཐད་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་བཅད་ནས་ཐར་པར་བཞེད་པར་
བྱ་ཡི།² ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བརྟན་དུ་མི་གཏོང་ངོ།།

གཉིས་པ་(ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བསམ་མེད་དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི། དེ་ལྟར་
བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཅའ་ནས་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུན་སྟོང་རྒྱ་མེད་པར། གང་དུ་བཟུང་ཡང་རྟོག་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཡིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་
བསམ་པ་ནི་དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་
འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་ལ་སྒྲོས་སུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
ཡང་ཐོག་མར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། “དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ།།
བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཕྱིར་རོ། འདིར་གང་གི་ཆེ་མེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རབ་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་མཆོག་
དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བའོ།། གང་གི་ཆེ་བསམ་པ་མེད་པར་རབ་དུ་

¹ ལན་གཅིག་ དབུས་དཔར།

² བྱའི། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

³ བཟུངས་ཀྱང་ ལྟ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

འབྲུག་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་མི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་
 རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་
 རོ།། དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། འཁོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པའོ།། དེ་ལ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲངས་སོ།།² གང་གིས་ན་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ།། གང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་སྟོམ་
 པ་ནིའོ།། གང་གི་དོན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུའོ།། གང་ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
 ལས་ཏེ། ཡོད་མེད་དང་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གང་དུ་སྟོང་གྲང་མཆན་མ་ལ་སྟོང་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་མི་སྟོང་ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲུག་པའོ།། བསམ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པའི་³ལམ་ཐབ་སོ་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་བསམས་པ་མེད་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
 རྟོག་པ་ནི་ཡང་ན་འདོད་པའི་རྣམ་པར་འབྲུག་ཅིང་ཡང་ན་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་འབྲུག་
 པས་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ཏེ་སྤང་བ་སྦྱེད་ལ་དེས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེས་ན་ཅི་ཡང་མ་བསམས་པ་ལས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྲུག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལྡོག་

ྱ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་ཤི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་ན་༣༤༩༤ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་
 མི་འབྲས་སྟེ། “དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྟེན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྤང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།། བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ།། འདིར་གང་གི་ཆོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རབ་དུ་འབྲུག་པ་དེའི་ཆེ་མཆོག་དུ་འདོད་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་
 ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའོ།། གང་གི་ཆོ་བསམ་པ་མེད་
 པ་རབ་དུ་འབྲུག་པ་དེའི་ཆོ་ནི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་མི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་
 དེ་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་མེད་དོ།། དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། འཁོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞན་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༢ བྲང་རོ།། སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༣ འཛོལ་བའི་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

ལ་དེ་ལོག་ན་འཁོར་བ་ལྷོག་པས་འཆང་རྒྱལོ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་ལམ་ནི་ཅི་
 ཡང་མི་སེམས་པའི་བསམ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དོན་བསྐྱུས་སོ། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་ལམ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པས་འབྲས་བྱའི་སྐྱབས་
 མིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་བྱེད་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་འགོག་པ་དང་བཀག་པ་ལ་རྩོད་སྤང་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལ་
 གཉིས་ལས་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “འདིར་གཤམ་ཏེ་བསམ་བ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་
 སྐྱེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྱུར། འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཉིད་འཐུག་པོ་ལ་བསམ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་
 ཏུ་འབྱུག་ཅིང་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ལ། མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དོ།”² ཞེས་པའོ། དེའི་དོན་ནི། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་
 བར་འཛོག་པའི་སྒྲིམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་ན་གཉིད་འཐུག་པོར་ནམ་སོང་བ་ན་དེ་འབྱུང་ལ་དེ་ཡང་
 འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་པའོ། མདོར་ན་ལྟ་བུ་བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྦྱོང་རྒྱ་མེད་པར་
 མཐའ་གང་དུ་འང་མ་བཟུང་བར་³བཞག་པ་ཅམ་སངས་རྒྱུ་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
 གཉིད་འཐུག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། མཐའ་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་གཉིད་འཐུག་
 ལ་འང་ཡོད་ལ། ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་⁴ལ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་

¹ སྒོང་བར་ དབུས་དཔལ་།

² རྗེ་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་ དེ་རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག་གངས་ན་༣༤བ་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་གཤམ་ཏེ། བསམ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱུ་སྐྱེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཉིད་འཐུག་པོ་ལ་བསམ་བ་མེད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུག་ཅིང་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
 ཆགས་པ་མེད་ལ་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དོ” ཞེས་གསལ།

³ བཟུངས་པ་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

⁴ གཅིག་ཤོས་ དབུས་དཔལ་།

༣ གསུངས་ཞེ་ན། དབྱས་དཔར།

ཉོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཚད་སྤང་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་སྤར་བསམ་མེད་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་རང་
 རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་
 རིག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྤྱིག་པ་སྟེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་སྐུ་བ་པའི་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ།། རང་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་རིག་ཅམ་དང་རང་གི་རོ་བོ་རིག་པ་
 ལ་བྱེད་ན་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་བས་བསྒྲོམ་
 བྱའི་དོན་ངེས་པའི་རིག་རྒྱ་ཡོད་པའོ།། དེ་འདྲ་བའི་རིག་རྒྱ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་འགལ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་འདྲིའོ་སྟམ་དུ་
 གཟུངས་མེད་ལ་དེ་ལྟ་ན་བསྒྲོམ་བྱའི་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་རིག་རྒྱ་མེད་སྟམ་ནས་ཚད་པའོ།། དེའི་
 ལན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་
 འབྲེལ་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ཆད་སྟོང་འགོག་པས། རང་ལུགས་ནི། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་
 བཅེངས་གྲོལ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་
 སོ།། ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཡང་མི་འཛིན་པ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པར་མི་འཛིག་ཅེས་པའོ།།
 དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྟོང་རྒྱ་མེད་པར་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་
 ཅམ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་འཛིག་པ་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་དང་། རང་གི་སྒྲོ་
 གྲོས་ངན་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པའི་བྲུབ་པ་བཅས་ནས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་
 སྟམ་དུ་བཟུངས་སྟེ།¹ ཁ་ཅིག་གང་དུ་འང་གཟུངས་མེད་པར་སྤྲོ་ལ། གཞན་དག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

¹ བཟུངས་ཏེ། གཙང་དཔར།

ལོ་བསྐྱོར་བའི་དོན་དུ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བདེན་
 བར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོག་ཅིང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་ནི། ཆད་སྟོང་
 བསྟན་ཏོ་ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་བྱི་
 མ་མེད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའོ།། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལྷ་བ་སྟོང་བ་ཐབ་དོན་སྟོམ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་
 ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། “ཕུང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད།། རྩ་ཤིང་རི་བཞིན་
 སྟོང་པོ་མེད།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་ལྡན་པའི།། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྷར་འགྱུར་མ་ཡིན།།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྷར་བྱངས་སྟམ་ན། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་སྟོང་འདོགས་
 ལེགས་པར་བཅད་པའི་དོན་སྟོམ་ན་སྟོང་པོ་མེད་པའི་སྟོམ་དུ་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་སྟོན་མེད་པ་
 ཞིག་²གོ། དེས་ན་ལུང་དེས་ནི། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་དུ་
 མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་
 བས་སྟོམ་པར་ནི་གསུངས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་ལུང་རིགས་
 ཀྱིས་དབྱེད་ནས་མ་བཅའ་ན་དམ་བཅའ་ཅམ་ཀྱིས་སྟོམ་པ་སྐྱུན་པོའི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དཔེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པའི་སྟོན་ནས་དབུ་མ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟམ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དེ་
 གང་དང་སྟེལ་ནས་སྟོམ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྩལ་ཐུན་ཆོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན་རྩེ་ཤོང་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོག་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན་ནས་ལེགས་པར་སྐྱུར་བ་བརྟེན་སྟོང་པའི་རྩལ་ལ་སྟོམ་སྟོང་
 བ་ཅུང་ཟད་སྟེ་སྟོམ་པ་དབང་ལོ་རྩེ་བ་དགེ་སྟོང་དཔལ་ལྡན་སྟོ་སྟོས་བཞུན་པས་བསྐྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ། བཤད་སྐྱུར་མི་གཡོ་བ།
 ཤོག་གངས་ ༥༠བཙུ གཞུང་དུ་མདོར་བསྟན་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་ཁྱུངས་གཞུང་འདོར་བཅོལ་ཡོད།

² མེད་པ་ཅིག་ དབུས་དཔལ་

གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་བྱེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོ་དང་དེའི་སྤང་བ་
 སྤྱང་གཟུགས་གཉིས་སྤྱད་ཐུགས་སུ་དབྱེར་མེད་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུ་འབྲུབ་ཀྱི། རུལ་ཕྲ་
 རབ་ཆོགས་པའི་ལུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུར་མི་འགྲུར་བའི་བྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་སྤྱང་
 བ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དཔྱོད་ལུགས་མ་ལེགས་པས་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་དུ་གོ་བའི་
 ཆད་སྤྱང་འགོག་པ་ཡིན་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རུལ་ཕྲ་རབ་
 ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྤྱང་བ་ཆད་པའི་སྤྱང་བ་ལས་རིང་དུ་
 བྱས་པ།”¹ ཞེས་སྤང་བོ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དང་དབྱེད་པའི་སྤྱང་བ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གསུངས་
 སོ། དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་པལ་པའི་ལྷ་བ་སྤྱང་མི་སྤྱང་གིས་མ་བྱེ་ན་
 སྤྱུགས་སུའི་ལུགས་དེ་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་མི་སྤིང་དོ། མདོར་ན་བདག་
 འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་གྱི་བའི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འདོད་པ་ནི། མཁས་
 པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་ལ་བདག་མེད་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
 བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པ་ཡང་མི་འདོད་ན་ལམ་དེས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་གཞོད་
 སོམས་ཤིག །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན།
 དོན་སྤྱིའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་པས་བདག་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་
 ཀྱི་འཛིན་སྤངས་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམས་ན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་སོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 སྒྲོམ་པ་མིན་ཅོ་ཞེས་སྤྱེ་བ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། གལ་ཏེ་དབྱུ་མ་ལ་
 སོགས་པའི་གཞུང་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་དག་ནས་འགྲོ་
 བར་བཤད་ལ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་འདིར་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་དོན་སྤྱེ་
 ཆོགས་པའི་སྤྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་འགལ་ལོ་སྤྱམ་ན།
 དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ཏེ་མེད་པོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག་གྲངས་ ༣༣ ༣༤

ཤེས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བར་སྤང་བ་ནི། སྤང་ཚུལ་
 དང་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་ལ་ཡུལ་སྤང་
 དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་ན་སོ་སོར་སྤང་བས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སོ་སོ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། རང་བཞེན་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་འབྲེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཞིག་ནས་རོ་མཉམ་དུ་འཁྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་ལྷ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “སྐྱེ་བ་དང་
 འཇིག་པ་མེད་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའོ།། རང་གི་
 སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་རོ་མཉམ་པ་གཅིག་’ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འབྲེལ་བས་
 བྲི་མ་ཡིན་ནོ།།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཤེས་ངོ་དེ་ན་སྤང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་མི་འཆར་བ་ཡིན་ཀྱི། དེའི་དུས་ན་སྤང་གཟུགས་མེད་
 པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་འདུས་པའི་ལུགས་ལ། “ཡང་དག་མཐའ་ལས་ལངས་ནས་ནི།།
 ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་འདུག་གི་སྐུ་འཇའ་ཆོན་
 ལྟ་བུ་དང་ཐུགས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ།
 འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་སྤང་བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པར་བཤད་པས་
 གཉིས་སྤང་མེད་ཀྱང་དེ་དུས་སུ་སྐྱེའི་སྤང་བ་མི་ལྟོག་པ་བཞེན་ནོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤང་
 གཟུགས་དམིགས་བཅས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དམིགས་མེད་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། ལྷ་ཆོགས་པའི་སྤང་བ་ཡོད་པས་དམིགས་བཅས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཕགས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོར་ཡང་སྤང་ཆོགས་པའི་སྤང་བ་འཆར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་མེད་པ་དང་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ལོ། འབྲེལ་ཆེན་འོད་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་346པ4 ལས་བྱང་བའི་
 རྣམ་པ་ཆོག་པར་གཅིག་ལྟོགས་སྤང་སྟེ། ‘མཉམ་པ་ནི་གཅིག་’ ཞེས་གསལ།

2 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་བཞེན། ཤོག་གངས་44པ7 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་རྩུང་
 མི་འབྲེལ། ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ཞེས་གསལ།

བར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག། །འདི་དག་ལ་ལོག་ཏེ་གཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྤང་བས་རྒྱད་དང་འགྲེལ་
 པའི་ཁུངས་རྣམས་བྲངས་ནས་བཀལ་ལན་ཞིབ་མོས་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པར་སྤང་ནའང་
 མངས་པས་འཛིགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ།། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་
 རྒྱད་གཉིས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི། ལྷ་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས་བཀག་ལ་དུས་འཁོར་མ་རྒྱད་ཡིན་པར་ནང་གི་ལེའུ་ལས་དབུ་མའི་ལོ་གསུམ་གྱི་
 ཞག་གིས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ལྷ་གངས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ལོ་
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་དེས་པའོ།།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་
 གསུངས་སོ།། མདོར་ན་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་ནས་སྐབས་པ་སྟོང་པོར་བྱེད་ན་ནི། དམ་ཆོག་དང་
 སྒོམ་པ་སྤང་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་ཞིག་གི་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པར་
 བྱས་ནས། ཡན་ལག་དུག་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། འགྲེལ་ཆེན་
 ལས་ལམ་གྱི་ཙ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་ཞིག་²
 དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤོང་བ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཞིག་³མེད་ཐབས་མེད་པས་དེ་གཉིས་
 དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་གཉིས། བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་
 དང་། གྱི་རྫོ་རྩེའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་(བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་)ནི། བྱུང་ཆེན་
 ལྷ་ཡི་པས།⁴ “ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་མདུན་བསམས་ནས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་བསོ་སྟེ། ལྷ་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་ནི། ལྷེ་པའི་ཙ་བར་གནས་པར་བསྟོམ། ཡི་གེ་མཆོག་གི་
 གནས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་རྣམས་པར་བསྟོམ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྫོ་རྩེ་ཅན། ལྷ་ཡི་
 སྐྱ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། དེ་ནི་གཟུགས་ལས་འདས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་

¹ རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ད རིགས་ལྡན་སྒྲ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཡི་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་ནང་། 95

² དག་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

³ བྱ་བ་ཅིག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

⁴ ཡི་ཤེས་པས། དབུས་དཔར།

ཡིན།། དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བསམ།། སེམས་ཉིད་བརྟག་པར་མི་བྱེད།། བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་དེ་བསམས་ན།། ‘དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ཁ་རྩྭ་ག་འཁྱིལ་ལྷ།།
 ཤེས་རབ་ཏ་མ་རྩ་²ཡི་སྒྲ།། ཉེན་མོ་བཙུག་ལྟར་དོ་རྩེ་ཅན།། རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆན་མོར་
 བཤད།། ལྷ་དང་འདས་བྱུང་དཔའ་བོ་རྣམས།། རྟག་པ་སེམས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་སྟེ།། དག་པ་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱུལ་བ་ནི།། བག་མའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་བ་ཡིན།། ‘ཕྱི་ཡིག་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།’
 ཏེ་ནི་རྒྱ་སོགས་རྣམ་པར་སྤངས།། རྩ་ཡིག་ཆོག་པ་དང་བཤམ་བ་ཉིད།། ཀ་ནི་གང་དུའང་མི་
 གནས་པའོ།།”³ ཞེས་སོ།། འདི་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་ཡིན་
 གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་། ལ་བ་བསམ།⁴ “དེ་ལྟར་གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་སེམས་བརྟན་པར་
 གྱུར་བ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པར་བྱེད།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་
 བསོ་བ།། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་སྟོན་བསམས་ནས།། ཞེས་པ་ནས། ‘དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་
 འགྱུར།། དང་པོ་དེ་དྲགས་སྟེད་བཞིན་སྤང་བ་སྟེ།། མཆན་མ་གཉིས་པ་དུད་ཁའི་རྣམ་པ་
 ཅན།། གསུམ་པ་སྟོན་བྱ་མེ་བྱེད་སྤང་འདྲ་བ།། བཞི་བ་སྟོན་མེ་⁵འབར་བ་ལྷ་བྱུང་གསལ།།
 མཆན་མ་ལྷ་བ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར།། སྟོན་བྲལ་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱུང་སྤང་བ་ཡིན།། དེ་
 ལྷ་བྱུ་ཡི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་ནི།། དྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།། ཕྱི་ནི་ཞེས་པ་
 རྣམ་མི་གནས་པའོ།།”⁶ ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་། རག་པོ་སྟོད་པས་གྲང་། “དེ་

༡ ཁ་རྩྭ་ག་ གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

༢ ཏ་མ་རྩ་ དབུས་དཔའ།

༣ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡི་པ། བཙུག་ལྟར་འདས་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་༡༩༩༣ ལས་བྱུང་བའི་
 བང་ནས་ཆོག་རྒྱ་བཞི་དང་ཉེར་གསུམ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ‘ཕྱི་ཡིག་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།’
 ཞེས་གསལ།

༤ བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་བསམ། ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙུགས།

༥ སྟོན་མ་ གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

༦ སྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ སྟོན་དཔེ་ལྷ་ལྷ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཐབས་གཞུག་གི་ཞོར་བྱ། ཤོག་གངས་༢༠༠༢ ལས་བྱུང་
 བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱོམས་པས་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་བ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པར་བྱེད།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་ས་ལ།། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་མདུན་བསམས་ནས།། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་རྫོགས་པ།།

ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་བརྟན་པར་འདོད་པས། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་
 སྟོན་བསམས་ནས། ། ཞེས་བ་ནས། ‘དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།’¹ ཞེས་གསུངས་
 པས་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པའི་འོག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྤྱར་དགོས་སོ།
 རྫོགས་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ཞེས་པའི་གོང་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་
 རྫོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཕྱིན་ཆད་གྱིས་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པར་བཤད་དོ། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉ་དང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོ་རྗེའི་འགྲེལ་པར་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་ཡིན་མི་གསལ་ལ། ལུ་ཨི་
 པའི་²སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྗེ་ཀླ་³བྱད་པར་གསལ་བྱེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོ་
 རྗེས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱན་བཞིའི་སྤྱན་ཐ་མའི་དུས་སུ་སྒྲོམ་
 པར་བཤད་དོ། གཞུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྗེས་གཞིག་གི་རིམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་
 ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་ནས་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པར་ལ་བ་པས་⁴བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། དེ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་
 རིམ་ལ་བྲིལ་བྱ་ཞབས་གྱིས་རིམ་པ་ལྷ་མཛད་པའི་ལྷ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི།
 གཞུང་འདི་དག་གིས་སྟོན་པས་འདི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། དེའི་དོན་རྫོགས་ཆེན་
 པོས་འདི་སྤྱར་བཤད་དེ། ཟླ་བ་ནི་རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གདན་ནོ། ཡི་གེ་མཆོག་ནི། ཉིང་དེ་

ལྷ་པའི་དབུས་སུ་གནས་པར་བསྒྲོམ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་གནས་པ་ཡི། ཡི་གེ་དམ་པའི་གནས་བསྒྲོམ་བྱ། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྫོ་རྗེ་ཅན། ལྷ་
 ཡི་གཟུགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། དེ་ནི་གཟུགས་ལས་འདས་གྱུར་པ། སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་བསྒྲོམ་མི་བྱ། བསམ་བྱ་མིན་པར་བསམ་དེ་ཡང་།
 སེམས་ཉིད་དུ་ནི་མཆོན་པ་མིན། དེ་ཡང་བསམ་བྱ་མིན་བསམ་བྱ། དེ་ལས་གཟུགས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། དང་པོ་དེ་དགས་སྟེད་བཞིན་སྤང་
 བ་སྟེ། མཆོན་མ་གཉིས་པ་དུད་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན། གསུམ་པ་མིན་བྱ་མེ་ཁྱེར་དང་འབྲེལ། བཞི་བ་སྟོན་མེ་འབར་བ་ལྷ་བྱར་གསལ། མཆོན་
 མ་ལྷ་བ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར། སྟེན་བྲལ་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱར་སྤང་བ་ཡིན། དེ་ལྷ་བྱ་ཡི་མཆོན་མ་ཐོབ་ནས་ནི། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་
 གྱུར་བ་ཡིན། སྟེན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

¹ རྗེ་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་ཡུལ་མ་བརྒྱུ་ཉ་ཆེན་པོ་ནག་པོ་ལ། ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྤྱབ་ཐབས། རྟོག་གུངས་ ༣༡༡ན ༣ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ལས་གཟུགས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།’ ཞེས་གསལ།

² མ་ལྷི་པའི་དབུས་དཔར།

³ རྗེ་གྱུ་དབུས་དཔར།

⁴ བསྤྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

འཛིན་སེམས་དཔའོ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་ནི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའོ། གཟུགས་
ལས་འདས་པ་ནི། སེམས་སྣང་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པ་སྟེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་
མེད་ཅེས་པའོ། བསམ་མི་བྱབ་བསམ་པ་ནི། འོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་དང་། སེམས་ཉིད་མི་
བརྟག་པ་ནི། སེམས་གཞག་ཐབས་སོ། དེའི་མན་ངག་ནི། རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་འབྲས་བྱ་དོན་དམ་
ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་འོད་ལྡར་བཞུགས། དེ་བསྐྱེད་འཁོར་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྒྲོ་མཆོམས་མ་
བརྒྱད་དང་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་འཁོར་དང་། ལྷ་མོ་བཞི་དང་གཙོ་བོའི་ཞལ་བཞི་ལ་སྤྲ་
མ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་
ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཐིམ་ནས་དེ་ཡང་རྩེ་སྤྲ་རྩེ་སྤྲར་བསམས་ལ། དེ་
ལ་སེམས་བསྐྱེམས་ནས་སྤྲ་བ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་བ་ལ་གཞག་གོ། གཉིས་མེད་ཀྱི་བྱང་འདུག་
ནི། དེ་ལྟར་བསམ་མི་བྱབ་འོད་གསལ་ཀྱི་ངང་ལས་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ནི། གཟུངས་ཐོབ་
པ་སྟེ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱའི་སྐྱའི་བྲན་པ་ཐོབ་པས་སོ། ཁ་ལྷོ་གཞུགས་པ་བཞི་ནི། སྤྱོད་པའི་མན་
ངག་གོ། སྤྲ་མ་རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་ནི། སྤྲ་བྲན་འདས་པ་ནི། འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
བྱང་བ་ནི་དཔའ་བོ་ཉིང་ལྟའོ། ཡན་ལག་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཉེ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་རེ་
གཉིས་སོ། དེ་དག་ནི། སེམས་གསུམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱལ་པའོ། ཡན་ལག་
སེམས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཞེས་འདོན་ནོ། དེ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་
པག་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའོ།
དེ་གཉིས་མེད་དུ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་སྟེ་བྱང་འདུག་གོ། རྒྱ་སོགས་
ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའོ། ཆོགས་ནི་གནས་པ་འཛིག་པའི་
ཆོགས་དང་བྲལ་བའོ། གང་དུའང་མི་གནས་པ་ནི་ཕྱག་ཆེན་བྱང་འདུག་གོ། མན་ངག་ནི་

ལུས་ཆད་ཀྱིས་འོད་གསལ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྐྱོམས་ལ་དེའི་ངང་ལས་སྐྱད་ཅིག་གིས་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷ་ར་ལངས་ལ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་ཅིང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བཤའ་བ་མ་མཛད་དོ། ། འདི་ལ་བརྒྱ་རྩ་ཉུམ་ལྷ་མི་ཀླ་མིའི་
 ཐེང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་འཕྲོ་བ་ཅན་བརྗོད་ཅིང་
 གཡས་པའི་རྒྱང་དང་འགྲོགས་ནས་བྱུང་སྟེ་འགྲོ་བ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་
 ནས་ཐོག་མེད་ནས་བྱུང་བའི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་རྣམས་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ལྷ་
 བྱག་གཡོན་ནས་ཞུགས་ཏེ་བར་རྒྱ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པར་བསམ། མདུན་ནི་ཐོག་
 མའོ། ། རྒྱ་བ་དེའི་དབྱུས་སུ་མཆོག་གི་གནས་རྩི་རྩི་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་རྩི་རྩི་ཅན་གྱི་
 ལྷ་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ་གཡས་བརྒྱངས་པ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་རྩིར་བྲིལ་བསྐྱམས་
 པ་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། རྩི་རྩི་པག་མོ་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་མ་བྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྩི་རྩི་དང་ཐོད་
 པ་འཛིན་པ་དང་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱས་བཀྲུག་ནས། ཁམས་གསུམ་པོ་¹
 རྣམས་དུར་ཁོད་དང་དེ་ཕྱིའི་འཁོར་ལོ་དང་དེ་སྐྱུ་དང་དེ་གསུང་དང་དེ་སྐྲགས་འཁོར་ལོ་ལ་
 བསྐྱེད་ཏེ།² སྐྲགས་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་རྣམས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་
 མཆོམས་ན་གནས་པ་རྣམས་གཟུགས་ཅན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞི་ཡང་ཞལ་བཞི་ལ་
 དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་མ་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གྲང་
 ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱུ་བ་ལས་སིལ་རྩྱ་ར་³དང་ལྷ་ཉིག་དམར་པོའི་མདོག་ལྟ་བུའི་རྩྱུ་ཡིག་གོ།
 དེའི་ལྷ་ནི་ཉ་དང་ཉ་ནི་མགོ་བོ་དང་མགོ་བོ་རྒྱ་བྱེད་དང་དེ་ཐིག་ལེ་དང་དེ་རྒྱ་ད་དང་རྒྱ་ད་ནི་
 སྐྱ་ཅི་བརྒྱ་སྟོང་དུ་བཞོས་པའི་ཆ་དུ་བལྟ་སྟེ་གཟུགས་འདས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དབང་པོ་
 རྩི་པོས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ནི། དངོས་མེད་སེམས་ཉིད་དོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ནི།

¹ ཁམས་གསུམ་པོ་སྐྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² འཁོར་ལོ་བསྐྱེད། སྐྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ།

འཁོར་ལོ་བསྐྱེད། གཙང་དཔར།

³ སིན་དུ་ར་དབྱས་དཔར།

སྤྲུལ་པའི་པས་བསྟན་ཏོ།། སེམས་ཉིད་མི་བརྟག་པ་ནི། བསམ་མི་བྱུང་ཏུ་ཡང་མི་བརྟག་
པའོ།། དེ་བརྟག་པ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དེ་བསམས་ན་ཞེས་པའོ།། གཟུངས་ནི། བྱག་
ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་པོ།། ལྷའི་སྐྱེ་ནི། ཉེ་རུ་ཀའི་ལོ།། ཡང་ན་སྐལ་ཆེགས་ཁ་ལྷོ་གའི་རང་
བཞིན་དུ་བཏུའོ།། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁ་རུའི་¹སྤྱུ་བྲག་ཆ་ལྷ་བྱར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
དམིགས་པས་ཉིན་མོའོ།། མི་དམིགས་པས་མཆན་མོའོ།། ལྷ་རན་འདས་པ་ནི། ཤི་བའོ།། དེ་
ལས་བྱུང་བ་ནི། བར་སྤྱིད་མངོན་ཤེས་དང་མཆན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷས་ཅན་
ནོ།། དཔའ་བོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉེ་དེའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམ་མོ།། ཡང་ན་ལྷ་རན་འདས་
ཆས་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དྲུག་པ་སྟེ། ཆས་
ཀྱི་དབྱིངས་འཇལ་ཞིང་གཙོད་པའི་སེམས་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་²དེ་བཞིན་
དུ་སོ་སོར་སྤང་བས་ན་སེམས་ཀྱི་སྤྱལ་པའོ།། དག་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།།
འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པས་སྐྱོ་ན་ལྷའི་སྐྱུར་ལངས་ནས་རྡོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་སོགས་བྱེད་པར་
བཤད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། དེ་ལ་ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་ཞེས་པ་ནས།
གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་ནི། ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་བརྩ་གཉིས་པ་དང་། ཁ་ལྷོ་གའི་
ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་བཙུ་ལ་དང་། སྤྱི་ནི་ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་དགུ་པ་དང་། ལྷ་རན་
འདས་བྱུང་ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་བརྩ་བདུན་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་།། སྤྱི་མ་ལ་ཀུན་སྐྱོད་ལས།
“དེ་ནས་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་རྒྱ།། སེམས་ནི་རི་མེད་ཡིན་པར་བཤད།། དག་པའི་ཆོས་”³ཞེས་
སོགས་གསུངས་ཉེ་དོན་འབྲེལ། རྟག་སོ་སྐྱོད་པ་དང་ལ་བ་པས་⁴བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་པའི་
འོག་དུ་སྤར་ལྷར་བཤད་ཅིང་བྱུ་པ་དང་ལ་བ་པ་⁵གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐུན་ཐ་མ་

1 རྡོ་མ་རུའི་ དབྱས་དཔལ།

2 བསྐྱོམ་ནས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྫོང་དཔལ། གཙོད་དཔལ།

3 རྫོང་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། གཤུན་སྐྱོད། ལེན་བརྩ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༩ རྟེན།

4 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

5 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་བཤད་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་ནས་རྫོགས་རིམ་
 བསྐྱེམ་པར་བྱའོ།། ཞེས་ཟུར་དུ་གསུངས་པས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱད་པའི་རིམ་པ་
 སྐྱོམ་པ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་གཉིས་རིགས་འདྲ་ཡང་སྤྱ་མ་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་པ་
 མི་འཐད་དོ།། ཇིལ་བུ་པས་སྤྱད་པའི་རིམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་མ་དངས་
 ཀྱང་དོན་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་དེ་དེའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། “དེས་ནི་རྒྱ་ཆེན་ཡིད་ལ་
 བྱེད།། འདུས་བྱས་སྐྱོས་པའི་རྒྱན་འདི་ནི།། འདི་ལྟར་ཏག་ཏུ་སྐྱོམ་པ་པོས།། འོད་གསལ་
 རེས་སུ་བྲན་པར་བྱ།། ལྷ་ཆོགས་བརྒྱ་ཉི་མ་དང་།། ‘འཛིགས་བྱེད་དང་ནི་དུས་མཆོན་མོ།།’
 ལྟག་མ་བདག་མོ་མཁའ་ལོར་བྱ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ཡི་འོག །སྤྱད་པ་ཡན་ལག་
 མཆོག་དང་ནི།། རྒྱ་བ་ཐེག་ལེ་རྒྱ་ད་རྣམས།། འདི་རྣམས་རིམ་གྱིས་མི་སྤང་གཞུག །‘རི་ལྟར་
 མེ་ལོང་དབྱགས་ཀྱི་རྒྱང་།།’ ཐམས་ཅད་ཐེག་པར་གྱུར་པ་ལྟར།། ཡང་དག་མཐའ་དུ་ཡང་
 རས་ཡང་།། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་གཞུག །”¹ཅེས་གསུངས་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྷ་སྤྱ་
 རེས་གཞིག་གི་རིམ་པས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་གསང་འདུས་རིམ་ལྷའི་གཞུང་
 བཞིན་དུ་མཛད་དོ།། དེར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྱབ་པའི་གཟུགས་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྣམ་དབྱེ་
 མཛད་ནས་ས་བོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་²སྤྱད་ཅིག་གིས་རྫོགས་པའི་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་འོད་
 གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཉེར་དུ་བསྟན་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མིན་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྷ་སྤྱ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྷ་པ་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ། “དེ་ཉིད་ལྷ་པ་རྫོགས་རིམ་ནི།། ཟད་
 མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི།།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འོད་གསལ་ཁོ་ན་སྐྱོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ།

¹ ལྷ་བསྟན། ལྷ་འགྲེལ། ཨ་གྲུབ་ཐོབ་དོན་རྗེ་ཇིལ་བུ་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས། འོག་གངས་ན་ན་ལ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
 གྲགས་དང་བཅུ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛིགས་བྱེད་དང་ནི་དུས་མཆོན་མོ།།’ ‘རི་ལྟར་མེ་ལོང་དབྱགས་ཀྱི་རྒྱང་།།’ ཞེས་གསལ།

² མི་བལྟོས་པར་ ལྷ་འདུམ་དཔང་ལ། ལྷ་དཔང་། གཙང་དཔང་།

³ ལྷ་བསྟན། ལྷ་འགྲེལ། ཨ་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་མཁས་པ་དོན་རྗེ་ཇིལ་བུ་ལ། འཁོར་ལོ་སྐྱོམ་པའི་རིམ་ལྷ། འོག་གངས་ན་ན་ལ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་

དེའི་རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། “གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་གྱུར་ཏེ།”^༡ རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གཡོ་བའི།། སེམས་ནི་སྤྱོད་གར་^༢བརྟན་བྱས་ནས།། རྫོང་དང་ལྷན་ཅིག་དབང་དུ་བྱ།། གཟུང་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བས་ན།། དམིགས་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་སེམས།། བསམ་དུ་མེད་བའི་རང་བཞིན་ཤིར།། ཅི་ཡང་བསམ་པར་མི་བྱ་འོ།། སེམས་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞུག་ཅིང་།། སྤྱོད་པ་སེམས་སུ་རྣམ་གཞུག་བྱ།།^༣ ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་སྤྱད་རིམ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པ་སེམས་སུ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ནས་སྤྱར་ལྡང་བའི་རིམ་པའོ།། ཡེ་ཞེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པ་ནི།^༤ རྟེ་བ་དང་སྤྱོད་ག་^༥གདམ་ང་ཅན་དུ་ཨ་བྱས་སུ་ཨི་བའི་^༦རྟེ་བ་སྤྱོད་ག་^༧ནས་སྤྱོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟུས་པའི་མཐར་དེར་སྤྱད་པར་བཤད་པས། སེམས་ནི་སྤྱོད་གར་^༨བརྟན་བྱས་ནས།། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ།། དེ་ལྟར་བསྟུས་ནས་འོད་གསལ་དུ་བརྟུག་སྟེ་སེམས་བབྱང་བ་^༩ན་ས་ཁྱེ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལྔ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི། ལ་བ་པས།^{༡༠} “དང་པོར་རི་དྲགས་མེད་བཞིན་སྤང་བ་སྟེ།”^{༡༡} ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་འོ།། མདོར་ན་རྟེ་བ་གཞིག་

༡ སྤྱོད་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྟེ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ། ཨ་ རྟེ་བ་དཔོན་ཆེན་སོ་མཁས་པ་རྟོ་རྟེ་འཇུག་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་ལ། ཤོག་གངས་༣༣༦བ་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྱོད་པ་འདྲ་སྟེ། ‘གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་བྱངས་འགྱུར་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

༣ རྫོང་པ་ནི། རྟེ་དཔར།

༤ སྤྱོད་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༥ མི་ཨི་པའི་ དབུས་དཔར།

༦ བསྟུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྔ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅས།

༧ སྤྱོད་ཁ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༨ སྤྱོད་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༩ གཟུང་བ་ དབུས་དཔར།

༡༠ ལ་བ་པས། སྤྱོད་འབྲེལ་དཔར་མ། རྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༡༡ རྟེ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ། ཨ་ རྟེ་བ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གི་སྤྱབ་གཙུག་གི་ནོར་བུ། ཤོག་གངས་༣༤༡ན་༣ ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོ་རི་དགས་མེད་བཞིན་སྤང་བ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

གི་བསམ་གཏན་གྱིས་དག་མ་དག་གི་སྒོད་བཅུད་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་
 དུ་འཇུག་ལྡང་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ནི། ལྷ་ཨི་བ་¹དང་
 ཇིལ་བྱ་བ་དང་ལ་བ་བ་²དང་ནག་པོ་སྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་དུ་
 འཇུག་ཚུལ་དང་དེ་ལས་ལྡང་བ་ན་སེམས་གསུམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུབ་པའི་ལྷའི་སྐྱ་
 སྒྱེད་པ་དང་། ལྷེ་ཡིག་གི་དོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་འཇུག་ལ་རྩོམ་ཆེན་པོས་
 བཤད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་སོ།། འོ་ན་དེ་འབྲེལ་པའི་རྫོགས་རིམ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་
 མ་ཐག་ནས་བྱེད་དམ་བར་དུ་གཞན་འགའ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་སྟུང་ན། རྗེས་གཞིག་གི་རིམ་
 པས་སྒྲོམ་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་བྱེད་པར་སྲར་བཤད་ཟེན་ལ་
 འོན་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་བ་དེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་མ་ཐག་ནས་
 མ་ཡིན་གྱི་བར་དུ་རྫོགས་རིམ་གཞན་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་མི་ཁྲབ་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་ཇིལ་བྱ་པས་དེའི་སྒོན་དུ་རིམ་པ་བཞི་བཤད་ལ་ནག་པོ་སྒྱུད་པས་ཀྱང་
 སྐད་སྲུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ།། བདེ་མཆོག་རིམ་ལྡེའི་འབྲེལ་པ་དཔེ་ཁ་ཅིག་
 ལས་ཇིལ་བྱ་པས་མཛད་ཟེར་བ་དེར། རང་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་རིམ་པ་ནས། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷ་
 ཐེག་ལེ་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པ་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་རྩོམ་རིམ་
 པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་ལས་³བདེ་མཆོག་སྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི། ཇིལ་བྱ་པས་ས་བོན་ལ་
 མི་ལྟོས་པར་⁴སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲོམ་པ་དང་དེ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། བསམ་མི་
 ཁྲབ་ཀྱི་རིམ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ།⁵ རིམ་ལྷ་རེ་རེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རེ་སྒྲོམ་⁶པར་

1 མི་ལྷེ་བ་ དབུས་དཔེ་རྒྱུ་

2 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྐྱེད་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

3 ལྷ་ལས་ དབུས་དཔེ་རྒྱུ་

4 བསྐྱེད་པར་ ལྷ་ལྷུས་དཔེ་རྒྱུ་མ། ལྷ་དཔེ་རྒྱུ་ གཙང་དཔེ་རྒྱུ་

5 འགལ་ལོ། དབུས་དཔེ་རྒྱུ་

6 དེ་སྒྲོམ་ གཙང་དཔེ་རྒྱུ་

བཤད་པ་ཡང་དེའི་བྱ་བས་ལྷ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་
 བར་བཤད་ཅིང་རྫོ་རྫོ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གཟིངས་ཀྱི་དཔེས་རྫོགས་རིམ་བརྟན་པ་ནས་བསྐྱེད་
 རིམ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ལྷ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་སྟེ་དེ་དུ་བཟུང་ནས་¹རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་སྒོམ་ཚུལ་མ་བྱེད་པའི་²སྒྲོན་ནོ།།
 ཡང་དེར་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒོམ་ལྡན་གྱིས་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སྒོམ་པ་དེ་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་གནས་གྱུར་ཏེ་གནས་པ་དང་སྤྲལས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཉམས་ན་སྒོམ་པ་
 གསུམ་གཏེ་³འཛིག་ཅེས་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒོམ་པ་བྱི་མ་སྤངས་པའི་ཆེ་སྤྲུལ་གནས་
 གྱུར་དགོས་ན་སྒོམ་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་⁴དུ་ལྡན་པ་མི་སྤིད་པ་དང་སྤྲལས་སྒོམ་སྤངས་པ་
 དེའི་རྟེན་ལ་སྒོམ་པ་གཞན་གཉིས་གནས་གྱུར་པས་ན་སྤྲལས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་གཞན་གཉིས་ཀྱི་
 འཛིག་གྱུར་འདོད་པ་རང་གི་ཁས་སྤངས་པ་དང་⁵འགལ་ཞིང་སྒོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་
 གཏོང་བའི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། དེས་ན་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་འདི་དོན་ཡོད་རྫོ་རྫོ་
 ཞེས་པ་ཞིག་གིས་⁶བྱས་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་གོ། །རྫོགས་རིམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 གཉིས་སྒོམ་པ་ལ་ནི། གསང་འདུས་ལུགས་གཉིས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་དང་ཐིག་
 ལའི་རྣལ་འབྱོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་རུས་པ་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་དང་ཐིག་
 ལེ་ལས་རུང་སྒོན་དུ་མ་བཏང་ན་སྒོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབས་
 སུ་བྱེད་པ་དེ་ལས་རུས་པ་ལྷག་པོ་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པའི་བྱིར་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གིས་དེ་
 ལྟར་སྤྱང་བ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་⁷པའི་བྱིར་རོ།། དེས་ན་རང་བྱིན་གྱིས་

ྱ བཟུངས་ནས་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྫོ་དཔར། གཙང་དཔར།
 ༢ མ་བྱེད་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 ༣ གསུམ་ཀ་ དབྱས་དཔར།
 ༤ གཅིག་ཆར་ དབྱས་དཔར།
 ༥ ཁས་སྤངས་དང་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།
 ༦ ཅིག་གིས་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།
 ༧ སྐབས་སུ་ཟེན་ དབྱས་དཔར།

བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་དང་སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རིམ་པ་དང་འོར་བུ་འགོངས་པའི་རིམ་པ་དང་ཇ་
 ལན་རྒྱ་རའི་རིམ་པ་སྟེ་བཞི་ནི། རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེ་དང་གཏུམ་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཅ་རྒྱུད་
 ཐིག་ལེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སོ།། དེ་ལ་རྩེས་
 གཞིག་གིས་རིམ་གྱིས་སྟོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་ཡང་ཡང་སྟུད་པའི་དམིགས་པ་བྱས་པའི་
 སྟོན་ནས་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་རྒྱས་པ་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟོག་གི་རྒྱུད་
 དབུ་མར་བཅེངས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་
 དགའ་བཞི་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ནི་ཇ་ལན་རྒྱ་རའི་རིམ་པས་བྱེད་དེ་དེའི་བྱ་བས། “ཉླེ་བ་
 རྒྱ་སའི་མཆོམས་སུ་ནི།། མདོག་ལྷར་ལྷན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྷ་རྣམས་གྱིས་
 མཆོན་པ།། འཁོར་ལོ་བྱ་གསུམ་དཀར་དམར་ནི།། སྟོག་འགོག་པ་དང་ལྷན་བསྟོམས་ནས།།
 སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འབར་འགྱུར་བས།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་གཏུམ་མོ་འབར་བར་བྱེད་
 པས་འབར་བ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “བྱ་ག་གཞན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་
 ཞིང་།། ཁམས་གཞན་ནས་ནི་སྐྱར་དུ་འཇུག །”³ཅེས་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་
 བདུད་ཅི་བཀྱག་པ་སྟེ་གཙུག་ནས་འཇུག་པས། ཇ་ལན་རྒྱ་རའི་རིམ་པ་འོ།། སྟེ་གཙུག་གི་
 རྒྱུད་བུ་ནི། ཅ་སྟོང་ཐག་དོན་གཉིས་ཀྱི་བ་བ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་སྟོན་མ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་
 ལས་བཤད་དེ། དེའི་ལྷར་ན་བ་བ་འཛིན་པའི་དོན་ནོ།།⁴ དེ་ལ་སྟོན་དུ་བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་
 དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་ནི་འོར་བུ་འགོངས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱག་རྒྱ་བཞི་གསུངས་
 པའི་དམ་ཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་ནི། བསྟོམས་པའི་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་སྟོན་

༡ ཇ་ལན་རྒྱ་རའི་རྩེ་དཔེ།

༢ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་དོ་རྩེའི་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་ལ། འོག་གངས་པ་པ་པ་ལས་བྱུང་བ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉླེ་བ་རྒྱ་སའི་མཆོམས་སུ་ནི།། མདོག་ལྷ་ལྷན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྷ་རྣམས་གྱིས་མཆོན་པ།། འཁོར་ལོ་བྱ་གསུམ་
 དཀར་དམར་ནི།། སྟོག་འགོག་ལྷན་ཅིག་བསྟོམས་བྱས་ནས།། སྐད་ཅིག་དེ་ལས་འབར་གྱུར་བས།།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་དོ་རྩེའི་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་ལ། འོག་གངས་པ་པ་པ་ལས་བྱུང་བ་

༤ དོན་ཏོ།། གཙང་དཔེ། དབུས་དཔེ།

འགོ་དང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། རིག་མ་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱིད་པ་དངོས་གཞི་དང་།
 ཚས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྦྱོར་བས་རྗེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་
 ཚེན་པོ་ནི། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་བཤོ། དེའི་སྒྲིབ་དུ་འགོ་བའི་སྒྲ་
 ཚོགས་རྫོང་མེའི་རིམ་པ་གཉིས་ནི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲིབ་དུ་འགོ་བའི་ས་
 བོན་མེད་པའི་རང་བྱེན་བརྒྱབ་ནི་རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུད་དང་ཐིག་
 ལེ་ལས་སྤྱད་བ་ན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་རང་
 བྱེན་བརྒྱབ་ནི། སྤྱིང་ག་¹སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་བཅན་ཐབས་སྤྱད་བའི་ཐབས་
 སོ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བསྦྱིད་རིམ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ཡུལ་ལྷ་ལ་གཡོ་བའི་སེམས་སྤྱིང་
 གའི་ཐིག་ལེ་ལ་བཀྲུག་ནས་བཟུང་།² དེ་བརྟེན་པ་ན་སྒྲ་ཅིར་རྒྱུད་འགོ་འོང་ལ་དམིགས་པའི་
 རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་བྱས། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ལྟེ་བར་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟེན་པར་
 བྱས། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཁྱེད་པའི་དགའ་བཞི་ལ་
 སྦྱངས་པའི་མཐར་སྦྱོད་བཅུད་རིམ་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་རྣལ་
 འབྱོར་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་
 འབྲུག་ཅིང་དེའི་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བཤོ། དེའི་བྱ་བའི་རིམ་ལྷ་དང་ནག་
 པོ་སྦྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་མེ་དང་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་མང་དུ་
 གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིར་བསྐྱས་པ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་བདེ་མཆོག་གི་
 རྫོགས་རིམ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱུད་ས་
 རྣམས་བྱངས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།

གཉིས་པ་(ཀྱི་རྫོང་མེའི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་)ནི། ཀྱི་རྫོང་མེའི་རྫོགས་རིམ་དབང་གསུམ་ཀྱི་

¹ སྤྱིང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

³ བཟུངས། སྤྱད་འབྲས་དཔར་མ། རྫོང་དཔར། གཙང་དཔར།

ལམ་དུ་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་བིར་པའི་¹གདམས་
 བ་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་གནད་རྣམས་ནི། གདམས་བ་དེ་འཛིན་པའི་མཁས་པའི་
 སྒྲེ་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱེ། འདིར་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱིའི་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་མི་
 གསལ་བ་གསལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་མང་དུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་བསལ་བར་²འདོད་པ་ཡིན་ལ།
 གདམས་བ་དེ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མི་དགོས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། གྲུབ་ཆེན་རྩི་བུ་པས་
 མཛད་པའི་བདུད་རྩི་འོད་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་དབྱིད་གྱི་ཐིག་ལེའི་རྫོགས་རིམ་གཏུག་མོའི་རྣམ་
 འབྱོར་གསུངས་ལ། དེའི་སློབ་མ་མི་བྱབ་ཆེ་བས། “དངོས་གྲུབ་འདི་ནི་ཉེ་བ་ཡི།། ཡན་ལག་
 རྒྱག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི།། ‘དང་པོ་སྤྱིན་དང་འདྲ་བར་མཐོང་།།’ གཉིས་བ་དུ་བ་འདྲ་བ་སྟེ།།
 གསུམ་བ་སྒོག་གི་རྣམ་པ་འོ།། བཞི་བ་མར་མེ་འབར་བ་དང་།། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་སྟེ།།
 སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་འོ།། ཕྱིས་ནི་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་མཚུངས།། ‘མི་ལམ་རྣམ་པ་སྐྱད་
 ཅིག་གོ།།’ ལྟེ་བར་གཏུག་མོ་འབར་བ་ཡིས།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་བསྐྱེགས་ཏེ།། སྤྱན་
 ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྐྱེགས་པ།། བསྐྱེགས་པས་རྟོ་ལས་³རི་བོང་འབྱུང་།།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 མོ།། དེ་ལ་ཡན་ལག་རྒྱག་བསྐྱོམས་པས་སྤྱིན་དང་འདྲ་བ་སོགས་སྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཡན་
 ལག་རྒྱག་ནི། པོ་བྱང་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་སོགས་མིན་གྱི། བདུད་རྩི་འོད་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་
 གསུངས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱག་གོ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དང་པོར་ནག་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།།
 གཉིས་བ་དམར་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།། གསུམ་བ་ལ་ནི་སེར་པོར་བསྐྱོམ།། དེ་བཞིན་བཞི་བར་
 ལྷང་བྱ་⁵སྟེ།། ལྷ་བ་ཁ་དོག་སྤྱོན་པོ་ཉིད།། རྒྱག་པ་དཀར་པོའི་ཚུལ་ཅན་ཏེ།། ‘ཡན་ལག་རྒྱག་

1 བེར་མ་པའི་ དབྱས་དཔེ།

2 གསལ་བར་ དབྱས་དཔེ།

3 རྟོ་ལས་ སྤྱི་འབྲས་དཔེ་ལ།

4 རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀའ་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། ཤོག་གངས་294ན4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་རྒྱུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དང་པོ་སྤྱིན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་།།’ ‘མི་ལམ་སྒྲུབ་པ་སྐྱད་ཅིག་གོ།།’ ཞེས་གསལ།

5 ལྷང་བྱ་ གཙང་དཔེ། དབྱས་དཔེ།

བསྐྱོམ་ནལ་འབྱོར་པས། ཕྱི་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པར་སྤང་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
 ལུ་ཉི་པའི་འབྲུལ་སྤོང་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དམར་པོ་དེ་ནས་སེར། ལྷང་སྡོ་དཀར་པོ་དེ་ནས་ལས། ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་དགའ་ཅན་དུ་ནི། འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་བཅས་བསམས་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།
 སྐྱོམ་ཚུལ་ནི། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྩ་ལན་རྒྱ་རི་པས་མཛད་པ་ལས་གཙོ་
 བོའི་ཐུགས་ཀའི་རྩི་ཡིག་ནག་པོ་དང་དེ་གྲུར་པ་ལས་ཐེག་ལེའོ། དེའི་འོད་ཟེར་གཙོ་བོའི་
 བ་སྤྱིའི་བྱ་གལས་འཛོལ་ནས་རྟེན་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ནག་པོར་བྱས་པར་སེམས་ཤིང་དེ་
 བཞིན་དུ་ཁ་དོག་གཞན་ལ་འང་བྱེད་པར་བཤད་དེ་གཞུང་ན་དངོས་སུ་མི་སྤྲང་ཡང་འབྲེལ་
 པས་ཡན་ལག་དྲུག་སྐྱོམ་པ་ཁ་བསྐྱངས་སོ། ཁ་དོག་བཞེག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འོད་
 གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པས། ཁ་དོག་དྲུག་དང་མཐར་འོད་
 གསལ་དུ་འཇུག་ཐབས་བྱས་ཏེ་སེམས་བབྱང་ན། སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འབྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ། ཁ་དོག་བཞེག་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཐབས་ནི། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་
 ལས། “དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་འཛིན་གནས་པའི་ཆེ་བ་དང་ཉི་མའི་དབྱས་ཀྱི་
 རྩི་ལས་འཕྲོས་པའི་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པའི་དབྱས་ཀྱི་
 གྱིས་སྤོ་བ་དང་བསྐྱུ་བས་རང་གི་དེ་ཉིད་དུ་ཞུགས་ནས་གཅིག་དུ་གྲུར་ཏེ། ཆེ་བ་དང་ཉི་མའི་
 ཁ་སྤྱོད་པའི་ནང་ས་བོན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་དེའི་ཆེ་འདི་ལྟར་བསམ་སོ། ཐོག་མ་ཐ་མ་
 མེད་པ་ཡི། འཁོར་མིན་སྲུང་ན་འདས་མ་ཡིན། གཞན་མིན་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ། འདི་ནི་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཡ་རྒྱར་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་ལུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུར་བ། བདག་མེད་རྣམ་
 འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས། སོག་གངས་392ན4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡན་ལག་དྲུག་སྐྱོམ་ནལ་
 འབྱོར་པས། ཕྱི་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པར་སྤངས།’ ཞེས་གསལ།
 2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 སྤོ་བ་དཔོན་པོ་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས། འབྲུལ་སྤོང་། སོག་གངས་942ན4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་
 གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱིན་’ ‘བྱས་’ ཞེས་གསལ།
 3 ཐུགས་ཀ་ དབྱས་དཔལ།

མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཡིན།། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་འབྲེས་པར་འགྱུར་
 བའི་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་གོང་བུའི་རྣམ་པ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷ་བུའི་རིམ་
 པས་རི་སྲིད་མི་དམིགས་གྱི་བར་དུ་བྱའོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པར་འགྲེལ་བར་
 བཤད་དོ།། དེའི་དོན་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་རང་གི་དབྱུགས་འབྱུང་བའི་ལམ་ནས། ལྷ་ལི་ཀྲ་
 ལི་འཛོན་ནས་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཛིག་ཏེན་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་
 བསྐྱས་ཤིང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཞལ་བརྒྱད་དང་ཡུམ་ཡང་ཡབ་
 ལ་བསྐྱས་པའི་མཐར་ཉི་ལྷ་ཁ་སྒྲོར་གྱི་བར་གྱི་ས་ཐོན་གནས་པའི་ཆོ། ཐོག་མ་ཐ་མ་ཞེས་
 སོགས་གྱི་དོན་རིག་པར་བྱས་ནས། གཙུ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་སྟེ་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཉི་
 གསུམ་འབྲེས་པ་ནི། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དག་པའོ།། བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་
 ནི། འོད་གསལ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་རྒྱབ་ནས་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པ་
 རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་ནས་²མཐར་རྣམ་ཤེས་ནས་མཁའ་དང་འབྲ་བའི་འོད་གསལ་ལ་
 ཐིམ་ཞིང་དེ་ནས་སྤང་ཡང་ལྷང་བའི་རིམ་པ་བཤད་དོ།། འགྲེལ་བ་ལས་བྱང་རྒྱབ་མ་ཐོབ་གྱི་
 བར་དུ་ལྷང་འཇུག་དེ་ལྟར་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་གསལ་
 དུ་འཇུག་པ་དང་ལྷང་བའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། སྤང་བདེ་མཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ལུགས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེར་སེམས་བརྩུང་བའི་³ཆེ་སྤྲིན་དང་འབྲ་བ་
 སོགས་གྱི་ཉྐགས་རྣམས་འཆར་བ། རྩི་བི་པ་དང་མི་སྐབ་རྒྱ་བའི་ཡང་བཞེད་པར་སྤང་དོ།། དེ་

1 རྗེ་བསྟན་འགྲེལ་གྱི་ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་འཛོན་པས། དགྲིལ་པ་རྫོ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས། ཐོག་གངས་4བ6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་བཙུམ་
 རྒྱན་འདས་གྱི་ཐུགས་ཀ་ན་གནས་པའི་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་དབྱུགས་གྱི་རྩྭ་ལས་འཛོམས་པའི་ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་
 པའི་དབྱུགས་གྱིས་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱ་བས་རང་གི་དེ་ཉིད་དུ་ཞུགས་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུར་ཏེ། རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་ཁ་སྒྲོར་བའི་ནང་ས་ཐོན་གྱི་ལུས་གྱིས་
 གནས་པ་དེའི་ཆོ། འདི་ལྟར་བསམ་མོ།། ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པ་ཡི།། འཁོར་མིན་བྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན།། གཞན་མིན་བདག་ཉིད་པ་ཡིན་པ། འདི་
 བི་མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཡིན།། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་ཡི་གེ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་པའི་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་གོང་བུའི་
 རྣམ་པ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷ་བུའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་དང་གཏོར་མའི་ཡོ་བྱད་ཐོན་དུ་འགྲོ་བས་ཁ་སྒྲོམ་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

2 རིམ་པར་ དབྱུག་དཔར།

3 ཐིམས་ནས་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

4 བརྩུངས་པའི་ སྐྱ་འབྱུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་པའི་ལུང་སྒྲུབ་བྱངས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་¹མཐར་
རྫོགས་རིམ་བྱང་འཇུག་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་གཞིག་གི་རིམ་པས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་
སྟོན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ནི། གཏུམ་མོ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཤད་པས་ན་
རིམ་པ་དང་པོ་དང་གཏུམ་མོ་གཉིས་ལ་བྱིལ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་དང་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་
ལས་སུ་བྱང་བ་ན་ཁ་དོག་བཞིག་པ་ཞེས་པའོ། གཟུགས་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་རིམ་པ་
རྗེས་གཞིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་ལུགས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་གསང་འདུས་
གཉིས་དང་བདེ་དབྱེས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་མཐར་བྱང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་པ་གཏན་
གཉིས་གང་བྱང་གིས་སྟོན་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་རིམ་པས་
སྐྱབ་པ་དང་། དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱུང་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་བྱེད་དང་ཐིག་ལེ་ལས་
བྱང་དུ་བྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་འབྲེལ་མོད་ཀྱང་། རྒྱང་དང་ཐིག་
ལེ་ལས་བྱང་དུ་སྐྱབ་ལུགས་ལ་སྒྲོ་མང་པོ་བཤད་དེ། འཕགས་ལུགས་པས་ནི་རྟོག་བསྐྱེད་
ཉིད་ལ་འབྲེལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་དང་བདེ་མཆོག་པས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་
མང་པོ་དང་གཏུམ་མོ་དང་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱབ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་པ་ལ་སོགས་པས་གཏུམ་
མོ་ལ་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུབ་ངོ་།། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་
སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གོ་བར་བྱས་པས་མ་བྲིས་སོ།།

འདིར་སྐྱེས་པ། དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་དབྱེས་
པ་རྟོ་རྗེ་ཡི། རྫོགས་རིམ་ལས་གྱིས་རྗེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་ཚུལ། སྤྱི་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆོག་སྤྱིར་མ་
ལུས་²ཤིང་། ལུང་དོན་རིགས་པ་སྤྱོད་ལེགས་དབྱེད་ནས། དོན་གྱི་ཁོག་རྣམས་ལེགས་པར་
དབྱིས་བྱིན་པར། ཆོག་རྒྱར་བྱིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ། གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོས་
བརྟེན་པས་བཟོད་པ་མཛོད། རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གཞན་རྣམ་
པར་བྱེ་བ་ལས། རྫོགས་རིམ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞིའི་བསྟན་འཛིན་པ་སྟེ་ལཱུ་བཅུ་གསུམ་པའོ།། །

¹ གང་ནས་ རྟེན་དཔལ་།

² མ་ལས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་།

གཉིས་པ་ཐོག་མར་སྐོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཞུང་བ་ལ་གསུམ། སྐོམ་པའི་རྟེན་ཅ་
 དང་རྒྱང་ལ་སོགས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རྗེ་ལྷར་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོང་ཉིད་སྐོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(སྐོམ་པའི་རྟེན་ཅ་དང་རྒྱང་ལ་སོགས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཅ་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱང་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་(ཅ་བཤད་པ་)ནི། ལུས་ལ་ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་
 གནས་ལ་དེའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཉེར་བཞི་དེ་ལས་ཀྱང་
 གཙོ་བོ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྐོམ་འབྱུང་གི་བདུན་པ་ལས། “བདུན་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཐག་
 རྣམས་། ལུས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་ཅ་རུ་འབྱུང་། ཅ་དང་ཉེ་བའི་ཅ་རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་གནས་ན་
 བརྟེན་པ་ལོ། ། ཉི་ལྔས་སྟག་པའི་བརྒྱ་ཡིས་ནི། ཅ་ཡི་གཙོ་བོ་བརྗོད་པར་བྱ། ཅ་ཡི་གནས་
 དང་ཡུལ་རྣམས་ནི། ཉི་ལྔ་ཅ་བཞིའི་གངས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དབུས་ན་ཅ་གསུམ་ནི།
 རྟེན་དང་ཀུན་རུ་འགོ་བཤོ། །”¹ ཞེས་སོ། ། དེའི་འགྲེལ་བར་རྒྱང་གི་བཞོན་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྟེན་བྱེད་པའི་ཅའི་གཙོ་བོ་ནི། སྟོང་ག་²ཆོས་དང་མགིན་པ་ལོངས་སྟོང་དང་སྟེ་བོ་བདེ་ཆེན་
 དང་ལྟེ་བ་སྟུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་གཉིས་དང་རེ་བཞི་ཡིན་ལ།
 དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སེན་མོ་དང་སོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཉེར་བཞི་རྒྱས་པ་དང་
 གནས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་སྟེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཅ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། ། སྐོམ་འབྱུང་གི་ལེུ་དེ་ཉིད་ལས། “ལ་ལ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཅ། ཅ་རྣམས་ཀུན་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱི་རྟེན། གཞུ་སི་རྒྱར་³གཞན་འབྱུག་བཞིན།”⁴ ཞེས་

¹ གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྐོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་པ་༥༥༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བཤོ་ཅ། སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་གཉིས་འབྱུང་། ཅ་རྣམས་དང་ཉེ་ཉེ་བའི་ཅ། དེ་དག་གནས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ།
 བརྒྱ་ལས་ཉི་ལྔ་སྟག་པའི་ཅ། གཙོ་བོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། ཅ་ཡི་གནས་དང་ཡུལ་རྣམས་ནི། ཉི་ལྔ་ཅ་བཞིའི་གངས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་
 དབུས་ཀྱི་ཅ་གསུམ་གང་། རྣམས་ཅད་བྱེད་ཅིང་བརྟེན་པའོ།” ཞེས་གསལ།

² སྟོང་ཁ་ གྲེ་དཔའ། གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

³ སི་རྒྱར་ གཙང་དཔའ། དབུས་དཔའ།

⁴ གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྐོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་པ་༥༥༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆོག་རྒྱང་གསུམ་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བས་འདིར་ནི་གཞན་བསྟེན་པ།” ཞེས་གསལ།

ཅ་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱག་པ་ལས།
 “སྤྱིང་གི་ནང་སོན་བརྒྱ་ནི།”¹ འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྤྱིང་པོར་བཅས།།² ཞེས་དང་། “འདབ་མ་
 རྣམས་ཀྱི་བཞི་ལ་ཡང་། འབྱུང་བ་བཞི་ཡི་ཅ་རྣམས་ནི། མར་མེད་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་ནི།
 ཕྱོགས་བཞི་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས།། ཅ་རྣམས་བཞི་ཡང་མཆོམས་རྣམས་སུ། རྣམ་པར་
 གནས་ཤིང་དེར་སོན་པ།། བདུད་ཅི་ལྟ་ནི་འབབ་པ་སྟེ། དེ་མཆོད་རང་གི་གཟུགས་གནས་
 པས།། དེ་ཡི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལས།། མཆོད་པ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཤད།། ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་གི་
 རང་དུ་ནི། ཅ་རྣམས་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་གནས།།”³ སྤྱོད་པ་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས།། ཉི་ཤུ་ཅ་
 བཞིར་ཉེ་བར་བརྗོད།།⁴ ཅེས་སྤྱིང་གའི་⁵ ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་འབྱུང་བཞིའི་ཅ་
 དང་མཆོམས་བཞི་ལ་མཆོད་པ་བཞིའི་ཅ་གནས་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལ་མངལ་དུ་ཅ་འཆགས་
 པའི་རིམ་པ་ནི། མན་སྟེ་ལས། “མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོར་སྤྱིང་གི་ཅ་ལྟ་རྣམས་
 སྤྱོད་།། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱིང་པ་གསུམ་རྣམས་སོགས་ཞེས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ།།”⁶ ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་པོར་ཆགས་ནས་གཙོ་མོ་⁷ གསུམ་རྗེས་
 སུ་སྤྱི་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། སྤོམ་འབྱུང་ལས་དེ་གསུམ་ཅ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
 གསུངས་པས་སོ།། དེས་ན་སྤྱིང་གར་⁸ གཙོ་མོ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བུ་པའི་རྗེས་སུ་
 བྲིམ་མ་ལ་སོགས་པ་འཆགས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། ཅ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་
 པ་ཐ་མ་ལྟ་དང་རྩི་རྒྱུ་མ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི། སྤྱི་བོ་ལ་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུལ། ག་མི་བུ་ལ། བརྟག་པ་བྱག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གཏངས་11336 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྟ་ལྟ་
 རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིང་གི་ནང་སོན་བརྒྱ་ནི།” ཅེས་གསལ།
 2 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུལ། ག་མི་བུ་ལ། བརྟག་པ་བྱག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གཏངས་11337 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྟ་ལྟ་
 དང་བཅས་པའི་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་སོན་པའང་།” “ཅ་ལྟ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གནས།” ཅེས་གསལ།
 3 སྤྱིང་ཁའི་ གཙོ་བོ་དཔལ་དཔལ་དཔལ་
 4 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲུལ། ག་མི་བུ་ལ། བརྟག་པ་བྱག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གཏངས་30143 ལས་བྱུང་
 བུ་ལྟ་མི་འདྲ་སྟེ། “མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོར་སྤྱིང་གི་ཅ་ལྟ་རྣམས་སྤྱིང་པ་གསུམ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ།” ཞེས་གསལ།
 5 གཙོ་མོ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་ལ། གཙོ་བོ་དཔལ་
 6 སྤྱིང་ཁའི་ གཙོ་བོ་དཔལ་དཔལ་དཔལ་

སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཅ་ཡིན་པས་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་
 བེ། ལྷག་མ་བརྒྱད་པོའོ། བདུད་བཤམ་མ་ནི། ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པས་དབུས་ན་གནས་ཏེ།
 མན་སྟེ་ལས། “སུམ་ཅུ་གཉིས་པ་བདུད་བཤམ་མ་ནི། ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷའི་
 ཅེ་མོ་ཇི་སྲིད་པར་སྟེ་བ་ནས་ལངས་པ་དུས་ཀྱི་ཅ་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འབབ་སོ།”¹ ཞེས་སོ། ཡང་མན་སྟེ་ལས། “སུམ་སྒྲོར་མ་ནི་
 གཟུགས་སོ། འདོད་པ་མ་ནི་སྤྲོའོ། བྱིས་མ་ནི་བྲིའོ། གཏུམ་མོ་ནི་རོའོ། བདུད་བཤམ་མ་ནི་
 ཆོས་སོ།”² ཞེས་དང་། “དེ་ལ་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ཡིས་འབྱུང་བའི་ཅ་རྣམས་རྣམ་པར་
 གཞག་གོ། རྩོགས་རྣམས་སུ་བཞི་རྣམས་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་རྣམས་དང་དེའི་རང་བཞིན་
 རྣམས་འབབ་སོ་ཞེས་བྲས་ནས་སོ།”³ ཞེས་གསུངས་ལ་སྒྲོམ་འབྱུང་འགྲེལ་བ་ལས། “ལྷ་
 སོ་འདི་རྣམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིམ་པས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 རོ།། དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་འཕོ་བར་མཆོན་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པའོ།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། བདུད་བཤམ་མ་ནི། དེར་ཡང་ཅ་དབུ་མ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་
 སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྩོགས་བཞིའི་ཅའོ། ལྷིང་གའི་⁵མཆོམས་ཀྱི་ཅ་བཞི་ནི།
 མན་སྟེ་ལས། “མཆོམས་སུ་བཞི་རྣམས་ནི། སོ་སོར་བཤད་བ་དང་གཅི་བ་དང་བད་ཀན་
 དང་ཁག་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབབ་པ་འབྱུང་བའི་ཅ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་གཟུགས་དང་
 བྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་འབབ་པའི་ཕྱིར་མཆོད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་

1 རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། འོག་གངས་པ་༢༡༠ནང་ ལས་བྱུང་
 པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་བདུད་བཤམ་མ་ནི་ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷའི་ཅེ་མོ་ཇི་སྲིད་པར་སྟེ་བ་ནས་ལངས་པ་
 དུས་ཀྱི་ཅ་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འབབ་སོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། འོག་གངས་པ་༢༠༤བཟུང་ ལས་བྱུང་
 པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སུམ་བསྒྲོར་མ་ནི་གཟུགས་སོ། འདོད་པ་མ་ནི་སྤྲོའོ། བྱིས་མ་ནི་བྲིའོ། གཏུམ་མོ་ནི་རོའོ། བདུད་བཤམ་མ་ནི་ཆོས་
 སོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། འོག་གངས་པ་༢༠༥བཟུང་

4 རྩེ་བཟླན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩེ་སྒྲོང་རྒྱ་རྒྱུ་ཏེ། ལྷེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ། འོག་གངས་པ་༢༡བཟུང་

5 ལྷིང་ཁའི་ གཅོད་དཔལ། དབུས་དཔལ།

ཡང་དངོས་པོར་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།”¹ ཞེས་
 འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་
 ཅ་བཞི་དང་མཆམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཅ་བཞི་ག་ནས་²འབྱུང་བའམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 འབབ་པ་འདྲ་བར་བཞེད་པའོ།། སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་སུ་
 གྱེས་པས་ཅ་བརྒྱད་དོ།། དེ་ནས་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཅ་ཉེར་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འདི་
 ལྟར་ཨ་མ་རྒྱ་ཏྲེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཅ་ལྷ་རྣམས་དང་པོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་གསུམ་དང་དེ་ནས་ཉི་ཤུ་
 ཅ་བཞི་ཞེས་པའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། སྤྱི་ཏིག་སྤྱིང་བ་ལས་“སྤྱིང་གའི་⁴བརྒྱའི་སྟེ་བ་དང་
 ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་⁵བཞིན་དུ། འབྲིས་གསུམ་འདོད་མ་བྲིས་མ་དང་།།
 གཏུམ་མོ་དང་ནི་བདུད་མ་མོ།།”⁶ ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྷ་ལ་སྤྱིང་གའི་⁷ཅ་ལྷར་བཤད་པ་
 ཡང་ཕྱོགས་བཞི་དང་དབུས་ལ་གངས་བཞིན་དུ་མཛད་དམ་བརྟག་གོ། གུ་སྤྱི་ཁེ་ལས་ཀྱང་ཅ་
 ལྷ་གཟུགས་སོགས་དང་སྐྱར་ལ་བླ་བ་རྟ་བས་བདུད་ཅི་ལྷ་འབབ་པར་བཤད་པས། དེ་དག་
 འབབ་པ་ནི། ཅ་བརྒྱད་ཀ་ལ་འདྲ་བར་མཛོད་ནོ།། ཅ་སོ་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་སོ་གཉིས་
 འབབ་པར་གསུངས་པ་སྤྱིའི་ཡིན་ལ། སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་འབབ་པ་ནི་སོ་སོའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའོ།། འོན་ཀྱང་བདུད་བལ་མར་མི་འབབ་པས། གྱི་རྩོ་རྩེར། “འབད་པས་ཀྱན་གྱི་ལྟག་
 མ་སྤང་།།”⁸ ཞེས་ཅ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་དེ་སྤྱིང་བར་གསུངས་ལ།

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། སོག་གངས་ཤེས་པ་ལ

2 བཞི་གནས་ གཙང་དཔར།

བཞི་གནས་ དབུས་དཔར།

3 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། སོག་གངས་ཤེས་པ་ལ

4 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 གོ་རིམ་ས་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

6 ལུང་འདི་མ་རྟེད།

7 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

8 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། 2 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་བཞི་པ། སོག་གངས་ཤེས་པ་ལ 2 ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “འབད་པས་
 ཀྱན་གྱི་ལྟག་མ་སྤངས།།” ཞེས་གསལ།

ཅ་དེའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་
 ཞིང་འཆི་བར་ཡང་བྱེད་དོ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡིན་གྱི་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཆེ་དེ་
 ཡང་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་ངོ་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། ལུ་ཉིག་སྤང་བ་ལས།
 “དེར་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་བརྩོན་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདབ་མ་ལ་
 བརྟེན་པའི་གངས་སུ་འགོ་བའི་ཆེག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་གའི་¹བསྐྱའི་དབྱུས་ཀྱི་ཅར་
 བརྩོན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ།”² ཞེས་ཁ་སྐྱོར་ལས། “བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅ། ལུ་མ་
 ཅུ་ཅ་གཉིས་དམ་པ་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཅ་སོ་གཉིས་སྤྱི་བོའི་ཅ་འདབ་ཡིན་པ་
 བཀག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྒྱུད་དེར་སོ་གཉིས་པོ་ཅ་འདབ་ཀྱི་གངས་སུ་སྟོན་པའི་ཆེག་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་གའི་⁴བསྐྱའི་དབྱུས་ཀྱི་ཅར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་ཕྱི་མ་ནི། ཁ་སྐྱོར་
 ལས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་སྟོང་གའི་⁵ཅ་བརྒྱད་བཤད་པའི་འོག་དུ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་ཅ་ཉེར་བཞིར་བརྩོན་ཅེས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆན་བཞི་ནི་ཅ་སོ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 བརྒྱད་ཆན་དང་སོ་སྟོང་གའི་⁶འདབ་མ་ལ་བཤད་པས་ན་སྤྱི་བོའི་འདབ་མ་མིན་ལོ་སྟུང་དུ་
 དགོངས་སོ། དེས་ན་ལྷང་དེའི་འཕྲོ་ནས། “གནས་སོགས་དབྱེ་བ་ལ་གནས་ནས། གནས་
 དང་གནས་ལ་རྣམ་པར་གནས། སྤྱི་བོར་ཡང་དག་འབྱུང་བ་ཡི། ཅ་ནི་སྤྱི་བོར་སྤྱིས་ཞེས་
 བརྩོན།”⁷ ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྤྱི་བོའི་ཅ་འདབ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གནས་དང་

༡ སྟོང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༢ རྗེ་བཟླ་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱི་རྒྱ་ཀ་ར་ཤུཌ། དབྱེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྤྱི་ཉིག་སྤང་བ། རྟོག་པ་དང་སོའི་ལུ་དང་སོ།
 འོག་གངས་༢༣༡བ ༤ས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྐྱའི་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་ཀྱི་འདབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གངས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མེད་པ་དང་། སྟོང་གའི་བསྐྱའི་དབྱུས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་སོ།” ཞེས་གསལ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྐྱོབ་མཉམ་པ་དང་སོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༢༡༥བ ༤ས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་རྩལ་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། ཅ་རྣམས་སུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཚོག་” ཅེས་གསལ།

༤ སྟོང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༥ སྟོང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༦ སྟོང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༧ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྐྱོབ་མཉམ་པ་དབྱུས་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༥བ ༤ས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་ཕ་

ཉི་བའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཅ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བོའི་ཅ་འདབ་ཏུ་འགྱུར་བས་ཅའི་
 རྒྱད་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ།། ཅ་གསུམ་ངེ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་དང་ངེ་ལྟར་གནས་པ་ནི། མན་སྟེ་
 ལས། “ཅ་ནི་ཨ་ཕ་རྩུ་རྩེ་སྟེ་གཙུག་ཏྲར་ནས་ཞོར་བུའི་མཐའ་དང་རྒྱང་མཐའ་ལྟེ་མཐའ་ངེ་
 སྲིད་པར་གནས་པའོ།། འོན་ཀྱང་གཙུག་ཏྲར་དང་སྤྱི་བོ་དང་མཁྱེན་པ་དང་སྟོང་ག་¹དང་སྟེ་
 བ་དང་གསང་བ་དང་ཞོར་བུའི་དབུས་སུ་རྒྱད་པའི་རིམ་པ་ངེ་ལྟར་བར་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་དང་བརྒྱད་དང་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་བརྒྱད་གྱི་²
 གངས་ཅན་པར་བརྒྱ་ཉིད་དང་ཟླ་གཉིད་དང་འཁོར་ལོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་རྣམས་གྱི་དབུས་
 སུ་མདུད་པའི་གཟུགས་སོ།།”³ ཞེས་དང་། “ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱའི་ཅ་དག་ནི། མགོ་བོའི་
 འཁོར་ལོ་ནས་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་ངེ་སྲིད་པར་མདུད་པ་རྣམས་སུ་ལྷགས་སྒྲིག་གི་རྣམ་
 པས་ཨ་བ་རྩུ་རྩེ་ལ་འབྱུང་ནས་གནས་པ་དག་གོ།”⁴ ཞེས་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་སྟེ་བར་ཨ་བ་རྩུ་
 རྩེ་ལ་འབྱུང་ནས་གནས་ཏེ་དེ་ཡང་མགོ་བོ་ནས་ཞོར་བུའི་ཅེ་དང་རྒྱང་མཐའ་ལྟེ་བར་དུ་
 གནས་པར་བཤད་དོ།། དེས་ན་ཁ་སྐྱོར་ལས། “མཁྱེན་པ་ནས་བརྒྱམས་གཡོན་པའི་ཅར།།
 འོངས་སློང་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཅན་མ།། སྟེ་བའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། ཁ་ནི་འོག་ཏུ་སྤྱོས་
 བྱེད་འབབ།། གང་ཞིག་སྟེ་བ་ལས་སྟོང་ཅ།། དེ་བཞིན་ཁ་ནི་སྟོང་དུ་འབབ།། མཁྱེན་པའི་ནང་
 དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། གྲག་འབབ་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས།། སྤྱོས་བྱེད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱར་
 བཤད།། གྲག་ནི་ཉི་མ་ཞེས་སུ་གསུངས།།”⁵ ཞེས་སྟེ་བ་དང་མཁྱེན་པའི་ནང་དུ་ངལ་གསོ་⁶

གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱི་བོར་ཡང་དག་བྱུང་བ་ཡི། ཅ་ནི་སྤྱི་བོ་སྟེ་མ་ཞེས་བརྗོད།’ ཅེས་གསལ།

༡ སྟོང་ཁ་ གཅོད་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ བརྒྱད་ཁྱི་ སྟེ་དཔར།

༣ སྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་དང་མོ། འོག་གངས་༡༩བ།

༤ སྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ཉེར་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༩བ།

༥ སྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྲུལ། བརྒྱག་པ་དྲུག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༡༥ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཁྱེན་པ་
 ནས་བརྒྱམས་གཡོན་པའི་ཅར། འོངས་སློང་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཅན་མ། སྟེ་བའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་། ཁ་ནི་འོག་ཏུ་སྤྱོས་བྱེད་འབབ། གང་
 ཞིག་སྟེ་བ་ལས་སྟོང་ཅ། དེ་བཞིན་ཁ་ནི་སྟོང་དུ་འབབ། མཁྱེན་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་། གྲག་འབབ་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། སྤྱོས་
 བྱེད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད། གྲག་ནི་ཉི་མ་ཞེས་བྱར་གསུངས།” ཞེས་གསལ།

༦ ངལ་བསོ་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། སྟེ་དཔར། གཅོད་དཔར།

བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་པན་ཆད་དུ་ཅ་དེ་དག་མི་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ།
 རྒྱུ་མ་ནི། ཁྲག་དང་ཅུང་ཟད་འདྲེས་ཤིང་ཤས་ཆེར་ལུས་དང་སྙིང་སྟོབས་དང་ཆེ་བ་འབབ་
 པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་དང་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་དང་ཆེ་བའི་དང་ཐབས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱ་སྟེ། དེ་
 དག་གི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།། རོ་མ་ནི། ལུ་བ་ཅུང་ཟད་དང་ཤས་ཆེར་དག་དང་¹རྒྱལ་དང་ཉི་
 མ་འབབ་པས་དག་གི་དང་རྒྱལ་ཀྱི་དང་ཉི་མའི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་ཞེས་བྱ་སྟེ་པལ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་སོ།། དབུ་མ་ནི། ཤས་ཆེར་ལུ་ཁྲག་དང་སེམས་དང་ལུན་པ་དང་སྐྱ་གཅན་
 འབབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དང་ལུན་པའི་དང་སྐྱ་གཅན་ཀྱི་དང་མ་ནིང་གི་ཅ་ཞེས་བྱ་བར་
 མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ།། ལ་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་། “ཅ་གཉིས་སྟེ་གནས་དབུས་སུ་ནི།། གཡོན་
 དང་གཡས་སུ་དེ་བཞིན་དུ།། གཡོན་དུ་ལུ་བ་རྣམ་ཤེས་བྱ།། ‘གཡས་པ་ནས་ནི་ཁྲག་ཉིད་
 དེ།’ དེ་ཡི་པན་ཚུན་བསྐྱ་བ་ཡང་།། ‘ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་སྐྱད་པ་ཡིན།།’ སྙིང་སྟོབས་སྐྱ་
 དང་རྒྱལ་དག་བཅས།། ལུན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས།། སྙིང་སྟོབས་ལུ་བ་རིན་ཆེན་
 རྒྱལ་།། ལུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད།།”² ཅེས་གསུངས་སོ།། ལྟེ་བའི་འོག་དུ་ནི། རྒྱུ་མ་
 བཤད་བ་དང་རོ་མ་གཅི་བ་དང་དབུ་མ་ལུ་བ་འབབ་པར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་
 གཡས་སུ་ལུ་བ་གཡོན་དུ་རི་རྩ་དབུས་སུ་རི་ཆེན་འབབ་པའོ།། རོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟེང་
 འོག་གི་བྲག་པའི་སྒོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ་རྒྱུ་མ་ལ་ལྷ་བཟླ་³དང་། རོ་མ་ལ་
 བྱེན་བཟླ་⁴བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྟོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་བ་ལས། འོག་གི་ལ་ཞེས་པ་
 གཡས་ཏེ་ཡང་འདིའི་བྲ་ག་གཉིས་ཀ་ཡང་ལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲུང་བ་དང་དོར་བར་བྱེད་པ་

1 ཤས་ཆེ་བ་དག་དང་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ག་སྤྱན། བརྟག་པ་བྲག་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། འོག་གྲངས་110བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་བ་
 དང་བྲག་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཡས་པ་ལ་ནི་ཁྲག་ཉིད་དེ།’ ‘ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྐྱད་པ་ཡིན།’ ཞེས་གསལ།

3 ལྷ་བཟླ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། དབུས་དཔར།

འབྲུམ་ལྷ་ གཅོད་དཔར།

4 བྱེན་ལྷ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཅོད་དཔར། དབུས་དཔར།

ཉིད་ཀྱིས་འོག་གི་ལྟེ་བའི་ཅ་ནི། ཁ་བཞིན་དུ་འདིའི་ཁའོ་ཞེས་པ་འོག་གི་ཁའོ། དེ་བཞིན་དུ་
སྟོང་གི་ཁ་ཡང་ངོ་¹ཞེས་ཁུ་ཁག་འཕེན་འཛིན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་སོ། དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “རབ་དུ་འཇུག་པ་ཅ་གཡོན་ནས། གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་
ཡིན་ནོ།”² ཞེས་ཅ་གཡོན་པ་འཇུག་པའི་ལམ་དང་གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་དུ་གསུངས་
པ་ནི། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “རབ་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་གཡས་ནས་འཛོན་ཏེ་ཡུལ་བཟུང་
ནས་³དེ་མ་ཐག་རྒྱང་ལ་ཞོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལ་ལ་རྒྱ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།”⁴
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། མངལ་དུ་ཁུ་ཁག་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
ལུས་འདི་འབྲུབ་པས་ན་ལུས་གཞན་རྣམས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསུངས་པས་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གཉིས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོའི་བསྒྲུ་དཀར་པོ་ཤས་
ཆེ་ཞིང་དམར་པོ་རྒྱང་ལ་ལྟེ་བར་བསྒྲོག་ནས་གནས་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འོན་ཀྱང་བར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་མགོ་བོའི་ཆུ་སྤྱིས་སུ་ཁུ་བཤས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཤས་རྒྱང་བ་སྟེ་གསང་བའི་
ཆུ་སྤྱིས་སུ་བསྒྲོག་པའོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསང་བ་ནི། ལྟེ་བ་⁶ལ་གོ་དགོས་པ་མང་དུ་
ཡོད་དོ། ཁམས་དཀར་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་གཞན་དུ་རེས་འགའ་གནས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
གནས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “ཉིག་དུ་ཞེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེ་སྟེ་འཁོར་ལོ་གཞན་དུ་རེས་འགའ་གནས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

1 ཁ་ཡང་དེ་ རྟེན་དཔལ།

2 རྟེན་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ། འོག་གྲངས་36454 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “ཅ་གཡོན་འཇུག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

3 བཟུངས་ནས་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།

4 རྟེན་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་དགེ་སྒྲོང་རྒྱ་རྟེ་ཏ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བསྒྲུ་ཅན། ལེའུ་ལྟ་བུ། འོག་གྲངས་3393 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆེག་བར་གཅིག་ལྷག་མར་སྟེ། ‘གཡས་པ་ནས་’ ཞེས་གསལ།

5 རྟེན་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། འོག་གྲངས་31192 ལས་བྱུང་
བའི་ནང་ནས་ཆེག་བར་གཅིག་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཆོ་’ ཞེས་གསལ།

6 ལྟེ་བ་ གཙང་དཔལ།

དགོངས་པའོ་¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིའི་རིགས་པ་ནི། ལྷ་བའི་དམར་ཆ་ལའང་མཚུངས་སོ།།
 དེའི་ཕྱིར་འབར་འཇག་གི་དམིགས་པ་གནས་དེ་གཉིས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་པོ།། རོ་རྒྱུ་གི་ཅ་
 གཉིས་ཀྱང་དབྱ་མ་དང་ཁོག་འབྲེལ་བར་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་དེ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་དང་
 ཐིག་ལེ་དབྱ་མར་འཇུག་པ་སོགས་ལ་དེ་བདེའོ།། མན་སྟེ་ལས་འབྱུང་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐིམ་
 པའི་མཐར་རྒྱུད་སྒྲུང་བ་ལ་དེ་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་ལ་དེ་སྒྲུང་བ་ཉིར་ཐོབ་ལ་དེ་འོད་གསལ་དུ་
 ཐིམ་པ་²ནི་ཐིམས་ཅད་སྒྲོང་བ་འོད་གསལ་ཏེ་ཤི་བའོ།། དེ་ལས་སྒྲོང་ཆེན་ཉིར་ཐོབ་སྟེ་དེ་བའི་
 སེམས་སོ།། དེ་ལས་ཐབས་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་སེམས་སོ།། དེ་ལས་
 ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྟེ་བ་གཟུང་བའི་སེམས་སོ།། དེ་ནས་བར་དོ་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་ནས་
 བྱགས་ནས་མའི་སྟེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལས་རྒྱུད་དེ་ལས་མེ་དེ་ལས་ཚུ་དེ་ལས་
 ས་དེ་ལས་ཕྱང་པོ་སོགས་བྱུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “རྣམ་ཤེས་ངོ་པོ་
 ལ་བཞེན་ནས། དང་པོར་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ལ། རང་བཞིན་ངེས་པར་སྒྱུན་བ་³ཡིས། དེ་ཆེ་
 རང་གི་གནས་ནས་ཐིམ།⁴ རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་སྟེ། དེ་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།།
 འདི་ལས་ཚུ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུང་།། དེ་ལས་ས་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། འདི་རྣམས་ལས་
 ཀྱང་ཕྱང་པོ་འབྱུང་།། དེ་ལས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་ངོ་།། དེ་ལས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན།། དུག་ཅུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་རིམ་པས།། རི་ལྟར་སྟེས་པ་དེ་ལྟར་འདིར།། ཐིམ་པར་⁵འགྱུར་
 རོ་རང་བཞིན་ལས།།”⁶ ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷས། “ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྣམས་

༡ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། ལྷ་མ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༤༩

༢ ཐིམས་པ་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། ལྷ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ བསྒྱུན་བ་ དབྱས་དཔར།

༤ ཐིམས། གཙང་དཔར།

༥ ཐིམ་ས་པར་ གཙང་དཔར།

༦ ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ང་ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལུ་ལྷ་པ། ཤོག་གངས་༤༤བལ་ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ནི།།
 ཤོག་གི་རྟེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ།། ཡང་ན་ཤོག་ནི་དེ་རྣམས་རྟེན།། ཤེས་དཔྱེས་དབང་མོ་ཤེས་པར་འགྱུར།། རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་པོ།། དེ་
 ལས་མེ་ནི་སྟེ་བར་འགྱུར།། དེ་ལས་ཚུ་ནི་སྟེ་འགྱུར་ཏེ།། དེ་ལས་ས་ནི་སྟེ་བའོ།། དེ་རྣམས་ཀྱན་ལས་ཕྱང་པོར་འབྱུང་།། དེ་ནས་སྟེ་མཆེད་
 འབྱུང་བར་འགྱུར།། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟེ།། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པས་སོ།། རྩོམ་པའི་རྒྱུད་ཆེན་ལས།། སྒར་ནི་བདག་གིས་

དང་།། དེ་བཞིན་སྟོང་པ་རྣམ་པ་བཞི།། དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཤེས་པར་བྱ།། འཛིག་དང་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་རྣམས་སོ།། འོད་གསལ་ལ་བ་ལས་སྟོང་པ་ཆེ།། སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་ཐབས་འབྱུང་ཞིང་།། དེ་
 ལས་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་བྱེད།། དེ་ལས་རྒྱུད་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱུད་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་
 འབྱུང་།། མེ་ལས་རྒྱུད་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ནི་ས་སྐྱེ་སྟེ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 འབྱུང་བ་འདིའོ།། ས་ཡི་ཁམས་ནི་རྒྱ་ལ་ཐེམ།།¹ རྒྱ་ནི་མེ་ལ་ཐེམ་པ་འོ།།² མེ་ཡང་སྤྲ་བའི་
 ཁམས་ལ་འོ།། རྒྱུད་ནི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ཐེམ།།³ སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ་ཐེམ།།⁴
 མ་རིག་པ་ལ་⁵སེམས་བྱུང་ངོ་།། དེ་ཡང་འོད་གསལ་ལ་བ་ལ་འགྲོ།། འདི་ནི་སྤྱིད་གསུམ་འགོག་
 པ་འོ།། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི།། སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་⁶འདི་འབྲུག་སྟེ།། ཇི་སྤྱིད་སྐྱེ་
 ལྷའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།།⁷ བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བར་དུ་འོ།།⁸ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་བྲངས་
 རས་དེ་སྒྲོག་པ་ལ་རིམ་གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེད་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་
 བ་ཅ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་འཆགས་རྒྱལ་བཟོད་པའི་འགག་མདོར་བསྟུན་པའི་ཡིན་
 ཉེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བར་དོའི་ཤེས་པ་དང་པོ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་

བསྟན་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

༡ རྒྱ་ལ་ཐེམས།། གཙང་དཔར།

༢ ཐེམས་པའོ།། གཙང་དཔར།

༣ ཐེམས།། གཙང་དཔར།

༤ ཐེམས།། གཙང་དཔར།

༥ མ་རིག་པ་ལས་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༦ འཁོར་ལ་དུས་དཔར།

༧ ཉི་འཛིན་གྱི།། སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། ཐེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༨ རྫོང་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཇི་སྟོན་དཔོན་སྤྱི་དེ་ག། བདག་གིན་བརྒྱན། ཤོག་གངས་༡༡༥༧ ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 བཞི་དང་།། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྟོང་པ་བཞི།། གནས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དང་།། སྐྱེ་དང་འཛིག་པའི་རྒྱུར་ཤེས་བྱ།། འོད་གསལ་ལས་ཤེ་སྟོང་ཆེན་
 ཉེ།། དེ་ལ་ཐབས་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཤེས་རབ་ཉེ།། དེ་ལས་རྒྱུད་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།། རྒྱུད་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས།།
 མེ་ལས་རྒྱུད་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།། རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པ་ས་ཡིན་ཉེ།། དེ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་ཅན་འབྱུང་།། ས་ནི་རྒྱ་ལ་ཐེམ་འབྱུར་ཉེ།། རྒྱ་ནི་མེ་ལ་
 ཐེམ་པར་འབྱུར།། མེ་ནི་སྤྲ་བའི་ཁམས་སུ་ཞུགས།། རྒྱུད་ཡང་སེམས་ལ་ཐེམ་འབྱུར་ཉེ།། སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལས་འབྱུར།། སེམས་
 བྱུང་མ་རིག་པར་ཞུགས་ནས།། དེ་ཡང་འོད་གསལ་ལ་བར་སོང་སྟེ།། སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་འགག་པར་འབྱུར།། རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།། ཇི་
 སྤྱིད་བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བ།།” ཞེས་གསལ།

སྙིང་གར་¹གསུངས་པས། ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་ནམ་ཤེས་ཞུགས་པ་དེ་ལས་
 སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མཐར་འཁེབས་ཆེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་
 བས་དེར་ཐེམ་སྟེ་²འཆི་བ་བཞིན་དུ། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྙིང་གའི་³ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའ་ལམ་དེའི་དོད་ཐིག་ལའི་འོད་གྱིས་སྟོད་བཅུད་བསྐྱས་ཏེ་མཐར་ཤི་བའི་འོད་གསལ་དང་
 འབྲ་བའི་འོད་གསལ་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ན་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་པ་⁴སོགས་གྱི་ཉུགས་ནམས་
 བྱང་ནས་འོད་གསལ་དུ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་བར་དོ་
 རྒྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུས་འབྲུབ་པ་དང་འབྲ་བའི་འཇའ་ལུས་འབྲུབ་པ་དགོས་ཏེ་⁵འདི་ནས་
 འཁྱོར་རྒྱད་ནས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བཤད་ལ་མ་རྒྱད་བྲག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ཤིང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་
 ནམས་ལ་གལ་ཆེ་སྟེ་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཅ་གསུམ་གྱི་ཆགས་
 ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་གནས་སྟོད་སྟོད་ན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཡོད་ཚུལ་⁶ཤེས་པ་ན་རི་
 ལྟར་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་དམར་ཆ་གྲེན་དུ་དང་དཀར་ཆ་ཐུར་དུ་འོངས་པའི་འདུ་འཕྲོད་
 ལས་སྤང་བ་ནམས་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པའི་འཆི་རིམ་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་ནས་འཁྱོར་པས་ཀྱང་
 དམར་ཆའི་མེ་འཕེལ་བར་བྱས་པས་དཀར་ཆ་ཐུར་དུ་⁸འབྲེན་པའི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྤང་བ་ནམས་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་མཐར་སྐྱ་
 མའི་སྐྱར་ལྡང་བ་ཤེས་པའི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།

༡ སྙིང་ཁར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ ཐེམས་ཏེ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༣ སྙིང་ཁའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༤ ཐེམས་པ་ གཙང་དཔར།

༥ དགོངས་ཏེ་ དབུས་དཔར།

༦ ཡོད་ཚུལ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༧ འཐུར་དུ་ གཙང་དཔར།

༨ འཐུར་དུ་ གཙང་དཔར།

གཉིས་པ་(རྒྱ་བཤད་པ་)ནི། རྒྱ་དོར་བྱེད་ལས་རྒྱ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་བཤད་ཀྱང་དགོངས་
 པ་ལུང་སྟོན་ལས། “སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱ་དང་། འབ་དང་མཉམ་གནས་ཞེས་བཤད་
 དང་། རྒྱ་དང་རུས་སྤལ་རྩངས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ།”¹ ཞེས་བཅུར་
 གསུངས་ལ་རྩི་རྩེ་སྟོན་རྒྱ་ལས་ནི། སྟོག་འཛིན་སྟོགས་ལྷ་དང་རྒྱ་བ་དང་རྣམ་པར་རྒྱ་བ་
 དང་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་དང་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་ངེས་པར་རྒྱ་བ་ཞེས་བཅུར་གསུངས་པས་རྒྱ་
 དང་རུས་སྤལ་སྟོགས་ནི། རྒྱ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་མིང་གིས་གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་གནས་
 ནི། སྤྱིད་བསྐྱས་ལས། ལྷ་དང་ག་²དང་འདོམས་དང་སྟོག་མ་དང་ལྷེ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཐམས་ཅད་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་དང་གྱེན་རྒྱ་དང་མེ་མཉམ་³དང་
 འབ་བྱེད་ཀྱི་གནས་དང་། མིག་སྟོགས་ལྷ་ནི་རྒྱ་བ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷའི་གནས་སུ་བཤད་
 རོ། དེའི་བྱེད་ལས་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ནི། “དབང་པོའི་སྒོ་ཡི་རྒྱན་ལས་
 ནི། ‘སྟོག་དང་རྩལ་བར་རྒྱ་བ་དང་།’ ཉག་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་བ་ནི། སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་
 པར་བཤད། རྒྱ་དང་གཅིན་དང་བྱི་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁུ་བ་རྣམས། འོག་འཕྲེན་
 འདི་ནི་ཐུར་སེལ་བར། ཉག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱ། ལྷ་དང་ཟ་དང་བལྟག་པ་དང་།
 གུན་ཏུ་འཐུང་དང་འཛིབ་པར་ནི། ‘གང་ཞིག་ཉག་ཏུ་མཉམ་གནས་པ། མཉམ་དུ་གནས་
 ཤེས་བྱ་བ་ཡིན།’ གྱེན་དུ་འགོ་ཞིང་སྤྱད་པ་དང་། བཟའ་དང་ལྷ་སྟོགས་ཟ་བ་ནི། ཤེས་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྱོར་པ་དག །གྱེན་རྒྱའི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། འབ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དང་
 ནི། འགོ་དང་དེ་བཞིན་སྟོག་པ་དང་། ‘ཆོགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འབ་པས་ན།’ འབ་བྱེད་ཅེས་
 ནི་བྱ་བར་བཤད།”⁴ ཅེས་སྤྱིད་བསྐྱས་སུ་བྱངས་པ་ནི། ཅ་བའི་རྒྱ་ལྷའི་ལས་སོ། མན་

1 རྩི་བཀའ། རྒྱ་དབུམ། ཅ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་དང་པོ། སྟོག་གངས་༡༥༡བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོག་དང་གྱེན་རྒྱ་ཐུར་
 སེལ་དང་། མཉམ་གནས་འབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་དང་། རྒྱ་དང་རུས་སྤལ་རྩངས་པ་དང་། ལྷ་སྤྱིན་གཞུ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ།” ཞེས་གསལ།

2 ལྷའི་ཁ་ གཅིང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 མི་མཉམ་ དབུས་དཔར།

4 རྩི་བསྟན། རྒྱ་དབུམ། རི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཅུ་དེ་ག། སྤྱིད་བསྐྱས། ལེའུ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༦༣བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་དང་

སྟེར་“སྟག་སེམས་དང་ཚོལ་བ་རིང་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་སྟག་རུ་བྱེད་དབྱུགས་
 སུ་བྱེད་པས་སྟག་སྟེ་རྒྱུང་ནམ་པ་བཅུར་འགྱུར་རོ”¹ ཞེས་དང་། “སྟེ་གནས་བཟའ་བརྟུང་ལ་
 སྟགས་རྣམས། མཉམ་པར་འདྲེན་ཕྱིར་མཉམ་གནས་སོ།”² ཞེས་དང་། བྱེན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
 འཁྱུག་ལ་སྟགས་པ་ནས་བྱེན་དུ་འགྲོ་བ་དང་སྟེ་པ་ནས་དུ་འཁྱུག་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་
 འཁྱུར་བ་ནི་རྒྱུང་བཅུ་པོ་འབབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ལྗེ་བྱེད་ལས་
 བློ་མན་སྟེ་ལས་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཞེས་སྟེ་དཔེ་རྒྱུ་བའི་ལས་དང་གཞན་
 བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། འདི་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། “རྒྱུང་རྣམས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ཀྱིས་
 བློ་ཞེས་དང་ཡང་དག་འདྲིས་གྱུར་ནས། དབང་པོའི་ལམ་ནས་བྱུང་ནས་མི། ལུལ་རྣམས་
 ལ་ནི་དམིགས་པར་བྱེད།”³ ཅེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པས་སྟོན་བསྟུས་སུ་ཡན་ལག་གི་
 རྒྱུང་ལྗེ་ལུལ་ལྗེར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ། རིམ་ལྔ་ལས།
 “སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྟག་གྱུར་པ། རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀུན་བྱེད། འདི་ནི་རྣམ་ཞེས་
 བཞོན་པ་སྟེ། ‘ལྗེ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན།’⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུང་གིས་ལས་
 ཀུན་བྱེད་པའི་བྱེད་ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་རྒྱུང་དབང་དུ་བྱེད་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་བྱ་དགོས་པས་རྒྱུང་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་སྤུན་མོང་བ་དང་སྤུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་རྣམས་སྟོན་བསྟུས་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། ལྗེ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པས་ངོ་བོའི་སྟོན་ཅན་ཅན་པའི་རྒྱུང་ལྗེ་ལས་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ནི་དེ་དག་གི་

གཉིས་པ་དང་བཅུ་གཅིག་། བཅུ་གཉིས། བཅུ་དགུ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟག་དང་ཚོལ་བ་རྒྱུ་བ་དང་།’ ‘མཉམ་དུ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།།
 བྱེན་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྟེ་པ་དང་།’ ‘ཆེགས་རྣམས་ཀུན་ལ་བྱུང་པས་ན།’ ཞེས་གསལ།

1 རྟེ་བཞུན། རྒྱུང་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འདེགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ། འོག་གངས་༡༩༩བཟ ལས་བྱུང་
 པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟག་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ཚོལ་བ་སྟེ་རིང་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་སྟག་ཚོལ་ལོ། སྟག་རུ་བྱེད་དབྱུགས་སུ་བྱེད་
 པས་སྟག་སྟེ། རྒྱུང་རྣམ་པ་བཅུར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྟེ་བཞུན། རྒྱུང་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འདེགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ། འོག་གངས་༡༩༩བཟ 3

3 རྟེ་བཞུན། རྒྱུང་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་བཞིས་པ། འོག་གངས་༩༩ན 4

4 རྟེ་བཞུན། རྒྱུང་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། རིམ་ལྔ། རིམ་པ་དང་སོ། འོག་གངས་༩༩ན 2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྗེ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་མིང་ཅན།’ ཞེས་གསལ།

གནས་སྐབས་སོ།། དེ་ཡང་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་སྟོན་འདིན་གྱི་རྒྱུ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་སུ་
རྒྱ་བར་གསུངས་པས་པལ་ཆེར་དེའོ།། དེ་ལྟར་ན་ཅ་བའི་རྒྱུ་ལྟར་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་
སྤར་གི་སྒྲ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་བཞི་དང་འཆི་བའི་དུས་མ་གཏོགས་པ་སྤར་གི་སྒྲ་སྒྲོར་མི་རྒྱ་
བའི་རྒྱུ་དང་། སྒྲ་བྲག་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་དང་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་བ་
གཉིས་དང་དེ་དག་རིགས་ལྟ་དང་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐང་བ་ལས། “སངས་
རྒྱས་ལྟ་ཡི་རིགས་གནས་པ།། སྒྲ་ཅའི་བྲ་ག་ལས་བྱུང་བ།། རྒྱུ་ལྟ་སྤར་དུ་ཡང་དག་རྒྱ།།
ལུས་ལ་ཉག་ཏུ་རྒྱ་བར་འབྱུང་།། ཀུན་རྫོབ་སྤར་ནི་སློབ་པ་ཡི།། སྒོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་
བྱུང་།། གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་།། དལ་བར་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི།། གཡས་པ་
ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། ཁ་དོག་དམར་བའི་མཆོག་
འདི་ནི།། བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་བྱུང་བ་དག །ལྟ་སེར་དག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ།། ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཉིས་ཀ་
ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ།། དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཉིད།། རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས།། དག་པའི་ཤེལ་
ལྟར་སྤར་བ་སྟེ།། སྤྲད་ཅིག་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ།། དོ་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། ཁམས་ཀུན་
ཡང་དག་འབྱུང་བ་ནི།། ཉེན་དང་བཉེན་པར་གཟུང་བ་ནི།། རྣམ་སྤང་མཛད་ཆེན་སྐྱ་ཡིན་ཏེ།།
འཆི་བའི་མཐར་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང་།།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་སྒྲ་ཅའི་བྲ་

9 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 3 བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། ཐོག་གངས་332པལ། ལས་བྱུང་བ་རྩེ་ཐང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་
ལྟ་ཡི་རིགས་གནས་ན།། སྒྲ་ཅའི་བྲ་ག་ལས་བྱུང་ཞིང་།། རྒྱུ་ལྟ་སྤར་དུ་ཡང་དག་རྒྱ།། ལུས་ལ་ཉག་ཏུ་སློབ་པར་འབྱུང་།། ཀུན་རྫོབ་སྤར་ནི་རྒྱ་
བ་ཡི།། སྒོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་།། གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་།། དལ་བར་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི།། གཡས་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་
ཁམས།། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། ཁ་དོག་དམར་པོ་བཟང་པོ་འདི།། བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང་འདེས་པ།། ལྟ་སེར་དག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ།། ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། གསེར་
གྱི་མདོག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ།། དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད།། རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས།། དག་པའི་ཤེལ་
ལྟར་སྤར་བ་ནི།། འདི་ནི་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ།། དོ་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། ཁམས་གསུམ་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་།། ཉེན་དང་བཉེན་པར་གཟུང་
བ་ནི།། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་བཞིན་ཏེ།། འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་།།” ཞེས་གསལ།

ག་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སྐྱེས་པའི་དོན་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་
 སྐྱ་ཅེ་ལས་སྐྱུང་གི་འོད་ཟེར་ནམས་བྱུང་ནས་སྙེད་ཏུ་སོང་སྟེ། སྙེད་གི་སྐྱ་སྒྲོ་ལས་འབྱུང་བའི་
 དོན་ཏུ་སྟོང་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་སོ།། སྐྱུང་གི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲོལ་མའི་ཡབ་ཉིད་
 ཀྱིས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱུང་ཐོག་མར་བཤད་རིགས་པ་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱུང་ཐོག་མར་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོན་བསྐྱུས་གསུང་དོན་རྒྱུ་མེད་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཞེས་སྒྲོམ་
 འབྱུང་འགྲེལ་པར་བཤད་དེ། འདི་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་དགོས་སོ།། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་
 སྐྱུང་བཞིའི་རྒྱ་བ་དོར་སྟེང་རི་བཞིན་ཏུ་བཤད་དོ།། དེ་ལ་གཡམས་གཡོན་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་
 བ་ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་སྐྱ་བྲག་རེ་རེའི་གཡམས་གཡོན་སོགས་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་
 དེ། སྟོང་བསྐྱུས་ལས་སྐྱ་གཡོན་པ་དང་སྐྱ་གཡམས་པ་དང་སྐྱ་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱ་བའི་སྐྱུང་ལ་
 བཤད་པའི་སྐྱུར་རོ།། སྐྱ་གཡམས་ལས་རྒྱ་བ་ནི་གྲུ་རྒྱ་དང་གཡོན་ནས་རྒྱ་བ་ནི་མཉམ་
 གནས་ཡིན་ལ། དེའི་ཁ་དོག་ནི། སྟོང་བསྐྱུས་ལས་ལྷང་སེར་འོད་ཟེར་ནག་སོའི་དོ་སོ་ཅན་ཏུ་
 བཤད་དོ།། སྐྱ་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་བའི་སེར་སོ་ནི། བྱར་སེལ་ལོ།། དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པ་ནི།
 རྒྱ་བ་དལ་བ་ལ་སྟོང་བསྐྱུས་སུ་བཤད་དེ་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ།། ཁ་སྐྱོར་ལས།
 “མེ་ཉིད་གང་དང་སྐྱུང་དང་ནི། དབང་ཆེན་དང་ནི་དེ་བཞིན་རྒྱ། འཁོར་ལོར་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་
 སྟོང་བ།། སྙེད་དང་རོས་དང་བྱང་འོག་འགྲོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་མེ་སྙེད་དང་སྐྱུང་
 བསེགས་དང་²ས་ཐད་ཀར་དང་རྩ་འོག་ཏུ་འགྲོ་ལོ།། སྟོང་བསྐྱུས་ལས། “ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ནི་
 ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཆར་ལ་ཁྱབ་པའི་སྐྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་
 ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔལ་ནམས་པར་སྤང་མཛད་དེ་ནམས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དོ་སོ་
 ཉིད་དོ།། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ནའང་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷ་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ།
 ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁམས་བཞི་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།”³ ཞེས་

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་གི་སྤྱི་བཀའ་བརྒྱུག་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། འོག་གངས་༡༡༡ན།

2 གསེགས་དང་ དབྱས་དཔར།

3 རྗེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲུག་གི་དེ་སྒྲོམ་དཔོན་ལྷུང་དེ་གི་སྟོང་བསྐྱུས་ལུ་འཕྱུག་སྐད་སྒྲུབ་ལ། འོག་གངས་༤༤བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱབ་

ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ད་ལྟ་སྒྲོར་མི་རྒྱ་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་ཁྱབ་པ་ནས་མཁའི་རྒྱུད་དུ་
གསུངས་སོ།། ཁྱབ་པ་ནི། སྒྲོར་རྒྱ་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་
གནས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགལ་ལོ།། འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནས་མཁའི་ཁམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་རྒྱ་བའི་ཆེན་རྒྱ་བས་རྒྱུད་དུ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་པ་
དང་། དེ་ཡང་བདེ་བ་སྤྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་བཞེད་ཅིང་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ཡང་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞིའི་རྒྱུད་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པར་མན་སྟེར་བཤད་དོ།། ཡང་མན་སྟེ་ལས་
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ནས་སྤྱན་བྱེད་པ་ཉེར་བཞི་བཤད་པའི་ཆེ་ཡང་ནས་མཁའི་རྒྱུད་ལོགས་
སུ་མ་གསུངས་ལ། རྩོམ་གྱི་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་ནས་མཁའི་རྒྱུད་ནང་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞི་ཁོ་ན་བཤད་པ་དང་། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་རང་
རང་གི་གཙོ་བོའི་ལས་རེ་དང་ལས་གཞན་གསུམ་པལ་བ་སྟེ་གཉིས་འབྲུག་པར་གསུངས་
ནས་ནས་མཁའི་རྒྱུད་ལ་ལས་འདི་འབྲུག་ལོགས་པ་མ་གསུངས་པས་ནས་མཁའི་རྒྱུད་
ལོགས་པ་མེད་ལ། དུས་འཁོར་ནས་ལོགས་པ་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།། སྒོམ་འབྱུང་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་རྩོམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་
དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱུད་ལས་གཞན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
རྒྱུད་དུ་མི་རྒྱ་བ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱད་དོ།། དེ་ལ་ཐབས་མགོན་པོ་བཞི་རེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་
ལྷ་མོ་བཞི་རེ་དེའི་རྒྱུད་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དེ་རྫོགས་པ་ན་འཕོ་བ་རེ་རེ་བྱེད་དེ་
རྒྱུད་དགུ་བརྒྱ་རེས་འཕོ་བ་བྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། “གོས་
དཀར་ལ་སོགས་བརྒྱས་བཤད་པ།། བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ།། ‘བཞི་པོ་ལེགས་པར་
བསྐྱེས་པ་ཡིས།། སྐྱོར་བཞིས་བསྐྱེས་པས་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ།’ དགུ་བརྒྱ་དག་ཏུ་གང་བསྟན་

བྱེད་གྱིས་ནི་ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཆར་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུད་སྟེ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས་པར་
སྤྱང་མཐོང་དེ་དེ་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྩོམ་ཉིད་དོ།། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ན་ཡང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁམས་བཞི་ཆར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

པ། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་རིམ་གྱིས་ནི། རྟེན་ཅོང་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
 རྟེན་ཅོང་¹ ཞེས་སོ། གོས་དཀར་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི། བརྒྱ་མགོན་པོའི་རྒྱུང་ལ་མེའི་མེ་གོས་
 དཀར་མོ་དང་མེའི་རྒྱུང་སྒྲོལ་མ་དང་མེའི་ས་སྤུན་མ་དང་མེའི་ཚུ་ལྷ་མ་གྱིའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་
 ཉིས་ལྷ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དེས་གཞན་གསུམ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། འདི་ལ་སྤུན་
 བྱེད་པ་ཉིས་བཞི་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ། རྟེན་ཅོང་ཐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུང་རེ་
 རེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུང་བཞི་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གངས་རི་ཅམ་རྒྱ་བཤད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉི་ཁྲི་དང་ཆིག་སྟོང་² དྲུག་བརྒྱའི་རྒྱུང་རྒྱ་ཚུལ་ནས་འབྱོར་རྒྱུད་ནས་
 གསུངས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གང་ནས་རྒྱ་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། རྣམ་འབྱོར་མའི་
 རྒྱུད་ལས་ནི། ཅ་འཁོར་བཞིའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཞག་རེའི་རྒྱུང་རི་ཅམ་རྒྱ་བའི་ཚུལ་
 གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “མེལ་ཆེ་སྤུན་དུ་བརྟེན་པར་བྱ། སྤུན་བཞི་ཉིན་མོར་རིག་བྱ་
 སྟེ། རྟེན་བཞིན་མཆན་མོའང་སྤུན་བཞི་འོ། འཕོ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་གི་ [རྒྱུང་ནི་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་གིས་འབྱུང་། ལྷ་ཡི་བྱ་ག་ལ་རྟག་དུ། སྤུན་ནི་བྱེད་བྱེད་ཡང་དག་རྒྱ།]”³ ཞེས་
 དང་། “ཅ་ནི་སྤུམ་ཅུ་གཉིས་ཞེས་བྱ། སྤུན་གཅིག་གི་ནི་བཞི་ཆ་རྣམས་། ཅ་དང་ཚུ་ཆོད་
 ཅས་ཀྱང་བརྟེན། ཉིན་དང་མཆན་མོས་དབྱུ་གྱའི་ཆད། དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དག་དུ་འབྱུང་། ཅ་
 བྱེད་ཚུ་ཆོད་བྱེད་དབྱུ་གྱ། སྤུན་ནི་བརྒྱད་ཆ་ཞེས་པར་གྲག། [རྒྱུང་ནི་སྤྲ་སྟོར་འབྱུང་འབྱུག་
 ལ། དབྱུགས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ།]”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ་འབྱུང་འབྱུག་གཉིས་ལ་དབྱུགས་

ྱ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་དགོངས་པ་ལྷུང་སྟོན། ལེའུ་གསུམ་པ། སོག་གངས་ཀྱི་མཛད་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེ་གསུམ་པ་དང་བཞི་
 པ། དྲུག་པ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཞི་པ་ལེགས་པར་བསྟེས་པ་ཡིས། སྟོར་བཞིས་བསྐྱས་པ་བརྒྱ་ཐག་དགྱ།’ ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་
 ནི། ཞེས་གསལ།

༢ གཅིག་སྟོང་ སྤྲ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ་ གཅོད་དཔལ་

༣ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བའི་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷ་པ། སོག་གངས་ཀྱི་མཛད་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “མེལ་ཆེ་སྤུན་ཞེས་བརྟེན་པ་ཡིན། སྤུན་བཞི་ཉིན་མོར་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་བཞིན་མཆན་མོའང་སྤུན་བཞི་འོ། ཞག་གཅིག་ལ་ནི་འཕོ་བ་ཡི།
 ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཡིན་ཏེ། སྤུན་ནི་བྱེད་བྱེད་རྟག་དུ་རྒྱུང་།” ཞེས་གསལ།

༤ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བའི་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷ་པ། སོག་གངས་ཀྱི་མཛད་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “སྤུན་རེ་ཡི་ནི་བཞི་ཆ་རྣམས་། ཚུ་ཆོད་དུ་ནི་བརྟེན་པས་ན། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཅ་རྣམས་ནི། སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ། ཉིན་

གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་
 རེ་རེ་ལ། དབྱུགས་སུམ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་བཅུ་དང་བརྒྱ་དེ་རྒྱ་སྟེ་དབྱུ་གྲུ་རེའི་དབྱུགས་སོ།།
 སྤྱི་པོའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་ནི། དབྱུ་གྲུ་རེའི་དབྱུགས་ཉིས་འགྲུར་རྒྱ་སྟེ་ཆུ་ཆོད་རེའི་
 དབྱུགས་སོ།། མགིན་པའི་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་གི་རེ་རེ་ལ་ཆུ་ཆོད་རེ་རེའི་དབྱུགས་ཉིས་འགྲུར་
 རྒྱ་སྟེ་འཕོ་བ་རེའི་དབྱུགས་སོ།། སྟོང་པའི་²རྩ་འདབ་བརྒྱ་གྱི་རེ་རེ་ལ་ནི། འཕོ་བ་རེའི་དབྱུགས་
 ཉིས་འགྲུར་རྒྱ་སྟེ་སྟན་ཆོད་རེའི་དབྱུགས་སོ།། འདི་ཀྱི་རྫོ་རྫོའི་³ལུགས་དང་འབྲ་བར་སྒོམ་འབྲུང་
 འགེལ་བ་ལས་བཤད་དེ་འཕོ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་ལུགས་སོ།། དུས་འཁོར་ལས་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་
 སུ་ཡང་གསུངས་སོ།། མན་སྟེ་ལས་“ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ནི། རྩ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཉིན་མཆོན་
 གྱིས་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྟོང་ཐག་ཉི་ལྷུ་རྩ་གཅིག་གི་དབྱུགས་རྣམས་སུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་པའོ།།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་ཞག་རེ་ལ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱུགས་ཉི་
 མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱ་བ་ནི། སྟན་མོང་གི་འདོད་པའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་རི་ལྷར་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་དང་། གཏུམ་མོའི་
 རྣམ་འབྱོར་རོ།། དང་པོ་(རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་)ནི། ཁ་སྐྱོར་དང་སྒོམ་འབྲུང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞིའི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བའི་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ་ཅུམ་གསུངས་ཀྱི་རྫོ་རྫོའི་བརྒྱས་པ་རི་ལྷར་བྱ་བ་
 གསལ་བར་མ་བསྟན་ཀྱང་འགེལ་བ་དག་གིས་རྫོང་བརྒྱས་བྱ་བར་བཤད་ལ། རྣམ་འབྱོར་
 གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལས་ནི། རྫོ་རྫོའི་བརྒྱས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་རྫོ་རྫོ་སྟོང་བ་ལས།
 “དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི།། མཉམ་པར་བཞག་པས་ཉག་ཏུ་རྒྱེས།། སྤགས་པ་

ཞག་གཅིག་ལ་དབྱུག་གྲུ་ཡི། དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཆོད་ཀྱིས་ནི། རྩ་དང་ཆུ་ཆོད་ལྟེ་དབྱུག་གྲུ། སྟན་གྱི་བརྒྱད་ཆ་ཞེས་སུ་བཤད། ལྷ་སྟོའི་རྒྱུད་
 བེ་འབྲུང་འབྲུག་ལ། དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་ནི་རབ་ཏུ་ཐགས།” ཞེས་གསལ།
¹ རྩ་བཅུ་དྲུག་ དབྱུས་དཔར།
² སྟོང་པའི་ གཙང་དཔར། དབྱུས་དཔར།
³ ཀྱི་རྫོ་རྫོའི་ དབྱུས་དཔར།
⁴ རྫོ་བསྟན། རྒྱུད་འགེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༢༠༢༧༢

བཟླས་པའི་གངས་ཀྱིས་ནི། ཉེན་དང་མཚན་དུ་ཉག་པར་སྒྲོས།¹ ཞེས་དང་། དགོངས་
 བ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་རྒྱུང་ལ་བཟླས་པ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་སྟོན་བསྐྱུས་ལས།
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ནི། “ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་དང་
 སྐྱེས་པ་དང་མ་ཞིང་གི་ཚུལ་ཀྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱེད་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་འཇུག་པ་དང་
 གནས་པ་དང་ལྷང་བར་ངེས་པར་སྐྱར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རིམ་ཀྱིས་སྟོག་དང་ཚུལ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་འཛིན་བཟླས་པ་བྱའོ།”² ཞེས་དང་། “དེ་ལ་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྲུགས་རྣམས་ནི། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ནི། མི་ཞིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེ།”³ ཞེས་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་
 ལ། མི་ཞིགས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ལྷ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དོན་རྒྱུ་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཨ་གསལ་བར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་གི་དབྱུས་
 ན་མི་ཞིགས་པ། གསལ་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། མི་འགྱུར་མཚོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ།
 ཨ་ནི་⁴གཙོ་བོ་དམ་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་སོ།”⁵ ཞེས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་དོར་བཟླས་ཀྱི་
 གནད་ཤེས་ནས་དེའི་རྣམ་འབྱོར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡི་གེ་
 གསུམ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་དེ་གསུམ་མི་ཞིགས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། དེ་གསུམ་རྒྱུང་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། 3 བཤད་རྒྱུད་དོན་ཐེང་བ། རེ་ཉེད་བཞི་བ། སྟོག་གངས་33ན3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞི་བོ་དེ་དག་ནི། རྣམ་པར་བཞག་པས་ཉག་ཏུ་སྒྲོས། སྤྲུགས་བཟླས་པ་ཡི་གངས་ཀྱིས་ནི། ཉེན་མཚན་ཉག་ཏུ་སྒྲོས་པ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཟླ། རྒྱུད་འབྲུག། 2 རྩོ་བ་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་བ། རྩོད་བསྐྱུས། རེ་ཉེད་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་22བ2 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་ཡི་
 ཀླ་ཡི་རྣམས་ཀྱི་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་མ་ཞིང་གི་ཚུལ་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་བསྐྱེད་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་ལྷང་བར་
 ངེས་པར་སྐྱར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རིམ་ཀྱིས་སྟོག་དང་ཚུལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་འཛིན་བཟླས་པ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བཟླ། རྒྱུད་འབྲུག། 2 རྩོ་བ་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་བ། རྩོད་བསྐྱུས། རེ་ཉེད་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་20ན3

4 མ་ནི་ དབྱུས་དཔར།

5 རྩེ་བཟླ། རྒྱུད་འབྲུག། 2 རྩོ་བ་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་བ། རྩོད་བསྐྱུས། རེ་ཉེད་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་23ན3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དོན་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལས། ཨ་ནི་གསལ་བར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་
 གི་དབྱུས་ན་མི་ཞིགས་པ། འབར་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། མི་འགྱུར་མཚོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ།” ཞེས་གསལ།

དང་སྤྱིར་བ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པའི་བྱ་བ་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་
 ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་བསྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཅམ་རེ་བཤད་པ་མང་ཡང་གནད་རྣམས་བཤད་པ་སྤྱིད་བསྐྱབས་ལས་འབྱུང་ཡང་ཆོག་
 ཞིན་དུ་བསྐྱོང་བར་ཡོད་པས་སྒྲ་མས་དེའི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པར་སྒྲོབ་མ་ལ་བཤད་པར་
 བྱའོ།། བསྐྱབས་པ་འདིས་རྒྱུད་དང་ཐེག་ལེ་ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་ལུགས་ནི། མན་སྟེ་ལས། རྟོག་
 བསྐྱབས་བརྟན་པ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་ཚུད་ལ། དེའི་ཆེ་
 གཏུམ་མོ་རང་བཞིན་གྱིས་འབར་ནས་ཁམས་བཞུས་ཏེ་བདེ་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་
 འབྱུང་བར་བཤད་དོ།། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་གཞན་
 བེ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དབུགས་བཟང་བའི་བསྐྱབས་པ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་
 འཛོམས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་ལས། “མཉམ་པར་གཞག་པའི་¹རྣལ་འབྱོར་
 པས།། ཇི་སྟོན་འབྲམ་ལ་སོགས་པའི་བྱངས།། འདི་ནི་སྐྱ་མེད་རྟག་དུ་བསྐྱབས།། སྐྱ་མེད་
 བསྐྱབས་པ་འབྲམ་ཐག་ནི།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྐྱབ་པ་པོ།། ཆེ་བད་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་རུ།།
 འཆོ་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད།། རྟག་དུ་ཐོ་རངས་ལངས་ནས་རྒྱུད་།། སྟོང་ཐག་གཅིག་ནི་
 བཟང་བྱ་སྟེ།། དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། རྟག་དུ་མཉམ་གཞག་གནས་པར་བྱ།།”²
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐོ་རངས་སྟོང་ཐག་རེ་མ་ཆག་པར་
 བྱས་ན་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་འཛོམས་སོ།། དུམ་པ་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་
 འཆི་བ་སྐྱ་བར་³གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཡང་ན་བྱམ་པ་ཅན་སྤྱིར་བས།། ཐམས་ཅད་

ྱ བཞག་པའི་ དབུས་དཔལ།

༩ རྟོག་བཤད་ རྒྱུད་འབྲམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོན་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷ་པ། ཐོག་བྱངས་༩༨༡ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འད་
 སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཉམ་གཞག་པས།། འབྲམ་པའི་རྒྱུད་ནི་བཟང་བར་བྱ།། ཇི་སྟོན་འབྲམ་ལ་སོགས་པའི་བྱངས།། རྒྱ་དང་བཟལ་བར་རྟག་
 དུ་བསྐྱབ།། སྐྱབ་སོས་སྐྱ་དང་བཟལ་བར་ནི།། འབྲམ་བསྐྱབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།། ཆེ་ཉམས་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་རུ།། འཆོ་བར་འདིར་ནི་ཐེ་ཆོམ་
 མེད།། རྟག་དུ་ནང་པར་ལངས་ནས་རྒྱུད་།། སྟོང་ཐག་གཅིག་དུ་བཟང་བྱ་སྟེ།། དེ་བས་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ།། རྟག་དུ་མཉམ་གཞག་གནས་
 པར་བྱ།།” ཞེས་གསལ།

༩ འཆི་བ་སྐྱ་བར་ རྟོག་དཔལ། དབུས་དཔལ།

དུ་ནི་འཆི་ལས་རྒྱལ།། བདག་ཉིད་རིག་པས་རྐང་མཐེལ་བར།། ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གིས་ཀྱན་
བཀའ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བཤད།། ཐ་
མ་སུམ་ཅུ་ཙ་བྱག་ཙམ།། དེ་ལས་ཉིས་འགྱུར་འབྲིང་ཡིན་ཏེ།། སུམ་འགྱུར་མཆོག་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱ།། བུམ་པ་ཅན་དེ་རྒྱལ་བར་འགྱུར།། བུམ་པ་ཅན་སྤར་ཤེས་བྱས་ནས།། བདག་ཉིད་
སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ།། ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་ནི།། དེ་ནས་ལན་བྱག་སེ་གོལ་
བཅུ་བཤད།། ཇི་སྟེང་སུམ་ཅུ་ཙ་བྱག་ཙམ།། དེ་སྟེང་བུམ་པ་ཅན་བྱ་སྟེ།། སུམ་འགྱུར་མཆོག་གིས་
གཞོམ་པར་ནི།། བརྒྱད་ལྷག་པ་ཡི་བརྒྱ་ཙམ་མོ།།¹ ཞེས་སོ།། འདི་ལ་ཡང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བྱ་སྟེ།། འདི་ནི་ཡོན་ཏན་སྟེང་པའི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་རྒྱུད་གཞན་
དུ་ཡང་གསུངས་སོ།། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོང་གར་²བརྒྱའི་ལྷེ་བར་ཆོག་གདན་ལ་
གནས་པའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྦྱོར་³བསྐྱོམས་
ནའང་འཆི་བ་སྦྱ་སྟེ།⁴ སྟོམ་འབྱུང་ལས། “སྟེང་གའི་⁵ཆུ་སྦྱེས་སོན་པའི་རྒྱུད་།། རྩྭ་ཡིག་དཀར་
པོ་དང་མཚུངས་པ།། བསམ་བྱ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་།།⁶ དེ་ལས་ཡུལ་སོགས་གྱིས་མི་
འཆིང་།། འཁོར་བའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་།། བྱ་ངན་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བཞོད།། རབ་ཏུ་མི་
གནས་མུ་ངན་འདས།། སྟེང་གའི་⁷ཆུ་སྦྱེས་ཟེའུ་འབྱུར་⁸གནས།། སྟེང་དང་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་

1 ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུར། ཁ བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷེ་བཤ། འོག་གངས་པ་༥༡༡བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “ཡང་ན་བུམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། ཉག་ཏུ་འཆི་བདག་ལས་རྒྱལ་བྱ།། བདག་ཉིད་རིག་པས་རྐང་མཐེལ་བར།། ཀྱན་དུ་རྒྱུད་གིས་དགའ་
བྱ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བཤད།། ཐ་མ་སུམ་ཅུ་ཙ་བྱག་ཙམ།། དེ་ལས་ཉིས་འགྱུར་འབྲིང་དེ་
བཞིན།། སུམ་འགྱུར་ཆེན་པོར་ཤེས་བྱ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་དེས་རྒྱལ་བར་བྱ།། བུམ་པ་ཅན་སྤར་ཤེས་བྱས་ནས།། བདག་ཉིད་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ།། ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་ནི།། དེ་ནས་ལན་བྱག་སེ་གོལ་བཅུ་བཤད།། ཇི་སྟེང་སུམ་ཅུ་ཙ་བྱག་ཙམ།། དེ་སྟེང་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་
བྱ།། སུམ་འགྱུར་ཆེན་པོས་གཞོམ་པར་ནི།། བརྒྱ་ལས་ཙ་བརྒྱད་ལྷག་པས་མོ།།” ཞེས་གསལ།

2 སྟེང་ཁར་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

3 ཁ་སྦྱར་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

4 སྦྱ་སྟེ། ལྷེ་དཔལ། དབུས་དཔལ།

5 སྟེང་ཁའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

6 བཞག་པ་དང་། དབུས་དཔལ།

7 སྟེང་ཁའི་ གཙང་དཔལ། དབུས་དཔལ།

8 ཟེའུར་ དབུས་དཔལ།

རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་གྱིས་ཁ་སྐྱོར་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡིས་རྣམ་འབྱོར་གོམས་པ་ཡིས། དེ་ནི་བརྟན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ།”¹ ཅས་སོ། དེ་གསུམ་ནི། དབང་པོ་རྣམ་འབྱོར་རྣམས་པོའི་དབྱེ་བས་འཆི་བ་སྤྱི་བའི་²ཐབས་སུ་འབྲེལ་པར་གསུངས་ཏེ། འཆི་སྤྱི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱིད་པའི་རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་བྱད་པར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲོམ་འབྱུང་ལས། “རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་མི་ཤེས་དང་། གང་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤྲུ་ཆོགས་ཀྱིས། ཉར་འཆེ་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་བྱར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་སོ། དེ་དག་ཀྱང་སྤྲུལ་པས་སྒྲོམ་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(གཏུམ་མའི་རྣམ་འབྱོར་)ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས་སྤྲར་བྱངས་པའི། འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྟོང་པོར་བཅས། ཞེས་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ། “དེ་ཡི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཅ། མར་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་གི་ནི་མེ་ཉྱག་ལྟར། བརྒྱུད་ཞིང་ཁ་ཉི་ལོག་ཏུ་འོ། དེ་ཡི་ནང་གནས་དཔའ་པོ་ནི་ལྷུངས་ཀར་གྱི་ནི་སྒྲོམ་སྤྲ་ཅམ། མི་ཤིགས་སྤྱི་གི་ས་བོན་ནི། ཁ་བ་ལྷ་བྱར་འཛག་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དགའ་བ། དབྱིད་ཅེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཤད། རྒྱུད་མའི་མེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། བདག་མེད་མ་ནི་ཐིག་ལེར་བརྗོད། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བ་ཡིས་ཀྱི་སྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་འབར། དབྱིད་ཐོབ་པ་ཡིས་ཆོག་ཤེས་པས། སྤྲོམས་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྤྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ། ཐོག་གངས་པ་༥༥༡བཟུང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་གི་རྒྱ་སྤྲུལ་དབྱས་སོན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིག་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་ནི། གང་གིས་མཉམ་པར་གཞག་བསམས་ན། དེ་ལ་ཡུལ་སོགས་དམིགས་མི་འགྱུར། རྒྱུད་གིས་འཁོར་བའི་སྟེང་དུ་འགྲོ། ལྷ་པོ་འདས་པའི་ལོག་ཏུ་བཞུགས། སྟོང་གི་ཡི་ནི་རྒྱ་སྤྲུལ་ལ། མི་གནས་ལྷ་པོ་འདས་པར་གནས། སྟེང་དང་ལོག་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་དུ་ནི་ཡིད་གྱིས་བྱས། དེ་ཡི་སྤྱིར་བས་གོམས་བྱེད་ན། དེས་ནི་བརྟན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ།” ཅས་གསལ།

2 སྤྱི་བའི་ རྟེན་དཔར།
བསྤྱི་བའི་ དབྱས་དཔར།

3 འཆི་སྤྱི་ རྟེན་དཔར། དབྱས་དཔར།

4 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྤྲོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ། ཐོག་གངས་པ་༥༥༡བཟུང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་མི་ཤེས་པའས། གང་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། དེ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆོགས། དུ་མས་གཅེས་པའི་སྤྲུལ་བྱར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

5 བརྒྱུད་ཤིང་ སྤྱི་འབྱུལ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

6 རྒྱུངས་དཀར་ དབྱས་དཔར།

བར་འབྲུག་པས་རྣམ་པར་གནས།། དཔའ་བོ་ཕྱི་ནི་ཉེ་རུ་ག །འདི་ནི་དབྱིད་དང་ཐེག་ལེར་
 བཅོད།།¹ ཅེས་དབྱིད་ཀྱི་²ཐེག་ལེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་ནི། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཞུང་གི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་རྒྱུད་པ་དང་པོ་
 བཞེས་ནི་རྩ་དབྱུ་མ་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གའི་³རྩ་འདབ་ཀྱི་བསྐྱེད་འཛུགས་དབྱུས་སུ་
 སོན་པ་ཞེས་པ་ནི་གནས་སོ།། ཁ་དོག་ནི། གཏུམ་མོ་མེ་འབར་བའི་⁴དབྱུས་ན་ཉིལ་མར་གྱི་
 མར་མའི་དོ་བོ་དང་འབྲ་བར་འོད་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། དབྱིབས་⁵ནི་རྩ་གི་མེ་
 ཉོག་ལྟར་རྩུང་ཟད་ཁ་སྤྱེ་⁶ཞིང་རྩ་མདུད་ཀྱི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཆ་ལ་སྟོས་ནས་⁷བཞག་པའི་ཁ་
 ནི་འོག་ཏུ་བརྒྱུངས་པའམ་⁸འབྱུང་བའོ།། དེ་ནས་བཞེས་ནི། རྩ་དབྱུ་མའི་ནང་གི་ཡི་གེ་སྟོན་
 བས་དབྱུ་མ་དེའི་ནང་ན་གནས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་འཛོམས་པས་ན་དཔའ་བོ་ནི་རྩུ་
 ཡིག་གོ། དེའི་ཆད་ནི་ཡུངས་ཀར་ཞེས་པའོ།། མི་ཤིགས་པ་ནི། མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
 སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པའོ།། དེ་ནི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་
 ས་བོན་ནོ།། ཁ་བ་བཞིན་དུ་བསེལ་བའི་འོད་ཅན་གྱི་བདུད་རྩིའི་འོད་འཛག་པའོ།། དེ་ནི་ཡུས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་འབར་བར་བྱེད་པས་ན་དབྱིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་འབྲ་
 བས་དེར་བཏགས་པའོ།། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ལེ་སྟོན་ལ་⁹དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཁྱོད་མ་ཁའི་
 མེས་རྒྱ་མཆོའི་མ་ཡུས་པའི་རྩ་བ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཤིང་མ་
 ཡུས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བའི་མའི་གཟུགས་བདག་མེད་མ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་

1 རྩུ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ག སྤྱུལ། བརྟག་པ་བྱུག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་119ནོ།

2 ཞེས་དབྱིད་ཀྱི་ དབྱུས་དཔེར།

3 སྟོང་ཁའི་ གཅོད་དཔེར། དབྱུས་དཔེར།

4 གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔེར་མ། གཅོད་དཔེར།

5 ཡིན་པ་དབྱིབས་ དབྱུས་དཔེར།

6 ཁ་སྤྱེ་ གཅོད་དཔེར། དབྱུས་དཔེར།

7 བསྟོས་ནས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྩུ་དཔེར། གཅོད་དཔེར།

8 བརྒྱུང་བའམ་ དབྱུས་དཔེར།

9 སྟོན་པ་ གཅོད་དཔེར།

སྒྲིབ་པའི་ཐོག་ལོ། དེ་ནི་ལྟེ་བའི་འོག་གི་རྒྱུད་གིས་བསྒྲིབ་ཅིང་¹རྒྱས་པར་བྱས་པས་ལྟེ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབར་བར་འགྱུར་རོ། ལས་ནི། གཏུམ་མོ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ། དེས་རྒྱུད་དེ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལས་སོ། ། འགྲེལ་པར་²ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱུད་གིས་བསྒྲིབ་པའི་འབྲུ་སྟོན་³མཛད་དོ། ། དབྱིད་བྱང་སེམས་འཛག་པ་ཐོབ་པས་ཆོག་
ཤེས་པ་སྟེ། ཆོམ་པའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་འཁྱུད་པ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དབྱིད་དང་ཐོག་ལེ་གཉིས་ཀར་བཟོད་དེ་བ་སྟུང་དང་ཉི་ལ་ཀླར་ཡང་རོ། །
དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་ལས། “ལྟེ་བར་ཨ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། བྱང་དུ་བྱ་ནི་རབ་
ཏུ་གྲགས། ལྟེ་ལ་འང་ནི་རྩྱ་⁴ཉིད་ནི། རིང་པོ་མ་མོ་གཉིས་དང་གནས།”⁵ ‘མགྲིན་པར་ཨོ་
གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། མ་མོ་གསུམ་བཟོད་སྟེ།”⁶ དབྲལ་བར་རྩྱ་གི་⁷རྣམ་པ་འདི། ལྟེ་
དང་ཐོག་ལེ་མེ་ཤེགས་པ།”⁸ ཞེས་སོགས་ལ། དབྱིད་ཐོག་ལས། “སྟེ་ག་⁹ལ་ནི་ཡི་གེ་རྩྱ་
རིང་པོ་ཆད་ནི་གཉིས་རང་བཅས།”¹⁰ མགྲིན་པར་ཨོ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱིས་ཏེ། ཆད་ནི་གསུམ་
དུ་བཟོད་པ་ཡིན།”¹¹ ཞེས་བསྐྱར་བས་བྱང་དུ་དང་རིང་པོ་དང་སྟེ་¹²ཤེན་ཏུ་རིང་པོ་

ྱ བསྐྱེད་ཅིང་ དབྲུས་དཔལ།

༢ འགྲེལ་པར་ ལྟེ་དཔལ།

༣ འབྲུ་སྟོན་ ལྟེ་དཔལ། དབྲུས་དཔལ།

༤ རྩྱ་ གཙང་དཔལ།

༥ གཉིས་དང་བཅས། དབྲུས་དཔལ།

༦ ལྟེ་ཏེ། ལྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

བསྟན་ཏེ། དབྲུས་དཔལ།

༧ རྩྱ་གི་ དབྲུས་དཔལ།

༨ ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ག སྟེ་བཀའ་བྱུག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གངས་༡༡༩བ༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་པ་
དང་བྱུག་པ་གཉིས་ཅུང་མེ་འདྲ་སྟེ། ‘མགྲིན་པར་ཨོ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། མ་མོ་གསུམ་བཟོད་པ་ལུ་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

༩ ལྟེ་ཏེ། དབྲུས་དཔལ།

༡༠ གཉིས་དང་གནས། དབྲུས་དཔལ།

༡༡ ལྟེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ར ཏག་པོ་པ། དབྱིད་ཀྱི་ཐོག་ལེ། སོག་གངས་༣༠༡ན༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མེ་འདྲ་སྟེ། “སྟེ་ལ་ཡང་ནི་ཡི་གེ་རྩྱ་
རིང་པོ་ཆད་ནི་གཉིས་དང་བཅས། མགྲིན་པར་ཨ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། ཆགསུམ་སྟོར་བ་ཞེས་སུ་བཟོད།” ཅེས་གསལ།

༡༢ ལྟེ་ཏེ། ལྟེ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

གསུམ་ལ་ཐུང་དུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཡུན་ཡོད་པའོ། དེ་ཡང་ནང་གི་བརྗོད་
 པའི་དུས་གསལ་བར་བྱས་ཀྱི་ངག་གི་བརྗོད་པ་མིན་ཏེ་གཏུམ་མོ་སྒོམ་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་
 བྱུང་རྒྱུ། ཡི་གེ་བཞི་བྲིས་པ་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་ཡིན་
 གྱི། རྫོགས་རིམ་ལ་ནི་ཨ་ཐུང་རྩལ་གྱི་¹རི་མོ་ཐ་མོའི་ངོ་བོ་དང་རྩྱུ་ནི་སེམས་དང་། ཨོ་ནི་ངག་
 དང་། རྩྱུ་ནི་རྩྱུ་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྩ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་མན་སྟེ་ལས་
 བཤད་དོ། ཡི་གེ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཁུ་རྩལ་²མཆོན་པས་ལུས་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་
 དང་བཅས་པས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ནི། ཡི་གེ་བཞིའི་མཆོན་དོན་ནོ།³ ཁ་སྐྱོར་ལས།
 “བདུད་ཅིའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛག་པར་ནི། ཉིན་དང་མཆོན་དུ་རྣམ་པར་གནས། དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ནི་སྐྱ་འབྲེད་ཅིང་། མེ་ནི་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲེལ་
 པས། “རྩྱུ་ཡིག་⁵ནི། གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡང་རྩང་བའི་གཏུམ་མོས་
 གུས་པ་དང་བཅས་པར་བར་མ་ཆད་པར་གོམས་པ་ནི། རྩང་དུ་གོམས་པ་ན་བདུད་ཅི་འཛག་
 པའོ། ། བར་མ་ན་ཆར་འཛག་གོ། ཆེན་པོར་ན་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཆེས་ཆར་འཛག་གོ། །
 ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པས་ནི། ཡིད་བརྟན་པ་ན་
 གཏུམ་མོ་དེས་པར་སྒོ་བ་ལས་འབར་ཞིང་དེས་གདུངས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་འཛག་གོ། །
 དེའི་ཆེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། རྩྱུ་ཡིག་⁶འཛག་པ་ཅན་གྱི་རྣ་ད་གཏུམ་མོ་རྩལ་གྱི་⁷རི་མོ་འབྲེད་ཅིང་
 ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པར་བྱེད་དེ།^{8,9} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལམ་

༡ རྩལ་གྱི་ སྐྱ་འབྲེལ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

༢ ཁུ་རྩལ་ སྐྱ་འབྲེལ་དཔར་མ།

༣ དོན་ནོ། ། གཙང་དཔར། དུས་དཔར།

༤ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ག་སྐྱུལ། བརྟན་པ་རྩལ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༡༤ན

༥ རྩྱུ་ཡིག་ དུས་དཔར།

༦ རྩྱུ་ཡིག་ དུས་དཔར།

༧ རྩལ་གྱི་ སྐྱ་འབྲེལ་དཔར་མ།

༨ བྱེད་དོ། ། སྐྱ་འབྲེལ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། དུས་དཔར།

༩ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒོམ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྗེ་མ་ཉེར་གསུམ་པ། འོག་གངས་༢༡༡བཤ ལས་བྱང་
 པའི་ནང་ནས་ཆེག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསྒོམ་’ཞེས་གསལ།

བཟོད་པ་ནི། གཏུམ་མོའི་མེས་རྟེན་ཡིག་ལྷ་བའི་¹བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ། དེ་ལ་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
འགྲེལ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་བཞི་དང་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྤར་ཕྱ་ཐིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཤིན་དུ་བརྟན་
པར་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ཤེས་རབ་གཏུམ་མོ་རྩལ་གྱི་²རི་མོ་རང་བཞིན་
གྱིས་འབར་ནས་སྤེལ་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ལུས་ཡན་ལག་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་སྒྲོག་གི་འོད་ལྷ་
བུ་རྣམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་ཅ་རྣམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བས་གང་བར་བྱེད་དེ། ཁ་
སྐྱོར་ལས། “དེ་ཡི་ཤེས་རབ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས། དེ་བྱིར་གནས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ། ལས་
གྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱུ་བ་ཡིས། ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་འབར། བདག་མེད་མ་ཞེས་རྣམ་
པར་བཤད། དེ་བྱིད་གྱི་ཐིག་ལེ་ཉིད་དུ་བརྗོད། སྤྱ་ཡི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་ལུས། སྒྲོག་གི་ཟེར་
མ་མཉམ་པའི་འོད།”³ ཅས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་མོས་པས་ནི། རྫོ་རྗེའི་བརྒྱས་པས་སྒྲོག་
ཅོལ་གྱི་རྒྱང་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ལྟེ་བར་འཛོན་ནས་ལྟེ་བར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱང་བསྒྲོག་པ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
གསལ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་པས་ནི། དབྱུགས་གྱེན་དུ་འགྲོ་བ་ན་རྩལ་གྱི་རི་མོ་
བྲང་པོ་འབར་བ་དང་རྒྱང་ནང་དུ་འརྱག་པ་ན་རྟེན་ཡིག་⁴ལྷ་བ་འཛིག་པ་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་
གྱིས་ལྟེ་བར་འོང་བར་བསམ་སྟེ། དེ་ཡང་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ལོག་པའི་
བར་དུ་ཡང་ཡང་བྱའོ། རྒྱང་འབྱུང་འརྱག་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་མི་རྣམས་པས་ནི། ལྷག་པར་མོས་
པ་ཅམ་ཁོ་ནས་འབར་འཛིག་གི་དམིགས་པ་བྱའོ། ཡི་གེ་སྒྲོམ་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་

༡ རྟེན་ཡིག་བལྟ་བའི་ དབྱས་དཔལ།

༢ རྩལ་གྱི་ སྤྱ་འབྲས་དཔལ་མ།

༣ ལྟེ་བཀའ། རྒྱང་འབྲས། ག་སྤྱུལ། བརྟན་པ་དབྱག་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༡༥༥

༤ འརྱག་མ་ན་རྟེན་ཡིག་ ལྟེ་དཔལ།

འརྱག་པ་ན་རྟེན་ཡིག་ དབྱས་དཔལ།

གཉིས་ལས། བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་ན་ཉེ་བ་ནས་མགོ་བོའི་འཁོར་ལོའི་བར་བཞིའི་ཉེ་བ་ལ། ཨଁ་¹
 དམར་པོ་གྲེན་དང་། རྩྱ་ནག་པོ་ཐུར་དང་།² ཨྱི་དམར་པོ་གྲེན་དང་རྩྱ་དཀར་པོ་ཐུར་³ དུ་བསྐྱན་
 བ་རྣམས་བསྐྱོམ་ལ། ཨྱི་གི་⁴ རོ་བོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་གཏུམ་མོ་འབར་དུ་གཞུག་གོ། དེས་
 གྲང་ཡི་གོ་གོང་མ་གཉིས་གཏུངས་ཏེ། རྩྱ་⁵ བར་བྱས་པ་འོག་ཏུ་འཛགས་པ་ཡི་གོ་བར་བ་
 གཉིས་དང་རོ་མཉམ་པ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱའོ། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་
 བས་ནི། ཉེ་བར་སྤེང་དུ་ཁ་སྐྱགས་པའི་བརྒྱ་དམར་པོའི་ཉེ་བར་སྤྲོ་བ་ལ་ཨྱི་ངོ་།⁶ ཤར་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་གཡས་སྐྱོར་དུ་རིམ་པ་བཞིན། ཨ་ཀ་ཅ་ཏ་⁷ ཏ་བ་
 ཡ་ཤ་ཉེ་སྤེ་ཆེན་བརྒྱད་དོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡི་གོ་བརྒྱད་དགོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གཏུལ་བྱའི་
 རོར་ཡིན་ནོ། ཉེ་བའི་ནང་སྐྱོར་ལ་བཞི། དེ་ནས་བརྒྱད། དེ་ནས་བཅུ་དྲུག། དེ་ནས་རེ་བཞི་
 ཡོད་པར་བཤད་དོ། སྤྱིང་གར་⁸ ཁ་འོག་ཏུ་སྐྱགས་པའི་བརྒྱ་དཀར་པོའི་⁹ ཉེ་བ་ལ་སྤྲོ་བར་རྩྱ་
 རོ་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་རྣམས་ལ། ཨ་ཨྱི་ཨྱུ་ཨྱི་བཞི་དང་། དབང་ལྡན་ལ་སོགས་
 པའི་མཆམས་བཞིར། ཡ་ར་ལ་ཕ་རྣམས་སོ། མགྲིན་པར་གྲེན་དུ་སྐྱགས་པའི་ཚུ་སྐྱེས་
 དམར་པོའི་¹⁰ ཉེ་བར་སྤྲོ་བ་ལ་ཨྱི་མོ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་སུ། ཨྱ་ཨྱི་ཨྱུ་ཨྱི་དང་།¹¹

༡ ཨྱི་ གཙང་དཔར།

༢ རྩྱ་ནག་པོ་འཐུར་དང་། གཙང་དཔར།

རྩྱ་ནག་པོ་ཐུར་དང་ དབུས་དཔར།

༣ རྩྱ་དཀར་པོ་འཐུར་ གཙང་དཔར།

རྩྱ་དཀར་པོ་ཐུར་ དབུས་དཔར།

༤ ཨྱི་གི་ དབུས་དཔར།

༥ རྩྱ་ དབུས་དཔར།

༦ ཨྱི་ངོ་ དབུས་དཔར།

༧ ཅ་ཏ་ དབུས་དཔར།

༨ སྤྱིང་གར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༩ བརྒྱ་དམར་པོའི་ རྩྱ་དཔར། དབུས་དཔར།

༡༠ ཚུ་སྐྱེས་དཀར་པོའི་ རྩྱ་དཔར། དབུས་དཔར།

༡༡ ཨྱི་དང་། ཨྱི་འཐུས་དཔར་མ།

ཨྱ་དང་ དབུས་དཔར།

དབང་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་མཆོམས་སུ། ཡུ་རུ་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་སོ།། མགོ་བོར་འོག་ཏུ་ཁ་
 རྩོགས་པའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པའི་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་བར་རྟེ་ངོ་།¹ འར་ལ་
 སོགས་པའི་འདབ་མ་རེ་རེས་བར་དུ་ཆོད་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱངས་བཅུ་དྲུག་
 གོ། ཨ་དང་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་བྱེད་དང་ཐིག་ལེ་དང་རྒྱ་ད་དང་
 བཅས་པ་བ་མོ་འཛྲ་ག་པ་རྣམས་སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་། ཨི་གི་རྩི་བོ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་དུ་
 གཞུགས་གོ། དེ་ཡང་གུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལྷ་བར་བྱེད་ལྷ་བ་དང་རོ་གཅིག་པ་
 འོག་ཏུ་སོན་པ་ནི། ལྟེ་བར་སྐར་བཞིན་དུ་ངལ་བསོའོ།། བསྐྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་སྐར་བ་འདྲ་པ་
 བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣལ་འབྱོར་མའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་གི་རང་བཞིན་
 གཏུམ་མོའི་རོ་བོ་འབར་དུ་གཞུགས་གོ། དེ་འབར་བ་ཡང་དབྱུ་མ་ནས་སོང་ལྟེ་བ་སྤྱིའི་བུ་ག་
 དང་ཅེ་མོ་དང་དབྱལ་བའི་མཆོམས་རྣམས་ཁྲབ་པར་བྱས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྤང་
 བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གདུངས་ནས་སྒྲ་བུག་གཡས་དང་མཛོད་སྤྱིའི་ཁྲང་བུ་ལས་བྱུང་ངོ་།།
 དེ་ནས་སྒྲོག་གི་འོད་བཞིན་དུ་རྩོགས་བཅུར་ཁྲབ་ནས་འཁོར་བ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ལ་རེག་པས་མཛངས་རྒྱས་སུ་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བུག་གཡོན་ནས་ཞུགས་ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་གདུངས་
 ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེད་འོད་གྱིས་བསྐྱེད་ཞིང་། རང་གི་སྤྱིན་མཆོམས་
 ཀྱི་མཛོད་སྤྱིའི་བུ་ག་ནས་ཞུགས་ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པ་ན་བྱང་སེམས་དང་
 ལྡན་ཅིག་ལྷ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལྷ་བ་དང་རོ་གཅིག་པ་འོག་ཏུ་འཛྲ་གས་པ་ཐབས་ཤེས་རོ་
 གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་ལྟེ་བར་གནས་པར་བལྟའོ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་ངོ་།། མན་སྐར་འདི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་

1 རྟེ་ངོ་། ལྟེ་དཔལ། དབྱས་དཔལ།
 2 ཨི་གི་ ལྟེ་དཔལ། དབྱས་དཔལ།
 3 རིག་པའི་ ལྟེ་དཔལ།

སྒྲུང་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུང་རོ།། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
འདི་དག་ལ་རྒྱང་ཁ་སྒྲུང་བཟུང་ནས་¹བྱེད་པ་མ་བཤད་པར་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་²
གནས་ནས་མེ་སྒྲོར་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ། གདམས་པ་གཞན་ལས་བྱམ་པ་ཅན་བཟུང་
བ་དང་སྒྲེལ་ནས་བྱེད་དོ།། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་དག་ནི། མན་ངག་གིས་རེ་
རེ་གཉིས་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཁ་སྒྲུང་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱུད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་ཤིང་། རྣམ་པོ་སྒྲུད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་
མང་པོ་ནའང་གསལ་བར་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གཟུང་བར་³བྱུངོ།། དེ་
ལྟར་རྒྱང་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སུ་བྱང་བ་ན་གཏུམ་མོ་སྤར་བས་བྱང་སེམས་
བཞུས་པ་འཆིངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་རྫོགས་པ་
བསྐྱེད་ནས། དེ་དག་གི་མཐར་རང་རང་གི་ལྷའི་སྐྱར་ལྷང་དགོས་ཏེ། ལྷོང་པའི་ངང་ནས་ལྷའི་
སྐྱར་ལྷང་བ་ནི་སྒྱུར་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་རིམ་ལ་གནད་ཆེ་བའི་ཕྱིར་
རོ།། དེ་དག་གྲང་ཟུང་མས་སྒྲོ་བ་མ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱུངོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་)ནི། དེ་ལྟར་ཅ་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེའི་ཆགས་
རྒྱལ་གྱི་གནད་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་
ལས་བྱང་དུ་བྱ་བར་བྱས་པ་ན། ཁམས་དབབ་སྒྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
བདེ་གསལ་མི་རྫོག་པས་བརྒྱན་པ་སྐྱེད་བྱས་མོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པ་མིན་གྱི། བདག་
མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲོང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་འབྲུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྤིད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་མི་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། “གང་དག་སྤོང་ཉིད་མི་ཤེས་

ྱ བཟུངས་ནས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ བརྟེན་པའི་ གཙང་དཔར།

༣ བཟུང་བར་ དབྱས་དཔར།

པ།། དེ་དག་ཐར་པ་རྟེན་མ་ཡིན།། འགྲོ་བྱུག་སྤྱིད་པའི་བཙོན་རར་ནི།། མྱོངས་པ་དེ་དག་
འཁོར་བར་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུར་ཞུགས་
ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས། “དེ་ནས་བསམ་གཏན་གནས་
འདུག་ནས།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ།། ཡང་དག་རྗེས་སུ་བལྟ་བར་བྱ།།”²
ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལས་ཀྱང་། “ཡང་འདྲིར་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་དོན་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ།”³ ཞེས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི། བདག་
མེད་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ལ། རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “ནལ་
འབྱོར་གཅིག་གཅིག་ཤེས་བྱས་ནས།། དཔེན་པར་སོང་སྟེ་རབ་འབད་ན།། སྤྱིག་དག་ཆེ་
འདྲིར་སངས་རྒྱས་འབྱུག། ཆོས་བདག་མེད་པར་རབ་བསྒྲོམས་པས།། ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཁོང་དུ་ཆུད།།”⁴ ཅེས་དཔེན་པར་སོང་ནས་ནལ་འབྱོར་གཅིག་ལ་འབད་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་
ནལ་འབྱོར་ནི། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་རྒྱུད་ལས་
གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིག་ཡོད་དོ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡང་ལུང་དང་
རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བསྦྱོང་དགོས་པར་
གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྒྲིའི་
སྦྱང་པ་སྦྱོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་བསྦྱོང་ནས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ། སྟོག་གངས་༩༡ན.3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན།།” ཞེས་གསལ།
2 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ག་སྤྲུལ། བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། སྟོག་གངས་༤༩བ.6 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་
པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར།།” ཞེས་གསལ།
3 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ག་ཁ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ། སྟོག་གངས་913ན.6
4 རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ། སྟོག་གངས་41ན.6 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྤྲུལ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “ནལ་འབྱོར་གཅིག་གཅིག་ཤེས་བྱས་ནས།།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ།¹ ཞེས་གསུངས་ནས་
 དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རང་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་རིགས་པས་བཀག་ནས་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་སྟེ། རྟོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལ་སྡོན་དུ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་འཆོལ་ལུགས་དེ་
 ལྟར་མཛད་དོ། ། འདི་གསང་འདུས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲུག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 རེ་རེ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་རྣམ་སྤང་གིས། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། བྱང་པོ་
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་སྤངས་བ། ཆོས་བདག་མེད་པ་
 བཅུ་མཉིད་པས། རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་བ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།^{2,3}
 ཞེས་གསུངས་པ་བྱངས་ནས་དེའི་དོན་བཀྲལ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་བདག་གཉིས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་
 སྟེ་བདག་མེད་དེས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱངས་ནས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིམ་པ་དེ་གསང་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱད་པ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ན། སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་⁴ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་པའི་ལྟ་བ་སྟོང་བ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི།
 རྒྱགས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པའི་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། རྩེ་ཙོང་པོ་
 རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཐན་ཆ་དྲུག་རྣམས། རྩུགས་བཅུ་དག་ཏུ་བྱེ་ནས་
 སུ། ཆོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་དེས་གསལ་ནས། ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་སེམས་དག་པ། འདས་དང་མ་
 འོངས་པ་ཡི་སེམས། ད་ལྟར་ཡང་ནི་དམིགས་སུ་མེད། གཉིས་མེད་དེ་ལ་གཉིས་མེད་

ྱ སྡེ་བཟླ་ན། རྒྱད་འགྲེལ། རེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག་གངས་༣༤བ། ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་གསང་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱད་པ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀྱན་རྩོམ་གྱི་རྣམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
 བསྐྱེད་ནས། རྟོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པར་
 བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༢ རང་བཞིན་ནོ། དབུས་དཔའ།

༣ སྡེ་བཀའ། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༤ནང་།

༤ རྟོགས་པའི་ དབུས་དཔའ།

མེད། ཉམས་མཁའ་ཞེས་པའང་གནས་པ་མེད། དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་ནས་སུ། འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོང་། འི་མེད་ཀྱི་འབྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན། དངོས་པོ་མེད་པར་རང་སེམས་
 བསམ།¹ ཞེས་རྟུལ་ལ་²སྤྱོད་པ་བཅུ་འཛི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་གསུངས་
 ལ། ལྷ་བ་ཟླ་བྱས་ཀྱང་རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར་དབུ་མ་རྒྱན་ནས་རྟུལ་ལ་སྤྱོད་པ་བཅུ་འཛི་
 དབྱེད་པ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་པ་བཞིན་དུ་མཛད་དོ། གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན་
 གྱིས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མིན། ཐོག་མ་བར་དང་མཐའ་སྤངས་པ། འདི་
 ལྟར་དབྱེད་ན་འཁོར་ལོ་ལ། དམ་པ་ཡང་དག་ཏེག་པ་སྤངས། སྤང་བོ་ཁམས་ནི་བདག་
 མེད་པ། བསྒྲོམ་བྱ་བདེ་བ་དམ་པའི་གཟུགས།”³ ཞེས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་
 ཆ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
 ལས། “རི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབུ་མ་བརྟག་དགོས།” དེ་
 ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་བྱིར། འཛིག་ཏེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་མིན། ཐོག་མ་དབུ་མ་
 དང་ཐ་མ་ཡང་། ‘སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བསམས་བྱས་ན།’⁴ ཐོག་མ་དབུ་མ་དང་ཐ་མ་ཉིད།
 རང་གཞན་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ། ཚུལ་དེ་ཡང་། “ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད།”⁶ ཅས་གསུངས་
 པས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྐབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་དང་བདག་སྐབ་པའི་ཐབས་ལ་
 འབྲུག་པ་རྣམས་སུ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་དབུ་མ་ནས་འབྱུང་བ་
 བཞིན་དུ་སྤྱགས་སུ་ཡང་གཏན་ལ་པབ་པོ། རྒྱུད་སྤྱོད་ལོག་མ་གསུམ་ནས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་

1 རྩི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཆ་རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་ཐུང་པ། འོག་གངས་༤༡བ།
 2 རྟུལ་ལ་ སྤྱོད་པ་དཔལ་པ།
 3 རྩི་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོམ་དཔོན་དཔལ་འཛིན། དཔྱ་ནག་གི་སྐབ་ཐབས། འོག་གངས་༤བ།
 4 བསམ་བྱས་ན། དབུ་མ་དཔལ་པ།
 5 རྩི་བརྟན། རྩི་བཟུ་པའས། ཤེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༡༠༤བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གཉིས་པ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཐོག་མ་དབུ་མ་བརྟག་གོ། “སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བསམ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།
 6 རྩི་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོམ་དཔོན་དཔལ་འཛིན། དཔྱ་ནག་གི་སྐབ་ཐབས། འོག་གངས་༤བ།

རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་སྤར་མང་དུ་བརྒྱུད་ཟེན་ཏོ།། དེའི་ཕྱིར་ནོར་རྩེ་ཐེག་པ་བས་བདག་མེད་པའི་ལྷ་
 བའི་གོ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སོ།། ལྷ་བ་དེས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པས། ཡུལ་དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་དེ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འབྲུག་མི་
 རུས་པར་གཉིས་སྤང་གིས་སོ་སོ་བར་རིང་དུ་རྒྱང་ཆད་པར་བྱེད་པས་དེས་ན་གཏུམ་མོའི་
 མེས་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ཕྱིར་མ་འཕོས་པར་བཟུང་བ་ནི་དེའི་མཐུས་གཉིས་སྤང་རགས་
 པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་
 བས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩེ་ཉིད་སོང་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་ཡང་བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་ན་བདག་མེད་དམ་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་ན་ནི་མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་གྱུར་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ།། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་མེད་མངོན་གྱུར་དུ་
 རྟོགས་པར་སྤྲོ་བ་ནི། གཟུ་ལུམ་ཡིན་པས་སྒྲོག་གྱུར་རོ།། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་ནི་དོན་སྐྱེའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་ལ། བདག་མེད་
 པའི་དོན་ལ་དོན་སྐྱེའི་སྒྲོ་ནས་དཔྱོད་པས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་ནོ།། གསང་
 འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོམ་པའི་མེ་རྟོག་ལས། “ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་
 བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་བ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྣམ་པར་མི་

༡ བཟུངས་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེད་པར། གཙང་དཔར།

རྫོག་པ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་རྫོག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དོན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སོ་སོར་རྫོག་
པ་རྣམས་ཏེ། སྒྲིམ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིམ་པ་
མེད་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་
རྫོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་པར་མི་རྫོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་
ལས། དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བ་དེ་བསྟེན་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་འོ། བསྒྲམས་པས་རྗེས་སུ་
འགྲོ་འོ། མང་དུ་བྱས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་འོ། ཡང་དག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བས་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བས་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་དབྱིངས་
ལ་རེག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བས་དབེན་པ་
དེ་མ་མེད་པ་འཛིག་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། དེ་བས་ན་
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྫོག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྫོག་
པ་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བའི་མཐའ་
ཡིན་ནོ།”² ཞེས་མི་རྫོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་རྫོག་པ་རིགས་མཐུན་དགོས་ན་གྲེས་པ་ལ་དེ་

¹ བསྟན་པས་ དབུས་དཔལ་།

² རྗེ་བསྟན་ཀྱི་ཆུང་འགྲེལ། ཉི་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩལ་ལྷ་ཀར་ཤུག་གི་སྒྲིམ་པའི་མི་རྫོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཆུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྫོག་པ་ཡང་རྣམ་པར་རྫོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྫོག་
པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་
པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྫོག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། བསམ་པའི་རྣམ་པར་རྫོག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་
དོན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སོ་སོར་རྫོག་པ་རྣམས་དེ་བསྒྲིམ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ན་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ལས་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་གཟུངས་ལས་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བས་ཀྱན་དུ་བསྟེན་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད། བསྒྲམས་པས་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བར་བྱེད། མང་དུ་བྱས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད། ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱས་ན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་

མེད་པའི་གཞོན་པ་བརྗོད་ཅིང་བསམ་བློ་གི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་ལས་མི་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བསྐྱབས་པ་ཡང་བྲངས་ནས་ཤུཌི་པས་བཤད་
 རྟོ།། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་བཤད་དེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་དེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ།། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་།
 “རྣམ་རྟོག་ལས་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་།། སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་དག །”¹ཅེས་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་དོན་ནི། ཤུཌི་པས་²ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་
 སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་འཛིག་
 རྟོག་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་སོགས་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་
 པས་། རྣམ་རྟོག་གིས་རྣམ་རྟོག་དང་སྲིད་པས་སྲིད་པ་ཟད་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་ཅིང་། མན་
 སྟེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།། སོ་སོར་རྟོག་པ་གོམས་པ་ལས་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པ་ནི། འོད་
 སྐྱངས་ཀྱིས་ཁྲུས་པ་ལས་ཀྱང་ཤིང་གཉིས་དག་ཏུ་བྱུང་པ་ནི་མེ་འབྱུང་བས་ཤིང་དེ་ཉིད་སྲིག་
 པའི་དབུས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། ཡང་མན་སྟེ་ལས། “གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་
 དེས་པར་དབྱུད་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་མ་མཐོང་བའོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་སྐྱེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའོ།། འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་
 མཐོང་བ་མེད་པར་མངོན་པར་དགོངས་ཀྱི་གཉིད་ལོག་པ་དང་མིག་བརྩམས་པ་³དག་གིས་”
 བཞེན་ཏུ་གང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བལ་བ་ཁོ་ན་ལས་

མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་རེག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོད་མ་རྣམས་པར་དེས་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཁྲལ་པས་དབེན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཛིགས་པ་མེད་པ་
 མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།། དེ་བས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱང་རྒྱུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ།

ྱ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ༨ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་བྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༦ན

༢ ཤུཌི་པས་ དབྱུས་དཔར།

༣ བརྩམ་པ་ སྐུ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

གཞུགས་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསལ་བར་བྱའི།¹ ཆར་མ་འདོན་པར་བྱ་བ་
བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ།”² ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱང་
ནས་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཛིག་པ་དགོས་ཀྱི། ཡིད་བྱེད་བསྟུས་པའི་
མི་རྟོག་པ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིམ་པ་མིན་པ་དང་། སྒྲིའི་སྒྲོན་ལྡོག་པ་ནི། ཕྱིའི་ཆར་མ་འདོན་
པ་བཞིན་བྱར་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་བསྒྲིག་སྤྱོད་ཀྱིས་བཟུང་བས་³སྒྲིའདོགས་དང་ཐེ་ཆོས་
ལྡོག་དགོས་པར་བཤད་དོ།⁴ སྒྲིམ་རིམ་དུ་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དང་ཁྱད་མེད་
དོ།། དེས་ན་སྤྱགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དང་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་མེད་ལ། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་བདག་འཛིན་ཡང་བསྒྲིག་སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་
མེད་བཟུང་བའི་⁵སྒྲིའན་ལྡོག་དགོས་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས། “འདི་ཡུལ་སྤུན་སྤྱང་མེད་
པར་ནི། དེ་སྤྱང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན།། ཡོན་ཏན་སྒྲོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི།། འདོད་དང་
སྤང་སོགས་སྤྱང་བ་ནི། དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས།། ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་དག་གིས་མིན།།”⁶
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྟས། “ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི།། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་
པར་འགྱུར།།”⁷ ཞེས་གསུངས་སོ།། འོ་ན་ཁ་སྐྱོར་ལས། “སྤྱང་བ་བསྒྲིམ་པར་མི་བྱ་སྟེ།།
སྤྱང་མིན་བསྒྲིམ་པར་མི་བྱ་འོ།། སྤྱང་བ་མི་སྤང་ནལ་འབྱོར་བས།། སྤྱང་མིན་ཡོངས་སུ་མི་
སྤང་ངོ་།། ‘སྤྱང་དང་སྤྱང་མིན་བཟུང་བ་’⁸ལ།། རྟོག་པ་ཉུང་མིན་སྟེ་བར་འགྱུར།།”⁹ ཞེས་

ྀ བསལ་བར་བྱ་ཡི། སྤྱི་འབྲམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར།

གསལ་བར་བྱའི། དབྱས་དཔར།

ྂ ཕྱི་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ཕྱི་མ་དབྱུག་པ། འོག་གངས་༡༡ནྂ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་བར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གི་ཞེས་གསལ།

ྃ བཟུངས་པས་ སྤྱི་འབྲམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

྄ བཤད་དེ་ དབྱས་དཔར།

྅ བཟུངས་པའི་ སྤྱི་འབྲམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

྆ ཕྱི་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཡེུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡ནྂ

྇ ཕྱི་བསྟན། དབྱ་མ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷུང་དེ་བ། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༡༤ནྂ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་ཕ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི།།’ ཞེས་གསལ།

ྈ བཟུངས་པ་ སྤྱི་འབྲམ་དཔར་མ། ཕྱི་དཔར། གཙང་དཔར།

ྉ ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། ག་སྤྱུཌ། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༥བྂ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཕ་

དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། “སྐྱེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། ‘བདག་ཅེས་བྱ་བར་
 སྟོང་བ་ཉིད་།’ བདག་ཉིད་དམན་པར་གང་སྒྲིམ་པ། དེ་དེ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་མིན།”¹ ཞེས་
 སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་སྟོན་མེད་དེ་ལྷང་
 ལྷ་མ་ནི། གུན་རྫོབ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཆད་སྟོང་དང་དོན་དམ་པར་མི་སྟོང་པའི་ཉག་པ་
 གཉིས་སྒྲིམ་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་བྱུང་བར་
 སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ལྷང་དེའི་གོང་ཉིད་དུ། “ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པ་ཉིད། རྩ་ཤིང་ལྟ་
 བྱར་ཡོངས་སུ་གཟུང་།”² ཞེས་སྟོང་པོའམ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “རྩ་ཤིང་ལྟ་བྱར་ཞེས་པ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་
 པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་གྱི་གུན་
 རྫོབ་དུ་ཡང་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན་གང་གི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དངོས་པོ་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། མི་མཉམ་པ་རྣམས་
 ཀྱང་སྟེ། གུན་རྫོབ་དུ་སོ་སོར་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ངོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཆད་པ་དང་ཉག་པའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་དག་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པར་སྒྲིམ་པ་བཀག་སྟེ།”³ ཞེས་
 བཤད་པའི་བྱིར་ངོ། གུན་རྫོབ་དུ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཉག་ཆད་གཉིས་བསྒྲིམ་
 བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཐ་སྟོང་དུ་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་མི་སྟོང་པ་གཉིས་མི་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “དོན་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྟོང་དང་སྟོང་མིན་གཟུང་བ་ལས། ཞེས་གསལ།

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། འོག་གངས་༢༠ནལ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་མེད་ཅེས་བྱར་སྟོང་བ་ཉིད།’ ཅེས་གསལ།

2 རྟེན་བཀག། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་ལྷ་སྐྱུ་བ། བཏགས་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༥བལ་

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ སྟོང་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་དུག་པ། འོག་གངས་༡༣བལ ལས་བྱུང་པའི་
 རང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསྒྲིམ་ཞེས་གསལ།

དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ཞེས་པས་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་
བཤད་དེ་རྣམ་རྟོག་མང་པོ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྟོང་པ་དང་སྟོང་མིན་ཏུ་བརྒྱུད་བ་²ནི། རྟག་
ཆད་གྱི་མཐར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མིན་
ནོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པ་མི་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་ནི། རྒྱུད་དེ་³
དང་རྒྱུད་གཞན་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཏུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ།
རྫོགས་རིམ་གྱི་མཐོན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱི་སྟོན་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་
ཏུ་མ་ཞིག་བྱས་ནས་འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་པར་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་སོགས་ཏུ་མས་གསུངས་
པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་འོད་
གསལ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པའི་གོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། “ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར།” སྟོང་ཉིད་བདུད་
ཅི་སྟོན་མཛད་ན། གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། དེ་ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད།”⁴ ཅས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ན་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟམ་ཏུ་ཡང་གཞུང་ཏུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་ཏེ། རང་
བཞིན་མེད་པར་གཞུང་ཏུ་མི་རུང་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དགག་དགོས་
ལ། དེ་བཞག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཚོད་རྒྱུག་ལས། “རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད་ལོག་ན། ‘རང་བཞིན་ཉིད་བྱུང་བར་འགྱུར།’”⁵ ཞེས་གསུངས་པས་སོ། མདོར་ན་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲིབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འགྱུར་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་དུག་པ། འོག་གངས་༡༣བ༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་པས་སྟོང་པ་
དང་མི་སྟོང་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

2 བརྒྱུད་པ་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བརྒྱུད་དེ་ རྟེན་དཔར།

4 རྟེན་བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། འོག་གངས་༤༤བ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསལ།

5 རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། 3 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། ཚོད་བརྒྱུག་འོག་གངས་34བ2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་

རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་དོན་དམ་པར་འགོག་ན་ནི། དེ་མི་འདོད་པས་འགོག་པ་དོན་
 མེད་ལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པ་སྒྲོས་ངེས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་
 དག་དུ་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས་
 ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་པ་གདབ་དགོས་སོ།། དེ་འབྲ་བའི་ལོག་
 རྟོག་ནི། དབུ་མའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རིམ་ཡིན་མ་ཟེད་པས་རྟོག་པའི་འཛིན་སྐད་ཐམས་
 ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བརྗོད་ཅིན་
 རྟོ།། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པར་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་གཉིས་
 ཀྱི་ལྟ་བ་དབུ་མའི་གཞུང་བཞིན་དུ་བཅའ་ལ། མ་ནོར་བའི་ལྟ་བ་རྟེན་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་
 གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྲོའི་བདག་མེད་པར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ནི། བདག་མེད་ལ་སྒོ་ཁ་མ་
 རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས། མི་གཡོ་བའི་
 རྟོག་པ་ལས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བརྟན་བྱས་ནས།། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གསུངས་པ་སྟེ།
 གཞན་དུ་སྐྱགས་བྱུང་ཆོ་ག་ཡི།། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་མེད།། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་
 བསྐྱས་པས།། རང་བཞིན་མེད་ཉིད་བསམས་པ་ལས།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ངེས་པར་འཛོམ།།
 གཞན་དུ་འབའ་ཞིག་འགྱུར་བ་མིན།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་མན་སྟེར་བྲངས་སོ།།

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་)ནི། སྟོན་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་
 རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་

བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་འབྱུང་འགྱུར།། ཞེས་གསལ།

¹ བསམ་པ་ དབུས་དཔར།

² རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། ཐ་མི་གཡོ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ། ཤོག་གྲངས་362བ4 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འབྲས་སྟེ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བརྟན་
 བྱས་ནས།། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བརྗོད་པར་བྱ།། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བྱའི་ཆོ་ག། གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་མེད།།དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱས་ནས།། རང་བཞིན་མེད་ཅིང་བསམ་དུ་མེད།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ངེས་པར་འཛོམ།། གཞན་དུ་འབའ་ཞིག་པར་འགྱུར་
 རོ།།” ཞེས་གསལ།

སྤྲུགས་པ་ལས་དང་པོ་བ་ནས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་འབྱེན་
 པའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་སྟེ་སྟོས་བཅས་དང་སྟོས་མེད་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་གྱི་སྟོན་
 པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། འདི་གསུམ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་བཟླ་བའི་མཐར་ཡང་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་
 སྟོན་གསལ་ལས། “སྐྱབ་པ་མཆོག་དང་ཐ་མལ་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་¹རྣལ་འབྱེད་པས།”² ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ནི་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱབ་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་རྣམས་གསུངས་སོ། །³ མཆོག་སྐྱབ་པས་ནི། རྫོགས་རིམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སེམས་དབེན་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་དང་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་
 དང་སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་སྟེ་སྐབས་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་སྤྲུགས་ཡོད་དོ། །
 དེ་ལ་སྟོས་བཅས་ནི། གནས་བྱད་པར་ཅན་དུ་རིག་མ་ཉི་ཤུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ལག་པའི་བྲག་
 རྒྱ་དང་སྒྲའི་མཆོད་པ་དང་གར་ལ་སོགས་པའི་སྟུར་བས་ཉིན་དང་མཆོད་དུ་རོལ་ནས་བྲག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྐབ་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཨི་རྩ་བྱུ་ཉིས་⁴འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྲབ་
 པར་སྟོན་བསྐྱས་ལས་གསུངས་སོ། ། སྟོས་པ་མེད་པ་ནི། རིག་མ་ལྷའམ་ཡང་ན་གཅིག་དང་
 ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྲས་པས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་
 གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། ། ཤིན་ཏུ་སྟོས་པ་མེད་པ་ནི། སྟོང་གར་⁵གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྲག་རྒྱ་དང་
 ལྟན་ཅིག་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། ། དེ་
 གསུམ་ནི། ཤེས་རབ་དང་ཡོ་བྱད་དང་ན་ཆོད་གྱི་སྟོན་པ་བྱེད་དེ་སྒྲ་བ་དུག་ལ་སོགས་པར་
 རྒྱན་མ་ཆད་དུ་སྟོན་པ་སྟུན་པས་དབང་བྲག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་དུ་བྲབ་ནས་དེ་ནས་བྲག་རྒྱ་

¹ ཆུད་པའི་ རྫོང་དཔར།

² རྫོང་བསྟན། ཆུད་འབྲེལ། ༡ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཐགས་པ། འབྲེལ་པ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་བཙུ་པ། ཤོག་གངས་ ༥༠བ།

³ གསུང་རོ། ། སྐྱུ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

⁴ ཨི་རྩ་བྱུ་ཉིས་ གཙང་དཔར།

⁵ སྟོང་གར་ གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་བསྐྱུས་ལས། “དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་དང་ན་ཆོད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྟོན་བ་རྣམས་བ་གསུམ་སྒྲ་བ་བྱེད་དམ་
སྒྲ་བ་གཅིག་གམ་སྒྲ་བ་དུག་བསྐྱུས་པར་གྱུར་པས་”ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་
མཆན་མ་ཉི་ལེ་འགྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མཆན་མ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ནོ།། གསུགས་སྤ་བ་
དང་རེག་པ་ཡང་བ་དང་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་དང་
བརྟན་པ་དང་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་འདོད་དགུར་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་སྐྱབ་ན་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་འདི་གསུམ་གང་རུང་གིས་ལམ་ལ་བོགས་
བཏོན་ནས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་སྟོན་བསྐྱུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(དེ་དག་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རྣམས་འགྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་
ལམ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱས་འབྲས་བྱ་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱུན་ན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ།
མཆོག་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། འབྲིང་གཞན་ལ་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་དུས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་
དང་། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་སོ།། དེ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྐྱུངས་པ་དང་
དབང་རྣམས་པར་དག་པ་བསྐྱར་ཞིང་དམ་ཆོག་སྐྱུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲའོ།། བྱུང་བར་ནི།
དང་པོས་རིམ་གཉིས་སྟོན་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ན་
ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། “བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་”²རིམ། “གང་
གིས་ཉིད་པར་མ་གྱུར་པ།” མདོ་སྟེ་རྒྱུད་དང་ཉོག་པ་³ལ། དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འགྱུར།
བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་བདག་ཉིད། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་
སངས་རྒྱས་ནི། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

¹ རྗེ་བསྐྱུན་རྒྱུད་འགྲེལ། རྗེ་སྟོན་བསྐྱུས་ལས་ལུ་བརྒྱ་གཅིག་ག། འོག་གངས་༡༠༩ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
བར་ཁ་གས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘པས་’ ‘བསྐྱུས་པར་འགྱུར་པས་’ ཞེས་གསལ།

² བརྒྱབ་པའི་ དུས་དཔར།

³ ཉོག་པ་ གཙོང་དཔར།

⁴ རྗེ་བསྐྱུན་རྒྱུད་འགྲེལ། རིམ་ལྔ་ རིམ་པ་གསུམ་ག། འོག་གངས་༤༩ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་¹ རྫོགས་རིམ་སེམས་དབེན་གྱི་བར་ཐོབ་པ་
 ཞིག་²གིས་ཆེ་དེ་ལ་སྟོན་པ་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་འཆི་བའི་དུས་སུ་འཆི་བ་འོད་
 གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱ་ལ། ཤི་བའི་མཐར་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྔ་བར་བྱའོ་
 སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་ཤི་ན། འཆི་བའི་རིམ་པ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་
 རིམ་པར་བྱས་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་མཐུས་གཞན་ལ་བར་
 འོ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་བར་དོའི་དོད་ལ་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་བསྟུས་ལས། “གལ་
 ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་གིས་ཞིང་
 ལས་དང་ཆོང་དང་བསྟེན་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པས་གཡེངས་པས་སྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
 སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་གཞན་དག་འཁྱོར་བ་མ་ཆང་བ་རྒྱད་ལས་རི་སྐྱད་
 གསུངས་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི། འཆི་བའི་དུས་
 བྱས་ན་ཡང་སྲིད་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ་ཡང་ན་རྟོ་རྟེ་འཆང་བ་ཉིད་ཐོབ་པར་
 འགྱུར།”³ ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། “རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་གྱུར་པས་ཀྱང་ཐམས་
 ཅད་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་སོམ་ཉི་མི་བྱའོ། དེ་
 བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། རྒྱུ་མ་ཆང་བས་རི་སྐྱད་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་པ་གལ་ཏེ་མ་
 སྐྱད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ནས། འཆི་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་གིས་རྟེན་པར་མ་གྱུར་པས།’ ཞེས་གསལ།

ྱ མཐར་ཕྱིན་ཞིང་ དབུས་དཔལ།

༩ ཐོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ།

༣ རྟེན་བསྟུན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྟོན་བསྟུས་ལུ་འཇུ་བཅུ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༡༠༥༧༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “གལ་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་གིས་ཞིང་དང་། ལས་དང་། ཆོང་དང་། བསྟེན་བཀྱར་
 ལ་སོགས་པས་གཡེངས་ནས་སྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་གཞན་དག་འཁྱོར་བ་མ་ཆང་བས་རྒྱད་ལས་རི་སྐྱད་
 གསུངས་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ན་ཡང་སྲིད་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ།
 ཡང་ན་རྟོ་རྟེ་འཆང་བ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

ཉེ་ཉེན་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞལ་ལྷུང་ལས་ཀྱང་། ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་
བཤད་ནས། “ད་ནི་རང་ཉིད་བྱིན་བརྒྱབ་པའི།།” རིམ་པ་འདི་ནི་ནལ་འབྱོར་པ། འབྲས་
བསྐྱལ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། ཡང་དག་ཏུ་ནི་བཤད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་མཐར།
“བདག་སེམས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ།། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འབྲས་རྫོགས།།
དེ་ནས་རྩུ་འབྲུལ་ཤུགས་ལྡན་པའི།། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་བྱིས་པའི་གཟུགས།། འབྲུབ་ཆེ་དཔེ་
མེད་བདེ་རྫོགས་རྫོགས།། དེ་ལས་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་ནི།། འཕེན་པར་བྱེད་ཆེ་སྤྱལ་པའི་
གཟུགས།། ཡང་དག་ཏུ་ནི་རབ་རྫོགས་འབྱུང་།”² ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སློབ་བསྐྱེད་དང་
འབྲས་བུ་ཡོད་པས་དེའི་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་ཉེ་མོངས་སྐྱེ་འབྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ཡང་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་སྐྱར་ཉེ་རིམ་ལྷ་ལས་སྐྱེ་ལུས་ལ་ལོངས་སྐྱར་
བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་འབྲེལ་པས་འོད་གསལ་
དུ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་དང་པོའི་མགོན་པོ་ལ་ལོངས་སྐྱེ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།
དེས་ན་མཐའི་སྐྱེ་གསུམ་མིན་ནོ།། ཞལ་ལྷུང་ལས་འཕོ་བས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་གསུངས་
ཀྱང་འཕོ་བས་དེ་ལྟར་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་གཉིས་གསུངས་པས་འབྲུབ་པ་ནི། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་
བྱིས་པའི་གཟུགས།། འབྲུབ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པས་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་ས་ཆེགས་དེར་སྐྱེ་
མའི་ལྷ་སྐྱར་ལྷང་རུས་པ་ཡིན་གྱི། བར་དོ་བྱུང་ནས་དེ་ནས་སྐྱེ་ལུས་འབྲུབ་པ་མིན་ནོ།། དེས་
ན་སློབ་བསྐྱེད་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྫོགས་པ་ཆེ་འདིར་ཐོབ་པ་དགོས་ཤིང་དེ་བྱུང་ན་
ལམ་སྟག་མ་བཟོད་པ་ཡང་སྐྱར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། གལ་ཏེ་དེ་འབྲས་པའི་སྐྱེ་གསུམ་མ་བྱུབ་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱ་བ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷུང་། སྟོག་གངས་ ༡༩༩༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་མ་རྩུང་མི་འབྲས་སྟེ། “ད་ནི་རང་ཉིད་བྱིན་བརྒྱབ་པའི།།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱ་བ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷུང་། སྟོག་གངས་ ༡༩༩༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འབྲས་
སྟེ། “བདག་སེམས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ།། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འབྲས་རྫོགས།། དེ་ནས་རྩུ་འབྲུལ་ཤུགས་ལྡན་པ།། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་
བྱིས་པའི་གཟུགས།། འབྲུབ་ཆེ་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་རྫོགས།། དེ་ལས་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་ནི།། འཕེན་པར་བྱེད་ཆེ་སྤྱལ་པའི་གཟུགས།། ཡང་
དག་ཏུ་ནི་རྫོགས་པར་འབྱུང་།” ཞེས་གསལ།

ན་རིག་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོར་སྐྱེས་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས། “གལ་ཏེ་སྐྱེ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན།། རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཏེ།། རིམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ།། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི།། དངོས་གྲུབ་དེ་ནི་འགྲུབ་པར་བཤད།།”¹ ཅས་ཆེ་འདི་དང་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཁོར་རྒྱ་བ་གསུམ་བཤད་ལ་བར་དོར་འཁོར་རྒྱ་བ་ནི། སྒར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཐབས་དང་བྲལ་ན་བར་དོར་འོང་རྒྱ་དེ་ཐབས་མཁས་པའི་མན་ངག་ཅན་ལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྐྱར་ཤར་བ་གྲུབ་ནས་རྟེན་དེ་ལ་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདིར་འཁོར་རྒྱ་བ་དང་བར་དོར་འཁོར་རྒྱ་བ་གཉིས་སྦྱོད་པ་བྱེད་པ་བྱུང་མ་བྱུང་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་རིང་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་རྣམས་འདྲ་ལ། སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཁོར་རྒྱ་བ་ནི། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེ་ག་དང་སྒྲོམ་པ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ཀྱི་ལམ་ཆེར་མ་བསྐྱོམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལའང་བསྐྱེད་རིམ་མན་ཆད་དང་། སེམས་དཔའི་ཉེ་གྲས་པ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྗེ་གས་རིམ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ་འདིས་མཆོན་ནས་གཞན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། འཕོ་བ་ནི། ཆེ་འདི་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ལམ་མིན་གྱི། ཞལ་ལུང་ལས། བར་དོར་འཁོར་རྒྱ་བ་དང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཁོར་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། འཕགས་ལུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཁོར་བ་ལ་སྒར་བཤད་པའི་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མ་གསུངས་ཤིང་། ཡོངས་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་དེས་ལམ་ལྷག་མ་བཟོད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་ཆེ་འདི་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་སྐྱེ་ལུས་ཐོབ་ནས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་²གདམས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་རུས་པ་ལ་

¹ གྲེ་བལྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༡༥ བ ༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མེ་འདྲ་སྟེ། “གལ་ཏེ་སྐྱེ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན།། རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཏེ།། རིམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྲུབ།། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི།། དངོས་གྲུབ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པ་བཤད།།” ཅས་གསལ།

² ཚུལ་གྱིས་ དབྱས་དཔལ།

དགོངས་སོ།། གཞན་ཡང་འཆི་བའི་དུས་སུ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་དང་བསྟེ་
 ལུས་པ་དང་བར་དོའི་དུས་སུ་བར་དོར་ངོ་ཤེས་ནས་དེར་བར་དོའི་གདམས་ངག་སྒྲིབ་ལུས་
 པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་ཤོ་མོ་སྒྲིབ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྤང་སྐྱེ་བ་བཞག་ནས་
 གནས་བཟང་པོར་སྐྱེ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དུ་ད་ལྟ་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལུ་ཐག་ཆོད་པ་བསྐྱེད་ནས་
 ལམ་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སྒྲིབ་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་
 པར་བྱས་ནས་སྐྱེ་མའི་གདམས་ངག་སྒྲིབ་བ་དང་། གྲོལ་ལམ་པས་གཏུམ་མོ་དང་ཆོགས་
 ལམ་¹པས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྒྲོང་གི་ཉམས་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་རྗེ་མར་པའི་
 སྤྱགས་ཀྱི་བཅུད་ལྷུང་བའི་གདམས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་གསུངས་སོ།།² ད་གཞོད་
 འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་པའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་འཆི་རིམ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་གཉིད་ཀྱི་
 འོད་གསལ་ལ་སྒྲིབ་བ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་གནད་ནི་སྤང་
 བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ། རྗེ་ཕྱར་སོང་ནས་གཉིད་དུ་ཐིམ་གྱིས་སོང་སྟེ་བརྟན་རྒྱ་མེད་པའི་མི་
 རྟོག་པ་འཕྱག་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དཔགས་ནས་སྤང་མཆོད་གཉིས་
 ངོས་གཟུང་ངོ་།།³ དེ་ནས་བརྟན་མེད་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་འཕྱག་པོ་སངས་ཤིང་། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་
 མ་ཤར་བའི་བར་སྐབས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བའི་དུས་དེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་
 གསལ་དངོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་བསྐྱས་ལས། “དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གོམས་
 པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབས་པས་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྲིབ་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་
 རང་བཞིན་གྱི་སྤང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 ལ་དམིགས་པར་བྱའོ།། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་སྤྱ་བ་
 ལ་གཞུག་གོ། །ཁམས་སྤྱ་བ་ནི། ཡང་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་ནི། ཡང་སེམས་པ་ལ་

༡ ཆགས་ལམ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྗེ་བཅུན་མིད་ལ་གསུང་ངོ་།། སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༣ བརྟན་ངོ་།། དབུས་དཔར།

གཞུག་གོ། །སེམས་པ་ནི། ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ནས་གཉིད་ལོག་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི། སེམས་དང་སེམས་པ་མ་རིག་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐད་
ཅིག་ལ་བྲན་པ་བརྗེད་པའོ།¹ བྱིས་ནི། བརྗེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འོད་
གསལ་བའོ། །ཡང་གྲོལ་བ་ན་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་རྟེན་དེ་གང་གི་ཆེ་ཆེ་མི་ལས་གཞན་དག་
འབྱུང་བ་ན་རྗེ་སྤྲུལ་ཏུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྤྲུལ་ཏུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་
བ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི། སོ་སོར་རང་གིས་²རིག་པ་ལུས་དང་དག་དང་བུལ་བའི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ།³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིད་ཀྱི་འོད་
གསལ་དངོས་གཞིའི་ས་ཆེགས་འདི་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ན་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྲན་མེད་དུ་
སོང་བའི་མི་རྟོག་པ་འཕུག་པོ་བྱུང་བ་ལ་གཉིད་འཕུག་གི་འོད་གསལ་དུ་འདོད་པ་དང་ཆེ་
ལས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མི་རྟོག་པ་སྐྱོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འདོད་པ་
མང་པོ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་རིམ་པ་དང་པོ་མཐར་བྱིན་པ་དང་དབེན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོབས་ལྡན་གྲུབ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་
གསུངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་སྟེབས་⁴པ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྐྱོང་
དུ་བྱང་ངོ་། །གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དངོས་གཞི་དེ་ཡང་རྒྱུད་གིས་མ་གཡོས་བར་དུ་འབྱུང་གི།

1 བརྗེད་པའོ། །དབྱས་དཔལ།

2 རང་གི་ དབྱས་དཔལ།

3 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྗེ་སྤྲུལ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། རྟོན་བཙུས། ཡེུ་བཙུ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༡༠༩ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་ནས་སྟེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གོམས་པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབས་པས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའི་སྟོང་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྤང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། བྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་བྲ་བ་ལ་གཞུག་གོ། །ཁམས་བྲ་བ་ནི་ཡང་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་ནི་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ།
དེ་ལྟར་སྒྱུར་ནས་གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི་སེམས་དང་སེམས་པ་མ་རིག་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་བྲན་པ་
བརྗེད་པའོ། །བྱིས་ནི་བརྗེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །ཡང་གྲོལ་བ་ན་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་རྟེན་དེ། གང་གི་ཆེ་
ཆེ་མི་ལས་གཞན་དག་འབྱུང་བ་ནི་རྗེ་སྤྲུལ་ཏུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྤྲུལ་ཏུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་བ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི་སོ་སོ་རང་
གིས་རིག་པ་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་དང་བུལ་བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསལ།

4 མ་སྟེབ་ དབྱས་དཔལ།

སྒྲུང་གིས་གཡོས་ནས་མི་ལམ་དུ་འགྲོ་བས་དེ་ཟེན་པའི་ཆེ་མི་ལམ་ལ་མི་འཆོར་བར་དེ་ཉིད་
ལ་འཛིན་པའི་འཕེན་པ་དག་པོ་བཏང་ནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་གཟུང་དགོས་པ་ནི། ཇི་
སྲིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ།¹ དེ་ཡང་དེའི་ཆེ་ལྟ་བུ་བར་བྱས་ནས་ལྟ་བའི་ངེས་པ་
སྒྲུང་དགོས་ཀྱི། སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བའི་ཉམས་དེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་མིན་ནོ། དེ་
ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་མི་རྒྱས་པར་ལྷང་དགོས་པའི་ཆེ་ནི། དེའི་མཐར་མི་ལམ་རང་
དགའ་བར་མ་ཤོར་བར་བྱས་ནས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུར་ལྷང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། རིམ་
བ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྲུང་པའི་མཐར་ལྟ་སྒྲུར་ལྷང་བ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་ཐོག་ས་རིམ་
གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། དེས་སྒྲུང་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་²
སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ནི། འཆི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལས་ལངས་པ་བར་དོ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བས་འཆི་བ་ཆོས་སྒྲུར་འབྱེར་ན་བར་དོ་ལོངས་སྒྲུར་
ངེས་པར་འབྱེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་གདམས་དག་
གཞན་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་མི་ལམ་ཟེན་ན་བྱར་ཡོད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་འོད་གསལ་དང་མི་ལམ་
གྱི་ལུས་སུ་ལྷང་ལུགས་ནི། འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་བར་དོ་དང་བསྐྱེད་པའི་གདམས་པའི་
སྒྲུང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་དུ་སྒྲུ་མས་བཤད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རིམ་གཉིས་སྒྱུད་པ་དང་
བཅས་པ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དང་འབྲིང་གྲུབ་
པ་བརྒྱད་དང་ཐ་མ་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་འཕྲིན་ལས་འབྲུབ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་གསལ་
ལས། “དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་
བརྒྱད་དང་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་སོ། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཤིན་ཏུ་

¹ དོན་ནོ། ལྷ་འབྲས་དབར་མ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

² བསྐྱུས་པས་ རྗེ་དབང་།

³ རྗེ་བསྟན་ ལྷ་འབྲེལ། ༡ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཐགས་པ། འབྲེལ་བ་སྤྱིན་གསལ། འཕྱུ་དང་པོ། ཐོག་གངས་པ་བཟུང་།

བརྟན་པས་དངོས་གྲུབ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 འགྲུབ་ཀྱས་པ་ལ་དགོངས་པས་རི་བཞིན་པ་སྐྱབ་མ་ཀྱས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་སྤྲུགས་
 པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་ཆ་མཐུན་འགྲུབ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དམིགས་པ་དང་བསྐྱབས་པ་དང་
 རྗེས་ལ་བརྟན་པ་དང་སྤྱོད་ཐོག་གིས་སྐྱབ་པའི་སྒོ་མང་པོ་ཡོད་པས་ཀྱས་པ་དང་སྐྱབས་ཀྱི་
 དགོས་པ་དང་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་ལ་བསྐྱབས་པ་
 དང་བསྐྱོམ་པ་ཆད་དུ་སོང་ན། དེ་ནས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱར་ལུགས་རེ་བྱས་པས་
 ཉད་དང་བགོགས་ཞི་བ་དང་ཆེ་དང་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། དཔག་པོ་མེན་པས་མི་འདུལ་བ་རྣམས་མངོན་སྲོད་ཀྱིས་ཆར་
 གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་བྱས་པས་ཆོག་པས། ཆེ་སྐྱབ་དང་སྒོ་འཕེལ་སོགས་ཀྱི་
 གདམས་པ་རྣམས་ཟུར་ནས་བཙལ་མི་དགོས་སོ། ། མཆོག་འགྲུབ་ལུགས་ལ་སའི་རྣམ་
 གཞག་ནི། རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས། ཀྱན་ཏུ་འོད་དང་བདུད་ཅི་འོད་དང་ནམ་མཁའ་
 འོད་དང་རྗེ་རྗེའི་འོད་དང་རིན་ཆེན་འོད་དང་བསྒོ་འཆང་དང་། ལས་ཀྱི་འོད་དང་དཔེ་མེད་པ་
 དང་དཔེ་དང་བྲལ་བ་དང་ཤེས་རབ་འོད་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་
 རིག་པའི་ས་སྟེ་ས་བཙུ་གཉིས་སུ་བཤད་ལ། མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་ལས་རབ་དགའ་སོགས་
 བཙུའི་སྟེང་དུ། “དཔེ་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན། རྗེ་རྗེའི་ས་སྟེ་བཙུ་གསུམ་པ།”² ཞེས་ས་
 བཙུ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། ། ས་བཙུ་གསུམ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་མན་སྟེར་བཤད་དེ། “དེ་
 ལྟར་ན་ས་བཙུ་གཅིག་རྣམས་ཏེ་མོས་པས་སྲོད་པའི་ས་དང་ལྷན་ཅིག་བཙུ་གཉིས་དང་ལས་
 དང་པོ་པའི་ས་དང་ལྷན་ཅིག་བཙུ་གསུམ་རྣམས་སོ། ། ཡང་ན་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དཔེ་
 མེད་པའི་ས་དང་ལྷན་ཅིག་བཙུ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་

༡ རིན་ཅེན་ དབྱས་དཔལ།

༢ ལུང་འདི་མ་རྟོད།

བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་མོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱི་མ་
 བྱི་ས་བཅུ་པ་ལ་བཅུ་པ་ཙམ་དང་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་རྒྱན་མཐའི་ལམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་
 མངོན་བརྗོད་སྒྲུ་མའི་དགོངས་པ་བཀའ་བཤོ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
 སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་གཅིག་བསྟན་པ་ནི། གྱི་རྟོག་ལས། “འདི་དག་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་མོ།”²
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པས་³ བཤད་པས། རྟོ་རྟེ་སྟེང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་
 དེ་དང་འབྲལ། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་རྒྱུ་དེ་རྟེ་སྟེང་བ་ལས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་ས་བཅུ་བཞིར་
 ཡང་བཤད་མོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རབ་དགའ་སོགས་བཅུ་དང་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་དབྱེ་
 བསྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་བཅུ་གཅིག་ཀྱན་དུ་འོད་གྱི་ས་
 ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་ནས་འཁོར་
 རྒྱ་ཚུལ་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ནས་གཞུགས་ཁམས་སུ་ལྟའི་རྟེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བ་དང་
 འདོད་ཁམས་སུ་མའི་རྟེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་སྤར་
 མ་མི་འདོད་ཅིང་བྱི་མ་ལ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་དང་པོའི་ཆེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་དེ། མངོན་
 ལས། “འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། ཉན་པ་དང་ནི་ཆོས་སྤྱད་དང་། སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ལ། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་པའི་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། “ས་འདི་རྣམ་བརྒྱར་འཐོར་བར་འགྱུར་ཡང་
 སྤྱིད། རིན་ཆེན་ཅེ་མོ་ལྡན་པོ་རྒྱར་འཕྱོ་སྤྱིད། ཉི་ཟླ་སྐར་སོགས་ས་ལ་ལྷུང་འགྱུར་”⁵

༡ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༣༣བ། ལས་བྱུང་བ་
 རྩེ་མི་འབྲས་སྟེ། “དེ་ལྟར་ས་བཅུ་གཅིག་རྣམས་ཏེ། མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བཅུ་གཉིས་དང་ལས་དང་པོ་བའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བཅུ་
 གསུམ་རྣམས་མོ། ཡང་ན་བྱུང་བར་གྱི་རྟོ་རྟེ་དཔེ་མེད་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་མོ་” ཞེས་གསལ།

༢ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུལ། ང་བརྟག་གཉིས། ང་བརྟག་པ་སྤར་པའི་ལེའུ་བདུན་པ། འོག་གངས་༡ནོ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འབྲས་སྟེ། “འདི་རྣམས་ས་
 བཅུ་གཉིས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༣ ཤེས་པས་ དབྱས་དཔར།

༤ རྟེ་བསྟན། མངོན་པ། ཀུ་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མངོད། གནས་བཞི་པ། འོག་གངས་༡༥བ།

༥ རྒྱར་འཕྱོ་ དབྱས་དཔར།

༦ ལྷུང་འགྱུར་ རྟེ་དཔར།

སྲིད།།¹ སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི།།² ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
ནས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་³སྐབས་སུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། གཞན་ནས་ས་བཅུ་
པའི་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་
མང་པོ་སྤང་མོད་ཀྱང་འདི་དག་ནི། སྤྱལ་བ་ཡིན་པར་ཆད་ལྡན་དུ་མས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
བཟུལ་བས་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། “ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་འཛིག་ཏེན་
མཁའ་ནོར་འཛིག་ཏེན་ཀུན་ལ་གཟེགས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། སྤྱལ་བའི་
རང་བཞིན་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་
དང་།”⁴ ཞེས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་སྔོན་སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་མཛད་པར་གསུངས་
ལ། རྟོག་གོ་འབར་བར་མདོ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། “རྩོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི།
སོ་བྱང་དགེས་པ་སྤྲིག་པ་ཀུན། རྣམ་སྤངས་དེར་ནི་འཆང་རྒྱ་ཞིང་། སྤྱལ་བ་དག་གིས་
འདིར་འཆང་རྒྱ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བྱང་སེམས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ནི།
པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ན་འོག་མིན་གྱི་སྤྲི་རྟེན་ཁོ་ནར་བཞེད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས།
“ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བརྟེན་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ལུས་པར་མཁའ་ནོར་
ནས་དུས་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འབད་པ་བརྩམས་པར་གྱུར་ལ། གང་གི་དོན་དུ་འབད་
པ་འདི་བརྩམས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོག་མིན་གྱི་
གནས་ཁོ་ནར་བརྟེན་སོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཁྱད་པ་མང་ངོ་། སའི་དངོས་གཞི་
ལས་གཙང་མའི་གནས་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་པར་

1 རྩེ་བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཡེལ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་ཀྱི་མཛད་པས་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་བཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། ཉི་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ས་ལ་ལྷུང་འཁྱུར་སྲིད། ཅེས་གསལ།

2 ཐ་མའི་ དབུས་དཔར།

3 རྩེ་བརྟན། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བཅུན་བྲམས་པ་མགོན་པོ། སྐབས་གཉིས་པ། རྒྱུད་ཆུ་མ། འོག་གངས་ཀྱི་མཛད་པས་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་བཅུང་

4 རྩེ་བརྟན། དབུ་མ། ༩ རྩོ་བ་དཔོན་རྩེ་བྱ། དབུ་མ་རྟོག་གོ་འབར་བ། བམ་པོ་བཅུ་པ། འོག་གངས་ཀྱི་མཛད་པས་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་བཅུང་

5 རྩེ་བརྟན། དབུ་མ། ༩ རྩོ་བ་དཔོན་རྩེ་བྱ། འཇུག་འགྲེལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། འོག་གངས་ཀྱི་མཛད་པས་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། བརྟེན་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་གསལ།

གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བར་རུས་པའི་འོག་མིན་ལས་འདས་པའི་
 འོག་མིན་གཉིས་པའོ།། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། “རྗེ་ལྷར་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་
 ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར།། དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་བྱིར།། རོ་
 མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ནས།། མཐུན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་
 ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད།།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེ། གཉིས་སུ་སྤང་བའི་
 འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དུངས་སྤང་²བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་
 གཅིག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་ནམ་
 ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་པའོ།། དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ལུས་གང་ལ་གནས་ནས་དེ་མངོན་
 དུ་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ལོངས་སྤྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་
 པའི་སྐུ་བསོད་ནམས་བརྒྱས་ཟེན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་སྤྲ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་དེ་ནི། རོ་
 བོ་དེ་དང་དེར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་གི་འབར་བར་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་
 བཀོད་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།། སྐུ་དེ་འཕགས་པ་རྫོ་རྗེ་སྤེས་རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་སྐུར་བཤད་ལ་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
 པ་ཆོས་སྐུ་དང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བྱང་ཚུབ་པ་སྤྱུལ་སྐུར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་⁴རྟོག་གི་འབར་བར་

1 རྗེ་བསྟན་པ་དབུ་མ། འ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། ཤོག་གངས་༢༡༤ནལ།

2 དུང་སྤང་ དབུས་དཔལ།

3 རྗེ་བསྟན་པ་དབུ་མ། འ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འགྲེལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། ཤོག་གངས་༣༣༡ནལ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་
 འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་བསོད་ནམས་
 བརྒྱས་ཟེན་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་ཅིང་སྤྲ་ཆོགས་པའི་སྐུ་མངའ་བ་དེ་ནི་རོ་བོ་དེ་དང་དེར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་
 སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ།” ཞེས་གསལ།

4 བསྟན་ཏེ་ཞེས་ དབུས་དཔལ།

གཞན་ནས་བཤད་པ་ཡང་མང་བས་དེ་འདྲ་རྣམས་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་མིན་པར་སྒྲུལ་པ་
 ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི། སྒྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་འདྲའོ།། སྟོན་པ་འདིའི་བསྟན་
 པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨིང་ལྷ་ཏིས་བྲང་རྒྱུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་བྲང་ཡང་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་
 མཛད་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པས་མི་འགལ་¹བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་འདིར་
 སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྲམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།། སྟོན་བསྟུས་ལས། “འདིར་
 སྒྲུབ་པ་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའོ།། སྒྲུབ་པ་ནི། རོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།།
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། དེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། འདིར་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།། ཇི་སྐད་དུ་ ཐམས་
 ཅད་གསང་བའི་རྒྱད་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱས་ནི་རྒྱས་གདབ་ཅིང་། རྒྱ་ཡང་འབྲས་བུས་རྒྱས་
 བཏབ་པར། བསྒྲོམ་གྱི་གཞན་དུ་དངོས་བྱུང་ནི། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་འབྲུབ་མི་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ།།”² ཞེས་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུ་མ་དང་རོན་དམ་འོད་གསལ་དང་གཉིས་མེད་བྱང་
 འབྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱུར་ཡང་མི་འབྲུབ་པའི་ཁྱད་སྲུང་བས་པ་
 དང་འདུས་པ་བྱི་མ་ལས་ཀྱང་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་ལན་ལག་དུག་གི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་
 མཆོག་མི་འབྲུབ་³པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱད་དང་དཔོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་དུ་མ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་མེད་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་མཆོག་མི་འབྲུབ་
 པར་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་⁴གསུངས་པས་ན། རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཅམ་གྱིས་ཆོ་

1 མི་སྟོན་པ་མ་འགལ་ དབྱས་དཔེ།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཇི་སྐད་དཔོན་ལྷ་ཅན་གྱི་སྟོན་བསྟུས། མེུ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་༥༤ནང་ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་
 སྒྲུབ་པ་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའོ།། སྒྲུབ་པ་ནི་རོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།
 དེ་བས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་འདིར་སྒྲོམ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།། ཇི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་གསང་
 བའི་རྒྱད་ལས། འབྲས་བུས་རྒྱ་ནི་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་། རྒྱ་ཡང་འབྲས་བུས་རྒྱས་བཏབ་པར། བསྒྲོམ་གྱི་གཞན་དུ་དངོས་བྱུང་ནི། བསྐྱལ་བ་
 བྱེ་བར་འབྲུབ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

3 མ་འབྲུབ་ དབྱས་དཔེ།

4 མཐའ་ལས་པ་ཅིག་ གཅོད་དཔེ། དབྱས་དཔེ།

འདིར་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རྒྱུད་དེ་དག་ལས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་
 བར་མང་དུ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། རྒྱུད་དེ་དག་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ན་དེར་བསྟན་པའི་
 ལམ་ལ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཆ་ཆང་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྡན་དག་ལས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་
 རྒྱའོ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་ཉིད་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་བསྟན་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ཆ་འགའ་རེ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་འདིས་ཆེ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟེར་རོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆེ་གཅིག་གི་
 སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། དེས་ན་དེ་དག་གི་གདུལ་
 བྱས་གངས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་¹པར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
 སྒྲོར་འཇུག་དགོས་སོ། མདོར་ན་སྐྱགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་གསར་དུ་འགྲུབ་པའི་
 རྟེན་ལ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་གཉིས་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲུ་
 སངས་རྒྱས་ཟེན་ཟེན་པ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་གཅིག་སྟེ། འཆང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་
 གསུམ་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཡང་སྐྱ་ཙམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཙམ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ཉི་བར་
 ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ལུགས་མང་དུ་ངག་དབང་གྲགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་མང་པོ་ཡོད་
 ཀྱང་མཆན་དཔེས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་སྐྱ་དང་དེ་ཡང་བེམས་པོ་མིན་པར་²ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་
 དང་། དེ་དང་པོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་མངའ་འབྱོར་
 བའི་ཚུལ་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བའོ།³ འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་བློས་ཅན་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཙམ་
 བསྟན་ཀྱི་དབྱེད་པའི་གནས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། དེ་

༡ མི་བཟོས་ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

༢ བེམས་པོ་དེ་ཡང་མིན་པར་ རྩེ་དཔར།

༣ འཆང་རྒྱའོ། དབྱས་དཔར།

ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལམ་སྟན་མོང་བ་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱད་འོས་སུ་གྱུར་པ་ན་སྒྲུ་མ་མཉེས་པར་
བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་ལམ་ཟབ་མོའི་¹རྟེན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པ་སྒྲངས་
ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་གཟུང་། དེ་ནས་སྒྲུབས་དེ་དང་གཞན་དུ་སྒྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་
གསུམ་ལ་གཅེས་སྦྱས་སུ་བྱས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་སྟན་བཞིའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རིམ་པ་དང་པོ་བསྒྲོམས་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་
དགེ་ཅ་སྟོན་པར་བྱ། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་
འབྲུག་གི་སྦྱ་བསྐྱབས་ན་མདོ་སྟེ་དང་རྒྱད་སྟེ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་
འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས། སྟབ་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་²གཞན་ལ་འང་སྟེལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་སྦྱས་པ། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རིང་དུ་བསྟེན་པ་ཡིས། འོགས་རེས་མ་ཆོམས་³
གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར། ལུང་དོན་རིགས་པ་སྤྲོ་མོས་འབྱེད་བྱས་ཤིང་། ཐོས་
པའི་དོན་ལ་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་པོར་བྱེད། སྟོན་བྱེད་དབང་དང་གོལ་བྱེད་ལམ་དང་ནི། བསྐྱབས་
པའི་འབྲས་བུ་ཀྱན་ལ་མ་ཆོངས་པས། རྩོམ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟོན་བྱེད་པ། དེ་ལ་
མཁས་རྣམས་གསང་སྟགས་པ་ཞེས་སྟེ། ⁴ རྩོམ་ཐེག་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་
ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། ཐོག་མར་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་
དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་རབ་འཕགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་འོགས་
བཅུར་སྟོས་པ་ཡིས། རབ་འབྲུམས་སྟགས་གཞུང་པད་ཆལ་ཁ་འབྱེད་པའི། གསང་དོན་

¹ དབང་ཟབ་མོའི་ དབྱས་དཔལ།

² འཛིན་ཞིང་ དབྱས་དཔལ།

³ མ་ཆོམ་ དབྱས་དཔལ།

⁴ ཞེས་སྟེ། དབྱས་དཔལ།

གྲུག་གསལ་ཉི་མ་དང་ནས་ཤར། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་སྤངས་ནས། དངོས་གྲུབ་
 གཉིས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བྱེད་འདོད་པའི། སྐལ་ལྷན་སྒོ་གསལ་ཤར་བྱལ་ལྷན་པའི་ཆོགས།
 དགའ་བའི་དར་དེར་སྤྱོད་པས་བཅུར་ད་སྤྱོད་པས་ཤིག །¹རྒྱུད་སྤེ་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་ལེགས་
 བསྐྱབས་ཤིང་། སྤོན་བྱེད་དབང་གི་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྷན། རིམ་གཉིས་གཟི་བརླིང་བལྟ་
 བས་²མི་ངོམས་ལ། འབྲས་བུ་སྤྱུ་བཞིའི་སྤྱོད་གིས་རབ་མཛེས་བ། ལྷ་ཆོགས་ཁམས་
 དང་ལྷན་པའི་གསུང་རབ་མཆོ། སྒོ་གྲོས་བཙུན་པའི་མཁྱོགས་འགྲོས་བསྐྱབས་པ་ལས།
 གངས་ཅན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་ཡངས་སུ། སྤུང་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱ་དུ་བསྐྱབས་པ་
 འདི། མང་དུ་གསན་པའི་ཐོས་པས་སྤངས་པ་བཅོམ། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་
 པས་རང་རྒྱུད་བཅུལ། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྟན་ལ་དགོངས། བསྟན་
 པའི་རྩ་ལག་དམ་པ་མང་པོ་དང་། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་སྟོབས་ལས་རིགས་མཐོར་
 འཁུངས། མད་བྱང་མཛད་པ་བཟང་པོས་འགྲོ་བ་སྦྱོང་། སྤུང་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཁྱར་གྱིས་
 མི་ངལ་བའི། གསང་སྤྱོད་འཛིན་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱལ་ལས་ཡིན། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་རྟག་ཏུ་
 གསོལ་བཏབ་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་མཁས་པའི་གསུང་གི་རྗེས་ཞུགས་ནས། རིག་སྤྱོད་
 འཆང་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ལ། ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ནས་སྤྱར་མོད་དེ་ལྟ་ནའང་། སྒོ་
 གྲོས་སྤྱངས་པ་བྲན་པའི་སྟོབས་དམན་པས། རོངས་པར་གང་གྱུར་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐས་ལ།
 བསམ་པ་ཐག་པས་སོ་སོར་བདག་འཆགས་པས། རོངས་པ་རྒྱ་བཅས་བྱང་ཞིང་དག་པར་
 མཛོད། གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདྲིར་འབད་པས། རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་མང་
 དུ་བསགས་པ་ནམས། མར་གྱུར་འགྲོ་བ་གྲུག་གྱི་རེ་སྒོང་བའི། སྤང་འཇུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་
 དབང་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། དེས་ནི་ཆེ་རབས་གྲུག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་གཞི། ཐེག་མཆོག་བཞེས་
 གཉིན་འབད་པས་མཉེས་བྱས་ནས། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱར་བའི་རྣམ་དག་དབང་བཞི་ཡིས།

¹ སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔར།

² ལྷ་བས་སྤྱུ་འབྲས་དཔར་མ། དབྱས་དཔར།

ཐབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤོག། །དེ་ཆེ་སྒྲ་མ་དཔའ་བོ་དཔའ་མོའི་ཆོག་གས།། དཔང་
 ཏུ་བཞག་ནས་ལེགས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི།། བསྐྱང་དང་བཟའ་དང་བསྟེན་པའི་དམ་ཆེག་
 གོ། །བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་འདའ་བར་མ་གྱུར་ཅིག། །རིམ་གཉིས་སྟོན་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱད་དོན་ལ།། གཏུགས་པ་མེད་པའི་དྲི་མེད་རིགས་པ་ཡིས།། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་
 ཀུན་བཅད་ནས།། བཙོན་པས་སྐྱབ་པ་སྟིང་པོར་བྱེད་པར་ཤོག། །དེ་ལྟར་སྟོབ་པའི་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་སྟོན་པ་ལ།། མཐུ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གྲོགས་མཛད་པས།། བར་དུ་གཙུག་པའི་
 མིང་ཡང་མེད་པ་དང་།། འདོད་པའི་རྒྱན་ནམས་ཡིད་བཞིན་འབྱོར་བར་ཤོག། །བསྟན་པ་ཁོ་
 བ་ལྟར་བཅས་འགོ་བ་ཡི།། བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་ཙ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས།། ལུས་སྒོག་ལམ་
 བར་གྱུར་གྱང་མི་གཏོང་བའི།། སྟིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག། །གསང་
 དོན་ལེགས་པར་བྱེ་བ་འདི་ཡིས་གྱང་།། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་བསྐྱོད་པ་མཐའ་ལས་ལ།།
 གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་རྒྱན་བྱས་ནས།། བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་རིང་དུ་གསལ་
 བྱེད་ཤོག། །མཆོམས་སྟོན་གཞོན་རུས་འཁྱུད་པའི་གསེར་གྱི་རིས།། ཡི་རྒྱ་རྒྱུ་ལའི་ཐོར་ཅོག་
 བཅིངས་པ་བཞིན།། དམར་སེར་སྐྱ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག། །མཐོན་མཐིང་རལ་
 པའི་ཟུར་ཕུད་ལྲས་མཛེས་པའི།། འཇམ་དབྱངས་དེ་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག། །དབྱེས་
 བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དྲིན་ལས་ནི།། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལ།།
 གློ་གྲོས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་ཤོག། །

ཅེས་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྲས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མང་དུ་སོས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་སྐྱབ་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཁུར་འཁྱེར་བ་ལ་མི་མཉམ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྐད་གཉིས་སྟོབ་པ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་གིས་མང་དུ་

༡ བཟུངས་པའི་སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ་གཙུག་དཔར།

༢ འཁྱེར་བ་ལམ་མཉམ་པའི་དབྱས་དཔར།

བསྐྱུལ་བའི་བཀའ་སྐུལ་དང་དུ་མཐུངས་ཤིང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་
ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་འདོད་པའི་དམ་པ་མང་པོས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལམ་གྱི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པ་ཞིག་¹གྱིས་ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཉིག་
ལྟར་མཐོ་བ། འཛིག་ཉེན་མགོན་པོ་དཔལ་པག་མོ་གྲུ་པའི་རྒྱལ་ཆབ་རྗེ་སྤྱན་སྤྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་བརྒྱུད་
དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། བསྟན་པ་དང་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཅན། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་
བསྟན་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཁྲུ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་དཔལ་གྱིས་
མཛོན་པར་མཐོ་བའི་གསང་སྐད་སྲིད་ཀྱི་མཆང་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་གསུང་གིས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་²གྱིས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་བའི་དོན་དུ། ལུང་དང་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ། དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་³གྱི་ཞལ་སྤྱི་
ནས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྟོར་ཐོག་མར་སྤྱོན་པར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་
པོ་གསུང་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་མཁྱེན་པ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ཆེན་པོ་
ཀུ་ལྷ་ར་མ་ཉི་ལ་སོགས་པའི་རྗེ་བརྟན་དམ་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱི་
པོས་ལེན་པ། །ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྟོང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་⁴སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། བཤེས་
གཉེན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་གི་བདུན་ཅི་བསྐྱུལ་པ་⁵རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་
རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ནས། གངས་ཅན་ཁྲིད་ཀྱི་⁶གངས་རིའི་དབང་པོ་འོ་དེ་གྲུང་
རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་བྱམས་པ་སྤྱིང་མིང་གཞན་གསང་སྐད་སྲིད་ནང་ཞེས་པར་སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དཀའ་བཞི་
འཛིན་པ་གཡག་སྤེ་བ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་ངོ་། ། འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་

1 རྒྱས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

2 རྒྱས་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

3 རིན་ཅན་ དབྱས་དཔལ་།

4 བཙོང་ཁ་བ་ དབྱས་དཔལ་།

5 སྐུལ་པ་ སྤྱི་འབྱུང་དཔལ་མ། སྤེ་དཔལ་།

6 ཁྲིད་ཀྱི་ གཙང་དཔལ་།

རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

ཨྱི་སྤྱི། རྩོམ་ཐེག་པའི་ཟབ་དོན་གྱི། སྙིང་བཅུད་སྤྲལ་ས་རིམ་དབང་རྒྱལ་འདི། བོད་
སྡེངས་མཁས་དབང་ཙོང་ཁ་པའི། མཁྱེན་ཟབ་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར་ལས་བྱུང་། གཅིག་ལས་
འབྱུང་སྤྲལ་འཕེལ་བའི་བྱིར། རོ་མཚར་འཕྲུལ་གྱི་གསུང་སྤར་འདི། མདོ་སྤྲད་སྡེ་དགའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ལྷན་གྲུབ་སྙེང་དུ་བཞུགས། ཟབ་ཆོས་འདི་ནི་ཉིན་བྱེད་ལྟར།
ནོར་འཛིན་འཁོར་ཡུག་ཀྱན་བྱུང་ནས། རི་སྙེད་འགོ་བས་འདི་ཡི་དོན། མ་ནོར་རི་བཞིན་
རྫོགས་གྱུར་ཅིག །སར་མདྲ་ལོ། །

༥ ཟུར་རྒྱན་དང་པོ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། དབུས་དཔལ་

པོ་དང་པོ། ༩༡༥

- ༡ རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རོ་མཆར་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་
འདུག་འོགས། ༡ན༡-༡༡བ༣
- ༢ རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོའི་བྱུང་འདེབས་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་
ཀུན་འདུས། ༡ན༡-༡༡བ༣
- ༣ རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆགས་ཉུང་དུ་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྗོད་
པའི་གཏམ་རིན་པོ་ཆའི་སྟེ་མ། ༡ན༡-༡༤བ༣
- ༤ རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས། ༡ན༡-༤བ༣
- ༥ རྗེའི་རྣམ་ཐར་གིན་དུ་གསང་བ་རོ་མཆར་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ། ༡ན༡-༣བ༤
- ༦ སྟོ་བཟང་གྲུབ་ཆེན་དང་མཇལ་ཚུལ། མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་ཆེས་མཁས་གནང་སྟོར། ༡ན༡-༤བ༥
- ༧ སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་བྱད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ལ་གཅིག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནང་བ། ༡ན༡-༣བ༥
- ༨ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བ་སོ་ཆོས་རྗེ་ལ་གཅིག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནང་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༡ན༡-༣ན༣
- ༩ རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསན་ཡིག ༡ན༡-༣༧བ༥
- ༡༠ ལྷ་ལན་སྒྲན་མཆོག་བདུད་ཅིའི་འཕྲེང་བ། ༡ན༡-༡༣བ༤
- ༡༡ སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བཙུ་པའི་རྣམ་པའདད་སྟོབ་མའི་རེ་བ་ཀུན་སྟོར། ༡ན༡-༣༤ན༣

- ༡༢ གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེ་མ། ༡༣༡-༢༠བ།
- ༡༣ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བྱང་ཚུབ་གཞུང་། ༡༣༡-༡༠༤བ།
- ༡༤ དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གནས་ཅེད་ལྗེང་མར་གྲགས། ༡༣༡-༢༤བ།
- ༡༥ དགེ་ཚུལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གནས་ཅེད་ལྗེང་མ་བཞུགས། ༡༣༡-༢༥བ།

ཐོད་གཉིས་པ། རྒྱུ་

- ༡ འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་གྱིས། ༡༣༡-༤༤ན།
- ༢ རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་ཐོར་བ། ༡༣༡-༣༢་ན།
- ༣ རྗེ་རྗེ་ཆེ་མོའི་ཟིན་གྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ། ༡༣༡-༡༤ན།
- ༤ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་ཐབས། འཕོ་བ། བཀའ་བསྒྲོ་བཅས། ༡༣༡-༤ན།
- ༥ སྐྱ་མི་སྟན་ཀྱི་ཆེ་སྐྱབ། ༡༣༡-༤ན།
- ༦ སྒོ་མ་བ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་རྗེའི་བྲག་ལེན་བཞིན་བཀོད་པ། ༡༣༡-༥བ།
- ༧ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་རིམ་པ་མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་སློབ་བཟང་གངས་པའི་བྲག་ལེན།
༡༣༡-༤བ།

ཐོད་གསུམ་པ། རྒྱུ་

- ༡ རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་ཀྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ།
༡༣༡-༤༤ན།

ཐོད་བཞི་པ། རྒྱུ་

- ༡ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་
ཆོག་དོན་ཇི་བཞིན་འབྱེད་པའི་མཆན་ཀྱི་ཡང་འགྲེལ། ༡༣༡-༤༥ན།

པོད་ལྷ་བ། རྟེན་པ།

- ༡ རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྟེན། སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པའི་ས་བཅད་བསྐྱས་དོན། ༡ན༡-༣༧ན༥
- ༢ རྟེན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་དཀའ་བའི་
གནས་ཀྱི་མཐའ་གཙོད་རིན་ཆེན་ལྷ་གྲ། ༡ན༡-༡༣༤ན༣
- ༡ འདུས་པའི་བཤད་རྟེན་ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོག་ཚོལ་གྱི་དོལ་ན་ཉིད་
གསལ་བ། ༡ན༡-༤༧བ༤
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་པའི་རྟེན་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་རྩེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པའི་ལྷ་གྲ།
༡ན༡-༤༠བ༥
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་ཞེ་རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་ག་དབང་གི་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་
རབ་ཏུ་གསལ་བ། ༡ན༡-༤༤ན༣
- ༤ གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟེན་བྲིས། ༡ན༡-༣༤ན༤
- ༥ གསང་འདུས་དཀའ་གནད་ཟེན་བྲིས། ༡ན༡-༣༣བ༤

པོད་ལྷ་བ། རྟེན་པ།

- ༡ རྩ་གཞག་རིམ་པའི་རྩ་བཤད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་གསལ་བ། ༡ན༡-
༡༡ན༥
- ༢ བཤད་རྟེན་རྩོམ་ཞེ་མེད་པའི་ཟེན་བྲིས་རྩོམ་ཞེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ། ༡ན༡-༤ན༣
- ༣ རྩོམ་ཞེ་རྩེ་བསྐྱས་པའི་རིམ་པའི་ཟེན་བྲིས། ༡ན༡-༤༤ན༤
- ༤ དགོངས་པ་སྒྲོན་མེད་པའི་རིམ་པའི་ཟེན་བྲིས། ༡ན༡-༣༧བ༣

- ལ མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་བདག་གིན་རྒྱབས། ༡ན༡-༡༠ན༤
- ༤ མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རིམ་པའི་བཤད་པ། ༡ན༡-༡༣ན༡
- ༥ རིམ་ལྔ་བསྐྱས་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༣ན༤
- ༦ རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲུམ་ལས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ། ༡ན༡-༡༤ན༣
- ༧ རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རིམ་པའི་རིམ་རྒྱུ། ༡ན༡-༤ན༥
- ༡༠ འདུས་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༥ན༡
- ༡༡ རྒྱལ་བས་གྱིན་དང་ཤུནྱེ་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འདུལ་བ་གྱིན་གྱི་སྒྲུ་འཕྲུལ་དཀྱིལ་
ཆོག་གི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༦ན༤
- ༡༢ ཁོ་བཙུན་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༤ན༤
- ༡༣ ལྷག་པ་ཡི་ནི་ལྷ་གཅིག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་བཤད་པ། ༡ན༡-༡༥ན༤
- ༡༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་དག་འདོན་ལྷན་ཐབས། ༡ན༡-༡༧ན༤
- ༡༥ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཡིག་རྒྱུད་ཉིད་གཅིག ༡ན༡-༡༠ན༣

པོད་བདུན་པ། ༡༤༥

- ༡ རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་པ་ལྔ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།
༡ན༡-༣༡ན༣
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་དག་པའི་རིམ་པ། ༡ན༡-༡༤ན༡
- ༣ བསམ་གཏན་གྱི་མ། གསང་བ་བྱད་གཞི། རྒྱལ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་གསུམ། ༡ན༡-༡༥ན༤
- ༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སློབ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྒྲོང་གནད་དོན་གསལ་བ།
༡ན༡-༡༦ན༣

- ༥ བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་སྐོར་གྱི་ཟིན་ཟིན་གནང་བ། ༡ན༡-༤ན༥
- ༦ དཔལ་རྩོུ་ཐེ་མེང་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྲང་རེས་གྱི་ལྷགས་བརྒྱ་ཞིང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆོ་ག་རྩེའི་གསུང་བཞིན་ཟིན་ཟིན་སུ་བཞོད་བ། ༡ན༡-༡༢ན༡

པོད་བརྒྱད་པ། ༼༩༽

- ༡ རྩོུ་ཐེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ། ༡ན༡-༡༤བ་༣
- ༢ ཞལ་ཤེས་གནད་གྱི་ཐེམ་ཡིག ༡ན༡-༣༤བ་༣
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོུ་ཐེ་སེམས་དཔལ་མཉེས་པའི་ཆོ་གའི་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པ། ༡ན༡-༡༣ན༣
- ༤ རྩོུ་ཐེ་བརྒྱན་འཇམ་པའི་རྩོུ་ཐེ་སྐྱབ་ཐབས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་དགོངས་བ་གསལ་བ། ༡ན༡-༣༡བ་༣
- ༥ ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་ཁྲངས་དགོད་པ། ༡ན༡-༤ན༣
- ༦ རྩོུ་ཐེ་ཞལ་གྱི་གདམས་པའི་རིམ་གཉིས་སློབ་ཚུལ་སྐྱ་བེ་ར་སྐྱུ་རྩ་བྲས་ཟིན་ཟིན་སུ་བཞོད་པ། ༡ན༡-༡༤ན༣
- ༧ རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གདན་རྩོགས་གྱི་དམར་ཁྲིད། ༡ན༡-༤༡ན༤
- ༨ རབ་གནས་རྒྱས་པའི་ཟིན་ཟིན། ༡ན༡-༣༡བ་༤
- ༩ བདེ་མཆོག་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྤྲས་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བ། ༡ན༡-༣༣༡ན༥

པོད་དབུ་པ། ༼༩༽

- ༡ ཐབ་ལམ་རྒྱ་རོའི་ཆོས་དུག་གི་སྐོ་ནས་འཁྲིད་པའི་རིམ་བ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན། ༡ན༡-༤༠ན༤
- ༢ རྒྱ་རོའི་ཆོས་དུག་གི་དམིགས་སྐོར་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་བསྐྱུས་པ་རྩེའི་གསུང་བཞིན་སེམས་

དཔལ་

ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་པས་བཏོད་པ།

༡ན༡-༣༠ན་༣

༣

དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་མངོན་རྟོགས་ངག་འདོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ། ༡ན༡-
༡༤ན་༥

༤

བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
འདོད་པ་འཛོལ། ༡ན༡-༡༥༤བལ

༥

དཔལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་བ་བྲད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་ཟུར་དུ་སྦྱང་བ། ༡ན༡-
༡༥ན་༦

༦

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་སྐོར་གྱི་ཟེན་གྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ།

༡ན༡-༡༠ན་༥

༧

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བཙུམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་སྒྲུབ་
པའི་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ་ཞེས་བྲ་བ། ༡ན༡-༣༡ན་༦

༨

དེའི་བྲ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷན་ཐབས།

༡ན༡-༡༣ན་༥

༩

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་
བྲུབ་སྟེ་མ། ༡ན༡-༡༤ན་༡

ཐོད་བཅུ་བ། །ཐ།

༡

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་དེའི་བྲ་ལྷགས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་དགོངས་པ་
རབ་གསལ། ༡ན༡-༣༤ན་༤

༢

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་དེའི་བྲ་ལྷགས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་ཆོག་རིན་པོ་ཆའི་བང་
མཛོད། ༡ན༡-༣༥ན་༥

༣

དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་རིམ་པ་ལྷ་པའི་བཤད་པ་སྤྲས་པའི་དོན་ལྷ་བའི་མིག་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ། ༡ན༡-༣༦བལ

- ༤ འིལ་བྱ་རིམ་ལྗེའི་ཁྱིད་ཡིག་རྗེའི་གསུང་བཞིན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། ༡ན༡-༡༡བ༡
- ༥ མཁའ་སྤྱོད་མ་དཔར་པོའི་སྐྱབ་ཐབས། ༡ན༡-༡བ༡
- ༦ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས་སོགས། ༡ན༡-༡ན༡
- ༧ རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་འགྲེལ་པ་ཆོས་བརྩའི་མཆོད་པའི་རྟོག་པ་གྲུབ་ཆེན་དུ་རི་ཀ་བས་མཛད་པའི་ཟིན་བྲིས་རྗེས་གནང་བ་བ། ༡ན༡-༡བ༡
- ༨ མན་ངག་སྟེ་མའི་ཟིན་བྲིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གནང་བ། ༡ན༡-༡བ༡
- ༩ ངན་སོང་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་རྗེའི་གསུང་གི་མཆན་དང་བཅས་པ། ༡ན༡-༩ན༡
- ༡༠ ཀྱན་རིག་ཆོག་པའི་ཟིན་བྲིས། ༡ན༡-༡བ༡
- ༡༡ དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆའི་ཟ་མ་ཉིག ༡ན༡-༡༧ན༡
- ༡༢ དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་བདུད་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༣ དཔལ་གཤམ་རྗེ་དག་ནག་གི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བ། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༤ དཔལ་གཤམ་རྗེ་གཤམ་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཐོང་བ། ༡ན༡-༩༧བ༡
- ༡༥ རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་རྡོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་ཀྱི་རིམ་པ་མདོར་བསྟུས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༦ རྡོགས་རིམ་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱེད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་དམིགས་རྣམ་སྤྱོད་པའི་ཟིན་བྲིས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༧ རྡོགས་རིམ་དབྱེད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་ཟིན་བྲིས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༨ དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྡོགས་པའི་རིམ་པའི་ཟིན་བྲིས། ༡ན༡-༡༧བ༡

པོད་བརྩ་གཅིག་པ། ༡༧

- ༡ རྗེ་སྒྲ་མས་མཛད་པའི་ཞེ་དགུ་མའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༥ན༦
- ༢ འཇམ་དཔལ་ཞེ་དྲག་གི་བསྐྱུང་བ། ༡ན༡-༣བ༡
- ༣ རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༤བ༣
- ༤ རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེན་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༡ན༡-༩༡ན༣
- ༥ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་ལའི་རྣམ་པར་དག་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཟིན་གྱིས་སྤྱོད་བཏབ་པ་འཛོལ་ཅན།
༡ན༡-༩༤ན༥
- ༦ མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་ལ་ཨ་ཙ་ལ་གཞུས་དོན་ཆོན་བདུན་བྱེད་བ། ༡ན༡-༩བ༦
- ༧ རྒྱུད་བཏག་པ་གཉིས་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༣ན༣
- ༨ སྦྱོར་དྲག་གི་རྗེ་རྗེའི་ཆེགས་བཅད། དེའི་བཤད་བ། དུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་གྱིས། དུས་འཁོར་གྱི་
མདོན་རྟོགས་དང་དབང་གི་ཟིན་གྱིས། སྦྱོར་དྲག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་གྱིས། འཆི་ཞག་དང་ཆེ་སྟག་
རི་ཙམ་དཔྱོད་བ། ༡ན༡-༩༥ན༥
- ༩ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲག་གི་རྗེ་གསུང་པའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱོད་ས་པས་
མཛད་བ། ༡ན༡-༩༧བ༦
- ༡༠ གཞུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐའ་དང་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་སོགས་ལས་བརྒྱུམས་པའི་བྱི་ལན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་བ། ༡ན༡-༩ན༥
- ༡༡ དཔལ་མཆོག་གི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༠ན༣
- ༡༢ གྲེ་རྗེར་རྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་རྗེས་གནང་བ་དང་གྲེ་རྗེའི་ཟིན་གྱིས་བཅས། ༡ན༡-༡༡ན༣
- ༡༣ རྗེ་བཙུན་མ་བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱོབ་ཐབས་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༢ན༥
- ༡༤ སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་མི་འཇིགས་གཞུང་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་རྗེས་གནང་བ། ༡ན༡-༡༣བ༦
- ༡༥ འཕོ་ཁྱིད་ཀྱི་ཙུ་ཆེག་བཏག་པ་བརྒྱུད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་བ། ༡ན༡-༡༤བ༦

- ༡༩ རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྲེད་པ། ༡༩༡-༡༩བ༩
 ༡༩ བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་མངོན་རྟོགས། ༡༩༡-༡༠བ༡
 ༡༩ ལྷོ་བས་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆར་འབབས་རྗེའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས། ༡༩༡-༣བ༣
 ༡༩ སྤྱིན་བལ་བའི་མན་ངག་དང་། ཏྲ་མགྱིན་ལུ་ན་བཞིས་བསྐྱོད། ༡༩༡-༣བ༥
 ༢༠ དེ་ཁོད་ལོ་མ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བ། ༡༩༡-༡༩བ༩
 ༢༡ ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་
 ཐབས་རྗེས་གནང་བ། ༡༩༡-༩བ༡
 ༢༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤེ་བཅེགས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་རྗེས་གནང་བ། ༡༩༡-༡༩བ༥
 ༢༣ སངས་རྒྱས་མོ་ལྷའི་མངོན་རྟོགས་དང་། ལྷ་སྐྱའི་བྲག་ཆད། ༡༩༡-༡༩བ༩
 ༢༤ དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་འབྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་རྗེས་གནང་བ། ༡༩༡-༣༩༩
 ༢༥ རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་ས་ཆོག་གི་ཟིན་བྲིས་རྗེས་ཉིད་གྱིས་གནང་བ། ༡༩༡-༣༩༩
 ༢༦ རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་བསྟེན་པའི་རིམ་བ་སོགས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་ཟིན་བྲིས་སུ་གནང་བ།
 ༡༩༡-༡༩བ༩
 ༢༧ འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ༡༩༡-༣༩༩
 ༢༨ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འཇམ་དབྱངས་གསང་ལྡན་གྱི་དབྱད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་རྗེ་རང་ཉིད་གྱི་
 ཟིན་བྲིས་སུ་གནང་བ། ༡༩༡-༩བ༩
 ༢༩ ལྷ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ། ༡༩༡-༡༩༡
 ༣༠ ཡི་གེ་བཞི་པའི་བསྐྱར་བ་མན་ངག་ཅ་གསུམ་དང་གཤེན་རྗེ་སྤྱོར་ཚུལ་ནམས་དང་ཅ་དང་
 གཤེན་རྗེ་སྤྱོར་ཚུལ། ༡༩༡-༥བ༩
 ༣༡ དཔལ་རྫོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སེར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མན་ངག། ༡༩༡-༡༩བ༩

- ༣༢ སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཟབ་མའི་དམིགས་རིམ་གྱི་ལག་རྩེས། ༡ན༡-༢ན༣
- ༣༣ རྩེའི་གསུང་སྒྲིང་དྲུག་གི་ཟེན་གྱིས་ཤར་ཁ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བ་ཞུས་ནས་
བཀོད་པ། ༡ན༡-༥ན༥

ཐོད་བཅུ་གཉིས་པ། །༡༩༽

- ༡ རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་གསུང་རྩེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་བས་ཡི་གེར་མཛད་ནས་རྩེ་རེད་མདའ་
བ་ལ་ཕྱལ་བའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཅིག ༡ན༡-༢༥༤
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་ལྷན་ཐབས། ༡ན༡-༡༥བ༣
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མདོན་ཉླགས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱབ་མཆོད་ངག་ཏུ་འདོན་པའི་
ལྷན་ཐབས། ༡ན༡-༡༩ན༤
- ༤ དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ས་ཆོག་གི་སྐྱབས་གྱི་གར་ཐེང་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་རྩེའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
གསུངས་པ་དཀའ་བཞི་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཀོད་པ། ༡ན༡-༢༥༥
- ༥ སྒྲིང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་རྩེ་མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བརྩེད་
བྱང་གི་ཡི་གེ་མཁས་སྐྱབ་ཆོས་རྩེ་རྩེ་ལ་གསན་དུས་མཛད་པ། ༡ན༡-༡༠༣ན༤
- ༦ དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་བྱི་རོལ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལག་མཆོད་དང་དབྱིད་གྱི་རྒྱལ་མའི་སྐྱ་
དང་བཅས་པ། ༡ན༡-༡༤ན༤
- ༧ འཛིགས་བྱེད་གྱི་དག་སྒྲིང་། ༡ན༡-༤ན༣
- ༨ རྩེའི་གསུང་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཆོག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་རྒྱལ་ཆབ་
ཆོས་རྩེས་བརྩེད་བྱང་དུ་མཛད་པ། ༡ན༡-༣༤ན༤
- ༩ དཔལ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ཆོ་ག་རྒྱུད་དོན་གསལ་བ། ༡ན༡-༤༣བ༣
- ༡༠ དབྱ་སྒྲིད་སྒྲིའི་ཆོ་གའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རིགས་གསུམ་ལ་སྒྲིང་ཚུལ་རྩེའི་ཕུག་བཞེས་བཞིན་
འདུལ་བ་འཛིན་པས་བཀོད་པ། ༡ན༡-༣༧ན༤

- ༡༡ འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་རྗེའི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་བཀོད་པ། ༡ན༡-༣ན༥
- ༡༢ དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་བྲལ་གི་ཁྲིད་བྱ་ཅུའི་མིང་ཅན་གྱིས་རྗེའི་གསུང་བཞེན་ཟེན་གྱིས་སྐྱབ་བཀོད་པ། ༡ན༡-༣༣བ༣
- ༡༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཡིག་ཚུང་གི་སྒྲོར་ནམས། ༡ན༡-༤༠ན༡
- ༡༤ རྫོགས་རིམ་དབྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལ། ༡ན༡-༡༡ན༥
- ༡༥ སྐྱབ་ལའི་བྲག་རྒྱ་བཞེ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པ་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་ཟེན་གྱིས་སྐྱབ་བཀོད་པ། ༡ན༡-༡༠ན༤

བཙུ་གསུམ་པ། །པ།

- ༡ བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མའི་ས་བཅད། ༡ན༡-༡༤ན༤
- ༢ མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ། ༡ན༡-༤༣ན༤

ཐོད་བཙུ་བཞེ་བ། །པ།

- ༡ སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སྐྱེས་བའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་རྒྱུང་བ། ༡ན༡-༣༠༡བ༣
- ༢ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ཀྱི་ས་བཅད། ༡ན༡-༡༤ན༤
- ༣ ཞི་སྒྲག་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ། ༡ན༡-༤བ༣
- ༤ དང་བ་དང་ངས་པའི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་བསྐྱན་བཙོས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ། ༡ན༡-༡༡༤ན༡
- ༥ རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ལ་ཤོག་ཐེལ་བྱ་བྱལ་བ། ༡ན༡-༤ན༡
- ༦ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་སྤྱང་བྱ་བསྐྱབ་བཏུས་རྒྱས་པར་གསུང་བྱས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་ཟེན་གྱིས་མཛད་པ། ༡ན༡-༡༤ན༤

༥ རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་རྗེའི་བྱང་དུ་གསན་པའི་ཤེས་རབ་ལེའུའི་ཟིན་བྲིས། ༡ན༡-༤༤བ༣

༦ རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་རྗེའི་བྱང་དུ་གསན་པའི་ཆད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ། ༡ན༡-༤༤ན༤

པོད་བཅོ་ལྔ་པ། ཉ་བ།

༡ དབུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་རིག་པའི་རྒྱ་མཚོ།
༡ན༡-༣༩༡བ༥

༢ དཀའ་གནད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ། ༡ན༡-༡༤བ༥

༣ རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་བཀོད་པ། ༡ན༡-༡༣ན༣

༤ རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་རྗེའི་བྱང་དུ་གསན་པའི་མངོན་སུམ་ལེའུ་བརྗེད་བྱང་། ༡ན༡-༥༣ན༤

༥ དབུ་མ་ལྷ་བའི་ཁྱིད་ཡིག། ༡ན༡-༣༤ན༡

༦ ཆོག་སྒྲོར་ལུ་མ་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟན་ངག་གི་ལམ་ནས་དགས་པའི་སྒོ་སྒྲོང་། ༡ན༡-༣བ༣

༧ དབུ་མ་རྒྱན་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེ་རང་གིས་གནང་བ། ༡ན༡-༡༤བ༣

པོད་བཅུ་དྲུག་པ། ཉ་མ།

༡ བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡ན༡-༣༤༥ན༤

༢ རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་རྗེ་ལ་གསན་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་། ༡ན༡-༡༡ན༤

༣ མངོན་སུམ་ལེའུའི་རྗེ་རྒྱལ་རྗེའི་གསུང་བཞིན་མཁས་བྱུང་ཆོས་རྗེས་མཛད་པ། ༡ན༡-༤༣བ༡

༤ སྒྲོད་འདུག་ཤེས་རབ་ལེའུའི་རྗེ་རྒྱལ་སྒོ་གསལ་བ། ༡ན༡-༣༣ན༡

པོད་བཅུ་བདུན་པ། ཉ་ཅ།

༡ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་
པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་བླེང་། ༡ན༡-༤༠༥ན༤

པོད་བཙུན་བརྒྱད་པ། རྩེ་།

- ༡ སར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས་སྐབས་བཞི་བ་མན་གྱི་འགྲེལ། ༡ན༡-༡༤༡ན༤
- ༢ ལྷགས་པ་དང་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སློ་གསལ་བསྐྱོད་པའི་
ཐེམ་སྐྱས། ༡ན༡-༤༡ན༤
- ༣ ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་ཆེར་འགྲེལ་པ། ༡ན༡-༥༡ན༡
- ༤ གཞི་ནས་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཐེན་གྱིས། ༡ན༡-༦བ༤
- ༥ སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ། ༡ན༡-༧༣བ༥
- ༦ བསམ་གཟུགས་ཐེན་གྱིས། ༡ན༡-༨༠ན༤
- ༧ དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐབ་ལམ་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞགས་པའི་བེའུ་
བུམ། ༡ན༡-༩བ༥
- ༨ རྗེས་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་བསྐྱས་པ། ༡ན༡-༩བ༣
- ༩ དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་བསྐྱས་པ་རྗེས་གནང་བ་དང་ལྷགས་གནས། ༡ན༡-༡༠ན༤

གསང་དོན་ལེགས་པར་བྱེ་བ་འདི་ཡིས་ཀྱང་།།
 ཐེག་པ་མཆོག་གིས་བསྟོད་པ་མཐའ་ཡས་ལ།།
 གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་རྒྱན་བྱས་ནས།།
 བསྟན་པའི་སྤྲིང་པོ་རིང་དུ་གསལ་བྱེད་ཤོག །

གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་འབད་པས།།
 རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་མང་དུ་བསགས་པ་རྣམས།།
 མར་གྱུར་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་རེ་སྟོང་བའི།།
 ཟུང་འདུག་དོ་རྗེ་འཆང་དབང་ཐོབ་སྤྱིར་བསྟོ།།

རྗེ་སློབ་ཙོང་ཁ་པས།

༥ རྒྱུན་གཉིས་པ།

དབར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཕེན་ཤུག་སེང་གའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་
བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་
པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
སྤྱར་བའོ། །

